Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Getty Research Institute

https://archive.org/details/lomestretitassen12unse

ANY I. BARCELONA, DISSAPTE 26 DE JUNY DE 1897 NÚM. 1

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

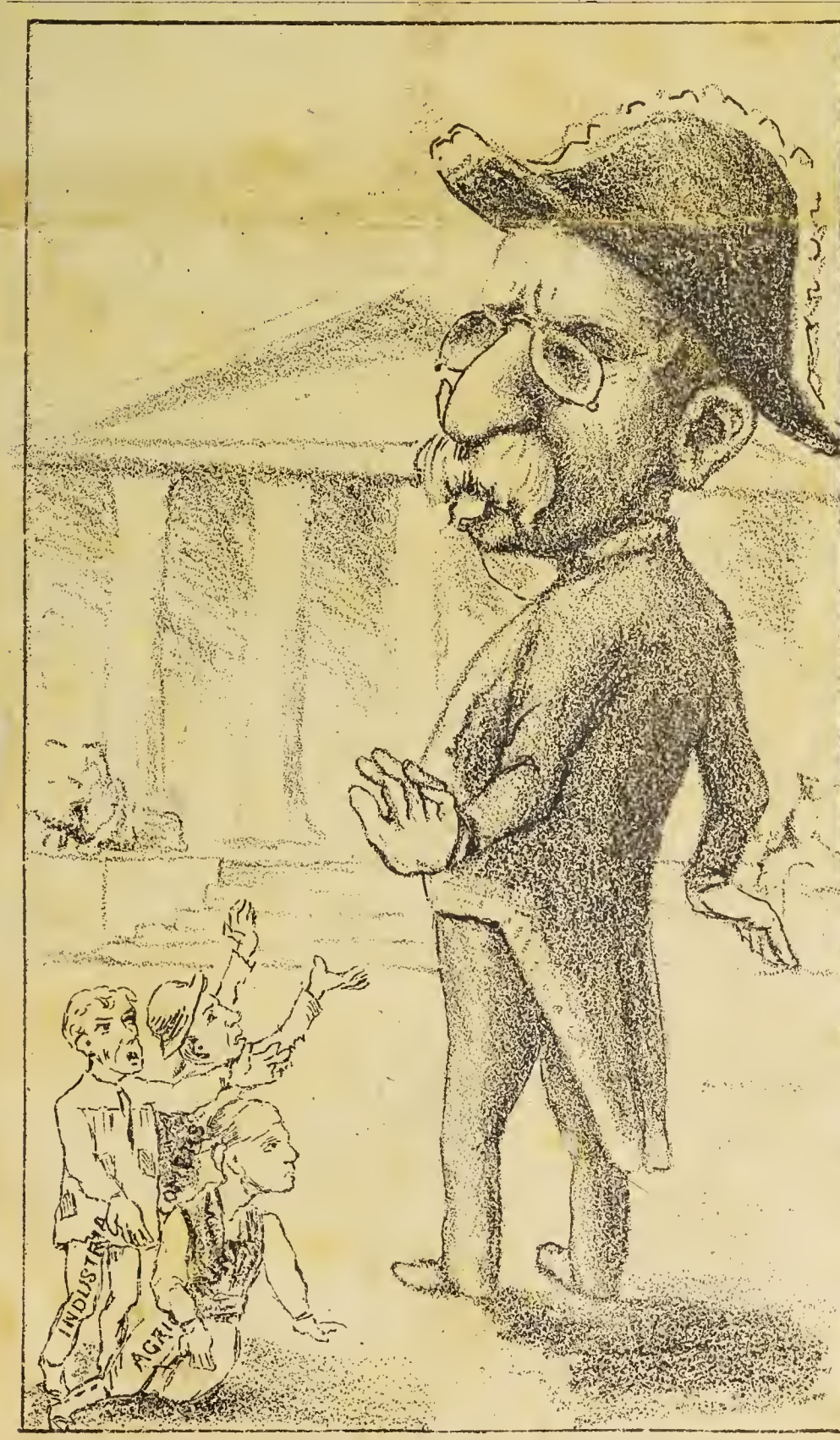

Quan l' Antón tracta ab personas
es l' home més orgullós.

Pro, quan tracta ab aquests guapos
es mes petener qu' un gós.

DEU VOS GUART

OLA! estimats lectors. A vosaltres que us haveu gratát la butxaca y gastát cinch céntims per comprar aquest paperót, vos dech una atenció y un agrahiment insuperables. Haveu fet, per mi, en aquests temps calamitosos, un verdader sacrifici. ¡Cinch céntims!

Cinch céntims son avuy cinch matxos en tota l' estanció de la paraula.

¿Qui sóch jó?

Un amich vostre que ve á distreurer vostras penas, á donarvos un rato d' espansió y de gresca en mitj dels trevalls que avuy se fan necesaris per guanyarse las caixaladas.

¿Quina religió professo?

En aquest punt si que seré categorich. Soch católich, apostólich y romá...

¿Perqué feu magarrufas? ¿que us rieu de mi?

¡Aaaah! Ja hi caich, ja vos veitg la cua. Penseu si seré católich de D. Carlos, d' en Nocedal, d' en Comillas, d' en Sardá, d' en Pidal?

¿Pensen tal volta que us vull amagar l'ou al clatell?

¡Ah! ja voleu saber quina tecla toco en política, y no penseu que d' aquesta meva declaració dependeix la meva existencia; aqui está la pedra filosofál del esquitxament cada senmana dels cinch centims.

—

A veure, estimats lectors, parlemne una mica, axís, *inter nos*, á cau d' orella perque ningú se n' enteri.

¿Qu' ets tú? ¿Nocedalí? Bueno, bueno; me 'n alegro de debó. ¿Que me 'n dius del teu ilustre gefe?

Qu' és católich, qu' és humil, qu' és un orador de punta. Tot aixó ja ho sabía pero, ¿perque arremet ab tanta furia contra lo senyor Sardá, son antich ídol? ¿Perque llensa aquestas terribles acusacions contra 'ls periódichs que se l' hi esgarrian? ¿Perque, avans, ne tenía prou ab Deu, com santa Teresa, y avuy ja hi fica la Patria? ¿Y 'l Rey que se l' ha deixat sota la márfega?

Y tu, lector comillista, acostat. Dígamen alguna cosa d' aquest partit católich-alfonsista-nacional. ¿Qué vos proposeu fer ab aquestas estiragassadas á las sotanas moradas? ¿Voleu que us dexin la crossa per repartir trompadas de cégo lo dia del gran cataclisme?

¿No será que penseu utilisar los vapors de la Tasatlantica per trasportarvos á llunyanas terras per fugir de las garrotadas?

¡Ah, pillíns!

—

Y tu, carlista de bona mena, (perque avuy diu que n' hi ha de moltas classes) que ostentas al pit lo sagrat lema de Deu, Patria y Rey, dígam, esplicam bonas noticias del teu Rey, d' aquell que desafiant las iras de la masonería va anar á Trento á prestar incondicional homenatge á la religió Católica.

Digam si esteu organisats y ab condicions de salvar l' Espanya que avuy corre cap á can taps.

Pero, per Deu, dexeuvos de retóricas y no murmureu més del vostre delegát. ¿Que n' heu de fer si don Lluís juga á carambolas á la Joventut Católica (catáu de carlíns) y si fa 'l tresillo ab lo rector de... y 'l de... y tot lo dia resa vespres y completas?

¿No sabs lo que diu lo refrá? *A Dios rogando y con el taco dando.*

L' unió fá la forsa, estimat car...lista, (anava á insultarte) y mentres hi haigi Circol Tradicionalista, Centre Carlista y Circol Pelayo, semblaréu los conservadors y lliberáls, que ja no s' entenen.

Las miserias y tonterias no s' han fet per vosaltres y us cahuen molt malament

—

Y tu, lector incoloro, tú que la sabs mes llarga que 'ls altres, gratat la butxaca cada senmana y per cinch centiments t' enterarás de la marcha de tots los partits politichs d' Espanya, y d' un modo molt especial dels que 's diuhent, y ho son, partits católichs.

A tots los cataláns de bona mena saludém afectuosament desde aquestas columnas; á carlistas, nocedalistas, pidalistas, comillistas y catalanistas desitjém veurer abrassats sota una bandera cual primer lema es Deu, treballant per la Patria, qu' es la *Dulcineya* dels nostres amors.

¡Visca Espanya católica!

¡Visca Catálunya!

CRÓNICA

Lo ministre d' Hisenda que 's va dignar vení á inaugurar l' Exposició, ha sigut obsequiat ab set piscolabis durant la seva estancia en la nostra ciutat.

Bona manera de demostrarli nostre agrahiment per l' aument de tota classe de contribucions qne pesan sobre nosaltres.

Ja cal que 'l senyo Navarrorreverter estudihi la manera d' arrancarnos la poca pell que 'ns queda.

Será 'l modo mes logich d' agrahirnos los obsequis.

—

Los senyors Duchs de Selferino que arribaren fá pochs dias de Venecia, foren portadors d' una preciosa casulla, regalo de Donya María Berta, esposa de Don Carlos, á la Verge de Montserrat.

La Moreneta de la Serra concedeixi á Donya Berta las benediccions del Cel.

—

Lo nombrament del nou representant dels Estats Units en Madrid se discuteix d' una manera molt desfavorable. Segons *La Correspondencia*, Mr. Woodfor té antecedents filibusteros molt marcáts. Don Antón ja té en perspectiva un nou conflicte.

Si 'm vol creure que l' hi atissi al Duch de Tetuan y no l' hi arrendo las ganancias.

—

Apenas apagat encar l' eco de las descargas de Montjuich que varen donar fi als autors del atentat del carrer de Cambis nous, qu'an ja 's troban bombas en tots los cuatre costats de Barcelona.

Lo dilluns se 'n trobá una sota d' un fanal del apeadero del tranvia de Badalona.

Mes tart se 'n trobá un' altra en una cova d' una montanya vehina.

Sembla que Barcelona es sols una gran fábrica de trastos de matar gent.

Si Deu no hi mira, no se ahont anirem á parar.

—

¿La plassa de de Catalunya?

Bona, gracias á Deu.

Los pistrichs de la pubilla 's fican á la guardiola.

¿Sabeu quina guardiola?

La del Palau real del Parch; alló es un pou sense fondo, *un mar sin orillas* y..... una vinya colossál.

¿M' entenen?

—

No contens los yanks en fernos pagar la vergonyosa indemnisació Mora, sembla que tractan are de fernos esquitxar 40. 000 duros com indemnisació á la viuda del dentista Ruiz.

Deu tingui al cel al difunt Ruiz. pero, sembla que 40. 000 duros de caixáls son massas duros.

Yo 'n donaria 50 000 á qui tingues bemols per arrancarne un á n' en Cánovas.

Lo caixal del seny, que no ha tingut may.

—

Segons diu *El Liberal*, lo manifest dels lliberals portará al senyó Sagasta á la Presidencia avans del mes d' Octubre.

Si no fos perque los fusionistas treginan tanta gana que 's cruspirant lo poch que 'ns queda, ja voldria que fossin Poder.

Pitjor que 'ls conservador no poden ferho.

—

La duració de las campanyas de Cuba y Filipinas va llarga, molt llarga. Lo desvergonyiment dels Estats Units es mes gran cada dia.

La falta de diners es espantosa, y las mentidas que 's contan sobre supostas crueltats dels soldats espanyols son garrafals. Los próxims aconteixements de gran trascendencia per nostra Patria son numerosos.

Sembla que 'l Gobern deuria estar atent y ab la ma á la pasta, pero, cá barret.

Dintre vuit dias tots los ministres anirant á pendre la fresca.

Es cuestió de barra.

—

Promte será nostre alcalde Don Joan Coll y Pujol.

Ho celebrem de veras, don Joan.

Vosté 'n sab y si vol, pot ferho bé.

Per lo tan, vosté será mes culpable que 'ls que l' han precedit, si ho fá malament.

¡Quina llastima que vosté y alguns dels seus amichs perteneixin á la conservaduria!

Vamos, que 'm fá molta escudella veure 'ls á vostés á las ordres de Don Manel.

—

HISTORY CENTER

Y are que parlo de 'n Planas y Casals, vaig á treurerlhi un mort de sobre.

Quan en la Plassa Real s' obria lo pás pels carruatges, tothom carregaba 'ls naulers á don Manel.

Jo m' ho creya y hasta pensaba certas cosotas del Pantorrillas barceloní.

Pero, vetaqui que ahir ho vaig saber tot.

Va dirme un amich meu que lo de la Plassa Real portaba cúa.

—¿Y quina cúa?—vaig dir jo.

—Tot es cuestió politica. Ho han lograt los carlistas de la Plassa Real per poguer portar á Don Carlos ab cotxe fins al Cassino.

—¡Bomba!

Lo Episcopat y las institucions

El Basco, periódich carlista de Vizcaya, inserta unas consideracions mol saladas respecte del catolicisme de las institucions vigents.

Cada vegada que s' ha celebrat un Congrés católich, lo mensatge que 'ls Bisbes asistents á éll han dirigit á Donya Cristina ha sigut comentat de diversos modos, predominant la nota pesimista.

Lo citat periodich, fá notar las innumerables vegadas que 'ls Bisbes s' han dirigit á las institucions, en queixa contra catedrátichs impios, gobernadors inmorals y alcaldes indecents, sens que 'l gobern los hagi atés d' una manera deguda.

Tantas probas d' afecte que 'l Gobern reb del Episcopat espanyol, y 'l Gobern ni menos *se l' escucha.*

Y ab aquesta forma ho comenta *El Basco.* Sapigut es que lo Episcopat no te asiento més que en un dels dos cossos que forman las Corts, ó sia en lo Senat. Pera ser diputat es necessari ser seglar, condició injusta contra la que protestaren dos ilustres alabesos, lo senyor Eguizabal en 1844. y don Ricart Becerro de Bengoa, recientment.

Segons l' article 20 de la Constitució, lo Senat se compon: De Senadors per dret propi, vitalicis y elegits per las corporacions del Estat y majors contribuyents.

Despres de consignar la Constitució los que son senadors per dret propi, entre 'ls que cita al Patriarca de las Indias y als Arquebisbes, diu lo article 22: «Sols podrán ser senadors per nombrament del rey ó per elecció...»

«Cuarto, Obispos».

De modo que á tenor de lo preceptuat en la Constitució, lo Episcopat espanyol pot tenir assiento en las Corts:

a. Per dret propi.
b. Per nombrament del rey.
c. Per elecció.

—

«Segons la Guia Oficial del 95, dels onse Arquebisbes sols vuit tenen assiento en lo Senat.

Segons llista en 10 de Setembre del 96, sols ho eran per dret propi los Arquebisbes de Toledo, Granada, Santiago de Compostela, Madrit-Alcalá, Valladolit, Tarragona, Valencia y Santiago de Cuba.

Segons la mateixa Guia del 95, existían 50 Bisbats, sens contar lo de Sion ni 'ls sis d' Ultramar; en junt 57 Bisbes.

D' aquests, sols onse eran senadors; deu elegits pels Arquebisbats y un per la provincia de Guipúzcoa. Aquest y 'l de Leon, no váren ser atmesos, de modo que dels 57 Bisbes, unicament nou son los que tenen assiento en lo Senat y encare per elecció; ni ún tant sols dèu lo seu nombrament á la Corona.

Tant es aixís, que 's dona 'l cás de que l' ilustre Cardenal Casañas, Princep Soberá d' Andorra, tampoch te assiento en l' alta Cambra.

—

Lo mestre Titas, ho lamenta, y deplora vivament que 'l Gobern tracti á baqueta als Bisbes.

No fa molts dias, que un capellá mes axerit que un pésol, ho deya desde la tribuna de la Joventut Católica. ¿Sabeu perqué no volen capelláns al Congrés?

Perque la sotana es molt negra y fa pó á á las *ratas.*

De capelláns no 'n volen més que al enterro.

Felicitém á *El Basco*, perque 'ns assegura que, en la política carlista, los Bisbes serían membres nats en las Corts.

D' aixó 'n dich católichs.

Said.

FUETADAS

Copiém de *Las Noticias:*

«En Málaga, proyéctase organizar una reunión carlista.

El objeto es contarse.

¿Contarse?

¿Y qué se contarán esos apreciables vasayos de la R mayúscula?

¿Chascarrillos?

Por mas que... pucde que quieran contarse los pelos de tonto que cada uno posee.

Se dan casos.»

També 's donan cassos que, com *Las Noticias*, siguin molts los periódichs descortesos ab sos suscriptors.

Las Noticias olvida que molts dels seus lectors, son carlistas.

Y de mal agrahits l' infern n' es plé.

—

La Campana de Gracia, que 's desdejuna ab bisteks de capellá y palpissos de frare, comentant la catástrofe del Bazar de París y la alarma de la catedral de Piza, diu que no lo agafaran may sota las voltas d' un temple.

Pitjor per tu, *Campana*, que de la teva pell se farán las tiretas.

Lo que no pot sucsehirte en una iglesía, pot passarte molt be en un teatre d' inmoralitats, en una sala de ball ó en una lógia, ahont, ab l' ajuda de Deu, no 'ns hi passará may res á nosaltres.

—

En lo teatre Modern, de Madrit, en Silvela pronunciá un discurs de primera.

A n' en Cánovas l' hi xiulaban las orellas de una manera piramidal y escandalosa.

Pero, fins aqui res. Lo que 'm xoca es, que entre la concurrencia composta d' homes adinerats, capitalistas, poseedors de grans cantitats de paper del Estat y falsos católichs, y liberalassos per anyadidura, s' hi vegés un sacerdot ab sotana y solideo ab borla verda.

¡Sant March y Santa Creu, Santa Bárbara no 'm dexeu!...

Y... prou.

TUTTI CONTENTI

Diu que la passada crissis
va deixá á tothom content;
á la Reina y als ministres
y al pobre contribuyent.
¿Qui 's recorda ja de *bufas*
ni del ministre d' Estát,
ni tampoch de minorías?
Lo qu' hagi estat, hagi estat.
Ja fa temps qu' es tot comedia
lo que á Espanya está passant,
mes, jo crech qu' es un sainete
ó tragedia horripilant.
¿Qué 'n Canovas y en Sagasta
se 'ns han rifat un cop mes
no necessita pas probas,
¿ne voleu una, ademés?

* * *

Diu que no sabía Cánovas
com surtirse del bullit;
las minorías dispostas
á armar lo mes gran burgit.
Va avistarse ab en Sagasta
y ab eix llenguatje parlá:
—Ja veus, Sagasta, que 'l carro
se 'ns en va pel pedregá.
Tu no vols pas lo pandero
perqué es buit y no hi ha rals,
ni 'ls naulers vols carregarne
que avuy son piramidals.
Vull tancar prompte las Cambras
vull lo *bill*... diners... diners...
Aconséllam, amich Práxedes,
y després... després... després...
deixat dá una plantofada
pel meu ministre d' Estat,
vos retireu de las Cambras,
voto 'l *bill*... y está acabat.
—Lo dimoni se t' emporti—
diu en Sagasta sorprés.
No es pas poch lo que 'm demanas;
¿que 't pensas que só un pagés?
—Búscam, per Deu, qui l' aguanti.
—No sé si 't podré serví.
—Per Deu, sálvam del naufragi.
—Vindré demá 'l dematí.

* * *

—Hola, noy. Hi ha un eap d' estopa
que 's presta á servir de blanch.
—¡Quin pes que m' has tret de sobre!
—¡Ja 't trech d' un bon entrebanch!
¿Y á quin' hora será 'l *lance?*
—*Al zalir de la zezión*
—Adeu, *feo malaguenyo.*
—*Adioz, héroe del morrión.*

N. M.

LOHENGRIN

En Tofol y la Nasia, que per primera vegada habían vingut á Barcelona desde Tabertet, carregats de capóns y pollastres, habían quedat *estupeflautos* al baixar del tren de Fransa.

En Tofol portaba l' americana penjada á l' espatlla y la Nasia, ab lo mocador que, passantlhi per sota las barras, se nuaba al cim del cap, parexia la Mari-Castanya ab tupé.

—¡Caratsus!—deya la Nasia, contemplant enlluernada lo Passeig de Colón—quina *reiradebet* de carrrtera mes llárga... ¡Ay, ay!... quins arbres son aquests tan estranys?.. Diable, quinas carretadas de senyors que passan. ¿Ahont dehuen anar?.. ¡Ah!.. mira, Tofol quins cotxes; semblan un confessionari ab finestras.

En Tofol, que apenas conexía las bassarolas, de quan en quan s' aturaba sola de un fanal y procuraba desxifrar unas lletras escritas en un tros de paperot.

Por fi, arribaren sota 'l monument de Colon.

—Nasia,—digué 'n Tofol,—no puch saber de cap manera, de quin sant es la fonda ahont habem d' anar. ¿Preguntemho á n' aquell xuflero?..

—Ep, xuflero; sabría dirme vosté ahont vaig?

—¿Qué 'm conteu á mi?

—¿Qué no ho diu aquest paper?

—Mestre, si jo sapigués de llegir y escriurer, ¿penséu qué vendría xuflas remulladas? Diguéu á n' aquell municipal que us porti al quartelillo.

—Gracias,—digué 'n Tofol sens entendre la indirecta.

—Escolti, senyó municipal, ¿sabria dirme que diu aquest paperot?

—Fonda de San Agustín. Mire usté, suba rambla arriba, y al llegar devant del Liceo, pregunte por este hostal.

—Gracias.

En Tofol y la Nasia seguiren rambla amunt.

—Escolti, senyó municipal, per anar á la fonda de....

—¡Indecente!, ¿toma V. por un guardia, á un coronel de infantería? Vaya V. á paseo.

—Que enfadat está aquest senyó.

—Senyó municipal, ¿faría l' obsequi de dirme ahont está la fonda de Sant Agustí?

—Dispensèu, mestre, pero jo no só un municipal ni raves fregits.

Jo 'm passeijo tot lo día ab aquest traje, per dos pessetas diarias.

Só un anunci de una casa de barrets.

—¡Ay, ay! En lo poble que no es meu, lo nunci no porta mès que la trompeta.

—Be, mireu, es aqui, al carrer del Hospital, un xich endintre.

—Gracias, nunci.

* * *

—Bona nit, senyors. ¿Tindríau acullíment per mi y la meva dona?

—Entreu, entreu, lo sopá ja es á taula.

En Tofol y la Nasia soparen com dos galifardeus, y al anársen al llit, la Nasia va sentir certas necessitats.

—Escolta, xiquet, ¿ahon he d' anar per buidar la panxa?

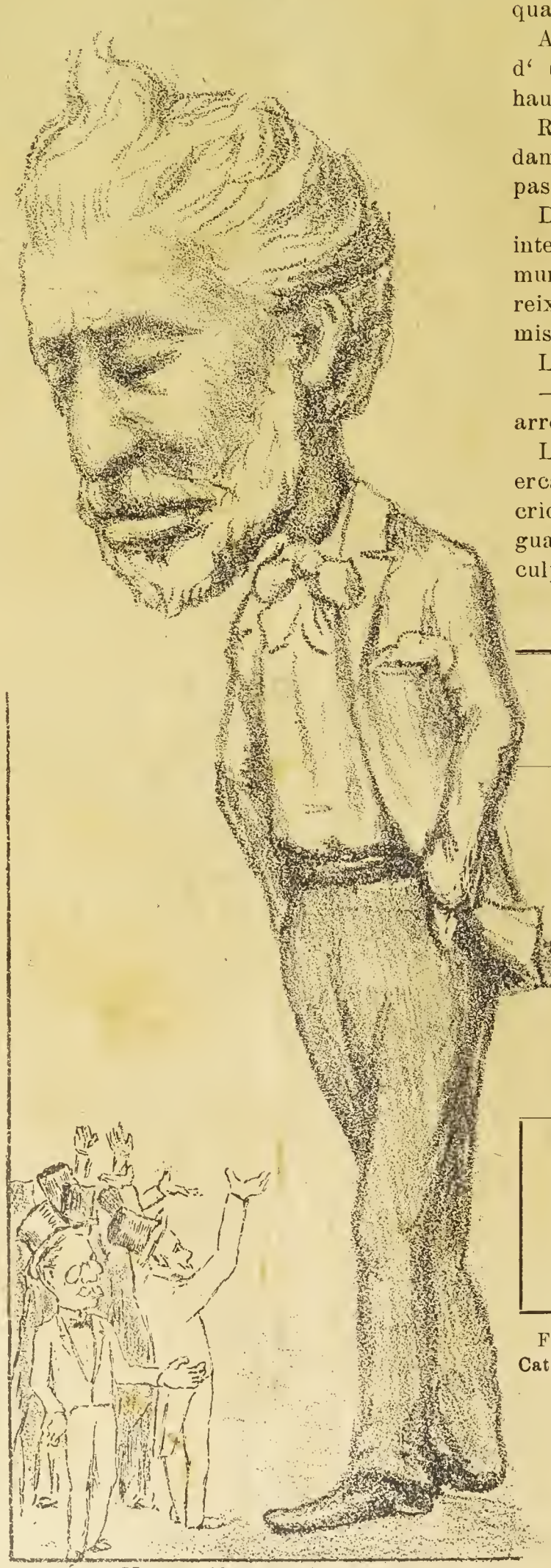

Un manifest me demanan.
¡Si que m' han amagat l' óu!
Per mes que 'm trenqui la clepsa
no se m' acut res de nóu.

—Ah, vingui, ¿veu? cuan estigui llesta estiri aquesta cadena.

—Bueno.

La Nasia s' aixeca, pega estiragassada y llensa un crit esgarrifós:—¡¡Tooofol!!..

—¿Qué tens Nasia?

—Res, res. ¡Ay! Semblava que 'm negaría ab aquest xorro d' aygua.

L' endemá cap á la rambla de Catalunya á vendre pollastres.

Contens y satisfets, volian gastar unas quantas pessetonas y al *Liceyo* falta gent.

Assentats al quint pis, embobáts devant d' una salassa tan ben iluminada, se 'ls hauría pogut ficar lo puny á la boca.

Romp la música, lo teló s' axeca pausadament; ni' s donan compte de lo que 'ls passa.

De prompte reina un silenci sepulcral, interrumput tan sols per los violins que murmuran lleugerament. Lohengrin apareix en mitx las ayguas arrossegat per lo misteriós cisne.

La Nasia, al veurho esclama cridant:

—Tofol, míra quin ánech tan gros que arrosega un esclop, ¿veus?

Lo públich crida ¡fuera! S' arma la gran ercandalera y en Tofol, per cincerarse, crida mes fort cada vegada, fins que un guarda los posa á la porta del carrer per culpa d' aquell malehit ánech.

TITELLA.

PASSATEMPS

XARADA

La *total* es ma estimada
y l' hi vaig entregá 'l cor.
Lo *hú* seria ma fossa
si 'm negués lo seu amor.
Perqué, jo, que tinch un genit
tan tranquil, puig sé *tres hú*,
'm plantaba al pit *quart dugas*
sens que m' aturés ningú.

J. M.

TARGETA

S. D. Feliu Anoé

LLORET

Forman ab aquestas lletras lo nom d' un poble Catalá

GEROGLÍFICH

: :
Juny
miras
— ve
u u u u u

X.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.

ANY I. BARCELONA, DISSAPTE 3 DE JULIOL DE 1897 NÚM. 2

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

—Qui óli remena 'ls dits s' unta
¿no es vritat aixó, minyó?

—També crech que tú t 'n remenas
ab bastanta *devoció*.

LA SENMANA

ANTA gatzara movía la sola noticia del manifest que en Sagasta pensaba dirigir á la nació, que á fé creyam que valdría la pena de llegirlo.

L' havem llegit y es precís confessarho; 'ns ha omplert de sorpresa. Lo fracás d' en Sagasta ha sigut gros, fenomenál.

Ni una resolució enérgica, ni un proposit definit, ni una idea concreta.

Molts laments y queixas, aixó sí, devant de la gravetat dels successos y de la multitut de desgracias que pesan sobre la Patria; moltas seguretats de que las reformas de en Maura haurían evitat los mals y 'ls horrors de la present insurreció, pero, res més.

Los lliberals prou volían romprer la tolerancia concedida als conservadors, prou volian presentar á las Corts progectes de ressonancia y de profit per resoldre los actuals conflictes, pero, aquella extemporanea bofetada donada pel Duch de Tetuan tenía mes trascendencia, era mes important, era mes trascendental pels fusionistas.

¡Valenta poca vergonya 's necesita per apuntar tal idea!

Si de veritat tenían solucions prácticas y beneficiosas los fusionistas, ¿perqué per una bofetada deixaban d' exposarlas al Congrès? ¿Val per ventura més la galta mes ó menos embotida del senyor Comas que la vida de centenars de germans nostres que infructuosament derraman la seva sang en la manigua?

Confessi d' una vegada en Sagasta, que no sab lo que 's porta entre mans; y que si en Cánovas no ha anat de nassos á terra quan l' ultima crissis, es perque l' antich miliciano no ha tingut prou forsa per revolcarlo.

¿Y aquest es l' home que 'l poder moderador nos destina per succehir á n' en Cánovas?

—

Se parla de nous envios de soldats á Cuba, y ho creyém de veras.

Se tractès de que Cánovas está decidit á no tolerar las insolencias dels Estats Units, ho posariam en quarentena.

Las noticias ultimament rebudas de Cuba están causant una impresió penosa. En las inmediacions de l' Habana se desarrollan successos tristíssims que alarman amargament á la opinió, mentres lo general Weyler se dirigeix á la provincia de Santiago de Cuba á estudiar sobre 'l terreno l' estat de la guerra en Orient y 's desarrolla lo seu plan de campanya en la provincia de l' Habana.

Teatro d' escenas sangrients son las provincias casi passificadas d' Occident y mol especialment la de l' Habana, venint á destruir per cumplert los optimismes del Gobern que 'ns anunciaba la próxima passificació de la isla.

Los sangrients combats de Managua, Grillo, Júruco y Calabazar y sobre tot lo machetetx de dos oficials y 25 guerrillers qu' escoltaban un convoy desde l' Habana á San José, proban ab tristíssima evidencia que la guerra no disminueix en la provincia de l' Habana, apesar de tantas columnas com en aquell tros de territori operan.

¡Lo generalíssim dels insurrectes, entre tan, se passeija per las Villas y 'ls rebels fan frente á las nostras tropas en Pinar del Rio y l' Habana!

¿D' aixó en dihuen provincias passificadas?

L' exercit ha quedat reduit á 100, 000 combatens de 240, 000 ab que contaba fa un any y passan de 30, 000 los soldats malalts que hi hà en los hospitals militars de la isla.

Devant d' aquest cuadro terrorifich ¿que fá 'l Gobern?

¿No 's veu palpable la falta de direcció en la campanya?

—

L' impost del 15 per cent sobre 'ls passatges en los tranvias pot portar serios disgustos.

Primerament, lo 15 per cent sobre 'ls bitllets de deu céntims, que es un céntim y mitj, no sé com podrá satisfersé; per més que, lo ministre del ram, ja ha disposat y consentit á las companyías que las fraccions més petitas de cinch céntims se cobrin per un *perro chico*.

De modo que, lo publich, pagará pel trajecte de 10 céntims, un cèntim y mitj al Tresor y tres céntims y mitj á la companyía, de sobrepreu; total 15 céntims.

Just y logich es, que si 'l Gobern ha posat un impost al passatgers, no siguin las companyías las que hagin de pagar los plats que han trencat nostres gobernans, pero molt sensible es que 'l publich haigi de ser sempre 'l pagano, sens ningú que l' ampari y 'l defensí.

Natural es que 'l publich queda en plena llibertat de pujar ó nó al tranvía, pero avuy, per moltíssimas personas, es indispensable l' utilisarlo, tan per que es un ahorro de temps com perque, sens utilisarlo, no podría molta gent fer las diligencias á que venen obligadas per las sevas cosas.

SAID.

NOTA.— Escritas las anteriors ratllas 'ns dihuen que lo impost sobre los passatges no 's fará efectiu fins lo primer día d' Agost. Deu inspiri acert als que tenen la obligació d' evitar conflictes.

CRÓNICA

Lo día 27 del passat va tenír lloch l' enterro del cadaver del P. Goberna, un dels fills de San Ignasi que més havía traballat per la gloria de Deu y que fou, sens dupte, lo mes popular y conegut de tots los jesuitas, en Catalunya.

L' enterro fou una verdadera manifestació de carinyo y bona memoria envers lo qui haviam admirat tantas y tantas vegadas en lo pulpit.

Deu haurá premiat lo zel de tan bon sacerdot. R. I. P.

—

Lo Circol Tradicionalista y Centre de Carlistas han solemnisat lo cumpleanys de Don Jaume, fill de Don Carlos.

Animo minyóns; are que 'n Cánovas hó fa tan malament es quan debeu apretár de debó.

Perque 'ls goberns actuals, ab las sevas torpesas y cobardías, sembla que s' han proposat donarvos mes forsas que may.

Y quan sigui hora penseu ab mi.

—

La peregrinació Teresiana á Montserrat ha sigut un verdader acontexement.

La presidí lo Exm. Prelat de Salamanca, celebrantse en la Basílica expléndidas funcions, y una vetllada solemne en lo claustre.

Lo diumenge, á las sis, va celebrarse la misa de Comunió y á las vuit la de despedida, siguent las dos molt concurregudas.

—

Diu que la casa d' un conegut personatge conservador que habita en la plassa Real se veu molt concorreguda per empleats munissipals de totas classes, que 's veuen ja la sessantía á sobre en virtut dels nous presupostos y dictamens que s' han presentat á l' Ajuntament.

Molt bé que cada hú busqui padrins que lo amparin, si sols aixi es posible avuy fer alguna cosa.

Pero, ¿no es humillant y vergonyós que una ciutat com Barcelona, tingui que supeditarse á la voluntat despótica de una persona que ho mangoneja tot, que tot ho remou y capgira ocult á casa seva, sens responsabilitat de cap mena?

Fassis nombrá gobernador, ó alcalde, ó virrey de Catalunya, y llavors sabrém á que atenirnos.

—

En los Estats Units s' está construint una bota que hi cabrán 355,000 litros de vi.

Se veu que en aquella terra tot es gran, tot es piramidal y monstruós.

Comensant pel desenfado y desvergonyiment ab que 'ns tractan.

—

Sembla que totas las corrents son favorables á la solució tercera de la plassa de Catalunya.

Ho celebrém de debó perque es la mes bonica y barato de totas.

Deu vulgui que no s' hi fiqui la bruixa.

Que be podría ser.

—

Diu que prompte un enginyer posará á la venta una ploma de llum eléctrica que permetera escriurer á las foscas.

La ploma portará una lámpara del tamanyo

d' un sigró, y un petit reverbero colocat detras dirigirá la llum sobre del paper.

Una pila instalada en el porta-pluma facilitará la corrent eléctrica.

Lo qu' es jo, ne compraré (si tinch céntims) mitja dotzena, perque soch molt partidari dels adelantos.

Sobre tot del adelanto de las suscripcións.

—

En Madrid, lo Círcol Católich d' Obrers va obsequiar al general Polavieja ab una serenata, fentli entrega d' un preciós album que portaba 2,500 firmas.

Tant al Círcol, com á Polavieja felicitém de cor.

—

Atentment invitats pel distingit pianista don J. Manen assistirem dijous passat á la Sala-Estela, ahont havía convocat á la prensa á una audició particular y privada.

Sens perjudici de ocuparnos d' ella en lo próxim número, tenim lo gust de felicitarlo per los éxits alcansats en los diferents punts de Europa y América que recientment ha visitat.

—

La Comissió de Gobernació tracta de presentar al Ajuntament la supreció de la Banda Municipal.

Que las economías se imposan á casa la Ciutat es induptable; pero, convindría que no caiguessim en exegeracións ridículas.

Perque pot molt bé succehir que l' ajuntament gasti molt més al cap del any en lo lloguer d' orquestas pels actes oficials, que no en lo sosteniment de la Banda.

Y es precís meditarho donada la importancia de una Banda, cuals professors tenen guanyada la plassa per oposició.

—

Un periódich crida l' atenció de las autoritats sobre 'ls usurers qu' explotan á las familias menesterosas qu' es troban avuy arruinadas á causa de la falta de trevall.

Mes de quatre d' aquestos juheus se passeijan ab cotxe en lo passeig de Gracia tots los días ab la cara tan alta com qualsevol persona honrada.

Ne coneixem mes d' ún.

—

L' altre día en lo mercat de la Concepció va tenir lloch un escándol per motiu de haverse incautat lo Director d' inspecció de un liquit que tenía un dels venedors de carn.

Lo Director asseguraba que aquell liquit era per ruixar la carn quan es passada.

Y lo venedor insistia en que era un aigua per limpiar las balansas.

Si aquest venedor en lloch de gastar aquell líquit per fregar los metalls hagués gastat aquella pasta qu' en dihuen Extracto-Globo, potser l' hi haurían donat un premi.

Perque s' haurían figurat que als bisteks ja hi posaba gratis la mostassa.

—

Llegeixo un telegrama en un periódich de Madrid.

«Bajo la presidencia del Sr. Duque de Solferino y para festejar el cumpleaños de D. Jaime de Borbón, celebróse una solemne velada en el Círculo, pronunciando brillantes discursos los señores *marqués* de Vilalta, Fortuny y Barón de Albi.»

¡Apa, amich Vilalta! que sense adonarten t' han fet marqués.

Preparat per un altre dia, que de segú 't farán Archiduch ó princep.

Sigui la enhorabona.

¿Qué pagas?

—

Donèm las mes expresivas gracias á tots los que s' han dignat dirigirnos carinyosas cartas alentantnos á seguir lo camí que 'ns havém trassat al apareixer á la vida pública.

Si Deu ens protegeix, procurarém encare millorar nostre humil periódich.

¿PROGRESSÉM?...

Abans un caballé anava á guerra
sols per son patrí amor; si queya en terra
moría resignat mirant al Cel.
Avuy lo *caballé* porta *coleta*;
si sab de degollar... ja l' ha ben treta,
se vesteix de *bufon* y... al redondél.

—

Abans era lo ball distracció honesta
pe 'ls fadrinets y noyas; una festa
ahont no perillava la moral.
Avuy los balls ja son lloch de desfici
ahont hi regna sols lo negre vici
qu' arrastra á la ignocenta á un fi fatál.

—

Abans en tots los teatros s' hi exhibían
produccions en los cuals hi sobrexían
bellesas de moral y erudició.
Avuy tot consisteix en *tercerillas*,
conversas entre calssas y faldillas
atestadas de chistes de mal tó:

—

Abans los qui la feyan la pagaban;
jamay de la justicia 's burlaban
perque s' els castigaba per sos mals.
Avuy la llibertat es tan... *humana*
que permet que s' insulti á una *sotana*
y deixa que 's paseijin criminals.

—

Abans si dos donsells simpatisaban,
ab premis de llurs pares se casaban
perque en sos cors bullía 'l pur amor.
Avuy en aixó hi regna tal desori,
qué si no hi ha calés, no hi ha casori.
¡Vamos! que progressém qu' es un primor.

—

Abans sí, que 'n las Corts s' hi discutían
assumptos que interes 's mereixían
perque eran de profit per la nació.
Avuy son plantofadas, crits, jarana,
s' insultan quan 'ls dona 'l gust y gana
y res... ¡res per la pobra producció!

—

Abans si uns estrangers 'ns insultavan
y 'l nostre patrí honor bofeteijaban
sabiam de lluytá y morí ab honor.

. . . . . .

Avuy ni 'ns queda un rastre de vergonya
per escombrar de casa tanta ronya
qu' ens roba 'l pá, l' hisenda y 'l pudór.

VOLTREGANÉS

CARTA DESCLOSA

Senyor *Don Fulano de Tal.*

Molt senyor meu: Sento moltíssim no poguerlo compláurer avuy, primerament, perque vosté escriu ab soltura y naturalitat, y després perque las sevas dos primeras *Siluetas* retratan de ma mestre, los personatges aludits en ellas, tots dos coneguts meus y ab los que he celebrat alguna que altre conferencia.

Si las sevas *Siluetas* no mes portessin cara, jo l' hi prometo que avuy hauría sortit la primera, pero, portan creu, y no m' atreveixo á carregarla á n' aquestos dignes senyors, sens posarho avans á la consideració del meu Censor, qui determinará si es prou caritatiu senyalar los defectes al próxim, encare que sian del género dels que vosté assenyala.

Serveixis passar per aquesta administració lo dimecres próxim, de onze á dotze del matí, y podré contestar á vosté y tení l' honor de saludarlo, ja que 'm sembla qu' endevinaría quí es vosté.

Queda son affm. S. S. Q. B. S. M.

LO MESTRE TITAS

CANTARS

—

Soldadico es mi muchacho,
soldadico de mi rey.
Las Cubas pacificadas
que 'm las plantin al clatell.

—

Sé que eres muger de punto
cual ninguna, Ramoncita,
La sogra es de mal ferrá
molt més qu' una mula güita.

—

Si me quieres me lo dices,
si no me quieres, lo mismo;
Vesten ab en Tetuan
y que 't rompi lo batisme.

—

Me enamoré de una tuerta
y con ella me casé:
Fatal día en que 'm donaren
aquell cop de salpassé

—

Tu cabello es tan hermoso
como tesoro es el oro,
y 'ls teus ulls son tan petits
com un grá de blatdemoro.

PEP.

¿QUINA SOLUCIÓ SE IMPOSA...?

Un periódich de Madrit, lliberalás fins lo moll dels óssos publica unas observacións molt atinadas respecte la indiferencia ab que la nació contempla com se arbitran recursos per las guerras, apelant a tota classe de combinacions, desde la mes arbitraría y despótica hasta la mes absurda y onerosa, sens tenir en compte la miseria estesa per tot lo pais, l' agonía de la major part de las industrias, y per consecuencia, la falta de trevall que se sent per totas parts.

Mentres los periódichs no s' ocupin d' aquestas cosas, deixant als Goberns en llibertat de cometrer tota classe d' atreviments y de imprudencias; mentres aquestas cuestions del crédit y del diner ocupin en la opinió pública un lloch tant subaltern, no hi ha que esperar que 'ls Goberns d' Espanya se trobin ab la resistencia y fiscalisació que sería d' esperar en pobles mes adelantats que 'l nostre.

Això ho comenta un periódich lliberal ¡Si 'n debém estar de mals!

Si tots los periódichs se haguesin ocupat del senyalat asumpto com ho ha fet lo *Correo Español* de Madrit en una infinitat d' articles firmats per un tal *Juan de Dios Blas*, que per cert ho ha exposat d' una manera clara, concisa y contundent que no deixaba lloch á duptes de cap classe, tal volta en Navarro Reverter y en Castellano, ó lo Gobern se hauría convensut de que per lo camí seguit fins avuy dia no mes tením y 'ns espera una solució definitiva; la bancarrota.

Lo pais está entregat á una espantosa apatía, preludi tal volta de una convulció terrible y desesperada; y no sería estrany que lo dia menos pensat explotés aquesta indignació reclosa en lo pit de tots los espanyols que senten correr per sas venas aquella sanch noble y orgullosa que donaba vigor y forsas á nostres antepassats en memorables dias de gloria.....

Miro per tots cantons d' Espanya y busco un home capás de contenir un dia la justa indignació d' un poble.

Veitj un Cánovas, un Sagasta, un Silvela, un Martínez Campos..... puntals al fi d' una monarquía parlamentaria que tontolla y que sostenen sols per orgull é interés propi, y á qui moltas vegadas humillan en aras de la seva superbia, olvidant lo respecte que tot caballer deu á una senyora...

Veitj á un Nocedal y á un Polavieja, bons católichs, no ho dupto, pero lo primer sens un programa definit, clar, que abarqui totas las questions, religiosas, políticas, socials, económicas, colonials etc...

Y 'l segon un bon general, un bon cristiá, capás com ha demostrat, de portar las tropas á una segura victoria, digne per tots conceptes de la estimació de tots los bons espanyols, pero no ab condicions de convertirse en un dictador... y en un gran home d' Estat en las presents circunstancias.

¿Quina solució, donchs, se imposa...?

ABEL

ENTRE AMICHS

—¡Hola, mister Woodford! ¿Com anèm? ¿L' hi ha probat bé lo viatge? Segui, segui; vindrá cansat del llarch viatge, ¿no es vritat?

—Per ara, estich be. ¿Com estém de vintivuits?

—¡Ay, mister! La troca se 'ns embolica. Vostés apretan massa, cridan massa, demanan masea, 'ns fan massa la guitza.

—¡Que diu ara, don Antón! No 'm fassi riure. Nosaltres tan condescentdents, tan amichs d' Espanya, tan dessinteressats ab las vostras cosas. Precisament aqui porto lo discurs de presentació á la vostra Reina, en lo qual hi respiran las protestas mes fervents d' amistat y de carinyo. ¿Veu? Aquí hi porto també aquest compte, que per l' amistat que 'ns professem, no haviam presentat fins ara; son no mes que 40.000 duros, en lloch 100.000 que á qualsevol altre hauríam demanat. ¡De sobras s' ho merix la viuda d' en Ruiz! Un home tan bon Jan, de tantas qualitats y tan bon arrenca caixals qu' era, ¡feya miracles!

—¿Vol dir, mister?

—Vaya si ho dich de debó, y... ¿veu? també porto aquí escritas las penas que debeu aplicar al coronel Fontsdeviela y altres complicats ab la mort d' en Ruiz...

—Pero, per Deu, mister, si no está comprobada encare la manera com va morir...

—Deixis de tonterías, D. Anton. De la prempsa no 'n fassi cas, ni de ningú. Si jo havía de fer cas de lo que la vostra prempsa ha dit de mí, ni hauría per tornarse boig. ¡Filibustero! ¿Jo? Miri que assegurar que jo havía presidit meetings filibusteros, quan sempre havia actuat de secretari, es no tenir memoria ó mofarsse de mi. Assegurar que jo regalaba 'ls diners á las juntas per sostenir la rebelió en Cuba, es pendrem lo pél y tractarme de burro. ¡Si que 'n sería de tonto! Jo facilitava diners, pero assegurats d' incendis, com si diguessim.

—¡Vosté 'm deixa confús, mister!

—Be, ja veurá; dessitjaría que 'm presentés al Duch de Tetuán, pero... d' un tros lluny.

—¿Perqué, mister?

—Perqué diu que te un genit com una pólvora, y jo tinch un mal de caixal... y ¡vamos! que tinch aquesta galta molt adolorida, y sentiría que....

—No tingui pór; en veure un yanke.... calssas remulladas.

X.

CUENTOS

—Ton—diu un senyoret al criat de la casa—pórtam las botinas.

—Será servit, senyoret.

S' en va 'l criat y torna portant á la mauna bota de cada coló.

—¡Que ho ets d' animal! ¿no veus que portas una sabata y una botina?

—Está clá, senyoret, que ho veig, pero al parell qu' he deixat sota 'l llit l' hi passa lo mateix.

—Burrr....

—

Acabada la representació d' una comedia en cinch actes y en vers, va preguntá un espectador al seu vehí, si la comedia estaba escrita en vers ó en prosa.

—No ho sé—va respondrerli.-Estich tan costipat, que en vritat, no he pogut distingirho.

—

L' alcalde d' un poblet va anar á Madrit per unas diligencias, y avans de acabarlas, una malehida pulmonía va enviarlo á l' altre barri.

Los vehins del seu poble, volent perpetuar la seva memoria, van determinar aixecarlhí un panteón modest en lo cementiri, qual obra se debía á n' ell, ab lo següent epitafi:

AQUÍ JAU LO SENYÓ ALCALDE
QU' ESTÁ ENTERRAT Á MADRIT.

INTIMAS

—

Si sapigués esplicarte
Lo que per tú sént mon cor,
¡Oh hermosa! que m' aymarías,
que m' en tindrías d' amor.

—

Tornam lo cor, ingrata
que 'm vares robá un jorn,
perque n' es una fera
un home sense cor.

—

¡Cuantas herbas han crescut
en la Manigua, ma aymada,
regadas d' ardenta sanch
y tristos plors d' anyoransa!

SURISENTI.

PASSATEMPS

XARADA

La *total* ¡que n' es d' hermosa!
Te un tipo con la *tres cuart*
cuan fá de Juana la loca
y es mes *hú cuart* que lo fil
de la mes sedosa troca.
Es mes dols lo seu llenguatge
que no un *tres dos* de primera
dels que 's dihuen valencians;
sent la que vaig escullirne
per templar los meus afanys.

X.

SOLUCIONS DE LA SENMANA ANTERIOR

Xarada. Margarida.
Targeta. San Feliu de Torelló.
Geroglifich. Com més miras, menos veus.

CORRESPONDENCIA

A. V. Gracias, per la seva amabilitat; si.
Infant. Tan aviat, no; un altre dia.
Cosmos. Es veritat que ¡cinch céntims es poca coseta, pero 'ls temps son mals.
Xiquet. Hi penssarem.
Loleal. ¿Si soch carlista? ¡Vaja una pregunta!
A. P. Los saludos son una mica fluixos.
Surizenti. N' hi ha que van. Altres, no. Gracias.
J. F. P. Girona. Pel correu varen sé enviats. Are no pot ser, més endevant, si. Ja l' hi escriuré la próxima senmana.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plassa de Sant Pere)

ANY I. BARCELONA, DISSAPTE 10 DE JULIOL DE 1897 NÚM. 3

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

«LO CACICH» Drama inedit en vers per A. Guimerá. Acte 3.er escena última

—¡Oh! Miram fit á fit, malehit monstre.
—¡Pietat!—¿Pietat per tú? T' ha arribat l' hora.
Mos fills y jo venjar volem l' ofensa;
Aquests, mos ciutadans, volen rentarse
sas mans ab sang, com teva, vil è impura.
¡Caiga sobre de tú d' un poble l' odi!

CRÓNICA

ONICA, bona y barato es la següent noticia:

L' altre dia un subjecte que va presentarse á un pis del carrer de la Portaferrisa per cobrar una factura, varen saldarli los comptes á garrotada limpia.

Ho traslado á n' en Cánovas perque pagui ab aquesta moneda al qui l' hi presenti lo compte del dentista Ruiz.

Aquests procediments serían terribles per los acreedors, en cas que 's generalisessin.

Sería necessari anar á cobrar ab trage de corassero.

—

Lo Circol Tradicionalista solemnisá lo diumenge passat los dias de la senyora Duquesa de Madrit ab un lunch seguit d' un concert.

Los comensals foren 230, presidits pel senyor Duch de Solferino, president del Circol y per lo baró de Albi president de la Joventut Carlista.

Lo primer de brindá va ser don Pio Vilalta que sigué saludat ab merescuts aplausos.

Despres usaren de la paraula los senyors Có, Condominas, Bernat y Lloret y don Artur Ventura que es un jove dels que més prometen.

Després de recitar una poesia lo senyor Junyent, varen usar de la paraula los senyors Morales, Fortuny y baron de Albi, llegint aquest últim una carta de don Lluis Maria de Llauder alentant á la Joventut Carlista á seguí la missió que está cridada á desempenyar en lo porvenir.

Després de recomenar, com de costúm, la unió y dissiplina, va comensar lo concert que va ser de primera.

—

Per blasfemar com dos energuments van ingresar l' altre día dos subjectes á la presó.

Ben fet; á lo menos allá no escandalisarán á ningú.

—

Prompte s' estrenará un drama del distingit autor D. Angel Guimerá titulat *Lo Cacich.*

Segons noticias, l' acció passa á Catalunya y l' objecte que 's proposa l' autor es combatrer lo caciquisme.

Me sembla que don Manel no faltará á contemplarse lo seu retrato.

Que miri la nostra lámina y 's convensará de que l' avís d' un amich no pot despreciarse.

—

Sembla que en lo próxim curs academich desempenyará la cátedra de Dret catalá creada en aquesta Universitat per iniciativa de don Manel Duran y Bas, lo catedrátich de Dret internacional don Joan de Deu Trias y Giró.

Los catalans hem d' estar de enhorabona y havem de felicitar de cor al senyor Duran y Bas.

—

Han visitat nostra redacció los periodichs *El Syl·labo*, *La Frontera y El Eco de Gracia.*

Los hi desitjem prosperitat y disposin de casa nostra.

—

Llegeixo:

«Segun un despacho oficial de Cuba, en varios reconocimientos por las provincias de Matanzas y Habana, nuestras tropas hicieron á los rebeldes un muerto y un herido.»

Tranquilisemnos. Entre morts y ferits, una sabata plena.

—

Per aixecar un monument á la memoria del senyor Rius y Taulet, l' Ajuntament va acordar obri un concurs.

Los progectes presentats varen ser dotze; tots discutibles y discutits.

Per fi l' Ajuntament ha fallat á favor del seu arquitecte.

Esta bé; l' Ajuntament ha practicat ordenadament la caritat.

Fentsela á si mateix.

—

Lo *Circol Pelayo* també solemnisá los dias de Donya Berta ab un lunch esplendit.

Los brindis entusiastas y 'ls telegramas á Don Carlos y al *Correo Español* plens de ardor bélich.

¡Se us felicita!

—

Lo general Arolas se casa.

Miss Elsa va anar á l' Habana á passar una temporada y allí va sorprendrerla la insurrecció.

Vestint l' uniforme de coronel, visitaba als soldats y 'ls repartía cigarros y pessetas donant vivas á Espanya.

Veurala lo general y enamorarsen, va ser tot una cosa.

Un día lo general va dirli:

—¿A qué no s' atreveix, senyoreta, á visitar la trocha?

—¿Que nó?—exclama la miss. Dintre de tres dias l' hi donaré la sorpresa de visitarlo.

Y efectivament; un día, acompanyada de Don Anton Micó y un corresponsal de l' Habana va presentarse á la trocha frente al general Arolas.

Aquest caigué á sos peus enamorat com un burro.

Lo general ha demanat oficialment los *petracols* per casarse, mentres la Miss se dirigeix á Paris per ferse las robas.

Ara comprench perque en Maceo va passar la trocha de Artemisa, després de assegurar lo general que no la passaría una sargantana, y acaba de passar la de Moron en Maximo Gomez deixant á l' Arolas ab un pam de nas y en posició ridicula.

¿Tants fossos, tantas aspitlleras, tants forts y tants focos de llum eléctrica y sobre tot tants millons gastats en alambres y pals per ni sisquer aturar lo pas d' una senyoreta, mes ó menos miss?

¡Ay Arolas! Lo teu pensament está tant fixo en la teva xicota, que 'm sembla que ni sisquer veus que 'l teu amor nos está causant moltas victimas y molts rals.

Cásat, si, pero ben aviat y toca las de villadiego; que las trochas no s' han fet pels homes sentimentals y enamoradissos.

—

La Epoca publica 'ls documents relacionats ab la indemnisació Mora, dels quals resulta lo senyor Moret molt mal parat.

En altre temps, quan un ministre feya una exegallada, lo poble sabía de quin modo devia arrastrarlo pels carrers.

Pero avuy, un ministre escura la butxaca d' un poble que avans duya barretina y aquest l' obsequia ab banquets y viatges... y vamos, que havem perdut lo seny y la dignitat.

Resultát: Que lliberals y conservadors son bestias d' una mateixa rassa. Los uns, aprobaren la indemnisació y los altres varen pagarla.

—

Lo senyor Coll y Pujol tracta d' organisar la secció de brigadas municipals, per quant sembla que hi havía molts *señoritos* que 'l dissapte 's presentaban al cobro sens haver tocat de 'n tota la senmana ni un picot ni una barrina.

No dormi, no, senyor Coll; si vol cumplir no l' hi faltará feyna.

EN DEFENSA PROPIA

Senyor *Don Joseph Giralt.*

Molt senyor meu: Desitjant també que la pau de Deu sigui en nosaltres, vaig á contestar la seva carta que en veritat respira fort, molt fort.

Un ferré tindría molta culpa si no sapigues de manejar la llima, pero no te res d' estrany que no maneji la ploma ab molta correcció y soltura; per lo tan, queda vosté dispensat.

Vosté no es tonto, apesar de la seva modestía en afirmar lo contrari pero, vosté no ha interpretat la intenció del MESTRE TITAS, ni siquiera ha llegit be lo que estampa en las sevas primeras páginas.

Jo m' alegro molt de que vosté sigui capás de manifestar lo seu catolicisme y lo seu carlisme en una taberna ahont brillan per la seva ausencia, en general, las ideas religiosas, de la mateixa manera que, diu voste, va demostrarho al Olimpo quan en Nocedal va permetrerse lo luxo d' escalar aquell temple.

Alguns dels redactors del MESTRE TITAS, no tots, han demostrat diferentas vegadas, ab lo garrot á la ma, las sevas ideas carlistas, y un d' élls, per anyadidura, no camina de segú tan dret com vosté á causa d' una lliberal bala que l' hi atravessá la pantorrilla durant la última campanya.

Afirma vosté que nosaltres volem formar un partit neutre; ¿nosaltres? ¡Altre feyna hi há, senyor meu! Lo que nosaltres voldríam es que ne desapareixessint nou déssimas parts y no ne quedes mes que un, lo quin té rahó de ser entre las personas católicas que 's preocupan una mica de las cosas d' Espanya y de la politica.

Repeteixo una y mil vegadas que LO MESTRE TITAS, contra lo que vosté assegura, no ha dit res de mal contra lo Circol Tradicionalista, Centre de Carlistas, Circol Pelayo y Joventut Católica.

Lo que ha censurat precisament LO MESTRE TITAS es, que las tres primeras societats, carlistas, no fossin una mateixa cosa, no estiguessin fortament lligadas per una mateixa comunitat d' ideas é interesos, (y dich ideas sens referirme á las fundamentals del programa carlista) y no com tres societats en aparent pugna y en constants tonterías que de segú disgustan á Don Carlos.

Aixó es lo que ha dit LO MESTRE TITAS y res mes.

Y en quan á la Joventut Católica, modelo de societats d' aquest género y que tants beneficis morals y materials reporta ab las sevas escolas, vetlladas y seccions ab que esta subdividida, dech dirli que 's compon en sa majoría de socis carlistas, pero, carlistas dels que vosté censura ab tanta quimera y tirria.

¡Ay senyor Giralt! vosté viu lluny de Barcelona y desconeix per complert l' assumpto que tracta.

Y aproposit l' hi recordaré una idea vertida per una augusta persona, referintse als sacerdots:

«Que fassin bons catolichs; que la forsa de la lógica 'ls fará després bons carlistas»

¿Vol saber, encare, alguna altre cosa?

Barcelona, dia de Sant Procopi...

Son afectissim servidó.

Lo Mestre Titas.

NOCTURN

—

La Lluna d' en Pruna
vestida de dol...

La tempestat rugía, ferestega: xiulava
lo vent entre el brancatge, tot desfullat y sech.
L' aigua queya furienta y casi be espantava
sentir del vent la fressa que l' aigua acompanyava
ab furiós espatéch.

—

Mes ¿que hi fá que 'l cel llensi la pluja á samaladas?
¿Qué hi fá que 'l vent arrenqui los roures, com si rés,
y quel torrent arrastri mitj bosch en sas riuadas?
Digaume: ¿aixó qué importa al qué per las fibladas
d' amor te 'l cor encés?

—

Montat sobre d' un burro, un donçell desafia
los elements en guerra, sens retrocedi un pas,
mes ¡ay! lo pobre burro ja casi defallia;
la sort que trobá ausili, puig que 'l vent l' empenyia
ab forsa pel detrás.

—

Son cor tan mes glatía quant mes camí avansaba,
—Trip, trap—lo pit l' hi feya com lo trot d' un caball.
Desde la barretina al peus, tot regalava
y á voltas, á ne 'l burro, baixet l' hi murmuraba:
—Quant surtirém del ball?

—

¿Penseu que 'l pobre *Lázaro* s' havia tornat *lelo*
perque ab lo temps que feya corria en la foscor?
¡Ah, no! Que vos responguin Samson, Marsilla, Otelo
y... en Cánovas poeta (malaguanyat pralelo)
y vos dirán: L' amor.

—

Si, si; l' amor lo feya poch menos que insensible,
anava fent sa via sempre de dret al nás.
aquella forta pluja casi be irresistible
éll la desafiava valent, fort, inflexible..,
¡Per fi va veure 'l Mas!

—

Sa boca va somriure; sos ulls una mirada
llensaren d' amor plena, envers l' antich casal,
que dins de sas entranyas ne tenía guardada
la reina dels seus somnis, la seva hermosa aymada
de rostre angelical.

—

Ja hi és; baixa del burro... una estaca hi havia
en la paret... lo ferma... l' hi posa 'l morralét:
s' atansa á una finestra... escolta... ¡re 's sentia!
dona tres truchs molt dolsos y murmura: ¡Maria!
y ensemps llensá un xiulét.

—

Al cap d' un molt breu rato, l' hereu de las Roquetas
(ó sia 'l mentat jove) veu que pausadament
s' obran de la finestra las duas portelletas
y... (¡Cuantas tonterias s' empescan los poetas (?)
per diverti á la gent!)

Voltreganès

UNA PESSETA FILIPINA

Raro exemplar en lo seu género era, en veritat, la senyora Laya. De uns quaranta anys, estatura regular, refetona, ab unas galtas de pa de ral que semblava que l' anarvolés sempre un mal de caixal del dimoni.

¡Y quin génit! Amorós com una fiera femolenca.

Parlava sempre á batzegadas y ab tó de clarinet destrempat, capás de trossejar las orellas mes revingudas.

Sos ulls, semblavan dos ous ferrats encastats en aquella cara vermellosa y plena de sots, que demostraban palpablement que la verola havia fet estragos en aquella fatxada.

Son marit, don Félix Cántarellas, tenía un génit cumpletament oposát. Bonatxás, calmós, aixó si; pero, exacte en lo compliment del seu deber, no havent faltat un sol dia, al despatx dels seus principals.

Caixér d' una important casa industrial de Barcelona, defensaba los seus xixanta durets mensuals que li permetían viure ab certa comoditat dintre de la economía.

—¡Laya dels meus pecats!—deya un día á la seva costella.—Mira que no aném be. Nó se perqué has de fer portar á las noyas aquests vestits tan plens de galindoinas. Sempre somías truytas y 't pensas que algún marqués carregará ab una sogra com tu y t' equivocas. Las noyas s' han de convenser que sols un jove bó y trevallador pot fer la seva felicitat.

—No m' amohinis ni 'm surtis ab aquestas orgas—responia empipada la senyora Laya—semblas un Jeremías. ¡Deu meu! quin home mes papanatas vareu donarme; sempre jamega.

—Y tu sempre estiras mes lo bras que la manega. Pensa que 'ns fem vells, que las noyas no 's casan y que demá puch caure malalt y llavors ¿qui portará lo pa á casa? Sort que demá cobraré, del contrari 'ns quedaríam ja sens una pesseta.

—Deixat dar quatre pessetas falsas com la altre vegada,—digué ab aire amenasador la senyora Laya.

—Calla, dona; calla y no 'm moguis mes gresca; Deixam en pau.

—

Lo dia següent, al arribar don Felix á casa seva, la primera cosa que la senyora Laya va preguntarli va ser, si havia cobrat.

—Si, dona, si; ¿perqué ho preguntas?

—Perqué vull saber si t' han donat cap pesseta falsa. Aném, entra al menjadó y miremho; lo cor me diu que si.

Entraren, y don Felix va treurer cuatre bitllets de cinquanta pessetas y cent pessetas mes en plata.

—A veure, Felix, á veure; déixamlos contar. Dos, quatre, sis, vuit, deu... setanta... noranta vuit. ¡Ay! sembla que m' he equivocat; hi tornaré. Dos, quatre, sis, vuit, deu, dotze... ¡Dimontri d' home! Té, una pesseta filipina! Deu meu y que n' ets de busaróch! Té, tórnala y digas que no passan. ¿Ho sents, enza? Sembla mentida que siguis tan babau.

—Calla, Laya; mira que la mosca se m' en puja al nas.

—¿A tú? ¡Cá! Si no t' hi ha pujat may una pussa.

—Laya, Laya; mira que...

—¡Potsé si que encare voldrás tenir rahó! Té, aqui tens los trenta duros y jo 'm quedo los altres trenta per la compra. Ja veurás com de lo que tu no serías capás, ho seré jo desseguida.

Y donant mija volta, cridá á la Quimeta pera que s' arreglés per sotir, y encarantse ab don Felix, ab aire despreciatiu, va dirli:

—Vaya si la faré passar; y prompte.

La senyora Laya y sa filla se llensaren al carrer mes tiessas que un bunyol de cal Tio Nelo.

—

—Deu lo guart. Fassi lo favor d' un parell de guans.

—Tingui, senyora. Blanchs... negres... marrons... cremc... Aquests á tres pessetas, pell bona y duradera.

—Dónguimen dos parells.

—¿L' hi falta alguna cosa més, senyora?

—No. Tingui; sis pessetas.

—Dispensi... Aquesta pesseta es filipina.

—¡Ah! No ho sabía. Aquí 'n te un' altre.

—Que ho passi bé, senyora.

—

—Bonas tardes.

—Bonas tardes, senyora.

—Aquests vanos que tenen al aparador, ¿son molt cars?

—Dos pessetas; son d' última novetat.

—Ensényimen algúns. Si, son bonichs; dónguimen tres de diferent paissatge.

—Vol que 'ls hi envihi?

—No, gracias. Me 'ls emportaré. Cobri; sis pessetas.

—Moltas gracias.

—Estiguin bons.

—Hasta un altre dia, senyora.

La senyora Laya havía triumfat. S' havían empassat ja la malehida pesseta, y 's somreya complascuda quan sentí una veu que l' hi deya:

—Senyora... senyora... escolti. Miri, tal vegada sens pensarho m' ha donat aquesta pesseta filipina.

—¡Carát! No ho sabía pas. ¡Com no las conech las pessetas filipinas! Tingui.

—Passihobé, senyora.

—

La senyora Laya ja comensaba á empiparse, pero al passar per can Cuadros, va veure unas sombrillas molt bonicas y digué á la Quimeta:

—Me sembla que aqui se la menjarán. Entremhi.

—Deu los guart. ¿N' hi ha d' altres colors de sombrillas d' aquellas?

—Si senyora; de color de lila.

—Pues, fassi lo favor...

—¿Veu? Aquests *punyos* son de pur marfil.

—¿Quin preu tenen?

—Dotze pessetas.

—No me 'n pot treurer rés? Me 'n quedaria tres.

—No pot ser de cap modo.

—Bueno. Fássimen portar tres á casa... Cobri... Girona, 38, 4.rt, 2.a. Vegi si está be.

—Dos, quatre, sis, vuit, deu... Senyora?

—Qué diu?

—Que aquesta pesseta es filipina.

—¡Si que m' han ben trompat! No se pas ahont me l' haurán dada. Aqui 'n te un altre.

—Está be, senyora. Que ho passin be.

—

—¡Felix, Felix! ¡Que m' en costas d' enrabiadas! ¿Qué jo no podré fer passar la pesseta? Ya veurás, Quimeta, com l' engipono á la modista; entremhi.

—Deu l' ajudi, senyora Manuela.

—¡Hola donya Laya! ¿Qué contém de nou?

—Venia á pagarli l' arreglo dels sombreros.

—¡No portava pressa!

—Cobri, cobri, senyora Manuela, que aném un xich depresa. ¿Quant es?

—Quatre duros cada un. Dotze duros.

—No n' hi donaré més que onze.

—¡No pot ser. burrango!

—No vull donarni mes. Aqui 'ls té.

—Gracias... Te, Marianet, còntals.

—¿Están bons vostés?

—Aixis, aixis. En Félix se queixa algunas vegadas del fetje, pero...

—Mamá, mamá, hi ha una pesseta filipina.

—Si, si que ho es. Ya fará 'l favor de cambiármela, perque nosaltres no podriam pas ferla passar.

—Aqui 'n te un' altre.

—M' alegro, pues, de véurelas.

—Estigui bona, senyora Manuela.

—

—Que ho es de burro lo teu pare, Quimeta, al deixarse ensarronar d' aquest modo. Al arribar á casa, no 'l deixaré bo pels gats.

Mira, noya, míra, á casa l' adroguer no hi ha ningú mes que l' aprenent derrera del taulell. Entremhi.

—Escolta Joanet, púja un quarteró de sucre d' onze rals. Te, tórnam un ral y 't donaré tres pessetas.

—Si es servida, donya Laya. Un ral de volta. Ja 'l pujaré luego.

—Adios, Joanet.

—Hasta un altre rato, senyoretas.

—

Al entrar al pis, donya Laya va caure reventada sobre una cadira suhaut com una desesperada, y dirigintse al seu marit li enjegá la següent carretilla:

—¡Y que ho ets de panarra, Félix! he lograt lo que 'm proposava, pero, ja cal que 'm donguis los altres trenta duros, perque mira ¿veus? dels vint duros sols ne queda un ral que m' ha tornat en Joanet de cal adroguer.

—¡Que 't patollas, Laya! ¿Que 'ts boija?

—¿Y tu qu' ets un babau? ¿Que creus que tothom dorm á lo palla com tú, y que una pesseta es un anís de pussa per empassársel sens adonársen? Prou que ho dich jo moltas vegadas que tu ser....

Ninch... Ninch...

—Ves á obrir la porta, que trucan.

Entra en Joanet ab un paquet que deixa sobre la taula, y encarantse ab donya Laya li diu:

—M' ha dit l' amo que 'm cambihi aquesta pesseta filipina que vosté m' ha donat y que ja 'm costa una *boleya*.

—¡¡Ah!!—esclamá donya Laya tirantse de nou com un sach de patatas sobre la cadira.

¡¡Tableau!! que diuhen los francesos.

SAID.

DESDE CASTELLAR

Senyor MESTRE TITAS

Molt distinguit Senyor meu: Saludantlo afectuosament. desitjant que lo seu senmanari tingui llarga vida y puga per molts anys picar las crestas á tothóm, com antiguament havia fet un altre que portava lo matix titol, me prench la llibertat d' escriurerli la pressent, per enterarlo de la manera que van las cosas en aquesta industrial població ahont hi há per desgracia molts pochs catòlichs, apenas cap carli, y si centenars de hipòcritas y escepticbs que 's rifan á las personas de bé que tenim necesitat de viurer entre élls pera guanyarnos la trista vida.

Lo mes nou de tot després de l' enterro del virtuós Doctor Pujol Q. E. P. D., á qui jamay aquest poble pot pagarli quant l' hi deu, es lo triduo al Sagrat Cor de Jesús que se celebrá la senmana pasada en el que predicá l' elocuent orador Pare Picó, que per mes que junt ab lo celosissim senyor Regent y vicaris se esforssaren pera donar esplendor en aquells solemnes actes, solsament varen lograr que hi asistissen los pochs *beatos* que hi ha á la població, brillant per la seva ausencia aquellas autoritats y personalitats que no mes s' exhibeixent en aquellas cosas que 'ls hi interesa que 'ls hi veixa la Marquesa.

Si be li he dit que apenas hi ha cap carli, sápiga no obstant, que son pochs y valents; de tal modo, que tenen format un centre que proximament inaugurarant; pues dihuen que tenen ja lo permis competent, si be que per obtenirlo los han fet pasar la pelegrina.

Fa poch que varem tenir lo disgust de veure deixar la vara d' alcalde, á l' home més guapo y ben plantat del poble, el qual durant lo seu exersici ha sapigut demostrar en aquellas cosas que han sortit del seu cap, qu' es una llum exclusivament apropósit pera anar á buscar cargols en dias de pluja.

En las últimas eleccions municipals varen entrar á formar part de tan respectable corporació, dos ó tres de aquells que si tots fossen com élls, altre pél ens lluhiria, pues son personas de iglesia, y de conseguent de las que no 's doblegan de qualsevol manera, pesi á qui pesi.

Es ja del domini públich la nova de que va á ser cambiat lo senyor Jutge municipal y hasta se cltan las personas que lo han de sustituir, entre las que hi posau á un senyó metje, que la majoria no 'l voldrian perque temen conexeria ahont tenen lo mal y crehuen que tal vegada los resceptaria un vomitiu massa fort y en tractanse de certas medicinas no hi volen pas sapiguer res. De tots modos, sigui qui sigui 'l nou senyor Jutge, si vol obrar com mana la lley de Deu, ja te segur que suhará y no tindrá fret per mes que glaci.

Lo dia que tingui lo gust de coneixel y saludarlo, á cau d' orella ni diré moltas y de molt grossas, que vosté las sabrá publicar millor que jo.

Entretant sápiga que aqui te un amich leal, católich de veras y afectuós servidor q. b. s. m.

FLISTIS

Sant Esteve de Castellar, 7 de Jullol de 1897

RESPOSTA OPORTUNA

A consucuencia del reparto de Polonia, lo Bisbe va perdre gran part de la sevas rentas.

En 1776 va presentarse á oferir ios seus respectes al rey de Prusia Federich II, protestan, ó mes ben dit, lliurepensador, qui ab tó de burla va dirli:

—Soch vostre amich, y conto ab la vostra amistat en cas de que San Pere no m' vulgui obrir las portas del cel; espero que tindreu l' amabilitat de protejirme ab lo vostre manto.

A lo que va contestar lo Bisbe:

—Senyor, 'm sembla aixo una mica deficil; perque, vostra majestat me 'l ha retallat de tal modo, que l' heu deixat completament inutil per passar contrabando.

Los que s' han aprofitat de 'ls bens de la Iglesia ja cal que 's recordin d' aquesta surtida del Bisbe de Polonia.

En lo Circol Pelayo

Senyor Director de LO MESTRE TITAS:

Molt senyor meu: Encara que molestantlo tal volta, (*) vaig á donarli compte d' un acte que, donada la promtitut ab que va ser organisat, va tenir certa importancia y trascendencia.

Se tracta, senyor Director, de resenyarli breument lo banquet celebrat lo diumenge passat en lo *Circol Pelayo* per varios Jefes y Oficials carlistas y molts altres que no ho foren pero que s' honran sent soldats de la mes santa y justa de las causas, en conmemoració de la festa onomástica de la Duquesa de Madrit.

A las set y mitja del vespre lo espayós saló del Circol estaba profusament iluminat y ab dos rengles de taulas en las quals s' hi asentaren prop de cent comensals. En lo tester s' hi destacaba lo quadro del R... don Carlos de Borbon pintat per lo aventatjat correligionari senyor Fenias. No 'm detindrè en descriurer lo «menú» per no molestar la atenció de LO MESTRE TITAS, pero si faré constar que durant l' acte reiná la major armonia, sens que lo delegat del Gobernador, senyor Mallol (persona molt atent y molt digne y que recomanem als seus superiors) hi hagués de intervenir per rés.

Arribada l' hora dels brindis, ja hi varem ser; vingan las canonadas d' ordenansa y lo senyor Soliva, President del acte y de la comisió organisadora, ab paraulas gráficas va brindar per tot lo que mes estimem los carlins: per D. Carlos. Donya Berta y D. Jaume y per últim pels companys de armas ausents y presents y 'l valerós exercit de mar y terra que tantas probas dona de ser sofert en Cuba y Filipinas.

Una salva de aplausos coroná 'ls brindis.

L' hi succehiren en l' us de la paraula los senyors Oliveras. Espigó, Marsal (fill) Escolá, Janer, Palmerola y Alegria, quals brindis foren igualment aplaudits.

Per fi de festa se doná lectura de dos telegramas que 's varen remetrer, l' un á Venecia, niu le nostres amors y l' altre al director del *Correo Español* saludant á tots y á cada un dels que compónen la gran familla carlista.

Aqui te senyor Director, en resumidas cuentas, l' acte realisat en lo *Circol Pelayo*.

Si nostre pensament se realisa, promte tindrem ocasió de presenciar un altre acte que tindra gran ressonancia y del qual hi haura teca llarga per LO MESTRE TITAS, jove campeó que té obert devant un horitzo de prosperitat y vida.

L' hi agrahiré la insercio de los anteriors ratllas, y 'm despedeixo de tots vostés hasta un altre dia.

De vosté atent y afectissim

LÁTIGO.

(*). A nosaltres no 'ns molesta res que no sigui anticatolich per lo tant menos nos molesta una vetllada carlista. La proba l' hi donem publicant la seva carta.

¡MISTICA!

Jo voldria ser floreta,
floreta que 'n fes olor;
Jo voldria ser floreta
per enjoyarvos, Senyor.

—

Aucellet jo ser voldria,
aucellet ben cantador;
aucellet jo ser voldria
pera cantarvos, Senyor.

—

Jo voldria ser poeta,
poeta d' inspiració;
jo voldria ser poeta
per ensalsarvos, Senyor,

—

Solament jo no voldria
esser ¡ay! trist pecador;
solament jo no ho voldria,
per estar ab Vos, Senyor.

H. MARICEL.

PASSATEMPS

TARGETA

D. A Latorre

PAU.

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una población catalana J.

ACRÓSTICH

. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *
. . . . . *

Sustituir las lineas de punts per tituls de dramas cataláns. procurant que la linea vertical d' estrellas dongui lo nom del seu autor.

SOLUCIONS DE LA SENMANA ANTERIOR

Xarada: Filomena

CORRESPONDENCIA

H. Maricel.—Ho publicarém.
X. A.—No es prou correcte, moralment parlant.
Jordi.—Corretgit, podría passar.
Quimet.—Deixi al carlistas, que altre feyna tenen.
Ambrós.—La seva carrabina y 'ls seus versos van per un mateix cami.
Joanet.—Perfectament y gracias; la próxima senmana. Vosté val.
J. Sigrons.—Lo Mestre Titas lo felicita y l' hi ofereix sa amistat.
A. Pallejá—Aprofitarém alguna cosa.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plassa de Sant Pere)

ANY I. BARCELONA, 17 DE JULIOL DE 1897 NÚM. 4

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Los espanyols qu' estiman
las sevas Tradicions,

d'eix modo pagarían
las indemnisacions

WASHINGTON

NEW YORK

Lo próxim número perteneixent al día 24 será dedicat á las ignocents víctimas de la llibertat llibeal, sacrificadas lo día 25 de Juliol del any 1835.

CRÓNICA

Mentres en Cánovas se disposa á arreglar la maleta per anar á pendre la fresca á Biarritz y á Sant Sebastian y á ferla petar ab lo Duch de la plantofada, y en Sagasta fa 'ls preparatius per anarsen á pasar una temporada y xalársela en Avila, los dificils problemas que pesan sobre nostra desventurada nació van complicantse, preveyent cada día mes y mes que 'ls partits lliberals se desmoronan y 's desfant com un bolado á causa dels seus mateixos desacerts y fracassos.

¡Ahont has de arribar, Espanya, en mans de aquesta colla de ineptes, y mes que ineptes, de butxins que t' escura la butxaca, 't sacrifica 'ls fills y enmascara lo brill de la teva historia sempre noble y caballeresca!

—

Y com que per mostra basta un botó, aquí 'n va un que entristeix l' ánima y enrojeix la cara.

L' agent executiu de Mataró treu á pública subasta vinticinch fincas de contribuyents que no poden pagar, y altres vuit l' agent executiu de Berga.

¡Aquí teniu, lliberals, lo resultat de vostra administració honrada!

Y aixó succeheix en las provincias mes ricas y laboriosas d' Espanya. ¿Qué pasará, donchs, en las altras?

No es estrany que, durant los últims días, s' hagin desarrollat tumults y grescas en diferents punts, ressistintse los contribuyents á pagar los impostos que l' Espanya lliberal los hi recepta quan tan ho necesitan per portarse á la boca un bosinet de pa.

Jo soch molt amich de donar á Deu lo que es de Deu y al César lo que es del César, pero quan aquest apreta massa y de tan que'ns estima 'ns abonyega, també soch partidari de la protesta, sense traspassar certs limits, se entén.

Ja ho diuhen los castellans.

«Contra el vicio de pedir,
hay la virtud de no dar.»

—

Qu' en Canalejas s' haigi despedit afectuosament del partit lliberal, poch los importa á la majoría dels espanyols.

Pero, lo que sí 'ns importa son las sevas declaracións.

Diu que no pot formar part d' un partit que modifica 'ls seus dogmas, altera la seva fé y abandona la seva doctrina. Afirma també que per ser lliberal es necesari creurer que las armas espanyolas son insuficients per si solas á dominar la insurrecció de Cuba y que la concesió de la autonomía 'ns evitará l' amargura y vergonya de una mutilació del territori colonial.

¡Quin concepte mes petit tenen format, los lliberals, de las armas espanyolas!

Desenganyis, senyor Canalejas; vosté podrá avuy pensar com pensan los homes sensats que no somían truitas y raciossinan una mica, pero fassis el carrech que vosté ha contribuit com los altres, sent ministre de Foment y d' Hisenda, á totas aquestas farsas y á totas aquestas iniquitats y ensarronadas.

Per acabar formant una fracció mes ó menos fusionista, no necesitava vosté de tan aparato ni l' hi feyan falta las alforjas. Si vosté renega del partit lliberal, y l' anatemisa, sols té dos surtidas que la lógica y 'l sentit comú l' hi asenyalan.

O tornar á la República, ó emparentarse ab la gran familia carlista.

Tot lo demés es fer lo ximple y... música celestial.

—

Tots los periódichs s' han ocupat ab mes ó menos estenció de las declaracións de D. Carlos, fetas en Lucerna al editor del important periódich *The Sviss and Nice Times*.

La conferencia va celebrarse en l' Hotel, siguent introduit M. Francn Webb per lo comte de Melgar, Gentilhome de D. Carlos.

Lo Duch de Madrit va manifestar que 'ls homes funestos que dirigeixen la política espanyola, per no comprometrer l' existencia de las institucions vigens no s' atrevían á arriesgar una acció decisiva per Espanya y que per no alarmar al crédit s' entregaban á operacións vergonyosas, mil vegadas mes onerosas per la riquesa nacional que no acudir francament á las forsas vivas del país.

D. Carlos, referintse al general Martínez Campos va dir que aquest era un soldat valent, leal y caballeresch, pero no un gefe militar notable; que la seva franquesa mes ó menos calculada y las sevas condicions de negociador varen facilitarli la pacificació de la anterior campanya de Cuba, ja quebrantada, pero que es impotent devant d' una insurrecció que naix ó 's desarrolla; que ultimament, la sola presencia seva en la isla de Cuba implicaba pels insurrectes una especie de reconeixement de beligerancia.

Referintse al generalt Weyler y al seu relevo, va fer una pintura de las ventatjas de la inamovilitat dels mandos, anyadint que 'l relevo d' en Weyler tindría avuy una apariencia d' imposició dels nort-americans, contraproduhent baix lo punt de vista moral, afegint que, si la autonomía significaba 'l primer pas per la emancipació de la isla, los espanyols la rechassarían en absolut y en tots los terrenos.

—

Y com que no disposo de mes temps y lloch prometo ocuparmen en lo próxim número, pues son dignes de consideració las demés ideas vertidas per l' august gefe de la gran familia carlista.

SAID.

FUETADAS

En la plassa de toros hi hagué lo diumenge passat gran escandol ab acompanyament de banchs y fustas al mitj de la plassa.

Presidía 'l senyor Plaza que, segons dihuen, ho va fer tan malament com sabía.

Reflexioni lo senyor Plaza sobre 'l seu passat y 's convensará, per mes andalús que sigui, qu' es mes dificil presidir una corrida de novillos que vendrer paquets de sal, lliuras d' arrós y capsas de mistos.

=

Han visitat nostra Redacció, agrahintloshi de cor lo cambi *El Norte, de Girona*; *El Eco de la Montaña, de Olot; El Loredan, de Lleyda, el Boletín del Círculo Carlista de Sabadell, y La Defensa, de Vilanova y Geltrú.*

A tots desitjem llarchs anys de vida y 'ls oferim gustosos nostra amistat.

=

En Fransa s' han aplicat los raigs X per inspeccionar lo fons de las caixas y paquets que passan per las Aduanas al objecte de que 'ls ahorri temps y feyna.

Vetaqui una manera sencilla de sapiguer si en Voodford porta malas intencions.

S' agafa al mister exfilibustero, se 'l lliga com un lladre, se l' hi aplican los raigs X y... se 'l factura cap al pais dels gorrinos y la cansalada rancia.

Que prou falta hi fá.

=

Lo Centre Católich de Sant Joan de las abadessas está construhint un edifici exprofés per instalarhi la societat, en lo qual hi haurá grans departaments per la Biblioteca, teatro y sala de billar.

Felicitém als amichs nostres de aquella población per l' activitat y zel que desplegan.

=

Hem rebut ab una atent dedicatoria un llibret de poesias titulat *Llimallas* del distingit poeta don S. Borrut y Soler que l' hi agrahim molt.

L' hem llegit y casi be 'ns atreviriam á recomenarlo perque molts déls trevalls son inspirats, ben versificats y sentits; pero, 'ns hi sobra l' última poesía.

De l' istil naturalista 'n protestarém sempre.

=

Llegim un telegrama de París:

«Ha llegado el señor Bernis, empresario del Liceo y el señor Soler y Rovirosa.

Tengo entendido que están gestionando la representación en Barcelona de un espectaculo sensacional.»

Per mes que m' expremi 'l cervell entre las mans no puch atinar en lo *quid* de la cosa.

¡¡Ah!! ja hi caich.

Estrenarán l' obra d' última novetat titulada; *Gli Spagnoli pelatti.*

=

Los socialistas han celebrat un meeting en lo Liceo Rius de Madrid, atacant durament als burgesos, al Gobern y als cacichs y d' un modo molt especial, al cacich barceloní.

¡Si tindrá importancia Don Manel!

¡Pantorrillas, Pantorrillas!
Cuidado ab aquests minyons;
que potsé un día 't propinin
lavativas de sigrons.

=

Agafo *El Syl-labo* d' aquesta senmana y 'l devoro com si fos un plat de primera, fins l' ultima engruna.

L' estimat colega m' agafa al *Noticiero, El Integrista, Diario de Barcelona, El Diluvio y La Vanguardia* y me 'ls hi apreta una tanda de plantofadas que 'ls deixa blaus.

¡Vengan estos cinco!

Y com que s' ha descuidat de un periódich que ho mereix molt també, vaig á donarli, humilment, asumpto.

Un dels propietaris del antimasonich periódich en cuestió, va negar que ho era devant d' una augusta persona á qui un día tal vegada 's veurá obligat á besar la má y tractarlo de majestat.

Perque de reys antimasonichs, dirá ell, ne corren pochs.

¡Ah, *Pons*-pilat
que ho ets de llarch!
Tu vols dos cordas
en un sol arch.

=

La mort del cabecilla Quintin Banderas, en cas de no ser desmentida, tal noticia sería un nou pas en benefici de la pacificassió de Cuba.

Perque coneguda per tots era la importancia que tenía entre 'ls seus, especialment desde la mort de 'n Maceo.

=

Lo Centre de Carlistas celebrará lo día 25 del corrent un banquet per festejar los días de Don Jaume de Borbon.

VA DE QUENTO... histórích

Cert minyó. un xich tocat de l' ala, tenía la piadosa costum de asistir cada festa á missa matinal que celebraba lo rector del poble, durant la qual aquest solía dirigir sa mística paraula als fiels que hi asistían; y com que lo senyor rector usaba una oratoria un xich d' está per casa, vetaquí que aquell minyó, atesa la gracia que l' hi feyan sas paraulas y exemples, sempre l' interrumpía ab alta veu, dihentli que, ja sabía lo que volía dir lo senyor rector ab las sevas prédicas.

Cansat lo rector de las pesadas bromas del beneyt, que 's repetían cada vegada que aquell pujaba á la trona, y com que apesar de varios avisos y advertencias no 'n podía surtir, resolgué, á fi de ferli por y obtenir esmena, ferlo compareixer devant del batlle del poble, qui l' hi va fer moltas reflexions, amenasantlo en ferlo tancar á la presó y treurel de missa.

Lo minyó va prometrer que estaría callat com un mort y que no interrumpiría may mes al senyor rector en sas acostumadas prédicas.

Varen passar unas quantas festas, y no obstant de que 'l boitj asistía ab molta assíduitat á la missa matinal, escoltava, callat, lo sermó, fent per això de 'n tan en tan alguna que altra ganyota.

Un día, ab motiu de que alguns devots havian costejat una magnífica bandera que regalaren á la iglesia, lo senyor rector, prenent peu de tan rumbosa dádiva, va dedicar son acostumat col-loqui á enaltir tan senyalat present y donar las gracías als fiels benafactors, recomanant de pás que, atés lo bonicoya que era la bandera, quals artísticas qualitats no 's cansaba en posar de relleu, era precís que, per guardar degudament semblant joya, se l' hi fes per suscripció una *funda* de tela á fi de resguardarla de la pols y de las arnas.

Observant lo senyor rector que, al anomenar la *funda*, los *crachs* (que diría la Campana de la Desgracia) obrian un pam de boca, com si 'ls parlés dels *sarracenos*, s' esforsava inutilment en ferse entendrer, dihent que una *funda* era una cosa com una bossa de roba, lligada de cada cap .. llarga... llarga... molt llarga y prima... aixís... aixís... y 'l senyor rector extenía 'ls brassos poch á poquet, quan de repent, aquell ximplet qu' estava escoltant ab verdadera frisansa, no poguent resistir per mes temps la costum de resoldrer los problemas del rector; acabántseli ja la paciencia y no recordantse mes del batlle ni de la cagamenja, s' alsá de repent y pujant sobre d' un banch esclatá en un crit dirigintse al rector y dihentli:

—Tan se m' endona si m' agafa com si no m' agafa, pero jo he de dirho; lo que vosté está esplicant de la *funda*, per las senyas que 'm dona y lo ser lligada de cada cap y llarga... llarga... aixís... aixís, no pot ser sino... una butifarra ó una llangonissa.

No cal dir qué tan inesperat acudit va posar en perill la serietat y devoció dels oyents que's miravan los uns ab los altres, pues era de veure entre 'ls vells y vellas, minyons y minyonas los esbufechs y extremituts que feyan per amagarse 'l riuter; fins lo mateix senyor rector reya per sota 'l nás.

UN PAGÉS DE FORA.

12 Juliol 1897.

CUBANA

Carta d' un amich soldat
que sempre molt m' ha estimat.

Guínes Abril 29
Estimadissim amich:
aquesta carta t' escrich
per dirte qué passa de nou.
Sols te relataré un fet
que 't causará una alegría:
¡Soch valent! ¡ves qui ho diría!
Llegeix sens estar distret.
Va de sérlo; fóra bromas.
Un dia 'l meu capitá
'm va enviar á busca
mitja dotzena de pomas.
Valg voltar inutilment
tots los recóns del poblat,
y al contarli, molt cremat
ell digué:—Vesten corrent
á buscá cinch cents soldats,
y al primer camp que trobeu
totas las pomas robeu:
Aneuhi al punt tots plegáts.
Tu la forsa manarás,
y si 'm portas molta fruyta
te regalaré una truyta
perque fassis dijous grás.—
Aixis que vaig senti això
vaig montar lo meu caball
y correguí poble avall
seguit del meu batalló.
Despres de molt llarch camí
vá 'm arribá á un fruyterá,
y dels nostres cors saltá
un crit alegre y divi.
Ab la manta desplegada
sens dupte per estar tous,
dormian igual que 'ls bous
molts insurgens fent mit-diada
Jo, que estaba molt tranquil
vaig inspeccioná molt be,
y al poch temps vaig sapigué
qu' eran de dos á tres mil.
S' em presentaba ocasió
per fe 'l meu nom popular,
y volguentla aprofitar
á las tropas vaig di alxó;
—Hem de dur al capitá
las pomas que tant desitja
y per la nostra desditxa
tots los insurgents hi há
dormint sota las pomeras:
«Foch á ells sense temor
qu' Espanya encare te honor»
Al sentir això, com feras
aquell camps vá 'm assaltar
y cridant tots «¡Visca Espanya!»
allí ferem una hassanya
que á la Historia ha depassar
Vá 'm comensar atacant
ab brillo á la bayoneta,
y al cap de poca estoneta
que 'ls estavam empaytant,
aquells camps sempre tant verts.
encare que plens de fanch,
eran ja tenyits de sanch
y de enemichs morts, cuberts.
Al véurens tant dicidits,
tots los homes de color,
posehits de cruel dolor,
fugian molt dividits:
pro ordenant jo una maniobra
al punt quedaren copats,
sent un per un tots lligats
desde 'l mes rich al mes pobre,
Al entrá á la poblacló
tota la gent m' abrassava
y jo, francament, estava
emocionat de debó.
Arcalde y Gobernador
per tot se 'm van oferi,
y per coroná á la fi
més y més mon front de llor,
haig de dirthe (y no m' alabo,
que ab entussiasme grandlós
dins un local molt luxós
varen proclamarme ¡cabol
Si: noy, á la fi he lograt
la *gloria* que tant volla,
y ara 'm veig tot lo sant dia
per tothom obsequiat.
Publica per tots cantons
ma victoria colossal;
y si pots,.. envia algun ral
al teu amich.

Joan Sigrons

Per la copia
L' Estanque de Hospitalet

EN UNA REDACCIO

—Deu lo guart. ¿Lo senyor Director?

—Servidó de vosté. ¿Que se l' hi ofereix?

—Me trovo sense feyna... y sense una pesseta y voldria dedicarme al periodisme.

—Ségui; lo subjectarem á un examen, y probarém si te vosté condicions.

—No 'm fa pas re. Jo tinch la gramática á la punta dels dits, la retórica á la punta del cervell y 'ls aconteixements veniders á la punta del nás...

—Si, si; veix que té vosté moltas puntas... pero jo no l' hi veitj la que l' hi fa falta.

—Vosté dirá.

—¿No ha fet may exercissis...

—No. Vaig treure 'l número alt.

—Si no parlo d' això, are. Parlo d' exercissis musculárs; gimnasia...

—¡Això si que no!

—Pero sabrá vosté tirar lo sabre, l' espasa, la pistola, lo gavinet, lo bastó...

—Res d' això.

—Donchs, tórnissen al llit, que això es la lluna.

—¿Com s' entént?

—Perque no sapiguent de manejar lo sabre ni la pistola, ni un bastó, ni tenint forsas musculars... ni vergonya, s' esposa á que ab una garrotada l' hi trenquin las costellas.

—Donchs, no 'm convé. Perills per perills, m' estimo més los del torero.

—Pues ¡arriba! que tinch feyna.

—Que ho passi bé,... mestre d' esgrima.

A. PALLEJÁ.

DESDE TARRASA

11 de Juliol 1897.

=¡Hola, senyor Mestre Titas!... ¡Ay caratsus!... ¿Vosté altre volta per aqui?... En veritat dech dirli que no 'l coneixia. ¡Sembla un altre!

Vamos, m' en alegro, que encare tinga vosté ciencias en gran per repartirlas entre aquells que sigan mes ruchs... que vosté.

Tant es aixís, que al veure 'l per primera vegada, ó sia, al llegir lo present número 1, he dit entre mí:—No, no pot ser... aquest no es lo senyó Mestre d' antes... aquest demostra mes enllustración, mes energía, mes coneixement de lo que diu y lo que fá; (1) aquest no es un Titas, sino un Catedrátich de quarta ó quinta ensenyansa.

Pero, los meus amichs m' han dit:—No veus que porta lo matelx nom d' avans? ¿No veus que aquestas qualitats que tu hi veus sols podria haberlas adquirits visitant las Batuecas ó codeijantse ab los grans sabis de las Set-sivellas?

—¡Pot ser m' equivoco!—valg respondrer.

Pero, no va ser aixís; que si per la *exelencia* del seu numero 1 ha merescut carinyosas cartas, creguim que per la superior calitat del número 2 te merescuts tots... los melóns y carbasots de Catalunya... ¿Com no, si vosté ha descubert la flauta mágica de fer ballar á tots los politichs, siguin los que siguin, que ho fassin malament?

¡Ah! Segurament que si vosté te vida y salut (com jo l' hi desitjo) Catalunya haurá deixat de ser la Torre de Babel per convertirse en Paradís Terrenal.

No desmahi; segueixi millorant (si possible es) lo seu periódich, que per mes que algúns pessimistas que aqui corren, que 's fican per tot com la pudó (y tots sabem que aquesta dama fins troba gust ficanse al número 100) l' hi augurin poca protecció si no es vosté un Titas... Rotschil... no l' hi faltarán per altra part en Tarrasa alguns centenars de delxebles aprofitats y desitjosos de aceptar los seus concells y llissons y ab ganas de ser *sobresalients* y *meritissimus*, que deixarant ab un pam de nás á tots los farsants y caciques de Madrit y Barcelona.

Conech lo terreno pam á pam. Y si 'm permet contestar á la pregunta que vosté fa dihent:—¿Quina solució s' imposa...? jo l' hi respondré:—Aqui á Tarrasa hi ha diplomátichs capassos de salvar lo Pais sens que mereixessin may una paletada del Mestre Titas.

Esperant que 'm dongui llibres mes grossos que 'l Narro y diplomas com pergamins de Roma, soch y seré (mentres pugui) de vostre fidel, atent, y... assentat deixeble...

MATA LLOPS.

(1) La dignisima persona que 'ns honra ab la present carta, no pot referirse á la primera época del «Mestre Titas» sino á la última perteneixent á un partit... que está finint...

DESDE CASTELLAR

Senyor MESTRE TITAS

Molt digne senyor meu: Habentme vist atentment correspost ab la inserció de la meva anterior correspondencia y creyent que no será abusar de la seva bondat, me proposo, si vosté no hi troba cap inconvenient, anar enterant ab frequencia á aquestos aymats lectors, de totas las minuciositats que passan en aquesta població, en la que hi ha mols *arbres* que creixen y vihuen il-luminats per lo sol de la funesta llibertat, regats ab lo such de sos propis fruits y abonats per una barreija de sensualisme, enveija y escepticisme tal, que lo seu flayre es tan pudent que produeix fastich á los qui s' hi acostan y 'ls retrau de tot lo que tingui sabor religiós. Per mes que de tan en tan s' en veigi á alguns que concorren á certs actes d' aquesta naturalesa, ho fan fingint lo que no son, y si sols per fer contenta y enganyada á una determinada *Dama* ab la que 'ls convé estarhi bé, no solament per treuren las pallas llargas, com vulgarment se diu, sino també perque 'ls treu de molts apuros.

¡Pobrets d' *élls* si no hagués estát *élla*! Tal vegada alxís com s' han vist á la presó. s' haurian vist á presidi á passarhi una temporadeta.

Pero, ja sabem que las cosas duran tan com poden y avegadas s' acaban quan un menos s' ho creu; y si á las personas de la terra se las enganya facilment, á Deu no 's pot pas.

¡Ay quan Ell deixa caurer la seva pesada má! Dores serveix ser alcalde, secretari ni jutge, ni sisquer tenir l' apoyo de qui sapiga fer prevaleixer la lley de *moratorias* y tapar cosetas y cosassas que podiran molt bé servir pera pintar de blau ó de groch las caras mes *rossas* y *negres* y *mitj blancas* de alguns que, teniutlas d' aquests colors, han volgut y volen passar per pares del poble.

¡Oh! com m' entusiasmo sense adonarmen. En tractantse d' aquests assumptos aviat hi posaria mes *comas* que punts y no sé quan acabaría. De segú que 'l dia que m' hi posi ne tinch d' omplir un llibre com un missál.

S' ha acabat ja lo jamegar en silenci y fer mutis; ha arribat l' hora de treurer los drapets al sol de tothom que tingui la camisa bruta, y desde ara, vull respirar fort y desahogarme escribint, proposantme ser clar, imparcial y dir la veritat pura.

També penso ocuparme d' una persona de gran presencia, de pel molt groixut y fort que serviria mes per fer raspalls que per adorno de la seva ferrenya cara, y hasta d' aquells que veix moltas vegadas al café, ahont passan lo temps inutilment sens tenir en comple que se 'ls paga 'l jornal perque s' ocupin de lo que tenen obligació y deber ineludible.

Ja acabo aviat senyo Director.

No m' hauria cregut may que lo poch que deya jo en la passada correspondencia, fos causa de tants comentaris, pulg, segons tinch entés, Lo MESTRE TITAS ha recorregut los cafés, berberias y casas particulars de mes enomenada d' aquest poble, demostrant especial interés tothom en sapiguer qui será aquest «Flistis», sentint jo mateix en alguns llochs del modo que carregaban 'l mort á n' en Pere y á n' en Pau, com si lo dit fossin cosas de l' altre mon y l' escriurer una carta á qualsevol periodich dihent lo que mes ó menos ningú ignora fós una empresa colossal. Per fer aixó, basta y sobra un noy de pochs estudis, que sigui un xich batchiller y estigui de bon humor.

Ja ho saben.

Disposi de son ver amich y S. S.

FLISTIS.

S. Esteve de Castellar 14 Juliol 1897.

CANTARS

Te quiero hacer un regalo
propio para tu cintura,
y es un cinturon mol macu
qu' es ja petit per la mula.

=

Cuantos hay que te dirán
Resalada, por ti muero.
Pro no te 'n creguis pas cap
que 'l mes bó es un embustero.

=

Tus ojos son muy azules
y muy blanca tu garganta
Pro per ara estich mol gras
y gasto molta carpanta.

J. B. PRUNA.

VENENO QUE NO 'S SENT, PERO OBRA

Un pobre home era molt aficionat á llegir novelas y llibres perniciosos.

Cert dia, sa muller va reconvenirlo per aquesta mala costum.

—No 't causi pena aixó—va dirli ell; ¿quin mal creus que 'm poden fer aquestas lecturas? Yo las olvido despres de haberlas llegidas.

La muller l' hi preguntá tot seguit:

—¿Que varem menjar lo diumenge passat?

—No m' en recordo.

—Está bé, va dirli ella; no t' en recordas, pero aquells aliments no varen deixar de nutrirte y alimentarte.

=

Los malvats y 'ls destrossadors de la fama del próxim fan com las moscas. Recorren lo cos del home y sols se deneten en las llagas.

=

Si algú vol enriquirte per un altre camí que no sigui lo del trevall y 'l de la economía, no 'l creguis; es un farsant que vol enganyarte ó explotar la teva bona fé.

EPIGRAMAS

Un dibuix volgué acabar
lo meu amich Pere Comas
y quan s' hi anava á posar
va trobarse sense plomas.
Y á n' en Bartrina va dir
(que aquest es lo seu criat)
—Ves, no triguis á venir
y portam plomas aviat.
Al cap de molta estoneta
va regressar en Bartrina
portant dins d' una capseta
moltas plomas... de gallina.

—Tú, Perico, pren la mida
digué un sastre al aprenent;
y ell l' agafa dessagulda
y vá guillar molt corrent.

JOANET.

PASSATEMPS

XARADA

Vaig aná á casa en *total*
per veure si 'm donaria
flor d' un arbre que tenía
en son jardí ¡fou casual!
Van á *una tres* d' ell en cassa
los que pretenen favors;
jo tan sols volía flors
y 'm varen donar carbassa.
De casa algunas *dos tres*
dista son palau suntuós.
prench lo *dos hú*, presurós
que per cert es molt entés
y l' hí dich—Puja llauger
dalt del arbre, tu, *dos hú*
y si acás no ho veu ningú
tira las flors al carrer.

X. X.

TARGETA

S Bernat B. Llodoy

GEA.

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una població catalana

J.

GEROGLICH

P r
. . . . . .
L
0 0 0 0.0 0 0 0
.
0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 0 0 0 0 0 0

J. B. Pruna.

SOLUCIONS DE LA SENMANA PASSADA

La Targeta: Palautordera

Al Acróstich: Lo Farre de tall
Las euRas del mas
Lo collaret dE perlas
Lo plor De la madrasta
Los sEgadors
Lo forn del Rey
Lo llIri d' aigua
Lo Reguer de ViCH

La Banda de BaStardia
La rOsa blanca
La filla deL marxant
Las joyas dE la Roser
Lo coutRamestre

CORRESPONDENCIA

J. M.—Ni ab pinsas pot agafarse.
M. R.—No hi veitg la Punta.
Bay-let.—Si uns versos no fossin curts y altres llarchs y fós moral tot, ho publicariam.
Flistis.—La seva va anar bé, molt bé. No 'ns privi de la seva colaboració.
J. B. Pruna.—Aprofitarem alguna cosa; gracias.
Flostich.—Vosté ho fá al pel. Anirá.
Gernella.—L' hi advertim que nostre senmanari es catolich.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plassa de Sant Pere)

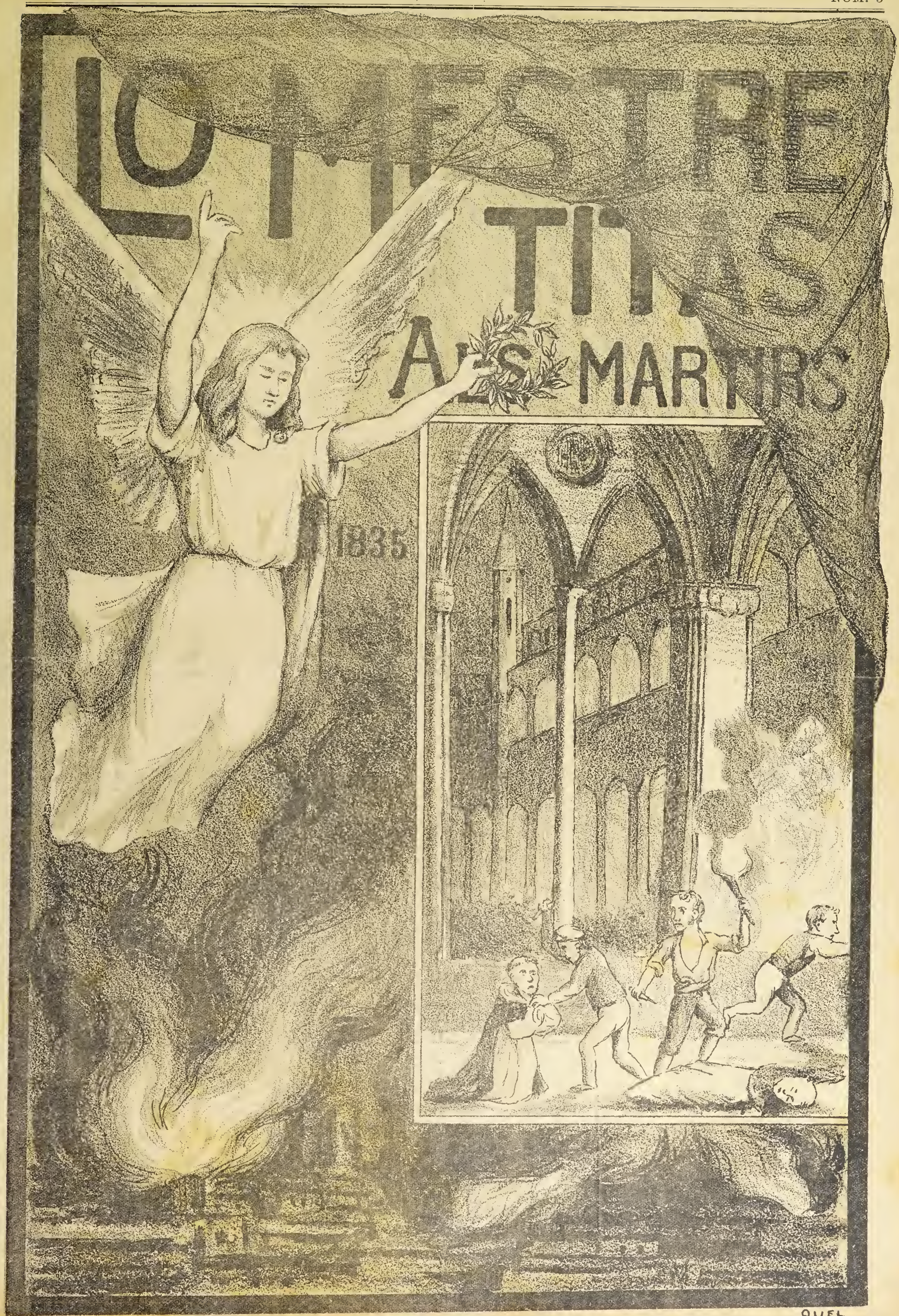
LUTETIA
AS MARTIRS
1835
QUEL

¡TRIST RECORT!

¡Visca la llibertat!
¡Morin los frares!
(Crit dels insendiaris en la crema dels conVents en 1835)

Esclatava potent, encar, la guerra
dels set anys; tots los dias la humil terra
s' enrojía ab la sanch de mil y un braus.
als uns, son amor patri 'ls alentava
als altres, l' odi sols 'ls hi donava
vigor, y 'ls feya ser sos vils esclaus.

Millons d' estrelles en lo cel brillavan
molt mes que las grans pedres qu' engarçavan
dels reys en los mantells de satí blau.
Sobre la gran ciutat de Barcelòna
quals murallas, llavors, besava l' ona,
la lluna despedía sa llum snau.

¡O nit d' horrors, de pena y de amargura!
á tas sombras va córrer la sanch pura.
¡O nit del viuticinch de jnliol!
ab ton negrós mantell cubrir volgueres
los crims d' aquella multitut de feres
qual recort nostre cor ompla de dol.

¡Pobrets! allá en sas celdas imploravan
pietat á tot un Deu pe 'ls qui incendiavan
sos alberchs de pobresa y oració.
pe 'ls qui puuyal en má 'ls arremetían
y llensant mil blasfemías repetían:
¡No hi hagi pe 'ls fanátichs compaçió!

¿Per qué la plautejada y clara lluua
minva sos resplandors? ¿Per qué tot d' una
se torna roig lo cel, tan blau abans?
Llensen á Barcelona una mirada
y contempleu la inmensa llamarada
que s' alsa d' aquells llochs sagrats y sants.

Grans colnmnas de foch que gusplrejau
y á sou impuls los convents balandrejan
cayent al fí vensuts per lo element.
Los crits d' aquella moltitut impía
sofocavan los ays de 'l agonía
que llensava la víctima ignocent.

En lo gradiós convent dels Trinitaris,
nn de aquells criminals é incendiaris
pe 'ls corredors corría sens aplom,
un pnnyal enrojít sa má enlayrava
y un nou pit indefens, febrós, buscava,
per ensorrarli ab rabia fins al pom.

Sedent de sang, las celdas recorría,
quant de prompte sa fera fesomía
dibulxá un breu y pronunciat somrís.
Un frare vell, xacrós, de barba blanca
s' interposa en son pas, son cami tauca
y ab veu clara y serena diu aixis.

—¿Qué buscas en eix lloch de penítencia?
¿No veus que aquí perilla ta existencia
puig que 'l foch destruheix aquest convent?
Si acás vens per ma vida, pren ma vida;
mes ans delxam que resi una sentída
pregaria pera tú al Omnipotent.—

Y als pens del criminal sos genolls dobla
y d' aqnell cor sencill, tan pur y noble,
ne sortí una fervent oració.
Qnadro sublim, impreguat de tristesa,
que iluminau las llamas qn' ab prestesa
sa vía van seguint de destrucció.

Los crits que aquellas turbas repetían
y en lo fons del convent repercutían,
donaren nou valor al criminal.
– ¿Sents com cridau?—va dir al pobre frare:—
«Fanátichs y farsants» tots diuhen..... Are
ton cor será la vayna d' eix punyal.—

. . . . . .

Lo frare s' extremcix en l' agonía;
en la seva tranquila fesomía
sembla que hi resplendeixi un ralg del Cel.
Y ab dévil veu l' hi diu al iuceudiari,
recordant al Deu-Home en lo Calvari:
—Que Deu ton crim perdoni es mon anhel.—

L' assessi allá parat, ab la mirada
perduda en 'l alta celda abovedada,
iumóvil, com si arrels hagués posát,
no observá que lo foch tot ho invadía,
que dintre breus moments tot quedaría
completament perdnt y arrulnát.

No 's feu tardar pas molt. No resistiren
aquell foch las parets y sucumbiren
movent un terratrémol espantós,
sepultant en sas runes fumejantes
al vil profanadó de cases santes,
que va llensar un crit esgarrifós.

. . . . . .

. . . . . .

¿Qué 'n resta, l' endemá, dels edificis
alsats per la limosna y 'ls sacrificis?
¿Qué 'n resta d' aquells llochs de caritat?
Tan sols entre 'l caliu y entre las runes
cadabres tornats ceudre ó fets engrunes.
Pe 'ls vils, l' execració del home honrat.

Juliol de 1897. SAID

Las fieras del any 35

Trista jornada la d' aquell día funest en que la mala nissaga que comensaba á respirar l' ayre enmatzinat de las ideas lliberals, com si desde 'l desert de Sahara y traspasant los confins africans caigués com exalhació sobre aquesta ciutat comtal per nutrirse, com las fieras, de la sang de humils é indefensos soldats de Jesucrist.

Aquesta vil gentussa que de raciona! sols ne tenía la figura y 'l ropatge que la cubría, s' alborotá en la plaza de Toros, espectacle recientment introduit en aquesta ciutat, ab lo pretext de que 'l bestiar era dolent, y sortí amotinada arrastrant lo cos mort de la fiera llensant horribles alarits com á preludi del terrible aconteixement que havía de dessarrollarse.

Y dihem ab lo pretext, perque aquella colla de bandolers, lo día avans del fet, atesas las instrucciòns que reberen de la triple Junta revolucionaría de las sectas secretas, compostas de fracmasons, carbonaris, comuners é illuminats que funcionaba en Barcelona, va juramentarse per la matansa de tots los religiosos y cremar los convents durant la nit del 25 de Juliol del fatalment célebre any 35.

No cal detallar minuciosament lo fet, perque á la memoria de tots está. Als uns perque eran nats ó grandassots en aquells temps; als altres per haverho sentir esplicar á la gent lliberalesca com una gran hassanya de sos principis lliberals; y als més, perque sos pares, d' esperit eminentment católich, los hi inculcaren com á máxima de constant recort á fi de que no olvidin la sang del mártirs derramada en vils y cobarts atentats y puguin un día venjarla.

¡Valenta hasanya la de aquells miserables que tal vegada mes d' un cop s' haurían menjat la sopa á las portas de aquells mateixos convents.

Mes per altre part no era d' estrenyar semblant rebombori. La cosa venía de dalt, puig á pesar de haberhi hagut, quan la mort de Fernando septim, un ministre que desde la menjadora deya que: «*La religión y la monarquía, primeros elementos de vida para España serían respetadas, protegidas y mantenidas por él en todo su vigor y pureza, ya que el pueblo español tenía en su innato celo por la fé y el culto de sus padres la mas complete seguridad de que nadie osaria mandarle sin respetar los objetos sacrosantos de su creencia y adoración, y que su corazón* (de ministre, s' enten) *se complacía en cooperar, en presidir aquel celo de una nación eminentemente católica, en asegurarles que la religión inmaculada que profesaban, su doctrina, sus templos y sus ministros serán el primero y más grato cuidado de su gobierno...*» y mes tart un altre que ja havía escalat la menjadora, lo célebre Conde de Toreno d' aquell temps, extingía en tots los dominis d' Espanya la Companya de Jesús, ocupant sas temporalitats y suprimint tots los monastirs y convents que no contesin dotze indivíduos professos.

Devant d' aquests exemples dels que 's menjaban la sopa boba ¿qué havian de fer aquellas fieras sino llensarse al carrer per veurer si cremant la casa dels altres y degollant á sos moradors podían enríquir la propia? ¡Esglay causa recordar tan ominosos fets, y aixó que precindim de 'ls desarrollats en diferents punts d' Espanya, com per exemple en Zaragossa y Reus ahont las atrocitats varen ser innumerables.

Fullejant nostra historia patria se 'ns escapa la ploma al veurer estampat en sas páginas que, mentres los malvats se dirigían al convent de San Francisco y al dels Agustins y cremavan ja los dos dels Carmelitas, *los vecinos pacíficos y la tropa se encerraban en sus casas y cuarteles, viendo elevarse por el aire densas columnas de humo y huyendo despavoridos sus moradores en distintas direcciones, encontrando algunos la muerte donde creían hallar su salvación.*

Es dir, que 'ls vehins pacifichs 'ls tiravan las portas pels bigotis tal vegada per cumplir millor ab la caritat ben entesa, ó per comensar á respirá 'l flaire que mes tart los havía de proporcionar la miserable ocasió d' adquirir, per pochs cuartos, los edificis que allavors cremavan.

Y las tropas tancantse també en sos cuartels tal vegada per fer respectar millor la religió, protegirla y mantíndrela en tot son vigor y puresa com á primer element de vida; y per asegurar los temples y estar millor al cuidado dels ministres del Senyor, com havía dit y assegurat l' avans aludit Administrador de Justicia.

Dediquem, donchs, un trist recort sobre la fossa d' aquellas víctimas que en tan senyalat y espantós día van expiar lo gran delicte de dedicar tots sos alients envers Deu y seguir, rodejats de tota classe de privacions, lo camí de la virtut, de la veritat y de la llum eterna, sacrificant aixis sa vida per amparar al pobre, aixugar sas llágrimas y consolar tota clase de miserias.

Qui 'ls havía de dir que, entre los qui 'ls rodejavan, pobres y richs, hi havía tants hipócritas y farsants que somíavan enriquirse ab sos bens.

¡Dia tristement memorable! Fins las donas clasificadas modernament de *bello sexo*, desempenyaren també son ominós paper en aquells aconteixements tristíssims. Algunas d' ellas que tal vegada no van naixer fieras per equivocació, corrian adeleradas empunyant grans estisoras y teyas encesas darrera 'ls religiosos hasta ferirlos y escorterarlos, y encara viu qui recorda ab horror haver vist á un pobre franciscá que corría pel carrer del Hospital aguantantse las tripas ab las mans y axhalant tristos ays de dolor.

Al dedicar nostre recort á tan ominosa época y honrar d' aquest modo la piadosa memoria dels infelíssos sacrificats per mans de las turbas satánicas y masónicas que, bramant per la llibertat s' entregaban al exclusivisme irritant de sas perturbadoras ideas, ho fem ab tot lo coratge que nostra santa fé 'ns inspira, protestant de que, si un altre dia tornesin á repetirse semblants fets, no serém d' aquells *pacifichs* vehins que 's tancavan á casa mirant lo fum y 'l foch dels convents sino que, ab l' ajuda de Deu, serém d' aquells que, al llansarnos al carrer, creurém arribada l' hora d' acabar ab tota la farssa lliberal y ab tots los sectaris del dimoni.

¡Deu haurá premiat ab abundancia lo martiri dels seus benaventurats fills del any 35! Mes, ¡ay d' aquells indignes sers que, morint tal vegada sens arrepentirse de sas negras culpas, haurant sufert un cástich etern á que 's ferent acreadors per tals abominables crims!

UN SOLDAT DE CRISTO.

Juliol, 1897.

LLISSO.....HISTÓRICA

Lliberals: vull recordarvos
las glorías ab que lluhiu;
vull cantar vostres victorias,
vostres gestes, las vull dir;
puig no es just que las ignorin
ni 'ls lliberals que viviu,
ni la historía las oculti
á los fills de vostres fills.

—

Era un jorn, en que l' Espanya
desde temps ja molt antich,

celebrava ab cants, ab festas,
alegria y goig sens fi
la diada de Sant Jaume
l' any mil vuit cents trenta cinch.
Tot estava á punt de solfa
per portar á cap los fius
dels caps-pares de la patria,
o 'ls pad'astres, mes ben dit.

La gent estava avisada,
lo poble baix ¡infelis!
á punt de cumplir las ordres
rebudas de sons capdills.
Los *heroes*, elxint de taula
després de dinar, ben tips,
desfilaren ab prestesa
per reunirse al Torín.
Aquell dia no hi mancava,
(ja potser hu presumíu)
no hi mancava l' espectacle
nacional, com se sol dir.

Sota un sol d' encesa flama
que enlluernava ab son brill
la *plassa* de Barcelona
estava al fort del bullir.
Rebullían ab desordre
entre tabola y burgit
las riatllas, las blasfemias,
esbalots, insults y crits.
Los caps calents que grunyian,
uns anant altres venint,
en quiscunt hi recremava
un volcá dintre del pit;
y per aplacar la febra
que 'ls tenia enrogullits,
volían ab rabia folla
sang rajanta.....y góts de vi.
Al presentarse en la *Plassa*
raquiticament vestits,
la cuadrilla dels *Gitanos*
disfresats de ballarins,
va sortir d' aquellas bocas,
unanimament, un crit,
puig havia arribat l' hora
de satisfer son desitg,
de veure sang com rajaba...
y s' en volian fé un tip.

Al comensár la corrida
comensan los alarits,
los gestos, las amenassas,
la barauuda sens fi,
la cridoria mes desfeta,
los xiulets esferehints,
lo mes suprem dels escandols...
última etapa del vi,
Y ¿sabeu perque cridavan?
Lo motiu es prou sensill.

Lo poble...¡estaba borratxo!
los *toreros*...ensopits.
Los toros varen ser mansos,
y al veure que 'l seu desitj
no podia satisferse,
culparen...¡be ho tinch de dir!
donaren la culpa...als frares,
ells eran culpables; si.

Y com que tota la farsa
per consumar lo gran crim
ab temps estava forjada
ab lo intent mes baix y vil,
d' alli 'ls punyals ne sortiren
ab que brassos d' assessins
debian venjar l' *ofensa*
del poble barceloní.

D' alli 'n sortiren eucesas
las teyas que, flamejant,
habian de torná en runes
los cenobis mes antichs.

D' alli va sortir lo poble
mes asquerós y envllit
que llibertats pregonaba
y ¡llibertat! repetint,
desplegaba la bandera
de l' anarquia y lo crim.

¡Lliberals! Glosauvos are,
ja lograreu vostres fius.
¡Contau, contau las resultas
que dels vostres fets culliu!

Era Espanya, per vosaltres,
lo poble mes infelis,
y puig lo vostre sistema
tants anys ha ja que 'l seguiu,
¡espllqueunos las ventatges
que haveu pogut obtenir!
Digaunos quins fruits se cullen
en est arbre malehit
plantat un jorn de tenebres
per un poble de butxins.

—

Lliberals: vull recordarvos
las glorias ab que lluhiu;
vull contar vostres victorias,
vostres gestes, las vull dir;
puig no es just que las ignorin
ni 'ls lliberals que viviu,
ni la historia las oculti
á los fills de vostres fills.

24 Juliol de 1897. FLOSTICH.

UN EPISODI

En los diferents carrers de nostra ciutat l' animació era extraordinaria. Lo populacho cridava devant de las portas dels convents.

Los crits de ¡Morin los frares! aixordavan; las veus eran roncas, aiguardentosas; de promte s' alsaren d' entre la multitut alguns brassos armats, mentres altres enlayraban teyas resinosas que flamejaban ab sagnosa llum, illuminant aquells rostres pálits per la rabia y la venjansa.

Las turbas se precipitaren per carrers y plassas entre las que hi havia alguna dona ab la cabellera estesa, los ulls sangrients, mostrant en son bras l' afilat punyal qu' espurnejaba.

Cristiá, detent tos peus, resa y comtempla
y plora, si tu vols, tal soletat,
Que un jorn de destrucció, de sang é incendi
va passar per aquí la *llibertat*.

¡Terrible espectacle d' un poble emborratxat per la rabia!

¡Oh nit del 25 de Juliol del any 35!

¡Oh nit de ruina, de sang, de destrucció y d' incendi!

¿Com no coneixian aquellas turbas que agitaban en l' ayre l' antorcha incendiaria, que d' uns ignocents ne anavan á fer uns màrtirs?

La turba incendiaria y d' asesins que prenia part en aquella orjia infernal va precipitarse pel carrer del Carme y va detenirse devant de la porta del convent de Carmelitas calsáts que, senyalat també per servir de combustible, no va tardar molt en despedir una roja columna de flamas.

Alguns dels frares s' habian dirigit á la iglesia y postrats devant del altar pregaban pels qui,poch després, habian de asesinarlos de la manera mes vil y horrorosa.

Altres habian pogut amagarse y un d' ells, pretinguent escalar una tapia, habia perdut l' equilibri cayent sobre las llosas del claustre.

Un llech que ho va veure, compadeixentse del pobre qu' exhalava tristos suspirs y per arrancarlo de las garras d' aquells butxins que estavan prop d' invadir lo claustre, l' agafá d' un brassát y vá portarlo darrera d' un pilot de pedras qu' estavan amontonadas prop del safretx, mentres aquella furia d' inhumans se precipitava per totas las dependencias del convent que flamejaba.

Lo llech, va fer acurrucar al ferit recomenantli que reprimis los ays, que sospengues lo respir y desseguida va ficarse ab cuidado en aquell safretx que 'ls hi servia per rentar la roba.

Apesar del cuidado, algun soroll debia fer lo llech, quan un dels assessins va dir als altres:

—Hola, sembla qu' he sentit soroll.

—¿Perqué ho dius?—l' hi digué un.

—No ho sé, pero se'm figura haber sentit remourer l'aigua y juraría que hi ha granotas...ab hábit.

—Estarém alerta.

—Y ab lo fuséll preparát.

Al cap d' alguns minuts va soná un tiro.

—¿Qu' es aixó?—digué un d' ells.

—¿No ho deya? afegi 'l primer. He vist sortir un cap entre l' agua del rentadór.

—¿Anem á resistrarlo?

—No, millor será esperar. Si verdaderament hi ha un frare, no tardará en tornar á treure 'l cap y llavors farem foch tots plegats. Aixó será mes divertit y curiós.

Tots prepararen l' arma y fixaren la mirada sobre la superficie de l' aigua.

Als pochs moments, lo llech va tornar á treure 'l cap fora de l' aigua per respirar.

Tres ó cuatre detonacions varen repercutir en las altas voltas del convent y tres ó cuatre balas ofegaren lo xiulèt en l' aigua.

Va seguir un moment de silenci.

Lo llech, que s' ofegava, torná á treurer lo cap al poch rato. Las balas xiularen de nou, pero aquesta vegada habian fet blanch. L' aigua va agitarse y una exclamació de goig va sortir d' aquellas bocas d' assessins, mentres un gemèch de dolor, tris, profónt, d' agonia s' escapaba del pit del pobre llech que s' extremia per sobre l' aigua.

¡L' hem cassát—exclamaren aquellas fieras.

Entre tant lo frare que, mitj aplastát per la caiguda, continuava acorrocat radera 'l pilot de pedras, al sentir los tiros y 'l gemèch de son caritatiu salvador, va fer un esfors sobrehumá per alsarse y corre en son aussili, pero la sang que continuament l' hi rajaba d' una ferida al cap l' havia debilitat de tal modo, que torná á caurer, defallit, sobre aquell dur paviment regat per la sang de las sévas propias venas.

—Me sembla que alguna cosa s' ha mogut per alli. M' apostaria cualsevol cosa que per aqui corra algun altre frare— va interrompre un d' ells.

Reunireuse tots aquells butxins, resistraren y no 'ls fou dificil trobar al Carmelitá que, veyentse perdut é implorant misericordia al Cel, habia pogut posarse de genolls.... y resaba.

—¡Ja 'l tinch! -grunyi un d' aquells desanimats, mentres los altres deyan:

—¡Máta 'l!

—¡Assessina 'l!

—¡Tiremlo á l' aigua!

--Crememlo viu.

—No, fusillemlo.

—Matemlo á garrotadas.

—Que 'ns digui primer ahont son los altres.

—Digas, pare, ahont s' han refugiat los teus compánys?

L' infelis no contestava. Agenollat entre aquell grupo d' homes freneticks y embrutits, lo pobre Carmelitá, afinát pero seré, continuaba resant ab veu baixa.

—¿No vols respondrer, frare?

Tampoch contesta 'l Carmelitá.

Llavors un d' aquells infames va adelantarse y l' hi descargá al cap un trement cop de culata.

—¡Jesús meu!—murmurá cayent á terra 'l religiós.

—¿No vols parlar, pillo?—va cridar un d' aquells homes. ¡Oh! ja veuras com parlarás desaguida.

Y l' hi doná un bayonetasso al ventre proferint una horrible blasfemia.

—¡Jesús meu!—repetia 'l martir dirigint sos entelats ulls al Cel. ¡Jesús Deu meu!—exclamava de nou al sentir l' afilada punta d' un punyal que l' hi crusaba la cara.

Llavors aquella turba de caribs va cebarse en aquella victima.

Tots varen volguer darli un cop, una punyalada.

Lo remataren á culatassos, á bayonetassos á cops de sabre, en mitj de las sarcasticas riatllas y de las mes terribles blasfemias.

Aquells no eran homes, eran hienas.

¡Oh! quina escena mes horriblement espantosa, illuminada per la rojenca claror d' un incendi!!

¡Pobres martirs!

Y ¡¡ay dels assessins!! V. B.

per la copla. VOLTREGANÉS

CRÓNICA

S' ha presentat en nostra administració un estudiant molt aplicat y que no té cap pél de tonto y 'ns ha recitat varios fragments d' algunas poesias llegidas en una vetllada ab que los Jesuitas espanyols residents en lo *Chateau du Sede* de Arriege obsequiaren al Illim. Doctor Caixal avans de incorporarse aquest en los

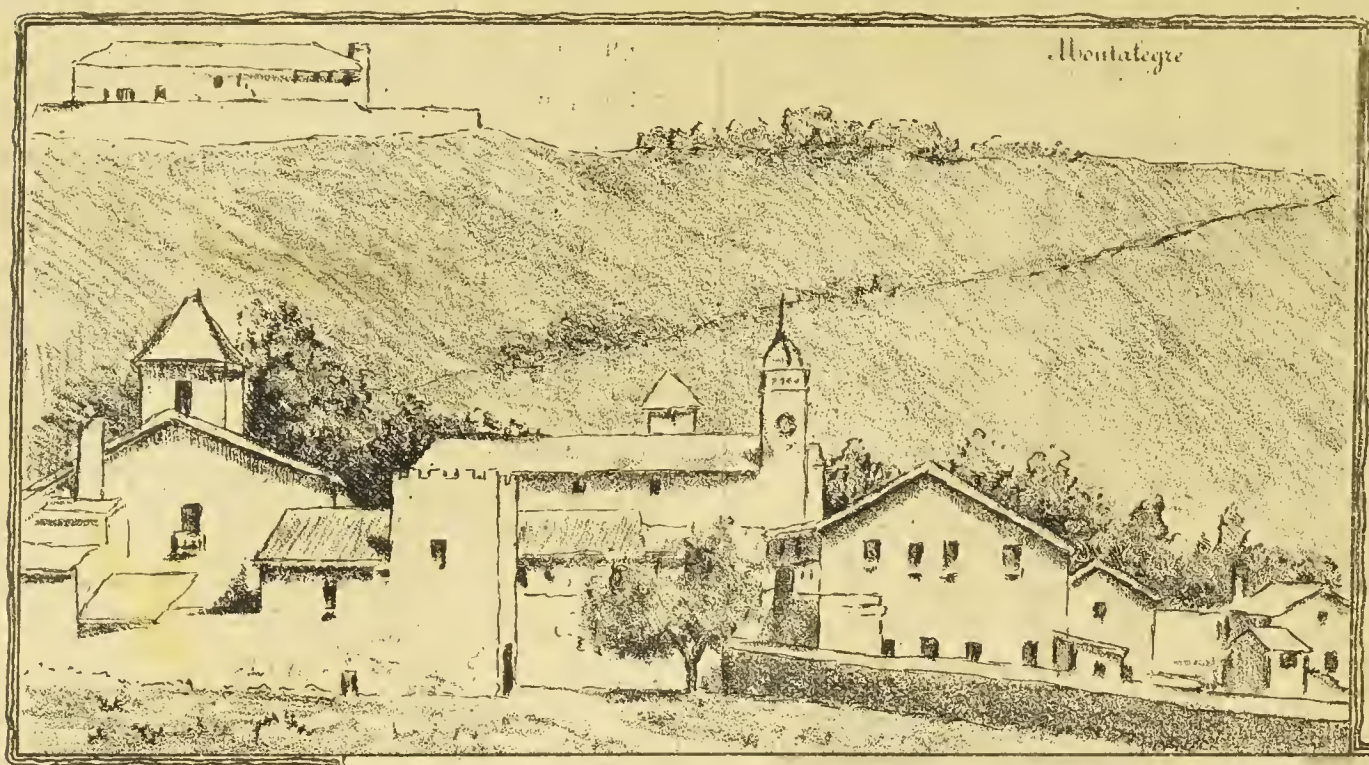

que per las moltas habitacións que contan semblan pobles, ahont s' hi troba una numerosa familia que 's compon d' un matrimoni sense salut ni feyna, ab cinch ó sis criaturetas anémicas y defallidas que podrían ser hermosas com un sol si sos pares tinguessin una mínima part de lo que altres tiran sense cap profit ni utilitat. Quan se contemplan semblants espectacles, un no pot menos de reflexionar la responsabilitat terrible que tindrán devant de Deu los que siguent poseedors de grans capitals s' olvidan ab tanta facilitat de 'ls que 's moren de miseria.

Aquesta falta de caritat, filla de las pocas creencias religiosas, es la que contribueix d'un modo poderós á que hi haigi entre 'l rich y 'l pobre aquest antegonisme que degenera en enveija del segon contra del primer, perque veu aquell en los actes d' aquest la diferencia del ben estar y 'l despreci ab que se 'l mira, motivant aquellas conseqüencias tan fatals que alguna vegada havem tingut de lamentar.

No duptém pas que molt podría ferse si la majoria dels que disfrutan de grans capitals destinessin una part de lo sobrant á aquestas societats benéficas, com per exemple la de Sant Vicents de Paul, que bé ho necesita per aixugar llágrimas, vestir als despulláts, donar pá á qui no 'n té, ademés de donar llissons de moral y concells á tants pobrets que tot aixó necesitan.

Capitalistas, ricatxos, hisendáts; penseu y fiosseuse en lo dificil qu' es pel pobre guanyarse las caixaladas. Un día tristement recordát lo poble sentía fam de lliberalisme y assessinava frares ¡Ay de vosaltres lo dia que senti fam de pá! ¡Quin any 35 vos espera!

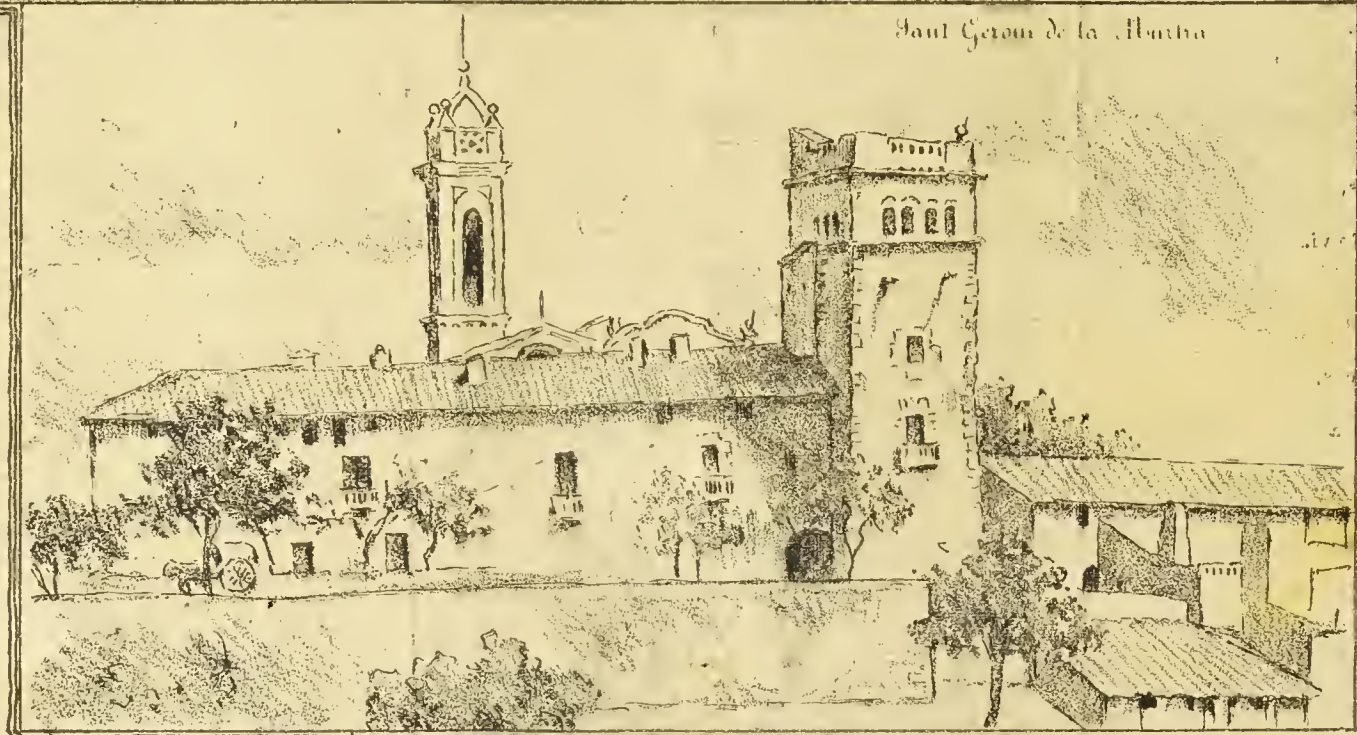

exercits de D. Carlos per mandato exprés del inmortal Pio IX.

La senmana próxima, si 'ns es posible arrancarlas d' allá hont jauhen, ne publicarem una qual autor gosa encar de plena vida, y mès tart algun' altre que llegí un respetable fill de Sant Ignaci que segons dihuen havía pres part mol activa en la cuestió nocedalina ó íntegra.

—

Demá celebra 'ls seus dias nostre Illustríssim y bondadós Prelat.

Com á ovellas del seu remát, desde 'l fons del nostre cor l'hi enviem nostre humil felicitació y preguém al Senyor l' hi torni la salút de que está sempre tan necessitat.

—

També celebra demá sa festa onomástica lo Princep D. Jaume, l' intrepit y valerós fill de D. Carlos.

Nasqué lo día 27 de Juny de 1870 en Vevey (Suiza) apadrinantlo los seus avis paterns Don Joan y Donya María Beatriz.

Durant la passada guerra va visitar al seu augúst pare D. Carlos, qui alsantlo en los seus brassos va presentarlo al exercit que desfilava devant d' éll. Quan lo jubileu pontifici, fou lo portador á Lleó XIII del pectorál de brillants de familia ab que obsequiaren los Duchs de Madrit á S. S.

Alguns de nostres redactors que 'l coneixen personalment, no tenen prou boca per analtir las sevas prendas personals.

Lo Mestre Titas se complau en felicitarlo com á una esperansa per nostra desgraciada Patria.

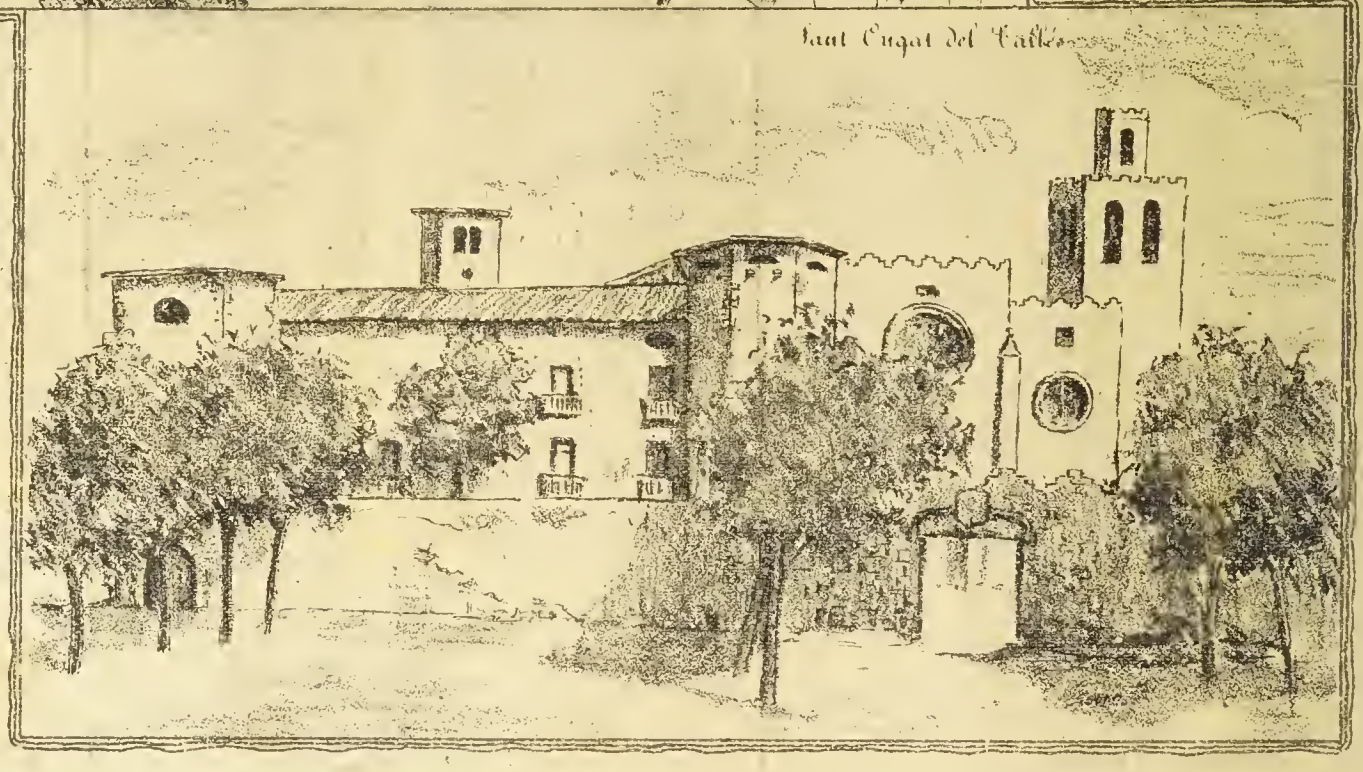

SONET

Á MON GERMÁ

Un día d' extremini y de matansa
que fresch encar está en la pensa mia,
un trist pressentiment mon cor feria
al sentir lo primer crit de: ¡Venjansa!
¡Pels pobres enclaustrats no hi ha esperansa!
vaig esclamarne jo ab greu melangia,
mentres aquella turba, que corria,
cap als Carmelitants, com fera, avansa.
Jo hi corro esferehit. ¡Horrible escena!
Mon germá en terra estés, de punyaladas
cusit tot lo seu cos, sens ulls, l' esquena
rustida per lo foch, sas mans talladas.
Prench son últim sospir que 'l cor m' apena
. . . . . .
y vaig robar sas vestes consagradas.

UN VELLÉT.

MISERIAS

De tal manera crech que dehuen calificarse las moltas escenas que tots los días estém presenciant per aquestos carrers y plassas, sent una verdadera vergonya que en la segona capital d' Espanya, ahont hi ha tan luxo, tan boato, tans espectacles y 's tira, com vulgarmen 's diu, l' or, se veijin rengleres de pobres de totas edats que, ademés de no tenir casa ni hospedatge, 'ls hi falta lo mes necessari per atendrer á la seva existencia. ¡Oh! terrible es pensarhi. Quan una persona de bons sentiments compara la manera com uns derrotxan; y ademés de las escenas públicas presencia las privadas en algun quint pis d' aquellas casas

CORRESPONDENCIA

Flostich.—¿Podria demá passar per aquesta administració?

Flistis.—Cuan vingui á Barcelona serveixis passar per casa á veure si vosté pot deixifrar un geroglifich.

Estanqué d' Hospitalet.—Si té en comte l' indole de nostre periodich, lo de vosté anirá sempre. Vosté vál molt.

Un pagés de fora. ¡Viva l' agricultura y 'ls seus escrits!

Látigo.—Usant un altre pseudonim l' hi agrahirém lá seva cooperació. Ja nu altre l' usa.

Gorrella poetich.—Are, va bé, lo publicarém ab gust.

Llampéch.—No pot anar ni ab rodas.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plassa de Sant Pere)

ANY I. BARCELONA, 31 DE JULIOL DE 1897 NÚM. 6

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »
En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »
Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

LO PARTIT CATOLICH... BUSCANT GEFE

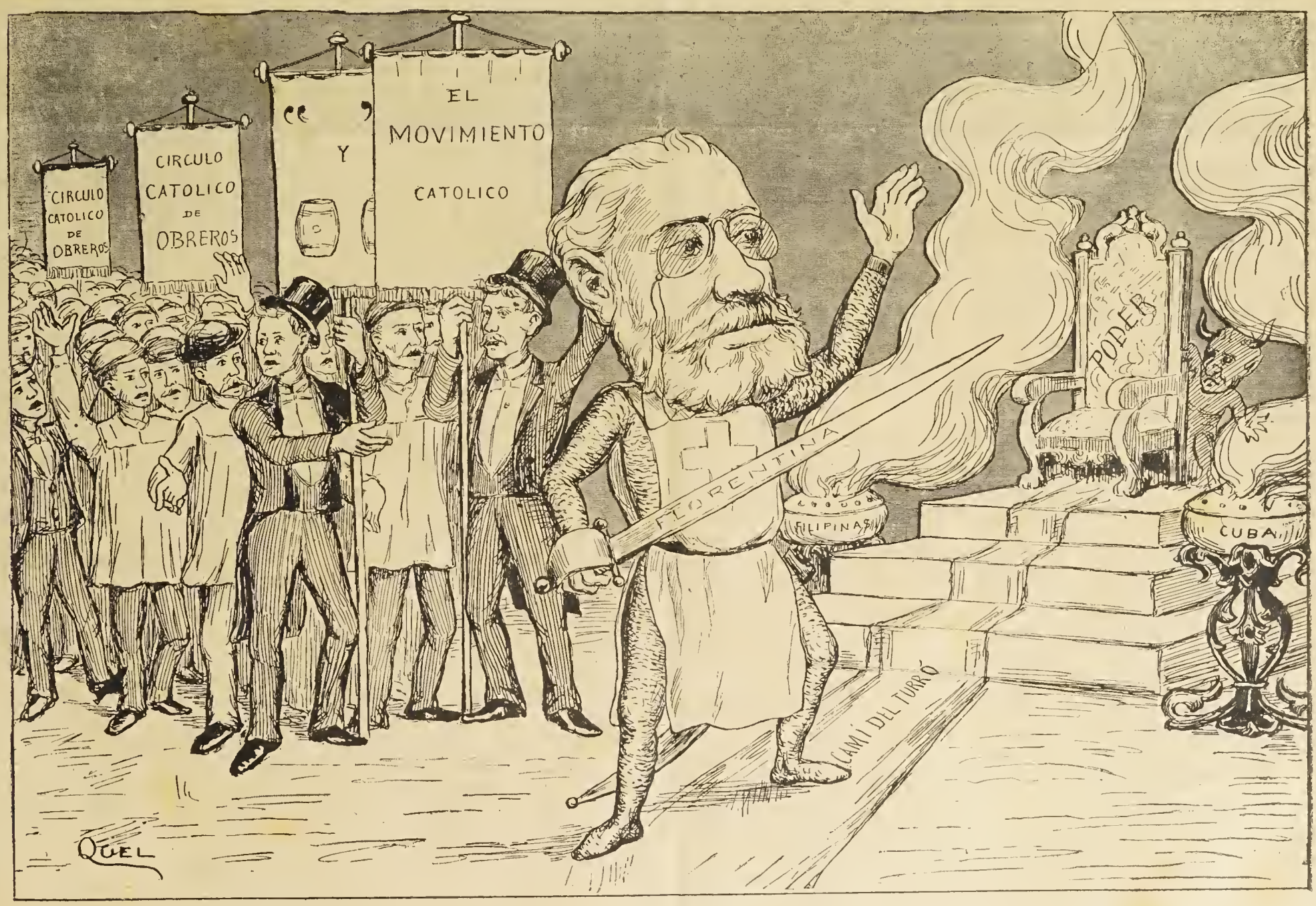

Per *quefa* ¡votoalisto!
'ns 'niría, ni pintát,
ab sa daga florentina
d' un tall tan ben esmolát

Ay, ay, ay... si senyó;
¿hont n' hi ha un altre de milló?
Ay, ay, ay... fort minyons:
¡Viva las institucioooóns!

CRÓNICA

Si las guerras de Melilla, Cuba y Filipinas haguessin durat pochs dias y no 'ns costessin tanta sang y tans dinérs, casi bé podriam dir que 'ns haurian prestat un quan servey.

Lo de posar de manifest la cangrenosa llaga del malehit lliberalisme que tot ho destrossa y devora.

Be podem assegurar que aquestas guerras terribles han inutilisat per complert als dos partits que turnan en la direcció de la nau espanyola.

Aixís ho comprenen la majoría dels espanyols y aixís ho veuhen varios politichs mes ó menos notables que 's proposan formar un partit que ha de titularse partit catolich.

Ja fá algun temps, á don Ramón Nocedal l' hi va passar per la barretina crear un partit catolich nacional á semblansa del que funciona en Alemania ó Inglaterra, ahont la religió del Estat es la protestant y la professan la majoria del seus habitants; y que per lo tan, la sola existencia d' un partit que aixis s' anomenés en Espanya, implicava l' aseveració de que aquí hi había partits que no professaban la religió de l' Estat, que es la católica.

Fa un any proximament, que va sucitarse una cuestió entre varios periódichs [de diferents bandos sobre l' unió dels católichs, aduint textos pontificis y sarandeiján al Papa ab menos respecte que passió, resultant á la fí que cada qual 's va quedar ab la seva opinió, ni s' en va treurer cap resultat práctich.

Avuy sembla que la cosa va de veras. Avuy ja 's parla d' un *partit católich* en lo qual hi cabrán tota classe de políticbs de totas procedencias, venint á ser una especie de gasofia ó sanfayna, guisada á lo católich en la gran cassola del presupost.

¡Ben vingut sigui, per ara, aquest partit católich si bása las sevas lleys y 'ls seus actes en lo gran códich que no te rival:

Los Manaments de la lley de Deu.

—

Pero, se 'm figura que aquest partit católich no ha de respondrer al fí per lo que volen crearlo.

Formát per una colla de politichs de varias procedencias, entre élls no hi poden cabrer la fé, ni l' unitat d' ideas, ni sisquer l' unitat en l' aplicació dels procediments per lograr un fi determinát.

Be es veritat que 's dihuen católichs los conservadors, los fusionistas, los silvelistas y hasta 'ls republicáns, pero també en plé Congrés varen fer protestas de catolicísme dos masóns de set solas com en Sagasta y en Beranger, y no obstant lo primer va aplaudir la llibertat de cultos y 'l matrimoni civil, y 'l segon va abandonar (per pochs dias, ¿eh?) lo ministeri d' Ultramar per anarsen al *campo del honor* á clavarse cuatre tiros ab un altre *católich* tan fervorós com éll.

Si aquest partit católich ha de formarse ab aquesta classe de católichs, me sembla que la religió ja patirá.

Perque, ó jo somio truytas, ó lo primer que ha de fer aquest partit en incubació es suprimír d' una plumada aquell article 11 que diu:

Nadie será molestado en el territorio español por sus opiniones religiosas, ni por el ejercicio de su respectivo culto etc... y aquell altre que diu:

Todo español tiene derecho de emitir libremente sus ideas y opiniones... sin sujeción á la censura previa..... y ademés, amordassar la premsa impía y pornográfica, extirpar l' error que tot ho invadeix y ho maleija, acabar ab los lladres y *filtradórs*, fer tancar á marchas doblas los temples protestants, enjegar tots los cacichs á dida, tapar la boca als catedrátichs racionalistas, y ¡ay! no faltar al seté manament de la lley de Deu quan dels pobres contribuyents se tracta.

—

Pero, *no será verdad tanta belleza.*

Aquest partit católich formát de politichs de totas las procedencias... lliberals ¿qué pot donar de sí sinó fruits plens de microbis del lliberalisme?

Y encare gracias que d' aquest partit ne formessin part algúns de procedencias tradicionalistas com Don Valentí de *El Movimiento Católico*, que pot ser l' hi queda encara una mica de vergonya de la que gastaba en «El Cuartel Real» durant l' última guerra carlista, y com en Nocedal que, escapát del partit ó Comunió Carlista, de ahont no devía haver fugit may, podría fer algo de profit en benefici de la Relígió y la Patria portant á la práctica las ideas vertidas en lo magnífich discurs que pronunciá en Valencia.

Pero, uns y altres y tots plegats ¿qué farán sí, com se diu y 's murmura, lo *Capitá Manaya* ha de ser D. Francisco Silvela (aixís ho havem sentir dir per persona autorisada) apoyat per lo marqués de Comillas y marqués de Cubas, dos personatjes molt dignes, molt respectables y molt caritatius, aixó sí, pero contagiats de lliberalisme, y per alguns altres que 'm callo per respecte al trajo que portan?

¡Lo caballer de la *daga florentina*, gefe d' un partit católich! ¡L' home que per fer unas eleccións va processar la friolera de dos mil ajuntaméns! ¡L' home que, segons diu *El Nacional*, vuyt dias avans de que 's fallés un plet d' un parent seu, va trasladar la Sala entera d' una Audiencia!

¡Y visca la Pepa y 'l partit católich!

—

Mes amunt, he calificát de magnífich lo discurs que 'n Nocedal va pronunciar fa alguns dias en Valencia.

Ho sostinch encare, pero...,

Va de cuento... y es veritat.

Escolteume.

Fa tres ó quatre dias que vaig rebre una carta que deya:

Molt Senyor meu: Si vosté no hi troba cap inconvenient y las mevas poesías l' hi agradan, me permetré coloborar en LO MESTRE TITAS, periódich de sa digna direcció.

Al objecte l' hi adjunto una per si 's digna *insertarla* en lo seu periódich.

De vosté etc. etc. *Juan Pilotas.*

Llegeixo la poesía y 'm dich: ¡Quina ganga! Vaja un colaborador mes trempát que 'm cau del... niu! Bonica poesía!

Y en veritat ho era.

Mes, ahir ¡oh casualitat! vaig sentir ganas d' anar á un *cert* puesto.

Assentát qu' estaba en *certa* cadira pagant *cert* tribut á la *naturalesa*, estiro 'l bras y prench un paper...

Me 'l miro y ¡oh dolor! la poesía d' en Pilotas era un *robo* ab lo titol y 'l lema cambiats.

Lo verdader pare de la criatura, ó de la poesía era un poeta molt celebrát en Barcelona y molt tranquil y molt católich.

. . . . . .

¡Amich y estímat Nocedal. Mes d' una vegada t' he parlat en X... y saps que t' estimo y se reconeixer las bonas cualitats que tens, pero posat devant d' un mirall y veurás... un Pilotas.

SAID.

Advertencia.—En lo número auterior, al fer referencia á la següent poesia, varem dir, equivocadament, que la vetllada havia sigut dedicada al Dr. Caixal *avans* de incorporarse als exercits de Don Carlos, siguent aixis que va tenir lloch á son *retorn* y quan se dirigia á Roma cridat per l' inmortal Pio IX.

N. de la R.

COM MES SANG MES COR (1)

Als cobarts espantan
feridas de mort;
pro als soldats que 's baten
com mes sang, mes cor.

Los valents de mena,
los braus cristians,
encare que 'ls venin
sempre son gegans.
Al veurer l' atleta,
balas, sang y foch
no temen y cridan:
com mes sang, mes còr.

—

Aquesta paraula
qu' es d' un cor valeut
ha estat vostre lema
fins al temps present.
Ab ella vencereu
los trevalls mes forts
dihent al empendrels:
Com mes sang, mes cor.

—

Que vinguin sagnosos,
sacrilechs punyals
que las mans blandejan
de folls liberals,
sense palpitarne
presentant lo cor
als butxins diguereu:
Com mes sang, mes cor.

—

A Roma de Pio
vos crida la veu
¿Que hi fa que ho destorbi
de Prim lo gobern?
Lo vostre coratge
á Roma pren vol;
per obehí al Papa
com mes sang, mes cor.

—

Del temps del Concili
no vull dirne res.
¡Quinas xurricadas
als lliberalets!
A las malas máximas
guerra á sang y á foch,
que al costat del Papa
com mes sang, mes cor.

—

quan á Andorra anareu
de la Seu (2) fugint,
sols los angels saben
lo que vau sufrir.
Si uaqn queya 'l guia
cridava: ¡Só mort!
¡Animo! l' hi deyau:
Com mes sang, mes cor.

. . . . . .

. . . . . .

Quan en las Provincias
en mitj del combat
la sang, que corria
veijent del soldat.
Encé sde coratge,
enveijant sa sort,
allá tots cridavau
com mes sang, mes cor.

—

Quan lliberal odi
eixit del infern
ab canons y espasas
rodejá 'l Castell; (3)
en la má 'l Sant-Cristo
¡Animo! ¡pit fort!
als minyons cridavau:
com mes sang, mes cor.

—

Ditxosos vosaltres
Enfrás y Torcuat
que á n' ans enemigas
per guardá 'l remat
lo pit presentavau.
¡si 'ns toqués tal sort!
llavors, si, diriam:
com mes sang, mes cor.

—

. . . . . .

. . . . . .

¡Alicant ditxosa! (4)
Vejeren tos ulls
la nau que 't portava
d' Espanya la llum.
Y al saltá á la platja
sentires ab goig
com deyau sos llavis;
com mes sang, mes cor.

—

Al arrivá á Espanya
sens pará... ¡endevant!
Fort y sense planyer
als masons malvats.
Fou sempre escut vostre
de Jesus lo Cor;
No temáu; mes, sempre
com mes sang, mes cor.

—

També avuy nosaltres
al vostre costat
prometem fer guerra
d' Espanya al Tirá:
Y com mes sang raigi,
no hi fá res; mes fort.
que pels fills d' Ignasi
com mes sang, mes cor.

A. M. D. G. (5)

(1). Despres de molts passos havem pogut lograr la present poesia á que 'ns referiam eu lo passat número, ab la promesa de callar lo nom de qui va llegirla. Procurarém publicarne algunes més, llegidas en la mateixa vetllada.

(2) Lo Ilsim: Dr. Caixal se refugiá en Andorra fugint dels cipayos que volian assessinarlo

(3) de la Seu d' Urgell,

(4) Lo senyor Bisbe fou presouer en Alicant.

(5) L' havem copiada al peu de la lletra suprimiut las estrofas que 'l temps ha fet illegibles.

SONET

A un poeta..... burleta.

Burlarte dels trovayres, crech que 't plau,
Que sombra 't poden fer si gana 'ls dona.
¡Venirte tú á burlar com una mona
De qui 't dona mil voltas, no t' escau.

Lo poeta que fa això, n' es mol babau
Y fins la dignitat pert de persona;
Y en comte de guanyar una corona
Ne guanya un estofat que 'l deixa b'au.
Si jo no tinch llorers, ni tinch sabiesa,
Tu, en cambi, petulancia tens per vendre,
Puig mostras escribint, tal mesquinesa
Que res de lo que fas se 't pot entendre.
La vida deixa, donchs, que tens empresa
Y... tira un carretó; això has d' apendre.

A. PALLEJÁ.

FUETADAS

Nos escrihuen de Perpinyá que la festa de la República celebrada lo día 14 va ser molt freda.

Retreta militar, parada, algunas iluminacions en las casas dels empleats y lo Passeig iluminat á la veneciana... y para de contar.

Lo poble pot be dirse que no va pendre part en las festas.

Se veu que aquella senyora República va molt á menos desde qu' han sortit á la superficie las sevas miserias y 'ls lladrocinis del Panamá.

Lo que mes va cridar l' atenció va ser lo reparto de carn de caball als pobres.

Si m' haguessin cregut á mí, haurían enviat una cuixa al president de la república.

Y una pota.

Perque de segú que en lo palacio del Eliseo no 'n menjan may.

—

Lo Centre de Carlistas de Barcelona va celebrar los días de D. Jaume de Borbón ab un banquet en el que hi assistiren 150 comensals.

L' acte va ser presidit per D. Antón Riva, oficial en la passada guerra, y los senyors Gimbernat, Estefanell, Lamoglia y Sangenís, indivíduos de la Junta Directiva.

Lo primer de brindar va ser un virtuós párroco de Barcelona, molt estimat dels carlistas, que va recordar ab molta oportunitat la crema dels convents, fent atinadas consideracions sobre aquells fets execrables.

Va ser aplaudit extrepitosament.

Luego usaren de la paraula los Srs. Puig y Jofre, don Josep Navarro, Morera (fill) Camprubí, Ferran y lo Sr. Gimbernat, que, fent una magnífica defensa dels Furs, va resumir los brindis en nom de la Junta Directiva.

La Presidencia honoraria la ocupavan dos respectables sacerdóts.

Va resultar una festa de familia, de fraternitat y agradable en gran manera.

Va xocarme, en veritat, lo menú:

Arrós de campanya.
Badella á la bayoneta.
Pollastre al galop.
Encurtits granejats.
Vins, postres y cigarros.

¿Y 'l toch de llamada, per quan lo guardéu?

—

També lo Circol Tradicionalista va celebrar la festa onomástica de D. Jaume ab una vetllada.

Va presidirla D. Salvador Morales y 'l distingit orador D. Vicens Calatayut.

La part musical estaba confiada á la senyora Laspiur y á la senyoreta Pijoan y Vallhonesta.

Llegiren inspiradas poesías los Srs. Viada y Lluch, Buxareu, Lloret y 'l nen Bertran.

Don Vicens Calatayut va pronunciar un discurs magnífich que va ser aplaudit estrepitosament per la numerosa concurrencia.

—

Sembla que definitivament quedará arreglat lo assumpto dels abasteixedórs de carns.

Me 'n alegro de debó, per mes que de carns, y especialment de la de tocino, no 'ns ne hauría pas faltat may.

Hi ha cada lliberal per aquestos carrers que... ja, ja.

—

Segons nos escrihuen de Tarrassa, després de molts trevalls y no pocas dificultats, han lograt los carlistas d' aquella industrial población crear un Círcol Carlista que reuneix moltas y bonas condicións.

Sembla que alguns elements lliberals que volen sentar plassa de mes católichs que tothom, fan la guerra al Circol Carlista de la manera mes despiadada é inícua.

Animo, carlistas de Tarrassa, á Dios rogando y con el mazo dando.

No us deixeu atropellar per aquesta colla de *galifardeus*.

Avuy lo vestit católich s' ha fet de moda per cubrir totas las hipocressías.

Fóra caretas.

—

Agrahim de veras al importantíssim diari de Madrit *El Correo Español* las frases laudatorias que 'ns dirigeix en un dels passáts números.

Lo veurens honrats ab lo cambi de tan estimat periódich, es un dels goigs mes grans que ha experimentat LO MESTRE TITAS desde que veu la llum pública.

—

En Villarroya, población aragonesa, se celebravan los exámens dels noys que assisteixen á la escola municipal, baix la presidencia de las autoritats locals, quan lo digne Párroco, al finalisar l' acte va dirigir la paraula á aquells tendres noyets recomenantlos que fossin bons, estudiosos y creyents, que aixís lo bon Jesús los estimaría de veras.

L' alcalde, que deu ser un animalás ab tota l' estenció de la paraula, plé de rabia y de coratge va interromprel dihentli:

—Aquí no 's permet parlar de religió ni de altres tonterías.

Lo Gobernador de Zaragossa entent en l' assumpto.

Pro ¡ay! 'm sembla que no l' hi farán res.

Los conservadors se pintan sols per deixar impuncs tots los atáchs á la religió católica, qu' es la del Estat.

—

Lo Circol Carlista de Madrit va veurers obligat á suspendre la vetllada en honor del Princep D. Jaume, á causa d' haverse presentat en lo local un delegát del Gobernador.

Lo Gobern, en mitj del canguelo que l' hi causa tot acte carlista, no s' adona de qué fa temps qu' está jugant ab foch, y un día potser que 's cremi los dits.

Que tot es posible en aquest mon... de conservadors.

—

Nada menos que á 150,000 arriva lo número de fincas embargadas en la provincia de Zaragossa per falta de pago á la contribució en lo período comprés entre 1888—89 y de 1894—95.

Aquests son datos capassos de fer la epología dels goberns lliberals.

Y si devant d' això lo poble espanyol no 's sacudeix... las pussas, que grati.

¡Pareix mentida!

—

Lo Eminentíssim cardenal Monescillo, arquebisbe de Toledo, se trova en estat gravíssim.

L' hi han sigut administrats los Sants Sagraments y 's desconfía totalment de salvarlo.

Preguém á Deu que 's digni salvar la vida al ilustre purpurát, gloria del Episcopat espanyol.

—

Ha entrat á formar part en la redacció de LO MESTRE TITAS, l' escritor catolich y distingit poeta que 's firma baix l' pseudonim de Flostich.

—

El Syl-labo, contestant á la alusió que l' hi feyam en un dels nostres números passats, diu que *la publicació antimasónica* es incapás de ser sagramentalment absolta; qu 'es un periódich prohibit de *segona classe;* que cap católich llegitimista pot llegirlo constanment.

Ja es apretár, lo que fa *El Syl-labo*.

Ab los assumptos de *quien corresponda* no 'ns hi ficarém pas. Pro en lo que toca á la partida de la porra, podém assegurar á *El Syl-labo* que 'ns posarém á honesta distancia dels *porristas*, perque 'ls coneixém á tots.

Lo menos tan com coneixém als propietaris, redactors y demés de la que *El Syl-labo* anomena *publicación anti-masónica*.

Que si es vritat que tots son personas piadosas y la seva presencia en Trento va edificarme (com m' edifica en certs temples y sagristías de Barcelona) també es mol cert que las sevas pecadoras mans han deixat oberta en *canals* tota consecuencia política, per mes *llegítima* que sigui.

Aquell viva al únich Rey antimasónich va ser un rasgo espontáneo de sinceritat, que prompte va ser ofegat per *canaladas* d' odi y de inquina la mes..... poca solta que pot donarse.

Dos venedors de periódichs cridan la llista de la lotería. Un d' ells esclama:

¡La llista de la lotería de Madrit ab la *primera* á Barcelona!

L' altre la crida d' aquest modo:

¡La llista de la lotería ab la *tercera* á Barcelona!

Un senyoret que passa per la rambla ho sent y diu entre si mateix:

—Deixam comprar la de aquell manu, que porta la primera.

—

La platea del teatro está plena de gom á gom. Hi ha un cambi de decoració y 'l director dona un cop de pito molt pronunciat, quant un pallúch s' alsa de la butaca y fuitj com un desesperát.

—¿Ahont aneu, mestre, que us passa?—li diu un acomodador.

—¡Fugi, deixim... que 's cala foch!

—

En un teatro:

—Hola, noy, ¿qué vas sol?

—¡No; ab la meva sogra!

—No la veitj pas.

—¡Ay amich meu! si desde que vaitj casarme la porto sentada sempre sobre la post del pit.

GORRELLA POÉTICH.

INTERVIEW

—¿Que tal, Senyor Mestre Titas?
—¡Hola Flostich! Be ¿y vosté?
—Voldria una conferencia...
—Espliquis... Vosté mateix...
—La política d' Espanya,
que l' hi sembla ¿fa bon pés?
—Si senyor ¿perque ho pregunta?
—Sento dir á molta gent,
que mes mals de 'l que estem are

no es possible estarho mes:
també dluhen que las guerras
van remalissimament,
que corren males noticies
y las oculta 'l gobern;
que 'ls dine s ja se 'ls acaban
als pobrets contribuyents;
que la cosa está madura
y á poch que 's giri mal temps
caura 'l gobern com las *figas*
es dir; per son propi pés.
¿De tot aixó, que n' hi sembla?
¿Quin es lo criteri seu?
—Los Espanyols que aixó digan
pensan malissimament.
¿Qui duptará que las cosas
no vaigiu pel cami dret?
¿Qui hí haurá que encara dupti
del mes gran, del mes superb,
del mes digne, del mes sabi;
del mes inclit dels goberns?
¿No veu quina calma chicha
s' ovira per tot arreu?
?No veu la pau, la bonansa,
lo desarrollo, 'l pogrés,
que domina en tota Espanya?
¿Vosté mateix, que no ho veu?
—Si senyor; però 'l... —Si, home
n 'm vinga ab *perols*, per Deu;
si aixó es una bassa d' oli...
tothom felis... y content.
—Si: si: mes en los diaris
cada dia yo llegesch
que hi ha motins, assonades,
protestas per tot arreu
contra arbitr s, contra impostos,
contra 'ls consums... —¿Bueno y que?
tot aixó ab una *pareja*
de clvils, ho deixa llest.
Y encara que las protestas
vinguessen cada moment
¿contra qui las dirigeixen?
contra dels Ajuntaments,
contra Batlles ó Empressaris...
pro may, van contra 'l gobern.
Aixó de sobres demostra
que tot va bé; molt rebé.
—¿Y la guerra en las colonias...
no 'n va prou, de malament?
—D' hont me surt are ab las guerras
San Cristiá; ¿que pot ser
no sab que ja no s' en parla?
—¿Que diu home? —Lo que seut.
—¿La guerra de filipiuas?
—Y l· de Cuba 'l mateix.
¿No ha vist al cap de la Rambla
l' arch de triunfo desfet?
—Si senyor: pro aixó no proba
ni demostra lo demés.
– Fill meu vosté es molt lucrédul;
¿Que no va sentir potser
com tocoban las campanas
fent salves al mateix temps?
—Si senyor. —Y es clar, si home;
¿Y no va senti al *tadeo*
cantar un d' aquestos dias
per las plassas y carrers?
—No ho sabia y me 'n alegro.
—Si, home si: jo també;
ja ho veu, cuan poch motiu tenen
de criticar al gobern.
—Tot aixo que voste conta
si es qu' es cert, ja va m lt be;
mes... diguim ¿y la butxaca
dels pobres contribnyents?
—No es pas cert que ningu 's quelxi
ni al goberu s' haigi dit rés;
al contrari, fá pochs dias,
Don *Navarrorreverter*
lo ministre dels *cumquibus*
quedá grantment satisfet
dels festeigs y 'ls agasaijos
que Barcelona l' bl feu,
y 's van veure demostradas
las simpatias que té.
Y aixó de que 'l gobern caigui
de madur, ni massa vert,
aixó contiu á qui vulga
que ningu l' creará de rés.
¿No veu ab cuanta frescura
lo *gefe* nat del gobern
s' en ha anat á remullarse
las carns, y enfortirne 'l greix?
¿No veu com tots los ministres
tan campants, tan satisfets,
s' en van tots cap á la *torre*
á passar l' estiu, distrets?
Donchs alxó, ben clar demostra
que tothom está content,
y que 'ls asuntos d' Espanya
marchen mesbé del que 's creu.
¡Si 'l gobern que 'ns *administra*
val més de 'l que 'ns mereixém!
—Vaija, ha fet un *pá* d' elogis
ab mes *Manya* que un *Flaquer*.
—¿Encare voste critica?
¿Encara ho troba malfet?
¡Dou Anton! Lo Mestre Titas
vol donarli un bon concell.
Ja que 'l poble que goberna
es tant curt de... gambalets,
ja que hi ha gent tan... tenoca,
que no conelx ni compren
los inmensos *sacrificis*
que en bé d' Espanya té fets;
ja que un poble de... pavanas,
en lloch d' agrahir son çel
admirant las maravellas
que s' enclouen en vosté
s entretent en criticarlo
seus motiu fundát ni cert,
no vulga servir de *blanco*
ni vulga servir de rés;
reuneixi als *seus ministres*,
diguils los inconvenents
que 's topan regint un poble
tan... criticón y molest;
veigi si ab cuatre paraulas
los pot donar entenent
de que tots juuts *dimiteixin*...
que 's lo millor que pot fer.
Y llavors Lo Mestre Titas,
en proba d' agrahiment,
l' hi resará un *pare nostre*;
y ab bona barca y bon temps
váigissen lluny d' aqui Espanya...
per no tornarhi may més.

FLOSTICH

LLEGÚM TERRASENCA

Los homens mes farsans
que tenim á Tarrasa
vólen passá per sants,
y son de mala rassa...
¡oydá! ¡oydá! que duri tan com vulgui
¡oyda! ¡oydá! fins que s' acabará.

Al demati dejuns
vau al mes de Maria,
y al vespre están tots junts
ab la masoneria...
¡oyda! etc. etc.

Ab son terrible orgull
fan mes dany que cap plaga
tapan al Poble l' *ull*,
y 'l pobre calla y paga.
¡oydá! etc. etc.

Vólen serne llanuts,
pro son lliberals prácticbs,
puig las sevas *virtuts*
en lloch de goig fan fástichs.
¡oydá! etc. etc.

Si 'ls cantas la vritat,
ja cal que Deu t' ajudi,
que plens de vanitat
voldrán clavarte un *juli*
¡oydá! etc. etc.

Al teatre principal
van á menjar verdura
' algún drama inmoral,
ab la mes gran frescura.
¡oydá! etc. etc.

Mes també sembran grám
perqué 'l bon blat no creixi,
y fan morí de fám
á aquell que no obeheixi.
¡oydá! etc. etc.

Son com llops afamats.
vestits ab pell d' ovella,
destrossan los remats
pitjor que cap centella.
¡oydá! etc. etc.

Prou cosas he explicat
d' aquesta mala casta:
Deu ne tinga pletat,
y per avuy dich: ¡basta!
¡Oidá! etc.

T. CLARITU
estudiant de retorica.

DESDE CASTELLAR

Senyor MESTRE TITAS

21 Juliol 1896.

Senyor meu; Dificilment pot ferse carrech de lo que contribueix ab lo seu modest senmanari á la moralisació de aquesta industrial població; puig ha de sapiguer que los seus números son buscats y llegits ab verdader deliri com ja may ha suchcebit a las asquerosas «Campana» y «Esquella;» aixis es, que encara que solament fos per aixó, no dupto pas que Deu benehirá tan bonas obras.

La seumana passada vareitg tenir lo sentiment de no trobarlo á casa seva. ¡Oh! crech que de tantas abrassadas que li vull fer, anirém á tomballóns; y mes si segueix posant láminas tan patrióticas é intencionadas com las de los números últim y anterior. ¡Ah que n' es vosté de llest! Ab *Mestres* de aquesta classe, jo hi aniria encar que fos á la *Montanya* de Sant Llorens á buscar cargols, sense llum.

Las principals calamitats que afligexen á la gent de be d' aquest poble, son las mateixas que adoleixen cuasi per tot arreu: aixó es, lo caciquisme ó siga aquella rassa emparentada ab lo judaismeque, á semblansa de la malehida serpent que va enganyar á nostres primers pares, infiltra ab la seva caracteristica apariencia de bondat las malas costums y la cizanya á tot allá ahont pot, valentse per tots los medis imaginables de conquistar á aquells que reijexen los destinos de la població y una vegada lograt lo seu fi, com qui tira la pedra y amaga la ma, son ni mes ni ménos, lo que un apuntador en lo teatro, que tots los actors fan lo que ell los dicta; y lo mes trist de tot, es que la ignorancia siga tan grant que aquell que podria haver sigut parent del célebre Rius y Taulet, no sápiga compendrer que la millor cualitat per gobernar be, es no fiarse del que vol ferho malament á las sevas espatillas, com recordará li va suchcehir fa pochs anys creyent á aquell' altre *sapientissima llantia de sepultura* ab pretencións de il-luminar mes que un arch voltaich y de ser lo seu *futur contrincant*, que impugnant ó no vulguen regoneixer no sé quina firma, va costar á varios anar á viurer una temporada en un temple per fortuna sense altars, puig si solament arriban á faltarhi los sants, qui sab si ells los haurian sustituhit ocupant aquells puestos buits, y tal vegada aniria á postrarse á las sevas plantas lo seu célebre conceller que, com las *comas*, se troba en molts escrits, per ser un personatge que, com los seus companys, los fa falta talent per apendrer de guardar lo degut respecte en lo temple del Senyor.

Aquí hauria donat per terminada la tasca de aquesta senmana, si no hagues sapigut *positivament* que 's tractava de fer activas gestións y series diligencies per averiguar qui es l' autor de aquestas correspondencias; ab lo que demostran patentment que, á la segona *canonada*, tota la *diplomacia* s' ha posat en moviment per evitar la tercera. ¿Ja ho han lograt?

Si en vers de passar aquestos mals de cap tractessin de servir á qui 'ls paga y te dret á ex girlos vetllin per los seus administrats, farian millor paper y posarian especial empenyo per evitar algunas *cosetas* que desdihuen de la moralitat pública, y que de quant en quant siguin assaltadas las parets y tápias d' algunas casas, deseparaxent dels seus corrals, las gallinas, cunills y hasta tocinos, que la pobre gent crian à fi de fer algun quartet per ajudarlos á pagar la contribució de 'ls consums, en la que hi va comprés aquell tant per cent de recarrech per sostenir los empleats y demés gastos del municipi.

Mes ¡ay! crech que es inutil quantas reflexions los fassa; perque si ab tantas vegadas que han vingut missioners y célebres oradors sagráts à predicarlos, no n' han tret profit, (per que tal vegada s' haurán cregut que la idea era solsament per convertir á los sencills trevalladors de las fábricas, creyentse que ells ja eran prou perfets desde 'l moment que podian codeixarse ab los senyors del *palau* com si aquella virtuosa *Dama* fos tan cándida y curta, per no compendrer que los seus actes son no mes que aparents, y com si no pogués pensar que podria haberhi homes capassos per *jurar en fals* segona vegada) es per demés que jo m' esforshi per ferlesho entendrer; com perque tampoch han tingut prou cervell per compendrer que aquella caritativa Senyora que los ha dispensat tantas mercés, prestantlos lo seu apoyo moral y material, podia be ferho ab la bona y santa intenció de que salvessin la seva ánima y se fessin dignes de la Gloria del Cel.

Hasta un altre dia se repeteix de vosté afectissim s. s.

FLISTIS.

PASSATEMPS

XARADA

Car amich: Te participo
que l' *hú tres* que 'm vas enviar
degué anar á un altre puesto;
á casa no hi va arribar
Vaig rebre aquell penjarrobas
y no 'l vaig pas trobá *hú*
¡Alla hont tu no ho trobis, Tano,
no ho trobará pas ningú.
Cuan puguis, compram y enviam
per conducto d' en Pascual
una flor de *dós* de plata,
que ara m' he tornat *total*.

PEPIS.

SOLUCIONS DE LA SENMANA PASSADA

A la Xarada: Comillas.
A la Targeta: Sant Boy de Llobregat.
Al Geroglifich: Per punts los puntosos.

CORRESPONDENCIA

Krach-Krach.—Las cartas envihilas firmadas y curtetas y ab gust las publicarem.
Llanties.—Vostè vajissen al pati del os.
Adam.—Y voste put á lliberal qu' es un fastich.
Flistis.—Aquell fulano s' ha preseutat de nou.
Mlquel Sllav.-Moltas gracias. Lo grabador te la culpa del retrás.
L. M. C.—¡Ja ho crech! Suscriptors faltan. Gracias.
Estudiant Ruquer —L' hl agrabiu los seus trevallets.
A. V. L. Vich.—Nos importa poch á nosaltres lo que puguin dir aquestos fulanos. Lo caciquisme invadeix tots los partits; ¿perqué no ha de provar ficarse en lo partit que voste aludeix?

BARCELONA.—TIP. LIT. JOAN JUTGLAR

ANY I. BARCELONA, 7 DE AGOST DE 1897 NÚM. 7

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Lo *mister tocinayre*
ve, arrogant,
á llensarse en los brassos
del de Tetuán.

Jo no asseguraría
si 'ls espanyols
aguantan mes bravatas
d' aquests mussols.

CRÓNICA

Que lo gobern nort-americá procedeix ab nosaltres de la manera mes arbitraria y despotica es cosa ya molt sapiguda; al fi y al cap se tracta de gobernants sens historia, ni antecedents honrosos que han escalat los llochs elevats per medi de las tupinadas, chanchullos y sobre tot per medi del derramament d' or barrejat ab una quantitat no despreciable de ang de infelissos trevalladors.

Sens tenir en comte la prudencia y 'l tacto que requereix lo desempenyo de certs cárrechs públichs, donan á la publicitat las notas oficiosas que median en los assumptos internacionals, posantnos en ridicul y fen befa y escarni de nosaltres, no preveyent que las cosas se posan tan tirants, que 'ns veurém obligats, no sols á no tolerar mes las sevas arrogancias y atreviments, sino á no tolerar tampoch las debilitats y ensopiment dels nostres homes d' Estat.

Segons la prensa d' aquell materialisat pais, Voodford porta instruccions per presentar oficialment y ab caracter urgent la reclamació pel pago de 75000 duros com indemnisació á la viuda de Ruiz.

¡75000 duros per la vida de un dentista, quan en lo nostre pais la lley militar tassa la vida d' un quinto en tres cents duros, y un fiscal de Madrid valora la de un catedratich de Medicina en tres mil pessetas!

Pero, deixemnos de consideracions y tornem al assumpto.

Lo gobern dels Estats Units, animát sols per lo seu amor á la veritat, al dret y al esperit de justicia, després d' un madur exament sobre 'ls fets innegables que fan referencia á la tal reclamació, ha adquirit lo convensiment de que, ab arreglo al tractat del 1795 y al protocol del 77, tots los procediments seguits contra Ruiz després del seu arrest y de la seva declaració de ciutadá americá, son ilegals y arbitraris, violan los seus drets y per consecuencia justifican la petició del pago de la indemnisació á la viuda Ruiz.

Y afeijeixen los periodichs nortamericans: Pero, en prova de la imparcialitat, moderació y justicia de que está animat lo gobern dels Estats Units, aquest sols demana 75000 duros, quan las circunstancias justificarían la petició del triple de la quantitat esmentada.

¿Voleu encare, desfachatés mes gran?

Viva Deu que aixó no pot ser que 'ls espanyols ho aguantin.

Per lo que 's veu lo Capitoli s' ha convertit en morada de *El Rey de los gitanos*.

Ja ho saben tots los granujas. Per fer carrera no hi ha com embarcarse cap á Cuba, ferse subdit dels Estats Units, cometrer tota classe de crims,... y cobrar després la moma.

Mes yo no sé encara qui té més forrada la cara.

Si 'l gobern dels Estats Units, que ho demana, ó 'l nostre desdichat gobern que ho tolera vergonyosament.

—

Alguns periodichs locals han donat la veu d' alerta á la comissió de Consums, respecte á la gran baixa en la recaudació apesar de que Barcelona conta avuy ab mes contingent per que la tal recaudació sigués mes notable que avans.

Lo senyor Coll y Pujol va suspendre d' empleo y sou á varios individuos del cós de Consums. Varen inspeccionar la línea fiscal, varen resistrar minuciosament los diposits domestichs que son un cau de defraudació, y sembla que desde aquell día la recaudació ha anat en aument, doblant y hasta triplicant la cantitat recaudada durant la segona desena del mes passát.

Aixó demostra palpablement que en lo riu d' or que naix en los fielatos y desemboca en las arcas municipals hi anavan á beurer molts remáts.

Ara falta sols que aixó duri, que la recaudació no torni á tocar lo *baixó*, perque llavors seria ocasió de exigir responsabilitats á qui tal vegada no 'n té la culpa, pero que té l' obligació ineludible de vetllar pels interessos dels seus administrats, ja que no es la vara un objecte aproposit per fer lluhir la seva escardalenca figura, sino per fer ressaltar las sevas condicions d' administrador honrat, que 's desvetlla pels interéssos morals y materials dels barcelonins.

Que hi ha mar de fondo entre los senyors La Llave y Nuri, es manifest; que entre ells la corda está tirant, es induptable. ¿Serán cuestións relacionadas ab la baixa de la recaudació de consums? ¿Será que s' ha descubert lo forát per ahont fugian los pistrinchs?

Creyém que si, pero no podém assegurarho de una manera categórica; y mentres la comissió no parli clá y catalá, tením dret á creurer que 'ls seus procediments no son correctes, que no obra conforme ab la justicia y que juga ab nostra dignitaty ab los nostres cuartos.

Sembla que s' exigeixen responsabilitats, y que alguns empleats de consums volen defensarse exigintlas també á qui ells suposan delincuents.

Que vinguin d' una vegada aquestas acusacions, que s' aclareixi d' una vegada l' atmósfera nebulosa que cubreix aquests infundis y sabrém á que atenirnos.

Del contrari, prou me sembla que las cosas quedarán del mateix modo que avans y podrém murmurar aquella cantarella de sempre: *Los ladrones no fueron habidos....*

SAID

VISIÓ CELESTIAL (1)

Estaba lo bon Pastó
de la fertil vall d' Urgell
en una fosca presó
que tenia un mal senyó
en un molt rónech castell.
La mar que desde ell se veya,
ab sas onadas de plata,
¡oh! de festes si n' hi feya.
Pro de tot aixó ¿que 'n treya
un cor que greu pena mata?
Com que lluny, molt lluny del prat,
no arrivan á sas orellas
los crits y 'l plor continuat
ab que 'l ploran sas ovellas
no veyentlo á son costat.
Sempre en son cor ressonavan
aquells crits qu' ell no sentia.
Sens sossego nit y dia
llurs recorts l' atormentavan,
llur pensament l' afligia.
¿No es vritat que may descansa,
sino que forsa sofreix
l' aymant cor que d' anyoransa,
perduda tota esperansa,
d' aymadas prendas pateix?
Mes éll era un sant Pastó
devot de Deu y dels sants,
y al cel alsava las mans
en continua oració,
nit y día, en tots instants.
Vetaqui que una vesprada
en mitj de son gran neguit
una llum vejé, daurada,
y oigué aquesta veu sagrada
que ompli de consol son pit:
«Pastoret, bon pastoret
que plorau vostre remat;
vostre plor fou escoltat.
Sabeu que só' un angelet
per consolarvos, enviat.
Es cert que 'l llop infernal
fá estragos en los anyells;
y per remediar tan mal
es ja voler celestial
que us torneu á juntá ab ells.
Promte finirán las penas,
promte caurán los grillons,
promte rompreu las cadenas,
promte eu alegres escenas
se' us tornarán las presons.
Pastoret, bon pastoret,
promte veureu lo remat
com brinca á vostre costat.
Mireu que só un angelet
que 'l Senyor vos ha envlat.»
Y la llum desapareix
y ja no sent més la veu.
Obra sos ulls y res veu;
una ilusió l' hi pareix
y es un fet y un somni ho creu.
Mes que no fou somni ho diu,
bon Pastor, lo cas present.
Per mi es miracle patent
que haveu pogut sortir viu
de mans de tan mala gent.
¡Oh Verge de Maritxell
que protejiu al Prelat
baix vostre sagrat mantell
concediuli que aviat
veiji son remat d' Urgell.
Recordauvos d' aquell dia
que allí dalt nos despedi;
Joru de pena y de alegria,
de pena perqué 'ns perdia
de goig, perque 'ns benehi:
Bé es veritat que 's separaren
per llarch temps los nostres cossos,
pro 'ls cors mes fort se juntaren,
si be del dolor quedaren
¡del dolor romputs á trossos!
Juntintse aquest y aquell dia;
olvidem los contratemps
qu' han turbat nostre alegria.
¡Feu que arribi, Mare mia,
promte del triumfo 'l temps.

A. M. D. G.

(1) Aquesta fou llegida per un célebre Jesuita que ha residit molts anys en Barcelona y que alguns senyalavan com á un dels mes acérrims defensórs del nocedalisme.

¡XÓQUILA...!

Deu vos guardi MESTRE TITAS;
Deu vulgui que per molts anys
pogueu repicá l' esquena
de masons y lliberals.
Sobre tot vos recomanu
no tingueu contemplacións,
castanya seca de cegu
y tot lo demés son trons.
Avuy ja la hipocresia
s' ha ficat per tot arreu...
donchs convé treurala á fora
¿cóm? á puntadas de peu.
Convé com lo pá que 's menja
dir ben clara la veritat.
¿Que jamegan? Que jameguin,
Qui jamega... ja ha cobrat.
Ánimo, donchs, MESTRE TITAS,
provehíu d' espolsadors,
y feu que tampoch vos faltin
uns quants estranyinadors.
Si ho feu aixis, MESTRE TITAS,
seréu pel molts odiat,
pero en cambi, per molts altres
seréu molt felicitat.

UN BATXILLER DE RABOST

FUETADAS

Es digne de comentarse una carta molt salada que un cochero dirigeix á Madrit. Diu aixis, poch mes ó menos.

Señor don José Marinadal.

Muí señor mio: Sabrá qe aqí no se habla de nada mas qe de agregasión. Los consejales no se dan reposo por resibir bien á ustedes. Pero si usté no viene deseguída me marcho de su servisio porqe no qiero aguantar mas las cafreradas del otro. Donde se á visto bara como esta y tenerme de planton todo el santo día delante de aqella sierta casa á donde pasa oras y oras en lugar de bigilar los burots, ó bien que se entreteniese en acer bolar todo el día los palomos mensageros. Nada que io me boy y me boy si usté no biene deseguida.

Soi su cochero y servidor.

Perico de los Palotes.

¿Que us sembla?

¿No hi veyeu la punta?

Donchs jo hi veitj la punta, y *la clau* y tot.

—

Lo senyor Salmeron se trova en Sitges refrescantse las pantorrillas.

Don Nicolás es de la ganadería dels gasseosos.

No us fassi pó.

—

Per motiu del arrendament dels consums y de la nova línea fiscal de Madrit ha estallát en la víla del os un gran conflicte.

Grupos numerosos de donas y canalla recorren las zonas fiscals, apedregant á varios establiments que s' han negat á tancar las portas.

Aquestas manifestacions ja comensan á ferme riurer.

Recordo la imponent manifestació d' en Cabriñana (jo 'm trobava á Madrit en aquella época) y 'm creya que 'l Gobern no tindría, llavors, altre solució que, ó seguirla corrent de la opinió pública, ó abandonar la menjadora. Tán va imprecionarme aquell desfile d' industrials y polítichs pel passeig de la Castellana en brillant protesta contra la mala administració.

Encare 'm sembla que sento aquella multitut de venedors de periódichs que, ab un rotllo d' aucas sota 'l bras, cridava:

Historia breve y sencilla
de los ratas de la villa.
El Marqués de Cabriñana
y lo que pasará mañana.

Pro, ¿qué va passár? Res.

Los concejals absolts y 'l poble de Madrit derrotát en tota la linea.

De totas las manifestacións en las que la carrabina y 'l fusell no hi juguin lo mes important paper, rigueusen; es tot fum.

—

Lo Circol Tradicionalista de Gracia va conmemorar la festa onomástica del Princep don Jaume ab un banquet en el que hi assistiren 80 comensals.

Ocupavan la presidencia don Salvador Soliva, comandant del batalló de Guías de Catalunya y don Lluis Contreras, president del Circol, acompanyats dels individuos de la Junta Directiva senyors Torres, Bayona, Puig, Gañct y Alegría.

Lo senyor Soliva va abominar de tots los partits lliberals, culpantlos del estat de decadencia en que 's trova nostra Patria, brindant per don Carlos, pel futúr Capitá General de Catalunya Don Alfonso de Borbón y per tots los tradicionalistas.

Seguiren en l' us de la paraula los senyors Escolá, Puig. Cardona y Alegría, que brindaren pel triunfo de la santa Causa y per que se acabi d' una vegada la farsa lliberal que tan nos empobreix y 'ns deshonra.

Va finalisar la festa ab un crit de viva Don Carlos que pronunciá la numerosa concurrencia que havía invadit lo saló y demés dependencias del Circol.

—

Un telégrama de Nueva York diu que 'l célebre Morgan ha assegurat que Espanya vol la guerra ab los Estats Units per despendres de Cuba sens detriment de la seva dignitat.

Que aixó ho intenti 'l gobern que tenim, bueno; perque es capás de totas las vergonyas.

Lo poble espanyol voldría la guerra ab los Estats Units per demostrarlos que valém alguna cosa, y que en lo nostre país, dels porchs ne fem butifarras.

—

Lo Mestre Titas, apesar de que cada dissapte dona llissóns, no pretent donarne cap á qui sap mes qu' éll, ni menos á un respectable sacerdot, gloría de las lletras catalanas.

Pero, sí que 's permet ferlhi una petita observació que deuría agrahirnos molt, tota vegada qu' es filla del mes desinteressat carinyo que professém al insigne poeta catalá.

Aquest estimát sacerdot publica una serie d' articles en un periódich d' aquesta capital relatant las desgracias que l' afligeixen y las penas ab que Deu ha volgut premiarlo.

No sabem nosaltres si cap periódich católich s' ha negat á publicar los seus articles, pero 'ns sembla que per cap motiu deuría aquest sacerdot publicarlos en un periódich masónich y tan anticlerical com *La Publicidad*, que de segú l' hi va al darrera per esplotar la seva firma y aumentar la tirada.

Per alguna cosa los juheus y masóns van sempre agafats del bras.

—

Lo president del Foment s' ha dirigit al ministre d' Ultramar, demanantli que 's serveixi aclarar la real ordre referent á la forma en que deuhen ser declaradas las mercancias de procedencia nacional per la seva importació en Filipinas.

Lo senyor Pallarés te unas maneras molt finas de donar bolets.

Perque, ó jo soch molt burro, ó 'l senyor Sallarés vol dir: Senyor Castellano; fassi lo favor d' esplicarse mes bé perque no entenem lo que vosté diu, ó vosté no enten lo que '. porta entre mans.

Que bé podría ser.

—

Lo Cardenal Monescillo, segons las últimas noticias, continua malalt de gravetat.

Apenas proba aliment y las sevas forsas decauhen d' una manera estraordinaria.

Deu escolti nostras oracións per la vida de tan ilustre y piadós Prelát.

—

CUENTO

Heus aqui que una vegada,
prop del carrer d' Aragó,
per sort se topan dos gossos
parents de lluny poch ó molt.
L' un era mestís de rassa,
de pél curt, petit y rós;
ab un pitraret que duya
tot guarnit de picarols.
L' altre era un gosset de llanas,
de cúa curta, rodó,
clapát, entre blanch y negre
y ab un collaret al coll.
Quiscun anava ab son amo;
y al veurers de lluny, tots dos,
conexentse, remanavan
las cuétas de debó.
—¿Que tal, company? ¿com té trobas?
—Molt bé, gracias. ¿Y tú, bó?
—¿Que gastas molta rondella?
—Y tu, ¿que fas farúm fort?—
Y ab-dos, á sota la cúa
s' aflayren qu' es un primor.
—¿Que 't sembla? 'l pelut pregunta.
—Molt salau—l' altre respón.
—Portas la roba molt prima.
—Tu sembla que tens calor.
—¿Qu' es aquell jove, ton amo?
—Y 'l teu ¿qu' es aquell minyó?
—Segons veitj, també 's coneixen.
—Tindrán negocis los dos.
—¿Y tu que negocieijas?
—¿Jo, negocis...? No, fill, no;
¿que 'n tens tu algun per ventura?
—Si que 'n tinch alguns; y bons;
y si vols fer companyía
farem nogocis tots dos.
—Esplicat; ¿quin es l' article?
—Un negoci al por major.
Me dedico á criar pussas.
—¿Y t' agrada?—Tens raho;
ja veuras, palpam l' *ermilla*.
—¡Valgam Deu, quina espessor!
—Porto 'l magatzem á sobre.
—¡Cuanta existencia!—Prou, prou.
—¡Y quina bellugadissa!
—Aixó es lo mes delicios,
puig de tan en cuan, disfruto
aixis, gratant la picor,
y se tocar la guitarra
sens música ni soroll.
Mira, ¿veus? aixis; ¿que 't sembla?
—No m' agrada poch ni molt
—Donchs, mira; jo m' hi recreyo
y veitj que alguns gossos bons
s' hi dedican y aficionan
tal y com veus que ho faitj jo.
—Be, vaja, que vols que 't diga,
no he sigut may caprichós.
—Donchs ¿ab que matas las horas?
¿no 't aborreixes?—No, no.
—¿No 't sembla que aquest assumpto
fa passá 'l temps molt millor?
—Jo tinch un altre caboria
per mata l temps vaguerós.
Figurat que soch *politich*
y aixo m' honra molt y molt.
¿Te recordas, temps enrera,
quan m' estava al carrer Nou,
que portava una *cotilla*...
y patia tanta... tos?
Llavors jo era demócrata,
pro... ¡quina carpanta, noy!

Un dia vaitj di: 'ls dejunis
no 't convenen y 't fan por...
y 'm declaro *progressista*,
desertant de casa y tot.
Un cop fet ja lo tal cambi
vaig buscar col-locació,
y ara estich en una casa
que m' estiman molt, pro molt.
Sino, mira; ¿veus? la *roba*
ja no 'm sobra gents d' enlloch,
y aquella colla d' arrugas
son plenas y faig mes goig.
—Si estas igual que una bola!
—Per xó mateix; are jo
cambiaré la politica
y 'm faré *conservador*.
En aquest punt la conversa
arribava, quan per sort
los amos dels nostres gossos
vejeren allá, molt prop,
baixar ab tota la calma
los llacers y 'l carretó.
No cal dir ab cuanta pressa
se despediren ab-dos;
y buscant una fugida
Desaparasgueren tots.

. . . . . .

Are, be: ¿No es cert que 'ls gossos
no son tontos, segons com?
Que si bé 's mira la cosa
en part, ya tenen rahó.
Heus aqui perque molts homes
politichs, á estil de gós,
se 'n van del camp ahont militan,
se mudan lo casacót
y fan los cámbis politichs
com qui cambía de bastó.
¿Qu' en un partit los dejunis
lo fan tornar magre y groch?
Donchs depressa á un altre bando,
que 'l ventre no vol rahons.
Y prescindint de principis,
dignítat y pundonor,
buscan sols lo profit propi
ni mes ni menos que un gós.
Aixís avuy se goberna
al pobre poble espanyol.
Aixís son nostres politichs,
quicum per lo seu cantó;
desvetllantse per la patria
fan tot l' any lo seu Agost.
Y aixís rodará la bola
fins que vingui de retop ,
lo que no pot trigar gaire
com ho desitja tothom,

FLOSTICH.

DESDE TARRASA

Senyor MESTRE TITAS

Ja tenim Circol Carlista. Tarrasa, segons dihuen, se la té per liberal y no es estrany donchs, la mala cara que posavan certs elements que no volen la llibertat mes que per ells, quan esclamavan: Sembla estrany y mes que estrany, mentida, que una clutat tan eminentment republicana halgi de tragarse un club carcunda; prou tindrán que replegar velas dintre poch temps.

Hi ha uns quans tipos en nostre població, que pretenen passar per lo Non-plus-ultra d' entre 'ls católlchs, y casi bé se 'ls tenía per sants. Pero, los seus fets han anat surtin á la superficie, s'ha posat de manifest la seva refinada hipocresia convertint los seus actes piadosos en una especie de modus vivendi, procurant fer allansas ab gent que, en lloch d' honrarlos los hi feyan llimpiar las sabatas, que avuy ja la gent de bé no s' en fia, ni 'ls considera dignes d' estar entre nosaltres.

Aquestos son los que fan mes guerra als carlistas y al Circol, tal vegada creyent que la mala politica d' Espanya s' ha de acabar per medi de miracles.

Jesús va treurer á garrotada limpia als mercaders del temple. ¿Perque no podém ferho nosaltres?

Enorabona que, aquestos subjectes no vulguin tenir tractes ab los carlistas, pero com à cristiáns que volen ser, no deurian usar de tan poca caritat envers lo próxim.

Si tenen mes pá que 's fassin mes sopas. No sapiguent si vosté dispensará bona acullida á la present, m' abstingde clavar cuatre boleyas á alguns *carronyosos*, imitant al celebre Tetuan qui, segons sembla, acudeix luego, si no volen entendrer la rahó, als arguments contundents y de forsa.

Hasta un altre dia que n' hi contaré de frescas.

Son humil servidó.

KRACH-KRACH.

Tarrasa 3 Agost de 1897.

SONET

LO BALL

Un local plé, á curúll; tot es bullici,
no mes se senten crits y algarabia
y en mitj de tan desenfrenada orgía
sols hi regna una cosa: 'l negre vici.
Allí balla tothom ab cruel desfici,
com si 'l mon s' acabés en aquell dia;
tothom salta ab despótica alegría
sens veure qu' estant prop d' un precipici.
Quan mes burgit hi ha, un arma de foch
ab es'repit l' espay fa retroná,
La gent mira, veyent á un home, groch,
que 'l fumejant revólver dú á la má.

. . . . . .

Per cuestions de festeig, ¡sembla mentida!
un home á la presó y l' altre sens vida!

L' Estanqué d' Hospitalet.

SENYOR «FLISTIS»

San Esteve de Castellar.

Molt senyor meu: Veyent que vosté, apesar de haverlo criat desde la secció de «Correspondencia» no 's digna passar per aquesta administració me dirigeixo á vosté per medi de la present, fentli á sapiguer:

Que apesar de la persona que respon de que vosté es una persona respectable y digna; apesar de que 'm consta que es veritat tot lo que ha dit y pensa dir en las sevas correspondencias, 'm permeto manifestarli que es de gran interés per vosté que passi per casa de deu á dotze del mati, y 'ns posarém d' acort per publicar lo que pensaba publicar ja aquesta senmana.

Un altre se 'ns ha dirigit, baix l' pseudonim de *Flastis*, parlant de certs *recibos* otorgats no sé ab quina forma, y d' altres cafreradas que m' obligan á criarlo á vosté.

Si no l' hi es posible de cap manera passar per aquesta administració, serveixis escriurem y firmar ab lo seu verdader nom.

Son humil servidó q. b. s. m.

LO MESTRE TITAS.

PAS ATEMPS

XARADA.

La *primera* es una lletra
y nom catalá de gós:
repetida... tapa; tapa;
triplicada es negació.
La *segona*, es negatiu
d' aquells que tancan de colp.
La *primera* y la *segona*,
es cosa que fa soroll;
los artillers la conelxen
y en temps de guerra fa por.
La *tercera*, quan va sola,
sol fer servey en las fonts
y á la taula, en moltas casas
sustituelx al porró.
La *prima* junt ab la *tersa*,
es *chisme* que l' usan molt
los manobras, los pagesos,
fins los carboners y tot.
Si tens *tercera* y *primera*,
sens auxili del doctor,
fes servir promte 'l vinagre
que 's antidot poderós.
Lo *tot* es lo nom d' un poble
catalá: ¡mes oh lector!
perdonam que m' atreveixi,
y que hu diga tot d' un colp.
Lo *tot* es nom d' un home
altiu, superb, orgullós,
desgracia de nostra patria,
ruina dels espanyols,
funest... etcétera etcétera,
endevinau que he dit prou.

F.

ROMBO

.
. . .
. . . . .
. . .
.

Sustituir los punts per lletras que, tan horizontal com verticalment donguin: 1.ª ratlla, consonant. 2.ª part importantisima del cós. 3.ª una bestia. 4.ª nom d' home. 5.ª consonant.

GEROGLIFICH

K d d d d q u
e e e e
K d d d d Q U

J. B. Pruna.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

D. S. N. G. 1897

Un delxeble d' en Titas.

Solució á la xarada de la seumana anterior: Carlista.

CORRESPONDENCIA

Un deixeble.—Van molt bé:
Llonsa.—S' ha de passar pel sedás.
Putifar.—Ha de tení present al casto José.
Estudiant Nuquer:—Aquesta senmana no fá 'l pes.
A Palleja:—L' hi dich lo mateix.
J. M. S.—Tindrém present lo que diu.
N. A. V.—Aprofitarém alguna cosa.
Pajaritu.—Mes endevant.
Miquel Sllav.—La senmana próxima ne publicarém un. L' ultim no vá.
Lagartijo: Castellar.—Envihi las cartas firmadas y continuarém la tasca que tan brillament ha comensat en Flistis.

BARCELONA.—TIP. LIT. JOAN JUTGLAR

ANY I. BARCELONA, 14 DE AGOST DE 1897 NÚM. 8

LO MESTRE TITAS

SENMANARÍ HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »
En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »
Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entresol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

LOS DESCENDENTS DE LA MASONERÍA

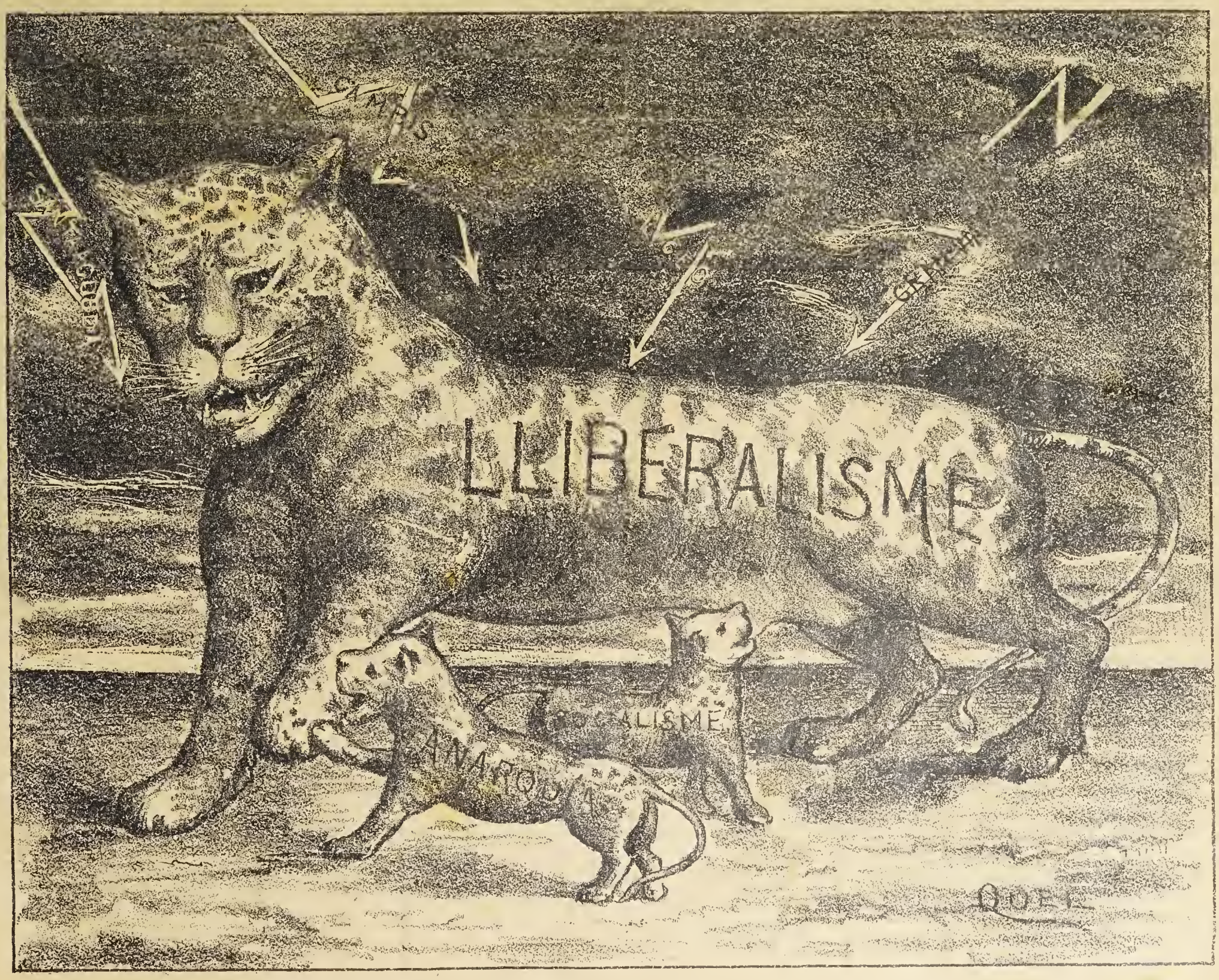

Son feras y com á feras
tenen dents per mossegar,
y mals instins, com sa mare,

Mare y fills, del *masonisme*
son tres aborts infernals.
¡Deu nos vulgui compadeixer,

En Cánovas, l' home polítich mes notable de nostres temps, lo puntal mes ferm y poderós que sostenía á las institucions actuals, ha sigut assessinat vilment en Santa Agueda per la má d' un italiá anomenat Michele Angiolillo, de 26 anys y natural de Foggía, que l' hi disparó tres tiros de revolver mentres en Cánovas llegía tranquilament un periodich.

Nosaltres que tan l' haviam combatut, nosaltres que en politica forem sempre enemichs seus, lo primer que varem fer va ser, dedicarli una oració, franca, leal, surtida del cor.

Succesos d' aquesta naturalesa sempre 'ns conmohuen, 'ns entristeixen y arrancan del fons de la nostra ánima una protesta d' indignació contra 'l vil y miserable autor de semblants salvatjadas.

¿Perqué no havem de protestar avuy contra l' atentat de que ha sigut víctima lo President del Consell de Ministres, encare que 's tracti de quí havía sigut un de nostres mes poderosos y terribles enemichs?

No ha sigut victima en Cánovas d' un rencór polítich ni d' una venjansa personal, sino que ha caigut aplastat per un odi social, unicament perque ell representava la autoritat y la autoritat, que naix de la mateixa necessitat de tenirla, no pot ser combatuda sino dintre del terreno legal y just.

Aschieri, Caserio, Angiolillo, tres assessins italiáns, masóns per anyadidura, segons llegeixo en un periodich, autors de tres atentats que han conmogut l' Europa entera.

Recordo que fá pochs mesos, viatjant per Italia, 'm trobava sentat en una taula en lo restaurant de la estació de Génova, mentres en una taula vehina tres ó cuatre senyors parlavan del anarquisme, convenint en que Espanya era la nació que mes havía sufert los seus efectes y que ab mes adeptes contava.

Molt varen ferir lo meu patriotisme las consideracions que feyan aquells senyors sobre 'ls fets execrables d' en Salvador y d' en Pallás, pero si fos ara, no hauría pogut detenirme de contestarlos:

—De fora vingueren y de casa 'ns tragueren; pues dels atentats anarquistas que s' han comés en Espanya, la mitat, lo menos, los han realisát subjectes italians.

—

¿Quinas consecuencias portará la trágica mort d' en Cánovas?

Dificil son de preveurer de moment.

Per de promte, lo partit conservador, que fins ara, d' entre 'ls partits lliberals, havía sigut lo mes compacte, de mes forsa y de mes prestigi, queda quebrantat de la manera mes complerta.

En Cánovas ho era tot; era l' ánima, 'l cap, lo bras. Ell era 'l President del Consell, pro era també ministre d' Ultramar, de Foment, d' Estat, d' Hisenda; tot ho dirigía, tot ho manejaba, perque ell, forsós es dirho valía mil vegadas que tots plegats.

No 'm deixarán mentir los senyors Nadal y Castellar quan la seva anada á Madrit per motiu de la agregació á Barcelona dels pobles vehins. Tothom hi trobava *peros*, tothom hi trobava dificultats pero en Cánovas ho pren pel seu comte y en dos dias ho deixa llest y solventat.

Lo digne general Azcarraga podrá fer tot quan pugui per unir voluntats, solucionar dificultats y conflictes y hasta tal volta pugui lligar ab un abrás als dos irreconciliables enemichs en Silvela y en Romero Robledo, pero, per tan que fassi lo general Azcarraga y per tan que s' esforsi, no logrará tornar lo vigor á un *cos* que jau ab lo *cap* destrossat per las balas traidoras del revolver d' un desgraciat anarquista.

Si en Silvela no hagués tingut aquesta ambició que 'l domina y 'l emborratxa, y hagues continuat al costat d' en Cánovas despreciant las bravatas y ximplerías d' en Romero Robledo, avuy tal volta 's veuría President del Consell de Ministres y no se hauria consumit de rabia y enveija quant l' ultima crissis al veurer que no se 'l consultava, sent per aixó objecte de las més irónicas mofas.

¿Vindrá, donchs, al poder, lo partit fusionista?

No ho creyém, per ara. Los fusionistas farán per segona vegada, la comedia. Prestarán lo seu apoyo als conservadors mentres duri lo efecte tristíssim del crim comés per l' Angiolillo, y no hi contribuhirá poch la personalitat de Azcárraga. Pero pasadas aquestas dolorosas imprecions, los fusionistas apretarán de debó y llavors pujarán aquestos.... si ja no s' ho ha emportat tot la trampa.

—

Volía parlar una mica del anarquisme, pro veitg que disposso de poch espay, y per altre part, crech que 's mereix capitol apart.

Ne parlarém la próxima senmana.

Pero, ab tot, deixeu que escrigui algunas consideracións que m' ha sugerit la trista é inesperada mort d' en Cánovas.

M' espanta, en veritat, al contemplar l' estat actual de la societat en algunas nacións d' Europa y 'l considerar las terribles responsabilitats que han de pesar sobre 'ls grans homes devant del tribunal de la Divina Justicia.

Fem una composició de lloch, y escoltém la veu de Deu....

¿Cóm has empleat la inteligencia ab que vaig dotarte?

¿Perqué no vares reprimir y amordassar á la impietat, tenint forsas per ferho, disposant dels medis que Jo havía posat en las tevas mans?

¿Perqué has permés que la pornografía, que corromp los tendres cors dels joves, invadís las ciutats y pobles causant un sens fí de víctimas?

¿Com no has cridat al ordre als catedratichs impíos y racionalistas, prohibintlos que sembressin en las inteligencias dels noys la mala llevor de las ideas mes absurdas y perversas

Tú que has sigut fill meu predilecte, que vaig dotarte de inteligencia gran, colmante de riquesas, d' honors y gloria ¿com has permés que de paraula, en escrits y de totas maneras se m' insultés de la manera mes inhumana?

Mira, mira. Estent la vista cap al infern, contempla quina multitut de infelissas ánimas perdudas per la teva culpa, que maleheixen las tevas debilitats quan se tractava de castigar la propaganda impia, de no amonestar sisquera als mestres racionalistas quan los meus ministres té avisavan, de autorisar meetings en los que 's blasfemava de Mi y dels meus ministres sagrats?

¡Quantas d' aquestas ánimas s' harían salvát si no haguesis sigut tú tan desagrahit als inmensos beneficis que havías rebut de Mi!....

SAID.

PREGARIA

Senyor Mestre Titas,
permeti un moment.
¿Lo canso ab visitas...?
L' assumpto es urgent.
Figurls qu' Espanya
travessa un camí
sembrat de cisanya
rublert de veri.
La gent, descontenta
prelúdia grans mals
y está violenta.....
y 'm temo un trasbals;
puig tanta facessia
precisa un remey.
¿No sap á Venecia?
¿Coneix vosté al Rey?

—

Vosté, senyó Mestre
que al Rey ha parlat,
vosté qu' es tan destre,
tan considerat
¿no veu aquest poble
que fou tan fornit,
tan brau y tan noble,
com sembla ensopit,
com pert l' esperansa
y ab res se conmou,
com ¡pobre! ja 's cansa
de traginá 'l jou
y tot ho desprécia?
Donchs, presti un servey;
Recorri á Venecia
y espliquin al Rey.

—

Hi va. Lo que passa
espliquili be:
no gasti cachassa,
que 'l poble no 'n té.
Netelgis las gotas
de cera, del frach,
enllustris las botas,
respallls lo *clach*,
arregl s lo mundo
y agafi l' exprés....
que 'l poble, iracundo
no pot sufrir mes
y 'l mal temps *arrecia*...
sulfura á la *grey*.
Donchs, corri á Venecia
y cóntiu al Rey.

—

Tan promte hi arrivi,
depressa, volant:
los passos activi,
veurá 'l Loredan,
l' augusta morada
hont trova consol
y digna arrivada
tot bon espanyol.
Allá, donchs, s' interna;
sabrá si ha vinut
y allá, ó en Lucerna
será ben rebut,
pulg que 'l Rey aprecia
á qui ayma la lley...
Donchs, apa, á Venecia
y parli ab lo Rey.

—

Tan bon punt se trovi
del Rey al devant,
son credo renovi
depressa, al instant.
Y aixis que coneixi
qu' es temps oportú,
est prech dirigeixi,
laconich y crú:
—Senyor—l' hi diría—
L' Espanya miran,
ja está en la agonia
¡salvaula si us plau!

Avans no fineixia
donauli un remey.
¡Deixau á Venecia
y anauhi; gran Rey.

—Mirau ¡pobre Espanya!
la serp lliberal,
traldora, l' enganya
senyintli un dogal.
En guerras encesa,
plorant de tristor
pert fills y riquesa,
y amarga son cor
encés de coratge
l' orgull insensat
d' un poble salvatge
y estupiditat,
que insulta, provoca
y ultratge, plebey...
Anau, donchs, que invoca
l' Espanya á son R...

Anau; la bandera
dels bons espanyols,
alsada us espera.....
L' hi manca tan sols
sentir lo redoble
del parche real
per sacudi 'l poble
son férreo dogal.
La Patria indignada
no vol portá 'l jou;
vol ser respectada
com antes hu fou.
Yá tanta vilesa,
vol ferse la lley,
ab noble altivesa
morint por son R...

Senyor Mestre Titas;
un rato no mes.....
¿Lo canso ab visitas?
¡No hi tornaré mes!
Vosté veu á Espanya
en mitj d' un camí
sembrat de cisanya,
rublert de verí
Vosté veu de sobra
lo mal que aixó fá
y aquesta mal obra
no pot pas durá.
Per tanta *fececia*
coneix ja 'l remey:
Donchs, vaigi á Venecia
y espliquiu al Rey.

Flostich.

FUETADAS

FUETADA hauríam de dir, mes be, perque avuy casi dediquem tota aquesta secció á un mateix assumpto. L' argument s' ho mereix. No hi hares tan sabrós per un paladar lliberal com la carn de capellá ab mandonguillas de carcunda.

Pro tampoch hi ha res tan digne del despreci, ó mes ben dit, de la rabia dels lliberals y doctrinaris, com un capellá, canonge ó Bisbe amant de las tradicións, de las grandesas y la gloría de nostra católica Patria, que abomini del error modern, del lliberalisme y demés calamitats terribles que han possat á l' Espanya en aquest estat tan deplorable.

Perqué dos respectables párracos de Madrit varen asistir al banquete que la Redacció de *El Correo Español* va celebrar lo día 28 de Juliol passat, los periodichs lliberals s' han enfutismát de tal manera, que fins han senyalat la pena que 'l Gobern devía aplicarlos per tan abominable crim.

Aquestos dos dignes sacerdots, en efecte, varen cometrer una imprudencia gran.

Perque brindar per la Patria, per la salvació d' Espanya, pel triunfo de la Iglesia y pel Papa es una barrabassada que no té nom.

Poch saben aquestos senyors lo qu' han fet. Si hagessin brindat per las institucions, per en Sagasta ó cualsevol de nostres grans homes ó per en Pepe el Huevero, tal vegada haurían pescát alguna canongía, pero lo qu' es ara, farán un pá com unas hostias.

Lo qu' es la prensa lliberal, s' ha tirát sobre d' ells com una fiera.

O si no, escolteu lo periodich del politich mes farsant que s' coneix fins avuy día:

«..... Aquests sacerdots que no fan cas del Papa respecte del seu allunyament del carlisme, no son sacerdots ni dehuen ser considerats més que com carlistas, ingrats al salari que percibeixen dels seus enemichs.»

Que prenguin nota los senyors Bisbes y tots los capelláns plegats. Lo que percibeix lo clero espanyol, es un salari miserable que 'ls paga lo gobern de la restauració de Sagunto.

Tenint en comte aquest concepte, estampát en un dels periodichs més *ministerials* d' Espanya, dintre de poch veurém collas de capelláns detrás dels burót fent via cap als col-legis á votár per ordre del gobern.

Qui paga, mana.

Pero, ¿no deyan que la desamortisació dels bens de la Iglesia era un robo..... pagát ab un mesquí interés que cobravan los desposseits?

—

Que la prensa lliberal cridi y balandreiji, es molt natural y hasta lógich.

Al fí y al cap son consequents ab las sevas bestiesas.

Lo que á mí no 'm cap á la barretina es que un párroco de Madrit haigi protestat, en una carta que va dirigir á *La Correspondsncia d' Espanya*, contra la idea de que ningú pogués suposar que 'ls párrocos que brindaren en lo banquet de *El Correo Español* s' abrogavan la seva representació.

Llegimne algún trossét de la esmentada carta.

«Lejos siempre de apasionamientos políticos, me considero no mas que párroco, y por igual de carlistas, liberales y republicanos....»

¿De veras?

Me sembla á mi que ab los carlistas se porta vosté molt poch *párroco*.

Perque lo sol fet de que vosté haigi publicát la *protesta*.... sense que hi hagués cap classe de motiu ni necesitat, es prova de que ha volgut molestarlos.

Y mes avall diu:

«Honrado con la palabra entre amigos de gran posición social y política, me expresé en estos términos:»

«El sabio Pontífice León XIII es el padrino de pila del rey niño, cuya dinastía debemos proteger y acatar....»

De modo que 'l senyor Poyatos, apesar de que ha viscut sempre *lejos de apasionamientos politicos*, també 's permet discursejar entre *politichs* de gran posició, y per anyadidura lliberals (perque no sent carlistas ni republicans per forsa han de serho) y fer la apología de las institucións.

Bueno, lo senyor Poyatos podrá protegir á las institucións tan com vulgi, que per alguna cosa, segons *El Nacional*, cobran 'ls párrocos lo salari. Pero nosaltres que no cobrém salari, ja fem prou acatant als cobradors de contribucións ab que 'ns obsequian aquells amichs seus de *gran posición social y politica* que 'l convidan en las sevas xarinolas.

Acaba la carta el senyor Poyatos de la seguent manera:

«....ruego á V. señor director, dé posada en su popular diario á estas líneas, con las cuales recuso el *favorcillo* que pudiera tocarme como incluido etc... etc.»

Vosté, mes que párraco dels carlistas de la seva parroquia, es per ells un padrastre.

Si rehusa vosté 'l *favorcillo* dels carlistas ¿será que espera un *favorazo* de la monarquía alfonsina?

Si l' alcansa, que be ho mereix la seva *protesta*, que l' hi aprofiti. Nosaltres no l' hi volém cap mal.

—

Lo duenyo del Teatro *El Dorado* senyor Coll está infringint las ordenansas municipals ab las obras qu' está realisant en lo dit teatro.

Recomaném al senyor alcalde de Barcelona que fassi posar á rotllo al dueño de *El Dorado*.

—

La vila de Manlleu haurá guanyat molt ab lo cambi d' alcalde, perque avans, los *Pollo-s* assaltaban tots los gallíners y colomás encare que fés *clá de Lluna*.

A veure si 'l senyor Casacuberta sabrá posarhi un bon remey y evitar á la vegada que 's respectin los galliners.

—

Lo senyor Delegat d' Hisenda podría enterarnos si los investigadors qne nombra per lo districte de Vich son de tota la seva confiansa, lo cual havém de suposar.

¿Podría dirnos perque serveixen las cantitats que obligan á pagar, segóns la importancia de las poblacións, sense librar recibos de cap classe?

Vamos, que los *naps* agradan massa y ab la dolsor que deixan fa, que tot saborejantlos, s' olvidin d' estendrer los recibos.

Pero, en cambi, hi ha alguns pobles que, quan s' hi presenta un investigador l' hi saben escalfar l' esquena.

Gangas del ofici.

S.

IL-LUSIÓ

¿Qu' es la il-lusió? Una onada
que sobre 'l rocám llensada,
delxa arreu
de sa llaugera passada,
tan sols espuma argentada
que 's fónt mes prest que la neu.

H. MARICEL.

ENGRUNA

Lo llibrelisme infernal
y la falsa democracia
nos han dat per obra y gracia....
la llibertat.... lliberal.
Y aquest mareig social
es obra d' aquesta..... colla
que nos fan sempre l' embrolla
ab lo pretest d' enllustrá...
. . . . . .
Y ara 'l poble soberá
ja 'n tira un bon tros á l' olla.

Un batxiller de rabost.

EN LO BOSCH

—

¡Que hermosas son las rosas, que dins de la boscuria
exhalant dolsa flaire, modestas van creixent,
alsantne sas coroles, per la rosada mollas
envers á la morada de Deu Omnipotent.

—

Que hermós es veure 'l roure, emblema de la forsa,
com si 'ls enlayrats nuvols volgués desafiar,
ab orgull aixecantne sa testa gegantina
pera beser lo Trono de qui lo va criar.

—

Y l' áliga temuda, alsantne 'l vól altiva
y la tendre auraneta y 'l gaitx murmurador,
atravessant los ayres, van á prestá homenatge
al qu' es de Cel y Terra lo Divi Criador.

H. MARICEL.

HISTORICH

Anava de viatge en ferro-carril fá poch temps, un senyor de molt bons sentiments y mol rich, que, encare que sa posició l' hi permetés pendre billet de primera, acostumava anar sempre en tercera classe ab la idea d' economisar uns quans ralets y aumentar la cantitat destinada (que no era escassa) per fer caritat als pobres, y al mateix temps per sortir en defensa dels principis religiosos, atacáts moltas vegadas per la ignorancia de molts que, per desgracia, 's vehuen obligats á viatjar en aquesta classe de coches.

Fa poch temps, com he dit, aquest bon senyor, ficát en un detestable coche de tercera de la linea del Nort, se dirigía á una ciutat d' aquesta provincia, y al posarse lo tren en marcha vá fer, com de costúm, la senyal de la Creu.

Veurho un home que vestía brusa blava, y esclafar la riatlla va ser tot hú; y dirigintse al seu company, que debía ser de la seva corda, va dirli ab la intenció d' un toro:

—¿Que no 't senyas, tú? Senyat, noy, ó sino 'ls caballs 's desvocarán.

Y esclafiut riatllas y feut signos ab los dits á la cara, va sortir d' aquellas bocas, especialment de la del més *valent*, una caudalosa font de blasfemias y asquerositats contra Deu, mofantse dels misteris de la Iglesia y dels seus ministres de una manera que causaba horror.

Aquell bon senyor, no poguent soportar més aquell desbordament de inmundicias, los reprengué en bons modos, fen esforsos per demostrarlos que 'l seu comportament era indigne de personas ben educadas, y que axis se feyan repulsius á tota persona que viatgés ab ells.

Continuá lo viatge sens que aquell senyor digués cap mes paraula, á pesar de que 'l mes *valent* de quan en quan ensenyaba la venenosa punta de la seva llengua.

Arrivaren, per fi, á la estació en que aquell mal parlát devía fer alto, y sens saludar ni esperar á que 'l tren s' aturés, salta del coche ab tan poca fortuna que, entrebancantse ab lo seu propi bastó, va caurer, quedantli las camas encastadas entre l' estribo del coche y las cantálludas pedras del andén.

Aquell bon senyor va ser lo primer que corregué en son auxili, y junt ab los empleats de la compañía lo tragueren d' aquella situació dolorosa.

Reconegút lo pacient pel metge, declará que tenía las duas camas trencadas.

Quan aquell home sentí aixó, va posarse á plorar, esclamant:

—¡Com ho faré jo, pobre de mi, ab l' esposa malalta y cuatre criaturas!

—No us desespereu,—va dirli aquell bon senyor, sens recordarse poch ni molt dels insults que d' ell havía revut durant lo viatge.—Yo no us deixaré fins que us haigin curát y estigueu ben tranquil á casa vostre.

Lo pacient lo mirava ab estranyesa, com si 'l comportament d' aquell sant baró l' anonadés per complert.

Lo transportaren á casa seva, l' hi prestaren tota classe de serveis; y després de deixari una crescuda cantitat per sufragar tots los gastos de la malaltia, va retirarse aquell bon senyor d' aquella pobre casa ab la satisfacció inmensa que deixa en lo cor de tot bon cristiá l' exercissi d' una obra bona, la realisació d' un acte de caritat.

. . . . . .

Avuy, trovaréu á n' aquell pobre home, desempenynant un carrech de confiaussa en una casa important de Barcelona, guanyantse modestament la vida, y encara que tingui d' anar ab crossas, es felis perque creu ab Deu, espera ab Deu y ama á Deu, y beneheix de cor al seu protector qual nom no fem publich per no ferir la seva modestia.

PELEGRÍ.

DESDE CASTELLAR

Senyor MESTRE TITAS

Despres d' haver vist l' efecte de las mevas correspondencias, me permeto manifestarli que fá já anys que una venerable persona contenía la meva má d' escriurer, com he fet durant algunas setmanas, pero, terminat ja lo plasso ficsát, ha quedat cumplerta la meva paraula y libre també la meva ploma per dir lo que he dit y puch dir en care.

L' hi faig á sapiguer que, tots los anys, acostumo á comprar una oca petita y criarla fins per la festa major. De aquesta manera me proporciono carn per menjar y plomas per escriurer més que cap secretari d' ajuntament; me faitg jo mateix la tinta, y ab una resma de paper al costat, figuris si 'n tinch de tela.

Fetas aquestas declaracions, queda demostrat que las mevas posicions son inespugnables, que tinch datos y rahóns sobradas per deixar avergonyit y confús á qui 'm vulga contradir si es que s' atraveix á ferho. Pero vull demostrarlos que tinch una mica de caritát; pero, ¡ay! lo dia que 'm busquin las pessigollas; que si 'm posan en lo cas d' estripar la grua, surtirá aquell assumpto de *certs recibos otorgats* (com deya voste) y altres no menos estupendos que 'ls obligarian á tancarse á casa seva per no esposarse á que 'l poble 'ls mirés ab despreci y desdeny.

La circunstancia de que la senmana passada no vaitg dir res, va donar lloch á que molts ho deplorassin y altres se presentessin ab lo cap mes dret en senyal de completa victoria atrevintse hasta á significar que en «Flistis» havia perdut la ploma y que no la tornaria á trovar perque ells l' havian amagada.

La *llantia de sepultura* per ara crema, si bé fá 'l llum molt ensopit. Ja ho crech. Com qui la cuyda gasta un oli tan poch pur, ó mes ben dit, tan brut y vell cullit, anys passats, en los oliverars de Rubí, San Vicens y Sallent.

Sembla que será un fet, l' elecció del nou senyor Jutge. Tal vegada podrá desempenyar molt bé aquest carrech si precindeix de la *concha* y del *ajudant*, pero, si necessita d' aquell ábrich y d' aquest auxili, valdrá mes que ho deixi correr y 's cuidi exclusivament de procurar tornar la salut als malalts que 's posin á las sevas ordres.

Son affm. servidor
FLISTIS

P. D. Un tal senyor Quintiliá publica una correspondeucia en «Lo Catalanista» de Sabadell contra lo Circol Carlista y defensant la *bona* administració d' aquest poble y analtint las *qualitats* de alguns subjectes.

A son autor, qu' es un Puig-vert, (¡ay! m' he equivocat, volia dir Cap vert,) l' emplasso á una polemica per si vol discutir públicament sobre aquests assumtos.

Ja ho sap, donchs, lo poble de Castellar. A veure si en *Cap-vert* acepta.

F.

PASSATEMPS

XARADA.

Prima dos, si may s' aplica
als homes, es adjectiu,
y al *total*, se l' hi adjudica
perqu' es murri, llest y viu.
Lo vicios ó 'l calavera
dos tres diners y salut;
ab bon us, qui *dos tercera*,
no sufreix cap inquietut.
Tersa prima, tots los dias
m' es de suma utilitat,
y en cafés y horchaterias
tu mateix l' haurás usat.
Apellido es lo *total*
d' un exministre xaruch
d' un tupé molt... lliberal,
vell, canós, lleig y caduch.

F.

TARGETA

Sr. Tomás Teliet

Formar ab aquestas lletras lo nom d' un senmanari catalá.

GEROGLIFICH

×

Q ban ban ban
á q b a.

Un deixeble d' en Titas.

Solucions á lo insertat en la senmana anterior.

Xarada: Cánovas.
Rombo:

c
c a p
c a b a ll
p a u
ll

Geroglifich: Cadescú es cadesqual.
Geroglifich comprimit: Desengany.

CORRESPONDENCIA

H. Maricel.—Es vritat y gracias.
J. M. P. C.—Una si y altres no. Es llástima.
Tiquis-Miquis—Aprofitarém alguna cosa.
Puig-Madur—Castellar.—La seva poesia á en Flistis s' ha de llimar ¿Ho permét?
Un Mestre—Nostre Directó parla ja del asumto aquesta senmana. Dirém alguna cosa.
J. Bernis P. Los Cantars, no, per lo demés, bé:
Flist. Flast. Castellar.—Apreti, apreti de debó. Ara va bé. Que 'ns dispensin los que s' han dignat enviarnos compossicions y no 's vehuen inelosos en la present correspondencia, perque se 'ns han estraviat unas quantas cartas avans de ser obertas.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plassa de Sant Pere)

ANY I. BARCELONA, 21 DE AGOST DE 1897 NÚM. 9

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Lo Cardernal Monescillo, Primat de las Espanyas, ha mort.

Poquíssims homes ha tingut Espanya de tan alta il-lustració y de talent tan extraordinari.

Escritor brillant, orador eloquentíssim é inimitable, y ab la energía y enteresa d' un Apostol, lo célebre é insigne Cardenal Monescillo destaca com estrella de primera magnitut entre 'ls grans homes que han honrat nostre sigle.

Nasqué lo dia 2 de Setembre de 1811 en Corral de Calatrava. Contant encare pochs anys, va demostrar las grans disposicions ab que 'l Cel l' havia dotat, siguent objecte de la mes decidida protecció per part del Ilm. senyor Dean de Toledo don Llorens Hernandez, fill del mateix poble, qui mes tart va ferlo ingressar en lo célebre col-legi de San Bernardi, mentres cursaba ab caracter oficial en la Universitat, ahont va obtenir los graus de Batchiller, Llicenciat y Doctor en Filosofia guanyats per oposicio entre l' admiració dels seus catedratichs.

En 1861 fou elegit Bisbe de Calahorra, y en 1865 va passar á la Diocesis de Jaen.

En 1877 va ser nombrat Arquebisbe de Valencia y en 1884 va rebrer 'l birrete cardenalici, passant en 1892, per indicació del Sumo Pontifice Lleo XIII, á ocupar l' Arquebisbat de Toledo, Primat de las Espanyas.

En 1869 fou elegit diputat per la Mancha; en 1871, senador per Vizcaya; en 1877, senador per Granada y al poch temps, senador per dret propi com Arquebisbe de Valencia.

¿Qué podém dir nosaltres del eminentíssim Cardenal Monescillo que no resulti deficient y pobre devant de la colossal figura de qui fou Prelát sabi, virtuós y celosíssim?

Plorém y resém devant del seu cadaver, y que la seva memoria quedi gravada en lo fons de la nostra ánima com á perenne homenatge á un dels Apostols que mes han honrat á nostra Santa Mare la Iglesia Catolica.

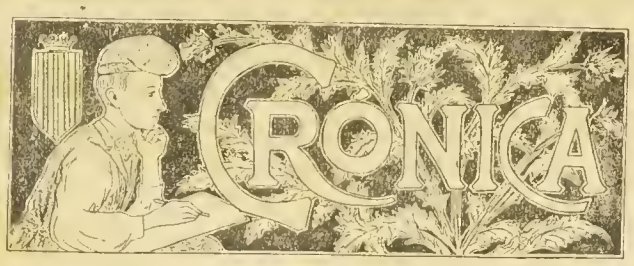

Lo Anarquisme

La masonaría, bé podem dir que ha sigut la soca d' ahont arranca la branca malehída del anarquisme.

La Masonería, pare del Lliberalisme, va llensar á son fill per las nacións d' Europa perque, vestit ab telas de colors llampants, enlluernés á las moltituts y las conduhís al abisme. Pero la societat, acceptats ja los principis que l' informan y compendían, corra d' una manera vertiginosa cap á totas las sevas conseqüéncias, no previstas encare pels que han sigut los seus grans homes y 'ls seus mes acérrims patrocinadórs.

Ja anys enrera, qui aquestas lineas escriu, en un petit trevall llegit en una societat d' aquesta capitál, deya:

El anarquismo está cerca
y flota en la obscuridad,
rugiendo cual tempestad
que arrecia imponente y terca.
Y ¡ay! que cuanto mas se acerca,
más loca la sociedad,
firme en su temeridad
y en su loco desacierto,
no busca seguro puerto
ni encuentra tranquilidad.

Lo lliberalisme ha tingut decendencia; lo socialisme actual y la anarquía. L' un dolent; l' altre pitjor encare.

Perque si en lo cervell dels socialistas hi caben las ideas mes utópicas y disparatadas y 'ls pensaments mes absurdos ¿qué no cabrá en lo cervell dels anarquistas que son los socialistas adelantats, com si diguessim, l' ultima expreció del socialisme?

L' individuo que ha perdut per complert lo sentiment religiós y que ha perdut la fe de que existeix un Deu, acepta mes que depressa las ideas socialistas, quals principis son la participació per igual de las riquesas y de la autoritat y del poder, á fi de que no hi hagi richs ni pobres, ni qui mani ni qui obehexi; es á dir, una especie d' Estat que bé podriam dirnhi, parlant lo llenguatje popular: á can Ribót.

No es estray, donchs, que axís com los primers cristians, al aceptar las doctrinas de Jesucrist qne 'ls ofería una vida futura y espiritual, se deixaban martirizar y matar per propagar, aixís també los obrers socialistas, al baixar al abisme de la anarquia y á qui se 'ls ofereix una vida present y millor que la que tenen, la propagan y extenen entre 'ls seus companys y 's deixan matar y pujan las escalas del patibol ab lo cap alt, la rialla en los llavis y son ultim alient, que deuría ser dedicat al Deu que va criarnos, lo dedican á fer un esfors y llansár als aires lo fatídich crit de ¡Viva la anarquía!

—

¡Oh fatal lliberalisme! ¡Quans aborts has llensát sobre la terra! Los lliberals, los sectaris, han perdut per complert lo coneixament de lo que la paraula *Llibertat* significa y enclóu.

Los avuy anomenats lliberals l' han prostituída de tal modo que han arrivat á ferla aborrible y denigrant, fentla servir unicament per tapar las sevas concupicencias y 'ls seus delictes; ab lo crit de llibertat en los llavis han rechassát tota autoritat, han olvidat los seus debérs, han entronisat lo dret del mes fort, primerament, negant tots los preceptes morals, socials y religiosos, arrancant després la fe dels cors y negant ultimament á Deu, principi y fi de totas las cosas. Han vulgut fer al home completament llibre de las sevas accións, y pel pés abrumador de la lógica 'ls ha sortit un *lliberticida*. L' hi dan donat lo dret de mofarse de las lleys divinas y humanas, de convertirse en propagador de las ideas mes disolvents y desbaratadas, y se 'ls ha convertit en un *dinamitero* ab totas las campanillas.

¡Ah! Be heu de permetre que us ho digui. La bomba que en Pallás va tirar sota 'l caball d' en Martinez Campos, la que lo tristement célebre Santiago Salvador va llensar a la platea del Liceo, causant l' espant y la mort per tots costats; la que l' Aschieri va colocar en lo carrer del Cambis, y el revolver ab que l' Angiolillo ha donat fi á la existencia d' en Cánovas, no ho dupteu pas, estavan carregats d' aquestas mal anomenadas llibertats convertidas en metralla aterradora y descarregada per aquests desgraciats, qual rahó estava embotida per tants drets y tantas llibertats mal entesas.

¡Felís, ó desgraciada idea la dels nostres grans homes polítichs!

Volen inutilisár y acabar ab l' anarquisme castigant fortament als seus mes rabiosos partidaris y fentlos pujar las escalas del patibol, y res de profit conseguirán al adoptar exclusivament aquets procediments.

A ningú se l' hi ocurreix matar un arbre arrancantli una á una las fullas de las sevas brancas. Hi ha que agafar una destral y tallarli la soca, y si pot ser, las arrels mes fondas, del contrari l' arbre tornará á produhir novas fullas tan verdas y frescas com las primeras.

La prempsa lliberal demana avuy, devant dels crims execrables de l' anarquisme, que 's dehuen adoptar repreciòns violentas. Demana molts butxins, moltas forcas, moltas lleys severíssimas que guardin á la societat dels atentats infernals dels anarquistas y que 's persegueixi al anarquista com á una fiera.

¡Ilusos! ¡Qué equivocats aneu!

¿Voleu matar al anarquisme?

Donchs es necesari atacarlo en las sevas mateixas arrels, en la mateixa causa que 'l produheix y que l' hi dona vida qu' es la font de la impietat, de la falta de fe, del desconeixement de la religió. Hi ha que reprimir las garantías que 's concedeixen al vici, al crim y al errór. Hi ha que restablir lo principi d' autoritat tan atropellát en los actuals temps, hi ha que abolir los drets extremats que 's concedeixen á la prempsa y á la emició de la paraula, en fi, hi ha que apuntar y disparar de dret contra las causas que 'l nudreixen y no contra 'ls efectes.

Pero ¡ay! me sembla molt dificil l' aplicació d' aquests remeys pels qui, fins avuy, s' han ocupat tan sols de abonar la terra que devía proporcionar la sávia al malehit arbre del lliberalisme que dona tan venenosos fruits.

Nosaltres no demaném, com élls, moltas penas severíssimas, molts butxins y moltas forcas, sino que demaném mes bé, com l' Eminentissim Cardenal Monescillo, molt trevall, molt pá y molts fulls del Catecisme.

SAID.

NON SERVIAM

Insensat cego d' orgull,
ambriegat per la superbia,
intenta 'l monstre infernal
trontollar los cels ab guerra,
llensant alevosament
aquell terrible *non serviam*.
Mes ja xafat, ja vensut,
y abismat per *in eternum*,
com miserable reptil
sota la planta que 'l petja,
remou son cos esquerós
intentant folla revenja
y ab rabiós frenesí,
atissa 'l foch de la guerra;
y puig no pot dintre 'l cel,
busca en la terra satelits,
trevallant sense descans,
militant sense sossego,
per combatre contra Deu
y destruir la santa Esglesia,
lluytant contra 'l Papa-Rey
y lo mes sant de la terra.
Per lograr los fins malvats

de la seva obra funesta,
l' infernal génit, volgué
fomentar sobre la terra
la llevor de la cisanya
que com lo gram, fou estesa
prenent arrels y teixint
com una aranya, llur tela,
hont caluen com á un arany
los enemichs de la Esglesia,
sens mirar, desventurats,
que élls mateixos se condemnan.
No satisfet lo desitj,
ni donant per satisfeta
la venjansa, que jurá
un dia 'l ángel ferestech,
volgué assegurar d' un colp
son domini aqui en la terra,
creant una *sucursal*
entre foscor y tenebras,
entre ruhí, pavorós,
del Avern digne finestra;
tal es la masonería,
eixa satánica secta
creada ab lo vil intent
de fer á la Esglesia guerra,
escola de crims é infamies
de hont Satán es lo mestre,
lupanár prou esquerós,
lloch de vicis y vilesas,
que fuig de la llum del sol
per amagar ses miserias,
vestida ab l' hipocressia...
tapada ab ufa careta...
tan iniqüa deurá ser
que 's diu societat secreta!
digne creació infernal,
deixeble digne del mestre.
Una volta estesa ja
per tot lo mon la mala herba,
be fou la masonería
qui ha portat la bandera
de la guerra contra Deu
y ha fet ús de tots los medis,
per descristianisar
tots los pobles de la terra.
Aqui periódichs impios,
allá societats funestas,
arreu la pornografia
rapidament han estesa,
a calumnia y las mentidas
son las armas que esgrimeixen,
puig recordan que ellas son
las máximas de Lutero.
Homens ingrats á son Deu,
traidors á sa patria sempre,
á Deu pretenen llensar
diutre 'l fang de son desprecí,
ensemps á sa Patria ensorran
al abim de la miseria.
Espanya prou ha plorat
las teorías funestas
de sos infams enemichs
que encara que 'ls fets ho meutin
son fills seus, son espanyols;
permes indigne que sembli.
¿Que son, sino iniquitats
de la masónica peste
aquest *tou de llibertats*
que 'ns empalagan y ofegan?
¿Que son, sino malas arts
de la masónica secta
esta impía propaganda
que arreu, arreu se desplega
contra tot lo més sagrat
de nostras santas creencias?
¿Que son sino resultats
de la masónica especie
las guerras colonials
que á nostra patria desmenbran;
assolan la joventut
y agotan nostre riquesa?
¿Que son eixos crims nefants
que esborronan si 's remenbran,
actes vils, esgarrifosos,
dignes sols d' un cor de fera,
que sembran la destrucció...
assotant vidas é hisendas?
¿Que son eixos anarquistes
que 's mereixen nom de feras,
remat de llops famolenchs
que ab carn humana 's deleixan,
que son, donchs, sino los fruits
del arbre de las vilesas.
que folla masoneria
implantá sobre la terra
y que 'ls homens *lliberals*
l' ajudaren á fer creixer,
cumplint aixís lo desitj
de la sátanica bestia,
creyent potser que mes prest
desmembrarian la Esglesia?
Feu, feu; que 'ls fruits qui 'ls recull
ja sou vosaltres mateixos.
Feu, feu; que 'l qui cria corps,
segura te la ceguera.
Aixis vos passa ja avuy;
las libertats vos fegan...
¡De un empaix de *llibertad*,
Deu nos enguart are y sempre!
Nosaltres ja 'ns mirarém
los toros desde barreras,
que es la fe lo nostre escut,
la creu es nostra defensa,
y contra tal baluart
los inferns, *non prevalebunt*.

Flóstich.

FUETADAS

Lo Illm. Senyor Bisbe de Vich ha publicat una pastoral sobre los execrables fets d' Armenia, qu' es digne per tots conceptes de llegirse, en la qual fá atinadíssimas consideracions sobre los assessinats dels cristians y la conducta rastrera, egoista é indigna de las grans potencias que han intervingut en aquells assumptos.

Lo senyor Bisbe diu, que aquestas grans nacions d' Europa, deurían anomenarse, devant de la seva actitut humillant als peus del gran Turch, *las grans impotencias* d' Europa.

Sentím coneixer sols la notable Pastoral del Illm. Doctor Morgades, per lo petit sermonét que sobre ella oirem d' un sacerdot durant la missa major en un poble de la sèva diocesis lo diumenge passát.

—

Dels vehins dels carrers de Pallás y Cicilia ningú se 'n recorda, pero, élls s' entenen y *ballan* sols.

En menos temps del que 's necesita per fer passar un carro de vi sense pagá consums, aquells simpátichs vehins han alsat un embalat en mitj del carrer y en 24 horas hi han celebrat cuatre saraus.

Com si no 'ns fessin ballar prou los investigadors de la Hisenda.

—

La industrial vila de Manlleu ha celebrat la festa major ab solemnisimas funcións religiosas y corridas de toros y demés festas propias de tal diada.

Las tals festas, han resultat bonas, bonicas y baratas, gracias al zel desplegat pel actual alcalde.

Y donchs, ¿qué feya l' alcalde anterior que sempre que ficaba la ma en alguna cosa, resultava car y dolent?

Son misteris, *conseqüens*
dels alcaldes molt dolents.

—

Lo *Correo Catalán* ha publicat una serie de articles titulats *¿Unión ó desunión?* que mereixen ser llegits per la sensillés y acert ab que tracta la qüestió de la unió dels católichs, tan sarandejada d' un quant temps en aquesta part.

Conformes en tot lo que lo senyor *Látigo* diu y comenta.

Acaba l' ultim article de la següent manera:

«Sin embargo de todas las dificultades expresadas, ¿debemos desconfiar de que se realice la unión de los católicos españoles? No.

Vendrá cuando un diluvio de males amenace cubrir toda la tierra.

Entonces buscarán refugio en el arca de salvación.»

Conformes de tota conformitat.

Quant los atentats anarquistas se suceheixin de dia en dia, llavors será l' hora.

Cada explosió d' una bomba es un kilómetro que s' avansa cap á l' unió dels homes d' ordre y honrats.

Qui no 's vol convenser ab rahons, s' ha de convenser á patacadas.

Y ja apretan de debó.

—

Anant á visitar l' altre dia lo célebre Monastir de Ripoll, per poch 'm tiro de cap á una cloaca.

Lo qui m' acompanyava va dirme:

No 'n fassi cas; aquí passa lo que passa á Barcelona. La construcció de aquesta cloaca ha de durar per *omnia secula seculorum*... ¿sab? perque 'l constructor es parent d' un concejal... ¿sab?, y el concejal es part interessada... ¿sab?... y 'l constructor, y 'l concejal y 'l alcalde... ¿sab? y....

—Calli, calli;—vaig dir jo—Malsaguanyats constructor, concejal y alcalde. Si fossin á Barcelona, lo que es Don M. Planas ja 'ls pendría pel seu compte.

No 'ls faltaría feyna.

—

¿Sab l' Ayuntament de Barcelona la obligació que va contreurer ab la agregació dels pobles vehins?

Si va ferse cárrech dels ingressos ¿perqué no 's fa cárrech dels deutes?

Perque, segóns tením entés, encara s' han de pagá 'ls cupóns del Febré de la Deuda de Gracia, lo plasso vensút del mercat de la Llibertat y altres que podríam citar correspondents als demés pobles agregats.

Aixó de la agregació va com Deu vol y sería necessari demostrar que no 's va fer perque 'ls concejals, en lloch de pendre 'l chocolate ab xicra, lo prengui ab un plat soper,

Del contrari no critiquin la mala administració dels pobles agregats.

—

Un telegrama d' Italia diu que 'l rey Humberto está decidit á tancar en un castell al conde de Turin y als testimonis que aquest ha tingut en lo desafio ab lo princep d' Orleans, per haverse ausentat de Italia sens lo permis dels superiors.

Me sembla que no ho fará pas.

Los desafios son castigats per la Iglesia, per la inmoralitat qu' entranyan.

Pero, salvo algunas escepcions, apenas se trencan cap costella los contendents.

Avuy casi bé es una comedia bufa... que algunas vegadas acaba en tragedia.

Ja que 's precindeix dels preceptes de la Iglesia lo menos que poden fer es trencarse 'l cap.

O si no, no ferho.

—

Segons un diari (ell sabrá perque) diu que la máquina de moldre grava, del Ajuntament, fá 35 metros diaris.

¿Y 'ls gastos? ¡Ay si sabiam lo que la máquina 'ns costa!

Lo nebot d' en Pantorrillas ja sab de fer lo que 'ls altres feyan avans qu' ell.

Calsarse las botas d' un enginyer, mentres aquest pesca truytas en Amer y 'ls altres se las menjan aqui á Barcelona.

Senyor enginyer, esprccions á 'n aquell contratista que deu... y paga?

—

En Romero Robledo y en Silvela ja 's tiran los trastos entre cap y coll.

Pero, ¿voleu unirlos?

Que s' aixequi alguna partida carlista y 'ls veureu dessaguida compactes per combatrer al enemich de la mentida.

Perque com mes s' acostàn los carlistas, mes se 'ls aparta la menjadora.

Y la grana.

—

Los anarquistas ja trehuen lo nas á Fransa. Al marchar lo president de la republica cap á l' estació per anarsen á besar los talons de la sabata del Emperadó de Russia, va esplotár una bomba que trencá 'ls vidres de las casas vehinas.

¿Será un avís del Cel?

Que no ho olvidi en Faure.

EPÍGRAMA

Deya en Pau á n' en Pujadas,
tot beventse un got de vi:
—Com també havém de morí,
á las penas puñaladas.
Y en Pujadas respongué
ab cara mitj riatllera:
—Pensant d' aquesta manera,
ja 'm pots matá á mi també.

J. Bernis P.

A Girona se celebrava un banquete bastant concorregút y espléndit.

Ja 's servía lo tercer plat, que era carn ab pésols, quant un senyor va alsarse, y 'l del seu costat, creyént que já volía iniciar los brindis, estirantli la casaca va dirli:

—Esperis una mica, home, no vaigi tan depressa, que per tothom hi haurá temps.

Acabat lo banquete, lo president va brindar ab bastanta elocuencia, y llavors, lo qui havía fet sentar al altre, va dirli:

—Vaya, home, j' ha arrivát l' hora.

—No ho cregui pas. Lo que volía jo aleshoras era:.. un altre plat de pésols.

—

En un café del passeig de Gracia.

Estavan reunits en una taula tres ó quatre tranquils y determinaren fer una broma á costas del concurrents.

Un d' ells, lo mes gat de tots, va ferse passar per notable pianista, y 'ls altres varen fer correr la veu per tot lo café.

Va anar aixó á oídos del cafetér y dels professors que componian lo quinteto, y á instancias de varios *filarmonichs*, varen determinar suplicar humilment al célebre *pianista* que 's dignés executar una pessa en lo piano.

Lo bromista no 's va fer pregar molt. Acompanyat dels músichs va dirigirse al piano y va comensár á mirarsel de tots cantóns; de dalt, de baix, de sota, de sobre; palpa d' aquí, palpa d' allá, fins que un professor, ab las millors frases, va preguntarli:

—¿Que busca alguna cosa. potser?

A lo que contestá lo tranquil ab la naturalitat pasmosa d' una patata:

—Ja ho crech. Estich buscant la *maneta*.

Un conseqüent

—¡Fóra la Inquisició y l' absolutisme!
¡Visca la llibertat de pensament!
Avuy ya tothom creu lo que l' hi sembla
y ja ningú es molestat per res.
Avuy las opinions son respectadas,
avuy aneu segúr per tot arreu....
aixó un republicá de *pelo en pecho*
deya ahí en un discurs, sens cap ni peus.
Y mitja hora després, aixis parlava
aquest republicá tant... conseqüent:
—A n' aquests capellans los enviaria
á Ceuta, tots plegats, si jo manés.

ENGRUNA

—Ets un burro!—l' hi deya la Layeta
á lo fill seu.
—¡Ets un ase!—Y havent topát lo pobre
en un cantell,
sa mare 'l consolava tot dientll:
—¡Fill meu, fill meu!

TIQUIS-MIQUIS.

Desde la Seu d' Urgell

Molt estimat Mestre Titas:

Animat per l' amor que m' inspiran mon Deu, ma Patria y mon Rey, 'm veitg casi obligat á escriureli aquestas mal fetas lletras, pera que, si mereixen la seva aprobació, las posi de manifest en la seva *Escola*, ja que veig que las sevas llissons s' aprenen ab molta afició, encara que siga per por d' alguna paletada.

¡Quantas cosas l' hi diría, Senyó Mestre, de aquesta ciutat hermosa per sa posició topográfica, pero despreciable per la posicló en que l' han colocada uns quants *bretolets* que ho fan ballar tot al só que tocan ells; pero l' espay de una carta no 'm permet estendrem molt, y per lo matelx motiu diré poqueta cosa, y lo demés ya vindrá poch á poquet.

Avuy sols tindré 'l *gust* d' anunclarli que hi ha uns quants hipócritas que feren desaparelxér ab la seva malehida política un Centre Católich que teniam per poguer ells fundar, encar que ab fonements poch sólits, un Centre ahont tot sovintet hi celebran grans balls, escóll ahont hi naufrega 'l pudor, quals portas no 's tancan fins á altas horas de la matinada, y ahont... ¡vergonya causa dirho! se cometen actes indignes no sols dels qui algunas vegadas s' anomenan católichs, sino de tota persona digne y que tinga una miqueta d' educació.

Moltas cosas, 'm callo, que hasta vergonya 'm faría dirlas.

Convé, donchs, Senyó Mestre Titas, que fassi alguna visita per aquesta ciutat y dongui algunas llissons á algúns *enllustrats* que las han de menester molt.

Per avuy, basta. Si vosté 'm creu útil, procuraré sitiar de nou la Seu d' Urgell y fer foch, pero fort.

Son humilt servidor y deixeble
PERI-JAN.

12 Agost 1897.

P. D. Tenim acuarteladas las tropas y guardia civil per pór dels carlins. ¡Avuy fós y.... demá festa!

Desde Castellar

Respetable Senyor Mestre:

Estich que 'm cau la baba de goig al veurer com lo seu valent látigo comensa á tocar l' esquena de tants romanceros com en aquest món vihuen, enganyant al próxim y representant una comedia, menjantse d' aquest modo la sopa boba que tant profit faria á molts altres infellssos necesitats.

En los números últims los hi toca 'l turno á unas quantas óllvas de Castellar, que si voltan per la iglesia es unicament per chuparse l' oll de las llantias, pero acaban de trobar un *Flistis* que 'ls hi posa las peras á cuarto, cosa molt convenient, perque no es del cas que en aquest poble estiguem condemnats à que 'l carnaval duri tot l' any.

Ja es cosa sapiguda per tothom, com ha demostrat en *Flistis*, que las convicclóns, alxís politicas com religiosas d' algunas *llantias* no son mes que una especie de telas per cassar favors y gracias de aquella magnánima senyora que está siguent la Providencia del nostre poble y á quals favors corresponen aquestas *lumbreras*, predicant conciencia y venent vinagre, ó mes clar, portantla completament enganyada.

¿Ha observat lo poble de Castellar si á las funcións religiosas que se celebran en la, ab motiu sobrat, anomenada Catedral del Vallés, hi assistelx la mateixa gent los dias que la *Casa gran* está oberta que quan está tancada? ¿Recordeu las funcións del Sagrat Cor y las prédicas del Pare Picó, qui 's lamentava de que tingués de predicar en lo desert?

Ha arribat l' hora de desenmascarar al hipócrita, de descubrir al farsant, de entregar á la vergonya pública 'ls trapisondas, y per alxó donem la mes cordial enhorabuena al valerós *Flistis* per haver comensat aquesta tasca, y cregui, Senyor Mestre, que quan las sevas forsas desfallexin, aqui 'ns te á nosaltres dispossats á cantar las quaranta y l' ás als mercaders del temple que per lo nostre poble s' úsan... y á qui l' hi piqui, que rasqui, que d' altre manera ho fará un altre día.

Son amich y servidó
FLIST y FLAST.

Sant Esteve 13 Agost del 1897.

IMPOSSIBLES

Que un soldat fassi l' exercici ab lo *fusell* d' un *carro*..

—

Que una modista cusi ab una *máquina de vapor* sentada en lo *banch* d' Espanya.

—

Que un jugadó fassi lo tute ab *cartas* d' ordre.

—

Que un domadór ensenyi 'l trot al *caball* Bernát.

—

Que una modista fassi un vestidet per la *nina* del ull.

—

Trobar un lliberal que tingui sentit comú.

PASSATEMPS

XARADA.

Total es una figura;
com á busto, no val *hú*.
¿Es dona.... y es *dos tres cuatre?*
Donchs, fora 'l *total*, que pút.

F.

INTRINGULIS

Buscar una paraula que, anantne treyent una lletra del darrera, dongui: 1.er en los llits n' hi ha. 2.a per guardar objectes. 3.a part del cós, en plural. 4.a paraula negativa. 5.a animál. 6.a consonant.

Un deixeble d' en TITAS.

TARGETA

Rosa Angel

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una població catalana.

Estudiant RUQUER.

GEROGLIFICH

Agost
Mars, Juny
Desembre
Dilluns, dimars, dimecres.

J. BERNIS P.

Solucións á lo insertat en la semanna passada.

Xarada: Sagasta
Tarjeta: Lo Mestre Titas
Geroglifich: Per cubáns, Cuba.

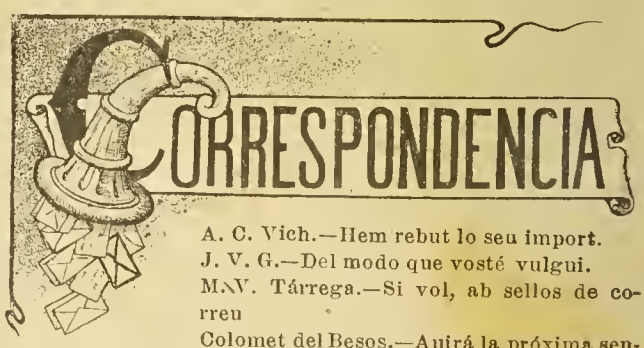

A. C. Vich.—Hem rebut lo seu import.
J. V. G.—Del modo que vosté vulgui.
MNV. Tárrega.—Si vol, ab sellos de correu
Colomet del Besos.—Anirá la próxima senmana.
XX. Castellar.—Será un suscriptor mes. Ganga.
F. G.—Pepis.—Guerrita.—J. P. L.—Castellar. No puch atendre á tothom d' aquest poble, sino *Lo Mestre Titas* semblaría un periodich de Castellar. Després de l' un, l' altre.
S. F. C. Seu d' Urgell. Conformes; l' hi agraliré molt.
A. N. Passi per casa.
Astrólech. Asumptos aixis no 'ls tractém en la correspondencia, sino en carta particular.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.
(Plassa de Sant Pere)

ANY I. BARCELONA, 28 DE AGOST DE 1897 NUM. 10

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »
En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »
Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Copiém de *La Lectura popular* de Orihuela.

Ab motiu de la mort d' en Cánovas, *El Tiempo*, periódich liberal conservador, publica una carta del difunt president del Consell que enclou declaracións politicas importans del tenor següent: «Per mi, la Monarquia constitucional, que ni té ni pot tenir altre representant que D. Alfonso en Espanya, es avuy l' únich port de salvació que queda als *verdaders lliberals* espanyols.

Ho he sigut tota ma vida y moriré alxis, ab la tenacitat que distingeix á totas las convicciòns serenas....

Lo partit á que tota ma vida he pertenescút, es un dels que feren, per no dir que la va fer éll sol, la revolució, y ella va contarme desde el primer dia entre 'ls vencedors.

....Tota politica que conduhexi lealment al restabliment de la llibertad constitucional en Espanya, tindrá 'l meu constant y desinteressat apoyo.»

De modo que, en Cánovas, que segóns la *Epoca* era un home de molta fe, defensor entusiasta del principi de autoritat, fervorós catolich, admirador entusiasta de Lleó XIII, y amantissim de que la religió católica imperés en Espanya; en Cánovas, quai figura deixa relegadas á segón terme las de Cisneros, Fernando V, Carlos V y Felip II.... reresulta á la fi, no mes qne un politich *baratero* dels que varen elaborar la revolució de Setembre, y un lliberal empedernit, mes lliberai que Riego.

¡Pobre Cánovas!

De segú que en aquestas horas renega de la revolució de Setembre.

De aquellos polvos salieron estos lodos.

De la revolució de Setembre va surtir la traidora bala del revolver de Angiolillo.

Que aixis paga 'l dimoni á qui 'l servelx de tan exelent manera.

—

Un periódich lliberal, prenent peu d' una oració fúnebre pronunciada en uns funerals d' en Cánovas, arremét contra 'ls periódichs satirichs perque 's burlan y fan mofa dels homes politichs constituits en autoritat.

No havém sentit la oració fúnebre que comenta lo citat periodich, y de cousegüent, no podém nosaltres comentarla.

Pero, á aquest periódich l' hi enviarém lo present número perque llegeixi las paraulas pronunciadas per un notable conservador en lo discurs en defensa del número denunciat de El Padre Cobos corresponent al dia 20 de Febrer del any 1856.

Deya l' Exm. senyor Marqués de Corvera:

«¿Pero acaso tanto vamos progresando, que no es permitida ya la oposición? ¿Prohiben por ventura las leyes que se censuren, lo mismo en estilo satirico y jocoso, que en estilo serio, los actos de los gobernantes y los de los mismos legisladores? Lejos de eso, la oposición y la censura son el alma del gobierno; por su medio, examinadas las cuestiones bajo diferentes puntos de vista, se dilucidan convenientemente, y se hace con acierto la reforma de las leyes; por su medio, llega al pais á conocer á sus verdaderos servidores, y sabe distinguir los hombres honrados, que por fortuna los hay en todos los partidos, de los que solo se proponen miras ambiciosas y siniestras; por su medio, el pais aprende á no confundir á los hombres consecuentes y de sinceras convicciones, con los que, faltos de estas y de memoria, y dotados de un talento verdaderamente cómico, defienden con calor aparente y con cierto aire de convicción, las situaciones mas opuestas, las doctrinas mas contradictorias. A estos, bueno será sacarles alguna vez, si es que es posible, los colores al rostro.

Pero por mas que yo convenga con Horacio, en que á nadie debe impedirse decir la verdad, aunque sea riendo, os diré francamente, señores Jurados, que siendo como soy de ideas eminentemente conservadoras, y muy celoso del prestigio de la autoridad, quisiera verla defendida contra la burla y el sarcasmo por leyes muy represivas. Sin embargo, las que hoy existen, basadas en muy diversos principios, no ponen coto en este punto a la libertad de los escritores, y vosotros no podeis menos de respetar en todos ellos esa libertad: y la debeis respetar tanto mas en El Padre Cobos, cuanto es un critico, punzante y severo si, pero moral y discreto; critico que, á diferencia de otros muchos, no penetra nunca en el vedado terreno de la vida privada, y critico que se ha propuesto mejorar con sus sátiras nuestros malos hábitos politicos, defendiendo al propio tiempo los principios tutelares sobre que la sociedad descansa.»

Y prou.

—

¿Qui nombra 'ls gefes?

Los uns dihuen que 'ls gefes dels partits politichs se imposan; altres opinan que deuria nombrarlos lo mateix partit y per fi, alguns opinan que 'ls gefes se fabrican ells mateixos ab lo seu talent, eloqüencia, la seva ambició ó 'ls seus prestigis.

Inútil crech manifestar que parlo dels partits lliberals.

Molts eran los que creyan que 'l nombrament de president del Consell seria laboriós y dificil, que 's toparia ab grans dificultats creadas pels conservadors y silvelistas, pero los qui aixó creyan demostran coneixer molt poch las virtuts y las altas dots de gobern de que está revestida la Corona.

Ni 'ls materials ni 'ls religiosos interessos corren per ara cap perill.

Podrá estarse la Corona respirant los purs ayres del Cantabrich, pero ella no olvida los dificils problemas de que está pendent Espanya.

Y aqui van, perque confonguin als murmuradors, las probas claras y patents de lo que nosaltres afirmém.

Mentres en Romero Robledo 's entreté áb ximplerias contra Silvela y en Silvela contra Romero Robledo, y 'ls ministres se passeijan y no 's preocupan mes que de cobrar lo sou, la Corona, ab l' acert en que sempre s' ha distingit, preocupantse mes dels morals interessos que dels materials, ratifica 'ls poders al senyor Arcarrega (á qui algúns anomenan Bisbe de Buenavista) y 's disposa segóns se 'ns assegura, á influir en lo Vaticá á favor dels Cardenals Sancha ó Cascajares per Arquebisbe de Toledo.

La Corona, com he dit, interpretant los desitjos del poble espanyol, cansat de tanta politica, acaba de nombrar president del Consell al home *menos* politich y *menos* lliberal, é intercedeix perque 's nombri Jefe de la igiesia en Espanya á un dels dos Prelats *menos* politichs y *menos* alfonsistas...

La próxima senmana *farém* consideracións sobre aquest mateix assumpto.

SAID.

LA PREMPSA

Vosté l' ha ben treta, senyor Mestre Titas. Disposar d' un periodich, tenir un periodich es lo mateix que possehir lo secret del *curalo todo*; equival á disposar d' una palanca capás de mourer y capgirar lo mon. Arquimedes tingué la pretenció d' haver descobert la forsa y no li faltá altre cosa que un punt que buscá endebades durant su profitosa vida. ¡Qui li havia de dir que 'l sigle dinou descobriria una nova palanca, mes poderosa y que no exigeix altres punts que 'ls que posan sobre las *is* los *chicos* de la prempsa.

Si senyor; no hi ha forsa com la forsa de las *rotativas*. ¿Vol vosté que una empresa no suri, ni dongui un pás? pósili devant un diari dels grans y jo asseguro que no tardará á ferli trabeta per tot arreu ahont dongui senyals de vida. ¿Desitja aixecar fins á las estrellas á la persona mes inútil? donchs, apliqui la mateixa recepta y ben aviat sentirá las trompetas de la fama y veurá convertir la ignorancia en sabiduria, la cobardia en valor heróich, la lletjesa en bellesa incomparable y 'ls set pecats capital en las set virtuts que hi oposa la doctrina cristiana.

Es la vareta mágica que fá miracles, obra totas las portas, resól totas las dificultats; no hi ha misteri que no esbrini y expliqui. Si li plau, lo blanch se torna negre y si s' hi empenya, fins la Mare de Deu se diu Joana.

Palanca de la civilisació, factora y duenya de la pública opinió, com ella s' anomena, la prempsa no trova dificultats, passa per tot y per tot arreu; no l' aturan ni aquellas aiguas que la Junta de Sanitat denuncia com contrarias á la salut.

¡Oh tu terque quaterque beatus! m' atreveixo á exclamar. Desde avuy no 's dirá may mes que 'ls mestres d' estudi son una colla d' infelissos. Lo retrato de vosté figura en la primera plana d' un periódich, en siti preferent al que ocupan los dels grans criminals y de las *conspicuas* personalitats espanyolas y extranjeras y porta á la má un fuet, senyal inequivoca de que perteneix al bando dels que pegan... !Oh mil voltas felis! Desde avuy Lo Mestre Titas será l' entretiment dels qui llejxiràn los seus escrits; res será veritat sino lo qu' ell escrigui, será una ánima selecta, quals pensaments escoltarán ab la boca oberta una munió de gent, com escoltan las criadas al cego de la plassa; podrá tant com lo caball Bernat que fa homes de las donas y al contrari; possehirá la mágica del famós marqués de Villena que no sofria las necesitats que molestan als miserables mortals; cobrará las mesadas ab puntualitat, no donará comptes; entrará al teatro y viatjará en primera classe sense portar una pesseta; tindrá tot sovint

Martinez Campos:—Apa, Silvela,
vá ab cortela

pára la tela,
tú 'l matarás

Sagasta:—Vista la fera
desde barrera

si abans Lleó era
¡no ho sembla más!

algún *piscolavis* y altras gangas que li vindrán pera completar la sort dels escullits de la fortuna.

Mes, al donarli ma coral enhorabona, no puch deixar de recordarli que totas las medallas tenen dos caras. L' ofici es exposat y no dona pas rahó pera fundarhi vanitats. Lo periodisme fi de sigle toca massa per terra. Per entrarhi ja sab vosté que no 's necesitan títols de cap mena y això ja que, al pasarne la porta s' exposi á fortas murmuracións y á malavolensas mes ó menos motivadas. Vosté fuetejerá las llaugeresas dels *chicos*; tronará contra el negoci dels cinch céntims causa de mil imprudencias y de resultats funestissims, y clamará contra fortunas improvisadas, alxecadas sobre rotllos de papér. Es fácil de trovar el *justum et tenacem proposit virum?*

Encare que jo conech á vosté y sé lo que puch esperarne, sento certa frisansa, perque desde aquí dalt los homes mes grans apareixen molt petits y no es sense recansa que miro al *Mestre*, á qui jo estimo, propér de aquesta *turba multa* de escribidors á tant la ratlla. Vosté nosdeya sempre: *Noys, fugiu de las malas companyías; una poma dolenta hi fa tornar las altres.*

Que Deu lo guardi de *deficiencias* y desmays; y per ma part jo li prego que i' aparti del *noticierisme* que rebalxa sentiments y carácters; dei *crimen del día* qu' ensenya la manera de cáurehi y de la *xarrameca insubstancial*, que com vostè sab, era considerada pel P. Feijoo com una malaitia del esperit, igual á la del ventréll que no pahelx.

No l' oblidará son antich deixebie MARTÍ

San Llorens del Mont, 25 Agost 1897

CONSELL

Desde 'l dia que un fanatich
ó cínich fanatisat,
anomenantse anarquista
malvat crim executá,
qual fet alguns lo judican
de desgracia nacional;
desde 'l jorn que 'l ministeri
se trobá decapitat,
es dir, que faltantli 'l gefe
quedá 'l gobern sense *cap*,
desde llavors se repara
que 'ls polítichs comensals,
o mes ben dit, los que menjan
del pressupost nacional,
aquells que constituheixen
la plana major del *camp*
hont la conservaduría
está en *conserva* tot l' any,
secretament se disputant
conservar lo sitiál.
Tots voldrian aquest puesto;
mateix que 'ls aficionats
á cómichs, que tots voldrian
papers de primer galán
y á voltas, per no dir sempre
no fan, ni per trenrer banchs.
Tots élls pretenen sentarse
al *lloch* presidencial,
ab ínfuls de sabiassos,
d' estadistas consumats
y consumits diplomatichs.
polítichs de *nom* y fam,
y ells mateixos no s' entenen
ni 's veu com acabarán.
Se disputan y 's barallau
igual que 'ls republicans,
per un *barret* de *pallasso*
penjat al extrem d' un pal
que voldrian agatarlo
vint ó trenta d' un plegat.
Aixó fan élls; mes si crehuen
á qui 'ls pot aconsellar,
l' assumto s' arreglaria
ab justicia y equitat.
Y sino, probas al canto;
lo consell donchs, allá va.
Pero, primer ¿qué demanan
aquestos que cridau tan?
¿Volen saber á qui toca
conservá 'l siti vacant?
Ja ho sabren; no mourer brega;
veniu aqui tots plegats,
diplomatichs de tres l' unsa,
polítichs de cuarto 'l pam,
veniu gobernants de fira,
de *conservas* fabricants,
liberals de mitja tinta,
veniu aqui y escoltau.
Lo sitial que fins ara
havia estat ocupat
y per la vostra desgracia
ha quedat d' un colp vacant,
es precís omplirlo ab *mida;*
are ni som, y anem al cas'
Si miressim vostra historia
y antecedents que portau,
si repassém vostras *faltas*
dels serveys que haven prestat,
cada un de tots vosaltres
serveix per... *conservetjar.*
Tots son gent de bona *trassa*,
conservadors *conservats*,
bona gent, *llarchs y manyosos*,
ignals tots, si fa ó no fa,
puig las *taras* son igualas
¡lo qu' es llástima y veritat,
que talents que encare valen
sian taut mal empleats!
¡Veyeu si se hus fa justicia!
Tots son bons y per lo tan,
com es sols per un, l' *assiento*,
conformeu las voluntats
y la *justicia* designi
al ser privilegiat.
Aneu a pendrer la mida
de l' amplada del *sitial*,
vos midarém a vosaltres
y aquell que estiga mes gras...
ó fassi la mida justa.....
aquell será 'l desiguat
conservador del *assiento*,
conservador general,
y será de las *conservas*
lo *conservador* en cap.
Si á algu no l' hi acomoda
solució tan natural,
que planti un altra.,.,.. botiga
y fassi *conserva* apart.

FLÓSTICH

Llisóns semanals de gramática

Estimats deixebles: Encare que estich content y satisfet de vostra atenció, vos recomano en gran modo que hus ficseu en las llissóns de gramatica que avuy penso inaugurar, ja que la gramatica es la pedra sobre la qual descansan totas las ciencias.

Seguiré lo mateix métedo que ya seguia en temps d' en Prim, allá pels anys 69 y 70 lo célebre Fray Cándido Medinilla, quan Espanya, ó mes ben dit, los principals revolucionaris buscavan un rey que 'ns fes l' obsequi de sentarse en lo trono de San Fernando, com si 'ls espanyols no tinguessim ja un rey nostre, y ben nostre.

—¿Carlos séptim?

—¡Silenci, Titella! Sempre has de ser tu lo deixeble mes entremallat, y no recordas las fuetadas que rebs del Mestre Titas. Calla y escoita.

Com he dit, estimats deixebles, lo meu orgull consisteix en que desitjo que las llissóns vos aprofitin, y vuy, encare que sigui llevantvos la pell d' un cert puesto, que sigueu sobresalient en Gramatica, prometentvos que molt promte, després de sapiguda la aprobada per la Academia, vos esplicaré l' altre que també vos interessa y us será de gran utilitat. .

—¿La Parda?

—Calla, Titella, y no m' interrumpis, perque entro ja en materia.

Lo llenguatge parlat y 'l llenguatje escrit se forma de *paraulas* y las paraulas 's componen de *lletras*.

Hi ha lletras *vocals*, anomenadas axis perque basta obrir la boca per pronunciarlas, y son las que mes usém los mestres per haver agafat la mania de badallar. Las *consonants* son aquellas lletras que sonan ab l' auxili de una *vocal*.

La *h* es una lletra muda y avuy nula en certas paraulas, com per exemple *hisenda*, *honra*, *honor*.

La llengua catalana se compón de deu clasess de paraulas que s' anomenan, *parts del discurs*, que son: nom, article, adjetiu, pronóm, verb, participi, advervi, preposició, conjunció é interjecció.

Desde la creació del mon, ha vingut presentant la terra sers animats é inanimats é infinitament variats. Los homes han sentit necesitat de distingir los objectes per un terme especial y darli un nom particular per no confondre una majoria en un Congrés parlamentari ab una colla de béns, un ministeri ab una menjadora y un vista d' aduanas ab una rata.

Los gramatichs dihuen *nom* á la paraula per medi de la qual 's *nombra* una persona ó cosa. Y haveu de tenir en compte que persona y cosa no son lo mateix. Sagasta, Martinez Campos, Cristina, Alfonso, son *noms*. Tupé, espasa, bastó, péga, son *cosas*. De modo que quan dihém Sagasta, Cristina, Alfonso, tupé, carbassa, meló, nombrém personas y cosas.

Quan se designa un *nom* per un terme particular, al moment s' esperimenta la necessitat d' expressar lo seu color, la seva forma ó 'l seu tamanyo.

Nos topém per exemple, devant de un diputat ministerial y al moment pensém en donarli calificatiu y dihém: *estupit*, *tonto*, *presumit*; y aquestas paraulas, unidas al *nom* de diputat ministerial son los atributs que perfeccionan y rebusteixen l' idea que 'ns dona la paraula de diputat ministerial, y qui diu diputat ministerial pot dir *matxo*, *burro*, *ase*, animals que poden ser *alts*, *baixos*, *grassos*, *magres*, *negres ó blanchs*. A aquestas ultimas paraulas los gramatichs donan lo nom de *adjectius*.

La existencia del *pronóm* s' atribueix unicament á una rahó d' armonia.

Los homes, en un principi, s' ocuparen de lo indispensable avans de ocuparse de lo agradable y per aixó es de presumir que en lloch de dir, com diriam avuy: *Quan en Planas y Casals se llensá á la vida política y va veure en élla tants tontos pretenint ser gefes de partit, va compendrer que éll també ho sería dintre poch temps.*

Los homes dels primers temps, s' expressarian, de segú de la següent manera: *Quan en Planas y Casals se llensá á la vida política y va veurer en la vida política tants tontos pretenint ser gefes de partit, va compendrer que en Planas y Casals ho sería dintre poch temps.*

Varen dilatarse los coneixements del home, y siguent las sevas orelias mes sensibles á la armonia, va buscar la manera de evitar aquesta repetició tan fatigosa.

Aquestas paraulas no tenen mes que una sílaba: *jo*, *me*, *ma*, *tu*, *éll*, *se*, *la*, *los*, *lo*, *que*, *qual*, *que* etc... que algunas vegadas se converteixen en consonants aspiradas o *bufadas* (?) com per exemple: m' t', 'm, 't. Son *pronoms*, qual repetició, gracias á sa brevetat, no causan fatiga ni molestia.

Un exemple bastará, perque, estimats deixebles vos convenseu promte:

Vaig volguer examinar los llibres dels consums; vaig personarme á casa la ciutat per saborejarlos y sortí lo senyor La Llave que ab un garrot á la má volia donarme comte d' ells.

Sens l' auxili del *pronóm*, hauria sigut precis dir aixis:

Vaig volguer examinar los llibres dels consums; vaig personarme á casa la ciutat per saborejar los llibres dels consums, y surtí lo senyor La Llave que ab un garrot á la má volia donarme comte dels llibres dels consums.

—¡Ay Ay! ¿Que hi havia gargots en los llibres que 'i senyor La Llave no voigues ensenyalshi?

—¡Calla, per Deu, Titella! Sino 't faré posar los brassos en creu.

Com estava dihent, estimats deixebles, aquestas paraulas no tenen altre obligació que la de reemplassar als *noms*. Per aixó la paraula *pronóm* está composta de *pro* y de *nom*, que vol dir *per lo nom*.

Ara prou, y hasta l' altre dissapte. A veure si serán aprofitadas las mevas llissóns. En la vinent m' ocuparé del *verb*.

Festa Major de Castellar.

Magnífich y brillant espectacle han donat los vehinis d' aquest pobre durant los dias de la festa major. Las funcions religiosas estigueren á la altura de las poblacions mes cultas y creyents de Catalunya.

Als acorts d' una numerosa orquesta comparagüé á la iglesia per oir los divins Oficis, l' Ajuntament precedit dels empleats del municipi, entre 'ls que hi sobresortia l' elegant y esbelta figura de nostre secretari; seguint luego los consejals y 'l senyor Jutge y per fi l' arrogant y serio senyor alcaide que, com de costum, prengueren assiento en lo presbiteri.

L' esbelt temple parroquial fou il·luminat esplendorosament y los sermons, á carrech del eloquent orador sagrat Rnt. Don Francisco Comas varen mereixer los elogis dels oyents que omplian de *gom á gom* aquesta preciosa joya, verdadera Catedral del Vallés. La música y la escolania desempenyaren lo seu comés de la manera mes notable.

Enla tarde del diumenge, dia 15, va celebrarse la professó de la que foren pendonista y cordonistas, D. Torlbio Pobla, D. March Casas y don Alejandre Cárles, respetables personatges d' aquest poble.

Va resultar una verdadera manifestació religiosa, puig hi concorregueren quasi tots los homes de la localitat, tres orquestas y la escolania, sent presidida per lo Rvent: Clero y autoritats en massa, donant la guardia á S. D. M. los incansables Mossos de la Escuadra d' aquesta residencia.

En diferents punts del curs de la professó, varen alsarse sencilis altars ahont devia descansar la Custodia, mentres la escolania cantava inspiradas y sentidas composicions, dignas del seu inteligent mestre.

Durant lo primer dia de las festas va obrir sas portas al publich lo «Circol Tradicionalista» que está instalat en un espaciós y bonich primer pis, sent molt concorregut durant aquestos dias.

També va inaugurarse la llum electrica en aquesta industrial població, lo dia 14, vigilia de la festa. Mes de 100 llámparas de incandescencia distribuidas perfectament donan la claror necessaria als vehins que hagin de transitar per aquestos carrers.

Antes de acabar, no puch menos de donar la mes cordial enhorabona al celebre «Fiistis» per los seus notables y veridichs escrits y mes encare, per lo fondo religios ab que estavan concebùts.

Donantlhi, senyor Director, las gracias anticipadas per la seva amabilitat, s' ofereix de vosté atent y afectissim s. s. q. b. s. m.

EQUIS.

San Esteve de Castellar 18 Agost 1897

MARINESCA

Qu' es hermos lo contemplarne
de lo mar la inmensitat,
las murmuradoras onas
que jugant en los rocals
tiran bocincts d' espuma
que 'l sol ne forma brillants;
y quan crusan las gavinas
ab lleujaresa l' espay
y enmirallantse en las aiguas
dols bes hi solen deixar,
Be es hermos lo contemplarne
d' eixa manera lo mar.
Pues... doncas jo hermós no 'l trobo
si no tinch al meu costat
duas truytas de monjetas,
dos butifarras y un pá.

J. M. P. C.

PENSAMENT

Á mon bon amich en Jesús Planas.

Veutada brunzidora que de Ponent avansas
arrastrant lo que trobas que 't vulla privá 'l pás;
onada que, furiouta, saltas sobre las rocas
com si lo mar volguessis encar ferlo mes gran;
cascada bullidora que, al caurer, vas feut via,
inundant camps y vinyas, tornada en riu. al mar.
Al véureus, vos admiro, espills de la grandesa
del Deu que 'ns va criar.....

H. MARICEL.

AVÍS

A fi de complaurer á alguns de nostres suscriptors que s' han dignat indicarnos millioras que introduir en nostre senmenarl, comensem per la primera que es: publicar, cada mes, una lámina de gran tamanyo com la que publiquem avuy.

Apesar dels sacrifici que aixó 'ns imposa, lo preu no será més que de 5 Céntims, com de costúm.

Tip. Lip. J. JUTCLAR, Passatge Hort dels Velluters. 2.

ANY I. BARCELONA, 4 DE SETEMBRE DE 1897 NUM· 11

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »
En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »
Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Aquests nous Sancho y Quijote
tenen mes, molta mes pó,
que 'ls que 'l geni de Cervantes
va ferne una creació.

¡Que us atraaaapan, cagacalsas!
¡Que 'ls *yanks* veeenen. ¡ay jo 't toch!

. . . . . .

¡Pobre Espanya! ab tals *valientes*

Lo del dia

Tothom parla del mateix. Los lliberals, los conservadors, los silvelistas, fins diu que l' assumpto comensa á preocupar d' una manera gran á certa persona que en las platjas del Cantabrich está respirant lo pur alé de la marinada...

Que 'ls carlistas s' aixecan; que 'ls carlistas ne preparan una de sonada; que 'ls carlistas s' han reunit á Hendaya, ahont va assistiri un jove elegant, d' esbelta figura y que per las demés senyas era Don Jaume; que l' element mes sá de l' exercit espanyol no parla mes que de Don Carlos; que s' han desembarcat cent caixas de fusells y tres milions de cartuchos; que 'l marqués de Cerralbo y en Mella van á Lucerna per posarse d' acort ab Don Carlos y fixar lo día del alsament; que... Y no continuem perque no acabariam may 'l cuento.

¿Que las declaracions de Don Carlos han sembrat 'l pánich entre la gent política no 's pot duptar; que 'l poble está cansat de tanta y tanta farsa no cal dirho; que l' exercit está descontent perque, per fortuna, te encare dignitat y honor y 'l subleva la ineficacia de la sang derramada en las maniguas sens poder esfonsar en lo cor de l' enemich la espasa de sa honra inmaculada...

Lo soldat espanyol no dispara may ab plaher contra un fantasma, vol aná al bulto; veu en la manigua tan sols las cúas de la malehida serpent de la insurrecció, qual cap asquerós se nudreix en Washigton, y allá voldría lo soldat espanyol adressár l' onada avassalladora de la seva arrogancia y de son valor indomable...

No es estrany, donchs, que l' element sá del exercit, donat lo seu caracter meridional y caballeresch, somihi en un rey, en un princep que 'l guihi ál combát, que 'l possi enfront del enemich, que 'l condueixi á la victoria. ¡Y son tantas las vegadas que 'ls somnis son retratos abocetáts de lo que 'l cor verament desitja!

—

Y si no hi ha día que deixin de parlar dels carlistas los periodichs de gran circulació que 's dihuen directors de la opinió pública, bé será llogich pensar que 'ls carlistas valen y poden alguna cosa; be será racional creurer que Don Carlos pot venir sens necessitat d' una altre guerra civil, per la forsa mateixa de las circunstancias, quan apesar de que Don Carlos ha dit: *Estoy decidido á no apelar á las armas mientras tenga España que emplearlas para defender su honor y su territorio...* los polítichs de tots colors no deixan de senyalar als carlins ab lo dit ab aire denunciador mentres la camisa no 'ls toca á la pell de l' esquena.

¿Perque ho fan? ¿qué temen? ¿Será que las declaracions de D. Carlos tenen coletilla, entrenyada en las següents paraulas. *No quiero cargar con tamaña responsabilidad, y nada haré en ese terreno (de las armas) á no ser que la ola suba de tal manera, que haya que barrerlo todo para salvar á la nacion.*

Una de dos, homes lliberals y senyors de la regencia; ó creyeu possible que vingui Don Carlos sens necesitat de la guerra civil, per la forsa mateixa de la circunstancias ó já sabeu que la vostra ineptitut é impotencia per forsa ha de fer *que la ola suba de tal manera que haya que barrerlo todo para salvar á la nacion.*

Ja sería hora de que 'ls homes pensadors se ficsessin una mica en lo porvenir d' Espanya, ja que en Silvela, l' home que té mes probabilitats de ocupar lo puesto que va deixar vacant en Cánovas, ni ha de modificar la lley del sufragi, ni la del jurat, ni ha de rectificar los principis que inclouen las llibertats de perdició, ni ha de amordassar la prempsa impía y pornografica.

Y respecte del problema de Cuba, caball de batalla en la actualitat, ¿quinas son las solucions manifestadas per en Silvela? ¿En quins principis salvadors s' apoya l' home de la *selecció*, per aixafar lo cap al monstruo que devora en aquellas islas la sang, la vida y 'ls diners de la nació espanyola y arranca casi dels brassos de las mares als fills, per portarlos, com un bé, á perdre la salut ó al degolladero? ¿Que pensa en Silvela sobre aquest pavorós assumpto?

¡Ay! Be ho sabem prou lo que pensa; prou que ho ha dit moltas vegadas: rellevar á n' en Weyler y concedir la autonomía, destestable si, pero forsosa si sols d' ella dependeix la pau... Ja ho sabeu, homes pensadors y vosaltres, católichs alfonsins, que sembla que estigueu disposats á sufrir la deshonra mes gran per un poble y á esforsar á la nació en la mes denigrant vergonya, avans que dirigir vostra mirada al desterro y ficsarla en qui ha alsat en son cor un altar de adoració á la Patria y posseheix las mes nobles qualitats de nostre rassa. Admireu, insensats, las paraulas patrioticas de Don Carlos quan diu: *Estich dessidit á no apelar á las armas mentres Espanya tingui que emplearlas, per defensar lo seu honor y 'l seu territori.*

Pero, ay de vosaltres, si *la onada puja de tal manera que sigui necessari escombrarho tot per salvar á la patria.*

Vosaltres sereu los culpables, sobre vostres frons la patria ha de grabarhi lo senyal dels malehits.

¡Caiguin sobre vostres caps las responsabilitats dels pavorosos conflictes que han de esdevenirse!

SAID.

AL SENYOR AZCARRAGA

Azcarraga, bon Azcarraga
lo simpatich general
que are reijeix los destinos
d' aquest poble desditxat,
escolti quatre paraulas
que li diu un catalá.
Vosté sab, casi de sobras
que ja fa dos ó tres anys
que 's presentan insurrectes
(mes la guerra continuant)
y per xó, sense reparos
hi envian á cada instant
á milers los fills d' Espanya
com anyells que han de matar.
Mes, deixant aquestas cosas,
que d' ellas no 'n vull parlar
anem á lo que 'ns importa,
deixem la palla, y al grá.
Suposant que los ministres
que avuy día estant *actuant*
cobrin vints duros diaris
(lo qual es poch suposar)
perque mes de segú 'n *cobran*...
¿no li sembla que ab dos *naps*
podrían passar la vida
com ho passa un menestral
y 'ls que ab vuit ralets diaris
encar que prims... van passant?
¿Y 'ls diners que á certa viuda
diu que li volen donar,
no li sembla que son massas
quan ella ja te bastant
per viurer desahogada
sens haverse d' empenyar?
Y aquestas grans cessantias
als que ministre han estat
¿no podria suprimirlas
ó mes clar decapitar?
¿Y aquesta munió d' empleos,
inutils la major part,
tans y tans sous que serveixen
per pagar á *tal* ó *qual*
per fer quatre tonterlas
que ben poch servey 'ns fan?
Si 's treguessin aquests gastos
hi hauría diners sobrants,
y mes encar si 's tapessin,
ab ma forta, 'ls *degotalls*.
¿Y sap perque servirian?
Per doná un bossi de pa
als pobres germans que tornan
de lluytar en punts llunyants,
exposant salut y vida
per morir després de fam .!
sens que 'l gobern 'ls hi dongui
sols un miserable ral...
¡Y tans diners com se gastan
per mantindrer tans bergants...!

H. Maricel.

FUETADAS

Ab motiu del desafío Saboya-Orleans realisat en París, lo rey Humberto y la seva dona varen enviar dos telégramas de felicitació al seu nebot, lo conde de Turín.

Lo del rey deya aixís:

Quisiera ser el primero en darte la bienvenida. Te felicito por tu valor y por tu bravura. Te espero en Cogne

Humberto.

Y yo felicito al descendent de Victor Manuel per la seva desfachatés.

Quina llástima que certas coronas no serveixin mes que per tapar melóns farinosos.

¿D' aixó en dihuen testas reals?

Com volen los reys lliberals que se 'ls respecti, si élls comensan á trepitjar la lley santa de Deu, Rey dels reys y magnats de la terra?

Declari d' una vegada Humberto que no es católich, y sabrém lo que va d' un rey ussurpador á un masó de sang blava.

—

L' altre día, un amich nostre va tenir que parlar ab un subjecte, y no trobantlo á casa seva va dirigirse á... una casa.

Va trobarlo, sí, pero tan embobat ab las cartas que apenas pará l' atenció en lo que l' hi deyan.

Las cartas també arrelan entre 'ls grans homes y 'ls grans polítichs.

En un Círcol... oficial
y en horas molt sospechosas,
dóna, escapsa... y altres cosas
¿Quí? Don... Fulano de Tal.

—

L' eloqüent diputat tradicionalista senyor Mella, va sortir en l' exprés de la tarde del passat diumenge en direcció cap á Lucerna.

Lo despediren en la estació de Fransa lo senyor Morales, digne vicepresident del Circol Tradicionalista y una numerosa comició del Centre de Carlistas de Barcelona.

—

Torelló.—Lo dimars passat se celebraren en Torelló los funerals de D. Antón Cánovas, en los que foren invitats lo diputat Senyor Badía

y l' alcalde.

La concurrencia va ser tan escassa, que fins lo senyor Alcalde va tenir que anarhi sol, sens que un concejal 's digués ferlhi costat.

Unicament varen assistirhi algúns dels pochs forasters que veraneijen en aquesta pintoresca vila, y tres ó quatre senyoras que acompanyavan á las de Badía.

Torelló, que en los funerals d' en Nocedal y sobre tot en los de Doña Margarida y 'ls Martirs carlistas, ha donat probas de las ideas que dominan, ha demostrat patenment també en los funerals d' en Cánovas que en aquesta vila hi ha unicament tres conservadors: Don Joaquim; lo senyor Badía y Andreu, y lo diputat á Corts d' aquest districte.

A dits funerals va assistirhi un piquet de zapadors-minadors de Conanglell ab los corresponents tambors y cornetas pro ¡ay! no pogueren fer las salvas d' ordenansa perque... no tenían cartu chos.

Sens dupte 'ls guardan per fer foch á las tropsa que vehuen venir de Hendalla.

Sigui dit ab tot lo respecte degut als difunts, inclús Cánovas, per qui tal vegada hem resat mes que cap conservadó:

¡Vesten Antón, que 'l que 's queda ja 's compón. XX.

LLISSONS SENMANALS DE GRAMATICA

Atenció y molta atenció us recomano, estimats deixebles, perque, com us deya la passada senmana, vaig á parlarvos del *verb*, tan necessari en la oració com necessaria es en los lliberals la poca vergonya.

Una llengua que está provista de *nom* y *adjectiu*, té necessariament que designar tots los objectes y pintar las sevas qüalitats y colors etc... Pero sent aquestos objectes animats ó inanimats, se necessita ademés una especie de paraula per expressar las circunstancias relativas al seu ser; los objectes inanimats, es dir, sens vida, no poden estar mes que en repós. Un cessant y un mestre d' estudi, per exemple, son objectes inanimats y sens vida. Pero, en quan als objectes animats, com per exemple, un rey constitucional, que encare que reposa menja, cobra y pren la fresca; un ministre que cobra las mensualitats corrents no fent res, ó pitjor, fent gatadas, existeixen ab relació á aquests sers, tres circunstancias diferents *reposar, menjar, cobrar fer* gatadas etc... y aquests verbs están molt en boga en aquests temps de progrés.

Totas las accions y moviments dels homes com per exemple, *robar*, *despilfarrar*, *cobrar*, (lo barato) *denunciar*, *embusterejar*, *estafar*, etc. que s' expressan per una mateixa especie, de paraula, se compren que, aquesta especie, per la seva importancia, te lo primer rango en las llenguas.

Per aquesta rahó 'ls gramátichs, per expressar tal importancia, l' han anomenada *verb*, expreció que significa *paraula*.

En efecte, lo *verb* es la paraula mateixa; ab lo *verb* 's pot dir tot, sens ell, res. Exemple: *Las institucions actuals, Pistraus*. Ab aquestas paraulas no he dit res.

—A veurer si tú Titella, que sempre 't ficas allá hont no 't demanan, sabrás ab aquestas paraulas compondrer una oració.

—*Las institucions actuals, se 'n van á can Pistraus.*

—Bravo, Titella, bravo. Veig que m' has comprés, pero, vull veurer si has encertat per carambola ó ab coneixement de causa. Altre exemple. *Dels tres peus que la dinastía, ja un, en Cánovas.*

—Si senyo, si. *Dels tres peus que sostenian la dinastía, ja 'n falta un; en Cánovas.*

—Sobressalient, Titella, sobressalient. Y ara, vaig á parlarvos del

PARTICIPI

En la major part de las llenguas y d' un modo molt especial en la nostra, existeix una especie de paraula, que encar que nascuda del *verb*, participa també del adjectiu. Posarém exemples de las paraulas mes usuals y conegudas en nostres lliberalescos temps: *Robát, enganyát, estafát, prostituit, desenganyát*, que procedeixen del verbs *robar, enganyar, estafar, prostituir, desenganyar* etc. De aquesta doble funció, pren aquesta paraula lo nom de *participi*.

Passém ara, estimats y aplicats deixebles, al

ADVERBI

Del mateix modo que 'ls objectes no poden existir sens tenir aquest ó altre color, aquesta ó altre forma aquesta ó altre qualitat com per exemple: *ministres farsans, lliberals farts, consejals trapellas* etc. etc, de la mateixa manera no podría verificarse una acció sens que 's verifiqués de tal ó qual manera, en tal ó qual época,

Donchs aquestas exprecions que indican la manera ó 'l temps se denominan *adverbis*. Exemples. *En Coll y Pujol goberna agradablement*, es dir, ho fá d' una manera agradable (deixant apart la questió dels consums). *En La Llove desempenya 'l seu carrech desinteresadament;* es dir d' una manera desinteressada. Y altres: *Lo cataclisme vindrá molt prompte... Molt prompte* indica 'l temps. *Primerament vindrá 'l sálvese quien pueda. Després vindrá Don Carlos. Primerament* y *després* indican l' ordre.

Com veureu, estimats y benvolguts deixebles, los gramátichs l' hi han donat lo nom de *adverbi* perque va sempre al costat del *verb*, ja que 'ls *adverbis* son en general pels *verbs*, lo que 'ls adjectius pels noms.

Apa, noys, la oració y per avuy, bona nit violas.

No us atureu pel carrer y á caseta, que 'ls lliberals van ja sense morrió.

Entre dos amichs.

—Saps, noy, que me han dit qu' ets molt avaro?

—¿Perque?

—Perque diu que á casa teva s' esta morint tothom de gana.

—No es pas veritat, perque tots estan tips.

Mira, jo estich tip de la dona; la dona esta tipa de mí; 'ls dos estem tips de la criada, y la criada está tipa de nosaltres.

Ja veus si vas equivocat.

—

En una tenda.

—L' hi he dit que 'm dongui cinch centims de safrá.

—Voy. Esperis una mica.

—Si no 'm despacha depressa, toco 'l dos.

—Tingui, dona, tingui.

—Ara, fassi lo favor de darme un brot de julibert.

—Tingui.....

—¿Que té algun retallet de formatge pel gat?

—Tingui.....

—Deixim tastar aquestas pansas; á veurer si son bonas.

—Tingui.....

—Ara, fassi 'l favor de darme una galeta pel noy.

—Tingui.....

—Ara,

—¿Encare demana mes?

—No home, no; anava á dirli que 'ls cinch centims ja 'ls hi pagaré demá.

A. Pallejá.

GATS Y GOSSOS

Cuento

Recordo de quant era petit, que 'l día que no podía acabar la gasofia que mos pares 'm posaban en lo plat ja en lo dinar, ja en lo sopar, ho agafava y ab molta quietut ho tírava sota la taula ¡Jó plá la ben treya! puig que faltát de memoria, no 'm recordava lo de las altras vegadas, aixó es, los bufechs dels gats y lo roncá dels gossos, que ab son soróll descubrian la meva trampa, costanme algun plantoflada.

¿No es veritat, estimats deixebles, que lo avans dit, es molt semblant á lo que passa actualment entre 'ls polítichs de cert poble, un día mirall de tots los del mon? Si no fos que alló eran escurriaynas y lo que aquestos tramposos se disputan es una gran breva, diría que fins se confoneu; mes la grandor del bocí no cambia la especie dels *camaleons*, que tenen sols 'l desitj de conservar la carn morta, per tenir pasta á fí de que no parin sas dentassas.

Vosaltres pensaréu; ¡quins romansos de mestre vell! donchs deixemo correr y aném al cuento.

Aixís es que hi havía en certa nació un malagüenyo, trampat y aixerit com éll mateix; de sabi, no n' cra pas gaire (que 'm perdonin si peco) pero la sabia molt llarga, fins á perdres de vista, y aixó que tenia un sol úll, vull dir, que 'm l' altre no hi clissava gaire, mes ¡recuyro! quinas miradas donava! Desde la sala d' estudi de son pare, va ovirá una corda que penjaba y estirantla tocaba una campana que quan sonaba, deya; ¡O Donnell es l' home¡ véurala y salta per la finestra. va sé tot una cosa; vá corre per conseguirla y no l' atrapá fins á Manzanares, que diu n' es país d' esquilats; l' agafá y, renoy quina sonada; encare avuy se sent lo ressó, y aixó, que fá algúns días. Tot seguit lo nombraren *toca campanas*, y ya empresa aquesta carrera, ¡com caminava! tant, que 's convertí al corre 'l temps en grossa campana, mes, molt diferent de las altres. perque tocavasens necesitat d' Estira cordas.

Vetaqui que quan mes la campana sonava (la del mala-güenyo) corrent sa vibrant veu desde 'l campaná grós á las torretes petitas del Atlántich y 'l Passifich, abrusadas per la tempestat, caygué un llamp y ¡adiós campana! quedá fosa per in sécula seculorum.

Está clá; un campaná sense campana, no es pas gaire bonich, pero ¿quí la posa? y un cop posada ¿qui la tocará? Si l' altre hagués tingút ajudants ó aprencnts d' Estira cordas, ja estava arreglat; posari el que mes ne sapigués; mes are aixó 's fa imposible.

Al mitj de tantas dificultats, y no haguetni cap que, sense tenirne gaire, fos prou desvergonyit, se reuniren tots los que tenían fam de pugar al campaná y després de molt xerrá y veurer que no había ningú que arribés á la mida, convingueren en deixarho á que 'l triés la que 'ls rentava la roba ó siga, la *bugadera*. Ho feren axís y tots de moment digueren que sí, si; molt ben fet; mes al cap d' uns quants días, siga perque eran molts á tocarla y feyan malt de cap al vehinat, el sagristá del *llorón* hi prengué cartas y no se si 'ls digué que tancaría la porta del campaná; la questió es que se sentiren uns *garrameus* y *lladragadas* que encare duran.

Vosaltres me direu ¿cóm vá acabar? ¿quants morts hi hagué? y yo fillets, no ho pueh dir; mes casi bé asseguraría que no passá rés, perque 'ls gats y gossos, despres de ferse unas quantas esgarrinxadas, si tenen menjá, tots callan, y á dalt del campaná hi ha un' óliva que mentres no 's moguin, deixará atiparlos.

Y aquí hi ha un gos y allí un gat, vetaqui 'l cuento acabat.

Lo Mestre Vell.

¡Cobart!

San Esteve de Castellar 31 Agost 1897.

Senyor Mestre Titas: Recordará vosté que en lo n.° 7 del seu estimat periódich, m' advertia que 'm donés á coneixer ab lo propi nom, cosa que no vaitj fer perque 'l senyor *Flistis* ja 's feya solidari de la defensa dels carlins d' aquest poble, retant al senyor *Quintiliá* á una polémica pública per posar en clar los arguments que aquest sosté en *Lo Catalanista* de Sabadell del 1 er de Agost.

Veyent que 'l senyor *Quintiliá* (á) Cap-vert, no haurá volgut aceptar polémica, sens dupte per no veurers ab forsas per sostenir discucións de tal naturalesa, com també perque lo que va escriurer no era tot de la seva cullita, ó per haver sofert un *empapachament flistich*, l' hi demano si 'm fará 'l favor de publicar las següents ratllas, per lo que l' hi quedará agrahit son affm. s. s.

LAJARTIJO.

Senyor *Quintiliá* dels meus pecats.

Comensaré per ferli una advertencia antes de entrar en materia y contestar lo seu escrit del 1.er d' Agost, dihentli; que un altre vegada, abans de posarse á escriurer fassi la senyal de la Creu perque Deu l' inllumini per no escriurer tan descompostament com fa en l' escrit de referencia, perque, ha de entrendrer, que tot quan diu es un texit de disbarats é inexactituts.

Comensa per dir que aquest poble fins ara havia tingut la sort envejable de no habersi ajocát cap entitát política, ni club, ni comité, ni centre, volguent demostrar ab aixó que Castellar era una bassa d' oli, que tothom pensa igualment, lo qual es una solemne enhusteria; perque sabrá vosté molt bé, ja que passa algunas temporadas en aquest poble, de quina manera 's portan á cap las eleccións per lo Consell general l' Ajuntament (com vosté diu) per afavorir lo candidat que l' hi convé per procurar *lo millor bé dels seus administrats*, y crech que vosté no estará tan faltat de memoria que no recordi lo succehit en las últimas eleccións

Diu vosté que aquets poble tan dichós emprén. avuy un mal camí perque s' instala un Centre carlista, demostrant, ab lo que diu, que no toca pilota en aquest assumpto y que té un coneixement molt petit de lo que es aquesta Comunió, de lo que representa y de lo que ha de resoldrer dintre poch temps. Vosté al tractar als que constitueixen lo tal Centre tan ignominiosament, 's ridiculisa y 's rebaixa, puig tothom coneix l' honradés y virtuts de que están revestits tots los socis.

Seguelx vosté dihent, que *si los carlistas obrisen un Centre enfront de altres de lliberals, seria llógich; pero, no existint ¿perque ho han de fer?*

¡Ay, pobre *Quintiliá!* Com mes vaig llegint mes vaig veyent lo desconcertat que té 'l cap, y que aquest no pensa perque no s' ha madurat ab la sávia de la rahó y de la justicia.

De modo que, segóns vosté, no tenent dret los carlins de asociarse independentment d' altres elements, per espancionarse en son propi local y d' estar separats de tota conversació que pugui ofendrer los sus sentiments religiosos y d' entretenirse en passatemps ben licits y honestos ¡Pobre home, quina llástima 'm fá!

Luego agafa la manía de que Castellar es Sabadell. En temps de plujas, podrá ser, ja que parla vosté de que *las aigas s' enterboleixen, que 's tornan llotencas, quelas fangueras son pestilentas, que no quedará cap planta tendra.* Ja ho crech, com que en aquestas llotencas aiguas s' hi revolca vosté com si fos *material* de fer butifarras.

¿Perque no din que d' aquesta feta vindrá 'l diluvi universal, quan esclama, ab veu llastimera *ja no queda res sá?*

¡Pobre home! No se que dirian los aculits á San Boy si escoltessin aquest Jeremías modern, profetisant lo porvenir de Castellar y defensant lo Consell General l' Ajuntament... tal volta dirian: Aquest senyor *Quintiliá* está pitjor que nosaltres y 'l deixen llibre pet tot arreu...

Mes cosas l' hi diria, pero 'm compadeixo del seu estat... pero, ¿sab lo calificatiu que 's dona á qui provoca una qüestió y després s' escapa...? ¡*Cobart!*

LAJARTIJO.

SARRIÁ.

—

Ja era hora, senyor Mestre Titas, de que 's deixés veurer per aquesta pintoresca población, disposat, com acostuma, á alsar las dexiplinas y aplicarlas als que tenen lo mal gust d' amagar la cara sota d' una careta. Donchs bé; aquí á Sarriá son molts, y algún fins se posa la careta d' actualitat, qu' es la carlista. Ja tindre 'l gust de ferli veurer.

Per avuy, sols l' hi notifico que tenim un magnifich Circol Carlista, quals socis donan provas, ab los seus actes, del mes fervent catolicisme, ben diferentment d' alguns que sols ho son á mitjas, y encare per las sevas miras interessadas.

En aquest Circol hi reyna 'l companyerisme y l' entusiasme mes gran en tot lo que 's refereix al lema sagrat de nostra bandera de Deu' Patria y Rey.

Per avuy basta y sobra. Serveixi la present com á preludi de futuras correspondencias ab las que 'm proposo tirar dret y fer blanch ab los qui fassin carnestoltas tot l' any. Y qui sigui confrere, que 's prepari.

Sarriá 1er Setembre 1897.

NASTIS.

Desde Agramunt

Señor Mestre Titas:

Abans de acabar 'l temps calorós, permetin donar uns banys d' aigua fresca á un quans de peraqui, que ab repetida frecuencia 'ls sobrevenen atachs de carácter *lliberal-nerviós;* y de pás, l' hi faré un retrato exacte de aquesta vila.

Aqui, senyor Mestre, hi ha carlinets molt prudents y molt amagadets, sens que, per ara, fassin preparatius per mourer bronquina, apesar de que alguns republicans *honrats* y sens *camisa* alguns d' élls, dihuen que 'l Gobern hauria de vigilar...

Hi ha també alguns elements lliberals ¡ja ho crech! que tenen las tripas en continua descomposició al veurer als frares que prenen posseció de sos antichs monastirs, tals com lo de Montblanch, Bellpuig y també 'l de San Ramón de la Manresana.

Afirman dits lliberals que prompte tornará 'l temps del *obscurantisme* y de la *Inquisició*, y que 'ls carlins *tornarán á tramar complots dintre dels convens dels frares.*

Aquestos lliberals, que voldrian mitja dotzena de *trenta-cinchs*, sens dupte per aprofitarse *honradament*, no fan mes que pregonar *honra y llibertat*, sens que tinguin de la primera ni comprengnin la segona, á qual crit no s' ha fet mes que endeutarla y conduhirla á una espantosa calamitat. Pero ja sonará l' hora de fer llimpiesa y enviar á passeitj á tanta *camama.*

La vila d' Agramunt, (esceptuan á las personas de bé) es casi una población *judaica*, perque hi ha costúm d' escupir á la cara, de renegar de Deu, de malehir al frares y capellans, de parlar en publich del modo mes indecent y *pornográfich*, com també semhla que comensa á ser moda lo no assistir los alcaldes á la Santa Missa ni de cumplir cap precepte de la Iglesia. ¡Oh! aixó es ser bon lliberal, es ser politich... de la politica condemnada per la iglesia y per Deu Nostre Senyor.

Yare, per completar la meva *epístola*, lo que 'ns diu San Geroni: *Cuando se escribe contra los vicios sin nombrar á las personas, todo aquel que se enoja se acusa á si mismo.*

Son affm. S. S. Q. B. S. M.

UN CARCUNDA DE CAL AMPLE.

Agramunt 27 Agost. 1897.

Capritxos.

Si un s' *empenya* en una cosa
no pára fins que ho ha lograt;
empeyantse, no reposa
y aquí una rahó s' impossa:
¿No val mes no está *empenyat?*

—

Las temporadas—de las *banyadas*
aparelladas—van ab l' istiu.
Quiscum en platjes—busca paratjes
y entre oleatjes—son cos reviu.
Qui en la riera—qui en la *banyera*
y hasta en l' aiguera—gosa y somriu.
Mes lo torero—té per *banyero*
al toro fiero—que 'l fa ser *viu.*
¡Cuantas vegadas—rebrá *banyadas*...
en temporadas—dels banys d' istiu!

F.

PASSATEMPS

XARADA

Lo *tot* en tot carruatje
y en l' espatlla del soldat.
Per escombrar lo pillatje...
¿ja tens lo *tot* carregat?

F.

ACRÓSTICH

*** **T** ****
** **O** *
* **R** ****
* **E** **
** **L** ********
** **L** ******
*** **O** **

Sustituir las estrellas per lletras que, llegidas horizontalment, donguin lo nom de set poblacións catalanas.

MET SASTRE.

GEROGLIFICH

×
PA TAT
KM PRO do N.

S. R.

Solucións á lo insertat en la senmana anterior:

Xarada: República.
Intringulis: Capsal.
Tarjeta: Argensola.
Geroglifich: Com mes mesos, mes dias.

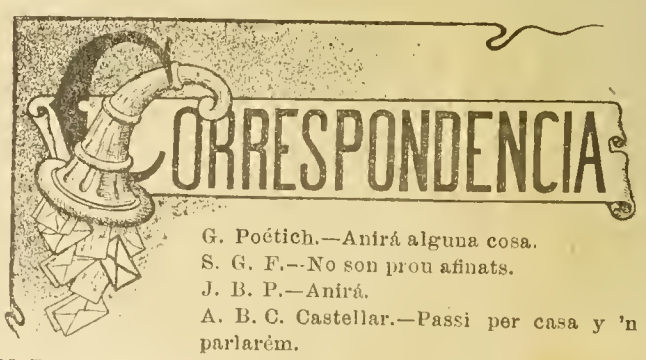

G. Poétich.—Anirá alguna cosa.
S. G. F.—No son prou afinats.
J. B. P.—Anirá.
A. B. C. Castellar.—Passi per casa y 'n parlarém.
M. P. Torelló—Ha de ser ben fet.
Banquet.—Ja 'n parlarém.
J. H. P. Manlleu.—Ja sap que de corresponsals, sempre 'n faltan quan no son d' un mateix poble. Desitjém tenirne á tot arreu.
Doctor Pamies.—Vosté val molt, y pot fer molt si s' hi ficsa una mica.
A. P.—Aquesta vegada no podém aprofitarlo.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2

ANY I. BARCELONA, 11 DE SETEMBRE DE 1897 NUM. 12

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE
Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs
Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims
SUSCRIPCIÓ
En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »
En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »
Extranger semestre 3 pessetas
Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Apa, noys, salts y camadas,
no 'ns cansém may de ballár.
¿Que Cuba se 'n va al *patarri?*
¿Que 'n Woodford vol reclamár...?

Tot aixó, tot, son *falornias*
d' algun carlista tossút.
¿Qu' Espanya plora? que plori,
Qui jemega ja ha rebút.

A Mister Woodford.

Molt senyor meu: L' arribada de vosté es un succés de tal resonancia y tan important per los espanyols, que be mereix que l' hi dediquém algunas ratllas y l' hi donguém, de passada, algún avís.

Ja sabém que vosté té 'l cabell y las patillas blancas, un tan calvo, de baixa estatura, y molt ben parlat y simpatich, y axó ja son, per nosaltres, bons antecedents.

Vosté ha sigút periodista, advocat, general, diplomatich y no sé quantas cosas mes y just es que parlém ab cortesia si vosté está decidit á pagarnos ab la mateixa moneda.

Aquí 's deya que venía vosté ab moltas agallas, ab cara de vinagre y disposat á obrir la caixa dels tróns contra d' Espanya; que la ratxa de reclamacións omplía una multitut de bultos y que vosté 's disposaba á refregarlas per nostres respetables nassos sens pararse en si eran ó no justas, en si eran ó no dignes de tenirse en compte.

Avans de entrar vosté á Espanya, ha volgút sapiguer lo concepte que las grans potencias tenian format d' Etpanya, y quina actitut prendrian aquellas si 'ls Estats-Units intervingessin en la qüestió de Cuba.

Sens dupte haurá pogút veure que Espanya
ni toca 'l pito
ni toca naa...
perque nostra desventurada nació, en mans de lliberals, es una nació pobre, aniquilada, agarrotada baix lo pés exuberant d' impostos y tributs de totas classes, sens que, aparentment al menos, sigui capás d' alsar lo cap si l' hi donan una plantofada.

¡Sí n' ha rebudas tantas!

Pero, bó será que no olvidi, mister Voodford, que un lleó es á voltas una bestia pacífica é inofensiva, perque es noble, pero que enfutismada per la fam ó atormentada per un indiscret, sacudeix sas melenas, llensa un udól, contréu las urpas y 's llensa famolench sobre l' atrevit que 'l provoca ó l' hi exita la gana... y 'l despedassa.

Fa mesos, y anys, que Espanya sosté en Cuba un numerós exercit que derrama la sang inutilment. Alli sucumbeixen á mils nosres germans, victimas del clima y las enfermetats y de las balas traidoras d' una cuadrilla de bandolers, y Espanya derrama per aquest forat un riu d' or que no s' estronea, pero que pot estroncarse prompte...

Aquesta guerra inhumana quals causants son los homes que 'ns han gobernat d' uns quans anys en aquesta part amparats pel malehit sistema actual de gobern y quals sostenedors son los *yanks*, compatricis de vosté, que no han deixat un sol moment de afavorir y auxiliar als filibusters, ha de ser la pedra de toch que, ó esfonsará á Espanya en l' aniquilament é impotencia mes complerts, ó será la causa de que 'l poble girhi los ulls envers una taula de salvació d' hont pugui agafarse y, fent un esfors de flaquesa, surti del atolladero hont l' han ficada lo desvergonyiment dels seus compatricis y la ineptitut criminal de nostres gobernants.

¡Quantas vegadas haurá pensat vosté, senyor Voodford, y s' haura fet creus de las vergonyas perque ha passat Espanya desde que vosté, en sos temps de jove, figurava com á un dels més decidits y entussiastas filibusters.

¿Vosté té honor? ¿Vosté té dignitat? ¿Té vosté, senyor Voodford, patriotisme? Donchs per forsa, devant de las miserias que ab l' ensopiment *estoich* d' un estupit ha sofert Espanya, no haurá pogut menos d' exclamar: ¡Pobre Espanya, fins á quin grau de rebaixament has arribat!

Si, senyor Voodford, vosté podrá negarmho, pero si vosté te honor y es un home digne, com crech, no pot menos de compadeixer á Espanya, sols sigui ab la compació que inspira al carnicer lo pobre bé que, lligat de camas, espera l' hora del degüello.

Y motíus per fer consideracións sensatas no n' hi haurán faltat.

Primerament la vergonyosa indemnisació Mora; després l' assumpto del *Competidor*, resolt á favor de la nació que vosté representa; mes endevant la qüestió d' en *Sanguily*, posat en llibertat quan, segóns tots los indicis, debia haber sigut fusellát cinquanta vegadas.

Y en tant, vostés apretan cada vegada mes lo *tornillo*.

¿Y l' assumpto de 'n Ruiz? ¿Y la patent de *llegítimas* que va donar nostre gobern á las reclamacións que porta vosté tancadas en los bultos? ¿Y l' indult á tots los assessins y filibusters que vostés han amparát, sens tenir en compte que 'l que respón ab coneixement de causa d' un pillo es tant pillo com éll' ó pitjor?

¿No son aixó vergonyas y vilipendis, y mes que aixó, salivassos á la cara dels espanyols, que poden haber tolerat los goberns, pero que nosaltres no hauríam tolerat de cap manera, y apuntats quedan en nostre llibre de memorias per axigirvos reparació deguda en temps veniders...?

Totas aquestas vergonyas, com deya, per forsa debian arrancar de vosté una esclamació gráfica y valent...

¡*Sembla mentida!*

Sí, senyor Woodford; sembla mentida que 'l gobern espanyol aguanti de vostés tantas bravatas sens que 'ls apunti la negra boca d, un Krup ó las afiiladas puntas de las bayonetas.

Pero vostés no están farts encara de perjudicarnos. Las manifestacions anti-espanyolas están en Nueva York á l' ordre del dia, las suscripcions per recullir fondos pels insurrectes 's fan cada dia mes descaradament y 's diu, no sé ab quins fonaments, que ab lo pretest de fer maniobras, 's reunirá prompte en las costas de la Florida, en lo golfo de Mejich, una esqüadra nort-americana per estar sobre avis en qualsevol contingencia.

Creguim, senyor Voodford, no apreti massa; que apart de que 'l gobern espanyol podria reclamarlos á vostés grans millonadas com á indemnisacions per las expedicions filibusteras que vostés han consentit, per haber tolerat en son territori la propaganda á favor dels insurrectes y consentit que s' arrastrés pels carrers la figura del *rey niño* y la del general Weyler, la indignació popular pot esclatár quan menos se pensi y llavors ¡ay de vosté!

Pensi que 'l poble del any 1808 y del dos de Maig, encar que mitg esfixiat, viu encare, y pot pendre la revenja...

Son affm. servidó q. b. s. m.

SAID.

FUETADAS

Supliquém á nostres lectors se ficsin en lo cupó que estampém en la quarta página.

—

També fem presentals estimats suscriptors y lectors de nostre humil periódich, que 'ls preparém una sorpresa per lo dia 24 del corrent, festa de Ntra. Sra. de la Mercé.

Apesar dels sacrificis pecuniaris que la tal sorpresa ha de exigirnos, no titubejém un moment en correspondrer al favor que 'l publich nos dispensa.

—

En la passada senmana, lo Jefe de la policía judicial de Barcelona va ser víctima d' una agreció brutál.

Un tal Ramon Sampau va dispararli sis tiros de revolver, resultant ferits lo digne Jefe Sr. Portas y lo Sr. Teixidó y lo dependent de la Cervesería Gambrinus Sr. Pont.

Protestém del atentat, y desitjem la prompte curació dels ferits.

—

La aliansa Franco-russa es un fet.

De avuy endevant, ja cal que Guillermo se desi.

La triple fins avuy havía sigut lo matón de Europa. Avuy Fransa y Russia constituexen lo *poder* de la *forsa* y la forsa del *or*.

¿Qui veurá feta la aliansa Hispano-franco-russa?

—

Deyan los periódichs que 'l President del Consell de Ministres havía escrit als gefes dels partits cubans que Espanya no toleraría de cap modo la intervenció dels Estats-Units en los assumptos de Cuba, encar que fos necessari apelár á la guerra.

Pero... ¡ay! los mateixos periódichs y lo Gobern ho desmentiren luego.

¡Ja m' estranyaba!

Las valentias, 'l gobern las guarda unicament per denunciar y *desfacer* periódichs carlistas.

—

Havem rebut un programa de las funcions que 's preparan en Sant Joan de las Abadessas en honor del Santíssim Misteri.

Hi ha de tot.

Repichs de campanas, oficis solemnes en la ex-Colegiata, predicant lo elocuent orador Dr. Pau Firmat de la Seu de Manresa, sardanas, llevant de taula, las típicas corridas de vacas y la *sabrosa* tornaboda á la font del Cubilá.

¡Ah! aquell pollastre ab sanfayna, que n' es de bó.

Amichs de Sant Joan; si no puch venir, que us aprofiti.

LLISSONS SENMANALS DE GRAMATICA

DE LA PREPOSICIÓ

Ja habeu vist, carissims deixebles, com ab l' ausili de las paraulas de que us he parlat en las anteriors conferencias, se poden expressar ideas completas, pero molt circunscritas y ab limitadas relacions.

Per fervos carrech complert de la meva idea, vaig á posarvos un exemple:

Don Carlos será conde.

Aquesta frase, diu be que Don Carlos será conde, pero si 's vol indicar lo lloch d' ahont ho será y la época, no 's pot dir sino ab l' auxili de la preposició com per exemple: Don Carlos será conde DE Barcelona EN l' any 1898.

—Sí que será aviat, senyor Mestre

—Titella, calla y no 'm fassis enfadar.

Com anava dient, las paraulas *de* y *en* son preposicions que senyalan lo lloch y la época.

Y esplicadas ja aquestas parts tan interessants de la llengua, entrem ara á la

CONJUNCIÓ

Encare que 'ls homes tenian ab las paraulas apuntadas, casi tots los elements necessaris per expressar las ideas, carexian, no obstant, dels medis per enllassar aquestas ideas las unas ab las altres y formar un tot ben cohordinát.

Ademés de apareixer la dicció deslligada y 'ls pensaments no tenian enllás y la transmició de las ideas era mes laboriosa. Exemple: *Ja* QUE *lo lliberalisme 'ns ha pelát los quartos y* QUE *'l principi de autoritat está per terra, proclamem á Carlos septim per rey d' Espanya y á Mella per ministre de la Gobernació y á Juan de Dios Blas per ministre d' Hisenda.*

Sens las paraulas *ja qué* y *que*, que son conjuncions, lo pensament expressát carexeria de precisió y 's faria dificil lo compendrer lo verdader sentir de la frase.

—Lo qu' es jo ho he entés perfectament.

—Tu Titella pots haber entés lo que vulguis, pero consti que tots los exemples son en sentit hipotetich, y calla, perque la mosca se m' en puja al nás.

Los gramatichs, per dar á aquesta especie de paraulas un nom que quadrés á las sevas funcions, varen donárli lo de *conjunció*, que vol dir, *enllás*, *unió*, que lliga las frases entre si.

Passém ara á la

INTERJECCIÓ

Está en nostra condició natural, quan nos sentim afectats per un sentiment d' alegria, de dolor, de sorpresa, de temor, de ira ó d' admiració donar un crit.

Exemple de interjecció d' alegria: Nos dihuen que Don Carlos entra á caball seguit de deu mil voluntaris pel Portál Nou y dihem: ¡AH! *¡Vetaqui nostra salvació!*

Exemple de dolor:

Navarro Reverter projecte un nou impost y esclamem: ¡AY! ¡d' ahont traurem 'ls cuartos!

Exemple de sorpresa:

Nos dihuen que Romero Robledo es un home sensat y dihem: ¡OH! no ho haguera dit may!

Exemple de cólera:

Nos dihuen que 'n Fabié tornará á ser ministre y exclamem: ¡OH! ¡hasta quant ha de ser Espanya la burla de l' Europa entera?

Exemple d' admiració:

Se 'ns assegura que en Castelar es republicá y que 'n Salmeron perteneix á la categoría de sers racionals y esclamem, posantnos de puntetas; ¡AAH! ¿Será posible?

Las paraulas *¡ah! ¡ay! ¡oh!* que 's poden considerar con crits que donem bruscament, han rebut per aquest motiu lo nom de *interjecció*.

—Titella, quedas *embrocát* per la próxima senmana á respondrer las preguntas que 't faré sobre aquestas deu classes de paraulas de que us he parlat fins avuy. Si no responsbé, flingantada séria.

Al avío, noys, que l' hora passa.

ALIANSAS

Mes enllá dels Pirineus,
los vehins nostres de Fransa,
ab festeig y ab alegrias
celebran doble aliansa.
Auguran un temps felis
y de pau éra dichosa,
unint sa sort. ab la sort
d' una nació poderosa.
L' aliansa franco-russa
mitiga una part de pena
de la Frausa, que suspira
per la Alsacia y la Lorena,
provincias ricas, que son
de la nissaga francesa
y jamegan sota 'l jou
de la alemana altivesa;
póm de flors de pur encens
que 'l jardi de Fransa anyora,
rich joyell, que un aligót
té en sas urpas, com penyora.
L' aliansa franco-russa
es, ensemps, una esperansa
per poder curar un dia
las feridas de la Fransa,
son, en fí, las abrassadas
del Czar y 'l prohom francés,
per las nacious aliadas,
nova vida y nou progrés.
Espanya en aquest assumpto
no 's diu ni *Pere* tan sols;
en lo gran concert d' Europa
nosaltres, los espanyols,
som uns zeros á l' esquerra,
no som cucas, ni moixons,
ni som blanchs, ni som dels negres,
ni cantallúts ni rodons.
Espanya que fou un dia
la admiració de tothom,
que fou sempre respectada
y fins temút lo seu nom
¡avuy resta sense vida
ja sols queda la memoria
dels trofeus de sas conquistas,
de sos llors y de sa gloria.
Avuy se sent lo pesar
que 'ls pensaments atrofia,
se senten ja 'ls resultats
de una terrible sangría
que al pobre poble espanyol
lo subjuya y desconsola;
se sent la falta de sang
de pura rassa espanyola.
Es la peste lliberal
qui ocasiona tal cisanya,
es lo dogal que l' estreny...
¡qué desgraciada es Espanya!

—

Espanya, si té aliansas,
ab sí mateixa las té;
las aliausas de fora
¿de qué serveixen? de *ré.*
¿Podría sernos propicia
una aliansa? Donchs, no.
Val mes morir de miseria
que aliarse ab cap nació.
Las aliansas d' Espanya
son d' istil *proteccionistas*,
son *alias*... d' estar per casa,
son *alias*... *monopolistas.*
Aixis, nostras aliansas
son millors, valen molt mes,
perqué *nos ab nos* s' arreglan
mateix que 'ls de Cadaqués.
No está l' Espanya aliada
ab cap potencia, ni cal.
¿Voleu millor aliansa
que 'l sistema lliberal?
Las llibertats, aliadas,
nos omplen de gom á gom.
respirem lliberalisme,
hi ha llibertats per tothom.
Per xó Espanya es tan *dichosa*
y *prospera* y es tan *gran*,
tan *felis* tan *envejada*,
tan, en fí, tantarantan...
Sí, donchs, som tan venturosos
¿perqué debem aliarnos?
Si ja tenim l' *ali-oli*
lliberal ¿qué pot mancarnos?
La *ali*... masoneria
ab *ansas*... de llibertat,
vindrá á ser la menjadora
del *ali-put* barrejat,
qu'es una mena de salsa
aliada ab un *tupé*
que empalaga y fá tan fástich
com péga de sabaté.
Y s' ha fet ara de moda
en la politica usanssa,
en taulas *restauradoras*
servir tan *bona pitansa.*
Que menjin, donchs, y s'atipin
del *aliput* tan galdós,
que menjin fins que 's reventin
del menjar tan asquerós.
que encare resta en Espanya
l' *ali-bó* de l' esperansa
encare Espanya té nn Rey...
y ab ell fará l' aliansa.

. . . . . .

Posdata: 'm diuhen que tém
la llibrelesca gentussa,
que arribi aviat l' aliausa
Carlo-hispano-franco-russa.

FLÓSTICH.

LA MISSA DEL PAPA

—

Del interessant llibre de don Gregori Iribas titulat «Viaje por Italia y Suiza», traduhim ab verdaner goig los següents párrafos:

«...Prop del altar hi havía sis oficials ab casco; y en la Sala, quatre alabarders, molts nobles romans ab sas condecoracions, domestichs ab trajes de damasc y unas 300 personas de distintas nacionalitats.

S' acostava 'l moment del San Sacrifici; y l' espectació, sempre viva, va creixer ab l' arrivada del Papa, que apareixé per una porta lateral.

¿Qui no coneix la venerable figura de Lleó XIII? Tal com la representan los retratos, aixi es. D'ulls petits y penetrants que l' hi darian cert aire de llaugeresa si no fós per lo respectable del conjunt, per la serenitat del seu front, per las arrugas de la seva cara y per lo seu cos, demacrat, pero no malalt.

Sa veu es clara y potent, de dolsa entonació y un poquet llastimera... Son encorvat cos, sa cabellera blanca y escassa en los polsos, la calvicie en la part superior del cap, en que sols hi queda un poch de cabell en lo centro, denotan la seva ancianitat. Los ajudants l' aussilian per pujar y l' hi aixecan lo vestit perque no 'l trepitji. Ell, en l' altar, s' apoya ab la ma per anar d' un puesto al altre; llegeix sense gafas y bé, y 's senten perfectament las oracions de la Missa. La diu ab gran unció, y especialment en el canon, infundia veneració y respecte. Pocas vegadas he experimentat, com en aquells moments, la grandesa y magestat d' aquest acte incomparable d' amor en que Deu renova son sacrifici per l' home.

Va conmourem també la manera ab que invocaba á Deu en lo Pare Nostre, y la fé, el calor, la sinceritat ab que pronunciaba las paraulas, *et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimitimus debitoribus nostris.* Se notaba que posaba en ellas tota la seva ánima, y á mi, se m'omplian los ulls de llágrimas al contemplar aquell venerable vellet, blanch de tans odis, combatút per tans enemichs y que pregaba per ells ab l' efusió d' un amantissim pare.

Y luego pensaba ab lo contrast d' aquell cos caduch ab aquella ánima gran; aquella debelilat fisica que requeria ajuda per pujar lo petit grahó del altar, ab aquell poder moral y aquella autoritat tan alta que adoctrina reys y pobles, que senyala á tots lo camí de la moral y quals paraulas de vida s' extenen per totas parts del mon.

Pronunciat l' *ite, missa est*, y terminat ya 'l San Sacrifici va donar la Comunió á tots y va rentarse, servintli l' aigua en un gerro d' or.

Per últim, després d' oida la Missa d' un dels camarers, va despullarse quedant ab sas blancas vestiduras y 'l capelo, també blanch, de que s' havia despullat durant la Missa.

. . . . . .

SENYOR ALCALDE

—

Senyo alcalde, senyo alcalde,
senyor alcalde del gep;
vull ferli certa pregunta
que no 'm deixa dormir gens
¿Es cert lo que una persona
m' ha contat, si be en secret,
de que 's venía la caixa
hont guardavan los diners,
perque ja era innecesaria
y estava fentse mal be,
qu' era plena de trenyinas
y farsida de rovell,
que xisclavan las frontisas
d' estar tancada tan temps,
guardant tans sols las facturas
que no 's pagarán may més?
Digulm, diguim senyo alcalde,
senyor alcalde del gep,
cúyti... diguim... que m' escapa...
digulm... cúyti... si aixó es cert.

H. MARICEL.

La Granada del Panadès.

6 Septembre 1897.

Senyor Mestre Titas:

Entusiasta lectór del senmanari que té la alta honra de dirigir, ha fet que sense tenir lo gust de coneixerlo, senti per vosté una simpatía extraordinaria hasta lo punt de oferirli incondicionalment la meva inútil persona y modesta casa per tot quan puga oferirseli si alguna vegada necesita de un catòlich y carlista á tota proba, com no m' he donat vergonya de demostrar en quantas ocasions s' han presentat com saben molt be quans me coneixen.

Tal vegada vosté no haurá estat may en aquest petit poble, ahont també si es ficada la malehida bruixa de alló que 'n dihuen partit integrista y que jo no puch calificar d' altre modo que de escamót de soberbia, perque aixis com Satanás va revelarse contra de Deu perque volia ser tan com Ell, aqueixos han seguit lo mateix sistema revelantse contra aquéll que adoraban, regoneixian y publicavan que exclusivament ab éll estava la salvació de la nostra sacrosanta religió y de la nostra desventurada patria. ¡Oh! quan trist es, que aquelxos que volen ser més purs que ningú, se deixin dominar del amor propi preferint seguir en lo camí de la mentida que en lo de la veritat, volguen passar per personas modelo, quan qui més, qui menos, en lo seu interior la conciencia los dicta en materia de política que son indignes de ostentar la religió que professan. Pero..... que hi farém; Deu los illumini y nos guardi de enemichs que volen ser tant bons.

Si las circunstancias fessen que algún dia nos coneguessem, aleshoras l' enteraria de moltas cosas que, de ferlas públicas, tal vegada serian motiu de que 's disolgués un centre que está descomponentse, ó millor dit, estaria descompost si 's digués lo que jo podria dir.

Disposi de son ver amich q. b. s. m.

SURSUM CORDA

Desde la Seu d' Urgell

(Resultat d' una llissó)

Tan forta ha sigut, senyor Mestre Titas, la bomba que esplotá en aquesta població ab motiu de la carta que vosté va publicar, firmada per en *Perijan*, que aquestas montanyas han tontollat totas.

Accidents per aqui; desmays per alli, antiespas per altre; las *donas* portant tassas de tila en lloch del sabrós café; sembleva un mercat de Calaf.

Foch y no desmayar, senyor Mestre, y no 's descuydi de disparar la segona cononada, que aixó va al pél.

Se' l feliclta.

ESPLOTÁT

DESDE CASTELLAR

Sr. Mestre Titas. Regoneguent que una de las millors condicions del home es tenir la prudencia y astussia necessarias per guardarse de la gent que voldrian perdrel, vaig creurer convenient sospendrer las mevas correspondencias durant algunas senmanas; no perque tingui por, puig jamay l' he coneguda, pero tampoch soch de aquells que 's llensan al combat sens pendrer las precaucions degudas per no ser copats y sorpresos.

Al mateix temps, lo meu silenci ha donat lloch á que 'ls qui s' han considerat aludits y ofesos per los meus escrits, hagin pogut fer las gestions convenients per taparme la boca; puig 'm consta de cert que han fet molts medis per lograrho, habentme estranyat de debó que cert subjecte sol, ó acompanyat, no s' haigi valgut de la mateixa prempsa y hasta de lo mateix Mestre Titas per justificarse; lo qual demostra d' un modo irrecusable á quans s' han enterat de lo que jo he vingut tractant, quelas mevas declaracions son innegables. No obstant, si acás esperessin lo permis de la dignissima persona que éllis *saben* y jo *vull dir*, los declaro de la manera mes formal que tindré una de las satisfaccions mes grans de la meva vida, si 'ls autorisa per atacarme.

Conservis, senyor Mestre Titas, bó y trempat com sempre, com de veras l' hi desitja son amich y affs. s. s. q. b. s. m.

FLISTIS.

San Esteve de Castellar 7 Septembre 1897.

ESPURNA.

—

Ab calanyés y samarra
y 'ls brassos posats en *jarra*
ballan una *tarantela*
don Arseni y en Silvela.
¡Castañuela
Quin' redimoni de barra!
Y qu' 'ls canta las cansóns,
es del pais dels *morróns*;
pro té tan mala guitarra
que las orellas *desgarra*,
¡Butifarra!
¡Si que son artistas bons!.

VOLTREGANÉS.

Regalo als lectors de LO MESTRE TITAS

Artistica oleografia (á 16 tintas)

de **Don Carlos de Borbón.**

A 3'50 Ptas. exemplar	Lo Mestre Titas Val per ..... exemplars de la artística oleografia de Don Carlos de Borbón. Barcelona 10 de Sbre. de 1897	Es valedor fins al 15 de Octubre próxim.

NOTA-.Aquesta artística oleografía, qual preu era de 6 pesetas costará unicament 3'50 pesetas als lectors y suscriptors de LO MESTRE TITAS que 's presentin ab l' import y 'l present Cupó

Altre. Los suscriptors y lectors de fora, deurant satisfer 50 centims per certificát y sellos si voleu que se 'ls remeti per correu.

Altre. Per aquets, s' admeterán sellos de correu.

PASSATEMPS

XARADA

Lliberal, que 'm dius *hu dos*
creyente ferme algún *tres*;
lo nom que 'm dius jo l' allargo
y 'l *tot*, lliberal, tu ho ets.

F.

TARGETA

Pau N. y Solé

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una población catalana.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1234567—Autor dramátich.
125667—En Cuba n' hi ha.
74317—moltas donas ne tenen
6767—la dona acostuma serho.
654—las barcas ne tenen
65—poca cosa.
3—vocal.

ESTUDIAT RUQUER.

UN GAT DELS FRARES.—Anirá á son degut dia.

S. G. Y F.—Ho sento, pero no fá 'l pes.

ESPLOTAT.—Seu d' Urgell.—Interesan detalls, y aviat.

S. S.—Salavinera. Moltas gracias y disposi d' aquesta casa.

J. C.—Olesa.—Gracias pel consell que tindrem en compte, Gracias també per tot.

S. P.—Tarrasa.—Aixó va bé, y avant sempre.

J. P.—Mataró.—¿Aixó progressa molt!

C. V.—La Granada.=Rebut l'import y gracias.

UN ESPAÑOL LIBERAL.—No'us habiam ficsat en aixó.

KRACH-KRACH.—Vaig escriureli al moment. La carta debía perdrers, Anirá.

LO MESTRE VELL.—Los *noys* esperavan já 'l cuento, pero aquesta senmana, ab motiu de la festa de N. S., va adelantarse y no es posible.

Nasti, Sarriá. Per aquesta senmana ha fet tart.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2

ANY I. BARCELONA, 18 DE SETEMBRE DE 1897 NUM. 13

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »
En provincias semestre — 2'50 pesetas
» » un any — 4 »
Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Anarquía, impietat, lliberalisme,
socialisme infernal, ¡fugiu d' aquí!

No hi ha ja qui detingui aquesta estrella
que tranquila segueix lo seu camí.

¡SOCH AIXI!

(AL MESTRE TITAS)

Vosté no 'm coneixerá
Perque may m' ha conegut,
(Això ja ho tiug sapigut
Sens que sigui gens discret.)
Y ara, ma presentació
Vaig á ferli, breu, aqui.....
¡Que vol ferhi; soch aixi.....!
¡Cada hu 's com Deu l' ha fet!

—

Jo soch un bon catalá
Aymant de ma hermosa terra;
Dels que sempre están en guerra
Ab qui no té 'l cor ben net.
Qui com jo pensa, may tem
Á cap lley ni á cap butxi.....
¡Que vol ferhi; soch aixi.....!
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

Y sent jo un bon catalá,
Adoro las tradicions
Y dich sens contemplacions
Y ab lo cap ben alt y dret
A tot qui ho vulgui escoltar,
Que soch y seré carli.....
¡Que vol ferhi; soch aixi!.....
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

La moral del Evangeli
Déu reinar per tot arreu.
Y la santa lley de Deu
A tothom déu fé anar dret.
Mal estarán las nacions
Si fugen d' aquest camí.....
¡Que vol ferhi..soch aixi!.....
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

Vull que la patria ne sia
Ben regida per un rey
Que s' inspiri en la gran lley
De la justicia y del dret.
No vull despotichs tiráns
Sense trevas y sens fi.. ..
¡Que vol ferhi; soch aixi!.....
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

Las Corts, segons mon pensar
Deuhen ser un temple noble,
Ahont la salut del poble
S' atengui ab preferent dret,
Y no 'l punt, hont lo xerrayre
Hi va tan sols per lluhi.....
¡Que vol ferhi; soch aixi!.....
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

No 'm vingui ab lleys del embut,
Que tenen la propietat
De tenir ample un forat
Sentne l' altre molt estret.
Això, Mestre, es una maula
Que jo no la puch sufrí.....
¡Que vol ferhi; soch aixi!.....
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

Lo Ministeri déu ser
Compost d' homes respectables;
Secretaris responsables
Devant del rey y del dret.
Pero, no déu sé organisme
Ynmune fins á morí.....,
¡Que vol ferhi; soch aixi!.....
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

—

Mes això va sent molt llarch,
Y prompte hauré d' acabá,
Perque, vaja, es molestá
Un *ratás* y no un ratet.
Ara, ja 'm coneixerá,
Ja té noticias de mí
¡Díspensi que sigui aixi!
¡Cada hú 's com Deu l' ha fet!

R. OGER.

Lleyda 8 de Septbre 1897.

FUETADAS

Algúns estimats suscriptors 'ns han preguntat en que consistirá la sorpresa que pensem donarlos.

¿En qué? Donchs já 'ls hi diré.

Lo número próxim, per no tenir que treballar el día de la Verge de la Mercé, sortirá 'l dijous vinent ab una lámina central de gran tamanyo en la que s' hi podrá sucárpá tota una tarde.

Y á pesar de tot, apesar de que la lámina sola ja val un *potosí*, pels nostres lectors costará unicament 5 centims.

—

Ab lo titol de *The Thames Walley Legitimist Club* existeix y funciona en Londres un Circol llegitimista fundat y sostingut unicament per inglesos, y en el qual 's treballa per lo triunfo de totas las causas llegítimas de Europa.

En sas reunións, segóns consta en las sevas actas, lo nom de Carlos VII es aclamat en totas las solemnitats que 'ls socis celebran.

¡Que me 'n son de simpatichs aquests respetables inglesos!

Nosaltres los hi enviém un fraternal abrás y 's fan acreedors als mes entusiastas elogis.

—

De un discurs pronunciat en lo Congrés Católich alemán, copiém las següents ratllas:

El Papa está presoner en son propi palacio.

Dihuen que pot surtir quan vulgui; será veritat, pero si ho fes, las dificultats aumentarían molt mes encare. Una sola vegada ha sortit un Papa del Vaticá, pero fou un Papa mort, Pío IX, y ni sisquera 's van respectar los seus restos mortals.

Deu ha confiat al Papa 'l gobern de la Iglesia; sols devant de Deu es responsable y no pot ser subdit de cap potencia.

No han faltat proposicións per solucionar l' assumpto, pero ¿quí es competent per això?

Cap factor fora de la Iglesia, sino 'l Papa y y lo Episcopat. El Papa no té necesitat de la lluentó d' una corona real, pero l' hi falta una plena independencía y llibertat per lo gobern de la Iglesia, garantisats per una soberanía territorial.

Nostres adversaris dihuen que volém la restauració del poder temporal per la forsa de las armas, y això es una tontería.

La solució de la qüestió romana arribará un día, pero avuy nostre paper deu limitarse á pregar á Deu que 's digni abreviar lo temps de prova del Soberá Póntifice.

—

¿Que no ho saben?

Aquell periódich anomenat *Las Noticias*, tan independent, tan imparcial y tan recomenat per ser llegit *en el seno de las familias*, també ha agafat lo mateix mal de la *La Publicidad* y s' ha tornat *carlofobo*.

Després de assegurar que en los pobles de Yeda, Gandía, Villena, Jumilla y altres d' aquell cantó no hi ha un carlista per llavó, ni per medicina, diu senyalant, com tot un Judas, als carlistas:

«No 'ns entreguém en brassos d' una confiansa perillosa, puig tal volta haurém de lamentar luego no haver aplicat lo remey ab temps»

¿Que no ho senten?

Guerra als carlistas y foch ab élls.

Las Noticias no arrivará may, si ho fa aixís, á ser un periódich que valgui la pena.

Perque sembla una bandereta de campaná.

Tan aviat toca á sometén com á gloria.

—

La Junta Directiva del *Círcol Pelayo* ha repartit unas magnificas invitacións per los concerts que han de celebrarse los días 18, y 25 del corrent y 'ls 2 y 9 d' Octubre próxim de 9 á 12 de la nit.

Agrahim de veras al *Círcol Pelayo* las invitacións que s' ha dignat enviarnos.

—

Durant lo present mes, divuit poblacións de la provincia de Madrit celebrarán corridas de toros.

Y viva la Pepa.

Y viva l' espectacle nacional.

Y 'ls pobres soldats que en Cuba defensan la integritat de la Patria que 's reventin.

—

Los Prínceps Massimo varen ser rebúts en Roviano de Ascoli, sobre qual població disfrutan encare dels privilegis antichs, per lo poble en massa, las autoritats civils y 'l clero.

En la plassa se havía alsat un arch de ramas ab banderas de la casa de Roviano y 'ls seus escuts.

Va haverhi banquete en el que hi assistiren totas las autoritats locals y 's varen repartir quantiosas limosnas.

Lo princep don Fabrici y doña Beatríz, filla de Don Carlos, foren rebuts en las portas del castell pels seus anciáns pares, regressant lo mateix dia á la seva actual residencia.

—

Lo periódich senmanal *El Eco de Gracia* está preparant un número extraordinari á favor dels ferits de las guerras de Cuba y Filipinas.

Lo preu será de deu céntims.

Lo tex será suscrit per conegudas firmas de escriptors cataláns.

Tan debó s' agoti la tirada d' aquet senmenari, en benefici de nostres germans.

LLEGENDA

Feya un sol qu' estabellaba....
y la campana tocaba
ja las dotze de la nit...

Era de dia y la lluna.
il-luminaba el carrer,
ab un sol qu' estabellava
pelantse tothom de fret.
Una negre nuvolada
tapava lo firmament
y feya un goig qu' encantava
lo veure 'l cel tan seré.
Un galán de barba blanca
qu' era molt jove, y ja vell
passaba per la Dressana
poch á poquet, molt hauger,
ab la ma dreta á l' espasa
perque feya massa fret,
y portant á la ma esquerra
un fanal fet de paper
per no ensopegá ab las casas
ni ab lluna, si á má v ,
caminant ab molt cuidado
perque era llis lo terré;
de tan plé de rochs qu' estava
no sabía hont posá 'l peu.
Va arribar á una barraca
després de seguir carrers,
y trucá dos ó tres voltas
ab un roch d' allí mateix
—¿Qui en mon castell mou tal fressa?
—Un que ho vol y que ho pot fer,
—¿Que us falta un bull com las guixas?
—Baixeu, que us faré malbé.
—Deseus, mestre, y á retiro
que aquí us pelareu de fret.

—No 'm mouré fins que los comtes
arreglém prest, y molt prest.
—Mireu mestre, que m' empipo
—Ya podeu baixar corrents.
Y al di aixó s' obra la porta
del castell y un cavaller
mes lleitj que una mala bruxa
surt portant nú son acer,
y dirijintse al fulano
que l' hi havia dat mal temps
l' hi diu:—Poseuvos en guardia
—Es que no som al cuartel.
Y xocan las dos espasas
d' espurnas á mils treyent
y s' empaytan los contraris
com si fossin dos ximplets...
De sopte 'l mes llarch rellisca
y l' altre cau sobre d' ell
y al caurer los dos se clavan
en lo ventre los acers...
Y axi acabaren sas vidas
los comptes Sofre y Bordell.

H. MARICEL.

DESDE 'L VALLÉS

Senyor Mestre Titas y senyor meu: Jo que m' he pres la molestia d' enterarme detingudament dels escrits publicats per aquest tal «Flistis» en lo sennenari que te la honra de dirijir, que 'ls he anat profundisant ab desinterés y sens passió de cap mena, y animát d' un verdader desitj de posar la pau allá hont hi fa falta, inspirat per lo zel d' evitar disgustos á personas que tal volta ab los seus fets passats no han obrat de mala intenció creyentse fer un be, 'm permeto ficarme en assumptos en que res hi tinch que veurer, ab l' únich proposit de influir en l' anim de 'n «Flistis, perque, si verdaderament está adornat dels sentiments y creencias religiosas que en los seus escrits ha vertit, recordi que desdiu de la seva bondat la persistencia ab que 's complau mortificant als que pretent aludir, los quals crech que no s' han ocupat poch ni molt en las averiguacions que ell suposa, ni s' han pres lo treball de contradirlo, lo que sens dupte podian haber fet per justificarse.

Consideri, donchs, aquest «Flistis» que en totas las poblacions hi ha deficiencias; que las personas que exerseixen carrechs autoritatius no poden ferho tot á gust de tothom; ha de regoneixer que per aixo, seria necessari ser sant ó angel. Pero, com que tots los homes estem molt lluny de serho, es de creurer que, sigui qui sigui; goberni qui goberni, los actes dels homes no serán may á gust de tothom; aixis es estat y aixis será en endevant.

Per lo tant, 'm permeto mereixer que aquestas observacions, fillas de la caritat ben entesa, serán pensadas per l' autor anonim, de qui s' han després apreciacions dignes d' un bon católich, esperant que veurá en aquestas ratllas lo desitj de la gent de be d' aquest poble de que s' acabin las questions que, en tot cas, ja deurian haver produit lo seu desitjat efecte.

De continuar, crech que serian en perjudici de la moralitat y del ordre, bases que 'ns obligan á guardar lo respecte á tota autoritat constituida.

Donantli, senyor Mestre Titas, las mes expresivas gracias per la inserció d' aquestas ratllas, disposi de son affm. s. s. q. b. s. m.

LAUS DEO.

Castellar 13 Septbre. 1897.

Etcétera... etcétera...

¿Qui podrá dir lo que val
ni lo que en si representa.
paraula tan coneguda
sarandejada y retreta
que serveix per fer finals,
per descubrir certs misteris.
per sortir de un compromis
per tapar certas miserias
y perque 'l senyor Fiscal...
en fi, etcétera, etcétera?

—

Lo noble, lo poderós,
lo general, la princesa,
lo cavaller y tothom
qui pot y vol y sap ferho,
després de haver estampat
tots los títols de noblesa
y las condecoracións
y tractaments d' excelencia
y la llarga carretilla
d' honors y creus y grandesas,
per allargar mes la *cua*
dihuent... etc... etc...

—

Quan se vol calumniar
á una persona ignocenta;
quan se vol dir mal d' algú
ab motiu fundat ó sense,
repareu be que tothom,
sol parlar ab cert misteri
demostrant prou á las claras
que menteixen y s' enredan.
Obligeulos á parlar
sens embuts, y veureu luego
com, fugint de compromisos
entonan la cantinela:
¿Qui? ¿Fulano? ¡no 'm parlém!
Re vaja... etc... etc...

—

Desde Cuba, ja fa temps
digué lo general Weyler
que s' havian mort d' un cop
casi tots los insurrectes,
que *casi* estaba acabada
tan ignominiosa guerra,
puig *casi* pacificada
teman la isla. Bueno.
Mes, per desgracia, després,
havém vist ab estranyesa
que llavors deya mentida
ó es avuy un embustero;
y han sortit dos generals
Ochando y Pando, dihentnos,
que de la guerra de Cuba
ningú ha sabút lo que hi pesca.
Y es prou trist que 'ls espanyols
perdin homens é interessos
ensemps que s' enganya al poble
ab tota... etc... etc...

—

Los prohomens lliberals
continúan la *comedia*
que resulta pels profáns
drama trágich casi sempre.
La gent del *gorro fregit*
's baralla y 's mossega.
Lo vencedor de *Calaf*
tregina al coll á Silvela.
La gran *cotorra inmortal*
menja sempre ¡sempre menja!
y entre tant los anarquistas
nos anuncian plans funestos...
¡Pobre Espanya! Tos pecats
son la manxúla tremenda
que arrivará á corsecar
la teva etc... etc..

—

Sort tenim encare avuy
de un consol que á tots alenta;
la Patria té una esperansa
que l' anima y treu de pena.
Encara queda un consol,
queda encara la reserva,
encare l' *San Cristo gros*
no s' ha mogút d' allá hont era.
¡Y ¡ay! del dia que 'ls *devots*
vulgan lo *San Cristo* treurer!
¡Ay del dia no llunyá
que uniformats y en renglera
sortirá la *romeria*
ab lo San Cristo de veras!
llavors, llavors se veurá
lo final de la tragedia.
Llavors veurá tot lo mon
com l' Espanya verdadera
sabrá dar als lliberals
lo just y preu que 's mereixen,
ensemps reconquista 'l Trono
del REY... etc... etc...

FLOSTICH.

Gracias pel favor

Senyor Mestre Titas: En ma anterior l' hi deya que n' hi contaria de frescas. Lo motiu d' haver fet campana tants dias ha sigut perque 'ls metjes van ordenarme que anés á pendre las aiguas, y després d' un detingut estudi, vaig resoldre anarhi (no molt lluny perque lo meu bussót no allarga gaire) per veure si se 'm despertava un xich l' apetit, puig me trobo que, quan he ben menjat, no tinch gens de gana.

He passat algunas estonas á la font del Verdós y tot caminant, fins he arribat á l' altre no menos fresca y gelada anomenada del Tintoré.

Las noticias frescas, las deixaré per un altre dia, sens por de que 's tornin estantissas. Las de avuy també serán frescas com una rosa, pero de diferent frescó que deixa arrebatats als lliberals.

Fa uns quans dias que circulan per Tarrassa uns folletos titulats *Crímenes del Carlismo* y no 's pensi que 'n circulin pochs. Son moltisimas las familias que s' han trobat sota la porta dos, tres y hasta més d' aquests llibróts y sens sapiguer qui es lo maco que 'ls fa tal regalo; y lo que es mes salat encara, que molts l' han rebut pel correu.

Nosaltres ya sabém qui son aquests macos; aváns de obrir la boca ja 'ls veyém las dents. Pero, dech dirlos, que si s' han proposat fer gran mal á la Causa Carlista, s' enganyan completament, mes aviat los hi donem las gracias.

Al pobre poble quan mes l' hi predican ilustració, progrés, civilisació y llibertat, mes l' embruteixen y l' explotan. Hi ha certs periódichs que volen defensar als treballadors y los drets del pobre, y lo que fan es, defensar los cinch céntims y engatussarlos de la manera mes encandalosa. Pretenian fer creure als nostres traballors que 'ls carlins eran aborribles, perque en Cánovas, en Sagasta y demés gobernants, eran carlistas mes ó menos disfressats pero, al fi y al cap carlistas. Volian fer veure que 'ls gobernants que han somés al pobre á rosegarse 'ls punys per falta de pá y á la Espanya al descredit y ruina mes grans, y 'ls carlins, eran tot una cosa, estaban á partir un pinyó, eran los mateixos gossos ab diferents collarets; y ara ab la lectura dels numerosos folletos de *Los Crímenes del Carlismo* que han fet circular per Tarrassa, s' han pogut convenser los treballadors de que los goberns actuals, siguin de Pere, siguin de Pau, y los carlistas, son completamen distins y hasta oposats.

Ja ho diu un dels mateixos felletos:

(...*que no hubieran aun ocurrido* (los mals que Espanya sufreix avuy) *si el triunfo* (de Don Carlos) *llega por casualidad y aquella chusma* (gracias) *se ve al frente de los destinos de España.*

¿Que tal? De modo que nostres enemichs confessan que, de haver ocurregut lo triumfo de Don Carlos, Espanya seria avuy un altre cosa.

¿Veyeu com per la boca mor 'l peix y que ab vostres folletos haveu fet un pá com unas hostias?

Los enemichs de Don Carlos, los masóns y lliberals son los causants de nostre decadencia.

Ab los que constituexen las set plagas d' Egipte que aniquilan 'l pais, los carlistas no hi tenen cap tracte.

Gracias, mil gracias, perque ab vostres folletos haveu convensut á molts treballadors de lo que nosaltres, ni á tiros, hauriam pogut may ficalshi á la clepsa.

Hasta un altre dia son affc.

S. S. q b s m.

KRACH-KRACH.

Tarrassa 11 Sept. 1897.

DESDE SAN JOAN

Lo caló ja es fora. Ab la caló desapareixen las festes majors y 'l bullici y 'ls convidats dels pobles que 's permeten el luxo de tirar, com vulgament se diu, una *cana al aire*.

En la major part de las poblacions de Catalunya, las festas majors eran una especie de toch de reunió als parents y amichs mes intims y á la que no s' hi podia faltar sens alegar motius grans y poderosos. La festa major era un nou llas que s' unia á la cadena del parentesch y de la amistat per ferla mes forta y duradera.

Avuy, degut tal volta á la vida agitada de la societat y á la necessitat imperiosa de no descuidar los negocis, cada dia mes prims y dificils y tambe al olvit de las costums patriarcals dels passats temps, las festas majors han perdut, en general, aquella nota tipica y familiar que las distingia y dignificava.

Una de las poblacions, sens dupte, que mes conserva encare aquesta nota, es la vila de San Joan de las Abadessas.

No es que la festa major de aquesta vila haigi deixat de ser profanada per l' alé impur del modernisme, pero conserva encare un tó tradicional degut al gran amor que 'ls sanjoanins professan á sa terra, puig per élls, no hi

ha mes mon que la seva vila, ni mes sants que lo Santissim Místeri.

Y tenen, en part, molta, moltissima rahó. Perque la vila de San Joan, te la inmenssa honra de guardar lo Cos y Sang de Jesucrist en la Hostia miraculosa que á través dels temps s' ha conservat incorrupta per miracle patent de Nostre Senyor.

A fe va conmourem la ceremonia de la adoració, á la que poden assistirhi unicament los homes

Precedits de la Comunitat del Monastir y de l'ajuntament, una filera interminable d'homes, ab un ciri á la má, pujan las escalas del camaril, y de dos en dos 's postran devant de la Santa Imatge que, en lo fron y tancada ab clau, hi guarda la sacrossanta Hostia, y es de veure la veneracio y unció ab que besan los peus del magestuós San Cristo, mentres la capella del monastir entona la tradicional *aría* una, dos, deu vegadas, mentres dura la conmovedora ceremonia.

Moltas y lluhídas son, durant los días de la festa major, las funcións religiosas, pero després venen las de caracter profá, en las que hi contribuheix també la obra del Monastir.

Consisteixen en iluminacións, corrida de vacas y sardanas á la plassa.

Sobre tot per las sardanas, senten los sanjoanins un verdader deliri.

¡Quin modo de repicarlas!

Ab rahó va dir un inspirat poeta que:

La sardana es la dansa mes bella
de totas las dansas que 's fan y 's desfan

Aquella música planyidera y pastoril entusiasma, y dona gust veure aquells grans *tortells* de gent que 's bellugan y saltirotejan ab matematichs moviments, com si 's movessin impulsats per una corrent eléctrica; muts, serios. com si estudiessin la difícil solució d' un problema; que problema era per mi aquella exactitut ab que 's detenían al llensar las *tenoras* sa última nota.

Pero, ara, esgarrifeuvos, estimats lectors.

Jo, ó mes ben dit, un servidó de vostés, que vaig ser convidat á una casa, en la que varem reunirnos divuit cosíns (una verdadera *primada*). Jo, que en ma vida havía fet una *ballada*, ni he pogút compendre may com se las manegan 'ls balladors per mourer tan precipitadament las camas. jo, senyors,... vaig llensarme al ball, y vaig repicar una sardana...

¡Qui m' ho havia de dir!

S.

San Joan de las Abadessas 15 de Sepbre 1897.

DE QUAMQUAM

Las Garsas

Quan jo era noy, tenía una afició boixa per criar aucells que, surtits apenas del níu, 'm regalavan los treballadors que 's guanyaban las garrofas á casa de mos pares. Una vegada 'm portaren una garsa; jo, mes contén que unas pasquas. Pero, l' avi, mes esperimentat que jo, 'm digué: Mira, Tofol, vigila bé, perque las garsas tenen la mala costúm, encar que sens malicia, de amagar tot quan troban y sobre tot, objectes de plata y or.

Segurament 'm digué aixó perque, en aquells temps, encare no havían sortit los billets de Banch.

—¿Y que 'n fan?—vaig preguntar al avi.

—Res,—va contestar. Tenen 'l gust d' amagarho.

—¿Y com ho han aprés?

—Escolta, noy. Fa molts anys que ab traició y alevosia vingueren los gabatxos y per tot ahont passaban feyan com las garsas, sens cap malicia, ¿sabs? y si 'ls hi preguntaban perqué ho feyan, responian: Perque hi tením dret.

—Pero ¿quin dret es aquest?

—El dret nou.

¿Y quin es aquest dret nou?

—Lo de la forsa.

¡Ah! esclamavan los patricis, com satisfets y convensuts de la tal resposta; pero, al mateix temps trayént lo rovell dels retacos y trabuchs al objecte de tornar al *dret nou* los *beneficis* rebuts, per medi d' un altre dret vell.

Mes á despit de las escopetadas que ya pots creure foren moltas, lo *dret nou*, portat pels gabatxos. plantá sas verinosas arrels, no al cim de nostras montañas, sino allá en los plans, en las ciutats. ahont tot s' ho menjan madur y ben pelát.

Donchs be; allá en aquestos plans s' acostuma á tenir gabials de aucells, entre 'ls quals n' hi havía un de garsas. Vetaqui que, per devant d' aquest gabial va passarhi un senyoret y al veurelas tan bonicoyas, tingué grans desitjos de posehirne una, y son pare, al objecte de complaurel, va preguntá á quin preu se venían.

—No se venden, son del común—respongué l' interpelat que sens dupte era un empleat del municipi.

Lo senyoret, noy encare, se posá á plorar y ab grans crits demanava la garsa y un home, que en aquell moment passaba, enterat de la causa per lo que ploraba aquell noy, digué á son pare:

—Perque no l' hi compra?

—Perque no las venen.

—Es veritat, pero las regalan... si 's saben demanar. Ja veurá, fassi la proba. Vaji ab l' encarregat, s' hi acosta, l' hi posa una moneda que valgui la pena á la ma, com aquell que fa l' órni ¿sab? y ja veurá.

Aixis ho va fer aquell pare, y als pochs moments va tornar portant la garsa entre las mans.

La garsa, tot y sent bestiola, va ficsarse ab la tramoya del empleat, que consistía en amagarse la moneda á la butxaca, pero com que carexia de enteniment no sapigué may lo perqué ho feya, pro va agafar lo vici de amagar las cosas.

Un dia la garsa va escaparse emprenent la volada al mitj dels boscos ahont posá estudi, ensenyant la manera de fer *defraudacións* y vetaqui 'l perque las garsas, en general, amagan los objectes de valor.

. . . . . .

—Axís, senyor Mestre, qui ha ensenyat á las garsas, son los homes.

—Ja us parlaré un altre dia de com molts homes s' assemblan molt á las garsas en materia de amagar cosas, sobre tot billets de Banch y al revés de las garsas, l' objecte que hi tenen.

Pero será quan, portanvos be, us concedeixi un altre hora de *quamquam*.

Lo Mestre Vell.

Dos actors 's troban en escena; en lo precís moment en que ha de sentirse un tiro; pero 'l traspunte se n' ha descuidat.

Los dos actors estan parats sens sapiguer que fer. Mes, no poguent continuar mes per no cridá l' atenció del publich, un d' ells' dirigintse al altre l' hi diu:

—¿Lo has oido?

—¿El que?

—El tiro que ha sonado sin ruido.

—

Entre aficionats:

Jo com á ademans, no 'n tinch gaires; pero, com á ademans de peus, no hi ha ningú que 'm passi la má per la cara.

Gonnella Poétich.

—

Al entrar un célebre escriptor en lo seu despaitj va veurer que la criada ensenía la chameneya ab las sevas cuartillas.

—¿Que estás fent, Quiteria!

—No tingui por, senyoret; si 'l paper blanch no l' he tocat; no mes he fet servir 'l que era ja brut de tinta.

—

En una reunió:

—¿Creu vosté ab bruixas?

—No senyor.

—Donchs, será vosté solter.

—No senyor. Soch casat y ab fills.

—¿Té sogra?

—No senyor.

—¡Ah! Vetaquí perque no creu ab bruixas

PASSATEMPS

XARADA

Dos silabas sols conté
la xarada que us diré
***Dos inversa* es aliment.**
La *primera* part del globo
y la *tot* un eyna trobo
si la llegiu *totalment*. J. Bernis P.

TARGETA

Tereseta Cavells de San

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una población catalana. F. B.

TRENCA CLOSCAS

Formar ab quatre lletras los noms d' un caudalos rlu, d' una ciutat francesa, d' un San Pare y un verb llati. Soplmpa.

Solucions á lo Insertat en la penultima senmana:

Xarada: Fusell.
Acrostich: benTellas
olOt
oRista
SEva
baLdetenas
PaLmerola
RipOll
Geroglifich: Per patatas Camprodon.

Solucions a lo insertat en la anterior senmana:

Xarada: Carcamal
Targeta: Espunyola
Logogrifo Numerich: Guimerá
Guerra
Amiga
Rara
Rem
Re
I.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.

ANY I. BARCELONA, 25 DE SETEMBRE DE 1897 NUM· 14

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» » un any — 3 »

Extranger semestre 3 pessetas

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

LO DE PALMA DE MALLORCA

Lo dijous dia 9 del corrent va tenir lloch en Palma de Mallorca un fet incalificable y desconsolador que ha causat la indignació mes gran entre 'ls catolichs.

L' Estat va incorporarse dels drets y privilegis que la Verge de Lluch gosaba sobre la posada y santuari del mateix nom, y ho va fer apelant á la forsa armada.

La enérgica y sentida Circular que inserta 'l Bolleti Eclesiástich d' aquella diócessis y la valentia ab que 'l senyor Bisbe de Palma ha acudit al Senyor Nunci Apostólich en queixa d' un cas d' atropello contra 'ls drets de la Iglesia, ha sigut y es encare com una afilada llansa esfonsada en lo cor del gobern actual.

Aquests católichs indiferents que encare creyen ab las cordials, intimas y respectuosas relacións dels dinastichs envers la Iglesia, han quedat lluhits.

Ara poden recordar ab fruició aquell article 11 de la vigent Cónstitució, nascuda dintre de la actual dinastía; que recordin la inutilitat de las gestións y súplicas dels Prelats per allunyar de las Universitats als catedráticbs impios y racionalistas; la ineficacia de las queixas de tot lo Episcopat elevadas al trono de doña Cristina quan se tractava de aixecar en Madrit un temple protestant; que recordin las paraulas del sabi y virtuós Bisbe de Oviedo quan comensaba, llavors, la seva eloqüent protesta ab las següents paraulas: *Ocupando el trono de San Fernando el rey Don Alfonso XIII, inocente niño, ahijado de nuestro Santísimo Padre el Papa León XIII y gobernando en su nombre la piadosa reina regente Doña María Cristina Hapsburgo...» «...Se erigió en la villa y corte de Madrid la primera capilla destinada al culto herético y fué consagrado Obispo de esa secta el apóstata señor Cabrera...»*

Aquestas y altres mil que podria copiar, son las provas claras y patents que donan los nostres católichs goberns de sumició, respecte y alta consideració envers la iglesia y lo Episcopat espanyol.

Lo Episcopat espanyol s' ha vist moltas vegadas atropellat pels goberns de la regencia, y moltas mes han consentit que las turbas l' apedreguessin é insultessin en las vias públicas.

Que aixis pagan los mals agrahits á qui 'ls serveix y 'ls afavoreix per compassió y per caritat.

Pero, lo celós Pastor de la Grey mallorquina, ha demostrat que en ser vetllador dels interessos de la Iglesia ningú l' aventatja; que prefereix mil voltas la persecució, el procés y 'l martiri ans de que may ningú pugui dirli que per respectes humans y cobardia ha deixat de cumplir com á bon Pastor del remat que en venturosa hora va serli encomenat.

Rebi l' ilustre Prelat la nostra mes cordial enhorabona. SAID.

LA VERGE DE LA MERCÉ

Sempre atenta la Verge Soberana de la Mercé per la salvació de sa benvolguda Barcelona, may los fills d' aquesta ciutat, may los que habitaren en ella y en sos contorns, may los qui l' han invocada ab verdadera fé han quedat sens lo consol que demanavan. Sempre la Santissima Verge ha escoltat los prechs de sos predilectes fills.

Una nit, va aixecarse en lo Mediterrá una tempestat horrorosa; pareixia que 'l mar tocaba als nuvols absas onas; lo cel s' obri llensant un torrent d' aigua, pedra, trons y llamps despedia 'l cel ab horrorós terratremol y 'ls barcos amarrats al port de Barcelona se veijeren casi á fons amenassats per los elements.

Mar endins, una barca tripulada per uns pobres pescadors, era juguet de las encrespadas onas. Los pals trencats, perdudas las velas, donant salts y tomballons, los tripulants creyen veurer molt prop la mort y ab ulls espantats miraban aquellas onas que havian de ser la seva sepultura, pero ¡ay! moririan junts, lo pare abrassat ab sos fills, que tots tripulaban aquella barca prompte á desapareixer.

Lo pare, recordant que la Mare de Deu de la Merce havía socorregut en un cas semblant á un de sos companys, proposá á sos fills que junts l' invoquessin, prometent á la Verge una humil presentalla y visitarla al saltar en terra.

Tots pregaren com apenas may havian fet.

Amarrats los uns ab los altres, varen agenollarse de la manera que 'ls va ser posible y tan fervents devian ser sos prechs que va sembrarlos veurer á una senyora de graciosa y mistica mirada, vestida de blanch, ab corona de reyna y circol d' estrellas, sostenint ab una ma 'l cetro y ab l' altre un Nen, hermos com lo sol del mitj dia y ab cabell ros, com d' or. Rodejada de nubols per los que hi sobresortian una multitut de caparronets rossos, va ficsar la vista en los naufrechs, y estenent sa ma dreta sobre las onas, aqueixas van deixar pausadament de roncar, lo cel va acallar son estrepitós terra tremol y... la Senyora va desapareixer.

. . . . . .

Al trencar l' aubada, pujaren los religiosos al camaril de Nostre Senyora y trobaren los vestits de la Verge completament mulláts.

Preguntaren, tractaren d' inquirir la causa de aquella estranyesa, mes ningú pogue donar compte de res.

Plens d' admiració estavan encare los religiosos, quan uns pescadors penetraren en lo camaril y llensantse als peus de la Verge esclamaren: ¡Oh Verge, Vos habeu vingut á salvarnos del naufragi; á Vos debem la vida.

La Imatge que 's venera en nostra iglesia de la Mercé s' havia trasladat per voluntat de la Verge al lloch de perill ahont havia sigut cridada. Res es de estranyar, quan son Original Santissim deixá en la Gloria la companyia de son Fill estimat per baixar á nostra terra y protegirnos ab maternal carinyo.

UN GAT DELS FRARES.

GOIGS

Puig teniu, sense sospitas
un talent tan especial,
Preservádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Ja que sou ¡oh senyor Mestre!
nostre amich y consultor,
siau nostre defensor
en aquesta gran palestre;
si per cosas inauditas
amenássa 'ns algún mal.
Preservádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Vos, senyor, que per fortuna,
empuyant vostre fuét,
espolsau á tort y á dret
desde vostra gran tribuna;
y ab paraulas eruditas
triomfau de un modo tal:
Deslliurádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Com sou vos, per exelencia,
l' únich ser privilegiat,
que dihent sols la vritat
fins trobau la quinta essencia
de las pessas mes petitas
ab un dó poch natural:
Preservádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Si algún jorn, per fera audacia
nos troben sota un parany
ó sorpresos ab engany
nos enredan, per desgracia,
ab las trampas infinitas
del sufragi uniuersal:
Deslliurádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Si ab paraulas peregrinas
horchatessen nostra sang
ó ab un puro del estanch
nos donguessen las *matzinas*,
ó ab historias, mil, *fingitas*,
nos atrau un *deslleal:*
Preservádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Si algún tipo dels que *corran*,
nos vulgués masonisar,
pretenent arrebatar
las creencias que no 's borran;
y ab discursos y visitas
nos atissa envers lo mal:
Deslliurádunos, Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Si la gent conservadora,
lliberala, fusionista:
ó terciária--Silvelista,
presupuesto vividora;
ab pamplinas y chinitas
nos enjega al *pedregal:*
Preservádunos Mestre Titas,
del contagi lliberal.

—

Cuan la Espanya *restaurada*
com un moble de caoba,
quedi ja *casi com nova*,
y un cop feta la *bugada*,
si ja may tenim sospitas
ó un indici d' altre mal:
Escombrádu, oh Mestre Titas,
eixa peste lliberal.

—

Cuan Espanya quedi lliure
dels partits *restauradors*
de *cacichs* y *xucladors*
que ni deixan tan sols viure,
fent desgracias infinitas
y causant no més que mal;
Arrancádu ¡Oh Mestre Titas!
la mala herba lliberal.

—

Puig teniu, sénse sospitas,
un talent tan especial:
Allunyádu ¡Oh Mestre Titas!
fins lo nom de lliberal.

FLOSTICH.

Sepbre. de 1897.

FUETADAS

En Castelar es home molt original, si prescindim de la cassussa que sempre tregina.

Quan va sapiguer que 'ls carlistas tenian cent mil homes disposats a carregarse la carrabina al coll, va esclamar:

«Si 'ls carlistas llensan al camp un milió d' homes, jo 'ls hi enjegaré dos milións de ideas.»

¡Magnifich, don Emili!

Pero, 'm sembla que lo que vostè faria, seria engullirse dos milións de pans de sis lliuras.

Deu l' hi conservi la gana.

—

Segóns diuhen algúns lliberals lo San Pare ha escrit á Don Carlos perque s' abstingui de combatrer la Regencia.

¡Que 'n son de llestos aquests lliberals!

Aixis com los burros sempre somian cibada, los lliberals somian sempre que 'ls carlistas han de morir aplastats sota una tiara.

Pero, son verdas.

—

¿Y en Weyler?

Després del succés desgraciat de Victória de las Tunas, segueix be en sa important salut.

Apesar de la imprevisió.

Y de la falta de direcció.

Y de la seva ridicula situació.

Totorotó...

—

Lectors, prepareus y escolteu aquesta catilinaria:

«Considerant que no es un crim l' homicidi politich y molt menos quan serveix per desferse d' un enemich que disposa de medis per impossibilitar l' *amancipació* d' un poble, y considerant que Fernando Rey de Napols es el major enemich de la independencia italiana etc. etc. *Se ofrece una recompensa de cien mil ducados á aquel ó aquellos que libren á Italia del sobredicho tirano;* y no disposant la caixa del comité més que de xixanta cinch mil, los restants trenta cinch mil serán reunits per suscripció.»

Aixó ho diu un document masonich circulat per lo grant Orient en Maclni.

Per lo tant, si la major part dels nostres grans homes politichs lliberals son masóns, y ho son, com es de suposar, ab conelxement de causa, son també per conseqüencia una colla d' assessins y criminals que be mereixen la forca.

¿Ho ha entés, senyor Morayta?

¿Qu' es vostè, lo quefe de la qüadrilla?

—

¿Sabeu quin periódich de Barcelona es l' *orga* oficial de la masoneria?

5 céntims

HISTORIA D' EN TRAMPAS

5 céntims

Vida, miracles é historia
del general més famós
que ha omplert la Espanya de gloria.

—Será aquest nen vostre orgull—
los va dir una gitana.
Y nasqué ab la estrella... al úll.

Es fill, no se pas d' ahont,
pro, quan petit, ja la dida
l' hi deya 'l *niño llorón*.

Ja més gran, at molta manya
feya 'ls soldats pel carré
ab una espasa de canya.

—Agenollat, carcamal;
ets tan ruch, que potsé un dia
arrivis á general.

Als caballs se aficiona
y 's feya amich dels gitanos
perque 'l deixessin montá.

—Militar vull serne jó
va dir un día al seu pare;
—que ,ls llibres ,m fan pudó.

—Tinch ja los botas llimpiadas
¿quí sab si temps á venir
sentiré *corazonadas*?

Ja es casat, votoalisto,
y ab la costella al costát
¡no s' en dona poch de pisto!

Ab modo fí y elegant
conquista cert personatje
polítich molt important.

Y 'ls dos traman la conjura,
per proclamá 'l nen Alfons,
ab la més grossa frescura.

—Si per cás no 'm surt be 'l trét,
en lloch de dir Alfons dotze,
diré: *Viva Carlos sét*.

—¿S' han alsat los carlinots?
Me caso ab élls; sempre surten
ab aquests estirabóts.

—Lo que 's pot comprá ab diners
no es may cár; si don Francisco
fos molt amant dels calés...

Si parlessin las parets
¡qué de cosas no dirían
d' aquest parell de ximpléts!

Lo general; molt valent,
passa cuarantavuit horas
sols ab séva y aiguardent.

—¿Los carlins son á Ripoll?
Donchs yo m' en vaig cap á Targa
que 'm fá molt mal l' ull de poll.

—No hi ha un carlí per llavó.
D' avuy avant, podrán dirme
lo gran pacificadó.

—¿De Cuba la insurrecció
estalla potent y forta?
Donchs cap allá falto jó.

—¿Qu' es qüestió de parné?
—No señó de disnidá,
y á mí no me insulte osté.

Pro 'l pastel fou arreglat,
quedant fins altre vegada
lo pais pacificát.

¿Los moros 'ns buscan brega?
Apa, Trampas, cap allá
qu' Espanya está molt de pega.

Trampas y Muley Araaf
mohuen més y més gatzara
que no un mercat de Calaf.

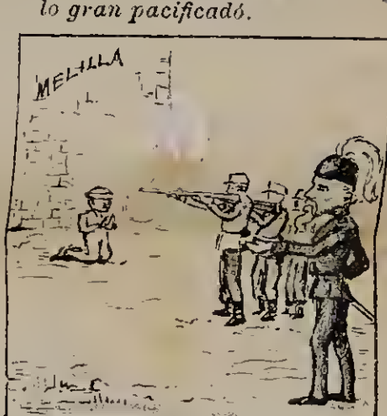

¿Qu' has fet desgraciat Farreu?
Si has tallat la orella á un moro
ja 't pots encomená á Deu.

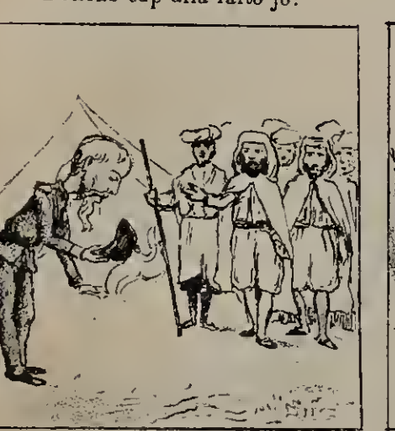

—Senyor: la sang derramada
ab uns cuants chavos morúns
quedará ben compensada.

Mentres passava revista
dels soldats, va ser *ferit*
per una bomba anarquista.

Altre volta l' insurgent
s' escampa per la manigua
y á Cuba va diligent.

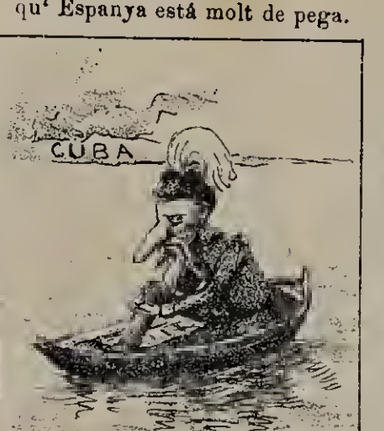

Macéu no está de *camamas*
y en Trampas se 'n torna prest
ab la cua entre las camas.

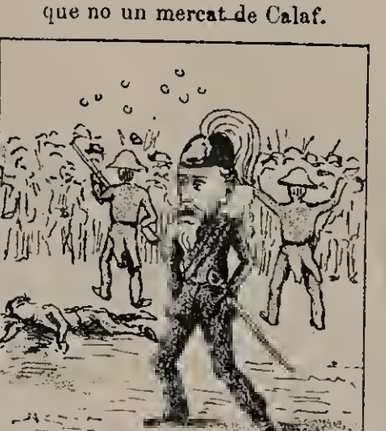

Aixi 'l varen aclamar..,
¿Qué es esto? Un hombre muerto.
Puede el baile continuar

Per premiá tal saragata
no se qui... va regalarli
una vagilla de plata.

En Borrero 'l desafia
pro... ¡ay!... oportunament
va arrivar la policía.

Per passá 'l temps calorós
a Tayá pren la fresqueta
portant la vida de gós.

Per la crisis que en Tetuán
va promoure ab la *boleya*
va aná á Madrid al instant.

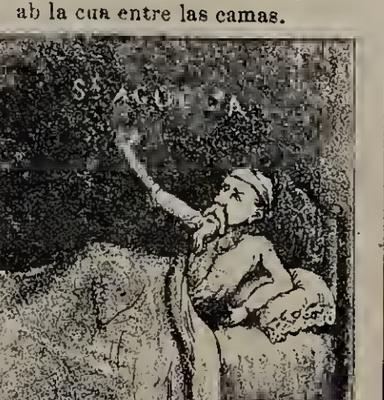

—¡Cánovas mort!... ¡Angiolilli!...
Are no hi hanrá ningú
que lo meu poder humilli.

—Escoltam, Silvela, atent;
y si juras obehirme
serás Jefe-President.

¿Altre volta al altre mon?
aixó es pitjor que l' adagi:
Roda 'l mon y torna al Born.

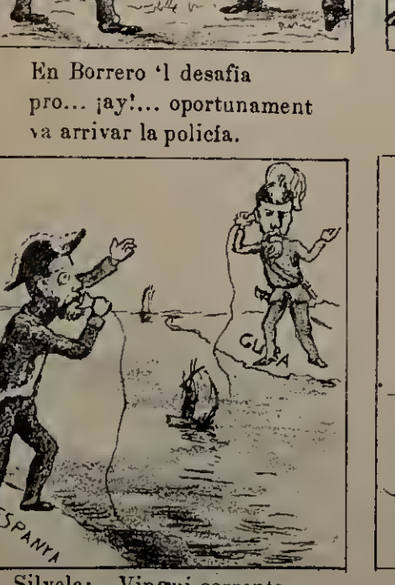

Silvela:—Vingui corrents
que s' han alsat los carlistas,
y nanfraguém per moments.

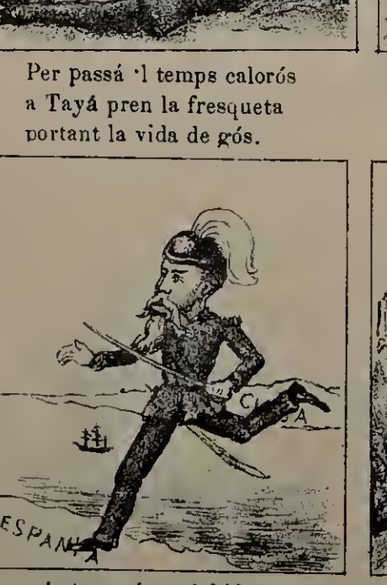

—¡Autonomía malehida!
L' hem concedida als cubans
¡y ara si que l' hem fregida!

Las primeras precaucións
son, que quedin garantidas
las nostras institucións.

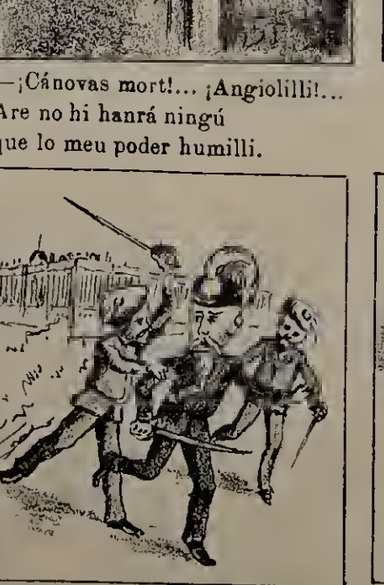

¡Ay Trampas, has ben rebut!
—¡Jo nagués dit viva don Carlos
avans de veurem perdut!

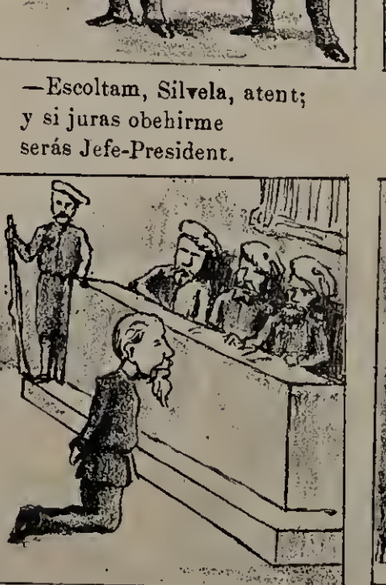

—¡Per' mor de Deu, no 'm mateu!
Diré viva Carlos septim
cent mil voltas si voleu.

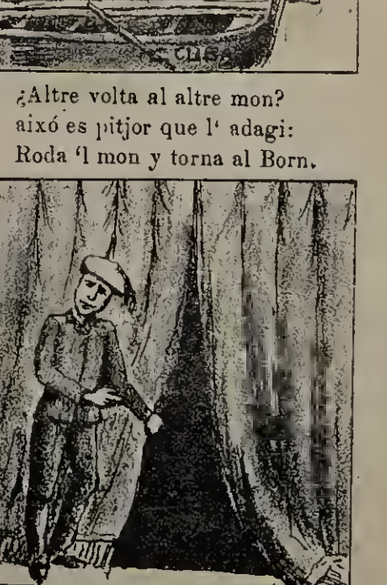

¿Qué l' hi van fer los carlins...?
Lo qui vulgui sapiguerho
que 's digni passá aquí dins.

¿No? donchs es aquell que, per fer mal y cebarse en la comunió Carlista, prescindeix del honor, de la decencia y de la dignitat, qualitats que no ha conegut may.

¡Deu nos guardi de monstres!

Y d' un raig de cossas.

—

Las apreciacións publicadas per l' *Heraldo* de Madrit sobre l' exercit y 'l partit carlista, ha obligat al Exm. senyor Marqués de Cerralbo á dirigir al citat periódich el següent telégrama:

Lucerna 16 (11-15 n.)

Director del Heraldo.

Estranyat acabo de llegir tot quan, referent á mi, publica, com á rumor, lo seu important periódich, en lo número corresponet al dia 12 del actual.

May he aconsellat ingratituts é injusticias que la rectitut y 'l cor de Don Carlos rechassan tan com jo; y nostres proposits son, recompensant d' un modo complert als leals carlistas, reconeixent los graus al actual Exercit, enaltirlo y posarlo al nivell que l' hi correspon entre 'ls primers d' Europa.

Me complasch, finalment, assegurant que 'l manifest del 20 de Janer va redactarse sens cap deficultat ni divergencia.

L' hi suplico la inserció integra d' aquest telégrama.

Marqués de Cerralbo.

—

Lo divendres passat, en lo primer tren de San Joan de las Abadessas, va sortir en direcció á Olot l' ilustre diputat a Corts Exm. senyor don Joaquim Llorens.

Varen sortir á rebrel lo senyor arcalde y varios consejals, lo senyor Rector dels Escolapios d' aquella vila y un numerós grupo de correligionaris.

Lo matelx divendres á la nit va ser obsequiat ab una serenata per la banda municipal.

Lo senyor Llorens sortirá dintre pochs dias cap á Lucerna y Graz per reunirse ab los demés diputats y Marqués de Cerralbo.

L' hi doném la mes cordial benvinguda.

—

En Navarro Reverter, aquell *ché* que algúns valencians recordan encare ab justa indignació, apesar de la excomunió ha seguit desempenyant la cartera ab la mes pasmosa tranquilitat.

Sembla que la Regent ha sentit molt aquest percance.

Pero no hi ha hagut ningú capás de donarli una puntada de peu al capdevall de l' esquena y treurel del Ministeri.

Y s' ha donat l' espectacle de que una nació católica tolera un ministre anatemisát p. r la Iglesia.

MACBETH Y BANQUO

Los célebres personatjes d' una de las inmortals obras del gran dramaturg inglés han ressussitat en nostres presents temps. Representa al primer 'l munyoch de papanatas atacat de carlofobia, y figura 'l según, que per cert es lo blanch de las rabietas d' aquell, per la pó que l' hi tenen, la Comunió Carlista.

Tothom sab que aquesta ha sigut enterrada diferentas vegadas, que han cubert la llosa de son sepulcre ab groixudas capas de guix y arena, que s' hi han revolcat y las han trapitjadas cent voltas, fentli totas las burlas y desprecis, denigrantla, culpantla d' un sens fí de crims horribles que en veritat sols ne son autors morals y materials los calumniadors.

Han vist al cap de temps, que las terras apiladas sobre la llosa 's removian y á la forsa han tingut de convenser 's de que, pensantse enterrar un mort, ho feren á un viu, pero un viu de gransforsas, que movent un sol bras alsava llosa y terrúm y ho tirava tot á regular distancia, en qual moment han comensat 'ls sustos, las corredissas y 'ls crits de socorro, efectes de la pó que no ,ls deixa dormir ni reposar, puig que per tots cantons 'l veuhen y 'l temen.

Mes los brams, ó mes ben dit, los udols que 's llensan al creurer 's solsament que Banquo viu, no 'ls llensa pas el poble honrat que sols desitja treball y justicia, nó, no es aquest; son los criminals que millor 'ls pertany uns pesats grillons y molts d' ells ben dignes de la forca. Aquests lladres que ab tota seguritat han robat cobartment al poble en formas mil vegadas pitjor que 'ls de camí rál, gent traficant ab la justicia y la sang del pobre; sers racionals sí, pero emancipats de Deu que careixen de tot principi de moral, de dignitat y d' amor al próxim, per lo que quedan convertits en semi-feras y qual únich fí es sols fer diners, vinguin d' ahotn vinguin y com vinguin, mentres vinguin á omplir las sevas butxacas.

Y pot ser tenen rahó. Regnant l' anarquisme, tindrian lo camí més expedit per arreplegarne més, y més á la descarada; podrian exibirse tal com son, villans, cobarts y assesins. En mitj del burgit, podrian satisfer lo desitj que tenen de carn humana y aventatjar á las hienas y panteras, amigas de carn morta.

De valents ya ho serian, atropellant á criaturas, á donas y vells, mes lmcapassos de posarse front á front per pó de una trompada.

Ja se suposa que per élls es millor la anarquia, tota vegada que aquesta es sa filla llagitima; l' hi donaren el ser, l' han alletada ab lo biberó de la farsa, l' han feta creixer y la sostenen encara ab sos fets y ¡está clar! regnant ella, potser seria agrahida y 'ls faria sos capitossas

Gent aixis, no deu estranyarnos que udolin al sentir parlar de carlins, quan saben que aquests pregonan principis fixos é inmutables, com son, la religió, l' honradés y la justicia y per forsa han de ser castigats los crims dels culpables.

Sí, la justicia que vivifica á la Comunió Carlista es lo que fa udolar á las feras que per urpas blandelxen la ploma per empastifár de veri paperots indignes de qne cap persona decent hi passi los ulls.

Treyeuse la careta, farsants que us anomeneu republicans y lliberals, que sols procureu pel vostre profit, que no us fieseu en sacrificar als mateixos dels vostres que de bona fe molts d' élls se sacrificaren un dia. ¡Miserables! que sols teniu alé per escampar calumnias, personisantlas en aquells que ja sabeu que no poden arribar á fervos grinyolar ab la punta de las botas... Mes, aprofiteuvos ara que la ocasió es bona... que ja s' acabará promte.

. . . . . .

Sí, Macbeth; l' alsinar de Bimam está moventse, va cambiant de lloch; lo teu poder tirá y déspota, agonisa y no ho duptis pas, la descendencia de Banquo en lo número correlatiu de VII, regnará y la pagarás cara.

Per lo tan, preparat per la contrició, fes examen de tos vergonyosos fets que serán inexorablement jusgats per jutges incorruptibles.

Pensa ab la mort, mes no mort noble sino miserable como ha sigut ta vida. La llepra ha de consumir tas carns y los cuchs y reptils asquerosos han de devorar tos ossos perque no quedi de tú ni rastre ni pols, y si sols 'l recort per malehirlo totas las generacións vinentas.

MACDUFF
per encarrech
LO MESTRE VELL.

Contestació

S. D. S. R. H.

Castellar del Vallés.

Molt senyor meu y estimat germá en Jesucrit: No dupto pas que vosté no mentelx al afirmar que es un bon católich y si es aixis, molt tindrá adelantat devant de Deu. Pero, dech advertirli; que tots los de aquesta població tenen dret á sortir en defensa dels aludits per en *Flistis* desde las columnas d' aquest periódich, pero á lo que no tenen dret es á insultarme de la manera que fan algúns, sens tenir en comte que jo no conech á ningú d' aquest poble. pero si exijeixo la deguda responsabilitat als que firman las correspondencias.

Ja ho sap, ara. Vosté firmi las cartas, carregi ab lo corresponent compromis, y llavors las hi publicaré ab molt gust y agrado.

Y lo demés son trons.

Son affm. servidor q. b. s. m.

LO MESTRE TITAS.

LLISSONS SENMANALS DE GRAMATICA

Esplicadas en las anteriors senmanas las deu classes de paraulas que constituexen la oració, en Titella estará, de segú, disposat á sufrir un exament; y ¡ay! d' ell si no respon bé. Lo que es avuy, no sopas á casa teva. A veurer.

—¿Qu' es *nom*?

—La paraula per la qual se nombra alguna persona ó cosa: per exemple: *Sagasta, Martinez-Campos, carbassa, patata.*

—¿Qu' es *article*?

—Una paraula que per si sola no significa res. S' emplea avans d' un nom, com per exemple: *Lo Congrés, los diputats, la gavia, las ratas.*

—¿Qu' es adjectiu?

—Es una paraula que anyadeix al *nom* ideas de unitat, de forma, de color etc, com per exemple: *Un ministre fart, un cessant flach, un contribuyent groch.*

—¿Y pronóm?

—Lo pronóm es una paraula inventada per evitar la repetició del *nom*, per exemple: *Nos burlem dels lliberals perque* ELLS *son una colla de gats dels frares.* ELLS, que representa als lliberals, es un *pronom.*

—Va be, va be, Titella; surtirás un deixeble aprofitat.

Vamos á veurer.

—¿Y qu' es *verb*?

—Lo verb es una paraula que serveix per indicar las accions, los sentiments, la situació ó l' estat en que 'ns trobem. Exemple: La dinastia tremola. Lo gobern nos enganya. Lo poble sufreix.

—Requetebien, Titella; tu serás algo, vaja que si.

—¿Y participi?

—Es una paraula que á un mateix temps es verb y adjectiu: Lo Tresor *arruinat.* Lo gobern, *aburrit* La llibertat, *prostituida.* Carlos septim, *esperat.* Y s' anomena participi perque participa del *nom* y del *verb.*

—¿Y l' *adverbi*?

—L' adverbi es una paraula que 's posa prop del verb per indicar la manera com se verifican las accions, lo temps y l' ordre ab que 's verifican com per exemple: Los lliberals y conservadors 'ns entretenen *agradablement.* Los pillos y 'ls lladres fugirán d' Espanya *molt promte.*

—Bravo. bravo, bravo y bravo.

—¿Y la *preposició*?

—Aquesta 's coloca avans del lloch, del temps, del objecte de una acció. Exemple: Poseu un grapat de cibada EN la taula del Congrés y veureu com los ministerials s' hi amorran.

—¡Titella, Titella no descarrilis y ves al grá.

—¿Encare no es prou grá la cibada?

—Deixat de quentos, Titella, y digas:

—¿Qu' es conjuncio?

—La paraula que serveix per lligar y unir las ideas, unas ab altres: «Ortiz es un carlofobo de pura rassa; PERO los seus brams no pujam al cel Y la seva barra es mes grossa que la del Avi del párque; SI encare xerra tant, es *perque* cap carlista vol embrutarse las mans al clavarli una bofetada. Las paraulas PERO, Y, SI, PERQUE, son *conjuncions*, es dir, enllás, unió.

—¿Y la interjecció?

—Es lo crit que 'ns fa llensar la alegria, el dolor, la sorpresa, la admiració etc.

¡AH! Silvela,
si per anans' en al llit
¡no tenim altre candela!
¡OH! general del *llorón*
¡que m' en fás de *compezion*

—¡Vina, Titella! Un abrás, un petó... ets un deixeble de primera; tu ets capás d' honrar l' escola del Mestre Titas. Jo 'm proposo ferte home... ¡aaah!

—¿Que té senyor Mestre?

—Mira, Titella, he llensat una interjecció... ¡Si tinch tanta carpanta!

. . . . . .

La senmana próxima, si no s' han aixecat encare los carlistas, continuaré las llissons y entrarém á la part mes peliaguda de la gramatica. Adeu siau, noys, y fins lo vinent dissapte fareu festa, perque es just que participeu de las festassas que ha disposat l' ajuntament per celebrar nostra festa major.

SARDANAS

A Madrid tocan sardanas.
—¿A Madrit? ¡be es ben estrany!
—Si senyor, sardanas llargas
y 'l pais las va ballant.
Lo president de Ministres
toca molt bé lo *fluviol*,
en Trampas lo *tamborino*
y en Silvela lo *violón.*
La *trompa* toca Sagasta
y la *tenora* en Moret.
tots plegats fan eixa orquesta
per teni al pais distret.
Y 'l pais balla que balla
y per mes que está cansat
al compás de la sardana
seguirá fins reventar.
Mes, nostre R... vindrá un dia
y la *murga* acabará.
Senyor, feu que promte sigui
qu' estem cansats de ballar.

Un Nas-plá d' Olot

SARRIÁ

Molt estimat senyor Mestres Titas: Després d' haver fet campana algunas senmanas en la seva escola, vinch avuy altre volta á donar la llissó.

Primerament, comensaré per dirigir un carinyós saludo al «Verdadero Sarrianés», quinzenari que 's publica en aquesta població, perque no plany á ningú que no llauri dret, ni segueix altre camí que el de la rectitut y de la justicia.

En cambi hi ha un senmanari que no pot anar ni ab rodas, que s' ha permés alguna vegada molestar al Circol Tradicionalista, sens dupte per venjarse de cert fallo donat en junta general contra algún dels interesats en dit senmanari:

Ab motiu dels funerals d' en Cánovas, va publicar aquest senmanari una llarga ressenya, fent notar que *la concurrencia era escassa.*

Be podia dir la veritat y no disfresar lo fiasco; ó dir que la concurrencia 's componia dels celebrants y los senyors Miralles y Mumbru.

També va ferme gracia un altre suelto del mateix senmanari *El Sarrianés*, en el qual afirma que, havent presentat la dimició de concejal nostre estimat amich lo senyor Margenat, deu procedirse á novas eleccións per omplir la vacant, ab lo que demostra que está molt poch enterat de la lley municipal y menos de lo que, en cassos semblants, disposa l' article 20 de la mateixa.

Los carlins de Sarriá, seguim molt esperansats y preparantnos per lo que pugui venir.

Y desitjantli bona salut y tranquilitat, espero ferlhi alguna visita quan las mevas ocupacións m' ho permetin.

De vosté affm. S. q. b. s. m.

NASTIS.

Sarriá 20 de Septbre. 1897.

Tip. Lit. J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.

ANY I. BARCELONA, 2 DE OCTUBRE DE 1897 NUM· 15

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Extranger semestre 3 pesse tas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

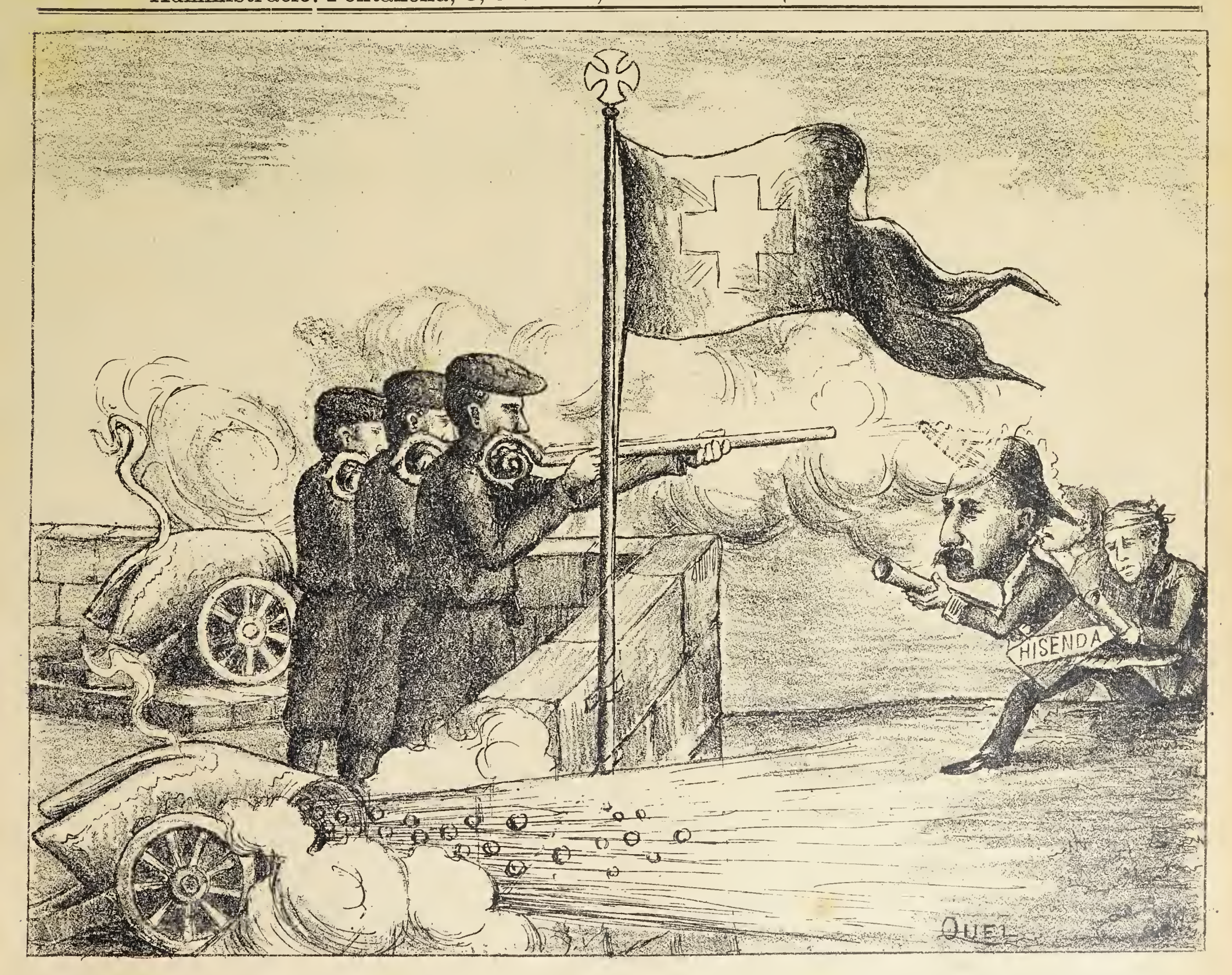

Si 'ls baculs fossin bons mausers
y cada mitra un canó,
pot ser no trepitjarian
tan freqüenment la rahó.

Alabada sía per sempre la infinita Misericordia de Deu.

Fa pochs dias, varem llegir la retractació del Reverent don Bartomeu Gabarró y Borrás, remesa per la Suprema Congregació del Sant Ofici pera que 's fés pública en la prempsa católica.

No la publiquem per lo molt espay que ocupa, pero direm que en ella abjura sincera y solemnament de tots los errors y afirma que per interseció de la Verge Maria ha alcansat del Sant Pare lo perdó y absolució de las censuras que pesavan sobre d' ell, y publicament reproba y condemna tots los seus escrits, discursos y actes contraris á las ensenyansas y lleys de nostra Santa Iglesia Católica. Afirma, ultimament, que fora d' aquesta, no hi ha verdadera pau de cor ni salvació eterna.

¡Mentida sembla que hi haigi sers que pretenguin desconeixer la ma de Deu en certs aconteixements!

Ja hi ha periódichs impios que ab motiu de la retractació del Rnt. don Bartomeu Gabarró, fant relluhir lo succehit ab en Leo Taxil, aquell farsant gabaitx que per esplotar als católichs va fingirse convertit, pro que, convertit y tot, nogociejaba y estafava á tot bitxo vivent. Apenas cap traductor de las sevas obras ha cobrat un céntim. ¡Masó havia de ser!

Pero, consti á totas las rabietas dels impíos, que pataleijan de debó sempre que se 'ls escapa una presa, que nosaltres creyém á cegas la retractació del Rrt. Gabarró, per que tenim datos per poguer confondre als enemíchs de la Iglesia que de tot s' aprofitan per fer mal, pero que debem callarlos per motius alts y poderosos.

Molt temps ha veyem ab los ulls de la fé que la Gracia de Deu rodejava al Rnt Gabarró, y per fi podem alegrarnos los católichs y donar gracias á Deu que may abandona als mortals que viatjem per aquesta vall de llágrimas.

Alabada sia per sempre la infinita Misericordia de Deu.

SAID

FUETADAS

Durant la passada senmana, la policia va agafar á cinch tiradoras de cartas que tenian la casa plena de parroquians.

Apostaria qualsevol cosa qu' entre 'ls tals ne hi havia cap carlista, ni cap católich á secas.

Perque 'ls llanuts no acostumem á ser tan bestias. Ni á tenir lo morral tan ample.

¡Sembla mentida!

—

Segons llegim en la premsa local, los senyors don Joan Bta. Falcó y don Pere Buxareu, director y redactor respectivament del nostre estimat company «El Nuevo Cruzado» han passat á formar part de la redacció del «Diario Mercantil» de aquesta ciutat.

—

Are diuhen que 'l senyor Bisbe de Mallorca es carlista.

Y que per aixó no ha titubeijat un moment en disparar bala rasa al gobern.

¡Zambomba!

Es dir, que si s' introdueix en nostra casa un quidam que vulga espolsarnos 'ls quartos, no som lliures de donarli una garrotada?

Está vist que, quan una persona fá una acció que demostri ser tot un home de caracter enter, ja l' hi diuhen dessaguida: Carcunda.

Deu nos conservi, donchs, la carcunderia.

—

Un estimat suscriptor nos pregunta si creyem que pujarán los lliberals.

Per nosaltres, que pugin com mes aviat millor.

Y que toquin lo chim... chim d' en Riego.

Y que vingui la *gorda*.

Aixis com aixis, las vegudas amargas no hi ha com empassarselas promte.

Pero, per ara, creyem que hi haurá conservadors fins per any nou.

Y any nou, vida nova.

Pero, llavors, nova de veritat.

¿M' entenen?

—

Que 's preparin nostres estimats lectors per caurer d' espatllas.

Per sant Carlos, «Lo Mestre Titas» publicará un número extraordinari en el que nostres colobora-dors s' hi lluhirant de debó:

Será de doble tamanyo y ab láminas y... no ho preguntin...

A saquejar butxacas tocan...

—

La vetllada que la Joventut Carlista va celebrar lo dissapte passat, va ser de las mes concorregudas.

Tots los números varen ser aplaudits ab entussiasme.

Felicitem de veras á dita Joventut Carlista.

—

Lo Centre de la Unió Republicana va celebrar una vetllada en obsequi als senyors Salmeron y Morayta.

Pero va resultar una plancha.

Perque en Salmeron y en Sol y Ortega no 's van entendrer.

¡Pobres republicans! ¡Quan los compadeixo!

Ja m' ho deya lo senyor Llorens: Son molts gefes, ab diferents maneras de pensar. La unió republicana es impossible.

Y es veritat.

Figureuvos un estable ab vinticinch mulas guitas y ja teniu lo que seria una assamblea de republicans.

Serla l' *acabóse*.

Agudesa d' una reina

En una de las regions occidentals de la Patagonia existia un poble cathogglokk (1), regit per una reina viuda que, segóns los seus ministres y cortesáns, era una dama plena de virtuts y adornada de altas dots de gobern y caritativa en extrém, pero, segóns la opinió dels gobernats, no passaba de ser una senyora honrada pero del puny molt estret y molt aficionada á amontonar riquesas.

Lo poble que, á mes de ser religiós en extrém, recordava ab anhel los seus passats monarcas, guerrers, heróichs, capassos de posarse al frente de sos gaclrubks (2) y pródichs fins á empenyarse las joyas si las necesitats del poble ho exigian, miraban á la reina ab cert recel y publicament manifestaban sas simpatias per Solrac, augusta persona de qui 's deya s' havia arrebatat la corona que per llegitimitat l' hi pertenexia.

La reina, que aparentaba no ficsarse en los sentiments del poble, á solas reflexionava seriament las cosas y no deixaba de compendrer sa falsa situació y la possibilitat de que un dia esplotés la ira popular y llavors, camas ajudeume cap á una regió vehina d' ahont procedia.

Pero, lo que no pensa una dona no ho pensa pas ningú; y un dia, que per cert feya un sol magnifich, la reina va ferse las següents reflexions:

—Lo poble es en extrém cathagglohkich (3) y per lo tant, la veu dels Khaykipps (4) será escoltada y obehida per tothom. Procuraré atraurels, élls que dirigeixen la conciencia dels homes y que 's dihuen enviats de Deu; y si á l' un l' hi dono una beyrutha (5) y al altre un burktooft (6) y al de mes en llá una cattuffkaa (7) ¡com será que 'l meu trono no vaigi tirant á rodalóns y empentas!...

No se si va donar resultat lo plan ó agudesa de aquella reina, puig, l' historiador s' ho calla, pero de tots modos, no deixa de tenir punta la estretagema de la reina á qui á lo menos lo poble deu reconeixer altas dots de gramatica parda.

IGNOCENTÓ

(1) Religió d' aquell poble.—(2) Soldats.—(3) Paraula que equival á religiós.—(4) Sacerdots.—(5) Especie de pell de canonge.—(6) Especie de mitra que usaban los grans acerdots. —(7) Suposém que voldrá dir prebenda.

¡Quin bullit!

¡Mare de Deu, quin bullit!
¡Quinas senmanas de tráfechs!
De senmanas com aquestas
preguém que no 'n vinguin gaires.
¡Refoll! Venen los diaris
ab unas lletras com casas,
manifestantnos ben clar
unas noticias molt aspres.
Jo crech que los lliberals
si acás lleigeixen certs partes
si no 's moren de canguelis
de segú, cahuen de espatllas.
Lector: tu 'm preguntarás
pues, y donchs que hi ha? que passa?
Que s' aixecan los carlins,
que ja son á la montanya
y que ja n' han marchat dos
¡no mes dos! á comprar armes;
que 's nota molt moviment
per llá 'ls cantóns de Navarra,
que han desembarcar fusells
á las costas de Russafa.
Que hi ha trenta batallóns
á punt de sortir de casa,
que 's tenen reuniónes...
que 's fa molta propaganda
es dir ¡que ni ha un vagól
una verdadera alarma.
Algúns periódichs sérios
é imparcials de camama
aconsellan al gobern
que no s' adormi á la palla
perque 'ls carlins son tremendos
y poden fe una desgracia.
Y si arriba á passar res
¿qui será lo responsable?
Quan Cos-Gayon sent aixó
ja li fan figa las camas,
mes, per dar lo cumpliment
á aquests cuatre xerrayres,
se revesteix de valor
y ¡nyach! empunya lo sabre
y lo *Correo Espanyol*
es 'l qui reb las trompadas.
Ja 's pot dir qu' es un prodigi
si pot passá una senmana
sense que lo denuncihin
dotze ó quinse ó vint vegadas.
Y ésta clar, los lliberals
quan vehuen eixas hassanyas
d' un ministre tan valent
y d' un fiscal tan... amable
exclaman: *Esto va bien,*
que se repita. ¡panarras!
¿Ahont es la llibertat
de que sempre feu alarde?
Pels *republi-gossos*, tot,
pro pels carlins ¡la mordassa!
Aquests *fili-embusteros*
que inventan tantas patranyas
y que per tot arreu vehuen
no mes que carlins y armas
se 'ls ha de dir: Escolteu
no mes que duas paraulas;
¿vosaltres veyeu carlins?
O lo que veyeu ¿son *papas?*

Un batxiller de rabost.

VILANOVA

Senyor Mestre Titas: Molt éns complau á tots los carlistas d' aquesta vila l' hermos espectacle qu' estém contemplant tots los dissaptes y diumenjes; aixo es. de que per tots los carrers y plassas se sèntin las següents paraules ditas ab potent y fogosa veu «*Lo Mestre Titas*» *qui 'l vol?*

No 's desgargamella en vá lo bon subjecte que aixis crida, puig que á cada moment carlistas y no carlistas, l' están aturant pera comprarnhi; los primers, ab la dolsa convicció de que compran un pe-

riodich que defensa sos tendres ideals; los segons uns qu' eran antes assiduos lectors de la *Campana de Gracia*, desenganyats ja de las paparruchas que tan sols inserta aquest paperót, han pres ja lo determini de no recordarse mes d' ell y emplear los ratos d' esplanció ab la moral lectura del instructiu y chistosissim *Mestre Titas*. Y, ¿perque no dirho? N' hi han d' altres. personas que havent viscut fins are ben allunyades de la politica no ha deixat de cridalshi l' atenció la dolsa veritat ab que parla un periodica carlista que com «*Lo Mestre Titas*. dóna forts latigassos als que sols trevallan pera arruinar moral y materialment á la nostre pobre y desventurada Espanya. Y aquestas personas que aixó notan comensan ja per simpatisar ab nosaltres los lleals defensors del sant è inmortal lema de Deu Patria y Rey; y si avuy simpatisan, demá no hi ha dupte, serán ja dels nostres, llavors se veurá palpablement que la verdadera obra del *Mestre Titas* haurá estat per tot Catalunya, de regeneració carlista.

Endevant y fora, mon senyor Mestre: Tots los carlistas qu' estém al corrent de sa primera campanya en que tants beneficis reportá á nostra Causa, anhelem de cor, que la present sigui digne compendi d' aquella; també desitjem que, cuan arribi el suspirat dia de deixar lo látigo per l' espasa, sigui ja d' una vegada pera lograr lo benhaurat triunfo del Dret y de la Veritat.

¿Li estranyará tal vegada, senyor Mestre, com á molts estranya, de que en aquesta vila que te fama de liberal hi haigi qui alxis s' espressi? No; vosté ja sab. que lo partit carlista onze ó dotze anys endarrera, per molts ignorants era un cadavre; donchs avuy gracias á la escelent organisació creada per lo mólt digne Delegat de nostre August Jefe, lo Ecm Sr Marques de Cerralbo, desde las grans ciutats fins los mes petits reconets d' Espanya, estan já ben instruits tots. respecte del pervindre. ¿Y nostre aymada Vilanova habia de mostrarse estranya á aquest moviment? Jamay. Un fort núcleo d' homens d' esperiencia. son la salvaguardia del numerós jovent que 'n nostre vila está adicte á Deu á la Patria y al Rey.

Per avuy, prou, senyor Mestre: Un altre dia si á Deu plau, ja li contare algunas cosetas referents al pogres de nostres ideals en aquesta vila, pulg si be viu ara *administrada* per republicans y exrepublicáns amichs tots élls del sol que mes escalfa pot estar ben segur que la culta Vilanova. es ben digne de millor sort.

Son affm. s s q b. s. m.
PEPET DE LAS POMAS
Vilanova y Geltrú 25 Septbre 1897

DE QUAMQUAM

Mes garsas

Vaig á contarvos en lo dia de avuy algúns punts de semblansa que tenen certs homes, ab las garsas. Mes parlá d' homes, no es igual que parlá de bestias, encar que moltas vegades ne fan 'ls fets: per lo tant, demano molt d' ull y atenció perque si los conceptes no surten prou clars, devegades enclohuen un agravi y per lo que pugui ser voldria fugirne, perque soch vell y 'l meu cos no pot ja sufri 'ls resultats d' un cop de geni; per lo tan mireu de ajudarme, no trencanme 'l fil del cuento.

Vosaltres, haveu segurament sentit á dir ¡Renoy quina abnegació y quin esperit de sacrifici, tenen aquestas garsas, dich aquestos homes, que son, volen ó 'ls fan ser consejals!

—No, senyor Mestre, no 'ls ne fan ser; prou ho se jo, ells ho volen. Miri 'l pare. cada vegada de eleccións li donan 'l dinar y dos duros y ells pagan.

—Bueno y bueno, no pregunto res á ningú, per lo tant calleu. Altres vegades, haurán dit; cap persona decent pot ser concejal.

—Si, que ho han dit.

—¡Calla! També segurament haureu sentit sovint á dir:

—¡Noy quina desfachatés! ¡quina barra! ¡quin modo de ferse 'ls seus mes á la desvergonyida!

—També, també, senyor Mestre.

—Del mateix modo, ¡quants deurán haver dit! la casa de la vila, es una cova de lladres, pero lladres de seguritat, aixó es, sense cap perill, tenint trassa, de ser engabiats. Y jo 'm pregunto ¿si aixó fos cert(encare que 'm resisteixo á creurho, per mes que quan molt se 'n parla, senyal de que hi ha gat amagat) es posible que 'ls vehins siguint tan trompas que 'ls ho deixan remenar com si no 's tractés de interessos seus? No pot ser, me he dit deseguida, es que tothom fá com tu 'ls crehuen personas molt decentes... molt desinteresadas... hi son no mes que per darse pisto, alxó es certa importancia... bon nom... perque vaija, lo ser consejal, es un carrech honorifich y gratuit que si be dona algunas molestias y precisa moltas vegadas deixar los asumptos propis, per treballar ab zel per los del comú, dona en cambi bona fama... carta de naturalesa d' home honrat... pur... sens mácula de infecció lladronina... ó com se diu avuy dia sensa sombra de irregularisadors ó defraudadors ó mes ben dit, de conseqüens en no deixar irregularisar res. ¡Aquest era 'l concepte que merexian al avi, los individuos d'ajuntament! Avuy á mi també me 'l mereixen... mes, no ho digueu pas en lloch, perque potser dirian que visch en Babia, ¡he! segóns se diu...

Vos recomano, que no fasseu gaire cas dels dicharachos del poble, heu de fer com 'ls concejals, y mes si son republicans; *l' orni* que dihém los catalans, ó lo dels castellans *por una entra y por la otra sale*, sense tocá la dignitat de puesto, vull dir sense reculllrla del fanch y continuant sent consejals.

—Me permet una pregunta senyor Mestre?

—Digas.

—¿Vosté voldria ser consejal?

—¿Que potser tu me 'n farias?

—No senyor, mes veig que parla ab un respecte... y la veritat jo he sentit á dir que no 'l merexian... y vosté en cas que 'n tingui ganas, me pareix que no hi seria bó.

—¡Ets molt sabi! mes vaig á contestarte. Tens rahó, jo no seria bó per consejal, encar te diré mes, per cap preu voldria serne (y aixó que es bastant crescut,) y no ho voldria perque encar que no sigui veritat tot alxó que diu 'l poble y jo os recomano que no 'n faseu cas, per mi seria motiu mes que sobrat per si ho fos dexarho de ser; primer per la meva propla satisfacció y després per alló de las tacas, puig entench que no n'hi ha prou de ser honrat, es indispensable també el demostrarho. ¿Saps quant me plauria 'l ser consejal? pues el dia que 'l poble no tingués de pagar un ral perque alashoras no tindriam necesitat de mantenir secretaris que cobran quince mil pessetas, ni pagadors de pobres jornalers que á mes de cobrá bons sons, no fan res y tenen ajudant, no donan compte dels pochs dinerets guanyats pels jornalers que 's moren; ni empleats de consums, que al poch temps de serne, 's fan casas y torres á tot luxo; ni quefas de ordre, que fan lo mateix que á consums, qui sab si mirant ab bons ulls los estiradetas de la orella de 'n Jordi; ni tampoch empressaris, que servint al Comú, per medi de subastas legalisadas, fan milenadas de duros, encara que després s' enfonsin los carrers; ni consejals entrampats fins á la nou del coll ab tot vitxo vivent, que 's desentrampan durant lo desempenyo del cárrech y en fi, allavoras, seria tot net, 'l nas no patiria de malas olors que tothom diu que avuy despedeixen tots ,ls rams de la administració. En aquest cas confesso que m' agradaria ser conseller, si fent de mestre 'm feya rich, y 'm restés temps desvegat per perdre. Mes per ara no y no, m' estimo mes dedicarme á la ensenyansa, encare que no cobri, y al estudi, contemplant (y trinant per alxó) á tantas y tantas garsas, que empestan á la societat ab sos exemples lladronins y sentint al matelx temps no disposá d' un gros canó. carregat de perdigóns de matá llebres, per ensopirlas á totas, á fi y efecte de destruir aquellas arrels malehidas, de que vos parlava 'l altre dia, plantadas pels gabachos que no deixen creixer lo dret y la justicia, la llibertat y 'ls furs, que nosaltres no havém conegut, pero que sabem feren felissos á nostres passats, honrats, valents, religiosos y patricis, allá en temps millors, en contraposició als lladres, cobarts, incréduls y traficats dels presents desgraciats temps.

Bueno, que Deu vos fassi uns bons carlins y fins á dissapte que acabarém aixó de las garsas.

LO MESTRE VELL.

Descansi en pau

Senyor Mestre Titas.

La llum d' aquest poble s' ha aclipsat y ja no podem contar ab la *llantia de sepultura;* tots nos havem quedat á las foscas. Los escribas y faritseus han portat al pobre «Flistis» al *in pace* ¡Pobre xicot!

Sois los cargols y 'ls que *cargolan* de debó poden estar de enhorabona, perque no tindrán qui 'ls persegueixi ni 'ls *acani* l' esquena.

Tothom ha quedat trist, desconsolat y atontat al veurer que no podrem seguir lo curs d' aquesta estrella lluminosa que segurament nos haurla portat à la terra de promició, de la justicia y de la verdadera tranquilitat.

Al menos hagués deixat algun hereu que tingués la mateixa sabidurla y bona voluntat, ó be que tinguessim la ditxa de que ressucites dintre de poch.

Si no es alxis, no se pas com ho farem. Lo menos jo, no podré pas esgrimir la espasa ab tanta foscor. Y com lo *toro* no podrá pas ser capejat, se 'm tirará al damunt y ¡ay! tinch por de ser víctima de las sevas banyas.

Jo no faix mes que plorar á llágrima viva sobre la tomba del malograt *Flistis* y pregar á Deu que se 'l emporti á la gloria del Cel. Amen.

Castellár Sept. 97 LAGARTIJO.

Carta desclosa.

A mon amich Quimet Cristiá

Apreciat y distingit
director del *Mestre Titas:*
Conseqüent ab la promesa
que l' hi vaig fé al despedirme
quant vaig anar cap á Cuba
á matar separatistas,
de darli una detallada
nota de lo aqui succehía,
passo á dirli ab quatre ratllas,
aquest moment que tinch lliure,
lo que de mes importancia
ha passat en aquesta isla.
Varem embarcar, com sap
en un vapor d' en Comillas,
que sent d' aquest, no cal dir
que aniriam com sardinas.
No parlém de la vianda
que ni 'ls peixos la volian,
ni parlém tampoch de carn
perque era tota podrida.
¿Dormir? Lo mateix que bestias
es dir, que 'ns hi consumiam.
Si 'l Marqués 'ns dugués gratis
¡muxoni! massa faria,
pero pagantli 'ls viatges
ab un preu fora de mida;
ja que ab lo que á n' ell l' hi donan
per portá una companyia
se 'n poden portar cinquanta
y no perdri gens ni mica,
podria tractá als soldats
ab mes caritat y ab mida.
Varem arribar á Cuba
ab prou penas y fatigas
y varem desembarcar
entre crits d' unanims viscas,
y aqui 'm té, en aquesta terra
dels morruts y las negritas.
Després de fer los saludos
que la ordenanza exigia,
en Weyler va destinarnos
á perseguí una partida
composta de dos cents homes
manats per cert cabecilla,
Al fi y al cap divisarem
la partida perseguida:
y aqui ve la cosa grave
y aqui ve la part mes trista.
Los mambissos quan van veurer
que naltres 'ls perseguiam,
s' aturaren y s' armaren
posantse á la defensiva.
Ab lo seu só, la corneta
á prepararnos ens crida
y al compás d' un aire bélich
cayém sobre la partida.
¡Cobats! ¡Disparen las armas!
lo nostre coronel crida,
mes, tirat ja 'l primer tiro
¡de mes valents no hi havian!
Finalisat lo combat
va arribá una companyia
que manava un general
que 's passejava per l' isla,
mes... va arribar quan nosaltres
curavam ja las feridas
dels enemichs que quedaren
ab esperansas de vida.

. . . . . .

¿L' honor d' aquella victória
qui 'l tingué? ¿No bo endevina?
Lo general que vingué
quan ja de res nos servia...
Cumplerta ja la promesa
que l' hi vaig fé, al despedirme,
queda sempre. de vosté,
ver amich

PERE BOQUILLA
per la copia
H. MARTCEL

Desde Agramunt

Si parlam res est,
repetitio injuria non est.
No hi ha injuria en dir
lo que es á la vista de tots.
L' Autor.

Senyor Mestre Titas.

La bruticia que xerra per cafes y tabernas ha considerat la meva *epistola* com una exploció estrepitosa.

Alguns, apoderats del *delirium tremens* s' han esforsat per sapiguer qui es lo carcunda que descubreix los seus defectes, pero no han donat en lo blanch; mes, com que tenen lo cap fet un carbassó, es necessari apuntar dret y dir las veritats del barquer.

Tots aquests deu ó dotze sabis de taberna y culs

3'50 ptas. MAGNIFICA OLEOGRAFIA DE 3'50 ptas.

de café, mes ganduls que un ós bertran, no alxecarian tan las agallas si las autoritats fossin menos lliberals y mes zelosas dels seus debers; lo portar vigotis no serveix de gran cosa.

La autoritat municipal d' Agramunt pot y deu perseguir á la canalla *salta huertos*, pero no deuría descuidar de perseguir als blasfemos, als que vomitan asquerositats contra la Religio, afirmant que aquesta es un negoci perque 'ls frares y capellans fassin bullir l' olla.

¿Perque no ho fá? ¿Será tal volta que 'ls deu atencions per haverli donat los vots?

Reflexioni una mica y prengui exemple del Alcalde y Gobernador de Lleyda que, sens tenir tantas pretencions de home bó y beato, posan á ratlla als blasfemos y escandalosos de las vias públicas.

Segons tinch entes, hi ha algun *valent* que vol reduhir á pols los escrits del *carcunda*

¡Pobret! Si ho fas ab la poca sombra ab que fas cuentos á la Campana de Gracia y Esquella, ja t' en pots tornar al llit ab ton amo, que això es la lluna.

Lo que sabeu vosaltres es de cridar: Viva 'l pogres... y la vagancia!

Y aplaudirvos vosaltres mateixos ab las potas.

Adeu siau, *valientes*.

Un carcunda de cal Ample

Agramunt 24 Septe 1897.

LLISSONS SENMANALS DE GRAMATICA

—Atenció, estimats deixebles, que després dels bons ápats de nostra festa major, estareu, de segú, disposats á aplicarvos molt y molt. Vosaltres sou joves, y podeu tenir moltas esperansas. ¡Jo, soch tan vell y tinch tans ápats atrassats que, poca cosa puch esperar ja de aquest mon!

Com ja sabeu, lo *nom* es una paraula per medi de la qual se nombra una persona ó cosa. Se l' anomena *sustantiu*, perque moltas vegadas l' objecte nombrat representa una sustancia. L' apelació *sustantiu* no pot rebrer una aplicació tan general perque, avuy, per desgracia veyem un numero infinit de cosas que no existeixen mes que en la imaginació y no representan cap sustancia, com per exemple: *llealtat*, *pudor*, *vergonya*, *patriotisme*, etc. etc. que deya lo meu amich *Flóstich*.

Hi ha dos classes de noms: el nom *comú* y el nom *propi*. Dihem *comú* á aquell que pot donarse á totas las personas y cosas d' una mateixa especie com: *Ministre*, *juheu*, *archiduquesa*, *bugadera*; aquests son noms comuns. Nom *propi*, es el per el qual se designa particularment una persona ó cosa com: *Salmeron*, *Africa*. Y si dich: *Salmeron y Morayta son dos personas dignes de viurer en Africa*, he de valerme dels noms propis *Salmeron* y *Morayta* y del nom propi y particular d' un pais, qu' es *Africa*.

Del género dels noms.

Axí com entre 'ls homes y 'ls animals se distingeixen per dos especies, la grámatica ha tingut en comte, també, aquesta distinció; pero en lloch d' emplear las paraula *mascle* y *femella*, s' ha dit *género masculí* y *género femení*, esprecions que tenen lo mateix valor y fan mes fí.

Per això 's diu que un nom es del género *masculí* si representa un home ó un animal de de la especie *mascle*, com per exemple: *diputat*, *burro*; *ministerial*, *llop*, etc. etc. Y 's diu que un nom es del género *femení*, si representa una dona ó un animal de la mateixa especie *femella*, com: *sogra*, *lleona*; *cunyada*, *pantera*, etc. etc.

Hi ha noms de cosas inanimadas que també perteneixen al género masculí, com *vestit*, *barret*, y al género femení, com: *levita*, *calsas*; pero solsament l' ús ensenya á coneixer lo género d' aquesta classe de noms.

Del número dels noms.

Si en Castelar ó en Planas y Casals, escriguessin una gramática, per ells el *número* seria una quantitat qualsevol, com *un*, dos, tres y cuatre, etc. Pero 'ls gramátichs no 'n reconeixen mes que dos: *un* y *molts*. Y en lloch del número *hú*, han dit *número singular* y en lloch del número *molts*, han dit *número plural*. Aixis, quan dihem: Aqui hi ha *un lladre*, parlem en singular; y quan dihem: En Espanya hi ha *molts lladres* parlem en plural (y 'ns acostem mes á la veritat, de passada.)

Del article.

L' article es una paraula que indica 'l género y 'l número dels noms, devant dels quals se emplea. Los principals son: *el*, *la*, *los*, *las*; y á vegadas los escribim aixis: *l'*, *els*, *'ls*, etc.

Exemples: EL ministre d' Hisenda va rebrer un cop de crossa (d' un Bisbe.) LA farsa lliberal continua á l' ordre del dia. LOS atropellos contra 'ls drets de la Iglesia van en aument. LAS llistas civils, gracias á Deu, 's cobrán ab perfecta regularitat.

—Y 'l pais que 's reventi, senyor Mestre.

—Y tu, Titella, sempre mossegante la llengua ¿No es veritat?

Y ara, noys, la oració:

—Y... lu... mi... neu... Senyor... nos... tre... en... te... ni... ment... etc...

Desde la Seu d' Urgell

Estimat senyor Mestre Titas: Agrahit per haberse vosté dignat insertar la meva anterior carta, vinch á cumplir ma promesa de visitar de quan en quan la seva escola.

¿De que tractaré perque ningú s' enfadi?

Es clar. Hi ha certs subjectes tan delicats que per poch que 'ls toqui ja ploran.

Pero jo, sé disfressar tan poch la veritat que, vamos, no sé com espressarme.

No m' atreveixo á parlarli de don Joaquim perque... ¡hi ha gent tan valenta! Serian capassos de ferme... no vull dirho.

Pero, en Peri-jan no ha de tenir contemplacions.

A tots quans recomano tassas de tila en lloch de café, y alguns purgants per netejarlos lo ventrell de las reconadas produhidas per las fartaneras á expensas del senyor Comandant y unas medicinetas perque, á imitació del *Gat del cheau*, los hi curi l' enlluernament de las *peluconas*, dech advertirlos que no fá guerrero fer *massas caricias* als *indefensors*.

Per Deu, senyor Mestre, vingui vosté ab una bona escombra per netejar la bruticia d' aquesta terra.

Aqui hi ha molts *macos*; pero si algú de aquests vol entaular polémica á fi de que surti la llum, que vingui, que no ha de espantarme per això.

Y com mes posin en moviment la partida de la porra, mes fort y ab mes valentia acudiré á l' escola del Mestre Titas.

PERI-JAN.

P. D. Aquella certa casa, ja tanca sas portas á á las dotze; pero encare 's juga fortament al canet, al monte y al burro.

¡Fort al vici!

18 Septbre 1897.

El Senyor Llorens en Barcelona

Lo passat diumenge en l' exprés de Fransa va arrivar á nostra ciutat l' ilustre diputat per Olot, don Joaquim Llorens, que venia de Girona despres de haver passat uns quans dias entre 'ls simpátichs clotins.

En la estació de Fransa, apesar de que pochs eran los que eran sabedors de la seva arribada, varen reunirshi una cinquantena de carlistas que desitjavan saludar á tan ilustre personatje.

Alli veijerem al general Moore, á varios socis del Circol Pelayo y una uumerosa comició del Centre de Carlistas presidida per lo Rut. Pare Picó y alguns individuos de la Junta Directiva.

Acompanyava al senyor Llorens lo diputat provincial del districte de Olot senyor Verdaguer.

Quan lo senyor Llorens va surtir del andent, un numerós grupo de carlistas va saludarlo, dirigintse després al Hotel Falcon, ahont havia arrivat ja el senyor Llorens acompanyat del Dr. Picó, senyor Barberá y nostre Director.

Durant lo dilluns y dimars van visitarlo numerosos correligionaris y la redacció de «Lo Mestre Titas.»

En l' exprés del dimars va surtir lo senyor Llorens en direcció á Sant Sebastiá y Hendaya, ahont deu haver celebrat ja una entrevista ab lo Exm. Sr. Marqués de Cerralbo.

En l' anden van despedirlo varios correligionaris entre 'ls quals hi havia lo senyors Dr. Picó, Gené, Vidal, Llistosella, La Motta, los joves abogats Don Manuel Barberá de Roquetas y 'l senyor Peya, nostre Director y varios socis del Circol Tradicionalista, Circol Pelayo y Centre de Carlistas.

DESDE CASTELLAR

Deu lo guart, senyor Mestre Titas, y l' hi dongui salut y vida per dirigir per molts anys aquest senmanari que mou tanta brega per tot arreu ahont va.

Si vol vosté aprofitar algun trevallet meu, estich promte á servirlo y procuraré ferlos lo mes fins y delicats que sápiga, comensant per declarar que no soch una aranya d' aquellas grossas y negres que tan repugnan, sino d' aquellas petitas y blancas que filan y teixexen qu' es un primor.

He nascut en la sala de la escola de noys, de aquest poble, per qual motiu, compendrá que he rebut una esmerada educació y he aprés lo que no sap cap aranya de la meva nissaga.

Quan vaig ser un poch grandeta y va semblarme que já sabia prou, m' entraren ganas de seguir mon, pero, comprenent la impossibilitat de trasladarme d' un puesto al altre per mas propias camas, va serme precis discorrer còm havia de ferho.

Los primers passos. varen ser; penjarme al sostre de la entrada de la casa pensant pue no deixaria de presentarse 'm ocació per viatjar, y ja al seguent dia va entrar un home que no sé perque va serme simpátich. Vaig tenir la curiositat de escoltar lo que hi venia á fer, comprenent desseguida que 's tractava d' un recader y provehidor de bons pelxos y talls de carn per la gent acomodada de aquest poble.

Luego se 'm ocorregué la idea de que era un subjecte aproposit per lo que jo volia resolguent que quan tornés, me deixaria caurer sobre d' ell, trasladantme d' aquest modo ahont me semblés mes agradable.

L' endema vaig pendre posseció de la seva persona, y recorregentla de cap á peus vaig convensem de que era un bon minyó.

Varem anar junts á varias casas y ¡oh sospresa! tothom lo tractava de *macu*.

Y *macu* porteume axo, *macu* porteume alló, *macu* penseu ab això altre, lo *certus* es que á las espatillas del *macu* jo hi anava com en un coche de primera.

—¡Be! valg dirme jo. Ara si qu' has trobat la manera de ficarte á tot arreu. Per ara observa y calla, lo demés vindrá per anyadidura.

Ja ho sap, senyor Mestre; la persona del *macu* es á casa meva, y per lo tan á casa de vosté.

Castellar 19 Septbre 1897. ARANYA.

PASSATEMPS

XARADA

Prima dos, te olor y espinas
y es la reina de las flors;
dos primera, tots los pobres
ho portan penjat al coll.
Tres segon, la planchadora
y 'l barber, ho fan ab molls.
Lo *tot*, si no 'l dius al vespre
no ets cristiá ni espanyol, F.

ROMBO

.
. . .
. . . . .
. . .
.

Sustituir los punts ab lletras que llegidas horizontal y verticalment, donguin: 1.ª consonant; 2.ª riu catalá; 3.ª fruita; 4.ª moneda 5.ª consonant.

UN SOLDAT DE CARLOS VII.

GEROGLIFICH

Sas Sas Sas
I I I
+ 3 sa sa 3
F A N 6 S A sa I I I R.

Solucions a lo insertat en la anterior senmana:
Xarada: Martell.
Targeta: Sant Esteve de Castellar.
Trenca-closcas: Nilo-Lion-Lino-Noll.

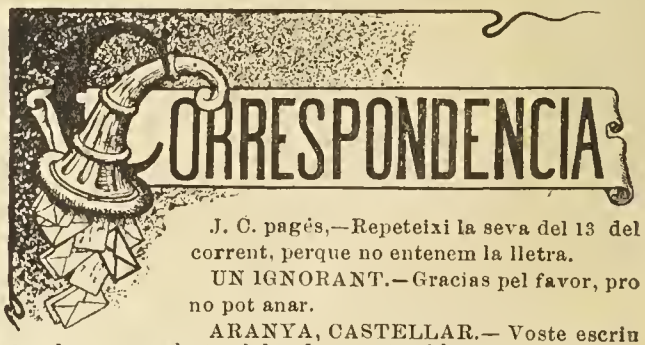

J. C. pagés,—Repeteixi la seva del 13 del corrent, perque no entenem la lletra.

UN IGNORANT.—Gracias pel favor, pro no pot anar.

ARANYA, CASTELLAR.— Voste escriu ab salero, pero alerta ab los d' aquest poble.

MATA LLOPS.—Cada vegada que escrigui posim cuatre ratllas separadas. Necessito. detalls.

P. LLATUGA.—Los treballs han de ser humoristichs.

UN SOLDAT DE CARLOS VII.—Van bé.

UN BATXILLER DE RABOST.—Anirá, y ánimo.

Llampruns—J. P. S.—Doctoret—Manxiula—X X—A B—C. C.— Un fugitiu—Un Crusat.—no fan per nosaltres.

FLISTIS.—CASTELLAR. Fassi lo que vosté cregui mes convenient. Ja sab lo que l' hi vaig dir, pero á mi 'm sembla que no ho faria tant fort.

Las demés cartas las contestarém la próxima senmana.

Tip. Lit, J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Velluters, 2.

ANY I. BARCELONA, 9 DE OCTUBRE DE 1897 NUM· 16

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona semestre — 2 pesetas
» un any — 3 »

En provincias semestre —2'50 pesetas
» » un any — 4 »

Extranger semestre 3 pessetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

MALAS JOGUINAS

Mireu com se diverteixen
aquests dos parells de gats.

¡Ay que cáus, mossen Marcelo!
¡Ojo al Cristo, don Mateu!

Los conservadors han caigut y han caigut axafats per la seva mateixa impotencia.

Mort en Canovas, lo partit conservador va comensar á baixar la pendent de la seva ruina. Si en Silvela hagues retornat á la casa paterna avans de que 's desarrollés lo drama de Santa Agueda, es ben segú que ningú l' hi hauria disputat la herencia de Canovas y 'ls conservadors haurian durat algun temps, perque en Silvela, just es consignarho, porta una récua d' homes de dines, de gran posició social y sobre tot, una multitut de gent hipocrita, la mes aproposit per gobernar ab lo sistema actual, que del mateix modo s' agonollan devant d' una mitra fent protestas de catolicisme, que ab la poca vergonya mes gran atropellan la justicia y la rahó y persegueixen al clero que 's permet la llibertat de cantar las veritats del barquer.

Lo parlamentarisme necessita del torn dels partits, y ¿qué mes natural y llogich que sent impossible la unió dels diferents bandos conservadors, en lo poder, la Corona haigi cridat als lliberals, á fí de que aquells veijessin la la necessitat que tenian d' unirse per sustituir després als lliberals, y ja en la oposició, aceptessin á Silvela com ágefe de la conservaduria, ja que cap mes reuneix las condicións que el célebre autor dels *llonguets* de luxo?

Ja m' hi jugo 'l cap que las institucións se haurant convensut de que 'ls dinastichs son incapassos de cap sacrifici per éllas; quan han vist palpablement que, ni apesar de sas indicacións, los conservadors han volgut deixar correr los seus rencors y 'ls seus odis, preferint tots que primer se perdés la boquilla avans de que un altre 's fumés la breva presidencial. ¡Pobre Azcarraga! Nó n' hi sobrará poch de temps, ara, per passar lo sant Rosari.

Tothom te una hora tonta en aquest mon.

Y Azcarraga, que havía conquistat ab justicia un nom envejable y que desde 'l ministeri de la Guerra havía demostrat tenir grans condicións de organisador, queda avuy relegat al *monton* de trastos inutils, que ni sisquer ha sapigut, apesar de la seva fama de bon catolich, parar á temps el cop de crossa del senyor Bisbe de Mallorca, descarregat ab energía sobre la pelada clepsa d' un ministre que, posat á empenyarho tot, per poch empenya fins els habits de las monjas y las sotanas dels capellans.

—

¿Y en Sagasta?

Aquest si que ha tret la loteria.

Y no es mala la que l' hi espera.

L' home dels grans recursos, pro també de las grans debilitats; l' home de las grans surtidas de peu de banch, pro també de las grans burradas.

Perque apenas hi ha ningú que no recordi lo seu fiasco en la guerra de Melilla; tothom recorda que la guerra de Cuba va sorpendrel ab los brassos crusats y no va ser capas de afogarla al naixer.

Tothom el recorda, rodejat d' un Moret espatarrat devant d' un rifenyo; d' un Lopez Dominguez que per trasportar deu mil homes á Melilla feya mes fressa que un sach de nous; de un Pasquin arronsat y confús sota 'ls peus del eloquent Llorens; d' un Gamazo que casi promogué un conflicte ab lo de la riquesa oculta, per venir al fi á sapiguer que ell no pagava contribució de certas fincas sevas; y en Maura y l' Aguilera que cometeren mil disbarats impossible de enumerar...

Podrá dir lo partit de Sagasta que 'ls conservadors han comés mil iniquitats, com las actas de Madrit, lo projecte de ferrocarrils y 'ls emprestits verdaderament ruinosos per la patria pero élls, los lliberals, han sigut los encubridors; y 'ls complicats en un crim mereixen moltas vegadas la forca del mateix modo que l' autor material del mateix.

Preparemnos. donchs, per presenciar la farsa que 'ls lliberals continuan.

Y sino que 'ns fa plorar l' estat llastimós d' Espanya, casi diria que 'l desempenyo de la farsa lliberal es sempre mes cómich y divertít

Perque va acompanyat de variacions de *peronés* trencats, refredats de nás y de partidas á la montanya.

Pero. tot te fi en aquest mon.

Fins las surtidas d' en Sagasta.

Y lo de las partidas...

Que ara potser seran *senseras*.

SAID

AL SENYOR ALCALDE

Senyor alcalde major,
alcalde de Barcelona,
compadeixi ma persona
y ¡ay! escoltim per favor.
Lo motiu d' aquesta lata
es per dirli: senyor Coll,
que tinch un gros ull de poll
que 'm fá una picor que 'm mata.
Encare no ha de plourer,
que dessaguit, per senyal,
l' ull de poll me fa tan mal
que fins lo peu no puch mourer.
Jo no se á lo qu' es degut
que, untantlo tantas vegadas
ab *lixi*, ungüent y pomadas,
curació no ha obtingut.
¡Ja veu, donchs, si aixó es trist!
pro encare es mes trist ¡carau!
passá 'l carré de Sant Pau
qu' es lo carré que jo visch.
Está tan mal empedrat
y tan farsit d' alts y baixos
que encar que faitj curts los passos
per fí quedo reventat.
L' hi dich cert y sens escusas
ni jo 'l vull pas euganyá,
tal carré, l' efecte 'm fá
mateix que montauyas rusas.
Per lo tan, desitjaría,
ja que té sobrat poder,
que fes empedrá 'l carrer
y molt l' hi agrahiría.
Y si es que aixó fa fé
sens embuts ni dilacións,
quan vinguin las eleccións
jo votaré per voste
L' hi desitjo gran fortuna
(si acas fá lo que l' hi dich).
Disposi de son amich.

Joaquim Bernis y Pruna.

LLISSONS SENMANALS DE GRAMATICA

Del verb

Lo verb, noys, es una paraula que senyala lo *moviment*, lo *sentiment* ó 'l *repós*. Altres, lo defineixen dihent que serveix per significar la afirmació ó judici que busquen en las cosas y las qualitats que 'ls atribuím.

Lo verb se divideix en *sustantíu* y *adjectíu;* lo primer afirma las cosas per medi del verb *ser*, com per exemple: *Don Práxedes es un pillet.* El segón, es el que, juntament ab la afirmació, expressa las sevas qualitats ó atributs; exemple: *Don Ramón roba*, que es lo mateix que dir. *Don Ramon es lladre* ó *está robant.* S' anomenan, donchs, *verbs adjetius*, tots, menos lo verb *ser*.

Lo verb *adjectiu* se divideix en *actiu*, *neutre reciproch*, *reflexiu*, *aussiliar* y *passiu*. El *verb actiu* es aquell qual significació passa á un altre cosa y acaba en la mateixa. Exemple: *La revolució recull los fruits que va sembrar.* Lo *neutre* es aquell qual significació no passa á un altre cosa; exemple: *Donya Cristina tem.*

Pera major claretat, vaig á donarvos una regla: Quan després del *verb* pot preguntarse alguna cosa ab las paraulas *qui* ó *qué*, senyal que hi ha verb *actiu*, y quan se pot preguntar ab altres paraulas, será *neutre*.

Exemples al canto de *verbs actius*: *Desitjo* que proclamin per rey... ¿á *qui?*.. á Carlos VII.

Voldria que vingués prompte... ¿*lo qué?*... l' hora desitjada.

Exemples de *verbs neutros*:

Lo parlamentarisme se 'n *va*... ¿*ahont?*... al infern.

Espanya 's mor... ¿*de quin mal?*... de miseria.

La significació del verb *reciproch* recau sobre dos ó mes subjectes que reciprocament se corresponen en algunas accións ó voluntats per medi del pronóm *se*. Exemples: Martinez Campos y Sivela *se estiman* qu' es un fástich.

La acció del verb *reflexiu* recau sobre 'l mateix subjecte ó subjectes que l' executan per medi de qualsevol pronóm personal.

Exemples: *Sagasta; jo crech que* TU TE CONVENSERÁS *al últim*, *de que sols ab Don Carlos es posible que 'ls espanyols* SE SATISFASSIN.

Lo verb auxiliar contribueix á la formació dels temps compostos: *ser*, *estar*, *haver*, *tenir*, etc. Exemple: *Goberns dinástichs*, SOU *uns trapellas*, ESTEU *abusant de nosaltres* y HAVEU *determinat acabarnos la paciencia* y *'ls quartos.*

La acció del verb *passiu* la reb un subjecte estant en nominatiu. Exemple: *Los sacerdots* SON *condemnats á morír de fam... La Constitució* ES *trepitjada pels mateixos que l' han feta.*

Modos del verb

Per significar los verbs, hi ha que expressarlos de certa manera, y 'ls gramátichs reconeixen quatre maneras. *Indicatiu*, *imperatiu*, *subjuntiu* é *infinitiu*. Quan s' indica sencillament la afirmació que fem de las cosas, tením el modo indicatíu. Exemple; Figureus que jo soch un capitá general y dich: ESTICH *entrampat, y me 'n vaig á Filipinas*; *arribo allá*, ROBO *uns quants millóns*, *faig un giro á Barcelona y* PAGO *'ls deutes del joch y... altres cosas.*

Ja veyeu, estimats deixebles, si es sensill... l' *indicatiu*.

Lo modo *imperatiu* serveix per manar. Exemple: *Contribuyent;* PAGA la *contribució ó vente la finca.* Soldat, VES *á Cuba ó dona uns 400 duros. Azcárraga*, DESAT *que 'l meu tupé senyala l' olla.*

Lo modo *subjuntiu*, per significar la seva acció ó afirmació, necessita juntarse ab altre

verb y alguna conjucció. Exemple: *Convé que derribém alló avans de que sigui tot perdut.*

Lo modo *infinitiu*, no 's limita á *temps, números* ni *personas*, y lo mateix que 'l *subjuntiu*, necessita d' altre verb que perfeccioni 'l seu sentit. Exemple:

No 's pot pas mes ESPERAR,
aixó no pot pas SEGUIR.
Si en mal hora va VENIR
en mal hora pot MARCHAR.
Com que aixó s' ha de ACABAR,
l' únich remey es FUGIR...
De Venecia ha de VENIR
qui son puesto ha de OCUPAR.

Discurs de broma llegit per son autor en la vetllada que la Asociació de Sant Lluis Gonzaga de la Parroqnia de S. Pau. celebrá lo dia 29 de Agost en obsequi al digne Rector de dita Parroquia Dr. D, Ramon M.ª de Magaroia Pbre.

Senyors, Senyoras; Pot dirse
que son cosas infinitas
las que per fer un discurs
un orador necesita.
No pot esser tartamut,
manco, coix ni curt de vista,
ni pobre, puig te de dur
bon jaqué frach ó levita,
guants blanchs, camisa planxada
sino de fil, de batista,
y las botas han de ser
de xaról, ó peli molt fina.
Ja veuhen las condiclóns
qu' ha de tenl el dis-cursista,
y sobre tot bona veu,
puig si l' home gens no crida,
jó crech que se 'l sentirá
sols del coll de la camisa.
Lo gran Lletrat Ciceron
la veu tau forta tenia,
qu' hasta un sort 'l va sentir
desde uu banch de la Granvia.
Quan pujáva á la tribuna
pera á la gent dirigirse
y extasiarla ab sa oratoria
y ab sa eloquencia sens mida,
com la trona era molt alta,
puig dos-cents metros tenia,
mirava al poble ab ulleras
de aquellas de llarga-vista.
Platón tambe quan parlava,
á cada pas escupía,
sortint y movent las mans
y 'l cap ab forsa inaudita,
fins qu' un dia 's va tirar
desde dalt de la tarima
sobre 'l cap del president
que allavors pesava figas.
¡Ja veuheu seuyors quin mon!
¡quins oradors que hi havia!
Vaja, que per fer dis-cursos
cap home no ja s' estila
Sols nos queda 'l Noy de Tona,
gran gloria de la poesia,
magatsem de la elocuencia
que quan al poble predica
fa plorar tota la gent
y de debó 'ls extasia.
Quan me van encarregá
fer lo dis-curs d' aquest dia
vaig tenir molts tremolins
per no sabé 'l que dirla;
mes ara, ja estich aqui,
ja 'm tenen dalt la tarima
disposat á fe 'l dis-curs
que agradós á tots ne siga.
No vuil fer com advocats
que allá á la audiencia s' esplican
y com que son tan pesats
lo públich alli seis rifa.
O be en aquellas vetllades,
que despres de unas poesias
sense soita, sense sal
mes manssas que una formiga,
surt un senyó á fe 'l dis-curs
que 'ls concurrents mortifica,
y al sortir de la vetllada
tothom ab sanya 'l critica.
Jo, senyors, no faré axó;
vull demostrar mes valia,
vull probalshi que no soch
com aquells, cap pesadilla.
Vull deixar ben manifest
los meus dots de gran artista
y ab ma eloquencia preciosa,
y ab ma oratoria bonica
donaré gloria á mon nom
y á la retórica vida.
Senyors, las flors que s' esclatan
eu lo camp hont tot respira,
las estrellas de la nit,
la lluna, l' astre del dia,
los rius, estanys y la mar
y la creu de la Masia,
las rosetas, los clavells,
las fonts d, aygua cristalina,
la burra de cal Petit
y 'l berro d' en Pacatilla.
Las guerras, los grans combats
de Cesar, Tubal y Anibal,
Aljandro, Napoleón,
y Fernando de Castilla.
Y las guerras de Numancia,
Sagunto, Paris, Melilla
y 'ls terribles cops de pedra
que aqui fa la gent petita.
Monjuich, la font Trobada
y l' alegre Satalia,
lo Monument de Colón
y de Cuba la mauigna...
Pro Senyors, veig que 's fa tart
y potsé algú 's fastidia...
aqui tenen lo discurs,
que vaja, es cosa bonica;
y ara dispensimne tots...
Ja 'l seguiré un altre dia.

Pere Roca Alsinella.

Desde Manresa

Vamos, senyor Mestre Titas, que vosté va donarme un goig sense alegria; pero, permetim que avans fassi un xich de historia.

Al sortir vosté á donar llissóns al públich y al veurer que en lo seu retrato de la portada, en lloch de portar uua canya per picar las crestas als deixebles esbojarrats, manejava aquell fuét tan groixut y llarch que ab ell podía acanar de cap á cap la esquena á tot bitxo vivent que llaurés tort, y que feya aquella cara de *ja me la pagarás*, me vaig dir: ¡Mosca! quina manera de matar pussas que té lo Mestre Titas!

Y en efecte, los números següents han convensut á tothom de que, lluny de esser lo senyor Titas com lo *maestro Ciruela, que no sabía leer y abrió escuela*, sab molt be quantas fan quinse y que no 's deixa passar la ma per la cara per ningú.

Mes (y ara surt lo que tenía al pap) al veurer en lo número del 25 del passat que havía suprimit lo seu retrato de la portada, vaig fer recordansa de que en totas las cosas d' aquest mon, hi ha bó y millor; y si bó havía trobrat lo fet d' estampar al senyor Mestre donant vergassadas á tort y á dret, millor me sembla l' haberlo suprimit. ¿Sab perqué?

En lo primer cas se desprenía que, sent, com son, los liberals uns deixebles tan tossuts, rebechs y carcamals, se 'ls havía d' aplicar alló de *palo y tente tieso*; y en lo segont es molt llógich deduhir que, per aytal gentussa, hi son per demés las garrotadas; y no puguentne sortir á cops d' estaca ¿quin remey queda sino *calarse* la boina y forshi ab l' espasa, ab lo fusell ó ab aquellas altres estacas tan lluentas de tres cayres?

Tan refiat estava de que 'l senyor Titas havía abandonat lo fuét per un bon maüser, que ja 'm creya qu' en lo número següent hauría cambiat lo nom de *Mestre Titas* perlo de *Capitá Manaya* pero ¡vaya una feta! l' acabo de veurer altre volta en la portada, fent correr lo fuét contra la farda liberal, lo qual vol dir que no es hora encara d' empaytarlos ab... alló altre.

Es lo que deya al principi: he tingut un goig sense alegria.

Son affm, servidó
UN DEIXEBLE

Manresa 3 Octubre 97.

¡¡HURRA!!

Los perills de nostra patria
ja están á salvo, minyóns;
ja l' Espanya á fet un cambi
de ministeri; ja som,
desde avuy tots fusionistas,
ja no som conservadors,
ja lo partit de la porra
ompla 'l desijt de tothom;
ja tením, al gran conflicte,
la mes gran resolució.
Ja may res 'ns fará falta
ni tindrém fret ni calor,
ni tindrém mosquits al quarto
ni cap investigador
ni hi haurá malas cullitas
ni 'ns fará mal i' ull de poll;
¡que la Patria está salvada
y es la mes feliz del mon.
Los grans homes sols se troban
en las mes grans ocasións
y aixis sol passar á Espanya,
comparemho bé, sino,
y venrém aquesta crissis
del modo que s' ha resolt.
Tant bon punt hi hagué noticias
de que havía dimitit
lo ministeri *modelo*
que regia la nació,
á Madrid se presentaren
los personatjes de nom,
desde 'l gran Martinez Campos
al mes imfim *Y era bó.*
Ab tots hi hagut consultas,
son concell han donat tots,
y al final de tanta feyna
y coferencias á doli,
ha sortit un ministeri...
verdader ramell de flors...
miuisteri fi de sigle...
alló que 's diu, ¡un va y tot.
¡Hurra! hurra! celebremho;
estém salvats; hurra, donchs!
ja som liberals de marca
si forem conservadors,
Ja 's diu que dintre pochs dias
serán disoltas las corts,
puig lo partit fusionista
vol tenir diputats nous
y vol que surtín las *trampas*
devant de la professó,
que qui aguanta la paella
la truyta gira qnan vol
encara que á voltas surti,
en lloch de truyta, bunyois.
Ja se sap que hi haurá cambi
de generals y burós,
gobernadors, secretaris
y llacers y polissóns
y tots aquells que fins ara
dejunavan tots los jorns,
plancharán ja las arrugas
aixamplant lo cinturont
mentres que 'ls que s' atipavan
podrán fer la digestió
y farán petar bacaynas
ageguts de cara al sol.
Fins la guerra en las colonias
tindrá un final deliciós,
puig se contan unas cosas
que 'ns fan somrinrer de goig.
¡Dou Segi-mon, lo ministre
d' Uitramar!... ¡Deu nos perdó!

. . . . . .

Aixís com en los teatres
per variar las funcions
las companyias de cómichs
de quan en quan fau un tom,
aixis son los ministeris
del nostre poble espanyol;
sols qu' hi ha una diferencia
y es, que 'ls cómichs son tan bons
que pagant nos diverteixen
trasportantnos á un mon nou,
y 'ls políticbs qu' ara s' usan
nos costau molts dineróns
y en cambi nos aporrinan
deixantnos casi com nous
y fan com las sangoneras
que xuclan, xucian tau fort
que fins que casi reventan
no deixan may lo seu lloch.
Aixis ho fan los ministres
tenint ministeri nou,
que fins que s' infiin com botas
á fort de xuclarho tot
no cauhen per mes que 's vulga
y quan cauhen ¡oh! llavors
esperan un altra tanda
ab idéutica funció...
Aixó, suposant qne pugan
continuar aquest torn,
que, si es veritat lo que dihuen...
¡ay pobres institucións...!

FLOSTICH

FUETADAS

Llegim l' epigrafe d' un telegrama que diu: ¿«Donde está Don Carlos?»

Per ara, estimats lliberals, está en Venecia y gosa, gracias á Deu, de perfecta salut.

3'50 ptas. MAGNIFICA OLEOGRAFIA DE 3'50 ptas.

Pero, dintre poch temps, será vehí de Madrit. ¡Vaja, si ho será!

—

A Guerrita l' hi han regalat un estoch adornat de brillants y esmeraldas que val la friolera de 50 mil pessetas.

Desitjariam sapiguer si aquest bon senyor tan després, es gaire caritatiu ab los pobres.

Al menos lo tal estoch servis un dia per alguna cosa de profit.

Per exemple, per donar l' última estocada al regimen actual de gobern.

Que be es mil vegadas pitjor que un toro.

Y que cap fera.

—

Diu que en Polavieja afirma que no es politich, pero que, si ho fos d' aquí endevant, se afiliaria al silvelisme.

¡Ah, pillin!

Ya sabiam nosaltres que al últim en Polavieja ensenyaria l' orella.

Pero, ja sabem també que quan s' obrin las Corts, no faltará qui l' hi aplicará las peras á quarto.

Perque no es tot or de lley lo que lluheix en Polavieja.

Hi ha també molt or de llumanera.

—

Per humiltat, la d' en Silvela.

Va demanar y obtenir de la Regent lo permis per entregar escrits als periodistas, los consells que va donar á la corona.

¡Pobre Silvela!

No tenia necessitat de tan bombo per fernos sapiguer que la regent no havía pogut prescindir d' ell aquesta vegada.

Pero, també recordem que anteriorment, l' hi havian donat pota.

Per lo vist, hi ha homes que, en veure un grapat de cibada, perden hásta lo mes caractaristich en las personas.

La dignitat.

—

Ha mort en la vila de Sant Hipolit de Voltregá nostre amich don Pau Camps, capitá que havia sigut del batalló 2.º de Barcelona en la passada guerra.

No duptem que la mort de tan brau militar será sentida per tots los carlistas, á qui supliquem una oració pel finat.

Deu haigi premiat á tan bon catolich.

—

Ja tením ministeri nou:

Presidencia, Sagasta.

Estat, Pío Gullón.

Gobernació, Capdepon.

Hisenda, Puigcerver.

Gracia y Justicia, Graizart.

Guerra, Correa.

Marina, Bermejo.

Foment, conde de Xiquena.

Ultramar, Moret.

Lo Mestre Titas se complau en manifestar qne aquests senyors han ingressat en l' escola.

Y es fácil que rebin alguna fuetada.

—

Segóns se 'ns assegura, entre 'ls conservadors barcelonins hi ha mar de fondo.

Aquesta gent, fora de taula sempre 's mossegan.

Y es que sempre tenen un budell vuit.

—

Don Pau Cruz ha sigut nombrat secretari de 'n Sagasta. ¡Quin alét deu ser!

Si alguna vegada la casualitat dusposés devant d' ell, penseu en aquell refrán:

Tras de Cruz... en Sagasta.

—

Aquell general tan católich que 's diu Azcárraga, ha tingut lo mal gust de enviar los padríns al general Sanchez Mira per cieures ofés per aquest.

Mes valdría que l' hi hagués acanat l' esquena ab un garrot de freixa, avans de citarlo al camp del honor. Que 'l batres es cosa molt ridícula, per no dir altre cosa.

De Castellar (1)

Senyor Director de Lo Mestre Titas,

Molt Senyor meu: Quan vosté sápiga qui soch, no l' hi vindrá de nou que agafi la ploma y 'm proposi borronejar quatre ratllas en defensa dels tantas vegadas aludits senyors de Castellar, tots amichs meus, que aprecio de cor, com també á tots los vehins de aquella per mi estimada é inolvidable població.

Jo no dupto que en Flistis, en Flist-Flast y en Lagartijo endevinarán tot seguit, tan ab la redacció com per las inicials ab que firmo, (puig sempre he sigut enemich de pseudonims, majorment quan se tracta de molestar, ofendrer ó calumniar) tot seguit, dich, endevinaran lo meu nom y la meva personalitat.

Y ¿qué? com que no 'm dolen prendas, fins m' en alegraré; puig crech que faitj una obra bona y caritativa.

Creguim, senyor Director, jo conech, com el que mes, á tal poble y no puch entendrer com tot d' una han sortir d' ell tans escriptors, los quals, apesar dels molts coneixements de que 'ls suposo plens y saturats, reparo no obstant, que sols saben escriurer d' una manera, com si fos una manía de que no poden despendrers y que per art de bruxería s' ha apoderat de tots élls.

Per mi, lo que fan aquests senyors escriptors no té pisca ni senyal de católich, y hasta m' atreveixo á dir ni de carlista; per mi, apesar seu, se manifestan lliberals de pura rassa y de la pitjor calltat, puig amagan la cara als homes creyentse, ¡pobrets! que podrán ocultar sa conciencia á Deu; jo m' en riuria de la Religió á caixas destempladas, si debia practicarse com la practican aquestos flamants apostols, al menos, en sas correspondencias; puig, particularment, suposo que serán bons cristians y fidels seguidors de Don Carlos.

Si á mi 'm vulguessin creurer, com sens dupte altras vegadas m' han escoltat y cregut, los diria: Deixeu aquesta campanya digna de millor causa. ¿No sabeu que feya Jesús? ¿lo que ensenya y practica la Iglesia?

May ha sigut católich ni carlista llensar tanta bilis contra certas personas que, prescindint de que valen molt, son avuy autoritat y per lo tant, representants de Deu; may ha sigut ni será católich ni carlista, sembrar divisions y sisanya ahont, balx l' amparo de la Exm: Marquesa de Castellar, tothom se cuyda de cumplir sos debers, sense volguer dir, per aixó, que no hi haigi escepcions y que hi faltin dolents.

Senyors *pseudonims*, ni 'l catolicisme ni la patria, los hi haurá d' agrahir res d' aquesta guerra de mal género, que altre cosa no es sino una manifestació pública de las passions y rencors que bullen en l' interior de vostés. Deixin, ab humiltat, lo camí emprés, que al fi y al cap es propi de sabis mudar de consells.

Senyor Director. ja n' hi ha prou; ja he parlat publicament y per escrit, y per lo tant, estich satisfet.

Si la meva veu pogués ser escoltada, com altras vegadas, per los simpátichs y alegres castellarenses, los aconselleria que no fessin cabal de lo que tenen ganas d' espetar algúns subjebtes mal avinguts ab los sentiments y opinions que volen ter veurer.

Y á las victimas de son rencor, los aconselleria dihent; que no s' apurin, perque sempre s' ha vist que, quan s' escup en l' aire, la saliva cau en lo propi rostre que la llensa y que val mes causar enveija que compassió y pietat.

L' hi adverteixo, senyor Director, qu' es la primera y última vegada que sobre aqueixa qüestió l' hi envio cap correspondencia, puig no pretench discutir, sino defensar á mos amichs, y avisar á sos contraris de que van per un camí que no 'ls portará cap profit ni bon resultat.

Mani y disposi de son atent y S. S. E. M. y N.

Barcelona 4 Octubre de 1897.

(1) Lo Mestre Titas se complau en extrém en procurar que surti la llum hont la llum es necessaria, com á Castellar.

¡Crit de Guerra!

Las trompetas ja 'ns cridan á guerra,
Tots anemhi, corremhi sens por.
No 'ns arraqui deixar nostra terra
Puig ho mana d' Espanya l' honor.

—

¿Com podrá ja mirar ab paciencia
Lo carli, de sa Patria la mort;
Gobernada per gent sens conciencia
Que la porta, sens fré, á semblant sort?

—

Provehits d' armament de primera
Com ja son los fusells d' en Llorens,
Res ens falta; ¡y avant, sens quimera!
Nos hi havem d' abocar á torrents.

—

Ja no importa; es l' hora y anemhi
A salvar nostra Patria y sa Lley.
Es precis; ¡Molt perilla..! Corremhi
Cridant sempre: ¡Viva nostre R...!

Un que ho desitja.

Pío IX, Alejandro II y Carlos VII

Persona que ha tingut ocasio d' examinar recientment la correspondencia de Pio IX ab Carlos VII, correspondencia de puny y lletra del gran Pontifice, principiada en los primers anys de Don Carlos, prosseguida durant tota la guerra y despres de acabada y sempre animantlo y sostenintlo en la seva missió providencial, s' estranyava ab nosaltres de la penetrací y del verdader esperit profetich que lluhia en aquellas cartas. Si arrivessin á publicarse, com podria succehir si 's persistis en algunas imprudents y tontas provocacions, causaria estranyesa al veurer la claretat de judicí ab que el Papa insigne de la Inmaculada preveya fets realisats vint anys mes tart, y afirmava la necessitat per los interessos religiosos d' Espanya y del mon, de que 's mantingues ferma en lo seu puesto la gran reserva carlista, sens abdicar de cap dels seus principis, ni renunciar á cap de las sevas protestas.

Alguna analogia 's guarda, encare que en altre ordre d' ideas, ab la correspondencia de Alejandre II de Russia, l' emperador caballer, lo convensut llegitimista, amich y admirador de Carlos VII, quals missio y caracter comprenía.

Si aquesta doble publicació, repetim, se fes necessaria, las dos correspondencias semblarian casi una historia anterior als fets narrats, y 's veuria ab ellas que aquellas dos grans figuras historicas, endevinant que per la forsa de la lógica las cosas arrivarian al punt exacte á que avuy hem arrivat, comprenian que 'l triunfo de nostra causa era una necessitat tan desde 'l punt de vista religios dom desde 'l monarquich.

Aquests documents, que algun dia serviran per ilustrar l' historia, son una evidencia de las ideas que Carlos VII ha mantingut sempre y explican los grans consols que, en mitj de las amargas provas que han perturbat sa vida. fortificavan la seva fe, estímulavan lo seu esperit y 'l mantenian en lo camí dret que jamay ha abandonat.

(*De El Correo Español*)

PASSATEMPS

XARADA

Lo *tot* serveix per dar pinso
ab *total* als animals.
Y entre 'ls *tots*, també hi figuran
los *totals* dels lliberals. F.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

Manlleu C. K.

J. B. P.

Solucions á lo insertat en la anterior senmana:
Xarada: Rosari. P
Rombo: TER.
PERAS
RAL
S

Geroglifich: Tres sastres, mes tres sastres fan sis sastres.

Tip. Lit, J. JUTGLAR, Passatge Hort dels Vellutesr, 2

ANY I. BARCELONA, 16 DE OCTUBRE DE 1897. NÚM. 17.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

—Rellevam tú, papanatas...
—Presenta la dimissió...
—A mí no 'm dona la gana...

—Murri...—Pillo...—Fart de sopas...
—Cul d' olla...—Trasto...—Arrastrat...
Y Espanya... ¡plora que plora!
Y calla... y paga qu' es *gat*

Foch granejat.

L' espectacle que ha presenciat Espanya durant la passada senmana, es de lo més trist y dolorós que pot concebirse per una nació.

Los polítichs ja sabíam y palpavam que eran tots corcats y 'l seu prestigi completament nulo, pero, quedava encare un element sá; l' exércit d' alta graduació. Avuy,..... no 'ns atrevím á calificarlo.

La carta de Weyler á Azcárraga, y la publicada per *El Imparcial* y atribuída al general Martínez Campos, son dos documents importantíssims que servirán per *ilustrar* nostra historia contemporánea, puig enclouen datos tan desconsoladors, que per sí sols son capassos de fer plorar á llágrima viva.

Si en Sagasta volía, com havía promés, relevar á Weyler, podía ferho sense tants embuts ni rodeos, ni apelant á la crítica y al desprestigi, puig que, per desgracia, estém faltats de generals de altura, y no 'ns es permés fer xacota y befa dels pochs que 'ns quedan.

Y aquesta serie de telegramas crusats entre 'ls elements espanyols de Cuba y el jefe del Gobern, que no ha sigut més que un foch granejat de insults encuberts per lo vel del bon llenguatge, prova ben á las claras que Weyler no ho ha fet tan malament com lo seu antecessor, á qui eran hostils los mateixos elements que demanan are la continuació del general Weyler.

En Martínez Campos va venir de Cuba alcansant la ira del poble; en Weyler, podía venir també carregat ab la responsabilitat terrible y deshonrosa de un fracás, pero 'l Gobern, ab sas imprudencias y falta de tacto lo converteix en ídol del poble, que de segú l' hi demostrará sas simpatías en una ú altra forma quan posi los peus en la península.

¡Jamay los goberns lliberals han sapigut evitar conflictes! Sempre s' hi fican de peus.

—

Aixís com en Sagasta y Cánovas s' apostrofavan sempre ab aquella célebre frase de: *Más eres tú*, aixís ho fan també los generals Martínez Campos y Weyler.

Y aquesta frase indica ben clar que cap d'ells ho ha fet bé, y sí tots malament. De modo que avuy, l' honra y la dignitat dels homes ja 's conforma en ferho tot un *xich* péssimament.

¡A quins graus de rebaixament moral havém arrivat!

Y mentres nostres grans homes discuteixen y 's jusgan los seus actes, lo poble, lo verdader jutge, per no dir lo verdader pagano, va dessangrantse, empobrintse y aniquilantse.

Aquí no hi ha ningú que exigeixi responsabilitats ni demani comptes. Aquí 's juga ab l'honor y la dignitat d' Espanya com á las carambolas. Aquí pujan al patíbol y omplan los presidis no més que la gent pobre; bé está si ho mereixen, pero ¡viva Deu! entre la gent de frach y sombrero de copa, entre la gent política y entre la gent de..... no puch dirho, ¿no hi ha delinqüents? ¿No més los tribunals jusgan als lladres de pans de tres lliures y als de camí ral, y no jusgan als que roban millonadas y als que assessinan la dignitat y l' honor d' Espanya....?

—

¡Espanya es avuy una olla de grills.

¡Y desde que 'ls generals 's fican ahont no se'ls demana, perque entenèm nosaltres que 'l general que 's fica á periodista comet una verdadera imprudencia, lo desballestament 's posa més de manifest.

En Martínez Campos y Arderius en *El Imparcial*, en Weyler en *El Nacional*, Azcárraga y Sánchez Mira ab lo seu desafío, ens demostran ben á las claras que Espanya atravessa una época de difícil surtida.

Lo soroll de sabres y espuelas ha sigut sempre un pressagi de próxims y funestos terratrémols, y una serie de generals fracassats es sempre una amenassa de próximas revindicacións.

Azcárraga desde la presidencia. Martínez Campos, Blanco y promte en Primo de Rivera, desde Ultramar. Weyler no ve fracassat per complert, pro ve ab un humor dels dimonis, y ab rahó. ¿Qué succehirá? Difícil es de preveure per hont reventará la grúa, pero es indispensable; reventará.

¿Y després....?

Preparemnos per qualsevol aconteixement y que Deu no 'ns abandoni.

S' acostan los moments difícils.

SAID.

PILOTAS

Cuan á dintre d' una casa
s'hi gosa de santa pau,
y la rel-ligió domina
desde l més xich al més gran,
y 's resa al vespre 'l rosari
y 's cumpleix com á cristians,
y tothom gasta alegría
y humor y tranquilitat,
la cosa marcha llaugera
com un carro en camí pla,
y *progressa* la familia,
y es doll de felicitat,
y Deu beneeix la casa,
y dón salut y trevall,
y 'l trevall, porta la dicha,
lo goig, y prosperitat.
Llavors, corra la pilota
sens interrupcions ni salts.

—

Si la nostra aymada patria
no fos tan... tan *lliberal;*
si 'ls polítichs no tinguessen
uns *tupés* tan colossals;
si tinguessem la fortuna
de ser més *ultramontans*
es dir: si no *progressessem*
á *passos agegantats*
com succeheix avuy día
que de *progrés* tenim fam;
si tinguessem més respecte
á nostres sabis prelats,
y escoltant la veu del Papa
la seguissem sens *chistar*,
Espanya prosperaría,
no faría com los cranchs
que caminan endarrera
en lloch d' anar endevant;
viuríam tranquils; tindríam
més dicha, ventura y pau
sense guerras ruinosas
qu'ns roban diners y sanch.....
los polítichs s' *entendrían*,
no's *barallarían may*
y, finalmen, *la pilota*
no aniría pe'ls terrats.

—

Pro, fixeuvos en la casa
hont no hi há ni un sol borrall
de creensas religiosas,
hont se diuhen disbarats
y del nom de Deu se mofan.....
y cridant y renegant
se solen passar la vida
sens tenir un jorn de pau;
fixeushi; y en la familia
no hi trobareu ben estar,
ni carinyo, ni alegría,
ni humor, ni *tranquilitat*,
ni *prospera, ni hi ha ordre*,
ni salut... ni menos pau.
Puig *faltant Deu* d' una casa
va 'l carro pe 'l pedregal;
si falta Deu, falta feyna;
faltant feyna, falta pá,
y llavoras..... *la pilota*
fa un bots..... que Deu nos enguart.

—

Heus aquí donchs lo d' Espanya
qu' es igual, si fá no fá;
públicament, se blasfema,
s' insulta lo més sagrat;
la religió s' abandona
y 's treu á Deu dels altars
per prestar idolatría
á *las estatuas de fanch* . . .
No busquém no, la alegría,
no busquém prosperitats,
¡no busquém la llum que 'ns manca
dins l' abisme en que 'ns trovam!
no esperém del cel aussili
si Deu no 's té abandonats.....
fixém las nostras miradas
arreu arreu, tant se val,
veurém á Espanya sumida
entre miserias y planys.....
Dúes guerras que l' assolan
costantli torrents de sanch,
rius d' or que son sa ruina.....
y un vol de corps afamats,
que esperan clavar sas urpas
en los cossos morts, dels braus.....
¡Pobre Espanya! ¡com t' ensorras
cuant més te vols aixecar!
Los desacerts dels teus homens,
sembla un joch de disbarats.....
Los prínceps de la milicia,
los homens més enlayrats,
la gent de més jerarquía
que deurían demostrar
lo que..... *potser no coneixen*
se jugan la dignitat
y com noys eixint d' estudi
s' escupen y *'s tiran fanch*
y 's van tornant las *pilotas*
ab un odi encarnissat.....
Preguém á Deu..... perque vulla
las pilotas deturar
que si Deu no las atura.....
¡Quin *xafarrancho* hi haurá!

FLOSTICH.

MÉS AGUDESAS

Lo aprofitat *Ignoscentó*, deixeble de nostre benvolgut director Mestre Titas, contava en un número dels anteriors, las agudesas de una reyna, las quals 'm refrescaren la memoria y recordant que aquellas noticias históricas, no tan sols no las desconeixía, sino que en mon poder había de tenir un cuadern ab datos més extens y ampliats.

Després de molt regirar papers y paperots, troví lo que buscava, trosejat, masegat y tot fet mal bé. Com que era escrit ab llenguatje estrany, he procurat fer una traducció, al efecte de poguer contarla aquesta semana als estimats deixebles de 'n Titas.

«En la regió occidental de la Patagonia coneguda per Añapse, hi había una reyna viuda que regentava 'l trono de son benvolgut fill, noy anémich y escrofulós, engendrat en las postrimerías de una enfermetat desconeguda que portá al sepulcre á son pare antes de qu' ell veigés la primera llum. Dita reyna, era virtuosa en extrém, segóns 'ls seus devots que menjaban de la mateixa olla, mes, en realitat plena de virtuts metálicas, adquiridas durant 'l temps que feu de sombra xinesca, profitosas solsament pels seus interessos, per lo día del retorn á la seva patria; era venjativa y rencorosa pels gobernats y sobre tot, contre aquells que tenían el dret d' está en lo puesto que ella ocupava y per los sacerdots y religiosos que públicament en una forma ú altre, demostravan sa predilecció per la rama desterrada; solía dir als seus subordinats que 's casti-

guessin fort y apretessin los tornillos contre aquells perque deya, y pensaba bé segóns diuhen las crónicas, tenen paciencia y no coneixen la venjansa perque tenen temor de Deu.

Mes lo cas, diu l' historia, es que baix son poder, sostingut y apoyat per un teixit de tramoyas encaminadas á poguer fer diners desde dita reyna fins al més petit revestit de mando pel partit gobernant, va arrelarse una planta, si no exótica, dolenta á més no poguer, filla llegítima del despit que causaba veurer com 'ls gobernants s' enriquían á costa dels gobernats sense que la conciencia els remordís, ni 'l temor de la Justicia Divina 'ls causés cap escrúpol apesar de pregonar en la veu y en los escrits, que era tan útil, tan bona y tan santa pero que demostravan ben clar per los fets, no creurhi.

Aquella planta doná sos fruits, puig que mentres un día estavan de parada 'ls soldats, fou agredit son general per la explossió de dugas atmetllas no dolsas, sino amargas, que si bé causaren moltas víctimas després en lo camp de operacións, no hi quedaren més cadavres que un *Libic*; se castigá al culpable com es natural, mes aquella planta no tenía, com 'ls religiosos, temor de Deu y si amor á la venjansa, y continuá tirant atmetllas y causant moltas víctimas. Després de molts cástichs, aquella planta, de la que ja may pogueren extingirne las arrels, deixá de produhir atmetllas, pero tenía espinas molt fondas y va ensejarse á plantar espinas y ¡oh desgracia fatall la primera que clavaren destruhí 'l primer ministre de la reyna.

Alashoras se recordá aquella bona dona que feya més d' un any que 'ls seus gobernants tenían un pilot de arrels secas de dita planta, posadas en remull dintre un tancat, per veurer si ab la mollena 's destruhirían, y pensant que encare conservavan ufanó, li entrá un canguelis pel natural temor de que un altre día no plantessin alguna espina dintre del seu cos ó de algún dels de la seva familia. Li entrá desvari; de días veya per tots cantóns las arrels aquellas, ó més ben dit, las espinas, y de nit aquellas mateixas espinas 's filtraban per las parets, pels sostres, pels balcóns, en fí, per tot arreu, y li succehía alló que 's diu: la camisa no li tocaba 'l cos. En aquest entremitj, prengué la determinació de fugir de un país en que fins la reyna tan perillava; demaná parer á uns parents seus y aquets li contestaren que prengués una mica més de paciencia y al mateix temps, que posés en practica 'l següent remey:

«Tú has permés que s' arrelés aquesta planta que dona tan dolentas punxadas, per poguer fer diners y dinadas per tú y 'ls teus; donchs ara agafa uns grapadets d' aquets diners que tens tan apilotadets y tan t' estimas y per medi d' algún emissari fes que aquest dongui forsas fregas á las arrels de aquella planta que fá tan temps tens en remull dintre d' aquell camp tancat.» La dona, ¿qué no fará una mare? seguí al peu de la lletra 'l consell; mes del resultat no 'm parlan res las crónicas, mes cal pensar no produhirían cap bon efecte, perque no destruint las causas, deya mon avi, tampoch cal pensar en destruir los efectes.

LO MESTRE VELL.

¿DOS PERSONAS Y UN SOL FLISTIS?

Senyor Director de LO MESTRE TITAS.

Molt senyor meu: He llegit la carta insertada en lo passat número del periódich de sa digna direcció firmada pel senyor E. M. N, en la qual m' aludeix per lo que he escrit.

Jo creya que 'l senyor E. M. N. era l' autor de las correspondencias firmadas per en "Flistis" perque, quan estava en aquest poble, demostrava estar molt enterat de tot quan s' ha publicat baix aquell pseudónim.

Jo, estant conforme ab las opinións d' en "Flistis" vaig surtir en sa defensa, lamentantme de que cessés de donar tan bona llum; pero are veig que pretent demostrar que ell no es en "Flistis."

No sé si ho fá perque realment no ho siga, ó bé perque s' ha penedit de lo que ha escrit baix aquell pseudónim, al considerar lo sulfurats que deuhen estar los aludits, particularment la *llantia de sepultura*, perque los hi ha cantat las veritats.

Si realment es l' autor, no tenía necessitat de escriurer de semblant manera, per retirarse, puig ja sab que no ha dit res que no pogués dir y que no sigui la pura veritat; per lo tant, qui diu la veritat no deu retractarse de haberla dita y podría despedirse d' una manera que no fos contradictoria per ell mateix.

Si no es l' autor, tampoch tenía necessitat d' escriurer res, ni de fer pastetas al surtir en defensa de qui deuría posar la camisa á la bugada, sapiguent ell mateix, *y més que ningú*, que la tenen bruta.

Més cosas l' hi podría dir refutant un per un los párrafos del seu escrit, pero temo que, al donarli una *estocada*, feriría al simpátich "Flistis," y ademés, perque veiji lo senyor E. M. N. que no té rencor ni odi, sino compació y caritat son afectíssim.

LAGARTIJO.

Castellar, 13 de Octubre 1897.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

Aixís com las calamitats d' Espanya son innumerables, los temps del verb no son més que tres: *present*, *passat* y *venider*. Exemples: 1.er VE la revolució. 2.on PUJAREN los fusionistas (per desgracia). 3.er VINDRÁN días de sang.

Convé donar á coneixer los temps del *modo indicatiu*. El present d' indicatiu se coneix ab que la cosa sucsuheix de present, com: Cuba 's PERT, ho ESTICH veyent.

Lo pretérit imperfecte, en que termina en *va*, ó *eya* ó *ia*, com: Lo poble *pagava* y 'l gobern *cobrava*; Lo soldat *moría* y una certa senyora 's *divertia*. Lo país *queya* de debilitat, y 'l que debía socórrel se 'n *reya*.

Lo pretérit perfecte, en que la cosa ja ha passat, y per lo tant no té remey, com: Los diners s' *han acabat* (segóns per quí). Los dinástichs *han gastat* tota la vergonya y per aixó no 'n tenen.....

Lo pretérit pluscuam perfecte, en la paraula *havía* unida á qualsevol participi passiu, com: Cert general, ab los quartos que *havía robat*, pagava 'ls mils duros que *havía perdut*.

Lo futur imperfecte, ab que la cosa está per venir, com: los pillos *marcharán* y may més *tornarán*.

Lo futur perfecte, ab la paraula *haurá* unida á qualsevol participi passiu, com: Sagasta se 'ns *haurá rifat*; pro, més endeván potser *s' haurá tallat*; perque ab la vinguda dels carlins no hi *haurá contat*.

Y continuant, estimats deixebles, los temps del verb, vos diré que 'l modo imperatiu se coneix ab que 's prohibeix ó mana alguna cosa, com per exemple: Poble espanyol, PAGA, CALLA y recorra. Clero, APOYA las institucións ó MOR de fam.

Lo present de subjuntiu se coneix ab que la cosa se desitja, com: VINGA don Carlos y que acabi ab tota la porqueria.

Lo pretérit imperfecte se coneix ab les terminacións *ría*, *es*, com: Si jo *pogués*, *agafaría* á tots los lladres y 'ls *penjaría*.

Lo pretérit perfecte, ab la paraula *haigi* acompanyada d' un participi passiu, com: Mentres los liberals puguin aplicar el morro á la menjadoral ¿qué 'ls importa que Espanya s' *haigi perdut*?

Lo pretérit plusquam perfecte, ab las paraulas *hagués* ó *hauría*, unidas al participi passiu, com: ¿*Quí hauría pensat* may que mossén Azcárraga s' *hagués batut* ab lo general Mina?

Lo futur imperfecte, en la terminació *es*, com: Jo aconsello que per apartar tanta m....., cada hú ho *fés* ab la escombra que l' hi *semblés*.

El futur perfecte, en nostra llengua, se confont molt ab lo pretérit, y per lo tant, passo de llarch.

Lo present de infinitiu, se coneix ab las terminacións *ar* ó *ir*, com: Lo principal es *gobernar*, per los diners *repartir*.

Lo *gerundi* es una veu verbal del modo infinitiu que termina en *ant*, *int*, *ent*, etc., y que necessita d' altre verb per perfeccionar lo sentit, com: *Escanyant*, *empobrint* y *estrenyent* al poble, es com gobernan los lliberals.

Falta ara, anyadir que 'l verb adjectiu se divideix en regular, irregular, simple y compost; personal é impersonal.

Pero, teniu ja lo cap tan plé de verbs, que 's fá necessari una mica de repós, sobre tot ara que Sagasta 'ns té sempre ab l' ay al cor.

Atipeus bé, estimats deixebles, que fácil es, molt fácil, que dintre poch necessiti lo Rey del vostre concurs, puig l' hi fará falta 'l *requeté*. Cops á las lletras..... y als plats de sopas y lo demés vindrá per anyadidura.

¡Arriba, noysl y hasta lo dissapte próxim, que la llissó será de primera.

FUETADAS

Fem present á nostres estimats colaboradors, que, per publicar los seus trevalls en lo número extraordinari del día 30, dedicat á don Carlos de Borbón, deuhen presentarlos avants del día 25 del corrent.

La Juventut Católica, seguint la costúm d' altres anys y en honor del Pare San Francesch, y en memoria de la romería al santuari de Vich «San Francesch s' hi moría», va donar lo dinar á 150 pobres, servintlos lo menjar el senyor Bisbe y la Junta Directiva d' aquella simpatica societat.

Acabat lo dinar, los senyor Bisbe Dr. Catalá va repartir una limosna en metálich, á més dels bonos que se 'ls havían donat.

Actes d' aquesta naturalesa honran aquella casa, modelo de societats ben organisadas.

L' ex-progressista senyor Gullón, avuy ministre d' Estat, un dels homes més adictes á Sagasta, després de soltar mil barrabassadas y embusterías, deya en lo Congrés, com á membre de

3'50 pessetas. MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA 3'50 pessetas.

DE DON CARLOS DE BORBÓN

A 16 tintas.—Tamanyo 79 × 55 centímetros. NOTA: Pels de fora, mes 0'50 ptas. per certificat y franquetx.

la comisió del mensatge en lo día 6 de Juny de 1872:

«Sens la llibertat de cultos, son impossibles totas las demés llibertats. Y si per la consecució d'aquestas llibertats no s'hagués fet la Revolució, sería necessari comensarla aquesta mateixa nit.»

¡Ab quins alets conta la actual monarquía!

Cemensant per Sagasta, tots los ministres del partit lliberal portan la marca de fábrica.

O 'ls tres punts del masó ó 'l morrió del miliciano.

¡Quins amichs tenen las institucións!

Segóns llegim en nostre company *El Nuevo Cruzado*, don Joan Bautista Falcó ha entrat á formar part de la redacció de *El Correo Catalán*.

Ho celebrém molt.

Sería estar apoderat de la passió política l' afirmar que 'n Weyler, si no ha dominat molt l' insurrecció en la part occidental de la isla, quan menos ha destruit aquellas numerosas partidas qu' assolavan lo país y ho cremavan tot.

Y si la frase «Sólo por las armas» que ha llensat ara en Cuba, ho hagués fet antes, y sempre, ben segú que la patria l' hi demostraría son agrado d' una manera manifesta.

Perque la nació debía esperar d' ell que fés *tot* lo qu' hi sapigués, y no una *mica* de lo que podía fer.

Ja veu si som imparcials y no aduladors com los republicáns.

Qu' esperan d' en Weyler una barrabassada.

En Blanco s' embarca cap á Cuba.

¡Caracoles!

No us alarmeu, senyors.

Que quan una estátua ha caigut per terra, sempre hi ha una ánima caritativa que l' aixeca.

Y en Blanco, caigut y destrossat en Filipinas, deu anar ara á Cuba á restablirse de las abonyaduras.

Y á menjarse las castanyas que 'ls altres han tret casi del foch.

¡Pobre Blanco! ja cal qu' allí no matis las horas fent los tresillo, sino, ¡pobres de nosaltres!

Los mambissos t' agafarán pel ganyot.

UN CONSELL

Aymat senyor Mestre Titas,
escolti un poquet si 'l plau.
Voldría que á son deixeble
qu' en Manresa té instalat
l' hi fiqués dins la mollera
y fins si vol, dins del pap
una forta llissonada
de aquellas que sab donar
y que tan ben grabadetas
á mí sempre m' han quedat.
En sa carteta passada
ben clar me va demostrar
qu' estava distret á *classe*
aquest condeixeble meu,
y las *llissóns* no recorda
l' autor d' aytal pensament.
Diu que goig sense alegría
va tenir y ¿sab per qué?
Perque 'l día que de 'n Trampas
vosté l' historia 'ns contá
va treurer de la *fachada*
tot lo *retrato* y demés
de Mestre, pera posarhi
sols lo nom ben sensillet
y va creure el molt pavana
que aixó era senyal cert
de que 'l senyor Mestre Titas
llansat ja havía 'l fuet
per agafá 'l potent matiser
ó l' aterrador Llorens.
Pero al fí, al cap de pochs días,
passat ja 'l de la Mercé,
va torná á concorre á *classe*
y veijé 'l deixeble aquest
qu' altre volta dit retrato
estava ben clavadet
á la *fachada* y que 'l Mestre
llissóns anava dihent
tot repartint fuetadas
als més burros y dolents.
Cuidadito, condeixeble
que si vius així distret,
veurás com vé 'l senyor Mestre
y com ben ras y ben net
te diu: *Que una altre vegada*
vaigis tocat y posat
al tractar aquest assumpto
qu' es, de sí, resbaladís
puig que quan lo día sigui
de llensar lo meu fuet,
com á bon Mestre, deixebles,
díes ans, ja us ho diré.

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, 11 Octubre 1897.

ESCÁNDOLS EN AGRAMUNT

Senyor MESTRE TITAS.

Tenim aquí una iglesieta de N. Sra. dels Dolors que serveix de teatre, servint de barana lo balaustrat del cor del convent de S. Francesch d' Asís, convent dels més notables de Catalunya y mitj trossejat per la canalla lliberal; que s' en emporten las pedras y demés quatre pillets d' aquest poble, que no tenen ni escrúpol ni conciencia.

Fá ja un any, que un ex-alcalde va tenir la curiositat cínica de fer treure terra del paviment del citat convent barrejada ab restos mortals que descansavan en aquellas sepulturas.

No es mon ánimo mortificar al citat ex-alcalde pero, dech dirli: ¿Tenía lo corresponent permís per ferho? ¿Pensava tal volta que es cosa sens importancia? ¿No sap si cometía una profanació?

Los homes incapassos no deuhen exercir jamay cárrechs autoritatius.

Aquí hi ha gent de moltas pelas y de *alts* carrechs posseedors d' hisendas dels frares que compraren á cap preu: ¡noy de Deu, quins capbussóns que fan!

Deu té un bastó, que pega y no fá remó. Als lliberals de aquí, se 'ls posa la pell de gallina al sentirse las tunyinadas que 'ls floca 'l *carcunda*. Estavan aquesta gent tan tranquila, quan de sopte ¡plaf! surt Lo MESTRE TITAS que 'ls fá ballá com uns catúfols.

Ara acaban de rebrer un accident al veurer invadida la població pels llibrets de fumar en que hi ha gravats los eminents personatjes carlistas; fins los republicants més forts que l' ácit sulfúrich ne compran.

Pero nostres lliberals no 'ls troban bons. Si en lloch de D. Carlos hi hagués en Salmerón, en Pi Margall, en Morayta ó 'l *burro del hipparión*, menos mal.

¡¡¡Morrals!!!

Son afectíssim servidor,

UN CARCUNDA DE CAL AMPLE.

Agramunt, 8 Octubre 1897.

DE CASTELLAR

Senyor MESTRE TITAS.

Respectable senyor Mestre: Lo meu trevallet de la passada senmana, ha donat lloch en aquest poble á que tothom se ocupi del meu aymat *macu*, que paga ab aquella rialleta als llavis, las alabansas que la generalitat l' hi dedican, cufat y content, encara que un poch emocionat, de compartir la seva sort ab una *aranya* que no ha pogut trovar, per més que desde la gorra hasta las espardenyas, no ha deixat un fil per regoneixer.

La sort va serme propicia al proporcionarme la ocasió de posarme sobre d' ell. Es un home senzill y bondadós, sense pretencións de cap mena. S' aixeca de bon matí, y á *pata* cap á Sabadell falta gent.

Allá també tothom lo crida per lo nom de *macu;* las pescateras, així qui 'l veuhen, ja li ensenyan lo millor que tenen per vendrer, oferintli grossos peixos que avegadas los hi fan pagar ben cars; pero no hi ha remey, ha de cumplir los encárrechs que té fets, y si no pot guanyar més, guanya menos.

En habent acabat, ab un cistell penjat á cada bras y un cabasset á la má, se dirigeix al coche que ja l' espera y 'l porta á menos preu perque es tan *macu*; fá cinh céntims á *cala chica* y ¡amunt! altre vegada.

Durant lo viatge, si no fuma, acostuma á fer bacainas y cabessadas; pero un de aquestos días que jo me estava darrera la seva orella, una noya que portava pentinat al estil d' en Sagasta va dirli:—¡Y donchs *macu*! ¿Es veritat que ara també haureu de pagar contribució per l' ofici que feu?—¡Ca! contestá ell,—no 'n caldría d' altre.—¿Cóm s' enten? digué ella—pitjor aquells marchants que pujavan cada quinsena, que ara no 'ls deixen vendrer.

Quan arriva al poble, comensa *la passa calle*, repartintlos peixos, badella, musclos, vianda primarenca y demés, que ja l' hi esperan las senyoras de las casas de més upa, que l' hi tiran requiebros y l' hi preguntan ahont porta l' *aranya*; y jo quant sento que m' anomenan, m' arraplego tan com puch y m' amago sota la gorra, procurant no ferli passigollas, perque no fos cas de que, pensant que soch un poll, gratant no m' axafés.

Per ara, vaig *teixint* y prenent vistas.....

Queda de vosté hasta un altre día, aquesta

ARANYA

PASSATEMPS

XARADA

Sens sapiguer lo que feya
vaig una volta *hu tres*,
perque donya *cuarta tersa*
me va aconsellar que ho fes.
Jo vaig *hu tres* per don Paco
perque 'l ferho es ben *total*.
Tothom va *hu tres* á un carlista.
pro va sortí un lliberal.

— F.

ACRÓSTICH

. . * . . . .
. . * . . . .
. . * . . .
. . * . . .
. * . . . .
* . . .

Sustituir los punts y estrellas per lletres, de modo que, llegidas horizontalment donguin lo nom de sis personatges carlistas, y la línea vertical d' estrellas lo nom de un august personatge qu'está per sobre de tots.

—

GEROGLIFICH

Negre
Q : D
TA Roig IT

—

GEROGLIFICH COMPRIMIT

100. Ll. Ll.

UN DEIXEBLE.

Solucións á lo insertat en la anterior senmana.

Xarada: Morral.

Geroglifich comprimit: Vilaseca.

AVÍS

A tots quans ens preguntan en quina forma volém que se 'ns remeti l' import de la suscripció, debém manifestarlos que, á falta d' altre medi, se 'ns remeti en sellos de correu.

CORRESPONDENCIA

P. de las P.—Cuidado ab los assonants. Espero alló altre.

M. Barcelona.—¡Manifich! Llastima de no poguer publicar lo seu nom enter.

R. Niubó.—Procuraré compláurel, advertintli que aquell día va dedicat á S. M. don C. VII.

S. M. S.—Va de primera.

J. B. A.—Castellar.—No puch compláurel. Ja sab qui es y per lo tant, díguilhi vosté mateix.

A. B.—Arreglat, anirá.

S. S.—A. A. A.—Pallet.—Arcís.—Un carlí.—Nespra.—Belluguet.—Un chino.—Fi y Net.—Aletas.—Quiquet.—No 's poden aprofitar.

Establecimiento Tipográfico, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 23 DE OCTUBRE DE 1897. NÚM. 18.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

IL RENEGATTO

Historia breu y senzilla
qu' ha fet la mort del galápat

Saben ja de sobras nostres estimats lectors, que *El Movimiento Católico*, lo periódich que 's deya fundat per lo primer Congrés Católich espanyol, y órgano del Episcopat y representant de la política del Lleó XIII, ha mort. La seva vida y miracles están gráficament compendiats en lo dibuix que en la primera plana ha estampat lo sandunguer deixeble del MESTRE TITAS, en Titella.

Son director D. Valentí Gómez, se despedeix del públich llensant tristos laments salpicats d' un que altre llampech saturat d' odi contra la causa carlista.

¿Per qué no havém de consedirli lo dret del pataleix?

D. Valentí buscava, no la benevolencia dels Prelats á qui sols ensalsava quan l' hi convenía, sino algo de més profit particular seu; 'ls buscava la bossa.

Lo poch espay de nostre senmanari ens priva de insertar íntegro l' artícle de D. Valentí, pero, llaugerament, procurarém tréurali punta y comentar alguna de las sevas frases.

Després de senyarlar la indiferencia ab que 'l reberen algunas *ilustres dignidades* y la premsa católica y de fer referencia á la alocució del Pontífice á la peregrinació obrera espanyola, explicant á la seva manera aquell discurs y las grans esperansas de prosperitat material que esperava dels consells de S. S. sobre 'l respecte als poders constituits, assegura que en lo Congrés Católich de Zaragoza, *va tractarse ja de la desaparició de «El Movimiento Católico»*.

De modo y manera que, *El Movimiento*, órgano dels Congressos Católichs, ja feya nosa, ja destorbava ans de celebrarse lo segón d' aquests. Per lo vist, D. Valentí havía somiat lo de *órgano del Episcopat*.

¡Ja era somiar!

¿De qué l' hi haurá servit al senyor Gómez lo refregarnos pe 'ls bigotis tantas vegadas la alocució als peregrins espanyols y lo servirnos á calderadas los mensatges á la Regent per l' Episcopat, per venir al fí á quedar reventat com una cigala y cantar la palinodia contra las mateixas dignitats ab qui s' amparavá?

Apesar dels seus esforsos en profit de las institucións ¿no ha pogut lograr d' aquestas una *petita* subvenció per continuar la tasca, ja que, segóns D. Valentí, los qui debían ajudarlo y protegirlo s' han portat tan malament, que ja en lo segón Congrés Católich tractavan de ferlo desapareixer? Ab quanta veritat se diu que dels traidors tothom ne fuig.

Fins las institucións ne fugen.

Pero, *allá se las haya* D. Valentí ab lo Episcopat, pero, lo que no podém passar per alt, es lo desvergonyiment ab que se las enfila contra lo difunt Primat de las Espanyas, Emms. Cardenal Monescillo, sens dupte perque aquest no pot defensarse, imputantli una palpable oposició á las doctrinas proclamadas per lo Papa.

¡Barra més colossal no pot donarsel

Digui d' una vegada D. Valentí que 'l tret l' hi ha surtit per la culata, y que lo que pretenía era servirse dels Prelats per arrastrar adeptes y arrossegarlos per las escalas del palacio d' Orient; pero com que ha fet una pifia, are ni sisquer las institucións l' hi agraheixen lo paper deshonrós y ridícul.

Y no es menos ridícul l' afirmar que, sent de veras no haver caigut quan la condemnació del Emms. Cardenal Monescillo, puig llavors hauría semblat la *caída gallarda* dels gladiadors romans.....

¡Casi ens venen ganas de riurer!

A nosaltres, donchs, ens fá avuy l' efecte de la caiguda d' un pallasso de *Circo Ecuestre*.

Y en quan als salivassos que pretent llensar als carlistas, debém dirli que no 'ns fan por.

Sols l' hi concedím los honors de gos petener, quan pretent mossegarnos lo taló de la sabata. Que 'ns lo mirém ab cert desenfado ó, tot lo més, l' hi apliquém la punta de la bota á la part trasera.

Y ja es prou molestia encare.—SAID.

CUENTO HISTÓRICH-INTERESSANT

Lo lloch de la escena es un prat tapisat de fresca herba y ab umbrosos rouras; una font qual aigua fresca y regalada fá venir una gana de tots los diables. Cinch personatges ajeguts en la molsa formant un círcol y, al mitj, unas estoballas plenas de talls de llangonissa, bossints de pá y unas platas carregadas de perdius rostidas y la botella, moble netament catalá, que xerrican ab verdadera devoció aquells cinch personatges, un d' ells eloqüent diputat y autor d' un fusell que fará bona campanya, temps esdevindre.

Pels voltants, camps sembrats de faijol, (pel faijol endevinaréu la població hont se desarrolla la escena) montanyas cubertas de verdor, y un sol seré, bonich, riatller, que convidava á xalársela qu' era un contento.

De aixó, fá pochs días.

Entre trago y mossegada, la conversació va *caurer* sobre 'ls assumptos del día, y sobre la més ó menos possibilitat de la intervenció, no del *yanks*, sino dels carlistas en los assumptos d' Espanya.

Un d' ells, lo diputat, que podía estar enterat del assumpto, va ser preguntat, poch més ó menos ab la següent forma:

—Vosté, senyor..... Fulano, podría treurens de duptes y de caborias. ¿Quínas resolucións s' han prés en Lucerna?

Lo diputat, que no té pél de tonto, va respondrer lo següent, removentse una mica sobre l' herba, com buscant una posició més cómoda, clavant mossegada á un tall de llangonissa salpicada de tallets de cansalada virada que 'ls ángels hi cantavan:

—*Pues, señores;* hi havía constituida en Z..... al comensar la passada guerra, una comició composta de cinch individuos destinada á fer una grossa compra de fusells. Los cinch s' havían jurat lo secret y sols faltava quí marchés prompte ab los diners á adquirirlos.

U.. d' ells, lo president, recordantse que cert capitá l'hi havía dit un día que estava disposat á servirlo sempre que se 'l necessités, va dir:—Jo buscaré una persona de confiansa; puig me sembla que 'l capitá don Zutano 's prestará á secundar nostres plans; m' ho té promés.

Y tal dit, tal fet. Se presenta lo president á casa del capitá don Zutano y l' hi diu:—Mira, noy, necessito de tú aquest favor. Aquí tens los quartos, arreglat com puguis, y es l' hora de que cumplis la paraula.

Y 'l capitá va pendre 'ls quartos, va demanar la llissencia y 's disposá per ausentarse á cumplir la paraula promesa.

Tot marchava com sobre rodas, quan als tres días, se presenta lo capitá á las oficinas militars á recullir la llissencia y un oficial, amich seu, l' hi diu á cau d' orella:—Dech dirte que 'l Capitá general ja sab que vas á comprar armas.

Un llamp que hagués caigut á sos peus no 'l haguera sorpres més. Pro 's va contentar en somriure y sortí escapat cap á casa 'l president y l' hi esplicá lo succehit.

—¡Me deixas parat, noy! pero no puch duptar de cap dels companys. Tots ells están complicats y han donat quartos.

—Será lo que tú vulguis—va dir lo capitá,—ja sabs que jo no retrocedeixo may, pero vull una sola condició: juram que no dirás res á tos companys.

—Ho juro—respongué 'l president.

—Donchs, demá, reuneix la junta; jo 'm presentaré, y no t' admiris de lo que diga.

—Ho faré, y confío ab tú.

Estava l' endemá reunida la junta, quant entra 'l capitá y després de saludar á tots atentment, los diu:

—Es veritat que jo havía promés fer la compra dels fusells, pero, maduradas las cosas, he pensat que no devía fer traició á la bandera que vaig jurar un día; per lo tan, no puch servirvos, en tan vos demano dispensa per faltarvos á la paraula, y com amich, estich á las vostras ordres.

L' endemá, va presentarse á las oficinas lo capitá per despedirse dels amichs, y 'l mateix oficial que 'l día anterior l' hi havía descarregat á cau d' orella aquella noticia, altre volta se l' hi acostá y va dirli ab veu baixa:—Dech dirte que 'l Capitá general ja sab que no vas á comprar fusells.

Lo capitá va somriure novament al veure que la estratagema havía sigut de primera.

Lo mateix día va surtir en l' esprés cap á Fransa, y al despedirse del president de la junta, va dirli:

—Ja veus com per confiansa que tinguis ab los teus companys, t' has de guardar d' ells.

—Que vols que 't digui, Zutano, no dupto d' ells, y per altre part palpo las provas.....

—¡Qu' ets ignocent!—va dirli lo capitá:—¿no veus que 'ls teus companys son casats..... y en secret ho contan á la dona..... y la dona ho diu..... al mossen..... ó á la amiga..... y ¡vamos! que lo millor es callar.

. . . . . .

Y lo diputat, mirantse als seus quatre amichs ajeguts y ab la boca badada escoltant lo seu relato, per cert interessant, los va dir:

—Per lo tan, vosaltres sou casats..... ho diríau á la dona..... aquesta ho diría, y ¡es tan difícil callar las cosas á la esposa....!

Y esclafint tots la riatlla, continuaren cebantse en los talls de llangonissa y 'l rostit y ab lo ví y ab l' aigua..... aquella aigua tan fresca y regalada que abundantment llensan las innumerables fonts que rodejan la pintoresca, la alegre, la atractiva vila de.....—O. LOT.

GUERRA Á FLISTIS

Mos estimats convehins
alegres, tranquils y fins
del poble de Castellar:
¿No teniu gens de sospitas
que en las columnas d' en «Titas»
en Flistis se 'ns vol rifar?

—

No ha mogut poca masega
aquet carlinot de pega
en aquesta població.
Aixís que arriba 'l diari
á Ferrer l' hi entra desvari
¡alló es una professó!

—

¿Quí será aquet cap de ronya
que ab tanta poca vergonya
ve aquí á buscarnos rahóns?
¿Será fulano? ¿Es zutano?
¿No podría ser mengano?
¡Y així estém de confusións!

—

Uns diuhen si es en *Pellas-so*
altres si es un tal *Verga-so*
y algúns si es un *Home-et.*
Y hasta conech qui assegura
que un *senyó* d' alta estatura
per trás cantó 'ns fá l' arquet.

—

¡Aixó es una tortura!
La *llántia de sepultura*
está que trina ¡ab rahó!
Per que ¡espanteus! s' enrahona
que hasta fins la majordona
hi te participació.

—

També 's diu que en tal sardana
hi balla alguna sotana
y á fe de neu, que no ho crech.....

pero 's diuhen tantas cosas
que si enrahonas, t' esposas
que 't fassin un xiribech.

—

¿Voleu saber quí es en Flistis
per aplicarli el Pax Christis?
donchs, seguiu lo consell meu.
Agafeu al MESTRE TITAS (1)
y sense gastar *chinitas*,
que ho digui, ó 'l garrotajeu.

JOTA PE.

Castellar, 20 Octubre 1897.

(1) Cuidado mestre. Aquí aném armats ab fusells Llorens, per lo tan, hi haurá tornas.—*N. de la R.*

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

Vamos, noys, á veure cóm van las llissóns y cóm haveu passat la senmana, perque'l Papa's fa vell y es necessari aplicarse molt, pro molt. Y ademés, la patria necessitará promte nous elements, perque la joventut sufreix avuy una filoxera terrible que la corca y la mata..... y vosaltres sou la esperansa de días venturosos en que'l sol ha de lluhir ab tot lo seu esplendor..... ¡Ay, ay! ¿Qué fas tu Titella? ¿Qué rius? ¿Que t' has proposat burlarte de mí y distraure 'ls teus companys? Vina, Titella, y agenollat perque..... barrrrrr..... ¿qu' es aquest paper caragolat que portas entre mans?

—¡Perdó, senyor Mestre!

—¿Qué son aquests ninots?

—¡Ay! senyor Mestre, no m' estiri tan la orella.....aaaaaaaayyy!.....

—Digam, desventurat, ¿qu' es aixó?

—Es que, com vosté 'ns ensenya, los lliberals son tan maulas y tan dolents, he fet aquests ninots per enviarlos á Don Valentí *Gomas*, perque s' enrabiés molt y agafés un bon mal de ventre.

—No tan, Titella, no tan. Has de ser més caritatiu ab lo próxim, no 'ls deus voler cap mal.

—¿No veu, senyor Mestre, que 's havía tornat lliberal d' aquells tan redimonis?

—¿Cóm dius?

—Sí, d' aquells tan redolents que 'n diuhen católichs lliberals; que 's disfressan d' homes bons.

—¿Y don Valentí, aquell carca d' altres temps, s' havía tornat tan poca solta?

—¡Uf! senyor Mestre: Aquest home s' havía posat al Sant Pare per *montera*, s' havía calat la religió per botas, y s'havía carregat á la esquena totas las mitras, báculs y solideos morats que hi havía fins á la fecha, y no hi havía pas ni Bisbe, ni Cardenal, ni Papa que l' hi tossís. Ni en Romero ab l' assumto de la viuda de Cánovas y la Regent ha usat de més barra que Don Valentí. ¿Veu, senyor Mestre?..... Per aixó l' hi he pintat aquests ninots; y encara que jo no sé pas lo castellá, no puch menos de ferli la grilla.

Bé, silenci y al *avío*, qu' es tart.

Com deya l' altre día, los gramátichs anomenan verb regular al que ademés de conservar las lletras radicals del infinitiu en tots los temps, números y personas, tenen totas las terminacións conforme á una de las tres conjugacións dels verbs TRAGAR, ROBAR, EMPASTIFAR, que avuy son verbs tan regulars, que pareixen inventats per lo actual sistema de gobernar.

Per exemple: Los goberns lliberals se 'ns *tragan* y se 'ns *tragarán*..... si avans no fem que 's *traguin* una bayoneta ben esmolada. Los dinástichs ens *robarán* los forros de la butxaca si no 'ls enviém á Fernándo Poo á que 's *robin* ells ab ells. Nos han *empastifat* de tantas llibertats, que fins las institucións s'hi *empastifan* qu'es un gust.

Lo verb irregular es aquell que en algúns dels seus temps, números y personas, s'aparta de las reglas dels regulars; de la mateixa manera que las personas que han rebut una bona y santa educació, ve un temps (y no del verb), que's passan al partit lliberal, deixant de ser *regulars* per convertirse en *irregulars* y hasta *irregularisadors* y tot.

Y's coneixen los verbs irregulars en que cambian las lletras radicals en varios temps y personas, com se coneixen los lliberals si estudiém los fets de la seva vida é historia.

Gracias á Deu, los verbs *irregulars* abundan més á Castella que en Catalunya, y fins hi abundan més las *irregularitats*, sens vulguer dir, per aixó, que aquí no n'hi haigin, puig sobre aquest particular podría il·lustrarnos molt en Planas y Casals, en La Llave y en Samaranch.

Pero, ab tot, y per no ser menos, tenim verbs *irregulars*. Exemple: *Dir*, *fer*, *riurer y caurer*, ab quals verbs en Titella, que avuy no sé lo que l'hi passa, ens fará l' obsequi de fernos alguna oració.

—Mira, Titella, si't portas bé, y 'ls demés estant ben quiets, us portaré lo día de Sant Carlos á veurer nostre Rey, y us hi presentaré.

—¡Viva 'l Rey! ¡Viva 'l Reecey!

—Eps, noys, silenci y no emboliqueu la troca. Feu bondat, veniu dissapte ab lo vestit nou, y..... ja ho veurém.

—Digas, Titella, digas.

—Si *fer*, *caurer*, *riure* y *dir*
son tres verbs *irregulars*,
regulars no han de tenir
de segú, totas las parts.

—Ves seguint, Titella, ves seguint.

—*Un día un subjecte* DEYA
(y aquest deya, es del verb *dir*)
que éll cás dels carlíns no FEYA,
que sols al veurels, ja REYA
sens poguerse detenir.
Y pensant que molt l' hi esqueya,
un día llensá un mal mot,
quan, ¡puff! sent una boleya
que sens sapiguer d' hont QUEYA
l' hi mesurá un carlinot.

—¡Titella! ets un espasa. Vaja, lo dit; dissapte veniu mudats; jo 'm posaré la levita y 'l copalta, y á veure á S. M. Don Carlos de Borbón falta gent.

DESDE LA SEU D'URGELL

Sr. Director de LO MESTRE TITAS.

Preguntava un día lo gran Aristóteles ¿quína es la causa perque en Africa hi haigi tans monstres? Y éll mateix se respongué que, sent escassos l' aigua y 'ls abeuradors, en aquests se reunían animals de totas especies y entrant en desitj, s' ajuntavan, originantse d' aquí tans monstres.

Després d' haver donat una mirada á nostra aymada ciutat, preguntarem també per quin motiu hi ha en ella tans monstres de iniquitat y tan bretolets que ab cara de fariseus ens estant arrancant la pell, robantnos ensemps la millor penyora que 'ns deixaren nostres pares, que es la fe católica.

L' origen de la major part d' ells lo trobareu en aquestas casas..... que alardeijan de moralitat y proteccionisme, hont hi ha subjectes de *tutti colori*, resultant lo foco de totas las inmoralitats y bruticies.

Senyor Mestre Titas, es qüestió de cridar l' alto, ó sino se 'n va tot aixó aigua avall. Pel amor de Deu, Senyor Mestre, fassi una visita á aquesta ciutat y diguí als seus honrats ciutadans que no fassin cas de alguns forasters que rodan per aquí; que no freqüentin aquestas casas en que's desafía al mateix Cel, no's ficsin sobre tot en aquestos judas moderns, católichs-lliberals ó conser-pillets, als qui l' incomparable francés Lluis Veuillot calificava del més terrible enemich de la Iglesia y dels seus ministres; dels que nostre célebre Aparisi digué que de católichs no tenían mes que la pela, y encare molt prima, per enganyar al mon, y als qui lo inmortal Pontífice Pío IX anomená pitjors que los monstres de la conmune de París.

Hasta un altre día, senyor Director, se despedeix son novell deixeble

UN AMANT DE LA MORALITAT.

Seu d' Urgell, Octubre de 1897.

F. D. —Si apesar dels pesars no 's tanca aquella casa..... malehida, me consta qu'hi ha una ploma molt fina que escriurá la historia *político-literaria* del triunvirat que la sosté. Será un folleto divertit y fará obrí l' ull á alguns que encare semblan cegos.

A grandes males, grandes remedios.

ACTUALITATS

Diuhen que 'n Blanco va á Cuba,
per ensenyar de jugar
al tresillo á n' els cubanos;
ja estém tots ben arreglats:
puig diu que al *altre* 'l rellevan
avans del plasso fixat.....
perqué si allí continuava,
aixó fora massa llarch;
llarch y pesat, com el cuento
aquell, del may acabar.
Me 'n alegro *patilletas*
(dignes d' un home més grant;)
veig que alló del *casi casi*,
no t' ha dat bon resultat;
puig que ab tantas passejadas,
que per diferents costats
donavas per tota la isla,
n' es l' hora qu' encar, encar.....
hi ha mambissos que corren
perla amunt y perla avall.
¿Qué dich perla? perla ho era
quan encar los lliberals
com llops famolenchs, rabiosos,
no l' havían ensumat ....
Ans que tot, á la Península
la deixaren feta un clau,
la espremiren ab llur rabia
xuclantli tota la sanch,
y quan ja tan sols semblava
un cadavre, van flairar
l' oreig que lo mar Atlántich
ens portava dols y suau
de aquella perla cubana
que la Espanya aymaba tant.
Y 'l mateix que un vol de abelles
que al llensarse per xuclar
de las flors la dols aroma
no paran fins omplí el pap,
aixis feren los políticchs
lliberals per sos pecats;
Com llops, á sobre la víctima
se tiraren sens pietat,
la xuclaren fins los óssos
y després..... després..... es clar
vingueren las consecuencias;
tots toquém lo resultat.....
Per xó dich: ara no es perla,
qu' es tant sols un tros de fanch,
y aprecianthlo així, en Sagasta,
crech qu' está á punt d' agafal
y en el cap dels *tocinaires*
tirarlo per insultals.
Aixó voldrías, Sagasta;
pero ab tot, no ho lograrás,
qu' encara que tú els hi donguis,
uns que son molt elegants
y *per senya portan boyna*,
no ho permeterán pas may.
Llavors las pagareu totas,
sens valer los plors ni clams,
ni us valdrán pas las promesas
si no torneu lo robat.....
ja cal que us poseu en guardia
y aneu tocats y posats,
que, segóns se pronostica
se avehina el temporal.

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, 18 Octubre de 1897.

SARRIÁ

Senyor Mestre: Després de haver fet campana, com á mal deixeble que soch, vinch avuy á donarli la llissoneta, comensant per dirli que havém celebrat la festa major d' una manera solemne, solsament que ha anat acompanyada de alguna garrotada.

Tant las funcións religiosas com las profanas han sigut lluhidíssimas.

Lo diumenge día 3 del corrent, una comició del Círcol Carlista va anar al de San Gervasi, ahont se celebrava una solemníssima vetllada en la que hi prengueren part, ademés dels senyors Doctor Picó, La Motta, Bosque y Roma, nostres estimats consocis los senyors Rocabert, Vila, Tornés y Monforte.

En lo Círcol de nostra població, hi reyná lo major entussiasme durant las honestas diversions de la festa major, esperant tots que soni l' hora de divertirnos empaytant lliberals.

Un altre día l' hi daré compte de lo que 'ns proposém fer lo día de San Carlos.

Que tirarém la casa per la finestra.

De vosté afectíssim deixeble.

NASTIS.

Sarriá, 18 Octubre 1897.

BARALLA DE CONDEIXEBLES [1]

A mon condeixeble *Pepet de las Pomas.*

Quan aprenía primeras lletras, los condeixebles més mal vistos de tots eran los que portavan *partes* al mestre, fent l' ofici de *espías.* Perque un xicot fos menyspreuhat pels altres, necessitava pas altre recomendació que 'l mot d' *espieta.*

Sempre, no obstant, havía cregut qu' aixó era propi de canalleta; pro tampoch en la escola del Mestre Titas, ahont tots los deixebles son majors d' edat, hi manca un *Pepet de las Pomas*, que s' ha emprés un tan poch honrós paper.

Vaja, estimat Pepet; per més enredón que siguis ¿ab quín dret y per quín fí has d' *espiar* al senyor mestre que "estava jo distret á classe y que no recordo las llissóns" ¿Qué n'has de fer tú, si estich atent ó no? ¿Son los deixebles los que deuhen fiscalisar la conducta dels altres, ó hi ha lo mestre per cuidarsen? Mira, Pepet, que may han sigut ben vistos los que s' han ficat á calderers, no sabent ni estanyá sisquera una paella.

Y si tot parés aquí, menos mal. Pro es lo cas que t'atreveixes á imposar ta voluntat al mestre, senyalantli la vía que deu seguir per tractar als deixebles, dihentli que 'm passi forta repulsa. ¿Y quí es un deixeble, per dir al mestre que fassi aixó ó deixi de fer alló altre? ¿S' ha vist may per may en lloch un deixeble tan atrevit y *farolero*, que 's cregui que 'l mestre necessita dels seus estímuls per cumplir la seva obligació y que li fan falta sos consells per amotllar á ells lo seu criteri y que no content ab aixó, fins *vol* manarlo? Y dich *vol* manarlo, puig qu' aixó 's desprén d' aquell vers que diu:

"*Voldría* que á son deixeble" etc.

Al mestre no se li diu *vull* aixó ó alló; sino que se li *demana* ab tot respecte.

Y després de tot, permetem, Pepet, que 't digui que, al interpretar la meva passada carta, has pres garsas per perdius y has convertit en gegants los molins de vent, y aixó fá molt poch *guerreru.* No oblidis tampoch qu' ha passat de moda, oficiar de *Quijote*, volguent "desfacer agravios y enderezar entuertos."

Per últim, si fent com tú, 'm posés á donar *consells* sense demanarmels, te diría qu' en lloch de buscar tres peus al gat, repassis la Retórica y Poética, sobre tot la part que tracta dels assonants.

Ton condeixeble y S. S.

UN DEIXEBLE DE 'N TITAS.

Manresa, 18 d' Octubre de 1897.

(1) Noys, lo Mestre no vol barallas. Per cástich, els dos donareu, la próxima semana, tres planas de memoria, y las direu devant del Rey. ¡Torneu-hi!

FUETADAS

Per frescura 'ls lliberals.

Segóns telegrafían, han correspost á las diferentes fraccións del partit lliberal lo següent número de gobernadors: onze amichs de Gamazo; nou del senyor Moret y 'ls demés, recomenats pe'ls demés ministres y exministres.

Si aixó no es ja la repartidora, que vingui en Sagasta y ho digui.

Y ¿quants han sigut los recomenats per donya Moralitat?

Tapa, tapa, tapa.....

Segóns noticias rebudas per conducto fidedigne, afirma nostre estimat colega 'l *Correo Español*, de Madrit, que 'n Primo de Rivera ha entaulat negociacións de pau ab los célebres cabecillas filipinos Aguinaldo y Llanera.

Sembla que Aguinaldo se conforma á una transacció mediant las següents condicións:

1.ª Una amnistía amplia per tots los que han pres part en la rebelió filipina.

2.ª Tres millóns de pessos per ell y els demés separatistas caracterisats.

3.ª Expulsió del Archipiélach de totas las corporacións religiosas.

4.ª Representació en las Corts.

5.ª Que la mitat dels empleos civils del Archipiélach recaiguin en lo successiu en fills del país.

Y aceptadas aquestas condicións, Aguinaldo y 'ls seus companys deposarían las armas y 's firmaría la pau en Filipinas.

Y com que Aguinaldo y Primo de Rivera, continúan y debaten los assumptos, per aixó no 's relleva al segón.

Més deshonra ja no es possible.

¡Ni orellas més llargas que las del poble espanyol, tampoch.

Entre *El Nacional* y *El Imparcial* ha mediat una polémica sobre si la reina debía ó no visitar á la viuda de Cánovas, que no pareix sino que aquests dos periódichs jugan á geps fent servir de pilota á las institucións.

¡Quán cinisme y cuánta descortesía!

Per fí *El Nacional* dispara la bomba final, y ab la desfachatez propia de 'n Romero Robledo exclama:

«Després de lo exposat, pensi cada cual qui ha de fer la visita: si la dama que otorga un títol de duquesa, ó la viuda de aquell que va donar un títol de rey.»

Refocilémnos los que no som confrares.

Lo valent y decidit diputat per Olot, nostre estimat amich senyor Llorens, se trova actualment en Bilbao, sent molt obsequiat per tots los correligionaris de aquella important vila.

No en va digué en *Said* en un dels números passats que «la farsa lliberal es sempre més cómica y divertida, perque acostuma á anar acompanyada de *peronés* trencats, refredats de nás y de partidas á la montanya.»

Y en efecte; apenas transcorreguts quinze días, en Sagasta ja ha *pillat* un refredat de tots los diables.

Pero, no temi en Sagasta.

Que ja suhará dintre de poch temps.

Y de valent.

Ha estat á Madrit alguns días lo rey de Siam ó del *Ensiam*, com l'hi deyan á Madrit los catalans, y pareix que las corridas de toros l' hi han agradat molt poch.

Sí que te mal gust.

Aquí, fins los gobernants s' entretenen á torejar lo país, y no 's cansan de clavarli banderillas. Hasta ensorrarlas fins á las tripas.

Aquell general que va tornar ab la cúa entre camas de Filipinas, ja 'l tením embarcat en direcció á Cuba. A restablir lo seu nom y á curarse 'l fracás y carregat ab una forta bossa de cuyro y un joch de cartas.

L' hi desitjém felís viatge y per nosaltres, que no torni. Que cap falta ens fá.

Altre desgracia ve á afligirnos y á aumentar las moltas que pesan sobre nosaltres.

En las costas de Cuba ha naufregat lo vapor «Tritón». Quan tots los passatgers dormían, un cop de mar va incliná 'l barco sobre la banda de babor, produhint un pánich terrible. Al cap de mitja hora, el «Tritón» va anarsen á pico.

Los náufrechs son 120 y 'ls pochs que pogueren salvarse, fou á costa de grans penas y esforsos, puig aquellas aiguas están plenas de tiburóns que 's cebavan en los cossos de aquells infelissos.

Deu haigi premiat ab lo Cel als que han sucumbit tan horrorosament.

La pesadilla constant dels lliberals, de tots los gobernants y hasta de las institucións, es don Carlos.

Pobres lliberals si sabían la mitat de lo que pensan fer los carlins.

¿Ho dich?

Donchs, allá vá.

Primerament, penjar tots als lladres.

Segonament, agafar á tots los ministres y exministres y ferlos passejar per la Rambla arrastrant cinquanta quintars de cadenas.

Després, ficar á Sagasta dintre un sach y tirarlo al mar perque las sardinas se 'l menjin.

Més tart, agafar ab uns amolls á Castelar y ficarlo en una gavia de lloro y ferlhi menjar sargantanas.

Més endevant, fer tirar lo carretó dels gossos per en Moret.

Per últim, posarém un morrió á Morayta y Salmerón y 'ls llimarém las dents.

Y finalisarém la festa, tancant á Silvela y á tota la seva pandilla dintre de gavias dauradas ab un lletrero que digui: Rassa degenerada de taruguistas.

Y per apoteossis, furmigada solemne del palacio d' Orient..... y demés dependencias del Estat.

Ja ho sabeu, lliberals.

A perseguir carlistas tocan.

Lo próxim número será dedicat á D. Carlos de Borbón, ab bons dibuixos é interessant text y una portada..... hasta allá.

Y de doble tamanyo.

Y 'l senyor Mestre anirá de las festas.

Y 'ls noys, d' alló més mudats.

Y.....

Y 'm descuydava de dirlos que valdrá 10 céntims.

Y modestia apart, serán ben empleats.

DE CASTELLAR

S. D. E. M. N.—Barcelona.

Molt senyor meu y estimat germá en Jesucrit: La correspondencia que va tenir la llaugeresa de escriurer en la penúltima senmana, ha produhit los efectes que eran de preveurer.

Mes, una cosa feta no té remey, y jo, que no he de surtir en defensa de qui no conech, vaig á dirli alguna coseta que, com á bon vehí d' aquesta població, me veig obligat á manifestar.

Vosté diu que, coneixent á Castellar com coneix, no entent com poden surtir d' ell tans escriptors. Y aixó vol dir, que 'ns creu vosté una colla de burros. ¿Veu? Jo no havía escrit may en cap periódich, y fins vosté algunas vegadas m' havía dit *tonto*, y are 'm converteixo en escriptor. ¡Lo que son las cosas!

Y deixant apart lo fiasco de vosté, que, al combatrer á Flistis, Lagartijo y demés, cau en pitjor pecat; y prescindint dels atachs indirectes que llensa contra 'ls carlins sens que aquets l' hi preguntin quants anys té, apesar de que, per certs fets passats, tindrían dret á preguntarli, entro de plé á lo que més m' ha sulfurat de la seva carta.

Diu vosté, que, "baix l' amparo de la Excma. senyora Marquesa de Castellar, tothom se cuyda de cumplir sos debers", com volguen dir: Tots los actes de *certs subjectes* s' han fet ab l' aplauso de la senyora Marquesa. Mes clar no pot ser.

Donchs, jo, com á bon vehí d' aquest poble, no puch deixar passar tal afirmació sens protesta, puig jo sé agrahir més de cor que de paraula los inmensos beneficis que de tal senyora hem rebut los fills d' aquet poble, y la beneheixo y admiro jo més per sos bons sentiments y virtuts, que per las sevas riquesas alguns altres que vosté sab molt bé.

Per lo tan, sápiga d' una vegada que, si vosté té gust de baixar á discutir certas miserias y tonterías, per lo que demostra tenir molt mal gust, baixhi sol y sens pretenir arrastrarhi á qui está molt per sobre de nosaltres, y en quan á prudencia, molt per sobre de vosté.

San Esteve de Castellar, 18 de Octubre de 1897.

LAUS DEO.

Solucións á lo insertat en la senmana anterior.

Xarada: Voluntari.

Acróstich:

S A **C** A N E L L
L L **A** U D E R
B E **R** R I Z
M E **L** G A R
L L **O** R E N S
S A N Z

Geroglífich: Marqués de Tamarit.

Geroglífich comprimit: Centellas.

Establecimiento Tipográfico, Casanova, 13; Barcelona.

Senyor: A V. R. P. me teniu. Pobre y humil só, res més puch oferirvos que ma sang y ma vida; preneulas..... Aquí vos presento als meus fillets á qui tan aymo. Avuy son noys encare, mes demá poden ser un *raqueté* valent y heroich.....

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORÍSTICH Y SATÍRICH

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre. .	2'00	pessetas.
— — un any. . .	3'00	—
En provincias: semestre. .	2'50	—
— — un any. . .	4'00	—
Extranger: semestre. . . .	3'00	—

Á DON CARLOS DE BORBÓN

EN SOS DÍAS

Mirau, Senyor, que trista, plorosa y abatuda,
ab rostre de cadávre, contret, amoratat;
sas forsas ogotadas per una lluyta ruda,
sa mística mirada en l' horitzó perduda,
¡pensant en son passat!

—

Pensant en sas grandesas y en sas glorias passadas
que l' ompliren un dia de sant y noble orgull.
—Reyna del mon—l' hi deyan per tenir dominadas
cent possessións immensas per Colón rescatadas.
¡Y avuy sols dol recull!

—

Sols dol recull qui un día al mon las lleys dictava
puig qu' en sos territoris may se ponía 'l sol.
Qui la real diadema en son front ostentava
y á mitj mon doblegarse á sos peus contemplava
sols té avuy desconsol.

—

Per qué aqueixa amargura? Per qué aqueixa tristesa?
¿Quí es qui ab ira tanta així fereix son cor?
¿Quí es que ab tan descaro comet la tal vilesa
que al veure axí á sa patria villanament ofesa
no 's fá son defensor?

—

¿Quí es qui mut contempla ab groixudas cadenas
lligat lo Lleó altívol, qu' avans ab un udól
feya tontollá als pobles? Qui té sanch en las venas
¿pot contemplá á sa patria sufrint mil y una penas
sens prestarli consol?

—

¡Ah! no; que hi ha qui estima de sa patria la gloria
y que jovosos d' ella volen torni á ser grant.
Que volen que las páginas de sa preclara historia
no sigan embrutidas per la moderna escoria
tan vil y horripilant.

—

Mes ¡ay! hi ha sers innobles que buscan arruinarla
y per son fí lograrne, provan per tot estil.
Y aquests son los que cridan ¡Llibertat!.. sens donarla;
y la llibertat eixa son ells qui fan tornarla
llibertinatge vil.

—

Los *yanks* ¡cobarts! l' insultan ab sens igual cinisme
mentres mils germáns nostres vessan á doll la sanch.
¿Ahont es l'honor y l'honra? ¿Ahont es lo patriotisme
dels homens qu' avuy d.a ens portan al abisme
y 'ns arrastran al fanch?

—

¡Oh R.. ! si nostra Espanya camina al precipici
procurém detenirla ans d' arrivá á son fí.
Encara hi ha pits nobles per dar en sacrifici
la seva sanch. ¡Salveula! que per ferho, desfici
sent lo cor del carlí.

—

Fills hi ha en aqueixa terra que son de bona cunya
qu' us volen veure ab ceptre, ab C.... y mantell.
Si acás arriva l' hora, com fill de Catalunya,
la má qu' avuy la ploma ab humiltat empunya
sabrá empunyá 'l fusell.

. . . . . .

Rebeu mon homenatge, R..... de la patria mía,
avuy per Vos jo prego desde 'l fons del meu cor.
Deu y San Carlos vulgan que dintre poch, eix día
siga per tot' Espanya jorn de vera alegría
y esclat de patri amor.

—

En tant, deixeu que cridi ab la má al pit posada,
ab l' ánima embargada d' entussiasme y fe:
¡Fora 'l lliberalisme! ¡Viva l' Espanya honrada!
Avant nostra bandera, ab tanta sanch regada
¡VIVA CARLOS SETÉ!

SAID.

RECORS Y ESPERANSAS

¿Quí t'ha vist ¡oh patria mía! balansejarne ton penó á la cofa de tas naus que un día ompliren tots los mars coneguts y per primera volta els pasejaren pels no coneguts encare? ¿Quíns foren los que 'l veijeren tremolar pel mitj de tans exércits, victoriosos dels enemichs de ton Deu, de ton honor y de tos monarcas? ¿Qué 's feren ¡aymada mía! tos paternals y sempre aguerrits y caballers monarcas? ¿Qué tas reynas virtuosas, veras mares dels teús fills? ¿Ahont son aquells capdills invensibles, aymadors y seguidors exemplars de la Lley de Deu, cumplidors fiels de son deber en vers la Patria y de llealtat ferma é incorruptible á sos monarcas? ¿Qué us fereu marins insignes, quals naus per vosaltres comandadas, se ensenyoriren de tots los mars? ¿Ahont Prelats sabis y virtuosos, fermas columnas de la Iglesia y arrels potents de las antigas Tradicións? Ahont? sou pobles creyents, honrats, valents y nobles? Aquells caracters enters vinculats en los infatigables consellers, els virtuosos y sabis Abats y 'ls valerosos nobles que conquistaren sos timbres heráldichs ab la punta de sas espasas y comandant sas hosts aguerridas, ¿que 's feren?

Tot fugí, ja no 'n restan ni tan solsament reliquias, no 's veu res en lloch, dich mal, sí, es troban esculpits sos noms y sos fets en los fulls de la patria historia. Mes en la realitat, no quedan ni tan solsament las sombras, puig per contents podriam darnos si las sombras existissin, perque encar serian jegantas que darían goig y honor á la patria.

¿Qué es feta, ¡patria mía! ta grandesa? De tas institucións seculars, no quedan mes que las runas, ta antiga monarquía desterrada y en son lloch un' altre, que al ocupar el puesto fent renuncia dels atributs innats á son elevat carácter, servint de lacayo á uns quans ambiciosos afortunats; tas corts, sustituídas per un grapat de charlatans que de tot tractan, menos del bé de la patria; de tas llibertats y franquicies aventadas ne son las sendras pels esbirros del odiós centralisme; ta religió menyspreciada y escarnida pels gobernants escéptichs y materialistas y traída per algúns de sos deixebles, que no tenen molt enter l' amor de Deu, pero si molt viu el del or; tos exércits, encar conservan restos de tas passadas nissagas, mes els hi falta qui 'ls comandi fent estricta justicia y que fassi cumplir la ordenansa en molts cassos.

Resultan tristos els recorts que venen á la pensa, al tractar de temps millors, y contemplar las vergonyas presents, mes som cristians y 'l desespero no 'ns entra; tením resignació y aixó 'ns conforta; tením esperansa y aquesta ens enlayra envers á regions més grans, més puras, més nobles, més santas. Mes de lo dit, no 's cregui ningú que fem renuncia de las de la terra, no, sentim encar alená en nostre pit esperansas aquí realisables y ab l' ajuda de Deu, serán un fet quan menos molts se pensin, perque el mal es sempre en contraposició del bé, la llum de las foscas, mes el bé sobressurt del mal, la llum escampa las foscurias.

En ma benvolguda patria, regna el mal, está á las foscas. ¿Cóm no cal esperar, que aquell mori y desapareixin las tenebras? Vetaqui 'l fonament de nostras esperansas y 'ns convens de que acabará prompte la interinitat que 't endogalla ¡patria mía!; que finirá ton esclavatje, que tornaras á ser lliure, gran, poderosa y respectada. La mofa, l' escarni y la rialla de compació ab que 't miran las poderosas nacións que un día tú las salvares de la barbarie o humillares, deixantlas batudas en lo camp de batalla, tornarán al véuret enaltida y tornada altra volta á ton centre, á respectarte, amanyagarte y á volguerte per amiga. La torre que fabricaren ab las despullas de tas glorias ja n' es prou enlayrada; la confusió hi regna, la perversió hi nia, y per aixo los uns habitants han enganyat als altres y 's troban possehits del terror, perque 's remon, la veuhen caure, degut tot als materials dolents que posaren en sos fonaments. Aixó ha de alegrarnos, perque sobre las runas de sas follias, s'aixecaran altre volta los antichs temples, veuras sentarse al trono que honraren reys sants y reys héroes, al rey caballer y justicier, qual condició es el fonament de la verdadera llibertat, la qual honra y no embruteix com lo lliberalisme, sever ab las demasías dels grans y potentats, protector dels desvalguts y pobres, el primer soldat de la patria, administrador incorruptible y hacendós que sabrá conformarse en la pobresa, mentres las necessitats de la patria aixi ho reclamin, en fi un verdader pare del poble per ell regit y gobernat, aymador de tot lo sant, lo bo y lo gran, protector de la agonisant agricultura y de la decayguda industria, fonts principals del benestar dels pobles; fomentador del comers per el qual aquellas viuhen.

Baix son régimen paternal, esperém que aprofitant lo molt y bo dels antichs temps, compatible ab la vida social d' avuy, mes, aceptant tots los bons adelantos, y encar mes, protegintlos, fomentarlos, y perfeccionar los de la vida moderna, constituint un verdader llas entre lo bo del passat y del present, veurém renaixer com per encant á la patria aymada, y allavors, formant tots sos fills una pinya al entorn de son Capdill estimat, sabran vetllar, primer, per la puresa de tots sos organismes interiors y sempre ab valentía, igual á la que 'ns llegaren nostres ascendents en las passadas centurias y sabran tenir á ralla á sos enemichs, per poderosos y grans que sian, que vullguin atentar á la integritat de sa terra ó vulguessin posar obstacles á la realisació dels plans d' engrandiment que de llarch temps reclama nostre historia, nostre caracter y nostra posició topográfica.

Aqueixos recors y esperansas alentan en los pits de tots quans ayman de cor á la Patria y avuy encar ab mes fermensa, per lo motiu que festeija ab tanta pompa LO MESTRE TITAS. La diada celebrada per la Iglesia nostre Mare, en honra y gloria del Sant Arquebisbe de Milán, qual nom porta lo Capdill que sosté enlayrada la bandera de nostres més caras afeccions y convicciòns, tan fermas com los turóns de nostra estimada terra.

TNOF SAGRAF.

4 Novembre 1897.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

¡¡VENIU..... VENIU!!

Que n' es de planyer ma Patria aymada.
Mes, si avans era daurat jardí,
Avuy sas penas causan tristesa,
Avuy sas roses, treuhen veri.

—

Avans la reyna de nacións era,
Ara la tractan sens cap amor.
Tots la trepitjan, l' hi fan escarni
¡Com que l' hi falta son Aymador!

—

No hi ha qui vulga prompte salvarla,
Sols l' acompayan á mal morir
Perque no quedi d' Espanya rastre.
¡Ningú s' apena del seu sufrir!

—

¿Cóm allunyarla de tanta peste?
¿Cóm arrancarla d' aquest estat?
¡Ay de nosaltres si no ve prompte
Lo R.... per naltres tan desitjat!

—

Mon cor s' apena sols al pensarhi,
Ma veu s' apaga. ¡No puch seguir!
Mos ulls plorosos quedan sens veurer
Cuan sento á Espanya tals mals patir ....

—

Veniu, donchs, prompte, vullgau salvarnos,
Tingau d' Espanya, ¡Oh R....! pietat.
Mirau, ¡pobreta! com vos aclama.
¡¡Veniu, correuhi per caritat!!

UN CARLÍ DE COR.

Seu d' Urgell, Octubre 1897.

CATÓLICHS Y CARLISTAS

En aquells temps, per cert no gaire llunyáns, si bé que per la gracia del Senyor, ja transcorreguts, en que pretenía la jefatura del gran partit ó comunió tradicionalista un personatje que dista molt d' alcansar la falla del actual Delegat lo Exm. senyor Marqués de Cerralbo, de tal forma y manera se transformaren y confongueren las ideas y los mes rutinaris principis, que fins se arrivá á establir com á veritat certa é indiscutible sens ficsarse que s'invadían terrenos molt sagrats, que no 's podía ser católich sens fer avans professió de fé carlista. ¡May los bons carlistas han pretingut tal cosa!

Tan prompte arrivá á oídos del Agust Desterrat aquest principi funest, sens pérdua de temps lo desautorisá ab sa paraula de católich fervent, sentant aquella altre afirmació tan enérgica y valenta: que no podía ser carlista qui no professés la fé católica.

No cal dir que aytal declaració omplí de goig y de consol á la Iglesia Santa, que no duptava, ni podía duptar poch ni molt dels católichs sentiments de son primer fill d' Espanya; aixís com obrí á la alegría y á la esperansa, lo cor dels espanyols, que veyan y regoneixían en tan solemnes paraulas lo ressó de aquella fé y de aquella tradició que tans días de gloria y tans llorés alcansaren per nostra estimada patria, avuy ¡pobreta! vilment trepitjada per estranys y aborrida y abandonada de sos propis fills, encar que no verdaders.

Los que de veras se tenen per tals, oiren la veu de alerta sortida de la reyna del Adriátich, del Loredan y la acataren; oiren aquella veu de pare amorós que desde apartadas terras s'interessa tant per los seus, apercibintlos dels perills que 'ls rodeijan, y la acataren; oiren aquella veu que, ben prompte, en alas del telégrafo recorregué la Península y la Europa entera, donar un solemne *mentís* als que, ab més mala intenció que oportunitat, abrigaren la pretenció, solapada y pérfida, de adulterar lo més admirable programa que han vist los sigles y format las generacións.

He dit que la tradició, arca santa ahont se costudian nostres salvadors principis, inspirá aquellas espreciòns que forman lo seu més complert y acabat resumen. ¿Y cóm no? ¿Se pot ser verament espanyol, sense ser católich? ¿No forma lo Catolicisme, com diu lo grant Aparisio, nostra propia nacionalitat?

Y com que avuy los custodis, los guardadors y hereus de aquesta nacionalitat, no son los lliberals, fills proscrits, rassa espúrea, sían de la classe que 's vulga, siuo los tradicionalistas, las massas que pregau y treballan, que sofreixen y callan, que omplen los temples y defensan la Santa Causa en la prempsa, en la tribuna, en el parlament y en los camps de batalla á costa de sos interessos y de sa propia sang, en una paraula, los carlistas, de aquí que reberen la declaració emanada de sou Superior ab verdadera sumició; algúus, avergonyits de haverse separat del recte camí; molts, ab entussiasme perque 's feya llum en mitj en tanta obscuritat, y tots, uns y altres, fidels y arrepentits, ab ferms propósits de no olvidarla fins á obtenir la realisació de sos desitjos.

Resumím: Católichs y carlistas, es á dir, amants y propagadors de la gloria de Deu y de la Patria, simbolisada aquesta en son Representant, debém ser los que de nou volém ressucitar aquellas hassanyas y conquistas que admiraren al mon; católichs y carlistas ens havém de anomenar avuy més que may, perque acaban d' estar miñats los fonaments de la Santa Religió y del Dret, creyentse algúns infelissos que acabarán per ferlos desapareixer.

No, impossible, mentres visca, encar que desterrat, lo Príncep que simbolisa nostra nacionalitat y es la vera encarnació de nostre carácter. No, impossible, mentres enfront de la Babilonia lliberal s' aixequi la Jerusalém carlista. Es impossible que la Religió y 'l Dret desapareguin de nostra terra; triunfarán, sí; en lo Rey caballer, en lo Capdill cristiá, puig porta escrit, y en primer terme, lo nom de Deu en sa bandera y, com Moisés, repeteix: *Dominus exaltatio mea*, lo Senyor es ma gloria; y sabut es, per demés, que de Deu ningú se 'n burla impunement.

Deus non irridetur.....

M.

Barcelona, 24 Octubre 1897.

Á ESPANYA

EN LOS DÍAS DE D. CARLES VII

Ja se acosta ¡oh ma patrial la bonança
de uns jorns rublerts de joya y alegría.
Axuga lo teu plor y en Jesús fía
entonant-le un dolç himne d' esperança.

Un hom' forsut y bó, vers tú se atança,
que felís contemplarte sols voldría
y que si ales tingués, prest volaría
á lliurarte del jou, sense recança.

¡Réblo alegre y somrient, ma terra aymada!
¡Óbra-le lo teu cor, volguda Espanya!
¡Es un noble fill teu que 't vol lliurada
de aquex sistema vil que ab fera sanya
després de haverte fet tant desgraciada,
sense tindrer pietat, are t' escanya!

LLUIS ADESA.

Barcelona, 30 Octubre 1897.

¡TORNARÁ!

Fá prop de 23 anys que don Carlos passava la frontera en Valcarlos. Allí s' havían reunit los restos d' aquell valerós y heróich exércit que durant cinch anys seguits havía fet cara ab valentía al del gobern constituit.

En aquells jorns de amargura, seguía al Rey la ferma voluntat y energía que l' havía seguit en los de gloria; y mentres los lleals soldats, silenciosos y tristos, davan l' *adeu* á son Capdill, aquest, encar que visiblement emocionat, estava, com sempre, seré y magestuós, girantse á cada pas per contemplar una vegada més á sos lleals.

Y en lo moment precís en que son caball anava á petjar terra estrangera, fent un esfors suprém per contenir un plor que se l' hi escapava va dir, dirigintse á la multitut que silenciosa 'l seguía:

—¡Tornaré! ¡Tornaré!

Aquesta frase, més que en las montanyas vehinas, ressoná en lo cor dels soldats arrancant-los llágrimas de verdader sentiment.

Desde aquell jorn solemne, desde aquella memorable jornada, los lleals únicament havém pensat en aquellas paraulas que encar resonan avuy en nostres cors.

Pot dirse que per aquella frase ho havém fet tot.

Per ella havém propagat, fins als recóns més amagats d' Espanya, los principis regeneradors de nostre credo. Per ella havém fet ús dels drets que la mateixa Constitució, que combatém, ens concedeix. Per ella havém dat á coneixer á tothom lo que som, lo que podém y lo que volém. Per ella s' han creat Juntas y Círcols á centenars á fí de coneixens y de contarnos y per ella s' han fundat periódichs á dotzenas perque 'l poble pugui coneixer y sapiguer que, aquells carlistas tan horrorosament pintats per los lliberals, no son més que uns germans seus que buscan y volen lo triumfo de la Justicia y del Dret simbolisats en la persona del nostre estimat Rey.

Las paraulas ¡Tornaré! ¡Tornaré! foren, més que una frase de consol per los lleals, una profecía, després una esperansa y avuy..... avuy seguretat complerta.

Després de contemplar l' estat actual d' Espanya, ab dúas guerras colonials que l' hi xúclan los diners y la sang, ab una crissis comercial espantosa y enfront, l' espectre aterrador de la miseria y la fam ¿hi pot haver algú capás de negar que lo cumpliment de la promesa de nostre august Jefe está casi al alcans de la má?

Cego será ab seguretat lo qui s' atreveixhi á negarho.

O si no, al temps.

J. ROMAPUBRE.

¡POBRE ESPANYA!

Cuan recordo las glorias ja passadas,
De aquells segles de rosas coronats,
En que 'l sol de més ricas matinadas
Lluir feya d' Espanya 'ls principats;
Cuan recordo aquells temps en que lluytavan
Baix lo lema sagrat: Deu, Patria y Rey
Y ab gran goig las victorias pregonavan
Del Etern, restablint la santa Lley;
No puch menys que exclamar ab ulls plorosos
Y ab lo cor afligit y contristat:
¡Aquells temps tant felissos y ditxosos,
¡Pobre Espanya, que prompte qu' han passat!
¿Qué s' han fet los Felips, que te 'n donaren

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

No es pas possible trobar
baylarina com aquesta.

¡Olé tu mare!
¡Viva 'l turró!

¡LIBERTAT!

¡Llibertat! ¡oh! nom magnífich;
¡¡Llibertad!! ¡santa paraula!
Deliciós perfum de l' olla
pressupuesto idolatrada.
¡Qué felissos son los pobles
que *disfrutan* tas ventatges!
¡Qué *ditxosos* son los homens
adorant la teva estatua!
¡Qué *dols* es poder gosar
de tan tipich espectacle,
tan bonich, tan elegant,
tant sabrós y..... tant barato!
May, jamay nos cansaríam
de cantarte las lloansas
y entonar himnes de gloria,
al *gay* compás de las *trampas*.
Tot lo mon arreu, arreu,
admira las tevas gracias,
ensemps que las *aprofitan*
las nacións civilisadas,
y 'ls polítichs te veneran
hoy umplintse las *huchacas*.
Dichós tú, poble espanyol,
que tens la sort d' adorarla
de genolls, y ab lo cap baix
vas besantli las petjadas;
com los gossos cassadors,
vas seguint sempre 'l seu *rastre*,
deleitante ab sa *fanum*
que fa fortor de formatge.
La llibertat..... y un gran poble
com l' hi ensuma la retranga.
Heus aquí un famós assumpto
per un pintor ferne un cuadró.

Aquest llustre lliberal,
no 's *disfruta* sols á Espanya;
los francesos també 'l tenen;
també 'n gastan molt á Fransa,
y 'ls dona bons resultats,....
y profits,.... y hasta ganancias.
¿No us recorda, fá uns dos anys,
las *aventuras* y *gangas*
del procés de! Panamá
que adquirí tant bella fama?
Donchs aixó, fou una *gloria*
lliberal de pura casta.....
es, gosar la llibertat,
de tenir las unglas llargas.....
¡Oh sistema *deliciós!*
¡Qui será que no t' alabi!

També del mateix *betúm*
s' en consúm molt en Italia.
Allí 's *gosa* á *tut-ti* pler
tut-ti contenti é robat-ti.
Es de totas las nacións
lliberals, la de més barra.
Lliberta s, per usurpar
los llegítims drets del Papa;
llibertats, per dir y fer
tot lo que 'ls donga la gana;
llibertats, per estanyar
las paellas de las casas;
llibertat, ab macarróns,
y llibertat en sanfaina;
llibertat, per fé 'l gandul;
llibertat, per tocar l' *Arpa*;
llibertat fins per fugir
cuan lo *Negus* los empaita;
pro 'l cap, que es lo Papa Rey,
llibertat per Ell..... charanga;
vinga l' himne de Riego.....
la marcha de 'n Garibaldi.
Vingan cops de plats y *bombo*,
sobre tot, *bombo* y escándol
y al Papa..... la *llibertat*
dels aucells dintre la gavia.
Es aquella llibertat
que dona 'l gat á les ratas.

Lliberal es y no ho sembla
la imperial Alemania,
sino, que hu diga 'l *colós*
famosíssim diplomátich
Von Bismarch, que l' hi ha *valgut*
una fortuna tan brava,
de *cent cincuenta millóns*
de marchs,.... per posarhi estampas.
Si 'ls lliberals, ¡valgans Deu!
son *llarchs*, molt *llarchs*, potser massa.
Mes ¿per qué s' han de buscar
llibertats de fora casa
cuan aqui n' estém *farsits*
y hasta avuy nos entrabancan?
Espanya té llibertats
de totas las *colorainas*.
No cal més que recordar
los *gloriosas hassanyas*
del mil vuit cents trenta cinch
en lo día de Sant Jaume.....
Proclamant la llibertat
per nostres carrers y plassas,
se cremaren los convents
per una turba salvatge.....
y 'ls frares queyan..... cosits
sons cossos á punyaladas....
fou la gloria progresista —
—lliberal de més nombrada.....
La llibertat del punyal.....
y la teya incendiarial!!..
¡Qué 's honrós pels lliberals
remembrar gestes passadas!

Més tart y cuan ja 'l *país*
lliurement se revolcava,
un ministre lliberal
més *llarch* y *més fi* que 'ls altres
inventá traurer diners
sens máquinas ni aparatos.
¡Quín *invent* més curiós!
¡Quína *mina!* ¡Quína *ganga!*
L' assumpto era molt bonich;
subastar los bens dels frares
puig *dormían* en *mans mortas*
y era 'l cas de *despertarlas*.
¡Fillets de Deu! ¡Quína pressa
en *desvetllarlas* donaren!
Cuantas fincas conegueren
que las *mans* no son igualas,
puig las *mans* dels lliberals,
com los gats... *treuhen uns ganchos...*
Aquest fou un altre *fet*
d' aquells que la historia calla.
D' aixó s' en diu, llibertat
de robar ab tot descaro.

Invocant lo mateix *dret*,
no fá pas un mes encara
que en lo Bisbat de Mallorca
un ministre 's proposava
despertar uns bens *dormits*
que 'l Prelat los vigilaba,
y l' hi va rompre la crisma,
d' un cop de *crossa* á la calva.
Molt ben fet; la llibertat
dona 'l *dret* de defensarse,
y aqui 'l Bisbe usa del *dret*
de plantarlhi un cop de tranca.

Fins l' Amèrica *disfruta*
de las inmensas ventatjes
d' un sistema tan fecundo
y sobre tot, tan elástich.
Hasta un día l' Oncle Sam
feu aixecar una estatua,
figurant la llibertat
aixís, mitj espitragada,
ab una estrella aquí 'l front,
á tall de macho de sárria.....
y l' hi fan aguantá 'l llum.....
per no fé aguantar la capa.
Aqui mateix, no molt lluny
la plassa del Sol de Gracia
que 's ahont tots los diumenges
hi fan mercat los drepayres,
l' árbre de la llibertat
honrosament allí 's guarda;
se venera y se respecta
y s' arrela y pren ufana.....
mes de cuan en cuan l' arrencan
perque 's mor de tanta savia.....
y aixís sempre hi ha cullitas.....
de..... samalés y de mánechs.
Ademés ¿qui hi ha que ignori
que 'l gran dramaturg Pitarra
feu en temps de bon humor
una comedia de guassa
ab títol, poch més ó menos,
Llibertat..... ab butifarra?....
Donchs ja qu' es la llibertat
nostra gloria y esperansa;
y es lo *nort* de tot polítich;
y las nacións la idolatran;
y l' hi aixecan monuments;
y l' hi dedican estatuas;
y en son nom s' hi fan comedias;
y 'ls árbres l' hi donan trancas;
y l' hi don himnes la música;
y los poetas la cantan,
nosaltres, no siguém menos,
també debém aclamarla.
Nostra llibertat, comensa
hont la dels altres acaba.
Donchs farém com á Mallorca;
provehimnos d' una estaca,
per fer ús dels nostres drets;
y si algú ve á tormentarnos,
invocant la llibertat,
l' hi plantarém cop de tranca,
y aixís, donchs, proclamarém
la llibertat de..... la estaca.

FLÓSTICH.

Lector; si algún día sents
que lo poble, amotinat,
llensa 'l crit de ¡Llibertat!....
tanca la porta..... ¿M' entents?

De lleys santes lo més florit jardí,
Y que al mon sos perfums esparramaren
Florint com lo més candí jessamí?
¿Qué s' han fet los Fernandos que teixiren
Ta corona de perles y rubíns
Y que ab sos heroismes escribiren
De ta historia los amples pergamíns?
Ben segur que al donarte una mirada,
Tristos exclamarán, del fons del cor:
¡Pobre Espanya, que n' ets de desditxada!
¡Pobre Espanya, teatre del dolor!
No; no s' ou lo dols crit de la victoria
Qu' en temps altre, sonava á tot arreu.
¡Sols se veu ignominia en lloch de gloria!
¡Sol se sent l' horrent crit de: ¡Guerra á Deu!
¡Pobre Espanya que n' ets de desditxada!
Puig á més de que casi ja res pots,
Semblas arbre que, al caures la vesprada
Tot ho acull, fins los corps y 'ls aligots!
Mes, encar tens remey: resa..... y confía,
¡Que mare fores tú de grans nacións.
Per darte honors y gloria en pròxim día
Te resta encar un brot dels grans Borbóns.
Ell será qui en honor de ta bandera
Fará besar l' arena á ton rival
Trossejant de sa impúdica senyera
Aquell lema *satánich*: «*Lliberal*»
Per lo tant, agraheix, Patria amorosa,
Agraheix á ton R..... son gran amor
Pots encar esperar lo ser ditxosa
Mentres de nostre Rey alenti 'l cor.

JAUME RENYÉ.

Seu d' Urgell, Octubre 1897.

¿QUIS UT DEUS?

En l' escut del príncep de las milicias celestials l' Arcángel San Miquel, contra qual escut s' estrellan totas las furias de Llucifer y 'ls seus, hi ha gravat lo «Quis ut Deus» y devant d' eixa frase tremola l' infern enter.

Bé es veritat que al sentirse eixas paraulas proferidas per tots los católichs de debó s' aterra la incredulitat, se assusta la masonería, tontollan lo lliberalisme y demés plagas que tenen oprimida y maleixada á nostra benvolguda y desgraciada patria.

Vosaltres, oh bons carlistas, que vos ampareu baix la santa bandera de las venerandas tradicións, sou sens dupte los que us atraviu ab més valentía á desenmascarar la impietat ab valor digne de tota alabansa. Vosaltres sou los que més consol doneu, no ho dupteu pas, al insigne Presoner del Vaticá, perque, ab vostra fé y arraigadas creencias religiosas, no podeu transigir ab los errors dels *mals* lliberals que omplenen las logias y societats secretas que tan funestas calamitats ens reportan.

¡Oh, si tota la societat pensés com penseu vosaltres! Si 'ls que dirigeixen los destíns de la nació s' inspiressin únicament en los sans principis que 'ns ensenya nostra actual Papa, que Deu guardi, Espanya, aquesta infelis Espanya agoviada, oprimida y explotada per una colla de juheus, no passaría per las humillacións que á tot verdader espanyol indignan y exesperan, ni aixís fora si de veras ó de fet la regís aquell R..... qu' es nostra esperansa y l' únich Príncep que segueix las doctrinas del Crucificat y que per nostres pecats tarda tant en cenyir la corona d' aquells seus antepassats que tanta gloria y explendor donaren á la Patria.

Si aquest R..... gobernés, no transigiría, no, ab l' estrangerisme judaich, no tractarían á Espanya ab desdeny ni s' atreviría á insultarla y escarnirla eixa nació nor-americana tan matelisada é indigna, ni existirían en nostra nació eixos antres masónichs d' ahont surt la porquería que 'ns infecte y que son responsables de la mort d' innumerables germáns nostres que ¡pobrets! allá, en l' altra banda dels mars derraman fins l' última gota la sang de las sevas venas en defensa de nostras aymadas perlas colonials y de la dignitat y honor d' aquella bandera que desterrá la mitja-lluna.

¡Sigle de las llums anomenan aquesta faramalla al present sigle! Sigle de la resplandor poden anomenarlo, perque si alguna llum apareix sobre nostres caps, es lo resplandor de la pólvora ó de la dinamita que sembra l' espant, ó la boca d' un revólver que 'ns amenassa..... ó 'ns mata.....

¿Creuhen potser aquests miserables que 'l lleó d' Espanya no es ja aquell que ab sos udols feya tremolar al mon? ¡S' equivocan! El lleó espanyol es aquell mateix que va fer tantas conquistas y proesas de valor, y va fer ondejar triumfant nostra arrogant bandera en quantas lluytas va empendrer. Si voleu estar segurs de que es el mateix, mireuli la cara, escolteu sos tristos gemechs y noteu sa actitut. Trenqueuli la cadena ab que 'l té lligat lo lliberalisme, y veureu de lo qu' es capás; veureu com ab un moment despedassa tots los triánguls y estrellas que se l' hi posin al devant.

Aixís será, si acudím ensemps á la defensa d' aquell Deu de bondat á qui ha declarat guerra aquesta malehída rassa vomitada per Satanás. Y aixís com San Miquel va llensar á las profunditats del infern á aquella colla de diables plens de soberbia, permeterá que, á no tardar, vingui lo Gran Monarca á confondrer y llensar á la impotencia als enemichs de Deu, de la patria y del Rey.

ERREBÉ.

Á NOSTRE LLEGÍTIM R.....

Esperém R..... insigne
que vingas á lliurarnos,
y vingas á salvarnos
nostres fidels Lleóns.
Que avuy 'ls que 'ns gobernan
ó que 'ns portan la serva
sols son una caterva
de juheus y masóns.

—

Que 'ns roban y deshonran,
que 'ns venan y 'ns maltractan
y 'ns entregan y pactan
acumulant los mals;
Sols son una cüadrilla
de llurs estrefalaris
de cafres y sectaris,
d' ateos lliberals.

—

Espanya que va serne
universal senyora
derrotant la gent mora
en mil y mil combats.
Que sempre fou valenta
grandiosa y respectada,
¡veures avuy, lligada
por uns afrancesats!

—

La Patria per qui un día
tres naus la mar sulcavan,
que ab febrós zel anavan
per descubrí un nou mon.
Y en jorn de benhauransa,
jorn d' eterna memoria,
lograva per sa gloria
nous continents, Colón.

—

Poble que va sé un día
invicte en mar y terra;
y fos en plá, ó en serra,
valent com lo Lleó;
Que á los fills de Mahoma
las possessións va pendre
y que pel mon va extendre,
la colonisació.

—

Nació gloriosa y noble,
nació triomfadora,
tú fores la senyora
de propis y d' extranys.
Tú més victorias contas
á mils de totas menas,
més que no 'l mar, te arenas,
mol més que no 'l mon anys.

—

Y avuy ¡oh Patria invictel
te trovas postergada
subjecte y humillada,
lligadas ja tas mans.
Gracias als que 'ns gobernan
te trovas ja venuda
y lo que 's més, vensuda
pels Nort-Americáns.

—

Per lo tant R..... insigne
Tú ets qui pots lliurarnos.
Tú ets qui pots salvarnos
de tant terribles mals;
Y ab ta potenta espasa
pots traurer de la serva
á aquesta grant caterva
de impíos lliberals.

—

En un trist cautiveri
la Patria está sumida,
se li escorra la vida
si no vé ferm remey.
Mes, ja no ha de faltarli,
perque l' Espanya, espera
que s' obri la bandera
de son llegítim R.....

M. S. Y SERRA.

Badalona, 1897.

LO CACIQUISME Y LA HUELGA

Encara que la fera lliberal no hagués vomitat més babas que 'l caciquisme y la divisió dels espanyols en partits políticks, hauría fet més mal que las plagas totas d' Egipte elevadas á la quinta potencia.

¡Bé massa qu' ho palpém los manresans, allissonats per una experiencia tan llarga com amarga!

Vuit mesos fará aviat que en nostra ciutat comensá la *huelga* de la que tant s' ha parlat per tot arreu. Ab una mica de bona voluntat no 's creya al principi molt difícil trobar una solució al conflicte; pro, per sobre de las exigencias dels amos y de las necesitats dels traballadors, hi tragué de sobte sa feréstega banya lo malvat monstre del caciquisme, fent repugnant conxorxa ab la bruixa sens entranyas de la política local, en quals pits s' alletan homes tan misera-

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

bles que deshonrarían lo presidi en que mereixerían ser tancats; y per aquesta causa, lluuy de ferse las paus, s' embolicá la troca de tal modo, que després de set ó vuit mesos de habernos tocat ballar ab la més lletja, encara no sabém cóm y quánt podrém sortir d' aquest fandango.

Molt dur han de tenir lo cor los salvatjes que sacían sos brutals apetits, devorant carn humana; pró no 'l poden pas tenir gayre més sensible los políticbs que sacrifican á sas concupicencias lo pá y per consegüent la vida de 1500 persónas. ¡Y pensar qu' aquests políticbs qu' han ficat lo foch entre 'l capital y 'l treball, portant en l' ordre moral un sens fí de revoltas y d' odis á mort, y en lo material la ruina y la miseria, volen ab gran cinisme passar per amichs del poble y protectors dels obrers! Pro ¡va! ningú s'estranyará de sa conducta, sapiguent que traginan lo mateix pel que 'ls republicants caragirats que capitaneja *La Publicidad*.

S' haurían, empró, de convenser los mauresans de que la política local no es més que la causa *próxima* dels nostres mals, y que la causa principal y *remota* es lo lliberalisme, que havent creat als bandos y partits políticbs, ha fet de cada poble un cau d' íntrigas rivalitats, malicias, discordias y revenjas.

Sí. Lo lliberalisme es en últim terme lo responsable de lo que á Manresa passa; puig que si l' adagi diu, que sense llocas no hi hauríau polls, ab més rahó podém afirmar que sens los sistemas lliberals, no 's coneixerían los partits políticbs, que li fan lo caldo gras.

Per aixó nosaltres desitjém que tinga prompte fí la *huelya;* pro per acabar d' un cop y assegurar la basa, refermém nostres vots, perque vinga prompte del desterro aquell qu' ha de matar á la fera lliberal y qu' en lloch de veurer á Espanya dividida en bandos políticbs, no hi vol veurer més qu' espanyols.

UN DEIXEBLE.

Mauresa y Octubre de 1897.

LA MARE DELS ESPANYOLS

I

Prop de las voras umbrosas
que de fresca herba tapissan
del tan celebrat Genil
las corrents més cristallinas,
devant la ciutat ilustre
hont Isabel la heroina
lo somni del just descansa
en la soletat tranqnila,
un horfan tristament plora
y ficsa atenment la vista
en las aiguas que murmuran
y al vent sas penas confía.
—¡Oh Deu meu! De mon dolor
la corrent es tan crescuda
que exedeix. Genil, als dolls
que á la mar, corrent, envias.
No hi ha remey á mas penas,
ni mon dolor se mitiga
al rápit transcurs del temps
que tots los mals alivia.
Mes ¡ay! fugí la esperansa
com nit del asire del día
y despareix com lo fum
que 'l fort huracá dissipa.
Busco á una reina que siga
de mon poble mare pía,
mare que vulga del pobre
ab son amor, fer la ditxa.
Si jo pogués, Isabel,
tornarte de cop la vida,
podrías ser tú la mare
que lo meu cor tan desitja;
mare de veras del poble
que al débil sempre auxilia,
que parli al cor dels vassalls
y al cor del Rey que 'ls domina.

II

Aixís los seus laments lo tendre horfan
al aire va llensá
y á través de l' espay interminable
á Isabel 'ls portá.
Y nostra aymada Reina la tristesa
del horfan al sentir
se posa á son costat, d' una volada,
y ab amor l' hi va dir:
Han ferit lo meu cor las tevas queixas
poble meu, estimat,
y lo raudal inmens de tantas penas
¡cóm me l' ha trosscjat!
Mes, tambè lo remey que tan desitjas
lo tens prop de ta má.
La font de las més dolsas alegrías
no tardará en brotá.
Aqueix cor maternal que necessita
la ibérica nació
lo trobará en lo pit de Donya Berta,
esposa d' un Borbó.
Puig lluheix en lo cor d' eixa Senyora
de virtuts tan gros vol,
com lluhen en l' espay interminable
los raigs ardents del sol.

III

Així Isabel primera
al horfanet parlava.....
Despres, ja s' allunyava
la celestial visió!
Y l' horfan, que una mare
tanta falta l' hi feya,
en Donya Berta veya
la seva salvació
. . . . . .
Ja en tots cantóns d' Espanya
ab veu potent, sonora,
se sent d' eixa Senyora
lo nom encantador,
y 'l poble l' anomena
«nostra mare amorosa»
y ab lira melodiosa
la ensalsa 'l trovador.
¡Oh na María Berta!
Tú ets nostra esperansa,
com l' iris de bonansa
pel qui atravessa 'l mar.
Que Deu, per ferte Reyna
dels qui may t'han d' ofendre.
d' un ángel lo cor tendre
á ton pit va posar.

J. M. S.

DE CASTELLAR

Sr. Director de LO MESTRE TITAS.

Molt senyor meu: Jo, entussiasta admirador dels bons fins que 'l animan al insertar en lo seu simpátich senmanari las correspondencias d' aquest poble que no tendeixen á cap altre fi que 'l de volguer esmenar defectes; y participant jo d' aquests mateixos sentiments de vosté y desitjant que certs abusos desapareixin pera lo ben estar moral y material d' aquesta població, dech dirli que no son sols los aludits per lo valent "Fistis" los que tenen la conciencia ab aixamples, sino que tambe hi ha algún foraste que ja fá temps que exerseix de marmanye, pujant los diumenges ab tartana, que més aviat sembla lo seu vehíco[un atrotinat carro de un ambulant venedor de forchs d' alls, tomátechs, escarolas, etc.

Aquest subjecte arriva; va poble amunt y quan es á un carrer que no passa, se para. Esta clar, com que no pot tirar més enllá, allí ja l' espera una *cadira* y descansa del viatge fins qu' es fosch, que allavórs, com que no sab los topants y 'ls camíus son perillosos, busca companyía y..... *vaya* si la troba.

S' ha fet un verdader tipo original en aquest poble. Los vehins del carrer Major, qu'es per hont passa al entrar y surtir del poble, no tenen necessitat de véurel per saber que passa aquell *flavio* de la ciutat vehina, puig que ja ho anuncia una campaneta penjada d' un arch de ferro qu' ha tingut lo mal gust de colocar sobre 'l collar del animal.

Uns diuhen que 's guanya la vida donant concelis y reclutant parroquians per poguer omplir de lletras molts fulls de paper; y altres asseguran que ja fa temps qu' ha trobat tot quan necessitava y buscava.

Vet á quí, senyor Director, que pe 'l clar no poden saber los vehins d' aquest poble qu' es lo que ve á fer aquest personatge ab tanta assiduitat y constancia.

L' hi prometo que estare a la mira y quant sapiga lo que ve á fer, que seguramente no sera *res de bó*, l' hi prometo que no s' amagará de dirho per tet arreu son afectíssim S. S.

NAS-FREGAS.

Castellar, 22 Octubre 1897.

DESDE AGRAMUNT

Totas las porquerias d' Agramunt y sa comarca se denunciaran al senyor Mestre.—*Nota del autor.*

Estimat Mestre: *La Campana de Gracia* que es un periódich que per cert no te escrúpols de contar embusterías é indecencias, sent la causa del cólera y la mort moral de moltas familias obreras en las quals hi reina la blasfemia y l' odi sens limits, acaba de publicar en son número 1483 una carta garrafal feta per un embustero d' aqui y dedicada á la memoria d' un desgraciat del vehí poble de Puigvert el qual ha mort recientment despreciant los brassos maternals de la Santa Iglesia Católica y fou enterrat al sistema irracional com es de suposar.

Dit enterro fou absolutament reprobat per los nobles habitants de Puigvert, que tenen per cap un párroco tant zelós com es don Bernardino Sans y contant ab dos convehins digníssims y de molt bons sentiments.

Lo espectacle, donchs, resultá ser repugnant y deshonrós..... més no va ser *una verdadera manifestació realsada pels sentits discursos que 's pronunciaren després d' efectuat lo sepeli del cadáver* com diu lo garrofa.

¿Y ahout eran los oradors y las 200 personas y pico? pregunto á aquest pinxo.

Que no probi més de escriurer aquest *pessa*, perque 'l posaré al MESTRE TITAS ab sou nom y apellido, pera vergonya y escarni de tothom.

La primera 's perdona.

Entesos ¿eh?

S. S.

UN CARCUNDA DE CAL AMPLE.

Agramunt, 22 Octubre 1897.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

LA FESTA

—¡Renoy, senyor Mestre! ¡que va mudat! ¡cóm es aixó! ¿qué farém festa?

—¿Qué voleu dir ab aquesta extranyesa? aixó us ve de nou?

—Ja veurá com que sempre sembla que no cobri.....

—¿Qué? sabeu que treballo y he treballat de franch sempre pel vostre bé y encar teniu tan poca vergonya! Pues no, senyorets atrevits, que us consti que 'm doneu un gros disgust ab las impertinents preguntas vostras. Que no sápigan lo per qué vaig mudat los deixebles hipócritas de la escola del *Brusi* ó 'ls bullangueros y llenguetes de *La Publicidad* ho comprench perfectament; pero, que vosaltres que veniu á la escola del MESTRE TITAS!.... ¡vaja! ¡vaja! tan dur teniu 'l pesquis que després de tan temps de sentir las esplicacións que 's donan en aquest estudi, encar no sapigueu ni hagueu endevinat que avuy és lo sant Patró del pare de tots los fills bons de la terra que 'ns aguanta.

¡Allunyéuvos! ja que no sabeu sentir! ja que 'n vostres cors no hi nía l' amor, fonament del respecte y origen de totas las virtuts.

Tots cuants avuy tingueu la desgracia de no sentir esbategar vostres cors d' alegría y satisfacció, sou, primer enemichs de vosaltres mateixos y després dels vostres descendents, ingrats en vers la terra que regada fou mil voltas per la sang de vostres antepassats que tan bravament feren despreci de sa vida, de sos afectes y de son benestar per defensarne 'ls drets y prorrogativas de sa monarquía tradicional, qual senyora enclou l' historia de totas las glorias, grandesas y tradicións de la Patria.

Donchs si avuy es lo sant del quí susté aquesta bandera y que representa aquella castissa monarquía, y 'l mateix que ha dit ben clar, que la seva obligació es consagrá á nostra patria tots los seus pensaments y forsas, morir per ella ó salvarla. Que no volía ser lo Rey de un partit, perque degrada, sino Rey de tots fins dels que 's dihuen sos enemichs. Que grans y petits, tots han de estar subjectes á la Lley. Que ressucitará la Unitat Católica, símbol de nostres glorias, esprit de nostre lleys, benehit llás d' unió entre tots nosaltres. Que restablirá la veritat en tot, que 'l rey siguia Rey de veras, no sombra de Rey; que aqueix ha de ser lo més honrat del poble. Que las corts siguin respectable consell de procuradors independents é incorruptibles. Que tingui vida propia la provincia y 'l municipi, donar llibertat al poble, pero verdadera llibertat, continguda en lo cumpliment de la Lley quant aquesta es justa. Que 'l Rey ha de ser pel poble y no 'l poble per lo Rey. Que 'l Rey ha de tenir en gran honor y gloriarse de ostentar lo títol especial de pare dels pobres y tutor amant dels débils. Que 'l Rey ha de ser 'l primer en donar exemple. ¿Qué li pot faltar al Rey per ser felís en lo mon, sino l' amor del seu poble?

Ja sabeu donchs perque vaig tan mudat, y que ja may més us senti á dir alló del cobrar, perque jo penso y estich identificat en lo meu mestre quant deya: Res vull de ningú, ni Rey ni poble, fora de la justicia que 's deu á tots, de la llibertat de un honrat treball y de vuit pams de terra que necessita qualsevol mort; y que no té intenció de aceptar mercés de cap Rey á no ser de algún Rey destronat.

—Bé, senyor Mestre, no s' enfadi, ha estat una broma.

—¡Qué broma!.... ¿no tinch de enfadarme?

—Miri, si 'ns deixa surtir anirém á mudarnos per celebrar lo sant del R.....

—Cuidado..... perque pot sortirnos cara la festa. Bueno, ja que us ve de gust, aneu á mudarvos, y després de saludar al R..... prepararém la festa de la següent manera. Al dematí anirém tots á confessá y combregar, sense que us descuideu de oferir la comunió y oracións per lo prompte triumfo de lo que representa aquell per qui lo MESTRE TITAS y demés, senten tan pur efecte; després quedeu tots convidats á pendre chocolate.

—¡Gracias, senyor Mestreeeeeel....

Per servirvos; ja ho sabeu. !Ah! una condició; que potser lo capellá no us la imposaría; cada día direu avans de a ar al llit un Parenostre y una Avemaría al sant per qui sentiu més devoció, pel mateix fí.

Bueno, aneu y recordeuse que no pot faltarne cap á la iglesia, ab los jefes, per demostrar que som cristians.....

LO MESTRE VELL.

AL SALVADOR D' ESPANYA

(SALUTACIÓ)

Salut, campeó invícter, estrella d' esperansa
Qu' endolsas la existencia de tot sincer lleal;
No tardis; vina prompte qu' ens mata l' anyoransa;
Acut en nostra ajuda que l' enemich s' atansa
Amenassant frenétich lo nostre aymat casal.
Si lluny y en lo desterro l' adversitat impía
T' ha dut de nostre Espanya, tú guardas son honor;
Tú no permets que moria, la que, potenta un día
Dictá las lleys mes sabias, y ab próspera energía
Donava nobles códichs, y exemples de valor.
No tardis, vina prompte, encar que al crit de guerra
Trontollen los abismes que aniuhen el vil cranch;
Ab ansia ja t' esperan los fills de aquesta terra
Joyosos de seguirte del plá fins dalt la serra
Y dar per lo triunfo la seva ardenta sanch.
¿Qué hi fá que la existencia perdém per nostra Espanya
Si el prèu de nostra vida la porta á salvació?
Per Deu y per la Patria y el Rey que no 'ns enganya
No 'ns dol lo sacrifici; qu' el fí de la campanya
Será el triunf patétich del inmortal penó.
Llavors, ab dolsos cántichs y tendres melodies,
Aquells que sobrevizcan als mártirs pregarán;
Y sobre de la fossa, al naixar tots los díes,
Lo sol, tot refilantne dolcetes armoníes
Los rossinyols jolivols, las sendras guardarán.
Generacións vinentas ens cantarán llur gloria;
Recordarán gotjosas, dels héroes lo valor,
Y ab lletras d' or grabadas al llibre de la historia
Serán las nostres gestas, y sempre fiel memoria
Fará la noble Iberia, dels mártirs, ab bon cor.
Haurém llensat el monstre titánich de cinisme
Y regirá magnánima la Santa nova Lley;
Y ja vensut per sempre l' impúdich liberalisme,
Joyosa ja la Espanya y neta de tot cisme,
Fará chors de alabansas, á Deu, la Patria y el Rey.
Salut, ¡oh brau Monarca! honor de nostra historia;
que avuy ton Sant celebra de Ibérica nació;
Encar que lluny de naltres, ets dins nostre memoria;
¡La fé de nostra rassa no es possible que mória.
En tan per ella vetllia don Carles de Borból

JOSEPH MASSANA.

Vilanova y Geltrú, 30 Octubre 1897.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 6 DE NOVEMBRE DE 1897. NÚM. 20.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

¡Ay burro! Si no t' aturas
y no dons' un pas atrás,
anirá tot al *patarri*

Contra aquest bon guardarrodas
has de estrellá
passatgers, gos..... y carruatge

Avuy que per desgracia 'ns trobém ficats en dos guerras separatistas que fills ingrats han encés contra d' Espanya, sígam permés recordar l' historia de la bandera espanyola y 'l origen dels seus colors.

Allá per l' any de *gracia* del 873 regnava en Barcelona, com primer conde soberá Wifredo *el Velloso*, feudatari de Carlos *el Calvo* rey de Fransa y Aquitania. La seva bandera era, donchs, la del seu senyor. De suposar es que al conde no l' hi *faría gracia* tal homenatje, no sols per estar aixó en directa oposició ab lo carácter espanyol, sino també porque tal volta pensava que valía més *ser cap de arengada que cúa de peix*.

Mes, siga de aixó lo que 's vulga, lo cert es que 'l seu somni daurat era sacudirse el jou que l' avassallava; pero, noble y lleal jamay volgué revelarse contra 'l seu Emperador. Lo que sí esperava, era 'l moment oportú que legalment l' hi permetés conquistar la seva independencia.

En *jaque* continuo Carlos *el Calvo* ab los normands, va arrivar un día en que la batalla va empenyarse de tal modo que 'l rey haguera sigut copat pels seus enemichs á no apareixer en lo camp de batalla un nou campeó que ab grans reforsos va caurer sobre 'ls normands, y á pesar de las feridas que va rebrer en la lluyta va dispersarlos totalment. Varen trasladarlo á la tenda real y al quitarlhi la visera regoneixeren al rey Wifredo que voluntariament havía acudit á salvarlo d' una segura derrota.

—Si mors, Wifredo,—va dirlhi lo rey,—Barcelona será sempre 'l meu primer estat; si vius, lliure queda 'l teu poble del feudo que ve tributantme y 't nombro 'l seu rey y soberá.

—Per si visch,—va contestar Wifredo,—senyaleu, senyor, als meus pobles las armas que d' aquí en avant han de usar en los seus escuts.

Llavors lo rey, mullant la seva má ab la sang que surtía de las feridas de Wifredo y passantla per l' escut d' or que en sa corassa brillava, estampá en éll cuatre toscas ratllas rojas ab los cuatre dits, esclamant al propi temps:

—Ab ta sang has salvat ma corona; honra, donchs, ab ta sang als teus Estats.

Desde aquell día memorable, un escut d' or ab cuatre barras de sang fou lo distintiu dels condes de Barcelona, y més tart dels reys de Aragó, per incorporació d' aquest regne ab Cataluña, per cesió que dels seus estats feu en 1137 Don Ramiro *el Monge* á favor de Don Ramón Berenguer, quedant desde aquesta época refundidas las dos coronas en un sol estat; y quan més endevant dos prínceps de grata memoria y bons recors per Espanya; quan Don Fernando y Donya Isabel s' unían al peu del altar, en las condicións estipuladas en 1474 pera la unió de Castella y Aragó, va acordarse que 'ls colors de las barras de Aragó fossin empleats en lo successiu pera la bandera nacional.

Y aquí teniu lo per qué es roija y groga ó d' or nostra bandera.

Onze sigles há que llensa al ayre las sevas graciosas ondulacións, sens que 'ls seus colors haigin perdut en lo més mínim lo seu brill y 'l seu esplendor, ni 'l perderán encar que fills espúreos é ingrats de aquesta noble nació intentin sustituir los seus colors y escuts per la estrella, lo triangul y demés *chirimbolos* de la masonería.

Q. C.

Per la traducció, SAID.

VIATGE TRIUMFAL (?)

A primers del mes passat, las mevas ocupacións van portarme á Valencia, y pochs días després á La Encina. La sort, y dich sort perque sempre ho es trobar motius de distracció en un viatge llarch y pesat, va proporcionarme lo poguer viatjar en lo mateix vagó que en Salmerón, á quí vaig coneixer en la fonda de Valencia, tenint l' alt *honor* de menjar al seu costat durant dos días.

Per cert que, en la fonda, vaig sentir una conversa entre en Salmerón y en Junoy, que hauría fet tornar roig al republicá de més barra.

Pero, aném á lo que 'm proposo que es descríurer algúns detalls de las *ovacións* tributadas al *insigne* orador republicá.

Apenas si hi havía, á pesar dels esforsos dels republicáns, un centenar de correligionaris á despedirlo en Valencia, pero si en tal ciutat la cosa va anar magre, en cambi en Catarroje eran lo menos nou..... individuos. ¡Nou capitáns de desanimats!

L' entussiasme *aumentava* en cada estació del transit degut sens dupte als telegramas posats desde Valencia, y en Benifayo la cosa era ja respectable. Allí hi havía lo bó y millor de la població, y tothom va surtir á la finestra dels coches á contemplar manifestació tan estupenda. Cinch ó sis músichs tocaban la Marsellesa y uns deu ó dotze correligionaris van saludar al ilustre jefe que avergonyit va surtir á la finestreta, entre las riatllas y l' escarni dels viatgers.

Mes, aixó no era res en comparació á las manifestacións que debían succehirse y en cada estació las riatllas y las mofas dels viatgers aumentavan y las ovacións y..... las rifadas creixían com l' espuma, pero, hont lo ridícul va arribar al més alt grau va ser en la estació de Alcira. Arribar y tots los viatgers invadir las finestras va ser tot hú. Los crits y aclamacións de un home espallingat que corrent adelarat andent amunt y andent avall, cridava sens parar: *Donde está don Nicolaaaas..... Que salga don Nicolaaaas.....* y uns tres ó quatre xicots lo seguían corrent també amunt y avall..... sens que 'l seu ilustre jefe donés senyals de vida. Y en tant, los viatgers que ja havían pres el pél á Salmerón, comensaren á cridar, escarnint á aquell descamisat individuo: *Que salga Nicolás; que salga Nicolás.....*

En aquells moments crech que en Salmerón s' hauría amagat sota terra á serli possible. Pero, si en algunas estacións en Salmerón s' havía quedat acurrucat en lo departament sens que las *comissións numerosas* poguessin saludarlo, en Alcira no va serlhi possible, perque, los viatgers, sens dupte volguentse divertir una mica á costas de 'n Salmerón, senyalavan ab lo bras estés y 'l dit estirat lo departament hont estava don Nicolás, y allá va dirigirse aquell *entussiasta* que en un moment va obrir la portelleta y va comensar á dirlhi, cridant, las següents paraulas que no puch menos que recordar ab la riatlla als llavis: *Don Nicolás, venga usted pronto; D. Nicolás, barre usted tanta m....; D. Nicolás, estamos perdidos; D. Nicolás.....* pro 'l tren ja cominava y lluny ja, se sentían encar los brams d' aquell desarrapat que continuava cridant: *don Nicolás, venga usted promto.....* Y á D. Nicolás, roig de vergonya al veurers blanch de las burlas de tothom, lo mirava jo desde 'l departament próxim ab certa compació y misericordia.....

Pero, en honor á la veritat, dech dir que en Játiva la cosa va cambiar d' aspecte. Allí l' esperavan un centenar de correligionaris que l' aclamaren y allí sí que va *venjarse* dels passatgers que tan se l' havían rifat durant lo viatge.

Res més digne de contarse va passar després, á no ser en una població que no recordo, hont deu ó dotze individuos varen ferlhi recitar una poesía per un noy de sis ó set anys, que á la segona cuarteta ja no va poguer continuar per haberla olvidada.

En La Encina vaig quedarme, ignorant per lo tan, las ovacións de que pogué ser objecte *don Nicolás* en las demés estacións del tránsit.

UN VALENCIÁ.

MUIXONI

Tothom sab que 'l MESTRE TITAS
té l' escola gran; molt gran;
las llissóns son infinitas
y ha de atendrer las visitas,
dels que venen y 'ls que van.
Donchs perque lo Senyor Mestre
puga estar atent ab tots,
té un *Ajudant* mitx *silvestre*,
que si bé no es gayre destre,
li fa servey pe 'ls *xicots*.
L' *Ajudant*, també 'ls ensenya
cuan lo Mestre está enfeynat:
si un *xicot* mou brega, 'l renya
y..... fa corre l' *espardenya*
cuan ne té necessitat.
Y com fá una temporada
que té 'l Mestre molts quefers,
d' aquesta *bordegassada*
s' ha aixecat una crehuada,
de *xicots*, tots *baladrers*.
Lo cas es, que aixó motiva
que avuy surtia l' *Ajudant;*
y prenent l' *alternativa*,
donga un ordre decissiva
molt concisa y terminant.
Donchs *jo*, entro avuy al *aula*
ab l' espardenya á les mans:
y 'ls qui digan cap paraula,
caurán de cap á la taula.
sigan *Tirios ó Troyans*.
Si lo Mestre té prou pena
d' enfeynat, *jo* l' *Ajudant*,
posaré ben promte esmena;
y si algú vol tocá *estrena*,
que continuhi cridant.
Vull que cessi l' *altivesa*
d' aquest *Pepet de las Pomas*
y 'l *Deixeble* de Manresa;
que están aqui movent fresa,
y jo no vull eixas *bromas*.
Y daré una *reprimenda*
ab un cástich exemplar,
per la cridoria tremenda
fenomenal y estupenda
dels *xicots* de Castellar.
Y acabarém ¡viva Deu!
si no voleu rebrer *grop*.
¡Al cap de vall, que 'n treyeu
de cridar, si hus baralleu
y hus deixeu fets un *estrop*.
Vos habém permés fins ara
que tothom pogués cridar:
heu mogut bulla y gatsara,
y al fí, sortintvos de *mara*
vos arriveu á insultar.....
Tothom té l' intenció *santa*.....
obran tots ab *caritat*.....
y s' insulta y se bescanta.....
y aixó sembla á can *Xeixanta*.....
Donchs vaija: ja s' ha acabat.
Jota Pe; Flist Flast y *Laus*;
Lagartijo: tots en fí;
are es l' hora de fer paus,
Deixeus de mostrarvos braus
que prou los heu fet patí.
Y aixó fá tant temps que dura,
que ja tinch la *mosca al nas*:
¿No ha passada prou tortura
la *llantia de sepultura?*
Donchs deixaula y no 'n feu cas.
Que s' acabi la *bronquina*,
y la pau torne á regná,
deixau la vostra *renyina*,
y estudieu la doctrina
que bon servey vos fará.
Que digau al MESTRE TITAS
que anau mal administrats;
y ab vostres cartas escritas
dongau queixas infinitas
de vostras autoritats.
Que digau lo que vos passa,
altres pobles també ho fan:
mes aixó 's diu ab cachassa;
ab cordura y bona trassa;
no ab protestas, ni cridant.
Lo armar tanta escandalera
deixauho pe 'ls lliberals
que 's la gent més trapassera
mal educada y rastrera.....
mes, no volgau imitals.
Deixau als *lliberalassos*
que 's matin sens compació;
que 's barallin *los pallassos*;
que s' omplin de sang los nassos;

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

pro vosaltres, no *noys*, no.
¿Veyeu l' Ajudant com renya?
vostra es la culpa *minyóns*;
si 'm feu traurer l' *espardenya*
vos faré *treginar llenya*
que *aquí jo, no vull rahóns*.
Y prou per avuy, *quitxalla*,
y fora tanta remó,
posant las passións á ratlla:
¿Qu' es precis? Donchs ¡cop de tralla!
pro, després, noys, á recó.

FLÓSTICH.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

Vamos, noys, tornem á las llissóns y acabém d' una vegada aixó dels verbs, puig que 'ns falta encara veurer los *verbs impersonals*, y aquests son molt interessants y útils, y d' un modo molt especial avuy que la *impersonalitat* s' ha fet de moda.

S' anomenavan verbs impersonals aquells que usats en las terceras personas, no se 'ls troba ab facilitat la persona agent y es necessari suplirla..... y moltas vegadas sería molt procedent buscarla y clavarli un tiro. Ja vos diré 'l per qué més endevant.

Exemple: CONVÉ *anar ab revolver quan se sent cridar ¡viva la llibertat!* SEMBLA *que Weyler porta mals fums. PARLAN de partits dinástichs y no més se veuhen collas de pillos*. SE DIU que 'ls militars ja 's convensen de que falta un rey militar.

Tots los dits son verbs impersonals, perque la persona agent ha de suplirse.

—Y donchs, senyor Mestre, ¿y alló del tiro?

—Tingas calma, Titella, y tot arrivará; ja veurás. Tingas atenció y 't convencerás.

—Exemple: DIUHEN *que no tens rahó, y que fallarán contra 'ls teus interessos*.

—¿Ahont está la persona agent, Titella?

—No la veig.

—Donchs, invéntala, ó búscala.....

—*Los magistrats diuhen que no tens rahó*.....

—Prou, Titella, prou; ja l' has trobada. Y com que contra tota justicia DIUHEN..... busca al *cacich* que 'ls obliga, que es la verdadera *persona agent* y..... clávali un tiro.

—¡Ah!! ja ho entench!

—Donchs, si ho enténs, prou; que es aixó assumpto molt relliscós y lo peor es *meneallo*.

Y ara, passém al *participi*, que pot dirse que es altra part de la oració que participa de nom y de verb y té los mateixos accidents que aquets; debent notar de pas, que aquest participi pot ser actiu y passiu. El *participi actiu* es aquell que representa una acció y termina en *ant* ó en *ent*. Exemple: *Silvela* y *Azcárraga* y *Cos van DISCORDANTS*, y *hi acut don Arseni* DILIGENT.

Lo participi passiu termina en *at*, *et*, *it* y *ut*, com per exemple: *El país está* ARRUINAT. *L' honor de Espanya está* PERDUT. *Lo parlamentarisme* es MALEHIT, pro 'l pillo y *'l lladre* y *'l granuja va gambántsela* y está SATISFET.

Sentat ja que 'l *participi* participa de nom y de verb, es necessari averiguar quán fará ofici de nom, que será quan s' ajunti ab sustantius que demostrin calitat y concerti ab ells. Exemple: *Los carlistas ja haurían acabat ab la porquería de dalt y de baix y del mitj, sino que, ab los assumptos de Cuba y Filipinas tenen las mans LLIGADAS*. Lo participi *lligadas*, concerta ab *mans* com..... l' actitut dels carlistas concorda perfectament ab lo seu patriotisme.

Los participis farán oficis de verbs, quan per sí sols ó junts ab altres verbs, denotin temps.

Exemple: Blanco es AMANT de tots los vicis y per aixó está DESACREDITAT. Las institucións son molt ESTIMADAS, puig que lo seu desprendiment..... devant de las desgracias de la patria..... per aixó 'l poble las está tant RECONEGUT.

—Qu' es un fástich.....

—¡Qué dius, Titella, qué dius! Burrrrr.....

—Deya, senyor Mestre, que..... es un fástich aixó tan difícil de la gramática; y jo no 'm recordo de res, y en Tófol diu que tampoch se 'n recorda.....

—Pues, prou. Unicament vos diré que 'ls temps del participi son tres. Present, passat y venider.

Exemple del present: Espanya AGONITZA.

Exemple dal passat: Los quartets del pagés, CONSUMITS.

Exemple del venider: HAVENT DE CONSIDERAR que las penas y vergonyas no son eternas, tinch confianza plena en lo triumfo de Carlos VII.

—¿De veras, senyor Mestre? Tan de bó. Com que la senmana passada, quan vosté va presentants'hi, va dirnos que 'ns estimava tant.....

—Ell estima á tots los bons, á tots los lleals y á tots los noys que no fan enfadá al Mestre. ¿Ho sentiu?

—No hi tornarém pas may.....

—Donchs, aneu, y no us atureu pe 'l carré que la mare frisaría.....

DE QUAMQUAM

Encare més garsas

Al dirvos estimats deixebles en anteriors fechas, que ab un' altre llissó acabaríam aixó de las garsas, no ho vaig dir perque puguessiu pensarvos que després de las esplicadas y de las de que parlaré avuy, s' hagin acabat totas, no; per desgracia encar ne quedan moltas més, de las que no 'n parlaré, per alló que 's diu: tan y tan s' arriva á parlar de lladres, que al fí la gent vigila, y 's prepara al objecte de que no 'ls trobin descuidats, y á nosaltres, tantas garsas y més garsas, tinch por que us entrarían ganas de arreplagar algún *moble* per enfilarne alguna, y en los temps críticks que avuy corren, no us convé pas.

Anem al assumpto. ¿Sabeu lo que son diputats?

—Sí, senyor; uns homes grossos.

—Y prims, puig n' hi ha de tots.

—No vull pas dir groixuts, alts y fornits!

—¿No?

—Volía dir que eran més de representació; com per exemple, 'ls galants joves de las comedias.

—Bueno; vols dir que tenen més influjo ¿oy?

—Sí, senyor.

—Ja es veritat, es un escaló més per amunt del de consejal..... y ja 'ls toca perque suposant que pel cárrech gratuhit de consejal, la elecció en un sol districte costa cinch cents duros, figureuvos lo que costará 'l gratuit també de diputats, cuant ostentan la representació de un gran número de pobles equivalents als de districtes de consejals. En qüestió de eleccións, hi jugan un gros paper las actas en blanch, ¿sabeu lo que son?

—Sí, senyor; sempre que 's tracta d' aixó de votar, ne sento parlar al pare.

—Donchs bueno, podeu tenir la seguretat, de que cada acte en blanch val al menos los cinch cents duros de consejal, ó 'l cambi ó sía l' estripar algúns papers de carácter criminal, que algúns cacichs tenían preparats per embulcallarhi á garsas més petitas.

—De manera, que 'l portá un acta en blanch, val lo salvarse de anar á presidi?

—Sí, moltas vegades; ó lo que us he dit primer, cinch cents duros, més ó menos, segóns l' importancia que ella té ó sía segóns el número d' homes que fan votar en virtut del *sufraigit* universal, sense que 'ls interessats ne sápiguen res y contra la seva voluntat.

—¡Renoy que 'n fan de trapasserías!

—A la alsada de un campanar.

—¿Y per qué 's gastan tans diners per una cosa que no dona cap profit?

—Ja veureu, 'ls diputats, juntament ab los senadors, constituheixen lo poble soberá, son los que aproban las sangrías que 'l gobern dona als contribuyents treballadors y honrats, y á més d' aixó tenen entrada franca á certs amagatalls d' ahont poden treurer ó remenar los espedients archivats, que moltas vegadas 'ls valen grossas propinas, segóns la cuantía del assumpto; arreglan ó transigeixan ab las trapasserías de garsas més petitas, fan cobrá á empressaris d' obras públicas obtingudas en subasta onerosa sempre per l' Estat, fan de testaferro als pillets del districte, altres buscan la escapatoria per no pagar la contribució de certs terrenos que tenen franquicia, per ser colonias, y un cop caducada la concessió puguin renovarla gratis; en fí, tots en general volen la representació per medrar, per fer negoci, perque segóns diuhen, ja tot es pel, y ha fugit la llana, mes aquestos no son de la escola del MESTRE TITAS.

¿Sabeu lo que son ministres?

—Son unos homens que administran, que ho gobernan tot.

—Ja t' hi acostas. Y la corona, ¿sabeu lo qu'es?

—N' hi ha de moltas menas, senyor Mestre.

—Tens rahó. Donchs amém al cuento.

Figureuvos una roda de carro, treta del seu lloch; los *administres* son los raigs y la *encorona* es lo botó, el cual, com es natural, se mou si la roda ho fá; salta marges, barranchs, chafa homes, fá desgracias, es dir cosas dolentas, mes ho fan los *administres*, dich la roda.

El botó no fá res, no més que seguir, es inamovible, indiferent á tot lo que li fan fer, no demostra enuitj ni alegría, solsament esclafa la rialla cuan la enseuhen, aixó es, cuan li donan gras, perque encar que de moment aprofiti no mes que las micas, los trossos grossos que ja podeu creurer que ho son més que lo que representan, per motiu del cambi y rahó de contenir or, los agafa y fent de garsa grossa los porta per amagar als *esconts* de Londres, Buda Pers y Viena y no sé si á altres llochs desconeguts. Y diuhen que cuan enrahona sol dir que ho fá, per cuan doni una cayguda y 'l carreté no hi trovi ja adop.

Los administres, vull dir los vuit barróns que sostenen ó fan la roda, son garsas aussiliars de la grossa, verdaders causants dels desacerts d' aquélla y 's diuhen responsables, mes no responen may de res, perque al posarse al mitj á la garsa grossa ja li varen treurer lo bech perque no pogués donar cap picussada.

Cada un d' ells té un niu, no plé de telaranyas, ni de diners tampoch, pero sí lluent y net, efecte de las moltes picussadas que hi donan una multitut de garsas de ordre secundari.

Aquestos barróns que mouhen la roda, donan ensopegades y sen sol trencá algún de tant en cuant, pero 's cambia y la roda es la mateixa. A vegadas fan *projectes* de apropiarse los bens d' homes de bé que legaren sos interessos á la Verge María per lo major lluhiment del seu culto, y 'l fan aprobar per la garsa grossa, y aquésta ab la pota y una mica de tinta embruta 'l sota del tal projecte.

—Senyor Mestre, aixó sí que no ho entench.

—Noy, si vols que digui la verirat, com jo acostumo, tampoch ho vaig entendrer; l' avi m' ho explicava.

—Manoy, y.....

—Que.....

—Volía dir, ¿que no hi ha homes en aquest país de tantas garsas?

—Vaya si n' hi ha, mes s' están quiets á casa, perque diu que prefereixen que s' ho acabin de menjar tot, puig al fondo de l' olla hi trobarán un veneno molt recargolat, y com que també lo engullirán, reventarán com una cigala, desde la més grossa á la més petita, y llavors diu que sortirán los homes per fer un sot y colgarlas fondo, molt fondo, perque may més se 'n canti gall ni gallina.

—¡Quí sap si tardarán gaire!

—No ho sabía encar l' avi, més deya ja n' han colgat una y tot es comensar; y al mateix temps

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

deya, ara ja comensan los homes á piular, se bellugan, y esmolan ja 'ls picots y aixadas per obrir prompte lo fossar.

—Pobra gent, que Deu ho fassi.

—Amén.

LO MESTRE VELL.

SEMI-VISITA

A LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Aucell dotat de seny y de paraulas
no dels que la canalla mortifican,
no estranyará que no 'm presenti á l' aula
com los aucells que, sens pensar s' hi fican.
En que vulga 'ls meus mots doná á l' estampa,
ab gust dins d' una gabia estich reclós;
pro..... no vull sé agafat ab una trampa,
perque després me fessen ab arrós.
Per lo tant, no diré si so canari,
ni perdal, ni verdúm, ni cadarnera:
si algú compren la cosa en sentit vari,
ab un fluviol sonant vingui al darrera.
Aném al grá. Jo un colp cada setmana,
desde que vosté torna á dar llissóns,
de ma estada en la gavia faig campana,
atret per sas lloables instruccións.
Los que de cor m' estiman y 'm coneixen
tots saben que ab deliri aymo la lley,
tots saben que mas alas sols serveixen
per la causa de Deu, la Patria y 'l Rey.
Per so jo, senyor Mestre, no podía
perdre més temps sens dirli mon anhel,
y si, com penso, dintre poch s' omplía,
aixecaré un Te Deum fervent al cel.
Mon bech sols ha cantat las cosas santas,
y, de Venecia 'l rich palau fitant,
humilment m' he llansat també á las plantas
del únich Rey que avuy se mostra gran.
Voldría donchs qu' en sa escullida escola
se pogués, senyor Mestre, oir ma veu:
jo 'm sacrificaré ab la deria sola
d' estrende la vritat per tot arreu.
Si estich mitj avesat á passá ab pena
anys y més anys, també puch confessar
que als lliberals los he tocat l' esquena
é hi vull tota ma vida batallar.
De gent á Vich n' hi há de mil especies;
l' aixám conservador hi abunda molt,
y fá deu anys, també ab paraulas necies,
bastants ne va enganyá un que 's queda sol.
Per sort va aixecar la lleal *Comarca*
irada justament contra 'l traydor,
y avuy ja torna á ser del ver Monarca
lo poble que té esprit y fé en lo cor.
Per contarli al detall la lletanía
de lo que aquí ha passat y está passant,
aguardarém, si vol un altre día
y 'ls alumnos aixís no 's cansarán.
Interín aymadíssim Mestre Titas,
sápia que á Vich se 'n torna eix tendre aucell
qu' en sas obras ben fetas ó mal ditas,
desitja rebre de vosté 'l consell.
Per més que al present fassa vida austera,
la gabia puch deixá; y si 'l Rey ho mana,
seré com colometa missatjera,
atravessant la serra més llunyana.
Y vosté no 'm coneix? Ja vindrá l' hora
en que ab efecte 'm tractará d' amich;
llavors ja de la gavia seré fora.
Are, disposi de

L' AUCELL DE VICH.

FUETADAS

En lo cassino fusionista del carrer Nou, han ingressat la friolera de 1500 socis desde que Sagasta es poder.

¿Volen proba més gran de la vergonya dels polítichs al día?

Pero, apart, proba encare un' altra cosa.

Que 'ls espanyols tenim un nas que no te igual en tot lo mon.

Puig que 'ls fusionistas de Barcelona han sentit l' olor que despedeix l' olla del pressupost.

Y ja es *sentir*.

Segóns se murmura, lo general Correa está molt disgustat del sentir del gobern en los assumptos de Cuba.

Pero á pesar de tot, ja veureu com tindrá *corretja* per besar los peus de 'n Moret.

Que avuy es qui talla 'l bacallá.

Y 'l que diregeix l' exércit.....

Y 'l deshonra y 'l denigra.

¡A quin estat ha arribat Espanya!

¡Ah! A cada hu lo que sigui seu.

Dech manifestar á tots los llanuts y carcas qu' han tingut lo péssim gust de gastarse deu céntims per comprar LO MESTRE TITAS de la passada senmana que, agrahit lo Mestre á la seva bondat y..... als seus centimets, ne prepara un' altre que fará caurer de costellas.

Ja 'ls avisarem á temps.

Agrahim de cor als nostres estimats companys en la prempsa y d' un modo molt especial al Capitá *Correo Español* las frases laudatarias que 'ns dedican y que tan ens mouhen á seguir avant..... y avant sempre en la tasca que 'ns havém emprés.

Disposin tots de casa nostra.

¿Coneixen á Pantorrillas? ¿Sí?

Donchs, aquell bon senyor y..... aprofitat polítich, ha anat á Madrit á demanar que per pietat no l' hi prenguin la jefatura del partit conservador d' aquesta provincia.

Tan al partit conservador com al fusionista, 'ls passa una cosa molt original en provincias.

Que á pesar de contar ab algúns homes de talent, de posició respectable y de bona anomenada, sempre desempenya lo cárrech de jefe lo més atrotinat de la colla.

¿Que dona gaire 'l ser cacich, don Manel?

Ha pujat lo preu del pá. ¡Bueno!

Y 'ls demés comestibles se 'n pujan á las bromas. ¡Bueno!

Y no corra una pesseta per medicina. ¡Bueno!

Y 'l treball escaseija que fa por. ¡Bueno!

Y 'l poble espanyol tan burro com sempre.

Y tan apátich, que á pesar de las manxiulas no 's mou ni á tiros.

A fí de poder donar compte á nostres estimats lectors de las festas que, en celebració de la onomastica de Don Carlos, celebrarán los carlistas de Barcelona avuy y demá, en tots los actes hi assistirá un redactor de nostre humilt periódich.

DESDE 'L VALLÉS

Senyor MESTRE TITAS.

Molt senyor meu: Com anava dientli en la última carta, lo simpátich *macu*, á la tornada de Sabadell reparteix tots los encárrechs que ha prés lo día anterior, y com que las senyoras gastan molta calma y llarga brometa fentli preguntas respecte de *l'aranya*, cuan á fet y fet, arriva l' hora de anar á dinar; aixís es, que com té bastanta ganeta, la professó l'hi corre pel ventre y sense entretenirse va á vuidá la butxaca que cüasi l'hi vessa de tan plena, y en habent amagat los *dinerons* prepara la *manduca* per donar *corda al rellotge* que no vol tenir may parat.

En havent acabat de dinar, si no va á fer mitjdiada, acostuma anar á estirar un rato *l'orella al gat*, Aquesta es la seva principal diverció y tan de veras l' home hi disfruta, que li passan las horas que no se 'n adona y no acabaría may, si no veijés que ja han encés los llums, particularment en aquells días, que son los més, que la sort lo favoreix, puig en aquest cas ni 's distreu encara que 'l *roce* de las mevas camas l' hi fassa passigollas á la cara.

En aquest estat sortía fá pochs días del café, cuan va trovar un fulano que li digué ab tó de mofa, donantli un cop á la espatlla que va donarme un susto perque de poch m' axafa.—Escolta *macu*: aquesta aranya que ja 't fá la llesca ¿per qué no pren las *cartas* ab lo del MESTRE TITAS que tant xerra de aquest poble? Y lo *macu* tot serio va contestarli: ¿Qué 't creus, cap de *rabassa*, que l' aranya sap jugarhi com jo?

Algúns volen soposar que 'l *macu* no es gaire espavilat. ¡Qué poch lo coneixen! Jo estich ben convensut de que si el Xich de las Barraquetas va servir poch temps per diputat ell podría molt bé ser ministre de hisenda tota la vida y donaría llissóus de economía y de bona administració á molts que 's creuhen que 'l *macu* necessita que n' hi donguin; ó sino, que veijin com se sap entendrer y ferse independent de tothom guanyantse perfectament la vida, menjantse una bona cipia lo día que vol.

Ademés ¿quí sería tant pacient per no renyir ab aquellas minyonas que días passats lo rebíau ab los estrenyinadors á la má, buscantli l' aranya ab ademáns molt poch agradables encara que ho fessen de broma?

En fí per avuy ja n' hi ha prou y tot filant y teixint, fará *tela* per un altre día, la seva

ARANYA.

San Esteve de Castellar, 23 Octubre 1897.

DESDE LA SEU D' URGELL

Molt estimat senyor Mestre: Estich molt trist per no haver vist en lloch contestació á las mevas últimas. Tan content qu' estava esperant que aquella *genteta*, per no dir gentussa, treuría lo caparró per lo balconet.

Tal vegada no exísteixen ja..... com que no 'ls he vist cap día á resar lo sant Rosari pels carrers! ¡Quíns católichs!

De aqui resulta la veritat d' aquell epíteto tan bonich y tan ben apropiat de ¡hipócritas! que tant ho varen sentir. ¡Pobre *perico* y companyía!

¿Ahont te ficas, hermós, simpátich y engrescador triumvirat? ¿Que també apreneu de fer campanas de coure? Si que sou aplicats, més voldría donarvos algún consell y hasta alguna llissoneta del *Códich penal* y de *Dret Civil* y hasta de *Administració Pública*.

Y convé molt, pro molt apendren perque no 's cometi la *plancha* tan gran de ficar á la presó á qui sap més que nosaltres.

Y sobre tot, no sigueu tan atrevits llensaut bravatas de volguer matar á Peri-jan, vostre mestre, y al MESTRE TITAS mestre de tots; no sigueu tan anarquistas puig ja sabeu tinch facultats de tancarvos, si convé, al calabosso.

Senyor Mestre. Enterat de la visita agradable que l' hi va fer lo senyor Comandant, y de lo demés.....

Son datos que servirán molt bé per desenmascarar als hipócritas de per aquí. ¡La que se 'ls espera!

Son decidit y humilt deixeble.

PERI-JAN.

Seu d' Urgell, 30 Octubre 1897.

PASSATEMPS

XARADA

Pe 'l maig floreixen *primeras*,
total es poeta agradós.
Y si escolteu un rellotge
sentireu *dos dos dos dos*.

ROM.

ROMBO

. . .
. . . . .
. . . . . .
. . . . .
. . .
.

1.ª Consouant.—2.ª Part del mon.—3.ª Enfermetat aparent.—4.ª Ciutat catalana.—5.ª Niu petit.—6.ª Joch de cartas.—7.ª Vocal.

UN SOLDAT DE CARLOS VII.

TARGETA

TOMÁS GARELL

SAGUNTO.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres polítichs, ab cartera.

UN DEIXEBLE TARRASSENCH.

GEROGLIFICH

per MORR
un L LI BER

R.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 13 DE NOVEMBRE DE 1897. NÚM. 21.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

COSAS DE DINS Y DE FORA

Los *porchs*, devant d' un *caloyo*
fugen mitj espatarrats;
per lo tant, Moret, las *notas*
resultan papers mullats.

Si determinada prempsa
creá la carn de canó,
¿no es lo més just que ara eviti
que 's pudreixhi á una presó?

LA FESTA DE SANT CARLOS

Com estava ja anunciat, los carlistas de Barcelona veren celebrar lo passat diumenje las festas en honor del preclar Cardeual de Milán, rendint al mateix temps homenatge de adhesió al August Desterrat.

La Comunió general.

Va celebrarse en la iglesia dels Sants Just y Pastor que va ser molt concurreguda, fent la plática preparatoria lo ilustre doctor don Anselm Casanovas, canonge de nostra Santa Catedral.

Centenars de carlistas varen fortificarse ab lo Pá dels Angels, comensant los individuos de las Juntas Regional, Provincial y Local, seguint després los socis dels diferents Círcols de Barcelona.

L' Ofici solemne.

A las deu tingué lloch, sent difícil lo penetrar en lo sagrat temple, tanta era la afluencia de correligionaris.

La missa del mestre Cassadó fou esmeradament executada pels coros de la Pía-Unió.

Estava encarregat de cantar las glorias del Sant Arquebisbe el P. Dominico Fray Fèrmín de la Fuente que pronunciá nn elocuent panegírich de Sant Carlos, patentisant las virtnts que l' adornavan y 'ls grans sacrificis que feu en favor dels seus semblants.

Com cada any, al sortir de l' Ofici se cambiaren impresións en numerosos grupos formats en la plassa de Sant Just, convenint tots en un sol desitj, y es: el de qne sigui l' últim any que 's celebrin fora de la Catedral Basílica, ab assistencia de las autoritats eclessiásticas y civils y hasta militars.

Després, uns á celebrar la festa en familia; altres cap á Miramar y altres cap al "Hotel Louvre „

Banquete Oficial.

Aquest se celebrá en l' "Hotel Louvre„ y fou molt concurregut. Lo presidía l Exm. senyor Duch de Solferino, com á president del Círcol Tradicionalista, sentantse á son costat lo general Mora, Baró de Albi, senyors Carrer, López de Pastor, Muntadas, Morales y altres conegudas personalitats carlistas.

Sent considerable 'l número de policías que 'ns vigilava, lo senyor Duch de Solferino, ab molt bon acert, anunciá que 'ns trasladessim al Círcol, ahont podrían brindar ab *desahogo*.

Aixís ho ferem, passant en grupos en direcció á la Granvia. Allí esbotá lo entnssiasme en crits de viva Carlos VII y... altres que 'ns callém.

Varen brindar elocuentment, los senyors Morales, Baró de Albi y Salellas, que meresqueren frenétichs y prolongats aplausos.

La vetllada.

Aquesta tingué lloch á las deu, rebossant correligionaris aquell ample saló del Círcol. Presidí lo senyor Duch de Solferino. Després de varias pessas cantadas admirablement per la senyora Laspinr, y pels senyors Soutesany y Laspiur, y de llegir poesías los senyors Viada y Buxareu, don Mariano Fortuny pronnnciá un magnífich discurs, demostrant que l' época en que reinava la unitat católica, fou la dels grans fets y graudesas de la patria.

Va mereixer molts aplansos.

Nostre amich el jove Bernat, qne estava encarregat del discurs de gracias, va demostrar excelents condicións de orador, meresquent nutrits aplausos.

Va enviarse un telegrama á Venecia.

En lo Centre de Carlistas.

Aquest Centre també va celebrar un banquete en el que hi assistiren 250 comensals, presidits per tres sacerdots entussiastas de la causa de Deu, Patria y Rey.

Apenas podía transitarse per aquells salóns, en el que 's respirava una caldejada atmósfera.

Sota 'l retrato del R... adornat de banderas espanyolas y pontificias, va colocarse la taula presidencial, ocupant lloch al costat dels sacerdots, los senyors Riba, Ferrán, Gimbernat, lo president del Círcol de Sant Gervasi senyor La Motta, y 'l de Bañolas, don Manuel Aromir, y la comissió organisadora del banquet. Enfront estava la taula de la prempsa.

Un sacerdot va benehir la taula, y al finalizar lo banquet, lo R. P. Picó iniciá 'ls brindis, pronunciant un magnífich discurs, pintant de má mestre lo significat dels lemas sagrats de nostra bandera, recomenant la fidelitat al R... de qui Espanya espera la promte regeneració.

Una nutrida salva de aplausos coroná la seva brillant peroració.

Los senyors Ferrán y Puig llegiren magníficas poesías.

Seguidament va aixecarse 'l senyor Roma, que pronunciá un discurs en catalá del qual no podém fernos eco, perque algúns maliciosos dirían que... se se l' hi ha mort l' avia. Pero, si algúns volen enterarse, que ho preguntin al delegat del Gobernador, y es fácil qu' ell 'ls ho espliqui.

Després va ferho 'l senyor La Motta. Inútil dech dir tractanse d' un militar, que la puntería va ser bona.

Y després de dirigir algunas frases lo senyor Aromí, president del Círcol de Bañolas, y de donar, en nom dels carlistas de aquella població, nn crit de ¡Viva 'l Rey! lo senyor Gimbernat va donar las gracias á la numerosa concurrencia, anunciant per avuy nna reunió á fí de deixar terminat lo reglament del Montepío que, baix l' advocació de Sant Carlos, va á fundarse per socorre als carlistas en cas de mort ó emfermetat.

¡Laudable idéa!

Finalisá la festa ab un concert que donaren los senyors Laspiur, Sanesteve y Morera, acompanyats en lo piano per lo senyor Saura.

Los senyors Laspiur son dos artistas acabats y tenen ben merescuda la fama de que gosan.

Lo distingit professor va cantar l' aria de la *Favorita* ab un gust y colorit que 'ns deixá entussiasmats.

Donya Adriana de Laspiur va cantar varias pessas, demostrant condicións de artista consumat per l' expreció y sentiment de que feu un verdader derrotxe.

Varen enviarse telegramas á Venecia y al *Correo Español*.

En Miramar.

A la una de la tarde, xano, xano, se veyan pujar montanya amunt de Montjuich, á grupos de carlistas que 's disposavan á celebrar espléndidament la festa del Sant del R...

El número de assistents al banquet passavan de 240, presidits pel general Moore que tenía als seus costats als senyors Serra y Benet, Casanovas, Regué y Soliva.

Entre 'ls carlistas, encar que aqnestos siguin dels de més *génit*, hi regna sempre l' ordre, y aquest fou complert per no donar gust als lliberals, transcorreguent 'l *piscolabis* ab la natural alegría que es propia en nostras festas de familia.

Lo senyor Espigó iniciá 'ls brindis, y ho feu per Don Carlos y pels soldats que lluytan en Cuba y Fipinas.

Seguiren en l' ús de la paraula los senyors, Sala, Cardona, Llort, Alegría, Dalman, Puig y Soliva, y per fí lo general Moore quals brindis arrancaren fòrts picaments de mans y aclamacións valentas de aquella multitut de soldats de la passada campanya.

Va redactarse un telegrama al ministre de la guerra y un altre á Venecia.

La teca, de primera.

Aquestas son, ressenyadas llaugerament, las festas celebradas per los carlistas de Barcelona en honor de Sant Carlos y en obsequi de Don Carlos de Borbón.

Hasta uu altre any... qne será un altre cosa.

RESUMEN

Círcol Tradicionalista **183** comensals (presidits per un noble.) Centre de Carlistas **249** íd., (presidits per tres sacerdots.) Miramar (Pelayo, societat molt anomenada.recreativa) **254** íd., (presidits per un general.) Total, **686** comensals. Y si añadím á tal número, el de *altres tants* **686** que desitjant assistir á tots no varen assistir á cap, suman **1372** comensals, á qual número no havía pogut arribar cap dels partits políticns que han celebrat banquetes en aquesta capital.

¿Per qué 'ls que 's reuneixen com germans en la Taula Santa á alimentarse del Pá Diví, no 's poden reunir, tots, en la taula de un banquet fraternal... puig tots son fills d' un Deu y soldats d' un Rey?

Qui potest cápere capiat.

Que no son horas de arrancar llágrimas al Rey.

CASTANYAS

Avuy que per tot arreu,
carrers, plassas, cantonadas,
las *dichosas castanyeras*
(ó millor dit, castanyaires)
molestant als transeunts
los destorban y entrebancan
ab fanals y torradoras
y cadiras y cenallas
hont se coban y *conservan*
las castanyas ja torradas,
á ningú l' hi fará estrany
que parlém, donchs, de castanyas,
puig es la fruita del temps,
y are es la hora de parlarne.

—

En lo día de Tots Sants,
qu' es una bella diada,
tots los fills de Catalunya
aymadors dels seus ussatges
y patriarcais costums
que llegaren nostres pares,
celebran aquella festa,
com en llur temps celebraren,
reunintse las familias
en la llar payral del avi;
y ab santa pau fills y nets
un colp *resats los rosaris*,
després de la lletanía
y aquella requesta llarga
de pare-nostres, oferts
en sufragi de las ánimas,
comensan la animació
la alegría y la gatsara;
y 's continúa la festa
al entorn d' inmensa taula,
sopant opíparament
y fen la gran castanyada,
coronada ab panallets,
y *rematada* ab vi ranci.
¡Que hermosas son las costums
de la terra catalana!
Se solen finalisar
tan simpáticas vetllladas,
ab algún cuento d' aquells
histórin-místich-fantástich,
del temps de las *llumaneras*
ó dels sigles de las *llantias*
que deixan esferehits
y fan vení esgàrrifansas
ensemps serveix de concells
per la poruga maynada.
Heus aquí, lo bon recort,
de las castanyas torradas.

—

Difícil fora contar
tantas menas de castanyas
com á voltas se presentan
puig n' hi ha de moltas castas.
Las castanyas de Tots Sants,
se solen menjar torradas
ó bullidas si algún jay
no te dents per rosegarlas.
Hi ha també *castanyas bordas*
y una mena *de castanyas*
que se solen *servir crúes*
sens bullirlas ni torrarlas,
y la gent que *s' aficionan*
molt sovint *també las tastan*;
fins y tot lo Mestre Titas
las reparteix á vegadas:
y més de cuatre polítichs
de pistó com are 's gastan,
ben segur mereixerían
cuatre *castanyas* ben dadas,
barrejadas ab *bolets*
que també es bona vianda;
tals *castanyas*, amanidas
ab bolets, *pinyas y natas*,
son un platillo excelent
per *celebrá* una diada.
D' aquestas castañas *crúes*,
n' abundan qu' es un escándol.

—

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

Mes no son aqueixas solas
ni las únicas castanyas;
n' hi ha de un altre *sistema*
que la Prudencia las guarda,
y aquesta bona Senyora
ya comensa á prepararlas
puig se va acostant lo día
que la Patria las reclami.
Aqueixas sí que son bonas
y calentas..... y torradas.....
n' hi han de xicas y de grossas;
aixó, sí que son castanyas.
¡Llástima qu 'l patriotisme,
no deixi *parar la taula!*
y que fassan durar tant
aquestas parts de rosari!
Mes ja vindrá si Deu vol;
ho demana tota Espanya;
vindra 'l día de Tots Sants
sens que puga trigar gayre,
y sortirá aquell platillo.....
traurém del foch las castanyas.....
y llavors, celebrarém
nosaltres la castanyada.

FLÓSTICH

JA SE 'NS ACOSTA

Sí, aymats lectors y correligionaris, las circunstancias precipitan cada día més, lo carro de la llibertat en lo fangós barranch de las aiguas pestilentas que han sortit de la inmundicia de 'ls desacerts de los que 'l guían, ahont quedará enclavat y estavellat per sempre.

La justicia de Deu está próxima á brillar com aquella portentosa estrella que guiá als Sants Reys al portal de Betlhem, destruhint ab la seva resplandor las tenebres que feya anys ofuscaban lo mon.

Prompte veurém als homes que volen passar per pares de 'ls pobles, rendits á las nostras plantas demanantnos pietat y clemencia, perque no fem públicas las sevas patranyas y malvercións de uns fondos que debían considerar com á sagrats.

¿Ens venjarém? ¿Tindrém los cors tan durs com élls? ¡Jamay!

Lo que sí farém, será inspeccionar detingudament los comptes que induptablement trobarém molt espessos, degradant públicament y fent responsables de la mala administració que haigen tingut, als que haigin mercadejat los nostres interessos, sostituhint inmediatament los seus cárrechs per personas de conciencia.

Aquell día tindrá certa semblanza ab lo del terrible fallo del de la Justicia Divina en lo Vall de Josafat, ahont farém los grans descubriments, vejent al nú cosas increíbles.

Las salas de juntas de algunas localitats quedarán roblertas de caretas, com per art de mágica.

Vindrá lo Representant de la justicia del poble y separará á l' esquerra als desenmascarats, que avergonyits de tanta ignominia per las sevas malas obras, sufrirán lo despreci de la gent de be y quedarán desterrats al olvit, fins que haigin purgat las sevas negres culpas.

De consegüent, comensém á discorrer y á pensar los quins dels adictes reuneixen cualitats y aptituts suficient per desempenyar á la perfecció los cárrechs administratius, perque cuant siga hora no siguém sorpresos per algún d' els molts que vestits ab pell de ovella, sent afamats llops, fins avuy han tingut tan empenyo en volguer mangoneijar las cosas á costa dels pacífichs y soferts vehins.

De cap modo havém de volguer gent que busquin portar la batuta com han permés los liberals; sino que farém de manera que ho fassan los que sápigan y no pretingan.

Una de las condicións més precisas, será tenir acert en trobar empleats que correspongan á las nostras aspiracións; puig de cap manera habém de consentir que sigan de los que s' han inspirat ab lecturas anti-católicas, per resultar nulitats y personas fácils de sobornar, ni de los que explotin als pobres fentlos pagar crescudas cantitats per un censill expedient ó altres assumptos proporcianant un doble jornal á los que ja paguém per altre concepte, perque ns serveixin en la forma que tenen obligació.

Será arrivada la ocasió que tothom voldrá haber sigut dels nostres; aqueixos indiferents que avuy no son carn ni peix y hasta los que 'ns fan dissimulada y oberta guerra posantnos mil obstacles en los nostres llegítims drets, calumniantnos de la manera més pérfida de si som causa de desunións y de cosas pitjors, tindrán barra per aclamarnos y dirse partidaris de las ideas que defensém.

¡Caríssims companys; animemnos y endevant! Los que encara per cualsevol causa esteu retrets ó retirats á casa sense contribuir al impuls de nostras venerandas tradicións, sortiu de la apatía y preneu part activa en los travalls de propaganda; perque si espereu gaire més, com no será cuestió de fer lo de altres vegadas, ja será tart, y no tindrá cap gracia que se vos donguin las castanyas cuitas y peladas.

Y los que ja fem lo que'ns correspón, rodoblém los nostres trevalls per tots conceptes y sense fiarnos de nostras propias forsas; no siguém com algúns que volen aparentar ser dels nostres contradint ab los seus actes de poca fé, los sentiments religiosos de Aquell que ens dona exemples de amor á Deu y á la Patria.

Congreguemnos ab frecuencia en lo Sant Temple del Senyor y de un modo especial fortifiquemnos ab lo Diví Pa de 'ls Angels, perque tingan més eficacia las nostras oracións y allí preguém de cor perque Deu s' apiadi de nostras afligida Iglesia y desventurada nació, concedintnos prompte lo verdader triunfo de la primera, que sera, sens cap classe de dupte, la salvació de la segona y la felicitat de tots los bons espanyols.

FLISTIS.

San Esteve de Castellar, día de San Carlos 1897.

ARRONSÉM

L' *Ajudant* del MESTRE TITAS
no permet que 'ns barallém;
diu que no está per *chinitas,*
discussións grans ni petitas;
donchs *minyóns*, apa, *arronsém.*
Parla molt de la *espardenya,*
y aixó *noys*, me fá *neguit*;
jo, no estich per rebre *llenya*
que ho *fará*, si poch s' hi empenya
y seguim l' aytal *brugit*
Creyeume, fem tots *muixoni*
que 'n Flóstich juga molt fí;
així, es fácil que 'ns perdoni
y sotarrém lo *dimoni*
sens que ho puga pas pahí.
¡Qu' estaba alegre el *banyeta*
ab *bulla* tan *colossall*
De segú que aquesta feta
l' hi dara bona *trabeta*
y ben fort mal de caixal
Per ma part, no moch més *fresa*
ni estich ja per més *rahóns*;
Condeixeble de Manresa,
no gastém més *altivesa*
y finim las *discussións.*
Tú sabs bé que 'n sent á *classe*
se 'ns vol quiets y aprofitats,
tot, lo Mestre 'ns ho *repassa*
y ab una santa *catxassa*
va corretjint *disbarats.*
Donchs jo, al llegir ta *carteta*
vaig *replicar* fort, molt fort,
mes, no 'm va sortir la *treta*
perque 'l Mestre ab la *palmeta*
me vá deixá un bon *recort.*
Y no n' hi hagué prou encara,
que 'm vé ara l' *Ajudant*
y 'm diu que hi sortit de *mara.*
¡De *vergonya* 'm can la cara
quan me *renyen* sent tan *grant!*
Pro qu' hem de ferhi, silenci,
ó *muixoni*, qu' es igual;
jo, no cal que poch me hi pensi
ni temeu que 'l *consell* llensi
perque *noys*, vé de molt *alt.*
L' *Ajudant*, aixís ho mana;
diu que acabém ja d' un cop;
ja no vull ser més *pavana,*
puig si algú vé y m' *entabana*
noys, el deixo fet un *pop.*
Castellarenchs, prou barallas;
que ab tanta *bulla* y *rebrech,*
tantas *trifulcas* y *agallas,*
hem fet que fitblés las *trallas*
l' *Ajudant*, ab espatech.
A *tots*, mos diuhen *muixoni*,
per consegüent, que callém,
puig si n' hi ha algún de *toni*
qu' encar *cridi* ó *enrrahoni*,
ja cal *minyóns*, que 'l *xiulém.*
En Flóstich no vol *bronquina*,
y si no, ens *treurá* la pols;
diu que acabém la *renyina*
y aprenguém bé la doctrina
que, ben *faltats* n' estém molts.
Y té rahó; ab tanta *brega*,
no s' arriba may en lloch;
un se cansa y *esbufega*
y obra sols ab molta *pega*;
que de profit, en dón poch.
Endavant; molta cordura,
y no volguém més tals bromas;
puig que ab conciencia vos *jura*
no donarvos més *tortura*,
l' *atent.*

PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, 8 Novembre 1897.

REFORMAS BLANCAS

No senyor que son negras, dirán vostés veyent que lo de Cuba es posa del color del clatell de 'n Máximo Gómez; pro jo 'ls hi replicaré á vostés que, no son negras tampoch, sino grogues, aixó es, fetes per art de las *grogues*, de las poques que quedan á Espanya y qu' encara no son al Banch de Londres passant per las mans de nostres ministres patriotas.

Ja veurán la mostra d' aquestas reformas per algunas que 'ls hi 'n diré y qu' he pugut indagá gracies á la correspondencia que tinch ab en Martínez Campos, perque ell, ja se sab, basta que se l' hi escrigui sense ortografía perque contesti.

Escoltin bé y no s' espantin, perque altres 'n sentirán de més grosses. Lo primer que fará el *Virrey de Guagiras* (antes era d' Indias) qu' ha ficat la *pata* á Cuba fá cuatre días, es reformá l' uniforme als voluntaris, fent que 'ls hi vingui més estret perque no 's puguin moure ab tanta *desenvoltura.*

A l' Habana s' aixecará un monument á n' en Moret que tindrá als costats cuatre fonts rejant continuament *indemnisacións Mora*; podrán emplenarhi lo canti tots los que acreditin haber assessinat á algún espanyol ó sigut causa de que l' assessinessin.

S' abolirán las presóns; los presos serán posats en llibertat després d' haber rebut d' en Blanco un abrás *fraternal* .·. y una significativa estreta de mans .·. Llavoras s' entornaran purs é inmaculats á la manigua.

Se fará aixecá de nou lo plano de la Isla per medi de triangulacións .·.

Se repartirán *mandils* perque 's puguin aixugá las mans vermelles de sang espanyola los que vaigin á la font mencionada antes.

Als elements espanyols se 'ls hi reformará la

DE DON CARLOS DE BORBÓN **3'50 pessetas**

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

llengua perque no puguin cridá «viva Cuba espanyola».

Los soldats s' anirán per la manigua ab un plech de diaris cad' un y cridant *¡¡L'Imparcial* y *El Heraldo!!* que portarán articles de fondo demanant perdó en nom d' Espanya á las ordas d' en Gómez. Los capitanejará 'n Morote.

L' escuadra, se suprimirá per ser un lujo. Los barcos que *fassin aigua* servirán per criaderos d' ostras, y los demés, se remitirán á Espanya á bordo d' els Trasantlántichs, si es que hi caben, y al menos aquí tindrém llenya per fer foch á l' hivern.

A n' en Dupuy de Lome, se l' hi regalará una carreta ab un parell de bous perque pugui acudí més depressa als punts d' ahont surten las expedicións filibusteras.

Se fará per últim una gran reforma general de barbas yankees y filibusteras (es tot igual) tots se farán la barba d' or.

Ah, m' endescuidava: se reformarán també los jegans de l' Habana, l' un representará 'n Sagasta, no ab tupé, sino ab coleta de chino, que es lo signo dels nostres gobernants diplomátichs, ya que com á chinos se deixan estafá. L' altre representerá l' Espanya.

Per ferlhos ballá se ficará 'n Voodford dintre del primer y 'n Mankinley dintre del segón,
y 'n Giberga y D. Ramón
á devant
al unisó tocarán
lo violón.

NEMO.

SEMI-VISITA

A LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Sant *Tornemhi*, Patró dels laboriosos,
m' ha promés que jamay seré aixelat,
si sols volo als paratjes deleytosos
manció de la justicia y la vritat.
Donchs, ab molt gust jo vinch altre vegada,
y atiát pels mateixos sentiments
ab que fiu la penúltima volada,
deixant potsé als deixebles mitx contents:
parlaré de la festa de San Carlos,
qu' es día de rosech pels lliberals,
sers que jo ni voldría anomenarlos,
pro sí cantáls'hi promte 'ls funerals.

—

Ab alegría 'l jorn passa un subjecte
sa anomástica festa celebrant,
y, haven llegit y ohit frasses de afecte,
ja s' ha acabat lo día del seu Sant.
Si aquest jorn conmemora un personatje
que despedeix aroma d' alfonsí,
vesteix de gala, v. gr..... al patje
que tot pulcre li posa 'l corbatí,
al cotxero qu' espera la propina,
quan li dirá (ab la boca): Per molts anys,
l' enribetat porter que se li inclina
y gent que pel metall tenen afanys.
Ab falsa cerimonia á molts los fican
al quarto bó; si 's mostran principals;
mes totas las funcións que 's verifican
son y acaban com fochs artificials.
Pro, quan arriva 'l Sant d' una persona
que al menys pel nom coneixen tots vostés,
la qual se trova avuy sense corona
perque uns intrusos y traydors li han pres,
lo tractament de Rey havent de rebre
perque ho es y la Patria 'l té per tal,
¿no es veritat que, quan aquest celebra
sos días, la gambanza es més Real?
Bé ho canta, bé, l' Espanya verdadera,
per més que 's trobi del butxí en las mans
esclava, té en lo cor una foguera,
y eix foch demá obrirá tots los volcans.
Fins quan es la ocasió més senyalada
a á *un* que avuy viu á Madrit,
sempre la multitut resta callada,
ni may d' entussiasme s' ou un crit.
En cambi, ab goig se mira com flamejan
las espurnas que aviat per tot arreu
abrusarán las feras que grapejan,
sacrilegas, un ceptre que no es seu.

. . . . . .

¡La festa de San Carlos!. .. Eixa festa
que cada any va creixent lo nostre ardor,
avuy com may á Espanya manifesta
que per salvarla ve ja 'l Salvador.
La festa de San Carlos no s' acaba
pels que ja oviren lo capdal moment
en que 's llibertará á la Patria esclava
ab l' ajuda de Deu Omnipotent.
Mentres no 's pari 'l prech que ab fe s' eleva
com incens pur á las regións del Cel,
es ben segur que á Espanya l' honra seva
retornará 'l Monarca á Deu fidel.
Signe es de que 's conclou lo temps de prova
veure del sant desitj la execució.
Aixís prompte serém á una era nova,
aixís vindrá la gran Restauració.
La noble, episcopal ciutat d' Ausona,
sos lleals fills sol-lícita acoblant,
ha orat també per la reyal persona
que desitjém que reyni... gobernant.
A més, los vigatans una vetllada
ab cor més entusiasta hem celebrat,
perque un altre any será aquesta diada
més solemne, ab entera llibertat.
Com sé que *cansó* llarga també cansa,
conech que haig de posar ja punt final.
¿Me descubresch, ó 'ls deixo ab la esperansa
de ferho front á front del lliberal?
Pel secret opto; guardaré silenci,
si bé á ses ordres sempre á punt estich.
Vosté, per consegüent, mani y dispensi
á son ver servidor,

L' AUCELL DE VICH.

DESDE CASTELLAR

Senyor Director de lo LO MESTRE TITAS:

La nota del día de aquest poble no es altre que parlar de la carta de 'n *Nas fregas* insertada en lo penúltim número del seu agradable senmanari. No hi hagut persona que, al llegirla, no haigi experimentat un verdader goig per la justa y merescuda crítica y per tenir l' esperanza de que desapareixin de la vista de tothom escándols que per cap concepte han de permetrer las personas amants del ordre y de la moralitat en Castellar.

A pesar d' aixó, lo diumentje passat, com si tal cosa, 's va presentar lo *flavio* de la ciutat vehina, no sapiguent tal volta la efervescencia que hi havía en aquest poble, deguda á la insertada carta. Veurém, donchs, lo diumentje vinent, si tornarém á sentir lo *ninch... ninch* de la campana anunciant la arribada del senyor.

Sens dupte que sí, perque lo tal subjecte es molt constant y te un carinyo rabiós á la *cadira*, y lo menos los diumentjes, no pot passar sens venir á abrigarla y resguardarla dels ayres humits y frescos.

Es una voluntat borratxa la que sent aquest *flavio* per la *cadira* que encara que passada de moda, y bastant atropellada, pot resistir lo pes del que s' hi assenta.

Veurém, donchs, si á aquest *flavio* que no entent las indirectas, se l' hi fará necessari *avisarlo* d' un altre modo...

Dongui la més cordial enhorabona al oportú *Nas-fregas* per haver tingut l' acert d' escriurer una carta que, per los fins que 's proposa, ha sigut agradable á las personas sensatas de la població, y á V. senyor Director, las gracias anticipadas per dignarse insertar la carta de son affm. S. S.

MAGARRINYAS.

Castellar, 7 de Novembre de 1897.

DESDE SANAHUJA

Molt estimat senyor MESTRE TITAS:

En aquesta vila hi ha una societat qual nom enamora y entussiasma perque 's diu *Protectora*, no dels animals, sino *dels benaventurats* y es tan bona *minyona* que atipa als lliberals y 'ls afarta de carn d' olla y estofat.

Pero, vamos; ¿que no hi va haver garrotadas?

¡Cá! si 'ls lliberals, especialment los de aquí, no son bons més que per estirarse el *mostachu* y fer ximplerías.

Donchs, ¿qué va passar?

Res; que uns quants farts de carn d' olla y estufat de la *Protectora*, plens de *cascus* y molt *beguts* varen anar á cantá ximpladas y á moure escándols al digne senyor Rector, y després de haber fet 'l *burro* 'ls feren retirar.

Bé es veritat que estém en lo sigle del pel, pero los lliberals sembla qu' han nascut en los sigle del pel y de la llana, y no es estrany, puig que sempre portan penjadas *Las Esquellas* y *Las Campanas*, y aquets *estris* sols los portan los animals de pel y de llana.

Son humil deixeble

CHICH DE 'N CHEN.

Sanahuja, 7 de Novembre de 1897.

PASSATEMPS

XARADA

La *primera*, es nom sagrat
que imprimeix veneració;
per la *dos tersa* debém
lluytar y vence ab honor.
Per lo *quart*, darém la vida
y la sang de nostre cor.
La *total*, son tres dilemas
grabats ab lletres de foch
al be 'll mitj de la bandera
dels que son bons espanyols.

F.

—

AGRÓSTICH

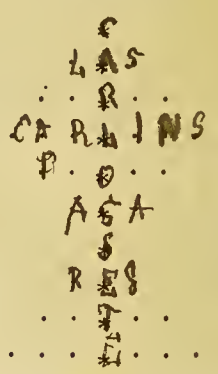

Sustituir los punts y estrellas ab lletras que, llegidas horizontalment, donguin: 1.ª consonant.—2.ª article.—3.ª trasto per anar al altre mon.—4.ª defensors de la llegitimitat.—5.ª nom de flor.—6.ª una bestia.—7.ª consonant.—8.ª poca cosa.—9.ª nom d' home.—10.ª personatge en la escola d' en Titas. Y que, llegida verticalment la línea d' estrellas, dongui lo nom d' un personatge poch del agrado de las institucións.

A. R. SOPIMPA.

—

TARGETA

A IGNASI TRACTOTS

LLEÓ MELETA.

Formar ab aquestas lletras los noms de dos senmenaris catalans, de bona mena.

J. MONTSERRAT.

—

GEROGLIFICH

× BON BON FUS
ell ell lo lo
DEL lor
en en en en

R.

—

Solucións á lo insertat en lo anterior número:

Xarada: Flóstich.

Rombo:

M
M A R
M A N I A
M A N R E S A
R I E R A
A S A
A

Targeta: Sagasta, Moret Gullón.

Geroglífich: Per morral un lliberal.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 20 DE NOVEMBRE DE 1897. NÚM. 22.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ 11 LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

LO PROGRAMA DELS PELUTS

De ser *peluts* tenen fama
Aquest es el seu programa:

La festa dels corcats.

—¿Que no ho saps?

—No pas tot. Qué hi ha de nou.

—¡Ara guanyarémi

—¿Sí? ¿Cóm es aixó?

—Noy, ó be fas l' orni ó ets un llús. ¿No saps que s' ha fet la semifusió de tots los perdis? ¿Que no vas anar al meeting, ó á sentir als principals de la colla, ó sía als caps d' arengada, com desbarravan?

—La primera noticia, noy; perque dels paperots que posan á las cantonadas ja no 'n faig cap cas; mes ja pots ben creurer que si ho hagués sapigut hi hauría anat per passar el rato, pues t' asseguro que disfruto cada vegada que 's tracta d' una festa d' aqueixa índole, perque hi solen sortir molts ¡ay! ¡ay! ¡la llibertat! ¡olé! ¡olé! ¡olé! ¡la democracia! barreijanthi llágrimas de cocodrilo. Sempre m' he pensat que 'l vi de sis als arribava al pis de dalt y los hi sobressurtía per las finestretas. ¡Ja dich jo que sento no haverhi anat! ¿y qué van fer?—Va comensar un jove estudiant d' advocat (cual apellido acaba en *gat*) que promet molt, vull dir que se 'l veu disposat á seguir aquella máxima, que tant bon resultat ha donat als seus jefes que avuy ja tenen la carrera feta de que (val més ser un cap de arengada, que cúa de llús), encar que aixó 's logri portant la esquena dreta á costa dels peluts, que creuhen encare després de las embutllofadas que los hi han fet, tot alló del amor á la llibertat, á la democracia, á la república, á la anarquía, etc., etc., de 'n Carnestoltas. Dit jove feu lo *debut* y no tremolava; senyal inequívoca de las fermas convicciòns que té, de poguer arrivar á la menjadora y fer de las sevas.

Després lo ciutadá *Tiveri Atila*, nom y apellido que recordan grans demiócratas, troná sense soroll, contra la inoportunitat de la suspensió de las garantías constitucionals, dihent que en cap país cafre del mon s' acut á tal extrem, fins que tot es destruhit, es dir, fins que 'ls enemichs de la societat en general han fet ben bé de las sevas y es retiran de cansats; que no haventhi garantías se fa impossible acudir á cers actes propis de la seva colla; que falta ja llibertat d' expansió als homes de malts sentiments y pitjors entranyas á la que hi tenen perfecte dret.

En acabat, prengué la paraula un dentista, el cual se concretá á tirar fletxas, pero ¡noy! quinas fletxas més mal dirigidas; totas anaban al mateix punt, á socavar l' ordre, matar tota classe de debers y donar drets perque ab ells y sense los primers, se puguin fer grans *torts*. No cal dir que va ser estrepitosament aplaudit per una part de la concurrencia que de segur se creuría trobarse al Banch de Barcelona y altres, per omplir las butxaquetas.

Luego surtí á la pista lo caballet de sucre, lo director de *La cobra el barato*, el cual ab un criteri molt ample y un sentit gobernamental, sense gobern, y una moralitat sense moral, com los seus ajudants, recavá los drets per lo poble, perque mentres á n' aquet li llevan la pell, éll y sos amichs puguin posarla *forrada*.

Per últim sortí lo *sol mantega*. Feu la parodia del torero, mes, com que no hi había 'l toro, ¡no ho vulguis sapiguer! lo tocaba de per tot, de las banyas, de la cúa y per últim li pujá á caball, cama ensí, cama enllá. Ja en aquesta situació, li surtía la llibertat á dolls per entremitj de las dents que li faltan, mossegá fort y valent als gobernants que roban y deixan robar, que fan las lleys al capricho ¡oh estranyesa! perque de sas mallas no escapin las ratas petitas pero que hi puguin passar las grossas (com ell) ab tot lo *desparpajo*. *Troná*, *contra* 'ls catedrátichs impíos que empestan las universitats, sembran la llevor de ideas disolvents, las quals posadas en práctica ens privan als que no som tan tigres de poguer disfrutar las garantías constitucionals. ¡Foral ¡foral Noy, al acabar, se movían las anellas dels equilibristas y trapecios, las columnas, los palcos, la pista, tot feya soroll, tot aplaudía, ¡llástima que ja fos fora la colecció de tigres perque de segur haurían saltat de gust, prevenint lo adveniment de la república.

—¿Es dir donchs, que la fusió queda feta?

—Sí, pero no més que en part, pues en el fondo cada grupo vol la seva, perque ja veurás; anar plegats ab certs individuos, senyalats per lo Motín, que predican lo que no senten, com ho han demostrat en sus fets cuant han estat enfilats al candelero, no, noy, no.

—Aixó sí que es cert. Aquí tens aquell, que ha dit feya de torero, que l' altre vegada que va ser consejal manegaba las cireras y feya y desfeya á son capricho, sens tenir en compte la justicia ni res y avuy mateix ja veurás com tornará á l' Ajuntament si venen los nous y li deixan fer de remena sopas.

—¡Si no hi ha que fiarse de cap de aquets xerraires; tots son lo mateix, per aixó los republicants com *nos* estém á casa, desenganyats de tants farsants, que sols fan veurens á galet.

—Tens rahó y estich ben convensut que l' estratagema de convocarnos ab aixó de las garantías no obeheix á cap altre objecte que veurer si poden ensarronarnos altre vegada.

—Estich en lo mateix y fins crech que ho lograrán perque, noy, de pel d' ase ne portém molt al clatell.

—Donchs á mi, ja t' asseguro que no m' arreplegarán més.

—Y a mi tampoch.

—Abur, ciutada invicte.

—Incorruptible ciutadá ¡abur!

Per la copia:

PE KA.

¡AY QUINA POR!

¡Deixeume amagá al armari!
¡Al seller, ó més endins!
¡Que ja venen los carlíns
Ab lo trabuch y 'l rosari!
¡Correu, correu; quína pó!....
¡Y quínas boinas més blancas!....
¡Correu que 'm sento á las ancas
Lo foch de l' Inquisició!
Ja venen aquells frarassos,
Tan grossos y tan panxuts,....
¡Ay que 'ns trovarém fu ....muts!
¡De un lliberal, cent pedassos!
Lo mateix que confituras,
Que brescas ó que tortells,
Se menjarán los clatells
D' infelissas criaturas.
¡Ay, fillets meus, quína pó!
¡Quína por; quín horror fá!
Tant sols l' arrivá á pensá
Com ho penso y ho veig jó;
Que fará de *mocadó*
Lo paper hermós y noble,
Sobre el cual vá escriure 'l poble
La santa *constipació*.
Ja veurém ¡y no es fal-lera!
Eix rétol sobre 'ls portals:
«¡Se ven carn de lliberals
A *pela* la carnissera!»
¡Ens matarán á tacó!
¡Ens darán unas llenyadas....!
¡Un bon fart de garrotadas
¡Y á dormí á l' Inquisició!
Si 't miras á las femellas
Y á missa no vas sovint,
Ja veig com t' estás rostint,
Al mitj d' aquellas graellas.
Los Bisbes y 'ls comensals
De 'ls dinars de bona planta,
Menjarán ab gran carpanta
Cervellets de lliberals
Y á nosaltres per menjá,
Ens darán las profecías,
Ab algunas melodías
D' enrogallat capellá.
Trossos de missals, ab uns
Oremus, ab estufat,
Y per postres, acabat,
Los budells dels fiels difunts.
Y veurém al millor día
Que alsarán lo catafal,
Y 'ns dirán: «puja aqui dalt,
Que potser veurás ta tía».
¡Aixó no 's pot aguantar!
¡Aixó no 's podrá sufrir!
¡Val més mil voltas morir
Que tals actes presenciar.
. . . . . .
. . . . . .
Totas aquestas bestiadas,
Que acabo de enumerar,
Les he sentit relatar,
A un d' *ideas avansadas*.
Y los demostrará aixó
Que los pitjors animals,
Son los homens lliberals
Cuan están..... fumuts de pó.

QUIMET PALAU PELUT Y PRESSECH.

Lleyda, Novembre 1897.

FUETADAS

Nostre company *El Nuevo Cruzado* ha deixat de publicarse.

Ho sentim.

Lo diumenge passat morí lo Ilm. doctor don Jacinto M. Cervera, Bisbe de Mallorca.

Contava el venerable Prelat 70 anys, y sa mort ha sigut repentina.

Mallorca está de dol, pues ha perdut á un dels seus més acérrims y dessidits protectors. — D. E. P.

Entre 'ls elements conservadors, alsá no poca polvoreda 'l discurs de 'n Romero Robledo.

¡Ni que 'l MESTRE TITAS l'hi hagués deixat lo fuet.

Perque 'ls personatges del Directori y, sobre tot las institucións, varen rebre de valent.

¡Mireu aquí a una familia felisi—va dir en Romero ab lo desenfado més gran, senyalant al Palacio de Orient.

Y jo, senyalant á Romero, dech dir, surtint en defensa de donya Cristina:

—¡Aquí teniu al home de més barra!

Sigui dit ab tota la reserva, y escoltin.

Es lo cas que LO MESTRE TITAS, desitjant estar ben preparat per qualsevol eventualitat y sucsés, havía comprat 150 fusells per armar als seus deixebles. Y, vetaquí que, l' altre día, lo senyor Gobernador, enterat del assumpto, va enviar al senyor Plantada á bordo del vapor que 'ls conduhía, y 'ls van *birlar*.

¿Haveu vist atreviment semblant?

La sort es que 'l senyor Gobernador no s' ha adonat dels 50.000 que 'ls carlistas varen desembarcar á la platja de can Tunis y que tenían ocults en un forat del pantano de Vallvidrera.

Y que ara havém cambiat de puesto, vista la perspicacia del senyor Larroca.

Y posats á fer *bolados*, femlos grossos.

Y posats á dir guatllas, diguemlas estupendas. Que aixó fa lliberal.

Ens veyém impossibilitats de ocuparnos de las festas celebradas per San Carlos en los moltíssims pobles de Catalunya, perque necessitaríam un número enter. Que 'ns dispensin, donchs, los que s' han dignat enviarnos ressenyas, puig que deixém de ferho per aixís complaurer á tothom.

Lo número próxim, si 'ns es possible, será extraordinari, ab varios grabats y un text que, ¡vaya! podrán sucarhi pá.

Y..... alló altre.

Los 10 centiments.

¡Ganga!

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

L' adverbi, estimat Titella, es també una part de la oració que 's junta al verb per modificar y determinar la seva significació; y perque ho entengueu tots millor us posaré algún exemple:

Per arrastrar als lladres, may *es tart.* Desde que 'ls anarquistas varen amenassar á una senyora, aquesta *dorm mal.* Donya Virtudes *segueix bé*, gracias á Deu.

Y habent demostrat aquests tres exemples de adverbis, necessari es que coneixeu ab qué 's divideixen; y 's divideixen en simples y compostos.

Los simples son los que constan de una sola veu, com *més*, *menos*, *prop*, *molt* y compostos los que constan de dos ó més veus, com *á més*, *á demés*.

Y ara, tú, Titella, per demostrar que ho has entés, posa 'm un exemple de lo que acabo d' explicar.

—Sí, senyor Mestre; Hi ha pillos que roban *molt* y en *volen més*. L' hora de arrossegarlos está *prop*.

—T' explicas com un Cícero, Titella.

També 's donan als adverbis compostos lo nom d' expreciòns ó modos adverbials, y poden á més de aixó ser los adverbis de lloch, de temps, de modo y de cantitat, de comparació, de ordre, de afirmació, de negació y de dupte.

—¡Oh, senyor Mestre, que pobles m' anomena!

—Pára la atenció, Titella, y no t' emboliquis.

Adverbis de lloch, son los que denotan ahont se fan ó sucseheixen las cosas que significan los verbs, com: *aquí*, *allí*, *allá*, *acullá*, *prop*, *lluny*, *hont*, *dintre*, *fora*, *dalt*, *baix*, *devant*, *detrás*, *damunt* y *sota*.

—Y ara, Titella, arreglátelas com vulguis, y posa 'm un exemple.

—¿Qué gratas, Titella? ¿Que tens polls....?

—Digas, Titella, ó 't faré ficar lo cotze á l' orella, ¿ho sents?

—Espanya, senyor Mestre, es un gran presidi; y *aquí* roban, *allí* irregularisan, *allá* assessinan, *acullá* garroteixen, més *enllá* 't denuncian; l' hora de la justicia está *prop*, l' exemple vindrá de *dalt*, los lliberals anirant *abaix*; aquell rey que vosté sap y jo vull dí, quedará *dintre*, y aquella dona que vosté també sap y jo també vull dir, anirá *fora*.

—¡Be! ¡Titella! t' explicas y m' agradas. Si adelantas aixís, prompte serás vigilant de la Plassa Real, y aixís no 't mullarás quan plogui.

Mes, los adverbis de temps, aymat Titella, son aquells que denotan quan se fá ó succeheix lo que 'l verb significa, com: *avuy*, *ahir*, *demá*, *are*, *luego*, *tart*, *aviat*, *may*, *sempre*, *ja*, *jamay*, *quan*, *mentres*.

—A veurer, Titella, si t' explicas com l' altre vegada; á veurer.

—*Ahir* cridavan ¡viva la llibertat! y *avuy* no 'ns deixan dir certas cosas. *Are* no hi ha vergonya, *luego* no hi haurá cap céntim y més *tart* vindrá la fam. *Aviat* farém butifarras de la carn de lliberal. Si no vé *prompte* don Carlos será *tart*. Los republicáns no tindrán *may* vergonya, sino *quan* volin los ases. *Mentres* hi haigi una pesseta, los pillos hi clavarán las unglas.

—Aquí tens, Titella, una proba del meu carinyo perque t' explicas tant bé. Té, aquí 't regalo un recibo, l' últim recibo ab que vaig cobrar la paga de Mestre. Era allá, pels anys de la picó y quan Judas era fadrí..... Guarda 'l com penyora y recor de la cassussa que passa 'l teu Mestre..... y no ho diguis, Titella, no ho diguis á ningú perque la cara 'ls cauría de vergonya, si aques a fos possible dintre dels temps en que alló de las altas dots de gobern y las virtuts..... no fos *echar margaritas á puercos*!!

—*Abur*, noys.

¡QU' ES IDÉNTICH!

Lo retrato de mon *Mestre*
¡qué expressiu vá ferlo en *Quell*....
ja us dich jo que vá lluirshi
l' aymat condeixeble meu.
Mireusel, fixeushi un rato,
un moment tan sols, no més,
y no pódreu menys que dirme:
—Caratsus que rahó tens;
sembla talment que s' hi noti
fins de un bras lo moviment.—
—Sí que ho semble; com que hi porta
brandantlo sempre, 'l fuet,
y en *Quel*, de son *Mestre* 'l *croquis*
instantá lo volgué fer,
vá *retratarlo* en el acte
que, nerviós y tot furient
corría envers la *canalla*
tot fent fitblá ab espatech
aquella *serp* que 's cargola
y cou més que un *bitxo ferm*;
veus aquí tota la causa
del haver quedat tant bé.
Amparada per lo *Mestre*
jau desfallida aprop seu,
una molt digne matrona
d' *escut noble* y *cor sincer*
coneguda per la *Iberia*,
que 'ls Reys braus y caballers
tant lograren enaltirla
féntla Reyna digne d' ells.....
La *chusma* que 'ns *desgoberna*,
d' explotarla en sab molt bé,
y per xó lo Senyor *Mestre*
indignat fitble 'l fuet.....
Las *fachas* de la *murriesca*
que devant d' éll van corrent
y s' acotan y s' amagan
per lliurars de aquella *serp*,
hasta fins sense ficsarshi
ni jo dirvosho molt menys,
sens dupte que tots vosaltres,
un per un los coneixeu.....
Lo del *tupé*, es dels més pillos
y dels més atrevidets;
encara vol ferne mofa
del Mestre, que 'l persegueix,
pero no pot pas lograrho
puig qu' es un dels que més rep.....
El *Lloro*, está á punt de caure
de m..... per no alsarse més.....
En *Romero de la bleda*
que corría sense fré,
al últim veig que s' amaga
per pó de trencars las dents.....
En *Blanch*, es tan lo que corra
per poguer salvar la pell,
ab els *tres punts* y las *cartas*
al butxacó del infern,
que no para, fins que sía
al bell mitx dels *insurgents*.....
Ab idéntica carrera
van fugint tots los *demés*
ab la cúa entre las camas
y espantats per l' espatech.....
Y en *Trampas*, lo *cap de colla*
ó *capitá dels marrechs*,
ha clavat lo sabre 'n terra
com volguent fer lo pinxet,
y enfilantse á *dalt*, s' arrapa,
per voler fé *un punt del seus*.....
—Fes l' ull viu y no t' arrisquis
ab l' equilibri que 't veig,
que si tant y tant l' allargas
caurás prompte estiradet;
puig á *un altre* que s' estava
amagat darrera teu,....
banyantse ab aygua de rosas.....
y sens suspitarne res.....
l' hi van tirá un *cop de pedra*.....
molt apropet del cervell;....
y vá tant bé ensopegarlo,.. .
que ja no l' hem vist may més.....
Y 't diré *Trampas* que 'm sembla
ben ras y net, per demés,
que perjureu, ab *ganyotas*,
quants aquest cas deploreu;
puig hi há un refrá que explica
y assegura en veritat,
que, *qui sembra grans ventades*
recull fermes tempestats.

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, Novembre 1897.

DE QUAMQUAM

—¡Noys! ¡noys! estich que no sé 'l que 'm pesco.

—Y donchs, senyor Mestre ¿qué li passa?

—¡Homes, donas, criaturas! ¿qué redimoni feu?

—No res, ¡senyor Mestre!

—No ho dich per vosaltres, sino per aquells que estant enfilats al candelero, y per cert que 'm fan lo mateix efecte que 'ls jugadors tronats cuant ja no 'ls quedan més que uns cuants rals, que se 'ls jugan tots plegats perque 'l dimoni se 'l emporti. Mes son jugadors aquèstos á que 'm refereixo, independents, aixó es, que no tenen pare ni mare, fills ni parents que haigin de patir per lo resultat de las sobras jugadas, y saben, per lo tan, que ningú 'ls ni demanará compte, y per aixó ho llensan, ho donan tot menos 'ls millors talls, que 's reservan per entretenirse.

—No ho enteném aixó.....

—Val més que no ho entengueu, perque al fí y al cap tampoch us faría moure de puesto y diriau «qui gemega ja ha rebut». Aném al cas ó á la historia, encare que sembli cuento.

Hi havía un país que contaba ja molts segles de existencia y ab un historial molt lluhit; sos habitants per espay de moltas generacións, sigueren honrats y bons, valents que jamay consentiren agravi a sa patria per cap foraster, y á dintre no permeteren sense una valent protesta moral ó material, segóns els cassos de intrussións vergonyosas, ni actes contraris a las lleys establertas y pactadas, fos qui fos, desde el petit pastoret de sas més llunyanas montanyas, al més gran y poderós de sos monarcas.

Son altiu carácter, al mateix temps que noble, era sever y enérgich per los seus enemichs, compassiu y amparador dels vensuts, es dir, reunía totas las bonas condicións, mes se cambiá per lo continuat predicament de gent sense entrahyas, sense cor, que negant á Deu y á son poder infinit y no sentint respecte ni veneració per res, que 's donan lo pompós dictat de filosops, cuant en la realitat no poden ostentarne altre que 'l de *barrinayres*. Aquests lograren, donchs, en molt poch espay de temps, un segle escás, fer tornar á la sang, horchata; al valor, cobardía; á la prudencia, desvergonyiment; á la fe, pamplinas; al amor, luxuria; á la honradés, cuartos; als reys, pantallas; als gobernants, lladres; y al gobernats, *borregos*.

Y no us cregueu que aixó siguin afirmacións gratuitas, no, son reals y positivas, que las podreu veure en tota sa malehida ufanó, fent un petit viatge al país á que 'm refereixo.

En tal estat de cosas, sorprengué en la época actual á dit país, el que hi hagues un poble que participant ab gran escala de tots los vicis, conservaba dugas de senceras, y eran la constancia y la energía, y confiant ab aquestas dugas, enlayraren lo crit de que no volían més lladres, ab los cuals no hi volían cap relació, pues el puesto de aqueixos había de ser per ells. Per apagarne aquell crit ab fermesa sostingut, 's feya precís apartarse de las malas corrents empresas, destruir las causas que lo motivaren y obrar ab la enérgica valentía del antich carácter, fent fer rotllo á las llocas y sense contemplacións ni marrullerías que no conduheixen á res bó, y sí á molt dolent. Se feu en part; s' hi enviá un gros exércit, que ben dirigit y deslligat de imposicións de traficáns hauría renovat antigas proesas, conquistant nous llorers, acabant ben prompte las agallas dels que volían posar condicións, que la mare patria, en tot cas, pot y deu donar cuant son justas, mes jamay sucumbir á las exigencias cuant se reclamen per la violencia; no ha succehit aixís, y aquell numerós exércit, que podía fer grans hassanyas, fins anar á buscar a la lloca en lo seu mateix niu y ferli pagar los plats trencats, com á verdader responsable, se veu avuy condemnat á la inacció, al perill de ser acribillat en emboscadas traidoras, merinat per las infeccións de un clima dolent ahont hi troban una mort segura y trista, la flor y nata de la juventut, de la que podían haberne sortit d' altre modo héroes invictes. En cambi las murrullerías continuavan, los traficants directors 's com-

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

plauhen en rebaixarne lo país que representan; en ofegar las nobles aspiracións d' aquell exércit, en matarli tot anhel de gloria y ja no 's contentan ab aixó, sino que 's tractan *tú* á *tú* ab sos enemichs, ab aquells que ab traidora alevosía, anant aclarint de poch en poch sas apretadas filas, y accedeixen á tot, á tot ¡oh vergonya! fins á destituhir al únich capdill, que omplía en part las aspiracións del exércit, que s' identificaba en lo procedir á sas llegendarias tradicións.

¿Y per qué lo destituhiren? pues per lo mateix, perque pensaba com l' exércit y discrepava del sentit dels traficants; que tenía en molt l' honor, el cual no li permitía amotllarse á las imposicións dels que tenen la vergonya sota la sola de la sabata.

A ocupar son puesto, n' hi aná un altre, un desgraciat, de prestigi esmiculat, vensut en campal batalla que ¡pobret! deixa sas aspiracións aventadas, son amor propi tancat en clau, disposat á ser una máquina de manubri que será moguda per lo traficant més gros que hi ha sota la capa del cel. Ja s' ha posat en moviment; lo pas més gros ja s' ha donat, los assessíns del exércit ja están més alegres, ja cantan *habaneras* en honor del *Muro pren del Gat*, perque aquest ab la omnipotent autoritat y mentida representació de la patria, los hi ha aplanat lo camí, ha accedit lo beneplácit de sos companys de poca vergonya á las sevas exigencias y per ell també, lograrán fer retornar á son país á aquell exércit que no haurá servit per altra cosa que per deixarhi 'ls ossos la major part y serví de tapadora á criminals y vils infames.

El resultat final 's creu que será: lo poble aquell perdut per sempre pera qui li feu de mare amorosa durant segles; un exércit avergonyit per lo paper deshonrós que li haurán fet fer; algúns traficants enriquits, 'ls gobernants satisfets; y al pobre poble que haurá pagat las ollas, que 'l mati un llamp.....

—¿Vol dir que hauría de acabar aixís?

—Si aixó passés á Espanya, ja us dich que no, perque fins las pedras ab furia violenta s' aixecarían per aplastarne lo cap dels causants de tals desventuras, y per la mofa y escarni de la sanch derramada, surtida tota de las venas dels pobres, dels que no tenían diners per comprar lo sacrifici de la vida. No, Espanya encar te nervi; te sanch, molta més de la que porta gastada, y sabría llensarla tota per trossejar als gitanos que á tan s' atrevissin desde 'l més gros al més petit.

—No ho creyém aixís, no.

—Si aixís no ho fes, vergonya 'm donaría de ser espanyol.

LO MESTRE VELL.

SENYOR MESTRE TITAS

PRECH.

Senyor Mestre,
vosté es destre
y ningú li amaga l' ou.
La palmeta
en sa má dreta
y començi á trencá 'l jou.
Nostre terra
te una guerra.....
guerra forta, y vol la pau.
Ella ho mana
y ho demana
y al Gobern la pau, no plau.
Los uns ploran
y fins moran
de tristesa y desconhort.
Altres riuhen
y bé viuhen
que per ells la guerra, es sort.
¡Quántas vidas
ja finidas!
¡Quánts valents vessan la sanch
sense gloria!
Que la historia
fulls per ells ne guarda en blanch.
¡Quánta trampa
que s' escampa
embrutint nostre nació!
Ja envilida,
la mentida
tant sols nía y fuig lo bó.
Sols Don Carlos
pot salvarlos
los béns ultims del país.....
. . . . . .
Senyor Mestre,
vosté es destre.....
¡Cuán será 'l poble felís....!

LL. ADESA.

DESDE TARRASA

Senyor Director de LO MESTRE TITAS.

Dispensim que no escrigui ab més frecuencia, puig las mevas ocupacións son moltas; pero, aquí van algunas *instantáneas*, y 'm disposo á *buidá* 'l pap, replé ab tant temps de silenci.

Ja tením alcalde nou, y á pesar del poch temps que exerceix, ha donat probas de la seva independencia. Lo *rapapolvo* donat als empleats del municipi que ja no passan lo temps lligant moscas y altres de las sevas disposicións, han merescut l' aplauso dels bons tarrassenchs y més l' aplaudirém encare si no permet que s' estiri la orella al pobre Jordi, y sobre tot sigui imparcial, sens concedir *privilegis* á cap *Petit* ni *Sensé*: ó tots moros ó tots cristians.

Si continúa, senyor Marcet, lo camí emprés tant brillanment, no dupti que Tarrassa l' hi agrahirá de veras.

Los carlistas de Tarrassa varem celebrar lo Sant del nostre R..... assistint á una Missa, y al vespre tingué lloch en lo saló del Círcol Tradicionalista una vetllada, regnán la més completa armonía y expanció.

A pesar de la guerra sens quartel que 'ns fa l' element dels *sants de paper*, lo Círcol te vida propia y 'n tindrá mentres Deu vulgui. No importa que siguém poquets; val més ser pochs y ben avinguts que molts y semblar una casa de boijos. Els *Ferros* son molts y encara fan menos que nosaltres y s' entretenen en murmurar del próxim; y las personas que tenen aquest vici, no caben entre nosaltres. Los hipócritas que s' en vaijin á nanná.

Los espiritistas varen circular lo día de Tots Sants, una fulla titulada "La muerte no existe. ¡Todo es vida!" Entre las moltas bestiesas que conté hi ha las seguents: "*A cuantos lloráis la pérdida de vuestros padres, de vuestros esposos, hijos..... os decimos: Secad el llanto..... porque la muerte es una quimera, una ilusión no más..... No busquéis vuestros muertos en la fosa, porque no los hallaréis. Esos seres que tanto amasteis ó admirasteis, no se han perdido, no; sólo han sufrido una metamórfosis..... de prisioneros se han convertido en seres libres.....*

Y prou bestiesas. Ja ho sabeu; de aquí endevant, quan volguen buscar algú que ha mort, lo trobaréu dintre de algun matxo ó de un escarbat merdé..... si es qu' era espiritista.

Y aixó 'm fa recordar á un parent meu, encare que llunyá; poeta dels que han fet rotllo, y que Deu tingui al Cel, que va venir á ma casa á passar una temporada d' istiu. Jo tenía una yegua bertrona de molt génit y sanch, y 'l meu parent l' hi va pendrer tan carinyo que no podía sufrir que hi pujés á caball. Tot lo día lo passava á la cort ab la yegua, no comprenent jo aquell rabiós afecte. Mes, als pochs días, vaig descubrir la incógnita.

Lo meu parent creya que en la yegua *residía* l' esperit d' un íntim amich seu. ¡Ah, burros!

KRACH-KRACH.

Tarrassa, 14 de Novembre 1897.

DESDE CASTELLAR

Senyor MESTRE TITAS:

Desitjant posar las cosas claras y no volguent passar per deixeble revolucionari, puig que sols he comés lo delicte de sortir en defensa de la justicia y assistir á classe tots los días, l' hi vaig á presentar, ab tot lo degut respecte al senyor Ajudant, una justificació de la meva conducta.

En *Flist Flast*, en *Laus Deo*, en *Pepet de las Pomas*, el *Deixeble de Manresa*, en *Jotu Pe* y un servidor, hem merescut del senyor Flóstich un cop d' espardenyot, y per més que te rahó per la *xareca* que movíam, ha de considerá que 'ls de Castellar teníam una mica de rahó.

Escolti, senyor Mestre:

Es lo cas, que molts días, al entrar y surtir d' estudi, ens trobém ab los *xicots* de la escola de la *Llibertat* y perque portém escapularis y boyna, oím Missa y passém lo rosari, fan escarni y mofa de nosaltres llensantnos mil calumnias; y un d' ells de molt dimoni que l' hi diuhen *Llantia de sepultura* que s' aconvoya ab un altre que, ab tan bonas escolas com tenim gracias al desprendiment de una virtuosíssima senyora, ab prou feyna sap fer *comas* y 'ls dos son los *capitossos* de la brega, pro d' aquells que tiran la pedra y amagan la grapa, van procurar que 'ls altres, entre 'ls quals hi havía en *Cap-vert* (a) Quintiliá, ens apedreguessin al entrar á la classe, movent escándol per no deixarnos apendrer las llissóns.

Nosaltres ¡está clar! enrahonavam y feyem lo *xiu xiu* per posarnos d' acort y defensarnos dels xicots de l' altre escola, quan de sopte ve 'l senyor Ajudant ab l' espardenyot á la má, y *patím, patám*, va imposarnos silenci.

¿No es veritat, senyor Mestre, que 'ns perdona y voldrá que 'ns defensém d' aquella canallota?

Quan lo senyor Ajudant ens ensenya retórica y poética, ens entussiasma y electrisa y l' estimém més....., pero, quan ens ensenya l' espardenyot..... l' hi tením una rabia.....!!

Pero, ara, senyor Mestre, hem amagat l' espardenya á l' Ajudant, y quan trobém als *xicots* de l' escola de la *Llibertat*, ab l' espardenya de 'n Flóstich 'ls clavarém cuatre tundas.....

Aquesta es la veritat de lo succehit y cregui á son deixeble

LAGARTIJO.

San Esteve de Castellar, 10 Novembre 1897.

PASSATEMPS

XARADA

La farina de *primera*
recepta 'l metje al malalt;
Lo *segón*, després que 's posa
en un estat bó y cabal,
del seu cos un se alimenta
del seu vestit, un ne vá.
Si de *tersa* pot tenirse
per senyal, ja es demaná.
Els *totals* tenen la culpa
que 'ls *ters* s' haigin abolit.
No n' hi haurá fins que l' Espanya
de ¡Viva 'l Rey! dongui 'l crit.

UN CENTINELLA SANTIPOLENCH.

TARGETA

CALDONIA PASTEDA D'

LAGAR.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres polítichs pasteleros.

UN DEIXEBLE VOLTREGANÉS.

GEROGLIFICH NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6—Nom d' una ciutat catalana.
3 4 2 5 6—Ho fá per l' hivern.
4 3 1 6—N' hi ha en las iglesias.
3 4 5—Licor.
5 4—Negació.
6—Vocal.

UN DEIXEBLE TARRASSENCH.

GEROGLIFICH

F. MERI D.

UN DEIXEBLE.

Solucións á lo insertat en la passada senmana.
Xarada: Deu Patria Rey.
Acróstich:

C
L A S
B A R C O
C A R L I N S
V I O L A
A S A
S
R E S
LL A T S E
T I T E L L A

Targeta: Lo Mestre Titas. Lo geni catalá.
Geroglífich: Per bons fusells los de Llorens.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

10 cénts. NÚMERO EXTRAORDINARI **10 cénts.**

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —♦— La correspondencia al Administrador.

VISTA GENERAL DE CASTELLAR

Lo senyor Bisbe de Mallorca.—Lo de Cuba y Filipinas.—La autonomia arancelaria.—Lo ministeri..... Moret.—La arribada de Weyler a la Corunya.

Descansa ja lo somni etern el virtuós y dignissim Prelat que fou don Jacinto M.ª Cervera. Mallorca plora y resa sobre la tomba de son Pastor que temps enrera demostrá una valentía y una enteresa dignas de imitarse, y Deu, en sa infinita sabiduría, ha volgut emportarse 'l al Cel y premiar aquella ánima gran que afrontá ab tanta valentía la lluyta contra un poder despótich.

Possible es que Deu no haigi volgut que un Pastor de la Iglesia sufrís una derrota..... després de lluyta tan lloable per qui 's disposava á arrostrar fins lo martiri en defensa dels drets de la Iglesia.....

Perque, es de temer que están en perill los bens de la Verge de Lluch, si 'l Prelat que succehirá al doctor Cervera (Q. E. P. D.), no 's disposa també al martiri y á sufrir las iras de un Poder rastrer y venjatiu que, com gorja de llop, no 's veu may fart ni satisfet, y tot ho destrossa á dentallada limpia.....

Gosi, donchs, de la presencia del Senyor, lo Ilustríssim Bisme de Mallorca, doctor don Jacinto María Cervera.

* * *

En Cuba las cosas prenen una marcha molt desagradable. Que las reformas no 'ns servirán de rés, ho indica clarament l' actitut de 'n Máximo Gómez y de altres cabecillas que lo que volen, es la independencia.

Per altra part, los insurrectes tornan á volá ponts, á destruhir y á incendiarho tot. A cuatre lleguas de la Habana han destruit el central «Portugalete» y més prop encare, han incendiat los camps de cánem y el central, propietat de don Enrich Pascual.

Aquestas audacias dels insurrectes, proban ben á las claras que en Blanco 'ls fá poca por, y que las cacarejadas reformas y fins la mateixa autonomía, no son més que emplastas de malvas.

¡Pobre Espanya, quán desgraciada es!

Y com si aixó fos poch encare, ja 's disposa lo general Primo de Rivera á posar Filipinas sota las potas de Aguinaldo.

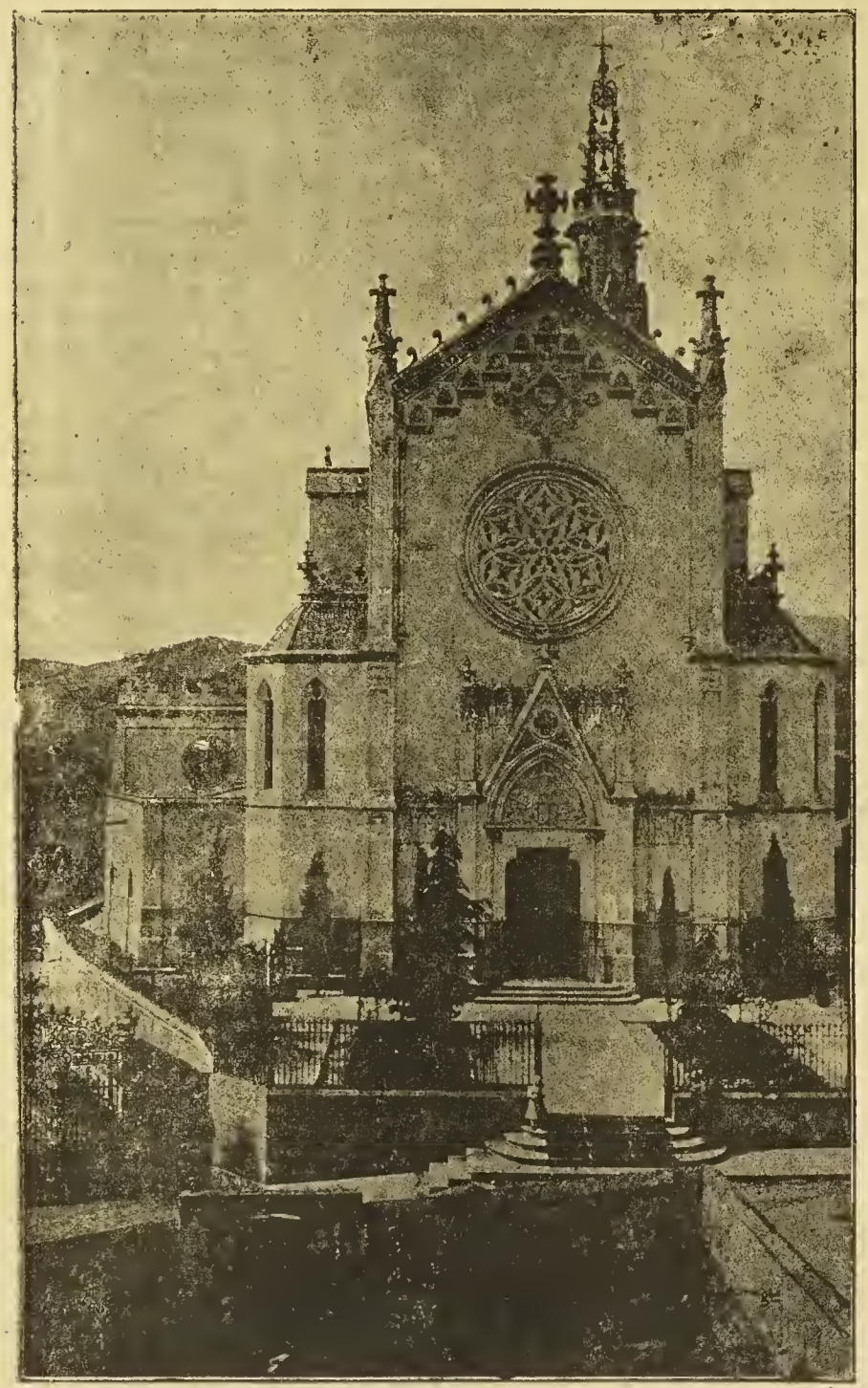

FATXADA DE LA ACTUAL IGLESIA.—Aquesta joya anomenada «Catedral del Vallés», qual obra 's deu á la pietat y desprendiment sens límits de la Excelentíssima Senyora Marquesa de Castellar, fou consagrada solemnement en 26 de Juny de 1892 per l' Ilustríssim Dr. Catalá.

Probat está que si 'l Gobern fusionista no va rellevar al citat general, fou perque sabía que 's confeccionava un nou Zanjon y que 'l pastel estava ja mitj pastat. Ja nostres lectors llegiren en un dels passats números de LO MESTRE TITAS las proposicións que feyen Aguinaldo y compinxes per deposar las armas.

Y que las tals proposicións son veritables y las negociacións son laboriosas, res ho prova més que 'l temps há que 's discutéixen sens que puguin arribar á un acort definitiu.

Mes, per lo que pugués ser, ja 'l gobern procura *donar noticias equivocadas*, que luego *procura posar en clar*, á fí de palpar la opinió.

No temi en Sagasta. Ja ho pot dir clar, perque al poble espanyol, ja fá temps que la sanch se li torna orchata.

***

Com si no fossin innumerables los sacrificis que fá la patria per sostenir sa honra y sa dignitat posada en perill per nostres gobernants, que aquestos, per complaure una vegada més als indignes *porchs* del nort-américa, prometen als *mambís* la autonomía arancelaria.

Si aixó no representés la ruína, sino la mort, de nostra industria, del nostre comers, y de conseguent, la fam y la miseria per un infinit número de famílias de obrers que avuy ja ab prou feyna poden menjar, casi sentiríam cert goig al veurer com *adoban* la esquena á certs fabricants que s' han ficat á polítichs, y pitjor, á polítichs pasteleros.

¡Que hi tornin altre volta á obsequiar desmesuradament als ministres farsants!

Ara que 'ls fabricants *granats* veuhen amenassats als seus interessos d' una manera tan directa, cridan desaforadament, y ab rahó, contra 'ls polítichs que pretenen arruinar funestament á la industria.

Mes, me sembla que s' han llevat tart.

Temps há que debían preveurho; y han viscut desprevinguts y crusats de brassos mentres no han vist amenassats los seus propis interessos, despleguin avuy sas energías y forsas en favor del be general, que també es el seu particular.

Y comprenguin d' una vegada que dels goberns actuals no deuhen de fiarse.

Y menos deuhen de fiarse de un ministeri del que es el tot l' home més funest pera la industria y comers espanyols, en Moret.

Aquest home es el que porta pel ronsal á tots los ministres, inclús en Sagasta, que per lo vist ja rapapieja, y per aixó en Moret *obra* com á Lloch-tinent.

Y encar que no creyém que 'l general Blanco, ab los papers mullats de la autonomía, tingui temps de haber posat en práctica tots los *procedíments* que va inspirarli en Moret, tampoch creyém que no sigui ja hora de que l' aurora de la pretinguda pau apuntés ja en l' horitzó cubá, com á senyal inequívoca de aquellas *perogrulladas* que va esbotar en Moret en son discurs de Zaragoza en el qual demostrava que tenía als insurrectes dintre de la butxaca. Mes, per ara, 'ls insurrectes permaneixen en la manigua, rebent armas, municións y demés dels Estats-Units y rientse de nosaltres com á chinos.

¿Cóm se las compondrá en Moret, ánima y cos de la situació present per cumplir sas promesas fetas en Zaragoza?

¿No es hora encara de alsar una forca á cada cantonada per penjarhi als que s' atreveixen á burlarse dels sentiments patriótichs del poble?

***

La manifestació feta en la Corunya en honor del general Weyler, ha sigut entussiasta, patriótica y brillant.

La multitud era innumerable; los molls estaban plens de gent que aplaudía y vitoreijava entussiasmada.

Mes, en Weyler, ab tot y aixó, no volgué desembarcar.

Comissións numerosas de carlistas, conservadors, republicants, industrials y obrers varen prestarlhi l' homenatge que 's deu á un general de prestigi que torna á la mare patria després de haver fet tot lo possible per acabar ab tots los criminals assessins dels germans nostres que regan tan abundantment ab la seva sang lo territori cubá.

Tenim tan pochs generals de prestigi avuy, que be es just que procurém alentarlos ab nostres aplausos á fí de que no deixin lo camí emprés á favor de la abatuda Espanya.

Mes, com diu molt bé l' elocuent Mella, la mellor penyora que ha rebut en Weyler com á premi gloriós de sa lloable campanya, es la corona d' odi que l'hi han teixit los enemichs de Espanya.

Y nosaltres, com á patriotas, com á bons espanyols, y com á catalans, mesclats entre 'ls aplausos dels barcelonins que 'l reben en triunfo, donem lo crit sincer, lleal, sens rastre de adulació de cap mena, de: ¡Viva en Weyler!

¡Viva Espanya!

SAID.

Weyler en Barcelona

Lo dimars passat, á las deu del matí, va desembarcar en las escalas de la Pau lo general Weyler.

Al posar los peus á terra, la multitut inmensa que omplía tots aquells encontorns va esclatar en crits de ¡Viva Weyler! y en nutrits y prolongats aplausos.

Lo valent general contestá á tals manifestacións en un crit de: ¡Viva Cuba espanyola! que fou contestat ab nous vivas y estruendosos aplausos.

Va trasladarse en coche a casa del senyor Puig y Saladrigas, y allí van dirigirse las numerosas comicións que volían saludarlo y á las que dispensá l' ilustre general frases de carinyo y agrahiment.

La Ronda de la Universitat presentava, á las onze poch més ó menos, un aspecte imponent per la gran gentada que aplaudia y vitorejava al general. Aquest surtí al balcó, y llensá varíos vivas á la producció Nacional y a Cuba espanyola que 'l públich contestava en mitj de atronadors aplausos.

Per la tarde, va visitar al Capitá general, al Gobernador, y per últim al Foment, ahont varen pronunciar discursos los senyors Sellarés y 'l general Weyler.

La manifestació que va fer Barcelona á Weyler, fou ben popular, corinyosa y digne del general que ha demostrat amor entranyable á la mare patria.

Omitím fer una extensa ressenya de lo demés per haberse 'n ja ocupat los periódichs d' aquests passats días, pero, no podém menos de copiar lo millor, segóns nostre pobre concepte, que ha surtit dels llavis de tan ilustre general:

«Partidari soch de que 's concedeixin á Cuba totas las llibertats compatibles ab la soberanía espanyola, pero no la autonomía arancelaria, perque aixó arruinaría nostra industria; pero, tinguis present, que si 's concedeix á Cuba la autonomía, no hi ha cap rahó pera que no 's concedeixi á Catalunya, Balears, Vizcaya y demés regións que ho demanin.»

Aixó es parlar bé, don Valeriá, aixó. Quina llástima de que vosté, que parla com un llibre, no 's determini á *obrar* com sería necessari per acabar ab tota aquesta pandilla, de la que vosté deu abominar com tot espanyol digne, sensat y hasta cristiá senyor Weyler; y hasta cristiá.

Vosté es católich; nosaltres també ho som.

Vosté es netament proteccionista; nosaltres pot ser més.

Vosté es enemich acerrim dels enemichs d' Espanya; nosaltres 'ls aburrím.

Ben vingut sigas, oh ilustre general, á nostra estimada terra; no es difícil que un día esbateguin nostres cors impulsats per un sol desitj; no es difícil.

SEMI-VISITA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

He sentit, senyor Mestre, ab complascencia
com V., dirigintse á sos oyents,
ha cantat la lloable resistencia
ab los més inspirats y aguts accents.
Impel·lit per l' avís que á tots donava,
la pensa de D. Carlos retratant,

volaré ab tant coratge com volava,
per poch que puga repetint mon cant.
Perque no surto encara del misteri
en que estich, obrant sols com á gat vell.
no 's cregui que pateixo del esteri,
ni menys que un ull de poll tinch al cervell.
Si á Vich hi ha molta cosa aprofitable,
á mí molt pocas son las que 'm fan goig:
no perque dich aixó soch cap diable,
ni ningú pel meu dí 'm tindrá per boig.
La meva teoría no es estranya,
pro necessita certa explicació:
si algú proba de darme una castanya,
prou anirá galdós á professó.
Si jo tingués aprop sempre al Titella,
li faría fé una auca especial
d' un *don* que sempre du sota la xella
un article elevat, piramidal.
Es vritat qu' eixa excéntrica persona
no es de Vich ¡y hasta ignora 'l catalá!
pro en tot lo que manega y enrahona
nos mira com despótich soberá.
Va volguer fé un diari pels pagesos,
dientlos que no fossen pas carlíns:
no 'n va poguer pas veure vuyt d' impresos,
perque 'n van fer per tot arreu bocíns.
Despres, també en Titella 'm serviría
per retratá á un subjecte singular
que 's lleva aprop las dotze cada día
y encare sempre 'm diu que no es pas tart.
Per supuesto, aquest tipo diu detesta
á D. Carlos.— ¿Por qué? ¡Oh!—Perque sí.—
Eixa es poch més ó menos sa contesta.
¡Qué 'n té d' inconvenients lo ser carlí!
Un colp posat, podría fer memoria
de tres altres famosos caps de brot;
pro per no desvirtuar la seva historia
seré ben breu y sols ne diré un mot.
En primer lloch del célebre *Manxayre*
s' ha de dir qu' es un jove un xich astút,
puig, per més que apar ximple, ell se dona ayre
per viure, tan si el medi es net com brut.
Antes d' aná al servey las va fer totas,
rifantse á tot lo poble en general.
y are que n' ha tornat, sent *llimpia-botas*
també es d' ilustrucións corresponsal.
Per los carrers la seva veu ressona,
de modo que aquest poble de quietut
ja sembla la ciutat de Barcelona,
perque per ell lo bó y lo mal hi acut.
Puig confón en horrible maridatje
los bons ab los papers més degradats,
ja poden suposar qu' eix personatge
no es pas carlí, per més que ven *Creuhats*.
Un altre que no fá cap dany al poble,
y, al contrari, es simpátich á tothom,
es lo *Cacuero*, d' un carácter noble
que jutja als vigatáns per lo que som.
Ell sab que 'ns plau una alegría santa
y á las festas per so ensenya 'l cabás;
del cacau l' excelencia per tot canta,
dient que 'l té de Xauxa ó de Wat-Rás.
Ja seré més extens sobre la cosa
que abunda en la levítica ciutat;
mes dono avuy la tasca per conclosa,
y per lo tant, senyors, ja he acabat.
Solsament me permeto repetirli,
com que ja fos algún adagi antich,
que, ab tot l' afecte que jo puga dirli,
besa las sevas mans

L' AUCELL DE VICH.

LO SANT PARE Y 'LS CARLISTAS

Una broma del Murr..... y d'en Val.

Al enterarnos fá alguns días del telegrama publicat per *L' Heraldo*, de Madrid, referent á las instruccións que suposan rebudas del Vaticá per lo Nunci de S. S. en la Cort, exortant al clero y fiels de nostra católica Nació pera que dirigissen sos esforsos en sostenir la dinastía reynant y s' oposin ab rigor als trevalls que 'ls carlistas venen fent en pró de sa causa, varen fernos reventar de riure, prenent tal noticia com una broma de carnaval, pero de mal género, ó com una de tantas ignocentadas de la gent lliberalesca á las quals ja 'ns tenen acostumats; pero, com per altre part hem vist que fent coro ab tal diari, han vingut també alguns altres periódichs refermant tan sabrosa noticia, insistint descaradament ab ella, hem cregut del cas que 'l MESTRE TITAS, que sosté correspondencia ab un digne sacerdot catalá que viu á Roma y..... podría parlar clar en aquest assumpto, digui cuatre paraulas al objecte de que nostres estimats lectors veijin que no dormim á la palla y que 'ns tenen sense cap classe de cuidado y molt tranquils de conciencia.

No cal fer grans esforsos per comprender la farsa ridícula y estúpida y de mala lley que entranya semblant noticia y la irreverencia que naix de sa trama, tan burda per excelencia, com surtida de la canalla lliberal, puig ab la perversa intenció de fer mal á la causa carlista per tots conceptes, tenen la osadía y desvergonyiment, no parantse en barras, de posar en llabis de nostre estimat Pare Sant, ridiculesas de semblant género. Mes, per altra part, no ha de estranyarnos gens ni mica l' ús de tal procediment, no siguent la primera vegada que dita gentota l' emplea, puig ja en altres ocasións han armat la mateixa broma, degut tot al canguelis que tenen als carlistas y á las esgarrifansas de fret que 'ls causan sos treballs.

Y molt més en las actuals circunstancias en que, veyentse la pedregada á sobre, somían truytas, volguent que 'l Papa parli, en el terreno polítich, contra nostra Santa Causa, com si 'l Papa fos un *politiquillo* de tres al quarto y 's disposés á ser *intervievat* per un qualsevol gacetillero.

De gust esclafiríam la riatlla si no 's tractés del Pare dels fiels católichs.

Bé podém afirmar que á S. S. no l' hi haurá passat may per son lluminós pensament, que 's puga exigir de un católich, apostólich y romá, que dega sèr alfonsí si vol ser polítich, puig tal exigencia estaría en oberta pugna ab la omnímoda llibertat que té tot home de pensar, en assumptos extranys á la religió, com li qüadri y li dongui la real gana.

¡No 'n caldría d' altrel Seguin tant escandalós programa, un' altre día, vindrían tal vegada aquets *poca soltas* dihent que 'l Papa havía ordenat que fossim tots masóns, tenint en compte que avuy, los que rodeijan las institucións, servintloshi de puntals, son lo *bó* y *milló* de cada casa.

Nosaltres, podém y debém ser carlistas, volém y debém morir sent' ho, entenent; que mirant la marxa política d' Espanya y tenint dignitat política no 's pot ser altre cosa, sens que ningú á la terra puga obligarnos á ser alfonsins y per consegüent, á servir de sosteniment á unas institucións que pactan ab la masonería.

Y consti, que nosaltres, no ataquém més que á las institucións com á forma de gobern ó á sistema, deixant á *salvo* la persona de donya Cristina, per qui no sentim cap classe d' odi, ans sentím per ella una especie de conmiseració al véurerla moltas vegadas objecte de la sanya dels que l' hi deuhen favors y renóm.....

Y ho podém dir ben clar; ara més que may las circunstancias ens favoreixen. ¿Cóm podém creurer que nostre respectable Papa Lleó XIII dongui semblants instruccións contra la causa carlista, en aquets precisos y crítichs moments en que es una esperansa pera nostra desgraciada Patria gobernada com está per una colla de llops?

Y tan es aixís, que á ser certa aquesta extraordinaria noticia, hi hauría lloch á duptar si dintre del Vaticá (cosa que no es possible) 's desconeix nostra aflictiva situació y que al Papa se 'l porta vilment enganyat per aquell senyor que 'ns representa, puig no son possibles semblants recomendacións tractantse de una gent que per sos fins rastrers y especuladoras miras político-profitosas, sacrifican fá més de dos anys al país, ab homes y diners, arruinant tota nostra riquesa y concedint premis y odiosos privilegis á aquells, que, amparats per la vilesa d' uns Estats..... de Satanás, tot sovint passan á matxete á indefensos fills de tantas mares que sufriren tan per ells en la infantesa.

XAVIER.

Novembre, 1897.

LO PAGÉS

Conrehuant tas terras ermas
mal vestit y mal menjat,
habitant trista masía
trevalla 'l pagés tot l' any.
Caba, fanga, llaura y sembra,
xercolant ab viu afany,
y aquellas plantas ditxosas
ab suor las va regant.
Ve l' hivern ab sas geladas,
no té foch ni té abrigall,
los aliments l' hi fan falta,
nits d' insomni, mals de cap,
venen aixuts, pedregadas,
las ratxadas del mestral,
tempestats, ayres, maluras,
fret primerench ó tardá;
tot son corchs que l' hi rosegan
lo seu cor, ja mitj nafrat,
veyent que pert en una hora
los suors de tot un any.
Trevalla, no obstant, trevalla
perque 'ls fills demanan pá,
¿y ell deixar que sentin gana?
no por ser; ¡los ayma tant!....
Arriba, al fí, la cullita,
temps per ell tan desitjat
y afanyós, no té sossego;

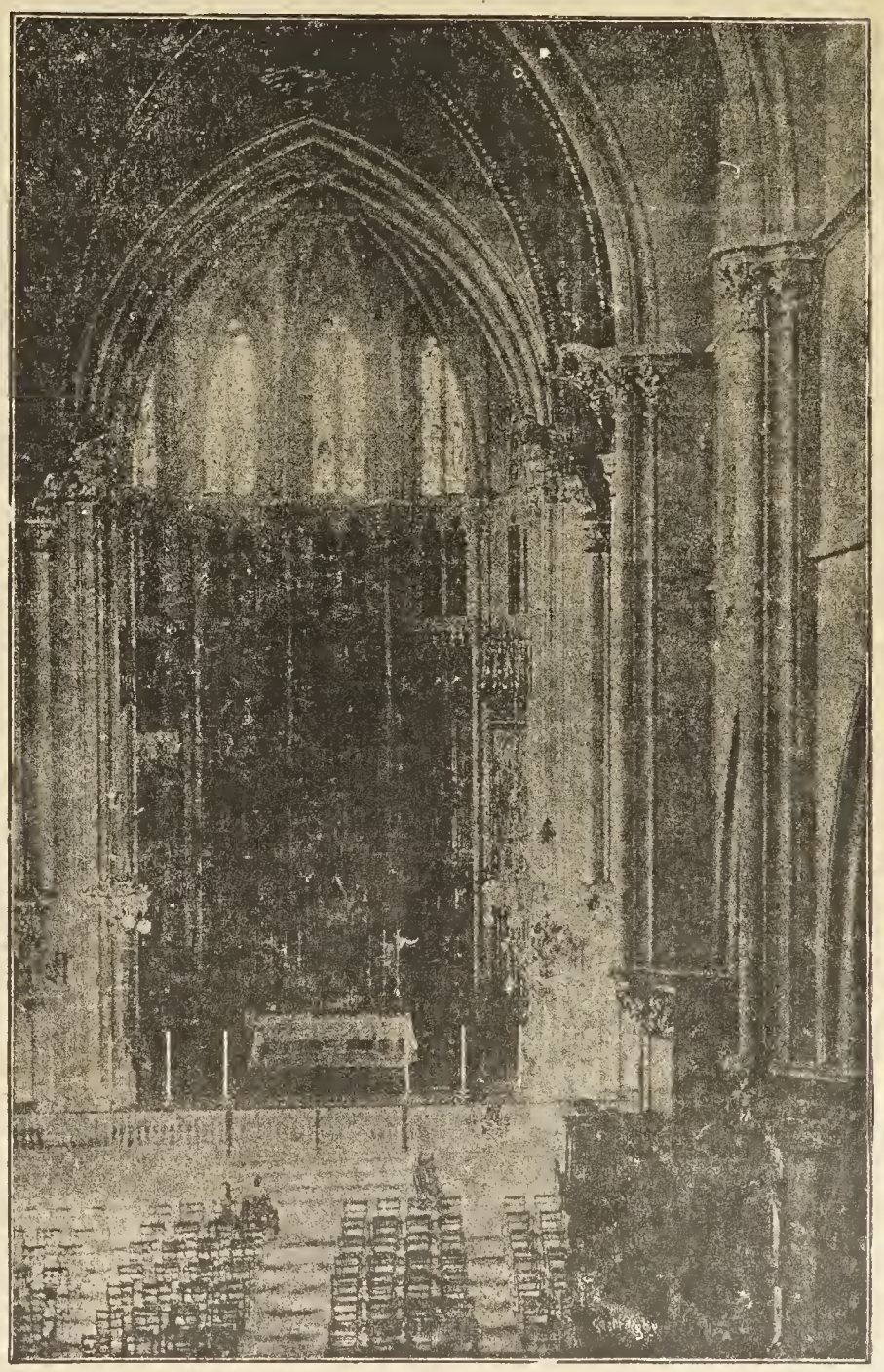

ÁBSIDE Y ALTAR MAJOR.—Son de una riquesa extraordinaria. L' altar s' alsa, aislat, en el centro del presbiteri, y está compost d' una gran ara de mármol, de una elegantíssima galeria y un riquíssim sagrari.

tot corrent d' assí y d' allá
va treginant cap á l' era
las gabellas del mastall,
pren la forca y las batollas,
lo destría, n' ompla 'l sach,
mes ¡ay! d' aquell grá que sembla
fora just y natural
que pogués acurullarlo
per fer pá durant tot l' any,
per fer las pagas precisas
no 'n té prou ab la meytat.
Com que 'l gobern cada día
los impostos va aumentant,
l' amo diu que no vol perdrer
y apuja 'l lloguer cada any.
Ve 'l comú, també demana;
los consums, cédulas, sal,
si neix un fill, perque arriba;
y si 's mor, perque se 'n vá;
de tots modos, paga, poble,
que aquí tot se fá pagant.

CLAUDI-NAL.

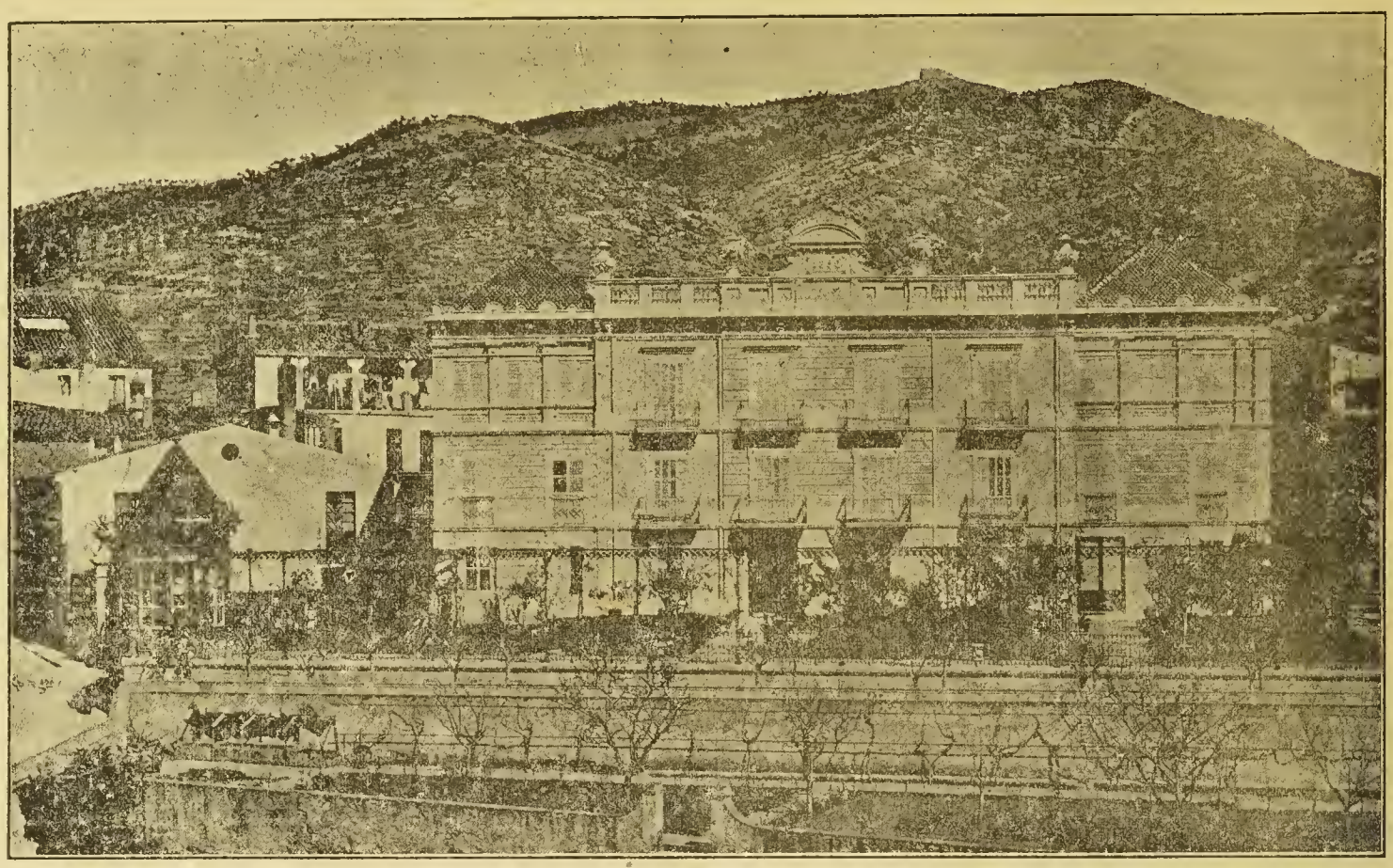

PALACIO DE LA EXCMA SENYORA MARQUESA DE CASTELLAR.—Aquesta es la morada de la senyora Marquesa Donya Emilia Carles, acreedora á la gratitut del poble de Castellar.

DE QUAMQUAM

Lo republicá y 'l lladre.

Lo cuento que avuy vaig á esplicarvos m'el contá un día lo meu avi, allá en una época de molta efervescencia, en que 's discutían acaloradament, fins ab medis contundents de punys y balas, los drets, pero que ningú 's recordava de debers. No sé si la memoria 'm será prou fiel per no deixarme cap detall, mes en el fondo ja us puch assegurar que será exacte, perque 'l tinch molt present.

«Hi havía (deya) un acérrim y *feroche* republicá y un endiablat y terrible lladre que de bona fé discutían com bons amichs, per veure quína de las teorías dels dos convenía al altre.

Prengué la paraula lo republicá y s' explicá de la següent manera: «Los reys son solsament depositaris de una autoritat, que resideix originalment en lo poble. Los homens naixen lliures é independents. Los meus antepasats, cediren als soberáns los drets inherents á gobernarse per sí mateixos, ab la condició de que aquells magistrats suprems havían de gobernar bé. Lo rey ha violat lo contracte originari, luego entro novament al meu dret primitiu; el recobro y vull donarlo á un altre, que ho fassi millor qu' ell. El dret hereditari á las coronas, es una futesa. ¿Ab quína autoritat pogueren los primers prínceps transmetrer als seus fills un dret, excluhint á altres més dignes de gobernar que los seus descendents? Los meus antepassats no podían transmetrer sense el meu consentiment un poder que destruheix lo meu dret natural é inherent, y per lo tant la seva intenció al confiar aquest dret als prínceps, no fou certament fer desgraciada á la seva posteritat.»

«Tens rahó, mestre,—(digué lo lladre)—sobre aqueixos mateixos principis regulo jo ma vida. Los richs son tan sols depositaris de totas las possessións y riquesas que pertanyen á tot el género humá. Los homens, naixen tots ciutadáns del univers; fills d' una mateixa familia, tenen un dret inherent y natural á tot cuant necessitan per la seva subsistencia. Suposo, com tú, que 'ls meus majors y 'ls teus, han fet la divisió dels bens de la terra, per un conveni lliure entre sí; pero los meus pretingueren, sens dupte, que la seva posteritat fos provehida de tot lo que hagués de menester. Los richs han violat aquest contracte, s' han apoderat de tot y ja res me queda. Per lo tant, torno á entrar en lo meu dret natural, 'l recobro y m' apodero de lo que 'm pertany per naturalesa. Lo dret hereditari de las terras y demés bens, es una futesa. ¿Per medi de quína autoritat pogueren sos primers ocupants transmetrer als seus descendents un dret que excluía á tots los homens, y molts, més dignes mil vegadas que aquells? Los meus antepassats, no podían sense el meu consentiment, transmetre á un altre un dret que destruheix el meu dret inherent y natural, y estich segur, que no fou un designi en la distribució originaria dels bens, fer miserable á la seva posteritat. Ja que aquest, al igual de lo que tú dius dels prínceps, son usurpadors dels meus drets y 'm privan de disfrutar lo que 'm pertany per naturalesa, 'l sostinch y clavo xarpada á tot lo que sobra á cuants trobo. Per consegüent, com que descubreixo en tú, gran predicador del poble y digne partidari de la llibertat natural dels homens, que tens més diners dels que necessitas, permetem dirte que perteneixen als teus germáns, mos companys y á mí, que estém desprovehits de tot. Fesme la mateixa justicia que tú vols que 't fassin los prínceps. Ells han violat los teus drets naturals y tú usurpas los nostres; nosaltres res tením, tú tens més de lo necessari; nosaltres som tos germáns, t' estimém, no volém atentar contra la teva vida; no demaném lo que t' es necessari, solsament volém partir entre nosaltres lo que no necessitas.»

Després de aquestas rahóns tan ilustradas ¿us creyeu vosaltres que lo republicá feu lo que li deya 'l lladre? Pues, no senyors; lo natural, ja que las dos doctrinas s' ajuntavan tant, que 's compqnían ab los mateixos principis y conclusións, era que lo republicá hagués donat al lladre la bossa y tot cuant li sobrava, mes si aquest arreplegá alguna cosa va ser tenint que usar de la violencia.

Tot lo cual vol dir, que no podeu fer cas d' aquests xerraires impertinents que tan soroll y fressa mouhen, predicant drets y drets, que solsament los volen pel seu ús particular, y que pe 'ls altres ja 'ls hi está bé que mosseguin los ossos, tot lo cual han demostrat en la práctica sempre que han estat en situació de fer alguna cosa.

Vosaltres, lo que habeu de procurar primer que tot, es cumplir extrictament ab los debers, que aqueixos, sí, que son innats del home, y no dupteu ni un sol moment que lo cumpliment d' aquestos us fará reconeixer los drets que us corresponguin.

LO MESTRE VELL.

CALAMITATS

Talment sembla que l' Espanya
al bell mitx sía del fang;
per tot hont fixem la vista
hi trobém trageria y planys
y desgracias y ruines
y trastorns y mal estar.
Que lo Cel vol castigarnos,
massa be ho ha declarat.
Com si no hi hagués encara
prou desdichas que plorar,
ha vingut nova desgracia
per estendrer més la fam.....
y 'ns cau sobre un altre plaga.....
¡Bé 'm som prou de desgraciats!
Gentil plana de Valencia,
¿que t' has fet dels arrossals
y de aquella fruyterada
tan més rica cuant mes grant?
Per passarte una *bugada*,
lo Cel s' ha descarregat,
estenent per eixes planes
un mantell de llot y fang.....
¡Ay Valencia, *com t' enllotas*
d' un cuant temps en esta part!
Si repassas la conciencia
fent examen general,
trobarás ben cert las taques
que ha volgut lo cel rentar.....
Repassant las tevas obres,
ben segur que hi trovarás
que 'l mantell, lo Cel te 'l posa
per tapar tantes maldats.....
¡Oh si! Fixati, reparau;
veurás com no 's pot negar
que 'ls pecats de lo teu poble,
son la causa dels teus mals.
Ves; recorda las ofensas
inferidas ha pochs anys
per un poble mitx salvatge
ab ribets de lliberal,
despedint á colps de pedra
a tou inclit purpurat,
cuant á Roma 's dirigía
en peregrinatge sant.....
Ves; recorda las injurias
y las mil barbaritats
d' aquest poble miserable
que arrivá un jorn á insultar
al mes noble fill d' Espanya.....
indefens, sol, aguantant
las bravatas d' unas hordas
de la rassa dels cobarts. ...
Y recorda..... ¡si, recórdals
un per un los teus pecats!
Fes, Valencia, un bon examen.....
pren un Sant per advocat,
invocantlo en ton aussili
si lo Cel vols aplacar,
ó..... *Pentapolis moderna*,
son enuig, tu sentirás.

—

L' ex-ministre Canalejas
ab aquell *zel paternal*,
ha volgut fer un viatge,
per poguer estudiar
l' actual estat de Cuba.....
los *problemas* Antillans.....
Y encenentse (com un misto)
d' amor *patri-lliberal*,
sacrificant interessos
y altres *coses inmolant*,
emprengué tan llarch viatge
fentlo *curt*..... y *aprofitat*.
Eran molts, que suposavan
que 'l gran *ex.*, per embarcar's

aniria á un port d' Espanya
per poguer promte arribahi:
pero ell, com la famosa
Marieta d' Hostafranchs,
ha volgut fer la gran volta
per fer dret: pro tant se val.
No hu diém per criticarlo.....
¡Criticar! Deu nos en guart,
axó 's diu sols de passada
y per fer més ressaltar
tot lo merit d' un viatge
espontáneo y natural.
Per l' estudi del problema,
be podríam suposar
que aniria á las Antillas.....
Donchs, aném equivocats.
Hi ha una *casa* Americana
de *parents* del Oncle Sam,
y allá, l' brau *ex* Canalejas
feu l' *estudi ab molt més art*,
perque, Cuba, no es á Cuba.
Cuba, s' ha ja trasladat....
ha llogat una botiga
entre 'ls Norts-Americans,
. . . . . .
y allá, l' *ex* ha fet l' *estudi*
del problema anunciat.
Un colp llest lo tal..... problema
llavors, diu que compondrán
ab las fullas d' una bleda
un pegat fenomenal
pera cuan torni, encastarlo
pels clatells..... dels esquilats.
¡Valgans Deu! ¡Ay pobre Espanya
quin altre calamitat!.

—

Cuant las fonts d' un colp s' estroncan
y no raijan, mal senyal,
clarament, puig, nos indican
un excés de sequetat,
y llavors, venen las penas
y l' haver de traginar
desde lluny (cas que se 'n trobi)
l' aigua ab cantis ó barrals.
Los villatges que sofreixen
las molestias en tal cas,
vos dirian sas tragerias,
sofriments y mal de caps,
y las tristas conseqüencias
motiu sempre de retrás.
Are donchs, femnos lo cárrech
que també s' han *estroncat*
eixas *fonts* que eran d' Espanya
la riquesa y lo trevall.
Ja ficats en la sequía,
no volguém enumerar
los disgustos y tragerias,
y trastorns y mal estar,
sufriments y altres mil penas,
consecuencia natural
de la falta d' *aquell líquit*,
y motiu d' aqueix retrás
que 'ns *escola* las butxacas
y que 'ns deixa arruinats.
Reparém que 'l ministeri
no passa altre mal de cap
que buscar sempre *cumquibus*
per poguer sortir del pas,
y al final, si es cas que en trobin,
ab tres días s' es gastat,
y tornem altre vegada
a *pescar* diners *al art*.
¡Cuants favors hem d' agrahirlos
als polítichs lliberals!
Héus aquí que es la *sequía*
altre gran calamitat.

—

Si volguessem nomenarlas
n' umpl ríam un missal,
mes, estém al moment critich
del principi d' acabar.
Fins avuy, hi ha hagut comedia
pro des d' are comensém
lo sainete fi de festa
que sol esser xispeijant... .
y en aqueixas circunstancias
lo millor, es plegá 'l ram.
Resumim: Los fusionistas,
veurém com s' arreglarán.
Inundada mitx Valencia
va l' arrós á con Pistraus
y l' arrós, es la gran vida,
sens arrós, no 's pot passar.
Treu l' arrós, ventres de pena. . .
¡y 'ns quedém sens arrossals!
Y *venent* l' Isla de Cuba
¡bona nit puros habans!
¿Qui podrá tumar cap breva?
¡Axó son calamitats!
A lo menos si 'ns quedessen
dinerets, no fora mal,
que 'ls *pristinchs*, sempre serveixen.....
¡y las *fonts* s' han estroncat.!
¡Quínas penas més terribles
per los *pobres* lliberals!
¿No es ben cert que per Espanya
ja son prou calamitats?

FLÓSTICH.

UN VAIXELL QUE S' ENFONSA

A poca distancia de la costa s' hi veu un preciós barco que á causa del temporal que está desencadenantse, ha perdut ja casi tot l' aparato, y á no venir un prompte y eficás ausili, no quedará aviat d' ell ni sisquer lo casco que 's coneix havía sigut una pessa regia admirada de cuants l' havian vista en altres temps, sent un grant condol que vaigi enfonsantse d' una manera visible.

Los homes que 'l tripulan demostran ab las maniobras que fan, que no coneixen l' art de la marinería.

Si be s' esforsan ab tota la rabia del seu cos per evitar un prompte naufragi, no saben veurer ni trobar cóm han de dirigirlo per treurel del inminent perill en que l' han portat.

Lo timó está ja poch menos que inservible y las inexpertas mans que 'l gobernan fá que lo vendabal vaigi precipitantlo més y més sobre un munt de rocas que l' esverlaran de mitj á mitj.

Devant del perill de perdrer la vida, á aquella gent los entra la desesperació, y com aturdits de la seva falta de inteligencia, corren de un cap á l' altre del vaixell, blasfemant horrorosament, sense cuidarse ja d' altre cosa que de buscar lo modo de fugir.

Pero com no tenen un bot ni una llanxa per sortir del barco perque 'l temporal tot los ho ha arrebatat, únicament los queda la resolució de tirarse á l' aigua; mes com no deuhen saber nadar, la idea de ofegarse los reté en alló que ja sols sembla una débil *boya* que 'ls cops de las onadas portan á mercé del vent.

Espantats están tots y estenuadas tenen las forsas, no quedantlos més remey que conformarse á ser engullits pe 'l mar, cuant observan que va en direcció á élls una atrevida embarcació que, capejant la tempesta y com si volés per desobre las encrespadas onas, salva de la manera més admirable lo mal pas de las rocas y cuantas dificultats l' estorban, y ab la brevetat digna sols dels experts marins que la tripulan la presentan enfront de la que está aprop de perdrers del tot.

Cuant aqueixa embarcació estigué prop de la d' els naufrechs, va aixecarse l' hábil timoner que ab tanta destresa havía sapigut vencer las peripecias del temporal.

¡Oh quín home! ¡quína figura més simpática! Ab verdadera enteresa barreijada d' una dulsura encantadora, ficsant los seus humits ulls al vaixell, digué á los que l' acompanyaban.

—¡Aquest vaixell s' ha de salvar, encara que 'ns haigi de costar la vida! L' aymo com á la meva propia sanch; perque es aquell que varen pendrer los piratas á la meva familia després de haber tingut la inmensa gloria de enriquirlo ab un nou mon y engarsat en sa diadema envejables y preciosas perlas que foren las més nostras grants riquesas. De consegüent ningú te més dret que jo de posehirlo. Postremnos, demanant á Deu que sigui ab nosaltres y á la Verge nostra Patrona que 'ns ajudi á salvarlo.

En la actitut de pregar estavan aquets bons homes, cuant los del vaixell naufrech comensaren á insultarlos, omplintlos de improperis y llensant execrables renechs, ab los cabells erissats com á furias desencadenadas de l' infern, tirant al mar las millors joyas y valiosos adornos que enriquían lo vaixell, y demunt d' ells astellas y cuant podían arrancar de lo que 'ls sostenía, sense mirar si destruhían aquell casco que 'ls altres s' empenyavan en salvar com si preferissen despedassarlo antes de que s' en apoderessin los que pretenían salvarlo.

En vista de aytal actitut paregué que 'ls salvadors no estrenyaren d' els náufrechs la conducta que ningú d' els espectadors sabía esplicarse; y prescindint ja de la salvació de aquella colla de malvats y dels perills que corrían en tant temeraria empresa, varen concretar exclussivament la seva atenció en asegurarse de allá ahont queyan aquells objectes de tant valor que llensaban aquells cafres, sens dupte ab intenció de veurer si podrían recuperarho passada la tempesta y redoblant los seus esforsos procurant evitar que 'l vaixell acabi de anar á fons; y com que lo temporal no amayna, las averías son grossas y lo lloch ahont está encallat plé de rocam, encara trevallan y s' esforsan per posarlo á flot.

—Si algún dels meus benévols lectors tingués gust de atansarse á la vora de dit vaixell podrá veurer que

RUINAS Y TORRE DE CASTELLAR VELL.—Encara que, sens certesa, 's creu que aquí s' aixecá un día la parroquial de Castellar.

CASTELL DE CASTELLAR.—Se ignora per cumplert l' any en que va edificarse, puig que en l' Archiu de la Corona de Aragó, existeix un document, que pareix perteneixer al sigle X, en el qual ja se 'n fá referencia.

te escrit á la popa ab finíssimas lletras d' or esmaltadas de preciosas perlas, lo nom cuasi mitj borrat «Espanya». Y si tan si atansa, sentirá fácilment que 'l cristiá y destre Pilot de tan recomendables prendas de la embarcació vehina que te tan empenyo de que no acabi de anar l' altre al fons, los lleals mariners li diuhen don Carlos.

Y are, si necessitessin de nostras débils forsas per lograr tan bon fí, ¿seríam tant inhumans de no anar corrents á ajudar á tan brava gent? ¿Sería possible que hi hagués qui 's resistis á pendrer part y contribuhir á tan lloable accio?

FLISTIS.

NOSTRA VICTORIA

Als noys de la escola del senyor Titas

Animo minyonets; s' acostan los moments suprems; sí; s' acosta l' hora de treure del quarto fosch, aquells fusells, aquells sabres, aquells remingtóns que fa tan temps están en baga y que ab tanta destresa manejaren nostres pares; llimpiém bé aquests trastos, no fos cas que ab lo rovell fessin figa y 'ls lliberalets ens fessin un set á la panxa.

¡Alsa companyons! ja es aprop l' hora de fer la llesca als noys lliberals, y demostrarlos que sabém manejar lo sabre *al pelo*.

¡Qué bonich y que interessant, estimats companys, será 'l moment en que 's crusin las espasas y las bayonetas! ¡Qué divertit será 'l sentir *zist*..... *zast*, que fará la bala al passar á cau d' orella! ¡Qué encisador lo sentir aquells *pim*..... *pam*..... *pum* de las escopetadas y aquella oloreta de pólvora que 's ficará nas amunt.

Y aquell *bom*..... *bom*..... *bom* de nostres canóns que farán tremolar la terra; ¡que entussiasmador!

Y sobre tot, noyets, aquell bélich y alegre *terí-teré*..... *terí teré*, *teri-teré* de la corneta de 'n Titella, que semblará que 'ns digui:—Apa, noys, amunt y crits y no espantarse, que aixó es pá y mel..... ja hi som..... ja hi som..... ¡Viva 'l Rey!

Y nosaltres, animats per Aquell que tant ens ayma, y que 'ns va dir cosas tan bonicas lo día del seu Sant, quan lo senyor Mestre ens va portar al seu devant, corrarém, guanyada la victoria, á besarli la má y dirli:

—Senyor: aquí 'ns teniu y..... amunt y crits fins arribar á Madrit, després, vindreu á Barcelona, que 'ls noyets de Catalunya volen besarvos la má á Vos y á la Reyna, en senyal de respecte y amor y llealtat y carinyo y en protesta de que volém ser uns bons noyets y creyents del pare, de la mare y del senyor Rector..... y del MESTRE TITAS.

Lo noy F. G.

TORNABODA

Mira, mira com s' explica
l' *heretge* senyor Gumá;
la vritat, es un poeta
d' aquells *cagaires* n' hi ha.
Y 's veu que las sevas musas
l' inspiran ab *cornetí*.....
per xó ha fet aquells versassos
contra lo partit carli.
Y está clar, fent de manobra
en la *Pavana* de Gracia,
l' hi han dit: Gumá, porta *tobas*
á gust de la democracia.
Com no sap lo que 's *patolla*,
fa unas comparacións.....
dihent que 'ls carlins son tigres,
panteras, hienas, lleóns.....
¿Qué t' importa á tú, *so burro*
si 'ls carlíns s' han reunit
en vetlladas y en banquete
molt explèndit y lluhit?
A voltas ets dels *passíficbs*,
altres semblas dels *cremats*,
vaja, Gumá, Deu t' ampari
que 'ls papers portas mullats.
Los bons carlíns se reuneixen
á tot arreu com germáns;
no s' insultan ni 's trompeijan
com feu los republicáns.
Que 'ls carlíns han *fet* banquetes
en diferents llochs? ¿Bé, y qué?
¿Que pot ser necessitavan
consentiment de vosté?
¡Pobre Gumá, ets de planyer!
No més saps cuidá l' *hortet*
hont *cultivas* tas obretas
á dos ralets lo tomet;
y com que tractas *materias*
per engalliná 'l jovent.....
¡no es estrany que las despatxis
com qui diu á *crema dent*.
Cuidat, donchs, del que 't pertoca
y deixa en pau als carlíns,
ja tens feyna escribint *obras*
ab versos de redolíns.....
Lo jovent d' avuy al día
vol ser molt espavilat,
y 'ls ¡sabatas! no comprenen
que 'ls donas per llebra..... gat.
Tu dirás:—Que vingan cuartos.
¡Qué ho ets, Gumá, de felís!
Tu y en Roca, sou dos,.... homes
que teniu per llogá..... un pis.

XAROP DE MAGRANA.

A BLANCHS Y Á NEGRES

Cansats estavan los partidaris d' en Sagasta d' en Weyler y dels *negres*, y com que aquestos no podían veure al general perque 'ls feya *por*, aquells devían dir: «Pera amansirlos no hi ha com enviarhi un general que sigui *Blanco* y BLANDO, ab forsa *babóns* á la butxaca que portin inscrits lo nom de ¡*Llibertats*! y aixís potser s'entendrán y farán una bona *pasterada* de pá BLANCH.....» que al últim no será estrany que se la menjin los *golafres* dels Estats-Units.

He dit que 'ls sagastins estavan cansats d' en Weyler, y tenían quinze canas y mitja de rahó; perque veyen los *mals jochs* que ell feya als *pobres* insurrectes, y aixó 'ls feya pujar la mosca al nas; y més lo veure que una cosa tan petita 'ls pujava ab tanta facilitat á la *trompa*, y á n' ells 'ls costava tant de pujar á dalt del candelero.

Aixís qu' en Sagasta hi es, la primera cosa en que va pensar va ésser, que á Cuba 's jugués *net*, encare que algúns tinguessen los dits *bruts*: fora 'ls mals jochs, devían dir, vinguin cartas novas, y que 's torni á comensar lo *joch*. La qüestió es fer foch nou y á veure si nosaltres farém més bonas *jugadas*, y aixís s'omplirá més bé la bossa, y 'ls insurrectes potser també hi *guanyarán*; y d' aquesta manera tothom anirá bé..... menos los espanyols que no s' untan los dits; que siguin de la religió que vulguin lo gobern 'ls obliga á ser *pagans*, y aviat no tindrán altre remey que agafar un sarró y cambiar pá ab pare nostres, gracias á las *llums* que 'ns han portat los lliberals, que acaban de deixarnos á las foscas, aixó es, sense gens de *llum*.

Tips los sagastins de la *carta* blanca, que segóns élls tenía en Weyler, contra dels negres, y veyent la tirria que li tenían los nostres *íntims* amichs los nort-americans, per por de que no 'ns fessen veure las estrellas..... de la seva bandera, los *patriotas* lliberals s' ajeuhen á tot; prenen la *carta* que tenía en Weyler entre dits, y agafan un general que havía vingut carregat de *llorers* y de *palmas*, del archipélach filipí, y me l' envían á Cuba, pera veure si fará més *bons jochs* als cubans, que no pas la *hiena* y la *pantera* d' en Weyler, que 'ls tenía esporoguits y may se sabían *entendre*... ab los espanyols.

Aquest general, á pesar de ser més *negre*, aixó es, més lliberal que Weyler, se diu *Blanco*; y perque 's digui ab lo seu nom, s' ha proposat *jugar* á *blanchs* y á *negres*; y 's creu éll que guanyará á totas las *partidas*, donantlos las reformas; pensantse que aquestas vindrán á ser com los mirallets y bonicoys ab que enganyan als salvatjes, pera fersels seus.

Primerament, si no 'ls pot enganyar, ab los *llorers* de Filipinas diu que té ganas de donarlos uns bons *estofats*; pero á mí 'm fá por que 'l cuyner se distraurá y l' estofat s' agafará á la marmita, y bona nit y bona hora, á Déu, *estofats*.

Después ab las *palmas*, que també va alcansar á las islas Filipinas, s' ha proposat fer escombras, pera netajar ben bé l' isla de Cuba d' insurrectes; pero tal vegada no ha pensat que ab las plujas se 'ls mullarán las palmas, y las escombras quedarán com pastetas, y á Déu, escombrada.

Pero ara penso ab una cosa que potser en Blanco no hi ha atinat, y que donaría un resultat que no podría ser més satisfactori. Si se li mullavan los papers, dich, las escombras, allavors jo prepararia uns cossis ben grans, plens de cals, y m' entretindría á emblanquinar ab aquestas escombras á tots los que portessen la cara de color de fum d' estampa, y d' aquesta manera

no quedaría cap *negre* en tota la isla; y aixís en *Blanco*, podría dir que á cops d' escombra havía acabat ab tota aquella *negrada*; y allavors ell quedaría proclamat lo gran EN-BLANCH QUINADOR, dich, lo gran *Pacificador*, de l' isla de Cuba y tothom diría qu' ell havía sigut l' únich que había entés la CÚBICA.

Pera fí de festa donaría una gran amnistía ab *aixamples*, perque hi capiguessin tots los asses sins, dinamiters é incendiaris, y á fí de que 'ls negres estiguessin agrahits al general, en memoria del seu nom, 'ls donaría á tots un bon got d' ayga ab forsa xarop BLANCH, y aixís lo seu nom, (en catalá) aniría per totas las bocas, y 'l trobarían més bó y dols que 'l que 'ls donava lo general Weyler.

Aixís ell faría lo *seu joch*; y si aquest fos de daus, com que la gent de color sería molt natural que juguessen á *negres*, y al general li sortirían tot *blanchs*, després d' emblanquinats, ell guanyaría las *partidas*, y tindrían arreglada la BOTA, vaja la Cuba, parlant en castellá, que si 'ns descuydém, aviat quedará desfonada, sense cércols y escampadas las deugas.

Si no ho fá tal com ho proposo, y 's refia de que ab las llibertats que 'ls vol donar, 'ls fará caure al bertrol, tingui per ben entés que va molt lluny d' oscas; que 'ls *negres* li farán veure 'ls ulls *verts*, y vejam si als espanyols 'ns deixará *blaus*, perque l' autonomía vindrá á ser lo punyal que acabará ab l' isla de Cuba espanyola, y allavors haurém perdút bous y esquellas y podrém entonar lo *De profundis* á Cuba y tal vegada al lliberalisme, que 'ns acaba de deixar sense jovent, sense quartos, sense honra y sense dignitat espanyolas, arrastrantse 'ls lliberals pels peus de la nació que *cría* tants *porchs*, particularment á CHI-CAGO, y que 's porta d' un modo tant *brut* ab los espanyols, com ho es lo nom d' aquesta ciutat dels Estats..... *Desvergonyits*.

L' Autor de SALAT, PICANT Y COHENT.

FUETADAS

El Liberal, de Madrit, després de elogiar al general Primo de Rivera per sa bona disposició envers los insurrectes, diu: que las guerras modernas no s' acaban solsament ab las armas, sino mediant la estipulació de certs pactes.

Nada; la dignitat y el honor de certa gent ja saben ahont arriva.

A transigir ab totas las vergonyas y baixejas dels mals fills y assessins.

Ni la *barra* pot arrivar á més, ni 'l patriotisme á menos.

Just y patriótich es que 's festeixi á qui ha cumplert sos debers envers la Patria, com ha fet en Weyler á Cuba; pero de aixó, á fer com *La Publicitat*, que 'ns el presenta com á un home inmaculat y digne de que se l' hi besin las petjadas, hi ha molta diferencia.

¿Voldría dirnos *La Publicitat* si s' ha olvidat ja de la terrible campanya que feu contra Weyler durant lo seu mando en Filipinas?

¿No 's recorda que llavors, demanava que se 'l subjectés á un judici de residencia, atribuintli la infracció del seté manament de la lley de Deu?

Vaja, *Publicitat*, que, en quant á ser pastelera, pots enmaridarte ab lo *Noticiero*, sens por de fer mala parellá.

A la comisió del Foment que exposá en una visita al senyor Moret los perjudicis que pot causar á la industria la adopció, per la Cámara insular, de las sevas tarifas arencelarias, va contestar lo cara..... d' en Moret:

—Aquesta es la oponió de vostés, pero la meva..... es un' altra.

Mentida sembla que no hi hagués comissionat que l' hi crusés la cara d' una bofetada.

Pero, ca, lo Foment, es mol fácil que obsequihi á Moret ab un esmorsar á Fornos.

Que tot podria ser.

Ha quedat definitivament constuída la Junta Escolar Tradicionalista de Barcelona.

La activitat y entussiasme de que están adornats los distingits individuos que la componen, son proba segura del be inmens que pot reportar á la Causa del únich home que pot salvar á nostre estimada Espanya.

Podém afirmar de una manera categórica que l' Emm. Cardenal Casañas, sabi y virtuós Prelat de la Seu d' Urgell, será nombrat Arquebisbe de Valencia.

Poden estar de enhorabona los católichs valencians, si no.....

Y anava a dir lo que 's tem; pero algú de Madrit s' enfadaría.

Segóns afirmació categórica del senyor Betances, el senyor Canalejas va ser enviat á París, á conferenciar ab Mr. Betances, representant dels insurrectes cubans, no per en Sagasta, sino per la R.....

Ens abstenim de fer comentaris, y 'ns callém..... per forsa.

Pot ser ne parlarém un altre día.

LO GORRISTA AMBULANT

En una fira de un poble
(y 'l nom are no es del cas)
vaig sentir la propaganda
que un *gorrista* molt trempat
anava fent de son género
tot y desembolicant,
y trayent de la canastra
mil paquets de *tapa caps*.
Lo públich se hi aturava
per sentirlo declamar,
y escoltava, y l' aplaudía
mentre anava despatxant,
y tornava altre vegada
tot cofoy á comensar.
«Apa minyóns, trieu prompte,
que 'n porto per tots los caps,
com també per tots los gustos,
dels més fins als més gastats;
y 'm descuydava de dirvos
y avisaus per l' endavant,
que dels *barrets* no me 'n cuydo;
(aquest *género* va apart).
Comensém per l' ordinari,
fora de moda y *gastat*,
y guardém lo bó per l' últim
que 'l tall més bó es l' últim tall.
¿Coneixeu aquesta gorra
que tal ment sembla un *pebrot*?
Donchs á aixó crech que n' hi diuhen
gorro-fregit per bon nom.
¿Qui l' usa? Gent de taberna;
ab aixó ja está dit tot.
També porto barretinas
de color de *á sanch y á foch*,
y unas *altres* de *morades*
qu' escauhen y fant molt goig.
La de *á foch y á sanch* sols l' usan
tres ó cuatre *tabalots*
que, predicant impossibles
pensan conquistá á tothom;
son molt amichs *dels que calsan*
los *gorros* qu' he dit avans,
y no es estrany; puig se semblan,
just es, vaigin ben plegats.
Are, tractant de las *altres*,
farina es de un altre sach;
no es pas tot hu, rediantre,
parlar d' or ó bé de fanch;
si la una ridiculisa
al que la porta en son cap,
l' altre n' es la gaya prenda
del bon tipo catalá.
La portavan nostres avis
quan tragueren al *gabaitx*,
defensant l' independencia
de sos furs y llibertats;
y aquells pagesets qu' encare
son l' honor dels catalans,
orgullosos la passeijan
per las vilas y ciutats.
Si els diheu que se la treguin,
ras y net vos respondrán
que allavors, tan sols la boyna,
los cobrirá lo seu cap.
Mireula, qu' es bonicoya;
també noys, podeu triar,
puig que 'n porto de blanquetes,
blaves y color de sanch.
La *boyna* y la *barretina*
dels verdaders catalans,
son llegítimas germanes;
que per xó s' estiman tant.
Elles sempre defensaren
á la Esglesia en lo combat,
á la Patria que finía,
y al Monarca noble y brau.
Y com que avuy altre volta
va acostantse 'l mateix *cas*.....
me demanan tantas boynas,....
que, á vendren no donch l' abast.»
Al acabar son *monólech*
que, era á voltas molt més llarch,

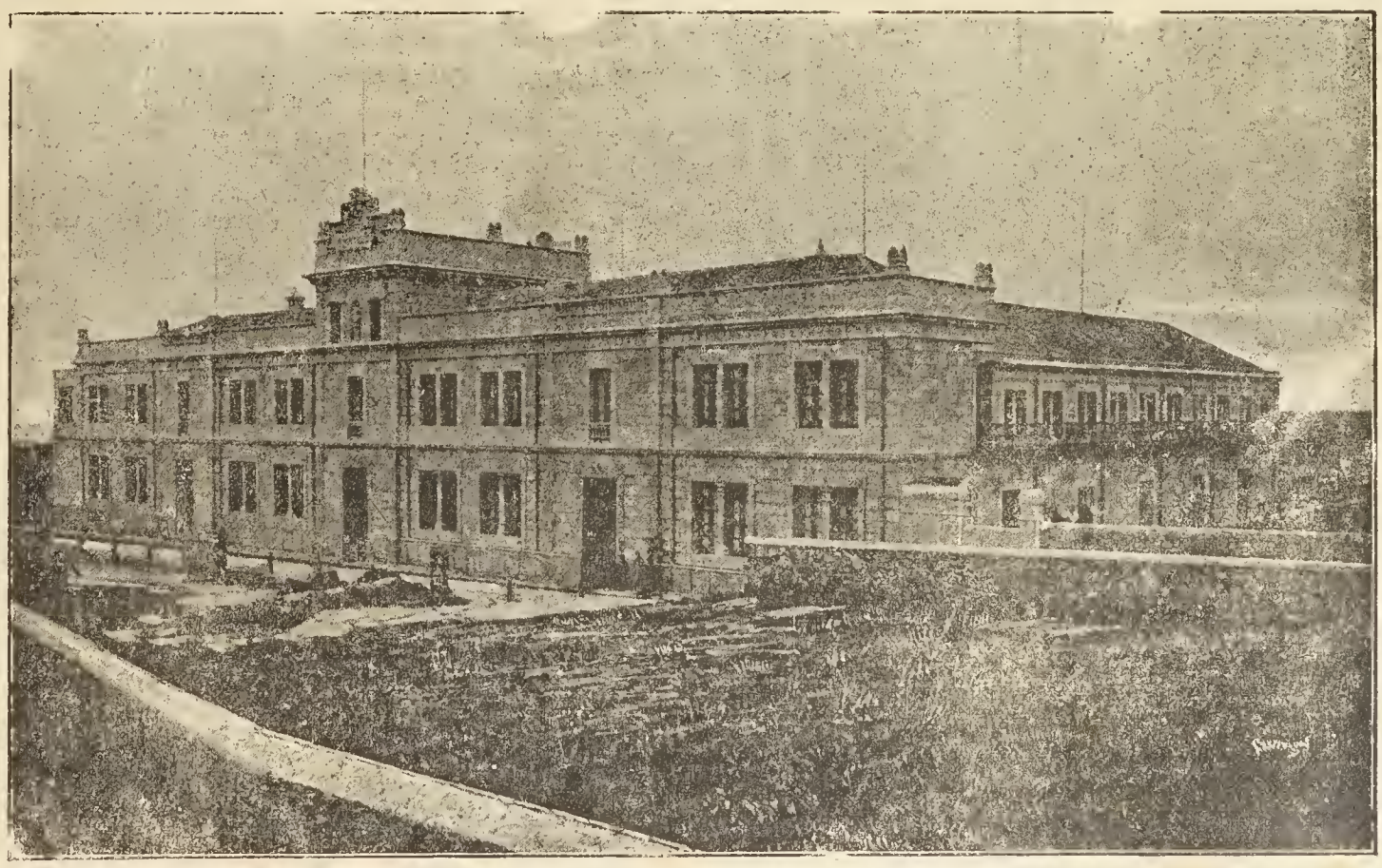

ESCOLAS TOLRÁ.—Aquest notable edifici, degut també al inegotable desprendiment de la Excma. Senyora Marquesa, está destinat á la ensenyansa gratuíta de noys y noyas.

tothom *boynas* li comprava
sens deixarlo reposar;
y ell, ben llest á despatxarne
fins que ja no 'n quedá cap.

Lo deixeble PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, 18 de Novembre de 1897.

CARTAS DE FORA

Castellar, 20 de Novembre de 1897.

Senyor MESTRE TITAS.

Inolvidable senyor: En lo poch temps que fá que he sortit de la escola ahont tenía lo niu y solsament sentía las llissóns que donava lo senyor mestre als noyets que venían á la classe, vaig comprenent que no hi ha edat millor que aquella; puig si no hagués volgut sortir á veurer mon, no hauría passat los disgustos que vaig á contarli.

Lo mer fet de haber descovert que lo principal divertiment del *macu* consistía en anar algún rato á estirar *l' orella al gat*, lo bon home ho va pendrer com si hagués dit una blasfemia, agafantme tanta malicia que en cap lloch d' ell estaba segura; y no dupto que si m' hagués atrapat, m' hauría aixafat com una bestida.

Aquesta cosa va produhirme doble sentiment, perque va fer molt més cas de lo que jo vareg dir, que de lo que conten altres, de si quant ha de tornar cambi en certas casas, fa de manera que en lo grapat de la calderilla, hi surtin també los rosaris, per demostrar qu' es home que 'ls passa sovint.

Per més pega y temorosa com estava, un día á la tornada de Sabadell y al poch rato de haber arribat al poble, una forta ventada va tirarme á mi y á la gorra del *macu* á rodalóns dintre la entrada d' una casa de la que no he sortit encara, perque vaig quedar molt magullada y nosé que será de mi.

La casa de referencia es de las del paseig y fá cantonada, estant senyalada per un número que avuy ja no li correspón, habitada per una familia que 'm sembla son bona gent, ab la particularitat de que 'l marit de la senyora es un home tan alt y prim que podría utilisarse per pal de telégrafo y servir de percha per fer caurer pinyas dels pins més alts de aquets encontorns; de modo que cuan camina, fá uns passos tan llarchs que sembla vaija á menjar arrós de festa major.

Desde aquell día de la ventada que, com li he dit, va tirarme de rodalóns en aqueixa casa, estich malalta; trobantme cuasi imposibilitada de una cama en la que hi vareig rebrer una forta sacudida; sent tant grants los meus dolors que 'm fá plorar nit y día pensant de si s' em fará necessari caminar ab crossas.

En mitj de tanta desgracia, he tingut per altre part la sort de contraurer amistat ab un mosquit que, agrahit de haberli salvat la vida treyentlo de una trampa que jo mateix había fet, me cuida y tracta ab tanta solicitut y carinyo, que 's desvin per mí.

Figuris si m' estima, que compadescut del meu estat s' ha empenyat en que 'm veija un facultatiu; y com anés á trovar el menescal, que va desdenyarse de visitarme, tingué la felís ocurrencia de proposar consulta á un senyor metje, y com aquest se cregué que ja lo mosquit estaba convingut ab l' altre, va accedirhi, convencent de aquest modo als dos, per tenir la junta demá á las tres de la tarde (hora de haber pres café) y fer lo diagnóstich del mal que m' afligeix.

De consegüent, ja ho sap tot; y recordi que en aquest nou domicili, ahont s' hi senten uns cants femenils, que semblan d' angelets, y ahont l' amo está sempre de brometa, hi te malalteta la seva estimada

ARANYA.

* * *

Olot, 21 de Novembre de 1897.

Senyor MESTRE TITAS.

D' ensá que no vaig al seu estudi y no sentho, per lo tant, las sevas llissóns 'm veig tot sovint en apuros com al que varen posarme una dotzena de lliberalots que 'm fan l' amich y provan de caragirarme ab sas falsas rahóns, que per més que s' esforsin en ferlas apareixer bonas, no m' en fío pas del tot.

Lo cas es, senyor Mestre, que fa alguns días que aquests quants deixebles de l' escola lliberal, me vingueren xiulant las orellas dihentme que 'l Sant Pare ha tornat per ells, y en prova d' aixó diuhen que 'l Nunci Apostólich en Madrid vindrá de Roma y fará saber á tots los capellans que, han de predicar en contra dels deixebles del MESTRE TITAS.

Jo pron m' hi vaig tornar y vaig fer esforsos pera demostrar que no, que no podía esser. ¿Cóm es possible, deya jo, 'que 'ls capellans pugan predicar al mateix temps contra 'l lliurepensament y la masonería y ademés contra 'ls carlistas que representan l' exércit de cristians que está sempre dispost á derramar la sang en defensa de nostra Santa Iglesia y de sos ministres?—Aneu al burdell, embusteros, vaig dirlos.

Pero ells, encare que no sapiguent que respondrer, van ensenyarme uns paperots en los que hi havía estampats uns telegramas, en que se afirmava la noticia.

Vaig incomodarme, no poguent menos que escríurelhi perque dongui vosté una estirada d' orellas á n' aquesta colla de *garrofas* de lliberals.

Dispensi la molestia, y disposi com vulgui de son deixeble.

XICU CURDILL.

* * *

Seu d' Urgell, 9 de Novembre de 1897.

Molt estimat senyor Mestre: Ab tota la efusió del cor felicito als meus apreciats condeixebles *Perijan*, *Explotat y Amant de la Moralitat* per los progressos literaris que de una manera admirable estant fent en la seva escola.

Aixís com lo millor elogi que del héroe de Cavite feu la prempsa nacional y estrangera, fou aplicarli lo *veni, vidi, vinci*, que lo gran César digué un día al Senat romá ressenyant la visió y derrota simultáneos al seu enemich en Ponto, aixís també dels seus novells deixebles podém dir que, entrar en la seva escola y lluhirse en la mateixa ha sigut una sola cosa.

Pero, ¡quinas llissóns! Be podém dir d' ellas que, aixís com de la diversitat de llenguas se valgué Deu pera dispersar aquell infelís poble que volía construir una torre que arrivés al mateix Cel, aixís també de la diversitat y amenitat de las sevas llissóns s' ha volgut valdrer Deu pera dispersar y destruir aquella malehida casa en la que certs *hijos de nadie* desafiavan al mateix Cel.

Quant cert es aquell adagi catalá; que aquell que escup al Cel l' hi cau la saliva á la cara.

Quan Perico y companyía heterodoxa pensaban que ab los jochs, balls y teatros vermells y *verts* y altres cosas que 'l decoro 'm veda dir, alsarían aquella cloaca pestilencial hasta emportarse á tots los bons ciutadants, ¡pobrets! com s' equivocavan.

Han quedat solets ab los elements forsats.

Que ho diguin sino las noyas del carrer de Capdevila que en un d' aquets últims días (segóns diuhen, puig com va ser *fira*, no hi vaig entrá) volían ballar y no trobaren cap home. ¡Quína carbassa! ¿Veritat Perico? Ho sento principalment per vosté, com doblement interessat.

Vamos, Perico: pera que 's convensin del gran amor que 'ls professo, acabaré la present recomenatlos l' estudi y la práctica d' aquell llibre d' or anomenat Doctrina cristiana, que en altres temps ditxosos sabíau y ara tal volta l' haurán olvidat.

De aquesta manera la administració particular y pública anirá al *pelo*, la seva familia será ben criada segóns la lley de Deu, no segóns la del diable, y 'ls aprofitará més que 'l remenar *coure*, fer lo payasso, estirar l' orella al gat, als ruchs..... y als bous de casa seva.

Son novell deixeble.

Un socio desenganyat.

N. B.—Senyors del triumvirat: Los recomano la lectura de algúns escrits recients de "La Pallaresa de Lleyda.

Me sembla que aquell imperi absolut y etern que baix la ferula de un títol de Duch adquirit ab sanch carlista volían exercí en nostre districte, comensa á ser una utopia..... y un somni.

Guerra al caciquisme conserva..... pillets.

Semi-visita d' ÚLTIMA HORA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Puig en mon vol, caríssim Mestre Titas,
ha resolt aixaparme un aguilot,
las mateixas corals semi-visitas
he determinat ferli desde Olot.
Al amo he convensut perque ab la gavia
s' hi trasladés per exercir son art;
y com per persuadir no 'm falta *labia*.
(sía dit aixó modestia apart)
veliaquí que ja 'm trobo fent cantadas
entremitj dels simpátichs olotins,
y li puch dir qu' en pocas encontradas
he vist tan bona mostra de carlíns.
Si cubreixen ardits ab barratinas
sos caps hont bull la catalana sanch,
demá, portant també boinas carlinas
son encés patri amor confirmarán.
Los veig tan decidits y ab tantas ganas
de que s' acaba 'l lliberal torment,
que 'ls apar que ja brandan las campanas,
cridant ab só de guerra á sometent.
Deu fassa ¡tandebó! que ab quatre dias
puga 'l nostre horitzó quedar seré
per gosar de senceres alegrías
tothom qui aclami al R..... Carlos seté.
Si tots los olotins son gent d' empresa,
ja veig perque ab rahó diuhen ben alt
que avuy sería criminal baixesa
mitj any més sufrí 'l jou del lliberal.

—

Era l' avís qu' he dat molt necessari
perque ointme de sa aula los minyons,
anant V. ab vestit estraordinari,
no estessen de mi en falsas opinions.
Per consegüent, si acás ma lluna es bona
d' aqui en avant mostrantme carlí en tot,
aixís com era ab gust L' Aucell d' Ausona,
ab gust també seré

L' AUCELL D' OLOT.

PASSATEMPS

XARADA

I

En *tersa quarta segona*
qu' es un xicot tmol trempat,
sol tení una *prima quinta*
ni més, ni menos que un drach.
Vingué á casa l' altre día
com ho fa de tant en tant,
y al ser hora, jo vaig dirli:
—*Quarta quinta*. Y ell que ho fá;
pero, minyóns, va deixarme
ab un pam y mitj de nas.
Y després de fer prou gasto
d' estofat, de ví y de pá,
volía cuatre pessetas
er comprarse una *total*.

—

GEROGLIFICH

: : + LLI BER
+ CAR KM

R.

—

GEROGLIFICH COMPRIMIT

G F

S.

Solucións á lo insertat en la passada senmana.

Xarada: Lliberals.
Targeta: Nocedal, Castelar, Pidal.
Geroglífich numérich: GIRONA
ROINA
ORGA
RON
NO
A
Geroglífich: Efeméride.

CORRESPONDENCIA

Un carlí.—Ha passat la oportunitat; ab gust las hi publicarém en endevant.

Cata-Palo.—Per sa extenció no podém publicarla aquesta senmana.

Carlos C. del Ag.—Magnífich; mes en aquest número hi ha un deixeble que ho tracta y vosté, que pot ser mestre, mereix lloch preferent en lo próxim número. Ma casa es casa de vosté.

Cristófol.—Gracias, y acepto complacent los seus serveys. Si pot ser, curtetas. Anirá la próxima senmana. Se m' assegura per un sacerdot que l' any passat lo secretari abjurá 'ls errors de la masonería. Espero 'm contestará sobre aixó á volta de correu.

Chich de 'n Chen.—Anirá tan aviat com se pugui.

J. B. P.—Com no va poguer insertarse en la passada senmana, ha passat la oportunitat.

Un Terrissaire.—Arreglada, anirá cuan li toqui 'l torn.

Unta-dó.—No va poguer ser. Un altre día.

A. Bigau.—Va arrivar tart, y ho sento. La guardarém.

A. V., Xiulet-Botanga, Lope de Vegan...cie, Llumaneras X. X., Palet, Nasiet, Charimino, Un Torero, Fastigós, no serveixen.

Un carlí de cap á peus.—¿Admetrá polémica si 'l periódich que vosté aludeix, contesta?

Lo Canari Sanahuja.—La seva correspondencia diu lo mateix que la anterior. Ab gust l' hi publicaríam.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 4 DE DESEMBRE DE 1897. NÚM. 24.

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

DEBILITATS Y ENERGÍAS

Tornan ¡pobrets! del fracás
y ab un pam y mitj de nas.

Mes, si *algo* 's vol conseguí,
aquests poden ferho així.

ENERGÍA..... EN ESCABETX

Consumada ja per lo desgobern lliberal la escandalosa y demoledora obra de la autonomía política y arancelaria, en las Antillas, concedint als assessins de la manigüa, privilegis arrancats á ma ayrada del cor de nostre desgraciada Patria per la perversa influencia de un Ministre de la Corona, y de regrés també en aquesta ciutat la Comició del Foment de la Producció Nacional que aná á la Cort en demanda de aussili perque no passessin endevant tan descabellats projectes, 'ns permeterém fer algunas consideracións envers tema tan odiós y posar de relleu certs detalls que per estar en pugna ab nostra energía y virilitat no podém deixar passar per alt.

Al tenir noticia de las malévolas intencións de nostres gobernants, de aprobar sos prejectes autonómichs ab extremada violencia y sens dilació de cap classe, alimentarem certa esperansa al veurer que al tractar de implantar en Cuba la autonomía arancelaria, despertaren com picats per una vespa los productors catalans, disposats á contrarrestar ab llógichs arguments, dits projectes, en extrém atentatoris á la producció nacional, reunintse al efecte en lo Foment pera designar desde luego la Comició que debía passar á Madrit en defensa de las classes productoras. A pesar de que la experiencia debía recordarnos lo infructuós que altres voltas havía sigut lo recurs de anar comicións á la Cort, no obstant, tota vegada que l' assumpto d' are, era de vida ó mort pera la industria y el comers y estar en entredit l' bonra de la Patria, cabía, com hem dit, alguna esperansa, de que en cas extrém, los individuos que componían tal Comició, al veurers desatesos, emplearían tots sos recursos pera deixar quant menos ben sentat lo bon nom de Catalunya. Mes, ¡quán no va esser lo nostre desencant y terrible decepció, al saber de bonas á primeras la altanería y desenfado ab que va esser rebuda la Comició del Foment per lo senyor Ministre de Ultramar y las evasivas empleadas per Sagasta! ¡y més gran encara nostra estupefacció al veurer que dita Comició continuava passientment en Madrit corrent de Seca en Meca, tras dels Ministres, desitjosa de esser escoltada!

Bo es, que s' acudeixi als Poders públichs, ab la deguda cortesía y respecte, á pesar de ser nosaltres 'ls pagans, pero quan se troba un déspota, que amparantse ab las mateixas lleys que trepitja, y fen mofa y escarni de las justas queixas dels catalans, reb á las comicións de son seno ab malas formas y desayres, no hi cap altre recurs que 'l de la forsa y contestar ab la mateixa moneda. La Comició del Foment no havía de estar més temps á Madrit que 'l precís pera agafar l' exprés y tornar á Barcelona, puig á la primera entrevista ja va pogué compendrer que ni siquiera li cabría la gracia d' indult que pera 'ls condemnats á la última pena té reservada la regia prerrogativa..... Pero, ca, res de aixó va fer la desayrada Comició, molt al revés; ab una sang freda sens límits y ab una irritable templansa va esperar en Madrit la sanció dels famosos decrets, y sense alsar la veu ni formular cap enérgica protesta, se 'n

vingué aquí ab la cúa entre las camas, y sens altre consol que 'l de donar compte y rahó, aixó sí, ab forma aparatosa y sessió solemne, del desempeny de la seva trista missió als seus esporuguits representats, sens altres naturals consecuencias..... Qui sab, tal volta, si ans de sortir de Madrit, els fou dit á cau d' orella que las institucións perillan, y devant d' aquest succés haurán pensat, tal vegada com á bons patriotas, primer que s' enfonse la Espanya, primer que mori tothom.....

Y donchs, ¿qué s' ha fet de aquella energía y virilitat catalana? ¿Que esperen tal vegada traurer la forsa, quan la Patria estigui anunciada en venta á pública subasta? Devant de la incalificable osadía dels ministres responsables y d' algú més, no hi cab altre recurs, si no el de la forsa, habentse agotat ja ans el de queixa, tots dos perfectament legals, y prescrits per lo dret, y ab més motiu tractantse de una gent que per ells es lletra morta l' honra y soberanía Nacional y ni siquiera respiran el pur alé de la caritat, consentint que nostres pobres fills esclaus de la Patria sigan embarcats en plena agonía y vagin morint al trasladarlos en terra, com succehí aquest últim día al arribar en nostre port el Isla de Luzón.

Y los catalanistas, que somían sempre ab las grandesas de nostres antichs é ilustres Concellers, é invocan tot sovint lo repertori, recor de sa enteresa de carácter y fermes convicciòns, ¿qué esperan? ¿que 'ls ho portin ben pastat?..... ¿No valdría més que per compte de malgastar lo temps, fent excursiòns á la cova dels Drachs, á Puigmalt y altres punts elevats de Catalunya, y de passar la estona revisant tot sovint la gramática catalana, buscant la puresa del llenguatje y sobre si tal ó cual paraula termina ab *b* ó en *p*, estudiessin la cartilla militar per apendrer lo maneitg del Maüser y coneixer lo trem de sos canóns? Pero, cá, no s' enbolican, no es tan cómodo aixó últim y sobre tot es més exposat, y ells mentres 'ls deixin publicar la *Patum* y no tinguin de tornar al Vendrell, ya están contents Y com per élls que 's perdi Cuba y que 's parteixi Espanya no 'ls hi fa res; no sabent are que fer, se entretenen fa pochs días en punxar als carlistas, pegant alguna que altre mossegada á nostre estimat colega el *Correo Catalán* y buscant las pessigollas á son digníssim é ilustrat Director, criticantli ab maléfica intenció algúns párrafos de son últim article de fondo, tal vegada impulsats per lo desitj de assimilarse ab los negres de la manigüa, y donant al mateix temps una torsuda interpretació al manifest del Duch de Madrit, arrivant hasta l' extrém, per son esperit de fer mal, de cometrer en só de crítica irreverencias y fer escarni de certs lemas y deprecaciòns religiosas; si be respecte d' aixó últim no 'ns ha de causar extranyesa, puig es tan desmesurat 'l catolicisme que respiran 'ls renaixensos, que sent molts d' ells de la *terra baixa*, ni sisquiera van á missa.....

En quant á nosaltres, amants com som de nostras venerandas tradicions y per consegüent regionalistas de cor y católichs de pura fe, y no com altres separatistas encuberts, y ostentant en nostra bandera, per segón lema la Patria, réstans dir tan sols, qu' en idénticas circunstancias, hauríam obrat de altre modo conforme obrarém lo día que 'ns sía anunciada la hora de la regeneració de la Patria y sas Colonias.

FUET.

Desembre de 1897.

AUTONOMÍAS

Tan y tan s' ha parlat aquets días de autonomías, que be podem nosaltres donarhi una cullarada, encara que sigui no mes que per distreurer una mica á nostres lectors estimats.

¡Y s' han dit tantas mentidas!

Figúrinse vostés, que 'l *Correo Español*, (á pesar de que 'ns complan tan llegirlo) afirma que 'n Canalejas ha sigut enviat á tractar ab el representant dels insurrectes en París, per encárrech de Donya Cristina.

¿Pot dirse tan gran desatino ab menos paraulas?

Ja cal que 'l *Correo Español* reclami 'ls quartos que l' hi costa la noticia.

Que prou l' han pres per..... chino.

Y consti que no sentim gens que l' hagin denunciat..... cinqüanta mil vegadas.

Que escarmenti, y que un altre vegada no 's fiqui allá hont no 'l demanan.....

Mes, deixantnos are de bromas, aném á lo serio.

La autonomía de Cuba ja es decretada; mes, los lliberals no debían fer aixó, debían cridar als nortamericans y dirlos: ¿Quán ens doneu per l' isla de Cuba? ¿La voleu? Donchs pagueula be. Encarragueuvos de las deudas Exterior y Cubana, y *ahí queda eso*.

Era mes práctich y mes profitós.

Y no 'm retracto ni m' amago de dirho.

Perque 'm faig el carrech que are soch un lliberal honrat, si es que pugui haberuhi un.

A lo menos d' aquesta manera, hauríam quedat sense Cuba, sí; pero ab la camisa neta, á semblansa d' aquell comerciant que quiebra y diu:

Aquí teniu lo millor de casa, preneu; no puch sostenir aquesta carga, plego 'l ram, pro no dech res á ningú.

Mes, lo que ha fet are en Sagasta, es ruhí, deshonrós y criminal, políticament parlant.

Perque aixó..... la autonomía, es ni més ni menos que regalar lo que no es seu.

Es vendrer l' isla..... de franch.

. . . . . .

Mes, aixó, se presta també á varias consideracions.

Perque, vamos á veure. Los cubans, ó 'ls filibusters ó digals lo que vulgas, s' han aixecat en armas contra la mare patria, assessinant, cremant y destruintho tot; y després de fer mil y mil salvatjadas, ve 'l gobern y 'ls dona tot lo que volen, y fins diuhen més de lo que volen.

Y are pregunto.

¿Per qué 'ls catalans, viscaynts, navarros y aragonesos no poden demá alsarse en armas, sense cremar, ni destruir, ni assessinar, per demanar la autonomía de 'n malas en malas, ja que á las bonas no se 'ls donará may?

¿Ab quín dret podrá venir el gobern á negalshi?

De lliberals y..... del dimoni, libera nos Domine.

Se fa necessari que 's fassin pregarias, y 'ls senyors Bisbes á devant, per obtenir del Cel l' extermini de la *cuca* lliberal que tot ho empesta y devora.

Y que aquesta *cuca* se 'n vaiji cap al extranger, ja que de l' extranger ha vingut.....

SAID.

L' OBRER

Tot fregantse las parpellas,
somniós y endormiscat
á las cinch de matinada
va l' obrer cap al trevall.
Caminant, pro de bell ayre,
no 's detura ni un sol pas
¡la porta fora tancada
si acas fes cinch minuts tart!
Arriva al trevall, se senya,
si s' honra de ser cristiá;
y ab dalit empuya l' eyna
y aixís comensa 'l jornal
A voltas, l' amo 's passeja
(parlo d' amos lliberals)
ab ayre fer y despótich,
plé d' orgull y vanitat.
Y si anys enrera era un perdis
que corría ensá y enllá,
fet un pródich de miseria,
un gandul y un mort de fam,
are, perque tingué un' aspra
que l' hi serví d' enfilall,
apar un tigre *ferotche*,
tot renyant á cada pas.
Y tot aixó, encare fora,
podríam dir, menos mal,
si se l' hi pagues comforme
lo que guanya trevallant.
Pero, res de aixó ¿s' apujan
los tributs industrials?
¿venen lleys llibrecambistas
ó baixa 'l preu dels mercats?
(cosas que tan sovinteijen
ab los governs lliberals)
doncas l' amo no vol perdrer
l' interés ni 'l capital;
y l' únich medi que queda
(y 's practica á cada pas)
es aumentá un *poch* las horas
y abaixá en *poch* el jornal.
D' aquest modo, dochs, s' escanya
y 's va estrenyent lo dogal
del pobre obrer que trevalla
y ab prou feynas menja pa.
Per tot planys, per tot miserias,
per tot arreu malestar;
tothom jemega y pregona
las desdichas de la llar.
Lo pagés, llaurant las terras
y l' obrer ab son trevall,
van nudrint una fillada
que donan gust de mirar,
mes..... ¡que llágrimas! ¡que penas
al arribar als vint anys!
Ve la lley..... ó lo que siga
y sense cor ni pietat,
va passant de porta en porta
á buscá 'l tribut de sang.....
Y perque los hi fan falla
per redimir, sis mil rals,
aquells fills que are ja foren
per sos pares un puntal,
un tros de plom ó metralla
los deixa morts ó esguerrats.
. . . . . .
Part d' allá del Adriátich
viu un noble desterrat
que promet guarirnos prompte
tot aquest cúmul de mals.
Diuhen alguns que 'ns enganya,
que promet y no ho fará.
A las pruebas os remito.
¿Que no ho podríam proba?

CLAUDI-NAL.

ALTRE VOLTA LA BURRA AL SEMBRAT

Al dols eco de sa gansa y de son mitj ocult bombardino, torna la burra al sembrat. Se coneix que li agrada l' herba d' Egipte, y que 's prevé pel rigurós hivern que se li espera.

Nos referim á la fresca noticia que, la prempsa lliberal y companys místichs de causa fan correr de que 'l Sant Pare á encarregat á nostre senyor Nunci Apostólich que apreti als carlins y que procuri ferlos posar l' esquena, com á puntal, en las parets de cert edifici que se 'n va per terra.

Aném, pues, á treurer la burra del sembrat, y á ferla callar per un moment.

En primer lloch, debém dir, que eixa noticia no l' ha escampada el supost encarregat; podém, donchs, suposar que es una de tantas gotllas que solen fer engollir á sos babiecas.

Segonament; lo Sant Pare no ignora las poderosas rahóns que 'ns assisteixen per no ser alfonsins y que legalisan nostre existencia; com també, que foren respetadas y..... sancionadas per Gregori XVI y Pío IX; rahóns que avuy més que may subsisteixen. Per lo tant, farsa segura la noticia propagada.

¿Quínas son eixas rahóns ó drets? Nostre catolicisme llegitimisme, fuerisme, tradicionalisme y amor patri.

Sí: 'ls carlins som católichs purs, y com á tals, no podém regoneixer á un Gobern, que conta ab un article XI; que deixa penjar (y ¡á sas barbas!) l' hábit sacrílech del apóstata Luter, dels brassos de la Creu santa que cimeja la corona reyal, presideix en lo alt del campanar nostres pobles y ciutats y vetlla en lo cementir nostre últim son; á un Gobern, que paga á mestres ateus que 'ns assessinan nostres fills, y que entregan los regnes del Estat á n' als masóns (?) los quins acaban de robarnos la fe, l' honor, las riquesas y 'l benestar.

Som llegitimistas, y per aixó defensém lo Dret espanyol que..... Gregori XVI, donya Carlota, Cristina y las llegiòns de martres per aquest dret dirant, si es ó no es conculcat.

Som fueristas, y com á tals, no podém regoneixer al qui 'ns ofega y escanya ab la més vil centralisació.

Som tradicionalistas, y per aixó lluytém, (com nos encarregá lo Sant Pare) per tornar á nostra Patria las tradicions passadas; per aixó som carlins, perque..... un Gobern parlamentari ¿ha estat may tradicional en Espanya?

Y per últim, som patriotas; y per lo tant, no podém sostenir y assegurar á un Gobern, ¡ay! que llensa la Patria á la tomba.....

Veusaquí las rahóns que legalisan nostre existencia; rahóns conegudas per nostre estimadíssim Lleó XIII y que no poden prescriure, mentres lo be públich ho exigeixi. ¿Y exigeix tal cosa avuy lo be públich? ¿no plora l' altiva Espanya ab sos fills, devant la trista y esgarrifosa situació en que aquest Gobern los ha estimbat? no s' alsa de tots sos cors, una onada de ira contra d' éll, y no suspiren aclamant tots per un salvador, per Carles que 'ls retorni la felicitat perduda?

Sí; per aixó prospera tan avuy lo carlisme, y

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

per aixó tots los que senten batrer en son pit un cor espanyol, lo saludan com aurora d' esperansa y renegan y maldiuhen del Gobern que 'ls deshonra y dessangra, 'ls arruina y llensa á perdre.

Y devant de tot aixó ¿es possible pensar que 'l Sant Pare intenti acabar ab lo carlisme, perque no regoneix á cert estat de cosas, que atenta contra la fé, l' honor y benestar patri, y perque trevalla per retornar á l' Espanya sa felicitat perduda? No; éll sab, que contraria contrariis curantur: donchs si ab lo Gobern lliberal l' Espanya agonitsa, sols ab un Gobern antilliberal 's curará, y eix Gobern es la Comunió Tradicionalista.

No insulteu, lliberals, al Papa. Cuant lo Gobern 's revolca en lo llit de l' agonía y en sas convulsións se hi enmena á la Patria; cuant eixa agonía es deguda á eix cranch que plantá en son cor y que ha anat deixant creixer, la masonería; cuant ja no 'ns qneda res més que una sombra de fé, d' honor, de sang..... y encar aixó pretent lo Gobern arrebatarnos, es impossible que 'l Papa nos mani anar á abrassarnos ab aquest agónich y lliberal Gobern, y abrassats, baixar junts á la tomba..... Es impossible, que intenti destruir l' única esperansa de la Patria de María, la Comunió Tradicionalista.

¡Arri, donchs, burra lliberal; acalla tos brams, y, guardat de, ab tas bravatas é iniquitats, provocarnos á ferte ofegar en ta propia gansa aqueixos brams y á donarte un susto..... més que regular. Arri, burra, del sembrat.

CARLES COSTA DE L' AGUAYT.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

Per lo bé que vares explicarte la passada senmana, veig que adelantas, y que 't disposas á ser un gramátich..... y un pillet de primera.

Vaig á dirvos ara lo que son adverbis de *modo*.

Son, Titella hermós, los que denotan, com se fan ó succeheixen las cosas que 'l verb significa, com *bé*, *mal*, *com*, *aixís*, *baix*, *fort*, *poch á poch*, *alt*, *malament*, etc.

Presentam, donchs, algúns exemples de lo que acabo d' explicarte.

—Segóns..... (y 'n Titella 's menja las unglas) Segóns las últimas noticias de Cuba, los insurrectos están *bé* y 'ls soldats *mal*, y alló de la moralitat va *poch á poch*, pero, murmurém *baix*, perque 'ls fiscals parlan *alt* y 'ns sortiría *malament*.

—Ho comprench bé, y crech que tothom pot compendre 't; parlas com un llibre. Pero, aném endevant.

Hi ha també adverbis de cantitat, com *molt*, *poch*, *massa*, *bastant*, *tant*, *quant*, etc.

—Donam algún exemple d' aquests adverbis.

—Los..... (y 'n Titella 's fica 'l puny á la orella.) Los consejals xupan *molt*. Morayta es *molt* tuno. Algúns ministres han robat *bastant*. D' honor, avuy ne corra *poch*. De barra n' hi ha massa. De poca vergonya 'n corra *bastant*, especialment entre lliberals. De gana ¡n' hi ha *tanta!* de miseria ¡n' hi ha *quánta!*

—No continuhis, Titella, que massa ho sé jo.

Los advervis de comparació son los següents: *més*, *menos*, *molt*, *tant*, *pitjor*, *millor*, etc.

Donam tú, Titella, algún exemple.

—Me sembla..... (y 'n Titella clou las dents ab rabia)..... que val *més* fusellar á certs pillos que deixarlos escapar. Com *menos* lliber...tíns, *menos* robos y *més* tranquilitat. *Pitjor* es aixó que per forsa hem de acatar..... que alló altre; y aixó que alló altre era *molt* dolent. *Tan* res de bó son ells..... com el *pitjor* escapat de presidi. *Millor* fora dona'ls la bola com als gossos.

—¡De rechupé! Noy, va bé. Y seguím, perque pel camí que vas, arribarás lluny, molt lluny.

Tens memoria, talent, pit, decisió, pero per ser algo, per are, 't faltan dos condicións indispensables y son: la poca vergonya d' un lliberal y la vilesa d' un masó.

Y aném seguint la llissó.

Los adverbis d' ordre son: *Primerament*, *successivament*, *secundariament*, *últimament*, *avans*, *després*, *luego*, etc.

Dona'm, també, algúns exemples, ab sal y pebre.

—Als..... (y 'n Titella s' entussiasma)..... qui vosté ja sap, *primerament* 'ls lliguém com un lladre; *successivament* los fiquém á una caldera; *luego* peguém foch á la fogaina, *secundariament* fem bullir l' oli y la pega, y últimament 'ls tirém á la bassa perque no tornin may més.

—Titella, pendrías unas *medidas* molt radicals per fer desapareixer la peste, y 'm crech que ho lograrías.

Los adverbis no s' han acabat encare, y 'm proposo acabarlos la próxima senmana. Per lo tant, sortiu sens fer gaire soroll y al trobar los noys que surtin de la escola de la Llibertat, portant penjadas al coll la *esquella* ó una *campana*, digueulos á cau d' orella: ¡la llufa, la llufa!

Perque de campanas y esquellas penjadas no 'n portan més que las bestias.

FUETADAS

¡Renoyl Diuhen que en Planas, el que té la desgracia de ser cegu, ha deixat l' empleo, y l' ha conferit á n' en García Victori, secretari particular del jefe dels lliberals del carrer Nou.

Los pretendens al profitós ofici de concejal ja saben ahont deuhen dirigirse. Allí tot se fá al remate.

Y á cops de martell, com bons lliberals.

¿Cóm es que 'l general Weyler no va donar cap crit de viva 'l rey, quan la seva arribada á Barcelona?—preguntava un subjecte.

A lo que contestá un republicá dels bons:

—Aquí no hi há més rey que en Weyler. Ell sí que es el verdader rey... de la *Quica*.

La llástima es que no 's posi la corona.

O la boyna, ó 'l gorro frigio.

O moros ó cristians.

Fa alguns días un concejal, (no dich d' ahont) deya ficantse á la butxaca alguns bitllets:

—Aquest, per *moi*. Y aquests altres per reventar.

Si jo fos enterra morts, ó secretari del comité lliberal, ¡vaja si sabría qui era aquest que sab fer tan be las parts!

¡Vaja si ho sabríal

¿Cóm es que no 's pagan los deutes dels pobles agregats?

¿Creu lo senyor Collaso, que no son tan dignes de tenirse en compte com los de *Barcelona?*

Es necessari que la agregació no sigui una farsa.

A Manlleu, l' actual y 'l passat alcalde varen tirarse la vara pel cap.

L' un volía que 'ls burots no servissin d' escolta als carros que passavan frau.

L' altre, el passat, *abundant* també en las mateixas ideas, apoya, está clar, als burots qu' ell va emplear.

Pero sols ho fá pel carinyo que 'ls guarda.

¡Cosas de alcaldes!

Acabém de rebrer de Cuba una carta d' un *melitar* que 'ns mereix enter crédit, y entre altres coses, diu:

«Tots esperém ab ansia veurer lo que fará en Blanco; per are, tot lo que va ordenant no es més que en favor dels manbissos y anant desfent tot lo que havía fet Weyler. Aixó es una comedia trágica en la que 'ls comparsas (soldats), hi aném pagant el *pato*.

»Per are, ens deuhen dos mesos de paga, de modo que sempre estém *empenyats*.

»L' Hisenda, com que ningú vol lo papé-moneda, ens l' endossa á nosaltres, y per cada duro hi perdém deu rals, y *mutis*, que 'l gobern no vol rahóns.

»Sort que are, els lliberals, ab la autonomía, salvarán lo País. (?)»

Y aquí acabém perque 'ns diu cosas que debém callarlas per no veure 'ns *empapelats*.

Y perque el rostre de nostres lectors s' enrogiría.

Que avuy, lo ser espanyol causa vergonya.

S' entench, segons com.

Are surten los insurrectes ab lo ciri trancat de que no volen la autonomía.

¡Quína pifial

Després de habernos deshonrat y humillat al concedir lo més gran dels vilipendis, ¡encara ens clavan una puntada de peul

La barca espanyola ja no sab per hont navega.

Sort que 'ls grans aconteixements s' aproximan.

Nostre respetable company el *Correo Espanyol* ha regalat als suscriptors un magnífich almanach pera 1898.

Forma un tomo de cerca 200 páginas, notablement imprés, ab un hermosíssim gravat de don Carlos y donya María Berta, y trevalls literaris dels senyors Aranda, Polo y Peyrolon, Granda, Eneas, Mestres, Roma, Sánchez, Zafoitera, Medina y Saavedra.

La companyía Cómico-Dramática del Centre Tradicionalista de Sarriá, dará, dintre pochs días, una funció en el teatro Olimpo dedicada als carlistas de Barcelona, y en honor del distingit poeta don Joseph María Grau García.

Se posará en escena el magnífich drama en 3 actes y en vers, original del esmentat senyor Grau.

Es de creurer que 'ls carlistas de Barcelona, correspondrán á la finesa del Centre Tradicionalista de Sarriá.

MISERIAS

De Ponent fins á Llevant,
de Llevant hasta á Ponent
aqueix crit amarch se sent:
¡¡¡Cucut!!!
Un bon amo deya:
—Jo no tinch diné:
págam, masové,
que 'l temps ha caygut.
¡¡¡Cucut!!!
—Jo marxo, bon amo,
Us deixo la pell;
Anau al burdell,
dinés jo no 'n duch.
¡¡¡Cucut!!!
Molts hisendats venen;
molts hisendats van:
molts van reculant,
perque s' han perdut.
¡¡¡Cucut!!!
A tres cuarts de dotze
lo sastre Bondía,
tot content venía
á cobrá l' vellut.
¡¡¡Cucut!!!
Trucan á la porta,
miran qui demana;
hi ha la gitana
que vol cobrá l' ruch.
¡¡¡Cucut!!!
Quimeta va llesta
á cobrar, contant,
los ossos y carn,
que á plassa ha venut.
¡¡¡Cucut!!!
—Ola, Payo, escolta,
dom un cigarret
—No 'n porto Pepet
temps ha vaitj aixut.
¡¡¡Cucut!!!
—¿Una pesseteta
Quicu 'm deixarás?
—¡Ay! Jan, no puch pas;
temps há estich fumut.
¡¡¡Cucut!!!

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

Lo Marqués Fulano
creu bé al majordom,
y afirma tothom
que 'l Mas á venut.
¡¡¡Cucut!!!
Madama Argelaga
no te pas argent:
pero te molt *vent*
y un tren ben crescut,
¡¡¡Cucut!!!
Al cul de las calsas
lo Varó de Mill
cent pells de conill
hi du per escut.
¡¡¡Cucut!!!
Nostra Generala,
per fer bullir l' olla,
sino te cap polla
hi tira barbut (boch).
¡¡¡Cucut!!!
Lo gran *rey de Copas*
bebent y menjant,
vestint, y gastant
s' ha fet geperut.
¡¡¡Cucut!!!
Per carrers y plassas
crida 'l catalá:
sense menjar pa
viure més no puch.
¡¡¡Cucut!!!

UN MONTANYÉS.

CONVERSACIÓNS DE POBLE

Sobre la Comició del Foment del Trevall...

—¡Tenen molta barra en Moret y 'ls seus companys!

—¿Per qué?

—Home, per aixó de l' arancelaria y de la autonomía, que 's diu que 'ns farán perdre lo comers que tením ab Cuba.

—¡Cá! no ho creguis, si fos aixís ja veurías com ridarían los interessats. ¿No ho fan? senyal de que encare confían guanyarshi la vida. No es tan *fiero el león como lo pintan*; medis de sobra tenen si volen, per posar á ratlla als de Madrit.

Llegint «El Noticiero».

—Aquet pastera del *Noticiero*, es ben bé del sol que més escalfa.

—¿Aixó no sabías? Es molt imparcial en estampá las faltas y defectes dels que no son sos amichs. Sols li agrada respectar als poderosos que tenen medis de dar prebendas y bons bocins als parents seus. Crida segóns li convé y per l' aument dels cinch céntims y per altras cosas que 'm callo.

—Jo crech que ja sols se 'l pot compará ab *El Diluvio*.

—Per mí, sí; junt ab lo *Diari de Barcelona*, hipócrita com ell sol, y 'l *Diluvio*, fan un triumvirat qu' es un fástich.

—Donchs, jo estaba suscrit al *Noticiero*, perque es baratot, pero aquest me sens remició, m' hi dono de baixa; no vull tanta pastelería.

—Farás molt bé y molt santament.

Comentant lo discurs de Weyler

—Noy, vaig veyent que aquets periódichs de las rotativas, com l' *Imparcial*, *Heraldo*, *Lliberal* y companyía s' entenen y ballan sols.

—Home, cuan los insurrectes los llegeixen ab gust, senyal que hi trovan cosa bona.

—¿Y encare hi ha espanyols de tanta frescura, que s' atreveixen á comprar aquets pillastres de periódichs?

—Noy, cosas d' Espanya y d' espanyols.

La arrivada de Weyler

—No entench perque republicans y carlins festeijen tan á n' en Weyler.

—Jo prou; bé tenim que confessar que 'ls carlins y republicans son la major part dels habitans d' Espanya, pues los de las sitnacións, ja sabém que no poden ser més que 'ls que poden cabrer á la cort y á tans per pica. Los de la sitnació gobernan hi fan disbarats, molt just es, que ja que carlins y republicans pagan, critiquin los seus defectes; desde 'l moment que 'n justicia no han de tenir cap classe de respecte á totas aquellas institucións, que no las reconeixen com á legals, mes que á viva forsa, y per lo mateix tenen també la facultat de aplaudir y vitoreijar á aquells que parteixen á la situació y ho fan bé, motiu únich del aburriment dels seus companys, lo cual dona forsa per ser aplaudits per tots aquells que no son casats ab lo sistema del pasteletx.

—Sí. Y es molt just.

Las denuncias del «Correu Espanyol»

—¡Home, saps que 'l *Correu Espanyol*, diari oficial dels carlins ha de ser molt valent y las veritats que canta han de ser grossas com catedrals!

—¿Per qué?

—En lo que va d' any las iras de la fiscala l' han ensopit trenta tres vegadas.

—¡Renoy! ¡Aixís m' agrada; nervi y fora! Avuy en que tot es corcat, alegra el que surti algú senser. ¿Y á quí es deguda tanta sanya?

—No ho sé, pero 's diu que hi ha tras cortina una persona molt piadossíssima, que té un carinyo rabiós á tot lo que té sabor carlí, que no pot veurer als carlins ni á sol ni ha sombra, y com que dita persona es molt amiga dels que ho han de fer, los hi recomana.....

—Lo més estrany es que sent tan piadosa dongui corretja al odi y á la ira, que sempre m' havía pensat eran pecats.

—Noy, los temps cambían, tot va girantse al revés; dintre poch temps l' anar á missa y cumplir la lley de Deu será pecat per molts, y lo veujarse, sostenir y donar cumpliment á lo que sempre han sigut y serán vicis y passións, los dirán de aquí avant, virtuts.

—Ja ho entench; aquesta persona es enemiga venjati.a de la justicia, de la veritat, del dret, y amiga carinyosa de conservar la moma, pesi á qui pesi, caygui qui caygui, mal s' enfonsi tot y reventin tots; ¡la cuestió son cuartos!

L' ORELLETES.

CARTAS DE FORA

CARTA OBERTA AL SENYOR VICENS PUIG Y ESTEVE.

Agramunt, 29 de Novembre de 1897.

Molt senyor meu: En las mevas mans ha caigut lo número 1489 de la *clerófova Campana de Gracia* y en ella veitg una carta firmada ab lo nom y apellido de vosté y dirigida contra mí. Jo prou me pensava que 's proposava vosté reduhir á polvo ma anterior correspondencia publicada recientmen en mon estimat MESTRE TITAS, pero no veitg res més sino, que vosté s' ha sortit de cassola..... sens contestar á las interrogacións corresponents en la citada correspondencia.

Recordis, Vicentet del meu cor, que encara no fá mitj any que 'm vá afirmar personalment que no s veya capás de escriurer en los diaris per faltarli condicións literarias, y aixó es prova patent de que lo que vosté envía á la redacció de *La Campana de Gracia* es esmenat en gran manera per son Director.

Vosté es encara joveuet y per aixó li aconsellaría que estudiés un xich avans de pretendrer una plassa vacant que es á lo que vosté aspira. Y, que en lloch de passeijarse miserablement por los portichs d'Agramunt murmurant dels sermons y platiques dels *ensotanats*, millor y més saludable li sería dedicarse al trevall que es lo que dignifica y ennobleix puig, *labor prima virtus* diu un adagi. Lo trevall es la primera virtut.

Vosté, Vicentet, diu que jo per estudiar un curs de llatí vaitg haber d' emplear tres anys: Donchs li ha escapat una mentideta. Aixís es que un corresponsal que escrigui mentidas honra molt poch á la prensa.

Vosté dun també que jo soch una escepció en eixa vila. ¿Per qué? per ser un católich y molt amich dels *ensotanats?*.... Gracias dono á Deu.

Jo, Vicentet de la meva ánima, he donat demostracións de ser molt pacífich, al mateix temps de ser molt enérgich; pero tinga cuidado en proferir paraulas ofensivas é insultar, ni á mí ni al senyor Párroco del vehí poble de Puigvert; puig li faitg á saber que puch algo més de lo que vosté 's pensa.

No pretingui donar patent de tonto ni de dolent á un digne Párroco perque vosté sía un *quisque* atrevit. No es vosté qui ha de darli llissóns.

En quant á carlí ho soch dels d' armas tomar sempre que la Providencia y nostre R..... ho disposin.

Lo demés no 's contesta.

Son S. S. en Jesucrist.

RAMÓN BONET Y BATALLA.

* * *

Girona, 21 de Novembre de 1897.

Apreciat MESTRE: Desijant secundar la seva campanya contra la inmoralitat, vull comensar una serie de cartas en las quals penso (D. G.) darli noticia de lo més *granat* que passi en aquesta ciutat dos cops inmortal.

Crech que ja sap quin tipo tenim per gobernador. Donchs es lo cas que el tal don Fernando Soldevila (castellá com se suposa) es orador d' una logia masónica en la qual se 'l coneix per *Dioscoro*.

També son masóns 'l seu secretari senyor Tarragona, y un dels inspectors de policía; aquest ha sigut també.. .. un altre cosa.

¡Ja estém ben arreglats los gironins ab aquest subjectes!

Y ja que diuhen que el H..... Dioscoro es tan caballer y tan considerat, vaig á dirigirli una pregunta.

¿Está prohibit, senyor Gobernador, jugar als daus encar que sigui en llochs amagats, pero en casas públicas, hasta altas horas de la matinada, y *tallar* per 250, 400 y 500 pesetas, y si son tres, quatre ó cinch que volen *tallá* per la mateixa cantitat, que s'ho fassin al *as*; y donar cops de timbre quan se muda de banqué; y cobrar el duenyo del *café*, vull dir la casa, lo 20 per cent de comició?

Si vol contestá, ab lo permís del MESTRE, pot ferho per medi d' aquest senmenari.

Ha sentat, també, sos reals en aquesta morigerada ciutat, segóns se veu pels efectes, una quadrilla de lladres, puig l' altre día *atracaren* á dos personas en un lloch conegut per *los passejadors* y l' endemá robaren al carro de l' agencia Aixelá un mundo, sens que 'ls lladres *fuesen habidos*.

¡Y aixó que 'ls nous inspectors de policía son aixerits!

Altre día, si Deu ho vol, seré més explícit respecte algúns punts.

Son aymat deixeble.

CRISTÓFOL.

* * *

Manresa, 29 de Novembre de 1897.

Senyor MESTRE TITAS: No cal dir que, al agafar la ploma, tinch ma pensa ficsa en aquell *ultimatum* de 'n Flóstich, en que á semblansa de lo que fan los Estats-Units ab Espanya, si be éll ab molta més rahó) ens posava á n' en *Pepet de las Pomas* y á mi entre la espasa y la paret, ab aquell dilema de que ó acabavam la guerra encesa dintre d' estudi, ó hi intervindría ell ab l' espardenya.

Molt compte tindré, donchs, d' estalviar á n' en Flóstich no sols sa intervenció *armada*..... d' espardenya, sino hasta *amistosa*. ¡Tant de bó que 'ls governs d' Espanya haguessin posat un empenyo semblant contra las intervencións dels Estats-Units en la guerra cubana!

Y notat aixó, vaig á fer quatre gargots en lo cartipás, pera posar de relleu alguna de las grans iniciativas del nou alcalde de nostra ciutat.

Per de prompte, aixó com lo seu cap de colla, en Sagasta, diu que 'ls mals de la llibertat ab la llibertat se curan," aquest confrare seu s' ha cregut que 'ls mals sens número, portats Espanya per la Restauració, s' han també de curar ab crits de ¡Visca la Restauració! Y aferrat en aquest criteri, sa primera disposició ha sigut que, al sortir los *serenos* á prestar sos serveys, malmetin en la plassa sos pulmóns, cantant "¡Viva Alfonso XIII, rey constitucional!"

Ab pocas disposicións més tan eficaces com aquesta per lliurar als ciutadans del xáfech de calamitats qu' están cayguent, com pluja menuda, sobre nostre espatllas, haurém de cantar al nou alcalde alló de la sarsuela.

Lo que es el talento,
lo que es la mollera;
á ver si..... esa orden
la ha dado cualquiera.

Molts diuhen que, com que nostre alcalde fá més apreci de la *vara*, que 'n Met de la burra, está ara més content qu' un nen ab sabatas novas; y qu' aixó demostra son agrahiment á qui li ha donat lo bastó de mando.

No cal parlar avuy de la *huelga*, perque, aixís com la prempsa havía publicat que aquesta senmana s' acabaría, aquí molts creuhen, que després de nou mesos tot just ara 's comensa. ¡Quín bullit, senyor MESTRE, quin bullit!—UN DEIXEBLE.

CORRESPONDENCIA

A. Pi.—Anirá quan toqui 'l torn.

Pim, Pam.—Per aquestas cosas no 's deu prescindir del Jefe Regional. No podem.

XARUCH.— Las correspondencias han de ser curtetas, y sobre tot, d' interés. N' hi ha moltas que esperan torn.

Toni.Calsas. Manxiula. Torellonés. Un ciutadá. Ho aprofitarém.

A E I,Llatse. P. P. P. y Farcundola. No serveixen.

Aranya, Castellar.—Fassi 'l favor de fer sapiguer al nostre corresponsal, que 'l día avans de la Purissima rebrá un paquet que contindrá lo que 'ls de Castellar esperan ab tanta ansia. Lo dibuixant s' ha lluhit.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 11 DE DESEMBRE DE 1897. NUM. 25.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

ENTRE GATS VELLS

—¿.....?

—Ja veurá, senyor Baró; en Blanco demana una millonada y, com que no sé d' ahont tréurala.....

—¡Ah! ja; t' empenyas lo dels altres.....

—¡Com ho vol fer! La rey.....

—Calla, Mateu. En Espanya ja no hi ha més rey ni Roch que nosaltres.....

DE CASA

Prompte cumplirá nostre humilt publicació mitj any d' existènci, y durant aquest curt temps, hem rebut inequívocas provas d' estimació que 'ns han servit d' estímul pera seguir avant en nostra empresa, que no es altre que la de propagar las salvadoras ensenyansas de la Iglesia y extendrer las doctrinas qu' enclou la Comunió Tradicionalista, això es, procurar lo bé moral per santificarnos, y 'l material, per fernos dignes de portar, ab la cara ben alta, l' honrós nom d' espanyols.

Tot té, sens dupte, cent lleguas de mal camí, y son precisos grans esforsos, mes ab la ajuda de Deu, y l' apoyo moral y material de dignissimas personalitats que se 'ns han ofert y 'l concurs de nostres estimats lectors, creyém poguer satisfer nostres desitjos.

Desde primer d' any, introduirém grans reformas en nostre senmenari, procurant correspondrer á la bona acullida que 'l públich, y en especial nostres amichs, l' hi dispensan.

Per lo día dels Reys, pensém fer un número extraordinari dedicat á la Festa Tradicional dels nostres R..... y més endevant, si Deu ens ajuda, altres reformas més radicals, que ja explicarém un altre día, si continúan l' entussiasme y 'l carinyo dels correligionaris envers nostra humilt publicació.—SAID.

TOT TORNA

¡Quan gran nostre Espanya
sigué en jorns de gloria
que ab pler recordém!
Si 'l jou que 'ns escanya
volém ja que moria,
tornarhi debém.
Si fem, qu' el desvari
de tétrichs martiris
ja toqui á son fí,
al cim d' eix calvari
l' esplendorós iris
tornará á lluhí.
Veurém á la patria,
gosar entre festas
las sanas costúms;
y el cor que idolatria
veurá *antigües* gestas
de bras ab las *llums*.
Que nostres creencias,
no están pas renyidas
ab lo bon progrés,
ni menys ab las ciencias
que van ben unidas
ab Deu, sempre més.
Sols llibertats fulas
á dojo vá dantnos
lo segle dinou;
garantías nulas,
que van escanyantnos
ab despótich jou.
Desenganys y farsas
mos van á deixarne
ben neta la pell;
Com hi ha tantas *garsas*.....
algunas, tombarne
deurá un bon fusell.
Puig que la victoria
ja 's veu que se acosta
per nostre ideal,
y ens marca la historia
que 'l sol, vá á la posta
pel vil lliberal.
Units y ab fermesa,
serém pesadilla
de tots los traidors,
si ab forta enteresa,
penjém la pandilla
de tans *vividors*.
Prompte despertarne
veurém d' entre ruínes
la heróica nació,
y com, dissiparne
las passions mesquines,
fará el brau penó.
Ja haurá arrivat l' hora
que al lliberalisme
tan feu tremolá.
D' Espanya, que plora,....
l' invicte heroísme
potent, tornará.....

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

Vilanova y Geltrú, 29 Novembre 1897.

¡DESPERTA FERRO!

Benehit sías ¡oh crit, recor de nostres passadas glorias, que alentares en totas sas empresas als fills bons de nostra terra! Crit que pronunciaren ab fermesa, las hosts que pam á pam conquistaren la nacionalitat catalana, per enlayrar al cim de las fortalesas y castells guanyats als enemichs que aquí vingueren á fernos sos vassalls, la senyera de nostras sagnants barras.

¡Desperta ferro! clamaren nostres passats al anar á Orient á combatrer als adoradors de la mitja llunal ¡Desperta ferro! deyan los valerosos marins, que tripulaban aquellas naus, senyoras del mar Mediterra, per el cual no podían pasarni d' altres, sens saludar l' escut de nostras barras.

¡Desperta ferro! deyan las aguerridas maynadas, comandadas per lo gran Jaume I al conquistar los reyalmes de Mallorca y de Valencia.

Y ¡desperta ferro! era en fí lo crit que lliurava lo poble catalá, quan los de dins ó 'ls de fora casa, volían trosseijar ó abolir alguna de sas llibertats y franquicies, ó establir novas lleys en que sos resultats poguessin ser en menyspreu de sos furs, de son trevall y de sa riquesa, mutilant lo que s' havían ben guanyat ab l' esfors del seu bras y derramant en abundancia sa sang generosa.

Y avuy ¿ahont ets ¡desperta ferro! de nostres passats? ¡ahl t' han oblidat, ets ja aborrit, ningú de tú ja 's recorda! Si tornessiu, oh ilustres y benemérits catalans, á aixecar lo cap de dintre de vostres sepulcres, ¡quán depressa tornaríau á enfonsarvos, per no contemplar, avergonyits, á vostre descendencia envilida, afeminada; pero no, encare ab l' afeminament de las donas de la vostra época, que eran cent vegadas més homes que 'ls que avuy alentan en' aqueixa terra desvalguda, ó més ben dit, degradada, per los fills ingrats que sustenta.

De poch en poch, de vergonya en vergonya, de vilesa en vilesa, s' han deixat robar lo que vosoltres llegareu, y havíau guanyat vessant vostre noble sang. Primer se deixaren pendrer los títols de sa nocionalitat, sos furs, llibertats y franquicies, després consentiren en deixarse posar lo dogal al coll, per una colla de aventurers traficas, que sota la capa d' una colecció de constitucións lliberals los han carregat de tributs y gabelas odiosas, y avuy per fí de festa, li agarrotan son comers é industria per afavorir á un poble ingrat que á pesar de aqueixa condició y omitintne d' altres ha sapigut ab energía (que á pesar del cor habém d' aplaudir) conquistar sa nacionalitat, unas llibertats que la converteixen en autómata, es dir, lograr lo que nosaltres nos deixarem perdrer ó cosa molt semblant y que no lograrém recuperar, si no sabém unirnos tots los catalans baix una sola aspiració y en un sol anhel y acullirnos sota los plechs de una bandera que 'l representi y que sas doctrinas portin vinculats nostres desitjos que son de justicia y estar disposats tots á que retrunyi per nostres ciutats y vilas, valls y montanyas, lo vibrant eco del ¡desperta ferro! de nostres venerables passats.

Hem de tenir present que avuy día al demanar, ningú dona res, precisa per alcansar alguna cosa, la exigencia. Ben clar ho habém presenciat; nostres ulls han pogut convencers de la veritat de la infamia, consentida per la debilitat y la cobardía. Un poble cansat de demanar, ha exigit, y la seva exigencia ha sigut atesa.

¡Catalans! ¿quán arribará la nostra? Sols Deu ho sap: preparemnos, donchs, per la exigencia, ja que nostres rastreras y humillants peticións, tenen sols lo que mereixen; lo despreci dels que quan se 'ls hi exigeix ho donan tot.

Estiguém, donchs, á la una, compatricis, disposats ab coratje á derramar nostre sang al só del antich ¡desperta ferro! y aixís repararém l' agravi que de temps estém inferint á nostres antecessors, y sens duptar ni desmayar, siguin nostres esforsos per la unió, que fá la forsa, y ab la forsa y l' ajuda de Deu 's realizarán nostras esperansas, imposantlas; y Catalunya tornará á ser Catalunya, sense deixar de ser Espanya, qual resultat será optingut al crit de ¡desperta ferro! llensat al vent ab la mateixa forma y forsa que ho feren nostres majors quant en Vifret lo Pelós doná sa propia sang per marcar en un escut, las barras catalanas.

Apa, donchs, á colgar ben fondo, perque may més torni á surar, l' odiós centralisme causa de totas las calamitats y de nostra deshonra, de nostra decadencia, de totas las ignominias que afligeijen á nostre escarnida patria.

¡Compatricis! sigui nostra divisa, ¡la patria lliure! ¡no encadenada! ¡amunt 'ls patricis! ¡abaix els pasteleros! ¡la mort ó la victoria!

¡¡Visca Catalunya!!

¡¡Visca la autonomía..... digne de nosaltres!!

LO MESTRE VELL.

SEMI-VISITA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Com de la Verge Santa que veneran
los olotins han vist que so devot,
y 'ls he parlat del jorn que molts esperan,
m' he fet amich dels habitants d' Olot.
Per dir lo qu' he vist jo en aquesta vila
no hi ha pas temps en lo que dura l' aula;
mes, com sé que qui es tonto s' espavila,
en resúm be 'n diré alguna paraula.
Lo rich pinsell de 'n Joaquím Vayreda
y 'l cisell qu' en sa casa s' usa encar,
mostran lo geni que inventant remeda
las may prou alabadas obras d' art.
A més d' aquesta casa hi ha altres artistas
entre 'ls quals un té 'l nom d' una ciutat,
teatre un día de combats carlistes
y avuy de plets acerca un diputat.
Si Olot es mina de trevalls artístichs,
no hi ha renyinis ab la fe y moral;
los més s' inspiran en assumptos místichs
y obran tots ab criteri racional.
A més de bellas arts, Olot cultiva
altres camps de planter molt diferent;
pro no 's veu sens una mirada viva
lo *chic* vritable de la seva gent.
Tinch de dir, perque s' ha de fer justicia,
que té molta rahó en Xicu Curdill,
reconeixent que á Olot s' hi veu bruticia
que la bona llevor posa en perill.
Y tinch de confessar que no 'm pensava
trová en la terra del paper «Carlets»
lo tany que creix ab abundosa sava
tot rodejat de monstres petitets.
Los dich *petits* perque ab la por que tenen
ni 'l bell dictat mereixen d' olotins;
y 'ls planyo perque, sens pensarho, encenen
lo foch del entussiasme dels carlins.
Ningú ignora los fets y *valentía*
d' aquell qu' es conegut ja per *Deu fals*,
que creu ser nostre dot la cobardía
perque ell es exemplar de... lliberals.

—

Passant á una qüestió menos molesta,
puig entench que n' estich encarregat,
vaig á parlar del seu vestit de festa
que 'ls lleals de tot arreu han admirat.
Que causi admiració no es cosa estranya,
sent lo *jaqué* compost á Castellar
y trevallats molt al estil d' Espanya
los *pantalons* que va pogué estrenar.
Si acás totas las prendas no anomeno
ja 's compren: jo hi tenía dos botons;
pro 'l dech felicitar per tal estreno,
y ademés per deu mil altres rahóns.
Una cosa li prego en nom del poble:
que..... *Per quant* sembla un home més entés
endiumenjat ab un vestit de noble,
li poguém veure, al menos, cada mes.
A Olot també s' han fet mil comentaris
per saber si 'l meu amo es pobre ó rich,
y 'ls que m' han vist, van fent dictámens varis
sobre 'l temps que vaig ser L' Aucell de Vich.
Com lo meu amo arronsa las espatllas
y respecte á mos cants no ha dit ni un mot,
vosté pot aná omplint més y més ratllas
y seguirá cantant

L' AUCELL D' OLOT.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

Avuy acabaré 'ls adverbis, y seguidament passaré á la *preposició*, en la qual se 'm permetrá fer atinadas consideracións respecte als assum-

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas, 79 per 55 centímetros

tos que certas *proposicións* han donat lloch.....

Mes aném ara, de dret al bulto y estudiém quin altre classe hi ha d' adverbis. N' hi ha, també, d' *afirmació*; y aquests están sempre en boca dels burros de la majoría, y dels pillos d' alguna minoría. Son, *sí, cert, certament, verdaderament, induptablement*, etc., etc.

Exemple: ¿Veritat que las lleys son trepitjadas? *Cert.* ¿Veritat qu' aixó s' acabará? *SI.* ¿Estém baix un gobern lliberal-despótich? *CERTAMENT.* ¿Veritat que desde la zapatera á la reyna, tots rebrán de debó? *INDUPTABLEMENT.*

Ja ho veyeu, estimats deixebles. Pero, també hi ha adverbis de negació com, *no, ni, res*, y algunas vegadas, *ca*. Exemple: *NO* hi ha tranquilitat, NI calés, NI honra, *ni res*.

—¡Sí que hi ha poca cosa, senyor Mestrel

—Tens molta rahó, Titella. Aviat no hi haurá *NI* patria.

Los adverbis de dupte, son: *casi, apenas*, y 'ls compostos de dos paraulas, com *tal vegada, pot ser*.

A veure si tú, Titella, 'm posas algún exemple:

—Los qui han causat nostra ruina, *potser* s' escapin; *tal vegada* desde 'l estranger se burlarán de nosaltres; *casi* diría que ans de fugir ne passessim els taps. *Apenas* soni l' hora, jo sol n' enfilaré tres ó quatre.

—¿Y ab qué 'ls enfilarías?

—¡Ay, senyor Mestrel Ab una agulla d' aquellas de quatre pams que portan els caloyos.

—Titella, tingas una mica de caritat.

—¿Cóm s' entén, senyor Mestre? ¿No deya vosté un día, que amor ab amor se paga? Donchs, també, bastonada ab bastonada 's paga, no hi ha més llógica qu' aquesta.

—Cálmat, Titella, cálmat, y pensa que 'l bon Jesús, á qui tan debeu estimar, va rebrer una bofetada sens tornarshi.

—Es veritat, senyor Mestre, pero, jo no 'm recordava més que de Sant Pere, que ab un cop d' espasa va llevar l' orella á.....

—Bé, Titella, aixó deixemho corre, y per lo bé qu' has dit la llissó, 't guardo una colecció de retratos qu' he arrancat de las capsas de mistos, y vull regalártels; té, aquí 'ls tens. ¿Veus? en Sagasta, en Cánovas que Deu haigi perdonat; en Salmerón, en Moret, en Trampas, en Romero, en Pidal, en Pi, el noy de Tona, la Regent, el Yera bó.....

—¿Y qué 'n faré d' aquests cartonots?

—Guárdals, noy, y ab aixó y..... sis céntims et donarán un llonguet calent.

—Quan arrivaré á casa, ho tiraré á la bassa.

—Fes com vulguis. De mal agrahits y..... de farts, a Madrit n' es plé.

SÚPLICA

AL MOLT ILUSTRE SENYOR MESTRE VELL:

Al dirigirme avuy per primera volta á vosté en aquesta forma, no 'm mou cap altre fí que donarli per conducto del Mestre Titas, lo seu amich, una pública proba de lo molt que li estich reconegut. Per espay de una llarga temporada he sigut constant deixeble de vosté en las classes de casa 'n Titas, y gracias á las explicacións que vosté hi dona, 'm trobo avuy gosant d' un relatíu benestar; que com es cosa de feyna, me priva d' assistir tant sovint com feya á las sevas tant vullgudas classes. Per aixó acudeixo á vosté, perque, ja que la desgracia, ó qui sab, potser la sort, m' impideix experimentar aquest senyaladíssim gust, me concedexi una cosa, que de obtenirla, empetitiría la profonda pena que per aquest contratemps are jo sento.

En los días que fins are he pogut escoltar las seves ricas llissóns, son molts los coneixements que ma inteligencia ha conquistat y sent aixís, tal vegada 'm sería profitós podé escamparlos; li demano de tot cor que 'm concedeixi lo seu autorisat permís, pera que fent ús de la meva pobre plome, pugue escríurer lo que sé, y publicar los meus trevalls allí ahont bé vingue. Li demano aquest favor, senyor Mestre, perque pugue satisfer com ans feya, los desitjos que 'm dominen. Avans, quan venia á classe, sempre que tenía 'l pap plé, descarregaba l' estómach, fentli preguntas y á voltas argumentant en pro ó en contra del assumpto que 's tractava; mes avuy com ans li he dit, me veig privat de ferho de la mateixa manera y per lo tant necessito buscar un altre modo de esplayarme, essent lo que mellor pot satisferme, la escritura. Per medi d' ella ensenyaré lo que en sa classe ha pugut aprendrer ma molt petita inteligencia y faré esforsos pera ajudar á vosté, en sa missió benhaurada de ensenyar als ignorants lo que tant los interessa saber. Junt ab vostés, treballaré pera fer deixebles nous que assistescan á n' aquesta important escola y 's converteixin mes tart en partidaris acérrims de nostres ideas. De aquesta manera crech pagar á vosté, senyor Mestre Vell, los beneficis que permetentme escoltar la seva paraula puguí jo arreplegar, y al mateix temps donarli una proba de que soch regonegut á mos passats Mestres.

Y per fí no tenint res més que dirli, se despedeix de vosté, esperant lo permís que li suplica y oferintse son entussiasta admirador.

JON MAQUIRT FAN GAFAS.

7 Desembre 1897.

HISTORIA D' AMOR

Don Policarpi era, lo que 's diu, tot un bon home. Bonatxás, un si no es una mica tonto y servicial en extrém, había sigut en altres temps, un arrenca caixals en una població vehina.

Morta sa muller, va adquirir una caseta en sa població natal, y allí vivía tranquil ab sa filla Marieta, nena d' uns quinze ó setze anys, rossa com un fil d' or y..... pubilla d' un regularet patrimoni.

Don Ambrós era, lo que 's diu, un tarambana. Vell, presuntuós, avaro com ell sol, ruch, rich y de sentiments poch nobles. Frecuentava la caseta de don Policarpi, y sos ulls de porch singlá van ficsarse en lo rostre angelical de la Marieta..... y en la bossa del seu pare.

Y l' un día perque l'hi feya mal un tros de caixal y l' altre perque las genivas se l' hi inflavan, tot eran anadas y vingudas á casa la Marieta que sentía, com també 'l seu pare, certa repulció envers don Ambrós.

Tan lo pare, en mitj de sa cortedat de gambals, com la filla, eran atents y carinyosos per naturalesa, y aixó 's prestava á que don Ambrós surtis de aquella casa content y satisfet, y més aquell día en que s' havía permés fer una petita indicació dels propósits que l' animavan y que 'l mutisme y certa admiració de sorpresa havían sigut el *sí* donat per don Policarpi.

Don Ambrós, ab las mans á la butxaca tirava ja 'ls seus plans, somiant ab la enveja en que sería mirat pel jovent del poble que ab tanta tirria l' insultava á voltas.

En tan, don Policarpi, sorprés y admirat de... la barra d' un vell tan atrevit que havía somiat..... truytas, sentía rabia al veures considerat home capás de sacrificar á la seva filla per un grapat de *peluconas*; quan, acudíntseli pendrer la cosa

tal com venía y sentint al mateix temps poderosas ganas de venjarse, va comensar á fer cavilacións per veurer de quína manera surtía del pas y lliurarse de las constants visitas que ja 'l molestavan.

¡Aureka!—va dirse en Policarpi.—Me sembla que encare tinch mitj quintá de pega de quan tapava caixals corcats. Animo, y que la pagui aquest vell xaruch y pretenciós que á tan s' atreveix al pretendrer ma filla.

Y sens mes dilació, embatumada per aquí, embetumada per allá, ompla de pega lo margepeu de la porta y, satisfet com unas pascuas, esperá l' hora de la visita de don Ambrós que no 's feu tardar.

Per sa part, don Ambrós que ja 's refocilava ab l' esperat *sí*, en lloch de reflexionar que, per casarse, y á ser possible, deuhen mediar en lo sant matrimoni, igualtat d' edat, igualtat de bens é igualtat de religió y sentiments, esperava ab ansia l' hora de presentarse, fet un Tenorio, á casa de la Marieta. Mes, per altre part, pensava si encara sería massa aviat l' anar á recullir el sí tractantse de assumpto de tanta transcendencia; pero, no poguent resistir al desitj de surtir dels duptes que l'hi assaltavan, obtá per presentarse á casa de don Policarpi pretestant un fort mal de caixal.

Don Policarpi l' esperava ja ocult detrás de la finestra. Veijé venir á don Ambrós, vestit de las festas y embolicadas las barras.

—¡Ja 'l tenim aqui,—exclamá.

Y al poch rato 's reventava de riure al sentir

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

los crits de don Ambrós que demanava ajuda.

¡Pobre vell! Había quedat clavat á la pega com un aucell al besch, y fins després de fer grans es-

forsos no pogué surtir de aquella *pegosa* situació que l' omplía de rabia, al veures objecte de las burlas de don Policarpi que detrás de la finestra l' hi feya las mes burlescas y satíricas mofas.

Si á don Ambrós l' hi fou impossible deixar allí clavats la seva vergonya y 'l seu honor, que no 'ls tenía, en cambi hi deixá las enllustradas

botas com á regalo fí de sigle á la seva adorada *Dulcineya*.

ABEL.

FUETADAS

Aquesta nit tindrá lloch en lo teatro Olimpo, la funció que 'l Círcol Tradicionalista de Sarriá dedica als carlistas de Barcelona.

Esperém veurer reunits á nostres correligionaris á 'n aquell local, ahont podrán saborejar las bellesas de un drama que respira carlisme per tots costats.

¡Al Olimpo, carlistas de Barcelona!

Desde 'ls Estats Units ens telegrafían los principals párrafos del Mensatje de Mac-Kinley.

Y 'l nostre gobern se las promet felissas.

Y la veritat es que no n' hi ha per menos.

Examinemlo una miqueta.

"¿Debém concedir la beligerancia als insurrectes? No, y mil voltas no."

Y aquestas paraulas de Mac Kinley arrancan una exclamació de goig als nostres gobernants, y á nosaltres ens n' arrancan una de rabia.

¿Per qué?

La cosa es molt sensilla.

1.ª Perque la beligerancia imposaría als *yankes* lo deber de ser neutrals.

2.ª Perque la beligerancia ens donaría 'l dret de registrar los barcos nort-americans.

3.ª Perque la beligerancia 'ls privaría de demanar indemnisacions á Espanya.

4.ª Perque la beligerancia ens rellevaría de tot compromís envers els súbdits yankees.

Y aquí teníu esplicat el per qué al goberu yankee no l' hi convé la beligerancia.

Lo que l' hi convé es; protegir decididament, com ha fet fins ara, als insurrectes; portar á Cuba armas, diners y municions per un costat, y per l' altre demanar indemnizacions y millonadas, fernos la trabeta y crearnos mil conflictes.

¡Quánta ignominia!

Y afegeix en Mac-Kinley.

"No hay ni un solo súbdito norte-americano prisionero de España...."

Es veritat senyor Mac-Kinley; no n' hi ha cap, ni n' hi deuría haber cap.

Perque hauríau de ser tots fusellats ja fa temps.

Y vinga un altre parrafet.

"La política de cruel rapiña y de exterminio que durante tanto tiempo sublevó el sentimiento universal de humanidad, ha quedado anulada bajo el mando del nuevo jefe militar..."

Apa Blanco, la proba de que ho fas be, es que 'ls porchs t' aplaudeixen.

Mes, lo de *rapiña*, noy, no sé pas per qui vá.....

Y prou per avuy.

Ja tiran.

"Avans, una reyna empeuyava las joyas per conservar las colonias.

Avuy, s' empenyan las colonias per conservar las joyas."

Que pelin aquest ou, que l' altre ja 's cou.

També allá en Mallorca, en Weyler dispara un que altre canyonasso;

"El ex-gobernador general de Cuba, brindá pel rey y per la reina, *que mientras sean jefes del Estado*, ho son de la patria y del exércit."

Apreta, noy, apreta. Pitjor es aixó que taca d' oli.

¡N' hi ha un tip de ser rey constitucional!

Jo m' estimaría més tirá un carro.

Lo dimars passat, el catedrátich de dret Internacional, don Joan de Deu Trías, va donar la primera conferencia sobre 'l dret catalá, en una de las aulas de la facultad de Dret.

La concurrencia, molta; y 'ls aplausos molts y merescuts.

La reunió magna que la Joventut Escolar Tradicionalista, debía celebrar lo passat diumenge en el local del Circol Carlista, tindrá lloch demá, á las deu del matí.

Conti dita associació ab nostre decidit y entussiasta apoyo, y rebi nostra més cordial felicitació per los treballs que porta realisats fins avuy.

CARTAS DE FORA

Agramunt, 12 de Novembre de 1897.

Lliberals: Si bé es vritat que som pochs y pacífichs, per desgracia, 'ls carlins de aquesta vila, y si bé es vritat també que fins ara hi hagut no més que un *látigo*, per fervos ballar lo ball de 'l mico, com á descendents seus, de avuy endevant coneixereu un poch més nostre genit y serém, ab la ajuda de Deu, dos *látigos*, y entre 'ls dos vos farém ballar tots 'ls balls que sabrá tocá lo senyor Mestre ab lo seu *clarinet*, pero 'l principal será la *Polka saltada*. Ja 'm sembla que m' hi trobo, allá prop de la plassa major, á veurer com la ballan aquells homes tant *llanuts* y *forts de morro*.

Escolti senyor MESTRE TITAS li tinch de comunicar un assumpto. A mi 'm sembla que sería millor que la *polka*, 'ls la fessan ballar de dos ó de tres en tres perque aixís sentirán més bé l' *clarinet* y s' aprofitarán més, que no pas que la ballin tots á l' hora, perque d' eix modo n' hi hauría algún que no 'n participaría y á mi m' agrada que tots en participin, com es aqueixa la meva intenció. Bueno, pues, ho farém aixís com dich.

Animo, donchs, aymat *Carcunda de cal ample*, que aquí tens un company en tot y per tot, y á veurer si entre 'ls dos, 'ls sabém aplastar com una chapa.

Adiós burlescos lliberals de Agramunt, descendents del mico, hasta un altre día y sobre tot tiugueu cuida do ab lo que vos he dit.

Entesos ¡eh!

No cal que vos canseu á buscá per aquí y per allá per trobarme que tampoch hu lograreu.

Fil vos dono.

Queda de vosté son humil deixeble.

XUPELIS

* * *

Castellar, 10 de Desembre de 1897.

Molt senyor meu y Mestre: Alló que va dir un escriptor un día de que en aquest poble, los escriptors havían agafat una manía, casi bé resulta cert. L' Aranya 'ns ha ben amagat l' ou á tots nosaltres, al invitarnos, per conducto de vosté, á concorrer en la *lámina fantástica* que per poch, posa en estat de siti al nostre poble.

La reaparició d' en Flistis, fet un *estrólech*, ens ha causat un verdader goig, y ab la cartera plena de datos, de segú 's proposa, ab l' ajuda de 'n *Nasfregas*, *Laus Deo* y demés, acabar la campanya tan brillanment comensada, contra la hipocresía y demés farsas de per aquí.

L' hi faig á sapiguer, senyor MESTRE, que ara no estich contractat ab ningú, y per lo tan estich prompte á donar alguna estocada y á rematar á qualsevol toro que 's descarrili.

Disposi de son afectíssim.

LAGARTIJO.

* * *

Seu d' Urgell 1.º de Desembre de 1897.

Estimat senyor MESTRE: Molts se senten ferits per las canonadas que dispara ab tanta puntería LO MESTRE TITAS. Se creuhen alguns que 's parla per enveija, per odi, per no poguer representar lo trist paper de *cacich*, ó no poguer xupar del pressupost municipal..... ¡caborias! ¿Qué s' ha dit, fins ara, que no fos veritat y no estés á la conciencia de tothom?

Sápigan que, per prudencia, s' han omitit ó callat fets *memorables*.

Y ja vindrá 'l látigo per tothom, ja; no frissin. Per fugir del látigo de 'n TITAS, no hi ha com llaurar dret, y apartarse del vici.

Mes si aixís no 's fá, creguim que 'l folleto de que parlá "Un aymant de la moralitat" será un fet dintre de poch.

PERI JAN.

* * *

Sanahuja, 30 de Novembre de 1897.

Senyor MESTRE: Sembla que 'ls lliberals d' aquesta vila vareu sentirse ferits y ala trencats per ma anterior carta. Fa ja días que no han tret el cap per la finestra; mes, com hufa tan fort la tramontana y fá tan fret, deu ser que s' están á la vora del foch y no s' atreveixen á surtir per por de las fuetadas del MESTRE TITAS. Pero, si acás tornessin altre volta al balconet, y no van ben mudats, farém una eufilerada d' aquesta colla de *saltimbanquis* y 'ls farém ballar la jota ab castanyolas, pandero y ferrets, puig sería aixó molt d' época, ja que s' acosta Nadal.

Ja procuraré, lliberalets, donarvos alguuas llissonetas, que es cosa que us convé moltíssim.

Son humilt deixeble.

CHICH D' EN CHEN.

* * *

Alós de Balaguer, 2 de Desembre de 1897.

Caríssim senyor MESTRE: En aquesta vila hi ha una fadrinalla, que á escepció de tres ó quatre, volen anomenarse lliberals, y ni sols saben lo qu' es llibertat, ni lliberalisme. Per ells, la llibertat consisteix en dir mal de tothom, especialment dels carlins, burlarse de las professóns y demés actes religiosos; y si alguna vegada van á missa, es sols per fer soroll y mofarse d' uns y altres. Pero..... per fer aixó, s' ha de ser molt esquilat, y sino s' esposan á rebrer alguna pinya.

Miri, senyor MESTRE, si 'n son d' esquilats, que no 'ls falta més que la *sella* y las *morralles* y pujals hi á caball seus por de que tirin cap cossa.

Lo que sí, he de dirli, es qu' están molt grassos; y aixó es perque en los morralets de *La Campana* y *La Esquella* 'ls han donat molta *grana*, que 'ls ha agradat molt

Que aprofiti, matxos.

Son deixeble. GORRO-FRIGIO.

* * *

Tragó de Noguera, 3 de Desembre de 1897.

Senyor MESTRE TITAS: Compadeixi 'ns, estimat MESTRE, y sápiga que ab un alcalde que no sap dir una paraula, y un *alveytar* que se l' hi ha posat els pantalóns y l' amenassa constanment en portarlo á presidi, cóm anirán las cosas. El Menescal y 'l Secretari, son dos cosas y una mateixa bestia..... dich, persona, y l' hi té á compte atemorisat al alcalde, perque d' aquest modo fá lo que l' hi dona la gana y 's va menjant 'l pressupost d' aquest petit poble, que apenas conta 1000 ánimas. Ab los mils rals que 's cobra, podría haverhi un altre secretari que sapigués escriurer y tingués una mica d' ilustració, y aixís no'ns trobaríam en que, quan un contribuyent necessita de l' alcaldía algún expedient, certificat, etc., ha de pendrer las camas y anarsen á Ager ó Avellones, pobles distants cinch horas de nostra població, perque 'l secretari no sap per quin cap comensar.

Ja ho veu, senyor TITAS; tingui compació de nosaltres y mani á son deixeble.

UN CORRELIGIONARI.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 18 DE DESEMBRE DE 1897. NUM. 26.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llocbs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

CUADROS..... AL VIU

Soldats trossejats en Guisa,
Mac-Kinley fet un bacó,
y en l' hermós escut d' Espanya
un borrego en lloch d' un lleó.....

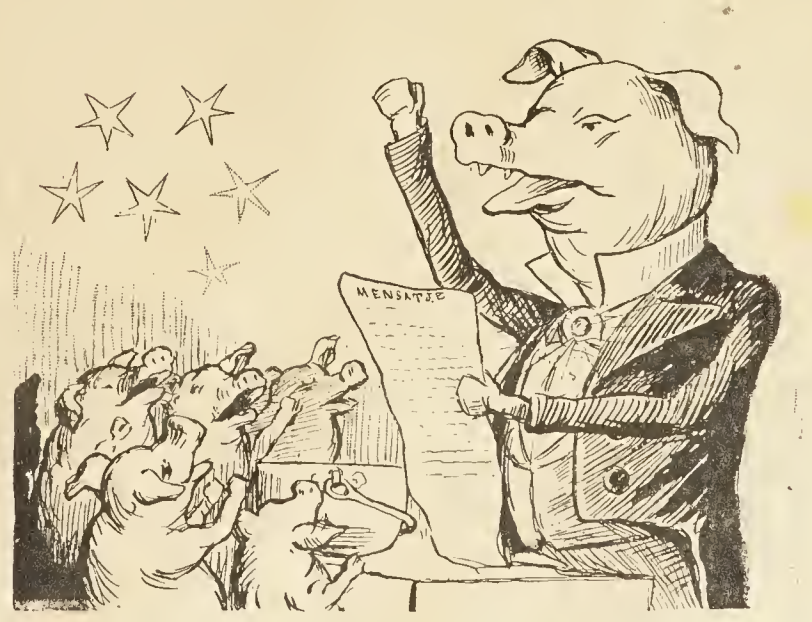

En Weyler *llensant* sas tropas
sobre dels Estats Units.....
¡Ab pochs *lances* com aquestos
sí que á fe estém ben guarnits!

AVÍS

Fem present á tots los que reben LO MESTRE TITAS sens estar suscrits, que 's dignin avisar si volen continuar rebent'lo, del contrari, desde 'l próxim número susprendrém l' envío.

Els horrors de Guisa. — El mensatge de Mac-Kinley.—Assamblea romerista.—El Sagasta d' ahir y d' avuy. — Weyler en Madrit.

PESAR de la autonomía, concesió que, segons nostres grans polítichs, havía de fer caurer de las mans dels insurrectes las armas y aplacar la criminal sanya de son miserable cor, los fills espúreos d' aquella terra han comés lo mes gran dels horrors que registra la actual guerra de Cuba.

La població de Guisa ha sigut víctima del furor dels rebels de la manigua, com si diguessem, de aquellas fieras del bosch.

La tropa va fer una defensa desesperada, mes sucumbí per efecte de las canonadas de dinamita y de las ametralladoras.

La matansa que feren los insurrectes al apoderarse de Guisa, causa horror y espant.

Allí s' han trobat cadávers carbonizats; cossos lligats ab alambres á las reixas de las finestras á fí de que moríssin víctimas del foch; criaturas y donas descuartizadas y pous y fossos plens de restos humans, y en las palmeras que rodejan la població, cadávres penjats en diferents y violentas posicions.

¡Y aquest espectacle espantós y horriblement salvatge, te lloch als pochs días de ser firmat per la Regent lo fatídich decret concedint á Cuba la autonomía....!

* * *

Per frescura no n' hi ha un altre com el gobern d' en Sagasta.

Perque, mirin que afirmar que 'l mensatge de Mac Kinley es un document inofensiu, y hasta amistós pera Espanya, es *un colmo*, un despatxament tan descarat y cínich, que 'ns indigna y subleva mil vegadas més que 'l mateix desvergonyiment d' en Mac Kinley.

Y mirin que 'l llenguatge d' aquest brétol 's mereix únicament una escupinyada á la cara y una bofetada que l' hi aixafi 'ls nassos.

¡Mentida sembla que 's tolerin provocacions y bravatas semblants d' un indecent cansaladél

Y aquí 'n copío algunas á fí de que 'ls nervis dels meus lectors estimats se sacudeixin una mica.

«Que nostra política á Cuba fou una política de rapinya y d' extermini; que las ordres brutals de 'n Weyler indignavan al mon civilisat; que no concedeixen la beligerancia als insurrectes perque 's veurían privats de transportar armas y municions á Cuba; que 'l gobern dels Estats Units se reserva la llibertat de arrivar á la intervenció armada si dintre poch no s' afirma la pau en Cuba....»

Si aixó no es un insult descarat y afrentós pera Espanya; si aquest llenguatge no es cínich y vil y altament ofensiu, que vingui donya Virtudes y donya rabes freigits y que ho diga.

Fins rabia dona l' escriurer, al contemplar al poble espanyol, fet un burro de carga, que ni 's sent de las garrotadas..... ni 's recorda de que un burro pot tirar cossas.....

* * *

Negar la llum del sol sería, negar la importancia política que ha tingut la Assamblea romerista celebrada la passada senmana en el frontón Eustal-Jai de Madrit.

El carácter batallador y la elocuencia del exministre conservador senyor Romero Robledo, eran més que suficients pera que aquell lloch fos invadit per la multitut desitjosa d' escoltar sátiras y frases punxants que 's clavan en l' enemich com una fletxa.

Las fuetadas del contrari, son ja previstas, y per lo tan, no couhen tan; mes, las d' un *compinche*, las de qui ha remenat també l' olla del pressupost, son més sarcásticas y apretan més.

Y á fe que alguns reberen de valent; mes, d' un lliberal sols podem esperarne, quan més, la veritat á mitjas.

Apuntemne alguna cosa:

«Els homes que gobernan se troban alucinats y per aixó cometen las equivocacions y errors que comprometen los sagrats interessos *de la monarquía*.»

Y aquí en Romero hauría dit millor..... de la patria.

«En Weyler está predestinat per Deu pera salvar la patria....»

¡Home, homel Tan com aixó, en dupto; pero, molt podría fer sí..... 's determinés á pendre un altre rumbo.

«Respecte las aberracións del general Martínez Campos.... las dispensa.....»

Donchs jo, no. Perque las aberracions que 's tenen en perjudici dels altres, las detesto.

«La conceció de la autonomía constitueix una vergonya y sols guía al Gobern el desitj d' alcansar la conmiseració dels Estats Units.»

Chócala noy; ets un *pollo* en tota la extenció de la paraula. Si aixís parlessis sempre, fins et *dispensaría* la meva amistat.

«La autonomía ens obligará á que desapareixi de nostre escut el lleó, sustituintlo per un borrego.»

Y aquí deuría haver afeigit; un borrego ab las tripas fora de la pancha.

«Nostres pares lluytaren durant set anys en los camps de Navarra, Aragó y Vizcaya pera conseguir el sistema parlamentari.»

No descarrilis, Paco, que 't farás *mal bien*.

«S. M. la reyna debía contestar al mensatge de Mac-Kinley....»

¡Ay, Paco, que en vas d' errat de comptes! Lo que dirá donya Cristina. ¿A mí con esas?

«Si 'ls mártirs de nostra independencia alsessin sas llosas sepulcrals, (aquí en Romero debía recordarse de 'l Tenorio) podrían preguntar:—¡Sagasta! ¡Moret! ¿Qué haveu fet de la dignitat del exércit, per l' honra de la patria?»

Y ells podrían contestar: las havém fet ab sanfayna.

Y en Romero, exhalant un dols suspir diu:

«¡Benehits los reys que reijeixen paíssos constitucionals y parlamentaris!»

Sí, Romero, sí; tens tota la rahó, *benéits*.

* * *

¡Cómo cambean los tiempos!

Aquesta exclamació se m' acut, al llegir las paraulas tan en consonancia ab la protesta de la minoría carlista sobre la autonomía de Cuba, pronunciadas per en Sagasta en la Congrés, l' any 1894, contestant á las declaracions autonomistas de Salmerón.

«Lo que vull dir es que la nació espanyola no ha derramat la sang ni gastat los seus tresors en la manigua, pera preparar á la emancipació aquellas regions, perque pera aixó no hi havía necessitat de sacrificar tantas vidas, ni de gastar tans millons..... Espanya vol que las provincias espanyolas d' Ultramar sían sempre espanyolas y que formin part de la nació las provincias de Cuba, Puerto Rico, etc., etc.»

Y ja en 1893, contestant al discurs de 'n Labra, deya:

«....Es impossible fer avans las reformas políticas que las económicas. Jo no só dels que diuhen, *sálvense los principios*, y *piérdanse las colonias*, sino dels que diuhen; *sálvense las colonias*, y *piérdanse los principios*.»

«Tinch molta por á la autonomía, molt exposada á que vingui tras d' ella la independencia...., per aixó retxasso la autonomía..... Pero, autonomía en lo polítich, *algo* que debiliti la soberanía de la nació, aixó, jamay; aquesta es la barrera insuperable que hi ha entre els autonomistas y 'ls lliberals.»

Ganas me venen de agafar aquestas cuartillas y refregarlas pels nassos de 'n Sagasta y dirli:

¿Y tú, trapassé insigne, ets aquell Sagasta de allavors?

¿Cóm es possible que avuy desfassis ab los peus lo que ahir feres ab... las potas?

Apaga y *vámonos*.

* * *

Ja tením en Weyler á Madrit, sent objecte de visitas, amoretas y obsequis.

Va sortir de Barcelona sens que ningú 'n sapigués res, y en la vila del Os el reberen dignament, á pesar de que 'l Gobern procurava ocultar el viatge del citat general.

Alguns volen suposar que 'ls carlins de Madrit s' hi arriman perque avuy, en Weyler, es un sol qu' escalfa bastant.

Res d' aixó, al contrari.

L' actitut dels carlistas envers en Weyler, demostra patenment que nosoltres, quan se tracta d' honrar á homes dignes de la Patria, no veyem colors, ni distingim políticas, ni tením ni volem enemichs.

Estém molt per sobre de certas miserias.

SAID.

SEMI-VISITA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Puig cada jorn s' aumenta, Sr. Titas,
la fama del seu ja célebre estudi,
no faltarán mas lleals semi-visitas
mentres V. son método no mudi.
Avuy, tot contemplant com entregava
als deixebles d' Olot lo cartipás,
m' he posat (perque 'l temps no m' apremiava)
á escoltar la llissó y hasta 'l repás.
Vosté ja m' ha sentit quan tots llegían
que colocantme jo aprop del Peret
he bufat lo clatell dels que dormían,
los quals s' han aixecat mitx morts de fret.
Ja 'n te molts que responen ab palica
y tot sovint llimpían lo fusell:
aquets, atents, en tant que V. esplica
fan notas en un llibre ja un xich vell.
Tant en lo que V. als alumnos deya
com en lo que algun d' ells molt be respón,
hi oviro 'l dols recort de lo que feya
un sant varó que ja ha fugit d' eix mon.
Y en lo conmemorar dels Reys la festa,
resolguent estrená un altre vestit,
dona vosté una proba manifesta
de que segueix sa escola ab molt profit.
Es de llohar que, com V. diu, sía
aquest profit per l' ánima y pel cos:
per l' anima, allunyant la tiranía;
pel cos, perque obtinguém promte repós.
Vaji seguint intercalant vinyetas,
á més de la que hi ha en primera plana,
qu' encare que s' hi perdin més pessetas,
ne rebrán dany l' *Esquella* y *La Campana*.
També á Olot he trovat á eixas bandarras,
enmantzinant al poble ab la pudor
que despedeixen, tot movent las barras
per dí alguns mots que van de dret al cor.
Un día 'm vaig trovar jo devant d' ellas
y sens dir que 'ns volían aixelar,

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

guarnidas ab nivells, compás y estrellas,
á menjar vert me varen convidar.
Mes, com en quan á aucell, no sento gana,
de res més que del triomf de la vritat,
lo que vaig fé á l' *Esquella* y *La Campana*
llavors no més va ser, girá 'ls lo plat.
Pro, al día capital, que ja s' acosta,
de desbratar son criminal complot,
vosté podrá tornarme la resposta
de si es cobart o nó!

L' AUCELL D' OLOT.

EN EL OLIMPO

E nom únicament conexíam al distingit jove y notable poeta don Joseph María Grau García, redactor de nostre estimat colega el *Correo Catalán*.

Havíam llegit moltas de sas poesías publicadas en diferents periódichs carlistas, y en ellas descubríam rasgos de verdader poeta, de notable literato, y aptituts envejables per cultivar la primera de las *arts bellas;* mes desconexíam per cumplert al senyor Grau García, com autor dramátich.

Dissapte passat, ab motíu de la funció que la companyía d' aficionats del Círcol Tradicionalista de Sarriá, dedicá als carlistas de Barcelona y en honor del esmentat jove senyor Grau, va 'm fernos cárrech de lo molt y bó que pot esperarse de qui reuneix tan altas dots, als 22 anys, per llensarse á la carrera literaria.

Las obras posadas en escena en el Olimpo, totas originals del senyor Grau, foren tres.

La Cruz de Sangre, drama en tres actes y en vers, en el qual hi ha escenas dignas d' un mestre, y situacions ben buscadas y d' un efecte verdaderament dramatich.

En totas las obras, y d' un modo molt especial en aquesta, sembla que 'l autor haigi volgut fer la apología de la bandera tradicional. Pot be dirse qu' es ben *filla* de son *pare*, tan es el pur carlisme que per tots cantons respira la obra. Res més vil y repugnant que aquell comandant liberal (Miguel), ni res més caballeresch y noble que 'l oficial carlista (Carlos) quals valor y honrats sentiments atrauhen las simpatías y entussiasme del públich. Carlos es el personatge més ben redondejat de *La Cruz de Sangre* (també 'l més important) encare que 'ns sembla que, en lo segón acte, quan boitx, aquell brusco retorn á la rahó es poch natural.

La trama es ben urdida, interessant l' argument, el llenguatge florit, la versificació exuberant de imatges hermosas, y si be en l' acte tercer hi notarem algunas escenas molt parescudas al *Don Alvaro*, ne fem gracia molt justament per alló de: per seguir lo vol d' un águila es precís ser águila.

El Abismo, epissodi dramátich en un acte y en vers, es en el que 's revela el senyor Grau García com autor consumat, tan per los cuadros eminenment dramátichs com per la naturalitat en que 's mouhen los personatges. D' aquests, el mes simpátich y acabat es el del cegu, (Blas), sens que volguem dir que 'ls demés no siguin ben pintats y estudiats ab verdader carinyo; pero, es que 'l cego esta sempre en situació; es tot un cego. En aquesta obra, el senyor Grau García fa gala de possehir l' art de fer moure 'ls personatges en la escena, sens forsar las situacions, sens violentarlas, y per aixó debem manifestar que *El Abismo*, es aixís com una especie de *Puñal del Godo*; una capseta, petita, pero artísticament sinzellada.

El Abuelito, es un juguet cómich-lírich en un acte y en vers, en el qual prenen part, com á principals personatges, un nen y una nena y el *abuelito*, qual personatge es secundari apesar de ser, com indica 'l titol, lo protagonista. En aquest juguet 's manifesta el senyor Grau García com á poeta xispejant.

Los nens Teresita y Vicente Casasús, de 7 y 9 anys respectivament, ens deixaren parats; en especial el nen Vicente, demostra un memorión terrible y una precocitat notabilissima y una soltura superior.

L' autor don Joseph María Grau, qual retrato publiquem, honrant així nostre periódich, fou cridat diferents vegadas á la escena entre 'ls merescuts aplausos de la numerosa concurrencia, (tota llanuda) que omplía el teatro.

Lo desempenyo y la interpretació de las obras foren de lo millor que havem vist, tractantse d' aficionats.

Tan la senyoreta Arasa, com los senyors Vázquez, Larrotcha (M.), Rocabert, Monforte, Larrotcha (J.), Casals y Vila estigueren sempre en situació, y d' un modo especial el senyor Vázquez que 'n degué sortir reventat.

Tan al senyor Grau García, á qui tinguerem l' honor de saludar, com a tots als actors felicitém desde aquestas columnas per l' éxit de la funció del dissapte passat al Olimpo, ahont se reuniren, com en familia, multitut de carlistas de tots los Círcols de Barcelona.—S.

Juventut Escolar Tradicionalista

Lo diumenge passat va tenir lloch en lo Círcol Tradicionalista la reunió d' estudiants convocada per la Junta escolar interina, estant present un delegat de la autoritat gobernativa.

Usaren de la paraula los senyors Vilahur, Canaleta, Subirá, Pascual, Alós, y Font y Fargas, llegint aquest últim los telegramas que 's dirigian al R..... y al Exm. senyor marqués de Cerralbo.

Per indicació d' un estudiant del Seminari, va acordarse que 'l Seminari fos considerat com una facultad, que tindrá 'l seu delegat general y un representant en cada curs.

La concurrencia d' estudiants era numerosa y l' entussiasme gran.

¡Animo estudiants carlistas de Barcelona! La Causa espera molt de vosaltres.

De segú que vosaltres no sou dels que veníu, fa dias, movent gatzara en la *Universitat* por *mor* al os bertrán.

—

Per la nit del citat diumenge, se celebrá una vetllada en el mateix Circol dedicada á la Joventut Escolar.

Presidí l' Exm. senyor Duch de Solferins, reinant l' alegría y entussiasme entre la numerosa concurrencia.

—

També fou brillant la vetllada que la Joventut Católica celebrá 'l dilluns en honor y gloria de la Verge Inmaculada.

Tan la part musical com la literaria, foren notables, rebosant distinguida concurrencia los salons d' aquella simpática Academia.

¡QUE CRIDIN!

STIMATS deixebles; bé sabéu que ja fa temps, que dura en sentit dels descamisats, la tongada de festa pels carlins, es dir festa al revés, trevall incansable, puig un día passan armas per la frontera d' Aragó, altre día s' aixecan partidas en la provincia de Huesca, un altre pasan cuatre mil fusells per la frontera Navarra, més tart amagan deu millóns de granadas y bombas de má en diferents pobles, altre que han introduhit cent millóns de cartuchos sistema Llorens, que hi ha cinch centas mil llansas, y altres tants sabres y vuit cents mil caballs, destinat tot als partidaris de don Carlos; que 'ls somatents son tots carlins, que 'ls círcols s' omplen de militars, qual únich desitj es proclamar al Rey; y nosaltres, que estém quiets entre mitj de tan burgit, deplorém vivament que no sigui veritat tanta abundancia, perque de la esquena dels embusteros, pillos y lladregots que ho diuhen, ne faríam las estelletas.

També sabreu segurament, que los que tals ximplesas y mentidas fan rodolar, sou uns periódichs escrits per una colla de semi-homes, dividits en tres categorías; primerá, pillos que escriuhen lo que no senteu; segona, burros que escriuhen lo que 'ls hi diuhen y tercera, brutos que escriuhen lo que pensan. Aquets últims, son los que veuhen las llumenetas que 'ls hi ensenya lo deu Baco y que tan nos faríau riurer, si no fos la compassió que sentim per aquells desgraciats.

Los burros (segona categoría) eus fan fástich; sentim per ells sols despreci, perque 'ls infelissos no serveixen per altre cosa que per portar carga, rebrer garrotadas de boig, dejunar quan no hi ha grana, revolcarse quan s' entosoneixen y enfitarse lo dia que l' amo 's descuida 'l sach de la grana y 'l cova de la palla. Aquets no fan foch ni fum.

Mes los de la primera categoría ó sigan los pillos, ja es altra cosa. Tenen per principi viurer per menjar, fer rals, vinguin en la forma y manera que 's pugui. No tenen cor, en ells sols tenen vida exuberant los vicis, que 'ls tenen lligats de cos y ánima y per satisfer los quals son necesaris molts rals. Per aquets son capassos de ferho tot es dir, no ferho, perque hi ha molts entrebauchs, mes ja s' enginyan per ferho fer, lo qual ha estat sempre la seva mónita y per aixó son pillos. No 'ls tenim o li, perque no sabém sentirlo, pero sí que per bé de la societat voldriam poguerlos aplicar tot lo rigor de la Lley y quan aquesta no servís, portarlos, per exemple, al mitj de Africa ó á certs cantóns de l' Oceanía. En cambi ells, als carlins, voldrian passarnos á foch y á sanch, destruirnos á nosaltres y á tota la nostra descendencia per acabarnos de cop, y en cambi, nosaltres, al portarlos en cas extrem als punts indicats, no faríam mes que protegirlos puig allí podrían arribar (ells que tenen manya) á ser reys ó presideuts de república. ¿No us ho sembla que hi ha diferencia?

—¡Oh senyor Mestre! no fassi cas de lo que diuhen los republicans, perque tenen molta llenguata; haventnhi un que s' hi torna, ja fujen.

—Be ho sé prou; ja 'ls conech; molta fressa y pocas nous y tan es aixís que no cal mes que repassar las sevas campanyas. ¡Moriu los carlins!! deyan; y aixó procuravan, quan trobavan algún pobre vellet que anava á missa, y semblant á lo de la crema dels convents, en que deixaren intactes aquells en que hi trovaren homes decidits á rebrels, enviánloshi confits y prunas, y passant en cambi á sanch y foch altres, en que hi trovaren mártirs que per armas sols esgrimían lo prech de la oració.

Y apropósit de la valentía d' aquesta classe de gent recordo, que en la ciutat de Barcelona hi havía unas quantas dotzenas de perduts, que tots los dias movían gran xibarri, puig portavan los fusells als dits, disposats á tirar cuatre balas á tots quants portessin escapularis, que per aquellas hieuas, era senyal inequívoca de ser carlins, fent lo valent ó més ben dit, lo pinxo, creyentse ser uns Cids ó unos Paredes, de qual opinió participavan la majoría dels ciutadans pacífichs. Ja cansats de fer tropelías en la ciutat y moguts per lo ¡tol-lé, tol-lé! dels que no tenían pels á la llengua, 's determinaren á surtir á operacións per acabar ab los cuatre descamisats que tenian la poca vergonya, en temps de tanta llibertad, de cridar ¡viva Deu, la Patria y el Rey! Se organisá una columna y

DE DON CARLOS DE BORBÓN **3'50 pessetas**

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

ja al moment de anar á formar, ne faltaren molts á llista, pero ¡va! deyan, no hi fa res, aixís quedarem los més valents! Se municionaren, ompliren de gom á gom las botas y emprengueren la marcha, després de unas quantas alocucións plenas de esperpentos, que 'ls inocularen l' ardor bélich en tal grau, que marcharen disposats á aplanar de la primera embestida la montanya del Montseny.

Més ¡oh desgracia! al arrivar á San Andreu, á molts ja sels hi havían espatllat las espardenyas y 's tingueren que retirar: anaren tirant amunt y succehí la mateixa operació en cuantas poblacións passaren y per fí arribaren, cansats, reventats é indisposats del ventre efecte de tantas fartaneras á Caldas de Montbuy. Després de haver descansat un bon rato, s' entussiasmaren contant las gloriosas victorias guanyadas, mes, ¡malehida pega! allí s' enteraren de que 'ls cuatre descamisats dels carlins voltavan per aquells encontorns y ¡xim! ¡xim! ¡xim!—¡A trovarlos!—deya el jefe; y responían los valents á sas ordres ¡que 'ns venen! ¡traidors! ¡nos volen fer asessinar! ¡no hi aném á trobarlos! Conmogutlo jefe per la honrosa disciplina y valor probat de sa maynada, dona ordre de retornar á Barcelona; renaix la alegría, lo cos de aquella gent se robusteix de valentía, fora exclamacións, no mes renechs y ¡xim! ¡xim! ¡xim! camas ajudeume cap á la ciutat comptal á fer lo fatxenda y esplicar sas proesas lladroninas, únicas de aquella campanya célebre en los anals de la gran República, de la que ne sortiren sens novetat ni cap baixa per efecte de las balas.

Ja veyéu donchs si 'ls conech de temps, pero lo que segurament no sabréu vosaltres, es que los que tinguiren lo valor de arrivar fins á Caldas, no fossin mes que los de la segona y tercera categoría, es dir la gent del bronze, puig los de la primera ó sigan los pillets, seguint las reglas de la seva escola 's quedaren á desorganisar y saquiexar las caixas (no de cuartos) de las ciutats á las que 's creyan no podían arrivar las balas dels fusells carlins.

Bons per baladreixar de lluny y amagats detrás del escriptori de las redaccións dels diaris, pasquins de sas baixesas, desvergonyiments y cobardía, pera que al moment que veuhen un puny que s' aixeca per ensorrarlos la clepsa, ja 'ls teniu ab las agallas acabadas.

Donchs tal classe de gent son los que cridan contra 'ls carlins, no moguda per altre cosa que per la por y en vista de que als trevalls que fan ningú respon perque no 'ls creuhen, y sols contan ab una camarilla que ja tots coneixém que sols desitja ferse 'ls seus, per després passar á ser legalistas y está clar, per tapar aqueixos trevalls fets en las logias masónicas al objecte de que la massa neutra, amant de calma y quietut no s' enteri, cridan continuament ¡al llop! ¡al llop! ¡que venen los carlins!

¡Lliberals de tota mena! sou uns pastanagas y ja podéu cridar ja, que de por no 'ns ne feu gens ni mica y estém tan convensuts que no sabéu fer mes que fressa qué si avuy per demá 's vulgués fer la prova, llisenciant á tot l' exército de la patria, perque en éll tots hi tenim part y nos ho haguessim de fer, á las dos horas de comensar la feyna ja no 'n veuríam cap de vosaltres ni per medicina.

De conseguent, estimats deixebles, quan us xiulin las orellas á causa del terratrémol de brams de gent lliberal y republicana, no havéu de dirlos altre cosa que ¡menos soroll y més feyna! ¡baladrers!

Lo Mestre Vell.

FUETADAS

A visitat nostra redacció el primer número del senmanari *La Esperanza*, de Cuenca, ab qui gustosament establirém el cambi.

Rebi el nostre mes cordial saludo.

L' *Orfeó Catalá* ha sigut víctima d' una denuncia, en la qual se l' acusa de defraudador del Estat.

La Junta del *Orfeó* ha negat de que la tal institució siga una *escola* de música, sino una societat coral, com las altras, dedicada al perfeccionament musical dels orfeonistas.

Segóns s' assegura, l' *Orfeó* es objecie de la enveija.

Ho sentim, perque l' *Orfeó Catalá* es una societat qu' honra á Catalunya y gosa de las totals simpatías del poble.

«La enveija, Millet, la enveija;
tan sols l' enveija y res més.»

Ja tením á Weyler en Madrit, disposat á ser sarandeijat pels uns y pels altres.

Que si en Weyler ha topat ab la Regent.

Que si 's fará carlí.

Que si 's fará republicá.

Fins diuhen que s' entendrá ab en Nocedal.

¡Bufa!

Per lo que 's veu, es probable que 's ficará al *cotarro* romerista.

Que l' adula d' una manera descomunal.

Lo que sí es veritat, es; que la manifestació dispensada á Weyler, si no fou grandiosa, fou expontánea y entussiasta.

Diguin lo que vulguin los periodistas de gran circulació y de gran barra.

Ja que 'l senyor Collaso fá tantas visitas á las barriadas faltadas d' urbanisació, l' hi supliquém al menos que 'n tregui profit; val més que no prometi tan y que fassi més, puig que 'ls propietaris no entenen de política.

Aquells barracons safreitx del Passeig de Gracia y Diagonal, ¿que 'ls guarda pera rentar la camisa á certs concejals?

En las oficinas de edificacións y ornato de Casa la Ciutat, sembla que 'ls arquitectes hi deurían tallar el bacallá.

Donchs, no senyors.

Allí manan y disposan tres ó cuatre mestres d' obras, que apadrinats per algúns concejals, se las pintan qu' es un gust, y apenas si saben lo qu' es fer un ambant.

¿Eh, que ho deuhen pagar bé?

Recordem al senyor Larroca, que en lo carrer Nou, enfront la casa Güell, s' estira la orella al gat d' una manera escandalosa. De aquella casa, alguns van molt sovint á visitarlo, y deuría recomenarlos, especialment á n' en Gracia y Victoria, que té mes agallas que 'l cego Planas, que posés fí á n' aquell *estirament gatuno.*

Las cosas, claras, y 'l burro, de nap.

Segóns ens escriuhen de Tona, el procés en que está embolicat l' Alcalde d' aquell poble, sobre la justificació d' uns gastos que importan 600 duros, sembla que ja está arreglat.

Engreixá als matxos ab grana es lo que importa.

Los lliberals son aixís.

En cambi, per la falta d' aygua en aquell poble, tot sovint y arrelan las epidemias, com vá succehir l' istiu passat.

Que vaigin sonant els músichs, y 'ls contribuyents que ballin la dansa de la gana.

La barra que tenen los lliberals, es inconmensurable.

Ells ho pasteleijan tot, en tot se fican, de tot fan mánegas y á tot s' atreveixen.

Escoltin.

Días passats, quan se parlava de nombrar successor al cardenal Sancha per l' Arquebisbat de Valencia, tres *conspicuos* lliberals sostenían aquest interessant diálech, en casa d' un d' ells:

—Ja saps, noy, que 'l vostre senyor Bisbe us abandona?

—¿Vols dir?

—Aixís ho diu en X..... (un nom molt conegut en Barcelona.)

—¡Aixó sí que no pot serl M' interessaré en contra.

—Noy, tu cantas com un *rossinyol*, pero quan en X..... ho diu, peix al cove.....

—No será.....

Y 'l següent día, un home encarterat de Madrit, llegia una carta, en la que hi constavan las següents textuals paraulas:

«..... y mil otras razones, todas dignas de tenerse en cuenta, si no bastara la de *haber extirpado por completo el carlismo dentro de su diócesis.....*»

Ja ho veyeu, lectors.

Los diputats lliberals son una peste; creuhen tenir un rey al cos y fins tenen ja la ossadía de dir:

Aquest Bisbe no 's mourá d' aqui; aquell anirá allá.

¡Pobre Iglesia!

¿Y encare es possible que hi haigi qui cregui en si 'l Papa ha de manarnos sostenir las actuals institucións que toleran diputats més ó menos *cantadors* que 's permeten el luxo de escriurer semblants tonterías y atribuir actes falsos á un digníssim Prelat de la Iglesia?

—Y consti que dich diputat, y no *ex*, perque 'ls vigatáns s' espinyin..... els llabis y no sápigan de qui 's tracta.

¡Saberuts!

CONTESTACIÓ Á LA "SÚPLICA"

Sr. D. Jon Maquir

Estimat deixeble: Arrivá á mon poder la teva súplica, causantme estranyesa en un principi, mes, després 'm creguí que havías equivocat la direcció, puig suposo que no deurias fer com aquells que, quan 's tenen de dirigir al Capitá General per algun assumpto militar, dirigeixen las súplicas al Senyor Bisbe, ó vice-versa.

La escola del Mestre Titas té un Director y aquest mana y disposa qui son los que poden donar llissons als deixebles. Jo, per més que he sigut sempre atés y respectat, degut segurament als molts anys de humilts serveys prestats, sí be sens cap classe de condició de las que avuy día 's tarifan, mes si ab tota la bona voluntat del meu cor, no soch quí per contestar de un modo satisfactori á lo que tú desitjas y demanas. Per lo tan, et recomano que 't servescas passar per la escola á parlar ab lo senyor Director y exposarli la teva pretenció, mes, si 't plau avans ferme una visita al objecte de ferte una miqueta de costat, tingas la seguretat de que faré quan puga.

Lo que sí 't recomano, es: que no demanis res més per escrit, perque com que á la escola hi assisteixen tans deixebles, no sabém de que 's tracta y Lo Mestre Titas no atent més que als que venen donant son verdader nom.

Agraheixo las tevas raspalladetas laudatorias, pero 't participo que jo ja he fet á tots y tinch la pell y 'ls ossos ressechs, efecte de un mal crónich; per lo tan, lo meu cos es refractari á la infló.

Ton afectíssim,

Lo Mestre Vell.

N. B.—Lo senyor Mestre Titas acaba de participarme que per sota la careta que portas t' ha vist la fesomía; que sab que 'ls teus antecedents son bons y ta conducta inmillorable: y que per quals motius pots passar, quan vulguis, á donar llissóns als deixebles.

CARTAS DE FORA

Girona, 9 de Desembre de 1897.

Senyor Mestre Titas: En aquesta ciutat s' estira, sens compació, la orella al pobre Jordi; prou ho ha dit en *Cristófol.*

Aixó no 'm causa gens d' estranyesa, puig qui pot y deuría evitarho, demostra posar en consonancia sos fets ab las paraulas que pronunciá, fa poch temps, en certa solemne ocasió. Tampoch estranyo lo silenci de la prempsa local sobre aquest escandalós assumpto, puig sent en sa majoría lliberal, no es estrany que 's converteixi en encubridora de tots los vicis.

Es ja del domini-públich que la prempsa cobra 'l barato, y 's diu per tot arreu y 's ficsa fins la cantitat que cada periódich percibeix, y ahont se cobra, y qui la paga.

Y com que aquests insistents rumors podrían redundar en perjudici de la dignitat d' un company nostre, esperém que 's fassi llum sobre aquest assumpto, del contrari parlarém més clar que l' aygua ja que á las columnas del Mestre Titas no poden arrivarhi las iras del nostre gobernador.

Cucut.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY I. BARCELONA, 25 DE DESEMBRE DE 1897. NUM. 27

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª -◆- La correspondencia al Administrador.

UN NADAL ESPERAT

Aquests galls son los que ab l' ajuda de Deu, ens menjarém l' any que ve.

Nostres aymats lectors quedan convidats á la taula nacional.

Que no'n falti un.

Y que vingan ab las dents esmoladas.

¡Felissas!

AS campanas, las illuminacións de carácter oficial y la *Gaceta*, anunciaren días passats que la pau en Filipinas era un fet..... á 15 días vista.

Es dir, será una realitat el día en que 'ls jefes de la insurrecció tágala s' haigin entregat al general Primo de Rivera.

Y aquí sí que s' ens ocurreix preguntar: ¿Per qué no s' ha esperat lo día 27, día ficsat pels gefes iusurrectes pera entregar las armas y regoneixer la superioritat de las nostras?

Dos mesos fa que 'l gobernador general del archipiélach ve parlantnos de la presentació dels cabecillas y durant aquest temps s' ha pogut madurar lo plan; y al veure que 'ls insurrectes eran tractats ab tanta deferencia y benignitat, ¡Deu sab las agallas y exigencias que s' haurán permés aquets eterns enemichs de la patria!

S' afirma que la guerra de Filipinas haurá terminat en las condicións mes satisfactorias pera 'l honor d' Espanya y del exércit, y que no podía aspirarse á cap altre resultat que 'l de una especie de pacte ó de conveni.

Vinga aquest pacte, vinga aquest conveni pera acabar la guerra d' aquell país, si no ha ser en mengua y deshonor de la mare patria, que prou mengua y prou deshonor son per ella lo veures supeditada á la vergonya política d' una colla de pesseteros.

El *Correo Español* de Madrit, exposa 'l modo y forma ab que contestarían al mensatge de Mac-Kinley, si fossin poder los carlistas:

«Donar los passaports al ministre yankée en Madrit; enviar á Cuba tots los barcos de guerra útils; relevar al general Blanco y enviar de nou al general Weyler ab encárrech d' organisar forsas de desembarch pera la Florida; expulsar inmediatament del territori cubá, á tots els súbdits nort-americans; Don Carlos renunciaría á la llista civil pera destinarla als gastos de la guerra.»

«Ademés, en cas necessari, el primer soldat que aniría á la guerra sería don Carlos, el segón don Jaume y el tercer don Alfons, perque en los moments suprems en que perillan l' honra y la dignitat de la patria, es precís posar en la balansa de la fortuna la corona, el cetro y la espasa pera posar á salvo l' honor de la bandera nacional.»

Vetaquí un programa valent, digne y resolt enfront del mesquí, rastrer y débil que normalisa 'l de nostres infortunats gobernants.

Que 'l país jutgi, que trihi y que veigi quin es el programa que compendia 'ls desitjos del verdader poble espanyol.

Y pera que 's veigi quí es el que avuy dirigeix los destins de nostra desgraciada patria y 'l que manega las cireras del contribuyent, en la próxima senmana publicarém un número extraordinari en el que cantarém las glorias de don Mateu en una hermosíssima auca *ratolinesca*, dividida en 42 cuadros originals de nostre company don J. Jutglar.—SAID.

FUETADAS

A Redacció de LO MESTRE TITAS desitja que 'ls nostres estimats lectors passin unas felissas Pascuas, y que no sigan aquestas las últimas que celebrin en aquesta vall de llágrimas.

Que Deu ens protejesca de la fiera lliberal y que 'l gall 'ls aprofiti.

L' Aguinaldo ha dit al gobern:—Jo 'm sometería si 'm faciliteu recursos.

O més ben dit.—¿Quán m' en doneu de la meva sumició?

A l' Aguinaldo y al general Primo me 'ls represento com dugas peixateras que 's regateijen una cipia.

L' honor d' Espanya es ja materia cotisable.

Y, ¡*alante*!

En Weyler ha fet una visita als Marqués de Cerralbo y Mella.

D' aixó en treuhen punta algúns maliciosos.

No, *chicos*, no; podeu per ara dormir tranquils; deixeuvos de cábalas y de camándulas.

Que encare restan bons caballers en aquesta hidalga terra.

Per lo que 's veu, vosaltres desconeixeu lo que es la cortesía.

¡Sabatas!

Sembla que 'l senyor Falqués en la cuestió dels arquitectes y mestres d' obras, está disposat á jugarse l' última carta á favor dels últims.

La cosa 's comprén fácilment; entre 'ls mestres, un arquitecte, per burro que sigui, es rey.

Y 'ls arquitectes potser l' hi ensenyarían cóm s' han de fer las *montanyas del Parch*.

Y d' altres cosas que ignora.

Se salvó la Patria.

El triumvirat *Pantorrillas*, Comas y Collasso, y en García Vyctori, que avuy es el que talla 'l bacallá, no s' entenen de feyna per arreglar las actas de diputat pera las próximas eleccións.

Los lliberals del carrer nou tenen la ventatge de que no 's cansan.

Perque en Pantorrillas els porta á coll.

¡Redimoni! ¡cóm van las cosas á Espanya!

Figúrinse vostés que s' ha arrivat á falsificar la dimició d' un alcalde de aquesta provincia.

Considerin vostés la sorpresa del mentat alcalde, al trobarse que *en virtut de la seva dimició* un altre 's presentava á recullir la vara.

¡Mosca!—diría el bon senyor. ¡Si jo no he dimitit!

—¡Ala, ala! al carrer, noy, que aquí ja hi sobras.

¡Quína barra!

Per estranyesas, Barcelona.

¿Que plou? Donchs veureu als carros del ajuntament com els falta temps per regar..... sobre mullat.

¿Que 'l temps es sech y 'l vent us ompla de pols els ulls?

Donchs, no trobareu una *regadora* ni á tiros.

En cambi, ¿es alcalde aquell senyor de la son? Donchs, éll ja 's cuyda de espatllar la plassa real perque li portin en coche.

¿Es alcalde en Coll y Pujol? Donchs, lo que es devant del Dorado, podeu anarhi á las palpentas.

Y ja veureu com en Collasso 's fará empedrar devant de casa seva.

Mes, ben mirat, aixó es just.

Si cada vinticuatre horas nombressin alcalde y cada hú fes arreglar lo seu carrer, al cap del any tot Barcelona sería nova de trinca.

Mes, ho acaparen tres ó cuatre y bona nit.

M' acaban de dir que ab motiu de certa *cerracina*, l' alcalde d' una població hont 's consum y *fabrica* molta llana, 's veurá empapelat dintre pochs días.

¡Ojo! ilustre sabadellés. ¡Ojo! que jo tinch bon nás.

NADAL

Galls, ví bó, neulas y turró.

Ja n' es vinguda la gran diada,
lo jorn més digne, jolíu y sant;
ja sols se senten per la encontrada,
tendras canturias al Bell Infant.

¡Nadal! ¡Oh festa, bella y hermosa
quant suspirada n' ets de debó!
Si el bon católich carinyo et posa,
no es pas que ho fassi may pel *turró*.
Per *turronadas*, *bons galls* y *nyeulas*,
tan sols te volen los lliberals;
tot lo deliri de aquestos *nyeulas*,
es, contentarne bé sos caixals.
Y ab tal gentussa ¿quí s' hi acompanya
si tan sols pensan ab lo *rebost*
y al fondo abisme tiran l' Espanya
mentres procuran fé 'l seu *agost*?
Ni sols pensarho de demanalshi
ideals nobles, ni convicció;
sense reparos, podéu parlalshi
de son *bell ídol*, que 's diu, *turró*.

Per xó t' anyoran, bella diada
lo jorn més digne, jolíu y sant;
tan sols suspiran la *turronada*,
sens voler veuret un fi més grant.

Tots ells, olvidan las cosas santas
per atracarse bé ab bon afany;
de *turronadas*..... se 'n *menjan* tantas,....
que 'ls *mals de ventre*, duran tot l' any.
Jo, senyor Mestre, soch de *brometas*:
pro, si me indigno contra del *dols*,
es, perque es día de panderetas;
puig de las mévas, ja hi tret la pols.
Als *condeixebles*, jo els hi demano,
gresca sens límits, piramidal;
ja 'm poden creure; no 'ls entabano,
que aixó, ens ho *dicta* nostre ideal.
A tots, desitjo Pascuas felissas,
y recomano bé á mon lector,
que ab castanyolas ben cantadissas,
brotin gays coples del fons del cor.

Puig si es vinguda la gran diada,
lo jorn més digne, jolíu y sant,
que sols se sentin per la encontrada
dolsas canturias al Bell Infant.

¿Oíu, com cantan, chors numerosos,
tendras rondallas al Jesuset?
¿Veyéu com l' ayman, tan carinyosos,
voltirejantne son pessebret?
¿Quí son aquestos, que aixís celebran
la dolsa festa de goitx y pler?
¿Quí son, digáume, que tan se alegran
sempre joyosos y ab cor sencer?
Son los que ostentan en lo seu lema
y en son principi, lo nom de DEU;
y de esperanza, n' es son dilema,
que 'l vent escámpa per tot arreu.
Com que sa Causa, n' es Causa santa,
prest victoriosa tots la veurém
y en altra anyada, sent ja triunfanta.....
novas canturias entonarém.....

Y en sent tornada la gran diada
lo jorn més digne, jolíu y sant,
tots los carlistas de la encontrada,
desde 'l més mínim fins al més grant,
tots, enlayrantne vers al empiri
gays remembranses y planys del cor,
veurém d' Espanya, fins al deliri
vitorejarne á son Salvador.....

PEPET DE LAS POMAS.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

DE RE INSTRUCTIVA_

«Sálvese quien pueda».

ETAQUÍ una expreció famosa y que prompte ressonará per los ámbits de la Espanya y retrunyirá ab horrorós estrépit per los pobles extrangers. La nostra patria vullguda, temps ha que batega pera sortirse del temporal que l' amenassa; mes ¡ay! no ho lograrà; que sas forsas, molt poques, van de recules cada día y en lloch de aumentar y adquirir preponderancia mimvan de una manera considerable, fins que ja del tot extingidas, sucumbirá la nació que 'ns ha esset mare, y sos fills deixarán de poguer per tals considerarse. Allavores será 'l plorar; allavores lo dolor que ja fa temps 'l cor nos rosega, matará los sentiments que altres jorns nos alegraren y posará en son lloch la negra tristesa que assessina.

¡Ay de nosaltres que aquestas predicciòns s' afectuin y que 'l destí de nostre patria 's realisi! Las grandesas que en las fullas de la Historia se registrau fugirán del famós llibre del temps y las generaciòns que han de previndre se ocuparán únicament de las miserias que á nostra terra ofegaren. ¡Quín dolor tan intens no sentirá nostra ánima al ficsarse en semblants desastres!

Y això es lógich que sucsuesca si l' horitzó de la patria no s' aclareix; per avuy no pot pas presentarse de manera mes tenebrosa. ¿Y nosaltres fills d' Espanya, que l' hem aymada sempre, deixarém, poguent evitarho, que sucumbeixi y 's destrossi la patria ahont varem naixer y no provarém de oposar las forsas que 'ns assisteixen á las embastidas dels causans d' aqueixos? ¿No voldrém nosaltres que los veniders fills d' Espanya esclamin ab veu alta "benhaja aquells dels nostres passats que mos lliuraren de veurens avuy abatuts per la deshonra y la miseria y conseguiren posar á nostre patria altre volta en son esplendor y en sa grandesa?" Sí, es cent mil vegadas preferible escoltar dels que previnguen paraulas de alabansa á que de sos llabis ne surtin vituperis y maledicciòns. Per això avuy tenim l' encárrech de evitarho; los que en la actualitat nos considerém fills bons y per lo tant heréus de lo bó que encar te Espanya, hem de estar continuament á l' aguayt de lo que fassen los homes que la gobernan y esser promptes á contrarrestrarlos y estalviar nous días de dolor á la terra que 'ns es mare. Avuy ja casi las entranyas de la pobre Espanya están gastadas de tan plorar y sos ulls, no trovan llàgrimas ab que ferho quan novas penas venen á engroixir las moltas que ha temps passa.

Donchs sí, á la manera que un capitá de barco fa 'l crit que en apurats cassos s' acostuma y sa veu ab gran estruendo arriba á oídos dels passatgers y marinería y tots á la una se precipitan febrosos en busca de una post ab que salvarse, aixís mateix estém ja dintre de nostra patria. Los homes que la guían per lo camí de la existeucia, se veuhen faltats de elements y medis ab que salvarla y salvarse, y esperau solsament la senyal darrera pera cridar, no ab veu de agonía que tortura y mata 'l cor, sino ab so de indiferencia que assessina: "salvis qui puga "

Un jorn, la nostre pobre Espanya era considerada per tots los poders de la terra com la primera potencia de Europa, puig los fets de tots sos fills l' en feyan digne. Las heróiques hassanyas dels seus passats Monarcas, l' engrandiren devant los ulls del univers enter y las sevas proesas servían de model y admiració á tots los pobles. Avuy tot al revés; tant sols nos resta la gloria de contar á n' els vivents los fets dels nostres avis!

Avuy la pobre Espanya se trova endogallada y cuatre homes vils y mercenaris l' arrossegan pe 'l llot de la vergonya y de la deshonra y s'en serveixen pera tapar las seves prevaricaciòns y asquerosas malifetas, que totes juntes al ensemps que 'ls converteixen en reos de lesa patria, condueixen á la ruina y denigració més horrorosas. Per això, degut á aqueixos fills que assessinan á sa mare patria, veuremnos prompte enfangats fins á la nou del coll y no tardarém gayre á trovarnos en la pitjor situació que veures puga si lo remey que's necessita no arriva prest per evitarho. Aquest ens ha esset promés y de segur ja 's prepara pera que quan sía l' hora estiga prompte á nostre alcans. Tan aviat com per nostres oídos ressoni la veu de *á salvarse qui pugui*, nosaltres los carlins nos aprestarem pera lograr lo salvament de la nau espanyola encar que sía precís pera alcansarho derramar la sang que 'ns dona vida á cambi de mirar á la patria ennoblida y exaltada y de acariciar per sempre mes la idea de que la Historia que de aquí en avant tingui, podrá be compararse ab la que d' altres temps conserva y que los monarcas que la regnin serán dignes émuls de aquells que ab valentía conseguiren posar lo penò de nostra terra en lo lloch preeminent d' entre 'ls altres paíssos.

Ja ho sabeu, donchs, carlins de tota Espanya; estigueu promptes á secundar lo crit de salvació que á no tardar ens portará lo vent de las montanyas, transmetentnos la veu poderosa del august Proscript que regna en nostres cors y que encare que apartat de la seva aymada Espanya se ficsa contiuuament en sas desditxas y espera ab ansietat la ocasió mes oportuna pera acudir á salvarla. La bandera del noble Senyor será la post eu que podrém agarrarnos lo día del horrorós naufragi, post benhaurada que aixafará totas las vilesas dels que han desgobernat aquesta terra, quan acobardits y espantats per la extenció dels seus fracassos llensaráu al espay las paraulas tan esglayadoras de "sálvese quien pueda."

JON MOQUIR FAT-GAFAS.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

TENCIÓ, estimats deixebles; es necessari que grabeu be en vostra imaginació y en vostre enteniment, aquestas llissóns de gramática, puig per any nou penso comensar las de geografía, y llavors veurém si realment l' Africa comensa ó no en los Pirineus.

La Preposició es una paraula invariable que serveix per expressar las diversas relaciòns que existeixen entre dos paraulas, es dir, las circunstancias de temps, de lloch, d' objecte, de causa, de medi y d' ordre.

Quan jo dich, per exemple. *Portém* PROP *de tres anys de guerra* EN *Cuba*, PERA *venir al fí á concedir lo que se 'ls podía haver donat al principi*; *y tot* PER *la ineptitud dels que manan*, enuncio quatre circunstancias, que no puch emitir sens quatre preposicions: 1.ª, una circunstancia de temps, (tres anys) expressada ab l' aussili de la preposició PROP; 2.ª, una circunstancia de lloch (Cuba) expressada per medi de la preposició EN; 3.ª, una circunstancia de obgecte (pera venir al fí á concedir) expressada per la preposició PERA; y 4.ª, la causa del mal, expressada ab la ajuda de preposició PER.

—¿Haveu sentit, noys? Donchs, tú, Titella posa'm un exemple, y espavílat.

—Donchs, allá vá, senyor Mestre: *Després que un soldat ha lluytat* AB *valor en Cuba, se 'l premia ab una cama de fusta* y *un ull de vellút*, y *que demani caritat.*

—Vamos, Titella, t' esplicas com un Castelar. Dígam'en un altre.

—EN *una ciutat molt gran*
hi ha una mes gran pescatera,
que professa als braus carlins
un carinyo..... de pantera.

—Titella, no continuis; 'm dono per enterat. Té, aquí tens un carmetlo de rosa. Llepa, noy, llepa.

—Deu l' hi pagui, senyor Titas.

—Silenci, noys, y continuém. S' anomena complement, ó régimen de preposició, la paraula que la segueix y que l'hi es necessaria pera completar la significació. Y si dihem: *Hi ha gobernants que 's portan de tal modo, que van directament cap al*, enuncio una idea incompleta pero si jo anyadeixo la expreció *infern*, aquesta paraula completa la idea..... d' una manera exacta.

Aném ara á la conjunció. Aquesta es el vincle que uneix un membre d' una frasse á un altre membre. Se divideixen en *copulativas*, *disyuntivas*, *adversativas*, *condicionals*, *causals*, *continuativas*, *comparativas* y *finals*.

—Senyor Mestre, això ja son massas *tivas*.

—Calla, Titella, y escolta. Son copulativas, las que juntan sensillament unas paraulas, com son: *y*, *ni*, *que*.

—Posa'm un exemple, Titella.

—Encare que en Pere *y* en Pau digan que no, D. Carlos será Rey; y ben aviat.

—Bravo. Las disyuntivas, son las que denotan divisió ó alternativa entre 'ls cassos com: *ó*, *ú*, *ja*.

—A veure, Titella, un exemple.

—*Ja* siga per la debilitat, *ja* siga per l' embrutiment de certs personatges, ab paraulas *ó* fets no deixan los yanks de insultarnos.

Las conjuncions adversativas, denotan oposició ó contrarietat entre las cosas, com son: *mes*, *pero*, *quan*, *encare*, *be*, *sino*, *ja*, *que*, etc. Digam, Titella, alguna cosa sobre 'l particular.

—En Romero vol ser lo *Manaya* d' Espanya, *pero* son verdas. S' espera ab ansia la coronació d' Alfonso XIII, *mes*..... altra feyna hi ha. Sort que declarar la guerra als Estats Units es cosa peliaguda, *sino*, en Sagasta ja ho hauría fet. Si fos necessari per salvar l' honor d' Espanya, *encare* sería capás en Moret de fer de matxo de bast.

—Prou, Tilella, que ha passat l' hora y la escudella estaría cobada.

Abur, reys de la Quica. Que us aprofithi 'l gall y cuidado á enfitarvos de turróns.

EN LA NIT DE NADAL

—¿No sents, pastoreta, los ángels com cantan
com si celebressin alegres festins?
Aqueixas veus dolsas que 'ls ayres animan
¿no semblan llensadas per los querubíns?
¿No sents, pastoreta, qu' es dolsa eixa música?
Sembla que ressona allá..... en Betlém.....
—Pastoret, corremhi. Jesús, lo Messías
acaba de naixer; pastoret, corrém.
—¡Ah! no vull anarhi, pastoreta hermosa,
sens que l' hi presenti un jay del remat.
—També jo oferirli vull una ovelleta.
—¡Alegrems, pastora, que Jesús es nat!

R. NIUBÓ Y AYMERICH.

CONVERSACIÓNS DE POBLE

Pel carrer.

RACIAS á Deu, que la guerra de Filipinas está acabada.

—Dona 'n gracias á Deu; perque això es una obra meritoria, mes, per lo acabament de la guerra, es dir, si vols ferho després de concedit lo benefici, espera uns quans días mes, perque 'l cel está molt núvol encare.....

—Pero, home, si á la senyora mare de don Alfonso, li han comunicat la nova y portada de sos bons desitjos, fins volía fer lluminarias y traurer drapets al balcó; quan los ministeris y demés públichs edificis á tots los han posat de festa, be hem de contar que será certa.....

—Lo que tinch de dirte es que esperis uns quans días, puig has de tenir present que 'l senyor Primo es molt amich del ídem y podría ser que 'n resultés un de senser y verdader.

—Mira que sería el colmo.....

—Parlas com si tinguessim un gobern acostumat á no dir may cap mentida. Peusa ab aquell adagi autich, *ets mes embustero que la Gaceta*. Lo que toca per mí, puch assegurarte que 'ls goberns de avuy al día may m' han merescut la mes petita confianza.

—Bueno, douchs esperém.

—Sí y ab rezel sempre.

En lo Centre.

—No sé si auiré equivocat pero això de que cert personatje católich de Madrit haigi tingut tanta pressa per felicitar al gobern per la noticia, ab rezel donada per lo senyor Primo, de la pau de Filipiuas pera lo día 27, no 'm sembla pas prou bé, perque 'm fá lo mateix efecte que si fos lo presideut de uu comité fusiouista.

—Per mes que tot fill de mare es duenyo de sas accions, quan no perjudican á un tercer, tampoch m' ha semblat prou bé á mí, perque la respectabili-

DE DON CARLOS DE BORBÓN **3'50 pessetas**

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

tat de la seva persona y més que tot, son elevat carácter, no es convenient que sigui exposat á fer una plancha per mes que en aquest mon, diu que dels planchats ne son los bens de la terra.

—Això res més ho demostra tant, com los fets reals que 's veuhen; puig comensa á mirar y contemplarás, que los que portan la roba interior neta com una patena, 's quedan sempre á casa y altres que per sobre la portan planchada, se volen enfilá, de grahó en grahó, fins al terrat.....

—Ademés hi há un altre causa que afavoreix al dit personatge y es, las ordres que 's diu varen rebrer fá pochs días de Roma.....

—Doncas, no diguis més; éll ha volgut ser lo primer de cumplirlas..... ja está entés.

De visita.

—¡Hola Orelletes! sí que vens rebé. Tú que saps moltas cosas de las que 's diuhen pel mon, ó sigui de estisoradas de carrer, ens enterarás de la impreció que ha fet lo concert donat en San Francesch el Gran, de Madrit.

—¡Oh! n' he sentidas de tota mena y moltas.

—Ja farás el favor de contarne unas quantas ¡oy!

—Allá van las que 'm racordan:

1.ª Aviat acabaré per no creure ab res dels homens, puig si per naf ó per nefas, no 's pot donar un concert profá en un teatro, allá va qui facilita la Catedral.

2.ª ¡Que 'n fan de fástich las cosas del mon! ¡Y encara dirán que 's pert la fe!

3.ª ¡Debía ser un concert de primera! fins hi aná *la familia felís* y una caterva de famélichs, fusionistas exclussivament. ¡Aixís m' agrada! qui la pagui que la gosi.

4.ª Diu que molts esclamavan, ¡llástima que reunint aquest local tan bonas condicións, no s' haigin representat las principals escenas de Sansón y Dalila. En Moret y donya Emilia, haurían fet molt bons papers.....

5.ª No hi ha més, avuy per viurer, s' ha de ser de la época; ¿los temps y certas personalitats demanan transijir? donchs, transijim; perque que diguin lo que vulguin, en transijir estriban las grans dots cívicas y desvirtuadas.

6.ª Lo que es jo, no hi hauría pas anat; primer perque per mí es una profanació del sant Temple y segón, perque tinch temor de Deu y hauría pensat que Deu m' havía de castigar.

7.ª Diu que hi hagué una respectable personalitat, que encantada de las boníssimas condicións acústicas que te lo local ahont se celebrá lo concert Saint Saens, li ocorregué la felís idea de convertir dit sagrat lloch, en sala de concerts.—Es molt difícil lograrho en pau—digué un interlocutor.—De més difícils en pau y contents se n' han logradas y s' en lograrán si Deu no envía prompte una tempestat que tot ho esmicoli.

—Ja 'n sé més, pero no 'm recordan.

—Y á tú Orelletes ¿qué te 'n sembla? puig 'm consta que tú ets d' aquells que procuras sempre no faltá á la Lley de Deu.

—Jo miro, escolto y m' entristeixo, prego per los morts y per los vius y sobre tot que Deu tingui compació de nosaltres, perque 'l mon me sembla que torna als temps del paganisme y en los altars de Jesucrist hi veurém prompte ¡Ave María Purísima! horripilants figuras, pero figuras d' or, vestidas de bitllets de Banch.....

L' Orelletes.

¿EH, QUE SI?

No 'm negareu condeixebles,
qu' es bonich veurer penjar
de 'ls cirerers, las cireras;
de las alzinas, aglans.....
en fi, fruyts de totas classes,
ja siguen dolsos ó amarchs,
verts ó negres ó vermells,
siguen cendrosos ó blanchs,
de quans arbres hermosseijan
los nostres jardins y camps.
També crech que 'ns avindrém
si de hermosos bateijar
vull, tots aquells llums que penjan,
sobre tot en grans ciutats,
en totas las cantonadas,
en plassas, al cap d' un pal,
y en algunas portaladas
de botigas ó palaus;
quals llums son fets d' una cosa
que 's diu electricitat
y segons com, s' anomenan
incandecents ó arch voltaich
. . . . . .
¡Es molt bonich tot això!....
¿Oy que sí, companys aymats?
Mes, ¿oy que també ho sería,
y moltíssim més encar
vostre goig aumentaría,
si al passar per dintre 'ls camps
y per pobles y per vilas
y carrers de grans ciutats,
trobessim que fruyts y llums
s' han metamorfosseijat
y hont hi havía 'ls uns y 'ls altres
veigessim que están penjant
en lloch de 'ls primers..... masóns
y en lloch de llums..... lliberals?

En Polvis.

Desembre 1897.

CARTAS DE FORA

Castellar, 19 de Desembre de 1897.

Senyor Mestre Titas: Gracias á la amabilitat y benevolencia de 'ls patróns de la casa ahont estich acullida, y als cuidados que m' han prodigat las celebritats médicas de aquest poble, confío que á no tardar podré abandonar lo llit y continuar teixint la tela que tinch comensada.

Durant lo curs de la meva enfermetat he rebut inequívocas provas del carinyo que 'm te la gent de aquest poble; puig ha quedat demostrat ab l' interés que han pres per mí, desde 'l *macu*, home sensill, hasta las personas de grants coneixements y desahogada posició y particularment las que forman part del element oficial y militar.

Lo mosquit segueix portanse 'm de la manera més digne; havent caigut tan ab gracia de la senyora y de aquellas ninas que cantan ab tanta armonía, que sempre voldrían tenirlo al costat.

No obstant, un día, ab verdader sentiment meu, va tenir una petita cuestió ab l' amo, per suposarli aquest que tant ell com jo ens burlavam déls de casa seva y la cosa podía haver tingut consecuencias si la bona senyora, sempre amant de la pau, no hi hagués pres part dientli:

¡Home! ¡home! no sé com ets; ¿qué 't pensas que tothom es com tú, que hasta et burlas de las monjetas que menjas? Comensa per esmenarte de las brometas que acostumas á fer moltas vegadas, sigas menos burleta y no donarás motiu de que ningú 's cuidi de nosaltres, y la nostre filla no passará disgustos ni plorará per culpa teva.

Devant de aquestas rahons paregué que l' home va regoneixer que la seva amable senyora estava acertada y desde aleshoras lo mosquit y l' aranya som tractats encara ab més consideració y carinyo que avants, haventnos fet prometrer que 'l primer día que puga aixecarme del llit, dinarém tots junts á la taula de tan exemplar matrimoni y fillets, celebrant una grant festassa.

De tot lo tindrá al corrent, la seva

Aranya.

***

Manresa, 18 de Desembre de 1897.

Estimat senyor Mestre: Tothom sab que hi han homes que, per haber esguerrat la carrera, no fan res de bó en tota la seva vida.

Y això es lo que 'ls passa á certa gent d' aquí á Manresa.

Me refereixo als que redactan los dos *Diarios* locals, y particularment lo *de Avisos*, *orga* vergonyant dels possibilistas.

Los quals han volgut sentar plassa d' escriptors, y tots sos fets estant posant de relleu que l' ofici que deurían exercir fora 'l de marmanyeras.

De lo qual resulta qu' ara son una calamitat y si ocupessin lo lloch que 'ls pertoca serían lo *non plus ultra*.

Perque, en quant á baladrejar y vendre las peras á cuarto, no hi ha qui 'ls passi la má per la cara.

Desde que 's presentaren al públich no s' han preocupat d' altre cosa que de cantarse la canya los uns als altres y treure 's los drapets al sol l' un dia sí y l' altre també.

Y han arrivat sas disputas á un nivell tan baix y personal que, sino s' han dit lo nom del porch, s'han fet *gracia* de cosas pitjors y han mitxansat entre ells frases més cruas.

De modo que molt temps endarrera, lo nostre senyor Bisbe 'ls enviá una carta (qu' aquets mateixos periódichs publicaren) pera que no moguessin tan guirigay y s' acabés tanta xerradera.

Pro, com que sempre *la cabra tira al monte*, han continuat maltractantse y malmetentse tan llastimosament, que ni bons pels gats se deixan.

Y tant y tant dura aquest espectacle que ja fastigueija una mica massa.

Ab això, senyor Mestre, ja ho sab. Si sapigués may per aquí á Barcelona alguna plassa vacant de marmanyera ó peixatera, y millor encara d' algún altre ofici que fos propi ben be de xafarderas, pensi ab Manresa.

O, més ben dit, ab los redactors del *Diario de Avisos*.

Un deixeble.

***

Alentorn, 15 de Desembre de 1897.

Respectable senyor Mestre: Ab pocas paraulas vaig á contarli la burrical costum d' uns quans joves, curts de gambals, d' aquest poble, que 's creuhen ser molt esquilats perque llegeixen *La Campana* y *La Esquella*, y en cambi desconeixen lo que son bons modos, decencia, y educació.

Aquests tontos, á pesar de que cada dissapte 's fan tondrer, á la barbería, la llana del clatell, no es pas possible acabar ab sa burricaría.

Al diumenge al matí, sens dignarse anar á Missa, perque diuhen que això fa tonto, se reuneixen á la plassa, fets uns micos; ab *pan* y *toros*, la gorra de rata, ab botinas de morro punxagut y un *caliquenyo* als morros, se disposan á marxar cap al mercat d' Artesa, movent molta xaranga, proferint blasfemias, fen ximplerías y parlant indecentment.

A la tornada, mouhen gran xibarri, escandalisant á la població, y així passan lo diumenge com unas bestioletas, sens que 'ls seus pares, que deurían cuidar dels fills que Deu va donarlos, evitin que 'ls seus fills fassin el bestia de semblant manera.

¡Quánta deixadez criminal dels pares!

Lata-Palo.

***

La Granada, 18 de Desembre de 1897.

Molt aymat senyor Mestre Titas: Encare que no tinch l' honor de conéixel personalment, m' atreveixo á dirigirli aquestas ratllas pera enterarlo de algunas cosetas que passan per aquí, y al mateix pera que vosté, qu' es aymant de la moralitat y bonas costums, tingui la bondat de fernos una visita y esgrimir lo seu caragolat látigo sobre l' esquena de certs personatges que passan la major part del temps en unas casas y altres, contant cuentos y rondallas, olvidant així la seva obligació.

Es lo cas, senyor Mestre, que en aquest poble y sos encontorns, no 's parla mes que d' una plaga que ha invadit aquesta comarca, es dir d' una pandilla de bandolers que 'ns te espantats de debó. Aquesta pandilla ha realisat algunas hassanyas en lo vehí poble de San Pere de Riudevitlles, assaltant algunas casas y donant provas de que son mestres en l' art de fer correr l' ungla. Fins avuy no s' ha pogut donar ab ningú dels que la componen, no obstant de que en aquest poble, ja sía per la seva elevada situació, desde hont se domina tot lo Panadés, ja per lo bon furt de la Bassa-pedrera, ha sigut agraciat ab una *esquadra* composta de nou ó deu *barcos* al mando d' un capitá que, segóns tinch entés y parlant un llenguatge fí, s' anomena *Pedra*, persona de moltas simpatías dintre la comarca, això sí, pero d' alta moralitat..... á la moderna.

A la tal esquadra li sucsehirá, sens dupte, lo mateix que á la nacional que sempre te barcos en disposició de fer ayguas, no movense de la Bassa-pedrera, y per lo tan, no podentse dedicar á la captura de aquests filibusters que corren per aquí, s' entretenen fent exercicis de guitarra, pandero y castanyolas.

Continuaré donantli compte de tots los sucsessos que tinguin lloch en aquest poble, en tant queda á sas ordres lo seu servidor y deixeble.

Un Llacsó del Campanar.

XARADA

Vos prometo que *ala* forman
ma *primera* y ma *tersera*;
ma segona sols es *de*
y mon *tot* no es *Adela*.

Claudi-Nal.

TARGETA

Bola Tesoblado
Seda.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres poblacións catalanas.

Un deixeble Tarrassench.

GEROGLIFICH

: : + COR
R I
— AVAN SA SA

J. M. J.

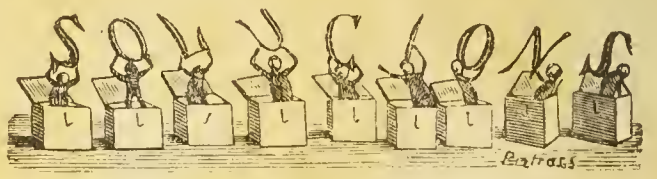

Xarada: Garibaldina.
Geroglifich: Com mes lliberal, mes carcamal.
Geroglifich comprimit: Jefe.

Establiment Tipogràfich, carrer de Casanova, 13.

LO MESTRE TITAS

SEMI-VISITA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

AL GRAN ESPANYOL CARLOS SETE AB MOTIU DE LA FESTA DELS REYS

lenantme en bell cántich jo voldría
o teu nom enaltir, Tradició santa;

egantina t' ha vist ma fantasía,
eflexant la claror d' un sol qu' encanta.
vuy, conmemorant la nostra festa,
odriment reb l' esprit del bon carlí:

ll sofrirá persecució feresta,
adollant son rencó un gobern ruhí.
ero demá al sentir de veu preuhada:
ixécat Llátzer allunyant la mort,
oblement lluytará en nova creuhada
la Patria obtindrá 'l perdut honor.
h Reys que á Christo Rey prestau un día
' homenatje mes grat al Cor de Deu,

ontemplant la nació que avans tenía
los dos mons rendits al ceptre seu;
etorneu, escoltant nostra pregaria,
a pau y benhauransa á eix poble gran,
nejant la bandera necessaria
obre 'ls puigs qu' envers Deu se van alsant.

enyals veig d' aquells jorns d' edat ditxosa
n que assolía l' espanyol fidel
resors d' una riquesa prodigiosa
stojats ab fervent y sant anhel.

dmirará la génera vinenta
ells llegats del excels Felip segón,

ay esborrantse lo sagell que ostenta
mplert de gloria sempre per lo mon.
ot lo furor que als monstres acompanya
nclinar no pogué de nostres reys
na fe viva y un amor á Espanya

emostrat en sos feis y justas lleys.
n cambi, avuy de la reyal corona

os florons vils butxins han ovirat,
rrancantli 'ls rubins que ja abandona,

eta ludibri del vasall ingrat.
ncar que sembli que plantós va alsantse,
os fruits mostrantnos, l' arbre lliberal,
ant sols s' ompli demá nostra esperansa,
rrancarém també l' arrel fatal.

e dol veyent la Patria avuy vestida
nfront lo tort que contra d' ella 's fa,
a creuría ja morta ó arraulida,
i ignorés que la mort la cerca en vá.

essucitém nosaltres d' una volta,
nierrant l' arbre sens que 'n resti un brot,
al jorn que 's canti als lliberals l' absolta
erá també en lo cant

L' AUCELL D' OLOT.

LA CIRCUNCISIÓ DEL SENYOR

EN prop de cuatre cents anys antes de que Moisés rebés en la montanya del Sinaí las taulas de la Lley, havía Deu instituit la ceremonia ó sagrament legal de la Circuncisió pera 'l poble hebreu qual práctica manada á Abraham y tots los seus descendents, havía de esser com una prova del cumpliment de sas ordres, que volía ser servit y reverenciat de aquell poble, servint dit acte, á semblansa del actual baptisme, per esborrar tota mácula de pecat original, y entraba en Gracia al que 'l rebía, no per virtut de la mateixa Circuncisió, sino per la professió de fe que entranyaba la tal ceremonia

Sent la Circuncisió dolorosa en extrém, tan que á resultas de la mateixa molts infants n' enmalaltían, Deu que no hi estaba obligat per ser Ell llegislador, sens pecat y concebut per obra del Esperit Sant, volgué subjectarse á la lley de la Circuncisió. Volgué demostrarnos ab ella, que havíam de acatar uns manaments, donantloshi cumpliment Ell mateix, puig de no ser circuncisidat, de segur que 'ls juheus haurían dit, no tan sols que no era lo Mesías, sino que ni tan sols fill de Abraham de qual nissaga havía de ser lo Ungit de Deu ja que no guardava lo que Deu havía donat al poble y aquest mirava com á sagrament de tanta estima y veneració.

La Circuncisió fou després per lo mateix Jesucrist que la havía rebuda, derogada y reemplassada per lo sagrament del Baptisme.

Lo Bon Jesuset vingué al mon per rentarnos de tots los pecats, á ser lo Salvador de uostras ánimas y per son carácter diví no tenía ni podía tenir mácula de pecat. Prengué figura de pecador pera abrusarnos ab son encés amor, á confondre nostra supervia; ab humiltat grandiosa, juntá en lo día de avuy lo nen Jesús l' exemple de perfecta obediencia y 'l cumpliment de una lley que uo l' obligava.

Molt gran fou que 'ns ensenyés ab sou exemple la obediencia y 's mostrés contrari, no menos en obras que en paraulas, als fariseus, als qui reprengué perque imposavan als altres cargas pesadas que ells no volían portar.

¡A quans fariseus reprendría, avuy, lo bon Jesús!

La festa que avuy celebrém representa que 'l Senyor fou circuncidat en la carn, pera que nosaltres ho fem en l' esperit, puig totas sas accións son ensenyansas que debém tenir presents en profit de nostre be espiritual.

Per lo tan, oferim á Deu lo cor net, cast, pur, sant, despullat de perillosos pensaments, d' amor desordenats, de torsadas interpretacións, de fins malvats, que 'ls ulls que son el retrato del mateix cor, no llensin miradas livianas, curiosas y sobre tot deshonestas y lascivas; que la llengua no pronuncihi juraments innecessaris, paraulas inútils y mentidoras y moltas vegadas perjudicials pel próxim; que las orellas estigan tapadas á la alabansa y las murmuracións.

Procurém que nostra vida sigui imitació de la de Jesús y nostras accións y nostras prácticas á las prácticas del Infant Diví.

Això es lo que 'ns demana el Jesuset en lo día de la seva Circuncisió.

LO MESTRE VELL.

EXAMEN DE CONCIENCIA

ENSÉM y reflexionem una mica.

Estém ja en l' any de 1898 y havém de determinarnos á deixar la vida del calavera, per posarnos sobre sí, fer bondat, pero bondat de la bona, fer un examen general de nostra conciencia y arrepentirnos sinceramente dels nostres pecats, dels quals ens demanará compte Nostre Senyor.

Veyam; cluquém els ulls, y preguntemnos: ¿Has cumplert los propósits que 't feres de ser bon cristiá? ¿Has cumplert com bon espanyol? ¿Has procurat retornar á las tradicións patrias, ó que las tradicións patrias retornessin á tú?

¡Ay, ay, ay, ay! quina conciencia més negre!

Alguns s' afiguran que Deu es molt exigent, com á Senyor qu' es de nosaltres; que sols vol que 'ns estém á la iglesia fins que 'l sacristá ens tregui á cops de faristol y que això de la política debém deixarho corre fins que Deu sigui servit, dihent:

—¿Qué s' aixecan temples protestants? ¡Alabat sia 'l Senyor! Això no pot anar, pero, que vol ferhi!

—¿Qué 's toleran catedráticbs impíos que bestialisan nostres fills?—¡Ah! això no pot anar. ¡Reyna dels cels, ajudeunos!

—¿Que 's tolera la propaganda impía y la prempsa pornográfica?—¡Oh! Això clama un radical remey, pero, ¡cóm ho havém de fer! Lo mon está perdut.

Y així passan la trista vida molts católichs, esperant que 'ls ángels vinguin á armar la gran camorra y acabar ab tanta porquería.

¡Ah tontos, que poch recordeu las paraulas santas de:

Ajudat y t' ajudaré.

Veníu aquí, católichs bons, celosos y tot lo que vulguen, pero més tontos qu' un tap de suro. Veniu aquí, fiqueume 'l cap entre camas que us vull donar una salemne surra y després escolteume.

Nostre Senyor, vol que pensém en Ell, que li dediquém algúns ratos del día, pero no vol tampoch que li deixém per Ell tota la feyna. Vol que nosaltres hi posém també el coll, que 'ns interessém una mica per lo bé dels demés.

Aquesta manera de ser católichs, es manera egoista, no es grata á Deu com podría serho. Això es com dir: Jo procuro estar bé ab Deu y 'ls altres que 's fassin fuma.

No, católichs impolítichs y d' estar per casa, no. Tots podém fer *algo*, tots debém aportar nostre petit grá d' arena al edifici *social-cristiá*, y si no, ens passará un día la que menos ens pensém. Potser un día voldreu anar á Missa, y us trobareu ab que la iglesia s' ha convertit en un cuartel ó en alguna dependencia de l' Arrendataria.

Com també es possible que Deu, quau us demani los comptes de la vostra vida, us digui:

—Sí, animeta, sí; tot això es veritat. Tú has resat molt, t' has cuidat bastant de tú mateix, ancare que pel compte que 't tenía, mes ¿y el próxim? ¿Y tantas ánimas que s' han perdut per culpa de la prempsa impía que tú podías combatre desde el periódich? ¿Y aquells jovenets que 's perden miserablement per culpa d' aquell catedrátich que tú un día podías confondre, y per alló de uo ficarte en camisas d' onze varas deixares que anés sembrant la mala doctrina? Donchs per haberte estat ben tranquil á casa mentres los meus enemichs m' insultavan per tot arreu, mira, tórnaten á mitj camí, y ficat al purgatori á sufrir uns quans anys en benefici dels que en vida has tingut tan olvidats.

ABEL.

MONARCAS EXEMPLARS

(RECORTS)

Avuy, mon Senyor Mestre, que es jorn d' exelsa gloria,
y ab pler lo mon celebra la festa dels Sants Reys,
es just, que son deixeble, tot fullejant l' Historia,
mes digne *llissoneta* l' hi dongui de *memoria*
tot fent l' alegoría de antigues sabias lleys.

Avuy, n' es la diada dels Reys que á Deu adoran,
y abaixan la altivesa devant l' Omnipotent;
monarcas aixís dignes, los pobles los anyoran
y els ayman y deliran y sempre per ells ploran,
segurs d' obtindre prompte lo port de salvament.

¿Quí son los que segueixen de aquells monarcas nobles
l' amor que demostraren al Deu de terra y cel?
¿Quí son, los que 'ls imitan, ab fe y ab ansia dobles?
Sols un n' hi há de digne que aclaman tots los pobles
y es lluny..... en lo desterro sufreix torment crudel.

Lo tema que avuy tracto, no es pas, no, de brometas;
recorts de la vellúria y heroicitats d' ahir
me portan vers als llavis sols tendres amoretas,
qu' ensems del cor surtidas, cufoyas y dolcetas
envío al Rey més digne que al mon pot existir.

Transmétilas, mon *Mestre*, á Aquell que vosté á l' aula
mos díu, que de sons avis n' es digne descendent;....
y cóntilhi, ab concisa, fogosa y lleal paraula,
l' estat de nostra Patria; ¡Oh Rey! veníu, salváula;
que prop ja del abisme, ne plora amargament.

Ja fá proper d' un segle qu' estém en la orfanesa,
y ens roban nostras joyas los malehits juhéus;
mes, quant lo Lleó indómit desperti sa feresa,
acabará, frenétich, tan cínica baixesa
salvant lo precipici que s' obra á nostres peus.

Seguint sols d' una ullada los tronos de la terra,
veyém com tambalejan ab fort trepitejar;
si fossen ben llejítims, ni desde l' alta serra
la tempestat potenta qu' arréu tot ho soterra
tindría prou fieresa per ferlos derrumbar.

Vingueren jorns funestos per nostra aymada Espanya,
faltantse á la Justicia y á tot lo més sagrat;
los Drets se trepitjaren ab cínica alimanya,
y al punt, s' estengué prompte fatídica cisanya
deixant la nostra Patria com camp desmantelat.

Y aixís fineix d' anemia l' invicta Espanya aymada,
aquella, que ja Reyna fou ella de mitx mon;
¡Recorts per mí els més dolsos! ¡Oh Patria idolatrada,
ditxós qui podrá veuret ben grant altre vegada,
y Reyna ser, com fores y et feu lo gran Colón!

¡Que ho son, que ho son de dolsas las tendras recordansas
del temps de las grandesas, victorias y llaor!
D' aquellas tas proesas y puras remembransas,
oh patria de braus genis, sols restan esperansas
que 'ls fills d' aquesta terra ne guardan dins son cor.

Aquell que aixís no ho fassi, pateix de vil follía;
de nostra gran familia, ben lluny tots lo tirém;
d' Espanya lo pervindre, volém que noble sía,
y ab goig y benhauransa y ab próspera alegría,
de nostra aymada terra son despertar veurém.

10 cénts. NUMERO EXTRAORDINARI 10 cénts.

Fes ja que soni l' hora, ¡oh Deu! ¡oh Providencia!
T' ho pregan tots los homes de bona voluntat.
de nostras desventuras y planys tingas clemencia,
y envíans prest lo Príncep mes recte de conciencia;
lo nostre aymat Don Carlos, l' invicte Desterrat.

JOSEPH MASSANA.

Vilanova y Geltrú, 1 jener de 1898.

Res mes trist per un brau que vesteix l'honrós uniforme militar que morir en una emboscada traidora. Lo menos morir matant es digne d' un héroe y d' un valent y no creyem que hi haigi un sol militar espanyol que no 's senti capás de anar á la mort mentres pugui esfonsar en lo cor del enemich de la patria lo seu acer.

Y aquesta consideració me la sugereix lo que ha sigut objecte de tans comentaris durant aquests últims días, la mort trágica del tinent coronel Ruiz.

Lo general Weyler, censura al general Blanco per haver deixat anar al camp rebelde, sens las degudas precaucións á un jefe del nostre exércit.

La prempsa extrangera censura agrement l' assessinat del pundonorós militar per las hordas de Máximo Gómez; tan sols la prempsa ministerial es la que procura posar un vel sobre 'l fet, y casi casi disculpa un crim tan execrable.

Poch tranquil debía acudir l' infortunat Ruiz á la cita del cabecilla Aranguren quan ans de surtir de la Habana va fer testament.

Se conta de Ruiz, que al sapiguer que la brigada Daban anava á proclamar en Sagunto, baix las ordres d' un general ambiciós y afortunat, á D. Alfons com rey d' Espanya, no titubeijá un moment en incorrer en las iras de son superior jerárquich dientli: Jo, seguint la tradició del cos á que perteneixo, no 'm sublevo.

¡Pobre mártir! Tú ets la víctima inmolada en aras de aquesta política vil y rastrera que posa la dignitat y l' honor d' Espanya sota 'ls peus d' una colla de assessins malvats.

Segóns llegim en el *Correo Español* de Madrit, la venerable y augusta mare de Don Carlos ha abandonat el convent de Graben per trasladarse al de germanas de la Creu, de Gorizia.

Gran ha sigut el dolor experimentat per Donya María Beatriz al passar las portas de aquell sant lloch, ahont per l' espay de vintiset anys havía gosat de la pau del claustre, vivint en la mes santa armonía ab las fillas de Santa Teresa, y pera decidirla á tan penós sacrifici no han sigut suficients les prechs dels seus fills, ni la consideració del propi perill, sino que ha sigut precís el desitj d' evitar á las sevas companyas de clausura graves perills per la presencia entre ellas d' una Archiduquesa, que haguera atret sobre 'l convent las iras d' un populacho com el de Graz, ahont los dos elements perturbadors, amos de la població, estudiants y obrers socialistas, coincideixen en l' odi envers la familia imperial. A pesar de la novetat que ofería el viatge després de tan prolongada reclusió, Donya María Beatriz va soportar be las fatigas, acompanyantla una germana del convent de Garizia, lo seu confessor y la seva camarera, com també per un fiel servidor del Infant Don Alfons.

Tan en lo convent de germanas de la Creu, com avans en lo de Carmelitas de Graben, Espanya y nostra causa poden contar ab las constants oracións de la virtuosíssima mare de Don Carlos, donya María Beatriz.

Ja que 'ls lliberals de casa tenen ulls y no volen veurer, ve de perilla presentarlos á la vista lo que opinan los lliberals de fora.

El *Daily Mail* de Londres, un dels mes influyents órgans de la prempsa de la Gran Bretanya, consagra als assumptos d' Espanya un magnífich artícle del qual copiém els següents párrafos:

".....Avuy no hi ha por de que la intervenció extrangera perjudiqui la acció de Don Carlos VII. Fransa no está, com després del 1871 als peus de Alemania y forsada á fer la seva voluntat. Inglaterra no desitja ficarse en la política europea per ser aixó contra 'l sentiment del día. Russia ha reconegut sempre á Don Carlos com á llegítim Rey d' Espanya....."

"La debilitat de la regencia alarma á Europa, perque obra una porta á la intervenció dels Estats Units en los negocis continentals. Las potencias poden demanar ab insistencia que Espanya 's reformi á sí mateixa, pero no poden designar el medi per el qual aquesta reforma puga efectuarse."

"Don Carlos te avuy grans probabilitats. Las dos terceras parts de la nació espanyola están per ell. Per aquells que están contra d' ell, la paraula lliberal que se 'ls aplicá en altre temps, els agrupa avuy com monárquichs, com republicans, com anarquistas y están tots en guerra entre sí."

"Las sombras projectadas pels aconteixements que s' aproximan en Espanya, son ja fácilment visibles. Si son negras, ho son de una manera fatal pera la regencia."

"El día de la decadencia d' Espanya arriva rápidament á son fí, y en Don Carlos de Borbón, ha aprés ja á saludar al seu llibertador la part mes inteligent y de mes valía del poble espanyol."

Lo estrany es que aixís no ho veigin los lliberals de per aquí.

Y lo mes natural es que no 'ls dona la gana de veurho. Perque els nostres lliberals, com corps carnívols, están afartantse en las despullas de nostra patria y no tindrém pas mes remey que espantarlos á tiros.

Pero, tiros ab bala, y..... que fassin blanch.

SAID.

Es tan fácil enganyarse un mateix, sens advertirho, com menjarse un plat de farro; lo difícil es enganyar als altres avuy que tothom te un ull.....

—

Obriu las portas del vostre cor á la veritat y á la mentida, y veureu com la segona entre precipitadament atropellant á la primera.

—

Antiguament, un anciá era venerat per tothom, avuy, la societat el considera una carga.

—

L' home pot considerarse rich desde 'l moment que sab familiarisarse ab la escassés.

—

Engullim, com un galofre, las mentidas que 'ns adulan y bebém gota á gota, com aigua de Rubinat, las veritats que 'ns amargan.

—

Tres cosas constituexen un sabi del sigle anomenat de las llums: Parlar de tot; destrossar la llengua francesa y..... casarse ab una pubilla rica.

—

L' home está construhint sempre un palau d' ilusións sobre una base de quimeras, y s' enrabía, després, quan veu que no pot habitarlo.

—

Comensém l' any 98 reinant Alfonso XIII. ¿Acabarém l' any reinant el mateix....?

UN EPISSODI

SENYOR Mestre; vosté 'ns va dir un día que, si feyem bondat y sabém sempre la llissó, ens contaría una cosa molt bonica, y com que are estém de festa.....

—Titella, no estich pas per historias avuy. Ja sou grandets y haveu de pensar en altras cosas.

—Pro, si vosté 'ns ho va prometrer; ¡y com que fem bondat!....

—¿Y qué entents tú, per fer bondat?

—¿Jo? Obehir les ordres del Rey, assistir á la seva escola sens faltarhi un sol día y apendre de manejá 'l sabre.

—Sí, senyor Mestre, sí, síííí....!

—Pareu, donchs, vostra atenció ab lo que vaig á contarvos.

Era pels vols de maig de 1840. La primera guerra civil, anomenada dels set anys, anava de baixa.. Lo general lliberal Espartero, després d' haver comprat á Maroto en las provincias vascas, s' havía dirigit al Centre ab un numerós exércit per acabar la guerra, ja que 'n Cabrera semblava poch disposat á vendrer's, y menos á entregarse.

Una de las primeras plassas fortas que atacá fou la de Morella, que aleshores era defensada solsament per uns trescents homes capitanejats per lo gobernador del Castell don Anton Camps.

L' enemich, com deya, era numerós y ben armat y 'l general Cortines havía conseguit, amagat per la fosca de la nit, enclavar sas baterías de plassa y de montanya encara no á mitj tiro de pistola de la fortalesa.

L' endemá dematí, rompé 'l foch. Los nostres's batían com lleóns, eran un per mil, mes no desfallían.

Los canóns del contrari vomitavan foch y metralla, per tot arreu sembravan l' espant, la destrucció y la mort.....

Una bombarda ben dirigida obrí una grossa bretxa en la muralla del Castell, mes los enemichs no pogueren donar l' assalt perque 'ls carlistas ab los pits per muralla 's resistían com héroes. Veritat es que allí 'ls valents hi trobavan la mort, mes, qual nou Fénix que renaix de sas propias cendres, al caygut reemplasava un nou valent, un altre héroe, un nou mártir de la bandera de Deu, de la Patria y del Rey.

¡Quánta abnegació, quánta valentía, quán heroisme!

Lo general Espartero, al veure que per bé que li anés l' acció, havía de surtirli cara, resolgué enviarhi un emissari per pactar las condicións ab que 's rendiría 'l Castell tan incomprensiblement defensat.

Los oficials carlistas escoltaren las proposicións que se 'ls feyen. No eran humillants, al contrari, puig se 'ls deixava á tots en completa llibertat; tan sols entregar las armas; y veyent los estragos causats per l' artillería sitiadora y desesperansats de rebre aussili, reunits en consell, acordaren, per majoría, aceptar las bases presentadas y capitular..... A voltas es mil vegadas més honrosa una capitulació que certas victorias, sobre tot quan se capitula per evitar mals majors.

Deya que acordaren capitular per majoría, casi per unanimitat, puig de catorse vots, sols dos eran en contra, l' un era del gobernador.

. . . . . .

Una hora després lo gobernador ab las llágrimas als ulls que en vá pretenía retenir y ab visible repugnancia, entregava las claus del Castell al general Espartero.

Aquest, un cop possessionat del fort, mana als seus que prenguin totas las surtidas, que rodeijin bé 'l Castell y que no deixin marxar á ningú. Disposa després que s' agafin á tots los oficials carlistas y 'ls tanquin en los calabossos del Castell.

Els nostres volen resistirse, pero tot es en vá; sols un ha pogut, ab pochs moments, cambiar de traje y se 'l confon entre 'ls soldats, y 'l brau gobernador, á qui el general isabelí no havía fet lligar com als altres, se l'hi atansa dientli á cau d' orella:—"Qnan siguem allá..... encent."

¡Cóm espurnejan de rabia els ulls d'aquells valents oficials, víctimas d' aquella villanía y cobarda traició!

L' autor d' aquella miserable hassanya, mana al valent Camps que l'hi ensenyi totas las dependencias de la fortalesa, y 's dirijeixen al polvorí y dipósit de municións.

A la porta hi trovan á un soldat á qui ab veu baix pregunta 'l jefe carlista:

—¿Estás prompte?

—¡¡Sí!!

En tan, el general Cortines deya al gobernador Camps:

—Poca es ja la pólvora pera haver pogut resistir mol temps.

—La suficient,—respón el lleal Camps—per fernos volar á tots nosaltres.

Ningú, sols aquell soldat, comprengué 'l doble sentit d' aquellas paraulas.

De sopte's veu com una inmensa flamerada y's sent un soroll fort, axordador; totas las parets tontollen, algunas cauhen y 'l polvorí queda, per uns moments convertit en una infernal foguera. Las explocións se succeheixen d' una manera espantosa.....

Després se senten sols algúns inperceptibles ays d' algúns ferits.

Lo general Espartero, estirat per terra, tenía sols una lleugera ferida en el bras. Lo gobernador carlista,

---

10 cénts. NUMERO EXTRAORDINARI 10 cénts.

HISTORIA DE DON MATEU

Aqui teniu, retratat,
al home del present sigle
mes llest, mes murri y trempat.

No hi hagut prodigi igual
com lo veure un nen de mamas
ab un tupé colossal.

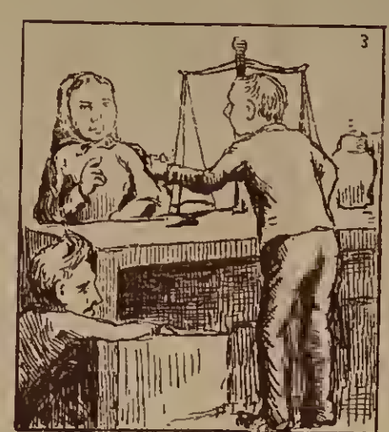

Son pare era confiter,
per lo tant li vé de rassa
ser tant y tant llaminer.

Ja 'l seu instint natural
li aconsellava sempre
que altres fessin d' animal.

L' afició de 'n Mateuet
era lo penjar la llufa
á tothom qu' estés distret.

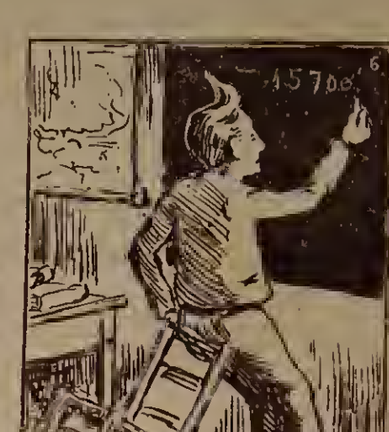

Per enginyé va estudiar
puig l' *enginy* es la gran ciencia
en el art de gobernar.

Revolucionari ardent,
de la Junta de Zamora
va ser nombrat president.

Mes tart va ser redactor
del periódich *La Iberia*
que mogué tanta remor.

Miréusel, fet un pallasso,
vigilant, mitj mort de fam,
á qui pot doná un *sablasso*.

Y aqui 'l teniu, decidit,
á fer guerra contra Cristo
en las logias de Madrit.

Y aqui 'l veyeu, ben armat,
comandant de milicianos,
batentse com bon soldat.

Y en Villarejo, ab en Prim,
don Mateu se insurrecciona
al sò del himne *chim..... chim.....*

Pro van sufrir un fracás
y se 'n van els dos á Londres
ab un pam y mitj de nas.

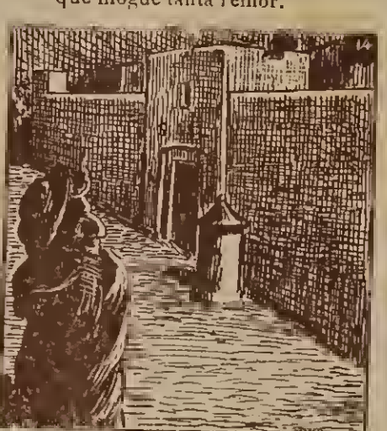

Mes, don Mateu, amatent,
se 'n va á conquistar sargentos
per fer un pronunciament.

Los sargentos, fusellats;
pro 'ls que varen atissarlos
no *pogueren* sé agafats.

Ja tenim, ja, llibertat;
com ministre, us encarrego
sossego y tranquilitat.

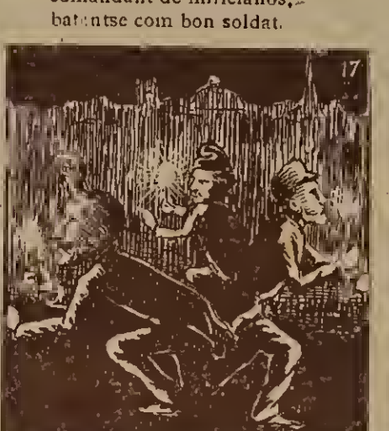

Don Mateu, Prim y Zorrilla
buscan per Espanya un rey
al claror d' una cerilla.

¡Trista casualitat!
Don Mateu era ministre
quan Prim fou assessinat.

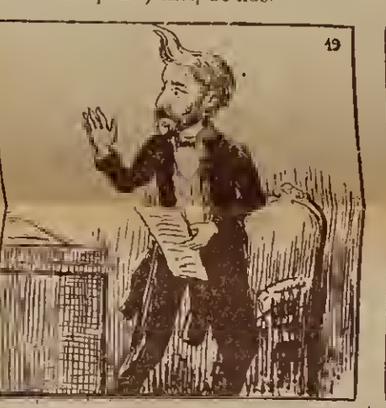

—¡Sagunto! ¡Votuanell!
Ara sí que veig qu' en Trampas
m' ha trompejat lo clatell.

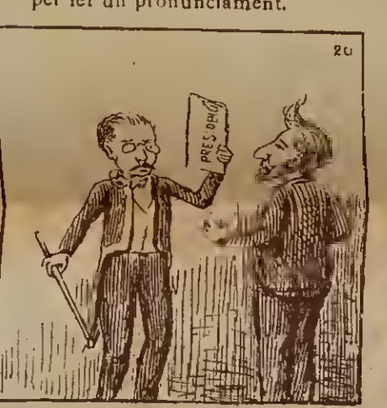

—¿Vols la pau? Tindrás turró,
pro si acás vols mourer brega
rebrás un cop de bastó.

—Senyors, havém de apoyá
la monarquia de Alfonso
que avuy talla 'l bacallá.

Don Mateu te especial dó.
En qualsevol tó que sonin
es sempre 'l que ho fá milló.

—¿Cóm te trobas?—¡Ay Mateu!
Quan veig qu' ets tan embustero
lo semblarme ab tú, 'm sap greu.

—Jo vaig molt be en el *machito*,
mes, lo poble soberá
no toca flauta..... ni pito.

—Dech dirli que un diputat
al Congrés, diu unas cosas.....
—¿No veus que estich costipat?

—Senyor Mateu ¿que no ve?
—Digals que avans d' alli al vespre
vaig trencarme 'l peroné.

Tan llarch qu' es y espavilat,
y aqui 'ls subalterns, ¡ja ho veuhen!
ab cuatre crits, l' han tombat.

—Don Mateu, venim aquí
á regalarli una planxa.....
—¿A mi con esas? ¿A mí?

—¡Pobre Comas! ¿qué t' han fet?
¿En Tetuán t' ha inflat las galtas?
Sí que gasta mal geniet.

Va firmar, ab molt salero
un manifest de pistó
(per fregarnos el trasero).

¡Cánovas mort! ¡fos mentida!
Tan be que *donya*..... éll y jo
ens acampavam la vida.

Mateu no dorm á la palla,
y ha observat que la Regent
li ha fet una rialla.

—Amigo, aixó es un tropell,
diu que la Regent vol veurem
perque li dongui un consell.

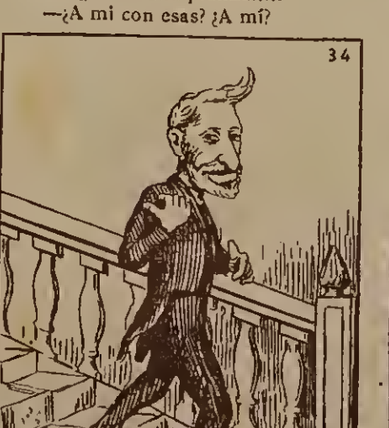

—Lo que he dit, no es res de nou
mes, per aquesta vegada
ja li he ben amagat l' ou.

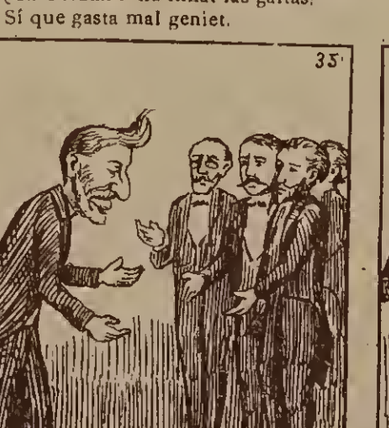

—Jo no 'l volia 'l poder
pro tan la reina s' hi empenyá
que cumpliré mon deber.

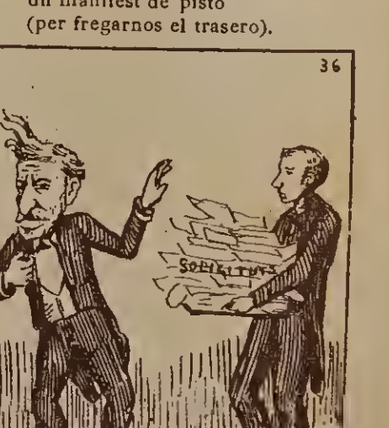

—¡Refutim! Tothom demana:
no pareix sino qu' Espanya
es el pais de la gana.

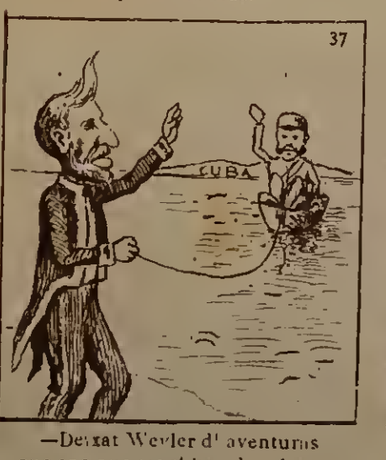

—Deixat Weyler d' aventurns
que ans que tot s' han de salvar
la *dona* y *las criaturas*.

—¡Ay Moret, ojo, vatúa!
—No siguis burro, Mateu.
—Es que aixó pot portar cúa.

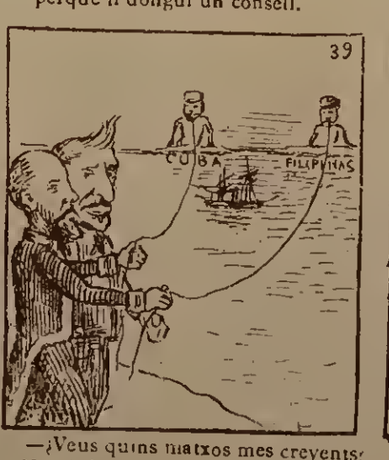

—¿Veus quins matxos mes creyents?
—No sé si es més gran sa barra
que la barra que tú tens.

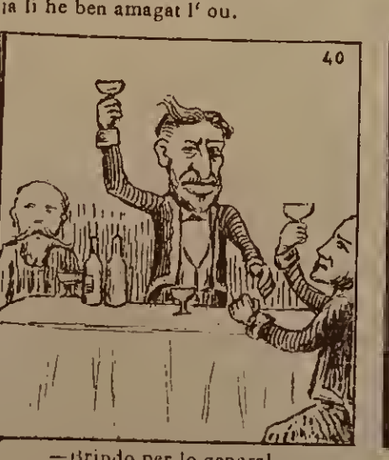

—Brindo per lo general
que á Filipinas afiansa
l' honra, y l' honor nacional.

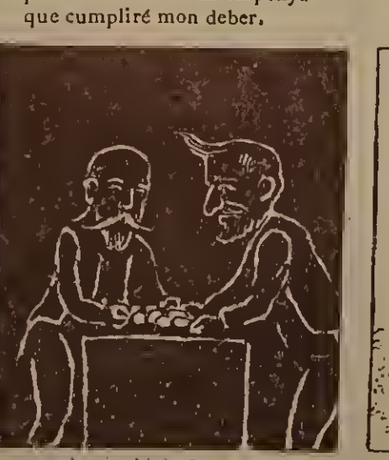

—¿Aguinaldo?—Dos millóns.
—¿A Llanera?—'ls que demani.
Paguém y fora rahóns.

Y la Patria honrant sa historia
aixecará á don Mateu
un monument per sa..... gloria.

el valent Camps, estava banyat en sa propia sang, sens bras esquer, sens dits als peus y algunas més feridas de poca importancia. Per aquí y per allá morts, ferits que jamegan banyats en sanch; y allá, prop del polvorí, un cadáver mutilat, restos informes d' aquell valent oficial carlista que no havía volgut votá la rendició, que havía encés el polvorí pera venjar aquella felonía, aquella villana traició del general isabelí.

. . . . . .

—¿Qué teniu, noys? ¡Titella! ¿Qué feu així parats? ¿Que us han dat encantarias?

A casa, noys, y tanqueu, per Deu, aquesta boca tan oberta, que sembla qu' espereu que caigui alguna llangonissa del sostre.

P. Iruam y Sabir.

Per llibres las llibrerías
y per torras, á París;
pro per fer empatifadas
lo Gobern qu' está á Madrit.

—

¡Visca 'l Mestre Titas!
¡Morin els farsants!
Vaigin á can *bufas*
los republicans.

J. Font y P.

—

A tu puerta planté un pino
y á tu ventana una parra.....
y un gorrofé en el clatell
de don Práxades Sagasta.

—

¿Qué 'l senyor Odón de Buen
te un talent descomunal?
¡Ja ho crech, si ell es el fill únich
del senyor..... Orangutant!

Endavina qui t' ha tocat.

—

Si ab tots vols tení amistat,
á ningú espliquis ta pena,
perque aixís que la dirás
tots te donarán..... la esquena.

J. B. F.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÁTICA

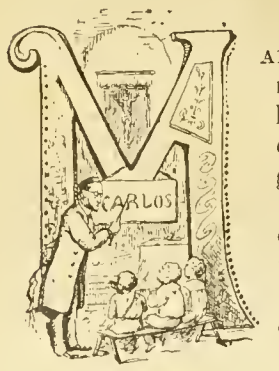

Malo, noys, malo. Si no esteu pas mes quiets, no acabaré pas las llissóns de gramática. Alerta, donchs, y passém vía, que la geografía eus espera.....

Las conjuncións condicionals expressan alguna condició ó denotan necessitat de alguna circunstancia, com som: *si, sino, com*, etc.

—Posam un exemple, Titella.

—*Si* havém de ser felissos, que vinga 'l verdader re ; *sino* ens quedarém sense camisa. *Com* mes aviat ho tirarém tot á rodar, millor.

—Está bé, Titella. Son conjuncións causals, las que serveixen pera expresar la causa, rahó ó motiu de alguna cosa ja dita, com: *perque, puig, puig que*, etc. Un exemple, noy.

—Aquests politiquillos ens pujan á caball, *perque* son massa burros. Que la paguin, *puig* que 'ns fan *mal bien*.

—Per conjuncións continuativas, las que serveixen per continuar la oració, com per exemple: *aixís es que, donchs. supost que, així mateix*, etc. Exemple.

—Dich, *donchs*, que 'n Moret acabará malament, *així mateix* que en Sagasta, *supost que* tots ells ens han arruinat lo comers, robant el pá del obrer.

—Rebé, noy. Son conjuncións comparativas las que comparan unas cosas ab altres, y son: *así, com*. Exemple.

—Tan dolenta es doña Virtudes, *com* ells.

—Cuidado, Titella, no descarrilis; no siguis may llenga llarch.

Y acabaré dihent, que son conjuncións finals, las que denotan el fí y objecte de la oració, com son: *perque, pera que, á fí de que*. Exemple.

—Preparém los fusells *pera* apuntar; ens uuim tots ab carinyo *perque* así podrém vencer, y dispararém ben dret *á fí de que* no quedi *títere* ni lliberal *con cabeza*.

—Vaja, Titella, veig que 't fas capás de las cosas. Y ara, passarém á disertar sobre la

Interjecció.

Difinimla breument, y tú ens donarás algúns exemples.

—Ja escolto, senyor Mestre. Soch tot orellas.

—Así ho has de fer, Titella. La interjecció es una paraula que se'ns va dels llabis, per dirho aixís, quan ens veyém de prompte afectats per algún sentiment. La interjecció expressa 'ls diferents afectes del ánim y per aquesta rahó te moltas significacións. Hi ha, per lo tan, interjecciónsd' admiració, de dolor, de alegría, de aprobació, de amenassa, de desprecí, de indignació, de ira, de terror, de rissa, de silenci, etc., etc., y algunas son las següents: *Ah, ay, ja, hola, oh, ja ho crech, caratsus, tan de bó, Canari, apreta noy, bufa*, etc., etc.

A veure, tú, Titella, si respondrás ab alguna interjecció á las oracións que jo formi.

—Diuheu que 'l gobern ha donat amplias facultats al general Primo pera que no sigui escás en lo dels recursos als cabecillas tagals.....

—*¡Canari!*

—La Regent te moltas ganas de fer un llarch viatge á Viena.....

—*¡Apreta noy!*

—En Moret, tan valent que sembla, y la seva dona 'l fa ballá com una baldufa. ...

—*¡Bufa!*

—L' insigne Castelar, el gran demócrata, se perfuma 'l bigoti pitjor que una senyoreta.

—¡Oh!

—(Els carlistas tenen 50.000 fusells Llorens amagats en una mina que comunica 'l Besós ab la torre del Baró y.. ..)

—(¡Chitón....!)

. . . . . .

Haveu de sapiguer, deixebles meus, que al sol anunci de que anava á inaugurar una serie de llissóus de geografía, lo *sol*, la *lluna* y la *terra* han celebrat una detinguda conferencia, acordant fastidiarme del millor ó del pitjor modo que puguin; mes, ab tot y aixó, *pecho al agua;* lo dissapte comeusaré la primera y us recomano la més puntual assistencia.

Felís any nou, noyets.

DE REYS

Quan aquella traició, traició malvada
vos obligá á petjar terras de Fransa,
als vostres defensors que ab vos marxavan
vau darlos gran consol y esperansa.
Lo crit de «Tornaré» que encar ressona
en sos cors may vensuts, tan va grabarse,
que jamay per més trevas que 's presentin.
ni sisquera ab la mort podrá borrarse.
Ans be tots desitjem qu' arrivi l' hora,
com també aixi ho desitja Espanya entera,
que vingueu á salvarnos prompte, ¡prompte!
ó á morir abrassats á la bandera.
«Tornaré» varcu dir sortint d' Espanya
y aquest crit que jamay deu oblidarse,
al portarlo la briza á Catalunya
per sempre en nostres cors va arreplegarse.
Ben prompte cumplireu lo prometatje,
¿será demá? ¿será en no llunyá día?
Veníu ¡oh Rey! aviat, que 'ls soldats vostres
senten al fons del cor greu melangía.
¡Oh, si! 'l Deu de bondat ja s' apiada
d' aquest poble, un jorn rublert de gloria
que avuy uns sers tan vils, restrers é innobles
pretenen embrutar sa noble historia.
Veníu, donchs, á arrancarnos del abisme,
veníu á llibertarnos de tal sanya,
deixeu el Loredan y feu felissa
la digna de més sort, la trista Espanya.

. . . . . .

. . . . . .

Y vaya si vindrá; es cert, certíssim,
ho sé de un modo semi-celestial.
Tan cert fos que hagués tret jo la primera
de la passada rifa de Nadal.
Puig haveu de saber, qu' ans d' ahi al vespre
una carta 'm mostrá mon germanet,
en la que los Reys Magos l' hi escribían
d' un modo ben patent, ben cla y ben net.
«....Y com que lo teu Rey, á qui tan aymas,
en vostra patria, est any, ha de regnar,
et portarán fusells, pólvora y balas
los Reys,
Gaspar Melchor y Baltasar.»

Albert Bigau.

DE BRUIXAS.....

Antiguament quan se veya una dona vella, lletja y mal vestida, las criaturas agafavan por y s' amagavan corrent y 'ls graus li feyan pas perque deyan que era una bruixa.

Ara ha cambiat tot; las verdaderas bruixas no son pobres, ni vellas, ni lletjas, ni van mal vestidas, al contrari; n' hi ha de totas edats y las més, son joves, vesteixen ab elegancia y hasta aparentan ser guapas, perque de aquest modo teuen més facilitat de enganyar á l' un y á l' altre.

Avants, la dona que era tinguda per bruixa, acostumava á ser mirada ab despreci de tothom y ningú volía tractarla.

Avuy ja es diferent; las verdaderas bruixas, ó las que aquest calificatiu mereixen, siga perque no son vellas ni lletjas, ni van mal vestidas, en lloch de ser miradas, com las d' aquell temps, ab despreci, son per molts obsequiadas, s' els va darrera y hasta 's procura conquistarlas, por mes que en realitat sigan más repulsivas y temibles que aquellas altres.

Las bruixas antiguas, no anavan á missa, ni á la iglesia; mes las de avuy, encare que sigan de més mala lley que aquellas, aparentan tenir religió; y per portar millor á cap los seus maléfichs plans, hasta van á missa y á la iglesia y si ho creuhen convenient, fins son capassas de tenir oratori á casa y portan los rosaris penjats continuament de la munyeca.

Y si bé ho considerém, ens convencerém que en los actuals temps, hi ha moltas més bruixas veritables que no hi havía aleshores: y tan es aixís, que si aqueixas nos fessen tanta repugnancia com feyan aquellas, no caldría pas que ens moguessem de casa de día ni de nit, si no volíam trobarne á totas horas per cualsevol carrer y plassa.

En las poblacións de fora hi ha bruixas; y en las grans capitals, hi ha bruixas y bruixots que ho manegan y desmanegan tot, segóns las sevas conveniencias; y sino, fixeuvos ab lo que vaitg á dirvos.

Mireu qui ocupa los millors empleos, qui desempenya los cárrechs mes ben pagats. ¿Son tal vegada los que tenen aptitut y cualitats? Res de aixó; perque si aixís fos, la justicia y la rahó no serían trepitjadas, y la culpa apoyada y protegida.

Si voleu trobar lo criadero principal en Espanya de aqueixa classe de *gent*, no teniu mes que agafar lo ferrocarril ó si us sembla millor, un globo, y del modo que més vos agradi aneusen á Madrit y una vegada hi sigueu, seguiu los palaus, carrers y plassas mes concorregudas per l' alta aristocracia, mireu bé aquellas caras y vos convenceréu que la gran majoría son bruixas y bruixots.

Trovaréu grans senyors plens de creus y estrellas, vells y joves, á peu y á caball; senyoras de grans rossechs y ben enguantadas, ab barrets guarnits de plomas de molt preu y potser hasta una fulana estrangera que si no usa cotche es perque gasta botinas de pell de Austria que reblandeix las duricias dels peus, y veuréu qu' ells y ellas son bruixas y bruixots.

De consegüent, los que nos creyeu que ara no hi ha gent de malas arts com en los temps dels nostres avis, estéu del tot equivocats; puig haveu de sapiguer que las desgracias que frecuentment sufrim y lo malestar que passém, no preveuen d' altre causa que de aquestas bruixas, que no 's diferencian de aquellas altres, sino per lo traje que vesteixen, lo qual fá que no sigan conegudas de las criaturas ni de la majoría d' els homes grans.

De aqueixa manera, s' ens ficau per tot arreu y los que las coneixen una mica, ne troban hasta entre nosaltres en varias reunións y centres y en molts llochs ahont s' hi ficau per exercir lo seu verdader ofici y de aqui pot treurers la consecuencia dels seus efectes, mirant las desunións, las antipatías y las desconfiansas que introdueixen á tot allá ahont son, logrant de aquest modo la desorganisació de varias societats y de familias que de no haveri aqueixas bruixas serían la admiració y enveija de tothom per la pau y concordia que regnaría en ellas.

Rubegut.

10 cénts. NUMERO EXTRAORDINARI 10 cents.

BALANS DEL ANY

A qu' estém á fí d' any, passém *balans*.

Obrim lo *diari* y hasta si voleu, obrim el *major* y llensém una mirada escrutadora sobre aquella multitut de *guarismes*.

Lo *moviment* ha sigut gros, el *giro* colossal. ¡Quántas *xifras*!

Repassém una mica aquestas *cantitats* y mirém en qué van ser invertidas.

¡Ay, ay, ay! Cotejar el *debe* y l' *haber* m' espanta; me fá posar pell de gallina.

¿Hi haurá *superabit*?

¿Hi haurá *déficit*?

Si mirém bé, las *salidas* han sigut moltas, tan en homens com en diners.

Día..... tants: *remesa* d' homes joves cap á Cuba; bons, sans, rebosant solut y vida.

Día..... quals: *remesa* de quintos cap á Filipinas.

Día..... tal: *remesa* de tans millóns á don *Ramón Negro* de Cuba.

Día..... qual: *remesa* de pólvora, balas, cartuchos y fusells á la Habana, y unas quantas dotzenas de caixas de plata nova de trinca.

Día..... tants: *remesa* de monedas á Manila destinadas á Aguinaldo de..... Nadal.

¿Y las entradas?

També en trobarém, també; pero, son entradas acompanyadas de plors, de llágrimas y dol.....

Día..... tal: *Entrada* del vapor..... qual, ab un *retorn* de *género* inservible; de.. .. joves grochs, malaltissos, esguerrats ó moribunts y cadavérichs.

Día..... qual: *entrada* del trasatlántich .... tal; cinquanta set soldats ferits, ab una cama de fusta l' un, ab un ull de vellut l' altre, sense bras el de més enllá, tísich arremetat el de més ensá.

Y per que no hi faltés res, encare pel camí hi hagut la corresponent *sustracció*; allá..... lluny, en alta mar, quan la nit era fosca com una gola de llop, uns tiburons hambrients y afamats axarpavan una part del *género* que venía *averiada*, y si be venía consignada en el *coneixement* d' embarch, ja sabían que 'l *género* no havía de arribar á port.

¡Fins aquí arriba la pega d' un *mal negoci*!

¡Quans *comptes pendents*, Deu meu!

Reclamacións *yankées*, *Aduanas*, *Cubas*, *exterior*, *empréstits mil*..... ¡*á fecha* tan curta!

¿Y las *ganancias* y *pérdias*?

Aquestas suman grans *cantitats*, aquellas molt pocas.

¿Y 'ls *gastos extraordinaris*?

Aixó sí que 'ns reventa de mitj á mitj.

¡Ab aquesta no s' hi contava!

Tans mils per subvencionar periódichs; tans altres per tapar bocas, tans per gastos imprevistos..... y palpats per cuatre pillos; tans més per fer comedias irritants é indignas; tans altres més per fabricar presentacións de cabecillas y deposar armas que demá tornarán vomitar balas enemigas; y molts més d' altres per *facilitar recursos* á pillos que 's fumen del exércit, de la dignitat y honra nacionals.....

Y d' aquest *estat de comptes* ¿quí 'n llepará alguna cosa?

En Primo, en Blanco en *beneficiarán* ab las recompensas..... *metálicas*. L' Aguinaldo, en Nizal y cent d' altres ab els *recursos*..... de butxaca que 'ls facilitará 'l Gobern pera que viscan tranquils fins que se 'ls acabi el broquil, que llavors, tornarán á las andadas.

Que per lo vist, las insurreccións son avuy un *negoci* com un altre, encare que més *productiu*.....

VOLTREGANÉS.

Lo periódich *Madrit Catalá*, que's publicava mensualmeut, ha passat á ser quinzenari.

Celebrém de veras los progressos de nostre estimat company.

Respireu, lectors meus, respireu.

Telegrafían desde Roma é un periódich de Madrit, que en Venecia 's trevalla molt, pero molt, per organisar batallóns y proporcionarse armament pera un altre guerra civil.

¡Pataplaf!

Tan callat y ocult que 's portava la cosa, y ara surt aquest ximple á enredarnos.

Donchs, sí senyor; estem preparats, disposats, entussiasmats y hasta empipats fins á dalt de las pifias lliberals.

Y..... vamos, que no puch dir el día que 'ns aixecarém.

Segóns ens comunica nostre estimat amich de Manresa A. R. Sopimpa, sembla que 'l conflicte creat ab motiu de la huelga, toca á son fí, degut á la cordura y bon comportament dels trevalladors.

Ens en alegrém moltíssim.

El Imparcial de Madrit, diu que la mort del infortunat Ruiz demostra patentment que existeixen grans corrents desde la manigua cap á la legalitat.

A n' aquesta colla de periódichs que cobra de la situació, no hi ha per hout agafarla.

Mentres no sigui ab uns amolls ben llarchs.

Mireu que soltar aquestas burricadas.....

Jo crech que guarnir una emboscada á un militar que va á parlamenteijar y pegarli cuatre tiros, no demostra *grants corrents*..... sino una pillada y una vilesa digue sols d' una colla d' assessins.

El jove y distingit pintor espanyol, don Carlos Vázquez, ha terminat los retratos de D. Carlos y de Donya María Berta.

Don Carlos está representat dret, de gran uniforme, ostentant la banda de San Fernando, el Toisón y al pit las placas de las seves ordres y las medallas de guerra.

En el retrato de Donya Berta, apareix la augusta senyora vestida de Cort y ab la banda de María Lluisa.

Los retratos medeixen dos metros y mitj d' altura.

Dintre pochs mesos, s' assegura que serán trasladats á un hermosíssim palacio de Madrit ahont esperém veurels, puig allá y sols allá, pesi á qui pesi, estarán en lo lloch que llegítimament els pertoca.

¿Ho senten?

CARTAS DE FORA

Castellar, 19 de desembre de 1897.

Molt senyor meu y MESTRE: Com lo meu nom ja indica, sabrá que m' agrada molt l' oli, y en particular lo de las llantias.

Voltant per aquests encontorns, vaig veurer una *llantia* que penjava devant d' una sepultura, que per l' epifi, comprenguí que tancava tots los documents de la administració local, y vaig deixarme caurer sobre 'l penjadó de la *llantia*, esperant lo moment oportú per satisfer la meva passió, quan de sopte veig venir á una multitut de fantasmas ab ademant poch tranquilisador, que m' espantaren. L' una, que pareixía 'l gefe, portava un llarch vestuari, ab una cucurutxa al cap y una cartera penjada al costat y en la ma, un' eyna extranya que 'm semblava un trabuch, lo que 'm feu desistir de defensarme, puig no m' agrada que 's torbi la pau de las sepulturas.

Passada la primera impreció, lo que m' havía semblat trabuch, fou una ullera de llarga vista, perque ab molta facilitat s' estirava y arronsava.

Després de registrar la sepultura, d' ahont arrancaren documents que 'l de la cucurulla va guardar ab molt cuidado á la cartera y que deurían ser molt importants, per quan tots los fantasmas los llegiren ab extremat interés, se retiraren, deixant á la *llantia* en son lloch ab gran contento meu, puig podré alimentarme del oli, encare qu' es bastant ranci, molt brut, y moltíssim pudent.

Y posada sobre la ja famosa *llantia*, te per lo que puga serli útil á la

OLIVA.

* * *

Tordera, 23 de desembre de 1897.

Estimat senyor MESTRE: Encare que molt á la llaugera, passo á donarli compte d' un acte realisat fa alguns dias en aquesta població pels prohoms del decaigut partit lliberal de la mateixa. Baix la presidencia honoraria del Pantorrillas barceloní senyor Comas y Masferrer, s' ha constituit un Círcol Lliberal que, reconegudas las cualitats que adornan als individuos que componen la Junta Directiva no dupto en assegurarli tela llarga per proporcionar algún rato distret als lectors del seu ilustrat senmanari.

Lo día de la inauguració se suposa que hi va haver la corresponent *esqueixada* y aquells es'ómachs que fins al present havían permanescut arronsats, reinflats ab la coissó del romescu, varen bullir de valent.

Lo discurs pronunciat pel vocal honorari de la Junta que aquí coneixém tots per «El Cagarro» (sigui dit ab perdó dels lectors) va deixar aná una pestilencia tal, que la Junta de Sanitat hagué de adoptar series precaucións.

Y si anessim examinant un per un los discursos pronunciats pels nous cancillers torderenchs, tots ells ab una fam que 'ls devora pera agafar la poltrona del municipi, seria cosa divertida; mes espero poguerne fer una recopilacio perque veigi 'l senyor Comas y Masferrer ab la gent que tracta.

El Janet, *El Cagarro*, *El Bernat*, *El Nello*, *El Firinas*, *El Caret*, tots aquests constitueixen la Junta y 's proposan ser los redemtors del poble de Tordera.

Mes, per ara, haurán de fumar ab pipa, perque 'l poble es carlista y jamay consentirá que semblants tipos haigin d' empunyar la vara de la moralitat.

Un d' ells, ha estat molts anys vehí de Tarragona y domiciliat en una casa amurallada que s' aixeca vora la platja del Miracle.

Rahó de més pera que 'ls vehins de Tordera obrin l'ull.....

De vosté afectíssim s. s.

FARRÉU.

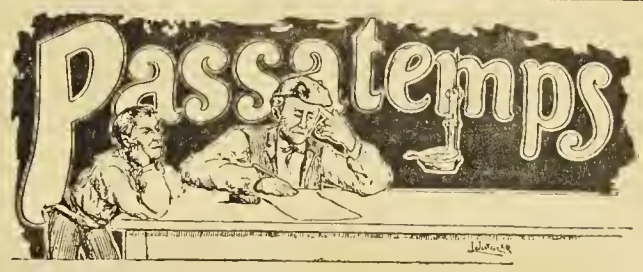

XARADA

Vaig sentir uu *prima* hermós
que va deixarme tot blau,
puig ho feya molt suau
la muller d' en *prima dos*.
Alegre sobremanera
s' estava, donchs, la María,
perque tornava aquell día
lo seu fill, de *dos tercera*.
Y tot anantlo á ensenyar
tan gras y guapo á la Cinta,
passá un gos de *quarta quinta*
y l' hi mossegá la ma.
Yo que m' estava llegint
las obras de *prima quarta*,
faig un crit, y 'l gos s' aparta
deixant está 'l pobre nin.
Y per curar aquell mal,
que 'l gos feu ab la mossada,
sa mare tota esverada
va posarli una *total*.

CLAUDI-NAL.

ROMBO

* · · · *
· * · * ·
· · * · ·
· * · * ·
* · · · *

Sustituir las líneas horizontals per lletras que donguint: 1.ª línea. Cosa que tenen los lliberals.—2.ª Ho es una noticia verídica.—3.ª Nom d' un submarí.—4.ª Lo que está sobre las espatllas.—5.ª Trasto per passajarse sobre l' aygua.

Y las líueas de estrellas, lo nom d' una augusta Dama.

A. N. SOPIMPA.

XARADAS RÁPIDAS

Primera: 1.ª sílaba, negació:—2.ª altre negació.—3.ª temps del verb.—Total: un espanyol d' anomedada.

Segona: 1.ª sílaba, negació:—2.ª afirmació.—3.ª negació.—Total: un punt de reunió

UN TERRISSAIRE.

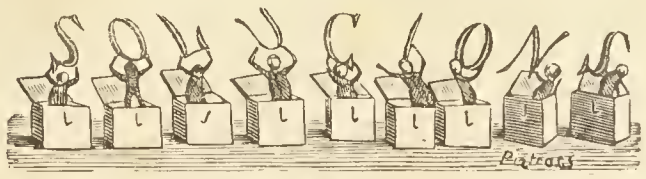

á lo insertat en la passada senmana.

Xarada: Aldea.

Targeta: Sabadell, Olot, Olesa.

Geroglífich: Com més corras, menos avansas.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

10 cénts. NUMERO EXTRAORDINARI 10 cénts.

Los que han saldat l' any..... ab superabit

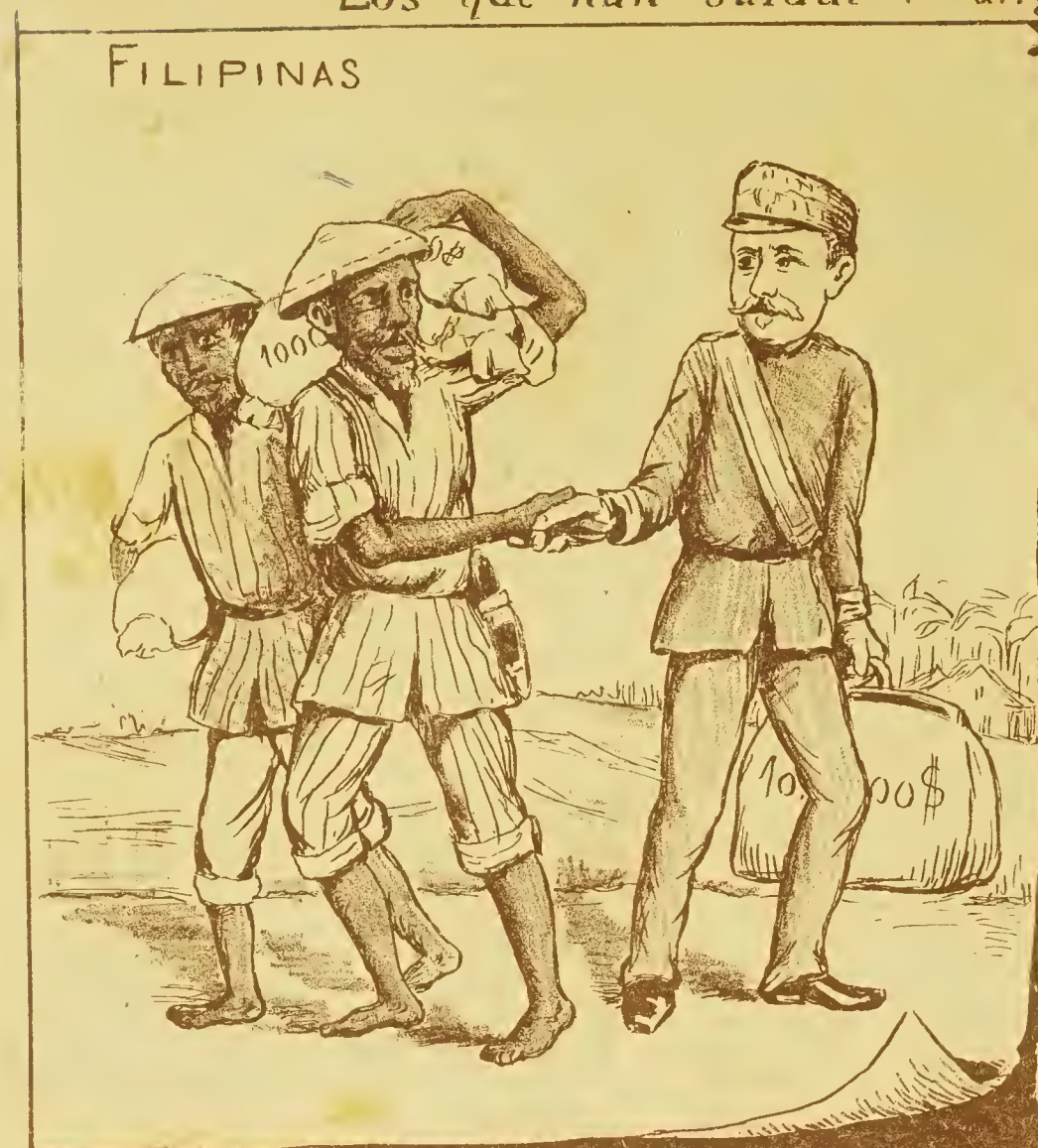

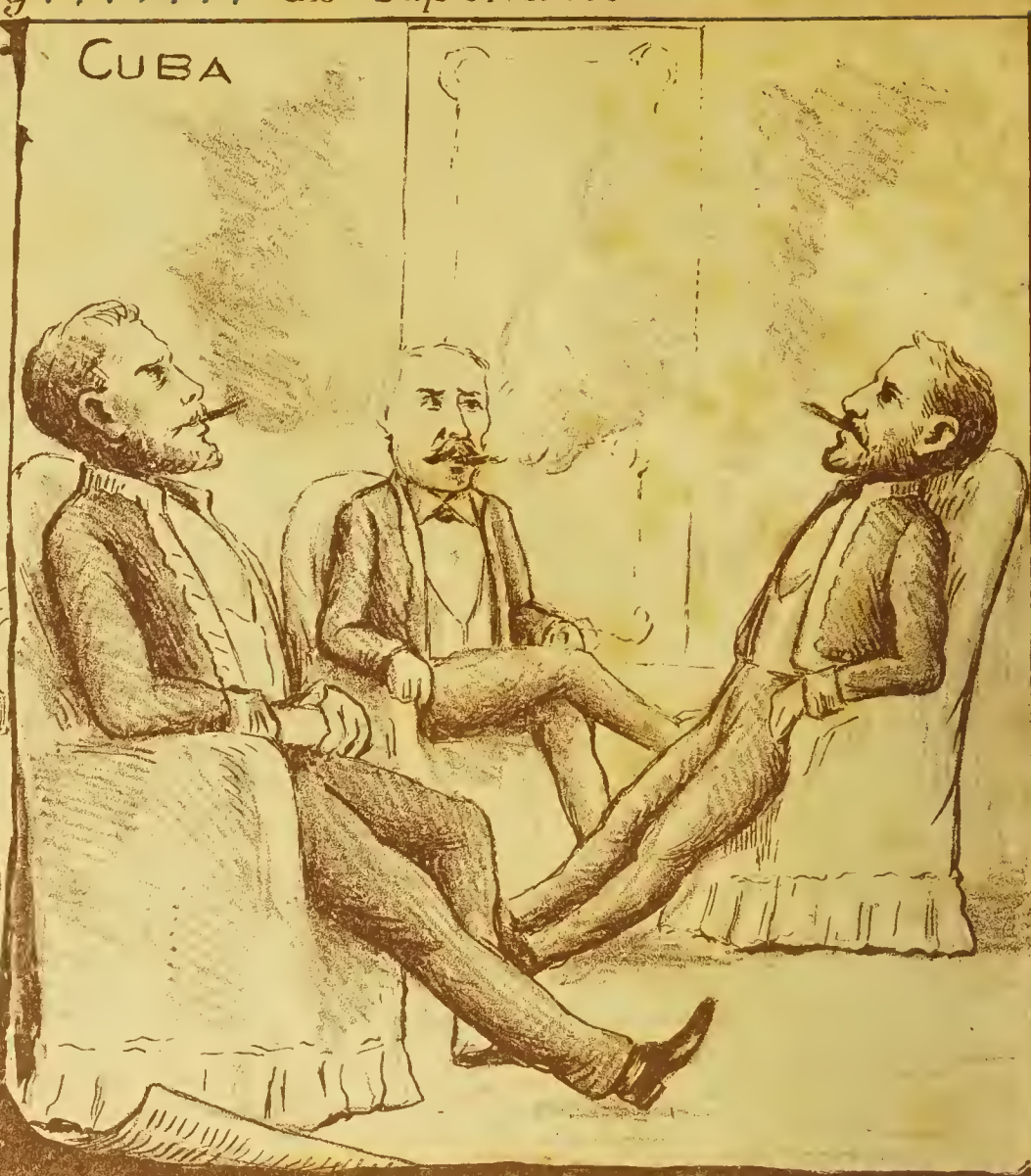

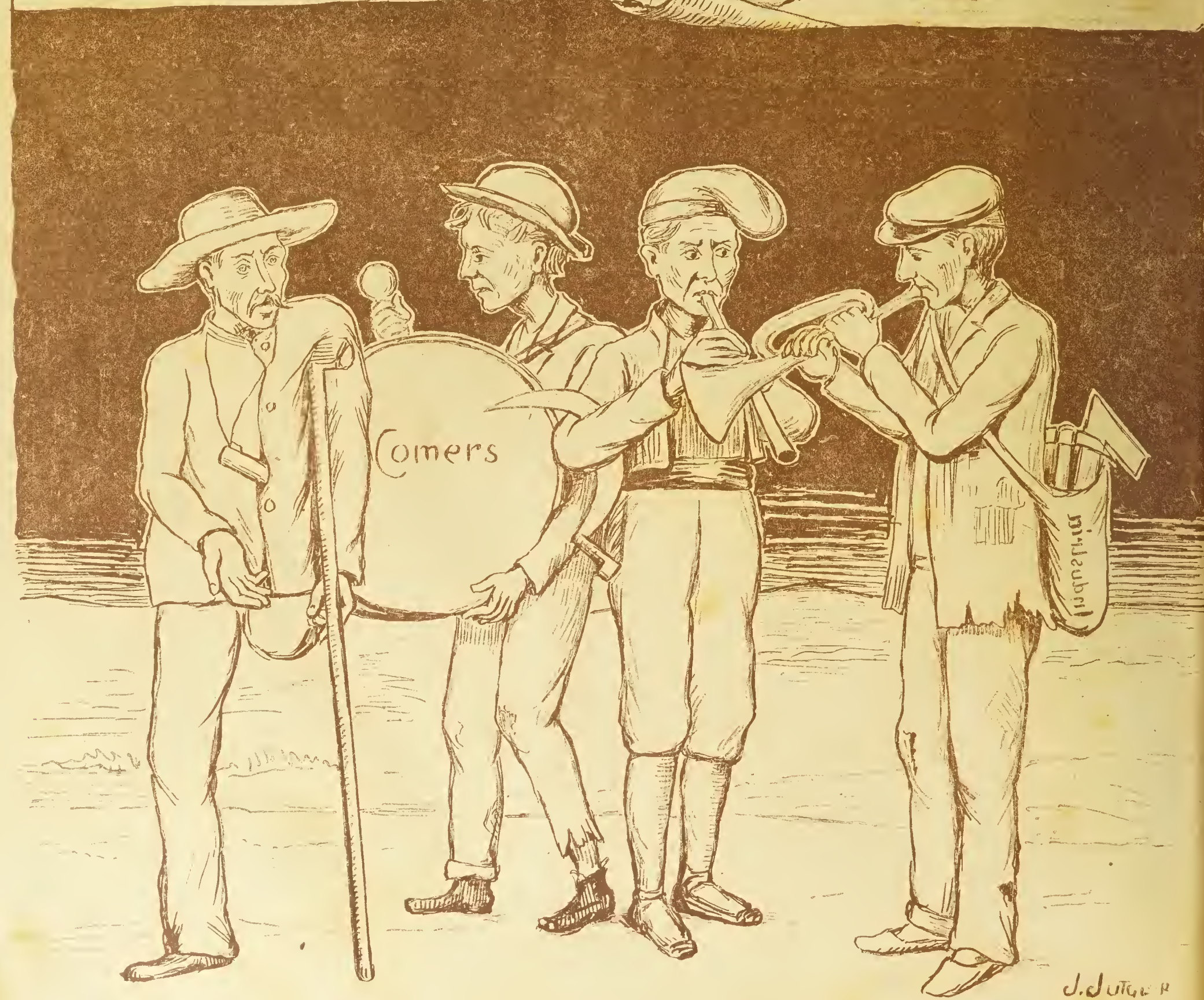

Los que l' han saldat..... ab déficit

ANY II. BARCELONA, 8 DE JENER DE 1898. NUM. 29

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, l.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

LOS REGALOS DELS REYS

¡Tira que us toch, quitxalla! Ja 's veu que 'ls Reys coneixen vostras taras.
Ojo, que la cosa s' embolica.

Lo telegrama de felicitació que dirigirem á Don Carlos ab motiu de la Festa Tradicional dels Reys, ha sigut honrat ab la següent contestació:

J. Roma.—Barcelona.

Señor agradece mucho entusiasta felicitación de LO MESTRE TITAS.

MELGAR.

OCA polvoreda ha mogut la enérgica protesta del ilustre general Weyler!

Es nua viril y enérgica prova de que no es tot horxata lo que circula per las venas de molts espanyols. El gobern va donar un brinco al coneixerla y ordená desseguida la denuncia de *El Nacional*, *La Epoca* y *El Correo Español* que la publicaren íntegra, com també va prohibir la circulació de tot telegrama que d' ella 's parlés ó fes menció.

Los militars l' aplaudeixen, puig enclou una reparació á las armas espanyolas y al honor y dignitat de una nació com la nostra que en va 's pretent posar sota las potas dels *yankees* perque l' emporquin.

La importancia de la protesta de Weyler es tal, que he podém assegurar que en ella estriba la gloria entera de son autor, ó 'l seu desbancament per sempre.

Quan un acomet una empresa gegantesca, topa casi sempre en son camí ab grans y poderosos destorbs que 'l combaten ó li preparen un fracás ridícol. Es la historia de la humanitat. Sempre li surten al home enemichs terribles, envejosos de la gloria que voldrían pera sí mateixos; enemichs rastrers é indignes que, incapassos de res gran y laudable y heróich, s' entretenen en combatrer rastrerament tot lo que veuhen en los altres de heróich y gran y laudable. Y per això havém sentat la premisa, de que la protesta enérgica y viril de Weyler decidirá poderosament en lo seu previndre.

No li faltarán á Weyler enemichs, y dels grossos; no li faltarán envejosos de sa gloria, y ja cal que corri y 's determini á segnir valent y osat com fins avuy si no vol que 'l ridícol més espantós empastifi la seva brillant historia militar.

Si 's sent valent per arrostrar'ho tot, endevant y fora, que no ha de faltarli l' apoyo moral, y hasta material, de la inmensa majoría dels espanyols cansats de tantas baixesas y vergonyants debilitats de nostres gobernants.

Mes, si per certas consideracións, per certs respectes y per certs interessos, per alts que signin, ha de venrers á la fí obligat á donar *media vuelta* en lo camí emprés, val mes que ho fassi ara, perque després tots los aplansos que avuy li tributém per forsa deuríam convertirlos en censuras y dicteris contra qui, posseedor de grans dots y cualitats per retornar al exércit son insultat honor y dignitat ofesa, y posat en el camí net y recte per arrivar á las revindicacións, s' entorna enrera espantat dels passos donats en favor de la honra y dignitat del poble espanyol.

A fí de que nostres lectors coneixin la magnífica protesta de Weyler, la copiarém tradnída, del *Heraldo de Madrit*.

"Senyora:

Arriva avuy el que subscrin, devant la representació més elevada de la Patria y del Exércit en solicitut respectuosa de satisfaccións qu' estima indispensables á la honra de las armas espanyolas y al seu propi honor de soldat.

Desde lloch tan alt com la presidencia d' un Estat y en ocasió tan solemne com la obertura d' unas Cambras s' han proferit recienment injurias de tal genero contra l' Exércit d' Espanya, que no pot imaginar el que subscriu passessin sens rigurosa y diligent protesta del Gobern de S. M.

Els heróichs soldats que donan la seva sang generosa en los camps de Cuba pera mantenir intangible la soberanía espanyola, han sigut cobarda y grosserament insultats devant de tot lo mon y confosos en una mateixa execració ab aquellas hordas rebels de baudolers indignes de tot tracte regular y caballeresch; los medis adoptats en aquella guerra ab l' amparo y l' aprobació de un Gobern espanyol, son calificats de infames é impropis d' un poble cult; las ordres d' un general que acaudillava aquell Exércit, jusgadas de brutals y capassas d' horrorisar al mon civilisat.

Si 's tractés sols de injuriar á qui té la alta honra de dirigirse á V. M., devoraría aquestas injurias en silenci, sens doldres del abandono del Gobern, ans be, complascut de mereixer semblant concepte als qui te per enemichs rebels d' Espanya. Pero, quan se tracta d' ofensas que tacan á tot l' Exércit, quan l' agravi ve á mossegar l' honra d' aquells soldats invencibles, generosos y valents, no pot ni deu tolerar tals acusacións el general que ha lluytat ab ells, que ha viscut sa mateixa vida, que s' ha honrat comandant al més heróich y numerós exércit de aquests temps y quals ordres totas poden incloures en el sacrossant crit de ¡viva Espanya!

No, no pot el que subscriu desemparar als seus companys d' armas, y com las injurias se produheixen ahont no pot castigarlas de compte propi, arriva avuy á V. M. demanant las reparacións necessarias á nostre trepitjat honor militar.

Perque mentres palpitin sens resposta enérgica y decorosa los insults llensats per el president dels Estats Units de América, pensa 'l que subscriu que no poden vestir ab orgull lo seu uniforme els soldats espanyols.

Públich ha sigut l' agravi; pública y amplia deu exigirse la reparació inmediata. No ho demana el que subscriu, ho reclama imperiosament l' honor d' Espanya, aquest honor maculat en el Exércit, representació viva de la Patria, y qual primera y més alta investidura correspón á la augusta persona de S. M. el Rey.

Per lo tant.

No á títol de favor, sino invocant sentiments d' honor y de justicia á que no pot tancar los ulls el Trono, el que subscriu solicita reverenment de vostra magestat inclini l' ánim del sen Gobern á procurar pera las armas espanyolas un desagravi indispensable al seu decoro.

Senyora:

A los R. P. de V. M.

Valeriá Weyler."

(Del *Heraldo de Madrit.*)

SAID.

DESPEDIDA

Estich tan enfedat jo, senyor Titas,
y al mateix temps tan trist, que 'm veig forsat
á no fer més mas lleals semi-visitas
perque vosté y los noys m han aixelat.
¡M' han aixclat! ¡Deu meu! ja m' ho pensava
que al día qu' entraría dins la escola
á mes de propinarme alguna blava
me farían lo dany que 'm desconsola.
¡M' han aixelat! A Vich jo ja 'm temia
que al cap y á la fí algún aguilot
ab urpas de verí m' axarparía:
per so vaig trasladá 'l meu niu á Olot.
Pero la mala sort casi diabólica
va presentarme, sense sé ab carlins,
com me vejí á la Joventut Católica,
societat dels *llanuts* barcelonins.
Volía ferli una visita entera;
creya que 'ls noys m' haurían conegut;
mes...., deya avans: que 'm vingan al darrera,
y are dich: qui gemega, ja ha rebut.
Qui gemega so jo que avuy deploro
l' haver volat un poch massa atrevit;
qui gemega so jo; gemego y ploro,
sorprés...., marfús...., omplert de greu neguit.
Lo qui sápia ab quant gust curiosos veya
als oyents y als deixebles de vosté,
no estranyará que si antes sempre reya,
d' aquí en avant pudé may més riuré.
Ara que anava á extendre per Europa
los noms dels puigs y fonts tot satisfet,
res diré del altibol Montsacopa,
de San Francesch y 'l bell Montolibet.
Ara que hauría celebrat la Torra
propera á la fontana de San Roch,
sento una veu que diu: «déixatho corre;
no t' haguesses ficat may á Banckok.»
¡Oh *vos omnes* qu' esteu fora de l' aula!
mireu si hi ha dolor com mon dolor;
si á vosaltres no os privan la paraula,
¿per qué 'm privan á mí lo ser cantor?
Veníu, veníu, aucellas solitarias,
que ab vostres cants gloseu lo fer neguit,
y os tindrá al menys com tristas lluminarias
la que per mi comensa negra nit.
Dintre poch temps, si acás no ressucito,
reseu un *Requiem* per lo meu descans,
puig no espero 'l favor que necessito
havéntsem espatllat tots los meus plans.
¡Y encare 'm davan molts l' enhorabona,
com que un aucell sense alas fes molt goig!
Jo estich segur que sent á Barcelona,
si no 'm moro, 'm faríau tornar boig.
Per lo tant, adeusiau, llanuda farda,
qu' heu lograt malferirme de per tot;
fins un día á las quatre de la tarde,
se despedeix de tots

L' AUCELL D' OLOT.

FUETADAS

N las nits del dimars y del dimecres passat, la "Societat Melaucolífuga Barcelonesa" celebrá en el local de la Joventut Católica lo Certamen convocat per lo rey del En-Siam.

La concurrencia numerosa y escullida aplaudí calurosament las moltas composicións premiadas.

Entre aquestas, fem especial menció de las tituladas *Pseudoglosa*, prólech de la funció, original de *L' aucell d' Olot*, y *Guerra de sucre*, original del valent y entusiasta correligionari don Manuel Roger de Lluria, director de *El Loredan*.

Del senyor Mannbens, sols dirém que se 'n emportá dos terceras parts de premis, indicant clarament això lo que val aquest distingit é ilustrat jove.

L' erudit *Eneas*, qual ploma com afiladíssim floret penetra en las entranyas lliberals, diu, poch mes ó menos lo següent, comentant la presentació dels cabecillas tagals acompanyada de alegroys, salts y camadas y vivas:

També en un poble de pochs vehíus va caure un decim del segón premi de la Lotería. Al sapiguerho 'ls agraciats, surtireu al carrer saltant, ballant, cridant, abrasantse y fent *piruetas*.

Y si pels efectes havém de coneixer las cansas, ¡no ha de ser petit el premi *lotero*, que 'ls haurá *caigut* als cabecillas Aguinaldo y demés!

Ara sí, que podém corre al darrera
d' Aguinaldo, Caterva y de Llanera.

Nostre particular amich l' erudit escriptor y poeta *Valcarlos*, publica en *Lo Geni Catalá*, una serie de articles que intitula *Programa carlista comparat* que son dignes de llegirse y meditarse.

Bravo, bravo, xiquet. Joves com tú es lo que falta.

Noranta sis estudiants de un Seminari de la provincia de Tarragona han enviat un mensatje de adhecció á la Junta Directiva del Comité Universitari tradicionalista de Madrit.

També va ser enviat á don Carlos un escrit de adhecció, firmat per 156 senyors sacerdots de la provincia de Tarragona.

¡Uy, uy, ny, uy! Cóm s' embolica la troca.

En vista de lo exposat, tinch la inmensa satisfacció de donar un concell als Reverents indicats, y als 96 aprenents de capellá, dihentloshi:

Molt respectables senyors meus: Vostés no sabeu lo qu' han fet; vostés no han madurat bé l' assumpto; vostés han errat lo camí. ¿Que no recordan al célebre Poyatos? ¿No? ¡Tan qu' éll ensenyava 'l camí dret y segur per pescar..... una canongía!

¡Ah! Vostés, dignes sacerdots y celosos estudiants, no 'ls faltará pas la persecució de la Justicia.

Vostés volen ser mártirs y surtirán ab la seva.

Dichosos vostés si ho sufreixen ab santa resignació.

Nostre particular amich *L' aucell d' Olot*, com

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

veurán nostres estimats lectors, ha sigut aixelat, y 's veurá obligat á no llensar més sos armoniosos y bells cants.

Fins que las plomas li tornin á creixer.

Que llavors tindrá humor per refilar de nou.

La Junta tradicionalista del districte de Villafranca, ha dirigit una alocució als comarcans del Panadés convocantlos á un meeting que haurá tingut lloch ahir, en La Grauada.

En lo próxim número ens ne ocuparém, com també de la vetllada que s' ha celebrat en lo Círcol Carlista de Vilanova.

Hem rebut la visita de la revista mensual *Lo Jovent Catalá* que 's publica en aquesta ciutat.

Li desitjém moltas prosperitats.

Lo nou gobern de Cuba ha quedat constituit de la següent manera:

President, Gálvez; ministre de Gracia y Justicia y Gobernació, Govín; ministre d' Hisenda, Montoro; Instrucció pública, Zayas; Industria y Comers, Rodríguez; Obras públicas, Dolz.

¡Ja estém ben apauyats!

Ara surt l' Aguinaldo, ab lo ciri trencat de que la guerra de Filipinas no tenía altre causa que la animositat dels frares contra 'ls indígenas.

¡Valent embustero 'ns ha surtit l' Aguinaldo!

Per més que, jo crech, que ho diu per salvar lo ridícol dels crits de viva donya Cristina que van llensar los gefes insurrectes.

Farsa més burda é indigna no pot donarse.

Y Espanya 's veu obligada á mantenir en Hong-Kong, com uns princeps, á n' aquesta colla de granujas.

¡Sembla mentida!

MORETADA

Vina aquí, insigne pastera,
vina, grandissim..... Moret
¿que pot ser, per fastidiarnos
proposas fernos l' arquet?
Gran advocat..... dels mambissos
y de tot lo vergonyant
y principal responsable
de lo que 'ns está passant,
vina, acostat, criatura,
y digam per caritat:
Lo ser així, tan fatxenda,
¿quí dimoni t' ho ha ensenyat?
¿Per qué tens tantas agallas
y gastas tans fums? ¿Per qué?
¿A qué aquesta altenería
que ab tothom gastas? ¿A qué?
Tothom diría, al sentirte
qu' ets algun Napoleón,
y lo qu' ets tú es..... un calsassas
¡ja ho sabém, ja, Sagimon!
¡Rifarte així de nosaltres
y enjegarnos á *nan-ná*!
¿que no ho sabs que té molt génit
l' honrat poble catalá?
¡Ojo, Moret! que si un día
et fas per aquí present.....
t' oferirant un banquete
els noys guapos del Foment.

ABEL.

DE RE INSTRUCTIVA

¡Pobre Espanya! ¿Quí 't salvará....?

o dissapte passat ferem algunas consideracións respecte la deplorable situació en que 's troba la nació espanyola y avuy al recordarho, del fons del cor ens brota un sospir de vera tristesa y ab accent de profonda angunia ne surten dels nostres llabis las paraulas que serveixen d' encabessament á aqueixas ratllas. Quí 't salvará, ¡oh patria mía, retornante las glorias de altres jorns! Quí 't salvará ¡aymada Espanya, y reposante en ton llegítim sitial fará que tornis á ésser aquella Espanya de tans héroes, que ab sos fets extraordinaris li proporcionaren tantas jornadas de explendent goig y sens igual ventura!

Es duptosa la contesta, vritat, mes perdrá aqueix carácter incert si 'ns ficsem en los partits que existeixen en aqueixa nació desventurada, y ab alguna detenció estudiém los principis que 'ls mateixos proclamen, perque allavores vindrém en coneixement de que l' únich á qui pertany la gloriosa missió de tornar á Espanya sos perduts esplendor y grandesa, es al partit Tradicionalista, ja que ell proposa en son programa los mateixos medis de que 's serviren los passats per fer sa obra, medis que encar que vells, son los que, regenerant á la patria, poden tornarli la magestat que tenía temps enrera.

Perque, ficxemnos en los demés partits, ja 's diguin monárquichs, ja republicans. Mirém si en cap d'ells s' hi pot trovar tan sols rastre de aquestos medis; en tots ells los veurém substituits per altres, que, naixent de la més negre mentida, s' amamantaren de l' error més despreciable. Y si no, contemplém los fruits que á nostra benvolguda terra han dut los principis lliberals que de un cuant temps ensá venen regint los destins de la mateixa; y 'ns veurém precisats á apartar los ulls ab asco, puig sabrém que gracias á ells s' ha envilit y denigrat al nom d' Espanya, y aixís com los principis antichs y vells lo posaren al devant dels de las demés nacións de Europa, aquests han fet que 's trobi avuy baix los peus de la més indigne de figurar en lo mapa de l'univers; aixó es, de la nació del tocino.

¿Cóm poden, donchs, ser aquests los principis salvadors d' Espanya? ¡Ah! y encare hi ha homes que'ls defensan y treballan per la seva conservació. Debém convenir en que aquestos secuaces del lliberalisme están possehits de cert entussiasme que los hi proporciona la savia despresa del *turró* nacioual. Malehit siga aquest entussiasme ja que no més dona per resultat l' empobriment de nostre poble, y la pérdua de 'l honor que sempre havía sigut son patrimoni.

Si 'ns ficsém en las teorías dels que s' anomenan republicans, ¿cóm podrém afirmar que son ellas las predestinadas á la salvació d' Espanya, si al escudrinyarlas no hi trobarém, prescindint de cosas més secundarias, lo puntal més forsut y esplendent de l' antigua grandesa espanyola?

¿Qué es, lo que féu que 'ls pochs espanyols escapats de la destrossa que del exércit de dou Rodrigo feren los Arbs en las marges del Guadalete, s' enardissen de coratje y oblidant la passada derrota 's decidíssen á oposar sas pocas propotentas forsas, á las hosts extrangeras que en son impetuós avans per lo país d' Espanya, los anava á treurer del recó que 'ls era pobre vivenda y al mateix temps preciós refugi?

¿Qué féu que per l' espay de set sigles s' oissen de totas parts d' Espanya clamors de guerras sangrentas, que en lo més fort de las batallas llensavan los valerosos fills de la noble Iberia? No ho feu mes que las creencias católicas que molt arraigadas portavan al cor tots los espanyols y mercés á las quines alcansavan la major part de las vegadas las més gloriosas victorias. En aquell temps tothom inspirava 'ls seus actes en sas creencias y degut á n' aqueixa bona práctica los veyeu casi be sempre coronats per lo mellor éxit. Poch á poch y á influencia de las pestilentas doctrinas que vingueren de pobles extrangers s' anaren amenguant aqueixas creencias tan preciosas, y del cor dels homes se 'n apoderá un aterrador excepticisme, que 'ls ha conduit á la desgraciada situació en que avuy se troben.

Pot ser aixís, donchs, lo partit republicá qui deu salvar á Espanya, si en son programa no hi figura aqueix esplendorós astre de engrandeixement que 's nomena Catolicisme, y per virtut de qui ne fou potenta un día Espanya. Jamay; ab sos principis perturbadors, portaría, més mals que plorar y novas penas y aixó sería molt diferent de la salvació de Espanya, que com ja hem dit, esperém tant solsament de la gran Comunió Católica-Monárquica, ó sía del partit que 's coneix generalment ab lo nom de partit Carlista. Aquest sí que per sos veritables principis y perque conté en son programa los medis aquells de que avants parlavam, pot y deu ésser lo qui salvi á Espanya del fracás á que la portan á passos de gegant los homes que la gobernan. En lo programa que sosté lo partit carlista a mes de altres cosas que deixém en sessións succesivas, s'hi descobreix aquest entussiasme que surt del fons del cor y que es mogut per las més puras creencias religiosas, quals son las que ensenyá lo diví Fill de l'Etern Pare, quan sa vinguda á la terra, creencias que com ja hem manifestat y ho cantan les páginas de l' Historia son las que un jorn feren la ventura del territori espanyol; y las que avuy, en la época actual, están predestinadas á tornarli sa pau perduda y fer que el nom d' Espanya sía altra volta 'l més respectat per los poders tots de la terra. Y per fí, com que l' únich partit polítich que defensa aqueixas creencias es lo nostre, aixó es, lo Tradicionalista, d' aquí 's dedueix que es lo qui salvará á l' Espanya dels próxims y funestíssims perills que per tots costats l' amenassan.

Barcelona, 23 desembre 1897.

JON MOQUIR FAT-GAFAS.

LO CRIT DELS MONTANYESOS

Desde las mes altas serras
n' ovirém á baixas terras
per las boyras amagadas,
tremolosas y acostadas
llumanetas d' estrany brill
que, á fe de Xicu Curdill,
atravessan la boyrada
y enlluhernan la mirada
de la nostra brava gent,
que somía 'l campament;
y ab fé empunya l' arma ferra
llensant lo brau crit de ¡¡Guerra!!
Desde aquets turóns tan alts,
veyém corre 'ls lliberals
y sentim lo gran remor
qué 'ls fa fer la seva por
y 'l soroll dels grossos trons
(llensats entre 'ls pantalons).
Y las sevas amenassas
diuhen clar que aquestas massas
estan mol acobardidas;
y ab cridorias y mentidas
volen vence al Desterrat
que 'l día menos pensat
ens guiara á la victoria
quan arrivi 'l jorn de gloria
que no está pas gayre lluny,
¡Apa krachs! La fals al puny
que acaba de graná 'l mill,
¡Viva 'l nostra august Capdill!
No feu cas de las bravatas
de aquets trossos de sabatas
que arrossegan pel ronsal
la somera lliberal.
Empunyém ab fe sincera
lo garrot y la bandera;
y amparats de Santa Lley
feu un crit de ¡Viva 'l Rey!
sens mirar si hi ha perill
com ho fa en

XICU-CURDILL.

ALS MEUS DEIXEBLES (1)

A ho veyeu, estimats deixebles, any nou vida nova. Volen que reposi y per donarme descans m' han encarregat aquesta secció espiritual é histórica, pera que tots los dissaptes us pugui donar una miqueta d' explicació de las meditacióus de la seumana.

Jo mes que descaus penso que no haigi sigut un cástich; el per qué no ho sé, pero suposo que com un es vell, devegadas repapiejém uua miqueta ja que 'm devían escapar algúns conceptes que devían fer por al MESTRE TITAS, no per falta zel, sino perque no tingués may lo disgust de veurem de *regillas* á dintre.

Jo ja us perdono á tots, estimats deixebles, dels disbarats que en las mevas conferencias hagueu dit, y pregaré á Nostre Senyor perque á tots vos dongui en l' any que comensém tota classe de bens espirituals y temporals, mes de passada us prego que tingueu present en vostres pregarias á LO MESTRE TITAS y á tot lo personal que en la seva escola intervé, perque tinguin forsas per aixamplar las aulas á fí de que en ellas s' hi pugui ensenyar á mes dels que no saben.

Apart de las pregarias, podeu fer molt á lo aludit objecte fent propaganda y buscant nous socis suscriptors, que per serho ja estarán couvertits en protectors.

Vos dona gracias anticipadas lo de mes anys de la casa y servidor vostre

LO MESTRE VELL.

Recordansas

En lo día 1.er de janer de 1847 nasqué en Parma la primpcesa donya Margarida de Borbón, que mes tart contragué matrimoni ab lo príncep d'Espanya Don Carlos, representant de la llegitimitat y el dret, primogénit de la úuica monarquía insubornable y odiada

(1) Aquest article, per haverse traspaperat, no 's pogué publicar en la passada senmana.—N. de la R.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

per la revolució ab la que may ha volgut pactes de cap mena.

Fou donya Margarida modelo de primpcesas y exemple de mares, protectora dels pobres, ángel tutelar dels desvalguts, y tots quans en aquest mon passan penas tenían en ella una vera amiga, qual cor gran, sempre estava obert per participar dels sufriments del próxim.

Mes las ánimas bonas també passan tribulacións en aquesta vall de llágrimas; no bastava, no, als designis de Deu que aquella gran primpcesa participés voluntariament del sufriment de sos semblants, sino que era precís que en aquell cor tan bó s' hi plantessin espinas y que l' encarregada d' aquesta dolenta acció fos una altre dona, primpcesa també, amiga seva ó al menos s' ho digué per espay de molt temps, fins á haver fet pactes ab los enemichs d' aquella monarquía pels defensors de la qual ella havía fet tantas desfilas.

¿Hi pot haver ningú mes celós del benestar de sos fillets que la propia mare? No; donchs donya Margarida era mare, y en aquest amor maternal aná l'altre primpcesa á plantar espinas á fí de que amarguessin la felicitat temporal dels trossos del seu cor.

Que mediti la primpcesa de las desfilas, que hi ha una Justicia eterna é inmutable, ab la qual no hi valdrán l' apoyo de coronas terrenas que avuy brillan y demá s' enfonsan.

Morí donya Margarida lo día 29 de janer de 1893 en Viareggio.

Al Cel ens juntém.

San Teófilo y Eladio

Eran naturals de Libia, y per haverse convertit al cristianisme foren presos y portats devant del Procónsul, representant del tigre Diocleciá, el cual encarregá als esbirros á sas ordres, que saciessin sas entranyas de fera en aquells cossos, esgarfiantlos, penjantlos, y finalment tirantlos al foch, desde ahont volgué el Criador que volessin sas ánimas á sa presencia á rebrer el premi de son martiri.

¡Cóm alegra 'l cor de tot bon cristiá, al admirar la constancia de aquells valerosos atletas de fe!, y ¡quánta pena hi porta, la floxedat ab que molts ho fant estant'hi obligats ab sagrats vínculs!

. . . . . .

Lo día 8 de janer del any 1874 lo general D. Rafel Tristany, comandant las forsas carlistas, surtí de Prats de Llussanés per posar siti á la ciutat de Vich de la que s' apoderá lo día 10 del mateix mes, al crit de ¡Visca..... Don Carlos!

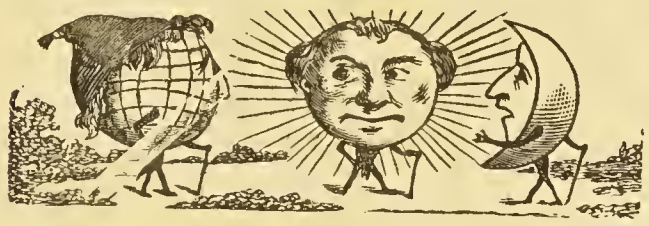

LLISSÓNS DE GEOGRAFÍA

Introducció.

EIXANT per un altre día las llissóns de gramática parda que s' ha proposat esplicar un mon aymat company que avuy está en terras extrangeras obligat per assumptos de la nostra Comunió, passo, mentres espero son retorn, á inaugurar una serie de llissonetas que us serán de gran utilitat

La Geografía es la ciencia que dona á coneixer los diferents paíssos del mon y 'l seu gobern. Los diversos aspectes baix els quals pot considerarse 'l globo terrestre, han donat lloch á dividir la Geografía en tres rams principals: *Cosmografía* ó *Geografía matemática*, que tracta de las relacións de la terra ab el resto del univers; la *Geografía física*, que tracta de la configuració del globo, dividit en terra y aygua y rodejat de l' atmósfera. La part de aquesta ciencia que exclusivament s' ocupa de las ayguas, s' anomena *hidrografía;* y la *Geografía política* ó *histórica*, la que, considerant la terra com á morada dels homes, (y de las bestias) ensenya las divisións que d' ella s' han fet y las ciutats que s' han edificat en ella.

Extasiat y confús recorra l' home las páginas de la Geografía en las que 's contempla la magua obra de Deu, Creador de las mil maravellas que 'ls ulls del home dominan ab sa rápida mirada.

Los mars, aquests inmensos miralls que retratan la no menos inmensa bóveda del cel; la terra, tan plena de varietats, com boscos, valls, montanyas, plans, plantas, fonts, fruits, rocas escarpadas hont l' anacoreta s' amaga y l' áliga hi nía; l' atmósfera, l' ayre y 'ls mil elements, tot; tot canta y parla y entona himnes de gloria y de lloansa al Omnipotent, Autor de tantas maravellas posadas sota 'ls peus del home.

¡Quán ingrats som envers Deu!

A Ell demano un raig de sa inteligencia pera que illumini la meva, tan pobre.....

¡De genolls, Titella y demés deixebles, y jo també! Postremnos devant d' aquest San Cristo que alguns han volgut sustituhir per un rey d' aquí la terra ó per una dona més ó menos espanyolisada. En nostra escola no pot presidir més que Jesucrist y 'l que Ell te destinat per regir llegítimament nostra nació, el primer soldat de Cristo. Demanemli gracia y perdó de nostres pecats; constancia en nostra fe pera 'l manteniment del Dret; valor en la lluyta ab los enemichs de la iglesia y forsa per aixafarlos; y sobre tot, jo li demano llum per explicarvos ab claretat aquestas llissóns de Geografía á fi de que 'n tregueu bon profit y us feu dignes de l' apreci de vostres superiors.....

En las tres divisións qu' he fet de la Geografía, concretaré las mevas explicacións. Coneixaréu los diversos Estats, los distints colors dels homes y las diversas formas de gobern, religións, usos y costums de totas las nacións conegudas y per coneixer, puig podré darvos noticias molt certas de las *regións pastanegals*, hont lo gobern se regeix parlamentariament reynant en ell la decencia, y l' honor, la rectitut, l' honradés, la virtut, sobre tot las virtuts que avuy tan escassejan.

Coneixeréu els cossos celestes y 'l verdader sistema del Univers, barrejat ab aquell altre sistema que ja coneixéu desde la gramática.

Veuréu la *lluna*, no en un cove ni la de Valencia, sino la verdadera *lluna*, lo sol, no 'l que més calenta ó escalfa, sino 'l que 'ns illumina desde l' espay infinit; las estrellas, els planetas tots.....

Mes, passa ja l' hora, estimats deixebles, y arriva ja la de las bessas. En la senmana próxima entrarém de plé en la *Cosmografía*.

¡Arriba, noys!

Veig á Italia tres Monarcas,
fent un d' ells d' escarceller;
pro, si á Italia aixó ho fa un sol,
á Espanya ho fan més de cent.

—

Desde qu' Espanya volgué
tenir mossos lliberals,
com mes corra, mes li va
lo carro pel pedregal.

—

Si á mes de l' Autonomía
dem als cubans lo que volen,
bona nit floró bellíssim
de la corona espanyola.

—

L' entussiasme dels carlins
sent com foch que no s' apaga
s' ha d' aplicar com remey
per salvá á la pobre Patria.

CARLOS RIUBROGENT.

CARTAS DE FORA

Olot, 29 de desembre de 1897.

Estimat MESTRE: Agafo 'ls *trapeyus* d' escriurer per contarli las desgracias que cauhen sobre la Gran Companyía de..... zarsuela ó no sé que es, que actúa en lo Teatro Principal d' aquesta vila,

Vingué dita Companyía aquí després d' haver no sé si explotat ó d' haver sigut explotada á Ripoll y vingué casi bé d' incógnit, puig sembla que avans de parlarne l' Ajuntament ja tenían la contracta feta, com si diguessim d' estranquis.

Aquí, gracias á Deu, encare la malehída *civilización moderna* no ha arrelat prou y aixó fá que en lo Teatre á causa de la poca gent qui hi vá s' hi pelan de fret y los cómichs de fret y de gana, fins al terme de que com aviat s' els hi acaba la contracta, (per més que ja la allargaren puig tením alguns regidors molt entussiasmats per l' art..... lleuger ¡ay! lírich) feren un programa per la funció del diumenje día 26 que feya llástima; allá 's lamentavan de la gana que patíen y acabavan demanant que *per Deu* (quin disbarat!) anés la gent al Teatre.

Per si no fos prou. hi ha aquí un valent y ferm católich senmanari que 's diu *El Deber* que per cumplir lo *seu*, m' els ha fuetejat algunas vegades perque han donat en colca ocasió l' aufals massa verda als pochs asistents que tenen y ells (los cómichs) s' enfadan molt, perque se 'ls hi parla massa fort y diuhent entre altres disbarats, que com aquí es terra de carlins y frares, no 's pot fer cap p..... que pudi, sense que s' els hi renyi.

Días passats en un *romanso* que cantaren se van permetrer insultar lo citat senmanari, pero fou per la rabia que tenen y majorment per..... la gana.

Vegi donchs, senyor MESTRE, si 'ls hi pot enviar alguns cents ó encare que fossin dotzenes de concurrents perque, vaja, fan llástima.

Encare que si pateixen es perque volen, puig entre las *parts* dels homes n'hi ha que son rellotjers, pintors, fotógrafos, dibuixants, impresors, llauners, etc., per lo tant, si 'ls deixés la *bagarrería* y 's posessin á treballar crech que no haurían d' estalviar las costelles que tan bonas son aquí á Olot, com are han d' estalviar.

BIEL DELS AUCELLS.

* * *

Seo de Urgell, 3 de janer de 1898.

Senyor MESTRE TITAS.

Molt apreciat senyor: Al acostarse la festa dels Sants Reys, no puch deixar passar aquesta gran diada sens demanar als grans Monarcas que portin al nostre simpátich (sic) triumvirat com á recompensa dels seus grans serveis en pro de la inmoralitat en nostra aymada ciutat.

En primer lloch los hi demano per en Perico una dossis antillasfemesca; una gran escombra per llimpiá 'ls carrers, tres lletreros pels carrers Majó, de Sant Dot y Sant Armengol que están in albis; una companyía d' empleats que no siguin masóns ni blasfemos; un gorro frigio, un barret y una boyna per poguer cambiá quan li convingui y una anticarbassa per las sevas noyas.

En segón lloch per en Janito, un company que no sigui masó; una dossis d'amor al próxim, de un modo molt especial als pagesos y una ploma que escrigui ben recte.

En tercer lloch per don Josefo, una doctrina cristiana y una urbanitat per ensenyar als seus fills que no insultin als capellans y demés personas honradas, un bon látigo pel Jepito y un bon plech de Pallaresas de Lleyda.

Y últimament, pel niu del triumvirat y foco de totas las inmoralitats, situat en lo carrer Major, una companyía dramática que no desafihi al *mismo Cielo*, un carro de carbassas per las noyas de 'n Perico; un bastó per poguer garroteijá als ruchs que 's presenten y una mordassa pels blasfemos.

Desitjo, senyor MESTRE, que á vosté li portin los Sants Reys aquell altre Rey que es lo consol de nostra patria.

UN URGELLÉS.

* * *

Vilanova y Geltrú, 3 de jener de 1898.

Mon aymat senyor MESTRE: Avuy, penjo sols per un poquet, ma pobre *lira* y hem dirijeixo á vosté parlantlhi ab *prosa*

Los corifeus de la impietat que per desgracia tenen encar algún niu en aquesta morigerada y culta vila, pateijan de rabia, senyor MESTRE, perque se 'ls ha arrancat de son domini, un local ahont acostumavan celebrarhi ab descaro tots los seus cínichs conciliábuls.

Lo Tívoli Villanovés, ab l' aplauso de tota la gent de bé ha passat de ser propietat de la benhaurada Casa de Amparo de aquesta vila; y pera celebrar, com se requereix, tan grant aconteixement, lo Círcol Católich de aquesta mateixa localitat va celebrar en dit ex-Tívoli, lo diumenje 2 del present, una grant vetllada literaria-musical, en la que hi prengueren part distingits y elocuents oradors y amichs nostres.

Desde que en la anterior solemne vetllada, celebrada deu fer uns dos anys, per aquesta mateixa católica societat, habent sortit de llavis de un orador alguns conceptes contraris en un tot á nostre causa, ó siga á la Comunió Tradicionalista, havían deixat de simpatisarnos los del Círcol Católich; avuy, ja es diferent; puig que lo mateix orador que aleshores volgué combatrens, ens ha donat á comprendrer ara, en aquesta vetllada del diumenje, que está plenament convensut de que resolventse á la práctica nostre problema polítich, se 'n reportará un grant bé á la Religió y á la Patria y á la Monarquía llegítima.

En resum, senyor MESTRE; La vetllada, resultá brillant per tots conceptes.

Ab gust l' hi faría are una resenyeta de lo molt ben interpretats que foren tots los números del programa; tant la part literaria, com la musical; pero com veig que dadas las dimensions del periódich per curtet qu' ho fés sería massa llarch, me limitaré en dir tan sols: Molt bé; amichs del Circol Católich: mentres vos portau aixís, ens teniu sempre al costat vostre.

També lo Círcol Tradicionalista ha repartit ja las bonicas y exprecivas invitacións pera la grant vetllada que celebrará lo día dels Reys, y que promet ser magna.

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 15 DE JENER DE 1898. NUM. 30

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador.

UN OU..... DEL DIA

Als ministres cubans l' ángel... d' ayguera
els fá un digne present... ¿Será estantís?

Si 'l cova alguna truija *New-yorkina*
ja os ho podeu pensá, será.... *mambís*.

RELIGIOSA

San Pau Hermitá.

ENERA la Iglesia nostra Mare en l' aludit Sant, al modelo de vida solitaria, per haver sigut aquell lo primer de qui esmentan las historias.

Nasqué en Tebaida l' any 228 de nostra era. Als quinze anys quedá sens pares y duenyo de cuantiosos bens, mes dotat de un clar talent, penetraren en son cor las doctrinas de Jesucrist per qui sols volía viurer.

Vingué á dessidir per cumplert sa vocació, la persecució cruel del emperador Desio per lo qual resolgué fer despreci dels bens de la terra y retirarse al fons de una montanya, quan contava apenas vintidós anys.

Voltant per la montanya veigé una cova prop de la que hi havía una palmera carregada de dátils y á son peu una font d' aygua cristallina; aygua y dátils constituhiren son aliment per espay de vintiún anys, entregat sempre á la oració y contemplació de las grandesas divinas.

Als cincuanta tres anys volgué Deu donar á compendre la especial predilecció en que 'l tenía, disposant que cada día un corp li portés mitj pá, á igual que al Sant Profeta Elías, miracle que 's prolongá durant tota la seva llarga vida.

Al únich ser que veigé durant los noranta y un anys d' hermitatge, sigué á Sant Antón, també anacoreta, á quí preguntá: ¿Qué es lo que passa en lo mon? ¿Se fabrican encare palaus suntuosos en las ciutats antigas? ¿Hi ha encare homes cegos que adoran als dimonis, vivint en las tenebras de la idolatría?

Aquell día lo corp li portá doble racció de pá.

Al seguent, sol en la cova, puig lo día avans havía demanat á Antón que anés á buscar lo manto del Bisbe Atanasi pera que li servís de mortalla, morí lo gran Hermitá, qual fossa cavaren dos lleons ab sas urpas.

Lo cap de Sant Pau, se venera en Roma.

. . . . . .

Ja ho veyeu, estimats deixebles; ja en aquells temps hi havía sants varóns que per servir millor á Deu, deixavan los bens de la terra que consideravan com un destorb pera portar una santa vida.

¡Quáns y quáns n' hi ha avuy día que sols pensan en las riquesas! ¡Pobrets! ¿No es veritat que farán lo fatxenda en aquesta curta vida, pero en la mes llarga, en l' eterna, tindrán la pega de ballar continuament un vals abrassats ab los dimonis....?

POLITICA

Avuy cumpleixen xixanta cinch anys que per sas ideas llegitimistas sigué expulsat del cos de Guardias de Corps, don Hermenegildo Díez de Cevallos, quan contava sols dinou anys de edat.

Mercés feren á la Causa Tradicional los lliberals ab tal lliberalada, puig que permeteren, sens que hagués de faltar á sas promesas, el que 'l jove Cevallos anés, un any després, á posarse á las ordres del gran Zumalacarregui.

Militá en las filas del Rey durant las tres campanyas, prengué part en 107 accións en las que hi recullí cinch feridas d' arma blanca y una sola de bala.

A tan lleal soldat conferí 'l Rey diferents voltas cárrechs y missións de confiansa, y morí abrassat á la bandera del Dret als 77 anys de vida, en Madrit, lo día 2 de abril del 1891.

Al presentarse devant del Etern Tribunal, ¡de quínas alegrías deuhen gosar las ánimas dels justos que poden mostrar un llarch memorial de sacrificis, de abnegacións, de sufriments y persecucións per la justicia!

MEMORIAS PÓSTUMAS DEL 1897

STIMADÍSSIMS deixebles.... del Mestre Titas: Y no os dich deixebles meus, perque si be jo conto ó tinch tants ó mes anys que 'l vostre Mestre vell, jamay he exercit lo cárrech de Professor, sent aixís que soch amich de molts haventse reduhit sempre mas aspiracións á posar un que altre granet de sorra al edifici que ab dalé que anamora aixecan los tradicionalistas á l' infortunada Espanya.

Per lo tant, de mí no 'n podeu esperar mes que consells de pare y alguna reflecció que, á l' hora de recreu que se os proporciona en aquesta celebrada escola, procuraré sovintejar ab l' ajuda de Deu y 'l permís dels vostres honorables catedrátichs.

Com á composició de lloch de lo que avuy he resolt exposarvos figureuvos un segón Paradís terrenal en 'l que no hi falta la serp temptadora, la dona per temptar (vull dir, ser temptada) y l' home que també ha de caure.

Sens dubte que no atinan quína será aquesta nova serpent; pero jo que ho sé prou de bona tinta, perque 'm vaga de palparho ab una llarga experiencia, tinch de dirvos que la serpota se sol trasfigurar en tocino y la dona que tot garlant (com á Zaragossa saben) ha sucumbit (ó millor, ha fet sucumbir) te 'l nom d' un moro petit qu' es igual á: Moret. Aquesta mala púa, enlleminada ab la poma autonómica, ha tirat del curdill d' un ninot, que tot *gastantse* may s' acaba, 'l qual ha baixat lo cap com que digués: amén.

Aixís s' ha consumat lo crim que 'ns condempnará á ser esclaus d' una colla de porchs si acás no ve ben depressa un Redemptor qu' escombri tota la inmundicia en que se 'ns amenassa enllotarnos.

Tots sabeu que aquest ser providencial que ha de lliurarnos, per mes que de part de las serpotas vestidas d' home s' haji vist objecte de befas y escarnia sens compte, nos estima fins á volguer derramar la seva sanch, si convenía pera 'l poble escullit y sols espera que la plenitut del temps sía arrivada pera fer una complerta neteja d' aquets moderns escribas y faritzeus, qu' empestifan la nació un jorn mare de sants, y sentar á la justicia en son trono restaurat.

Apa, minyóns, jo no os tinch pas de repetir de quíns medis vos heu de valdre per apressurar 'l día de la verdadera restauració.

Si jo no 'm puch ja moure ab lo delit jovenívol que fa trenta anys m' esperonava á trevallar á dintre y fora de la Patria per la Causa tres voltas santa, feuho per mí avuy vosaltres, y entretant, fins que Deu me talli 'l fil de la vida, ó be aniré cantant ab la meva sensomnia, de la que fa temps procuro arrancar notas de sabor tradicional, ó be de tant en tant anireu sentint ma veu que os crida á meditació.

LO SENSOMNIER DEL RIGAT.

Roda (terra d' ahont descendeix en Moret) Janer, 1898.

LA BOINA

¡La boina! Veusaquí 'l moble
qu' es segóns mon paré humil
millor que 'ls barrets y gorras
ab que 'l nostre cap cubrim.
No 'n faré moltas llohansas
perque es l' honrós distintiu
que tan en pau, com en guerra
solen portar los carlíns;
puig que avuy ja se la posan
hasta aquells homens tan vils
que lliberals s' anomenan,
sent de la patria butxins.
Quan avuy ja 's trova estesa
per tot lo nostre pahís,
perque la compra tot bitxo
sense miras de partits,
senyal que ofereix ventatjes
y que se 'n trau lo profit
que ponderar desitjo are,
senyor Mestre, ab son permís.
La boina es un tros de roba
bona ó dolenta, es á dir,
dolenta, comprantla un pobre;
bona si la compra un rich,
perque 'l pobre, per supuesto,
també pot tení 'l gust fí,
pero ha de dir molts «no encares»
perque li falta el pistrinch.
La boina que, portant capa,
fa un efecte molt bonich
també causa molta gracia,
duhentla ab vestit d' istiu.
La boina escau á aquell jove
que 's passeja presumit
y també al vell venerable
que apenas se pot tenir.
Lo senyor que va de viatje
y te un sombrero molt fí,
si en lloch seu se posa boina,
se escapa de molts perills.
Pel qui 's trovi á dins d' un carro
y perque ha perdut la nit
voldría dormí una estona,
la boina fa de cuixí.
Quan s' arriva á alguna Iglesia
ó s' assisteix á un «meeting»,
boina es en lloch de sombrero
preferible per molts fins;
perque si de cas hi ha pressa
y un du barret, desseguit
ab una empenta li esclafan,
si á mes no li omplen d' estrips;
pro ab boina.,.,. per mes que pitjin
y li prempsin com rahims
se sap sortir del apuro
sens veure 's en compromís:
se la fica á la butxaca
y passa per entre mitx
y encare primer que 'ls altres
la feyna pot enllestir.
Si un es lleig y porta boina
fa 'l posat mes aixerit
y si acás es melancólich
sembla que no está tan trist.
Nens, nenas y senyoretas
contan en los seus vestits
la boina, que dels que portan
es l' adorno mes bonich.
No sé perque 'ls biciclistas,
sent la gent dels requisits,
no 'n portan, ja que la boina
s' acomoda á tots estils.
Si un perque te 'l nas molt ample
se veu mitj avergonyit,
ab la boina..... de cert modo.....
lo fará semblar més prim.
Si un es llarch que toca als sostres
ab barret, no tindrá fí;
que 's posi una boyna ayrosa
y será molt més petit.
Tot aixó ho diu lo meu avi
qu' es vell de refrans antichs:
la boina á n' aquell que 'n porta
lo fa ser mes expedit.
De la boina ningú 's pensa
las cosas que 's poden dir,
y aixó que no costa gayre,
perque es moble molt senzill.
Voste, senyor Mestre Titas,
ja ho devía entendre aixís,
quan va pintarnos ab boina
l' any qu' encare es molt petit
Vosté; senyor Mestre Titas.
á mí 'm sembla qu' es tan viu,
que á aquest any li posa boina
no sols per entreteni 'ns,
sino perque veu las cosas
baix lo prisme mes carlí,
y creu que, rebent pallissa,
tots los pillos de Madrit,
ans aquest any no s' acabi
cantarém tots los carlíns,
alsant gojosos la boina
qu' es lo nostre distintiu.
També jo espero aquest día;
també aquest es mon desitj:
l' ocasió fos ja arribada,
no 's perdría pas per mí.

MES REGALOS DELS REYS

Sapiguent lo MESTRE TITAS que aquest any los Sants Reys, ademés de fer sa visita anyal á las casas

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 16 tintas. 79 per 55 centímetros

ahont hi ha quitxalla, haaían visitat també als noys macos qu' en Espanya manegan las cireras, procurá informarse y enterar á la vegada á sos deixebles de quins havían sigut los regalos fets á nostres polítichs. Pro, com que per falta material de temps, no pogué 'l senyor *Mestre* donarnos de aixó noticias complertas, allá van los demés datos qu' em pogut fins are recullir.

A n' al *nen gran* y á *sa mare* 'ls han portat un tren molt lujós ab la caldera de la máquina ja encesa pera fer un llarch viatje á l' Austria. ¡Bon vent!

A n' en Primo de Ribera: una toballola pera rentarnos la cara ab un drap brut.

A n' en Pidal: un jou pera junyirse ben estret ab en Silvela, á fí y efecte de llaurar tots dos pel mateix cantó.

A n' en Weyler: un llibre titulat *Art de nadar y guardar la roba.*

A n' en Blanco: uns papers autonómichs molt flamans, pero que havent hagut d' anar tants días per sobre l' aygua, han arribat á sas mans tan molls que per res li serveixen.

A l' Aguinaldo no li han dut res, ni falta que li feya. Ab l' *aguinaldo* que li regalá 'l gobern per Nadal ja 'n te prou y de sobras.

A n' en Mac-Kinley: com que 'ls porchs no gastan sabatas no n' ha pogut posar al balcó y per lo tant, s' ha quedat *in albis.* Lo mateix li ha passat á n' en Woodford.

(Los republicans gastan ferraduras y per conseguent tampoch han pogut treurer la sabata á la finestra.)

A n' al Ministre de Hisenda: una ullera de llarga vista pera mirar si en cap recó d' Espanya hi ha encare algún céntim. També ha sigut obsequiat ab una prempsa de gran potencia pera acabar d' expremer lo such dels contribuyents.

A n' en Correa: un aparato del *Raigs X* pera penetrar fins al fondo del cor de 'n Weyler y cerciorarse de quinas son sas secretas intencións.

A n' en Nocedal; una planxa ab la inscripció (R. I. P.), pera tapar los consumits del partit integrista.

A n' al poble espanyol: una careta ben forrada perque no li caygui la cara de vergonya per las quinas li fan passar los seus gobernants.

¿Y á n' al Mestre Titas? Entre altres cosas li han portat un nervi de bou que val un imperi; perque cada fiblot qu' ha de dar als lliberals els hi ha de fer tornar l' esquena blava.

Un deixeble de Manresa.

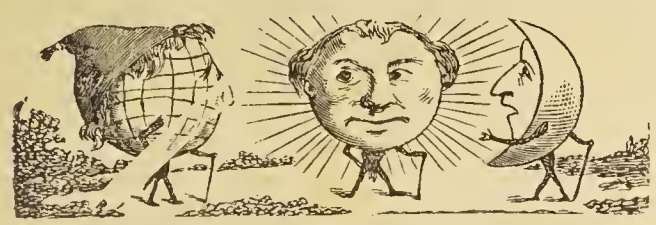

LLISSÓNS DE GEOGRAFÍA

Cosmografia.

A observació mes sencilla 'ns demostra que tots los astres ó 'ls punts lluminosos escampats en el cel, giran al rededor de la terra en l' espay de un día y una nit.

En efecte; observém que 'l mes visible entre ells, el *Sol,* s' alsa per un costat anomenat *orient*, ó *llevant*; recorra l' estenció del cel y s' oculta en l' altre costat anomenat *ponent*, ú *occident* y torna apareixer en l' *orient.*

Procuraré demostrarvos'ho de una manera mes manifesta.

Figuremnos que la terra es una especie d' olla del pressupost alrededor de la qual giran, en l' espay de unas llegislaturas, tota aquesta innumerable caterva de polítichs, mes ó menos lluminosos. Lo mes visible entre ells, en *Sagasta*, qu' es una especie de *Sol*, s' alsa pel costat del *Orient*, recorra la estenció del poder y s' oculta després en l' *occident*, ó siga en la *oposició,* y torna apareixer mes tart en lo palau d' *Orient* revestit de aquella magestat que enclou la presidencial cartera.

Així sucseheix ab totas las estrellas; un creu que describeixen círcols alrededor de la terra, y aquest moviment general pareix que s' axecuta sobre un punt que permaneix fixo, al qual s' anomena *polo*, que te aprop seu una estrella, y que 's coneix baix lo nom de *estrella polar.*

Sí, estimats deixebles; aquesta colla de *estrellas políticas*, describeixen círcols alrededor de l' *Olla*, y aquest moviment general, com el de las *celestes*, s' axecuta sobre un punt fixo, que be 'n podem dir *monarquía parlamentaria,* especie de *polo* que acompanya sempre en Martínez Campos, qu' es una *estrella polar* de las mes estrelladas.

Poca atenció se necessita per assegurarse de que 'l major número d' astres que en el cel estan escampats, conservan sempre la mateixa posició relativa; per manera que sempre es el mateix l' aspecte que presentan, y 'ls grupos que forman tenen sempre idéntica figura. Y la cosa es clara. Lo mateix que en lo firmament polítich, en el qual la major par d' *astres* conservan sempre la mateixa posició relativa, sempre presentan el mateix aspecte y tenen els grupos idéntica figura. Díguinse fusionistas, díguinse moretistas, ó silvelistas ó romeristas, son animals de la mateixa casta, els guían iguals instins, son igualment..... honrats y 'ls cegan las mateixas concupiscencias.

A mes de aquests *astres* fixos, n' hi ha d' altres que describeixen, al recorre 'l cel, líneas casi circulars qual centre es el Sol, als quals s' ha donat el nom de *planetas* ó *cossos errants.* Alguns d' ells apareixen ó desapareixen en épocas determinadas.

D' aquests sí que l' espay polítich n' es plé; al rededor del *Sol-Sagasta* giran una colla de *cossos errants* qu' es un fástich. Apenas surt del Orient aquest escalfador *Sol*, que ja 'ls *planetas*, seguint son marcat camí per lo *rey-astre,* s' escampan per tot arreu, y ¡ay! del lloch ahont fa sentirse la seva influencia gobernativa. ¡49 *cossos errants!* ó siga, 49 manxiulas aplicadas al clatell dels pobres habitans de la terra, de aquesta especie d' *olla celeste* penjada en l' espay, que gira sobre d' ella mateixa en 24 horas, y que verifica lo seu moviment total de traslació en 365 días, ó siga en un auy.

De modo, estimats deixebles, que sols son apariencias el moviment del cel y 'l moviment del sol; son errors de nostre sentit que la rahó deu rectificar.

¡Pot ser sí, aymats deixebles, que us pensavaho que nosaltres feyam ballar al cel y al *Sol*, y á tot lo sistema planetari! Donchs, no, noys. No sols el cel ens fa ballar á nosaltres, sino que 'l *Sol-Sagasta* se permet igual luxo, y tan es que li donguém la cara durant lo día, com el trasero durant la nit; ell ens fá ballar la pavana, s' ens passeja cada 365 días, y encara devegadas se mofa de nosaltres tapantse la cara ab la lluna.....

La oració; noys, que es tart.

ADA, senyors; ja sabém que l' Aguinaldo, segóns diu un periódich, ha cobrat la friolera de 2,000.000 de pessetas (filipinas s' entén), mediant la entrega de tots los fusells que prengué en Cavite y la rendició de 15 mil homes.

Ara no mes falta que 'ls homes fossin de..... cartró, y las armas..... de canya.

Que tot podría ser.

Lo que no será, de segur, que 'ls 400,000 pessos fossin de .... chocolate.

Sino de plata de lley.

En lloch de ser de..... plom, y que en lloch de ficals'hi á la butxaca, els hi haguessin ficat..... al cervell.

Estrada Palma ha dirigit una carta al *New York Herald* en la qual, comentant la mort del coronel Ruiz, diu, que la sang del antedit coronel, ha de caurer, en tot cas, sobre 'ls caps de 'n Blanco y del seu secretari senyor Congosto, nó sobre 'ls insurrectes.

No del tot, pero Estrada Palma dirigeix be l' apuntería.

Deyem be al afirmar que 'l manifest de Weyler portaría cúa y que donaría joch.

Per ara en Correa acaba la *corretja.*

Y se las dona de *valiente*, ans de caure del ministeri com una pilota.

No es estrany.

Figúrintse vostés que li diuhen que no pot ostencar cap creu per mérits de guerra.

Qu' es pitjor que dirli..... cul d' olla.

En cambi en Weyler te creus per crucificar á tots los ministres de la regencia.

Y fins ne te una per penjarhi las institucións y tot.

El *Basco* ha publicat un preciós número dedicat á conmemorar la jura dels furs en Guernica en 1875.

Inserta un preciós autógrafo de don Carlos.

Sembla que la unió conservadora será un fet dintre poch temps.

Ho crech molt be. Figúrintse vostés, que aquesta unió, lo mateix interessa á uns que als altres.

Convé als conservadors perque, dintre poch, puguin formar ministeri.

Convé als fusionistas perque 'ls es necessari un partit per rellevarlos, y puguin descansar de las fatigas de la digestió.

Avuy los goberns son poch duraders.

Y l' un tira la pilota al altre.

Y la comedia continúa en pau y gracia..... de las institucións.

A tots los que s' han dignat felicitarnos ab motíu de haver sigut honrats ab un telegrama del Rey, donèm las mes expressivas gracias.

Sabíam ja que nostra conducta era del agrado dels nostres respectables gefes. Avuy mes que may redoblarém nostres esforsos en defensa de la Causa, y encar que humilt y pobreta nostra empresa, roija y jove es encar nostra sanch per derramarla tota en aras de la Religió, de la Patria y del Rey.

LA FARSA PARLAMENTARIA

Allí ahont el parlamentarisme es una veritat y la monarquía una simple decoració; en Inglaterra, Bélgica é Italia, etc., etc..... las lleys menteixen al pendre la forma de manifestacións de la voluntat real, puig emanan del Parlament, y serán promulgadas vulgui ó no vulgui 'l rey.

Los ministres menteixen quan se valen de la forma usada: "por orden de S. M. hacemos esto".—Según orden de S. M. nos abstenemos de aquello".—Tenemos el honor de aconsejar á S. M. tal ó qual cosa". Saben, y tot lo mon ho sap com ells, que 'l rey no ordena, que no tenen res que aconsellarli, sino que son-els ministres qui determinan, que 's presentan á Palacio ab los assumptos despatxats independentment de la voluntat del rey, obehint aquest sens resistencia las miras y resolucións del Parlament y del Gobern. El rey, en fí, menteix quan, al dirigirse als representants de la nació, emplea la primera persona perque 'l seu discurs del trono expressa, no sas propias ideas, sino las de aquells que l' han escrit y posat en sas mans acabat del tot, pronunciantho éll del mateix modo que un fonógrafo repeteix las paraulas que 's digueren en lo seu embut-receptor.

Menteix quan diu que 'l Jefe del Gobern es l' home per éll elegit, puig que, de fet, no te llibertat d' escullirlo al seu gust y deu aceptar aquell que la majoría d' un partit li imposa, encare que éll lo detesti; menteix, per últim, en cada nombrament, en cada decret, en cada acte de gobern que autorisi, al ferlo passar com á propia resolució, puig tots los actes que realisi li son prescrits pels ministres y 'ls firma, repugnantli moltas vegadas."

¡Lluhits están los pobles que 's rejeixen baix aquest funest sistema!

Que es una especie de comedia bufo-nacional en la que 'l rey desempenya 'l paper de pallasso.

A.

UN DESENGANYAT

(DIÁLECH)

—¿Qué tal, Simó? ¿Cóm aném?
—Ola Nasi; ja ho pots veure;
tinch lo temps d' alló mes just,
prompte va á tocar l' esquella,
y en ser feta la senyal,
qui no es á dins ja no entra;
per xó vaig tan escamat,

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

que fins passaba sens veure 't.
—Ab tú vinch, y mentres tant
parlarém una miqueta
y 'm dirás que tal te va
tot alló del *anfiéntich*,
democrat-bilateral
conmutatiu y *altres herbes*.....
—Nasi, 't prech que no 'm recordis
eixas cosas tan funestas.....
que al últim ja n' he quedat
ben desenganyat per sempre.
Los que més las predicavan
m' han acabat de convencer
tan clar, com la llum del sol,
ab sos fets y ab sos exemples,
qu' élls, en busca tan sols van
de lo que á n' ells interessa;
xo és; cruspirse bons talls
y campá ab l' esquena dreta.
Aixó ho estém contemplant,
y fins hasta ho palpém sempre;
en logrant lo desitjat
prompte ens han portat á vendre.—
—¿Veus? al últim s' ha cumplert
lo que tant, Simó, jo 't deya;
«No 't deixis entabaná
de llibertats embusteras,
¡llibertats! sols del embut
plenas de *llot* y *vilesa*.
tots aquets que avuy t' ensalsan,
sols buscan lo candelero.....
y en sé á dalt, veurás que 't diuhen,
si te he visto, no me acuerdo.
—Sí, Nasi, tot s' ha cumplert
pé á pá lo que tú 'm deyas;
tots s' han ben *caragirat*;
lo *cacich* los va *compendrer*.....
y donánloshi un *babó*.....
sels feu seus, com ja ho preveya.
Are, sent dels del turró,
noy no 'ns volen pas coneixer;
com que avuy élls ja van *tips*.....
no 's cuydan dels que pateixen.—
—Aixó, en élls, ja es natural.....
sense ideals ni conciencia,
tan faltats de convicció
com sobrans de falsa pensa,
n' es son ídol l' interés,
y son Deu n' es la superbia.
Deixeulos sols figurá.....
y veuréu que 'n van de tiessos,
si ans portavan barretina,
are 'n gastan gay sombrero.
y levita y calsat fí
y hasta guants d' alló mes *extra*,
sens faltar, per fí de festa,
la *mangala* del *cacich*.....
Per l' *arrós*, tot ho abandonan;
y aburrint, fins als amichs,
no es estrany que poch s' hi pensin
en penjá 'l *gorro fregit*.....
—Aixís ho han fet, rediantre,
aquells homens tan *formals*
carregats sempre d' *utópias*
y *sinalagmaticans*.....
ja 'n tindré bona experiencia
del seu modo de *jugar*.
¡Ay, *República Espanyola*
bell insomni d' homes farts
ja 't dich jo qu' estás ben fresca
si aquets tals t' han de salvá!»

—

Aquest diálech portaven
dos obrers, lleyals companys,
diferenciats en ideas
altre temps y avuy juntats.
L' un de cert carlí 's preciava;
l' altre, avants, de *federal*;
pero avuy, tots dos militan
ben cofoys, en nostre *camp*.....

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

CARTAS DE FORA

Agramunt, 7 de janer de 1898.

Estimat senyor MESTRE en Jesús y María: Avuy comensarém á pujar al campanar d' aquesta vila; ens enfilarém per las *torretas* y observarém que per pujar á veurer las campanas, tindrém de passar per sobre uns taulóns, com aquell que passa 'l pont del Entorn, ab perill de trencarnos las costellas. Mes, com lo municipi deu estar en miseria, encare que cobri dels comsums, del matadero..... tothom se mossega 'ls punys y 'l *tinglado* no s' arregla.

També observarém, senyor TITAS, que 'l capsal de la campana anomenada de Nostre Senyor está en malíssimas condicións. Se diu que una comició municipal aná á trobar al senyor que ells saben y jo vull dir per fer una componenda á lo que 'ls contestá que..... á Tarragona manxavan sota l' orga.

Y ara va una pregunta á las autoritats passadas y presents. Per permetrer á la quitxalla y als de la flamerada que fessin fer lo ximple á las campanas totas, allá passada la octava de Corpus, mentres la *murga* volta per carrers y plassas tocant la Marsellesa, l' himne de Riego y la marxa de Garibaldi ¿anavan aquells papanatas á demanar permís á aquell senyor tan respectable?

Apa, sabis enlletrats y aixerits; preneu aquestas castanyas.

En fecha no llunyana, no faltá un alcalde dels mes burros que autorisá que 'ls músichs anessin á insultar, ab la Marsellesa y l' himne de Riego, al senyor Ramón Bonet, sols per haver comés lo delicte de queixarse en la prempsa, de aquellas ximplerías.

Admirém tots, als *sabis* de Agramunt, y formin d' ells lo concepte que 's mereixen. Son un' aixám de *Riegos* y *Garibaldis*, á qui 's demanarán los comptes ben promte.

De vosté afectíssim s. s. q. b. s.

SEBA QUEROLET Y SALSA.

***

Carta oberta

Seu d' Urgell, 7 de janer de 1898.

Molt estimats conciutadans: La primera y principal obligació vostra, es sens dupte la educació cristiana de vostres fills, puig que així ho dicta la lley natural y ho mana la lley divina en la expreció del nostre Catecisme. Si son bons cristiáns, serán bons fills y 'l vostre consol, del contrari serán vostra pesadilla hasta la mort, y pot ser hasta després d' ella. Sentats aquests principis tan evidents com dos y dos son cuatre, é interessantme jo per vostre benestá, no solament temporal, sino etern, vaig á senyalarvos los dos principals escolls ó precipicis que per vostres estimats fills y germans meus en Cristo existeixen en aquesta ciutat.

Lo primer vos lo han demostrat ben clá y catalá las set cartas que desde nostra ciutat s' han publicat en aquest valent senmanari. La publicació de ditas cartas, han donat per resultat la separació absoluta de tots los elements ortodoxos, aixó es, de tots los que tenían algún céntim de moralitat y vergonya.

Me consta que hi ha dos *Sucios Catilinas* que están passejant pels salóns de aquella casota, y ab benaplácit del Triumvirat, la bandera de la inmoralitat y llibertinatje hasta'l non plus ultra.

Y aném, ara, tapats los ulls y orellas, al altre foco de inmoralitat, situat en lo carrer dels Canonjes. Los senyors habitans de aquesta casota, ignoravan tal vegada que, Lo MESTRE TITAS, á la missió que te de descubrir y atacar als enemichs solapats de la Iglesia, que son los católichs lliberals, uneix també la de atacar als enemichs declarats, ó sía, als lliberals comdemnats mil vegadas per la mateixa Iglesia.

Y vetaquí perque avuy, després de haber denunciat al llop ab pell de ovella, denuncia també al llop sense disfrás. Ja 'ns ocuparém de aquest senyor llop. Pero, avuy, basta dir que es un senyor que li agrada blasfemar, estirar la orella al..... *ruch*, pujar al..... *monte*, ballar y fer teatro á la *vermelló* y á la verdó..... etc

De tot lo qual, pares que estimeu als vostres fills, si voleu que siguin bons, que hi hagi pau, tranquilitat, *peles* y bons aliments, debeu privarlos d' entrar en aquestas dos cloacas de inmundicia de las quals es impossible que 'n surtin nets, bons y honrats y ab los quartos á la butxaca, com hi han entrat.

Per conclusió, os diré que mireu la historia particular y pública dels directors de ambas casotas, y os convencereu que, sent uns mals abres, no poden donar bons fruyts.

No vull ser mes explícit perque 'm sembla que ja m' entendreu.

Se despedeix de vosaltres vostre humil y aymant conciutadá, hasta un altre día.

UN URGELLÉS.

***

Tarrassa, 1 de jener de 1898.

(GEROGLIFICH)

Busqueune firmas, feune una llista
que sigui llarga, com mes, milló,
y si no 'ns donan lo que 'ns agrada
promte presento la dimició.
No sigueu tontos, moveu bronquina
que si *aquells* marxan, ja estarém bé;
podrém portarne mánegas amples
sens por que 'ls amos ens diguin ré.
¡Xiulá un monólech qu' es tot de sucre.....
vol molta barra! No pot anar.
Si acás ens negan la expulció *seva*
tots dessaguida n' hem de marxar.
¿Y aquell gros robo del llibre..... *d' ases*.....?
¡Sembla mentida! ¡No ho fá ningú!....
¡Pocas vergonyas! Aquí hi ha *bruixas*,
jo ja ho dich sempre y es ben segú.
Si acás no escoltan las nostras queixas
que 'ns passin ratlla. Junts fundarém
á gust un Centre Catalanista
y guerra encesa contra ells tindrém.
Jo seré l' amo; y desde casa
ab la má xena, dirigiré.
Si lo que us mano, feu, jo us prometo
portar los *Ferros*..... á cal ferré.

. . . . . .

CALMA XICÓ.

***

Castellar, 8 de janer de 1898.

Estimat senyor MESTRE TITAS: Ja recordará que en ma última li deya que no tenía contracta ab ningú per si li convingués utilisar los meus serveys; y veyent que vosté no m' utilisa y 'ls meus colegas de aquest poble no 'm donan motiu per fer un punt dels meus y desitjant feyna del meu ofici, escrich la present exitant á n' en Flistis que digui alguna cosa sobre los *documents* que trobá en la *sepultura*, puig me sembla que sería molt convenient que, en lloch de ser illuminats per la mala llum de una *llantia*, fossem illuminats per la hermosa claror d' un hermós sol y que digués qué son aquells *recibos* de que 'ns parlá temps enrera, de lo que va insinuar dels *expedients* y de lo que hi há sobre *matrículas*.

Y en Nas-fregas que digui també cóm segueix aquell carruatje de las campanillas, y en Flis y Flast qué ha fet de las xurriacas, y el mistich Laus Deo que expliqui qué es alló que corra de si el pare predicador va anarsen tan irritat de aquest poble perque, després de no haber assistit casi ningú á las funcións de Iglesia y alguns, sols per criticar la seva autorisada paraula, arrivant la canalla á insultarlo per los carrers.

¿Y l' Aranya? ¿Que está malalta encare? Me sembla que ab los días que han passat desde la seva caiguda ja podría estar feta la soldadura de la seva cama, si 'ls facultatius acertaren la cura.

Animo, senyor TITAS. Tregui la son de las orellas als seus deixebles de aquest poble y que rasquin, que matxo parat, no tira.

Sigui dit ab tot lo degut respecte als meus companys, encare que no 'ls conech á tots.

Sens mes, mani y disposi de la espasa de

LAGARTIJO.

XARADA

La *primera* es una lletra
y bon aliment *segona*,
dos prima, per escriptori
y el *total* es nom de dona.

—

GEROGLIFICH

:: MARS
SO SO SO
+ VI GI

UN ¡OLÉ! SA.

—

CUADRO MATEMATICH

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Sustituir los punts per números que sumats horizontal y verticalment, donguin el total de 15.

J. MONTSERRAT.

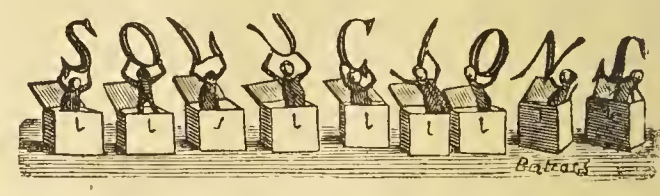

Xarada: Candidatura.

Rombo:
B A R R A
C E R T A
P E R A L
T E S T A
B A R C A

Xaradas rápidas: 1.ª Cánovas.
" " 2.ª Casino.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 22 DE JENER DE 1898. NUM. 31

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

Diuhen que 'l Gobern vol acunyar una medalla conmemorativa de la campanya de Filipinas. ¿Sí?
Donchs, aquí va un modelo, de franch.

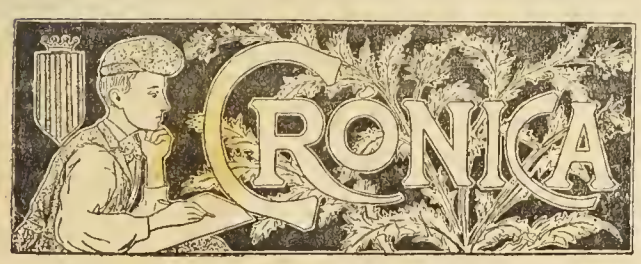

La Santa Missió

¡Quín conmovedor espectacle presencia aquests días la comtal ciutat de Barcelona!

En totas las 17 iglesias hont té lloch la Missió, la concurrencia es numerosíssima; no s' hi cab.

En Barcelona, durant aquests días, 40 mil personas escoltan la veu del Senyor que 'ns avisa, que 'ns diu que sols amparats de la fé poden deslliurarnos dels graves mals que 'ns agovian.

Los molts Missioners que parlan la veu del Cel ab tanta elocuencia, prou ens fan veurer quín es lo camí que debém seguir, quínas son las resolucións qu' hem de pendre, quín ha de ser el nostre comportament envers Deu y envers el próxim.

Dos camins únichs tenim oberts devant nostre; el de la virtut que condueix al fí per el qual som criats y 'l del vici que porta á la eterna desesperació.

El de la virtut es estret, pero bonich, poétich; voreja 'l uns profonts precipicis, mes, seguit ab serenitat, ab voluntat ferma, ab bon desitj y 'l cor libre de mácula, l' arrivada á la Eterna Ciutat es segura, lo terme del romiatge será coronat per una benaventuransa eterna, celestial.

El camí del vici, en cambi, es molt ample.

Per ell sí pot anar en luxós tren, plé de galas y lluhint numerós séquit de criats. Per ell, lo mateix pot circular un aparatós tren real, que 'l cotxe de un potentat, que 'l xarret d' un petit industrial y fins lo vehícol del jornaler, que es..... unas espardenyas.

Baix lo punt de vista humá, aquest camí ofereix innumerables atractius; perque, á mes de ser ample y espayós, es molt concorregut, molt riatller, molt *bullanguero*. En ell, tot respira burgit, alegrías, gatzara, cap á ell se sent arrastrada la humanitat desitjosa del bullici y plahers ab que se la convida; y allí 's llensa deslumbrada per lo brill de las riquesas de que 'l camí está sembrat y atreta pels crits d' una continuada orgía.

Be es veritat que 'ls numerosos y luxosos trens que hi transitan atropellan als humils que hi fan vía á caball de las camas, pero ¡ay! los gemechs llensats

per el pobre son apagats pel terratrémol de aquella infernal carrera, per lo murmull dels goigs y plahers mundans en que s' enllota la humanitat entera...

En lo camí de la virtut, no 's pot transitar en cotxe, sino á *pata*. Si be es bonich y poétich, per ell s'hi ha de circular una mica carregadets de privacións, abnegacións, sacrificis, penas y llágrimas. En aquest camí, eminenment democrátich, hi fan vía, confosos en un sol amor, els Papas, els Reys, els Bisbes, els magnats y 'ls homes tots en admirable y respectuosa germanó, sens que ningú s' atropelli, sens que ningú pretengui passar devant de ningú. En la tranquilitat y magestat santas, tothom camina avant, avant sempre; y si algún se distrau y pert l' equilibri y 's despenya en algún dels precipicis, promte 'l veureu com se renta en las ayguas de la Penitencia y torna altre volta á comensar sa vía y seguir camí avant, avant sempre fins á entrar en la Jerusalém Eterna.....

No duptém que molt será 'l profit que s'haurá tret de aquesta Santa Missió; demá procurém tots assistir á la Comunió general que ha de celebrarse; y aprofitemnos de las ensenyansas que havém oit dels Pares Missioners que ab tanta elocuencia han propagat las doctrinas del Crucificat.

Y aquí donaría ja per terminada la meva tasca, sino hagués caigut á las mevas mans, en aquest moment, un periódich local que pretent mofarse de la Santa Missió, el qual me sugereix alguna reflexió que vaig á trasladarvos en els párrafos següents que intitularé:

Uns Rosaris... y una estaca.

Demá, quedará terminada la Missió ab los sermóns de despedida y la beuedicció dels rosaris y medallas.

Suposém que 40.000 personas han assistit als sermóus, han combregat fervorosament y han fet jurament solemne de ser bons cristians y bons católichs. Suposém que de aquestas 40 mil personas, las 20 mil son homens. Aquests, entre 'ls quals m' hi conto jo, surtirém ab los rosaris benehits de la iglesia, ens ficarém á casa, soparém ab tota tranquilitat, si Deu ho vol, y cap á la *nona* falta gent. Y aixís passarém demá, demá passat, l'altre, el de mes enllá, y en paus ab Deu. De portas endins tot anirá be, será tot una bassa d' oli. Mes, vindrá l' any vinent y un meu fill entrará en la classe..... de Odón de Buen, per exemple. y aquí vindrán los maldecaps.

Un altre troborá á la butxaca de las calsas del xicot un llibre pornográfich comprat en un kiosco de la Rambla.

Encare un altre seguirá 'ls passos del seu fill y veurá que 's fica al *Eden Concert*, hont se falta á la moral y á la decencia d' una manera descarada.

Y ademés un altre enviará al seu fill á pagar un compte á casa 'l sastre y'l seu fill se 'n anirá á pendre café á..... tal puesto, y allí veurá com se juga descaradament y també jugará y també li pelarán els cuartos.

Després un altre 's veurá obligat á donar cuatre boleyas al noy, perque llegeix llibres dolents que s' anuncian á só de bombo y platets ó un periódich que propina dossis de impietat y racionalisme doradas ab la brillant purpurina del chiste picaresch, ó de la poesía jocosa ó del caricaturesch dibuix.....

Tot lo qual vol dir, al meu entendre, que aquests vint mil homens, que aném carregats de rosaris y que hem assistit als sermóns, som incapassos de combatre, ab profit, la premsa pornográfica, de fer tancar un sol centro de iumoralitats, de fer desapareixer una casa de joch ó prostitució, de desbancar un sol catedrátich impío; y fins incapassos som de portar un sol home honrat á casa la Ciutat pera que 's converteixi en guardador de nostres interessos.

Si demá portessim tots á las iglesias els rosaris, las medallas y..... una estaca, á fí de que 'ls pares Missioners los benehissen, ni 'l *Diluvi* 's permetería aquestas llibertats de fuma's dels predicadors, ni succehirían altres cosas... . que 'm callo perque potser las diría massa claras perque tothom las entengués.

SAID.

CONVERSACIÓNS DE POBLE

—¿Qué te'n sembla, Pepet? ¿Sabs que 's diu que 'l fervent home de be, lo lliberalás jefe del partit fusionista en aquesta proviucia, al tornar del seu viatge á Madrit, digué que ja portava en cartera 'ls noms de las molt *dignas personas* que havían de tenir lo miserable gust de ser elegits diputats per sufragi universal, no per voluntat dels electors? Y encare digué mes; que no volía que 's gastessin cap cuarto, perque si 'ls vots no sortían de las urnas, surtirían..... d' un altre puesto.

¿Qué m' hi dius?

—Que tot aixó es molt lliberal, molt en consonancia á la llibertat de avuy, idéntica, pero del tot á la del temps del pagauisme, en que 'ls cónsuls y pretors, per ser agradables als Céssars, cometían tota classe de inequitats é infamias. ¡Ah desgraciat y bondadós senyor Comas y Masferré, y demés que haveu rebut encárrechs dels senyors de la gran cloaca anomenada Madrit! Ja cal que no falli ui un dels diputats y senadors que us han imposat, sino perdereu la vida..... que per vosaltres es l' amistat dels Céssars embusteros y farsants..... ¡Qué llibertat ni *ocho* cuartos!

S' ha de cumplir la voluntat dels poderosos.

¡Qué conciencia! Trapitjémla per donar gust als directors de la forsa bruta.

¡Qué honradés! Despreciemla per servir als que mauan.

¡Llibertat, conciencia, honradés, rectitut, justicia, ¡quín sarcasme!

Aqui no hi ha mes Deu que 'l poder constituit, á qui 's deu acatar vulgas ó nó.

Sí; nosaltres l' acatém, pero, per forsa; perque de bon grat *naranjas*. No tením encar los cors tan corromputs per doblegarnos tan fácilment.

Encare, gracias á Deu, sentim que la sang se 'ns remou y puja ardorosa al cap y 'ns enrojeix la cara; y ¡ay! del día que la sang ens fassi l' última bullida, perque llavors, ¡quí sab quin nom tindrá lo bras executor de las iras del poble.....

—Escolta tú, Baldiri. Tú que 't fas ab la gent d' úpa, ¿es veritat que á dos digníssims párrocos de Madrit, lloch ahont resideixen la gent dels tristos destins, certa autoritat, que no ha de ser política, los ha imposat una multa de 200 pessetas per haver felicitat á Don Carlos?

—Així 's diu, senyor Cosme, pero, ¡qué hi hem de fer! ¡paciencia!

—En cambi al célebre Poyatos, per haver assistit á una *barrila*, en que 's brindá per la creixensa del nen Alfous, se diu que 'l farán canouge.

—¿De aixó s' estranya? D' altres ne veurá, si viu.

—¿Qué tal, Janot? ¿Qué 'm dius d' aixó de la Missió? ¿Quín efecte 't fa veurer las iglesias tan plenas de fiels?

—Que vols que m' en sembli. Que encare hi fe en Israel.

—¿Diu que tots los que hi van son carlins?

—Noy, no m' atreviré á dir tal cosa, pero si 't diré que á lo menos los que hi van y no 's diuhen carlins, pensan y senten com ells, ab la sola diferencia de que 'ls carlins voldrían matar lo cuch eu sas mateixas arrels, es dir, comensar á corretgir als que manan; y 'ls que no 's volen dir carlins, preteuen causar be únicament á forsa de passar rosaris, mes, sent aixó molt meritori y molt indispeusable, no n' hi ha prou, puig segóns la següeut recepta:

Per curar la humanitat,
eutre los mil remeys varis,
no hi ha com uns llarchs rosaris
y un bon garrot al costat.

No sent aixís, no hi doném voltas, no hi ha remey, no aném en lloch á no ser un miracle patent de la Divina Providencia. Lo mal continuará fent sa vía y lo be, retingut á casa ó entre las sagradas parets de la iglesia, anirá perdent terreno.

Es trist haverho de coufessar, pero es la veritat pura, y ja saps, Janot, que las veritats sempre son amargas.

¿No veus los periódichs impíos de nostra ciutat com se mofan de la Missió ab la mes desvergonyida barra? Donchs, ves, predicals, enseuya 'ls uns rosaris, ja veurás quin cas fan de las cosas sautas.

Desenganya 't, noy, per aquests galifardeus no hi ha altre medi de ferlos ser persouas que una vara de freixa.

Y acanarlos la esquena com als matxos.

L' ORELLETES.

A BARCELONA

AB MOTIU DE LA SANTA MISSIÓ

Com l' hermosa papellona
revoloteja indecisa
enfront la llum que l' encisa,
sense la comtal corona
vaig veyent com Barcelona
ab los ulls envers la flama
que 'l sol d' aquest mon derrama
caldejant son esperit,
cerca 'l jorn, palpa la nit,
y en plany de dolor s' esclama.

—

Plora, plora, mare infiel
á la cristiana promesa,
que poguente veura encesa
en lo sant desitj del Cel,
fugint los raigs del estel
que ab claror viva enllumena,
frech á frech de vil sirena
t' has posat ab los teus fills,
que al davant de mil perills
arrossegan ta cadena.

—

Cent arxius de richs tresors
dins ton sí encare romanen,
mes ja avuy no s' agermanan
los temples y tos vapors.
Tú t' has fet sorda als clamors
de qui 't deya: ¡alerta! ¡alerta!
y poguent estar desperta,
se t' ha vist alletargada
com matrona abandonada
en mitx de dissort complerta.

—

Contempla 'ls fatals efectes
de ton amodorrament:
contempla 'l quadro sangrent
que mostran baix tots aspectes
los horribles desperfectes
que has causat ab la anarquía,
donant incens á la impía
llibertat que t' esclavisa,
enlluhernante sa divisa,
mes funesta cada día.

—

Deixóndat ans que arraulida
se t' haji sempre de venre
en lo llot d' hont te vol treure
lo qui es resurreció y vida
y obra ab nombre, pes y mida
la salvació universal.
Fes tú protesta coral
devant del Omnipotent;
móstrali 'l panadiment
de ta vida criminal.

—

Y la pau retornará
en la llar de tants fills teus
mimvant los sufriments greus
de la llaga que 'l causá
aquell cranch que mes dany fá.
Si ell robava ta salut,
será en son rosech retut
y tindrás, refent ton cor,
tan la virtut del amor,
com l' amor á la virtut.

—

Llavors brillará ta fé
com antorcha abrusadora
y veurás la bella aurora
en l' horitzó mes seré;
puig Aquell que 'l mon sosté
tindrá en tú mes que un vassall
un amich que 's fá mirall
de lo que vol son amor;
y aixís trevallant l' honor
honrarás lo teu irevall.

—

Fes que tos fills per la veu
que oirán en eixos días,
deixin las torsadas vías,
guanyat per desterro breu
lo camí que guía á Deu;
puig si en marbre 's pot escriure
que al naixer l' home te lliure
lo viarany que ha de seguir,
nostre viure es per morir;
pro 'l morir..... també es per viure.

CARLOS RIUBROGENT.

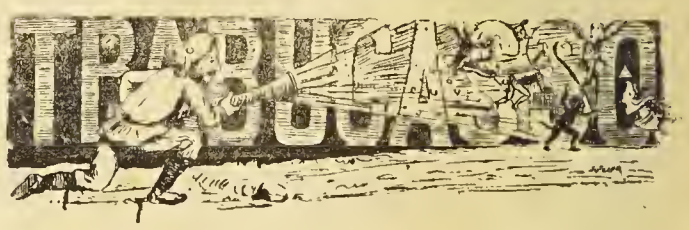

Agrahidíssima una elevadíssima é importantíssima dama á l' Aguinaldo, per haver aquest llensat un gros crit de ¡Viva donya Cristina! al presentarse á Primo de Rivera y derramat un riu de llágrimas..... de cocodrilo sobre la tomba de las víctimas assessinadas per éll y 'ls seus, los pobres soldats morts en Filipinas, se 'ns assegura, baix la paraula de masó, que 'l tal Aguinaldo será nombrat Jefe del Cuarto Militar de..... no 'm recordo ahont.

¡Qué honra para la familia!... FELÍS.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

DE PAPEROTS

ONSIDERANT que algúns de 'ls lectors de aquest simpátich senmanari poden haver tingut la debilitat de emplear dineróns en algúu paperot de aquests que trimestral ó semestralment s' en retalla uu bossinet y á la presentació del qual donan unas pessetonas, aquesta es la causa que avuy me permeti tractar una mica de aquests assumptos ab la idea de fer un be á qui s' en sápiga valguer.

Los que efectivament han empleat cantitats petitas ó grossas ab mercadería de aquella que venen á la Plassa de Palacio en aquell edifici que tothom crida y molts no entenen de que deuhent tractar, sápigan que la majoría han provehit de un article que solsament té un valor imaginari que acostuman á donarli los que 'ls convé vendrels de primera má, encare que donguin ó prometin pagar alló que hau senyalat en aquella especie de rodolins que 'n diuhen cupóns. adherits en alló que anomenan accións ú obligacións,

De fet, s' emplean ab aquests valors moltas pessetas que costan de guanyar molt mes que de pérdrerlas; y de fet, lo que verdaderament fa l' un y l'altre, es deixar los ahorros que costan haver suat la *gota gorda* á mans mercenarias y á personas que no coneixen, no sabeut quí son ni cóm pensan, com si no valgués la pena de averiguar si mereixen prou confiansa per guardarlos lo que cada hú en particular té por de tenir á casa seva perque no hi vaigin lladres á robals' hi.

Tal vegada podrán contestarme que no es precisament per lo que acabo de dir, sino perque posats en aquestas mercaderías, donan un interés que val la pena y tenen facilitat de ferne diners cualsevol día; pero aixó no es del tot cert perque tots ne coneixém molts que 'l día que s' han pensat cobrar aquell tant per cent, no han trobat qui los hi pagués, com tampoch han sapigut ahout anar á veudrer aquellas láminas que quan las possehiren tingueren que pagarlas y mes tart, sols han servit per ser penjadas d' un clau en el número 100.

La causa principal de aquestas pérduas, moltas vegadas es filla de l' ambició de adquirir mes interessos sense mirar si es ó no just, á semblansa dels usurers que sempre están disposats á deixar diners mentres pugan escanyar al pobre que ho necessita; pero com que en aquest cas, tractan ab un prestamista de la condició del usurer resulta que qui surt esquilat, es lo qui pensava ser esquilador.

Es hora ja, que reconeguém que la majoría dels negocis van molt malament; que los que volen ferlos ab legalitat y de bona fe tenen dificultats y passan grans apuros per fer produhir als capitals l' interés legal y de consegüent no hi ha que fiar de quins vulgan pagar mes, encara que no aparentin ser jueus; no sigui que resultin com aquella memorable donya Baldomera que va desapareixer quan menos s' ho creyan, deixant ab un pam de nas á tots quans pensavan que havían de ferlos felissos.

Tinguém present que antiguament hi havía pandillas de lladres que robavan las monedas d' or que tenían los pagans y com ja are no 'n trobarían pas en lloch, sería possible que aquells fossen sostituhits per uns altres que 's dediquesen á buscar per tot arreu qui los hi comprés papers en los que hi hagués cromos figurant máquinas, botas, carrils y altres dibuixos.

Si admeteu aquestas observacións jo m' atreviría á aconsellarvos, aymats lectors, que si algúu de vosaltres té algún paperot de aquests, mentres hi siga á temps procuri mirar de convertirlo en duros en pessa y enterrarlos; perque los que no ho fassin aixís y ben depressa, si Deu no s' en apiada no 'ls hi quedará mes solució que 'l del clau y del número cent.

Si algú de nostres lectors desitja algúns datos y concells, los senyors Planás, Marcet y Parellada, que 'n saben un niu podrán illustrarlos sobre 'l particular.

Y 'ls ho farán de franch.

RUBEGUT.

MOVIMENT CARLISTA

En Vilanova

Brillant é importantíssima resultá la festa celebrada en lo Círcol lo día de Reys.

A las 9 del matí, reparto de 100 reccións de pá, carn y arrós á 100 pobres presidint tant caritatíu acte un Pare Escolapio.

A las 12 bauquet ofert als correligionaris forasters per dou Francisco Mestres.

A las 4 y mitja comensá la festa ab la marxa de Don Carlos per la orquesta, ocupant la presidencia los Rents, Párroco de La Geltrú, Pare Picó y 'l senyor Delpan, actuant de secretari, per indisposició del del Círcol, don Ramón Mestres, de Barcelona.

Després d' un brillant discurs del Pare Picó, feren us de la paraula 'ls senyors Puig, Verdú y Delpan, pronunciant després un magnífich discurs-resúm lo distingit jove don Pío Vilalta. Tots foren aplaudits calurosament.

Los senyors Laspiur, Morera, Sanesteva y Gibert, desempenyaren d' una manera magistral la part musical, fiualisant ab lo Guernika que fou aplaudit ab verdader deliri per la numerosíssima concurrencia.

Després de la festa, un gros grupo de correligionaris visitaren al senyor Pascual, president, que 's trobava al llit, víctima d' una enfermetat que 'l molesta desde alguns días.

Los correligionaris de Vilanova, y en especial don Francisco Mestres, poden estar satisfets del resultat de la festa.

RELIGIOSA

Sant Vicens Diaca y martir

Fou un dels soldats de Cristo mes ferms y també un dels més ilustres.

Fill de una de las familias mes nobles de Huesca, passá, ja grandet, á la ciutat de Saragossa á posarse baix la direcció espiritual y temporal del saut Bisbe Valeri, el qual li doná á coneixer los misteris de la religió de Jesucrist, sens olvidar l' estudi de las humanas lletras.

Ordenat de Diaca, fou encarregat del ministeri de la predicació, en el qual, unint las paraulas á las obras, enfortía la fe eu los cors y lográ convertir á gran número de gentils.

Mes, en l' any 302 se desencadená la furiosa y terrible persecució per los emperadors Dioclessiá y Maxiliá, sent l' encarregat de cumplirla en la provincia Tarraconentse, á la que perteneixían Saragossa y Valencia, lo tirá Dasiá.

Lo gobernador Dasiá, al igual dels de avuy día quan se tracta de eleccións, volgué complaurer als déspotas que 'l nombraren, y comensá la persecussió contra 'ls que gosavan de més justa fama entre 'l poble fiel al Senyor. Valeri y Vicens foren els primers presoners, y agarrotats y maltractats en totas formas, foren trasladats á Valencia.

Veyent Dasiá que las fatigas y mals tractes en res influían en aquells dos atletas de la fe, determiná vense'ls per medi de halagos, mes res pogué fer minvar la fortalesa de aquellas dos potents columuas.

Tenint lo gloriós Vicens completameut desgarrat son cos, maná Dasiá que fos tirat aquell esperit vivent, puig que 'l cos no era ja aprofitable á causa dels terribles torments soferts, á un fosch y humit calabosso, disposant que avants cubrissin lo paviment de trossos de teulas á fi de que no pogués reposar creyent que aixís acabaría sa existencia; mes Deu volgué obrar un prodigi, disposant que fos alimentat y confortat pels ángels, curadas sas feridas é iluminada la presó per una claríssima llum celestial.

Al veure Dasiá tal prodigi diví, mauá que fos trasladat á un tou llit, ahont entregá l' ánima á Deu lo día 22 de janer del any 303 de nostra era

Al veure's coufós Dasiá, disposá que 'l cos sant de Vicens fos arrastrat pels carrers y llensat á un barranch pera que servís de menjar á las feras, mes Deu 'l presservá també. Maná després que 'l anessin á tirar á alta mar, mes també disposá Deu que las onas 'l portessin á la platja, ahont lo recullí una pobre viuda, y enterrantlo fora de las murullas de Valencia, lloch ahont mes tart s' aixecá un temple en honor al mártir sant Vicens.

Nos ensenya aquest sant, el modo com hem de procedir per seguir á Jesucrist; portant sempre la creu, es dir, arrostrarho tot y fer lo sacrifici de nostras afeccións y fins de nostra existencia ans que ofendrer á Deu y faltar ó fer traició á la seva Sauta Lley.

POLITICA

Lo día de avuy del any 1838, época en que ressonava en nostra Patria lo vibrant crit de ¡viva Deu, la Patria y 'l Rey llegítim! los carlistas, que tals eran los que tals crits lleusavan, á las ordres del valerós jefe don Matías Valls derrotaren per complert, en los contorns de Rialp, las forsas isabelinas, ó siga, las que seguían la bandera lliberal, encubridora y coautora dels crims comesos en l' any 1835 y de totas las aberracións é injusticias que baix los plechs de tal bandera havían mes tart de realisarse.

Las forsas lliberals, á pesar de portar artillería y doble número de combatents, tingueren de retirarse y amagar sa vergonya entre las murallas de Sort.....

Quan en los cors hi ha fe, los fets son sempre heroichs.

¡La fe es invensible!

Si 'ls carlistas carexessin d' ella, quedarían vuits per ells los fulls de la Historia.

Sens ella no hi há gloria; sols es possible contar crims y vergonyas.

SALUDO

ER primera volta 'm presento en las ja populars classes del senyor Titas, á dirigirvos, desde avuy pera mi molt aymats deixebles, las mevas pobres paraulas que espero rebreu de la mateixa manera y ab la mateixa atenció que escoltava'ho las que tot sovint vos dirigia l' honorable *decá* dels professors de aquesta casa, senyor Mestre Vell. Aquest senyor, que per moltíssims conceptes mereix totas les consideracións, puig que en tot lo temps que ha explicat en eixas classes ho ha fet molt á gust del senyor director y en molt profit de tots vosaltres, s' ha vist obligat á retirarse del terreno de la lluyta y la ensenyansa perque per los anys que té y per l' excés de traball que en totas ocasións se imposava 's trova xacrós y massa abatut pera seguir explicant en las aulas de aquesta casa, essent aixó sobrat motíu pera que ja que no ho fa 'l gobern lo senyor director disposés sa retirada á gosar del descans que ha temps li es necessari, y no volent lo senyor Titas que 's vegés deserta eixa classe ha tingut á be senyalarme á mí pera ocupar son puesto, elecció que en vritat me contraría puig que tal volta puch ser un bon deixeble pro no jamay un, ni tant sisquera mitjá Mestre. Pro som de aquells homes acostumats á la obedieucia y per no trencar aqueixa preuhada costúm abaixém lo cap en senyal de sumissió á lo disposat per aquell que mana, y decidits per esforsarnos al cumpliment del nou deber que se 'ns imposa y que desitjém poguerlo desempenyar ab la major perfecció possible.

Per aixó hem cregut que avans de donar comens á nostra tasca convenía fervos saber quí es lo qui os parlará en lloch del senyor Vell. No vos penseu que sía..... lletrat de primera fila y ni tan sols uu professor aprofitat pro sí penseus que ha merescut l' honor de ocupar eix puesto un sencill y pobret Mestre d' estudi que ab prou feynes sab lo indispensable pera esserne tal. Mes ja vos he dit que desitjós de no romprer la tradicional obediencia de aquesta escola m' he vist precisat á aceptar lo nombrament que eu mí recau y á pendrer possesió quan antes del nou cárrech, causa per lo qual me trovo parlantvos des fa una estona. No vull que per avuy vos causin mes mas paraulas y aixís, me despedeixo de vosaltres fins si Deu vol la próxima sessió que á no destorbarse 'l meu plan comensaré á explicarme. Ab aixó, donchs, aymeume de cor, volguts deixebles, y tindreu en mí un carinyós Mestre al ensemps de uu ver amich.

Barcelona, 20 janer 98.

LO MESTRE JOVE.

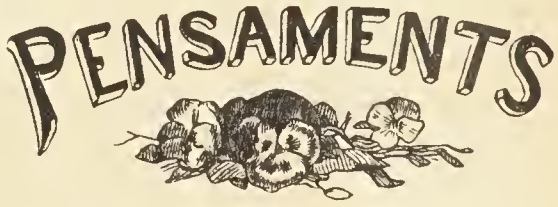

Molt petit era,
cinch anys contava
y als Reys ja orava
ab fervent fé.
Jo de ma mare

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

sovint oía:
reynará un día
Carlos seté.

—

Pro jo, allavoras,
por lo que 's deya,
que Carlos, creya,
era un dels Reys
que 's diuhen Magos,
perque jo oía
qu' Ell ne cumplía
las rectes lleys.

—

Avuy que penso,
veig al desterro
qui ab ma de ferro
regnará bé.
Per una cosa
mon cor s' afanya:
Que regni á Espanya
Carlos seté.

PEPET DE LAS PERAS.

A la prempsa republicana que 's permet la llibertat de amenassarnos, ab motiu de la Missió, debém dirli; que 's recordin que fa poch temps, quan aquella professó que sortí del Pí en protesta de la sacrílega consagració del Cabrera protestant, un grupo de lliberalots va insultarnos de la manera mes grossera, pero'ls varem posar lo capdevall de la esquena com un tomatech.

¿Qué 'ns va costar dos horas de arrest?

No importa.

Y consti que 'l Rosari de la Aurora no surt perque no 'ns donan permís; no per por.

Que may l' hem coneguda tractantse de republicans.

¡Pobres gossos peteners!

En l' Habana la cosa 's presenta una mica embrollada.

Los motins que allí s' han desarrollat son prova evident de que la autonomía ha sigut, en contra de lo afirmat per en Moret, aigua de borrajas.

¡A veure si resultará veritat lo que deya un subjecte l' altre día!

Que Cuba será 'l catafal ahont se donará garrot á las institucións.

Y no sería estrany.

La Justicia Divina avisa als espanyols tots, per medi de las últimas inundacións, que si volen alcansar misericordia han de variar de rumbo.

Aprofitemnos de la Santa Missió, ara qu' es hora, del contrari no sé com surtirém del ball ahont nos han ficat nostras culpas.

Que be mereixen aixó y molt mes.

En Silvela ha dit que, si fos nombrat president del Consell de Ministres, respectaría la autonomía y la consideraría com una Constitució espanyola tan intangible com la de la monarquía.

Sí, Silvela, sí. No t' esforsis tan, que ja arrivarás á ser l' home del sigle, ja.

Serás poder, serás el tot, perque 'l joch parlamentari aixís ho prescriu.

Y ademés, perque Espanya ha de arrivar al summum de lo vergonyant y despreciable.

Sí, home, sí; serás poder.

Ha causat á Madrit gran sorpresa un retrato de Weyler que, mirat contra claró, mostra 'l de Don Carlos montat á caball y en una ma la bandera de Deu, Patria y Rey.

¿A qué ve aquesta sorpresa?

La cosa es molt senzilla. En Weyler será un general que tindrá per rey á Carlos VII.

Com lo tindrán dintre de poch tots los generals, inclús en Martínez Campos.

En Marsella ha tingut lloch una manifestació en la qual s' han donat crits de, morin els jueus.

Aqui á Espanya els jueus de fora, y 'ls de casa, que son los lliberals, ens acavan de fer treure 'l fetje per la boca.

Pero l' any 35 pels lladres y pillos s' acosta.

Y será terrible.

Hem vist ab verdadera satisfacció l' exemple de catolicisme que han donat los propietaris d' els grans magatsems de novetats "El Día" situats en el carrer Alt de Sant Pere, número 2, anunciant que durant los días de la Santa Missió, serían tancats á las set de la nit, á fí de que pogues-en asistirhi los dependents; qual acte, fa esperarnos que, en endevant, no veurém aquells establiments oberts en los días festius.

Dos telegramas de última hora:

Génova, 22 janer.—La companyía de Ferrocarrils de Génova á Venecia está terminant los preparatius per posar á punt de marxa un tren exprés que, sortint de Venecia, d' un tirón se 'n anirá á Madrit, ahont hi ha ja un famós palacio amoblat pera rebre dignament als augusts passatgers.

Viena, 21 janer.—En aquesta ciutat, s' está terminant la luxosa restauració d' un antich palau que adquirí, fa pochs días, una familia molt coneguda en la Cort d'Espanya que ha determinat deixar els ossos en nostra imperial ciutat.

CARTAS DE FORA

Girona, 14 de janer de 1898.

Estimat senyor MESTRE: Me sembla fora convenient que's prengués la molestia de venir á visitar aquesta ciutat y donar algunas llissóns als qui avuy remenan las cireras, que també mereixen algunas palmetadas.

Nostre *Pons Pilat*, que també es de la colla de vosté y que ha fet de paleta ó per lo menos de manobra en un diari de Madrit, sembla que vol tractar á baqueta als del ofici. Los hi sap clavar bolets d' aquells que fan escorrer la butxaca. ¡Ep! no pas á tots; no mes als que no fan correr l' incenser y no diuhen *amén* de tot lo que fa y disposa ell ó la colla de galifardeus que 'l rodeijan.

No l' hi dich res del modo com son tractats los pobres ajuntaments que no 's prestan á ser juguet del capitossa de la colla. Las multas y processos están avuy á l' ordre del día.

Aixó passa per la provincia. Las cosas de la ciutat van per l' istil. *L' Antonet* s' ha girat com una mitja desde que te la vara. Avans, quan era ximple regidor, era la oposició personificada y á tot volía que 's donés publicitat. Res trobava ben fet; y pobre del alcalde que no hagués donat compte al consistori hasta de la hora en que 's llevaba y dels grans d' arrós que menjava en la escudella. Avuy ell no dona compte al ajuntament mes que d' aquellas cosas absolutament indispensables y encara no s' hi pot agafar ja *levanta* la sessió per mes que tots los regidors vulguin continuarla. May aquí s' havía vist un geni tant *levantisco*. Diuhen que 'l dirigeix per sota má un tocayo seu, encare que aquí no li diuhen pas *Antonet*. No ho fan, perque sos anys ja son d' un home que hauría de tenir seny y ademés perque *en su tierra* no parlan com nosaltres. Aquest pobre senyor á casa seva no pot piular y, com que te la manía de mangoneijar, ho vol ferho á casa nostre. L' absolutisme ó despotisme del deixeble deixa entreveure la má del mestre.

Un altre día continuará la tasca son deixeble que 'l venera

SISET GIRONÉS.

***

Santa Oliva, 13 de janer de 1898.

Mon aymat senyor MESTRE: En aquest poble, encar que petit, hi passan unas cosas molt grans, per qual motiu he determinat assistir á la seva escola á fí d' aprofitarme de las sevas llissóns.

Li suplico, donchs, tingui á bé admetre 'm á classe, que jo li prometo fer molta bondat y no ferlo enfadar may.

Al mateix temps, digui á n' els seus deixebles que no 'm fassin dur la llura, vull dir que no 's burlin de mí, perque, com só jo tan vergonyós, me farían tornar vermell.

Senyalim llissó per lo próxim día d' estudi y li prometo estudiarla molt; ademés, li contaré unas cosas d' un home que porta una vara ab borlas y d' un altre que quan camina 's posa mes tiesso que un fús.

Cregui 'm; se 'n fará creus.

Estigui bo, senyor MESTRE y hasta un altre día, si Deu hu vol.

XIRIBECH.

***

Castellar, 15 de janer de 1898

Mon aymat MESTRE: Plena de satisfacció, puch tornar á pendrer la ploma per dirigirme altre volta á vosté participantli que gracias á la inteligencia de 'ls senyors metjes que m' han assistit y cuidados que s' han dignat prodigarme los bondadosos patróns de la casa ahont estich acullida, torno á ser aquella mateixa que havía estat en aquell temps que 'l meu inolvidable *macu* me servía de cómodo vehícol.

Fa pochs días va celebrarse en aqueixa casa, la festassa promesa ab motiu del meu restabliment, servintnos al *mosquit* y á *mí* un saculent dinar ab assistencia de tota la familia, fent los honors de la taula la hermosa y cándida senyoreta, en qual acte va demostrar, ancare que mol joveneta, que reuneix condicións envejables per la galantería en que sap conduhirse.

Després de haver dinat, alegant lo senyor que feya una tarde de primavera, volgué que anessem á pendrer café; y posantnos demunt de las espatllas, anarem á un dels establiments apropósit que hi ha en aquest poble, en el que forem molt ben servits, puig comprenguerem que ell hi tenía molta simpatía y es amich de tota la concurrencia, per quan varios li dirigiren la paraula y algún hasta va ferli brometa de *l' aranya*.

Com aquest poble es mol criticador, sería probable que are que ja estich bona, per evitar murmuracións lo *mosquit* s' en anés per las sevas; y com crech que va agradarli molt aquell café ahont varem anar, es possible que s'instali allá per llepar lo sucre, haventme encarregat que li dongui espreciòns y li digui que ja li escriurá.

Mes, parlant en confianza, dech dirli que 'l mosquit porta alguna mala intenció (¡no vull dir dolenta!) puig en algunas de nostras conversacions, he pogut notar que te 'l proposit de no deixar dormir á tothom que tingue son.

Y hasta un altre día, disposi de la seva.

ARANYA.

XARADA

Ma *segona* es animal.
Prima tersa, els cassadors
no voldrían may que ho fos.
Un aucell gros es *total*.

AM PERET.

—

ACRÒSTICH

* · · · · · · ·
* · · · · · · ·
* · · · · · ·
* · · · · · · · ·

Sustituir los punts per lletras de modo que las cuatre líneas donguin lo nom de cuatre personatges polítichs, y la de estrellas, lo que sobra als pobres.

AZIV NAOJ.

—

GEROGLIFICH

:: + : TI D IS
+ : TU D I
AN AN

J. FONT Y P.

—

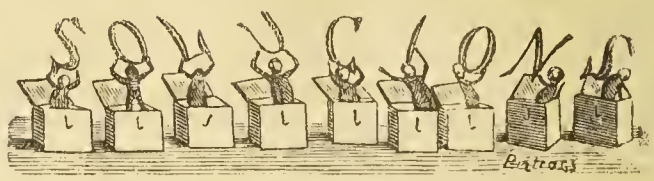

á lo insertat en lo passat número.

Xarada: Pepa.

Geroglífich: Com mes sostres mes vigas.

Cuadro matemátich:

2	4	1	5	3	
4	3	5	2	1	
5	1	4	3	2	15
3	5	2	1	4	
1	2	3	4	5	
		15			

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 29 DE JENER DE 1898. NUM. 32

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

SANT JORDI..... MATA L' ARANYA

Per matar aquest malehit monstre que ha xuclat mes sang que aigua no hi há en lo port, es necessari donarli una *ingecció* fonda..... molt fonda, dret al cor.....

Y ab una *xeringa* com la que porta aquest *camarada*.

LA SANTA MISSIÓ

Obligats á retirar á última hora la *Crónica*, per causas agenas per complert á nostra voluntat, ens cab l' honra de dir que la Santa Missió ha tingut un coronament magnífich y consolador.

Los que lo diumenge passat assistiren á la Sagrada Taula, foren 41.400, segóns los datos que se 'ns han facilitat en las Iglesias.

¡Viva la Religió Católica!

¡Viva 'l Papa Lleó XIII!

¡No ha mogut poca polvoreda l' assistencia dels vint sacerdots al meeting de Badajoz!

Mes, aixó que algún periódich ha fet constar com una especie de assentiment del clero á la política de 'n Silvela, arrivant fins á afirmar que 'l senyor Bisbe de Madrit era un silvelista rabiós, ha servit de un gran profit, puig que ha donat lloch á que 'ls dignes Penitenciari y Doctoral de Badajoz fessin una pública protesta de fe y reneguessin del lliberalisme en totas sas formas y manifestacións.

Se posa per fí en evidencia, que aquells illustrats sacerdots, no pensant que 'l seu acte pogués ser motiu d' escándol, assistiren al meeting atrets per la curiositat d' oir un orador elocuent, ab la mateixa santa ignocencia que nosaltres aném al Parch y 'ns mirém las fieras.

Ni mes, ni menos.

Lo que no sabém nosaltres, es si 'ls dos ó tres sacerdots que cada día fan tertulia en un Círcol fusionista d' aquesta ciutat, frecuentan aquell lloch ab ignocencia entera, ó per algún fí determinat. Perque aquí á Barcelona, també couhen favas.

Mes, deixant aquest assumpto, y com ni l' eminentíssim Cardenal Sancha, ni 'l venerable Prelat de Madrit han de baixar al terreno de la prempsa per negar las afirmacións fetas per un periódich, de que 'l primer era acérrim sagastí, y 'l segón, com he dit, entussiasta silvelista, nosaltres que vivím en aquesta baixa esfera, afirmém y assegurém que ni 'l eminentíssim Cardenal Sancha es sagastí, ni 'l Prelat de Madrit es silvelista.

¡Primer morirían mil voltas!

¿Es possible ficar dintre d' un cabás lo sol y las tenebras?

¿Es possible que un sacerdot, y no dihem un Bisbe, s' afilihi á un partit lliberal?

No, no y no.

Un sacerdot no pot ser ni sagastí, ni silvelista, ni romerista, ni res d' aixó; primer rompería la sotana en mil trossos ans que ser lliberal, perque 'l lliberalisme está condemnat per la Iglesia y no es possible per un sacerdot ni per cap católich transigir ab los errors que han sofert l' anatema de nostra Santa Mare la Iglesia.

Me dirán algúns que be hi hagué un Poyatos que fou un valent lliberal.

Es veritat. Pero hi hagué també un Judas entre 'ls dotze apóstols. ¿Qué té d' estrany que entre 'ls mils sacerdots espanyols hi haigi un Poyatos?

Pitjor per éll.

Los manifestos están avuy á l' ordre del día.

Després del de 'n Romero Robledo, ha vingut el de 'n Silvela-Pidal.

¿Y qué 'ns diuhen de nou aquests dos simpátichs *clonvs*?

Res. Quatre vulgaritats més ó menos ben pintadas més ó menos ben ditas, aixó sí, pero res de profit, res que dongui una mica de llum sobre 'ls pavorosos problemas que s' han de resoldre.

¿Que ells respectarán tots los compromisos contrets pels goberns actuals?

¡No calía fer semblant afirmació!

Lo que aquí importa, es atrapar el poder, empunyar la cullera y afartarse.

Per los políticbs lliberals, siguin de la casta que 's vulgui, no hi ha mes Patria que la tripa.

Aquesta es la verdadera Patria.

Lo demés son trons y *armas al hombro*.

Un benvolgut correligionari que viu á la Cort ens ha remés un retrato dels que á Madrit han mogut tanta xareca.

La veritat es que 'l nostre amich, ha tingut una humorada terrible.

Quan un de aquests retratos, que com saben nostres lectors, representa á Weyler, y mirat contra claró 's veu á Don Carlos montat á caball, va ser presentat á una alta persona de Madrit, aquesta va fer grans espavientos y se 'l contemplá mitja hora de carrera.

¡Oh mon Dieu!—exclamava. ¿Qué vol dir eixa sombra que 's veu? ¡Oh! Será necessari que 'm veigi altre volta ab lo Nunci Apostólich, y encare que sigui de cuatre grapas, demanarli qué fan á Roma, que 's determinin á excomunicar als carlistas, que 'ls maleheixin com á las cucas.

¡Quín somni mes horrorós degué tenir aquella nit la esmentada persona....!

A.

TRÁGALA

Los vehins de Barcelona
(cristians de *bona font*),
havém vist en eixos días
consagrats á las *Missións*,
la maldat que 'ns enverina
matsinant los nostres cors.
Encisats ab la oratoria
d' elocuents predicadors,
havém vist los mil defectes,
los pecats y vils passións,
condemnant l' ánima nostra
fent sa eterna perdició.....
y havém fet tan bons propósits,
y havém pres resolucións
de jamay voler ser víctims
de la infamia y traició
del impur lliberalisme
que famélich, *com lo llop*
disfressat ab pell d' ovella
nos atrau fals y enganyós. ...
May tampoch lo masonisme
tindrá entrada en nostres cors,
per mes que 'ns tenti ab sofismes
y com imán pahorós
pretenga, vil, arrastrarnos
entre vicis, fang, y llot.....
socavant nostra part flaca
com diable tentador,
que 's gloria perdent homens
condemnats per fer son goig.....
Advertim que ab tals propósits
no s' *inventa* res de nou
puig que sempre nostra mira,
nostre anhel, nostre conhort
ha sigut are y de sempre
lograr nostra salvació.....
Mes, avuy que la conciencia
ha fet *bugada* de tot,
ab la calma indispensable
y ab tranquilitat al cor,
disertém com *sotto voce*
lo qu' hem aprés en sermóns.
Be es vritat que de la terra
no esperém pas res de nou,
vritat es que nostra dicha
y el consol nostre mellor,
es la benaventuransa
que 's disfruta al altre mon.....
mes, també es molt cert que 'ls homens
per lograr tal condició
es precís que aci en la terra,
procurém antes que tot
cumplir debers inviolables
manats per Deu algun jorn,
y cumplím en nostre próxim
la mes hermosa missió
que Deu nos te reservada
practicant obras d' amor.
Donchs si som tan bons católichs
com volém ser, de debó,
debém mostrarho á las claras
y devant la fas del mon.
No volguém ni mitjas tintas
ni volguém mitjos colors;
si som *blanchs*, donchs fora 'ls *negres*:
no volguém *vermells* ni *grochs*,
ni cap altre colorayna
en assumpto relligiós.
Y aquí ve la consecuencia
mes clara que 'l mateix sol.
Si tenim nostre fe *blanca*
y cap taca la confón,
¿podrém ser com á políticbs
de cap mes altre color?
Aixó may; corren parellas
nostra fe y las convicción;
van unidas la conciencia
ab lo pensament y 'l cor.....
y de aquesta unió ditchosa,
de aquest llas tan sant y fort,
naix ardenta foguerada
que alenta als bons espanyols;
fent bullir dintre las venas
la sang de nostres majors.
Abrassém, donchs, la bandera
y 'l lema mes sant del mon;
primer Deu; després la Patria
y..... *las nostras tradicións.*

FLÓSTICH.

DE HISENDA

VERDADERAMENT espanta contemplar las crissis per que atravessa Espanya. Devant de las desventuras de la Patria que vessa á dolls la sang dels seus fills y l' or de las sevas butxacas sens profit ni honra, un no pot menos de cargolarse de horror y espant.

¿Sens honra ni profit, he dit?

Sens honra, perque en Filipinas si resulta veritat del tot la tan cacarejada pau, ha sigut una pau comprada á pes d' or; una victoria en que hi deixém l' honor magullat, la dignitat malmesa, lo brill de las armas espanyolas empanyat; fins hi havém deixat trossejada la serietat del caballeresch carácter espanyol.

Lo drama trist y sangrient que tenía lloch en l' archipiélach filipí ha degenerat en sainet *cómich-bufo*, en el qual Espanya ha representat lo paper de *tonto* y l' Aguinaldo el destinat á pendrel'hi el pel.

O Aguinaldo s' ha cregut seriament derrotat per la forsa de las armas espanyolas, en qual cas no hi cabían *propinas* ó millóns, ni menos entussiasmes ni vivas á donya Cristina pels insurrectes, ni banquets ni cosserolas en l' ayre, ó Aguinaldo es un farsant, un hipócrita, un embustero, un vividor, un pillo de set solas que ha embaucat uns quans mils tagals per pescar un bussot ple d' or per xalársela..... fins que se li haigi acabat y torni á las andadas.

Que per lo vist, las insurrección se converteixen avuy en una especie de negoci.. .. fi de sigle.

Lo mateix podém aplicar á Cuba. Vindrá tal volta la pau, pero una pau deshonrosa, perque vindrá ¡si ve! deixant un rastre de sang; vindrá després de una capitulació deshonrosa y vergonyant com es la concesió de la autonomía; vindrá després de deixar al exércit escarnit per los enemichs d' Espanya; vindrá després de una derrota moral que ompla de llot las institucións y 'ls goberns que la sostenen. Y he dit també sens profit, perque lo succehit en Filipinas no es mes que un compás d' espera per una próxima insurrecció més potent y formidable que la actual. En Hong-Kong hi ha 'l cuartel real dels caps pares de la insurrecció filipina; allí altre volta 's conspira en las logias masónicas, foco d' ahont surten *tots* los *crims* que 's meditan contra la patria y contra la religió sacrossanta.

Sens profit també será la pau de Cuba, perque després de haver tancat aquell mercat als productos de la península, dintre de poch y ab lo poderós ausili dels Estats Units, se 'ns declararán independents aquellas hermosas islas, ja que avuy ens dobleguém á sas exigencias y 'ns declarém impotents per mantenir nostre predomini absolut sobre d' ellas, després de haver derramat tanta sang, sepultat en las maniguas nostra joventut y vessat allí nostre esquilmada butxaca posada en *estat de siti* pel nostre desditxat gobern que no ha sapigut usar la mateixa enteresa quan se tractava de tapar la boca als *yanks* baladrers de Vassigton.

No hi ha pas dupte que la cuestió económica es la més peliaguda de totas las cuestións.

Los *cumquibus* es lo que interessa.

¿Cóm es possible que Espanya pugui dur una carga tan inconmensurable?

¿Es possible carregar ab nous tributs als contribuyents?

No, no y no. Ni 'l pagés, ni l' obrer, ni 'l fabrican, ni 'l comercián ni 'l propietari pot ressistir més fexuga carga.

¿D' ahónt surtirán, donchs, los *cumquibus*?

.....Per mí, no hi ha altre remey que publicar un decret ab los següents capítols:

1.r En cada cantonada 's colocará una forca ahont serán penjats, sens sumarias ni rabes fregits, y sí sols ab la comprobació del delicte, tots los que *irregularisin* un céntim, tan si son ministres, com empleats, com si fos en Perico de los Palotes.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

2.n En vista de que tan els industrials, com los fabricans, com els comercians, com els pagesos, com els propietaris de fincas rústicas ó urbanas ja han carregat prou els naulers ab tota classe de tributs, contribucións y demés farandolas, desde avuy continuarán pagant los mateixos cárrechs, pero, en cambi, queda suspés lo pago dels cupóns, sigui de la Deuda que 's vulgui, fins á tan que 'l gobern pugui tornar los capitals, y pugui llavors rebaixar, casi á res, las contribucións directas é indirectas.

Nota. Lo gobern té en consideració que, los uns ab son treball y 'ls altres donant la sang, tots han fet lo que bonament han pogut per conjurar los conflictes ab que ha sigut castigada Espanya; sols los qu' han anat tallant los cuponets cada trimestre, han gosat de tranquilitat, entretenintse en gratarse 'l llombrigo y llegir el Brusi y passar el rosari el día que se 'n recordavan.

Donat en Madrid, lo día de las Justicias á las cuatre de la tarde, etc., etc.

VOLTREGANÉS.

RELIGIOSA

Sant Francisco de Sales.

Es aquest Sant un dels estels més gloriosos de la Iglesia que brillá sobre la terra en lo sigle XVI. Nasqué en Saboya en lo castell de Sales, lo día 21 d'agost del 1567. Sos pares don Joan de Sales y donya Fraucisca de Sionuas, infiltrareu en son tendre cor la religió católica.

Mes grandet, estudiá en Aunesi y després en París pera completar sa educació y allá visitava frecuenment al pare capuchí fray Angelo, qui, sent en lo mon lo duch de Jayosa y rodejat de tots los medis per gosar de la felicitat terrena, ho despreciá tot per abrassar la pobresa y la humiltat. Ab tal exemple, s' afirmá sens dupte en lo cor del primogénit de Sales la resolució de que l' amor y la caritat havía de trovar en ell un hostatje per tota la seva peregrinació aquí á la terra. Després de sis anys d' estudis y retornat á sa casa, l'enviá son pare á Pádua pera que cursés la jurisprudeucia, y allí son pare espiritual lo jesuíta Antón Passeviuo li recomaná que estudiés teología, vaticinantli que sería Bisbe de Ginebra.

Miraculosament salvada sa vida en tres ocasións distintas, s' afirmá mes y mes en cumplir la promesa que tenía feta de consagrar sa vida al servey del Senyor.

Vensuda la resistencia del seu pare, passá á ocupar prompte la dignitat de prepósit de la iglesia de Ginebra, qual ciutat era foco ardent de la protesta, y sobre tot, de la secta de Zuinglio.

Elevat á la dignitat episcopal va dedicarse preferenment á la predicació y á fer obras de caritat de la qual estava abrusat son cor, y á escriurer, refutant als impíos y arrostrant tots los perills quan de la defensa de la Iglesia 's tractava.

Escriptor notabilíssim, deixá reglas y ensenyansas per tots los estats de la vida humana; gran teólech, model de castedat y puresa, coufessor de la Iglesia, que ensenyava al mateix temps que ab paraulas, ab las obras; bisbe meritíssim, apóstol, profeta y fundador d' una nova ordre, la de la Visitació.

No volgué may vestir sedas, tenint objectes preciosos, usar coche ni fer boatos de cap mena, trovant gust y alegría en anar sempre á peu y pendrer acullíment en casa dels pobres.

Estant un día tan delicat de salut que apenas podía fer mourer las camas, li pregaren que anés á fer un sermó en un colegi de pares jesuítas qu' estava á una regular distancia, per quals motius lo feren anar á buscar en coche, lo que rechassá dihent: Bo fore que jo anés en coche á predicar la penitencia de Sant Joau Bautista y la pobresa evangélica!

Cridat per assistir á la entrevista que en Avignon havían de tenir Lluis XVII y Carlos Martel, hi aná, rebentlo tot lo poble ab mostras de conteuto y alegría; luego passá á Lion en qual ciutat hi havía 'l rey cristianíssim Víctor Amadeo, príncep del Piamont, en la que fou rebut com sas grans virtuts mereixían, disputantse las principals familias l' honor d' acullirlo en sa morada, mes, ell preferí la del jardiner del convent de la Visitació.

En aquest convent espirá lo día 28 de desembre de 1622 aquell sér qne per tot arreu ahont passava deixava rastre del bé, sent sas últimas paraulas: Viviu en pau y tingueu temor de Deu.

Heus aquí un ver ministre del Senyor, fiel seguidor en el terreno práctich de las grandiosas máximas del Evangeli, únich camí que porta á gosar d'eterna vida, mentres que son incompliment, siguin qui siguin, Papas, Emperadors, Prínceps, Bisbes, sacerdots, richs y pobres, los porta á la mort eterna.

¿Seguim á Deu? Sempre, per sempre gloria.

¿No seguim á Deu? Sempre, per sempre perdició horrible.

POLÍTICA

Ocupant ja de fet lo trouo de Sant Fernando Alfonso XII per la gracia de Deu que permeté que surtís bé la baladronada de Sagunto, s' organisá un poderós exércit per acavar ab los carlistas. Va organisarse en tres cossos comandats respectivament per Quesada, Morriones y Martínez Campos.

Lo día 29 de janer de 1876, Morriones maná que la divisió Morales de los Ríos s' apoderés de las possessións que 'ls carlistas tenían en Mendizoritz y Arratzain de lo que s' eucarregaren las brigadas de Narascues y Cereaga. Va lluytarse cos á cos, los atachs á la bayoueta's repetían ab frecuencia, y quan los alfonsins 's creyeu tenir guanyada la forta posició del Bordacho, puig la tenían rodeijada per totas parts ab numerosas forsas y sols era defensada por cuaranta carlins comandats per lo valerós don Lleó Tresu qual comportament feu honra al nom que portava; y quan acabadas ja las municións se defensavan tirant pedras, retxassant tota proposta de rendició, reberen per sort aussili, y 'ls lliberals tingueren que retirarse.

La batalla d' aquell día fou un grau honor pels defensors de las patrias tradicións, distingintse eu tan gloriós combat los jefes Pagés, Torres é Ibana, y 'ls brigadiers Aizpurrua y Rodríguez Vera, envejant tots la gloriosa mort dels héroes Salcedo, Garmandia, Aramburu, Blanco y Equinzu que derramaren sa sang abrassats á la bandera que sostenía lo Rey llegítim.

Descubrím nostre cap al recordar tals proesas que ensenya á tot cor honrat, de lo que es capás la rassa espanyola quan juga sa sang per lo Dret, la Veritat y la Justicia de una causa bona y santa.

LO PARAYGUAS

L' altre día tot tractant
de la boina y sas ventatjas
vaig fer la resolució
d' avuy parlar del parayguas.
Veusaqui un moble barato
ó car segons las butxacas;
barato pel qui te *llum*
y car pel qui no 'n te gayre.
Lo parayguas es compost
de roba bona ú ordinaria
sostinguda en un bastó
y ab branillas enganxada
perque, caminant quan plou,
nos serveixi de teulada.
Per los molts qu' he vist, puch dir
que n' hi ha de tantas classes,
com las lleys que te en Moret
y 'ls pensaments de 'n Sagasta.
Los uns lo solen comprar
vermell com grans de magrana,
altres lo volen mes fosch,
de color de xocolata;
los mes ó be 'l compran blau
ó negre com fum d' estampa.
En lloch del acer tan prim
per lo qual sovint s' espatllan,
avans hi havían barróns
de fusta, com peus de taula.
Al mitj está la virtut:
de tot entre poch y massa;
per so reprobo 'ls d' avans,
com també reprobo 'ls d' are,
puig, per mes que 's digan bons,
sempre en tots s' hi trovan taras.
Exemple: un día tot sol
feya á peu un llarch viatje
y no estava á mitj camí
quan forta pluja m' atrapa.
Al veurem tot esquitxat,
al moment obro 'l parayguas;
la cosa prenía peu,
pro com que la calamarsa
queya sobre l' *automátich*,
primerament no 'm mullava;
mes al cap de cinch minuts,
pel vent que arrencava 'ls arbres,
lo parayguas se 'm girá
quedant fet tot una llástima.
Probo de posarlo be,
(mentresiant ¿qué adelantava?)
y allavors me torna 'l vent
á girarlo altra vegada.
Lo restant que 'm va passar
fora historia massa llarga:
arrivant moll com un peix
ni 'm coneixían á casa.
Compteu are que os puch dir
dels demés fets sense máquina.
Encar que no plogui molt
están plens de desventatjas;
si son de cutó perque
aviat l' aygua 'ls traspassa,
si son de seda, allavors
la seda ab lo frech se talla.
Are entench perque 'ls soldats
tant en pau, com en campanya,
tant si neva, com si plou
no se 'ls veu may ab parayguas.
Ara entench perque 'l qui pot
ser portat en carruatje
l' usa, veyent qu' es millor
que qualsevol *guarda-espatllas*.
Ja compendreu que aixó ho dich
referintme als impermeables,
qual moble portant quan plou,
los seglars se tornan frares,
ó be semblan capellans
ab la balona y sotana.
També hi han per altre fí,
pro en l' especie de parayguas
sombrillas ó *parasols*,
mobles que á tothom agradan,
perque á mes d' utilitat
donan brill á la elegancia.
Jo he vist exemplars molt richs
que 'l mes bell efecte causan
y no parlo pas del *chic*
ab que cent mans enguantadas
presumeixen ser la *crem*
d' aristocráticas salas.
Com tampoch me referesch
á la mena de parayguas
que s' acostuman folrar
igual que una americana.
Ni menos faig alusió
á la classe molt bastarda
qu' en sent plegats y lligats
semblan una pastanaga.
Al costat de tots aquets
s' hi poden posá aquells altres
que tenen tanta extensió
com una tenda de plassa,
ó be que per tans forats
semblan un ruch ple de llagas.

—

Un parayguas ominós
va aguantant la pobra Espanya:
l' han extés los vils goberns,
los goberns que la eclipsaren.
Lo termómetre que te
sempre mal temps assenyala;
los días se van passant;
lo parayguas foradantse
y s' acosta per moments
la darrera pedregada.
¡Deu del Cel! feu que no arrivi
lo jorn fatal per la Patria;
dissipeu la tempestat
que braholant ja amenassa,
per veure, un colp atengau
las nostras humils pregarias,
sentat en lo trono seu
Carlos séptim R.. d' Espanya.

CARLOS RIUBROGENT.

MOVIMENT CARLISTA

Brillant per tots conceptes fou la vetllada que celebrá el Centre de Carlistas de Barcelona lo diumenge passat á la nit, en conmemoració de la festa dels Reys y que no havía tingut lloch avauts per motiu de la Santa Missió.

En la primera part, després de llegir una inspirada poesía lo senyor Puig que fou aplaudidíssima, y un magnífich trevall de actualitat, titolat *Católichs y carlistas* lo senyor Burguet, lo distingit jove don Pio Vilalta pronunciá un valent discurs, fent un estudi minuciós de lo qu' es la monarquía y de las inmensas responsabilitats que pesan sobre un rey de veras, á qui deuhen ajudar de cor y obehir los bons espanyols que vulguin coadjuvar á la regeneració de nostra patria.

Fulminá un terrible anatema al lliberalisme que tot ho corromp y denigra y finalisá fent un llamament á tots los carlistas, á qui assegura 'l próxim triumfo de nostra causa si procuravam mereixer de Deu tan senyalat favor.

DON CARLOS DE BORBÓN

Varias voltas fou interrumput per frenétichs aplausos.

Al comensar la segona part, l' estudiós jove senyor Bardina ens espetá un discurs en catalá que feu las delicias del auditori.

Conegut es ja en la prempsa carlista de Catalunya aquest distingit jove.

Versá lo seu discurs sobre 'l Regionalisme, part integrant del credo carlista. ¡Quán ens haguera agradat que 'ls catalanistas haguessin sentit al jove Bardina!

Pot ser haurían cambiat de rumbo.

Y aplaudim mes á aquest jove, perque l' assumpto per ell tractat ab tanta brillantés en lo Centre de Carlistas, es assumpto un xich relegat al olvit per la majoría dels carlistas catalans que en gran part el desconeixen, y es precisament assumpto que l' acaparen indegudament els anomenats *catalanistas*, els quals l' acomodan á sos principis, y 'l trinxan de la manera que 'ls vé á má.

Lo senyor Bardina, en nom del Centre de Carlistas, dirigí un afectuós saludo al Infant don Alfons, que aquell día celebrava la festa anomástica y ¡ay! també feu vots pera que 'l nen Alfons visqui, creixi en la virtut y 'ls sant temor de Deu y..... vamos, que m' estimo mes sopar á casa que á la presó.

Lo senyor Bardina fou molt aplaudit.

Després de llegir una bonica poesía lo senyor Picart, lo senyor President don Juliá Bosque pronunciá un discurs valent, enérgich, d' aquells que *van á fondo*. Ab cuatre hermosas pincelladas pintá l' estat actual d' Espanya, y ¡quína manera de posar la má sobre la llaga!

¡Quína manera de posar manxiulas!

Arrancá de la numerosa concurrencia que omplía de gom á gom el local del Centre, numerosos aplausos y delirants crits de Viva 'l Rey.

Als reiterats desitjos del auditori, lo Rvnt. P. Picó, com ell sap, improvisá un discurs magnífich, recordant l' estrella que guiá als Sants Reys del Orient, y com llavors, una nova estrella guía al Rey envers al..... Orient, per establir aquí'l seu trono y salvar á la Patria y arremetrer contra 'ls moderns Herodes.

La part musical fou desempenyada admirablement per los celebrats artistas senyors de Laspiur, Ricossa, Morera, Vallhonrat y Senesteva.

La numerosa concurrencia, entre la que hi havía carlistas de Gracia, Sans, San Gervasi, Sarriá y del Círcol Tradicionalista d' aquesta capital, guardará grat recort de tan solemne vetllada.

Lo president don Juliá Bosque, catedrátich d'aquest Institut, enviá á Venecia un expressiu telegrama.

Per falta d' espay no 'ns podém ocupar extensament de la primera funció donada al Olimpo per la Societat Tradicionalista "La Diadema", la nit del passat dijous.

En lo próxim número en parlarém com se mereix una festassa semblant, y per cumplir una deuda de gratitut envers la digna Junta de "La Diadema".

NOVA SEMI-VISITA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Un nou aucellet ve, mon aymat Mestre
á omplir lo vuyt que deixá 'l meu *parent*:
y puig *morí* lluytant en brau palestre
voldría jo imitar son bech d' argent.
Encisat mon cervell per las canturias
del aixerit aucell de Vich y Olot,
emprench avuy mon vol per las alturias
puig com mes alt estich, mes ho veig tot.
Vull contarli *cosetas* d' eixa vila
que tan renom ne te de federal;
faré, ab mos refilets, que prengan *tila*
tots los que portan nom de lliberal.
De son inclit *Pepet* lo *de las Pomas*
per sempre ne vull ser company fidel,
puig que units, tan en serio com en bromas
lograrém estripar l' hipócrit vel.
Hipócrit vel que tapa mil baixesas,
d' ovella pell que guart llop famolench,
sas manyas no valdrán, ni sutilesas,
puig que desde aquí hont só, tot ho comprench.
Per sortir ab la meva, 'l *punt de mira*
no 'l puch tenir pas, no, millor buscat:
al cim del campanar un angel gira
que, mentre 'l vent senyala, 'm te al costat.
Desde aquí dalt, ¡si 'n veig jo de *cosetas*,
trifulcas y embolichs, penas y planys.
y sent com só enemich de malas tretas,
veyentho tot, descubriré 'ls enganys.
He pensat comensar mas refilades
saludant, ans que tot, als braus carlins
y dírlos'hi: s' acostan grans ventadas
que tot ho tombarán á mils bocíns.
D' assí dalt, tan propet de la *veleta*
s' ovira molt rebé la tempestat;
calmeu, donchs, l' impaciencia una miqueta
y la suspirada hora haurá arrivat.
Ajuntemnos be tots; no movem brega
y dignes ens farem de nostre Rey.
¿No veyeu l' enemich que no sossega
declarant guerra al Dret y Santa Lley?
Que l' *unió fá la forsa*, ¡no es quimera!
aixó ja tots vosaltres ho sabeu;
donchs, ¡ánimo y avant! ¡may endarrera
que 'n la empresa ens ajuda 'l mateix Deu!
Creyeume tots, carlistas de ma terra,
vos aymo desde 'l fons de lo meu cor;
ben units, clamarem lo crit de ¡guerra!
per aixafar ben prest lo vil traydor.
Mireu que d' aquí dalt veig vostres actes
y sé lo que diheu y esteu pensant;
jamay ab l' enemich vulgauhi pactes,
mostrem sempre lo cor ben noble y grant.
Aquest es mon *saludo*, *camaradas*
que transmés per mon Mestre os dirigesch,
puig d' aquí hont só, sofrint las mastreladas
per sempre ¡guerra al mal! jo os respetesch.
Ja prou n' hi ha per vuy, mon aymat Titas,
á sa escola sovint vull assistí;
acepti mas lleals semi-visitas,
disposant de

L' AUCELL VILANOVÍ.

CARTAS DE FORA

Agramunt, 15 de janer de 1898.

Molt estimat senyor MESTRE: Si gran fou l' alegría que tingué la escuma de aquest poble, al sapiguer qui era l'autor de las cartas firmadas per un *Carcunda de cal Ample*, mes gran fou el susto que tingueren al veurer que havía brotat un altre carcunda per ferli la guitza.

Si 'l senyor *Plus-Trois*, qu' es de aquells que ramenan la cassola perque 'l confitat no s' apegui, sapigués qui soch, agafaría 'l seu *carinyo* y li diría; apa, carinyo, busca 'l y li escups á la cara.

Y no sería estrany perque, aixó de escupir, no sería la primera vegada que ho ha fet.

Mes ara, no 'ls queda altre remey que picar de peus y fer grunyir las dents y encare gracias.

Y ballar la polka saltada ab lo seu *carinyo* allá, prop del cap d' aquells cubertets si *hace ó no hace*.

¡Ay poble infelís de Agramunt! Treballa, treballa si per poguer mantindre á n' aquests cuatre tunantes que 't deshonran y prostituheixen.

Son deixeble.

BLANCH Y NEGRE.

***

Ripoll, 24 de janer de 1898.

Senyor MESTRE TITAS: Lo Círcol Carlista de aquesta vila va en aument cada día y 'l entussiasme dels carlins creix cada día mes. La nova Junta ha quedat constituhida en la següetn forma:

Presidents honoraris: Excm. senyor Marqués de Cerralbo, don Joaquim Llorens, diputat á Corts y don Joseph Verdaguer, diputat provincial. President efectiu, don Joseph Muntada; Vicepresident, don Esteve Font; Tesorer, don Vicens Solanich; Contador, don Juan Bunada; Vocal primer, don Rafel Travería; Vocal segón, don Mariano Girbau; Secretari, don Joan Verdaguer.

Lo Círcol s' ha trasladat al Passeig de San Joan, en lo primer pis de la torre de don Antón Portell.

Per ara, la *estatua* continúa en peu en la plassa del Corral. Los lliberals ens diuhen que es una especie de trágala, pero, ne fem poch cas. La oració, dintre de poch, se tornará per passiva, puig no es ocasió de llensar bravatas.

Ja vindrá ocasió de demostrarlos que ni 'ns arronsém ni fem cas de paraulotas. Los fets es lo que importa, que lo demés, no es res.

Las paraulas dels lliberals d' aquesta vila, son brams que no arrivan al cel.

Son humil servidor.

LO PARDAL DEL MONASTIR.

***

Tarrasa, 25 de janer de 1898.

A MON ESTIMAT CONDEIXEBLE CALMA-XICÓ.

Ton geroglífich del MESTRE TITAS
l' altre senmana vareig llegí
y 'm va fer gracia; fins quan hi penso
m' escapa 'l riure ¡me caso ab mi!
Cregas que al veure 'l..... ¡no va de broma!
¡quína pensada—vaig dir—minyó!
Sens capficarm'hi ni amohinarme
prest vaig trovarne la solució.
Y aixó que encare, fent'hi justicia
ben complert no era per estar bé,
perque hi faltavan algunas cosas
que tú no ignoras y jo las sé,
puig, no parlava res dels dos cuadros
que van fer traurer tan bruscament,
ni de la copia falsificada.....
¡equivocada!—dich malament.
Ni dels disgustos de *cert* subjecte
ni de la astucia d' alguns rabins
que ab *diplomacia* van pescant sempre
la gent honrada, per segons fins.
Com tots los medis per ells son lícits
(mentres que 'l mando puguin portar)
així 'ls *caciques* ab sas casacas
sas pasteradas poden tapar.
Pro coneixentlos, ¡fora romansos!
tapeus los pampuls ab cutó fluix
y si acas cridan, pensém nosaltres:
«ja 't conech, herba, que 't dius merd..... uix!
Mes tú no paris; fes *geroglífichs*,
canta 'ls la canya, no tinguis pó;
y si s' enfadan ó algú s' altera,
tú li contestas..... ¡Calma-Xicó!

ESCARBAT BUM-BUM.

XARADA

La *primera* á molts engresca
y hasta á algún fa estar malalt;
segona, també es de gresca
puig qu' es nota musical.
La *tercera* es negativa,
temps del verb la *cuarta* n' es,
y es espreció aclamativa
quarta y *primera*, al revés.
Prima y *tersa*, es la *primera*
traduhida al castellá;
cuarta y *tersa* es estiuera
y el *tot*, poble catalá.

PEPET DE LAS POMAS.

—

ROMBO

* · · · *
· * · * ·
· · * · ·
· * · * ·
* · · · *

Sustituir las líneas horizontal per lletras que donguin: 1.ª Nom d' un antich comte catalá. 2.ª Nom de dona. 3.ª Eyna molt manejada per mans femenils. 4.ª Nom d' un ducat extranger, mol conegut dels carlistas. 5.ª Nom d' un capdill del antich poble de Israel.

Y las líneas d' estrellas, lo nom d' un personatge de sang real, dols previndre d' Espayna.

PEPET DE LAS POMAS.

—

GEROGLIFICH

X A I
G U :
LOOO EST 1897-1897

UN ESTUDIANT.

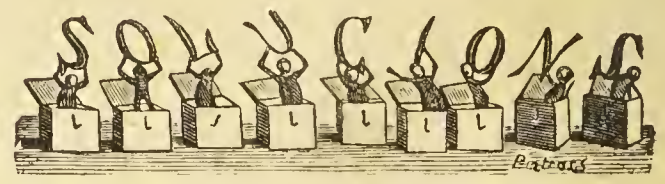

á lo insertat en lo passat número.

Xarada: Becada.
Acróstich: **G**roizard.
Aguilera:
Nocedal.
Azcárraga.
Geroglífich: Com mes estudis, mes estudiants.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 5 DE FEBRER DE 1898. NUM. 33

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

UN PREGÓ

—Habitans d' aquesta *casa*
que dormiu tan dolsos sóns,
sorolleu las carcanadas,
que hi haurá promte eleccións.

Altre volta es necessari
vostre concurs sens igual.....
Ja ho sabeu, donchs; ara..... ¡Viva
lo sufragi universal...!!!!

Autógrafo regio

Venecia, 19 enero 1898.

Mi querido Tristany: Ya me apresuré á darte las gracias por tus felicitaciones del día de Reyes, quiero repetirte el gusto que me causó tu telegrama, unido á tantos otros de compañeros nuestros de armas. Desde niño te conocí y aprecié, y comprendo todo lo que debe sufrir tu corazón de español ante las inauditas vergüenzas que impunemente se infligen por los gobiernos de la segunda Cristina, á nuestra Patria y á nuestra Bandera. Por eso quiero confortarte con dos palabras mías. Espero firmemente que Dios nos tiene designados para vindicar la honra nacional, y creo que á tí, glorioso decano denuestros héroes, te concederá la dicha de concurrir á esta grande obra

Tu afectísimo,

CARLOS.

De gran consol serán pera 'l valent don Rafel Tristany, las hermosas frases de Don Carlos.

Y no sols per ell, sino per tots los carlistas, puig que las paraulas que 'l tal autógrafo tanca, son proba segura de que 'l Rey segueix punt per punt la marxa dels acontexements que en nostra patria 's desarrollan y alentan nostres esperansas per convertirlas promte en realitat regenadora.

¡Cóm debía rejovenirse 'l cor del brau antich Jefe del Cuarto militar de Don Carlos!

¡Y quánt dolsament recordo al bondadós y heróich Comandant general de la provincia de Barcelona!

Era jo un nen encara. Contava allavors uns cinch ó sis anys quan més potent y terrible esclatava la última guerra. Era 'l meu poble natal un dels mes constanment visitats per ambas forsas y cosa estranya, era també un dels menos apropósit, per sas malas condicions estratégicas, per dormirhi ab complerta tranquilitat.

En ma casa, degut tal volta al carácter y carrera del meu avi y del meu pare que al Cel sigan, trobavan dols aculliment los principals jefes de las forsas, els quals dispensaren als meus pares sincera amistat, especialment los jefes carlistas y d' un modo particular, lo valerós don Rafel Tristany.

L' Ajuntament del meu poble, tenía sempre un empleat dalt del campanar que armat d' una ullera, procurava indagar si venía alguna columna y donar la senyal al poble.

¿Era carlista la columna? Donchs, nench... nench... nench, ab la campana mitjana. ¿Eran *soldats*? Donchs nanch... nanch... ab la campana grossa.

Jo, que á voltas al sentir aixó 'm trobava á estudi fent pals ó ganxos, sentía una especie de formigó á las camas y unas ganas de enrahonar que 'm costava alguna clatellada del mestre; mes jo no 'm podía dominar y diritjintme al del costat li deya:

—¿Has sentit, Nasi, la campana?

—Sí; m' ha semblat que era la grossa.

—No, noy, no; era la petita; ¿fugim? son carlins.

—No goso

—Donchs jo ¡ja ho veurás!

Y al mateix temps feya bellugar las camas precipitadament y alsava 'l dit alt, ben alt perque prompte 'l vejés el mestre que 'm deya:

—Vaya usted.

Y jo, sense gorra, sense llibres, sense cartera feya veure que anava á... satisfer una imperiosa necessitat y 'm llensava per aquells carers preguntant á tot bitxo vivent. ¿Per hont venen?... ¿per hont venen?

Y corría, corría adelerat camí avall, fius á trobarlos, fins prop d' ells y 'm colocava al costat del corneta d' ordres y saltava y brincava !ay quina alegría si era don Rafel! llavors sí que 'm tornava boig de contento.

Un día ¡felís día! havía jo anat lluny; un carlista havía caygut en terra, al mitj de la carretera com ferit per un llamp, y s' havían detingut. Jo vaig anar á trobarlos; suava com un carreter y de la meva cara 'n sortía foch. No sé com va arreglarse lo del pobre carlista, sols sé que 'l meu pare va visitarlo també en casa del poble.

Posats novament en marxa, sento que un carlí m' agafa pel cul de las calsas y 'm llensa sobre 'l caball de don Rafel camaquí, camallá.

¡Quína alegría! ¡quín goig! Jo també volía tocar las riendas, me sentía ja un valent, volía que 'l caball corregués, escapat, cap al poble y que 'm vejessin 'ls noys d'estudi, volía causarlos envidia...

Sort que don Rafel va lograr clemencia del meu pare, sino haguera rebut jo una pallissa de *padre y muy señor mío.*

SAID.

ROTATIUS

L' assumpto Dreyfus, á Fransa,
ha donat molt que sentir;
com á gossos se mossegan
los diaris de Paris.
Los diputats, los ministres,
militars, jutges, y fins
hi ha pres part lo *novelero*
mes cínich, desvergonyit
y asquerós naturalista
que més infamias escriu.
Los jueus que encara senten
la fortor del *socarrim*.....
tenen por d' altra vegada
tornar á ser perseguits;
y es clar..... *¡pobrets!* son de planyer,
voldrían per tots estils
un *advocat* que 'ls defensi,
puig son carácter altiu
y orgullós, no pot admetrer
que s' esmentin los seus crims.....
sens volguer fer recordansa
que es llinatge malehit,
que es sa rassa una ignominia;
que fou lo poble ruhí
condemnat per lley divina
á ser pe 'l mon espargits,
expatriats per la terra
per expiar lo seu crim.....
sens poguer may mes ser poble,
entitat, ni regne unit;
que potser foren capassos
de, reunits, *repetir*
reincidint.... ¡Deicidas!
ab lo Vicari de Christ.
Be podrán ser milionaris
y ser richs entre 'ls mes richs,
mes l' estigma que 'ls condemna,
ja may mes l' han de pahir;
que es la rassa monstruosa
dels sempiterns *rotatius*.

—

L' oncle Sam, que segóns diuhen
nos té *carinyo* febril.....
y 'ns estima y vol de veras
cumplir lo nostre desitx,
ha enviat á las Antillas
un baixell dels *mes petits*,
un barquet de poca-roba
un..... ca, res; un barco amich,
que fent rumbo, així, *de broma*
va aná á Cuba.... *perque sí.*
La escuadra New-Yorkina,
pren *banys de peus* molt sovint
y está pels vols de la Isla
fent *aigües*..... per divertirs.
Siguent Mac-kinley *lo pare*
de los barcos New-Yorquins,
y ensemps siguent lo *nostre Oncle*
visi está lo *parentiu*
de la flota *americana*
ab nosaltres; *som cosins.*
Y si un parent nos visita,
naturalment qu' es ben vist.
Donchs ¿per qué tant esbalotan
los diaris de Madrit?
¿Qué té que veure que vaigin
á Cuba 'ls nostres *cosins?*

—

¿Per qué las baladronadas
del Heraldo y *rotatius?*
¿Que temen que se 'ls espatlli
la menjadora?.... vull dir,
¿que potser temen que 's perdin
las institucions..... així?
No hus espanteu papa-natas,
no mogueu soroll ni crits.
Ab lo decret autonómich
Blanco-Moret Sagastí,
queda ja *salvada* Cuba:
la Patria, surt de perills
y lo gobern guanya 'l títol
d' *imprevisor-rotatiu*.....
¡Ay, institucions d' Espanya!
Deu vos donga bon profit,
que sento en la orella esquerra
los xiulets que fa 'l carril.....
y..... veig al fiscal d' imprenta,
mes lleig..... que 'l que jo vull dir.

FLÓSTICH.

MOVIMENT CARLISTA

Lo diumenge passat comensaren en lo Círcol Tradicionalista las conferencias que están á cárrech de la Joventut Carlista.

Lo distingit jove don Fernando de Abalo pronunciá un magnífich discurs sobre lo regionalisme en lo partit carlista, fent veurer que la regió es lo llas que uneix la familia y el municipi y manifestant que 'l regionalisme cab dintre del federalisme pero que aquest no cab dintre del regionalisme.

Manifestá que tan sols lo partit carlista pot plantejarlo ab tota sa puresa é integritat, puig es l' únich partit que vetlla pera 'l foment de la agricultura y de la industria que son los dos elements principals pera 'l desarrotllo de la regió.

El senyor Abalo fou interromput pels aplausos de la concurrencia.

Avuy continuará 'l discurs, en forma de disertació.

Com deyem la passada semana, la funció donada en l' Olimpo per la societat "La Diadema" composta d' elements carlistas, fou brillant.

La concurrencia, qu' era numerosa, aplaudí calurosament "El Señor Gobernador" que tingué una interpretació mes que regular, com també las pessas "Tío..... yo no he sido" y "Niña Pancha", encara que aquesta última molt *reformada.*

Preferiríam que s' elegissin altres pessas que no 's fes necessari retocarlas, ja que retocadas no resultan, y sense retocar no *fan per casa*, com dihém en la correspondencia.

A tots els artistas felicitém de veras, y d' un modo molt especial al senyor Juez, esperant que 's repetirán funcións d' aquesta naturalesa que contribueixen en gran manera en establir relacións entre las familias carlistas y á passar una estona distreta y agradable.

De la vetllada celebrada lo dimecres passat per la Joventut Escolar Carlista que resultá ser de primera, no 'ns hem podém ocupar per haver d' eutrar en máquina lo present número.

AUCELLS DE... RAPINYA

Aymats deixebles: Lo meu cor experimenta un veritable goig al veure qu' heu sigut puntuals pera escoltar la meva pobre paraula. Vos parlaré breus moments dels aucells que... volan per Espanya, y us faré veurer quíns son los qu' esgarrapan y quíns los que no ho fan. En primer terme, fem distinció.

Ja sabeu qu' es lo que 'n dihém aucells; son sers que Deu ha creat y que possehint unas extremitats anomenadas alas, tenen lo poder de remoutarse en los ayres. D' aquesta classe de aucells no 'n parlaré. Tinch propósit d' esplicarme respecte un' altre mena de aucells que no tenen alas ni plomas tau sols en lo seu cos, siuo que, plumats de cap á peus, están cuberts de panyo y tela al istil de las personas, disfressant d' eixa manera la seva naturalesa feréstega y xarpadora.

De aquest modo los es més senzill satisfer los seus desordenats desitjos ja que no 's fan sospitosos ab tanta facilitat als sers racionals que, ab ells, poblan la terra... espanyola.

Pero, hem de tenir en compte que d' aquesta classe de aucells n' hi ha de varias categorías y de distinta importancia. Uns son petits, cantan molt, tenen uugletas y fins esgarrapan, pero ho fan en contats cassos y en petita escala. Altres que ja s' ocupan més en esgarrapar que en enviar cansóns al ayre, també refilan be, pero troban més gust en fer correr l' *arpa* que la llengua.

Los últims, son los de major tamanyo; posseheixen unglas que ja no mereixen aquest nom, sino 'l de ganchos; son aucells de rapinya.

Lo seu *pap* no s' ompla may y encare que per espay de alguns anys no cessin un instant d' engullir ricas substaucias, sos apetits no 's satisfant, al contrari, sembla que desperta en ells, en proporció creixent, la fam *dinerífica.*

De aquests sí que no us ne podeu fiar may. Procureu trevallar pera escursarloshi las unglas y si podeu lograrho, Espauya será salvada.

Lo lliberalisme, en cumpliment de sos infernals designis, ha llensat sobre Espanya un vol de aucells d' unglas llargas y finas... com ganxos de romana que s' ocupa constantment en rampinyar hisendas,

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

vidas, honors, virtuts y fins la vergonya que avuy ja no 'n tenim ni per medicina.

Finalment tingueu present, estimats deixebles, que d' aquestas bestioletas, bestiolas y bestiolassas, no hi ha poblet que no 'n coneixhi de las primeras, ciutat que no 'n veigi de las segonas, ni capital ó Cort que no 'n tingui de las terceras. ¡Sobre tot las Corts! En aquests punts hi fan niu cada emporada una colla de aqueixas bestias que *carinyosament* cova una *vella* famosa en los anals de nostra patria y que us faré coneixer un altre día esplicantvos d' ahont es, qué fa y... lo que li tocará fer dintre poch temps...

Ordre, noyets, y hasta dissapte.

LO MESTRE JOVE.

A LO MESTRE VELL

DE LA ESCOLA DE 'N TITAS

Molt senyor meu y estimat Mestre: Avans que tot permetim donarli una satisfacció, si vinch á molestarlo, puig tinch present que vosté 's despedeix de nosaltres per dedicarse á la meditació y al estudi motiu que á mí m' ha decidit á enviarli aquestas ratllas creyent que 'm contestará, encare que no ho fassi devant dels meus condeixebles. Li dich això, no perque senti por, sino perque en aquesta ciutat es molt perilló pels pobrets que menjém farinetas y fem llargas caminadas y 'ns posém á las ordres dels que, com vosté, usan palmeta y devegades *las donan* sense mirar ahont cauhen.

Per lo demés, l' assumpto es lo següent:

Avans d' ahir m' apretá una necessitat molt perentoria visitant una casa particular del carrer de Manlleu, y mes que corrents tingui d' anar al lloch del 1 mes dos zeros; penjats d' un clau hi havían paperots que vaig llegir maquinalment, mes prompte vaig ficsarme en lo contingut en un d' ells y 'm pugui fer cárrech del assumpto, es dir, de tot l' assumpto no, perque hi faltava 'l tros en que hi devía haver la firma. Va picarme la curiositat y m' entraren ganas de sapiguer si aquell escrit que jo atribuhía á algún sargento retirat, corresponía en efecte á la imaginada procedencia.

Per aclarirho, cap á cal llimpia botas falta gent, á donar llustre á las sabatas, y vaig demanar si coleccionavan lo Diari de Barcelona, aquell diari per el qual las classes conservadoras de nostra patria senten tanta devoció y tenen confiansa tant ilimitada que, en veyent una cosa impresa en sas columnas ja ho creuhen de fe.

L' aludit article posava de tots colors als militars que deixen anar un xich la llengua y ¡adéu sargento retirat! lo firmava un tal J. Collell, especie de coronel místich.

Apesar de figurar l' aludit article en lo *Brusi*, periódich tan piadós, tan caballer; y havent sapigut que lo dit firmant tenía un bon cárrech degut á munificencia real (que sempre mereix respecte) 'm repugná sobremanera y fins vaig tirar lo diari, de fástich que 'm va fer. Mes, repensantme y creyent que faría mal deixarme portar del arrebato, me semblá millor consultar á vosté las seguents preguntas:

¿Qué li sembla 'l *Brusi?* ¿Es bon periódich?

¿Está be que lo firmant d' aquell escrit, qual cárrech te per la gracia dels poderosos, critiqui als que, cobrant com ell, han exposat la *pell*..... de la esquena mes de cuatre vegadas per guanyarse'l?

¿Sabría dirme vosté lo fí que 's proposava lo agraciat don J. Colell?

Esperant de vosté que satisfará la meva ignorancia en los punts aludits, se repeteix son afectíssim y humilt servidor y exdeixeble

TOFOLET.

Vich, 31 de janer de 1898.

LO BASTÓ

De tant y tant qu' estudío
per poguer dar la llissó
alguns diuhen que ja 'm veuhen
l' ánima contra claror.
A *mí sí* que *re mi fa*
si acás no 'm diuhen jo 't *do*,
que mentres tinga memoria
ja 'ls enjego á dida á tots.
De memoria no me 'n falta
pro..... tinch de dirho, senyors:
com la d' avuy no n' hi han gayres,
no n' hi han gayres de llissóns.
L' article que avuy m' ocupa,
que versa sobre 'l bastó,
si 'l sabés tot,.... bastaría
per fer célebre 'l meu nom.
Mes com per mí es un assumpto
casi completament nou,
no será estrany que m' aturi
perque sols ne sabré un tros.

—

Ans que Deu criés al home
ja existían los bastóns;
y sinó, que ho diga l' arbre
causa de nostra dissort.
Per fer las primeras casas
que s' han construit en lo mon
lo bastó servía d' cyna
y ja apuntalava 'ls rochs.
Tots los pobles que 's fundaren
avans de la Redempció
ab bastóns feren grans cosas,
com l' historia ho conta prou.
Moysés extenent sa vara
logra traspassá 'l Mar Roig;
y ab sa vara, quan vol aygua,
de las rocas surten fonts.
Josué y Caleb quan vejeren
la terra de promissió
ab lo bastó fet aposta
varen durne frúyts molt bons.
Per portar l' arca sagrada
del Temple de Salomó
de bastóns també 's servían
pro eran bastóns vestits d' or.
Si del antich Testament
fent un salt passém al nou,
veurém que el bastó avuy día
te cent mil aplicacións.
Ab bastóns prims com un misto
s' escura el dentat tothóm,
y ab altres que apenas s' usan
també 's pot encendre 'l foch.
A mes de prims, n' hi ha de dobles
que s' anomenan *garrots*
y tan aviat son de moda
los primers, com los segóns.
Avans, de bastó 'n portavan
solsament uns quants senyors,
ó 'ls pobres que sense crossas
caminavan á peu coix.
Avuy ne du tot ca-y-quitxo
tant si está malalt com bo:
al istiu que mes se 'n portan,
pero al hivern son molt pochs.
De bastóns n' hi ha tantas classes
per la forma y pels colors,
que 's pot fé ab la seva llista
la cansó del enfadós.
Los uns volen puny de plata,
pro contats lo tenen d' or;
pochs lo demanan de llauna
y hasta 's porta de llautó.
Horrorosos caps de bestia
he vist per punys de bastóns
que no 'ls duyan pas los membres
de *la colla del arrós*.
Un diputat, que á mí 'm sembla
tot ho es menos espanyol,
en un bastó de ginebra
va fer posá un cap de gos.
Un senyor de gran prudencia
que ja es conegut de tots,
portava un bastó de *cedro*
y al bell cim un cap de llop.
Un periodista *manxayre*
que no s' enten de cap mot
lo sol portar de caoba
y al cap de munt un peix mort.
Un advocat jove, jove
tant, qu' encare sembla un noy
hi porta una serp de plata
y 'l remena tot gomós.
Los espardenyers ja ho saben
los mes escullits quins son,
per so als carreters may falta
la espardenya y 'l bastó.
Lo bastó ab un tros de roba
pintat de vermell y groch
es la bandera d' Espanya
y ab altre drap..., qualsevol.
Pot ser bo 'l de tortellatje
com es bo 'l bastó de boix,
pero cap com lo de freixa
per fe entendre la rahó.
Si ágils son los de gatosa,
los de freixa son tan forts
que ho diu l' esquena dels quintos
sempre que se 'n trau la pols.
Una serie de vaquetas
¡qué se 'ls posaría á tom
als toreros, fi de sigle
matadors de la nació!
Per cada crit que farían
jo 'ls clavaría tal colp,
que no 's mourían de terra,
perque hi quedarían tous.
Ja 'ls han donat colps d' *estaca*
y ab gemechs de algún soroll
fan veure que ja s' ofegan
pro..... no volen deixá 'l lloch.
Are 's van comprant *escombras*
per fer després un va-y-tot;
las garrotadas que fallan
servirán per *matá 'l porch*.
Ara Espanya es una orquesta
sense 'ls propis professors
y en lloch se veu la batuta
perque hi falta 'l Director.
Eixa batuta es lo ceptre
que á manera de bastó
empunyará Carlos sèptim
ans que Espanya vagi á fons.

CARLOS RIUBROGENT.

Del "Maine", acorassat que 'l gobern nortamericá va enviar á l' Habana ja ningú se 'n recorda.

Espanya es un malalt que ja no 's sent de las manxiulas que li aplican.

—

En los primers moments del barullo, mister Woodford vá determinar enviar la familia á Biarritz per lo que pugués sucsehir.

Pro després... va tranquilisarlo 'l Gobern.

Está clar: El Goberu coneix lo panyo y ja sab que fins que 'ls carlins diguin *prou*, no hi ha por de res.

Perque 'ls demés espanyols son masells.

Y tenen la badana á proba de bomba.

—

Ja s' ha publicat lo decret concedint á Primo de Rivera la Creu de Sant Fernando.

Solen dir que detrás de la creu hi ha 'l diable.

Pero en aquesta ocasió detrás de la creu hi ha... deu mil pessetas anuals.

¡Bomba!

—

L' Azcárraga s' ha retirat de la política.

Ho celebrém molt.

Aquest entés general que desde 'l ministeri de la Guerra tantas simpatías 's havía guanyat, va volguer llensarse al mar de la política y n' ha sortit com nou.

Acostumat á que 'ls soldats obeheixen com per ressort, va trobarse en que, sentat á la presidencia del Consell, tothom se 'l rifava.

Val més que s' hagi arrepentit y que s' entornhi á casa, que no que fassi com los toreros de *pacotilla*, que quan se 'ls tira alguna botella de gasseosa, perden l' oremus y volen ser més valents que may y no fan més que disbarats.

A caseta, don Marcelo, á caseta que fa fret.

—

Nada menos que á 9.742,000 duros ascendeix l' import de las reclamacions dels Estats Uuits fins al janer del 1897.

Una bicoka.

Per lo vist els *yankees* han pensat senyarse y s' han tret los ulls.

Si acás haguessin demanat tres ó cuatre millons de pessetas, haurían cobrat bitllo-bitllo; pero n' han fet tanta feyna que 'l Gobern no ha sapigut de ahont treure'ls.

¡Golafres!

—

Tenim la satisfacció de participar á nostres lectors que 'n Silvela y en Pidal s' ha casat.

Feya molt temps que festejavan y las relacións que duran massa son perillosas; pero al fí...

Eran padrins de la boda donya *Virtudes* Capsigrany y don Arseni Martínez Campos.

Lo capital ó dot que 'ls nuvis aportan á la nova casa, se 'l farán així que siguin poder.

Per ara tot son amoretas y requiebros mútuos, després ja vindrán las barallas.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

RELIGIOSA

Santa Agueda, verge y màrtir.

Era natural de Palermo, ciutat de la isla de Sicilia, y filla d' una casa de las mes nobles y ricas del país, á quals circunstancias acompanyava las personals de hermosíssima y honesta y sobre de totas ellas la de cristiana.

Estava vinculat el poder dels homes en Roma á l' emperador Decio y lo representava en la Isla lo presideut Quinciá, el qual fou l' encarregat de donar cumpliment á las ordres de persecució contra los soldats de Cristo, en los dominis que li tenía encarregats.

Maná Quinciá que comparegués á sa presencia la virtuosa Agueda y enamorat lo luxuriós president de las gracias de la donsella, faltant als edictes, sens jutjarla, maná que fos trasladada á una casa de lascivia, per veure si en ella podía torse la ferma voluntat de la Santa. Exasperat lo tirá al comprovar que res bastava per corrompre aquella ánima, maná fos portada á sa presencia y ab mimos primer, y amenasas després la conminá á que deixés de seguir á Jesucrist, y havent la Santa retxassat ab enteresa unas y altres, li feu donar una tremenda bofetada, dientli que aprengués á callar y á no injuriar á son senyor.

Plena de resolució la Santa, contestá á las amenassas de Quinciá dihent ¿qué fas? ¿qué esperas? lo cual enfurismá tan á aquell brétol que disposá li arrenquessin un pit en rodó y que la tanquessin á un calabosso; mes al següent día lo pit estava milagrosament curat, lo cual acabá de fer soltar la sanya de Quinciá que encarregá escampessin per la sala brasas de foch y punxas clavadas en terra y que per sobre d' ellas hi fessin passar lo cos de la Santa. Retornada á la presó entregá l' ánima al Deu de las misericordias, lo día 5 de febrer de l' any 252.

Santa Agueda es molt venerada en tota la Sicilia é invocada *per las donas que tenen mal en los pits.*

¡Quán teneu per apendre en Santa Agueda las donas de nostres días, minada sa fe per las campanyas dels que 's diuhen llibertadors y redemptors dels drets de las donas!

¡Ah, si pensessin que aquests propagadors no son altra cosa qu' una especie de Quiuciás rublerts de lascivia!

A la dona l' enaltí Jesucrist, y tot lo que 's vulgui fer, separantse de lo que Ell disposa, no donará altre resultat que degradarla.

POLÍTICA

Lo día 5 de febrer de 1835 tingué lloch en lo Pont de Arquizas (Navarra) la batalla del mateix nom.

Lo geni de la guerra, lo gran Zumalacarregui comandava als carlistas, y Lorenzo las cristinas ó lliberals, en doble número al de sos contraris. Los carlistas ocupavan fortas posicións que atacá briosament Lorenzo, mes tingué que replegarse lo primer batalló que enviá per forsar la pas del pont y decidit á guanyarlo se posá al front, y al veurer los carlistas tal coratje de los germans seus en la naturalesa de patria, li cediren el pas. Veu lo moviment de retrocés Zumalacarregui y fent la mateixa operació, 's colocá al front d' un batalló de Navarra y enardits los voluntaris ab l' entussiasme de son jefe, cobran coratje y com un llamp corren á trovar á son enemich.

El choque fou tremendo, tots lluytavan, ningú retrocedía, los morts obstruían el pas; no semblava sino que allí lluytaren sols dos homes, los dos generals, tan identificats estavan las forsas ab qui las comandavan.

Per fí, los lliberals retrossedeixen, los carlistas quedan amos del pont, mes coutinúa el combat de pont á pont del riu, al que posan fí las foscurias de la nit.

Al següent día, no's veya ja un lliberal en tot l'entorn del lloch ahont lo día avants havían trovat dignes compartidors de son valor innegable.

. . . . . .

Al peusar en tals cuadros de proesas, que tanta sang hau costat á Espanya s'escapa involuntariament la exclamació: "¡Mal haija la dona, la venjativa primpcesa, que dirigí la má del apocat y moribunt rey per torcer ab violencia lo dret establert!"

El Siglo Futuro que per lo vist sap molt bé la vida de Sant Ildefonso, fa notar la serie de inexactituts en que ha incorregut lo senyor Bisbe de Sión en l' acticle que va publicar en *El Diario Español* y que divideix en dos parts titoladas *El Santo* y *El Rey*.

No content encare *El Siglo Futuro* eu fer públich que al senyor Bisbe de Sión, *El Santo* se li 'n havía pujat al Cel, digué que, la oració sagrada que va pronunciar en *Sant Francisco el Grande* l' esmentat Prelat, era la pitjor que havía pronunciat en sa vida.

Perque sembla que donya.... *flautas* meresqué mes incensadas que 'ls mateixos sants.

NO CEDAL.

CARTA CLOSA

Respetable Mestre Titas:
L' objecte de la present
dirli es si admetre en sas aulas
vol aquet pobre baylet,
qu' ha d' apendrer geografía
com ensenyar vosté sab;
que troba 'l nas de la Lluna,
camps á l' estrella Polar,
ulls de poll als demés astres
y al *Rey* d' ells un tupé llarch.
La gramática que ensenya
també tinch d' estudiar;
¡Si 'm vegés caurer la baba
sobre del meu cartipás
quan sas llissóns jo llegeixo,
no l' hauría de pregar
com ara, que tant 'l prégo
perque 's dignés ensenyar'm.
Senyor Titas, més diría
pro tinch por de molestar
per lo tant..... prengui paciencia
que ja acabaré aviat.
En mí tindrá un bon deixeble
que no haurá de castigar,
y no li cápiga dupte,
que seré dels aplicats;
que dintre de quatre días
ó potser d' aquí cuatre anys,
seré mes sabi que 'ls ases,
sabent fer ganxos y pals.
Digui, doncas, senyor Titas
¿Podrá entrar, ab son permís,
A la classe ab sos deixebles,
son servidor

JOANET GRIPS?

CARTAS DE FORA

Reus, 29 de janer de 1898.

CORRIDA 1.ª

Aquí 'm te senyor MESTRE, en mitj de la plassa.

Brindo 'l *toro* á vosté y demés mestres y á tots los deixebles, y 'm presento devant de la fiera; li dono un *passe* de muleta, dos, tres..... una llarga. ¿ara's presenta? donchs ¡xach! li dono una estocada y.... ¡cau!

¿Sap qui es, senyor MESTRE, lo toro que ha caigut als meus peus? ¿No? Vaig á dirli:

Lo penúltim diumenge recorregueren los carrers de nostra ciutat, ab son respectiu trajo militar, los soldats que tením malalts procedents de Cuba y Filipinas, pero que ara están millor de salut.

Quan els senyors surtían de Missa *primera*..... á las dotze y mitja (puig aquí es moda anar á la tal missa y..... fer tart) se presenta un pobre soldat á demanar limosna á un senyor que per mes senyas, cobra del Estat y ¿sap quina limosna li feu? Donchs, un sofoch tan gran, que 'l pobre soldat va quedar tremolant y avergonyit.

Ja ho veu, senyor TITAS, quins senyors mes *caritatius* tením á Reus.

La cara cau de vergonya al veurer com els soldats, després de derramar la sang y perdre la salut, se veigin obligats á demanar un bossí de pá, olvidats de aquesta colla de farsants que 'ns desgoberna y de la qual forma part, mes ó menos important aquest senyor tan caritatiu.

Aquest es lo *toro* de la present corrida.

Mani y disposi de

MAZANTINI.

* * *

Castellar, 29 de janer de 1898.

Respectable senyor meu: He tingut lo gust de rebrer la seva atenta y enterat de lo que 'm diu, dech contestarli que no he tingut cap pensament per ara, de deixar d'assistir á la seva escola, ahont reconeixho que s' hi ensenya la veritat y al mateix temps s' hi trovan condeixebles tan simpátichs que un no pot menos de posalshi carinyo; en proba de lo qual no tinch inconvenient en que inserthi la present.

La impaciencia de 'n *Lagartijo* es molt propia del carácter dels del seu *ofici*, sentint que en algunas ocasións se m'haigi anticipat; per lo que li aconsello que prengui paciencia, que no dormi massa tranquil y tingui la espasa ben *untada*, per quan no sería estrany que hagués de utilisarla un altre día per un remat de toros sortits de una de las ganaderías mes notables.

L' aparició dels dos últims escriptors d' aquesta població, m' havía fet esperar que seguirían publicant altres diferencias que no son pas secrets; haventme fet molt poca gracia que s' hagin concretat ab una sola correspondencia cada un lo qual me fa suposar que, ó be son molt poch valents, ó no s' han atrevit mes que aixecar un poch la punta del vel de una tragedia del género *buffo*.

Ja sé de sobras, que la majoría de la gent de aquest poble, veuhen ab desagrado que s' haigi interrumput la campanya de la que esperavan cosas mes grossas que las publicadas, pero es necessari que tots sápigan ferse cárrech que l' home previsor ha de tenir en compte l' aspecte de certas caras de *trastos de cementiri*, y ha de saber nadar y guardar la roba.

Convé tenir present que s' ha lluytat ab gent que, si be 's donan vergonya de cumplir lo precepte Pasqual y posar los genolls en terra quan van á Missa, sens faltarhi qui te talent per fer *comedias*, servint mes de víctima que de autor, com son incorregibles, tal vegada foren capassos de fer registrar *un carro* y hasta *'l carreter* en busca de lo que pretenen trovar, sens tenir en compte las consecuencias que aixó podría portar; com tampoch tenen empaig de calumniar al Centre Carlista y escudarse ab *qui está molt* per sobre de tots en lloch de aprofitarse del seu exemple.

Tal vegada algú no sabrá á que puch referirme, pero sápiga, senyor MESTRE, que no faltará qui ho entendrá perfectament y picará de mans creyent que ha guanyat la victoria. A aquests me permetré aconsellarlos, tan si 'm volen creurer com si nó, que si persisteixen en no esmenarse y *garlar* sens tó ni só, quan me sembli oportú remouré assumptos tan interessants que deixarán parat; puig publicaré la historia de aquest poble desde alguns anys endarrera y, encara que per enllassar certs fets me sigui necessari parlar de alguns respectables difunts y d' altres de trista memoria, se llegirán cosas que semblarán mentida.

En fi, com confío tenir lo gust de veure 'l dintre de poch, esperaré aquella ocasió per dirli lo que no convé confiarho al *carro* ni al correu,

Tampoch puch entendrer qué 's proposa la persona que firma ab l' pseudonim *Mustela*, mes, me sembla que no 'l pot comprometrer per res.

Disposi del seu amich.

FLISTIS.

* * *

Girona, 24 de janer de 1898.

Estimat senyor MESTRE: Crech que 'l día menos pensat tindrém de portar alguna llitera al saló de sessións de nostre Ajuntament. De tal modo se van posant las cosas que potser siga necessari aquell moble. *L' Antonet* s' ha entossunit en voler sempre tenir tancada la boca dels regidors y en obligarlos á que serveixin com de figuras decorativas y res mes. Y aquest ofici no fa pas per tots. Ja es veritat qu' entre ells n' hi ha alguns de ben plantadets; pero també n' hi ha d' altres que no poden pas servir de modelos de bellesa. A mes de que 'l públich no assisteix pas á las sessións únicament pera disfrutar de bonas vistas; pero aixó fer, bastaría visitar als regidors privilegiats. A la sessió hi van los actors pera tractar y resoldrer los assumptos de la ciutat y los miróns pera saber cóm van las cosas de casa.

Pero com que si las cosas se fessen com deuhen ferse lo pobre *Antonet* quedaría vensut per la majoría y per la rahó, y descreditat devant del públich que coneixería que treballa pera 'l sen sant, d' aquí se procura tant quant pot impedir tota discussió. Y com que 'ls regidors algún día se 'n cansarán, velhiaquí perque 'm sembla qu' arrivarém á veurer repartir pinyas.

Rebi l' afecte de son deixeble que 'l venera

SISET GIRONÉS.

CORRESPONDENCIA

Filbló.—Ab gust li publicaría, pero, necessito detalls. Sobre tot ben curtetas y susbstanciosas.

Aixelat.—També li publicaría, mes, com jo no estich á l' intríngulis de tot lo que passa á las poblacións, podría ser sorpresa la meva bona fe; sent precis que jo sápiga ab qui tracto.

Carlos Riubrogent.—Gracias á Deu que 'ns ajuda. Me sabía greu que vosté no fos dels de la *escola*. Saludi á *Eneas*; ja 'ns veurém allí.

P. R. Castellar.—Tan en Flistis com vosté tindrán la consigna. Per mí apretin tan com vullguin. Lo senyor E. M. N. va donarse de baixa del periodich. Deu li pagui lo que m' ha bescantat després de haver detingut la bomba que se li esperava.

P. F.—Llumanera.—Ganxo.—Colomet.—N. N.—A. E. I. —X. V.—Pitus.—No fan per casa.

Las demés, van contestadas particularment, ó esperan torn.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 12 DE FEBRER DE 1898. NUM. 34

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

ESCENAS CATALANAS

Si en Sagasta s' espaterra
posat enfront d' un *yorki*,
que 'ns els porti á Catalunya
que aquí, los *pelém*..... així.

ALS LECTORS

Lo Mestre Titas, en vista de la molta assistencia á la seva escola, ha determinat publicar mensualment un número extraordinari sens aumentar la *matrícula*.

En cambi, pels no *matriculats*, cada llissó extraordinaria 'ls costará 10 céntims.

Que 'ls preparin, donchs, pera 'l dissapte próxim, cumpleanys de 'n Carnestoltas.

En dit extraordinari explicarán llissóns los Mestres y Ajudants següents:

Lo Mestre Titas.—Lo Mestre Vell.—Lo Mestre Jove.—Flóstich.—Carlos Riubrogent.—Sursum-corda.—L' Aucell Vilanoví.—Said.—Rubegut.—Voltreganés.—Valcarlos.—Abel.—Lo Sensomnier del Rigat.—J. Bordas, y altres.

Y 'ls deixebles sobressalients en *Titella*, *Lo deixeble de Manresa*, en *Pepet de las Pomas* y en *Joanet Grips*.

Com que la *conferencia* será llarga, entremitj se darán 5 minuts de temps per fer pá y trago.

Avans, ó millor dit, uns quans anys endarrera, las doctrinas lliberals trobavan ben assahonadas las inteligencias somiadoras dels estudians, una mica enlluernadas per la brillantó *quincallesca* de las ideas que entranyava 'l lliberalisme.

Lo *nou*, lo *modern*, té sempre certs atractius pels que no tenen encare una experiencia ben fundamentada y no es estrany, donchs, que la joventut escolar se sentís fascinada envers lo *modernisme científich* pintat ab tan bells colors pels filosops fi de sigle.

La major part de la classe escolar veya en las ideas lliberals un horitzó rublert de grans esperansas que l' alagavan, y la impietat anava tirantli l' am per apartarla de las ideas religiosas y arrancarli tot sentiment católich, ja desde la cátedra, ja desde la tribuna ó 'l periódich.

La impietat, com filla de Llucifer, sols pot concebir diabólichs é infernals projectes, per aixó introduhí en las cátedras universitarias á homes doctrinaris y racionalistas pera que sembressin en las inteligencias dels joves escolars los errors y l' escepticisme, á fí de que demá aquests mateixos joves invadissin las cátedras, los ministeris, los concells d' Estat, los tribunals y las dependencias totas de la nació..... ¡Y quina victoria mes gran pel lliberalisme!

Plan mes grandiosament infernal no pot concebirse.

Mes, gracias á Deu, tot lo nou element que assisteix á las aulas ab l' únich objecte de treballar intelectualment per ferse homes de saber y ser útils demá á la societat y á la patria, s' apartan ab horror y asco de la podrida corrent que 'ls lliberals y falsos filosops anomenan *modernista*.

La joventut escolar d' avuy no es la de alguns anys endarrera; l' abism entre l' element jove y las devastadoras ideas lliberals es cada día mes profont é infranquejable. Avuy ja no se la enganya ab farsas ni ab paraulas; obras, obras es lo que vol la joventut escolar espanyola; la *cháchara* dels Odóns y dels Moraytas y dels Salmeróns ja sols son brams que's perden en l' espay; ja 'ls estudians no se'ls escoltan, els donan l' espatlla y entre ells s' opera una consoladora reacció, preludi d' un *retorn* á las venerandas tradicións de la patria.

Avuy, saben de sobras tots los estudians que lo que aprenen y estudían y lo que la inteligencia humana pot penetrar no está renyit ab lo principi de autoritat, de dret y de justicia, com saben també qu' es fals, falsíssim aquell error de que las ciencias y las arts estavan en pugna ab la religió y que aquesta era una especie de grilló qu' empresonava las ciencias totas impedintlas de que ab son vol iluminessin lo mon enter per medi de la farola anomenada *Progrés*.. ..

. . . . . .

Los estudians d' avuy ja no 's deixan embarcar ni secundarán mes las ideas de una colla de pillets que sols de la mentida s' alimentan.

Han vist quals son los resultats de certas propagandas y per aixó s' han fet sorts á la pretenció d' algún desgraciat que volía que la joventut escolar espanyola dirigís un Mensatje de adhessió al escritor mes porch é indecent que ha vist lo present sigle y que s' ha vist perseguit ab públicas manifestacións de protesta de part de la Fransa sensata per haverse vengut als jueus y convertit en defensor de un ex-capitá condempnat en Concell de Guerra pel delicte de traició á la Fransa.

Y per aixó hem vist ab verdadera satisfacció com la majoría d' estudians de nostra Universitat han protestat dignament contra uns quans joves escolars que, pretenint representar una numerosa facultat, inferían una grave ofensa al bon nom de la classe escolar de Catalunya.

Rebin los firmants de la protesta nostre mes cordial y entussiasta felicitació.

Said.

¡¡SUFRAGI!!

Ab tabals y colps de bombo,
llaunas vuidas y soroll,
vull cantar las *maravellas*
de la farsa y del embroll.
Daume *llum*, electricistas,
feume *llum* ab un fanal,
que jo vull cantar *las glorias*
del sufragi universal.

Prestaume vostra *armonía*,
oh granotas del estany,
prestaume vostra canturia
que cumplirè mon afany,
de cantar unas corrandas
á la *gesta* lliberal,
y diré totas las *gracias*
del sufragi universal.

La cornamusa, *las trampas*
que acompanyan als gegants;
los udols de la *llopada;*
los xiulets dels uracáns;
del tronar, lo terratrèmol;
dels llampechs, la rellentor;
la ronquera de la onas;
las *sirenas* del vapor;
la farúm de las cloacas
y 'l *trinar* de 'n Castelar;
tot cuant ompla la natura
d' udols, crits y *lladregar*,
tot avuy me fará *honra*
per poguer cantar com cal,
las *glorias* lliberalescas
del sufragi universal.

La *Cayeta* (de las pastas),
publicará 'l nou decret,
donant las Corts per *disoltas:*
tancant los *palaus del dret*.
La trompeta aixordadora
de la fama..... y de la fam,
fará *llista* dels districtes
que 's vendrán á *tan* lo *pam*,
y s' anunciara *la venta*
del *remey estomacal*.....
y 's probará l' *excelencia*
del sufragi universal.

Y vindrán treballs de xarpa,
per amichs encasillats:
y veurém cunyats y jendres,
aprenents de diputats,
sortirán aquells *noys gótichs*
y milers de pretendents,
escampant candidaturas
per umplir..... números *cents;*
y veurem fer la *parodia*
de la lley electoral
y veurem tota la *gresca*
del sufragi universal.

Tornarán las *tupinadas*,
y las *rodas* de burots,
y veurém *rondas* armadas
de revólvers y garrots.
S' *obrirán* las sepulturas
al impuls de *nous resorts*,
per cumplir, com diu lo Credo,
la *resurrecció* dels *morts*.
Se veurán urnas de vidre
omplenadas á curull,
y veurém los escrutinis
del enredo y del embull;
ab sarcasme 's fará mofa
de la lley electoral.....
que aixís es com sol *cumplirse*
lo sufragi universal.

Y veurém galtas infladas.....
y veurém ulls de vellut.....
donant fe de aquell adagi,
«qui jemega, ja ha rebut»
sortirán las *garrotadas:*
hi haurá tiros, hi haurá sang;
y protestas de notaris,
y *firmas* de actas en blanch:
hi haurá crims..... mes, tan se val,
que aixís, se fá la *comedia*,
del sufragi universal.

Tindrán *Corts* los fusionistas,
majorías lo gobern,
y *elegits de temporada*,
es dir: *diputats d' hivern*.
Gastarán molts de *bolados*
cuant se torne á obrí l' Congrés,
y veurem com los *patricis*,
cobran, callan y.... res mes.
Espanya *restauradora*,
podrá lluhir altre *floch:*
si ella sola no 's restaura.....
ab tals diputats, *tampoch*.
Quedará molt *satisfeta*
la voluntat nacional ....
y Espanya deurá la *ditxa*
al sufragi universal.

Apa donchs; s' acosta l' hora;
interventors, á *dinar;*
presidents, s' acosta 'l día
si hu pagan, de trampeijar.
Ciutadans: tots prepareinnos
á veure 'l *fet portentós*,
de *aumentar* candidaturas
ab istil miraculós:
veurém fer la *cartomancia*,
y veurém una *funció*,
d' escamoteig, *galatea*,
y prestidigitació.....
y veurém soberanías
y *pandero* nacional
reventats, en *honra* y *gloria*
del sufragi universal.

Flóstich.

MOVIMENT CARLISTA

Lo día de la Candelera celebrá lo Círcol Tradicionalista de nostra ciutat una vetllada magnífica per demés. Tan la part literaria com la musical foren desempenyadas ab molt acert, meresquent tots sos intérpretes calurosos aplausos.

Llegiren poesías los senyors Font y Fargas (Joaquím) Buxareu y Viada y Lluch. Al finalisar la primera part, lo jove estudiant don Llorens Alier, llegí un molt ben escrit discurs que li meresqué moltíssims aplausos y felicitacións.

La part musical fou brillantment executada per los senyors Rocabruna, Galve, Ricossa, Carbonell y Ramogosa, Calcerrada, Vallhonesta, senyors de Laspiur y las senyoretas Buerzo y Pamies, que 's vejeren obligadas á repetir la marxa de Don Carlos que tocaren á cuatre mans al comensar la segona part.

Per fí de la vetllada lo senyor Có y Borrell dirigí la paraula á la concurrencia, donant las gracias á tots per haver contribuit al millor esplendor de la festa.

Fins al final de la primera part presidí la festa nostre dignísim Jefe Regional don Lluis M.ª de Llauder.

En la Societat católica Centre Moral Instructiu de Gracia lo penúltim diumenge tingué lloch l' estreno del melodrama bíblich "L' Estel de Nazareth" original del distinguit jove don Ramón Pamies, soci del mateix Centre.

Cap compromís nos lliga ab lo jovenet autor de la obra estrenada y per lo tau, la mes sana imparcialitat ens guía; de modo que 'l nostre vot en aquest assumpto no pot ser mes natural ni mes expontáneo.

La obra del senyor Pamies es digne del millor poeta; se vessa á dolls la poesía. L' argument ab tal manya s' ha tramat que fá que 'ls espectadors segueixin lo curs de la obra ab interés sempre creixent; y estant tan ben contrastadas las escenas que, ab gust ho dihém, mes que escrita de un novell escriptor sembla una producció de un consumat dramaturg.

Rebi lo senyor Pamies nostra mes cordial enhorabona per lo felís éxit obtingut, y animis á continuar l' empresa comensada ab gloria, que creyém pot anar lluny, puig ha tingut la sort de comensar ab fruit.

Sentím no disposar del espay que 's mereix la obra com també de no haver pogut assistir mes que á una de las representacións per poguer fer un judici exacte, ab cabal coneixement del assumpto.

La interpretació y execussió obtinguda per los consocis del senyor Pamies, se conservá á bona altura, sent dignes de totas felicitacións.—S. S. M.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

Real Decret

En virtut dels drets que la Constitució m' otorga y per correspondre una mica als innumerables favors y apoyo rebuts dels Prelats de la Iglesia, y á fí de lliurarme de las *penas eternas del infern*, destituheixo al home del tupé per embustero y trapissonda quí, després de haver negat ab la mes gran patxorra que ja no era masó, resulta ara, segóns los seus *germans* de Valencia, que es avuy tan set-*masó* y tarit-larot com avans.

Donat en lo Palau de las garrofas y 'ls bons talls á XI del mes de 'n Carnestoltas.

JO.

Á TOFOLET

SABERUT DEIXEBLE DE LA ESCOLA DE 'N TITAS

Estimat Tofolet y deixeble vigatá: Després de llegida la teva carta y un poch meditada, vaig creurer convenient, quan ja tenías rebuda ma particular contestació, participarho al senyor Titas per si creya del cas donar á coneixer tan interessant assumpto als seus deixebles al objecte de que 'ls servís d' estímul.

Ha cregut, donchs, fer pública dita correspondencia; per lo tan 't recomano que un altre vegada si no vols compromisos, no escriguis cartas ni per consultas ni á la gent que meditan y estaut ja retirats; perque, ja ho veus, lo escrit, escrit queda y devegadas porta molts disgustos.

Suposo que pendrás en bon fi l' abús de confianza y per lo qual no m' aixecarás cap plet ni 'm buscarás bronquina, de lo que no 'n tindría seguretat complerta si fossis major d' edat ó tinguessis pares ó padrins, mes me tranquilisa lo pensar qu' estás solet, y ¡ja veurás! qui entra al ball ha de ballar y sobre tot nosaltres que per atiparnos hem de acudir á las farinetas, substancia molt *necessaria* pe 'ls qui, com tú, porteu barret de copa y capa y entreu cada día per la *porta de sant Just*.

Sobre tot resa, estudía, procura gosar de bona salut com desitja tou ver amich que t' estima y per lo mateix no 't vol cap mal

LO MESTRE VELL.

Barcelona, 11 de febrer de 1898.

LA PORTA

Me diu, vosté, senyor TITAS,
que jo faltaba en sa escola,
y que saludi al *Eneas*,
que per cert es bona ploma.
Moltas gracias del obsequi,
y 'l saludo fet sens broma,
comensaré la llissó
que tracta avuy..... de la *porta*.
La *porta* 's pren ab sentits
tan diferents moltas voltas,
que aviat ja no sabrem
lo que propiament son *portas*.
Hi ha una *porta* per la qual
s' entra en las ciencias honrosas
ó en las ditas bellas arts
ó en oficis no tan nobles.
També te una *porta* l' any
y tan l' Infern com la Gloria,
la deuhen tenir tan vella,
que no sé com no se 'ls corca.
Los Sagraments ofereixen
ab lo Baptisme una *porta*
pels que vinguerem al mon
per una altra no tan bona.
Lo zel que tingué Colón
ardent com volcá qu' explota
las *portas* del Occeá
obrí, cercan terra nova.
Eixas *portas*, per supuesto,
no son ni de faix ni caoba;
son un semblant dels esprits,
los quals no 's veuhen ni 's tocan.
Si parlém de las de fusta,
l' antiga lley nos recorda
que 'ls temples postdiluvians
tenían *portas* fastuosas.
Las festas se celebravan
llavors devant de las *portas*
y Samsó fugí de Gaza
carregánselas á sobre.
En temps de César Octavi,
per mostrar la pau de Roma,
las del gran temple de Jano
sempre obertas, foren closas.
Devant la Porta llatina
sant Joan, l' Apóstol jove,
va sufrir crudel martiri
quan de sa mort no era l' hora.
San Pere á dins la presó
fent oració molt devota,
veu que devallant del Cel,
un ángel las *portas* li obra.
Del temps mateix de Jesús
fem cada any santa memoria,
quan al Diumenje de Rams
del Temple 's tanca la *porta*
A la *porta* de l' Iglesia
avans hi havían personas
condempnadas per sas culpas
á penitencias canónicas.
¡Las *portas* de tot lo mon
si n' han vist y vist de cosas
y ab quants noms son conegudas
en tota classe de pobles!....
Te la *Porta de la Pau*
la ciutat de Barcelona,
y á mes la *Porta del Sol*
de Madrit, be es prou famosa.
Quan l' intrús *Re-Galantuomo*
violava á Roma ab la forsa,
se va obrir la *Porta Pía*
fent sacrílega destrossa.
Mes las *portas* del abím
per mes que vagin en contra
de la Iglesia, Deu ha dit
que may li caurán á sobre
La *porta* que fa 'l fuster
resulta ab diversas formas
segóns qu' es pera humil lloch
ó per casa sumptuosa.
Hi ha la *porta del Sacrari*
la qual, al moment que s' obra,
per lo rich tresor qu' enclou
tothom ab devoció 's postra.
La *porta* que 's fa servir
per quan la calor sofoca
reb lo nom de *persiana*
que si es bona ja es costosa.
En las portas de las casas
de pintors y altres personas
hi he vist adornos preuhats,
y pintadas grans historias.
Tan la *porta del cancell*
com *la del carrer* ja 'ns mostran
casi sempre lo que son
los qui la tancan y l' obran.
He conegut á uns senyors
que avuy son, com jo, molt pobres,
los quals á las *portas* vellas
posavan vestit de roba.

«Per la *porta* 's va al carrer»
sól dir l' amo á la minyona,
quan se *porta* malament
ó s' atura en certas *portas*.
També d' Espanya 'l servey,
que ja fa temps la deshonra,
ha de saltar pel balcó,
si acás no surt per la *porta*.
Los majordoms lliberals,
obrint la *porta* á tota hora,
han deixat entrar per ella
l' anarquía que 'ns ensorra.
Si no fugen d' espantats
are que l' amo s' acosta,
la tunyina que 'ls espera
los fará l' esquena nova.
Si vol l' amo, (Carlos séptim)
per entrá á Espanya ben prompte,
franca *porta* trovará
en lo *port* de Barcelona

CARLOS RIUBROGENT.

L' embaixador dels Estats Units, Mr. Woodfort te, á diferencia dels seus compatricis, la *conna* molt delicada.

Ni una *miss*.

Figúrinse vostés; perque unas damas de la aristocracia (molt senyoras mevas) no varen volguer sentarse al seu costat en un banquete, ¡no 'n va fer poch d' escarafalls!

Per poch en Mac Kinley ens envía la escuadra.

Si acás hagués vingut carregada de pernils de *yanke*, menos mal.

¡Tan que m' agradan las *magras!*

¿Qué 'l gobern de Washingtón envía barcos á Cuba pera alentar als insurrectes? ¡Mentida!

¿Qué 'l comissionar á Clara Bostón pera que vaigi á l' Habana á repartir mils y mils duros als reconcentrats no entranya, mes que caritat, una intenció de tots los diables? ¡¡Es fals!!

¿Qué 'ls *yanks* no buscan mes que poder intervenir directament en los assumptos de Cuba? ¡¡¡Es impossible!!!

Que vaigi dormint á la palla 'l gobern de donya Cristina, que ja 'ls hi dirán de missas.

Que prompte arribará 'l de: *sálvase quien pueda.*

Hi ha grans dificultats per nombrar sucsessor á Primo de Ribera.

No es estrany, perque, l' assumpto de Filipinas es de aquells que portan una cúa com un dimoni.

La pau de Filipinas está penjada ab agullas y pareix que ningú vol carregá ab lo mort que á Filipinas deixa en Primo.

Pero, lo que aquest dirá:

—Yo ja he pescat 10.000 pessetas mes anuals.

Y lo demés son trons.

Un desgraciat de Torá ha escrit á *La Campana de Gracia* deu mil bestiesas sobre las funcións que per Nadal, celebraren las Fillas de María en aquell poble.

Ruja al infierno
brame Satán.....
y 'ls *campaneros*
vaijin rabiant.

Lo *Correo Español* ha sigut denunciat dos vegadas durant la passada seumana.

¡Que m' agrada aixó!

¿Saben per qué?

Perque sols falta denunciarlo cinch vegadas mes pera que Don Carlos habithi 'l Palau que Ell sols deu habitar ab perfecte y llegítim dret.

Y ara ja ho saben

Y procurin que ho sápiga aquella *bona dona.*

Fem saber á tots nostres lectors, que si acás lo Gobern actual obra unas Corts novas *no las tancará pas*

M' hi jugo 'l cap de 'n Sagasta.

Y las orellas de..... *aquella.*

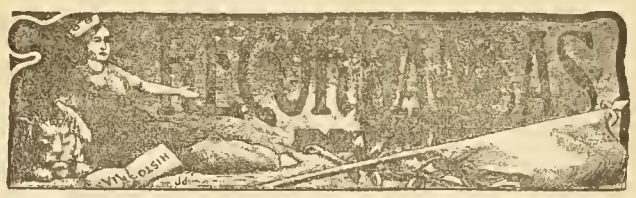

RELIGIOSA

Santa Eularia verge y martir.

Manada per los cruels emperadors de Roma, Maxiliá y Diocleslia, una de las matansas generals de cristians, com á desquit de la impotencia del sempre degradat paganisme, y en aquells ensemps agonitzant y desacreditat (com avuy lo lliberalisme) per la aberració que 's feya patent al entendrer de tots los pobles, estaba encarregada la missió de President y executar las ordres d' aquells en Espanya, lo miserable Dacia.

Vivía als entorns de Barcelona una familia cristiana en la que s' hi contava una doncella anomenada Eularia, la que sapiguent lo sanguinari obrar de Daciá, envers als cristians, confortada ab la gracia de Deu Nostre Senyor, marchá de la casa, amagantse de sos moradors, aná á presentarse devant lo tribunal de Daciá, y plena de valor, tranquila y sosegadament, increpá al monstre President, per sa crueltat envers los cristians; fent al mateix temps ferma confessió de las doctrinas del Rey de reys, del Senyor dels senyors: de Jesucrist.

Irritat Daciá, per la enteresa d' Eularia, maná que assotessin á la verge fins que regalés sanch tot son cos, mes, mentres las sayóns extremavan son coratje, mes somreya la doncella, dihénloshi. No sento vostres torments, perque Deu me dona forsas. Enfutismat mes lo tirá, la va fer lligar, y un cop lligada, esgarraparla ab punxas de ferro; li cremá 'l cos per medi d' hatxas ensesas, després la feu tirar en una bassa de cals viva, li tiraren al cap oli bullent y plom derritit, las vivas llagas de son cos las hi feu fregar ab trosos de rajols y

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

donarli al mateix temps fregas de mostassa desfeta ab vinagre y per últim li va fer cremar los ulls.

Res de tot això pogué separar l' esprit, del cos de la Santa; la verge somreya y quedavan aterrats los que la martiritsavan. Per últim veyent Daciá que 'ls torments res hi podían, doná ordres perque la Santa fos passeijada despullada, fent de túnica la sanch que raijava de sas moltas feridas, per los carrers de la ciutat fins arrivar al lloch del suplici ahont fou degollada lo día 12 de febrer del any 304.

Estimats deixebles; ¿sabeu lo que 'us demostra la gloriosa verge Santa Eularia, compatrona de nostre ciutat de Barcelona? donchs, nos ensenya ben clarament, la existencia de la fe, la grandesa de la fe, la inmortalitat de la fe, en Jesucrist.

Si no 's confessin tants milions de sers que aquí en la terra, han vessat sa sanch per aquesta fe, bastaría per corroborarla, aquesta Santa. Mireula; una noya en la flor de sa joventut, que confessant á Jesucrist, arrostra las iras d' esbirros y tirans ab lo somrís angelical, y entregá al fí son esprit á Deu confortada ab forsa sobrenatural é incomprensible.

¿Qué pot produhir tals efectes? ¡La fortalesa de la fe, avuy tan mimvadal

POLITICA

Engrehit lo general lliberal Baró de Mier, per la adquisició de Solsona, se proposá fer net de carlistas en tota la provincia de Lleyda á qual fí aná á posar siti á la poch fortificada vila d' Ager, de la qual era gobernador, en nom del rey Carlos V l'esforsat y valerós en aquell ensemps lo coronel lleal D. Juan Castells. Passaren varios días los lliberals fogueijant á la vila y durant tot lo día 11, á canonadas probaren de obrir brecha. Lograda aquesta, determinarem los cristins entre los que s' hi contava una brigada de belgas, donar l' assalt al següent día.

Arribá la nit y comprenguent lo insigne Castells, lo temerari que era resistirse, puig sabía era impossible el que lo poguessin aussiliá y tenint al mateix temps la certesa de que dos columnas mes anavan á engrossar las forsas dels sitiadors, que tenían del tot voltada la vila, determiná deixarla abandonada lo que siguent molt difícil y casi be impossible ho lográ salvant á tota la guarnició y lo que es mes, sens perdrer un sol fusell.

Ja ho veyeu deixebles atents; los lliberals per vencer als carlins no eran prous, siguent segóns contan sempre ells, molts mes en número, pero en cambi tingueren l' ajuda de llegións en terras extranjeras, organisadas per sos goberns respectius, lo que demostrá molt á las claras que si extranjer era lo lliberalisme, lograren també imposarlo per la forsa, á nostre patria, los extranjers.

A L' AUCELL VILANOVÍ

Aucell compatrici, deixeble de 'n Titas
que, airós, li dedicas tas *semi-visitas*,
veyent que sols cantas la gran veritat
y que, en mon concepte, no estás per *xiquitas*,
desde ara y per sempre me tens al costat.

Jo acepto, *Aucell* noble ta dolsa companya.
y anhelo seguirte pel plá y la montanya,
joyós tot carlista; constant t' aymará
y fins de la impía y astuta alimanya
segur pots estarne que te 'n guardará.

Ton bell *punt de mira* n' es gay fortalesa
y noble atalaya de brau gentilesa
¡que airós se 't contempla en eix cim tant alt!
aquí estás á *salvo* d' humana baixesa
y á redós del odi del vil lliberal.

No temis las iras de la serp impía,
estant prop del ángel, de nit y de día,
la nostra esperansa serás en tot jorn
si fas qu' eixa vila disfruti armonía
que n' es de tot poble lo mes bell adorn.

No paris d' estendre tas dolsas voladas
per lo que escudrinyin tas vivas miradas,
cafés y teatres, garits y paranys,
y conta ns depressa y en tendres tonadas
las *cosas* que veijis, trifulcas ó enganys.

Si alguna vegada ne passas volant
ó be t' entifulcas per la Casa-Grant
allí veurás sempre com fan *caldeirada*
y mouheu xibarri y 's van atipant
los cuatre granujas de la *tupinada*.

Si jo tingués alas, com tú volaría
y quan tú cantessis, com tú cantaría
llensant refiladas per tots cuatre vents,
puig jo *ben* carlista ma patria voldría
tornantla als usatges y fets dels valents.

¡Refilal refila cansóns ben tendretas
y diga'ns y conta'ns sens fí de *cosetas*
per posarhi prompte remey á tans mals;
que si als impíos los causas rabietas
tens sempre l' aplauso dels homes lleals.

Refila ara y sempre; no vullguis desdirte
ni pensis encare, molt menys, en morirte
puig si no t' aixelan, en serio ó en bromas,
aquí tens un home per sempre servirte
y es, ton compatrici

PEPET DE LAS POMAS.

Donya..... *rabes fregits* permet que campi
l' impietat, l' indecencia, el masonisme;
que la prostitució crexi y s' escampi;
que 's passeijin los vicis ab cinisme
En cambi, s' en va á missa cada día,
es confessa y combrega molt piadosa,
parlá ab un capellá li es alegría,
quant el Papa la escriu s' alegra y gosa.....
Rahó te don Ramón.
¡Y cuánta hipocresía hi ha pel mont.

VALCARLOS.

CARTAS DE FORA

Seu de Urgell, 29 de janer de 1898.

Caríssim MESTRE: Mol acertat anava l'incomparable Lluís Veuillot al calificar de lo mes terrible enemich de la Iglesia y dels seus ministres, als católichs lliberals. En lo seu temps troba encare aquest calificatiu en lo diccionari, pero si visqués avuy, se veuría compromés per trobarne un y aplicarlo als Judas moderns, máxime als de nostre ciutat. ¡Ah! Sols en un cap totalment faltat de cervell y ple d' odi satánich, com es lo del d' un subjecte del *triumvirat*, se concebeix la horrenda blasfemia.

¡Espanta 'l pensarhi! Horrorisa lo que vomitá l' altre día contra 'ls ministres de Deu, un subjecte, que alardeja de católich, en un plé club inmoral situat en lo carrer principal.

Per dicha nostra no es fill de aquesta ciutat y solament te un títol que, en una bona part dels que l' exerseixen, es sinónim d' estrafalari, adquirit ab pochs cuartos y sense cap estudi, á no ser l' estudi de la gramática parda.

Los lectors del MESTRE TITAS coneixen ja la seva vida y miracles.

¿Hasta quan, senyor aprenent de *courer*, ha de durar aquesta rexalada vida? ¿No arriva encare l'hora de comensar la vida reparadora de tantas iniquitats? ¿Tal volta espereu ferho en companyía dels infernals habitants, quan ja no hi haurá temps?

¡Que Deu us ilumini en vida, mentres hi haigi lloch al arrepentiment, com de cor ho desitja vostre antich company!

UN MONTANYÉS.

***

Vilanova y Geltrú, 7 de febrer de 1898.

Respectable MESTRE: Mon cor s' ompla de satisfacció cada vegada que assisteixo á la seva escola poguent així aprofitarme de las sabias llissóns que vosté inculca als deixebles. Saturats de las sevas esplicacións podrém, en lo seu día, presentarnos als examinadors al fí de curs y obtenir notas de *sobresaliente*.

Tots los deixebles se disputan en bona lluyta quí ho fará millor; y no sols los de llunyanas terras sino fins los de aquesta vila que may s' havían distingit per son saber, virtuts ni convicciòns, si be es vritat que, encar que un poch vergonyosos, may n' havían faltat.

Al simpátich Pepet de las Pomas debém aquesta reacció á qui may los bons podrém olvidar y ab ell confiém, quan vosté estigui refredat, per continuar instruintnos, rellevant á vosté.

M' anima, senyor MESTRE, lo veurer com, deixant la terrible apatía, surten nous defensors de nostra causa, fentnos útils á Deu, á la Patria y al Rey y aixís acabar d' una vegada y per sempre ab los farsants que avuy ens tenen subjugats.

Fins un altre día senyor MESTRE, se despedeix aquest son deixeble que prega á Deu li conservi per molts anys la vida

LO MOIXÓ FUGUÉ.

***

Santa Oliva, 8 de febrer de 1898.

Mon benvolgut MESTRE: Seguint l' exemple de mon aymat *compinxe* en Xiribech, comparesch á la escola á fí de treurer tot lo profit possible de las sevas esplicacións; y també perque en Xiribech, ab ma presencia s' animi y no 's dongui vergonya de treurer los drapets al sol á n' aquells dos homes á qui ell va aludir l' altre día.

Y ara, senyor MESTRE permetim que digui á n' en Xiribequet: No t' espantis y apreta fort, que lo que tú no sápigas ja ho diré jo y entre 'ls dos ho farém tot.

Per Deu no 't descuidis de dir alló de l' aigua y lo dels consums.

Senyor TITAS, convé que vosté, de tan en tan, vingui per aquí ab la palmeta per picar las crestas á uns quans que ja li dirá quí son lo seu deixeble

XARRAPETA.

XARADA

Es temps del verb la *primera*
ab molta frecuencia usat.
Qui té falta de *segona*
es, per cert, molt desgraciat,
y de la *tercera* inversa
un sol cada any ne passém;
mirant lo mapa d' Europa
la *total* li trobarém.

AM PERET.

—

XARADAS RÁPIDAS

Primera: 1.ª, consonant; 2.ª, musical; 3.ª, consonant total, ofici.

Segona: 1.ª, pera pesar; 2.ª, consonant; 3.ª, musical y total, ofici.

UN DEIXEBLE DE MANRESA.

—

GEROGLIFICH

100 SE K r
lin lin
Seguirem MAL s KM
in in in in

AM PERET.

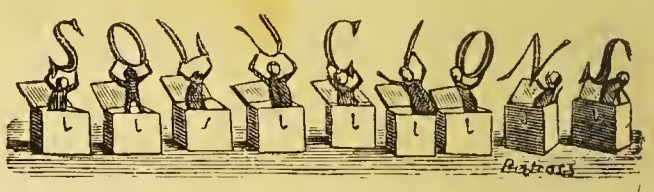

Xarada: Vilanova.

Rombo: J O F R E
C A R M E
A G U LL A
P A R M A
J O S U E

Geroglífich: Per aigues los estanys.

P. B. B. Valls.—Anirá en un dels números próxims.

Manel. Solsona.—Necessito saber á qui aludeix.

Pepito del Sué.—Anirá quan pugui.

Pepet de las Peras.—Ja li deya en carta particular que si 's ficsa be, anirá al pel.

Cintet Pantaleoní.—Gracias; espera torn.

Am Peret.—Espera torn.

M. S. y S. Badalona.—En un número extraordinari.

Un aprenent de Vicari.—No podém llegir lo poble. Torni á escriurer.

Grau. Olot.—Quan hi haigi una cosa que sols los interessats puguin entendrela, escrigui separadament.

Ratolí. Manresa.—Prengui lo del senyor Grau com cosa propia.

P. R. Castellar.—Vosté va exagerar. M' he convensut de que 'l senyor E. M. N. no ha fet lo que, per las noticias de vosté, jo li atribuhía. *Mus-tela.* Castellar. Per ecsés d' original no puch publicarli la seva fins la próxima senmana.

Mosquit.—Castellar. Vosté no coneix prou als enemichs. Apesar de que contém ab tantas influencias en *altas esferas* com ells, ó mes, no me atreveixho á publicar la seva carta perque, una de dos: O l' aludit hauría de marxar del poble avergonyit, ó procuraría sincerarse acudint *donde las leyes previenen.* Parlin ab l' *Aranya.*

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 19 DE FEBRER DE 1898. NUM. 35

LO MESTRE TITAS

Genmanari humorístich y satírich de bona mena

10 céntims —•— NÚMERO EXTRAORDINARI —•— 10 céntims

CARNESTOLTAS

Una vegada era un rey.....
millor dit, un Carnestoltas,
un rey d' aquexos de palla
que tan abundan..... y sobran.
Lo tal rey, era un ninot
de palla de blatdemoro,
sentat sobre un sitial
que feya *bessas* de trono
y al cap portava un embut
fent l' ofici de corona;
era un rey que sols servía
per modelo de tanocas.
Al entorn, se divertían
y movían xirinola
uns cuants tipos *enllustrats*
de aquells que per tot fan nosa,
y buscant la comparansa
bona ó mala, seria ó tonta
era aixís, poch mes ó menos
un rey de aquestos de *moda*;
un rey ab honors de palla
y uns cuants lliberals que 'l voltan,
desgobernan, mangoneijan
y s' engreixen á sa sombra.
Escolteu que va passar
segóns una historia conta.

—

Veus aquí, donchs, que aquell rey
(lo ninot de palla y roba)
se veya molt adulat
per la gent de la tabola,
com també sol incensar
lo gobern al rey que 'l nombra.
Prop del rey, y fent la cort,
se movían ab desordre
uns cuants ximples, disfressats
de pallassos; fent lo tonto
celebravan moxigangas
y dansavan com á boijos,
convertintse prompte 'l ball
en orgía escandalosa,
com aixís ho solen fer
una gent que no te modos
que per adular á un rey
de paper, pallas ó roba,
se disfressan tot sovint
fent tot l' any lo Carnestoltas,
y avuy gastan *morrió*
y després barret de copa
l' endamá *gorro-fregit*
y 'l mes entrant, durán boina.
Mes, torném al nostre cas
y continuém l' historia.

—

Donchs, com deyem, lo *ninot*
encastat allá en son trono
contemplava, embadalit,
ab la rialla á la boca,
aquell munt d' irracionals,
aquella inmensa revolta
de cobre-llits y llansols
y figuras asquerosas
que ab impúdichs capgirells,
en saturnal desenvolta
feyan xisclets y soroll,
s' insultavan ab desdoro,
menyspreant sa dignitat
y llensant pel fang sa honra.....
Ni mes ni menos que ho fan
unas corts restauradoras.
Entre 'ls crits mes infernals
s' oían unas veus roncas
d' uns homens enrogullits,
de mirada aterradora,
d' ulls encesos pe 'l bullir
de las passións verinosas.....
inflamats per l' ayguardent,
borratxos com una sopa;
lo mateix que aquell *senyor*
que porta al cap una escombra
y un sabre en lo cinturón
que ja no *pincha* ni *corta*.
Mes, ara, no perdém temps
que la historia es lo que importa.

—

D' entre aquella bojería
ó desenvolt manicomi
hont la febre y lo deliri
trastocava 'l cap dels homens
surtían uns mamarrachos
ab pellingos fastigosos,
embolcallats com uns fardos,
vestits de..... cualsevol cosa.
¡Cuant cert es que 'l Carnaval
embruteix á las personas!
Per encendre mes encara
la disbauxa monstruosa,
ab vestits descaradíssims
sortiren unas..... marmotas
amagant sota un cartró
la cara per la vergonya.
¡Sembla estrany que á tan vil preu
una dona llensi l' honra!
Ja fa be *donya*...., *com-vulguis*
de ferse dir *virtuosa*.....
Entre aquella bacanal
de barrachos y gent folla,
van surtir uns cuants granujas
disfressats de relligiosos.....
ab uns hábits bruts de sang.....
recordant martirologis.....
sang vessada á dolls un jorn
deshonra de nostra historia.
¡Ay, si Deu vol castigar
aquells crims qu' ella recorda!

—

Lo rey ninot, encantat,
rient, badava la boca
com qui espera la becada
com qui vol aixarpar moscas,
demostrant, á tot lo mon
que..... esperava las garrofas.
Mentrestant, los disfressats
feyan burlas, feyan mofas
dels misteris sacrosants.....
de las santas ceremonias.
Cuant, tot d' una y per ensalm
d' entre mitj d' aquellas hordas,
armats de varas de freixa
compareixen uns quants homens
joves, guapos, decidits,
preparats á punt de solfa
que, sens dir una paraula,
veyent *cogullas* y *monjas*
ab las varas que blandían
fan la gran *repartidora*
y al crit de *¡matém als frares!*
¡llibertat! y *¡tol-le, tol-le!*
repartían garrotadas
fins á foredar la *con-na*.
De aquells fets del trenta cinch
fou la mes vera parodia
Lliberiat..... y garrotada
es lo remey que s' imposa;
y ara, ve l' acabament,
l' epílech de aquesta historia.

—

Aquell rey fou destronat
sens menjarse las garrofas
y als pochs días, l' estimball
fou lo fí d' ell y del trono.
¡Ay cuánts reys hi han en lo mon
que 'n podrían pendre mostra!
¡Cuánts n' hi ha que acabarán
lo mateix que 'l Carnestoltas!
De pallassos y ninots
de borratxos y marmotas
van quedarne alguns, molt pochs,
ja 'ls veureu per Barcelona.
Los *frares*, van acabar,
van morirse, ó se van fondrer,
mes, si encara 'n queda algún
rebrá una llissó de *solfa*,
puig los joves aixerits
que ab varas de freixa voltan,
recordant l' any trenta cinch
repetirán la parodia
y xafarán las costellas
d' aqueixos poca vergonyas,
sacrílechs y repugnants
disfressats de relligiosos.
Lo que 's vulga disfressar,
disfressis de *poca solta*
retratanse á sí mateix
sens ofendre á Deu ni al próxim.
Y així s' acaba 'l sermó
y aquí termina l' historia.

—

Si al vespre no teníu llum,
vos quedareu á las foscas.
Puig l' historia s' ha acabat,
apaga 'l llum vostre

FLÓSTICH.

¿Quí es aquest Carnestoltas?
¿Quí en tals temps tal humor gasta?
¡Si clá ho diu l' adagi aquell:
Tras de la Cruz..... en Sagasta.

DONAS

Á LA SENYORA DONYA ANGELES LÓPEZ DE AYALA

Si es veritat que las donas cristianas contitueixen l' alegría de la llar y de la familia, també es molt cert, certíssim, que las donas bachilleras y tocadas del bolet son una verdadera plaga.

No pot pensar vosté quan vaig compadéixerla al veurer estampat lo seu nom en los *pasquins* en que 's convocava al poble á la manifestació del passat diumenge pera protestar dels torments aplicats als anarquistas de Montjuich.

La tal manifestació va passar per devant de casa, é hi vaig veurer moltas donas.

Sens dupte las capitanejava vosté.

Per la poesía que publicá vosté en *La Voz del Pueblo*, conech las ideas de vosté y la seva no escassa ilustració ab que Deu va dotarla; pero, ¡quín mal ús fa vosté de las gracias del Cel!

Pera que 'ls lectors veijin pera quin motiu vull donarli una llissó, copio una de las *quintillas* de la seva poesía titolada: "Falta y Reparación."

"Que la racha del progreso
vuela en regiones insanas,
combatiendo el retroceso,

y el trono arrancando en peso
de las mitras y sotanas?"

Bravo, donya Angeles, bravo. Vosté es de las *foribundas*, y m' alegro molt de conéixerla. Vosté no es una dona ¡que ha de ser! vosté 'ns resulta una socialista, una republicana avansada, així com una especie de anarquista *femella*; mes, no una dona.

A la meva terra, á la terra catalana, (de la que no se si es filla vosté, puig la seu apellido López 'm sona á muuicipal) las donas, las que son *verdaderament* donas, no 's fican eu llibres de caballería ni 's cuidan de lo que no enteuen; sino que, cumplint sas obligacións, cuidan de casa, son recatadas, no frecuentan llochs ahont sols hi ha *calsas*, surgeixeu los mitjóns del seu marit, si son casadas, procuran que las personas de be no las tinguin per *cualsevol cosa*, y sobre tot, procuran douar als seus fillets bons exemples y cristiana educació.

No sé si vosté es casada, pero, si es soltera, sápiga que en nostra terra las noyas son pudorosas, honestas y no 's cuidan més que de casa, y sols de casa, y de las sevas peculiars obligacións, á fí de que demá puguin ser bonas esposas y exemplars mares.

¿Pot ser es vosté viuda? Donchs, sápiga que aquí las viudas procuran ser recatadas, s' abstenen de donar motius á la murmuració y apareixer sempre dignas devant de la societat.

¿Es vosté *potentada*? Donchs, miri; los richs y las *ricas* han de ser caritatius, han de donar exemple de modestia, han de ser humils, puig que 'ls richs tindrán de donar mes estret compte á Deu que 'ls pobres.

¿Es vosté *xinxa* de fábrica? Donchs, pensi que en aquesta terra, las treballadoras no 's cuidan mes, *salvo* raras escepcións, que del treball, qu' honra, y de proporcionar alivio á la familia y encomanarse á Deu y portar bona conducta.

Tot lo que no sigui obrar aixís, es fer lo ximple, es tocar lo violón, y aquest instrument no'l solen tocar las donas de nostra terra.

Deixis de bestiesas y de redimir á la societat, que sols poden contribuirhi las donas ab las sevas oracións.

Deixis de reformar la humanitat per medi de la república, puig si las donas han de contribuirhi, ha de ser sols ensenyant lo Catecisme al seus fills.

Deixis de mitras y sotanas que aquestas prendas no s' han fet per ser tractadas per donas com vosté, que potser no sab posar un pedás ni cusir un botó.

¿Vosté es rica? Donchs, apa, á fer caritat y a donar exemples de virtut y honradés.

¿Vosté es *desherada*? Donchs, ala, á cusir, á rentar plats y á fregar l' aiguera, que lo parlar de *república*, de *unión*, de *razón*, de *progreso*, de *reacción* y de *vindicaciones*, será sempre per una dona, una bestiesa insigne y una pretensió ridícula.

Posi seny, per amor de Deu, y no fassi carnestoltas, puig ja sab vosté que val mes riurer que fer riurer fent de pallasso.

Y 'ls pallassos, son sempre homes; no pallassas.

ABEL.

LO MOLT HONORABLE CARNESTOLTAS

Estimats deixebles; havent disposat lo senyor MESTRE TITAS honrar ab la forma y modo que solsament 's deu al nafrat é impur Carnestoltas, vinch en cumpliment del meu deber á dirvos cuatre cosetas.

¿Quí es lo gros personatje á qui avuy festeija lo MESTRE TITAS? Donchs, es la imatje exacte, en la que s' hi retrata tota una época, ó sía la encarnació vivent de las costums en que 's revolcavan los pobles á la vinguda del Messías; los quals estavan possehits y rublerts dels mes refinats y asquerosos vicis, en que sols regnavan los instins, desconeixent la missió del cor y de la rahó, y per lo tant desconeguda tota virtut, justicia y dret. Las infamias y crims los mes horribles eran amparats per los que disposavan del poder adquirit per la forsa bruta, y premiats sos autors quan s' encaminavan á satisfer passións dominants, dels déspotas; en fí, una época de mort, de degradació, lo verdader regnat de la fera.

Lo Carnestoltas no es pas un home, com tampoch es dona; pero sí es un *potpurri* d' homes y donas en gran número, que donan sortida y camp libre á totas las passióus per espay d' uns quans días. El enfront de las passións, ó mes ben dit, la barreija de las passións en son estat desenfrenat, surtint á fora, á la descuberta cínicas y asquerosas, deixant als sérs criats á imatje de Deu, en un verdader estat de embrutiment ó de bestia, es á lo que propiament s' ha ha de dar lo nom de Carnestoltas.

¿Si es axís, direu vosaltres, lo Carnestoltas viu tot l' any, perque aixó que 'ns conta no es patrimoni solsament d' uns quans días?

—Aquesta es la meva creencia; que 'l Carnestoltas gosa de bruta vida tot l' any, pero entench que al arrivar als presents días en que de un modo determinat se 'l solemnisa, es quan entra á sa major edat, y per lo tant no 's dona vergonya de res, tot li es lícit; se burla de tot y de tots, mes no d' amagatotis, com feya avans, sino á la descarada y ab maneras insultants y provocativas.

Digueme; los sérs degradats per tota classe de instints dolents, passións y vicis, vuits de tota classe de virtut y tapada la cara, últim puesto que abandona la vergonya, qué serán? Sols hi resta, estimats deixebles, la horrible bestia sensual y envilida.

¿Qué es lo que deixa lo Carnestoltas? ¡ah! si fos possible mirar son rastre de horrors, se tancarían nostres ulls, per no mirar tanta porquería, tanta infamia, tanta vilesa, y ¿quáns sérs, trobarán la mort moral y quí sab si també la material y de segur l'eterna, per servir á tan odiós y pestilent emblema, representat per lo Carnestoltas? Fuijiu de las disfresas dels presents días, mes aparteuvos molt mes de 'ls que portan careta tot l' any, que per cert n' hi ha molts, moltíssims, per desgracia seva y de tots.

LO MESTRE VELL.

¿L' un tregina un gros tallant?
¿L' altre un bonet? ¡No va mal!
Aquets no poden ser altres
que 'n Silvela y *la* Pidal.

UNA VISITA SENCERA

—MESTRE TITAS, deu lo guard.
¿No 'm coneix?
—Potser de sobras.
—Jo soch un jove.....
—Ja ho veig.
—Llarch y prim.
—Tothom ho nota.
—Curt de vista.
—Mes que jo.
—Xarraire.
—Com una gotlla.
—Aixerit.
—Potser s' ho pensa.
—Tafaner.....
—Com una dona.
—Y escriptor.
—*¿Tú quoque Brutus?*
¿També vols seguir la moda?
¿Y qué fas? ¿palots y ganxos?
¿Que sabs escriure ab la escombra?
—Senyor TITAS jo sé escriurer
ab el látigo y la ploma.
Ab el látigo se fer
gerolífichs y altras cosas
á la esquena dels polítichs
xafarders, poca-vergonyas,
necis, burros, xups, trapellas,
panxas plenas, buidas closcas,
calsas curtas, unglas llargas,
sachs de vicis, suchs de l' olla,
ateos *et sic de cœteris*
que diu lo Pare Coloma.
—¿Y ab la ploma qué sabs fer?
—Escrich de serio y de broma.
Faig tragedias que fan por,
comedias tot sol y ab sombra,
odas á la lluna plena
que son llunas dintre un cova,
sonets que no sonan gaire
estrofas de bon estrofa,
poesías modernistas
cólicas y bucólicas
y las que acaban aixís
com el menjar massa tronjas.
—Ets un trunfo.
—Y va de bastos.
—¿Y cóm te dius?
—*Sursum corda.*
verbigracia: ¡tiva Quim!
¡dali fort! y ¡fora bromas!
Sí senyor: los cors enlaire
y á las mans la vara forta.
—¿Be, qué vols?
—¿Qué no li he dit,
que vull fer correr la ploma
y escriure en lo seu periódich
per ferho anar tot endoina?
—¿Farás bondat?
—Sí, senyor.
—¿Me creurás?
—Com una mona.
—¿Ets diligent?
—Com la llebra.
—¿Y callat?
—Com la marmota.
—¿Escrius be?
—Com el cargol
que lo qu' escriu, no s' esborra.
—Donchs, t' admeto.
—Me 'n alegro.
No hi vingut per altre cosa.
—Donchs, toca 'l dos que tinch feyna.
—També á mí la feyna 'm sobra.
—Adeu, *Sursum.*
—Passiobé.
Espressións al *Mestre Jove.*

SURSUM CORDA.

SALUDO

AVUY es lo primer día, senyors lectors de LO MESTRE TITAS, que 'm llenso al carrer; vull dir, que *debuto*.

¿Vostés me coneixen? ¿No? Donchs, un servidó de vostés es com aquell xicot tan trempat y llengut y macu que tan me distinguía en la classe de gramática. Som aquell Titella tan belluguedís que may estava quiet y que de tan en tan 'l senyor MESTRE m' ataconava la pell d' un cert puesto.

Perque jo, soch aixís; ni 'm paro en barras ni faig cas de res. Tinch mes flema que 'n Sagasta y mes barra que la que 'n Moret gasta d' un quan temps en aquesta part. ¿Xerrayre? ¡Oh! Si 'm sentís algun día en Romero, de segú que 'm nombrava 'l seu secretari ó 'm feya municipal d' Antequera.

¡Oh! que 'ls ne diría de cosas jo, ara. Me sento felís. Sempre mes 'm recordaré del 19 de febrer del any 1898, del dissapte de Carnestoltas, día que, per primera vegada vaig escriurer pel públich, per vostés, y..... per distreure'm una mica del mal de caixal que 'm reventa.

Perque, vostés no ho saben. Tinch un caixal corcat, mes corcat que 'l cervell de 'n Silvela y que la conciencia de 'n Sagasta. Desde que van concedir la autonomía á Cuba que aquet ditxós caixal no 'm deixa dormir.

¡Si n' han passat de plans terribles per la meva imaginació durant aquestas llargas nits d' ensomni! Un día, vull di una nit, sense que jo pugués dominarme, estaba pensant cóm ho faría per assesinar á n' eu Sagasta.

La meva *pensa* 'm trasladava á la estació, prenía l' exprés, arribava á Madrit, comprava un revólver, l' esperava al sortir de la Presidencia y aixís que 's ficava al cotxe ¡pam! ¡pam! cuatre tiros al cap y ¡adeu pebrot vermell de la Rioja!

Jo m' havía escapat, y amagat dins d' un confessionari de Sant Isidro sentía com brandavan las campanas, com lo Bisbe de Sión entonava el miserere y com los diputats y senadors y ministres y concellers s' ocupavan mes de com se conjuraría 'l conflicte que de resarli una oració.....

Mes, apesar de aquestas terribles pensadas, ni 'l mal de caixal mimbava, ni 'm mimva ara que 'm devora una rabia que mossegaría..... qualsevol butifarra que se 'm posés al devant.

Mes, dispensim, senyors; estich veyent que faig el Carnestoltas y que 'ls destorbo, potser, de anar á donar un vol de Rambla per fumas dels mamarratxos que per aquell lloch transitan aquestos días.

Estiguin bons, y pensin que després de Carnaval, ve 'l dimecres de Cendra. No hu olvidin.

TITELLA.

¡SI FOS VERITAT!

Passant lo dijous llarder pel carrer de 'n Lluna, á una disfressa que volía imitar en hermosura al senyor *Manyó* y *Floquet*, li va caurer un paper sellat y encartronat que jo vaig recullir y que copio perque s' enterin los deixebles de 'n TITAS.

Diu aixís:

"En virtut de las circunstancies que rodeijan mon cetre y corona que tremolan com fulla d' árbre moguda per lo ventijol, degut principalment al lladronici de mos encarregats y burricaria de mos gobernats, ving en decretar lo següent:

1.er Declaro cessants y presos desde aquest moment:

A. Als vuit lacayos fatxendas y lladres que per puguer recullir moltas peluconas han consentit en deixar l' honra de tots mos vassalls sota las potas dels fills del oncle Sam.

B. A tots los que d' un modo directe ó indirecte han ajudat als vuit aludits lacayos y sos antecessors á fer lo seu negoci.

C. Als que tenint al seu cárrech gran número de súbdits meus que portan á la má lo gancho de fer la feyna, s' han cuidat únicament de fer petóns á las bestiolas destinadas á ferne butifarras.

2.on Los individuos que perteneixen á las tres indicadas categorías A, B, C, serán tancats en un monumental gabial de ferro de cent set centímetres, ben ajustat y sense cap obertura per espay de tres mesos, y á fí de que 's puguin atipar, ans de fer l'última soldadura, se'ls hi entregarán tots los tresors fills de las sevas unglas.

3.er Tots los habitans mascles dels meus dominis quedan desde avuy incapacitats per exercir cap cárrech que no sigui rentar plats, passar la bugada, vestir criaturas, fregar rejols y recullir *tobas*.

4.rt D' aquí endevant, per defensar mon territori y l' honra de ma nació, 'm serviré de las donas, puig crech que ab ellas podré rentar las ofensas que's fassian al meu poble; y

5.nt Queda declarada la guerra al país dels porchs al objecte de neteijar certa bandera que fa molt temps fou tirada á la cort pera servir de jas als porchs que passan de cent cinqüanta.

Del cumpliment de tot lo indicat confío que podrém molt prompte omplir lo rebost de saijins, butifarras y pencas de cansalada, que servirán per recompensar als aburrits y robats súbdits, dels temps cruels per que han atravessat y..... potser ens esperan.

Donat en lo Palau oposat al Occident, lo día vint de febrer de mil vuit cents noranta vuit.

Jo en *Carnestoltas*.....

(punt de las donas)

per la copia

L' ORELLETAS.

CARAS, CARASSAS Y CARETAS

De las *caras*, las *carassas*
y *caretas* escolteu
la senzilla lletanía
qu' en resúm vos vaig á fer.
La cara es lletja ó hermosa,
molts colps ni sabreu per qué;
pero en genérica tesis
jo ho vull dir be ó malament.
Quant sentiu á dir d' algú,
sía nena, sía nen,
que: *sa cara es com un sol*,
podeu creure que no es lleig.
Mes, quant á algú diuhen: «guayta,
¡quina *cara* de riffeny!»,
ó be: «sembla un insurrecto»,
segur que lleig ha de ser.
La *cara* moltas vegadas
ja 'ns indica 'ls sentiments
del subjecte que 'ns ocupa
per poquet que l' observém.
Podreu notar, verbi gracia,
d' un cert home serio y sech
que fa la *cara de ferro*,
perqu' es un gran mentider.
Notareu que una persona
de molts céntims y poch seny
fa *cara de pomas agras*
perque no te goig complert.
«Aquest ja ab la *cara* paga»,
solen dir d' un qu' es soberch,
y del que sempre está serio
«fa una *cara* de tres Deus».
Diuhen fa *cara* de Filis»
del noyet qu' está content;
y en cambi, «fa mala *cara*»
lo malaltís y 'l rebech.
Per la *cara* molts coneixen
fins la salut y 'l poder;
y sino, fentne la proba,
la resposta 'm tornaréu.
Mirant als noys de ciutat,
observeu als de pagés
y veuréu la diferencia
qu' entre uns y altres existeix.
Lo pagés: *cara* morena,
predominant lo vermell;
y 'ls de ciutat, casi sempre
com malalts convalescents.
«Aquest fa *cara* de pelas»,
diuhen d' un que te diners:
«¡quina *cara* de miseria!
se diu del que no 'n te gens.
Avuy que 's glosan defectes
en tots los bitxos vivents,
si un te la *cara* pigada,
ja os dich jo qu' esta ben fresch.
Si un té fugás á la *cara*
ó be es grabat ja fa temps,
si es home casat ¡pobre home!
si es dona, ¡pobre muller!
Si en la plassa sempre donan
al *Cara-ancha* aplaudiments,
no será pas per la *cara*,
sino per torejar be.

—

En lo genre de *carassas*,
hi há molt rich esculliment;
pro per no estar massa estona
no 'n podré dir casi res.
La canalla incorretjible,
aixís que 'l mestre no 'ls veu,
¿saben que fan al colegi?
carassas á tort y á dret.
Carassas (alias) ganyotas;
carassas en los papers,
carassas á la pissarra
y hasta en los propis barrets.
A l' Iglesia, sota l' orga.
una *carassa* s' hi veu
que á voltas treu per la boca
turróns, neulas y esclopets.
Al cim de las xamaneyas
ó en las canals dels carrers
jo hi he vist moltas vegadas
carassas que m' han distret.
Del Gegant y la Geganta
qu' en festas majors veyém,
Deu nos guart que la *carassa*
nos caygrés jamay als peus.
Los fotógrafos quan veuhen
en *carassas* certs extrems,
ne fan curiosos retratos
que venen per mols calers.
En molts llochs quan fan lo drama
dels «Pastorets de Betlém»,
hi ha una espantosa *carassa*
que representa l' infern.
En fí, la *carassa* es cosa
d' us tan freqüent en tot temps,
que sens volguer fem *carassas*
serios, plorant y rient.

—

Si parlém de las *caretas*
ja son fruits d' altre paner;
puig que casi sempre expressan
poquet bo, pro molt dolent.
S' ha de fer la salvedat
de que jo no 'm referesch
á las monedas que corren
ab *caretas* de.... *bebé*.
Ni tampoch aquí menciono
á aquell que, sense volguer,

¿Un *Blanch* disfressat de negre
fent l' amor á una mulata?
No parlém d' autonomía
que aixó resulta una..... *lata*.

d' apellido 's diu *Careta*
igual qu' en Segís... Moret.
Ma prosa va encaminada
als aygualits de cervell
que ab una *careta* 's tapan
la del desvergonyiment.
Y á aquell que te duas *caras*
aludesch especialment,
puig crema un ciri al dimoni
y un altre per Sant Miquel.
Exemple: en Pidal y en Gómez
l' Ortí y lo *Mañá Flaquet*,
anyadintihi, entre mil altres,
un valenciá mitj juheu.
En que no 'ls posin *careta*
també parlo d' aquells sers
que son portats per sos pares
al vici, sent ignoscents.
¿Qué son los balls infantils?
Ja ho respón ab forta veu,
tant l' edat que s' hi profana,
som lo lliri que 's malmet.
¿Qué es la *careta* ó *carota*
ab que 'l front y ulls se cubreix
la dama que en Carnestoltas
vol ser l' astre dels *soirées*.
Sens mirar que significa,
jo hi trobo' l gust més pervers,
puig la careta rebaixa
en tots los sentits que 's pren.
Posa al nivell dels salvatjes,
los quals son molt més decents,
perque, si 's pintan la cara,
se la pintan... pro res mes.
Are, per no dur *careta*
s' ha inventat extrany remey,
so es, ab un vestit de bestia
cubrirse de cap á peus.
Donchs estimats condeixebles,
figureus que ve un parell:
es lo Ravachol del Parque
tot ballant ab la guineu.
¡Ab quant acert diu la Biblia
que 'l que en vicis s' entreten
obra per fí com la bestia,
sense cap ni centener!
Si parlantvos de *caretas*
no resultés massa extens,
diría algom dels que 'n compran
per treure al sol los drapets.
Las *caretas* consisteixen
molts colps sols en quatre pels
sota 'l bony d' un cartró doble
pintat de blanch y vermell.
Altres he vist que 's componen,
ó d' un nás gros solsament
ó d' unas orellas llargas
agafadas al clatell.
Sían de cartró ó de roba,
son senyal de poca fé,
y per so no usan *careta*
los carlins que son fidels.
Com mirall de eixa prudencia
observém á nostre Rey,
desentmascarant en Trento
al masó dels fingiments.
Companys meus, *fora caretas*;
¡companys! sempre tots aném
ab la *cara* descuberta
y envers Deu lo cor. Amén.

CARLOS RIUBROGENT.

LOS QUE HI VAN Y'LS QUE'N TORNAN

—¿Qué perteniu vosaltres, republicans y masóns, ab la manifestació del passat diumenge?

—Ja veurás. Com tots nosaltres hem de fer cap á Montjuich, volém que allá 's dongui bona sopa, bons bisteks, bon vi y bon café, en lloch de bacallá sech y..... cordas de guitarra.

Á TOFOLET

La teva última arrivá á mon poder á son degut temps.

Després de llegida mil vegadas, he de confesarte que m' ha posat en un verdader *aprieto* per contestarla satisfactoriament, puig corren uns temps tan ditxosos que la claretat y la justicia no poden passeijarse en aquest mon, ja que la falsetat y la hipocressía teixeixen mallas tan espessas que casi es impossible escaparne

En tal estat las cosas, no podré ser tan esplícit com jo voldría y com lo meu cor sent, pero si estudías lo que 't diré potser ne traurás la llum; y si aixís no pots sortirne, vina á ferme una visita y t' asseguro dirho ab totas las paraulas, ben net, ben clar, pera que ho entengas.

Ans de passar avant, permete'm dirte que 'l día que tornis á cal llimpia botas, que ja suposo que tardarás (puig recordo altres temps en que las tevas sabatas feyan molta olor de vinagre) procura, si reculls un periódich, que sigui ó netament carlista ó dels mes avansats.

No fassis magarrufas per lo que 't dich; has de pensar que 'l qui t' ho dia gosa d' una miqueta d' esperiencia de las cosas de aquesta vall de monas.

Si es netament carlista, será bó sempre, per mes que diguin ó tronin; si es dels avansats, será dolent sempre, pero com que sabs qu' es dolent estarás en guardia y previngut, y aixó 't salvará.

Aixó no vol dir que lo millor siga no llegirlos.

En cambi los periódichs de *mitjas tintas* que un día encenen un ciri á Sant Miquel y al següent dos al dimoni, com que 'ls creurás bons, tragarás lo veneno y, aquest, pres en petitas cantitats, será la teva perdició.

Ademés, com que solen tenir contents á bons y á dolents, dihent avuy lo que desfarán demá, ab aquet teixir y desteixir passan la vida enganyant al próxim.

Per lo indicat, cap escriptor de convicciòns fermes pot coloborar en tals periódichs; ó si las té las ha de disfressar y allavors entra á la situació hipócrita. Pero, no t'estrany hi aixó, perque la hipocressía, avuy día, es mercadería cotisable com los bitllets hipotecaris; s' adquireixen á cambi de moneda ó de algun bon bossí.

Los aludits periódichs tots portan, com estigme, lo sello odiós de la hipocressía; no 'm creguis á mí, procura tu mateix recullir sas coleccions y 't convencerás.

En cambi, los periódichs avansats, com á dolents que son, hi trobarás molta malura, pero en mitj d' ella ¡hi ha veritats com punys! y aquestas brillan com llampech en mitj de negra nit. Hi veurás errors, impietats, blasfemias, mes entre aquella degradació en que la *bestia* 's revolca, hi trobarás per desgracia conviccions; serán equivocadas, serán ateas é inverossímils, peró conviccions al fí.

Per escullir entre 'ls dolents, sempre son preferibles los que fan lo que predican y creuhen per mes que vaijin errats (dels que Deu potser ne tindrá compassió) als altres, rassa de víboras que digué Jesucrist als fariseus; los malehits hipócritas.

Com he dit, aixó no vol dir que pugas ni degas llegir periódichs dolents, no; pero sí que molt menos has de embrutar las tevas mans ab periódichs hipócritas que ho son tots los *turronaires*, y moltíssim menos contribuir ab los fruits de la teva suhó á sostenirlos.

Dada la avants dita explicació, com á vía de preambul, vaig á ocuparme de la impressió que 'm feu la teva carta.

¡Que té 'l ser jove!

Al passar los ulls per sobre d' ella ¿creurás Tofolet, que 'm vaig pensar que 'm contavas una guatlla?

Perque la prudencia es una de las principals virtuts, sino la primera, dels homes y lo que 'm deyas en la teva, carexía d' ella per cumplert.

Vaig veurem obligat á iuquirir si la noticia era certa y va serme confirmada ensenyantme un *Noticiero* que copiava de son company de professió lo célebre y desgraciat escrit del senyor Collell.

¿Creurás que al veurer que tenías rahó vaig tornarme de mil colors?

¡Quín chasco, amich Tofolet, quin chasco mes gros!

Per avuy sols resta'm dirte que pensis y sempre tingas present que tots havém nascut frágils, y per lo tant, disposats sempre á caurer.

Mes, tú dirás:—Sí, pero los que,com l' aludit autor ostentan un cárrech tan elevat per lo que representan, haurían d' anar ab molt cuidado, perque un sol d' ells que falti á son deber, fa mes mal qu' un almanach de la *Campana*.....

Y jo sols puch dirte: ¡tens rahó!

Los ulls me fan pampallugas y no puch mes per avuy; y com que la teva *petita* epístola mereix una *grossa* contestació, ho faré á plassos. ¿Estém?

Tofolet, que Deu 't fassi bo com ho desitja

Lo Mestre Vell.

Lo senyor Mestre m' ha encarregat aquesta senmana de la secció de Fuetadas y no sé pas com ne surtiré.

Agafo 'l fuet y una paperina de melindros y ja soch aquí.

¿Quí mereixerá del primer ó dels segóns?

A veurho.

Primera flingantada.

La Campana, fent mofa y escarni de la Santa Missió que ha tingut lloch en las aforas, diu que 'ls missionistas divertían al públich ab ditxaratxos del género Mestre Titas.

¿Qué 's pensava, donchs, *La Campana?*

¿Qué usarían lo llenguatge indecent é inmoral moltas voltas de *La Campana?*

Deu te 'l torni, noya.

Primer melindro.

En la Academia de Jurisprudencia y Legislació 's darán tots los dilluns laborables conferencias sobre Dret Civil catalá.

Y ho celebrém de veras, per quan serán conferenciants, entre altras, personas tan doctas y católicas com don Joan Permanyer, don Joan de Deu Trías, don Ramón de Abadal y don Ricart Permanyer.

Un altre flingantada.

En Dupuy de Lome, ministre d' Espanya en los Estats Units, ha presentat la dimissió á causa de haverse fet pública una carta particular que dit senyor dirigía á n'en Canalejas.

En vista del contingut, que no era pas del tot favorable á Mac-Kinley, un senador tocinaire demanava que á Dupuy se li fes un set á la panxa.

Y 'l gobern, per ara, bé, gracias á Deu.

Y disposat á donar tota classe de satisfaccións.

Y ara jo pregunto:

¿S'han demanat satisfaccións á Mac-Kinley per havernos insultat, com va fer, d' una manera tan pública? ¿No?

Donchs, que 's reventin.

Un altre melindro.

Lo Centre Carlista "La Flor de Lís" de Reus, se porta com un home.

Lo día de la Candelera va celebrar una festassa del diantre.

Va posar en escena 'l drama "Víctima del Masonisme" obtenint los autors merescuts aplausos.

Y 'l día 6 un altra funció dramática, posantse en escena "El Cuarto Mandamiento" "*Cor de Roca*" y "Un don Juan Tenorio á trossos" ab molta propietat.

Bravo, bravo, earlins de Reus; ara va bé.

Mes flingantadas.

Al port de la Habana, arribá, fa pochs días, lo torpedero "Cushing" que va demanar el cónsul Lèe á fi d' utilisarlo per portar despachos al gobern dels Estats Units.

Jo crech que, en lloch de tolerar que 'ls nortamericáns ens demostressin tan carinyo y 'ns fessin tantas importunas visitas, lo millor sería embarcar en el "Cushing" á n' el Lèe y á tota la seva parentela.

Llegeixo un telegrama de Madrit, que diu:

"Es el tema de totas las conversacións la lluyta que entre un toro y un elefant s'efectuará en la plassa de toros."

Per lo vist els madrilenys fan molt cas de las tonterías.

Lo que dirán: á las penas punyaladas.

¿Quán posarém seny, y quán veurém la verdadera lluyta, la de un *lleó* y un *tocino*?

Aquesta, aquesta es la lluyta que 'ns interessa.

S' ha publicat ja lo manifest *filipí* en el que 's demana la supreció de las ordres religiosas d' aquell país.

Que segóns certas noticias, es una de las promesas que 's feren á l' Aguinaldo.

Ara es quan aném be.

Com mes disbarats y bestiesas 's fassin mes aviat acabarém la paciencia.

Avant, lliberals, y no us pareu en barras.

¿Qué s' ha fet aquell general Pando, que ab quinze días volía acabar la guerra de Cuba?

¿Qué fa, parat?

¡Ay Pando dels meus pecats!
¿qué fas allá, votoanell?
Las Cubas que pacifiquis
que 'm las clavin al clatell.

Mes melindros:

En lo Centre Moral de la Parroquia de S. Francisco, tingué lloch lo passat diumenge una funció teatral desempenyada per una companyía de noys de las escolas de dit Centre.

Los petits actors ho feren molt be, mereixent molts aplausos.

Lo Mestre Titas os felicita, noyets macos y aixerits.

Va l' últim.

La Societat "La Diadema" ha organisat per aquest vespre una magnífica funció que tindrá lloch en lo teatre Olimpo, dedicada á la Junta Directiva del Circol Tradicionalista.

No faltarém á tan agradable festa.

L' acorassat nortamericá "Maine" qu' estava anclat en el port de la Habana, se n' ha anat á fons á causa de la explosió de las calderas.

Sentim de veras la mort dels tripulants y preguém á Deu per la seva ánima.

Tal vegada 'l Cel vol castigar als que tan despiadadament ens tractan.

Que ho tinguin los yanks en compte.

S.

¡Á ENTERRÁL!

Carnastoltas fredas,
camas de cartró,
cap al cementiri.....
Kirie-eleysón.
Aquexa Carnastoltas es molt il-lustre;
al mon ni un que no parli d' ella no hi ha;
té experiencia, té titols, te *arjanc*, te llustre.....
do, re, mí, fa.....
Carnastoltas fredas, etz.
Sota un garrofé célebre d' allá á Sagunto
nasqué; en Martínez-Trampas es el papá;
era la mamá en Cánovas, segons barrunto.....
mí, fa, sol, la.....
Carnastoltas fredas, etz.
Per Deu, ¡quina criatural ¡Era una glorial
Galtas, llavis, ulls, cellas, tot lo melló;
es historia bonica la seva historia.....
sol, la, sí, do.....
Carnastoltas fredas, etz.
Cuatre bisbes al-día la batejaren
(al sol que mes calenta, ¡qué bé s' hi está!)
Restauració es la santa que li posaren.....
do, re, mí, fa.....
Carnastoltas fredas, etz.
Las nenas son dimonis cuant son petitas;
Restauració als pochs mesos ja feu malvé
las lleys de la Vasconia, fins las escritas.....
la, sí, do, re.....
Carnastoltas fredas, etz.
Aná crexent la nena y arrivá á polla;
pinturas, rinxos, polvos, res perdoná;
al véurela, volíárenla tot una colla.....
mi, fa, sol, la.....
Carnastoltas fredas, etz.
Primer va enamorarse'n lo Senyó Hisenda;
¡va dexarlo en un día sense un calé!
¡Y ell encara li crida: carinyo, prendal....
la, sí, do, re.....
Casnastoltas fredas, etz.
Los senyors Comers, Crédit y Agricultura
també la festejaren, y s' van quedá
molt buida la butxaca, l' ánima impura.....
do, re, mí, fa.....
Carnastoltas fredas, etz.
De tant fé 'l calavera cansada un día,
determiná casarse, y ho feu axí;
l' espós fou l' il-lustríssim Masonería.....
fa, sol, la, sí.....
Carnastoltas fredas, etz.
Pro ensemps, el senyó Exércit de concubina
la tenía, sabentho lo seu senyó;
la nena feya vida de bailarina.....
sol, la, sí, do.....
Carnastoltas fredas, etz.
Pro lo dexá l' Exércit, y ella, pobreta,
es trova sola, sola..... ningú la vol.....
per xó demana apoyo..... ¡una miqueta!....
re, mí, fa, sol.....
Carnastoltas fredas, etz.
Miréula, ¡quina cara de calavera!
¡Gastada está la pobre Restauració!
Lo que es avuy al día..... lo que avans era.....
sol, la, sí, do. ...
Carnastoltas fredas, etz.
Miréula, sí, fa llástima la Carnestoltas;
Arrugas, grans, verrugas, estreps..... ¡olé!
Hi ha sers que 'ls compadexo jo moltas voltas.....
la, sí, do, re.....
Carnastoltas fredas, etz.
Ja fa lo badall últim..... ja no respira.....
á enterrarla ben fondo, ¡poble espanyol!
Quando cœli movendi sunt..... Dies iræ.....
Re, mí, fa, sol, la, sí, do, re, mí, fa, sol.....
Carnastoltas fredas,
camas de cartró,
cap al cementiri.....
Kirie-eleysón.

Valcarlos.

EL BURRO

Lo estich plenament convensut, senyors, de que 'l burro es un dels animals ahont l' home te mes observacións que fer. Es propiament un curs de filosofía ambulant, en quals páginas hi ha molt que estudiar y apendrer. Reparis, sino, aquella prolongada cara tan seria y tan formal, retrato inimitable de algúns homes públichs á qui vostés y jo coneixém, y que creuhen que l' únich medi pera ferse respectar, consisteix en arrugar las cellas, arronsar el morro, aixamplar els nassos, y pára de contar.

Aquell cap y aquell obtús enteniment los veurán vostés á totas horas del día, per mes que tinga la grana al devant; tan preocupat y pensatiu com el de molts empleats de paga curta que, en lloch de ocuparse en lo desempenyo de la seva obligació, passan lo temps discurrint el modo y manera de *ferse 'ls seus*, empipant y marejant al públich.

Aquellas orellas tan descomunals y veleidosas, que obrintse y tancantse continuament com un compás, ja forman un triángul, ja una línea horizontal, ja una paralela ¿no son un llibre viu y palpitant de la nova

¿Per qué anirá disfressada
de *dama de altas virtuts?*
Si 'ls fiscals fossin mes mansos
prou que tururururúts.....

geometría *patriótico*-política, quals signos y figuras tan variadas prenen avuy día? Agreguis, donchs, á aquesta observació la sordera que regularment pateixen los burros á la veu del *arri* y la promptitut ab que fereix lo seu tímpano la paraula *xóo*, y 's veurá claramen si la conducta del burro te ó no analogía ab la de certs *ciutadans* que no portan sárria ni ronsal. Fíxin també la seva atenció per un moment en els quatre puntals tan segurs y tan revinguts que'ls serveixen de camas, que may entropessau per segona vegada en lo lloch hont han tropessat la primera, sent així que nosaltres, que no som burros del tot, solém tropessar mes de trenta vegadas en un mateix punt.

Ademés, ¿qué dirém de la cúa y de las ancas? ¿No son un traslado fiel y exacte del barco que camina vent en popa, retorsent á un costat y l' altre'l rumbo de la seva navegació, segóns el toch de la tralla? ¡Ab quína destresa y lleugeresa aparta 'l burro la *popa* del costat ahont el pilot li arrima la vara! No li fa falta la brújula pera saber lo camí que li convé seguir; prompte coneix lo vent contrari y al primer descuit, veureu com se fica en lo primer port..... de aufals que troba.

En aquesta part lo burro te molts imitadors entre la geut que va ab dos camas. ¡Algo havían d'apendre després de tants anys que li van darrera!

¿Y aquella *filarmonía* tan igual y sonora?

¡Quín *dilettanti* de la musical escola no queda embabiecat al sentir tots los punts y *gorgeos* de aquella cromática que, sense aixir may de la ó..... ó..... ó..... pareix que recorra totas las lletras de las bessaroles y totas las notas del pantágrama!

¡Quáns oradors de club y logia enveijarán disposicións tan privilegiadas!

—¡Oh simpática bestia! ¡Oh jamay ben ponderat burro, *efigie vera* de la major part de nostres actuals homes d' Estat!

Tenen ells las orellas molt semblants á las tevas y mereixen, com tú, caminar de quatre grapas.

Durant lo present Caruaval, tots los espanyols deuríam posarnos careta de las que 'l teu cap hagués servit de model.

Mes, ja diu una antiga profecía, que set anys avans de que s' acabi 'l mon y de que 'ls lliberals tinguin senv, deixarán de bramar els burros.

Per això cada vegada que 'n sento bramar un, no puch menos d' exclamar:

¡Aun hay patria..... y pillos, Veremundo!

VOLTREGANÉS.

LA MANGALA

Ja que 'n *Carlos Riubrogent*,
(*condeixeble* que molt aymo)
ens ha parlat com ell sab,
de la boina y del parayguas,
jo, senyors, penso tractar
de las molt cayas ventatjas
que 'ns pot reportar á tots,
l' ús constant de la mangala.
Aquest *moble*, representa
l' *autoritat soberana*,
personificada avuy
pel fuet, garrot ó estaca.
Si uns lo volen ben finet;
bonyegut lo portan altres;
pro, sent llis ó be raspós,
allí hont toca, hi deixa *ólaves*.
No tothom l' usa ab bon seny;
hi ha nació *semi rumbanta*
que te, per pega, algún rey
que du 'l ceptre per mangala,
y per tot lo fa servir
menys per donar garrotadas
als que, sols van procurant
la ruina de sa patria.
Per aquets, ja hi ha *qui* te
grossa colecció d' *estacas*
junt ab bona provisió
d' *escombras*, per fe *escombrada*.
Hi han altres reyetonets
qu' en tot temps y en tota diada
se la guardan dins l' infern
de la esbelta americana,
y sols buscan un fort cas
per poguer bon tó donarse
fent que abaixin tots lo cap
y prometent respectarla.

¿Un gitano ab dents molt grossas
y ab ademant bullanguero?
Que 'm tallin..... los ulls de poll
si aquest no es en Romero.

L' espanyol que viu de renta
gasta fina y gay mangala,
derrotxant un dineral
pel bell puny y rica canya.
L' industrial y el comerciant
no la portan tan rumbanta,
desitjantla sempre 'ls dos,
forta tan sols; res de maca;
com sempre solen portar
carrera desesperada,
si 'l *company* no n' es ben fort,
se 'n destrossa á carretadas.
Lo dependent y l' obrer,
no mes l' usan per *festassas*
tot sortin á pendrer 'l sol
amunt y avall de la Rambla,
ó be, portant los bailets
passejant per vora l' aygua
mentre ab ella, els hi senyalan
los armetjos de las barcas.
Las *mangalas* que picant
trucan com só de carbassa,
desde luego 's pot pensar
que á dins, hi portan la trampa.
Acostuman dur á dalt,
un *ressort* ó be una *máquina*
que fa espantá 'l mes valent
quant, de ferli la pó 's tracta.
Aquesta eyna, sols serveix
pels *que saben* manejarla;
puig nosaltres los carlins,
sols sabém dar *garrotadas*.
Per fer fitblá be 'l *fuet*
ningú may podrá posarse
de nostre MESTRE, al nivell,
que coneix be com s' agafa;
com qu' es home molt *nerviós*
y no está per las *mangalas*,
no faltantli may la *serp*
sempre está com unas Pascuas.
En fí: los richs com á richs
y 'ls pobres com, sens butxacas,
tots tenim lo mateix gust;
tots volém portar *mangala*.
Y si 'l rich mentres lluheix
va llensant *brevas* molt cayas,
altres, se las van ficant
ab *mangala*, á la butxaca,
que aixís, no s' han d' acotar
y ho van fent sense embrutarse.
Ja veuhen donchs, si n' hi ha
de models de grants ventatjas;
pro 'l que n' es mes elegant
de la classe de *mangalas*
n' es la *porra*; si senyors;
per mí, aquesta es la mes caya.

—

Jo crech be, que aquets *garrots*
que son *molsuts* y fan *planta*,
son, senyors, la solució
ó el remey per nostra Espanya;
puig lo cap dels lliberals
n' es mes dú y mes fort que 'l marbre,
y per poguerlo escardar,
res millor..... qu' eixas *mangalas*.

PEPET DE LAS POMAS.

LAS DISFRESSAS DE TOT L' ANY

A som á Carnaval; avuy comensa 'l temps de las disfressas. Per los carrers de nostras vilas y ciutats hi veurém correr aquestos días un gran número de *personas* que deixan de serho pera passar á un' altre categoría de la classe social. Los uns vestits d' això, los altres vestits d' alló, tots se servirán dels disfrassos, pera cosas que no serán del tot conformes y baix los trajos que 'ls desfiguran y las caretas que 'ls hi tapan la vergonya, usarán cert llenguatje que de no anar tapats no l' usarían; com si fos lícit fer ab la cara amagada lo que no 's pot fer duhentla descoberta.

Pro ay, deixebles del cor; si no mes fossen aquestas las disfressas que corren pel mon, prou podríam donar gracias á Deu. Lo pitjor es que n' hi ha d' altres que no 's concretan á enmascararse per aquestos días. A n'aquestas los hi podríam dir las disfressas nacionals, puig que sos disfrassos los paga la nació, y veyentse tan bufóns, s' han forjat l' idea de que per ells los hi estava be tot.

Y ¿per aquesta colla de pillos no hi ha un látigo tan fort que 'ls pugui doblegar l' esquena?

Y ja que m' he decidit á parlarvos d' aquesta classe de disfressas vaig á dirvos uns cuants mots d'algunas d'ellas. Comensém pel cap de munt. Al cim de tot hi veureu, los meus deixebles, un bailet que disfressat ab un vestit de la *malicia* s' entreté en fer ballar una baldufa que en jorn desventurat per ella regalaren á sos pares uns cuants lladres dels mes grossos, y al temps que 'l mocosot juga y passa'l rato fentla rodar pels espays, los seus tutors, entre 'ls qui hi ha una dona disfressada de dama fí de sigle y set ó vuit homes ab uns trajos que ja he dit deurían nomenarse nacionals per la rahó ja esmentada, se 'l miren y riuhen de satisfacció, perque veuhen que 'l noy no fa mes que seguir lo que ells li senyalan, això es, que la baldufa balli sens parar, encar que amenassi espatllarse. Y, ay del día que 's perdi la punta de la baldufa; los giravols que fins ara ha donat y que encare dona, finirán y será l' hora de que s' acabin las mascaradas continuas dels nostres políticns. Haurá arrivat lo moment de abaixárloshi la careta; de que 's presentin descovertas las caras dels enmascarats, y de que se enrojeixin las galtas d' aquells que encar conservin poca ó molta vergonya, mentres se vegin los rostres descarats y provocatius d' aquets que ja no tenen ni un esquitx de dignitat. Lo desenmascarador no 's fará esperar gaire, perque la punta de la baldufa fa algún temps que sorolla y está en vigilias de que surti del seu lloch, imposibilitant á la baldufa pera que dongui ni un sol vol mes. Aleshores será 'l plorar, lo bailet tocará 'l dos; la *dellonsas* s'en anirá lluny y aquells pillos de la companyía ja cal que corrin, perque estich seguríssim de que se 'ls rasparian un bon xich las unglas, si per etzar se 'ls arreplegava. De segur que ab los paps que trajinan n'hi hauría prou per atiparne al poble miserable y desvalgut, sentne suficientas las sobras pera afartar á n' aquella remada de cochinos que pasturan al altre part del mar.

Ara 'm despedeixo de vosaltres, fins á tant que us torni á veurer, recomenantvos que no participeu d' aquesta bojería que 's veu per los días de carnestoltas.

LO MESTRE JOVE.

¡TORNARÁN....!

Tornarán las alegres orenetas
en los balcóns sos nius á repenjar
y altre volte ab son fort esbatech d' alas
los vidres trencarán.

—

En cambi 'ls soterrats en las Antillas
que havían, per lluytar, deixat sas llars;
los que daren la vida per la Patria·
¡eixos no tornarán!

—

Tornarán las frondosas mareselvas
de ton jardí las tapias escalar
y altre volta en lo maig, gayas poncellas
son capull obrirán.

—

Mes la indemnisació feta á n'en Mora,
los millóns que en las guerras hem gastat
y 'ls que 'ls lliberals *irregularisan*.
¡eixos no tornarán!

—

Tornarán á regnar en nostra Espanya
las santas Tradicións y llibertats
y 'ls héroes victoriosos en las lluytas
recompensats serán.

—

Mes aquells que s' mereixen cuatre tiros,
per celebrar vilment lo Carnaval
vestint l' habit del frare ó de la monja
¡l' any vinent ¿tornarán?

LO SENSOMNIER DEL RIGAT.

ENGUNIA

¿Per qué ploro, mare meva
'm preguntéu? ¡Ay de mí!
Trista, molt trista es la pena
que crudel me fa sufrir.
¿Recordeu la nit aquella,
qu' al retrunyir del canó
nostre poble tremolava
quedantse lliure d' un cop,
de la lliberal canalla
que va acomparhi tans jorns?...
¡Nit fou aquella de joya
qu' olvidar may podré jo!
¡Victoria! 'ls carlins clamavan.
¡Benvinguts! clamá tothom,
y al só de música ayrosa,
ab sas boinas de gayró
eixos carrers trepitjavan,
y finestras, y balcons,
atestats de gent se veyan
aplaudint los vencedors.
Enmantellat tot de festa
d' aquella nit s' en feu jorn
per mils llums que resplandían,
fentho tot més clar que 'l sol;
y á la plassa las sardanas
com si festa major fos
van ballarse..... ¡Ay mare meva!
Allí coneguí l' amor.
Jo ni estava ab las companyas
tota rublerta de goig,
cuant comensant la sardana
se m' acosta un carlí aprop
y donantme 'l bras va dirme:
¿Que la ballarém tots dos?
¿Com dirli, mareta meva
á aquell jovincell que *no*,
si sa mirada brillava
molt més que no brilla 'l foch
y cautivantme l' ánima
feya bategar mon cor,
diguentme dolsas paraulas
que ja may vaig sentir jo?
També 'm va dír qu' era hermosa,
y fins tornantse un xich roig.....
¡ai'egí que m' estimava
molt més qu' á tot lo del mon.
No sabent lo que 'm passava
vaig mirármel..... y allavors
digué: ¡Estima'm!... Vergonyosa....
no l' hi vaig gosar dir no.
Una rosa va donarme
en proba de son amor,
que guardo mústiga encare
y la beso cada jorn,
perque penso qu' es la prenda
única ¡ay! aqueixa flor,
que podré, del qu' ab follía
aymo, guardar com recort....
Sis mesos han passat, mare;
sis mesos de greu dolor
y ningú ha sapigut dirme
si es que 's viu ó be l' han mort.
Si es qu' es mort, mareta meva,
també vull morirme jo,
perque sols la mort allunya
de mas penas la tristor.
. . . . . .
Aixó deya la pubilla
més hermosa del poblet,
cuant á la porta trucava
lo sospirat jovincell.
Va cambiarse ab alegría
desseguida la tristor.
Abdós cors com bategavan
á impulsos d' un amor dols
mentres la mare somreya
experimentant suprem goig,
com ja may sentit havía
des que va venir al mon!...

JOANET GRIPS.

RELIGIOSA

Santa Paula Barbada

Santa Barbada nasqué de uns humils pagesos en Cardenyosa de la provincia de Avila.

Sigué educada en l'Evangeli é infiltrada en son cor gran devoció per aquells que en defensa de las doctrinas de Jesucrist derramaren la sang.

Santa Paula sentía gran devoció por Sant Segón, primer bisbe de Avila. Visitant un día lo sepulcre de tan gloriós Sant, s' enamorá d' ella un jove de gran posició social, de molt descaro y de poca virtut, el qual no deixá medi per lograr sos criminals é impurs desitjos. De totas las tramas surtí vencedora Santa Paula, fent á tot despreci per conservar la joya de sa virginitat que havía consagrat á Jesucrist.

Un dels días en que acostumava visitar lo sepulcre de Sant Segón, al entrar en un bosch, veijé al indicat subjecte, y endevinant las malas intencións que portava va correr á ficarse dintre d' una ermita dedicada á Sant Llorens, y agenollantse als peus d' un Sant Cristh li demaná que d'un modo ó d'un altre fes desapareixer sa hermosura y salvar sa virginitat, lo qual fou agradable á Deu, apareixent son agraciat rostre plé de barba.

Entrá lo jove dintre l' ermita determinat á tot, y no veyent mes que á aquell fenómeno, li preguntá si havía vist entrar á una jove, y sentint la negativa de la verge, quedá confús y sens poguerse esplicá 'l misteri.

Deu volgué premiar las virtuts de la Santa portantla á gosar de la vida eterna lo día 19 de febrer, no se sab ficso de quin any, mes se presúm á mitjans del sigle VI.

¡Quín afecte mes contraproducent ofereix Santa Paula y la majoría de las donas de nostre sigle!

Avuy tot son polvos y untets pera semblar mes guapas al objecte de fer riurer al dimoni. En cambi la Santa per agradar á Jesucrist y fer rabiar á n' en Banyeta, desitjá ser lletja.

Las apariencias poden enganyar al próxim, mes no enganyarán á Deu.

POLÍTICA

Lo Judas més gros per la Causa Tradicional que existí durant la memorable guerra dels set anys comunicá (avuy compleixen cincuanta nou anys) al rey don Carlos M.ª Isidro de Borbón, que per *traydors á la Causa* havía passat per las armas, devant del santuari de Nostra Senyora del Puig (Navarra) als generals Guergué, Sanz, García, Cardona y al intendent Uriz, anunciant al mateix temps que procediría en igual forma respecte d' altres.

Traydor malehit y miserable que s' atreví per *sí* y ante *sí* á sentenciar á dignes partidaris, carregats de mérits, de serveys y de llealtat acrisolada, sols y únicament perque podían servir de destorb á la negre traició que en son consumit cervell tontollava. Lo Deu dels lliberals, lo putiner or, fou la causa del cínich assessinat d' aquells héroes y encara lo ruhí Maroto s' atreví á consignar que ho feya per traydors á la Causa!

¡Malehit Judas! De quánta sang derramada haurás tingut de donar compte devant la Justicia eterna!

Gran batalla guaryaren los lliberals ab tal jornada. No reconeixent mes que á un sol Deu, l'or corruptor, lo entregaren per saldar ab ell l' abrás de dos dimonis que havía de tenir lloch, mes tart, en los camps de Vergara.

NOVA SEMI-VISITA

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Un altre fet histórích vull contarli
que, mon MESTRE, bon pá s' hi pot sucar;
puig lo cas que are vinch á relatarli,
mon *company* l' *angelet*, me 'l va esplicar.

Ja sab vosté, qu' en eixa noble vila
ens goberna una gent molt *lliberal*,
gent, disposta en tot temps per fer *barrila*
y que 'n diuhen (per mofa) *fe-de-ral*.

Van tots ells, ab las *mánegas* molt *amples*
sense escrúpols y aymants d' eix pensament:
«ja sé jo qu' en conciencia duch aixamples,
pro també may me falta el gay argent.»

Tots aquets eran ans, uns pela-canyas
desitjosos ensemps del bon menjá,
y ab las sevas constants trassas y manyas
trovaren l' *olla* y..... prou; anèm al grá.

Es lo cas, que un amich íntim del *batlle*,
ne vé rebent d' aquest, ja molts favors;
puig que tan de devant com be d' espatlla
se li permet d' entrar, matuts dels forts.

Un día 'l senyor batlle 's passejava
tot cufoy, pels carrers de *sa ciutat*,
quan veyent al amich, que l' esperava
rialler y felís y hasta engrescat,

acostantshi, va dirli á cau d' orella:
«vaja noy, qu' alló, hu fas massa sovint»
y l' altre, sens ni mourer cap parpella,
va quedar tot parat y ab tremolint.

«No 'm vingas,—va seguir, com noy que plora,—
ni 'm faigis tan y tan lo desentés,
puig ja sé que 'n tal día y á tal hora
vas entrar *carretada* d' alló mes.»

Lo *comerciant* de *carn americana*,
mil protestas va fer, de sé ignocent;
y corrents va fugir lo molt pavana
per veure de trovar al *delinquent*.

Vía feu tot seguit, vers al *dipósit*
que té *disposadet* á fora 'l camp;
y al serhi, prest va pendrer lo propósit
de venjarsen al punt, mes fí que un llamp.

¡Quánt de greix van robarli! ¡quánta farda!
¡quánts retratos de *semi-americans!*
va passarhi allí dalt tota una tarde
ab tragedias y fieros ademans.

De saiji, caps de porch y canselada
se diu que van robarnhi un carro ple.
y que, junt ab pernils y carn trinxada
va costarli la *festa*, molt *parné*.

També 's diu, que 'l que feu tan gran timada
sigué ¡votoalist! son dependent;
lo cert es, que sens moure algarada
van donarli 'ls despatxos al moment.

¡Redimontri! ¡quín tip de butifarras
aquell pobre diable 's degué fer!
quant aixó va sabé 'l *batlle de marras*,
en bons tacóns de riure 's va desfer.

Pochs están al corrent de tals *cosetas*
y menys dels qui las van executá,
la víctima de tan innobles tretas
n' es un *borni* qu' *escampa* molt la *má*.

Amich íntim de tanta *farandola*
que 'ns vé posant al coll forsut dogal,
suspira la *república espanyola*
per veure si ens *esquila* l' últim ral.

Mes noy, has fet ja tart; de tu y comparsa,
se 'n desconfía avuy, ben be del tot;
puig lo poble, tip ja de tantas farsas
aixafará molt prompte l' *aguilot*.

Llavors vindrán aquells que tan tu estimas;
vindrán los *carlínets* y et *mimarán*
y ademés, sens rodeitx ni pantomimes,
si dret no llauras, t' *estomacarán*.

Ja hu teníu tots entés; *federalassos;*
cerveu dret, puig que jo faig l' ull molt viu,
y de nostra caterva de *pallassos*,
l' *angelet*, me 'n esplica sempre un níu.

Prou per vuy; disposi senyor TITAS,
puig fielment cantaré, fins á morí;
encar que tinga formas molt petitas,
es molt forsut

L' AUCELL VILANOVÍ.

¿Quí es aquest fanfarrón?
¿potser ve de *morería?*
Es, sens dupte, aquell *moret*
autor de la autonomía.

CARTAS DE FORA

Seu d' Urgell, 13 de febrer de 1898.

Permetim, senyor MESTRE, que dirijeixhi cuatre paraulas als meus convehins.

¿Hasta quan, melodiós terceto, has de abusar de la paciencia d' aquest poble? ¿Hasta quán ha de durar la pudó pestilencial qu' has alsat? ¿Hasta quán has de abusar dels indefensos y desemparats?

Hora es de posarhi fí; hora es de publicar á só de trompeta lo qui ets, lo que buscas y lo que intentas.

¿Potser pensas que ab blasfemias com las proferidas per..... un subjecte en plé saló contra 'ls ministres de Cristo guanyarás la estimació del poble y las simpatías del districte?

Si 't pensas que *aquell* que tú ja sabs t' ha de guardar sempre la pell, t' equivocas.

¡Pobret! Al pas que portas, me sembla que algún día la pagarás cara.

Aquest poble que deuría ser una toya de flors está avuy fet una llástima, y mentida sembla que la gent decenta tinga que retirarse per la imposició brutal de algúns sabis de taberna y tións d' infern.

Al principi de ta vida, donares probas d' estimar tot lo mes sant y sagrat, pero al transcurs de llarchs anys, tos actes y tos procediments diuhen ben clar qu' ets un renegat.

Abandonat lo poble á tas mans pera que 'l salvessis, has fet lo contrari, has abusat d' ell y l' has portat á..... ja ho sabs ahont.

Pero, pots estar segur que 'l poble poch á poch s' ha despertat y ha vist clarament qui ets y lo que pretents.

Es inútil tot quan fassis; los teus procediments están avuy al alcans de tothom.

Continúa; continúa, sí, cotisant la influencia d' *un* que viu lluny de aquí.

Lo poble jura guerra al caciquisme y 'l poble triumfará, no ho duptis.

Tingas paciencia que aquell folleto tan esperat et cantará el *requiescat in pace*.

Que Deu s' apiadi de tú com ho desitja en

PERI-JAN.

***

Reus, 12 de janer de 1898.

CORRIDA 2.ª

Mon estimat MESTRE: En la present senmana vaig á donar una estocada á un *toro* de la ganadería de..... Castelar ab divisa vermella (republicana).

Dit *toro* es duenyo d' un taller de dobería y en la passada senmana despedí á un oficial perque no volgué ser socio del «Centro republicano histórico» (á) possibilista.

Aquest senyor deu figurarse que tot li es possible pero, sápiga que certs procediments poden causarli algún disgust puig que això sols es digne dels cafres. Si això ensenya la doctrina republicana ¡pobres espanyols si un día la senyora república gobernés, perque per lo vist, sería capassa de qualsevol barbaritat.

Si aquest senyor 's creu que lo ser duenyo d' un taller y de la propia persona, per no dir altre cosa, li son permesas tals brutalitats, també es permés á n' en Mazantini clavarli una que altre estocada.

Viva la llibertat..... de fer lo ximple!

Disposi de son afectíssim

MAZANTINI.

***

Castellar, 7 de febrer de 1898.

Estimat senyor MESTRE TITAS: Contan las crónicas que hi havía un poble de Catalunya que de uns quans anys en aquesta part disfrutava de una tranquilitat y sossego, com no pot compararse ab cap altre de la terra que no siga la de «Xauxa», degut tan solzament á un régimen municipal tan correcte que tots los vehins abaixavan lo cap y deyan *amén*, quant donavan alguna disposició los pares del poble.

En una ocasió, veyent que tenian un secretari fill de la població, que si be era honrat era també molt dropo, perque degut á la seva deixadés portava los assumptos del municipi molt atrassats per mes que devía ferse tota la feyna sol, vingué un día que, en virtut de un cambi d' ajuntament del que fou elegit President un célebre personatje vingut de llunyanas terras en qual pais tal volta lligavan los gossos ab llonganissas, resultá que fou cambiat dit secretari dropo, per un altre també forasté, de una inteligencia enveijable, de *raras* cualitats personals y tan laboriós, que tot deseguida va haverhi necessitat de ocupar un fill seu per ajudarlo y no bastant això, encara necessitavan del auxili del agutzil que de comú acort ab pare y fill los hi donava algunas espentas tot sovintet y fins varen ferlo servir en concepte de interino, una temporadeta que 'l primer estigué ausent en un poble vehí en companyía de alguns altres, ahont passavan molts ratos contant vidas de sants.

Desde aquell día y ab aquest cambi, las cosas varen mudar com una mitja; aquella pau, aquell ordre y aquella tranquilitat, desaparegueren de tal manera, que degut á no sé qué, aquell poble está avuy fet una desgracia.

Si be hi ha un ajuntament modelo y uns empleats del municipi que solament es cuidan de buscar la manera de que los vehins estiguen contents, han sortit d' ell una porció de fantasmas y bestiolas, que cada senmana están fent la guitza á l' un y á l' altre, semblan que s' empenyan en veurer cóm han de ferho per ridiculisar á tothom.

La gent de be, no entenen ahont van certas amenassas y moltas indirectas, estranyant que ningú cuidi de contestar á dits fantasmas y bestiolas, desfentloshi los débils arguments de que 's valen per mortificar tant temps há, á los pacífichs vehins de aquell poble, com si verdaderament fos tot veritat y temessen que podría costárloshi car lo contradirlos.

MUS-TELA.

***

Vilanova y Geltrú, 10 de febrer de 1898.

Molt aymat senyor MESTRE: No tan sols son los lliberals descarats, los qu' están rabiosos, al veurer la activa propaganda carlista que s' está fent en aquesta vila, ab l' aplauso de tota persona de be, sino que hasta hi ha qui, ab tot y volguent ser molt católich, se permet atacarnos ab gran descaro directa é indirectament.

M' esclamo aixís, perque hi ha motius, senyor TITAS; puig lo fet que are vaig á posar en coneixement de vosté, es un altre *hassanya*, que son *autor* podrá guardar y recordar sempre ab *orgull* pera exemple de sa dessendencia, (quant la tinga) junt ab las moltas *hassanyas* que, per aixafar als carlistas d' aquesta vila, porta ja perpetradas.

Es lo cas, que; haventse presentat en el local de un Círcol molt conegut per católich, en un dels passats diumenges y com ho tenía ja per costum; un pobre venedor de periódichs, católichs per cert tots los que portava y cap, per consegüent, dels condemnats é inmorals, (com també portava algún décim de la Lotería,) se li acostá un molt aixerit senyor *Secretari*, y el feu espulsar del local ab caixas destempladas, diguent que allí, no 's permetía vendrer periódichs carlistas.

Are 'm dirigesch á vosté, senyor *espulsador*; a-*rriba* y contesti.

¿De aquest modo cumpleix vosté las grans recomendacións que varen ferse en la última vetllada celebrada per aquest Círcol, referent á que, per un be de la religió se protejís als periódichs católichs? Vamos; ja 's compren que vosté, está completament dominat per la passió Alfonsina, y no pot obrí la boca que no desbarri. ¡Caratsus! Si á aquest pobre venedor li ha prohibit vosté la entrada en lo Círcol pel motiu d' espendrer «La Barretina» y «La Escoba», católich y satírich de *bona-mena* 'l primer; y el segón, madrilenyo d' eccelent y recomanable *Casta*, á lo menos, si se li presenta el pobre home que ven LO MESTRE TITAS, sens dupte que 'l penja.

¿No es vritat, senyor MESTRE, que hi han subjectes que millor servirían per porta 'l ronsal?

Fins un altre día, si á Deu plau, y disposi de son afectissim s. s. q. b. s. m.

Lo deixeble, PEPET DE LAS POMAS.

***

Tarrasa, 1 de febrer de 1898.

GEROGLIFICH 2.º

Al mon hi ha serras molt perillosas
que si un s' hi enfila cau de clatell,
y un cop á terra ningú t' aixeca;
¡l' amich mes manso 't lleva la pell!

Això á mi 'm passa ab los feixuchs *ferros*.....
vulgas no vulgas, haig de sirgá,
y al fí per premi..... disgustos, penas,
tot l' any beure aygua y poch bacallá.

Faig inventari de las riquesas
per darne compte lo dia nou;
pro veig que 'ls deutes cada any aumenten
y dins de caixa no hi ha ni un sou.

Dels dotze mesos que *galóns* porto
no puch pas dirne un sol mot de be;
entre exigencias y absolutisme
he vist hont cova la mala fe.

Quant van *unirme* la Rutlla y Plassa
alguns ens creyem arrivá al cel;
pro al sé als vuyt dias varem trobarnos
que rossegavam lluna de fel.

Fugida trista un company va ferne
y may lo *nunci* 'l volgué cridar
ans al contrari, lo qu' ell volía
era 'l seu *cárrech* desempenyá.

Això fou causa de mil disputas
y feu renaixer moltíssims *mals*
que tots los metjes y apotecaris
dupto que puguin jamay curals.

Vaig humillarme fins llepá á terra,
á fí y efecte de alcansá pau,
mes encara are lo corch rosega
y 'l martell pica á n' al mateix clau.

Sort que la junta va se nombrada
de *reyal* ordre pe 'l Cap majó,
que del contrari, prou saltaría
per las escalas ó pe 'l balcó.

. . . . . .

CALMA XICÓ.

XARADA

De *primeras* jo 'n tinch dos,
ma *segona* 'm dona vida
y es molta utilitat
total per la geografía.

AM PERET.

—

ENDEVINALLA

No hi ha palau gran ni xich
que jo no hi tingui posada
y si be que arreconada
en tots ells hi tinch abrich.

No 'm busquis may entre 'l rich,
que viurer ab ell no puch,
en cambi á n' el pobre ruch
li faig sempre companyía;
donchs, lector, ara rumía
y 'm veurás, si no ets poruch.

CLAUDI-NAL.

—

TARGETA

M. A.

ARNÚS.

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una ciutat catalana.

A. N. SOPIMPA.

—

ROMBO

.
. . .
. . . . .
. . . . . .
. . . . .
. . .
.

Sustituir los punts per lletras que donguin: 1.ª línea consonant.—2.ª un peix.—3.ª arbre.—4.ª nom de dona.—5.ª en las xaradas s' usa.—6.ª nom de dona.—7.ª vocal.

PEPITO DEL SUÉ.

—

GEROGLIFICH

:: + 1
1000 I :
1000000

CINTET PANTALEONI.

—

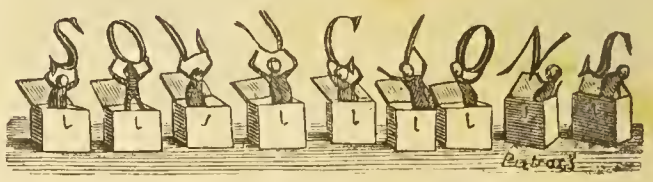

á lo insertat en lo passat número.

Xarada: Espanya.

Xaradas rápidas: 1.ª Carreté.—2.ª Pescadó.

Geroglífich: Sense carlins, seguirém mals camins.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA. 26 DE FEBRER DE 1898. NUM. 36

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

UN SENADOR..... YANKÉE

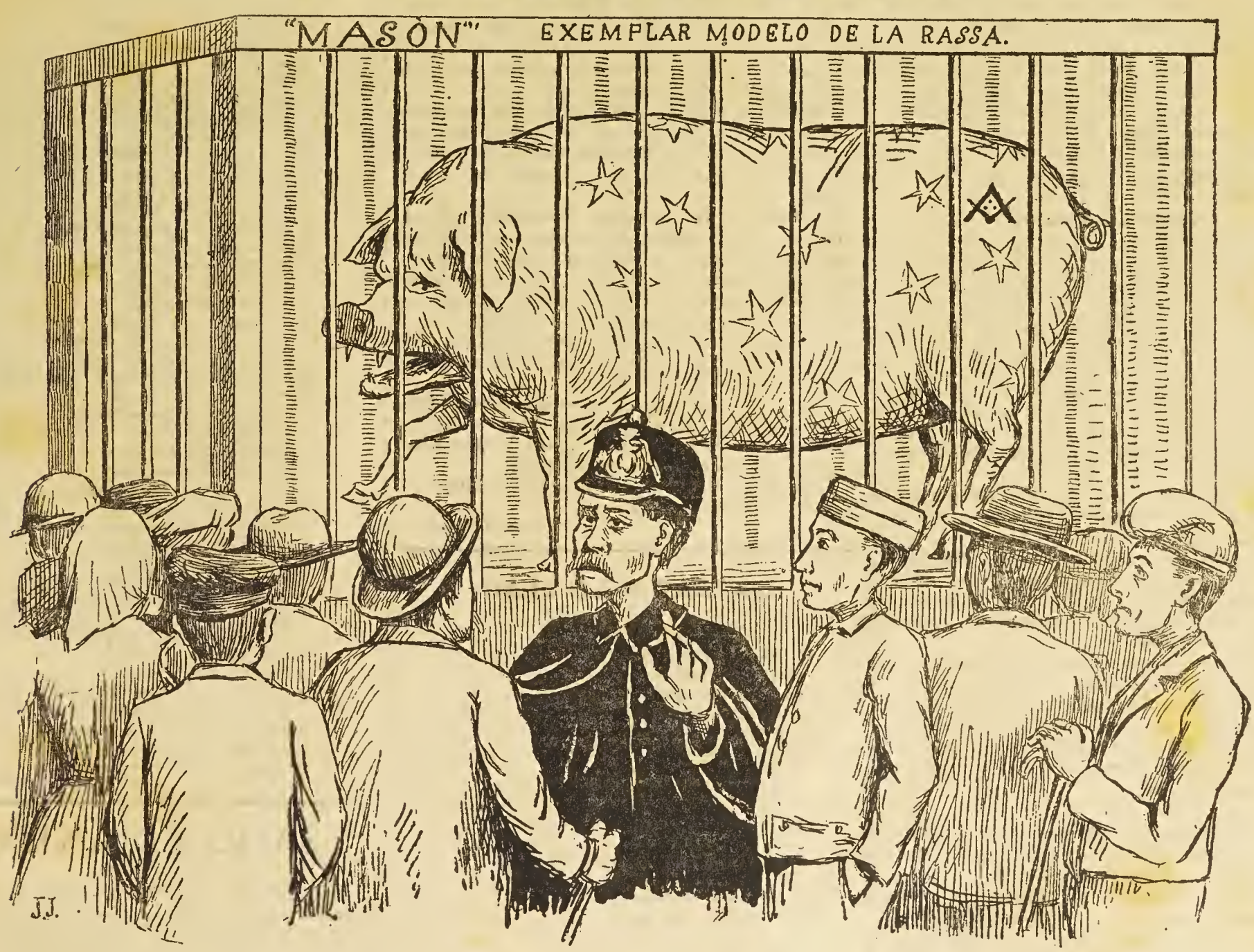

—Señores, no acostarse
que es terrible el animal,
pues trechina dientes grossos
y podría haceros mal.

Es muy feroz esta bestia
que llevaron de *New York*.
¡Es pitchor que una pantera
por más que aparezca un *porch*.....

LA FESTA DELS MÁRTIRS

Los carlistas de Barcelona celebrarán aquest any la festa dels mártirs ab la major solemnitat possible.

Lo Mestre Titas publicará ab tal motiu un magnífich número extraordinari de rigurós dol.

Ho fem present á nostres estimats lectors y corresponsals.

NOTAS BIBLIOGRÁFICAS

Politicos..... en cuadrilla

Aquest es el títol d' un llibre publicat á Madrit, qual autor, don Enrich Ortiz de Zárate, s' ha dignat obsequiarnos ab un exemplar, que molt li agrahim.

Lo tal llibret es una verdadera joya. No 's pot dir mes en tan pocas páginas ni es possible fer un estudi mes acabat del lliberalisme, sistema funest y satánich que ha omplert nostra patria de protestants, de jueus y de masóns. El senyor Ortiz de Zárate pot ben dir que l' estocada que clava ab son llibret al lliberalisme es de las que van á fondo, de las que s' ensorran fins al puny. Estudía las sevas perturbadoras doctrinas, los seus principis funestos, las sevas desconsoladoras consecuencias y aixó ho fa acopiant datos, fets, senyalant y posant en evideucia los efectes d' un sistema del qual deuría abominar tot bon espanyol que senti esbategar en sou cor lo san amor á la patria.

En la segona part del llibre fa una síntesis de lo que es el carlisme, estudiant la admirable organisació que ha donat á la nostra Comunió l' Excelentíssim senyor Marqués de Cerralbo, sempre ab un llenguatge castís y rublert de anécdotas curiosas que fa que 'l treball siga llegit ab interés creixent y ab verdader agrado.

Després de copiar la llista dels senadors, diputats y periódichs ab que conta la gran familia carlista, termina 'l llibre ab lo relato de la excursió del senyor Ortiz de Zárate á Venecia, esplicant sas impresióus rebudas en la *Meca* dels carlistas, y copía finalmeut, com epílech, l' Acta Política que escrigué, en el Loredán, l' Excelentíssim senyor Marqués de Cerralbo.

Políticos..... en cuadrilla, com he dit, es una joya que 's fa interessant; y digna de figurar en totas las llibrerías dels carlistas.

Lo roure centenari

Tal es lo títol d' un drama en tres actes y en vers catalá, original de don Joseph Abril Virgili.

Poquíssims son los autors que 's dedican á escriurer obras pera ser representadas en societats católicas. No ignorém las dificultats en que s' ha de topar al pretenir escriure un drama ó una comedia, prescindint de la mitat del género humá; de las donas.

En general, en aquesta classe d' obras hi falta *algo*; y no es estrany, douchs, que la major part d' ellas careixien d' interés y que las escenas y 'l desarrotllo resultin á vegadas sense 'l natural enllás que las encadena.

Per aixó 's fa mes necessari agusar l' ingeni y tractar ab mes carinyo l' argument, á fí de que l' obra no decaigui.

Aixís ho deu haver comprés lo senyor Abril, per quan, en l' obra que 'ns ocupa, ademés d' una versificació natural y pulcra, l' argument es interessaut, ben tramat lo desarrotllo y 'ls personatges 's mouhen exems de situacións forsadas.

Sobre tot l' avi Joseph y d' un modo especial lo protagonista, en Rafel, son dos personatges que cautivan y 's fan simpátichs desde 'l primer moment.

Podém dir que tot gira entorn d' una noya; la Montserrat, y apesar d' aixó uo hi surt cap dona.

Y la veritat es que 'l senyor Abril ha lograt que no hi fes cap falta.

També debém donar compte de algunas obras *fillas* del digue secretari de la junta carlista del districte de Reus, don Francisco de Paula Bertrán.

Si havém de ser justos, en la primera de sas obras, *Bolas y Alioli*, demostra, y no es estrany pera qui per primera vegada escriu pera la escena, un notable desconeixement de lo que son uuas taulas de teatro, si be que 'ls personantges están casi sempre en situació. En la *Venjansa d' apotecari*, comedia també eu un acte, l' autor ha fet ja molts progressos, els diálechs entre 'l *memorialista* y 'l *sabater* están plens de xispa, y l' *apotecari* es uu tipo de bondat ben redondejat del tot.

Opinan alguns que l' escriurer en prosa es molt mes fácil que en vers.

Nosaltres, en lo tocant á escriurer comedias y dramas, creyém lo contrari; que es molt mes fácil *escriurer be* en vers que en prosa.

Ahont ja 's presenta lo senyor Bertrán com á bon autor, es en la comedia *Qui de casa fuig* .... en la qual ja 's veu certa práctica en l' art de fer moure personatges y en la manera de *ferlos ser* ells mateixos durant lo desarrotllo de la obra.

Cregue'ns lo senyor Bertrán. Si no deixa 'l camí emprés, si continúa borronejant cuartillas, ben prompte podrém esperar d' ell obras de mes vol, que no careix de coneixements y aptitut per aixó y molt mes.

Said.

DEL "MAINE"

De poch han servit las exageradas protestas de condol que las autoritats peninsulars y cubanas han enviat al gobern dels Estats-Units per apartarlos el dupte de que la catástrofe desarrotllada en la bahía de l' Habana fou casual. De res tampoch los esforsos qu' han fet els soldats y paisaus per procurar tota classe de socorros y auxilis als ferits y náufrechs. Los *yanks* son tossuts y encare que veuhen y están convensuts de que es Deu qui 'ls castiga, no Espanya, volen aparentar altra cosa, y atribueixen l' explosió á una má criminal..... espanyola.

Nosaltres ja sabém per aixó, que, entre las bestias que poblan la terra, el tocino es el mes *burro* y el mes indomable y el mes baladrer.

En los Circos hi veureu lleóns, tigres, gossos, caballs, elefants, ossos, panteras, coloms, lloros, ratas y hasta pussas, pero no veureu que cap *clonv* haigi tingut paciencia per domesticar un *tocino*.

Mes ronquin tan com vulguin los *yanks*, nosaltres, que per una part podém sentir mes ó meuos conmiseració per las víctimas del "Maine", com á espanyols ens alegrém de que el acorassat nort-americá haigi *begut aigua*, puig que lo seu objecte en l' Habana no era altre que fomentar la insurrecció y qui sab si ausiliarla descaradament.

Nosaltres voldríam ¿á qué negarho? tots los barcos nort-americans esfonsats y tots als yanks fets una truyta, mes, no per uua desgracia inesperada com el "Maine" sino víctimas del foch y metralla de nostres canóns.

Si devant de las paraulotas del senador Mason (mal nom) y dels insults y de las calumnias y de las bravatas dels ximples de Vasigton lo nostre gobern no 's mostre digne de la Patria y de sa llegendaria historia, hora será de que 'ls carlistas, compactes com uu sol home, comensém per escombrar tot lo que á casa fa nosa, y demostrém als yanks que Espanya no es patrimoni de certas institucións ni de certs goberns cobarts é hipócritas.

Los bons espanyols, sápigaho en Mac-Kinley y tots los seus, apuntan en son llibre de memorias los insults y villanías inferits á la bandera espanyola pera venjarlos quan sigui hora, que no está lluny.

Y las tacas de la bandera espanyola á voltas no 's rentan ab aigua, sino ab sang.

P. Iruam Sabir.

LO CLAU Y LA CLAU

Tant del *clau* com de la *clau*
la relació massa extensa,
ni menjant cuas de pansa
de memoria 's pot apendre.
Pro, *vamos*, ne diré un tros
perque, si sabés lo Mestre
que avuy no n' he donat gens,
no 'm donés colps de paleta.
Las *claus* del regne dels Cels
te en lo seu poder Sant Pere,
y 'ls tres *claus* de la Passió
son estesos per la terra.
Las *claus* que duran més temps
son fetas de ferro verge
y las que no duran tant
las fan casas extrangeras.
Los mayans que las componen,
quant en las dents s' entretenen,
pels richs van á poch á poch;
pro pels pobres tan depressa
que ja 's coneix qui te vuyt
ó molt plé 'l porta-monedas,
puig las *claus* sempre retratan
la miseria ó la riquesa.
Hi ha *claus* primas y las dobles
á voltas son *claus inglesas*,
que sols per descargolar
roscas de pinyó serveixen.
Hi há las *puntas de París*,
claus que de petits ni 's veuhen
pro als claus groixuts ni 'ls treurían
totas las claus de Inglaterra.
Pels mobles, com sachs de nit,
los baguls y calaixeras,
si acás se compra un pany nou,
vénen *claus* fetas expresas.
De rellotjes de butxaca
encare avuy molts ne tenen
que com no son «Remontoires»
han de menester *claueta*.
Los fusters ab las *clavillas*
hermosos quadros arreglan,
perque 'ls adornos ab *claus*
moltas voltas, se malmetan.
Violins, guitarras, bandurrias,
lo contrabaix y altres eynas,
sense unas bonas *clavías*
no farían més que fressa.
Si no 's te un enformador
de vegadas no 's arrencan
los *claus* qu' en certs punts se posan
perque donguin consistencia.
Es exemple de 'l que dich
lo pobre gobern d' *aquella*,
qual ceptre 'l veig tan malmés,
qu' está ja tot plé d' esquerdas.
Si acás hi posan *cargols*
lo llansarán mes á perde,
y allavors no tindrá forma
ni de bastó ni de ceptre.
Hi ha uns *claus* que quan son plantats
surten un tros pel darrera,
y allavors convé reblarlos
per suavisá asperesas.
Verbi gracia, l' amistat
que l' oncle Sam nos professa
que 's hauría de *reblar*,
perque massa *punta* ensenya.
Per obrir *portas de Pau*,
hi ha unas *claus* molt excellentas;
pro la *clau* que te en Moret
per Cuba, es de mala especie.
Llegint l' antich Testament,
vejeu que una dona hebrea
matá á un general contrari,
clavantli un *clau* á l' orella.
La espanyola Tradició
(que també es dona valenta)
també tindrá *claus de ganxo*
pels tocins de tota mena.
¿Qué dirán de Filipinas,
hont *la flamiguera estrella*
s' ha procurat molts *claus d' or*
per continuar la guerra?
Ab aquets *claus* (poca cosa)
sis vapors are s' arreglan
y ja veurém dintre poch
si 'n promourán de xareca.
Que 'l *clau surt per la cabota*
massa ho hem tingut de veure;
pro als flamants *primpceps de Hong-Kong*
ja 'ls va de millor manera.
Diuhen que *ha perdut la clau*
aquell que te diarrea,
y 'ls gobernants que tenim
hasta han perdut la xaveta.
Tots sabeu que 'ls pianistas
fan servir per la ma dreta
clau de sol, y acompanyant
clau de fá per la ma esquerra.
Pro 'ls artistas, directors
del concert de més pessetas,
ni saben lo que son *claus*,
ni menos trovan las teclas.
La *clau* á la nit s' emportan
los que van á fé 'l tronera;
pro sols *las del pressupost*
son las que aquets tals coneixen.
Si *un clau treu á un altre clau*,
principalment si un s' hi empenya,
al *austriach* lo treurá
un que vindrá de Venecia.

Carlos Riubrogent.

¿AHONT ANÉM?

Las circunstancias per que atravessa la nostra desventurada patria, aquesta Espanya que temps eurera va ser la nació mes poderosa y admirada del mon, es avuy despreciada, escarnida é insultada, de la manera mes vil é inícua que pot esperarse d' un Estat abatut é inútil com si no tingués ni un sol home que servís per res.

¿Será per ventura que per las nostras venas no circula aquella sang heredada de uus pares de quals prohesas de tota mena n' está la historia plena?

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

¿Será que verdaderament havém degenerat al extrém de ser indiferents hasta per la mare Patria?

¿Tal vegada nos haurém tornat cosmopolitas y tant se 'ns endonará ser espanyols com chinos?

Parlant en general, cap de aquestas causas es motiu de la nostra situació; puig no dupto que la nostra sang es verdaderament de aquella que 'ns varen inocular los nostres pares, que no havém degenerat en indiferents y que cap de nosaltres voldría ser chino; com me proposo probar, encara que 'm considero ab molt poca inteligencia per ferho de la mauera que sabría un altre.

Crech que ningú podrá negarme que 'l nostre exércit, tan á Cuba com á Filipinas, s' ha portat y 's porta donant probas de heroísme y valor com sols ell sap ferho, desafiant las impertinencias del clima, sufrint com cap altre las pesadas é insoportables marxas y contra marxas, ab lo fusell al coll, carregat de municións de guerra y de boca (si be que aquestas últimas no 'ls pesan gaire) traspassant barranchs y saltant precipicis, enfontsantse tots los días ab aigua, si no fins á mitx cos, al menos hasta als junolls, dormint á la intemperie, cansats, extenuats, faltantlos moltas vegadas hasta l' aliment y no obstant devant de tans sufriments..... ¡qui s' atansa, no allá ahont hi ha una companyía, si no á la vista d' ella? no es pas lo seu condol que l' enemich fugi; lo que volen es que 'ls fassan cara y pugan batrers: y si alguna vegada los cobarts insurrectes no tenen fugida féntsels precís la lluyta, es de admirar l' *arrojo* de aquells anémichs soldats que puja de punt y ratlla si la corneta toca á la bayoneta ó á la barreija com vulgarment se diu. ¡Oh! alashoras no hi ha qui l' aturi, caigui qui caigui, embesteix al contrari sense darse compte de sí durant la lluyta hagué de passar per sobre de cossos acribillats d'els seus propis germans.

Com no crech pas que hi haigi qui puga contradirme en veritat lo que acabo de dir, entench que bastan tan pocas paraulas per quedar demostrat que la nostra virilitat está en perfecte consonancia ab aquella que tingueren los nostres pares; y tant es aixís, que estich ab la plena convicció de que si ara tinguessem generals y gobernants menos transigents ab qui s' ens rifa y explota ó be passen de la valla que varen tenirlos nostres dignes antepassats, lo nostre exércit, la nostra marina y los voluntaris que 's farían en cas necessari, foren capassos y de sobras, de posar nostre sempre arrogant bandera encare que fos, al cim de la estatua de la Llibertat de Nova-York.

Pero com aquesta circunstancia es precisament la que avuy nos fa mes falta, resulta que los que no desconeixen lo que val lo nostre sufert y agarrit exércit en mitx de tantas desventuras, no comprenen ahont aném ni lo que será de nosaltres, si Deu no 'ns envía prompte un home que se identifiqui ab aquest poble que pugna temps ha per fer prevaleixer los seus drets tan vil y vergonyosament trepitjats per quins solsament de plantarloshi cara, fugiríau com han fet sempre, los mateixos insurrectes de Filipinas y de Cuba.

RUBEGUT.

ESTORNUTS

L' escena, una barbería;
fecha, cualsevol dissapte;
l' assumto, cau de vellesa;
consecuencias, un colp d' ayre.

—

—Chem..., é chem.—Válgali Deu.
—Que Deu lo mati.—Mil gracias.
—Reíra de bet, quin vent,
quin ayre mes fret que passa.
¿Que no 's pot tancar la porta?
que ab aquesta corrent d' ayre
tots plegats nos glassarém
cullint una *culipandria*.
—Sí senyors; si vostes volen,
tindrém la porta tancada;
mes, aquí, no 's podrá viurer,
los ho adverteixo desde ara.
—¡Aixó sí que 's prou estrany.
¿Qué 'ns fareu perfums de palla?
¿Qué potser segueix la *moda*
del sistema Kneip, que passan
tot lo día passeijant
ab calsotets y sandalias
y las portas ben obertas
y no gastan may parayguas? —
—¿Que potser vos proposeu
darvos feyna per *sangrarnos?*
—¿Qué voleu que fugi l' fum
d' haver *rostit arengadas?*
En fí, tantas se 'n digueren,
que la porta fou tancada,
y tothom quedá content,
satisfet, y esperant tanda.

—

Al cap de cuatre minuts
de ser la porta ajustada
nos miravam estranyats
y 'ns diguerem uns als altres:
—¿No sentiu quina farúm?
—¿Quina fortor de vinagre?
—Quina peste.—Jo diría
que aixó es del fum del tabaco.
—Aixó no 's pot resistir;
sembla á casa d' un pellayre,
jo creuré, segurament
que aixo bé de la cloaca.
—Aixó es que s' han deixat
la comuna destapada.
—Senyors, no hu trobin estrany,
ja 'ls ho *som* advertit antes.
Aixó que *senten* vostés,
ho notém tots los *dissaptes*;
y debem obrir las portas,
ó caurían tots en *basca*:
—¿Y no saben lo motiu?
—No senyor; es cosa estranya;
tots notém los seus efectes
mes no 's pot trobar la causa,
y cada un dels concurrents
sent distinta la *fragancia*.
—Jo hu diría al *menescal*.
—Donchs jo al *alcalde de barri*.
Tots donavan son parer,
mes jo mirava y callava.
Jo sentía una fortor
de *pel* de porch á las *brases*
cuant de sopte 'm tapo l' nas;
ja havía trobat la causa....
Al demunt de una cadira,
veig *La Campana de Gracia*,
El Diluvio de inmundicias,
La Esquella de la Torratxa....
¡Válgans Deu! ¡quins paperots!
¡Cuánta bruticial ¡quin fástich!
—Porteu promte serraduras;
—porteu l' escombra y la pala
—no volgau aqui tenir
—tanta *letrina* apilada.
—Agafeuho ab un cabas;
—colgauho dintre l' estable;
—llensauho lluny: al *canyet*
—que es cementiri dels ases.

—

Realment: llensat *alló*
y la casa *ventilada*,
may mes s' ha sentit *fortor*
ni *rondelas*.... ni *fragancias*.
Si voleu ser afeytats
sens temor d' *encostiparvos*,
anau á la barbería
que no tingan *aquells trastos:*
ó si hi son, vos expossau
á un atach d' asma, una basca,
ó á fé un rengla d' estornuts
ventilantvos, y un colp d' ayre.

FLÓSTICH.

UN DEIXEBLE MES

¡Ninch!!!

(Verge Santa quin timbre mes hermós tenen en aquest colegi. Ja 's coneix que se la passan be, perque, lo qu' es aquí á Barcelona no n' havía pogut trobar cap de tan bon aspecte. Vejám si de dins será lo que m' han dit..... Me sembla que s' acosta algú.)

—Deu la guardi, senyora. ¿Qué se li ofereix?

—¿S' está aquí un pedagogo Director de la escola modelo, anomenat MESTRE TITAS?

—Sí, senyora. Si s' espera un moment, dintre dos minuts estará á la seva presencia. Tingui la bondat de sentarse.

(¡Quin minyó tan escotulit que hi ha per porter; aquest deu ser el Pepet de las Pomas.

—Perdoni, senyora, si he tardat un ratet á surtir, puig un hom no sempre es duenyo..... en una paraula, fa un quant temps que 'm portaren, perque 'ls admetés á conferencia, uns quants baylets que 'm fan venrer la padrina..... sempre volen barellarse. Ja vindrá 'l día,—los dich jo —de trobarse entre 'ls lliberals y vendre'ls las peras á cuarto; no tot.....

—Dispensi que l' interrumpi, senyor Director, pero, parlant de peras, me ve per la pinta dirli que 'l meu fill, al estudi que fins ara havía anat, li deyan el *Pepet de las Peras* y per ell he vingut avuy, atalayada com vaig per trobar un col-legi segons las exigencias dels meus católichs sentiments.....

—Pero, ¿aquest col-legi lo busca per vosté ó pel noy?

—Ja veurá; propiament he fet los passos que m' han conduhit aquí per veurer ab los meus propis ulls si era veritat lo que 'l meu noy me contava d' un día que ell vingué aquí acompanyat d' un xicot de la nostra escala. Me deya que aquest es un establiment montat *á la antiga segons los darrers adelantos* y perque no trobés un antagonisme en aquesta definició, anyadía que s' hi ensenya de tot menos lo que prohibeixen los manaments de Deu y de la Iglesia, de manera que si ell no deya mentida, mentres vosté no descuida la Doctrina Cristiana, procura practicar als deixebles en las arts bellas y literatura de tots colors, menos del vert, etc, etc.

—Sí, senyora: aixó y molt mes apendrán, ajudant Deu, los meus alumnos si no son de aquells que la seva mare no vol que se 'ls castigui quant ue fan alguna de crespa.

—Lo qu' es per aixó si que, no quedi, senyor Director: si convé alguna nata ja li pot apretar y encare li donaré las gracias. Aixó sí, preferiré que no se li donguin colps de puntero al cap, sino en aquella part que, com se sol dir, ja brota.

—Perdi cuidado que 's fará tal com diu. Pot anarsen descansada y á la tarde ja pot acompanyar al noy que per ell no faré meuos que pels altres que s' aprofitan qu' es un contento. No crech del cas ferli aquí un elogi de las asignaturas que s' ensenyan, puig lo temps li dirá. A mes, tinch pensat introduhir grans reformas puig ab voluntat y sacrifici tot se logra.

—Y, ¿quánt es la mensualitat assignada?

—Casi res; la cosa mes insignificant, puig considero un deber treballar y contribuhir á que la veritat sigui coneguda. Per aixó demano solsament cinch céntims per cada día que hi ha estudi, ó sigui, lo suficient pera pagar gastos materials; y si res hi sobra, hi ha conferencia extraordinaria.

—Ab aquestas condicións, donchs, no tingui por que á la tarde fassi falta el meu angelet. Aquest dematí mateix ja li faré portar per la minyona la cartera que li vau donar á l' altre estudi.

—Ha pres possesió de casa seva.

—Mil gracias, y passiho be.

TERESA VIROLLA.

ALS SOMATENTS

LEMA:
¡Morir per la Patria, que hermós es morir!

Defensors de nostra terra,
prepareuvos per la guerra
que ben prompte havém de fer,
tingeune l' eyna arreglada
y al brandar la batallada,
¡au companys, tots al carrer.

—

Fins are vostre trabuch
desde que serví en lo Bruch
en un racó hem oblidat;
agafeulo altre vegada,
que ja l' hora es arribada
per portarlo en lo combat.

—

La sanch dels que sucumbiren,
braus catalans, que moriren
cumplint un deber sagrat;
¿no us diu que l' hora s' atansa
y que ab lo crit de ¡venjansa!
recobrém la llibertat?

—

¿Donchs per qué si ho volen élls
igual que mansos anyells
sofrint tal esclavitut?
¿Per que estánt en vostres mans
lo lliurarnos dels tirans,
consentíu tanta *quietut?*

—

No estigue més ensopits,
ab amor, fé y ab los crits
de «¡Visca la Moreneta»!
llensemnos tots al combat,
qui 'l trabuch tinga espatllat,
que s' emporti l' escopeta.

—

Tothom á ocupar la plana,
al primer toch de campana
y al primer só del clarí;
¡al combat, donchs, somatents!
la rahó 'ns fará valents;
á vencer tots, ó ¡á morir!

S. BORDAS.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Com ja anunciavam la passada senmana, la nit del día 19 tingué lloch la segona de las funcións que celebrá en l' Olimpo la societat "La Diadema".

Era la tal funció dedicada á la Junta Directiva del Círcol Carlista, no sent estrany que hi assistís bastanta concurrencia apesar del mal día, ó de la mala nit que feya.

Las obras posadas en escena foren: "Los Assistentes" "Perecito" y "Los Carboneros" y en las que 's distingiren las senyoretas Circuns y Vives, y 'ls senyors Juez, Cortadellas, Senesteva, Bartolomé y Vila, com també foren aplaudidas las senyoretas Pamias y Bueso, per lo be que executaren varias pessas al piano.

Durant la Cuaresma, quedan suspesas las funcións.

Los *yanks* son terribles.

Mr. Mason, desde 'l Senat, s' ha desfet en improperis contra 'ls espanyols, arrivant la seva barra en afirmar que no s' atreviría á sentarse al costat de cap d' ells sens portar un punyal ben afilat.

¡Pobret, que m' en fa de llástima!

Porteulo á Sant Boy..... ó á la cort á jaurer.

Durant los passats días de Carnaval, un jove va tenir l' humorada de disfressarse de *yanke* y va rebrer una pallissa de *padre* y *señor mío*.

Que hi torni.

Lo disfressarse de *bestia*, no fa, noy, no fa.

No tenim noticia de que l' ajuntament haigi socorregut als soldats malalts recientment desembarcats en nostre port.

En cambi ha regalat 10.000 pessetas per premiar ximplerías del Carnaval.

Apaga y..... vámonos.

Los espanyols vivím en un constant tira y afluixa.

Ahir tot eran noticias alarmants; avuy tot son optimismes; demá altre vegada correrán malts vents; demá passat de nou gosarém de sossegada vida.

Y en quan á demá passat ho crech molt be.

Es fí de mes, y 'ls ministres cobrarán, y 'ls que ho han estat també; y 'ls empleats ganduls lo mateix y..... hasta cobrara 'l primer *ninot* de la nació.

Els que no cobrarán serán els pobres soldats de Cuba que de segú que tenen trenyinas á la boca

---

Rigurosament histórích.

Dos homes conversan, per lo que sembla, amigablement, quan un dels dos, trencant la conversa, diu al altre al veurer passar pel carrer á tres sacerdots.

—¡Vetaqui! Tants caps tants barrets; cap dels tres pensa igualment en política, aixó es; l' un, pensa ab el cap, l' altre ab el ventre y l' altre ab els peus.

—Be, esplícat,—li diu l' altre;—si vols que t' entengui.

—Sencillament; vull dir que l' un es carlista; l' altre alfonsí y l' altre, com á raresa, es integrista.

—Entesos, noy, entesos.

Concorregudíssim se veijé el local de la Societat Católica Centre Moral Instructíu de Gracia, ab motíu de la vetllada celebrada lo passat dimars: sent dignes de lloa 'ls esforsos dels organisadors puig deixaren satisfeta la nombrosa concurrencia.

Se posaren en escena, la parodia lírica italiana *Il Ferochi Romani*, y se estrená la comedia en dos actes de crítica local *Los Aschantis*, original de don Joseph Abril Virgili. Aquesta obreta fou executada ab trajos y aparatos molt apropiats y al final, fou coronat l' autor ab una salva de aplausos que l' obligaren á sortir á la escena per complaurer als concorrents.—J. S. M.

RECEPTA

Primeras lletres apresas
en laica escola, set anys;
en comptes de Parenostres,
de Marsellesa alguns cants.

D' odi als capellans y frares
cada día mitj quintá,
y de blasfemias granadas
cinch cents grams per cada cuart.

Extracte de las novelas
d' autors, sobre tot farsants,
com Hugo, 'ls Dumas, y Zola,
tant com ne capiga al cap.

Pendrer repartit en dossis
tot aixó per separat
¿no es bastant perque s' arrivi
á ser un gran animal?

JOANET GRIPS.

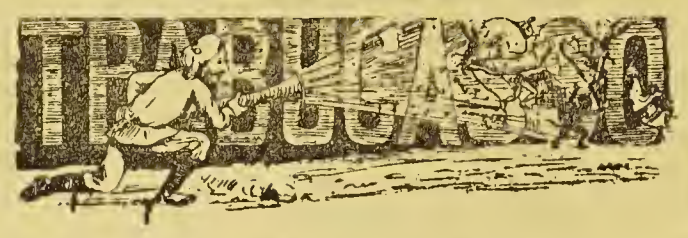

Donya *Virtudes*, cinch mil duros diaris;
cambiá deu cops al día de vestit,
fartaneras y techs extraordinaris,
vint ó trenta diamants á cada dit.....
Y al exércit deu mesos se li dehuen,
y moren molts soldats de gana y set;
y als que tornan aquí, els pobles els vehuen
mitj morts d' anemia y mitj pelats de fret!
Rahó te don Gaspar:
Aquí l' un mor de fam, l' altre de fart.

VALCARLOS.

RELIGIOSA

Sant Nestor, bisbe y mártir

L' amorosa mare la Iglesia presenta á nostra consideració gran número d' exemples en demostració de lo que es la seva esencia, ó sía la Veritat.

Un dels tals es San Nestor que residía en lo sigle III, en Pergen y en qual época era emperador de Roma Decio, célebre pels seus cruels y sanguinaris edictes contra 'ls cristiáns.

Per efecte de las moltas persecucións de que era objecte 'l cristianisme, tenían los cristiáns, pera celebrar sas devocións, necessitat forsosa de ferho en llochs amagats y evitar aixís delacións tan agradables als poders moderadors de aquella época y també de la actual.

Determinats los representants del tirá Decio á cumplimentar los edictes, comensaren per el principal, ó sía, lo Bisbe Nestor.

Irenarco y Poliam en quals personatges requeya la aludida representació, tentajaren al Sant Bisbe pera que apostatés, á quals pretencións va negarse valerosament lo Prelat, apostrofantlos de passada per adorar á falsas divinitats, y acabá fent una professió de fe, exclamant: Benehiré al Senyor en tot temps y en alabansa seva obriré sempre ma boca. Y preguntat per Poliam, president del tribunal que 'l jutjava, si volía seguirlos á ells ó á Cristo, respongué: "Ab Cristo, mon Deu, he estat sempre, estich y estaré."

Indignat lo tribunal ab tal contesta, lo sentenciá á morir en creu al igual que 'l Fill del Home.

Desde 'l lloch del suplici dirigí la paraula al poble, recomenantlos que procuressin seguir lo camí de la eterna salvació, entregant son esperit á Deu lo día 26 de febrer del any 254.

¡Quína ensenyansa mes gran ens ofereix lo gloriós mártir San Nestor!

¡Quánta influencia exerciren sobre 'ls remats los exemples dels Pastors!

Y ¡quán mal no han de ocasionarlos si 'ls hi ensenyan d' embrollar la veritat, que sols es una, pera agradar als Césars.

POLÍTICA

Avuy fa 24 anys que'l general lliberal Loma, acosat per las forsas lleals lográ, á costa de moltas baixas, posarse á salvo en Sant Sebastiá, venint de donar ordres, de part de son Ministre de la Guerra, als valents defensors de Tolosa pera que abandonessin la plassa.

Molt poch poden fiarse 'ls lliberals dels seus confrares, puig la experiencia ensenya als que de bona fe segueixen sos principis cegats per la passió, las moltas vegadas que 'ls abandonaren als etzars de la guerra los amos del *cotarro*, á qual lloch sols arrivan los mes pillos valentse de la astussia.

Aquests careixen de convicciónes y no escoltan altres rahóns que la de alló que dona mes profit per la seva butxaca.

CARTAS DE FORA

Santa Oliva, 13 de febrer de 1898.

Aymat senyor TITAS: Aludit per mon condeixeble Xarrapeta pera que tregui 'ls drapets al sol á n' aquell home de la vara ab borlas y á n' aquell altre que va mes tiessu que un fus, no sé com comensar perque son moltas las barrabassadas que han fet.

Comensém per la de l' aigua.

En aquest poble cada día 's vent en subasta l' aigua pera regar hortalissas qual producte 's destina á cubrir atencións municipals. Donchs, aquest fulano de la vara, junt ab la *camarilla*, varen regar tot l' istiu passat sens treures un céntim de la butxaca, y lo pitjor es que impedían regar als que pagan lo just; com si 'l senyor *Borlas* fos amo de vidas é hisendas.

No es estrany que estigui tan gras, perque, com que tetan *vert* á l' horta, ha pogut rosegar de valent.

¿Qué 't sembla, Xarrapeta? ¿He dit be lallissó? A veure com te portas tú

Passiho be, senyor MESTRE.

XIRIBECH.

***

Vich, 14 de febrer de 1898.

Senyor MESTRE: Lo día 12 del present, va ferse una solemne crida *reyal* anunciant el *lunch* que donavan los republicans en la fonda de Colón, mediant la paga de 2 pessetas. Suposo que entre 'ls tals comensals, gent que tenen molt talent á l' hora de posar las barras á taula, no hi faltaría un de molt xato y que, quant la guerra bullía, era un dels que portavan la porra mes grossa.

Havém tingut lo disgust de veurer en las parets de casa la Ciutat lo cartell de las festas de Carnestoltas de Barcelona, en el qual hi havía una figura que feya clucar los ulls. ¡Que hi farém! En cambi en las portas de moltas iglesias s' anuncian triduos pera desagraviar á Deu dels molts ultratjes que reb en los días del Deu Bacó.

Sembla que, si per res mes no, pera conservar lo bon nom de la noble Ausona, no hauría de permetrer l' Ajuntament que s' anunciessin festas poch mes ó menos que indecents y que propagan los desvaris humans en las ante-vigilias de la Cuaresma.

Si jo pugués arribar á la esquena dels que permeten aquesta propaganda en nostra católica nació, ja li asseguro senyor MESTRE, que 'ls posaría la columna vertebral ben flexible.

Mani á son afectíssim

PALLUCH-MANASSAS.

***

Girona, 15 de febrer de 1898.

Apreciat MESTRE: Li faig á saber que ab lo benáplacit del senyor Rector y catedráticks, s' ha fundat en nostre Seminari una academia literaria iniciada per el senyor Vilá, aplicat alumno de Teología y que te feta la carrera d' abogat. Dita academia tindrá per objecte donar vetlladas com també fundar una biblioteca á fí de que 'ls estudiants que 's dedican á la poesía, literatura, filosofía y altres rams del saber humá puguin dedicarse al estudi ab mes facilitats.

¿No diuhen alguns que 'ls estudiants del Seminari son una colla de burros y estúpits?

Donchs, á demostrar als enemichs que valém, podém y volém saber mes qu' ells.

Mil aplausos á tots los socis de la esmentada academia y d' un modo especial suplico als poetas que no desmahin en seguir avant en la mes bella de las bellas arts.

Son humilt servidor

XIULET.

SOLUCIÓNS á lo insertat en lo passat número.

Xarada: Mapa.
Endevinalla: La lletra U.
Targeta: Manresa.
Rombo:

P
B A P
R O U R A
P A U L I N A
P R I M A
A N A
A

Geroglífich: Com mes humilt un es, milló.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 5 DE MARS DE 1898. NUM. 37

LO MESTRE TITAS

SENMANARÍ HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª -◆- La correspondencia al Administrador

MANYAS Y FLAQUESAS... DEL "BRUSI"

Aquí teniu, senyors, al home mes net de clatell qu'hi ha á Barcelona..... ¿Ja l'heu vist? Donchs fugiune com del dimoni.....

LA FESTA DELS MARTIRS

Lo próxim número de Lo Mestre Titas perteneixent al dissapte día 12, sortirá 'l día 10 á fí de honrar als mártirs de la Causa Tradicionalista, als qui será dedicat lo dit número extraordinari.

Constará de 8 páginas, dos magníficas láminas y profusió de grabats. El text será dels escriptors: Carlos Riubrogent, Lo Mestre Vell, Flóstich, Said, Lo Mestre Jove, Abel, Voltreganés, Valcarlos, Camilo, Pepet de las Pomas, Teresa Virolla, Pepet de las Peras, L' Aucell Vilancví, A. Niubó, Un Soldat de Cristo y altres.

Á TOFOLET

¿Qué li sembla el Brusi? ¿Es bon periódich?

Tofolet.

Lo diari el Brusi, es el mes antich de quants se publican en nostra patria, puig fou fundat precisament durant los mateixos días en que 'ls enciclopedistas francesos, fautors de la colossal revolució del seu país, pretenían regenerar á la humanitat á costa de rius de sanch y desterrant á Jesucrist per suplirlo per la bacona divinitat la Rahó. L' historial del árbre secular de la prempsa, lo revell Brusi, ens fa creurer de que sos fundadors participavan de las mateixas teorías, y encar que de portas eufora, escoltavan las explicacions dels mestres d' aquella escola.

Vingueren los francesos á despertarnos del son aletargat dels patricis, propinantlos such reconcentrat de malura, á robarloshi després lo que possehiau, y per últim tocantloshi la esquena que fou quant se despertaren de debó y en serio y s'hi tornaren á cops d' estaca.

En aquells moments críticks per la patria y sos habitants, l' arbre secular continuava donant agláus dolsos per tenir conteuts als gabatxos, y sobre tot, á Pep Botella.

Consecuencia política

Retorná Fernán VII y ocupá 'l trono dels seus majors, y 'l periódich aludit sigué acérrim defensor de dit monarca. Vingué l' any 22 en que 'ls coustitucionals lograren la seva, y l'any que durá, en Catalunya solsament assessiuaren sisceuts trentacuatre sacerdots, y 'l Brusi va aplaudir als constitucionals, no tenint una sola paraula de conmiseració pera las víctimas.

Caygué la constitució y 'l diari va tornarse rabiós realista.

Morí Fernán y era de dret que la corona passés á cenyir lo cap del príncep don Carlos, mes, per medi del engany y en felonía, 's trobá Cristina ab lo poder de fet pera sa filla Isabel y 'l diari 's declará defensor del poder de fet.

La chusma envenenada surtida dels clubs masónichs y carbonaris, mirada ab bons ulls per las autoritats, cremaren y assessinaren en l' any 35 als frares, y tan piadós católich, tement que no fessin lo mateix ab ell va callarse com un mort.

Fins als chispassos de la revolució de septembre sigué gran isabelista, després revolucionari perque la revolució havía ja pujat al Capitoli, després se declará partidari del excomunicat Montpensier, l'assessí legal del infant don Enrich; y havent los pares de la patria donat la breva á don Amadeo, sigué amadeísta; després, tothom ho sap, l' héroe de Sagunto surtí ab lo que volía (precisament sigué lo que desitjava el Brusi) pero ¡ay infelís Trampas, si no t' hagués surtit bé; que lo Diari prou t' hauría deixat correr sol!

Ja pots veurer que al menos si sembla'l Brusi poch católich, enseuya una hermosa y brillant fulla de conseqüencia.

Son catolicisme

Lo católich Brusi no troba be lo protestar contra los que en días de carnaval se mofan de nostra Santa Religió y de sos misteris sagrats; periódich católich que ha anunciat lo cancán; que per haver cridat un sacerdot desde la trona, visca la Religió católica lo califica "un excés del clero que no pot justificarse" que afirma que 'l contestar als impíos, no dona cap resultat pera la Iglesia; que en los moments en que los sicaris de la Comune acribillavan al arquebisbe en París, omplía sas columnas de partes calumniosos y falsos pels sacerdots de nostra patria; que 's burla de la excomunió y de la infabilitat del Papa; que s'ha atrevit á estrafer un breu del gran Pío IX contra 'ls doctrinaris, arreglantlo á mida del seu gust per amagar la part que li tocava; que desfigurá un parte de Roma, que deya que 'l Sant Pare abogava per la llibertat de la Iglesia, suprimint lo de la Iglesia, y afirma que el defensar la religió causava un verdader escándol als Bisbes, y en fí, lo periódich que en to de burla digué que no podía dir si era católich perque no havía rebut los sagraments del Baptisme ni de la Confirmació.

En cambi si 'l catolicisme del Brusi dona lloch á duptes, los ofereix també la caritat y l' amor al próxim.

Amor al próxim

Quant al crit de viva la llibertat de cults l' Estat s' incautava dels bens de las monjas, lo sagrat del dot, y eran tiradas al carrer las de Santa Clara, Mínimas, Capuchinas, San Pere de las Puellas, Calzadas y San Joan de Jerusalém; quant era fusellat lo valerós Balanzátegui; los sacerdots en massa eran tancats en fondos calabossos; las presóns rublertas de carlins, y l' assessí Casalis inmolá als indefensos de Montalegre; quant portaren pres á Madrit al senyor Bisbe de Osma, y quant lo poble era ametrallat en los carrers de Barcelona lo día de carnestoltas del any 72, alashoras lo caritatiu *Diari de Barcelona* desahogava lo seu amor fent el mort, no tenint una paraula de compassió per las víctimas, ni una de protesta per los cobarts é infames assessíus.

Lo *Diari de Barcelona* juntá las duas condicións de católich y de caritatiu, quant se procedía á la venta dels bens del clero, clamant (llavoras sí que ho feya fort) perque 's prenguessin severas midas á fí de treurer á la chusma (poble) de las subastas, perque del contrari no podrían acostarshi la gent *de cent* (de las pelas volía dir).

Recordat sempre de las següents preguntas y respostas: ¿Quí ha assessinat als frares? Los lliberals. ¿Quí ha desterrat, afusellat y assessinat Bisbes? Los lliberals. ¿Quí ha robat á la Iglesia y ha tirat las monjas al carrer? Los lliberals. ¿Quí ha insultat, escarnit y robat al Papa? Los lliberals.

¡Bueno!—dirás;—pero el Brusi no es lliberal á secas sino católich-lliberal. A lo que solsament et contestaría, recordant lo següent: "Al rebrer una peregrinació francesa lo Papa Pío IX de grata memoria, exclamá: No son los miserables que matan (referintse als de la Comune de París) los que 'm donan que temer sino lo lliberalisme católich. Fills meus vos recomano que retxasseu aquestas doctrinas que matan.

Y per fí, tractant del Brusi, deya l' avi Titas: "No vos en fieu pas, per mes que, hipócrita, vinga de tan en tan ab articles pera encerarvos, puig en ell sempre veureu detrás de la Creu de la Religió Católica, lo diable del lliberalisme, detrás de la creu del be públich, lo diable del profit de la seva butxaca.

Per avuy prou, puig ja tens una petita noció de lo que es el Brusi; la sentencia pots ferla tu y l' informe, 'l qui es autor d' aquestas misivas.

Fins al següent, ton affm.

Lo Mestre Vell.

VIA FÉRREA DESDE VENECIA Á MADRIT

Treball inédit cantable ab la tonada dels goigs de Sant Segimon, patró d' en Moret.

Com l' ou cubat pel Gobern
no sabém si empollará,
si es gargot, feulo trencá
al crit de: *Carlos al tren.*

—

Lo autonómich *embalatge*
que Sagimón embarcá
feulo á la Antilla arrivá,
sens que sufreixi en la platja
ni una avería ni ultratje
per saber si es bo ó dolent.
Aydaunos al tren pujar
al crit de: *Carlos al tren.*

—

Feu també que si mudém
de polítichs del turró
en *transbort* d' un mal *vagó*
lo *equipatje* no perdém,
puig si mal lo *facturém*
lo gobern lo pot multar
y hasta al Titas secuestrar
pe 'l crit de: *Carlos al tren.*

—

En nostre *tren* de Sió
donaunos bon *maquinista*
fent, jamay perdém de vista
la *casilla del peó*,
perque may cap francmasó
ens portia á *desviament.*
Aydaunos al tren pujar
al crit de: *Carlos al tren.*

—

Si autonómich temporal
nostra *vía* interceptés
ó algún *choque* nos portés
en un *terraplé* sorral,
ans que farro lliberal
deunos carlí enteniment.
Aydaunos al tren pujar
al crit de: *Carlos al tren.*

—

Si te Espanya planys y plors
al menys tróbi en la vesprada
ó á la *estació de arribada*
bon descans y etern repós;
y com Carlos, no es duptós
que á tots dará aculliment,
Aydaunos al tren pujar
al crit de: *Carlos al tren.*

—

Que *en agulla* casi ha entrat
lo tren Carlos fatx memoria
per lo espanyol que á gran gloria
tinga de Ell ser gobernat.
La *máquina* ja ha *xiulat*
perque surtim al *andén*
per ser Carlos saludat
com Rey, al baixá del tren.

—

TORNADA

Y com l' ou de 'n Sagimont
sent gargot, no haurá empollat,
feu que á Carlos de Borbón
veijém al Trono aviat.

Lo Sensomnier del Rigat.

Roda, 14 de febrer de 1898.

En el banquet donat en temps ja de Cuaresma, en l' embaixada dels Estats-Units, hi assistiren sols duas senyoras, la de Moret y l' aya de las infantas, marquesa de Sant Carlos.

Quin efecte mes cumplert debían produhir las duas damas, al costat del representant del país dels porchs, menjant carn y peix, tot á la vegada.

¡Oh católicas institucións, com us honran las tals damas! ¡quin exemple mes gran de pietat, y quin modo de cumplir las disposicións de la Iglesia!

Escritas las anteriors ratllas, ens donan noticia de que las aludidas damas tenían dispensa, puig sols feya tres anys que van tenir el dengue..... ¡¡Ah!!

Sigui la enhora-bona, electors del districte de Berga, que en aquets moments tindreu ja rebuda la visita dels homes grans y groixuts sabis de nostra época, que han vingut per fervos comprometre á votar irremisiblement al saltimbanquis polítich de 'n Gibert, baix la peua de processar á tot bitxo vivent.

Ja haureu sentit lo plaher de apretar las mans als grans senyors, el Ponci Comas y Masferrer, el gomós Russinyol, el pulit Soler y el rap-buff del Alsina.

Que aprofiti.

Recordém als senyors que assisteixen ab tanta frecuencia al Círcol no católich y si ministerial del carrer Nou de la Rambla, que procurin no donar tan mal exemple, passant horas y mes horas amorrats á la taula del burro y del tresillo, y procurin amordassar una mica la lleugua. Val mes que procurin cumplir ab son sagrat ministeri, que prou feyna hi tenen.

Ab motiu de la Cuaresma el Cardenal Cascajares, Arquebisbe de Valladolit ha publicat una magnífica pastoral dirigida als seus diocessants.

Ab gust la publicaríam íntegra, pero l' espay de que disposém es petit, y per lo tant, no podém ferho.

Estudía y patentisa l' estat tristíssim de Espanya, las guerras colonials, l' abandono en que 's deixa als pobres soldats que derraman la sang en defensa de la Patria y fa atinadas consideracións sobre 'ls partits polítichs.

A tots fueteja de valent, negantlos condicións pera salvar á Espanya.

En cambi, diu l' Eminentíssim Cardenal, el partit carlista te robustés, te cohessió, te fe en los seus

NÚMERO EXTRAORDINARI DEDICAT ALS MARTIRS

ideals pero ¡ay! no disposa, per ser poder, de mes medis que la guerra civil, ¡la horrible guerra!

Un medi hi ha molt sensill, sensillíssim, pera que 'l partit carlista signi poder sens passar per la horrible guerra.

¿Quín es?

De sobras lo coneix el digne pastor de la Iglesia, l' Eminentíssim Cardenal Cascajares.

Que tots los Bisbes imitant al Arquebisbe de Valladolit, descarreguin un cop de crossa sobre les costellas de aquest sistema vil y execrable, y ja veurán vostés com las institucións tocan las de Villadiego carregadas ab un gros paquet de *virtuts* y *altas dots de gobern*.

Y fora *alló*..... y ab l' ajuda de Deu, tot aniría com sobre rodas.

Rebi l' Eminentíssim Cardenal lo nostre mes rendit homenatge.

El Nacional, periódich de 'n Romero Robledo, ha publicat una carta del ministre insular senyor Govin en la qual se fa reo de traició á la Patria.

Y també diu que 'n Sagasta es un lliberal de cartró y un *gallina*.

Sin embargo, á pesar de que Govin es un traidó, segueix sent ministre y cobrant la paga.

Y en Sagasta calla com si li digunessin Llussia.

Ja te rahó l' Eminentíssim Cascajares que 'n Sagasta es ja un home *gastat*.

Y tant.

MOVIMENT CARLISTA

A mes de la festa religiosa que, pera honrar dignament als mártirs, tindrá lloch lo día 10 del corrent las Juntas del Círcol Carlista, de la "Diadema" y "Juventut Carlista", organisan una solemne vetllada nocrológica qual programa se anunciará oportunament.

Lo Centre de Carlistas repartirá 500 bonos de pá y arrós als pobres, en memoria dels mártirs de la Causa de la Tradició.

Lo Círcol Carlista de Sarriá celebrará una solemne vetllada dedicada als mártirs carlistas lo día 20 del corrent que promet revestir verdadera importancia pels trevalls que realisa la nova Junta composta, novament, dels seguents correligionaris.

President honorari, don Domingo Rocabert; President efectíu, don Antón Rocabert; Vispresident, don Vicens Estrada; Tresorer, don Francisco Gumá; Contador, don Juan Vila; Secretari, don Joseph Freginé; Vissecretari, don Joseph Carreras, y Vocals, don Joseph Parrot, don Pau Torres, don Miquel Larrotcha y don Víctor Monforte.

Avuy, dissapte, á las 9 y mitja del vespre, el senyor Serra, delegat dels estudians carlistas de Farmacia, donará una conferencia en el Círcol Tradicionalista. Tractará del anarquisme, sent tothom lliure per posar, sobre aquesta materia, quantas dificultats cregui convenient.

D' avuy en endevant, aquestas conferencias se donarán cada dissapte, variant cada vegada de orador.

Se suplica la assistencia, principalment de las classes trevalladora y escolar, per las quals s' han organisat las conferencias.

Demá, diumenge, á las 9 del matí, se celebrará en la iglesia de Nostra Senyora dels Angels una missa en sufragi del que fou nostre correligionari don Jaume Roig. (R. I. P.)

LO RELLOTJE

Moble es de utilitat
lo rellotje, sens duptarne,
puig que á mes del lluhiment,
ens reporta altres ventatjes.
Com qu' avuy sens distinció
plau á tots lo rumbejarse,
per só porta ja tothom
la *patata* á la butxaca.
Pels potentats (gent de pelas)
n' es d' or fí que res hi falta,
y hasta hi portan per adorn
ricas pedras incrustadas;
ademés, per si 's perdés
solen durla senyalada
ostentanthi lo seu nom,
y si es noble, fins sas armas.
Com qu' es bó s' espatlla poch;
gasta bona maquinaria,
y 'ls rellotjes, per adobs
no 'n refían cap ganancia.
En cambi, 'ls pobres mortals
que van *justos* de butxaca,
rumbejan, per sos pecats,
las *llegítimas patatas*.
Casi sempre fan lo boitx
tan de níquel, cer, com plata.
L' un día, 's trenca un abret,
ara 's para, ara s' atrassa,
ó bé la molla real
s' ha cansat ja d' arrollarse,
y donant fort espatech,
ab valenta sotregada
vos envía á can Pistraus
la *macisa* maquinaria,
y vos costa un dineral
y al rellotjer prou ganancia.
Aquest moble tan s' ha estés,
tan y tan avuy se 'n gastá,
que las donas y els baylets,
ostentantlo, van pintántsela:
puig qu' encar que no l' entengan
la cuestió es de rumbejarse.
Hem arrivat en un temps
(que per cert fa trista gracia)
qu' us van passant pel costat
uns senyors qu' usan copalta
sobretodo y paletó,
lo *crich*, *crech* y la mangala
y en cambi 'ls falta *parné*
per las tristas caixaladas.
¡Vaya un modo de brillar!
poden bé gastá arrogancia
si per poguer rumbejar
sacrifican la *carpanta*.
Los primitíus be sabían
tant las horas com nosaltres
sense haverse de gastar
cap diner per las *patatas*.
Algun día, lo rellotje
no 's portava á la butxaca;
en pró aixó sí, no feni sol,
tururut, ja no marcava.
Molt després ja 's va inventar
lo de la forma automática
pró molt bast; semblaven bojits
com aquells qu' pujan l' aygua.
Se van anar reformant
tan com mes se *progressava*
y avuy, ja tots ne tením;
al bell dins de cada casa
s' ou aquell dolcet *crich*, *crech*,
qu' hasta 'ns fa dormir sens ganas.
De rellotjes casuláns
n' he vist, de formas molt cayas.
Alguns cantan lo *cocút*
al sonar las campanadas,
y altres, per cada *crich*, *crech*
de sa marcha acompassada,
se veu bellugar los ulls
y el *ganyot*, d' *un* que beu aygua.
En fí, s' están fen prodigis
pero lluny, ben lluny d' Espanya.....
puig aquí, tan sols semblém
uns complerts ninots de palla.....

—

Es ma patria un gros *cronómetro*
que ja fa temps va espatllantse;
com *qui* l' usa no l' entent,
lo meneja ab sotregadas
y 'l bonyega á cada pas
sense ferli gens de llástima.
L' un día 's trenca un *abret*,
l' altre 's *pára* ó bé s' *atrassa*,
y *uns* que 's diuhen *rellotjers*
prest li posen..... *cataplasmas*.
Si no vé un bon *rellotjer*
ó *mecánich* de confiansa
que ab reformas *radicals*
lo transformi ab tot un altre,
no hi há pas possible adob;
¡no hi valdrán pas *cataplasmas!*
lo veurém tirá á un recó
per inútil ¡pobre Espanya!
Pro no, qu' encar hi ha valents
que deliran rescatarte;
son amichs del *ingenier*,
qu' entent mes la *maquinaria*,
y aquets tals, no pararán
fins que 't veigin *bona marcha*.
Visquém alerta espanyols;
tingam sincera esperansa
qu' Aquell il-lustre capdill
que tan vella per sa Patria,
del *rellotje* del destí
que la Providencia marca,
sols espera la senyal.....
¡la solemne batallada!

PEPET DE LAS POMAS.

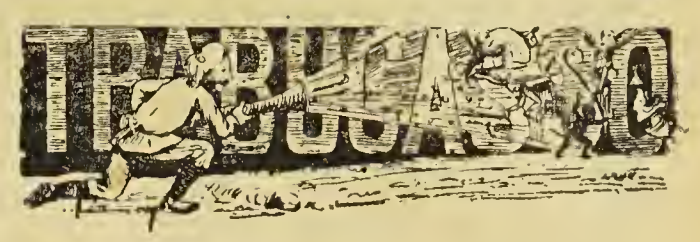

Tres Bisbes de virtut molt enaltida,
el gran Moreno, en Lluch y en Sanz-Forés,
varen ser alfonsins tota la vida.....
y van morir sens Sagraments tots tres.
Dos Bisbes de virtut acrisolada,
en Monescillo y en Caixal, de cor
eran carlins..... y ans de sa mort plorada
los Sagraments reberen ab amor.
Rahó te don Simón:
Molt d' *ojo*, senyor Bisbe de Sión!

VALCARLOS.

DE RE INSTRUCTIVA

Lo catolicisme carlí y 'ls altres catolicismes

En una de las darreras sessions ens ocuparem en l' análisis de quinas son las teorías més apropiadas pera llinrar á Espanya del seu próxim y funest desenllás. Avuy estudiarém una de las rahóns que al efecte donarem, y creyém que es tal vegada la mes poderosa pera afiansar nostres afirmacións. Parlarém del catolicisme carlí y 'l compararém ab lo catolicisme que diuhen tenir, pro que no tenen, aqueixos politicots turronaires que molt sovint alardeixen de católichs, fentho no mes que pera amagar cosas, que de véurelas, ens farían aclucar los ulls de vergonya. Avuy, per desgracia, la pobre Espanya 's troba feta á trossos per sos mateixos fills, puig que mercés, á aqueixas llibertats funestas que la omplenan se veuhen ja casi tants ideals com homes la poblan. No hi ha ja unitat en lo pensar y per consecuencia tampoch n' hi pot haver en el obrar. Y pera major cúmul de mals aqueixas ideas que dominen als espanyols y 'ls divideixen y 'ls separan, son totalment diferentas y degut á aqueixas diferencias no 'n triunfa cap, sino que sempre 's conservan en lo candelero aquells que ha temps hi pujaren y que no 'n baixen may perque las forsas dels contraris no son suficientas per sí solas y no poguent contar ab l' ajuda dels altres no 's veuhen prou potents per obtindrer la victoria. Si en lo terreno de la política espanyola hi ha algún nucleo d' homes que en ultim cas podrían lograr alguna cosa, no hi ha que darhi voltas puig la lógica s' imposa, es lo partit carlista. En aquest hi han forsas mes que sobradas pera que pugui per sí sol constituir una esperansa, puig que si be 's mira ell es lo qui verdaderament enclou totas las solucións salvadoras y l' únich que conserva en Espanya las creencias de nostres majors. En aixó debém ficsarnos y estudiarho ab algún deteniment pera comprobar nostre proposició.

¡Quín goig experimenta lo cor tradicionalista quant ficsa 'ls ulls en los documents emanats de la llegitimitat y en ella veu la declaració eminenment católica de la persona que la representa! ¿Cóm no 's conmouhen los cors quant se descobreix tanta puresa en los principis carlistas!

Espanya vol conservar, costi 'l que costi, alló que l' engrandí devant las demés nacións de la terra, aixó es, la unitat de la fé católica, símbol de las nostres glorias y nú que obliga los cors de sos fills ab llas suavissim é indestructible. Lo partit carlista es l' únich que ostenta teorías per las quals pot proclamarse en veu alta l' únich verament católich, y no tant sols per las teorías que professa sí que també perque las porta á la práctica de tal modo que no deixa passar ocasió la mes insignificant pera celebrar al Deu de las Justicias; ademés que ell nasqué á l' aixapluch d' eixas creencias, que son las que l' han amamantat durant sa existencia y las que li han de fer obtenir lo fí que tant espera.

Y no son aquestas solas las paraulas que en pró del catolicisme y per lo tant á favor de l' Iglesia de Cristo ha llensat á la llum pública Don Carlos.

Si fem un detingut repás de la documentació carlista que 's publicá en lo transcurs de la guerra, hi trovarém un esperit tant católich que fins sembla fossen redactats per los mateixos membres de la Iglessia y si després repassem la que poteriorment ha surtit, ja de Venecia com de Madrit ó 'ls altres llochs ahont hi ha autoritats carlistas, podrém convencens de que en tot y per tot lo tradicionalisme significa

NÚMERO EXTRAORDINARI DEDICAT ALS MARTIRS

una absoluta sumissió al primer lema de sa bandera, Deu.

Y á mes, nos bastaría pera acreditar nostres afirmacións, prescindint per complert de tot lo demés, lo pararnos solsament en l' acte realisat per Carlos VII al fer públich lo seu desitj al honrar als mártirs de la patria insinuant lo que al objecte 's podía fer, això es; que se 'ls apliquessen las prácticas católicas en be y sufragi de las sevas ánimas.

Un acte hi ha en la vida de Carlos VII que 'l posa al cap de las familias reyals católicas, puig que cap d' ellas s' atreví á secundarlo. Ens referim al Concili Antimasónich que 's celebrá darrerament en la ciutat de Trento. A n' ell hi assistí lo senyor Duch de Madrit junt ab la seva esposa y filla donant aixís una manifesta proba de la seva dessisió en pró de la Iglesia de Cristo. Diguin lo que 'ls acomodi los contraris del carlisme; l' acte aquell de Carlos VII no te exemplar en los anals de la Historia Contemporánea y per això solsament aquells espanyols que solen ser católichs y 'l combaten deurían deposar las sevas armas als peus de tan caballeresch Senyor y estar d' aqueix modo ab la inteligencia de que al defensar al nostre Rey, batallarían pera 'l triunfo de la Creu demunt tants altres signes que apareixen en lo mon rodeijats ab la aureola de la regeneració social.

JON MOQUIR FAT-GAFAS

Barcelona, 26 febrer 1898.

RELIGIOSA

El Beato Nicolas Factor

De uns humilts y pobrets sastres, nasqué en Valencia lo día 29 de juny de 1520, lo exemplar religiós Factor.

Passá sa infansia, guardant en son cor lo sant temor de Deu, en el que lo criaren sos pares, practicant en aquella edat, obras de caritat y sobre tot cuidar dels malalts, preferint als atacats de la pestilent lepra.

Als 17 anys entrá al convent de franciscans de Jesús y María, de la indicada ciutat, retiro que després de molts anhels y súplicas escullí per inspiració diviua.

Grans fruits lográ durant sa vida religiosa, sobre tot en lo ministeri de la predicació, fent conmoure sempre á las multituts, que escoltavan la divina paraula, convertint á molts y fent retornar á altres á la vida cristiana.

En l' any 1582, després de haver exercit diferents cárrechs en Madrit y Valencia, per poguer reposar de sas fatigas, passá á Barcelona á vestir l' hábit de capuchí en lo convent de Mont Calvari, rebentlo la ciutat comtal en massa, los Consellers en cap al devant y tots los gremis, prodigantli mostras d' alegría y satisfacció, com á mercés de haberlos visitat, tanta era la fama de virtuós y sant de que en vida ja gosava. Veyent que á Barcelona no trobava lo descans apetescut, puig que tots los días era solicitat perque dirigís al públich sa evangélica paraula, demaná per tornarsen á Valencia, ahont arrivá malalt lo día 13 de desembre de 1583, entregant son esprit á Deu lo día 23 del mateix mes.

¡Quín camp mes extens ofereix la terra, pera fer fructificar las bonas obras! ¡Quan hermós, gran y sant es lo destí dels ministres del Altíssim, que de bon cor volen cumplirlo! ¡Quánta bondat poden sembrar, y quant y quant amor y agrahiment poden recullir.

Això es lo que 'ns demostra, la vida del gloriós Beato, Nicolás Factor.

POLÍTICA

Xixanta anys avuy cumpleixen que lo general carlista don Joan Cabañero que militava á las ordres de Cabrera, lográ ab dos mil homes, entrar en la heróica é inmortal Zaragossa, una de las plassas mes ben guardadas, puig á mes de las innumerosas tropas que hi havía, contava ab lo refors de los del morrió nacional.

A ser mes previsor Cabañero, la entrada á la capital indicada hauría produhit grans resultats per la Causa y sobre tot, per l' exercit del Centro, mes no bastan los cops de geni y que s' acrediti el valor personal fins á lo temerari, puig se solen pagar caras tals empresas, com la experiencia ho ensenyá á Cabañero, que á no tenir á las aforas de la invicta (pels extranjers) ciutat, apostada la caballería á qual frente anava lo valent general Lespinasse que per medi de valerosas cargas, lográ contenir las forsas lliberals fentlas recular á guardarse darrera de las murallas, pochs haurían pogut escapar de las unglas lliberals.

MAR ENDINS

¡Qué agradable es la estona
que un passa quan somía
cosetas de alegría
y de consol pel cor.....!
Una nit, ¡fou sensible!
quan jo mes fort somiava
vaig sentir que 'm cridava
la mare. ¡Oh somni d' or!
Somiava que en l' Adriátich
hi havía tamborinada
y ab la pensa exaltada
jo hi veya dos vapors.
L' un era Alfonso XIII
¡pobret! ¡pobret navili!
Com demanava aussili
per no perdre 'ls tresors!
L' altre era «Carlos VII»
baixell de gran potencia
y estant ja á sa presencia
l' «Alfonso» va chocar.
¡Jesús! Com suplicavan
als de lo vapor «Carlos»
pero, ¡ca! per ajudarlos
ningú s' hi va acostar.
Pro aquell choque ó *chocada*
que 'ns dava la victoria
va resultá ilusoria
deixantme exasperat,
puig que sols va sé un somni;
¡qué cosas un somía....!
Un somni..... que podría
ser una realitat....?

PEPET DE LAS PERAS (1)

(1) En Pepet de las Peras es un nen que ab prou feynas conta 13 anys y fou admés *oficialment* la passada senmana en la escola de LO MESTRE TITAS.

S' ha fet molt amich de 'n Titella.—*N. del senyor Titas.*

CARTAS DE FORA

Manresa, 24 de febrer de 1898.

Molt senyor meu: Lo carnaval aquest any aquí á Manresa s' ha passat molt malament, puig com ja sab vosté aquesta senmana ha fet *un any* que va comensar la huelga que's creya en un principi que fora cosa de pochs dias.

Ja fa dotze mesos y ab probabilitats de que duri dotze mesos mes si no 's posa remey aviat. Fa uns quants dias que hi ha algún choque que pot donar molt mal resultat, ab això, si las autoritats no hi posan remey aqui no hi haurá mes que miseria. Fins que la gent no 's desenganyin no anirém be. Deu vulgui que regni prompte Don Carlos VII, puig llavors cambiarán las cosas.

Lo dimars de Carnestoltas va sortir un *carro* tot guarnit de *negre* pera buscar aussilis per las *despedidas ó llealas* y no *insurrectas* com diu lo *Diario de Avisos*, de Manresa, díari possibilista. Dalt del *carro* hi havía un *bombo* y *platets*, y cuatre *despedidas* vestidas de negre, com també las que demanavan caritat.

Disposi de son afectíssim.

UN DEFENSOR DE DEU, PATRIA Y REY.

***

Agramunt, 25 de febrer de 1898.

Senyor MESTRE TITAS.

Molt senyor meu y amich: Las correspondencias periodísticas de aquesta vila insertas en aquest senmanari, deurían sempre passar per las mans del excelentissim senyor Gobernador de Lleyda; puig aixís trobaría prompte llissóns de cultura que donar a la Autoritat municipal de Agramunt.

Lo dimecres de Cendra tingué lloch en aquesta vila una sarcástica manifestació en contra del «culto católico» circunstancia proscripta en l' artícle 11 de la constitució vigent.

Si be es veritat que 'ls *devots* no usaren trajos, en cambi debian usar altras cosas que la prudencia aconsella no citarlas.

¿Sab la Autoritat municipal d' Agramunt que cosa es un deber? ¿Qué entén per justicia? ¿sab en qué consisteix la Lley?

¿Ignora tal volta de que algún día 'ns permeterém la molestia de formarli una denuncia y portarla *donde la Ley manda*?

Ja li diré ben clar: Los que aqui escriuhen als diaris no 'ls fa res que no tinguin pelas, puig *para llevar asumtos á los tribunales* ja 'n tenen prou.—X.

***

Olot, 23 de febrer de 1898.

Aymat senyor MESTRE: Suposo que vosté y sos deixebles estarán ja enterats de que aquí á Olot tením un centre republicá; pero lo que tal volta no sabrán vostés es la festassa que feren lo día 11 del que corra que resultá ser una cosa molt *poética*, lo que era de suposar si 's tenen en compte las *altas dots oratorias* y *refinament* de llengua dels assistents y molt en particular de los de la presidencia. Eixa la componían los individuos mes *enllustrats* (ab llustre de sabaté) de la societat olotina. Ocupava lo primer lloch lo *célebre sabata* número 10, molt conegut per las sevas bestiesas y fets anticatólichs. Per donar més *realce* á la funció no hi faltava tampoch un *célebre* advocat que ben merescut te aquest títol de célebre (en tontería) en tres vegadas que s' ha presentat en públich obtinguent merescudament en la primera (que fou en unas carreras de cintas) un aplauso atronador..... de xiulets. La segona vegada, que fou en un aplech, li costá unas cuantas garrotadas que 'l deixaren mitj atuhit y 'ls lentes trencats. Y la tercera fou are en lo centre republicá ahont m' hi espetá un discurs que segurament li valdrá 'l ser demá diputat provincial, demá passat ídem á corts, luego ministre y al poch temps president de la república; y 'l dimoni qu' estossegui.

Després del acostumat tech vingueren los brindis que foren mes ó menos *bons* segons la *inspiració* de cada un. Entre altres mereixen mentarse dos que foren dels millors: Lo senyor Guiñot brindá pe 'l centre republicá aixecat sobre las cendras del Centre Católich. Com se coneix que 'n *portava* mes al cap que als peus, ja que ni sisquera 's pogué recordar de que 'l Centre Católich ocupa avuy, gracias á Deu, un local molt millor que no ocupava. ¡Ja tenen ben be rahó que 'l ví xerra sense tó! Un altre digué que mentres hi haigi trons, tronos y tronas estarém tronáts.

Podía aquest ximplet estalviarse tantas paraulas y ho hauría acertat mes be si hagés dit *troneras*, com ells y sos companys.

S' acabá lo festival apagant algún d' ells lo llum de la escala y culpant d'això, ja s' ho peden pensá, als capellans.

Olvidava dirli que 'l local estaba casi plé..... d' assientos buits.

Plegant per avuy, se despedeix de vosté oferintse humilt servidora.

LA MALLARENGA D' OLOT.

***

Sarriá, 3 de mars de 1898.

Molt senyor meu y MESTRE. Sápiga vosté, que 'l dimecres de Cendra al matí, sentirem al pregoner que 'ns anunciava que, per la nit, se faría l' enterro de 'n Carnestoltas y que s' invitava als vehins pera que hi assistissin.

Vingué la nit y 's *perpetrá* l' enterro qual *dol* lo formavan varios individuos del coro «Catalunya» y molts amichs seus portant devant una gran creu feta d' eura y escarnint lo cant dels capellans.

Mentida sembla que 's tolerin aquestas cosas en una població tan católica com Sarriá.

¿Quin catolicisme es el del nostre alcalde, que permet que un dependent seu anuncihi un espectacle repugnant, que tolera aquestas bestiesas á quatre ximples?

¿Que pot ser en Miralles (no 'm dona la gana de dirli *senyor*) es d' aquells que crema un ciri á Sant Miquel y..... dos al diable?

¡Que 'n te poch de senderi 'l nostre alcalde!

Hasta un altre día, senyor MESTRE.

UN VERDADER SARRIANÉS.

XARADA

En castellá es ma *primera*
un possessiu en plural.
Ma *segona* es vegetal
y musical la *tercera*
y un licor es la *total*.

PERET.

TARGETA

R. BIARTA DE HENÁ

ROMA.

Formar ab aquestas lletras lo nom d' una reina.

AZIV NAOJ.

ENDEVINALLA

Com l' home causat de riurer
vaig sempre tras de la mort
y sense jo, 'l MESTRE TITAS
no podría dú aquest nom.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

10 CÉNTS. Barcelona, 10 Mars 1898 10 CÉNTS.

LO MESTRE TITAS

ALS MARTIRS

DE LA TRADICIÓ

LA FESTA DE NOSTRES MÁRTIRS

Avuy celebra la gran Comunió carlista la festa dels mártirs de la Tradició sábiament instituída per Don Carlos á fí de honrar la santa memoria dels que han mort en defensa de la sacrosanta bandera de Deu, de la Patria y del Rey.

Y no la celebrém ab moxigangas, ni ab festíns, ni ab manifestacions populacheras á istil de altres partits, sino ab llágrimas amargas y fervens oracions y pregarias pera 'l triumf definitiu de la Iglesia que Jesucrist instituhí pera que guiés á la societat pel camí de la salvació eterna, no perque anés enganchada al carro de la Revolució impía y materialista, ni 's doblegués devant dels poders constituits; pera el triunfo de la Patria contra 'ls mals fills que la trapitjen xuclantli la sang de son fill predilecte, l' exércit espanyol, y li arrabassan la herencia dels fills que han de esdevindre; pera 'l triumf de la Llegitimitat eucarnada en aquell que está disposat á derramar fins la última gota la sang de las sevas venas pera la felicitat moral y material d' Espanya y confondres eu la mort, ab las cendres de aquells ínclits varons, orgull de la Patria, que moriren pronunciant lo nom de Deu y de son Rey, al exhalar, mártirs d' una Causa, l' últim sospir.

Sí; avuy celebrém la festa dels mártirs de la Patria eminentment espanyola, ostentant públicament la fé de nostres majors, los ardors de la caritat, la esperansa de venrer regeuerada la patria al impuls de nostra constancia que es aleutada mes y mes pel recort de nostres gloriosos mártirs; aquesta patria tan honrada y analtida ahir com avuy trepitjada y escarnida. Anirém modesta y humilment al temple pera pregar per nostres germans difunts; pera 'ls que moriren abrassats á la bandera espanyola, pera 'ls que moriren en lo profont dels calabossos y 'ls que ¡ay! en lo desterro y en la miseria finiren los días de la seva vida per no ser traidors á la fé y á son Rey....

SAID.

ENTRE ANGELETS

MARÍA, mare mía amantíssima! ¡Quín perfum mes pur y suau que percibeixo avuy al Cel!

—També jo, angelet. Mes, també he notat, així que 'l sol ha tret lo caparronet eu l' espay, qu' entre 'ls héroes y creuhats que escoltan sempre á Sant Jaume hi havía molt moviment y parlavan de guerras y de batallas y de saug y de canóns y d' espasas y de fusells y batallóns.....

—Son espanyols. Ab aquest fa tres anys que, pel 10 de mars, aquí al Cel fau unas ceremonias com may s' havían fet. Tú no havías passat cap 10 de mars aquí, encara. Ja veurás. ... Fa dos anys avuy, que al apuntar l' aurora, Sant Jordi montá sobre 'l seu caball blanch y precedit de un serafí que tocava una trompeta, feya saber á tots los sants y benabenturats que María, com á Reyna del Uuivers enter, y Emperatríu Senyora de las Espanyas, aquell día passaría revista de tots els que havían lluytat per la bandera de Deu, de la Patria y del Rey baix la advocació de la Verge dels Dolors.

—Y ¿avuy també?....

—Sí; avuy veurás com las portas del Cel s' obran de bat á bat y nostra Reyna María ocupará 'l trono de la Gloria rodejada de tots els mártirs, y veurás com l' ángel de las Justicias, ab las balansas á l' una má, ab l' altre anirá posant las oracións que 'ls espanyols envían á Deu pels que derramareu la sang per la Patria, al platet oposat al que sosté aquella pedra negra que diu: *Pecats*.....

—Y ¿qué fará l' ángel de las Justicias quan las oracións dels lleals espanyols pesin mes que la pedra dels Pecats?

—Espanya será llavors redimida y l' Angel llensará á l' espay la negra pedra que aixafará 'l cap al Error..... al monstre.....

—¿Sents quina orquesta?

—Es la dels guerrers y héroes d' Espanya..... Aném á reunirnos al chors d' ángels y arcángels qu' han de fer escolta á María.....

—¿Sents..... quins ecos venen de la Terra?

—Son de las Campanas, que cridan als lleals.

. . . . . .

—¿Per qué totas las músicas celestials tocan y 's percibeix aquest suavíssim aroma?....

—Mira..... María, Nostra Mare, acepta la primera alenada d' amor que vé de la Terra.....

Es la oració del Rey ....

TITELLA.

HEROISME

Lema: Deu, Patria y Rey.

Com nuvolada que s' esten negrosa
Boyrant lo cel blavós de nostra Espanya,
Rugini la huracanada pahorosa
Y amenassant feresta y horrorosa
La tempesta del mal y la sisanya,
Aixís en nostra terra s' estenía
La inmunda baba d' una serp traidora.
A Espanya entrá en mal hora
Lo monstre del avern que al mon desvía.
Vingué 'l lliberalisme,
Per estimbar la patria en un abisme.
¡Oh pobre y desgraciada patria mía!
De mellor sort ets tu mereixedora.
L' Espanya que algun día
Fou gran, fou invencible, fou senyora
De indómita noblesa,
De inmarcesibles llors, de nom y gloria
Per tot lo mon estesa;
¿Enllorará lo brill d' honrosa historia?
¿Borrar podrá 'ls recorts de sa grandesa?
¡Oh, no! jamay: encara
Los espanyols lleons restan en vida;
La nissaga dels braus, noble y ardida,
Ton nom sagrat ampara
Y al veure 't oprimida,
Sabrá arrencar lo jou que t' amodorra
Y 't lliurará del pés que aixís t' ensorra.
Com llamp que deballant desde l' altura,
Sajeta disparada
Que esqueixa la boyrosa nuvolada,
Trastorna la natura
Fent estremir l' espay ronca tronada,
Aixís un crit ressona, crit de guerra
Que 'ls ecos repeteixen ab bravura
Del plá fins á la serra,
Los ámbits trontollant de nostra terra.
Al crit primer, s' aixeca tot un poble
Vessant de patriotisme,
Per aixafar la monstruosa testa
Del asquerós y vil lliberalisme,
Com roure gegantí forsut y doble
Que no 'l abat ni 'l tró ni la tempesta,
Aquell poble espanyol altiu y noble,
Lleó que no 's subjuga, que no 's doma
Ni torna may enrera,
S' aixeca altiu y brau com un sol home,
Per embestir la fera
Lluytant per 'l lema de sa bandera.
Deu, Patria y Rey; la veu es poderosa
Que anima 'ls homs de patri amor encesos,
Deu, Patria y Rey; divisa gloriosa,
Lema sagrat, que deixa als cors impresos
Eixos tres mots, que 'l espanyol venera;
Deu, Patria y Rey, blassó de la bandera
Que en lluyta heroica y ruda
Ensent lo poble en guerra
Per defensar la patria benvolguda
Y ab sang regant la terra,
Sab conquerir lo llor de la victoria
O convertit en mártir, vá á la gloria.
Per Deu, lluytá aquell poble que moría;
Per Deu, guanyá dels mártirs la corona:
Per Deu, lo nom sagrat que primer sona
Del lema sacrossant que á morir guia.
Per Deu y per la Patria, ab brau noblesa
Lo poble valerós, ardent s' afanya;
Vol retornar la Patria á sa gandesa,
Si dona vida y nom, fills y riquesa
Morint per defensar la mare Espanya,
Per ella, per la Patria venerada
A dolls doná la sang per darli vida,
Volíala salvada,
Deixantla redimida
Del jou que l' ha ensorrada y envilida.
Per Deu, lluytá aquell poble fins morirhi;
La Patria, ab sang sellá regant la terra;
Pe 'l Rey, seguí l' etzar de fera guerra;
Pe 'l Rey, heroich sofri cruent martiri;
Pe 'l Rey, volgué morir ab sant deliri
La rassa d' espanyols forjats de ferro;
Per ell, per aquell Rey que en lo desterro
Fervent se desentranya,
Grabantlos en son cor—Mártirs de Espanya.

. . . . . .

. . . . . .

¡Oh Mártirs del deber, del patriotisme!
Avuy Espanya es vostra tributaria;
La Patria vos envía una pregaria
Ensemps rendeix tribut al heroisme.
¡Dormiu en santa paul que la nissaga
Dels bons fills espanyols, no queda enrera.
De Deu, de Patria y Rey es sa senyera;
Y en brava y en nombrosa rerassaga,
S' apresta á prosseguir vostra campanya;
Jurant per sa bandera
Morir, fins á salvar la mare Espanya.

FLÓSTICH.

¡TRIOMFAREM!

¡Bella es la vida! Encisadora per sos plahers, hermosa per sas ilusions, poética per sas esperansas, fora d' ella no s' ovira mes que 'l mon insensible dels minerals ó 'ls inmensos abismes del *no res*. Ella es lo cel esplendent per hont se passejan, com núvols somrosats, las nostras esperansas; lo march d' aquet gran quadro que representa nostra existencia; lo camí festonejat que 'ns porta á la gloria, á la riquesa ó á la vritat; el grau escenari ahont se representa ja una trajedia sublime, ja un drama grandiós, ja uu idili encantador; el jardí somuiat per mil poetas, ahont, per mes que digan los aburrits, per cada espina hi ha cent rosas de colors arrebolats y de flaires suavíssims.....

¡Hermosa es la familia! Cuant tancats tots los horitzóns no veyém en lo cel de la nostra ánima més que boiras y negró; cuant per nostra pensa y per nostre cor no crehuan mes que desgracias, com si hagués caygut sobre nosaltres la maledicció de Deu y l' anatema dels homens, qué bonich poder demanar consell á la experiencia de nostres pares, poguer descarregar part del pes de nostras penas sobre la dona de nostras ilusions, poguer estrenyer ben fort dintre nostres brassos als fillets de nostre cor! Y cuant la tempesta s' allunya y el sol de la felicitat daura y arrebola las boirinas de nostras esperansás, ¿no es veritat que sembla que la alegría y la felicitat s' axamplen si podém comunicarlas á personas que estimém?

¡Bonicas son las riquesas! Sense ellas la matexa familia, la matexa vida, perden molts de sos plahers incomparables. Ellas representan la suó del meu front, la suó dels meus pares, la dels meus avis tal volta; la herencia que dexarém á nostres fills, junt ab una altre herencia d' amor y de recorts, cuant, passant á mellor vida, los deixém solets aquí en la terra.

¡Sí; bella es la vida, hermosa la familia, bonicas las riquesas! Per xó admirém als apóstols de la Religió que camí del Africa ó de la Xina, desprecian, com no res, aquexa vida; per xó son dignes d' admiració los capellans, que per Deu y per la patria renuncian á la familia; per xó may admirarém prou á aquexas ordres rel-ligiosas que, pera conseguir las del cel, desprecian las riquesas de la terra.

Y si el mérit creix en proporció del sacrifici, ¿quín mérit no tindrán devant de Deu los que sacrifican exas tres cosas, que son las mes bellas y mes nobles que teuim?

Vataquí, donchs, una senyal infalible del triumfo del Carlisme. Podrían faltar brassos, podrían faltar fusells, podríau faltar canóns, podrían decaurer nostras esperansas, podrían fracassar, com obra d' home que son, los plans mes ó menos sólits de Carlos VII; pro no pot fallar may ¡may! la justicia de Deu, qui no pot menos de fer triomfar una Causa, per la cual mil, deu mil, cent mil homes, han sacrificat sa vida y ab ella la familia y sas riquesas.

A la Causa, pera qui s' ha fet lo sacrifici mes gran que registra l' Historia, li correspón lo més gran triumfo que s' ha vist jamay —VALCARLOS.

REPARACIO

¡Qué ditxosa es la memoria
del qu' en la enconada guerra
contra lliberal escoria
com ángel volá á la Gloria.
havent cumplert en la terra!

—

Jo també desitjaría
que fos ja arribat lo día
de confondre als lliberals,
per venjar la villanía
de sas obras criminals.

—

Per cumplir ma prometensa
jo voldría fe una proba;
mes la mare, cuan hi pensa,
diu: tens de fer la creixensa,
ara encare ets massa jove.

—

Pro, ¿no eran com jo petits
los valents del *Requeté*
y no obstant ells, enardits,
alcansaren mil profits
per la Patria y per la fé?...

—

No s'es jove, mare meva,
quan la cosa es necessaria;
vosté resi, es cosa seva,
jo..... la guerra sense treva.....
juntament ab la pregaria.

PEPET DE LAS PERAS.

LOS MÁRTIRS

N dels temas mes patétichs pera tot escriptor católich es el que tracta del títol, comensament d' aquestas ratllas. Lo reproduhir, sisquera siga en part, aquella hecatombe que proclama en alta veu la divinitat de la doctrina de Cristo es una missió que supera en grau excessiu las mevas escassas forses y per lo mateix si m' he decidit á escriure no ho he fet ab la intenció de que ma ploma gravi frases que de ells sían dignas, pro sí que cuant menos contribuheixin á la glorificació dels sers benhaurats que vessaren sa sang en aras del deber y del amor. Mártirs de gloria sens mida foren aquells que en las primicias dels nostres segles entregaren sas preciosas vidas pera defensar los principis del ver Deu, com mártirs son també los que en lo present segle han donat sa sang preuhada en defensa de las grandesas de la patria. Avuy, es un día solemníssim senyalat per lo Quefe August de la causa de la patria pera que 'ns recordém dels heroichs defensors de la veritable Espanya, això es, dels que possehits d' entranyable amor á Deu, á la patria, y al Rey, renunciaren las delicias y 'ls goigs de la terra y entregaren tots sos tresors y fins al que mes deu estimarse, la vida, pera 'l triumf dels principis salvadors de nostre desvalguda Espanya posada pera major desventura en mans dels homens mes perversos que axepluga la inmensa blavor del cel. Totas las aspiracions dels nostres cors espanyols han d' encaminarse envers aqueixos ditjosos sers que contribuhiren ab tanta llarguesa á la exaltació del tradicionalisme espanyol y ab fervor sens igual en los anals de nostre vida debem aixecar á Deu bondadós fervents pregarias encaminadas á alcansarloshi 'l benestar de la patria celestial. Mes no solsament á aqueixos debem recordar nosaltres en aquest día memorable pera la nació espanyola; lo pensament del Rey al estatuhir la festa dels mártirs fou de mes extensió puig que si lo inspirá la veneració que sent per sos súbdits morts en lo camp de batalla uns y en lo desterro altres, ha volgut que en las nostres manifestacions piadosas hi entressen també tots aquells que per forsa lluytaren contra 'ls lemas sacrossants. Per aquestos y per los que de un cuant temps á aquesta part han deixat d' existir en los mortals camps de Cuba y Filipinas defensant l' honra inmaculada de la nació espanyola posada per desgracia y vergonya nostra en mans de fills indignes de la noble Iberia, han de ser tots los sentiments que brotin del nostre pit carlista en lo día solemníssim del 10 de mars. A ells debem dedicar nostres obras y per ells han d' esser las paraulas que surten dels llabis nostres dirigidas á enaltir sos fets heroichs y nobilíssims. Ab això ja ho sabeu deixebles del meu cor, vosaltres també, com alumnos d' aquesta escola, que no pensa avuy mes que ab los mártirs del Dret y la virtud, teniu l' obligació de fer alguna cosa per aquets benemérits fills de la hidalga Espanya per lo que vos recomano que mireu de participar en tots los actes que per honrarlos celebrin los Tradicionalistas y que cuant menos si això no us fos possible, no pareu d' enviar las oracions replenas del amor que sentiu per los nostres principis á n' el trono majestuós del Deu Etern en sufragi dels que donaren sas vidas en defensa del excels lema de "Deu, Patria y Rey."

Y, siga fet de passo, no us descuideu de pregar aixís mateix al Diví Jutje pera 'l prompte triomf de la Causa Santa ja que d' aqueix modo, se salvará la Nació desventurada que 'ns es mare y tota la pandilla que la envileix sens descans haurá de fugir y per lo mateix abandonará 'ls destins de la patria cessant aleshoras per aquesta las pestes y las miserias.

Y are, fillets meus, resem un moment per nostres germans á quí honrem en aquesta diada y acabat surtireu sens cap desordre recordant sempre lo que us acaba de dir,

LO MESTRE JOVE.

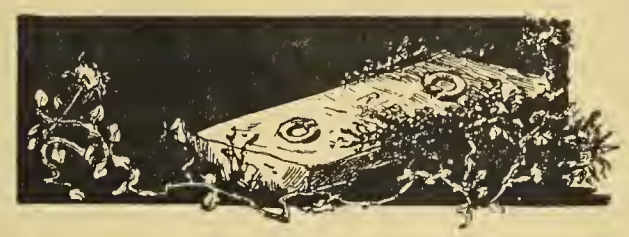

A D. GERONI GALCERÁN

Y

Á D. MARCELINO GONFAUS (Á) MARSAL

Avuy, oh nobles mártirs,
La catalane terra
S ent, desde 'l plá á la serra

Bells cants de sentiment.
Recordan á vosaltres!
Als que 's sacrificaren
Un jorn, y derramaren
S a sang noble y ardent.

Católichs y monárquichs
Als dos fills de aquest poble
Tribut humilt y noble
Ab plaer els rendím
La fe vostra 'ns senyala
Al qui la Patria enganya.....
Nosaltres á la Espanya
S alvarem del abim.

J. F. F.

UNA CARLISTA VALEROSA

OLTAS foren las casas de aquest Principat que durant la passada guerra carlista tingueren fills que, plens de zel per la Santa Causa, anaren á engrossar las filas d' els heroichs voluntaris defensors de Deu, de la Patria y del Rey

Las páginas de la historia están plenas de gloriosos fets de aquells joves imberves que sortits alguns de seminaris, instituts y universitats ahont estudiavan portant una vida plena de comoditats y sossego, no tingueren reparo en cambiar los llibres per un fusell ó una espasa, anantsen á la montanya á lluytar en defensa de 'ls seus ideals, plens de fe y de abnegació.

Aixís ho feren dos germans íntims amichs meus, fills de una de las casas de mes anomenada de la comarca del Panadés, que seguiren la campanya desde 'l principi fins al fi, despreciant los honors y graus que 'ls ofería 'l Gobern lliberal al acabar la guerra, preferint quedar uns simples paisans, que semblar traidors á lo que s' havían prestat á donar la sang de sas venas.

Y quant es vé de familia verdaderament carlista, no solsament son valents los fills, sino que també las fillas, participant de aquesta varonil valentía, com va demostrarho una germana d' els joves de que m' ocupo (que sens dupte gosa avuy de la gloria del Cel) y qual fet rigurosament histórích, vaig á contarvos.

Aquesta germana va casarse quant la guerra, ab un bon propietari de un poble distant unas tres horas de casa seva y degut á la posició que ocupava, l' allotjament que li corresponía quant pernoctavan forsas al poble, era de jefe; y com sabía tractar ab molt carinyo y amabilitat á tothom, resultava que 'l que hi anava una vegada, sabía tornarhi sempre mes, sens necessitat de que li acompanyés l' agutzil.

Quant hi anavan los carlistas, que era bastant frecuent, ja se sabía; á casa seva hi eran allotjats sempre los seus germans que lluhían lo distingit grau de oficials.

Una de las vegadas que aquestos s' hi trobavan descansant, de sopte entrá en lo poble una columna lliberal; y si be 'ls carlistas tocaren á formar á la carrera, los dos oficials no tingueren temps de sortir de casa veyentse obligats á quedarse en ella, so pena de caurer presoners ó exposar la vida temerariament.

En vista de tal situació, ella los digué: no passeu cap cuydado, sou á casa vostre germana y ab l' ajuda de Deu res de mal vos ha de succehir. Entorneuvosen á dormir y jo responch de tot.

Al poch rato entravan á la casa cridant desde 'l cancell de la porta, dos altres oficials peró de tropa.—*¡Patrona! ahí nos tiene usted otra vez; ya hemos asustado á los suyos que han huido á escape. ¿Qué tal? ¿cómo le va?* y ella rebentlos ni mes ni menos com las altres vegadas:—Entrin, entrin, y seguin que venen molt cansats y plens de pols. —¡Tu, noya! (dirigintse á la minyona) ves; porta pa, llangonissa y vi ranci.

Ella mateixa tragué vasos y omplintloshi de vi, los tallá pá y llangonissa y—¡Apa, senyors, menjin y beguin, que ja s' ho mereixen—va dir.

Y al temps que anavan menjant, com ja sabían que ella era carlista, li feyen broma de si á la primera ocasió li portarían presos y lligats als seus germans, que per la seva cara ja los hi tindrían totas las consideracions y altres expresions per l' estil. Ella anava seguintlos la broma, contestantlos segons li semblava y, semi-seria va dirlos que era capás de servirlos un dinar junts ab los seus germans en la mateixa taula que estavan assentats, á lo que li contestaren que si fos possible semblant proposició, tindrían un gust especial en la realisació y li demostrarían com á bons espanyols, que sabrían correspóndrer á la confiansa que ella pogués mereixerlos.

De si podría succehir ó no, seguiren parlantne llarch rato, repetint varias vegadas la promesa de que si algún día aixís fos, sabrían tenir la prudencia que 'l cas merexía, quant al aixecarse disposats á anar á rebrer ordres, va dirlos:

—Avuy, diguin als seus assistents, que no 'ls necessitan per res; que vaigin per las sevas y vostés son convidats ab nosaltres com ja han fet altres vegadas; y com lo soldat espanyol no gasta cumpliments quedá aceptada la invitació.

A l' hora de costum comparegueren los dos oficials de tropa y al entrar al menjador, hi trovaren dos elegants joves forasters també convidats com ells, que la patrona feu assentar á la mateixa taula y de front á front.

Los dits joves com es natural, estavan ja al cas de tot y al poch rato los dos oficials de tropa, comprengueren perfectament que la patrona cumplía la promesa que los havia fet de servirlos un dinar junts ab los seus dos germans oficials del exércit carlista.

Lo que va passar en el moment de veurer realisat lo que havía parescut casi impossible, no es per descriurers ab la ploma, es necessari havershi trobat ó formarse la ilusió de serhi. Varen aixecarse los uns y 'ls altres, abrassantse, donantse las mans y fentse multitut de promesas per si las circunstancias de la guerra los obliguessen tal vegada aquell mateix dia á ferse foch; y com los carlistas no vestissen l' uniforme, los de tropa casi los exigiren que s' el posessin á lo que accediren, continuant lo dinar los uns y 'ls altres ab los seus respectius uniformes, ab animada y agradable conversació y sent en aquells moments uns verdaders y lleals amichs, disposats tots á donar las vidas en defensa de la integritat de la Patria, los uns baix la bandera carlista y los altres de la llibertat.

Y era de veurer durant lo dinar, de la manera que 'ls exortava á tots aquella exemplar carlista, encarregantlos que fossen bons cristians y bons espanyols, dignes sucsessors de nostres avis.

RUBEGUT.

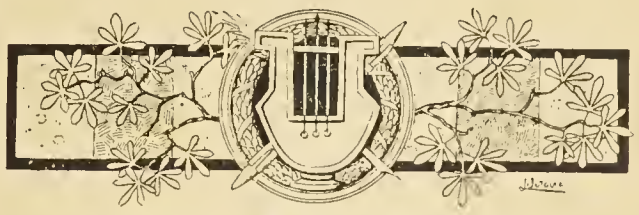

FLORS Y LLÁGRIMAS

Sobre la tomba d' un mártir.

Donzelleta gentil plora sentada
damunt la tomba de son cor aymat;
corona lo seu cap fresca rosada
y abriga lo seu cos la nuvolada
que es presta á deixá aná gran tempestat.

Las flors de sos voltants ploran ab ella
y á terra lo seu calzer van girant;
consol volen donar á la donzella
mes, brillant los seus ulls com blanca estrella
de llágrimas la terra van regant.

Del eura que s' aixeca prop la fosa
teixeix una corona y ab tristor
al cimal de la creu plorant la posa
¡quina estampa mes trista al temps que hermosa
es clava ab gran pesar en lo seu corl....

Recorda al amor seu; recorda 'l día
que un sant y pur amor se van jurar;
recorda encar lo que' ell li repetía:
«Ans que tot es la Patria; sí, María,
potser dintre poch temps podré tornar.»

. . . . . .

Ell era tot un brau, mes ¡ay! un día
defensant com lleó, la justa lley,
y dant probas d' honor é hidalguía
en lo fort de la lluyta sucumbía
per son Deu, per la Patria y per son Rey.

R. NIUBÓ Y AYMERICH.

Badalona y mars de 1898.

LA SOLEMNITAT DEL 10 DE MARS

BONICH joyell de flors hermosas, destinadas á no ser jamay desfulladas per l'oreitg de la tardó! ¡Rica garlanda teixida de purs pensameuts, que brotaren moguts per la sava vivificadora de la sanch dels héroes!

¿Quí es lo esmerat jardiner y quí l' inspirat artista que ha cuydat de tals flors, y construit aquella permanent y grandiosa garlanda?

Del Rey nasqué lo noble y piadós pensament de senyalar un día al any, pera dedicarlo exclusivament al recort y memoria dels fets de tots sos vasalls, que feren ofrena de quant eran y valían, sobre l' ara Santa de sas tradicións, inscritas en la penó que Ell ostenta, en que 's llegeixen els lemas de: Deu, Patria y Rey.

Recordar debém avuy als que, sols per las ideas que defensavan, sigueren inicuament inmolats per las furias lliberals, primeras víctimas y verdaders mártirs, á sanch freda separats dels vius, constituhint las iniquitats comesas, lo preludi de las tres epopeyas sostingudas en lo present sigle, pels defensors de la Causa tradicional.

Als que lluytant en los camps de batalla deixaren els cossos aquí en la terra, volant son esprit á donar compte de sas accions al Suprem Jutge:

A aquells altres que lluytaren valerosament y no tingueren la dicha de que 'ls hi signés admesa sa sanch en holocauste de dits principis, havent de continuar sa peregrinació en aquesta vall de llágrimas, en la miseria, pero ab lo front alt, sentint la satisfacció de no haver sigut perjurs; sufrint los insults de la canalla y'l sarcasme dels tránsfugas; menjant sempre el pá de la suhó del seu front, honrós pero pobre, y molts d' ells en terras extranyas, y per fí á molts que 'ls hi sigué negat exhalar son últim suspir en lluyta oberta, los hi sigué admés en ingrats climas, en la foscuria de negras presóns ó en lo lloch dels desvalguts, en las salas del Sant Hospital.

Dels indicats mana el rey ens recordém, com á súbdits seus de fet; mes vol també que entrin en lo recort del present día, las víctimas que en los camps de Cuba y Filipinas están sepultantse desde ja fa temps, servint de carn de canó y presa segura als que en son cor sols nía l' odi, fruit innegable de las alevosas rampinyas é ideas desmoralizadoras consentidas y executadas per poders y personalitats masónicas, anticristianas y antipatrióticas.

¡Quán be s' ajermanan en aquesta santa institució la fermensa del Rey ab lo amor de pare!

Sí; del pare, perque sols d' un verdader Rey y pare poden sortir iniaciativas que vingan á enaltir la memoria de sos vasalls; sobre tot en los temps actuals en que solsament poders déspotas dominan la terra, que en persecussió de bens materials sacrifican la Justicia y ab ella tota causa justa y noble, meresquent sols despreci las víctimas inmoladas en holocauste de sas prevaricacions. Y quant los poders de fet donan exemples patents de nostra negra ingratitut y vil avaricia, ¡cóm resplandeix, l' acte d' un Rey de dret, que se li nega la patria y al que fins paíssos estrangers no consenten en donarli hostatje! Obra son cor ple d' amor per recordar als que un día ab estruendosa rumurada li deixaren sentir, trepitjant la terra que guarda las cendres de sos gloriosos passats, l' eco fiel de las probas patents que li donavan los que l' estimavan y estiman, mostrantli de una mirada, en las rocas los bassals y la terra empapada de roja sanch d' héroes, que al mateix temps que la vessavan, la benehían y aclamavan, y plens de goig y alegría, després d' haver sacrificat joventut y benestar, sols desitjavan ans de quedar convertits en cadávres, mirar á son Capdill, y que la bandera de son pur amor los hi servís de mortalla....

¿Quína es la testa coronada, quín el capdill del present sigle, que haiji experimentat 'l plaher que dona, poder inspirar un amor tan gran, desinteressat y pur, com el que generacions varias han sentit pels Reys que han tremolat la bandera de la Tradició? Sols un altre pogué disputarli la privativa, ja que en sa essencia s' ajermanan, pero que sent universals sos dominis, sols un grapat de valents ¡oh vergonya pel mon católich! corregueren á donar eix consol, al gran é inmortal Rey Pío IX. Fora d' eix cas, ¿ab quín altre pot compararse? Si desitjavan nostres antepassats á Ferrán VII, era perque hosts extranjeras volían avassallarlos y si en la desvalguda Polonia, corrían sos fills heróichs, á seguir al valent Sobiesqui, era per salvar lo nom de sa patria, lo sagrat de sa benvolguda llar...

En aquets cassos hi havía el valor rodeijat de llamas ardorosas d' amor á la patria mes, en los tradicionalistas, hi ha fé en las doctrinas rectament cristianas y luego 'l amor sens mácula de impuresas que s' identifica al mateix temps que es comparteix entre la patria y sa mes vera y alta representació, el Rey.

El Rey, houra avuy á tots los que als plechs de sa bandera se aculliren, no per medi d' honors y riquesas sino destinant un día pera que en ell, tots los que sentin vibrar en son cor la fé, postrats devant del Arca Santa aixequin sos prechs en fervorosas oracions al trono del Altíssim, per la eterna benaventuransa dels que foren defensors de la tradicional Bandera, y dels que han sucumbit en las actuals lluytas y perque el Cel concedeixi un consol á nostra desvolguda patria.

Benhaja 'l Rey, que de tal modo sap honrar la memoria dels que foren sos lleals

¡Quánt oh patria mía! retornará lo teu vindicador á comandar tos aguerrits excércits.

Demaneu, estimats deixebles, al Omnipotent en aquest día consagrat als mártirs, que 'ns deixi al menos sucumbir lluytant ans que arrastrar eixa vida de deshonras que destruheix y aniquila la patria y ab ella s' esmicolan y destrossan tots sos grans y sagrats organismes.

LO MESTRE VELL.

MÁRTIRS

PODÉM ben dir que de mártirs n' hi ha de tres classes; de la Fe, de la Patria y de un ideal just y noble.

Son mártirs de la Fe, tots aquells que á principis de nostra era, patían y morían, devorats per las feras en los círcols; ó acosats per las torturas y 'ls sufriments, per no volguer abjurar, per no renegar de la Religió de Cristo. Ho foren també 'ls que uns cuants cents anys després, moriren en la guerra, per arrencar del poder dels infiels 'ls llochs santificats per la pressencia del Deu Salvador. També ho son aquets sacerdots, que, plens de voluntat y del esprit de Deu, s' embarcan cap á paíssos desconeguts per convertir idólatras, y, son al fí víctimas de la ferocitat dels salvatjes.

Mártirs de la Patria son aquells que per ella sucumbiren y moriren.

Ho foren los que caigueren en nostres guerras ab l' extranjer, los héroes de Trafalgar, del Dos de Maig, los de Girona, los de Zaragossa.

Podém també considerarlos com á tals, als infelissos que potser en aquet mateix instant sucumbeixen en los camps de Cuba y en los de Filipinas defensant la integritat y la soberanía nacional.

Son mártirs de sas ideas, aquells que viuhen predicantlas, que moren defensantlas. Aquells que sacrifican sa propia existencia, lò que 'ls hi es mes grat, sa familia é hisenda, en aras del be comú.

No dirém que solsament foren mártirs, los que per la Causa moriren víctimas del foch enemich en lo camp de batalla, no; ho foren també no menes aquells que per no negar la fe jurada, preferiren morir en un pobre llit del hospital, ó en un recó d' una presó, separats de sa patria y de sa familia.

¿No son també mártirs aquells que poguent militar colmats d' honor en las filas contrarias, preferiren morir de fam y de miseria per no fer traició á sa conciencia?

Sí; tots son mártirs, ab mes ó menos gloria, ab mes ó menos recompensa en lo Cel; y dins de las filas carlistas n' hi han hagut un número considerable, que, esclaus de sas opinións, moriren al voltant de la mateixa bandera que defensém avuy nosaltres.

Preguém dons, avuy, ja qu' es día d' oració per tots nostres companys morts, pels mártirs de la Fe, de la Patria y del Rey.....

Preguém per ells, perque ells preguin per nosaltres y per Espanya .... per Espanya en altre temps gran y poderosa y avuy dejenerada y envilida á pesar de la sang de tan cents mártirs.

Y en sons noms, en los noms de nostres héroes, barregemhi també ¡no siguém egoístas en la oració !lo dels infelissos que caygueren combatent nostres principis, perque també foren ells de cert modo mártirs, al ser esclaus de son deber!....

P. IRUAM SABIR.

L'APEL DE LA TOMBA

Cant de dol

Com en hermós matí l' auba encisera
esparpilla del sol la cabellera
y de las flors se bada lo cálzer delicat,
aixís la Patria ab sa més rica vesta
al comensar la nova Reconquesta
anava ja á adornarse, refent son cor lassat.

Mes ¡ay!! tot d' un plegat es trepitjada
tacant son rostre pur una glopada
de verinosa baba; d' un monstre sent juguet,
del monstre lliberal que vingué un día
per enfonzá altre colp la Monarquía,
com s' ofegá en las onas sagnants del Guadalet.

Jo la he vist sanglotant de pena tanta
y he sentit sa planyívola complanta
qu' ella glosava ab l' arpa de més pujat accent,
quan, barrejantse ab notas del psalteri,
sas llágrimas cubrían de mysteri
aquell tristíssim quadro de dol y sentiment.

Pregunteu á las fullas de la rosa
que 's gronxa mentres puja mes xamosa,
perque s' ajup la brotxa de balsámich perfúm,
si l' Aquiló que hasta 'ls xiprés calcina
ha passat aprop seu ab la metzina
que 'ls fruyts mes richs corseca ó al naixer ja consúm.

Pregunteu á mon cor perqué batega;
pregunteu al oreig perqué gemega,
mentres los plechs bombolla del porporat mantell,
y os dirán que han ohit la veu hermosa
de la Patria que plora enfront la llosa
la mort de tantas víctimas del enemich coltell.

Y ho respondrán las pedras que tenyidas
son encar' com recort de greus feridas
que 's feren als digníssims campions del Dret sagrat;
y ho respondrán... ¡oh Cels!.. ma llengua 's núa,
quan la Reyna del mon veig s' extenúa,
perdent de sa corona lo floró mes preuhat.

Veyent delmat l' estol que un jorn guiava
per rescatar la seva Mare esclava
lo nou Pelay qu' encare la estima ab tot l' amor,
se la mira plorosa y esllanguida
y ab l' anhel d' infundirli nova vida,
dels mártyrs fent memoria retrata 'l mes bell cor.

En Ell posada tota l' esperansa,
la Patria 'l veu com iris de bonansa,
debelador invicte d' un exótich gobern;
y ensemps que al peu de llosa funeraria
s' eleva pels fills morts una pregaria,
també pel Rey la súplica reb com incens l' Etern.

CARLOS RIUBROGENT.

R. I. P.

Als mártirs de Sta. Pau, vilment assessinats per engany y enterrats á Llefrenca, prop de Manlleu.

IMITACIÓ

Recort fúnebre avuy día
omplena l' ánima mía,
de tristor:
es lo recort de Llefrenca.
¡oh! al pensarhi 'l cor se trenca
de dolor.....
Veig á dins de l' urna freda
solsament la pols que queda
d' aquells sérs
que un jorn per la Lley morian
ensemps que del Cel rebian
palma y llorers.
En la terra es tot tristesa
mirantse ab tota nuesa
pro sens fe
pels homens que l' herm conreuhen
fins quan son horitzó creuhen
mes seré
Ni una flor, ni una floreta,
ni 'l verdeijar d' una herbeta
may s' hi veu,
sembla vinya espampolada,
que sols te l' hombra sagrada
de la Creu.
Senyor que ab má benehída
la mort feu que 's torni vida
molt suau,
per la sanch dels mártirs dignes
donaunos horas benignas,
Deu de pau.
Per la sanch del fiels implora
l' Espanya que tant temps plora
sens remey,
trobi la pau desitjada
que obtindría ab nostra armada
Carlos Rey.

LO SENSOMNIER DEL RIGAT.

SEMPREVIVA

I ploran á llágrima viva moltas mares cada vegada que recordan las tristas jornadas en que derramaren sang ignocenta sos tendres fills portats á la lluyta en defensa de la Causa santa, també s' humiteijen mos ulls, també solcan mon rostre mil gotas que cauhen rossoladíssas cada vegada que 'm sembla veurer la sombra dels creuhats del sigle XIX sacrificats per las feras lliberals.

Jo 'm represento aquellas conmovedoras escenas que 's desarrollarían veyentse 'ls soldats de don Carlos ferits mortalment en los camps de batalla é invocant lo dols nom dels sers que 'ls portaren al mon y sens poguer tenir lo consol de dirlos al menos: Adeu, pares.

May mes s' esborrará de la meva memoria la per mi angustiosa nit del juliol del 1873.

Eran las 9 y estavam dintre l' habitació en mitj del silenci interrumput tan sols per lo murmull que feyam resant lo saut Rosari, quan de repent sentím un esbalot acompanyat d' una pluja de balas que brunzían esfereydoras, passaut arrant de las parets de las casas.

Eran los republicans que, adonantse de que 'ls carlistas se havíau apoderat ja de gran part de la ciutat, feyan suprems esforsos per defensar una barricada que en la *plasseta* hi havía.....

Se sentían clarament los ¡ays! dels que queyan ferits; de sopte á n' aquets ays se agregaren los crits de: "per Deu, la vida; per Deu, la vida".... Aquella tendre y llastimosa veu..... no m' era desconeguda.

L' endemá al dematí trovarem al peu de la porta lo cos inert que fins al vespre anterior havía guardat lo cor per mi tan estimat.....

S' havía desfet per sempre lo projectat enllás entre l' hereu X..... y la que suscriu. (1)

Aquell mateix dematí, mos també llealíssims pares (Q. A. C. S.) li feren honrosa sepultura en lo mateix ninxo de la familia. Pero, res de aquests actes vaig poguer presenciar puig, com compendrán mos lectors, havía rebut un colp crudelíssim en mon primer amor.

¡Molts de sos companys que moriren duas lleguas mes lluny, en lluyta terrible, ni tingueren qui 'ls cavés un palm de terra per rebrer humilt sepeli!....

Per reparar tant terrible ultratge, inferit á la Patria, y la profanació del Santuari perpetrada per sos enemichs, está á punt de aixecarse una nova creuhada, pero, si per la meva condició 'm veig impossibilitada d' agafar un arma pera contribuhir al salvament de la Tradició, puch dipositar una flor sobre la tomba dels que sucumbeixen defensantla.

Mes, si las flors que ofereixen los cors incréduls quedan marcidas al contacte dels gelats marbres, en mitj de la tristesa qu' experimento per la perdua de tants adalits de la justicia, estich en la fermesa de que no 's mustuhirá la sempreviva de que faig ofrena pera son etern descans; la sempreviva de la oració, única arma que pot esgrimir.....

TERESA VIROLLA.

(1) Histórích.

GLORIA ALS MÁRTIRS

Al arrivar altre volta á la tan memorable fetxa del 10 de Mars, en lo ters any de sa institució, conmemorant la festa dels Mártirs de la Fe, de la Patria y del Rey, esclatan de nostres cors variats sentiments com sortits d' un volcá abrasador, los uns de filial carinyo envers aquell ilustre Desterrat que no oblidá may los sacrificis dels que derramaren sa sang generosa en defensa de son bell ideal y animat de gran anhel pera inmortalisar sa memoria, va tenir la gran idea, el piadós pensament de proclamar festa nacional tan senyalada fetxa, recort al mateix temps de la mort de son Ilustre antepassat Carlos V ocurreguda en 10 de mars de 1855. Los altres de trista veneració y respecte profont envers aquells tan fiels com ardorosos soldats que lluytant baix la sombra de la bandera que ostentava dits tres lemas, exhalaren sos últims sospirs plens de zel y de pura fe y ab sos ulls mirant al cel, murmuraren una y mil voltas l' hermós crit de Deu, Patria y Rey. Y los altres de llegítima indignació contra 'ls fariseus de avuy día que ab escandalosa osadía cubreixen de ignominia y oprobi la Patria que es nostra mare.

Mes al invocar avuy lo recort dels Mártirs de nostra Causa, apart del dolor que experimentém en ell nos conforta 'l pensar que al menys aquells germans nostres, sabían que al dar son últim alé en defensa de sas veneradas tradicions, morían cuberts de gloria y que sobre sa tomba reviuría sempre la dolsa memoria del temps y que son Rey regaría ab llágrimas de agrahiment tan generós sacrifici, escribint son passat en lletras d' or en el gran llibre dels Mártirs de sa Causa. Mes, ¡ay! en los temps actuals, quína diferencia tan desconsoladora es presenta á nostra vista, ¡pasma expressarho! Aquells Mártirs moriren per son Deu que los redimí ab sa sang en lo Calvari, per son Rey que ab ells compartía sas penas y agrahía son sacrifici y per sa Patria que la volían ben honrada y lliure de botxíns, pero 'ls germans nostres que avuy lluytan en nostras Colonias, moren per la Patria..... dels que cobran, en aras del *esperit nacional*..... d' una quadrilla de gitanos que contempla sense inmutarse com aquells cauhen baix lo plom de cobarts y assesíns, dels cuals Mártirs, guardan tan sols dolorós recort sas pobretas mares que 'ls ploran y els bons espanyols que esperan impacients la hora de la regeneració de la Patria. Fora d' aquets, ¡quina soletat mes espantosa rodeija á n' aquellas víctimas! Y pensar que moren ab la ilusió de que defensan la patria, sense tenir en compte que sucumbeixen per lo sosteniment de qui cuida tan sols de embolsar anualment una millonada de pessetas y de sapiguer lo curs de la malaltía de un primer espasa retirat, sens preocuparse poch ni molt del estat dels ferits dels Sanatoris. Sort que s' acosta l' hora de la Providencia y que, qui avuy vetlla per los Mártirs, conmemorant sa festa, tal vegada demá transformará d' arrel tot lo existent, y en aquella mateixa iglesia de la Cort ahont hi fou celebrat últimament un concert, se hi cantará un solemne Tedeum en acció de gracias per lo triomf de la Monarquía católica, y luego si farán funerals de primera classe pera l' etern descans de sos detractors, puig mediant la ajuda de Deu la festa del 10 de Mars del any vinent, será de gloriosa recordansa y de coronació del sacrifici que feren dits Mártirs, per nostra Causa.

UN SOLDAT DE CRISTO.

ALS MÁRTIRS DE LA TRADICIÓ

Avuy ma pobre lira contemplo jo endolada
cercada per llas negre, senyal de desconhort;
la má del que la pulsa n' está desorientada
y vibra de sas cordas tristíssima tonada
que, ensemps, al cor hi porta lo plany y la dishort.

Avuy, alegres notas jo no t' arrancaría,
ma aymada y pobre lira; recordo als meus germans
y al veuret endolada, sento greu melangía
y en tas vibrantas cordas no hi trobo l' armonía
per fer sentir la pena que n' entorpeix mas mans.

Voldría fé homenatge als espanyols de rassa;
voldría sas proesas cantar ab dolsa veu
encar que l' amargura l' ardenta sanch me glassa
y un agut dolor sento que lo meu cor traspassa.....
mes..... canto als que lluytaren pel lema sant de Deu.....

—

Pregam pels mártirs de la bandera
que airosa ondeija per férreas mans;
y per los ámbits d' Espanya entera,
fem recordansa ab fé sincera
dels que fineixen en clims llunyans.
També allá lluytan ab valentía
contra la rassa de fills espurs,
contra 'ls que 'ns odian ab vil follía
y ab gran acopi de villanía
tractan la patria com fills perjurs.

—

Mas dolsas alabansas ab pler vos cantaría
si no 'm lligués la llengua lo plany de la tristor;
y á sobre de la fossa cufoy hi posaría,
ramets de sempre-vivas, rosells y flora vía
ab tendres remembransas del fondo del meu cor.

Rebén los pobres cántichs d' aquest humilt *poeta*
que ab tendres melodías voldría festejaus;
no esclato avuy riallas, ni sento inspiradeta
la musa que tan aymo y veig avuy tristeta;
tristeta y pensativa, sols gosa en recordaus.

¡No trobo notas dolsas! ¡ma lira ja enmuteja!
¡deploro las tragedias qu' Espanya va passant,
y al veure 'l lleó indómit qu' encara dormiteja,
dels mártirs de la patria ne sento santa enveja
y el día de imitarlos, deliro ab ánsia grant.

¡Dormiu, dormiu despullas dels génis de la guerra!
¡dormiu, campeonatos, magnánimas llegións!
¡dormiu, atletas nobles honor de nostra terra!
la vostra decendencia que may per res se aterra,
fará que ressucitin las Santas Tradicións.

PEPET DE LAS POMAS.

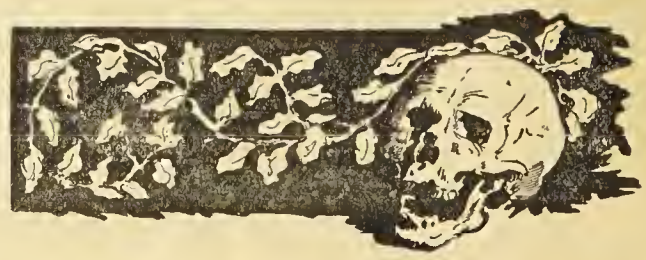

MEDITACIONS

LOOR als mártirs carlistas! Cants de alabansa entonan los ángels en la Gloria, oracions fervorosas hi envían de la terra los homes de bona voluntat. ¡Gloria! diuhen en eixa vall de llágrimas, quants demostran ser fiels aymadors de totas las causas justas, y ¡guerra! repeteixen també, á totas las injusticias.

Vostre recort es nostra esperansa; vostra sanch, lo nostre escut; vostras creencias, nostra fí; lo vostre amor, l' amor nostre; lo vostre fí, el que desitjem.

Sí; tot lo que anhelareu, fereu y alcansareu per Deu, la Patria y el Rey, volém imitar ja que no podém igualarvos, ni molt menos superarvos.

Vostra sanch ¡oh invictes mártirs! uo regá terra ingrata, ¡no! sino que las plantas regadas per ella han fructificat, han adquirit vostra sava y la vostra fermesa, y sols esperan la senyal del que en Sí representa nostras creeucias, per vessarla tota y regar la terra altre volta, y per si no estés decretat 'l triunfo definitiu, serveixi de llevó pera las viueutas generacions.

L' ORELLETES.

¡Trist y desesperat ha de ser el morir sens fé, sens creencias, y sens esperausa en una altra vida, en la que siguin premiadas sens prostergació, las bonas accions! Que horrible mort, la d' eixos infelissos, que en eixa vall de llágrimes sols han contemplat ensalsada la injusticia, moguda al drinch del or.

¡Alegre y dolsa mort la del que, plé son cor de fé y creencias salvadoras y ferma esperansa en la eterna vida, en la que la Justicia infinita, sens admetrer imposicions, donará premi ó cástich segons el caudal de accions bonas ó dolentas que portin escritas ab caracters inalterables en la falla de nostre sempre curta peregrinació en la terra.

Dichosos ¡oh vosaltres! que ab lo cor net de passions rastreras y plé de bons desitjos, morireu per la bandera de la Justicia, del Dret, de la Veritat eterna!

¡Vosaltres que moreu en regions mes puras, junteu nostres prechs, ab los dels demés lleals, pera que la Divina Misericordia se apiadi de nostra infelís Nació morta avuy per impuresas de sistema y per la perversitat dels homes, que d'ella han fet patrimoni de tots sos instins.

TOFOLET.

¡Cuant deploro, héroes anónims que lluytareu derramant vostra sanch y donareu vostra existencia pera 'l triunfo de la Causa que porta vinculadas totas las glorias passadas y tradicions de ma patria, que ma inteligencia no sápiga descriurer, lo que 'l cor sent, lloant la grandesa de vostre sacrifici!

¡Per la Creu lluytareu, per la Creu morireu! Per aixecar á la Patria envilida del llot en que agonitsava, dedicareu vostre esfors y la regareu ab vostra noble sanch.....

Per seguir al noble Rey, al pare de la Patria, en qual carácter representa á Deu y á la Patria, deixareu vostre casa pairal, els pares, mullers y fills, corrent al camp de la lluyta, per fer noble us del coratje de uns cors que sabían sentir..... y no us vencerem, no; la Justicia no será may vensuda, pero vils Judas traficaren ab lo sagrat de vostra sanch..... y los que no vareu cabrer en los fossars, prenguereu lo camí de la emigració..... ó acatar lo dogall injust, del déspota que triunfa.....

Goseu ¡oh mártirs tradicionalistas! de la benauransa que la eterna Justicia te reservada als que de cor per Ella lluytan y moren!

TNOF SAGRAF.

A CARLOS V

Ab pleer vostres virtuts jo cantaría,
Voldría á Vos tribut sincer prestar.....
De Vos, digne mon cántich no sería;
Al recorda'us, Senyor, sols sé plorar.....

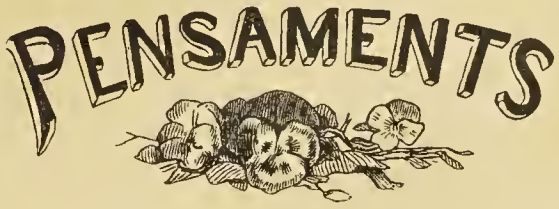

La sang derramada tan abuudantment en defensa del Altar y 'l Trono, ¿será inútilment sacrificada?

No es possible. Rebrotará l' arbre sant de la Tradició y Espanya será novament regenerada pels creuhats del present segle.

Podrá la impía Revolució amordassar als lleals, tancar als sacerdots dintre 'ls temples, escarnir la religió santa de nostres majors, mes, no triunfará jamay lo execrable lliberalisme.

Clamant están contra ell un sens número de vidas que s' oferiren á Deu, y Deu en sa infiuita bondat y sabiduría, las ha aceptadas com á rescat de la Patria de María.

Y la santa y verdadera llibertat regnará en Espanya..... promte.

¡Oh mártirs que per la patria morireu pronunciant vostres llabis lo Sant Nom de Deu! La hora providencial souará ben prompte y Espanya 's veurá lliure del sistema oprobiós que la denigra y envileix.

Ja la veu d'un ilustre Purpurat ha repercutit per totas parts, y ¡ay del que 's fa digne dels anatemas de la Iglesia Santa!

Visca Deu, visca la Patria, visca 'l Rey.

Per Deu vull viurer y morir. Per la Patria voldría derramar la meva sang tota. Pera 'l triomf del Rey y pera l' etern descans dels que foren sos lleals soldats, ofereixo avuy las mevas pobres oracions.....

Pobres pero sinceras.

M. T. A., Pbre.

Á ESPANYA

¿No va raijar la sang de fills caríssims,
que han fet esforsos mil, y costosíssims
per tú? no van morirne assessinats
molts, que per Deu y tu, sacrificantse,
cridant viva son Rey varen llensarse
frenétichs y valents en mil combats?
No temis, donchs, que 'l porvenir es nostre;
no abaixis, humillat, jamay ton rostre,
ficsa tos ulls de fit á fit al Cel.
La sang que abundanment fou derramada
ofrena fou per l' Etern aceptada,
ben prest veurás complert lo teu anhel.
Si débil es un trono sense gradas
que cruix al sol impuls de las ventadas,
¿cóm no ho será una viuda y un infant?
¡Oh Espanya! resa avuy, resa y confía;
que está prop y molt prop lo felís día
de que tornis á ser altiva y gran.

JAUMET.

SENTIMENT

EU lo tinga al Cel!

Aqueixas foren las paraulas que pronunciava una mare al temps que sos ulls llensavan un riu de llágrimas.

—Mare, ¿per qué ploreu? ¿Qué no vos aymo ab tot lo cor?

—Res de aixó, fill meu; es que 'l só de aqueixas campanas me recorda una jornada que jamay ma memoria oblidará.

—Donchs, digeumho á cau de orella, no ho diré pas á ningú.... ¿Ho sentiu, mare? Avans tot m' ho contavaho ¿per qué nó, avuy?

—¡Fill meu, fill meu; pedás de mas entranyas....! mon cor no 't pot callar el secret que per tan temps t' havía amagat.

—Sí, mare, sí; diguemho.

—Escolta. Avuy cumpleixen anys en que una colla de gent feréstega, com altres fills de aquell gabaitx en Napoleón, que destruían els altars, trepitjavan 'ls sacerdots de Cristo, profanant lo mes sant y sagrat, villana y cruelment assesinaren á un home.... que....

—!Ay mare! ¿per qué ploreu y sospireu tan? mare meva, digueume ¿Quí era aqueix home....?

—¡Fillet meu! era... el teu pare.... Lluytant per la causa mes sauta, l' enemich li arrencá la vida, no en noble lluyta, no; sino á traició, eufousantli la puuta del punyal al pit.

—Mare me.... va ¡ay! ¡Pobre pare!...

—Fill meu, ¿qué tens?

—Plorém, mare, plorém, puig que 'l *Mestre* 'ns diu que sols unas bonas llágrimas fan companyía á altres llágrimas, y resemli Parenostres, perque Nostre Seuyor el tinga al Cel. Jo vos prometo, mare meva, que quan seré gran, mentres una gota de sang corri per mas venas, será també en defeusa de la Causa per la que morí el meu pare.

¡Pobre pare!

CAMILO.

VISITA DE PESAME

HONOR ALS MARTIRS DE LA SANTA TRADICIÓ

Honor als defensors de la bandera
nejada per Santas Tradicions!
issaga de valents de temps enrera
rgull noble de cent generacions!
efilar eix *aucell* cansons voldría

'ls que daren, pel Dret sa ardenta sanch;
a trova mes plaent que 'ls cantaría,
ería pura com lo lliri blanch.

es ¡ay! avuy mon pich ja no refila
rmoniosas tonadas ni cantars;
ondalletas, ja 'n sé tot una pila
ristetas son, peró, com tristas llars.
nfinitat de pits avuy latejan
emembransas dolcetas y oracions;
incers prechs al empir revolotejan,

issipant las humanas ambicions.
spanya, com qu' es mare carinyosa,

a mort de sos fillets plora ab condol;
vuy, en enaltirlos tan sols gosa

aludantlos joyosa, pro ab fort dol.
ixis vull ferho jo; gays cansonetas
ecessito entonar als génis grants,
endretas y cofoyas y dolcetas
morosetas sempre y ben constants.

radicions de ma patria, ¡gestas nobles
enascudas entorn de la vritat!
cudiu en aussili d' aquets pobles
onántloshi veritable llibertat.
nvoqueu als atletas de la guerra;
ondemneu ab fermesa al foll butxí,
ndulgencia ¡oh Deu! per eixa terra
btindrer vol,

L' AUCELL VILANOVÍ.

EPISSODI

No olvidaré may aquell cuadro horrible!

Sobre la fresca herba del prat, arrimat lo tronc á un centenari roure, descansava 'l cos mutilat de l' Andreu y á pochs passos, entre pedras sanguinosas de las que s' havían servit aquellas feras, un cap ¡no un cap! una massa informe d' ossos aplastats y sangnosos encare.....

¿Com participar á l' Agustina aquella terrible desgracia? ¡Massá qu' ella plorava y 's desesperava desde la matinada en que l' Andreu, son espós, al veurer's descubert, havía saltat pel terrat del darrera y fugía corrent..... Després va sentí un tiro, mes tart dos, tres y..... res més. ¿Qué havía passat? ¿Qué era de l' Andreu?

Quin día de ansietat y amargura per l' Agustina fou aquell.

L' Andreu era un voluntari intrépit, valent, osat, res l' espantava. Carlista fins al moll dels ossos, hauría donat la vida mil vegadas en defensa de la bandera de la Tradició.

Destre en el manetx del fusell, puig havía sigut soldat, era temible quan apuntava; sempre feya blanch. Mes, los cipayos li tenían votada.

Aquella nit, prop ja de la masía, la seva companyía feya *alto* en un arrabal proper, y ell volía besar al nin qu' ell tan aymava.

—¡Com deu estar de grassó, 'l *petit*,—exclamava tot sovint l' Andreu al recordar á sa esposa y fill.

Y cofoy, ansiós de arrivar promte, saltava marges, y camps á través feya vía cap á can Toni mes depressa que un llamp.

Pron li va semblar sentir fressa y enrahonaments al passar per sota l' hostal de la carretera, pero ¡cá! ¿quí 's pára devant l' ansietat de devorar ab un petó al infantet?

Truca una, dos vegadas y..... res. Hi torna altre volta y l' avi, sens treurer lo cap pel finestró, pregunta:

—¿Qui hi há?

—Jo, pare, jo; l' Andreu. Obríu promte.

L' Andreu hauría jurat que havía vist tres ó cuatre sombras esfumantse detrás de la cabanya mes, prestá atenció y..... tampoch res.

Quina alegría, quin goig, quin plaher mes gran el de l' Andreu.

Agafá 'l nin que dormía com un angelet al brassol y petó per aquí, petó per allá, mirarli las cametas, las mans, palparli els brassos, pegarli ab el dit lo petit y tendre llabi com volguentlo fer riure, pero 'l nin, endormiscat encare, se posá á plorar ab sentiment, aturdit, espantat, obrint aquells blaus ullets de nina.

—Que gras está, Agustina,—deya l' Andreu ple de goig. Qu' hermós es nostre hereuhet.

Mes, la pobre Agustina, després de abrassarlo mil vegadas, se posá á plorar com una Magdalena.

—¿Perqué ploras?—va dirli l' Andreu.—Mira en tres mesos, ni una *rascada* tan sols. La Verge de la Gleva m' ajuda. ¡Si n' he sentidas xiular de balas!

—¡Ay Andreu! El cor 'm diu.....

—No siguis tonta. El Cel está ab nosaltres y en tant.....

En aquell moment se sentía 'l gos, que cada día tancavan al corral, que lladrava á mes lladrar.

—¡Qu' es aixó!—digué l'avi mirantse ab dalé á l' Andreu.—¿No sents?

—Sí, pare. Mes, veig que está prompte á trencar l' aubada y m' en vaig. Los *meus* no 'n saben res y 'm creuhen dormint.....

Y abrassant á l' Agustina, besant la má á l'avi y petonejant al *petit* que ja de nou dormía, obrí la finestra del corral y, tirant primer el fusell sobre un munt de brosta que espantá al gos que poch ans lladrava, va arrastrarse paret avall com una sargantana.

Lo gos va tirárseli damunt, y llepantlo de la má grinyolava content de recobrar l' amo, pero, l' Andreu va apartarlo mitj bruscament y li digué:—Arri, Mustela, á jaure; ¡passa allá!

Altre volta va semblarli sentir un xiulet prolongat com d' óliva. Va pararse un moment ans de saltar la tapia y tampoch va sentir res més.

L' Andreu no era home de tornar enrrera. Feu un salt sobre la tapia, y ab un altre va tirarse al camp del costat al mateix temps que una detonació y un *xiu*.... li fería l' oído.

L' Andreu quedá parat, pro ja ab lo fusell ran de la cara. Mes l' enemich no 's veya. Apretá á corre com un llamp, pro al arribar sota l' hostal de la carretera, desde 'l cim d' un terré li disparan dos tiros que 'l deixaren al siti.

L' una bala li atravessá la cuixa y l' altre li havía entrat per las costellas.

Prompte 's veijé rodeijat de deu ó dotze homes, ó mes ben dit, de feras, que, agafantlo dos per cada peu lo arrastraren fins baix al prat, vora 'l riu, y allá en mitj de mil torments, de mil blasfemias, de mil brutalitats li tallaren ab un gavinet lo coll en rodó y ab pedras li aixafaren el cap entre renechs y maledicciónes.

. . . . . .

Allá vaig trobarlo jo per la tarde Vaig pensarme que era éll, pels cabells negres y rissats encastats en aquells ossos y al examinar son cos, per el dit de la má esquerra, que s' havía escapsat un día ab una destral tallant *abrets* per cassar aucellets.

No vaig atrevirme á oferir á l' Agustina y al avi un espectacle tan horripilant y tan trist.

Vaig treurem el gech, vaig recullir aquells sagnants ossos y 'ls vaig amagar sota un munt de camas de blatdemoro. Allí mateix trasladava jo, poch després el cos de l' Andreu.

Aquella mateixa nit, el Párroco, el sepulturer y jo, donavam cristiana sepultura al Andreu, y mossen Joseph participava la trista noticia á l' Agustina y á l' avi.

Jo no 'm sentí ab forsas per ferho

VOLTREGANÉS.

¡MÁRTIRS!

.....Se que l arbre de la vida
allá dalt treu la florida
cuant aquí 's consúm l' arrel.

Hollant ma planta la mayso callada
hont reposan malmesos, trossejats
aquells braus que moriren per la Patria,
mos ulls humitejant
y mon cor oprimit per forsa estranya
profanant lo silenci sepulcral
de boja fantasía dut en alas
he dit: ¡No son res ja....!

—

Y ab gran follia al dolor entregantme
com home sense seny, tambalejant,
ha vingut lo ressó de las campanas
á dirme: ¡Resa, ingrat,
que jamay lo recort podrá borrarse
del exércit valent que va ostentar,
vencedor en la lluyta mil vegavas,
un lema sacrossant...!!

JOANET GRIPS.

ALS MÁRTIRS DE LAS TRADICIÓNS

HIMNE

Si; la patria en est día vos aclama
Com á gloria de Santa Llibertat;
Y ab cor ferm y enardit per veus de fama
Vos endressa 'l valor que li heu legat.

—

Oh cors nobles y pits de gran bravura
Que pasmareu al mon ab vostre esfors
Per lliurar á la patria de tortura
Y evitar á las mares majors plors,

—

Exaltats per las vostres grans proesas
Admirem los lleals vostre valor,
Y al cantarse dels hèroes las grandesas
Al bon Deu aixequem, fervents, lo cor.

—

Y al ensemps que eixos prechs al cel ne pujan
Perqué os dongui 'l Senyor á tots lo cel,
Cantarem vostres fets que os sobrepujan
Als mortals que os serviren de model.

———

Hi haygué un jorn que la patria volguda
Caigué en urpas de uns homes traidors,
Que gosaban en veurer vensuda
A la patria que may fon batuda
Perque sempre tingué defensors.

—

Caigué en urpas de uns sers que envilidas
Las entranyas pe 'l such del turró,
No miraren que uns homes sas vidas,
Los seus bens, sas hisendas marcidas
Entregaren batint son penó.

—

Exaltats per la gloria que espera
A tot'hom que defensa la lley
Decidits van jurar la bandera
Y cridaren ab veus com de fera
«Pel bon Deu, per la Patria y pel Rey.»

—

Y llensantse a batallas sangrentas
En defensa d' eix lema sagrat,
De sas venas raíja sang ardenta
Sang preuhada que encar alimenta
Al jovent que en Espanya ha quedat.

—

Martirs Sants de la patria espanyola
Os aclama en 'quet jorn tot carlí
Y aquet crit que en l' espay fort tremola
Dins lo pit nostre sang enarbola
Desitjant com vosaltres morí.

———

Fasseu, donchs, que la sang que vessareu
Cuant lluytavau en justa campanya,
Siga avuy per la mísera Espanya
Nova sava que animi 'l seu cos.
Y la mort que en la lluyta alcansareu
Nobles sers que d' Espanya sou gloria,
No s' allunyi de nostre memoria;
Siga sempre un emblema gloriós.

—

Que 'ls traidors que á la patria assessinan
Marxin prompte ben lluny d' eixas terras;
Que s' acabin ben prest las dos guerras
Que fan perdre 'ls soldats espanyols.
Y si ácas perque aixó obtinga Espanya
Es precis derramar la sang nostre,
Aquí som; ajunteula ab la vostre
Fins que arrivi a tenyir los dos póls.

8 Mars 1898

JON MOQUIR FAT-GAFAS.

Empolvis. Estranyo no rebrer contestació á la meva.—*N. J. R.* Las *cartas* ben curtetas é interessants, puig aixís ho exigeix el periódich.—*Titus*. Gracias; quant li toqui 'l torn.—Aziv Naoj. L' una va bé; ¿vol fe 'l favor de ferme una visita?—*P. M.* Presentis y pregunti pel Director; al Mestre li agrada molt tractar ab jovenets.—*Feliuet del Llobregat*; arreglada anirá.—*Cintet Pantaleoni*; gracias —*M. S. y Serra*; anirá tot; el sonet lo guardem.—Un estudiant; anirá

Xato. Las cartas han de ser ben curtetas.—*Tofoletis*. No n' admetém de aquest género.—Matías Bróquil. Anirá, mes, no puch precisarli.—A. A. A. Tantas *as* vol dir ase.—*Quimet del Besós* Vosté valdrá molt, pero primer son los de casa, li agraheixo la seva cooperació pero no sempre tinch temps pera corretgir los treballs y prefereixo 'ls treballs que no s' han de tocar.—*Bleda*. Vosté sí que vol clavarme 'n una de grossa al clatell.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 23 DE ABRIL DE 1898 NUM. 44

LO MESTRE TITAS

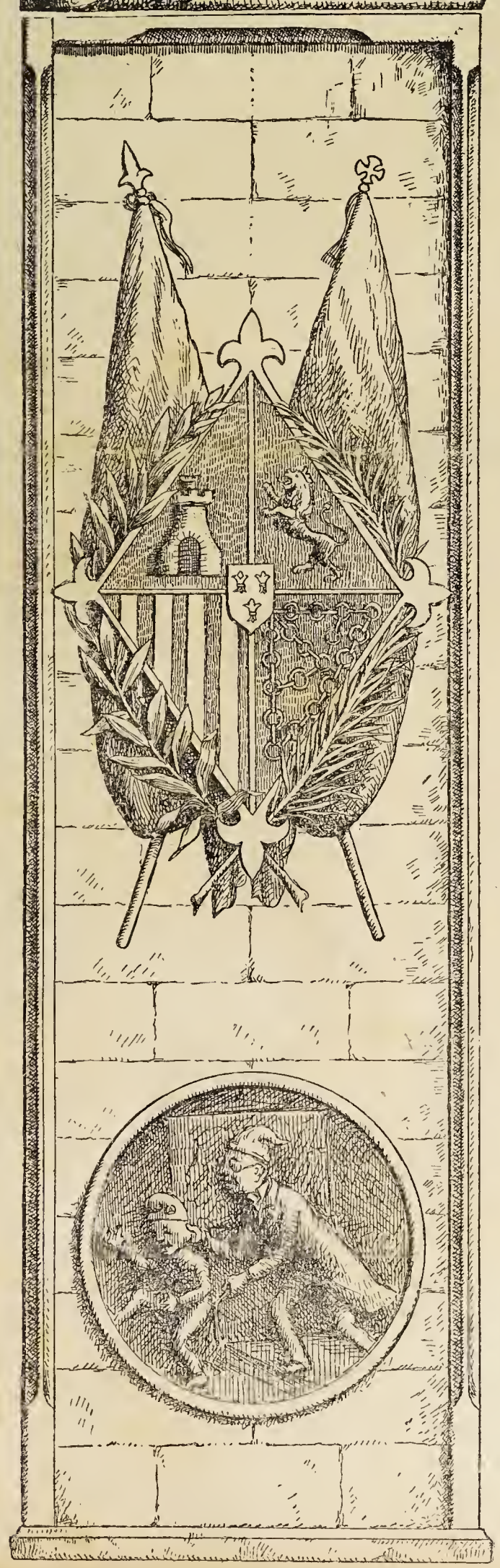

D. P. R.

Prince de Borbon

1898.

MANIFEST DE DON CARLOS

Venecia, 2 de abril de 98.

Estimat Mella: En los confins d' aquesta terra Navarra que acaba d' elegirte com á un dels seus dignes representants, vaig tenir lo dolor de despedirme d' Espanya, y vaig anunciar que tornaría. S' acosta tal volta l' hora de cumplir la sagrada promesa, y per aixó á tú 'm dirigeixo, com apoderat qu' ets de ma inolvidable Estella, la capital guerrera de la guerrera Navarra.

Los goberns de Madrit poden fer inevitable y fins inminent una llamada á la lluyta armada si continúan deixant arrastrar pe 'l llot la bandera Espanyola.

Vintidós anys de patriótich reculliment han demostrat que no soch, ni un ambiciós, ni un conspirador. La major y millor part de ma vida d' home ha sigut empleada en la més improba y difícil tarea: la de contenir los meus ímpetus naturals y 'ls dels meus entussiastas carlistas, quals impaciencias era jo 'l primer en compendre, en compartir y en admirar, y que no obstant refrenava, per mes que se 'm partís l' anima al ferho. Avuy l' honra nacional parla més alt que tot, y 'l mateix deber patriótich que avans m' obligava á dir: "¡Espereu encara!" pot ordenarme imperiosament á dir als carlistas: "¡Avant!" Y no sols als carlistas, si no als espanyols tots y especialment á las dugas forsas nacionals que encara 's defensan briosament contra 'ls enviliments femenins de la regencia: 'l poble y l' exércit.

Si á Madrit recullen lo guant que desde Washington han llensat al rostre d' Espanya, jo seguiré donant 'l mateix exemple d' abnegació que fins ara. Desesperat de no poder participar en lo combat mes que ab los meus vots y l' influencia del meu nom, aplaudiré ab tota l' ánima als que tingan la ditxa d' anar al foch, y consideraré que los carlistas serveixen á ma Causa, allistantse per la guerra ab los Estats Units, sigui 'l que sigui 'l capdill que á ella 'ls conduhesca. Pero si, com tot induheix á temer, segueix prevalexent la política d' humillacions, arrancarem las riendas del poder als que no son dignes d' empunyarlas, y ocuparem lo seu puesto.

En exércits que no son l' heróich exércit espanyol, quan en una batalla compromesa hi ha regiments desmoralisats ó cobarts, se colocan á retaguardia canóns carregats de metralla, que obligan á batrers á la desesperada als que temen més la mort que 'l deshonor. Apelo á aquest recurs suprem per imposar lo patriotisme als degenerats partits y concellers de la regencia.

Si sols pe 'l temor pot obligarse 'ls al combat, no 'ls permetem l' humiliant salvació de la fugida, ya que 'n sas mans tremola, per desgracia, la bandera groga y vermella.

Que adelantin ab ella contra 'ls Estats Units, ó que sápigan que si reculan me trovarán á mí, guardiá del honor espanyol, disposat á arrancarlos per la forsa aquesta ensenya gloriosa y á derrocar las institucions usurpadoras que 'ns portan á la ignominia.

No 's tracta solament de conservar á Cuba, sino de conservar l' honor patri y la dignitat de las armas espanyolas. Poch importava als defensors de Numancia y de Sagunto, de Saragossa y Girona las sevas casas, ni las sevas hisendas ni las sevas vidas, los importava 'l seu honor, que 'l mateix se salva vencent que morint.

Si 's dona aquest cas, digas á Estella, digas á Navarra, y que ho senti Espanya entera, que estich resolt á un suprem esfors, y que l' intentaré sol ó acompanyat, ab pochs ó ab molts, ab plétora de recursos ó encara que en absolut carexi d' ells, apoyat del exércit, si aquest, com espero, respón á ma veu de soldat, ó únicament rodejat del poble heróich, que 'n ma primera joventut me va donar, voluntariament, cent mil fills valerosos, pera permetrem posar una muralla com alashoras la vaig posar á la marxa de la revolució, evitant que 's realisessin avans las terribles conseqüencias que ara tots toquem.

No tracto de comprar coronels, ó de sobornar generals. Ni 'ls faig, ni 'm faig semblant injuria. Jo soch lo campeó d' interessos morals y d' ideas elevadas, y com que no vull la corrupció en los fins, la rebutjo en los medis. No ofereixo una fortuna á ningú: ofereixo la gloria; y 'l que 'm segueixi ho ha de fer solament per l' honra y per la Patria.

Per no assumir devant de l' historia la responsabilitat de la pérdua de Cuba, he esperat y esperaré fins al últim extrém. Quan la veigi perduda irremissiblement, Espanya y jo cumplirém ab nostre deber.

Protesto devant d' Europa, protesto devant de la posteritat, protesto devant de las sagradas cendras dels milions de mártirs morts á la sombra de la bandera espanyola desde la Reconquista fins avuy, que no m' impulsa cap móvil interessat ni personal, y que sols busco, ó salvar á Espanya, ó morir avans que presenciar l' enviliment del poble que tan ardenment amo.

Represento, á mes del dret, una inmensa forsa nacional, la tradició espanyola, en tot lo que té de caballeresch, d' esforsat, de idealista, de noble, de temerari, si 's vol. Creuría cometre un crim de lés patriotisme si no llansés en sa hora aquesta forsa á la redenció d' Espanya.

No reneguém de las ensenyansas de nostres pares, perque demá no 'ns maleheixen los fills á qui lleguem una patria sens honra.

Disposat estich á cumplir ab mon deber fins á la mort; que 'ls espanyols dignes de serho cumpleixen ab lo seu.

Y Deu, en quals mans me poso, 'ns guardi á tots.

Ton afectíssim,

CARLOS.

¡VISCA 'L REY!

En los actuals y gravíssims moments, el carlista que no vulga ser traydor á la Bandera Tradicionalista ha de ser subordinat sens distingos y estar preparat pera obehir cegament l' ordre de son August Jefe.

JOAQUÍM LLORENS,
Diputat á Corts per Olot.

¡ESPERANSA!

SEMPRE es hermosa la esperansa, si está posada en un gran ideal, y s' alimenta ab lo foch sagrat del entussiasme pur, desinteressat y noble. ¡Sempre es hermosa!

Pero si aquesta esperansa está personificada y encarnada en una persona jove, qu' es troba en la plenitud robusta de una vida exhuberant, y en la edat seductora en que tot se veu de color de rosa, en que sembla esbrossat y sens espinas lo camí de la vida, alfombrat ab fullas d' olorosas flors que perfuman l' espay y embalsamen l' aire que 's respira, pur y transparent, y la vía de la vida 's fa sota un cel blau salpicat del or del sol de la ditxa, que satura ab pols brillant las moléculas del infinit..... ¡ah! llavors aquella esperansa creix y s' ajeganta ab hermosura y esplendor y grandesa soberana.

Llavors tot somríu y tot alegra, perque aquella esperansa es seductora, potent, brillant, robusta, com la joventut que la personifica y representa y encarna y vivifica.

Perque la joventut es lo símbol de la vida, la primavera de l' existencia, lo niu ahont surten las iniciativas, germen de las grans empresas; y las grans energías, germen de las grans victorias.

Quant l' esperansa la representa una persona vella, decrépita, cayguda de l' arbre de la vida, com fulla que del tronch despresa, roda la pobre, per lo vent arrastrada cap á la fossana hont s'ha de pudrir..... ¡qué trista es!

Freda com lo marbre; seca com l' imatje de la mort; lo front plé d' arrugas, sepulcres d' ilusions passadas; lo cos encorvat com si ja s' ajagués cap á la tomba, sens vida, sens calor ¡pobre esperansa!.... ¡ja es morta!

Mes l' esperansa carlista, personificada per l' "Hereu de la Casa Payral" ¡quina esperansa mes gran!

Jove, cavaller, elegant, noble, ple son cor de fe, son rostre de vida, son cos de gallardía; en son front se veu lluhentejar l' idea que son cervell elabora, sos ulls espill de sa ánima, espurnejan lo foch que purifica y no crema, y tota sa figura majestuosa diu que Deu, pródich en tot, ha posat en sa testa la grandiositat del pensament, en son pit la grandiositat de la fe, en son cor la grandiositat del amor, en sa elegancia la grandiositat de la rassa; y en son armónich y marcial continent la gradiositat incomparable de la historia d' un poble de gegants.

Don Jaume, després del legendari Héroe de Lacar y Somorrostro, es la genuína representació, es la halagadora esperansa de aquet partit fort y generós, engendrat per lo sacrifici de tres generacions de mártirs y de héroes, que moren adorant las tres religions mes sublims; la religió de Cristo, la religió del honor, y la religió de la lealtat, trinitat hermosa, representada en lo polítich per altra trinitat gloriosíssima, Don Carlos, Don Jaume y Don Alfons, brancas robustas del arbre de la tradició, y pedras preciosas engastanas á la corona de la maternitat, que rodeja 'l front d' aquella Santa claustrada que pensa tant ab Deu, que sempre resa; y pensa tant ab Espanya, que sempre que resa..... ¡plora!

ROGER DE LLURIA.

18 de abril 98.

¿QUÍ ENS SALVARÁ?

ER totas parts s' estent el desalient y en totas las classes socials se sent un malestar horroros, efecte de las doctrinas y costums que imperan avuy per desgracia en el seno de la societat.

El lliberalisme modern, secta la mes perversa y perniciosa per ser el compendi de totas las locuras humanas y de totas las aberracións filosóficas, té dominada de tal modo la inteligencia del home y pervertit lo seu cor, que no hi ha mes que observar los seus estragos per coneixel y aborrirlo. Axi com pels fruits se coneix l' arbre, axí també pels desastres del lliberalisme se coneix al huracá infernal que en sas impetuosas y diabólicas corrents ho ha devastat y destruit tot, advertint que al parlar del lliberalisme, debem tenir present, no sols al francament escéptich, sí que també al maoso y solapat cent mil vegadas pitjor que l' altre. El lliberalisme y 'ls seus secuasses ab sas teorías racionalistas han expulsat á Deu de la societat y borrant al que es font de vida y llum y de veritat, han anat secant en el cor del home tots sos mes elevats y nobles sentiments; y com que convertit l' home en *bestia* no té mes remey que pensar en la satisfacció dels instints y apetits de la materia, de aquí que per consecuencia natural y lógica sols se pensi avuy en lo que pugui proporcionar diners, y ab aquets el plaher y 'l benestar. S' han secat ja las fonts d' ahont raijavan las puríssimas y saludables aiguas que al rellisca de la montanya cap als valls feyen creixer aquells hermosos lliris de dignitat y de puresa: s' han destruit els ciments sólits de la fé cristiana baix la qual s' esmortuhían las ambicións rastreras y s' humillavan l' orgull y la soberbia mes desenfrenats y per aixó avuy tot causa espant y terror.

Per totas parts la blasfemia mes horrorosa ofega ab sas estridents riatllas els cants dels aucells, lo murmull dels torrents y las deliciosas brisas que alaban á son Deu y Senyor; por totas parts sols veureu el desenfreno de las passions, l' egoisme, l' ambició é indiferentisme..... es dir, la materia ofegant al esperit en sos mes nobles efectes y desitjos.

No es d' estranyar, donchs, que 'l Suprem Criador, justament indignat per nostras locuras y desacerts ens haigi abandonat á nostra mísera sort y ens vejem envolts en una serie de calamitats y conflictes terribles pel seu carácter y trascendencia.

El Cel está de veras indignat y la expiació es necesaria, forsosa y ¡ojalá sapiguem aprofitarnos'en..... puig del contrari ningú potp reveure las consecuencias.

El cástich major que Deu pot enviar á un poble com á reparació dels seus desacerts é iniquitats, es la guerra, y aquesta es inevitable ab los Estats Units per mes que s' empenyin en contra las potencias y el maquiavelisme diplomátich de nostres goberns, si aquets no transigeixen ab la ignominía y ab la deshonra.....

¿Quí, donchs, ens salvará?

Llenseu una mirada á vostre entorn, y per totas parts no 's veu mes que vacilacions y dupte y ¿sabeu per qué? donchs precisament perque falta fe y direcció en los que podrían ser els capdills de la noble crusada que s' inicia y per lo tan, no hi ha entussiasme en los que han de ser dirigits.

. . . . . .

Mes si sense miras mesquinas busquem de veras la regeneració de nostra abatuda patria, no tardarém en trobar, encare que lluny d' aquí, el Capdill que necessitem y que s' imposa, vulgas no vulgas.....

¡Avuy ja no hi ha bon espanyol que d' Ell no parli!

Tothom reconeix avuy, que Deu te marcada en lo relotje del temps, l' hora tremenda de la expiació..... ¡y ay dels terchs y dels corromputs!....

Preparemnos tots los que tenim la dicha de aixaplugarnos sota la santa bandera en la que están grabadas ab lletras de sang y foch los tres hermosos lemas que sintetisan tots los sentiments cristians y son garantía de la regeneració religiosa, social y política d' Espanya y no olvidem que nostre Capdill está disposat á cumplir aquella famosa promesa.....

Aixó sé 'n vú.

Els moments s' acostan y 'ns ho patentisau els mateixos periódichs llberals y la gravetat de las circunstancias; per lo tan, no espantarse, puig 'l que disposa de nostra sort ha dit ja á qué debem atenirnos.

Esperem, donchs, los aconteixements. Vigilem y..... preguem. No duptem un sol moment:

Ell ens salvará.

Castell de Mediñá (Girona) 20 abril 1898.

EL MARQUÉS DE LA TORRE.

LO CAPDILL DELS JOVES ESPANYOLS

URANT aquets días que nostra patria está atravessant la época mes crítica de la seva historia, puig jamay havía consentit de cap país del mon lo mes petit insult á sa bandera y menos accedir á pretencions injustas que constitueixin una vergonya sens que 's protesti ab fermesa per medi de las armas, ens ensenya la actitut més que passiva, indiferent fins avuy, de la nació que ha consentit sens protesta de cap mena en pagar los desacerts dels senyors feudals de la restauració, donant la sang dels seus fills y las economías del seu treball perque tot barrejat anés á parar al mar sens fondo de la manigua; pareix que no pot haverhi salvació pera la corrumpuda generació que avuy hauría d' estar en el fort de las sevas energías.

Mes, també ens ensenyan els preseuts días que la nova generació que avuy surgeix á la vida social, plena de vida y entussiasme té y sent corre per las venas sang ardenta, nova sava que no pot avenirse ni vol consentir ser degradada, ni tampoch que lo penó de la terra en que veijeren la llum primera sigui escarnit é insultat. Ella deixa sentir sa protesta contra las cobardías dels gobernants que no senten altre amor que 'l del presupost. Y eixas protestas naixen en las Universitats y en las escolas y de aquells en qui estarán confiats, en no llunyans días, los destíns de nostra Patria estimada, lo qual ens fa creure que á la nova generació, si no 's deixa enervar per l' admósfera corrumpuda que avuy se respira, será concedida la gloria de la total regeneració de la Patria.

No ha de faltarlos Capdill als joves de nostra terra. Lo primer soldat de la Patria després del Rey, sensat corre per sas venas, com son august Pare, la sang dels que en altres centurias enlayraren á Espanya al Tabor de la gloria. Guerrer com nostres antichs monarcas, sent esbatejar en son cor las nobles aspiracions de la joventut espanyola, admiradora de las hassanyas de Jaume el Conquistador, qual nom porta lo primer soldat del Rey, lo primer lleal de son Pare y el futur Capdill de la joventut que té sang espanyola.....

JOSEPH FONT Y FARGAS.

PENSAMENT

En la guerra de la Independencia, las donas heroicas de Saragoza y de Girona, lluytaren hasta la mort per l' adveniment al Trono del llavors Príncep d' Asturias, Fernando VII.

Las douas d' avuy, principalment las que portem en las venas sang militar, dispostas estem á donar las vidas pera la prompte vinguda á Espanya del August Pare del actual P íncep de A..... Don Jaume de Borbón.

ELISSA SALAZAR.

DON JAUME DE BORBÓN

Avuy que un constitucionalisme raquítich té com entre cadenas als fills de sanch real; avuy que 'l masonisme triomfaut ha imposat sa voluutat perversa en casi totas las casas illustres; avuy que l' afán y l' afició de gobernar ha fet prevaricar á tant de nobles; avuy que per una miserable llista civil han renegat de las tradicións gloriosas de sa casa tantíssims homes illustres; avuy que una branca de la casa de Borbón ha transijit ab la Revolució cosmopolita qual corona d' or acabará sentli d' espinas, es verdaderament hermosa y atractiva la simpática figura de Don Jaume.

Avants de reguar s' ha d' obehir. Donchs éll ha estat, no sé pas cuants anys, á un collegi de Jesuítas. ¿Instrucció? Aquí están sos conexements extensíssims: ¿Ciencia militar? La imperial Academia d' Austria vos dirá las notas que obtingué. ¿Experiencia? Te 27 anys y ja ha corregut pam á pam l' Europa, l' Asia y l' Africa. ¿Virtuts? Es el fill del "Angel de la Caritat." ¿Abnegació? A Russia s' está, fent vida de cuartel. ¿Patriotisme? Exposá sa vida, viatjant d' incógnit per tota Espanya. ¿Relacións? L' Csar de Rusia, l' Emperador d' Austria, el President de la República vehina, cent príncepes el tractan y l' admiran. ¿Consecuencia? Desterrat está, per no transijir ab la Revolució.....

¡Quina diferencia entre aquet Princep y..... aquell!

Los estudiants carlistas de Cataluuya el saludem entussiasmats com á Príncep d' Asturias y esperansa de la Patria.

VALCARLOS.

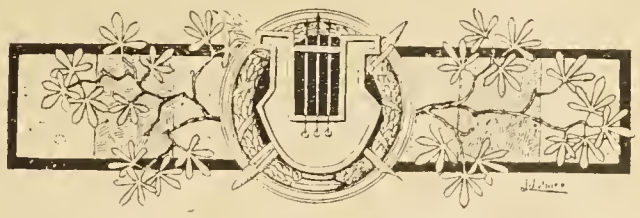

¡VISCA ESPANYA!

Mal que desplegui la policía
febrosa sanya
com acostuma ferho avuy día,
lo nostre lema, per sempre sia
¡Visca l' Espanya!
Si un cónsul burro, de baixa estofa,
desde 'l balcó,
del poble nostre fa burla y mofa,
guardis del día que sa pellofa
tasti 'l bastó.
Si continúa sas cochinadas
¡ay pobre d' ell!
Sas indecentas fanfarronadas
pagará un dia totas plegadas
junt ab la pell.
¿Creurá 'l tal cónsul que som tan mansos?
Va molt errat.
Aquí no 's gastan gaires romansos,
y 'ls homens *sebas* com ell y gansos
promte han cobrat.

—

Ha dat Espanya, de sa cordura
mostra patent,
sufrint la proba terrible y dura,
d' ohir un poble sense cultura
foll é indecent.
Lo poble yankee, que ab rabia boija
devant del mon,
surs la bandera groguenca y roija
escup l' ultratje que 'ns acongoija
y ompla d' afront.
Mes la suferta nació espanyola,
de grau en grau,
sent en sas venas sang que l' arbola
y un crit ofega del cor, que udola
com lleó brau.
¡Prou diplomacia! ¡prou de misatjes!
¡fóra ingerencias!
¿Poden borrarse nostres ultratjes?
¿Qué han de donarnos los arbitratjes
de las potencias?
Sola, l' Espanya, té de venjarse
y ha de lluytar:
déu morí honrada, ans de humillarse;
vol la victoria, ó ha d' ensorrarse
dintre del mar.
Ja ho sabeu, doncas, sense misteris
neo-yorkins;
sápigau nostre flach ministeri.
¡Vençi l' Iberia al altre emisferi!
¡Guerra als garrins!
¡Fóra de casa qui 'ns humilia!
fóra en Woodford!
Mal que s' ensorri la dinastía.....
¡vinga la guerra que Espanya ansía!
¡Guerra de mort!
Nostres dominis, nostra bandera,
vinga á salvarlos
lo Capdill noble que ab ansia espera
per salvar l' honra y á Espanya entera.....
¡Visca D. Carlos!

FLÓSTICH.

O LA GUERRA Ó DON CARLOS

Nos ha contat un amich nostre, recient arribat de Madrit, que en un dels prop passats días en que 's considerava inevitable y próxima l' hora de bátrens á canonadas ab los Estats Units, conferenciavau interessanment donya Cristina y en Moret. L' uua y altre, emocionats devant d' un conflicte del que depent, ademés dels interessos particulars dels conferencians, l' honra y la integritat d' Espanya, no trobavau manera de resóldreho, quau se presentá, avisat ó no, en Sagasta.

No seré jo qui esbrini els graus de patriotisme dels que m' ocupo en aquest moment; pero, deya mon amich que donya Cristina y en Moret s' esforsavan inútilment en trobar maneras de evitar la guerra, quan en Sagasta digué, poch mes ó menos:

—Desenganyis, Senyora. O de cara á la guerra, ó d' espatllas á la guerra.

O á Washington ó á..... O la guerra ab los yanks, ó Don Carlos.

Será tan amarga com vulgui, Senyora, pero la veritat es aquesta y no altre.

Per aquesta vegada, en Sagasta ha dit una veritat com un temple, pero 'm temo que la guerra ni la declararán d' una manera concreta els yanks, ni la declarará nostre Goberu. Si algú ha de declararla, serán nostres braus marins, que ja reventan de ganas.

No ho farán els yanks, perque aquets fan com els toros dolents, que surten del toril enfutismats, miran el bulto del picador, se llensan á ell..... y 's paran á quatre palms de la pica. Gratan ab las potas la sorra, pero solsament ab aparent fieresa; bramulan llarga y estrepitosament y..... giran cúa. Tot lo més, *enfilan* algún torero á traició, feut befa de la noblesa de sa rassa.....

¡Tampoch han de declararla las Corts espanyolas!

Será precís, en tot cas, que 'ls Estats Units portin sas brutals bravatas fins al paroxisme pera que 'l Gobern que sufrím desprecíhi els consells de las potencias ó que, ja que califican de injusta, indigne y arbitraria la *Nota* de Inglaterra sobre 'l reparto de Cuba, se dessideixin á evitar que Europa els arrenqui la presa pera que estalli la guerra ab Espanya.

Si es aixís, pot haberhi guerra.

Els romeristas, els republicans y 'ls carlistas, que constitueixen las minorías en las Corts, sou els que volen la guerra pero, per medis legals no han de lograr arrollar la majoría, contraria totalment á las canonadas.

Ni en Silvela, ni en Pidal, ni en Moret, ni, segons mon amich, donya Cristina, volen la guerra.

Que passi 'l temps, que rodi la bola y de conseció en conseció, ara qu' hem auat ja á pidolar á la manigua una gracia de *pau* per amor de Deu, de transigencia en transigencia, de baixesa en baixesa, arrivarem desde la beligeraucia al pacte; y del pacte á la capitulació vergonyosa no hi ha més que un pas.....

El de las *baquetas*.

JOAN M.ª ROMA.

JA S' ACOSTA

Lo voldria, avuy mes que may, que la ploma 'm corregués brillant y valenta ja que aquest senmanari 's veu avuy tan altament honrat per l' ilustre Príncep de la realesa proscripta.

¡Benehit sía Don Jaume, que desde tan lluny se recorda dels joves de Barcelona!

Las circunstancias críticas per las que atravessa Espanya ens impossibilitan per exposar nostres ideas ab tota la claretat que voldríam.

Mes, si Deu vol, prompte veurem com canbian las cosas.

Lo crit de ¡visca Don Carlos!.... y alguna cosa més será 'l preludi del cant funeral entonat sobre 'l cos del parlamentarisme y l' *inri* colocat sobre una institució que 's desmorona.....

Y en mitj d' aquest cuadro tétrich..... y expiatori, se sentirá una veu dolsa, y clara y vibrant..... la veu del soldat espanyol que, entre 'ls repiqueteix de la guitarra..... dirá.....

Tengo honor, sangre..... y vergüenza
y con Carlos me voy yo.....
pues Espanya se moría,
porque un *puereo* la mordió.

JOAQUÍM FONT FARGAS.

¡VISCA LA PATRIA!

¿S' han cansat ja tos fills ¡oh patria aymada!
de veuret per canallas ultrajada,
qu' aixís claman ab crit eixit del cor?
¿Aqueix crit que 'ls espays avuy omplena,
será 'l romprer potser de la cadena
ab que t' oprimí el lliberal traydor?

¿Quíns fills borts varen creuret ja sens vida,
permetent que tú fosses envilida
per rassa miserable y de fellons?
¡Insensats lliberals! que no contaban
ab los fills que com mare t' estimaban,
defensors de tas santas tradicions.

No temis; no temis, no, patria aymada,
mentres aixís s' exclami ta fillada;
no temis més baixesa y deshonor;
que al crit de ¡Visca Espanya! hem d' arrencarte
si es precís, del que deixi menyspreuharte.....
nosaltres; els que t' estimém de cor.

JOAN GISPERT.

RELIGIOSA

Sant Jordi, màrtir

Natural de Capadosia, era Jordi fill de pares nobles y educat en las doctrinas de la religió cristiana. Valent per naturalesa, demostrá grans disposions pera las armas, arribant á ser mestre de camp en l'exércit del emperador Dioclessiá que 'l tenía pe'l soldat mes valerós.

Dioclessiá proposá als seus ministres sa voluntat de perseguir als cristians, mes Sant Jordi s' hi oposá ab fermesa. A tots los medis va apelar Dioclessiá per fer claudicar á Jordi, fins al suplici, mes res pogué torcer sa ferma resolució, determinant l' Emperador ferlo degollar, lo que 's cumplí en la diada del 23 de abril.

Degut al valor indómit de San Jordi en los camps de batalla, los reys católichs de tots els Estats, allá en los temps de mes creencias y menos amor á las pessetas, l'invocavan en las batallas, datant de llavors aquell "Sant Jordi, firám, firam", baix qual crit bélich s' aixamplaren las fronteras de Catalunya, conquistant Valencia y Mallorca.

POLÍTICA

Avuy cumpleixen xixanta y un anys que 'ls defensors de la Causa llegítima, comandats per l' ilustre general Tristany entraren per assalt á la fortificada Solsona, de la que 'sposessioná al crit de: ¡Visca Carlos V!

Si en aquella lluyta no hi hagués ficat el nas la pérfida traició, altre seria la situació de nostra aymada patria, venguda avuy pe'ls gitanos de dins y escarnida pe'ls de fora.

¿HI HAURÁ GUERRA?

Aquesta es la pregunta que tothom fa y que per contestar á la cual se fan moltas cavilacions. ¿Voleu saber s'hi haurá guerra? Donchs teniu en compte que'ls interessos de la Nació están diametralment oposats als del govern, aixó es: que lo que convé á l' un no convé á l' altre. Per lo tant, ¿es favorable á Espanya la guerra ab los Estats Units? ¿Sí? donchs no interessa al govern. Y com lo govern está acostumat á sacrificarho tot en profit de son medro personal, no cal ferse ilusions de que acepti la guerra y sacrifiqui l'interés particular á n'el de la Nació, puig encare que en últim extrem per temor de perdre la menjadora ho fassia, ja no hi será á temps; quan els EE. UU. estiguin ben preparats y nosaltres, per culpa del govent, dormim á la palla; per portarnos solsament á una nova ignominia y rentarsen després, com altre Pilat las mans, dient al poble: "Vosaltres ens portareu á la guerra, per lo tant, vostra es la culpa si hem sufert un fracás."—X.

DESDE L' ENSANXE

ENVOLGUT Sr. MESTRE:

Retirat fins ara en un recó solitari de mon despatx, que vosté no endevinaría si es d'abogat, notari ó banquer, sens altres companys que 'ls papers y llibres, y com soch tan aficionat á llegir papers, portat avuy per lo desitj de veure un voluminós llibre centenari quals fulles de pergamí y cubertes de pols deyan lo seu temps, he trobat una acta en paper sellat de 3 pessetas, que sens dupte 's degué esgarriar del dietari d' algún cuartel d' aquesta capital: Diu aixís:

"*Cuartel místich* de Barcelona.—Avuy 18 Kal. Decemb. del any 97, á las 11 del matí, governant de passo la Nació espanyola uns extrangers d' Austria, lo *Coroncl místich*, Quefe del cuartel, traydor d' un Rey y adulador d' un altre, ha passat revista al batalló escolar que feya exercicis d' esperit en la sala de armes. La tropa estaba entussiasmada y formábanla joves de totas parts, desde l' Ecuador al Ensanxe y desde las bohardillas fins als soterranis de la *gavia*. Després de haverlos inspeccionat lo vestuari y en primer lloch l' ánimo y afecte de que daban mostras envers son ver y llegítim Rey que venía del extranger ahont passá llarga temporada y al que lo dit quefe *de amagatotis* y essent soldat ras havía girat cúa sobornat per la bossa y lluentó dels galons que li donaren á Madrit pera ésser traydor, ha dirigit als valents guerrillers una arengada (¡ay! arenga; creya que encare estavam en Senmana Santa) en la parla dels Gutiérrez y Fernández municipaleschs barrejada ab llamps y cocas ensucradas. Los ha recordat que lo *Capitá general místich* de la provincia (B) havía prohibit lo assistir á certas reunions políticas no republicanas ni lliberals, pero sí molt católicas, als Centres de la Plassa Real y Granvía, y en fí, per *apoteosis* ha dat pallissa de paraula á un prófugo molt aixerit que tingué l' atreviment de portar la representació de nostre cuartel en una festa que 's feu en un de dits Centres. Al acabar lo senyor *Coronel místich* lo seu discurs (planxa), en comptes d' aplausos d' aprobació hi han hagut rialles de despreci.—*L' Oficial de Guardia.*"

Aquesta es copia literal de l' acta. Un altre día prepararé una manxiula y posaré en remull á dit Quefe. He sigut massa llarch; dispensi senyor MESTRE y disposi pera un altre día, sino fa campana, de

LO FUET ESCOLAR.

A NOSTRES CORRELIGIONARIS

LO MESTRE TITAS publicará el día 7 de Maig próxim un magnífich é interessant número que cridará poderosament la atenció.

Tan la part literaria com la artística anirá á carrech de la valenta y entussiasta **Joventut Escolar Tradicionalista de Barcelona** y en la actualitat s' está treballant ja en la lámina alegórica central que sorpendrá agradablement á nostres lectors.

La Junta Escolar que tan dignament presideix l' ilustrat jove Don Fernando de Abalo, es la encarregada d' admetrer els treballs pera l' indicat número.

En la próxima senmana en donarém una cabal idea.

CURS DE RETÓRICA Y POÉTICA

Discurs inaugural

YMATS deixebles: ¿Quí de vosaltres duptará de que l' home es el ser mes perfet de la Creació? Te inteligencia, te voluntat, te sensibilitat, te..... *barra*, que es lo que mes el destingeix avuy de las bestias. Deu li concedí el dó especial de comunicarse ab los seus semblants por medi de la paraula ó de signos, pera manifestar aixís los seus sentiments nobles y las resolucións fillas de la seva omnímoda voluntat.

L' home parla, pensa, roflexiona, medita; quan guiat per una idea gran y lloable, compont una obra científica, pinta un cuadro sublim, edifica un suntuós temple, escriu un poema grandiós que vessa á doll las bellesas, arranca un llenguatge melodiós de las cordas d' una lira, esculpeix en un marbre la historia entera d' una época, atravessa la inmensitat dels mars, crusà 'ls aires, guanya los cims mes elevats hont sols l' áliga s' atreveix..... ¿Quí pot negar, deixebles meus, que l' home es rey del mon enter? ¡L' home! ¡L' home!

L' home no tindría res que desitjar si 'l dimoni no li hagués *inoculat*..... la poca vergonya.

Observeho, noys; per tot hont s' hi fica 'l dimoni, pasterada segura.

Pero, l' *home* que á mi m' agrada mes, es l' home que pera expressar los seus sentiments y 'ls seus conceptes se val de la expressió, qu' es el mes perfet de tots els medis. Aquest es el literato.

(Se senten xiu-xius en els banchs).

Pero..... els literatos *(se senten xiu xius mes forts)* els literatos..... necessitan de molta *quietut* pera concebir aquestas obras literarias que adornan las bibliotecas y que constituexen un monument grandiós del saber humá que robusteix la fe en la existencia d' un Ser Suprem y Sapientíssim.

(Se senten insistents murmulls y en Titella, el mes grandassot de la classe, s' apreta molt, sota 'l geeh, un drapot de color de sang y de fel sobreixit).

Quan un literato compón una obra y aquesta te per objecte ensenyar la veritat, té l' obra, llavors, el nom de *didáctica*; quan tendeix á expressar *lo bell* pren el nom de *poética* y si el fí es moralisar s' anomena *religiosa* ó *moral*.

No us penseu que una obra literaria, científica ó moral sigui una especie de *obra autonómica* com la de 'n Moret, aquest *tifa* que avuy fa de director de la *copla* ministerial, no; *obra literaria* es aquella en que la bellesa hi entra com á factor principalíssim y parla á la imaginació y al cor; *obra científica* es la que s' dirigeix d' un modo marcat á la inteligencia; *obra moral* es aquella que 's dirigeix directacment á la voluntad, y l' obra desastrosa, xiulable y..... reventable de 'n Moret ni parla al cor, sino al ventrell, ni 's dirigeix á la inteligencia, sino á la butxaca; ni á voluntad, sino á la..... *si us plau per forsa.*

De tres parts podem dir que 's compón la literatura y son: *filosófica* ó estética, *preceptiva* ó teórica é *histórico-crítica.*

De totas parlará 'l MESTRE en las llissóns de *Retórica y Poética*; jo sols vos diré que per medi de la *literatura* els gobernants ens estafan com á chinos, ens tractan com á béns y ens explotan com á negres; en cambi ja 's demostrará que per medi de la literatura, sabreu dirne cuatre de frescas als *quidams* que, espantats devant del Estats Units y aterrats radera del manifest de Don Carlos, no saben distingir quin es el *verdadero rey*; si el que dona un milió de pessetas, tenintne molts, ó el que dona tot lo que té, sa vida y sa familia..... He dit.

(En Titella s' treu de sota 'l geeh ún drap groch y vermell, el lliga al cap del puntero y seguit dels demés deixebles se 'n van tots en correcte manifestació á casa l' senyor Bisbe y cridan: ¡Visca Cuba espanyola! Despres se 'n van al Circol Carcunda y cridan mes fort que may: ¡Visca Espanya! ¡Visca 'l Rey! En aquell moment surt lo ilustre Pelaez seguit d' un escuadró de pinxos y ¡patim! ¡patam! escampan el raqueté. En Titella ha tingut llengua y en aquest moment el portan lligat com un Cristo al Gobern civil).—SAID.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 30 DE ABRIL DE 1898 NUM. 45

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

DE TOROS

No faltará qui m' acusará de parcial al comentar las corridas de toros. Comenso ja per dir que jo no soch aficionat y que no entench del llenguatje *torero* ni una jota He vist corridas, encara que pocas, y confesso que l' aspecte teatral y grandiós que tenen cautiva; y la veritat, 'm choca que siguin discutidas las festas taurinas, ja que tans graves testimonis s' han adubit per encareixer el malejat orígen de aquestas festas de gentils. Ja han sigut calificadas desfavorablement per varóns insignes en virtut y en lletras y un filosoph, en Jovellanos, las despullá del títol de espanyolas.

Precís sería tancar els ulls á las judiciosas reflexións y concluyents raciocinis ab que una y mil vegadas s' ha dit y repetit que las corridas de toros, després de ser *algo* impías y *algo* escandalosas, y *algo* més anticristianas, ni son populars, ni eminentment nacionals. No son lo primer, perque á una funció de *richs* (y dich richs perque avuy tenir quatre ó cinch pessetas ja es serho), difícilment poden acudir las classes menesterosas, y la Espanya, pobre molts anys há, porta trassas de continuar registrada en papé d' ofici hasta la consumació dels sigles sino hi posém tots el coll. No son tampoch lo segón, perque, pera que hi hagi en un país usos y costums nacionals, es precís que 's comensi perque en ell hi hagi nació, y la nació espanyola no existeix més que... en la panxa d' algúns homes y d' alguna (pocas) dona.

Y ademés, ¿quí ha dit que, encara que la rassa goda hagués pujat á la categoría de poble *sui juris*, podrían anomenarse ab justicia nacionals las corridas de toros? Las cualitats congenials de cada un, aquellas son las que li están sempre adheridas, sens jamay separarse d' ellas, y que tan propias y peculiars se mostran de sa mateixa entitat.

En aquesta forma s' anomena, per exemple, brava á aquel a nació qual bravura es de sa essencial índole, y brava es al matí y per la tarde y durant totas las horas del día.

Pero, ¿el geni y esperit toreros son nacionals en Espanya, encar que en la hipótessis de que nosaltres siguém nació? ¿Torejém ó som torejats los espanyols tots los días del any y totas las horas del día?

Nosaltres creyém que no, y per consecuencia mal se poden anomenar nacionals en nostra terra las corridas de toros, quan aquesta diversió no es *cotidiana* dels espanyols.

Y no 'ns vinguin ara en que las plassas aumentan, y las corridas se repeteixen y l' *art* se perfecciona, y 'ls espasas se multiplican y 's generslisan 'ls toros; perque ni aixó, ni alló ni lo de més enllá probarían altre cosa, sino que tals graus podría pendre aquesta diabólica afició, que s' arribés á convertir nostra patria en un gran anfiteatro, ahont toros y toreros, los espanyols tots ens torejessim los uns als altres, fent d' espasas los que 'l día següent farían de toros.

Mes ¡valgans Deu! en qué passém lo temps.

. . . . . .

¿No fem *ballar l' ou*, tots els anys, á la Catedral? ¿No fem *festas de carrer?* ¿No *trenquém l' olla?* ¿No fem *la rúa?* ¿No fem *firas?* ¿No fem *pessebres?* ¿No menjém *panallets* per Tot-Sants y 'l *gall* de Nadal?

Aixó sí que son esparciments místichs y *profitosos*, que trascendeixen á católich-espanyols d' una hora lluny y que no adoleixen, per cert, dels vils ressabis del judaisme y gentilisme com las corridas de toros. Perque tingui 's en compte que si tals funcións no portan son orígen de Vulcano y Proserpina y de las lluytas dels gladiadors, ningú podrá quitarlashi la grave censura de africo-mahometanas, que es de lo que las califica el poeta Arcude.

¡Mecatxo en els toros! Com que no tinguessim costums eminentment espanyolas, molt més encara que las *festas de carrer*, la *sortija* y altres: la costum *ben nostra*, y particularíssima del poble espanyol:

Lo fer el bestia.

Que ho es, y molt, pro molt, el fer manifestacións contra 'l gobern y..... pagarlo.

¡¡Burros!!

ABEL.

CONSECUENCIAS FATALS

D' aquesta manera crech que dehuen calificarse las consecuencias terribles que venen experimentant la majoría de las personas que d' un temps en aquesta part han empleat los seus capitals en varios valors que sense produhirlos mals de caps de cap mena, los donaban un interés molt alagador.

¿Quí había d' esperar desenganys tant funestos?

La rahó natural ensenyaba molt temps há á qui sols pensaba un poch, que la situació económica de l' Estat no estaba ab condicions de resistir una deuda tan gravosa com era la de pagar un cinch ó sis per cent d' interés ab una crescuda prima que feya aproximarlo á un deu per cent.

Los que no deixaban cegarse per l' egoísme, debían fer comparacions ab las deudas estrangeras ó de nacions molt mes ricas que nosaltres y facilment es desengayaban quan veyen la diferencia de lo que donan aquéllas y donava la nostra. Als primers los era molt cómodo tallar cada trimeste los copons y anarlos á cobrar. Aquell producto era líquit perque d' ell no'n havían de descontar res per contribució ni gasto de cap mena.

Los altres, que pensavan millor y no 'ls dominava l' egoísme, los empleaban ab fincas, ab comers ó be ab industria; pagavan contribucions, de tota mena donavan vida al poble y pá als trevalladors, convensuts de que aixís era com debían emplearse los capitals; s' els manejavan ells mateixos y 's conformavan ab un interés de tres ó cuatre per cent, y de si tenían dificultats de haver de lluytar ab tota classe de inconvenients per conservar lo que havían heretat dels seus pares ó be lo que havían guanyat á costa de molts suhors.

¿Quí pensaba millor?

La práctica ho va demostrant ja. Los uns passan grants apuros perque están veyent que aquells valors que tan bon interés los donava, han sufert una depreciació de casi la mitat, temen que valguin molt menos y hasta están ja casi convensuts de que lo trimestre vinent no tindrán trevall de anar á cobrar ó á vendrer aquell retallet tan apreciat pochs días enrera.

En cambi los segons van veyent quan be han fet en no posar en mans estranyas los seus interessos y cobran esperansas de que las fincas tindrán ben prompte mes preu en virtut dels escarments de molts y si be los planyan als altres per las pérduas que van sufrint, en cambi reconeixen que hasta cert punt es molt lógich que los que fins ara havían disfrutat de tan benestar encarinyats de tanta conveniencia, sápigan que cosa es sufrir un poch y perdre un tant per cent que los comerciants é industrials s' hi haurían conformat en la majoría de las suspencions de pago; perque en algunas de aquestas no n' han cobrat pas un céntim y aixó que 'ls *suspensos* no mereixerán may la consideració que deu mereixer la Patria per la que tots estem obligats á fer algún sacrifici.

Aixís es que lo que correspon en aquest cas, es pendrer las cosas ab resignació y pregar á Deu que s' apiadi de tots y de un modo especial de nostra atribulada nació que camina anys há de precipici en precipici, gracias á las sapientíssimas lleys lliberals, á fí de que no vingui la liquidació desastrosa que 'ns amenassa cada día mes.

RIUBEGUT.

CARTA DESCLOSA

AL MESTRE «ABEL»

Cusí germá de 'n Said, del noy Titella,
y 'l viu Voltreganés, aymat Abel:
Desde tant lluny t' envío avuy ma carta
que no sé, quan la rebis, si estarém
batentnos ja ab los porchs que 'l Capitoli
han aixordat ab sos udols d' infern.
Aquí en aquest poblet hont are 'm trobo
si no s' han fet protestas de cap lley,
en cambi s' ha llegit ab entussiasme
de Don Carlos la Carta-Manifest.
Y 't puch dir que per totas encontradas,
durant lo llarch camí que tínch emprés,
mil mostras de veritable patriotisme
contra 'ls insults, he vist ab consol meu.
Ja sé, volgut company, que á Catalunya
teniu ja preparats vostres fusells;
y d' Aragó y Provincias Vascongadas,
sentint paraulas y obras d' ardiment,
veig com se mouhen fins á Andalucía,
y aparellantse 'ls castellans valents,
de Valencia, d' Asturias y Galicia,
pel combat próxim braus companys tindrém.
Certament *nunca es tarde cuando llega*,
y tant mateix haurá arribat lo temps:
puig un escrit com l' últim de Don Carlos
per mí no significa pas res mes.
T' encarrego que donguis molts recados
al deixeble y simpátich amich meu
conegut per *Pepet el de las Pomas*
dihentli que he rebut son escritet.
T' encarrego ademés, un altre encárrech
y es que saludis de ma part també
al aixerit *Aucell de Vilanova*
que tant armónichs fa 'ls seus refilets.
Y per últim, deixant per altre día
moltas altras cosetas que 't diré,
disposa com ja sabs, sense reserva
de ton fiel amich

CARLOS RIUBROGENT.

28 d' abril 1898.

NÚMERO EXTRAORDINARI.

PER LA

Joventut Escolar Tradicionalista de Barcelona

Lo MESTRE TITAS de la próxima senmana celebrará solemnement lo patriótich manifest de don Carlos ab un preciós número extraordinari.

Tant la part literaria com la artística anirá á cárrech de la valenta Joventut Escolar que tantas probas de zel ha donat de que en sas venas no hi circula sang..... d' horxata.

La Joventut Escolar Tradicionalista de Barcelona ha dit:

Vingan sabres y caballs..... y *marchen*.

D' aixó donará idea exacta lo magnífich número central de LO MESTRE TITAS que ha de cridar poderosament l' atenció de nostres correligionaris.

¡Quina lámina, noys, quina lámina veureu la senmana próxima!

Si Deu ho vol..... y el fiscal.

LA REDACCIÓ.

¡VISCA EL SALVADOR D' ESPANYA!

Quan Espanya, porta á sas espatllas com á pesanta carga, la seva honra incrustada de baixesas que la denigran, camina no cap al Calvari, sino cap al abim, seguint paratjes fangosos y mirant horroritsada el cel, per veurel prenyat per totas parts de negres núvols que l' entelan y no veyenthi en ell no mes que amenassas constans de tempestat que may esclata, admira de sopte un sol brillant que traspassant aquella negrura, li envía aquell raig de llum y percibeix clarament una veu grave y magestuosa que li indica el camí de salvació, únich que li queda, afegintli que si acás ella no sap sortirsen y continúa seguint per lo viarany que la prostitueix, vindrá ell per agafarla del bras y treurerla de sas impuresas y curarli la malura, que en son cos creá la putinería de los encarregats de dirigirla, ó en cas de no poder donar fí á tal empresa, morir ab ella. ¿Quí ha proferit tals paraulas? ¿Quí es que, tal grau de amor sent per Espanya? ¿Quí es que demostra tanta grandesa de ánim per defensar l' honra de la patria? ¡Oh el llenguatje, es de un altre temps en que 'ls caracters eran sensers, caballeresches, valens y nobles; avuy no 's parla aixís!.... ¿Quí será donchs? No pot ser altre, diu Espanya, que lo meu fill primogénit, que per no consentir en los trapisondas que de molts anys ne soch joguina, tingué de apartarse de ma maternal tutela.

¡Visca el mes prehuat dels meus fills!

¡Y que cufoya ha recullit Espanya lo consell del proscrip. Fora incertituts que aniquilan, á conquistar la gloria ó sucumbir ab honra; eixos son los termes de la cuestió.

Ben haja lo cumplert caballer que ofereix sa espasa y fins sa sanch tota per conservar l' honor de la sempre heroica Espanya. Lo agrahiment del cor sortit, mereix lo valerós fill, que no vol veurer á sa patria deshonrada.

¡Mil colps morir, ans que veurer la mare denigrada! claman á una tots los que ayman á la patria, y del pit de aquets s' escapa potent crit de rabia, malehint, primer als traidors que trafican ab la seva dignitat, pretenint portarla á empentas y rodolons á la condició mes miserable.

Mes, altre crit espera llensar plé de entusiasme lo poble espanyol, crit d' esperansa, de salvació per nostra desventurada patria, y aquest crit sortirá molt prompte, en cumpliment de la promesa, del vetllador de l' honra de Espanya.

¡Visca el primer patriota! ¡Visca el primer soldat de la patria!

LO MESTRE VELL.

SURSUM CORDA

A D. Carlos Riubrogent,
ajudant molt diligent.
Voldría saber, amich,
¿qué pensas de lo qué dich?

Cors enlaire y porchs abaix
yanks abaix y punys enlaire;
banderas contra banderas
vespas contra moscas d' ase;
ja s' ha acabat la paciencia
y á acabarse ha tardat massa
¡guerra als *yankées*, perdis tot,
quedi l' honra inmaculuda.
La bandera d' or y sanch
qu' un jorn al mon espantava
ha perdut l' or, pro li resta
la sanch que 'n los cors esclata
y la bandera espanyola
(retall de la catalana)
ha d' estrellar la bandera
de las estrelletas blancas.

. . . . . .

Au, Moret, busca 'l fusell,
vinga 'l *morrió* Sagasta,
comensa á esmolar Silvela
y branda la teva *daga*,
restaurador del *llorón*
treu la *saguntina* espasa,
Romero esmola las dents
y empunya la teva *barra*.....
mes ¿qué dich? vaya uns apóstols
¡nissaga malavirada!
si teniu las calsas brutas
de por; si os brincan las camas
si la sanch de vostras venas
de tant clara sembla horchata.

. . . . . .

Sagasta que 't vas gastant,
Silvela de llum escasa,
dugas *escs* y una serp
dos sangoneras lligadas,
polítichs sense política,
diputats *de rompe y rasga*
que diuhen que sí y que no
quan l' amo dels gossos mana;
tropa borda, mala trepa,
troupe de tripa sense trapa
sanch de gallína teníu
si no cridéu ab nosaltres:
Sursum corda, sursum corda
que se 'n vagi tot enlaire
menos val panxa sense honra
que gran honra y sense panxa.

Si bé nosaltres som *pochs*,
élls son *porchs* de mala rassa;
si nosaltres som *pobrets*
élls son *pebrots* verts encare
y si sucarrem als *yanks*
y ab foch 'ls treyém l' escata
y 'ls clavem lo ganivet
y 'ls obrím la carcanada
y separem el saigí
per fóndrel, y la carn magre,
y salem lo cap, las potas
y la doble cansalada.....
dintre de poch anirán
á cap preu las butifarras.

SURSUM CORDA.

DE GUERRA

VA DE CUENTO

—¿Que 't sembla de la guerra, Tófol?

—Molt poca cosa per contarse, ara com ara; pero, molt y dolent per guardarho al pap.

—Bé, home, bé; fesmen dos cuartos.

—Ja veurás; t' esplicaré un cuento.. ..

—Digas, noy, digas.

—Una vegada allá al sigle V, per cuestió d'uns islots, els cafres del *Egipte* y els burros de *Assiria*, veren rompre las relacións amistosas que de llarch temps sostenían.

La *Assiria*, ó sía el país dels burros, estaba gobernada per una dona que tenía un infant; y aquella dona tenía per conceilers, que al mateix feyan d' ayos al nin, á la escoria de tota la murriesca y 's conta d' un d' ells, que per deixar ocupar ab bona armonía als islots, objecte del llitiji, per los cafres, havía percebit, ó quan menos tenía ferma promesa, de cobrar una forta propina un cop lograt l' objecte.

No cal relatar que, quan s' arribá al rompiment de las relacións amistosas, lo gobern dels *Assirios* havía concedit als d' Egipte tot lo que havían demanat sens fer cap cas dels trams que llensava un que altre burro.

Arribat, donchs, al estat de bronquina, degut á causas interiors que no fan del cas relatar ara, y promoguts també per algún xiulet d' atenció que va donar un august personatje de molta simpatía entre 'ls *Assirios*, se emprengué per forsa la lluyta ab esperit cobart y temerós per part dels mandóns y ab bélich entussiasme per tots aquells que havían d' afrontar á la descoberta lo plom desl cafres.

En l' espay de pochs días, se reberen un sens fí de noticias del lloch de las pessigollas, afortunadas unas, adversas altres, confirmantse las últimas y resultant una farsa las primeras.

Es clar: els bons *assiris* rebían las noticias favorables ab l' entussiasme propi dels fills que ayman la terra en que varen naixer y no cal dir quán fou el neguit y decaiment de son esperit al veure que 'ls mandóns consentían en deixarlos entussiasmar per medi d' enganys; ¡cóm si no fos un mal crónich en la terra dels *assiris!*

Las barquetas en las que cambiavan els productos del seu país per los de altres pobles, anaban cayent una á una á las urpas dels traidors *egipcis*, mentres que 'ls barcos de aquestos posaban siti als islots per ells tan codiciats.

Natural que 'ls *assiris* se preguntavan continuament: ¿Qué fan 'ls pochs barcos que tenim? ¿Per qué no ajudan als pobres habitans y germans nostres dels islots?

Mes, ¡ay! no 'n podían saber res, perque 'ls gobernants no volian que 'ls seus gobernats s' enteressin á fí de que no..... diguessin res als *egipcis*.

Aquesta conducta tan incomprensible, donava lloch á que 'ls burros *assiris*, que comensaban ja á *ferse* sabis, reflexionant y cabilant, se diguessin: ¿Será una pasterada? ¿Quí sab si 'ns ensarronan? ¿No hi haurá, un, sino molts Judas en aquesta espantosa comedia?

(Continuará.)

La Guerra (?) ab los Estats Units continúa en estat de incubació. Tot son cábalas y res mes.

L' únich cert y positiu es que 'ls yankees ens pescan els barcos mercans.

Y vamos *anduviendo*.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

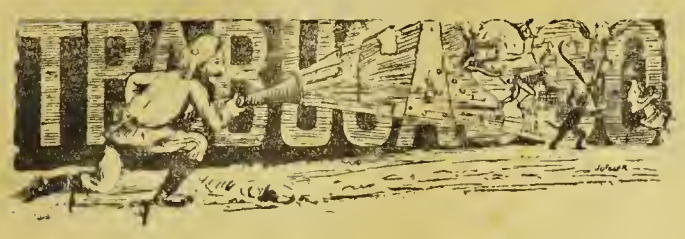

Regnant l' *absolutisme* temps enrera,
no podía bufar el ventijol
que no trovés arreu nostra bandera;
ni d' Espanya 's ponía may el sol.
Avuy, regnant aquí el Lliberalisme,
som esclaus de tocinos y juheus,
y 'ls de Cuba 'ns combaten ab cinisme
y la Triple 'ns te moixos á sos peus.....
Rahó te Don Crispí:
Amichs; ¡quán diferent avuy d' ahí!

V.

JUNT AL BRESSOL

CANSONETA

A MA NEBODA D. R. P.

No mogueu massa gatzara
que la nena es al bressol
y tot gronxantlo sa mare
refila com rosinyol;
y tot bressolant sa mare
l' hi canta hermosa cansó;
non, non, non,
no 'm desperteu á la nena
que ma prenda ara te son.
Dotse mesos te la nina
y es mes mona que un rubí,
sa careta alló mes fina,
sos ullets de serafí.
Es sa testa primorosa
es son front un tros de cel,
cada galteta una rosa
cada llabi un buch de mel.
¡Si n' es bufona sa orella!
¡si n' es son nasset d' hermós!
¡qué bonica es sa parpella!
qué escayent son cabell ros!
Vull ne guardis una trena
que 'n será garlanda d' or
quan ne fassis de ella ofrena
á la mare del teu cor.
Tens, prendeta, una mirada
plena de gracia y encant,
es tant dolsa sa fiblada
que ¡ay! del jorn no 'm piqui tant!
¡Per Deu! tos ulls no 'm retiris
deixam veure aqueix bell sol;
desd lo día en que no 'm miris,
sols me resta pena y dol.
Jochs pobreta, prenda mía
mes no envejo pas cap mil
puig per cap diner daría
tas dantetas de marfiil.
Te mes gracia un dels teus passos
val mes un dels teus petons,
mes m' estimo 'ls teus abrassos
que el mon ple de milions.
Ets per mí prehuada joya
per mon cor bálsam suau,
ets la flor mes bonicoya
l' aucellet que mes m' escau;
l' ángel que romp mas cadenas
l' estel que 'm senyala esculls
ets sanch de las mevas venas
ets la nina dels meus ulls.
Dorm, dorm perleta aixerida
mon goig, ma ditxa y conhort,
ab tú ¡quant dolsa es ma vida!
sens tú ¡quant negre es ma sort!
No 't despertis tendre Lola
angelet de cabells fins
puig ta mare te abresola
tot cantant los querubins:
«No mogueu massa gatsara
que la nena es al bressol
y tot gronxantla sa mare
refila com rosinyol;
tot bresolantla sa mare
l' hi canta hermosa cansó
non, non, non,
no 'm desperteu á la nena
que ara l' angelet te son.

PORTA-BOINA.

Vilaseca, 20 abril, 1898.

RELIGIOSA

Sant Amador, Pbre , Pere, monjo y Lluis, mártirs.

Los tres indicats sants eran espanyols, fills de Córdova, els quals encesos d' amor diví, anaren á terras infiels de la mateixa Espanya dominadas llavors pels moros, y allí predicaren la doctrina del Evangeli.

Los sarracens els tallaren lo cap en Córdova el día 30 d' abril del 855 y'ls seus cossos foren tirats al riu; mes els cristians los reculliren y 'ls donaren honrosa sepultura.

¡Ay deixebles estimats! Avuy faltan apóstols que prediquin clá y catalá contra la impietat y contra 'ls nous sarracens que la toleran y li donan vida exuberant.

POLÍTICA

Sant Pere de Goldames.

Lo día 30 d' abril del any 1874, trenta cinch mil lliberals al mando dels generals Concha, de Martínez Campos, Morales de los Ríos, López Domínguez, Laserna, Echague y altres, volían acabar ab las forsas carlistas que defensavan las posicions do Goldames. compostas sols de onze mil voluntaris dirigits per Elio com á general en gefe, y pe'l valerós Velasco y altres com Lisarraga y Aisporrua que 's defensaren de triple número d' enemichs.

En aquesta acció, l' actual sostén de las institucions, lo general de la aparatosa vayna diplomática, atacá ab deu mil homes las serras de Erezola y la de la Creu, defensadas sols per doscents lleons castellans al mando del brau coronel Solana. Tres voltas atacaren els lliberals y tres voltas tingueren que retrocedir per las bayonetas carlistas. Per últim veyent que no podía vercer, acudí en Trampas al ardit innoble de, ja de nit, voltar las serras cridant: ¡Vísca 'l Rey! á fí de que 'ls carlins creguessin que eran lleals.

Coneguda per fí la estratagema, comensá la lluyta cos á cos, resistint els carlistas fins que 'l coronel Solana doná 'l crit de: ¡Salvis qui puga!

Vinticuatre anys cumpleixen avuy d' aquest memorable fet.

A SAGASTA

No 't capfiquis, no tremolis
perque vingui l' oncle Sam ,
puig que á Vich las llangonissas,
de carn de *yank* fabricam.
No t' estiris..... ni t' arronsin
las calumnias dels *porqués*,
que si al *Maine* no volarem
¡ja volarém als demés!
Lo que mes d' Espanya admiro
es, que 'l poble, y no el senyó,
es qui la guerra demana
sent ell la carn de canó.
Apa, donchs, amich Sagasta,
fora aquestos tremolins.
O la guerra ab els de fora
¡ó la guerra ab los de dins!

LO SENSOMNIER DEL RIGAT.

CARTAS DE FORA

Olot, 23 de abril, 98.

Aquí 'm té, senyor MESTRE, disposat á donarli compte del *meeting* republicá-masó que 's feu en lo teatre principal lo día 17.

Després d' un *bon* improvisat discurs del president Claus que ho feu tan *elocuentment* que deixá *estupleflauto* al auditori en pés, feren ús de la paraula els demés oradors, que demostraren molta rabia al carlisme y á la religió que ha imperat, impera é imperará, ajudant Deu, en Olot y sa comarca per més que uns quans *esquilats*, ajudats per la funesta masonería, treballin per desmoronarla.

Un dels oradors fou un *distingit* jove de nostra vila, qual nom rima perfectament ab *al*, (com animal) dihent que si bé la república es avuy en Olot un *petit nuvol*, será prompte una nuvolada extensísima que 's desfará en llamps que purificará l' espay.

Si aquets llamps han de ser republicans, tením uns *pararayos* (bayonetas) que en aquet cas servirán al pel.

Després parlá un altre, que no vaig sentir; pero sé que guardava una posició molt ridícula, puig tenía sempre 'l cap tirat enrera y mirava sempre al sostre.

Luego ho feu un tal *Tustus*, (¿voldrá dir Tussut?) que las emprengué contra nostre digne diputat senyor Llorens, dihent que dit senyor se 'n emportará un *mico* si torna altra vegada á presentarse diputat.

Sápiga aquest tros de *quoniam* que si no 's presenta més, será perque tindrá feyna en algun ministeri de Madrit; no per res més. ¡Pobre Tustus! ¿Qué 't pensas que venim de montanya ó que portem molta llana al clatell? ¡Pobret!

Per últim, un vell xacrós que no puch assegurar si 's diu *Massabrut* president d' una logia de Figueras digué sols cuatre paraulas, puig patía del pit y no pogué enrahonar gayre.

Dech dir al senyor *Claus* que una altra vegada procuri no fer tants embuts y tenir la llissó més estudiada y no haurá d' abaixar tan el cap fent saludos que no son del cas. Y en quan al jove advocat, valdría més que estudiés el dret canónich y altres asignaturas, que aixó li reportaría més profit.

Dispensi, senyor TITAS, y disposi de son amich y deixeble q. b. s. m.

PICOT.

***

Reus, 21 de abril 1898.

Senyor MESTRE TITAS: Dissapte passat va marchar nostre digne diputat senyor Marqués de Tamarit, en direcció á Madrit acompanyat del elocuent jove don Joseph J. de Ampuero y del senyor Ocaña als qui, los carlistas de Reus y pobles vehins, feren una entussiasta despedida.

Avans, en el saló del Círcol, feu el senyor Marqués un magnífich discurs resumint en pocas paraulas lo manifest de nostre Rey, siguent aclamats ab vivas al Rey, al marqués de Cerralbo y á ell.

Després ens dirigí la paraula el jove Ampuero, que fou també calurosament aplaudit.

Per últim, un numerós grupo de carlistas, varem acompanyarlos al tren, agitant las boynas fins que 's veigé el tren.

¡Visca nostre Rey!

¡Visca Espanya ab honra!

Son affm. deixeble que te la espasa á punt.

MAZANTINI.

***

Tarrasa, 28 de febrer de 1898.

CONTESTACIÓ AL 2.º GEROGLÍFICH DE 'N CALMA XICÓ

¿Quí vols que 't alsi si caus de nassos
fent aquilibris ahont hi ha perill?
Qui ab gent trafica, que parin llassos
entrampat queda com un cuniil.
Si passas penas y alguns disgustos
be sabs de sobras que 'ls has buscat;
si es que son justos ó son injustos
contals al *sabi* que 't ha enredat.
Que no hi ha fondos dins de la caixa,
dius, passant comptes á fí de l' any.....
Com que molts diuhen: *deume de baixa*,
vista la cosa, no es gens estrany.
¿Qué 'n treus de entendre la malaltía
y veure ahont cova la mala fe,
si aixó es congrena de día en día
y ab tanta ciencia no hi pots fer re....?
Després de serne molt desitjada
algúns van dirne «fem l' unió»,
y ara ja es vista la pasterada
feta es de boca..... pro de cor no.
Lo *llas* que veyas per la aliansa
es el que pica ferm ab martell;
tu pau desitjas, pro ell sols venjansa.
¡Ves si ens estima, que 'ns vol la pell!
Ab tant bon genit no cal que cridis,
per tractá ab *Ferros* ets massa flach,
fes lo que 't manin, tossut no siguis,
pren paciencia, pro tot un sach.
Puig l' altre día que tan cridabas
volguent fer l' home, no 't va anar be.
¡Quina surtida!.... ¡no l' esperabas!
vas dir: ¡perdonam! y ara ell ja 't té.....
Sempre així et passa, res pots fer torse
ab aixó, calma; ja ho tens entés,
no 't encaparris, atipat forsa
y ab certs asumptos fes lo pagés.

ESCARBAT..... BUM..... BUM.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

XARADA

Ma *primera* repetida
sol ser cosa dels infants;
primera tras *tersa* doble
cosa de comediants.
Lo mestre que ensenya un coro
no sol prescindir jamay
de ma *segona*, que 's cosa
de bastanta utilitat.
Ma *tersera* junt ab *cuarta*
cosa entera no ha estat may;
y los lliberals d' Espanya
foren sempre ma *total*.

CLAUDI-NAL.

—

GEROGLIFICH COMPRIMIT

K

Nom d' un general,
que tragué la primera de Nadal.

LO MANXAIRE.

—

TARGETA

PAU TRIER DEYÁ

Formar ab aquestas lletras un dels mes hermosos lemas.

JOSEPET.

—

GEROGLIFICH

III + III
+
III + III
SI

A
XXXXXX
ONI

TITUS GANXET.

—

LOGOGRIFO NUMERICH

1	consonant
1 5	nota musical
4 5 2	parentiu
3 2 4 2	animal
1 2 3 4 5	nom d' home
3 5 4 2	nom de dona
1 5 3	apellido
1 2	part del cos
5	vocal

J VICATÁ.

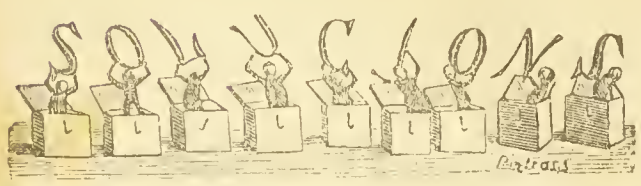

Xarada: Misericordia.
Geroglífich comprimit: Dimars.
Quadrat:

M A R
A L A
R A M

Establiment Tipográfich, Casanova, 13, Barcelona.

¡Pobre de mí! No sé pas com surtirme del pasteleix en que m' han ficat. ¡Meditem! ¡mediteeem!.....

¡Caracu! Quí sab si..... pero.....

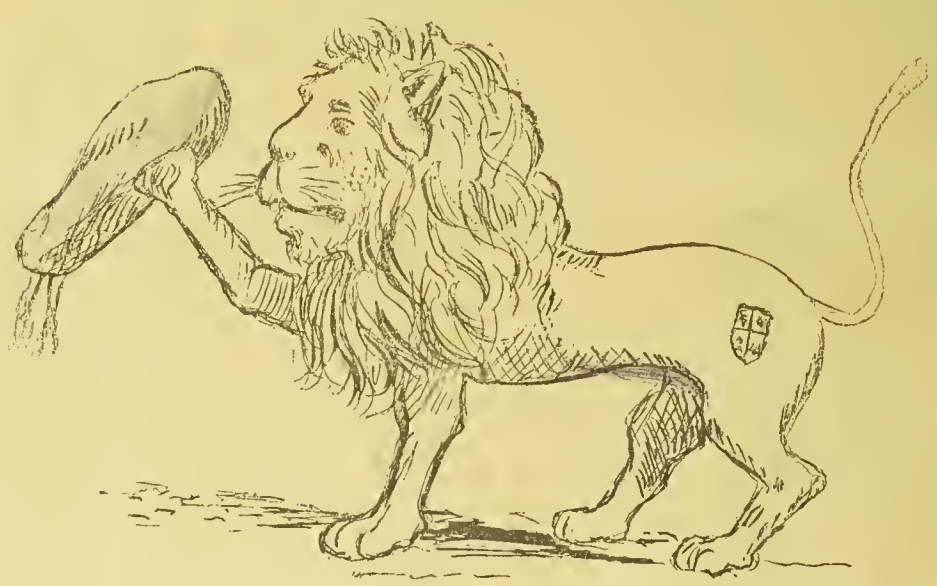

¡Eureka! No tinch pas mes remey que agafar aquest trasto, ¡y.....

¡Viva Espanya!—*Que vinan los valientes.....—que vienen á luchar.....*

ANY II BARCELONA, 7 DE MAIG DE 1898 NUM. 46

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

¡TRAIDORS, TRAIDORS!

Altra vegada la generosa sang de nostres braus marins s' ha vessat en abundancia. Valor indomable y patriotisme sens límits han demostrat las tripulacions de nostres barcos que, al mando de Montojo y en el port de Cavite s' han batut ab la escuadra yanke, sens tenir en compte la inmensa superioritat de las forsas enemigas.

¡Gloria á las víctimas!

¡Caigui la responsabilitat de la derrota sobre 'l cap dels infames goberns de la regencial

Y caigui l' anatema contra tots lo que han prestat son apoyo á un sistema vil, execrable, asquerós y déspota; desde 'ls que 's diuhen Moret, Sagasta y companyia ó..... de més amunt encara, fins als que 's diuhen (¡plorem al dirho!) don Ciriaco Sancha.

¡Pobre patria!

Una carta rebuda per la familia d' un personatje de nostre Armada diu: «Adeu, tal volta no 'ns veurem may mes: Ens portan á morir indefensos, mes la patria 'ns exigeix la vida y morirem contents per ella,.... y sols per ella.»

¡Deu de pietat, tingau misericordia de nosaltres!

LO MESTRE TITAS.

¡DESPERTA, ESPANYA!

La política de nostres gobernants es un banquet; el que més ompla la cullera es el millor. Aixís ho afirmá anys atrás un autor.

Un escritor modern va dir: Aquí tenim un poble pera un gobern, no un gobern pera un poble. Y jo, que no soch ni escritor, ni autor de cap obra, anyadeixo: Los goberns de la restauració, que gracias á las logias masónicas han regit nostres destins tan sols han sabut humillarnos y empobrirnos, acabant per enfonsarnos.

Y las consecuencias las toquem ja. Los sucsesos ho confirman prou. Los graves aconteixements, uns tras d' altres van produhint grans y profondas perturbacions en aquest régimen corcat que intenta gobernarnos.

L' honra d' Espanya está compromesa y mentres mar enllá nostres marins moren ab honor en defensa de un pabelló inmaculat, aquí á la península arribem ja á la bancarrota y á la mes horrorosa de las calamitats: la fam.

¡Trist espectacle pera el poble espanyol! Horrorós cuadro pera un poble quals forsas y energías ha debilitat el liberalisme, fent d' ell juguet dels seus capritxos y denigrants passions!

Si nostra Espanya fos la Espanya de avants; si nostras multituts fossin las del Bruch y Girona, no una, sino cent vegadas hagueren aplastat baix sas plantas la rassa espúrea que, faltada de fé y de rahó, han portat á la nació á un profont abisme.

Si 'l poble tingués més dignitat, en lloch de acudir als toros, al teatro y al ball en busca de goigs y plahers y ahont més aviat s'hi embruteixen els sentiments, haguera ja arrancat la patria de las mans de qui la envileix y deshonra.

La culpa no es tota dels gobernants; la culpa es també del poble que, cridant «llibertat» no volia veure que s' entregaba al capritxo de qui l' enganyaba y seduhia artificiosament; que no s' ha atrevit á donar els passaports á *certas cosas*, prescindint de *virtuts* que son per tothom ignoradas é invisibles.

La situació no pot ser més apremiant ni més apurada. La Justicia de Deu ha caigut sobre nosaltres y Espanya s' enfonsa per moments gracias á la pandilla de masons que, fent gala de una beatitut que no tenen ni senten, foren els primers en aniquilar la fé del poble. Y, s' enfonsa, no sols per culpa dels gobernants, sino també per culpa dels que tals crims han consentit.

No us queixeu opulents capitalistas al veure mermats vostres interessos, ja que heu contribuit al sosteniment de lo que 'ns arruina.

No us queixeu, fabricants, al veure tancats vostres establiments fabrils; vosaltres no heu protestat contra 'ls aucells de rapinya que ara us aniquilan.

No us queixeu, tampoch, obrers; los que faltats de treball y recursos veyeu morir d' anemia als vostres fills y mullers. No us queixeu, perque ab vostra inacció criminal haveu sostingut á qui us xuclava la sang y us robaba 'l pá dels fills.....

No 't queixis, no, ¡oh Espanya, al veuret vora 'l precipici. T' entregares á mans bastardas despreciant la bandera de redempció, en quals plechs s' hi tancava la Llegitimitat.

No't queixis, pero tremola. Sobre ton cap ha sigut llensat ja l' anatema. O 't llensas á la bandera santa de la Tradició, ó 'l teu nom y ta bandera serán feudos del extranger.

Encar tens vida, encar alentas. Desperta de ton ensopiment. Arranca 'l jou que t' esclavisa y subjuga y salva d' aquest modo l' honor de la teva historia y la noblesa may desmentida del teu poble.

FERNANDO DE ABALO Y DE PATXOT,
President de la Joventut Escolar Tradicionalista de Barcelona.

¡QUINA DIFERENCIA!

Antiguament, quan la nostra patria estaba en mans de Monarcas de cor verdaderament espanyol, que gobernavan baix lo régimen tradicional que avuy defensem los carlistas, los colors de nostra ensenya gloriosa 's mostravan brillants devant de las potencias d'Europa, y la bandera espanyola 's podía passeijar per tot arreu ab la creencia de que en totas parts y per tothom sería saludada ab salvas de respecte per uns y d'odi y enveja per altres, pro al cap y á la fí respectada y fins temuda per tots; avuy, des que la seva sort corre á mans de goberns expurs y exótichs d' aquesta terra y 'ls seus destins van á cárrech d' una R..... de palla ab máquina pera firmar, lo nostre pabelló no 's pot mourer de dintre casa, no pot ondeijar lliure y superb com avans feya, ni pot atrevirse á mostrar al mon son antich explendor y grandesa; esmortoguits no son potents per acreditar lo seu origen gloriós; puig que s' esposan á recaurer, escarnits per los que avans los respectavan, y á ésser arrossegats pe 'l llot vergonyós de la deshonra per aquells que avans la temían y admiravan. Mirem, donchs, quína es la diferencia de la patria d'avuy ab la patria d' ahir; ficsemnos ab lo gran que es la distancia que separa á la Monarquía Cristiana que representa la majestuosa figura Don Carlos VII de Borbón de la que sintetisan las personas que en l' actualitat habitan lo palau antich de nostres monarcas.

JOAQUIM FONT FARGAS.

JOVES, ESTUDIANTS Y CARLISTAS

Tres cosas, que, com veus, estimat lector, suposan pochs esforsos de la persona que las reuneix y que no obstant son pochs en número, comparats ab los que, posschint alguna d' exas circuntancias, no pot ó no vol estar adornat de las demés.

Y no te n' enrigas, liberal. Puig entre 'ls que podem ser escolars, som en major número los que, tenint idea política, som carlistas, y hasta entre la massa neutra estudiantil, contem ab unas simpatías de que no poden alardejar los demés partits.

Tal volta aixó nos haurá valgut los terribles atachs del periódich que está batejat, ab la més descarada ironía, ab lo nom de *Progreso* y d' altres de la mateixa calanya que batejats ab tant ampulosos noms com *La Idea Social*, *El Pensamiento Libre*, *La Antorcha Valentina*, etc.; etc., deslumbran vostra vista ab los *reflejos* de la frase y os fan concebir una inteligencia superior ab sos «quijotescos» escrits, al llegir els cuals, os venen ganas de cambiar sos títols ab los de *La Degeneración*, *El Estado Salvaje*, *La Imbecilidad*, *Las Tinieblas* y altres més apropiats á sos instints é ideas d'anar sempre en contra de lo més sublim, lo més sant, lo més bo, lo més útil á una societat, com es la Religió y el ordre. Pero sapigueuho bé, escriptors aportuguesats; vostres atachs als estudiants, encar que creyeu un altre cosa, no serveixen mes que pera donarnos importancia y mérit, produhintnos el mateix efecte que á la lluna els atachs dels gossos en nit serena ó á lo més el que produhiría á una alfombra del teixit més fí, al trepitjarla un fastigós escarabat. Perque, tenint en compte que, com joves que som, no 'ns faltan ánimos y ja ho demostrarem prácticament ab lo que passá á la redacció de *El Progreso*.

Com estudiants, tenim entussiasmes per totas las empresas nobles que animavan á nostres antichs congéneres de las Universitats de Alcalá y Salamanca; y los que tenim ideas tradicionalistas animats estem dels més vehements desitjos de ser útils á nostra santa causa pera defensarla, ara ab la paraula y per l' escrit, y demá ab las armas, si es precís y arriva 'l cas; y després d' haver fet lo possible com á homes, si la forsa del número ens obliga á sucumbir, estem segurs que lo últim que animará nostra vida, al separarse de nostre cos sagnant, será la llengua que cridará, fent sos últims esforsos, ¡Visca el Rey!

FEDERICH SERRA.

AL CARLISTA

Escolta, bon carlista, com te crida
Plorant ta patria al peus de son butxí;
Escolta los gemechs que de son sí
Exhala ab greu dolor finint sa vida.
Es ella la que 'n més d' una batalla
Arrebatá ab coratje los penons
Qu' empunyaban capdills d' altres regions
Trobant en los seus camps trista mortalla.
Es ella l' heroína de la gloria,
Es ella qu' ha alletat nobles guerrers
Qui han sigut en la lluyta los primers
Cenyint son front lo llor de la victoria.
Escolta com en mitj de sa agonía
T' aclama per son únich salvador,
No la deixis morir, donchs, de dolor,
Escolta, sí, lo crit qu' avuy t' envía.
No vulgas, no, que vil y fera sanya
D' hipócrita enemich puga triomfar;
Desplega tas banderas y á lluytar
Llansant al vent lo crit de ¡¡VISCA ESPANYA!!

LLUIS DEL CLOT.

¡POBRE ESPANYA!

Considera, ¡oh poble espanyol! los tristos recorts que tindrás eternament del segle que está finint. En sos comensos pogueres contemplar ton territori trepitjat per los soldats de Napoleón; després oíres el fatal crit de ¡Visca la llibertat! donat per lo tristement célebre Riego en *Cabezas de San Juan;* ensemps desaparexía la fé dels cors, l' or de nostras butxacas, la vera llibertat de nostres *Concells* y provincias, la riquesa de nostres camps y hasta l' entussiasme característich de nostra rassa.

¡Cóm acudeixen á nostra pensa 'ls fets gloriosos y empresas may superadas ni tampoch igualadas degudas á la benéfica sombra de l'arbre sant de la Tradició, paraula sagrada que evoca 'ls recorts grats del Dos de Maig, Zaragossa, Girona, Lepant, etc., etc.

Espanya no deu, no pot morir. Aqueixa hidalga terra regada ab la sang de innumerables mártirs sacrificats en holocauste de nostra bandera sent latir ab forsa els cors quan se tracta de salvar la integritat de la patria; quan sent en son pit las punyaladas dels *tocinayres* y quan veu que 'ls nostres goberns ens condueixen á la deshonra y á la ignominia.

¡Ah desatentat gobern! ¡Caiguin sobre ton cap las desditxas de la patria! ¡Paga severment los teus desacerts y las tevas traidoras imprevisions!

LA ÚNICA SALVACIÓ

10 céntims

¡Senyor! ¡Senyor! S'ens venen las colonias. ¡Salveunos!!

Confiem ab la misericordia de Deu, que es infinita, perque en aquests moments terribles, los més terribles de nostra historia, dongui á nostra patria una complerta victoria definitiva sobre 'ls enemichs malvats, y que no tardi en concedirnos lo Rey que tan necessitem, verdader representant de las tradicions gloriosas del poble espanyol y que ab má de ferro sabría castigar als que tractessin d' embrutarlas en lo més mínim.

ENRICH PUIG Y JOFRÉ.

Barcelona y maig de 1898.

¡¡VISCA 'L REY!!

¡Quín goig no experimenta nostre cor al llegir la Carta-Manifest del Rey! ¡Quí per poca sanch espanyola que senti correr en sas venas, no s' entussiasma al llegir aquellas paraulas, ahont resplandeix la virilitat y energia d' un Rey caballeresch de l' Edat Mitja y ahont 's demostra clarament lo patriotisme y fermesa d' ánimo de nostre únich Quefe Don Carlos! Y encare dirán que 'ls carlíns no tením patriotisme!

En cambi al Gobern y á Donya Virtudes 'ls doná *escalofríos* la Carta: quins bots no feren en los seus sillóns en Sagasta, Moret y cuadrilla.

Prova donaren dels espetechs que feya lo seu cor manant recullir tots els exemplars: volgué privar que la carta produhís lo seu efecte, pero 'ls ha sortit lo tiro per la culata, cumplintse aquell ditxo: «No quieres caldo, pues taza y media». A 200.000 se calculan los exemplars que s' han imprés á Barcelona.

Que no dormi lo Gobern y que prepari la maleta, puig si fins ara lo poble ha sigut enganyat per paraules buidas y sens substancia, avuy l' experiencia l' hi fa obrir los ulls y veurer la vritat: veu lo poble que no consisteix lo patriotisme en anar als toros y en tocar las marxas de Riego y de Cádiz, sino al contrari, en agruparse entorn la Bandera Tradicional Espanyola; per aixó tot bon carlí, sentint explotar en son cor, la sang generosa, demana més guerra pera venjar 'ls ultratjes que una Nació sens vergonya infereixen á nostra Bandera, condensant lo seu entusiasme en los crits de:

¡Visca Espanya! ¡Visca 'l Rey!

LO FUET ESCOLAR.

FRAGMENT

. . . . . .

¡Amor, ideal amor! ¿Del mon qué fora
sens ton alé de vida y joventut?
¿Qué fora sens ta flama encisadora
la humanitat que tant sofreix y plora?
¿Qué fora d' aqueix mon tan corromput?
Jardí gebrat sens un clavell ni rosa,
fosca nit sens un astre ni un estel,
camí sembrat d' espinas y de brossa,
desert inmens sens una palma ombrosa,
infern terrible sens un tros de cel.
Ara ¡oh amor! gracias á tú es la vida
desert ab bells oasis, si desert;
si nit, es nit ab mil estels guarnida,
florit jardí de rosas que 'ns convida,
camí de molsa y gessamí cobert.. ..

VALCARLOS.

AL POBLE

I

Per totas parts senglots, plors, llágrimas y crits de dol.
¿Per qué dorms en las tenebras?
No vull que 't deixes morir.
¿Per qué dorms? No es pas aquest l' instant de dormir.
La honra nacional jau ensangrentada al marge-peu de la porta; y ja sabs bé prou que si 't morts tu, quedará també morta ella.
Mira 'l chacal al peu mateix de casa teva; mira 'ls ratolíns y mustelas á dintre d' ella.
¿Per qué t' has deixat lligar tot lo cos?
¡Llátzer, Llátzer, Llátzer, alsat!

II

Fabrican novas presons, se preparan nous insults, ¡oh poble adormit! escolta 'l murmuri dels rius tenyits de sang: atén al plor de las pobres viudas y mares desconsoladas, ¡oh dormilega de somni pesat!
A Deu, martirs del deber; lo vent bufa, los pontons fan vía, las mares ab lo front abatut senglotan sens parar; sos fills son la presa dels enemichs. Las llágrimas que de sos ulls á doll vessen filtran l' odi en nostres cors.
¡Llátzer, Llátzer, Llátzer, desvetllat!

III

Me sembla que per fí 't despertas, ¿y produhexes tu 'l brunsit de numerós aixám que arriba á mas orellas? L' abella s' extremeix en son casal; sento de lluny tocar á rebato.....
¿Quí respón á 'n aquella música militar?
Lo campanar.....
¡Llátzer, Llátzer, oh Llátzer, alsat ja!

M. MESTRE.

LO TOCH DE CORNETA

Braus espanyols, la patria 'ns crida á la defensa de nostra Bandera.

¡Eh! despertau, germanets, que nostra aymada mare 'ns crida.

¿Qué voldrá?.... Que cumplim nostre deber. Nostre enemich ha insultat á nostre mare, ha trepitjat nostre bandera, ha profanat los sants llochs derribant los sepulcres y trepitjant los restos de nostres avis, d' aquells que conquistaren la corona de la gloria donant sa sang en defensa de son Deu, de sa Patria y de son Rey.

Espanya guanyará, sí guanyará, perque sos fills son lleals y sos cors guardan, com el més gran tresor, la fé y honra que conquistaren nostres avis, regant ab sa sang los lliris que deuhen trenar las coronas de nostra victoria, perque sa arma es la fé, y lo fí per lo cual batallan es son *Deu*.

Espanya vencerá, perque sos fills sabrán venjar á sa aymada mare lo despreci que se ha fet d' ella, com si ab satánica burla tinguessin á menos eixos fills que ab lo més filial amor, han regat la terra ab las gotas de sa suor y sa sang, pera que d' ellas brotessin las floreias que ab sos més brillants colors han rodejat á nosrre Espanya, enveja de las demés nacións, gloria y loor de nostra *Patria*.

Espanya vencerá, perque lo lleó, que havía servit de guía á nostres inmortals guerrers ha promés la venjansa á son enemich; los fills d' aquesta mare se llensan desde ara al camp de la batalla á la defensa de sa patria y guiats per lo seu *Rey*.

Animo, avant; ab la sang de nostres feridas escriurem nostra honra, nostre honor, nostra victoria y ab nostra vida sellarém las tombas en que hem de sepultar á nostres enemichs.

J. LLOBERAS.

¡PIM! ¡PAM! ¡PUM!

¿Que no ho saben? ¿No? Donchs, ja 'ls ho contaré.

Vetaquí que, quan dias passats els estudiants ens *manifestavam* contra 'ls Estats-Units, en Pelácz ¡li tinch una rabia! va posarme la má á sobre y va dir:

—*A la cárcel con ese.*

Si aixís com estudio *Retórica*, que l' obra de text es tan petita, hagués estudiat Dret Canónich, ¡li tiro el llibre pe 'ls nassos!

Desde aquell dia sento unas ganas de mossegar, que fins plantaría caixalada al nas de pastanaga del senyor Larroca. Y aixó que dels forats li surten uns pels molt negres y molt llarchs.

¿Cóm *desfogaré* la rabia? ¿Cóm? ¿Y contra quí?

¡Ah, ja!

Llegeixo en un periódich que 'l Papa procura per tots els medis convencer á Don Carlos que no perturbi l' ordre en Espanya.....

¡Mecatxo ab el mon dolent! ¡Embusteros!

Ni el Papa, ni el Cardenal Sancha que tan embabiecat está en las institucions, ni 'l mateix Deu pot impedir que un calumniat torni per la seva honra inmaculada, que un fill vengi á sa mare y que 'ls homes honrats, decents y dignes, treguin de sa casa, sino á cops de bayonetas, á cops d' escombras, als pillos, als lladres, als murris, als canallas, als granujas, als indecents, als masons y á tota la seva parentela.

¡Brrrrr....!

No 'n caldría d' altra.

. . . . . .

¡Ay, aaaaay....! Ara ja m' he desfogat una mica, gracias á Deu.

TITELLA.

ALS «RENAIXENSOS»

—Quín es lo fonament del Catalanisme?—Lo Regionalisme.—No es lo Carlisme regionalista?—Sí, senyor.—¿No es lo Carlisme l' únich partit que te valor per lluytar y forsas pera posar á la práctica lo programa regionalista?—Sí, senyor.—Donchs ¿per qué los catalanistas no son carlistas?—Perque aborreixen al Carlisme y l'aborreixen perque mentres el Carlisme subsisteixi es impossible que 'l catalanisme prosperi, ja que tots los homes d' enteniment, verdaderament regionalistas, carlistas es farán y no catalanistas.—¿Y aixó, per qué?—Perque l' home que ab convicció vol una cosa, ha de voler los medis necessaris pera alcansarla, y com que ja he dit que 'l partit carlista es l' únich que te forsas pera posar en la práctica el regionalisme, d' aquí que los verdaders regionalistas carlistas son y no catalanistas. Y vetaquí l' odi de que parlavam. Tothom aborreix lo que estorba son *desarrollo*. Y com que 'ls carlins estorbem bastant als catalanistas, d' aquí que 'ns aborreixin á mort.—*Trés bien, petit garçón.* Y permetim que parli en gabatxo, en gracia als catalanistas, els cuals avants que en castellá, no ja en francés, sinó en xino ó en tagalo parlarían.

TEIXIDÓ.

¡VISCA ESPANYA!

¡Visca Espanya! ¡Prou degradació y ensupiment! Ja fa tres anys que 'ns fan combregar ab rodas de molí, y al poble ja se 'l ha enganyat prou; bastaba 'l primer insult *yankee* per aixecar la veu del patriotisme ab totas las forsas de nostres pulmons, á ensenyá d' una vegada devant l' Europa entera que el *Lleó Espanyol* no l' espanta lo *porch americá*.

¡Visca Espanya! Lo poble que 'n las Navas de Tolosa doná la vida per son DEU; lo poble que retxassa l' exércit invassor de 'n *Pep Botella* per salvar la seva PATRIA; lo poble, en fí, que 'n Lacar, Montejurra y Somorrostro sacrificá l' existencia per son REY; aqueix poble es la nostra aymada Patria, es l' Espanya tradicional, la que ans que veurer trapitjada la senyera de sas glorias, prefereix esfonsarse una y mil vegadas als abims del mar á servir de mortalla al últim de sos fills. ¡Visca Espanya!

TOMÁS COMELLAS.

A «LA PUBLICITAT»

«.....No, no pot ser; el Carlisme no pot triomfar. Un partit que ha assessinat á vells indefensos, que ha martirisat á pobres donas, que ha prostituit tots los sentiments, que ha burlat á tantas joves; un partit que porta á l' una má un punyal parricida y al altre una teya incendiaria; un partit que..... etz.»

Escrich aixó perque *La Publicitat* se 'n enteri y 'm dongui la primera plassa vacant que hi haja á la seva Redacció. ¿No li sembla si sé la llissó prou bé?

DESMOULINÓFILO.

QUI BUSCA TROBA

¿Per bátret ab lo Lleó
Tindrás coratje, marrá?
¡Ah cuadrúpedo infelís,
Mala seba t' ha grillat!
¡Ay del día que 'l Lleó
Sas cadenas romperá!
Durás clavadas las urpas
Del que tant has provocat.
Si vols guerra, tindrás guerra;
Si vols pau, no la tindrás;
Massa vergonya sería
Pel Lleó qu' has insultat.
No pot deixar al olvit
Los teus actes infamants,
Has de pagar tanta audacia
Ab la teva propia sanch.
Estich cert qu' ab gran vergonya
Sens consol esclamarás:
«Companys meus, qui busca, troba,
Jo he buscat y he ben trobat.

J. B. J.

Barcelona, maig de 1898.

LO PATRIOTISME DE DON CARLOS

Ha quedat ben demostrat en sa carta-manifest. Perque si Scévola lo demostrá cremantse, sense exhalá un crit, la má que equivocá 'l colp destinat al enemich de sa patria; si Bruto 'l va probar matant al seu protector Julio Cesar, á qui tenía per tirá de sa nació; si'l demostraren tants y tants com sacrificaren llur vida en aras de la Patria, durant las nombrosas guerras que ha sostingut Espanya contra romans, bárbaros, moros, francesos y lliberals; no menys que tots aquets inmortals valents s' ha demostrat Don Carlos, sacrificant no ja un membre de son odi com Scévola, ni un afecte personal com Bruto, ni la vida del cos en un moment d'heroísme com tants insignes espanyols, sino calmant y aufegant á cada moment, pera que tornessin á brotar ab més furia, y aixó durant llarch temps, los sentiments patriótichs que l' impulsan á venir á Espanya, sentiments que constituhexen la vida del cor molt més apreciable que la del cos.

CAMILO.

PENSAMENTS

Vaig á *fer* un pensament. Aquí va.

¿No podría establirse per fí á Barcelona una Academia militar carlista?

¿Catedrátich? Un ó dos ó mes Jefes de la passada guerra.

¿Dinés? Matrículas de 4 ó 5 pessetas l' any.

¿Elements? Som mes de 1000 joves carlistas á Barcelona.

¿Cóm? Ab dos ó tres conferencias senmanals, ab exámens á fí de curs y ab notas.

¿Vos ne rieu? En la passada guerra carlista no trobavan, ni ab un llum, oficials d' artillería.....

Si la idea prospera, veniume á cobrá un duro per la matrícula.

UN SEMINARISTA.

Com que tinch tanta feyna ab els llibres, puig los examents comensam el día 9, invoco 'l sagrat lema de nostra bandera y dich:

Desitjo que DEU siga adorat per tots els homes, que la PATRIA siga venerada hasta al sacrifici de la vida y surti victoriosa en la guerra ab los Estat Units y per últim que 'l meu Rey estiga ben prompte assentat en el siti que per dret y llegitimitat li correspon.

DEMETRI BUTINI.

«Cuant lo lliberalisme hagi fracasat,—diu D. Carlos en lo manifest—jo llensaré la forsa carlista á la redenció de Espanya.»

Cuant arrivi aquest día, recordis D. Carlos dels estudiants carlistas de Catalunya.

Passém de 1000 los que estem disposats á donar la vida per lo triomf del dret y de la llegimitat, que es lo triomf de la llibertat y de la ciencia.

UN D' ELLS.

Lo Manifest de D. Carlos es la nota mes patriótica que 's troba, la única que interpreta los sentiments de tots los espanyols, y es una perfecta antítesis dels descabellats plans del senyor Moret.

JOSEPH BRUNET Y GUARDIOLA.

NOTA. Los treballs que, per falta d' espay quedan, anirán en el próxim número.

Lo mateix dihem dels dibuixos.

N. DE LA R.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 14 DE MAIG DE 1898 NUM. 47

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —♦— La correspondencia al Administrador

DE GUERRA

Va de cuento

(Continuació)

En aquesta situació, los assiris anavan rebent noticias de nous apressaments de barcos mercants, de bombardexos en las costas dels islots bloquejats, de la reculada dels seus pochs barcos y la quietut, parenta de la mort, dels restants.

Tot lo qual motivaba que 'ls pensaments del poble assiri fes judicis més ó menos temeraris (aixó ja 's veurá després) y á cau d' orella 's digués: ¡pasterada! ¡pasterada!

Per afirmar més y més aquesta creencia, se sussurrava per tot arreu, que 'ls pochs barcos ab que contavan, careixían de municions, de provisions y de tots los elements necessaris pera la defensa y atach, y com que de tot aixó havía de cuydarsen un *mandón* inteligent, á éll se dirigían tots los cárrechs, pero 's defensava carregant part de culpa al *mandón* de tot lo referent als islots de marras per haverli aquest afirmat que jamay vindría la época de repartir *cluscas*, puig si 'ls *porchs* del Egipte volían de totas passadas els islots, los hi serían entregats ab *certa forma* y regateijant uns quans millons per cobrarse la *comissió* corresponent.

Ademés, en aquells mateixos días, s' escampá la noticia de que duas nacions protectoras de la desconsolada viuda y del seu malaltís fillet, volían arreglar l' assumpto d' una tal manera, que confrontés precisament ab lo meditat projecte del mandón encarregat dels islots.

Tot aixó apenava als burros dels *assiris* y ab rahó, perque ademés de ferlos apareixer devant de tots los demés pobles com á poble degradat, cobart y tonto, li anunciaren que, per la necessitat de pessetas pera satisfer certas *llistas civilas*, certas cessantías y certas altras cosas que 'm callo per decencia, se carregaría ab un 20 per cent la aubarda al poble burro, participantli que, al objecte de que no s' arronsés, se li posarían bayonetas sota la panxa y una mordassa á la boca.

En tot aixó, mentres els *egigcis*, que á pesar de ser tan *yanchs* como vulguin, donavan provas de activitat baix tots conceptes y s'armavan fins á las dents, los mandóns *assiris* no pensavan en altre cosa que en buscar la forma d' esquilar els seus gobernats, descuidant d' una manera criminal y traydora tot lo referent á preparatius de defensa pera que 'ls seus pochs barcos no poguessin defensarse dels enemichs. Aquesta deixadés escandalosa se posá de manifest quan una escuadra *egipcia* composta de vuit barcos aná á fer ganyotas enfront d' un dels islots més prehuats que possehían los *assiris* á la qual no se li pogué oposar mes que cuatre barcots de fusta y dos ó tres de ferro vell y dos baterías empotradas á la costa com á única defensa, puig de tot se havía *descuydat* lo malehit gobern dels *assiris*. Lo resultat no podía ser altre (humanament parlant) que lo sucsehit; defensarse com ho saben y solen fer sempre 'ls *assiris*; batentse inútilment com á lleons y sucumbir ab honra. ¡Pobres *assiris!*

A pesar d' aquest contratemps, motivat en primer lloch per la ineptitud dels mandóns en Assiria, los gobernats, burros com ells sols, continuavan rondinant á cau d' orella, sens determinarse á arrossegar á tots, absolutament á tots los mandóns, y á penjar al encarregat dels islots, á fi de que se 'l menjessin los aucells de rapinya y pera que sigués escarment de granujas. . . . . .

Lo mandón dels islots, en *Morriet*, continuava formant part d' aquell gobern; y á pesar d' haver insultat al poble dibentli degenerat, indigne y miserable, y á pesar de haver un tal Salmorén posat al ministeri en un apuro; de haver un tal Llerons manifestat patentment la ineptitud y lladrocini dels mandóns, y finalment trossejats, confussos, atemorits y batuts aquestos per la brillantíssima elocuencia de l' ilustre *assiri* Malle, lo gobern tot, ¡oh vergonya de la Assiria! continuava chupant, continuava deshonrant, continuava envilint aquella nació un día gran, próspera, poderosa, temuda del mon enter... tan gran y heroica á pesar de la seva burricaría... que sols Espanya podía compararse ab ella...

(Continuará.)

¡MASSA SANCH!

Perque encar niuha 'l coratje
en nostres cors jovenils,
no permetent que ab ultratje
ens escupin cuatre vils;
perque dihem las mil pestes
de aqueix malehit gobern
que 'ns ha robat nostres gestas
y 'ns precipita al infern;
perque aborrim al sistema
semi-cafre-lliberal,
y enaltim lo sagrat lema
de un penó excels è inmortal,
perque empleem dur llenguatje
parlant d' una llibertat,
qu' es mès be llibertinatje,
vici, corrupció y maldat;
perque no tenim clemencia,
y parlem sens cap embut
contra vil *apariencia*
que molts tenen per *virtut;*
perque no se 'ns fa á la boca
lo llach de la adulació
y reclamem lo que 'ns toca,
de dret, justicia y rahó;
perque al primer crit de ¡guerra!
ens volem llensar al camp
per regenerar la terra,
que de bons goberns te fam;
perque esperem aqueix día
bell, felís y venturós
esclat de pura alegría,
somni benhaurat y hermós;
perque desitjem que puji
un REY que 'ns estima y vol
un REY que ha d' esser refugi
de tot lo poble espanyol;
perque ovirant la tempesta
no 'ns fan feresa llamps ni trons

y no volem res de festa
fins que tot se 'n vaigi al «fons»;
perque no 'ns espantan lluytas
per posar bons fonaments
y 'ns diuhen somía truytas,
sanguinaris, caps calents;
joves de sanch massa encesa,
exaltats, tigres, botxins,
monstres de rabia y feresa,
traidors y vils assessins
. . . . . .
De tot això trech en blanch
que en aqueix pícaro mon,
los uns tenim massa sanch
y altres massa *sanch-fasson*.

PORTA BOINA

Vilaseca, 8 maig 1898.

LA SANCH D' UNS MÁRTIRS

Lo llibre de l' Historia de la Patria registra desde avuy una página més de dol: 'ls desacerts d' uns goberns afeminats é hipócritas han portat fa pochs días al matadero á centenars d' héroes que plens de vida y defensant la senyera gloriosa d' Espanya sucumbiren en l' altre part del mar preferint volar llurs barcos á sofrir la deshonra de rendirse á sos enemichs. Lo combat de Cavite ha omplert de tristor 'ls cors de tots los espanyols, qu' avuy més que may desconfían del gobern que 'ns ha portat á la deshonra y á tal punt de miseria, que per totas parts la fam ensenya son demacrat rostre.

Mes la sanch dels Mártirs de Filipinas, que han mort abrassats á la Bandera de la Patria, no 's perdrá; aquesta sanch caurá sobre 'ls gobernants qu' en lloch d' enviar medis de defensa á Ultramar han preparat nostre derrota; aquesta sanch demana venjansa devant lo tribunal de Deu; aquesta sanch de Mártirs y Héroes demana un Home que exigeixi de nostre gobern responsabilitats, un Rey que digui haver arribat l' hora de venjarla. ¡Oh Mártirs de la Patria! L' hora no es arribada; avuy sols podém plorar aquesta desgracia, pregar per las ánimas dels Héroes sacrificats en Filipinas per l' inepcia é imprevisió d' un gobern cobart y criminal, deshonra de nostra terra, y cridar ab totes les forses del cor: «¡Gloria als Mártirs! ¡La sanch dels Héroes demana venjansa!» Y demá cuant en lo rellotje de la Providencia sonará l' hora de las venjansas, dirém: «Mártirs, cumplim nostra promesa! ¡Os venjem!»

LO FUET ESCOLAR.

Tinguin present els goberns d' Espanya los desordres y motins que tenen lloch en Italia ab motiu de nous impostos que aquell gobern tracta de imposar al comers é industras al por menor.

Aquí á Espanya, la miseria, que com terrible fera comensa també a aixecar son cap, deu ser objecte d' atenció per part de Gobern que per lo vist no 's preocupa mes que de arbitrar recursos, sigui en la forma que 's vulga.

Si las oposicions en el Parlament no han pogut volcar al ministeri actual, no está lluny el día que la fam ho fará sens respectar ni lo de dalt, ni lo del mitj.

Que tots han contribuit prou al llastimós estat en que 'ns trobem.

Junt ab lo present número, enviem á nostres estimats suscriptors lo magnífich discurs que en el Congrés pronunciá los días 6 y 7 del corrent, nostre estimat amich l' elocuent Mella.

Catalunya está en *estat de guerra*.

¿Sabrían dirme el per qué? ¿No?

Donchs jo tampoch.

Vaja que al gobern ningú li passa la má per la cara en quan á previsor.

Aixís ho hagués sigut temps enrera quan tothom, menos el Gobern, veya que la guerra ab los Estats Units era inevitable.

Y aquests no 'ns haurían trobat ab los p.... al ventre.

La llástima es que encara continúa 'l *Joch dels disbarats*.

Sort que Deu s' apiadará de nosaltres.

Y sort tambe que el senyor Gómez (no en Maximo, sino el Dean de Vich) en una molt *atent* y *memorable* carta al ministre de Gracia (per *gracia* la del senyor Gómez) y Justicia (per justicia la que aplicará Deu nostre Senyor als presuntuosos) oferintse á salvar las institucions, per anar de capellá de barco y donar 000045 pessetas mensuals pera la suscripció nacional, ens trau de tots els conflictes.

¡Això sí qu' es donar una llissó als ministres!

¡Nada, nada! LO MESTRE TITAS proposa atenment al ministre de Gracia y Justicia que tingui present al senyor Gómez (molt senyor nostre) pera la próxima mitra que hi haigi vacant.

¡Que se la dén! ¡Que se la dén!

Lo dimars passat va arribar de Manila el general Primo de Rivera.

¿Saben qui es?

Es aquell que'ns feu cantar el *Tedeum* en lloch del *Dies iræ*.

Es aquell que ab una enserronada 's va guanyar 10.000 pesetas anuals.

En primo ha fet com els timadors.

Ha fet la *estafada* y ha fugit del *lugar del suceso*.

¡Dios te dé ventura, hijo!

SOLDAT NOVELL

Solsament sis anys contaba,
y quan la mare 'm posaba
lo vestit de mariner
ella sempre 'm contemplava
alló que 's diu, ab plaher.
Jo no menos goig sentía
perque d' est modo em vestía
allavors qu' era petit
pero més goig sentiría
si are portés tal vestit.
Perque bona senyal fora
de que hauría arribat l' hora
que desitjo tant y tant;
perque veuría l' aurora
d' un sol hermós y brillant.
L' aurora fora la guerra
que, puig no pot ser per terra,
per mar s' ha de fe ab l' ascuadra
contra la nació mes *perra*,
contra la nació mes lladra.
Y l' astre que ja veuría
fora 'l jorn que brillaría
lo sol de la Tradició,
tornantse lo que tenía
á la nostra gran nació.
Aquest noble y just combat
jo 'l faría de bon grat
contra 'l poble porqueter,
allistantme com soldat,
pero soldat mariner.

PEPET DE LAS PERAS.

RELIGIOSA

Sant Bonifaci, bisbe

Sant Bonifaci, bisbe de Tiorento en Toscana, brillá en la terra, com astre de gran magnitut durant lo sigle VI. Totas las virtuts, tenían en éll el ver model y si descollar podía alguna de totas ellas, aquesta era la caritat, per practicar la qual se privava sempre de tot, fins de lo més precís per atendrer sas necessitats.

¡En aquestos moments de crissis terrible pera que passem en aquest mon, quán y quán convindría que revisquessin sérs del temple de Sant Bonifaci, bisbe!

POLÍTICA

En la diada de avuy del any 1872, una columna lliberal composta de dos mil homes y al mando del general Letona, sortida de Bilbao pera perseguir als defensors de D. Carlos y de sos drets, trobaren als carlistas per ser desarmats en sa majoría, y sens municions casi los restans en lo poble de Mañaria, ahont no pogueren entrar los lliberals, fins que 'ls llegitimistas hagueren del tot acabat las municions.

¡No haurían entrat á Mañaria, los lliberals, si 'ls carlistas haguessin estat tots armats, puig aixís ho fa creurer la brillant defensa, que un grapat de valents, sortits pochs días feya dels quefers acostumats, feren de dit lloch, arrostrant lo plom enemich y sens poguer fer tornas.

De la elocució

Aquesta es, estimats deixebles, la manifestació de nostres desitjos, de nostres pensaments, de nostres afectes per medi de la oratoria ó llenguatje oral. Pot presentar tres formas: *objectiva*, *subjectiva* y *mixta*.

La *objectiva* es aquella en que l' enteniment sembla que no fa mes que veurer y percibir y ho declara per medi del llenguatje.

En la *subjectiva* hi predominan l' apreciació y judici que fem de las cosas.

La forma *mixta* es un resultat de las anteriors, y en ella 's fingeix un *diálech* com sucseheix en la conversació, ja narrant, ja describint judicis, etc. Las parts constitutivas de la elocució son: pensament y llenguatje. L' esperit, ó millor dit, l' ánima, posada en relació ab el mon exterior ó visible, desitja, sent, coneix, vol y experimenta modificacions de las que té conciencia y aquestos se coneixen per el nom de *pensament*, y el modo ab que 'ns valem per comunicarlas s' anomena *llenguatje*, conjunt de sonidos articulats que tenen el nom de *paraulas*. Y á algunas de las modificacions del pensament ó del llenguatje se 'ls ha donat el nom de *figuras retóricas*, que son, en síntesis, modos de parlar que hermosejan la expreció de las ideas y dels afectes.

Del Pensament

Ideas. Son de *sustancia*, quan se refereixen á sers ó sustancias. Son de *modo*, quan se refereixen á las propietats ó cualitats dels sers ó sustancias. Y son de *retació*, quan se refereixen á las relacións entre dos ó més cosas.

Las ideas son també *abstractas* ó *concretas*. Son las primeras quan se concibeix un objecte deslligat de las sevas cualitats; y las segonas, quan no 's prescindeix d' ellas.

També 's divideixen en *individuals* y *generals*. Son individuals quan se refereixen á un ser determinat, com: *Moret*, *Cavite*. Son generals quan se refereixen á lo que té de comú un conjunt d' objectes.

Imatges. Si podem recordar las ideas sujeridas pels objectes sensibles que 'ns rodeijen, podem també combinar los seus diversos elements y compondre nous tipos, y aquesta funció de nostra inteligencia s' anomena *imaginació* ó *fantasía*.

Aquí sí, que tú, Titella, tindrás materia llarga per desahogarte de valent. Ab quanta varietat de formas, á qual més poética cantarás la palinodia als goberns de la regencia, y ab quanta exuberancia de imatges hermosas entonarás alabansas á las *virtuts* de la *dama* augusta de... tos amors.

Ab quina galana frase dirás las veritats del Barquer á tot bitxo viu ent que no llauri dret. Tú dirás *pillo* á Sagasta, sense qu' éll s' eufadi; *murri* á Muret, sens que sas galtas 's tornin de color de vergonya; *granuja* á Primo del Radera que 'ns ha enganyat com á xinos; á n' en Trampas li dirás qu' es un *borratxo*, pero li dirás d' una manera fina, elegant, usant d' un llenguatje cortés, cavaller y exquisit.

¡De quan us servirá, estimats deixebles, la Retórica y poética!

Estudieu be la llissó pera la próxima senmana, que si no tením també estat de siti, parlarém clá y catalá com se mereixen aquesta colla de bretols que, per desgracia nostra, no penjen tots d' un pal...

LAS CROSSAS

De las crossas dech tractar
comensant la llista llarga
que mon company Riubrogent
ple d' humor va presentarme

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

y que per torn seguiré
si Deu vol, fins acabarla.
Mans á l' obra, donchs y amunt
sense donar *relliscadas*,
que 'n trencantme 'l peroné
crossa hauría de portarne,
y no estich per tal neguit;
aixó senyors, no es del tracte.

—

La *crossa*, sempre ha sigut
un *bastó* hont s' hi recalca
el que per pega va *coix*
ó per *sort* ó per *desgracia*,
y vol gosar llibertat
per sortir á pendre 'ls aires
y aixís se va reforsant
fins que l' enjega al diantre.
Tant lo pobre com lo rich,
si al trevall ó passejantse
ó be 's donan un cruixit
ó be 's trencan una cama,
ab mes ó menos cuixí,
portan tots la *crossa* iguala.
Tan per *grans* com per *floronchs*
que 'l *cap* treuhen per las *camas*
y ab punxadas y dolors
dónan sempre grants filblades,
¡quants y quants han d' agafar
grossa crossa per trascarne!
N' usan molts per mal buscat,
pero 'ls més, per cruel desgracia;
mes en vilas y ciutats,
pels carrers y per las plassas
be n' hi han que portan crossa
y no son res mes que *maulas*.
Aixó passa en tot lo mon
pero mes, molt mes á Espanya.
¿Qui 'n te la culpa d' aixó?
jo crech que la té 'n Sagasta...
puig de des que 'l *peroné*
va *trencars* tot *passejantse*
y la *crossa* va portar
mes de vint y cinch senmanas,
va deixar als seus *vassalls*
un desitx tan grós d' usarne
qu' encar dura y va durant,
y lo que durará encare.
Pro no tot son *maulerías*
com ho fou la de 'n Sagasta;
perque en clims bon xich llunyans
que son *carn* de nostra Espanya
llu'tan dos cents mil valents
molt propensos á portarne
defensant l' integritat
de la Patria idolatrada.
Las *matronas* mes fornidas
mes gentils y mes gallardas
que son la gloría y l' honor
y l' encant de nostra Patria,
també *crossa* han de portar
puig no poden ja aguantarse.
Lo Agricultura perduda,
l' Industria mitx desmayada,
y el Comers al negre abism
ja molt prest lo veurém caure,
si prompte no vé, y á temps
un *bras de ferro* y el salva.
Fins l' encant del mon enter,
la Dama mes noble y magna
que ha causat l' admiració
sempre per sa bella planta.....
també avuy ja esta abatuda
y fins *crossa* ha de portarne....

—

¡Patria meva! ¡com te tractan
fills espúrs faltats d' entranyas!
vulgas que prompte 't defensin
los *bons fills*, com bona mare
y que ta *crossa* prest llansin
lluny, ben lluny, ó be estellarla
y pugas tornar á ser
lo matrona mes simpática;
Mes antes l' aytal *garrot*
canarém per las *espatllas*
dels qu' ab lo més gran cinisme
te voldrían deshonrada.

PEPET DE LAS POMAS.

HISTORICH

(Á ELISA SALAZAR)

I

Eran las 11 del matí. El sol d' agost caldejava la naturalesa y el día era hermosísim. Aprofitant l' ocasió, baxarem á la platja, pera banyarnos, dos familias amigas. ¿Quí anant á Tarragona, no ha reparat en un sens fí de casetas que s' aixecan á tres metros de las onas? Blancas unas, vermellas las altres, casi be totas enarbolan en sa part més alta la senyera gloriosa de la Patria.

Del departament de l' esquerra d' una d' eixas casetas, sortírem los homes y del altre las donas, vestits tots ab los respectius trajos y disposats á sambullirnos en las onas.

Y podíam ferho sens por; de tant escasa pendent era la platja. Per xó, no faltaren los cotidians xisclets de las nenas, ni los corresponents sustos de las mamás, que observavan, ab l' ánima en un fil, nostres menors moviments.

II

De prompte callá tothóm, sentintse tant sols la veu de la Mercedes que cridava: ¡El tío Colilla! ¡El tío Colilla!

—Que ningú li diga res,—cridá una mamá; y nosaltres, que sols esperavam l' ordre per desobeirla, rodejarem al moment al tío aquell, que cavaller en una burra semi-ética, venia á ferli pendre un bany, per ordre del Veterinari.

—Tío Colilla,—comensá la Mercedes,—¿no ha anat avuy á Missa?

Era el tío aquet, republicá y espiritista, tot en una pessa. La república era el seu somni y creya com 2 y 2 son 4, que l' esperit de Colón estava encarnat en la seva burra. Per xó respongué á la nena, com sempre:

—¡Qué missas ni burros morts! ¿Estém al sigle XIV? Avuy fora misas; avuy no més que civilisació, adelanto, progrés; gas, canóns, electricitat..... y día vindrá (y no está lluny) en que podrém viatjar pel mar, caminant sobre las olas, encara que sía sobre una burra.....

La Mercedes, que estaba capficada, em digué, donantse un cop al front: ¿Tens mistos, Joan?—Y tot murmurant; ¡Eureka! ¡Com no hi havía caigut més aviat! Corré á la caseta y torná al moment.

—Sí,—continuava el tío Colilla—día vindrá en que veyeu á aqueixa burra caminar sobre las olas.....—Y cayent en aquell moment un misto encés al interior de l' orella del pobre burro, pegá tal corrida que en un segón ja estava á 2 kilómetros.

—¡So! ¡Brutu!—cridava Colilla, agarrat al coll de la burra; mentres, reventantse de riure, cridava la Mercedes entre las riatllas de tots: ¡Arri, burro! Que arrivá l' hora de caminar sobre las onas. ¡Arri! ¡Y que l' ánima de Colón et guihi!

III

Colilla arrivá á la platja, cansat de nadar y més inconsolable que cansat.—¡Pobre burra meva!—exclamava plorant —¿per qué s' haurá posat á correr?....

—¡Res!—respongué una nena.—Colón erá molt travieso y n' ha fet una de las sevas.

—¡Cá!—interrumpí una altre.—Figurava's el pobre animal que havía arrivat el día aquell de trotar sobre las olas y ¡zás! pegá corrida.

—Y cuidado, si adelantá en un segón.

—Ni en el hipódromo, filla, ni en el hipódromo.

—Com que portava á Colón de timoné.....

—¡Bon marino!

—Paciencia, tío Colilla—digué ab veu beatífica la Mercedes, amagantse disimuladament la caxeta dels mistos.—¡Paciencia!.... Y la veritat es que era atrós aqueixa burra. ¿No 's recorda de la corrida aquella del any passat? ¡Quina corrida!.... Res; que era un bruto atrós aqueixa burra.....

IV

Al endemá, á la arrivada del exprés, vaig baixá á la estació ab la Mercedes.

—Senyoreta—li digué un jove viatjer, senyalant á tres homes que á 50 metros de la platja, pugnavan per treure alguna cosa—s' ha perdut alguna barca?

—¡Cá! A un pobre home li fugí la burra y allá va parar.....

Y el viatjer, mirant no se de quín modo los ullasos negres de la nena, afegí, allarganth un bitllet:

—Si la senyoreta volgués entregar aixó á aqueix pobre home..... ¡Que compri un altre burra!

Y mentres el tren volava y el viatjer, calats los gemelos, es menjava (ab los ulls) á la Mercedes, ella corría cap á mí cridantme:

—Joan; ja tením altre colp burra!.... Que no 't descuidis may els mistos.....

V

Han pasats 4 anys; y la traviesa Mercedes y el caritatíu Ramón (que aixís s' anomenava el viatjer) son ja pares de una hermosa nena.

VALCARLOS.

¿SI ES SERVIT?

¿Qué llegexes?.... *¿El Diluvio?*
¡Ay, nena! Posat uns guants,
si es que no vols embrutarte
tas blancas mans.
Si no vols enmascararte
pera sempre ánima y cor,
¡Ay, nena! agafa aqueix diari,
no ab guants, ab molls.

—

En temps del *absolutisme*
se doná á més d' un ministre
garrot, dalt d' un catafalch.
Mes en los temps que ara corren,
als que mes *grillin* y robin
se 'ls hi dona..... vuit mil naps.

—

Son ja las dotze y ab aqueix escrit,
potser no dinaría..... ¿Si es servit?

NEQUAQUAM.

DEU, PATRIA, FURS, REY

¿Quí es Deu? Deu es nostre criador, es aquell que morí clavat en creu pera redimirnos, es Aquell que presideix y regeix totas las nostras accions, es Aquell que ab la sua providencia ens ampara y protegeix, Ell es sabiduría infinita, bondat infinita, amor infinit, poder infinit, y finalment Ell es lo principi y tí de totas las cosas y es á Quí deuhen ser dirigidas totas nostras accions. *Adoremlo.*

¿Qué es la Patria? Es aquesta lo lloch ahont per primera vegada vejerem la llum del día, es lo lloch ahont donarem los primers passos, es lo lloch ahont hi ha la Esglesia en que forem batejats y alsarem per primera vegada nostras pregarias al cel, es lo lloch ahont hi ha la casa en que passarem nostres primers anys, es la terra ahont hi son barrejadas las cendras de nostres avis y que está regada ab sa sanch y suor derramada aquélla tan generosament en defensa de llurs estimats interesos y aquest guanyantse llur pá honradament; la Patria es lo conjunt de territori ahont hi viuhen individuos lligats entre sí per vínculs tan estrets com la igualtat d' origen, de costums, de llengua, de religió, d'aspiracions, y que ademés ab llurs oficis y profesions se completan, formant un conjunt armónich que ha escriurer una historia ab llurs proesas y á formar una civilisació ab llurs trevalls progresant indefinidament. Y, finalment, la Patria es lo lloch que tenim sembrat de recorts de nostra infantesa, es allí ahont tenim nostres amors y allí ahont se pot dir que tenim reconcentrada tota nostra existencia. *¡Aymemla!*

¿Qué son los Furs? Son lo conjunt de lleys, bonas costums y franquicias que pera los medis que dona la legislació hem arribat á recopilar, formant un completíssim códich en el que 's trova solució á totas nostras cuestions, satisfent aquestas nostras aspiracions, puig está dada per un códich redactat, tinguent á la vista la moral del Evangeli y nostras llegítimas aspiracions. *¡Conservemlos!*

¿Quí es lo Rey? Es lo representant de Deu en la terra en l' ordre material, es lo pare de la gran familia que forma una nació, es lo protector del débil, es qui posa una valla á l' ambició, es l' arca santa que ha de guardar nostras lleys y qui ha de fer que aquestas sían respectadas de tots, es la guardia de nostre honor y de nostra patria. *¡Obehímlo!*

Sí, espanyols tots, *adorem* á nostre Deu y com acte d'amor procurem la restauració de la Unitat Católica Espanyola. *Amem* á nostra patria procurant llensar lo malehit lliberalisme que l' ha deshonrada y empobrida y destrossada. *Conservem* nostres furs arrabassant de nostra terra los legisladors críticks que han trepitjat nostras venerandas tradicions. *Obehim* nostre llegítim Rey, estant promptes á respondrer á sa veu, ocupant lo lloch que ens sía designat en lo día de la redempció de nostra idolatrada patria.

J. M.ª MASÓ.

¿FARÁ LO QUE PROMET?

Aixó preguntavan algúns indiferens després de llegir lo programa manifest de D. Carlos nostre Rey. Als qui hem de respondre, que sens dupte ho faría, y més després de haber jurat cumplir aquellas promesas no sols devant dels homes, sino devant de Deu; no sent de esperar d' un Rey católich per convicció, que fes tals juraments en sentit contrari; coneixent la gravetat que semblant falta reportaría, al mateix temps que 'l cástich de Deu y la deshonra personal.

Es fer el tonto assegurar que D. Carlos no faría lo que promet, puix aixís com no podem dir si una cosa es verdadera ó no, sense antes haberla inspeccionada y probada, com tampoch, si un instrument es útil pera tal ó cual treball, si antes no l' hem probat, aixís tampoch podeu dir si 'l nostre Rey fará ó no lo que promet, si antes no 'l someteu á probarlo.

Podem recordar l' exemple de las antigas monarquías, que colocaren á España sobre los demés nacións de tal manera, que semblava reina y duenya de totas ellas.

Per lo tan avuy més que 'n altres temps convé un Rey de energía, pera sortir del llot en que 'ns han sumergit las *moretadas* y brams de 'ls seus companys mártirs, que van á ser de un moment al altre, si no vigilan més de lo que han fet fins ara; de modo que si tornan á dormirse se exposan á que esploti la olla del presupost, y en aquet cas tot el ministeri se 'n va á fons.

Fora suposicions gratuítas y anem á las probas.

PRÓBAT.

Als primers días del passat mes tot eran comentaris en los centros carlistas. «D. Carlos deuría parlar.—Es necessari un manifest.—Las circunstancias exigexen que parli.» Tots veyen la necessitat d' un document. Y en efecte D. Carlos ja 'l havía escrit el día 2, per mes que no estava publicat.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Sortí el Manifest y tothom, carlíns y lliberals, militars y paysans, seglars y capelláns, richs y pobres, sabis y trevalladors, tothom el llegía entusiasmat donantli aqueix sol comentari: ¡Aixó es un home! ¡Aixó es un Rey!

Lo primer proba que D. Carlos está identificat ab sos partidaris. Lo segón, que D. Carlos y els seus partidaris están identificats ab el poble.

¿Pot dir lo mateix en Sagasta? ¿Pot dir lo mateix Donya Cristina?

UN FILOSOPH.

—

Solsament els periódichs carlistas y els diputats carlistas han demanat y promés acabá ab els llatrocinis de certs catedrátichs, ab los robos de certas obras de text, ab las porquerías posadas en ús en las oposicións.

Els estudiants honrats, los que aspirem á un *puesto*, guanyat per nostras propias forsas, ¿podem apoyar cap més política que la carlista? No ferho, es estar conformes ab aquets robos y ab aqueixas porquerías, que sols poden agradar als ganduls y als tontos.

UN QUE DIU LO QUE SENT.

—

¿Qui tracta ja d' ambiciós á D. Carlos? Rebutjá la corona cuant fa 30 anys li oferían los revolucionaris de Septembre. Y avuy cuant aprofitant la expatriació del exércit podía llensar al camp cent mil voluntaris que en quince días el portarían al trono, declara que no 's mourá mentres el gobern lliberal defensi l' honor y la bandera d' Espanya, perdut l' un per la ineptitud dels lliberals, trepitjada l' altra per las potas d' una república tocinayre. Ara, si per conquistar aqueix honor, si pera aixecar sens mácula exa bandera, es necessari que D. Carlos pugi al trono, per patriotisme, hi pugará, costi lo que costi y pesi á qui pesi.

UN ESTUDIANT.

—

Com que 'l llegir m' ha fet perdre sempre l' escriurer m' havía proposat no escriurer res per la Causa carlista, fins que ho pogués fer ab la bayoneta.

Los noys de nostra escola desitjém lo que desitja tot carlista, en días en que la patria, insultada per cuatre porchs mal farts, se disposa á demostrá al mon que encar no ha mort lo patriotisme en Espanya, y que encar li quedan fills que derramarán joyosos la última gota de sa sang per rentar las tacas de sa Bandera; y lo que desitja tot carlista en ocasions com aquesta..... no li vull dir jo, senyor Mestre, mes bé que jo li dirá lo Manifest de D. Carlos en el cual nostre estimat Rey, aquell que porta lo compás de tots nostres desitjos y aspiracions, senyalaba á tots los bons carlistas y per lo tant á tots los patriotas, lo camí que devían seguir.

Aquell camí desitjem seguir los de nostra escola, aprofitant per aixó la primera ocasió per marchar als Estat Units á tapar ab nostres fusells la boca de aquella colla de porchs, perque aixís deixin de grunyir de una vegada.

Aixó es lo que desitjem tots los de nostre estudi, y á mes que cuan haguem venjat á nostre patria dels insults que li han dirigit los estrellats porchs del Nort de América, vinga Aquell que necesitem á treurer tots aquets obstacles que en nom del progrés y de la llibertat s' oposan á totas nostras verdaderas llibertats y á nostre progrés moral y material.

RAMÓN CONILL.

—

La monarquía absoluta 'ns va aná molt mal; la monarquía constitucional, encara mes; la república pitjor. Donchs á probar la monarquía carlista. Si va be ens la quedarém; sinó també estem disposats á llensarla. A las probas, donchs.

UN PRÁCTICH.

—

Sería un general molt poch entés el que tirés al combat totas las forsas sense deixar una reserva proporcional, per auxiliar al exércit en un fracás possible.

Per xó els carlins ara per ara no donarém als lliberal cap home ni cap pesseta no per falta de patriotisme, sino perque sent com som la reserva d' Espanya, no podem gastar nostres energías que tal volta després ens farán falta.

No ferho aixís, sería fer lluytar un exercit sense reserva á retaguardia.

UNS TEÓLECHS.

—

Cuan llegeixo el «Manifest» m' entusiasmo per moltas cosas: te sanch y jo soch dels furibundos; es patriótich y jo soch espanyol; es una esperansa y jo soch carlí; está molt ben escrit y jo soch

UN RETÓRICH.

—

¿Com s' esplica que sían 400 los estudiants carlistas de Barcelona? Moltas causas hi han influit, pro la principal es la que vé. Carlista sonava avants com *beato*, oscurantista y reaccionari, y estudiant es lo més alegre, lo més trempat que 's troba. Carlista y estudiant semblavan donchs, paraules antitéticas.

Pro avuy ja hem cambiat, es dir, han cambiat los nostres enemichs. Ja 'ns tenen per ilustrats, per sabis, per patriotas, en fí, ja som personas tan *decents* com los altres han vist que anem, si, á Misa, perque som católichs del forts; pro aixó no vol dir que, á la tarde no anem á pendre café ó á fer 50 carambolas. Resém el rosari, es veritat; pro aixó no *quita* que si som joves, tinguém novia y fem l' ós per la Rambla. Aném á las professóns, pero axó no estorba que siguém els que millors notés tením á fí de curs.

¡Eh! Carlista no sols no vol dir oscurantista, sino que es lo més avansat. Fins som capassos de fer una *Revolució* que volqui certas institucións.

UN ESCOLAR.

¡NO POT ANAR!

¡No, senyors, aixó no pot anar. Quan més un s' hi capfica, pitjor.

Al matí, tot es de color de rosa. Que la escuadra d' en Dewey ha acabat els queviures; que tres del seus barcos han anat á fons; que nosaltres els tenim sitiats; que'ls nostres braus soldats han entrat al abordatje, en fí, mil noticias que'ns posan nerviosos y contents á la vegada.

Pero ¡ay! ve 'l vespre y tot ha cambiat ja. Manila está *casi* en poder dels yanks; Puerto Rico, poch s'en falta; Habana es bombardejada; en altre combat en l' Atlántich hem sofert nova derrota. Y lo més grave de tot es que's diu en alta veu que Donya Cristina vol tocá 'l dos, cap á Austria, y que allí ja se li preparan habitacions.

¡No 'n faltava d' altre!

¡Pobres espanyols! Aixó sí que sería un nou desastre que, unit als molts que lamentem, n' hi hauría per tirá 'l barret al foch.

¡No pot ser! ¡No pot ser!

TITELLA.

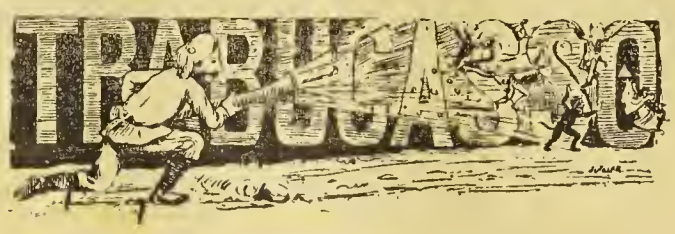

No temis, Espanya. La suscripció nacional puja..... puja com l' espuma á impuls del riu d'or que 'ls alfonsins hi abocan.

L' entussiasme, l' amor y l' adhessió sens límits dels partits dinástichs envers el Trono, no te igual.

Mireu quin desinterés, quina abnegació; aixís pagan els mals agrahits!

El Trono ha repartit á mans plenas carteras, delegacions, presidencias, mitras, sous colossals dels que ningú 's desfá ni á tiros..... ¡Quína soletat!

Sort que 'l poble paga, com sempre, els plats trencats dels explotadors..... y á nosaltres ens obligan també á contribuirhi.....

UN REVERENT
del Bisbat de Barcelona.

En un hospital láich:

Lo metge pren lo pols á un malalt, y exclama:

—¡Oh! lo trobo molt millor que ahir.

—Es veritat, senyor doctor—contesta l' infermé—mes, no es el mateix malalt. El d' ahir es ja enterrat y aquest ocupa 'l lloch del altre.....

—¡Ah! es diferent aixó. Donchs, que segueixi prenent la mateixa medicina.

—

Un avaro, per obsequiar á un amich que 'l visita lo convida á dinar y disposa que la criada mati un pollastre. Mes, al veurer á la *fámula* ab lo gavinet á la ma disposada á degollar á aquella grossa pessa de corral, l' hi diu:

—Mira, noya, hi ha massa teca per dos. Mata 'n no més que la mitat.

—

Un pagés á qui 'l seu germá, militar en la guerra, havía conferit poders pera la administració dels seus bens, preguntava á un notari:

—Diguim, senyor meu; en virtut d' aquests poders del meu germá, ¿podría fer jo lo seu testament á favor meu?

—

En un teatro lírich, cridan l' atenció dos senyoretas que escoltan embobadas l' ópera que 's representa.

—¿Son vostés filarmónicas?—las pregunta un jove qu' estava al seu costat.

—No, senyor,—contesta una d' ellas..... Som gallegas.

XARADA

Tersa segona tothom que tinga
sobre dels altres autoritat
y aquell que 's troba falta de *prima*
sempre li sobran molts mals de cap.
Pren ab la *tersa* la Geografía
y quan la tingas, ves fullejant
y aixís que trobis *tersa primera*
veurás sens dupte lo meu *total*.

CLAUDI-NAL.

—

GEROGLIFICH COMPRIMIT

ATLÁNTICH IA

J VIGATÁ.

—

LOGOGRIFO NUMERICH

1 2 3 4 5 6 Nom de varó
3 2 1 4 2 Nom de dona
5 6 3 2 Capital europea
1 2 3 Conjunt de flors
6 1 Mineral
3 Consonant

UN PARTIDARI DE D. CARLOS.

—

GEROGLIFICH

: :
M : M
IIAA AGOST EEC
ola
NS NS

J. VIGATÁ.

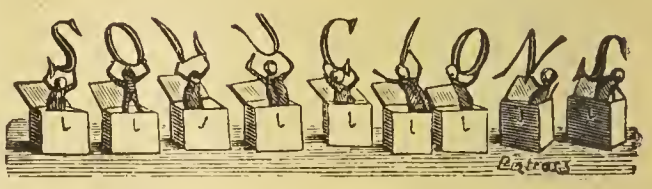

Xarada: Calamitat
Geroglífich comprimit: Casola
Targeta: Deu, Patria, Rey
Logrogrifo numérich.

M
M I
T I A
R A T A
M A R T I
R I T A
M I R
M A
I

Geroglífich: Tres mestres, mes tres mestressas igual á sis personas.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 21 DE MAIG DE 1898 NUM. 84

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

"En los presents y tristíssims conflictes per que atravessa la patria, lo mutisme ha de ser la pauta ab que deuhen regirse los espanyols tots....."

Aixís, tal com sona.

En Sagasta ha de permetre 'ns manifestarli que tal rahó es molt cómoda. Los desditxats partits dinástichs que de tan temps venen turnant en la direcció del Estat, han vingut gosant fins fa tres anys, de completa pau que 'ls hauría permés posar els ossos de la nació á bon lloch si l' art de la *rampinya* no hagués invadit tots los rams de la pública administració.

Espanya contemplava indiferent el joch dels partits dinástichs; pero vingué la insurrecció de Cuba y més tart la de Filipinas, y al veure que desaparexían com devorats per un monstre el jovent y las riquesas, comensá el poble á llensar una mirada *retrospectiva* y exclamá com si despertés d' un pesat somni: ¿Qu'es aixó, oh Deu! ¿Qué han fet els Goberns en tan temps de pau, de tranquilitat y..... bons *aliments?* ¿En qué han gastat nostres caudals, quan ja ni pera pagar als soldats tenen un xavo? ¿Qué s' han fet aquellas millonadas consignadas en els presupostos pera fortificacions y defensa de nostras terras ultramarinas?

Pera fer caure al poble del burro, ha sigut necessari un desastre com el de Cavite, en el que s' han patentisat la imprevisió, la incapacitat y la administració péssima, per no dir altre cosa, dels malehits partits de la regencia, que ara demanan per caritat y per un patriotisme mal entés, el mutisme absolut de las oposicions en aras, no de la patria, no; sino de unas instituciones á qual sombra han medrat y explotat al infelís contribuyent á qui, després de donar la sanch dels seus fills, se li exigeix ara l' últim bossí de pá que 's guanya ab la suhor del seu front.

Aixó sí qu'es, ser cornut y pagá 'l beure.

Las Corts han *votat* las autorisacions per arbitrar recursos pera la guerra y demés gastos de la nació. Lo just, lo equitatiu, lo digne, hauría sigut ferlos *esquitxar* á qui 'ls té, no á qui 'ls suha. Se podía reduhir, quan menos á la mitat, la llista civil, las cessantías dels políticbs, y demés pagas mes ó menos supérfluas. Podía crearse un impost temporal als tenedors del paper á fí de que 'l pagés y l' industrial s' alleugerissin una mica de la colossal carga que sobre d' ells pesa, pero ¡cá! al Congrés no hi van á *fer* lleys els que suhan, els que produheixen; sino que hi van, salvo raras excepcions, els que xupan y els que roban, y no serán tan ruchs qu' ells mateixos tirin pedras al seu teulat.

Y devant d' aquest despotisme encare vol en Sagasta que 's calli, que tothom fassi *mutis*, que paguin ara els pobres..... y que recorrin després.

No, no; el partit carlista no pot callar devant dels goberns que matan la fé dels cors; el partit carlista no pot callarse quan un gobern se mostra inclement ab el menestral y el pobre y's postra als peusdel poderós y del rich; no's pot callar devan td'uns goberns que ab sas imprevisions y disbarats ens ha encés dos guerras colonials y ens ha portat, per fí de festa, á una guerra ab los Estats Units de la que no sé com ne sortirém.

El partit carlista no pot callar perque es el partit verament cristiá y espanyol, qu' es una sola cosa.

Per aixó al veure com els ilustres senyors Bisbes de Salamanca, Seo d' Urgell y Lleyda parlan al gobern ab la claretat y llenguatge tan castissament espanyol (y aixís voldríam que hi parlessin tots los Pastors de la Iglesia Espanyola), sentim cóm s'ens aixampla 'l cor en esperansa de que, pot ser apretant una mica desde 'ls llochs elevats de la Iglesia, els nostres goberns llaurarán més dret devant las probabilitats d' una oposició terrible que podría estimbar el sistema y alguna cosa més encara.....

SAID.

Escritas las anteriors ratllas llegim en els telegramas de Madrit el desacort que regna entre els nous ministres amichs de 'n Gamazo y els que han quedat en el ministeri.

Gamazo y els seus, volen que 'l cupó 's pagui en pessetas y que 's gravi la renta ab un fort impost.

Difícilment ho logrará per la senzilla rahó de que es una cosa justa.

S.

¡ENDAVANT!...

Lo poble 's mou, bull y no anserta á trobar la ruta que ha de seguir. Prou li han dit que 'n D. Carlos tenía l' home que li fa falta, amperó son tantas las cosassas que d' aquest Senyor li han contat, que fa com qui te pó d' anarsen ab Ell. ¡Pobre poble! Ja ho veig, estás tan desenganyat dels camins per ahont te han fet marxar, emportanten garrotadas de quins te prometían felicitat, que tems empendre novas rutas per no emportarten altre mico; no m' admira ta indecisió, la comprench y la deploro.

Mes diguesme: ¿per ventura bastará deplorar ton error sino 'l corretjexes? Y si tractas de corretjirlo, ¿has peusat be en lo que 't toca fer? Has de cremar lo que adorabas y abrassar lo que aburrías. Lley de Deu, moral, justicia, tot aixó ho has de volguer; al pas que has de renegar de las sectas de la moral sens Deu, de la injusticia. Y ¿quant haurás fet tot aixó saps que haurás fet? Entengueu y no t' assustis; te haurás declarat un verdader partidari de D. Carlos, ja que Ell vol la observancia de la Lley Santa de Deu, lo regnat de la sana moral, y representa lo dret á gobernar Espanya. Per alguna cosa deya un cert personatje: "traballem tots qui més pugui en fer católichs que l' endemá tots aquets serán carlistas„ frase que resulta verdadera si entenem que no per aixó (dich per declararse de D. Carlos) tothom ve obligat á pendre lo fusell, sino que li basta no ferli la contra demá que 's presenti, y aquesta sería la millor manera d' entrar Ell en sa aymada Patria; que Espanya tota li obrís las portas.

¡Tant de bo!

Fora pó, donchs, y endavant.

RECAREDO.

DEVANT DEL CONFLICTE

(IMITACIÓ.)

Com apaga lo brill de la estrella
tétrich núvol que 's posa al devant,
ja s' eclipsan d' Espanya las glorias
per núvols de *yankis* y vils lliberals.
Mes, si avuy son negrenchs los celatjes,
nostra estrella á lluhir tornará,
perque Carlos la llum que s' apaga
ab resplandor nova fará brillejar.
Sots lo jou del tirá més indigne
s' arrebassa la sanch y l' honor
de la Patria que reb en Cavite
l' ultratje miléssim d' un poble sens nom.
Sens l' espasa d' un Don Joan d' Austria,
sens la fé qu' éll tenía lluytant,
los d' Espanya que volen victoria
no veuhen retuda la flota del *yank*.
Nostra vía es cuberta d' espinas,
sent católichs regits per masons;
y per xo..... ho tinch de dir..... no m' estranya

que per nostra armada no vingue 'l triomf.
¡Y tant fácil que fora si 'l poble
los seus ulls dirigís cap al Cel.....
y tingués en lo cor ben gravadas
las últimas frases de Carlos setél

LO SENSOMNIER DEL RIGAT.

S' ACOSTA L' HORA

Los tristos y denigrants aconteixements, que d' un gran temps en aqueixa part, van continuament succehintse y desarrollantse en nostra pobre y desventurada Patria á causa dels desacerts políticbs y administratius de nostres impotents gobernants, qui han escalat lo poder tan sols pera satisfer sas propias ambicións; no per lo be de la nació, sino per son benestar y tenir autoritat devant del poble qui no deixa de compendrer quan poch encaparran á n' aquells los assumptos nacionals que á sa direcció y criteri estant encomanats; tots aqueixos fets y aconteixements, repeteixo, son un indici segú é incontestable de la próxima vinguda al trono d' E..... de nostre estimat Rey D. Carlos VII á qui de dret l' hi perteneix la corona y á qui sols lo monstre lliberal es capás de negarl'hi la susdita propietat.

He dit la próxima vinguda al trono d' E..... de nostre estimat Rey D. Carlos VII, si; mes no rey com lo que 's titula actualment, qui serveix no més pera regnar y firmar decrets, lleys ó reals ordres quan l' hi manan los ministres, qui son los que 'ls dictan é imposan al poble, essent lo més trist que tinga de ser la cobertora dels desatinos qu' en lo régimen ja políticb, ja económich cometen dits ministres, distant molt, qui serveix de rey, de gobernar y establir lleys convenients y necessarias á la nació, que son lo més sólit y ferm fonament de tota perfecta societat per petita que sía, siuo qu' ha de respectar las que 'l gobern imposa y acatar sa santa ó no santa voluntat.

Don Carlos VII es rey, mes no rey de figura, sino qu' es rey de nom y fets, de dret y lley, aixó es, rey qu' ha de regnar y gobernar l' Espauya ab sensat criteri y del tot conforme ab las reglas que senyala la moralitat cristiana y costums católicas ja que católica, encare que per desgracia poch ho sía, s'anomena nostra estimada Espanya, patria nos ra y de nostres antepasats, més ferms en la fe de Cristo que nosaltres en la qual havem tant degenerat y degenerém cada día.

Las humillacións continuadas que á diari rebém per part d' altres nacións, no son degudas sino á la poca energía demostrada per nostre gobern en circunstancias tals, que la serietat del assumpto l' estimulába á procedir ab carácter més enérgich que may y no ab tanta floxesa, indigne d' un espanyol quan se tracta de salvar la honra nacional, que d' ell hagin lograt nostres contraris l' imposició á la Patria d' injustas y vergonyosas indemnizacións als súbdits de la nació solicitant per motius justificats ó no qu' ha sigut lo més freqüent per no dir sempre. ¿Qué 'ns falta, donchs, per acabar d' una vegada ab tanta infamia? La resposta es senzilla y terminant. Falta un home que sápiga imposarse, quan conviugui, devant de las nacións que directa ó indirectament, contribuexin á l' humiliació del honor nacional y jamay transigir á cap reclamació estrangera sens fonament; un home valent y capás de goberuar un poble qu' ab la legalitat no ha pogut ser may vensut ni humiliat per l' enemich; un home caballer y digne d' Espanya, y de sos fills; en síntesis, un home que tiuga las cualitats indispensables pera ser rey en tot lo seutit de la paraula y no rey á mitjas com los que s' estilan en nostra desgraciada Patria. Y aqueix home ¿ahont se troba? ¿quí pot ser? Llegí i en lo cor de tot bon espanyol y en tots hi veureu grabadas satisfactorias respostas á totas aqueixas preguntas, ab las següents paraulas: Aqueix home que la Patria necessita es Don Carlos de Borbón. Sí, Ell es qui 'ns ha de salvar; las circunstancias 'l cridau y lo poble l' aclama ple d' esperansa. No 's fará esperar á satisfer las aspiracións de la Patria qu' ab Ell ha fixat los ulls pera sortir del estat de postració en que 's troba, ferla gloriosa é invicta com avans y limpiarla del lliberalisme y altres plagues, qu' eu mal hora en sas entranyas han arrelat sembrant corrupció y perversitat de costums per tot arreu hont deixa sentir sas influeusas. Preparemnos, donchs, que l' hora s' acosta.

LLUIS DEL CLOT.

DESITJ DE... BURRO

Hi havía en cert poblet de la montanya
qual nom se m' ha olvidat
un burro magre y prim com una canya
y á més d' aixó, nafrat.

Son duenyo era un vellet qu' el conserbava
com si un rich caball fos
y ho feya perque l' ase aquell guanyava
la vida per tots dos.

Que al despuntar lo día, junts marxavan
fent via dret al bosch
y ab teyas carregats tranquils tornavan
al sé entrada de fosch.

Després lo pobre vell las escullía,
en feya manadets,
y al andemá pel poble las venía
un manat, dos quartets.

Y aixís lo que las teyas produhían
servía per comprá
per éll, lo que á la tenda li venían;
y per lo burro, grá.

Quín goig era lo seu quan contemplava
al burro rosegant
las favas que ab molt gust li regalava
perque anés aguantant.

Mes, veus aquí que un día observa l' home
que l' ase no menjava
y (encara que á 'n algú li sembli broma)
de favas no 'n tastava.

Probá de darli palla mol bonica,
garrofas y segó,
mes l' ase no 'n tastava ni una mica
sols volía verdó.

Lo cas aná á explicá al veterinari
y aquest doná per cert,
que feya torná 'l ruch tan temerari
un ferm desitj de vert.

Pensant y repensant passá aquell día;
ni al bosch varen aná;
buscava 'l pobre vell cóm ho faría
per ferli menjá grá.

Per fí trová la gran de las maneras
y 'l millor dels acerts
que fou; lo col-locarli unas ulleras
ab los dos vidres verts.

Y aixís lográ ab plaher lo bo del avi
que pel coló enganyat
menjés lo magre ruch, sens mostrá agravi,
fins la palla del blat.

. . . . . .
. . . . . .

Es fama que lo qüento del teyaire
tal éxit ha adquirit
que ó be de boca en boca ó be pel aire
ha anat fins á Madrit.

Y l' home que remena las cireras
al veures apurat,
al poble ha col-locat unas ulleras
color de..... llibertat.

XINO XINXETA.

¡ESCLAUS DE LA MASONERÍA!

No hi ha paraulas en el diccionari per execrá com se deu als católichs-lliberals.—*Lo Mestre Vell.*

Basta tenir un poch de coneixement y d' experiencia, pera compendrer quínas son las excelencias y consecuencias del lliberalisme-católich.

Com tots los errors del infern, es engendrat per l' orgull y se alimenta en los pits de sa mare, la cobardía; puig sols l' orgull dels homeus es qui combat contra las més gloriosas tradicións, y es propi de cristians cobarts lo fer tractes y pactes ab los corifeus de la impietat.

Per aixó lo lliberalisme-católich te lleys y costums fundadas en principis falsos y mundans y si alguna vegada acepta máximas evangélicas, no es per amor á la veritat, sino pera cubrir sa malicia y enganyar més fácilment á las personas senzillas, ó be pera imposarse ab veu de tró sobre aquells católichs que procuran arrencarli la careta.

A la vista de tots estáu fets innegables que confirman tot lo dit, y aixó m' excusa de fer aquí una explicació complerta de sas confusas y absurdas teorías. Confusas son, perque varían segóns los capritxos y temperaments dels seus seguidors ó partidaris, y també absurdas perque sempre tendeixen á volguer agermanar lo vici ab la virtut, lo be ab lo mal, la llum ab las tenebres.

Es lo lliberalisme-católich la mateixa hipocresía encarnada; es lo *llop* vestit ab pell de ovella de qui 'ns parla 'l sagrat Evangeli; te en sos llavis la paraula indulgencia per l' enemich, y en son cor nían l' egoisme y l' odi contra los verdaders defensors de la Iglesia.

Com que per los fruyts se coneix l' arbre, si examinem sas obras veurem que en las familias y pobles hont los satélites d' eixos errors imperan y dominan, no hi ha disciplina cristiana, ni esperit de sacrifici, ni amor á la virtut, y baix lo pretest de fingida unió y concordia s' hi veu una barreja de verts y madurs, al fí y al cap, *católichs de conveniencia*, que tota sa caritat consisteix en tolerar corrompuda política y perversas costums.

Y lo mateix que passa en familias y pobles veyem que succeeix en certas *societats* que á pesar de anomenarse católicas y tenir un fí benefich, están també tacadas per la asquerosa lepra lliberal. Qui hagi contemplat de aprop la vida tísica y llastimosa que arrastra una societat católica quan es gobernada directa ó indirectament per lliberals, podrá compendrer fins hont arriban lo furor y la malicia de aquesta secta fatal.

Lo zel que 'ls católichs-lliberals tenen envers la relligió, serveix sols pera ofegar tota manifestació de propaganda católica, quan aquesta no se acomoda á las mezquinas miras del seu refinat orgull; además,la gran fam de *turró* fa qne practiquin la lley del ambut y com que 'ls falta valor moral pera defensar la vritat y la justicia, lo seu poder es fictici y 's viu de la tiranía: en prova de aixó, que quan están enfront de altre *tirá* més déspota que ells, com es la Masonería, allovors se acobardeixen, se humillan y 's postran als peus de la enemiga de Deu y de la societat.

Per aixó, ab tota rahó 'ls podem dir: ¡Católichs-lliberals, sou *esclaus de la Masonería!*

MATA-LLOPS.

Tarrassa, 14 de maig de 1898.

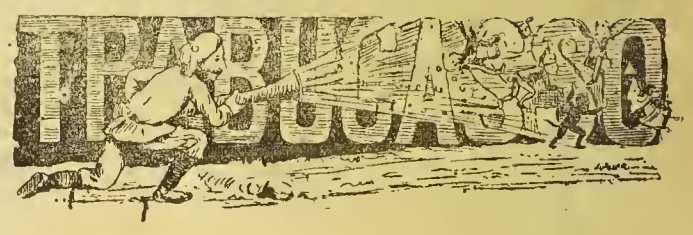

"Madrit, maig 21. A corre cuyta
del palau arregleu habitacions.
Me sembla que se 'ns ha girat la truyta,
¡la sort que ja he fet *saca* de millons!
Los espanyols que 'm vingan al darrera
sonant un fluviol; ¡quán insensats!
lo poble y jo, sols ens tenim quimera,
y ens odiem, com fan al gos, els gats..."
Rahó té dou Bernat:
á Viena hi regna un clima més templat.

VOLTREGANÉS.

FRUITS DEL LLIBERALISME

ESPANYA, NO MORIRÁS.

No tots t' hem aburrir, oh Patria aymada,
No tots en la desgracia t' hem deixat,
Alguns som que de cor t' aymem encare,
Que ni un instant t' havem desamparat.
Vetllant sempre hem estat sens darnos treva
Ni tampoch un moment d' ansiat repós
Perque ta santa lley no fos marcida
Ni trepitjada ab pacte deshonrós.
Nosaltres t' estimem, ho sabs de sobras,
Los héroes defensors de ton Altar
Per quí de nostra sanch més d' una volta
Ni una gota hem sabut escatimar.
Y encare estem á punt avuy com sempre
Tant noble sacrifici á repetir
Puig mentres sanch per nostras venas corri
T' havem de defensar fins á morir.
Nosaltres t' estimem, puig l' amor patri
Arrelat tots tenim dintre del cor
Y venerant sa veu qu' es veu divina
No pot jamay un fill serte traidor.
En días de més proba vas coneixer
Los mártirs de ta santa Religió,
Los héroes de la Patria y de son Trono,
Aquells que 't son aymants de cor ó no.
. . . . . .

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

Los que t' han aburrit son la fillada
Qu' engendrada sigué per escorpins,
Fills borts que ni lo nom de fills mereixen,
Més be 'ls plau lo dictat vil d' assesins.
Aqueixos son, oh Patria desgraciada,
Aquells que s' anomenan lliberals,
Mónstres sortits del fons de las entranyas
De flamejants cavernas infernals.
Son lo tétrich espectre, que fantástich,
Com áspit verinós y repugnant,
Actiu verí en la fe de nostra Espanya
Han infiltrat, creyent la matarán.
Y encar no satisfets d' eixa ignominia,
Intentan l' honor patri trossejar,
Mes no podrán porque ans de trossejarlo
De sas mans lo poder hem d' arrencar.
¡Criminals! ¿qué us ha fet l' aymada Patria
Per robarli, com feu, tots los seus drets?
¿Qué us ha fet, responeu, per llastimarla
Cambiant sa llibertat per vils grillets?
¡Oh! si aquells qu' en los jorns de més ventura,
'T vejeren regnar per tot lo mon
Sortissin de sas tombas y 't miressin,
Espantats, á enfonsarse en lo pregón
Dels mars, avergonyits tots fugirían,
Clamant en sa carrera ab gran dissort:
«No pot ser qu' eixa terra sía Espanya;
No pot ser, no; l' Espanya nostra ha mort.»
Aqueixos son tos fruits, rassa malvada,
Qu' ab plans maquiavélichs has lograt
A personas incautas fe entrá en dupte
Y al notarho las has assesinat.
Mes no podrás sortir ab la victoria,
No podrás á la Patria amortallar
Perque avans de clavarli la ferida
Los bons fills espanyols l' hem de salvar.

LL. C.

Barcelona, maig del 98.

Sembla que las Potencias 's fan creus de la lluyta que sosté Espanya, en mitj de sa pobresa, contra el colós d' América.

D' altra manera s' admirarían si 'ls goberns no 'ns haguessin mitj *momificat* á copia de fernos patir gana.

De tots els yanks no 'm tindríam ni per un sopar.

Per frescura la d' un subjecte que habita una certa casa molt respectable de l' Ensanxe.

No deixem de reconeixer lo seu talent; pero per més suplent de Filosofía que sigui, lo afirmar en plena classe que la conducta del Gobern y especialment la d'en Moret es excelent y que la guerra ab els Estats Units es justa per part d' aquestos, sols ho pot dir un ximple.

Mentida sembla que aixó haigi sigut dit entre las parets d' un Seminari.

Quan, gracias á Deu, dels Seminaris han sortit els caps més privilegiats, honra de la Iglesia y de la Patria.

Observi aquest subjecte de quina manera han parlat els senyors Bisbes, per exemple el de Salamanca.

Quan parlan els generals, els ranxeros callan.

Ja tenim ministeri nou, baix el següent patró:
Presidencia: Sagasta.
Estat: León y Castillo.
Gracia y Justicia: Groizard.
Guerra: Correa.
Hisenda: López Puigcerver.
Gobernació: Capdepón.
Marina: Auñón.
Foment: Gamazo.
Ultramar: Romero Girón.
¡La patria está salvada!

Supliquem á nostres lectors que prenguin el número á aquets nou carretóns, á fí de qne quan els xeringuem, sápigan de qui 's tracta.

Interinament elevem una atent solicitut al alcalde perque desembrassi algunas gabias aprop de 'n *Ravachol*, allá á la colecció del Parch.

En Mac-Kinley no s' enten de feyna ab sas *notas*.

En vuit días n' ha dirigit un parell de dotzenas á las Poteneias.

Y per ara veig que ningú se l' *escucha*.

Al últim els yanks ens resultan uns andalusos de primera forsa.

Primer volían enviar 50.000 homes á Filipinas; després 100 mil á Cuba, y ara resulta que ja volen enviarnhi 125.000

Apa, apa; envieunhi tans com pugueu que ja us ho dirán de missas.

No es tan *porch* el tocino com el pintan.

Pero lo que sí es molt fanfarrón.

Per conducto de nostre estimat amich el conegut atvocat don Marián Fortuny, president de la Junta Local carlista de Barcelona que acaba de regresar de Madrit, hem rebut efectuosos saludos del Jefe Delegat de Don Carlos en Espanya, Exm. senyor Marqués de Cerralbo.

Rebi el noble caballer el testimoni de nostra consideració y la mes absoluta y humilt obediencia de la escola tota de LO MESTRE TITAS.

RELIGIOSA

Sant Valenti y tres nens mártirs.

Sigué Sant Valentí un dels primers Prelats que conta Pamplona, el qual per rahó de son sagrat ministeri predicava continuament contra las divinitats, lo qual motivá el que sigués tancat á la presó juntament ab tres noys que éll havía instruit y bateijat, els que arrostraren per la religió sacrossanta tots los torments fins á recullir la palma del martiri al ser degollats.

¡Oh fermas conviccions d' altres jorns! ¡Quánta falta feu ara en ma desventurada patria!

POLÍTICA

La millor proba del valor y arraigo ab que ha contat y conta en Espanya la monarquía tradicional, única que encarna totas sas glorias, son las tres creuhadas sostingudas contra 'ls usurpadors que entronisaren fatals ideas innovadoras de las que restan encara ánimas fortas, aquilotadas en la adversitat y en el desterro.

Una d' ellas es lo valerós D. Rafel Tristany. Avuy cumpleixen cincuanta anys que li sigué conferit pe'l rey D. Carlos VI el mando de las forsas lleals de la provincia de Barcelona.

Quí sab si Deu li té reservat poguer veure, al fí del sigle XIX, la victoria dels ideals per quí lluytá tota sa vida?

CARTA DESCLOSA

A MON CONDEIXEBLE PEPET DE LAS PERAS

Inolvidable Pepet:
com crech que tu ja 'm coneixes,
he determinat escriuret
perque permís tinch del Mestre.
Pro com son tantas las cosas
que avuy dirte jo voldría,
si acás contestas aquesta
continuaré escribinte.
Los assumptos de la Espanya
com ja sabs molt be, Pepet,
cada día s' apitjoran
y fá falta un bon remey.
Aquest remey que fa falta
no es en Trampas, ni en Moret,
ni en Romero, ni en Silvela,
sino el Rey Carlos Seté.
Pero lo que 't dech dir, Pepet,
que no pensis mes ab *peras*,
pensa sols ab los fusells
que es cosa que 'ns interessa.
De segú será Don Jaume
el capitá que tindrem;
será, donchs, ell nostre quefe,
Príncep de tot lo jovent.
¡Valor! Pepet de las Peras,
¡Animo! estimats campanys,
que 'l nostre Rey Carlos Séptim
regnará dins d' aquest any.
Algo més voldría dirte
pro, com que 'l temps me precisa,
disposa cóm y quan vulguis
de ton amich

JOAN VIZA.

CARTAS DE FORA

Castellar, 18 de maig de 1898.

Estimat senyor MESTRE: Lo penúltim diumenje tingué lloch en aquesta població la ceremonia de pendre posseció lo nou senyor Rector don Valeriá Llonch, persona ilustradíssima y digna per tots conceptes de la estimació del poble.

La recepció fou solemne y lo mateix que en el *lunch* se feren protestas d' amistat y consideració.

Sens dupte que el Rvnt. Llonch no pogué rebre impressions de son antecessor, puig aquest sortí del poble al matí del citat diumenge. Bo será que, després de donar al nou senyor Rector la més cordial benvinguda, al oferirme com á sumís y obedient feligrés é inspirat pel major bon desitj, pretinga cridarli la atenció sobre 'l modo de ser, al carácter y costums d' aquest poble y de algún altre antecedent que de segur ha de agrahirmo molt.

El senyor Rector me dispensará, donchs, de que oculti lo meu nom baix un pseudonim, puig lo cárrech que desempenyo en aquesta població 'm priva de *ferme veure*, pero consti que soch católich, gracias á Deu, y de que la *Catedral del Vallés* y la Rectoría son casas visitadas ab gust per mí; com no soch de aquells que ensench un ciri á Sant Miquel y un altre al dimoni.

Pot ser que á aquest meu carácter degui el ser un trist obrer tota ma vida; pero content estich de la meva sort y en mitj de la obscuritat en que visch, soch felís y res desitjo.

Desitjo, sí; el veure á mon poble natal menos indiferent en religió y menos entregat á la hipocresía, arma de dos fils, ab lo cual se fereix á Deu ab l' un, y ab l' altre s' assessina á la societat.

Veig que la present s' allárga massa y dech deixarho pera la próxima senmana.

De V. atent y s. s. q. b. s. m.

L' AUCELL DE CAN BARBA.

—

Olot, 15 maig de 1898.

Aymat MESTRE: Voldría que 'm digués si en circunstancias com las que estem atravessant, es prudent entregarse á diversions públicas y mundanas. ¿Li sembla si es bonich que mentres els uns están lluytán en Cuba y Filipinas derramant la sang de las sevas venas en defensa del honor é integritat de la patria, tan mal parada pe'ls llops madrilenys y tan insultada pe'ls porchs nort-americans, estiguin els altres bromejant, entregats al bullici propagat pe'l dimoni tentador?

Aixó, senyor MESTRE, es lo que fan els joves olotins. En lloch de pregar per las neccessitats d'Espanya, per la prompte terminació de las guerras que 'ns aniquilan, de demanar á Deu misericordia per nosaltres, ¡d' aquest modo l' insultant entregantse als balls tan anatemisats per la Iglesia!

¡Ah, joves estúpits y desgraciats! ¿Quí de vosaltres no té á Cuba ó Filipinas un germá, un parent, un amich lluytan contra nostres enemichs?

¡Caps de burro! Cuatre ximples buscan lo seu *agost* fent suscripcions y recullint fondos per fer ball cada festa y us fan saltar els quartos que tal vegada més endevant us farán falta.

Deixeuvos de ximplerías, penseu en vostre previndre y ab la crísis espantosa que se 'ns prepara. Tingueu, seny, per Deu.

Disposi d' aquest son affm. deixeble.

UN FILL D' OLOT.

XARADA

Prima dos, tras la *cuarta* es un líquit
que m' agrada y ho dich de debó;
cuarta inversa seguit de *tercera*
quan es verda m' agrada molt poch.
L' *hu, dos, tres*, quan es ben confitada
sol ser bona tiranthi *hu dos*,
cuarta inversa, dolent y despótich
per Espanya va ser lo meu *tot*.

CLAUDI-NAL.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

ROMBO

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Sustituhir los punts per lletras que llegidas horizontal y verticalment, doguin: 1.ª Nom de dona. 2.ª Ciutat. 3.ª Habitació. 4.ª Verb.

UN PARTIDARI DE DON CARLOS.

—

PROBLEMA

Repartir lo número 6,804 en quatre parts que sumada, restada, multiplicada y dividida cada una d' ellas, respectivament, per lo número 8, donguin igual resultat.

UN ESTUDIANT.

—

PIRÁMIDE NUMÉRICA

1	vocal
3 4	nota musical
3 2 7	licor
4 1 4 7 6	nom de dona
1 2 3 4 5 6 7	un palau.

A. R. SOPIMPA.

—

GEROGLIFICH

: : + K 1898
I + FLAITI.

EL BERGADÁ.

—

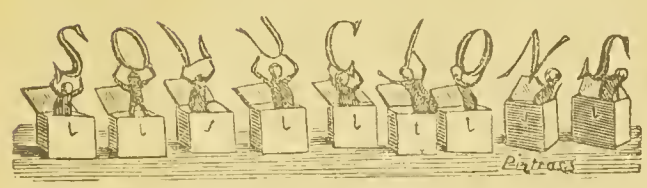

Xarada: Panamá.
Geroglífich comprimit: María.
Logogrifo:

RAMIRO
MARIA
ROMA
ROM
OR
M

Geroglífich: Com més missas, més escolans.

Un aprenent: No podem insertarlo per ser poch interessant.—*Autor de Salat y Picant:* Li agraheixo molt y pot disposar quan vulgui.—*Lo pardal del monastir:* No la poguérem publicar á causa del número extraordinari.—*Krach-Krach:* Lo mateix li dich; pot disposar sempre.—*Trunfas y Cols:* Lo mateix dich á vosté.—*Escola-net:* Anirá alguna cosa.—*L' amo del manxoyre:* Lo mateix.—*Porta-Boina:* Sentim que haigi arribat tart.—*Joan Badosa:* Participi al carter que farem la reclamació en deguda forma y es probable que li surti car.—*Naoj Aziv:* No hi ha que pendre la cosa á la valenta; tot arrivará.—*Lauconi:* Anirá prompte.—*Mazantini*, Reus. Aquella carta á que 's refereix, no arribá al meu poder.—R. T. Ripoll: Será servit.—*E. P. Granadella:* Me sembla que vaig dirli que anirá en l' Almanach.—N. M.—S. P. O.—*Fillet de la mare.*—*C. Miret.*—*L. Bujons.*—*Pere Clarís.*—*Xurriacas.*—*Pillet de las pussas:* No fa pel nostre periódich.—*Lo manxayre:* Ab molt cuidado anirá mes bé.—*Un fill d' Olot:* Disposi de casa nostra.

NOTA.—Moltas cartas de fora s' han hagut de inutilizar á causa de que 'ls números extraordinaris han privat sa oportuna inserció. Poden disposar altre volta del periódich los autors. Sobre tot, curtas.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

Nostres barcos de guerra

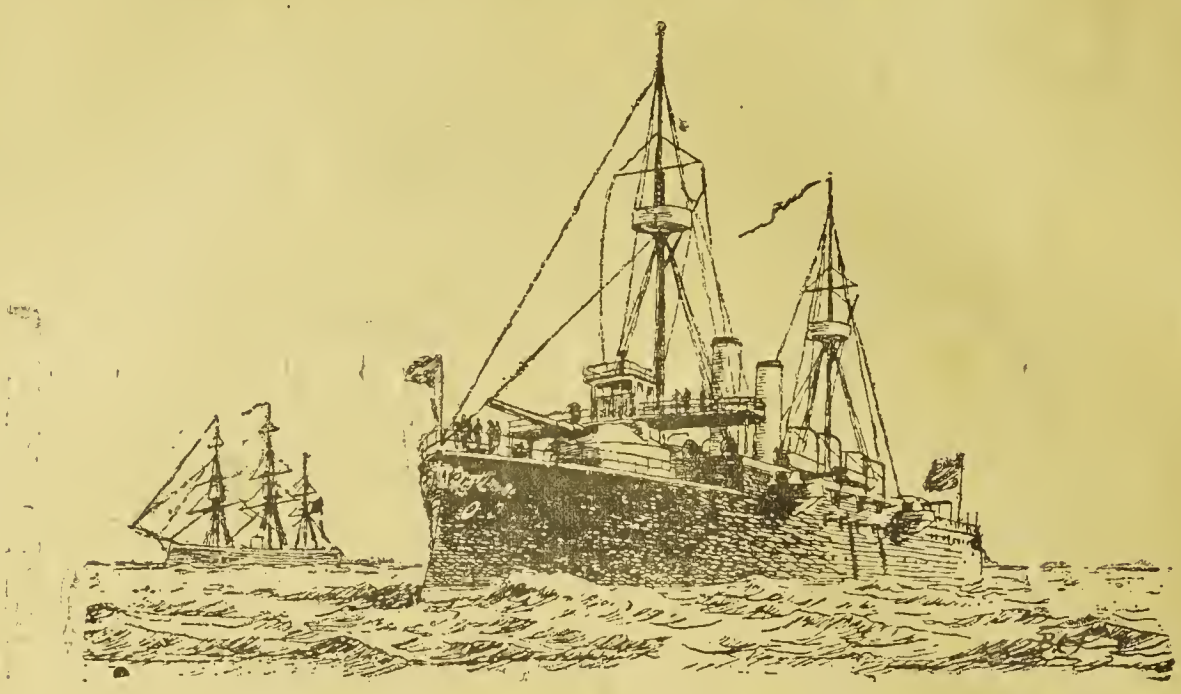

ACORASAT DE 2.ª CLASSE "VIZCAYA"

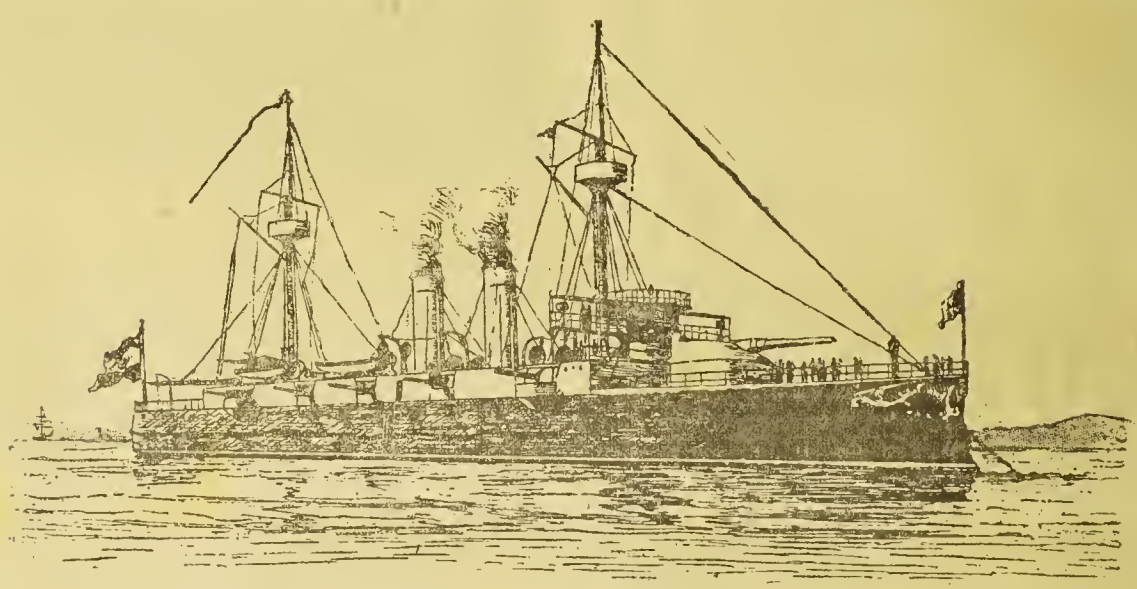

CREUHER "INFANTA MARIA TERESA"

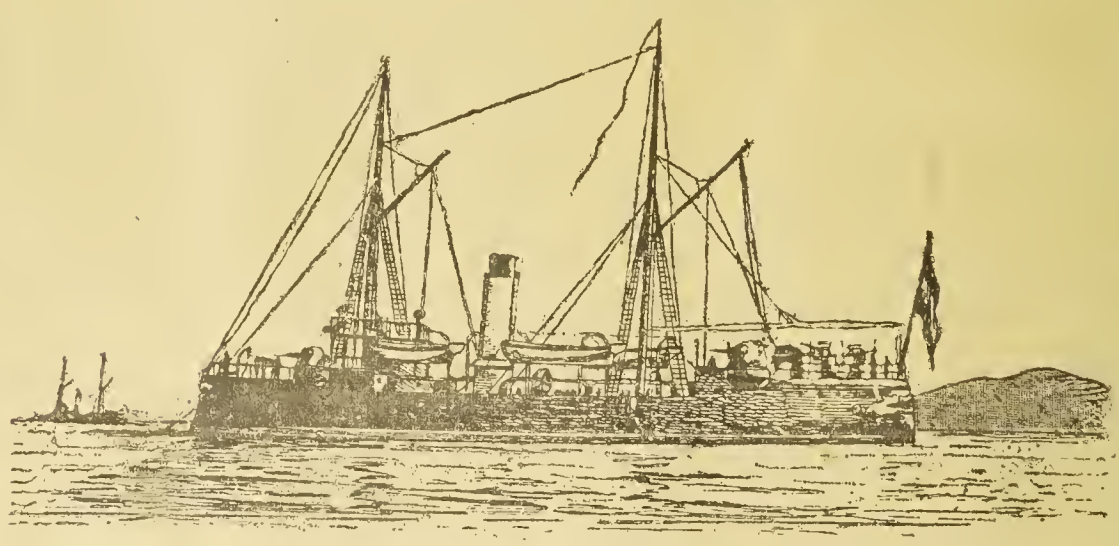

EL CREUHER "MARQUÉS DE LA ENSENADA"

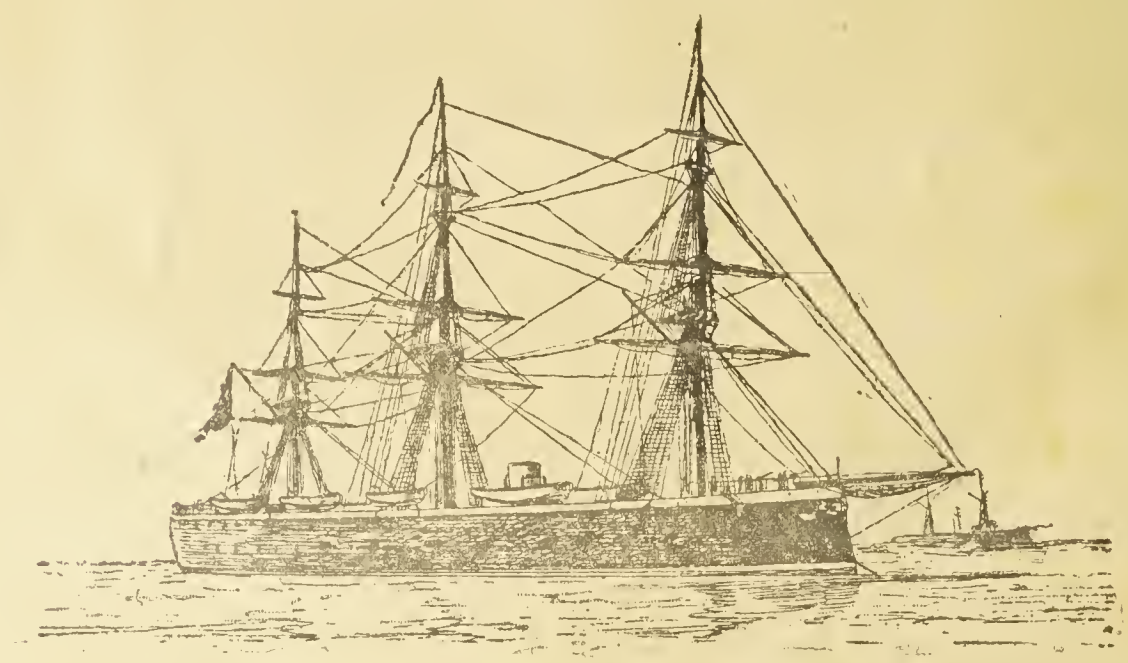

LA FRAGATA "NUMANCIA"

ANY II. BARCELONA, 19 DE MARS DE 1898. NUM. 39

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

¡VISCA 'L REY!

Aquest es lo crit que espontáneament ens ha sortit del cor al llegir la carta del Conde Melgar ab que ha sigut honrat, per mandat del Rey, nostre Director ab motiu del número extraordinari dedicat als mártirs.

Es tan sentida, que es just ferne partícipes á nostres estimats coloboradors y lectors, copiant los següents bellíssims párrafos.

«.....Y en la pléyade de nuestros mártires, los hijos de los *almogavars* brillan con fulgor especial. Nada más justo que esa nobilísima tierra honre también especialmente su memoria.

A medida que crecen las desventuras de España crece igualmente y se agiganta la resolución del Rey de consagrarse, hasta su último aliento, á remediarlas, y por eso agradece de modo particular el concurso de todos los que, como LO MESTRE TITAS, mantienen vivo en nuestras masas el fuego sagrado.....»

La emoció que esperimentem en aquestos moments no 'ns permet altra cosa que, interpretant los sentiments de nostres coloboradors y lectors, cridar ab tota la fe de que es capás un espanyol lleal:

¡Visca Espanya!
¡Visca 'l Rey!

CARTAS PERDUDAS

Que 'l *servici* de correus
está mal y s' apitjora,
aixó ray ningú ho ignora
y 's diu per tot á altas veus;
tota la gent se fa creus
de que 'ns costi tans dinés
y 's perdin á dos per tres
valors y lletras que envían
y que sempre s' extravían
per no trobarse may mes.
Sempre queixas pels diaris
que 'ls números entregats
no arriban als abonats,
ó millors, destinataris.
Si son tan estrafalaris
los empleats, cal pensar,
mes ben dit, no 's pot duptar
que ab un *servici*..... tan brut
fins la Espanya hi ha perdut
la CARTA DE NAVEGAR.
Los diaris de Madrit,
que per tot tenen espías,
van moure ja fa molts días
gran soroll y gran burgit,
puig segóns lo sucsehit
á la terra dels tocins,
també va fer mals camins
un sobre; y ja perdut,
está clar, s' ha sapigut
lo que 'n Dupuy posá á dins.
Y ho van fer tan y tan fort
l' *Heraldo* y 'l *Lliberal*
que per poch feyen prou mal
á l' América del Nort.
Vam tenir sort de la sort
que al veurer aquells *corsaris*
ab llenguetas y diaris
defensarho pam á pam
los hi digués l' Oncle Sam:
Payella, no m' enmascaris.
Y raho li sobraría,
perque tot'hom sab de cert
que si allá una carta 's pert
aquí 'n perdem cada dia;
y per cert fora manía
com també archi-fatigós
voler turbar lo repós
á una potencia estranya
quan per 'quex cantó l' Espanya
sol portar un gep molt gros.
Un' altra carta perduda
(y aqueixa pla que 'ns convé)
y que 's pot trobar molt be
si tot lo poble s' ajuda.
Tal carta está detinguda
al extranger y ¡rellamp!
que m'hi jugo tot mon camp
que si ara la teníam.....
segú que li cantaríam
las *cuaranta*, al Oncle Sam.
Perque la carta que yo
vull dir y que 's fa precisa,
es una carta que encisa
al espanyol de debó.
Dech dirvos, no obstant y aixó
que la *carta* es per fer *basa*,
no es paper, ni escrit, ni frase
que parli de 'n Mak-kinley;
no senyors, no; es un REY.....
y aqueix rey es REY..... d' espasa.....

CLAU-DINAL.

UN DESAFÍO FÍ DE SIGLE

¡Preparen....!

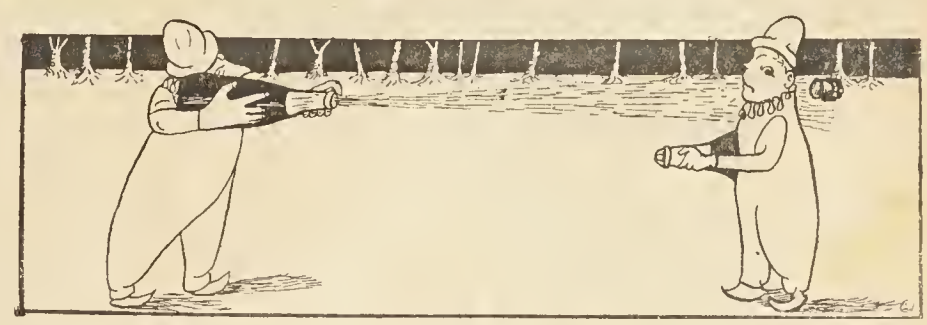

¡Pataplif....!

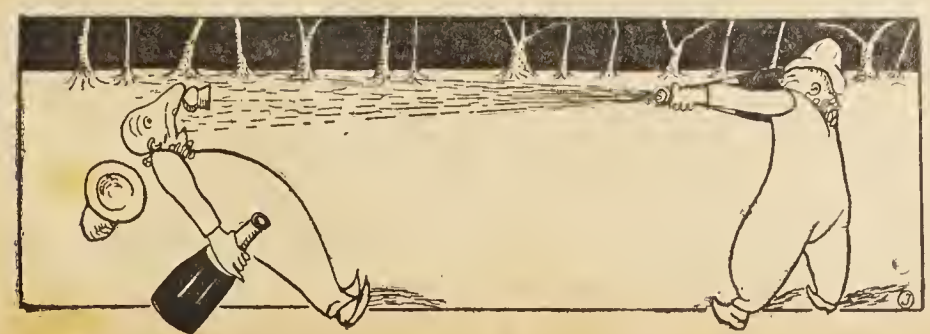

¡Pataplaf....!

¡Xoqueamb....!

LA FESTA DELS MÁRTIRS

En la iglesia del Hospital

Los funerals celebrats en dita iglesia y costejats per lo Círcol Tradicionalista varen ser molt concorreguts.

La missa de Requiem á veus y armonium vá produhir excelent efecte.

Presidía 'l dol nostre estimat gefe regional don Lluis M.ª de Llander, sentantse á son costat los senyors Janer, Duch de Solferino, Moore, Baró de Albí, Valls y Barnola, Carrer, Alier, Jover y Marqués.

L' ofertori sigué lluhit, tan en homes, com en senyoras.

Va assistirhi també representació del Centre de Carlistas.

En Nostra Senyora dels Angels

A las 9 del mateix día 10, tingueren lloch en dita iglesia los funerals pera 'ls nostres mártirs costejats pel Centre de Carlistas.

En lloch preferent s' havían reservat cadiras endoladas pera don Lluis M.ª de Llander y la Junta Directiva del Círcol Tradicionalista. La concurrencia fou numerosa y la missa á cuatre veus y armonium, admirablement executada.

La iluminació espléndida y la iglesia endolada de dalt á baix.

En Sant Francisco

En la impossibilitat de assistir á cap dels funerals antedits, varios carlistas de la parroquia de Sant Francisco, feren celebrar missas de 7 á 9 del día 10, ab ofertori, que 's vejeren sumament concurregudas.

En l' Olimpo

Apesar del temporal va assistir regular concurrencia al Olimpo ab motíu de vetllada organisada en honor dels mártirs per la societat recreativa "La Diadema".

El teatro estaba magníficament decorat, sentantse en la presidencia l' Excelentíssim senyor Duch de Solferino y 'ls senyors Pamies, Ferrán, Lleonart, Abalo y Font y Fargas.

En sustitució del senyor Fortuny, feu lo discurs el senyor Ferrán, pronunciantne un de magnífich el senyor Lleonart que meresqué molts aplausos.

Llegiren magníficas poesías los senyors Lleonart, Juez, Font y Fargas, Bertrán, Madico, Abalo y el senyor Ferrán que á instancias del públich va llegirne un altre de molt valenta titolada "El Cuadro de La Yesa".

La música, baix la direcció del mestre Casadó, be.

En el Centre de Carlistas

Del mateix modo que l' any passat, lo Centre de Carlistas va repartir, lo passat diumenge, 400 bonos de pá als pobres, entregant també algunas cantitats en metálich als carlistas necessitats procedents de la passada campanya.

En Sarria

Demá, diumenge, lo Círcol Carlista de Sarriá celebrará una solemne vetllada en honor dels mártirs de la Tradició que promet revestir gran solemnitat.

Presidirá l' acte lo Senador del Regne Excelentíssim senyor Duch de Solferino, estant lo discurs de fondo encarregat á nostre company de redacció en Said.

Agrahim de veras las invitacions rebudas de varios Círcols de Catalunya, per assistir á las festas dels mártirs. Nostras moltas ocupacions no 'ns han permés correspondre, com desitjavam, á tals mostras de afecte.

BRAU MILENAR

Nasqué vint anys enrera
en mitj d' uns gabials,
un munt de *colomassas*
sigué son primer jas,
tronats barrets de copa
tingué per bons companys;
xiulets y colps de tralla
la feren despertar,
y al bres de las sumsadas
dels pals d' un colomá
veijé la llum un día
d' allá, á primers de mars.

—

¡Cuánt cert nos diu l' adagi
que 'l mars sol marscjar!
Mesada de *llunátichs*
lo mes dels disbarats,
puig vells y joves mata
sentats prop de la llar
y en cambi, dona vida
als monstres mes estranys,
concría extravagancias.....
y als sers mes depravats,
covats ab tramontanas
y 'l xiulador mestral.

—

Aixís nasqué; la lluna
la deuría empaltar;
degué llunatisarla
del virus lliberal.
Tothom l' ha vista creixer
fent cambis sens parar,
vestint d' hipocresías
sos fins desventurats,
mudantse la *careta*,
tot l' any fent carnaval
y fent com los llunátichs,
un cambi á cada pas.

—

Cuant fou prou *avansada*
volgué vestir de llarch;
volgué fer la senyora,
volía rumbeijar
mes, era pescatera
y may més no ha deixat.
Volgué ser *enllustrada*
y no ho ha lograt may,
qua encara que la mona
pretenga disfressar's
¡ja 'n podrá fer d' esforsos!
que *mona* 's quedará.

—

Volgué ser *humorista*
dihent mil disbarats
en forma xavacana,
mofeta y repugnant,
sens modos, ni respecte,
ni tracte social
(que aixó son unas peras
que 'ls *olms* no n' han fet may).
Caigué en unas baixesas.....
y en tals brutalitats
que fan pujar al rostre
l' ardencia de la sanch.

—

Ab son propi descaro
no 's para en insultar
y arriva á fer escarni
del mes honrat y gran.
Se burla ab tó sarcástich
del mes sant y sagrat;
á las virtuts solfeija,
escup á la moral
en tant que se revolca
dels vicis entre 'l fanch,
mateix que aquells tocinos
dels nortamericans.

—

Tocant molts colps de bombo,
movent terrabastall,
per tot arreu escampa
la peste de son baf;
ab verinós cinisme
que es l' arma ab que combat
durant tota sa vida
ha fet guerra mortal,
als pensaments mes nobles,
ab crítica mordás.....
¡Si fos cap cosa bona
no hauría durat tant!

—

Ha fet la mar de cambis
per transformá 'l *semblant*,
ha fet la marmanyera,
son tipo natural.
Valgué fer la *Matrona*
mes, ¡altra feyna hi há!
(la mel, per las *someras*
no ho ha siguda may),
y de las cent figuras
la que adoptá al final,
volguent fer la coqueta.....
cocotte ha resultat.

—

Ab tant brillant historia,
lluhint d' un modo tal,
ha feta la carrera
vivint fins á vint anys.
Per fer la gran forrolla
li sobran cualitats,
tregina la conciencia
de aquí.... fins allá baix
y aixís fa son negoci
com los *gitanos blanchs*,
ensarronant al públich
y fent la mar de rals.

—

Breument he fet la historia,
miracles y mirall
del senmanari ilustre,
de *llustre* sens igual.
No us descuideu las pinsas
si preteniu tocál
perque los dits que 'l toquin
llardosos quedarán.
Germans ab la Campana,
son úns, si fa ó no fa.....
Tal, doncas, es la *Esquella*
que ha fet son milinar.

FLÓSTICH

Sentím veureus obligats á *fuetejar* á un periódich católich mes, quan á aixó se 'ns obliga, lo fugirne sería cobardía y declararnos vensuts ó..... culpables.

Ni 'ns creyém *menos sabis* que *La Barretina* ni *mes delincuents* que la ídem.

En nostre número del 26 de febrer (y no del 23), escribíam una *fuetada* consebuda en los seguents termes:

«Rigurosament histórích.

Dos homes conversan, per lo que sembla, amigablement, quan un dels dos, trencant la conversa, diu al altre al veure passar pel carrer á tres sacerdots.

—¡Vetaqui! Tants caps tants barrets; cap dels tres pensa igualment en política, aixó es; l' un, pensa ab el cap, l' altre ab el ventre y l' altre ab els peus.

—Be, esplícat,—li diu l' altre,—si vols que t' entengui.

—Senzillament; vull dir que l' un es carlista; l' altre alfonsí y l' altre, com á raresa, es integrista.

—Entesos, noy, entesos.»

Y *La Barretina* que per lo vist está enfadada perque no sab per ahont defensar al senyor Collell, colobórador del *Brusi*, prent aquesta *fuetada*, la mastega be, y 's diu: Ara me las pagarás totas, senyor TITAS; té, rosega aquesta mosca d' ase.

¡Y tan d' ase!

Y sino, llegeixin:

«LO MESTRE TITAS setmanari humorístich, clava en lo nombre del 23 de febrer una fuetada á ne'ls capellans molt digna de qualsevol diari menos de un católich. Alló de que hi ha capellans que pensan ab el ventre s' ho podía molt ben quedar á la butxaca perque LA CLASIFICACIÓ NO ES DECENT NI JUSTA PUIG Á TOTAS LAS TRES CATEGORÍAS QUE 'NS PINTA NE HI HA DE TOTA MENA y no 'n parlém mes perque lo pitjor es remenarho..... Y no parlém de la furtó de sanch que fa tot el periódich, sembla redactat al escorxador».

¿Han quedat enterats? ¿sí? Donchs ja ho veuhen.

La Barretina fa com aquell ajudant de mestre que dona una plantofada al baylet perque ha fet un gargot al cartipás y ell hi aboca el tinter.

Es dir, nosaltres, al creurer que un capellá alfonsí pensava EN POLÍTICA ab el ventre, som *indecents* é *injustos*. ¿Qué será, donchs, *La Barretina* al afirmar que *á totas las tres categorías n' hi han de tota mena*, es dir, que hi ha capellans carlistas, alfonsíns é integristas que pensan ab el ventre, que es de lo que 's tracta?

No 'ns hem atrevit nosaltres á fer semblant afirmació, primerament perque en lo tocant als capellans integristas *no es just*, y en quan als capellans carlistas *es fals*.

Ja veuhen donchs, los senyors sacerdots, quin defensor de cartró 'ls ha surtit. Volguent pegarnos á nosaltres, garroteja als capellans.

Ademés, ja saben ells, inclosos los alfonsistas, quíns son los católichs capassos de agafar el bastó y salvar als ministres de Deu. Si 'ls que fan *furtó de sanch*, com nosaltres, ó 'ls que al primer crit del *chim*..... *chim* se ficau sota la taula y fan desseguida *pudó de calsas c*.....

Y com esperém que *La Barretina* no acudirá al recurs ja gastat de *seguint los sapientíssims concells dels Prelats de evitar tota classe de discusions entre católichs*..... cte. perque llavors li diríam: Tot aixó ho podías y devías haver pensat avans de fer la planxa, are no; que li esplicarém un altre cuento la senmana próxima, perque ara la cosa 's fa massa llarga.

¡Ay Barretina!
¿Hont t' has ficat?
—Ves; endavina
quí t' ha tocat.

Sigui dit ab tot lo respecte que 'ns mereix un di-

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

funt, va chocarnos molt que en Woodfort anés al enterro de 'n Frascuelo.

Sens dupte sería per estrenyer mes y mes las bonas relacions que 'ns uneixen ab los Estats-Units.

¡Com que la Regent, per lo vist, distingía tant á Frascuelo!

Se assegura que 'l Banch d' Espanya te en cartera unas cuantas resmas de paper en bitllets de 5 pessetas.

¿Qué esperan á llensarlos á la circulació?

Vingan, vingan els bitllets de 5 pessetas, que d' aquesta manera ben prompte podrém fer lo que en Salamanca.

Encendre 'l cigarro ab bitllets de Banch.

La gent de pessetas era la que fa poch deya que s' impossava un cambi de gobern, ó de sistema, ó estavam perduts.

Pro ara, aquesta mateixa gent hi tira cossas perque 'ls sembla que, per resoldre la cuestió económica, un gobern radical no tindría mes remey que convertir las deudas, es una sola de perpétua, pagada en pessetas y á Madrit.

Y es clar, devant de la possibilitat de tocarlós la butxaca, obtan per lo régimen actual que es el de la caritat ben ordenada.

Pero, ja vindrá la *debacle*.

No se 'u riurán del tot.

Sembla que la candidatura "nacional" dels generals Borrero y Segura ha fracassat per complert.

Esperém que don Jaume Collell, tant bregat en aquests assumptos, ens deixará saboreijar, desde las columnas del *Brusi*, las sevas atinadas consideracions respecte 'l particular.

¡La ocasió, ni pintada d' encárrech!

Lo passat dimecres tingué lloch en lo col-legi del Sagrat Cor de Jesús una sessió académica que fou molt concorreguda.

En ella 's distingiren els joves Nin, que la presidía, Vivó y Muntauyola que declamaren las poesías á la perfecció.

En la próxima senmana ens ocuparém, com se mereix, de la *Campaña del Norte*, per don Antón Brea, magníficament editada per la *Biblioteca Popular Carlista*.

Á DON JOSEPH MASSANA

(PEPET DE LAS POMAS)

EN LA MORT DE SON INOLVIDABLE PARE

Plora, plora Pepet,
que 'l dolor de ton ánima
jo be prou que 'l comprench
sols mirant en ta cara
la expressió de tristesa
que 'l nom d' horfe li marca.
Veig tos ulls esfonzats
en las concas, voltadas
per dos cercles morats
com espills que retratan
lo camí que 'n llarch temps
han grabat tristas llágrimas.
Plora, plora Pepet,
que llágrimas llensadas
per un fill horfanet
que á llur pare tant ayma,
son perletas que prest
reculleix un bell ángel
y ofrena ne fa á Deu
com rica presentalla,
pera que eternament
ne descansi son ánima.
Plora, plora Pepet,
y juntém nostras llágrimas
que horfanet jo com tú
fa curt temps vaig restarne.
Mon cor lás com ton cor,
desde 'l jorn que eclipsarse
la estrella vegí
de la vida del pare,
quan al bes de la mort
va partirne son ánima
allunyantse del cos
blanch y fret com lo marbre
deixantlo embolcallat
en negrenca mortalla,
per ferida crudel
ab dolor també sagna.
Plorém junts, sí, plorém,
y juntém nostras llágrimas
que quan íxen dels ulls
nos abrusan los párpers,
y las veus confonguém
en devota pregaria
que brollada dels cors
vaigi al cel enlayrantse
servint sols p' el descans
de ton pare y mon pare.

ANGEL CERVERA SEGURA.

Vilanova y Geltrú, 11 mars de 1898.

¿EN QUIN TEMPS SOM?

Estem acabant lo sigle XIX; aquest sigle de las llums, de grans invents, de progressos admirables y de benestar.

En cap sigle com en l' actual hi hagut celebritats tan notables; perque ¿qué son las lumbreras agudas al costat d'els toreros d' avuy día?

¿Quíuas utilitats han portat á la societat aquells inmortals conquistadors, aquellas intiligencias privilegiadas en sabiduría comparadas ab los mérits y habilitats d'un Frascuelo (que Deu tinga al Cel) Lagartijo, Mazzantini, Guerrita y molts altres de aquesta escola?

¡Oh! si 'ls nostres autepassats, si aquells reys que varen donar tanta gloria á la nostra Patria, avuy vis quessin y veijessin de la manera que'ls seus sucessors tractan á aquesta distingida classe. de segur que en totas las Universitats d' Espanya hi hauría cátedras de tauromaquia ab la seva corresponent plassa de toros y no admetrían cap soldat en lo seu exércit que no sapigués picar, banderillear, capejar, y matar un bitxo.

¡Quína llástima que aquesta llegió de generals que te la Patria no estigui instruída en las interessants aptituts del difícil art!

Allá veuríam en aquest cas, com los *yankes* ens tornarían tot desseguida las indemnisacions qua 'ns han fet pagar, y en compte de buscarnos bronquiua enviant la escuadra á las costas de Cuba, agafarían tal *canguelis* que ni s' atrevirían á contrariar lo que mes los hi desagradés.

Aixís ho debía compendre una elevada dama plena de tota mena de virtuts, que ab assídua frecuencia s' enterava del estat de aquestas celebritats mes interessants deu mil vegadas que las vidas de innumerables víctimas y demés desgracias de aquesta afligida terra.

Mereix un aplauso la aytal conducta; perque cuant un país está sumit á la miseria, cuant grants calamitats assotan un poble, fácilment se li dona alegría y se li apaga la gana; basta no més ferhi anar una reputada cuadrilla, contractar un *diestro* de punta y ab los beneficis que dona á la caritativa empresa, se salvan y curan totas las desgracias hagudas y per haver.

De consegüent, ja ho sabeu; deixeu d' aflijirvos, que no plori pas ningú desde ara: puig que la solució es ben senzilla y en cap lloch del mon ho tenen tan be com nosaltres, per ser los únichs en possehir las comentadas celebritats lloor y gloria de nostra Espauya.

RELIGIOSA

Sant Joseph, patró de la Iglesia Católica

Avuy celebra la Iglesia nostra mare, la festa titolar de son Patró, lo cast Espós de María, de qual matrimoni tenía disposat l' Etern Pare havía de naixer per gracia sobrenatural y poder infinit son Unigénit Fill, pera que sacrificantho tot, fins sa propia existencia, vingués á redimirnos á tots de la esclavitut del pecat.

Nos ofereix Sant Joseph al model de vida cristiana mes perfecte y acabada, puig totas las virtuts brillaren explendorosas duraut lo seu tránsit en la terra. Pobre, treballador, benigne, pacient, agrahit, humilt, caritatiu y totas las demés que pot reunir l' home perfecte en la terra, en Joseph concorrían, y ¿qué menos podía ser el qui havía de cuydar del tendre Infant, verdader Deu y Home, Jesucrist?

Per tal concepte, donchs, y per la valiosa y segura influencia de que gosa eu la patria celestial, ha sentit lo poble fiel extraordinaria devoció per lo fuster de Nasaret.

D' ell han cantat las glorias lo bou mut, Sant Tomás d' Aquino, donantli lo nom de Santíssim, Juan Echio, Capdefont, Bernardino de Bustos, Isolano, Gersán, Sant Francisco de Sales y Sant Alfonso María de Ligori, Sauta Teresa de Jesús, lo pare Butiñá y tants y tants d' altres, que han empleat la seva ploma per cantarli lloansas.

Baix l' influencia y la protecció del gloriós Patriarca, finí per la Iglesia 'l cisma en 1417, y quan Lutero comensá á espargir lo veneno de las sevas doctrinas, ¡quán consol no trová l' Iglesia en la devoció á Sant Joseph! En 1683, lo proclamava Bohemia, part de la protestant Alemanya, lo *conservador de la pau*, y lo perseguit Pío VII, quan probant las amarguras del desterro recorregué á San Joseph, li sigueren tornadas per decret de Napoleón las provincias de Roma y Frasimeno.

La gloria de pagar lo tribut d' agrahiment que la Iglesia católica debía á Sant Joseph, estaba reservada al inmortal y al jamay prou plorat, lo Sant Pare Pío IX, el cual lo declará en 1870, patró de la Iglesia Católica.

Confiem, estimats deixebles en lo cast Joseph, avivem en nostre cor la devoció envers al gloriós Patriarca, que ell junt ab sa castíssima esposa la Verge María servirán d' intersessors nostres, y preseutarán á son Fill, las ofrenas de nostres oracions, aplacant ab ellas, lo just enuitj, que inspirarlhi deuhen, las malifetas comesas per nostra patria.

POLITICA

Lo valerós voluntari, l' esforssat quefe y 'l inteligent general, que en tautas y tantas ocasions portá á la victoria als indómits defensors de la llegitimitat, que á mes d' exposá temerari en cents combats sa existencia, regá ab sanch de sas venas nostra patria pera lliurarla de las garras del lliberalisme, intransigent ab l' error y l' usurpació y ferm adalid de la Causa tres vegadas santa, lo geueral Cabrera, al que sas opinions y dignitat lo portaren al desterro, per no admetre mercés del poder de fet, avuy fa 28 auys, renegá de tota sa honrosa historia, fent traició á un Rey y á tots los fiels aymadors de l' Espauya Tradicional, presentant la renuncia del nombrament que li havía fet Carlos VII, precisament en los moments mes críticns, tant per l'estat envilit de la patria, com per l' entussiasme que per Cabrera sentíam las creyents y ardorosas massas. L' aludit acte podía haver sigut la mort d' un altre causa qualsevol, s' hi resta algunas horas, no perque fes mella en la carlista, perque aquesta te per lema "del Rey per avall, ningú."

Cuant el lliberalisme no existía
las reynas sos tresors van empenyá
per poguer engrandir la monarquía
y conquistar colonias, mar enllá.
Avuy, públicament, sens ceremonias,
(al sigle dels progressos redentors)
hi ha..... quí se 'ns empenya las colonias,
per poguer conservar els seus tresors....
Rahó te don Conrat:
Cóm han cambiat los temps, ¡cóm han cambiat!

VALCARLOS.

DIALECH

ENTRE EN MATEU Y EN WOODFORT.

W.—(Aquí sí, puch tossir fort).
M.—(¡Ay válganos Santa Rita).
¿Quí avuy m' honra ab sa visita?
W.—¡¡¡L' excelentíssim Woodfort!....
M.—(Quins apuros, valgam Deu,
s' arma aquí la gran sanfaina;
aquet ve per lo del «Maine»,
prepara la pell, Mateu).
W.—Vosté, com clar compendrá
y no ignora.....
M.— (¡Quina pó!...)
W.—Me dará satisfacció
per lo que al «Maine» passá.
Interín aixó no mes;
satisfacció terminant.
(Ja vindrán mes endevant
satisfaccions..... y calés).

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Fora enigmes, claretat,
no vull sentir cap disculpa;
ó vosté entona 'l *mea culpa*
ó queda Cuba arrasat.....
Aquests insults los pot fer
una pandilla de lladres.
Si m' enfado, li enviaré
una dotzena d' esquadras
d' acorassats..... (de papé).
¡Ningú nos insulta en vá!
M.—(So mes débil que una canya).
W.—Entengui que de l' Espanya
no 'n tením ni p' un diná.
M.—Tot lo que vol li daré
pro ¡ay! respecti ma vida;
so cruel, masó..... *infanticida*,
tot lo que vulga seré.
No dupti que 'ls complaurém
(¡situacions mes peliagudas!)
Ho diré á donya Virtudes,
pagarém..... y callarém.
¡Satisfaccions! ¿Ne vol mil?
(per aixó no 'm falta barra)
pro. ... ¡¡no 'ns rompi la guitarra,
que 'ns aguantém per un fill

M. S. y SERRA.

LO CACIQUISME IMPERANT

(NOTAS DE LA CONCA DE TREMP)

¡Espanta y horroritza lo pensarhi!

No hi ha dupte que la provincia de Lleyda es una de las mes assotadas pel malehit caciquisme, pero, entre las localitats de la mateixa, cap com la Seu d' Urgell y la Conca de Tremp.

Estrany pareix com los vehins de la última, tinguin serenitat suficient per tolerar lo que está fent lo caciquillo que, titolantse republicá fa política conservadora..... de la seva butxaca.

Si son veritat las noticias que 'n tinch (que son de bona tinta) es un tipo que ab los 15 ó 20 anys que fa que conta ab influencia, ha passat de simple propietari tronat, á tindre una posició brillantíssima per poguer ostentar un títol de marqués, que es lo seu somni dorat.

¿Cóm se las ha enjiponadas? La gent diuhen que vent los empleos y recomendacions, y que te molta trassa en tirar criminals al carrer, fer anar homes honrats á presidi y cobrar, en nom dels interessats, herencias de personas mortas en l' extranger, ficantse 'ls cuartos á la butxaca. Pero, es mes, per un simple recreo seu, ha intentat birlar los drets de la iglesia y no dich cóm, perque ja saben que moltas vegadas dihent la veritat se 'n surt enmascarat, pero ja hi ha algún respectable párroco que ho esplicaría.

Una persona molt honrada é ilustrada y protectora del país, ajudada dels seus numerosos amichs, va intentar ferli la guerra una vegada y presentarse candidat per aquell districte, sent aclamat per tots los electors com no podían de menos; donchs, degut á las artimanyas del caciquillo no va pogué lograr sentarse en lo Congrés. Degut á las moltas inmoralitats comesas, al caciquillo li ha sobrevingut un fort dolor de caixal que crech li dura encare, pero per aixó no escarmenta.

Vamos, aixó es el colmo de la barra; es necessari que els vehins d' aquell districte s' uneixin, com per exemple, en aquella especie de lliga que, sens carácter polítich, han format las personas decents y honradas del país pera protegir los interessos morals y materials de la Conca tan atropellats per las crissis agrícolas per que atravessa y per extirpar los abusos del asquerós cacique; protegint la moralitat y 'ls drets de la iglesia y aixís cumplirán un dels debers mes sagrats y 'ls estará reconegut lo

DEIXEBLE VELL.

CARTAS DE FORA

Seu d' Urgell, 11 de mars de 1898.

Estimat MESTRE: Trobantnos en vigilias de eleccions, crech oportú, per no dir necessari donar cuatre llissons als electors de nostre districte perque no 's deixin enganyar pels cuatre tunantes cacichs que abusan de la bona fe del poble, prometent molt y no cumplint res.

Per avuy ens ocuparém sols del partit católich lliberal dirigit, com saben los lectors de LO MESTRE TITAS per un malvat triumvirat deixant per un altre día lo tractar del partit lliberal sense máscara.

Per coneixer ab tota perfecció á aquest mónstre de iniquitat y perque d' una vegada lo poble no 's fihi de sas paraulas, tractaré mde lo següent: 1.ª ¿Qué ha fet? 2.ª ¿Qué fa? y 3.ª ¿Qué pot fer?

La resposta á la primera pregunta constituirá l' objecte de la present carta.

Cansats de lliberals los electors sensats de aquesta capital, treballaren per posar uns gobernants de seny pera poguer aixís arrancar la cogula que havían sembrat los lliberals entre 'l blat bo. Pero, senyor TITAS, lo tiro ens va sortir per la culata, quan ja havíam lograt lo nostre desideratum, cantant aleluya encare per lo triumfo, lo nou *gobern insular* se encara ab la *metrópoli*, treballant ab bríos infernals pera completar la obra inícua que 'ls lliberals ab tot lo seu virus no havían pogut finalisar.

—No volém societats católicas—deyen; lo senyor Bisbe que 's cuidi de son palau y dels capellans; es necessari fundar un cassino segons los adelantos del día y ab las següents condicions: 1.ª fora capellans y obscurantistas ó carlistas; 2.ª vinga teatro, ball vert y de tots colors (aixís deya un *triangul*—podrán ballar las mevas noyas y..... menjerán carbassa); 3.ª entrada libre, día y nit, als *burros*, *canyets* y *montes*; 4.ª inmoralitats y destrucció de joves y casats y creació d' una pandilla de empleats estrafalaris; expulsió dels empleats decents; protecció á tota la murriesca.

Y aqui teniu las aspiracions morals dels nostres autonomistas.

Per avuy, basta. Un altre día veurém, si Deu ho vol, las aspiracions materials y las consecuencias de aquestas y aquellas, que será l' objecte de la segona pregunta.

Per conclusió diré als meus estimats conciutadans. ¿Hi haurá algú entre vosaltres tan faltat de pesquis que sisquera pensi donar el vot á aquells Judas, Herodes y Pilat?

Jo penso que no. Y si hi fos mereixería la inquisició mes severa.

Son novell deixeble LO MESTRE DE CADÍ.

***

Castellar, 14 de mars de 1898,

Estimat senyor MESTRE: Contan ademes de aquell poble de que feya referencia en la meva anterior, que de temps inmemorial hi existeix un safretx plé d' unas aiguas brutas y llotencas que á pesar de despedir molt mala farúm, d' algún temps en aquesta part van á rentarshi la cara las personas que monopolisan los assumptos locals, ab los que va barrejarshi també l' istiu passat un tal *Quintilia* de trista memoria que, cayenthi de cap, va sortirne fet un tocino y de tan bona estampa que haventlo confós per un toro, un tal Lagartijo va lidiarlo com si fos un *cornúpedo* de debó.

Per mes pega per la població un fantasma de gran cucurutxo va proposarse fer neteja del safretx mes, las emanacions pestilentas ocasionaren distintas enfermetats que donaren molt que fer als metjes y curanderos del voltant, servint de poderós desinfectant l' oli consumit d' una *llántia de sepultura* qual fatór fins á las ólivas repugnava.

De l' home del cucurutxo fa días que no 'n sabem res; pero, segons noticias, lo seu silenci está involucrat ab la inauguració d' un círcol d' aquesta població anunciada pel día 25 del corrent y *lo que fuere, sonará*

Ahir va visitar aquesta població lo candidat ministerial per aquest districte que fou rebut ab gran entussiasme per la plana major que remena las cireras, los quals després de un suculent dinar en la fonda visitarem tots los cafès, y 'l Centre Carlista.

Per cert que 'l fondista, per mes d' estar en Cuaresma, va servir carn y peix á pesar de haverhi, entre 'ls comensals, algún católich.....

Son afectíssim MUS-TELA.

***

Tragó de Noguera, mars de 1898.

Senyor MESTRE TITAS: Ja tenim altre volta la burra al sembrat. Desde fa sis mesos s' han *gastat* la friolera de sis suplents..... de temporer. En Salamons los ha *fet* la barba á tots, pero l' aigua es ja calenta per repalarli á n' ell, perque los senyors Policarpi y Agapito no consentirán may del mon que la seva barba sigui pelada per ningú qu' entri en aquella casa, per apendre primer de manxá, després de mallá y per últim suplent de temporada.

Lo tira-cordetas, dich don Agarra-pito no pot transigí ab ningú perque li sembla que li han de birlá 'l *presupost*.

Hasta la missa major dels días de festa s' ha proposat suprimir, pero aquí s' ha tallat perque uns quants llanuts no ho han consentit.

Me sembla que serán cinch los que pretenen representarnos en las corts.

¡Quína gana!

UN CORRELIGIONARI.

***

Vilaseca, 12 de mars de 1898.

Molt apreciat senyor MESTRE: Desde lo día que vaig sopigué que altre volta obría vostè estudi, me balla pel magi invitarlo á que fassi una petiteta visita al bell poble de Vilaseca, que si vosté no sap ahont cau, no aixís los «pinxos» que hi fan lo seu agost. Y si fins avuy no he romput lo glas, m' he cregut obrar ab prudencia, puix, me feya tres cosas y mitja que un home com vosté carregat d' anys, y de plata al cap, sortis de la seva escola, en lo cor del hivern, per empendre un viatje y no de recreo per donarse bona teca, sino millor per donar taco á tot bitxo vivent.

Ara donchs que aném de cara al bon temps, es de esperá que no 'ns dará un desaire. Y m' espresso en plural, perque sápiga que no parlo per boca de ganso, sino ab lo cor de una munió de enardits carlistas vilasecans, que l' esperém ab candeletas, com don Mateu una barra mes del turró que l' hi fuig dels dits. Potsé 'm contestará vosté que per ara ens acontentém ab lo plech de instruccions que semanalment ens envía, pero..... per aquí no hi puch passar, puig, son molts los que no saben de lletra, y en cambi tenen unas orellas mes esmoladas que las dents d' en Romero, per escoltar sas llissons, encar que entremitj n' hi barregi de gramática parda. L' itinerari es alló mes senzill. De Barcelona á Tarragona, y de aquí á Vilaseca, que li costará 45 céntims, soposant que viatja de 3.ª com tots los pobres mestres de avuy que paga lo gobern (no voldría per vosté semblant desgracia.)

Per de prompte m'apressuro á dirli que no fassi cas de las paparuchas que haigin arribat á sas orellas respecte Vilasseca. Ja se que diuhen, malas veus, que aqui estem deixats de la ma de Deu, que en nostre poble en tot se pensa menos ab lo cap, que aqui sols hi creix la verinosa herbota lliberal, (espero, senyor MESTRE, que vosté, se fara cárrech que 'ls brams d'ase no arriban al cel, pensi que la enveja fa dir moltas cosas, agafi un bon fuet, y cap á Vilasseca, ahont trobará un bon grapat de valents que sabrian morir, si fos precís per son Deu, per la Patria y per son Rey.

Veigi, senyor MESTRE, lo que son las malas llenguas, que 'l día 10 del present mars, tingué lloch en nostre temple Parroquial, un solemníssim aniversari pels héroes carlistas martirs de la Religió, acte que imposava, que parlava al cor y que feya vindre las llágrimas als ulls de tots los concurrents. —Ara, diguim vosté senyor MESTRE, si nostres detractors van errats de comptes.—¡Ah! se m' oblidava.

Demá que 's determini complaurens ab sa visita, fassi 'l favor de escriure ab anticipació y 'l vindrem á rebre, del contrari, si entra de día, no veurá pas vosté las «aceras» del poble, y si entra de nit, veurá *(si fa lluna)* los fanals mes apagats que l' enteniment dels «macos» que 's creuhen ens gobernan. Y prou per avuy, puig la carta s' allarga, y es millor poch y sovint. Mil recorts á sos deixebles, y vosté senyor MESTRE, disposi de son afectíssim que com vosté pensa y com vosté PORTA BOINA.

***

Olot, 28 de febrer de 1898.

Apreciat senyor MESTRE: Els *torrats* de la nostra vila van celebrar las festas del ví de setze de la manera següent:

Sortí de la sociedad dels guetos ó siga, dels homes de pes, mitja dotzena de cafres, simulant un dels actes mes sagrats de nostra Santa Religió y que no esplico del tot per no mortificar, indignar y horroritzar á baixas y á elevadas virtuts.

Donchs, com li deya, la mitja dotzena de cafres autors de tanta indecencia, al sortir de la societat indicada va dirigirse á la dels *dos intents*, y dich aixís perque de portas en fora es societat d' obrers dignes y honrats y per dintre está formada també per burgesos d' especulació, com l' *esquena dreta* ó maginet (á) *Caga rahims*, en *gafas* del carrer major y altres del seu género, els quals son socis d' allí ab l' intent de cassar la *lluna ab un cove*, ó sía perque en días de eleccions la classe obrera 'ls dongui una empenta y 'ls tiri de cap al municipi per si hi troban las *esquellas*; que 'ls *bous* ray, ja 'ls tenen ben perduts.

Nostre ajuntament, per iniciativa de varios senyors regidors carlistas han obert una informació per veurer la responsabilitat en que haigin caigut los autors y encubridors de fet tan execrable y per aplicarlos lo corresponent cástich.

Donat lo zel que 'ls carlins de la casa grant demostran per la moralitat de aquesta vila, es de esperar que farán correr lo Sant Cristo gros y que no quedarán sens fort correctiu los esmentats cafres que son indignes de portar lo nom de olotins.

Mani á son deixeble BISAROCAS.

***

Manresa, 14 mars de 1898.

Senyor MESTRE: Los carlins d'aquesta ciutat han celebrat la festa dels mártirs instituída per Don Caolos, ab verdadera pompa y solemnitat.

A las deu del matí del día 10 se celebrá un solemne aniversari en la iglesia de Sant Francisco, destacantse en lo centro un gran túmul plé de brandóns. La concurrencia fou numerosíssima, presidint l'acte lo dignissim diputat provincial don Joan Pelfort, una comició de Pares Caputxins y la Junta del Círcol.

Los balcóns del Círcol estaban adornats ab la bandera nacional coberta ab una glassa negre.

Lo día 13 hi hagué Comunió General que fou molt concorreguda, pronunciant una sentida plática lo Revt. Brugal, Sochantre de la Seu.

A las nou del vespre va tenir lloch en lo Círcol la vetllada necrológica, principiant ab la marxa real executada pel quinteto *Manresá* y seguidament pronunciá lo discurs d'apertura D. Joan Pelfort que fou estrepitosament aplaudit.

Recitaren poesías los Srs. Casajuana, Armengou, Martí, Roca, Vives y Raich sent tots molt aplaudits, y d' un modo especial lo distingit jove don Jaume Huch.

Després de usar de la paraula los senyors Grilló y Coll, don Joseph Antón Carrió doná las gracias ab un magnífich discurs que fou aplaudit estrepitosament.

No puch menos que felicitar al senyor president del Círcol per lo seu entussiasme y loboriositat de que doná mostras en benefici de la societat que aumenta cada día mes el número de socis.

Son afectíssim s. q. b. s. m. F. R. J.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 26 DE MARS DE 1898. NUM. 40

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador

ESPECTACLE INTERNACIONAL

¡Eureka! Sortíu de vostras tombas milicians d' Espartero, per donar un repicament d' ossos per lo triomf colossal, per la gran victoria que alcansará en lo día de demá, lo succesor de vostre idolatrat quefe, lo company vostre, que no ha tingut may de ficarse el morrió fins á sota la barba perque tenía y encare te apesar de sa decrepitut la cara á proba de *morrió*. Apa, burots, escombriayres, apaga llums y aixuga caixas de tots los municipis; á punt tots, disposats á cumplir las ordres que ja teníu donadas, ab escropulositat exacte baix pena de cessantía per agradar al César, don *Trinito*, y tireu al dret, que ja us ne sortirán de Sancho Panzas, disposats no tan solsament á fer de Pilats rentantse las mans, sinó á fervos de padríns, á ajudarvos á treureus del fanch. Si de Comas y Masferrers n' hi ha á totas las provincias, de Planas y Casals n' hi ha poquets; aquest es un peix que 's porta l' oli, puig segons se díu y es de creurer, dada la semblansa que te ab en Tort y Martorell, tan mana en temps del pretoriat de 'n Comas, com ab lo del seu propi.

¡Apa donchs, parássits y habitans del cementiri; á votar tothom!

Demá surtirá, demá será el día de la trampa, del enredo, de la putinería, del escándol, la proba mes palpable de la corrupció de costums, de sentiments, de la carensia de dignitat d' un poble! Demá es el gran día en que el poble espanyol, ab lo perfectíssim dret que li donan las lleys anirá á elegir als que han de dessidir de la ruina total de la nació, y disposarse á vetllar desde lo alt del Capitoli, ó siga en los llochs comúns de la putrefacció nacional, per l' honra de la patria, per las necessitats totas de 'ls districtes que 'ls elegiren, abandonant per atendrers las obligacions de sa casa propia per cuydar de la de tots, y com á proba esplendorosa de sa llarguesa y desinterés; demá será lo día en que uns quans cents d' homes, menjarán d' arrós, trayent lo ventre de pena y encar molts d' ells arreplaganthi uns quans ralets pel consúm de pá per la senmaua. Llástima que tots los días del any no siguin diadas d' eleccions, en que quan menos los encarregats de ferhi la trapassera, tindrían la taula assegurada.

Pochs días fá, que la voluutat del poble soberá, fou destruhida per unas cuantas ratllas radactadas per un dels déspotas moderns responsables, ab lo gargot á sota de qui te la sombra de ferho y lo poble soberá tornará demá, si á Deu plau, ab lo mateix perfecte y llibérrim dret que usá ab las altres á nombrarlos diputats, mes ja veurém com per haverse cambiat de cuyner, tindrém girada la truyta y en lloch de surtir majoría conservadora, surtirá republicana..... vull dir, fusionista..... ¡pobre Sagasta! ell que goberna baix la seva responsabilitat.

Aixó mes demostra que lo poble soberá reuneix cualitats dignes d' altres amos, puig es dócil, humilt, creyent, pacient, etc. etc., reunint totas las condicions per tirar un carro, sols te de menester un que brandeiji la tralla, perque en sentint los xiulets y espetechs de corrètjas, ja 'l teniu ajupit fins que li han carregat l' aubarda y ¡ab quín salero tragina la carga! Lo punxarán y tornarán á punxar, treurá sang á dolls, mes ell camina que camina sens parar, sens descansar de tan pesada carga.

Demá, demá 's fá la comedia, demá tan si plou, com si fa sol, posarán las esmorrallas al poble á qui, perque no 's veigi las llargas orellas, li diuhen soberá.....

Arri, arri..... y llenya.

F.

VETLLADA EN SARRIÁ

Ab verdadera solemnitat celebrá lo Círcol Carlista de Sarriá la festa dels mártirs.

Després de la funció religiosa del día 10, tingué lloch lo diumenge passat la "Corona poética" que dedicaren als defensors de la Patria.

Presidía l' acte lo Excelentíssim senyor Duch de Solferino que tenía al seus costats al senyor don Joseph de Bobadilla, don Joan M.ª Roma y al elocuent orador Rvt. Pare X. que dona las conferencias cuaresmals en dit Círcol, y á la Junta Directiva.

Després de la marcha de D. Carlos, va ferse la presentació dels senyors que presidían llegint després sentidas poesías algúns socis del Círcol y fent un discurs magistral, ple de doctrina, exuberant de imatges hermosas dedicadas als mártirs de la nostra causa que arrancaren nutrits y prolongats aplausos, lo Pare X. Atacá las doctrinas fundamentals del lliberalisme serp venenosa que xucla nostras fonts de riquesa y aniquila la Espanya pera portarla á la completa bancarrota; ab brillants frases dibuixa lo que es l' arbre sant de la Tradició y las salvadoras ensenyansas que enclou y la confiansa que debém tenir en aquell Rey que ha de tornar á la Patria á sos passats temps de grandesa y esplendor.

Una pluja de aplausos y vivas corona la magnífica peroració del Pare X.

En la segona part, després de la lectura de varias poesías plenas de pensaments hermosos, lo senyor Roma feu lo discurs dedicat als mártirs. Comensá fent un estudi de lo que es y representa la festa instituida per Don Carlos, demostrant que sols la Comunió Carlista es la que dona al mon l' espectacle grandiós de resar públicament pels seus difunts, que son los de la Patria. Fa un paralelo de lo que sería la Espanya Tradicional y lo que es la Espanya parlamentaria; fulmina severs cárrechs contra els causans de nostras desgracias, contra 'ls que abandonan als soldats ferits que tornan de Cuba sense pá després de haver derramat allí la seva saug.

Lo senyor Roma era interrumput frecuenment ab estruendosos aplausos, sent cordialment felicitat per l Excelentíssim senyor Duch de Solferino y demés senyors que presidíau lo solemne acte.

El coro del Círcol cantá ab verdadera afinació l' himne als mártirs, y 'l senyor Roma, á instancia de la Junta Directiva douá las gracias á tots los que ab la seva presencia ó ab son animós concurs havían contribuit al major esplendor de tan notable festa, y fent de passada alguna alusió que arrancá forts aplausos y de que eus ocuparem un altre día.

A las deu y mitja del vespre va terminá l' acte y un numerós grupo de socis acompanyá á la estació als senyors Duch de Solferino, don Joseph de Bobadilla y don Joan M.ª Roma que 's dirigían á Barcelona.

L' Ermitá del Desert.

CARTA BILINGÜE

A mon cher ami Lo Mestre Titas

Dans cette ville joyeuse
avons le Prince Borbon.
¡S' acosta! ¡com hi ha mon!
per lo tan, Mestre, alegreuse.
Il est un joli gasçon
que á tout le monde ravit.
Quan lo veijin á Madrit
los lliberals ¡quín trastorn!
Il est en bone santé,
fort, robuste et bien polí.
Diuhen que ve cap aquí
á la terra de vosté.....
Persone ne dute poin
que vous le verrez bien tot.
Si hi ha algún lliberalot
que 's prepari mentrestant.
Car son Pere Charles sept
viendrá, dit on avec lui;
y res mes dich per avuy.
D' aquí á un altre, si la rep.
Je desire bone loi
per tots los bons espanyols,
molts anys de vida y consols
sous la main d' un si bon Roi.

Claude-Nale.

Nice, mars de 1898.

Á TOFOLET

Pera major claretat, dividiré en tres parts la teva pregunta, perque suposo, que si tú no ho vas fer sigué per por de molestarme: 1.ª ¿Meditá lo coronel místich, lo que feya? 2.ª Obrá be lo aludit militar al fer públich l' escrit de marras? 3.ª En cas de estar en condicions de ferho, havía d' escullir un periódich que no passa de católich lliberal?

Si lo senyor aludit, al posarse al cap la seba de empastifar paper, hagués fet una miqueta d' exámen de conciensia, repassant los actes tots de la vida, desde que gosá del ús de rahó fins el día d' avuy, estich plenament convensut que no hauría agafat la ploma per tal objecte y en lloch de rómprers la clepsa rumiant, s' hauría fumat un cigarret ab tota la tranquilitat del mon, sense cap rum-rum á dintre.

Quan lo dimoni nos tenta per induirnos á donar fugida á lo que per dintre corre inquiet per sortir á fora, lo qual pot ser en desmérit d' un altre, hauríam de pensar sempre en si 'ns trobem en el mateix cas. Pensar que un xerraire no pot reptar á un altre xerraire, com un lladre, no pot ferho á un altre lladre, no perque no 's puga ni siga meritori procurar corretjir al que va errat, sino per la inutilitat de la correcció, puig si no 's mama 'l dit, l' altre podría contestarli, ¡ja 't veig maco! tú vols que calli perque xerrant tot sol, te sentin mes, no vols que robi, perque quedi mes pasta per las tevas unglas ¡oydá!

Jo asseguraría que lo senyor Coronel, no va llegir lo c. V. II. v: I. a V. del Evangeli, segons Sant Mateu, perque si aixís hagués sigut, estich del tot convensut que no hauría comensat á escriurer aquella entre altres relliscadas.

Lo segón punt, es mes pelut del que sembla puig recapasitautlo, resulta als ulls del mon, que las lleys li permeten y per lo tant s' ha de suposar que no hi haurá res de mal, baix lo prisma indicat. Y si tractem de lo que será devant la mirada del Suprem y Sever Jutje, no podem, debem ni volem pensarhi, puig ja vindrá el día de las justas reparacions que á tots nos ho esplicarán. Per lo meu modo de pensar, tinch de confesarte, estimat Tofolet, crech que no obra pas bé, y dich aixó perque tinch en compte lo cárrech que dit Coronel místich ostenta y la veritat, al veure que á la obligació sola á que aquell cárrech el lliga diariament, hi fa campana la major part del any, m' ho afirma. Y ¿Cóm pot un home aixís reptar á un altre perque se separa de la seva missió, quant no te present ell mateix que hi falta, rodant sempre d' Herodes á Pilat?

Referent al tercer punt, te diré que si el senyor Coronel tingués tal grau de virtut que la trasmetés practicantla á sos semblants, enseyautla per medi del exemple, no tindríam cap incouvenient en concedirli si estés de nostre má, el que fes ús de tota classe de armas "bonas s' enten" per corretjir á los que van per mal camí, ensenyant als altres el modo de no faltar al cumplimeut del deber. Pero jamay li donaríam consentiment, que com á católich aués á donar vida, á coloborar y servir de reclam per engaviá aucells, per conpte y profit de periódichs católichs-lliberals, als que tots sabem com los ha calificat qui podía ferho.

No crech al Coronel místich católich lliberal perque si ho fos ¡oh si ho fos! No hi ha paraulas en el diccionari, amich Tofolet, per execrá com se deu als católichs lliberals y molt mes encare, si son guardians del Sautuari, perque alashoras, ja no son homes, son verdaders fills del Llucifer. ¡Com que sols pensan ab lo ventre!

Prou Tofolet, perque quan me ve á la pensa aixó, sento tal emoció en tot lo cos y l' esprit queda tan abatut y coufós, que sols puch exclamar. ¡Oh bon Deu, y quan lliure fereu al home!

Prega, Tofolet, prega molt, al bon Deu misericordiós, per la conversió dels católichs-lliberals, peste universal execrable, ronya y tinya que ha embrutat á nostra patria, y prega també perqne nos conservi l' enteniment á fí de no caurer en la tentació de serne.

Lo Mestre Vell.

ALTRA CARLISTA VALEROSA

Quan vaig llegir en lo número extraordinari del 10 de mars la relació de *Una carlista valerosa*, vaig resoldre fer la relació d' altra carlista valerosíssima, que tal vegada está encara plena de vida, respecte son noble y cristiá comportament ab tres heróichs defensors de la causa de Deu, Patria y Rey.

Sens mes introduccions, aném al fet histórích succehit en un extrém de la plana de Vich.

Saballs, de trista memoria, fou un día fogueijat tres vegadas, tornant de Mataró, per las columnas lliberals. Una d' ellas lo sorprengué cap al tart en el poble, digamli Sant P.

Se trobava en aquella ocasió la valerosíssima carlista en dit poble. Com la columna perseguí prop d' una hora á Saballs, que 's declará en retirada, aquella heroína temé ab fonament que arrivaut los cipayos á casa seva, haurían espautat á sos fillets que estavan sols y poch distants del foch, mes que mes sabent que son pare era 'l Contralort del Hospital de sanch, carlista.

Ella previsora, comprá una ampolleta de vi bo

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

pera retornarlos si fos necessari. ¡Quan servey feu aquell vi! Era fosch quan marxá del poble y al arribar á cert punt del camí distant un quart de casa seva, sentí llastimosas veus y ¡ays! prolongats. Ella va pararse y revestida de valor digué en alta veu: ¿Quí sou? ¿Qué teniu?

Los tres joves carlistas sofocaren sos gemechs tement alguna nova emboscada dels cipayos, mes ella, acostantse á ells, los digué: No temau, so uua dona que confiada en la protecció de María Santíssima estich prompte per socorre'us y arrancarvos de aquest barranch.

Som, digueren ells, tres carlistas de la partida de 'n Barrancot que, avans de rendirnos, nos hem tirat en aquest ribás plé de pedras y romagueras; estém contusos y no podém sortirnos d' aquest barranch.

La cristiana é intrépida carlista penetrá, com pogué, dintre l' espessó de romagueras, los confortá ab lo vi que portava, los aná trayent d' aquell precipici y sostinguts ab son bras y reposant mil voltas pel camí, arribaren ab mil penas á casa aquella dona ahont foren assistits y portats l' endemá á lloch segur.

Sempre que jo veya á aquells tres joves, no sabían com alabar l' heroísme de aquella dona. ¡Quins joves mes macos! L' un havía estudiat en la Universitat de Valencia.

Si dita dona y 'ls tres carlins son vius y llegeixen aquest fet, no dupto que dirán: Té tota la rahó y s' esplica exacte lo Rector que conta aquella nostra desgracia.

¿Poden los lliberals contar heroísmes semblants? Asseguro que no.

UN RECTOR.

Vols de Manresa, 13 de mars de 1898.

Los que 's diverteixen de debó son los electors de Berga. Per no volgué consentir tanta putinería, que 's feya necessaria, per treure diputat al *nen* Gibert, aquest ha preferit retirarse; y com que aquestas cosas ab cinch minuts se resolen, ab aquest espay de temps, d' entre molts que 's presentaren y no tenían cap pesseteta, s' escullí al que recomaná en Rosiñol de Vich, lo del cuyro foradat, resultant ser lo senyor Ferrer Vidal Soler. No us enganyeu, electors de Berga, aquest nom no 'l confongueu ab lo del digníssim candidat per Vilanova, don Joseph, perque entre 'ls dos hi ha la matexa diferencia que entre 'l pa negre y la pasta de tortell.

Apa bergadans, los vostres protectors Pujol, Artigalás de Cardona, Artigas de la Pobla y Alsina de Gironella, capassos tots d' explotarvos fins á las entranyas, son los *remenetas* de aquesta elecció, y per lo tant, conteu que procuran y treballan sols per lo profit vostre..... dich seu.

A vosaltres, com que diu que no teniu paladar y sí moltas dents, us han triat lo pa negre y encara confian tenirvos contents

Per cert, hem vist una fulla molt mal redactada, en la que *varios electores* de Berga recomanan la candidatura, no independent, sino lliberal de don Joan Ferrer.

Ens ha fet riurer lo peu d' imprenta, perque això de que en dugas horas o tres se redacti á Barcelona y s' imprimeixi á Berga y torni á Barcelona, es el *colmo*.

¡Qué tal serían las eleccions y qué tal deuhen ser los tals *varios electores!*

Deu los fassi ben bons. ¿Sabeu quí son? Donchs, aquests *varios* ó averiats, son los senyors Pujol, Artigas, Artigalás y Alsina.

¡Pobres bergadans, ja us planyo!

En Nocedal ha trucat á la porta de la Tradició
Qu' entri si ve lliure de pecats, sinó que s'entorni.

Recomanem á nostres amichs y hasta als católichs de pega, que lleigeixin los artícles que nostre amich é ilustrat escritor, don Benigne Bolaños publica en el *Correo Español* y que intitula *El partido católico*.

Felicitem de veras al insigne Eneas.

SEMPRE CARLISTA

Tant m' estimava 'l meu avi
y tant jo volía á n' ell,
que imprés tinch l' últim consell
que va sortir de son llabi.
Veu que s' apaga sa vida,
que 's debilita son pit,
me crida junt á son llit
y 'm diu ab veu enternida.
«Fill meu, de aquí pocas horas
»ton avi ja será mort,
»no deus envejar ma sort
»quan veig y sento que ploras.
»No ploris, puig no m' aterra
»aqueix pas trist y crudel,
»deixo mon cos á la terra,
»y vola ma ánima al cel.
»La mort que als mundans contrista
»es per mi dolsa y suau,
»si com jo vols morí en pau
»com jo has de viure carlista.
»Sé que ets lleal ab fe vera,
»carlista de convicció,
»¡ay! si fessis traició
»á nostra santa bandera!
»Trepitjarías la lley
»escarnint lo sagrat lema,
»mes..... serías anatema
»de nostre Deu, Patria y Rey.
»Fins jo ab espant de tothom,
»mouría la freda llossa
»y deixaría la fossa
»sols per malehir ton nom.
»Vvcig que ploras y t' apenas
»sentint mon llenguatje dur.»
—Avi, ans que ser perjur
daré la sanch de mas venas.—
«En tú ma esperansa fundo
»no ting cap remordiment,
»recórdat del jurament
»que fas junt á un moribundo.
»Rep, fill meu, la despedida
»de ton avi que ab anhel
»ha sigut carlista en vida
»y carlista será al cel.
»Gloria á nostra excelsa fe
»que endolsa una hora que espanta,
»¡visca la Religió santa!
»y ¡visca Carlos seté!»

PORTA BOINA.

Vilaseca, 16 mars 1898.

LA CAMPAÑA DEL NORTE

per don Antón Brea.

Editada per la "Biblioteca Popular Carlista" y magníficament impresa en *La Hormiga de Oro*, acaba de publicarse una narració imparcial, seria y acabada de la lluyta sostinguda desde 'l 1873 al 76 en el Nort per la Comunió Católica-monárquica. Molts son los escrits mes ó menos notables, mes ó menos imparcials que s' han publicat relatant las nostres lluytas interiors y d' un modo especial sobre la passada guerra civil, pero cap autor, com el distingit militar y castís escritor don Antón Brea, ho ha fet ab tal minuciós exámen y ab tal coneixement de causa y ab tan estricta imparcialitat.

Y no es estrany que aixís siga. Lo senyor Brea fou testimoni dels fets de que fa historia, puig sent l' any 1873 comandant de artillería del exército lliberal va abaudonarlo per oferir á Don Carlos lo seu valor y la seva espasa.

Fins pels mes llechs en assumptos militars ofereix la obra atractius poderosíssims, puig la claretat ab que está escrita y la fácil relació dels fets la fa comprensible per tothom y cautiva de veritat.

Rebi nostra mes cordial enhorabona lo valerós general carlista D. Antón Brea per haver demostrat tan brillantment que no es patrimoni exclusiu dels lliberals lo *fer historia* de nostras guerras comtemporáneas.

Rebi mil enhorabonas també la "Biblioteca Popular Carlista" per havernos presentat una obra digna de figurar en totas las llibrerías tan per la ben acabada com per lo magníficament ilustrada.

S.

LOS RENAIXENSOS... Á LAS URNAS

Nunca es tarde cuando llega, diuhen los castellans y aixís ho repetím nosaltres ara, ja que la farsa electoral de demá presentará, en Villafranca, un aspecte nou, puig per primera vegada se llensarán á la lluyta, com se sol dir, los *renaixensos*, deixant en un raconet las flors, violas y romaní, y donant un salt desde las alturas dels jochs florals al corromput camp de la política pastelera, volent portar als banchs del Congrés un diputat catalanista, un nou representant de la patria *chica*.

Prescindint de la personalitat elegida per ells com á candidat al qui si alguna volta aludím será tan sols en el terreno de las ideas, y concretantnos sols al fet de anar á la lluyta los *renaixensos*, res tindríam de dirhi y poch ens importaría que concorregués un diputat mes al *respons* final de lo que está morintse, pero son *órgano* en aquesta ciutat, possehit de una frisansa federal desde el meeting de Villafranca, arremet contra nostra comunió ab forma molt incorrecte y ab frases de pésim gust.

Encara que sempre s' ha distingit *La Renaixensa* y sos satélits per son esperit anticarlista y hasta cert punt, irreligiós, son mes de estranyar en aquests moments sos atachs, que podem calificar sens por de pecar de injustos, de desvergonyits, puig no contant ells ab suficients forsas pera acudir á la lluyta electoral en cap punt de Catalunya, hi van ara ab elements enmatllevats, això es, apoyats per los federals y demés gent anticatólica y ¡pásmintse nostres lectors! mendicant també los vots de nostres correligionaris, valguentse de tota classe de influencias pera lograr que 'l partit carlista, de qui tan mal parlan, los presti son concurs en totas las seccións de que 's compon el districte del Panadés. Y com ells saben molt bé que 'l regionalisme de nostra Comunió es molt distint del que ells defensan puig nostra bandera ostenta los tres lemas de Deu, Patria y Rey y ells, segóns diuhen, no mes creuhen en Catalunya, á fí de obtindre los vots de nostres amichs recomanan son candidat com á persona sumament religiosa y en alguns punts, com Piera, fentla passar com á carlista. Nosaltres no negarèm que 'l candidat siga católich, ¿cóm negarho si es veritat? pero sí afegirèm que es anticarlista en extrém, y després de lo succehit en lo meeting de Villafranca, los carlins del Panadés deuhen permaneixer retrets en la próxima lluyta electoral.

Lo que passa á Villafranca es una llissó solemne pera tots los que patrocinan la formació del *partit católich*. Católich es lo candidat catalanista y 'ls bons católichs no 'l votaran ¿per què? Que responguin per nosaltres los católichs del Panadés.

Per això sentím de veras que en Miquel Junyent, distingit lletrat d' aquest col-legi, com li diu pera respallarlo *La Renaixensa*, (y que s' ho mereix per altra part) sens tenir en compte los cárrechs que desempenya, entre altres que 'm callo, lo de secretari de la Pía Unió de Sant Miquel Arcángel, associació carlista hasta 'l moll dels ossos, se presti á treballar pel candidat catalanista, interessantse pera que son pare presidís l' *aplech* que tingué lloch lo diumenje passat, y sens tenir en compte que la Junta Regional Carlista ha parlat respecte 'l particular.

Guardi nostre amich Junyent las sevas forsas, las sevas amistats y 'l seu valer pera acudir á la lluyta quan siguin necessarias al partit cartista. Y no 'm vingui en que ho fa com á particular ó despossehit dels honrosos cárrechs que desempenya, puig llavors creuríam que 's lliberalisa y que professa la teoría eminentment lliberal de las dos naturalesas, contrarias en tot á la doctrina católica. No digui tampoch que ho fa pel carácter religiós del candidat perque llavors també li dirém: *O semos ó no semos*. Lo candidat catalanista no s' ha presentat com á católich á *secas*, sino, hauría protestat contra las versións anticatólicas de alguns dels seus patrocinadors, versións públicas y notorias. Y això ens demostra que solsament los candidats carlistas no han de trepitjar la religió al fer propaganda electoral; y en cambi els candidats católichs *no carlistas* han de sacrificar los seus sentiments católichs en aras dels vots y aquets s' han de conquistar per medi de la sorpresa ó de la forsa.

També hem de recordar a nostre amich Junyent que 'l lastre que porta 'l candidat catalanista es lliberal y molts dels que 'l rodeijan federals, y algúns impios y masóns. Un d' ells que, á pesar de son catalanisme va en busca de llorers en terras castellanas, sent alguna de sas obras incluidas en l' *Indice*; y ademés de que 'l tal candidat, en ocasió de que formava part de nostre claustre universitari nostre distingit amich y correligionari don Bartomeu Feliu, res va fer en pro d' aquest senyor y en contra las iras de la gent heretge.

¡Be era prou católich práctich el candidat catalanista! mes, el senyor Feliu tenía el gros defecte de ser carlista y això bastava per apartarse'n, no tenint altre remey que cambiar de Universitat.

Y proba patent de que es lliberal el lastre que porta 'l candidat es; que ha bastat presentarlo com á modelo de católichs pera dispararli bala rasa els elements militants en la política republicana que 'l patrocinan, no tenint gens de escrúpol de passar per adicte á sas ideas en oposició á sos principis católichs, á fí de no pérdrer l' apoyo dels federals.

Y altra vegada ve de motllo lo del partit católich. ¿Quina proba mes clara volen de la que resulta ara ab motiu de anar á la lluyta un subjecte tingut per bon católich, de que aquest dictat se 'l confón sempre ab lo de carlista? Ha bastat presentarlo com á católich pera que se 'l tingués per reaccionari, per carlista; *ergo* 'l partit carlista es l' únich que pot subsistir com essencialment católich.

Resta'ns per últim manifestar que esperém molt tranquils la lluyta de demá pera veurer cóm s' esplican los nous munyidors electorals catalanistas del districte del Panadés ja sols, ja de brasset ab los federals y ab algun carlista renegat y pera veurer al mateix temps si ab exigencias posadas en joch prop de alguna individualitat que no creyém que 's deixí convéncer poden pescar alguna acta en blanch, que 'ls hi vindrá de perilla y sens escrúpol, á pesar de abogar sempre per la puresa del sufragi desde las columnas de *La Renaixensa*.

UN MIQUEL.

CARTA-AVIS

Benvolguda Cristineta:
No us cregueu qu' eixa carteta,
Siga l' esclatar del cor
D' un que per vos pert 'l tino

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Enamorat com un xino;
No es una carta d' amor.
D' importancia es son objecte
Y ademés proba es d' afecte
Que inspira la compassió
Que us tinch, perque una jugada
Tením ja be 'n preparada
Y heu d' estar ab precaució.
Els llops que us voltan fent colla,
Han deixat ja buyda l' olla
D' honor, rals y dignitat,
Y vos, fent de tapadora,
També com ells á tota hora
Á buydarla heu ajudat.
¡Y es clar! La gent ya cansada
D' aguantar eixa llopada
Que com vos cobran molts rals
Ab política fingida,
Hem d' enjegarlos á dida.....
Y pot ser á cop de pals.
Volém arreglar la cosa
Trayent tot lo que fa nosa,
Escombrant per tot arreu;
Y siguenthi vos de massa.....
Fácil es que un' altre casa
A no tardar habiteu.
Qui 'ns ha ficat al fandango
Justes que balli algún tango
D' aquells mes be 'n repicats;
Y si no sou balladora
Creyeume, no espereu l' hora,
Que 'ls moments ja son contats.
Arregleu be la maleta
Benvolguda Cristineta
Y 'l dos toqueu desseguit;
Es el consell que puch darvos
Sens deixarne de pregarvos
Que tregueu d' ell bon profit.
Y are qu' esteu avisada
Deixo la carta acabada
Que ja agafo mal de cap;
¡Que hi farem si tant barrinal.....
Vaja, adeusiau Cristina.
Que ja tinch buydat el pap.

JOANET GRIPS.

RELIGIOSA

Santa Eugenia, verge

Quan la Espanya goda trobá son sepulcre á las voras del Guadalet, en que los fills de la mitja-lluna derrotaren á los de la creu, dirigits per don Rodrigo, á resultas de lo qual los moradors d' Africa, passaren com oleatge terrible, per los confins de la península hispánica, destruhint los santuaris y sacrificant á los fiels de la religió del Crucificat, sembla impossible que al cap de mes de dos sigles de dominació árabe, se contés un sol cristiá en tots sos dominis. Mes la llevó que ab sas hermosas doctrinas havían sembrat los Lleandros é Isidors, tenían de donar son fruit, y aixís nos ho ensenya la historia, per quan en los moments en que la gloria, la fortuna, las arts, la ciencia y tot somreya, donant llustre y explendorosa fama á la dominació sarracena, baix lo califat de Abderramán ne surt una santa Eugenia, que com blanca y humilt coloma canta lloansas al verdader Deu, al que tenía feta la ofrena de sa virginitat, per la qual y per la fe de que estava abrasat son pur cor, per la doctrina del Crucificat doná sa vida, existencia preciosa segada per los infiels perseguidors sempre de Cristo, en lo día d' avuy del any 923

Lo que es grat á Deu subsisteix, naix, creix y fructifica fins en los paratges mes sechs y pedregosos; be nos ho ensenya en Santa Eugenia, verge, brillant sos virtuts en la mateixa Córdoba, capital del poder moro, en los moments en que menos se podía creurer naturalment pensant, que poguessin sortir rebrots de unas arrels que per espay de tan temps no havían sigut regadas, y per lo tant, faltanloshi la sava vivificadora de la gracia, havían d' haver mort.

¡Quán gran apareix Deu sempre y en totas las sevas obras!

POLITICA

Vintiquatre anys ne son passats, en que per la diada d'avuy las forsas lleals sostingueren, en la provincia de Castelló de la Plana y en los entorns d'Alcora, un important combat, que si be alcansaren una senyalada victoria els defensors del Rey, hauría sigut un verdader desastre per los lliberals a no haver encegat al valent general Cucala, l' ardiment que 'l dominava, el qual lo portá á empenyar lo combat ab las pocas forsas que comandava, si be valentas y ardorosas, molt inferior en número á las del contrari. Terribles haurían sigut las conseqüencias per las forsas de Cucala, sens l' oportú y necessari auxili, que li doná lo príncep don Alfons ab lo fiel batalló de suavos, decidint el resultat de l' acció, retirantse las forsas lliberals ab son quefe Montenegro á Castelló de la Plana.

Nos ensenya, estimats deixebles, aqueix pas de nostre historia, de que si 'ls valents y nobles guerrillers, incansables y ferms defensors de la Causa Tradicional, haguessin tingut sempre unitat de miras y disposats á sacrificar unas vegadas l' amor propi y altres lo coratje, premeditant las conseqüencias, no obrant sempre per compte propi sino amotllantse á plans estudiats, altres haurían sigut los resultats, coronant de gloria sa santa empresa.

CARTAS DE FORA

Tarrasa, 20 de mars de 1898.

Apreciat senyor MESTRE: Uns quans progressistas de aquesta ciutat, no volguent ser menos que 'ls demés, també han protestat contra 'ls supostos mártiris als anarquistas de Montjuich. Després de no pochs esforsos y reunions han lograt fer una manifestació que resultá l' enterro de 'n Carnestoltas. En el *meeting* va desbarrarse en gran manera, puig un orador afirmava que dels mals d' Espanya ne tenen la culpa els frares y jesuitas.

¡Pobres progressistas, quina llástima 'm fan!

Lo día de Sant Joseph los *Ferros* varen fer una gran festassa. Lo gremi dels *esclopés* varen fer las delicias del públich recitant poesías y cantant el coro la *palinodia*. L' argent-viu va fer riure molt ab son treball titulat *¡Aren..... gada!* La concurrencia molt escassa y sort de las *menegildas* y didas.

Hasta un altre día son affm.

KRACH-CRACH.

***

Sant Pere de Torelló, mars de 1898.

Senyor MESTRE: Dech notificarli que en nostra població está predicant la Santa Cuaresma l' elocuent orador sagrat Reverent don Pere Febrer. Moltas conversions hi haurá sens dupte, puig los fiels hi assisteixen en gran número, veyent ab gust que també n' hi van dels que feya molt temps que no s' acostavan á la iglesia.

Deu vulgui que aquesta vila torni altra vegada á abrassarse en la fe de Cristo de la que semblava que s' havía apartat un poch; de altra manera no hi tornarían haverhi mártirs de Cristo com un Pare Badrena del ordre de Sant Agustí; com un Pare Vilanova de la mateixa ordre; sants varons com Joan Joseph Castanyer, bisbe que fou de Vich, com un Pere Vinyeta, canonge de la Catedral de Vich y com un Pare Verdaguer, missioner apostólich y actual bisbe de las Californias y altres que han demostrat estimar á Deu sobre totas las cosas.

UN FILOSOP DE SANT PERE.

***

Castellar, 20 mars 1898.

Apreciat senyor MESTRE TITAS: Las correspondencias de aquest poble son llegidas ab verdader interés per la gent sensata no solsament pel interés moral que enclouhen sí que també pel constant desitj que en ellas s' hi descubreix de evitá abusos, desgraciadament massa frecuents en aquesta població de Castellar.

Aixó es lo que á mi me impulsa á escriurer aquesta, ja que la visita que s' ha dignat fernos nostre diputat, senyor Bustillo, dona lloch y ocasió per ferho.

No es mon propósit ofendrer á ningú; molt al contrari, inspirat per rectes sentiments de justicia y desitjós de evitá abusos que 's fan en la persona de tan digne diputat, hi resolt agafá la ploma y explaná llealment mon criteri envers certas cosas que be podrían ser de altra manera y sens perjudici de ningú.

Lo senyor Bustillo, en aquesta visita que s' ha dignat fernos ha tingut paraulas elocuents envers las classes treballadoras y per lo tan nosaltres protegits no podém abusá de la benevolencia de tan bon home. Dich aixó, perque ab motiu dels elogis que dit senyor ha tingut per la *Cooperativa* hi sentit á alguns que tenen establiment en lo poble, frases que revelan prou clarament lo disgust que 'ls causaren tals elogis y si examinem bé las causas, no 'lsfalta rahó.

Lo senyor Bustillo deu ignorá segurament la competencia que 'ls senyors de la *Cooperativa* tenen declarada als altres establiments de la població, lo que 'ls perjudica algún tant.

Al declararse lo senyor Bustillo protector de la *Cooperativa* no ho deu pas fe ab intenció de fer mal á altres, molt al contrari, ho deu fer perque sab que tots los socis son treballadors y necessitan la protecció de aquells que ho poden fer.

¿Per qué, donchs, los senyors de la ja anomenada *Cooperativa* declaran competencias als altres establiments del poble? No sé veure 'l per qué, per lo tant, sápigan y entengan que fentho aixís comprometen á tan digne diputat, abusant dels seus favors.

Reconech y no puch menos d' alabá la acció benéfica de las *Cooperativas*, pero també sé que las tals no han de ser medis pera fer competencias, sinó molt al contrari, procurá hi haigin ganancias perque hi pugui haver dividendos, entre els socis, y no per sostenir competencias ruinosas pels demés establiments, y poch honrosas y gens profitosas per la *Cooperativa*.

Donantli las gracias per la inserció del present escrit, s' ofereix de V. constant deixeble son afm. s. s. q. b. s. m.

E. NIRM.

Ja 't veig, ja, pobre trono com tremolas
de tos inmensos crims al vendabal,
y també com las *teulas* espanyolas
voldrían, moltas, ferte de puntal.
Pro, el clero no-carlista no predica
que 'l capellá, polítich no ha de ser?
No diu que desde Roma se 'ns predica
que dintre 'l temple, ja tenim qué fer?
Rahó té don Oscar:
Hi ha *teulas*..... (el lector pot continuar.)

VALCARLOS.

XARADA

Ma *primera* es una nota
de la escala musical.
La *dos prima*, si es ben feta
sol ser sempre un bon calmant.
Aquell que beu ab *tres una*
no te pas lo seny cabal
poguent dirse qu' es de líquits
prima tres en castellá
Lo día que 'l rey empunyi
ab la dreta mon *total*
Espanya quedará neta
de la peste lliberal.

CLAU-DINAL.

TARGETA ANUNCI

PER CINCH CÉNTIMS DONAN

LO MESTRE TITAS

Formar ab la anterior targeta lo següent: 2 noms d' home, 1 nom de dona, 1 poble catalá, 3 parts del cos y 1 signo aritmétich.

GEROGLIFICH

:: + I F I
+ I × T s.

CINTET PANTALEONI.

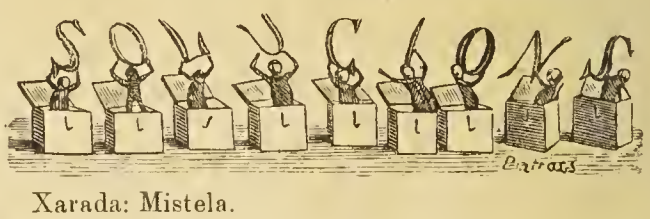

Xarada: Mistela.
Targeta: María Berta de Rohan.
Endevinalla: La lletra T.

CORRESPONDENCIA

Antolín; ja hem contestat nosaltres.—*Oratefrates;* no pot ser aquesta senmana.—*Pica-Pinyas;* va arribar tart; per ser insertada ha de venir el dimars.—*Sem;* anirá.—*Palluch-Manassas;* li agraheixo, pero no podem publicar totas las ressenyas del 10 de mars, y ab sentiment li dich.—*Aprenent de Bisbe;* no pot anar.—*Filitas;* la senmana próxima li publicarem.—*Un estudiant;* serveix.—*Mastich;* no podem publicar ressenyas, com ja he dit; ó per tots ó per cap.—*El Bergadá;* servirá y moltas gracias.—*Un deixeble aprofitat;* aprofitarem alguna cosa.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 2 DE ABRIL DE 1898. NUM. 41

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

EN LOS ESTATS UNITS

(Caricatura del Puch-New-York.)

Ja 'n pot enviar la Espanya de barcos plens de soldats á Cuba. Tots me 'ls empassaré.

¡Oracións y..... garrotadas!

.....Y tornant, y perdoni, á lo dels Estats Units, res te d' estrany que la nostra *Barretina*, periódich católich popular siga altament contraria á la guerra. Vosté, y un servidó lo mateix ens quedarém á casa tan tranquils com ho hem fet ab las guerras de Cuba y Filipinas, en cambi el pobre poble hi porta enterrats vuytanta mil fills de mare y altres tans de malmesos per sempre.....

(De la *Barretina* del 25 de mars últim, contestat á LO MESTRE TITAS.)

Fa algunas senmanas que, ab motiu de la Santa Missió celebrada en aquesta ciutat, publicarem un article titolat "Uns rosaris y..... una estaca" que 'ns valgué moltas felicitacions, doblement satisfactorias, perque la major part d' ellas procedían de ministre de Deu.

Confessém ab sinceritat que hi ha assumptos de sí tant delicats y relliscosos que lo *peor es meneallo*, pero, aixó no vol dir que no 's puguin tocar si 's tenen en compte certas circunstancias y fent certas salvetats.

Mes, deixemnos de *retóricas* y aném al grá, que es lo que interessa.

Fa mes de dos anys, que en la "Vetlla Nocturna" associació tan grata á Deu Nostre Senyor, en las "Conferencias de Sant Vicens de Paul" y en altras de carácter tan piadós, estém pregant al Cel pera lo prompte termini de las guerras de Cuba y Filipinas y pera las necessitats del Estat; ademés, no duptém de que tots los bons católichs fan lo mateix en las sevas oracions com ho fan, sens dupte, tots los senyors Bisbes y sacerdots d' Espanya.

Dos anys fa, donchs, que milers de prechs envolts en la oració, arrivan al Trono del Altíssim com perfum de puríssim incens. No hi falta la oració de donya Cristina, del senyor Bisbe de Sió, dels Cardenals, de mils virtuosos sacerdots, de millons d' espanyols que, tots plegats, esperém de Deu misericordia y conmiseració envers nostra infortunada patria, y á pesar d' aixó, la cólera de Deu no s' aplaca la sang continúa vessantse á dolls, los espantosos conflictes no desapareixen ans be l' horitzó apareix mes cubert de negres nuvols que 'ns omplenen d' esglay.....

¿Será que Deu es injust ab nosaltres? ¡May!

¿Será que las oracions dels Prelats, de donya Cristina, dels sacerdots, dels católichs tots no son fervents, no 'ns surten del cor, no están rublertas de fervor?

Tampoch. Duptar de la virtut dels Prelats y demés sacerdots que en sos dits hi reposa l' Hostia Santa, ho tindríam per un gros pecat.....

Nosaltres podém haver combatut la política de determinants elements, pero jamay ¡Deu ens guardi de semblant desatino! hem anteposat l' esperit de partit sobre 'ls sagrats interessos de la religió católica per la qual estém disposats á donar la vida.

Pero, tornant al assumpto, ¿cóm es que Deu, sembla que no escolta las oracions del poble católich que li demana un consol á nostres penas y un alivi á nostras desventuras?

¿Serán tan grans nostres pecats que meresquém de Deu la indignació y l' abandono mes terribles?

Nosaltres creyém que Deu ens castiga pels crims comesos en nostra Espanya y al amparo del sistema lliberalíssim que 'ns reigeix, contra la causa de Deu, contra la religió santa; y creyém també que Deu no 'ns ha abandonat del tot, sino que vol aussiliarnos si nosaltres hi posém al coll, com se sol dir.

Ajudat, y t' ajudaré; aquest es el dilema segóns nostre humilt parer.

Y aixís es com debém ferho.

Oracions y..... garrotadas es lo que s' imposa. Los católichs que, com *La Barretina*, se concretan á resar y á gosar de la tranquilitat que 'ls hi proporciona una posició acomodada, retallant *cuponets* cada trimestre, per exemple, ens sembla que no obran prou be.

Passar el sant rosari, oir missa, administrar be los propis interessos y *xalársela*, será molt cómodo, molt productín, y ¡vaja! molt piadós si 's vol, pero en termes nets y pelats es molt poch caritatíu envers al próxim.

Cridar contra la pornografía, contra 'ls temples protestans, contra 'ls catedráticbs impíos y callarse com un mort devant del gobern que ho tolera y..... la que ho consent, fa poca gracia per no dir altre cosa.

Lamentar que tans fills de mare deixin els ossos en la manigua y respectar als pillos dels Estat Units que sostenen aquella manada de feras insurrectas, es solemnement tonto.

Plorar com donas l' empobriment de la nació y las vergonyas actuals y 'ls desacerts del gobern ó del sistema, y no treballar per derrumbar l'estat existent de cosas es indigne de quí estima verament la patria, ó millor dit, indigne de qui porta calsas y 's diu espanyol; es sentar lo principi de: *Vaya yo caliente* y..... *el prójimo contra una esquina.*

Está clar que atiar á la guerra y quedarse á casa fa poch *guerrero.*

Podrá *La Barretina* no atiar á la guerra y *quedarse á casa be'n tranquila*, pero afirmar ó donar per segú que nosaltres ho farem aixís es afirmar una mica massa

Pels datos que vaig á donarli, vull demostrar á *La Barretina* que, quan convé, hi posem el coll.

Quan el tríduo que las societats católicas de Barcelona celebraren en protesta de la sacrílega consagració de'n Cabrera, formava jo part de la secció de propaganda, y sapiguent que'ls lliberals, calentats de cascos pel *Diluvi* y demés periódichs impíos, se proposavan mourer un alborot durant la professó, creyent que llavors era ocasió de, á mes de resar y encomanarho á Deu, obrar ab energía, junt ab algún altre varem organisar una ronda de *resistencia* que amparés l'esquena dels llanuts que anavan á la professó.

Pregunti al qui s' entretenía en el plá de la Boquería y ab una xeringa á la ma, á mullar als que passavan; pregunti al grupo que, front al Pí, va insultar y atropellar als fiels de quina manera van canarlos l' esquena y pregunti per fí al Excm. senyor Duch de Solferino si va tenir que veurer al Gobernador perque deixés anar als católichs agafats per haver comés el *crim* de pagar als lliberals ab la mateixa *moneda*.....

Fa alguns anys, no molts, que durant los días de Carnaval, la rambla era plena de máscaras ab trajo de capellá, de monja, de frare, arrivant al extrem una mascarada, de simular un *Combregá* á qual pas per la rambla molts s' agenollavan per equivocació. Y mentres aixó passava 'l diumenge per la tarde, *La Barretina* y nosaltres resavam en alguna iglesia de aquesta ciutat. Mes, á algúns altres y á mí, ens va semblar que 'l dilluns, en lloch de anarnos 'en á la iglesia, faríam millor si, ja que 'l Gobernador no ho feya, procuravan *despejar* la rambla de indecencias.

¡Si 'm varem pescar de frares y monjas!

Los escándols que ab oracións no havíam pogut evitar, varem evitarlos ab el garrot, y ¡vaja si 'l varem pescar al fingit Combregá! Mitja hora mes tart encara 'l cotxe estava encastat contra un arbre de la Gran-vía (potser passeig de Gracia; no ho recordo ben be) y al dimars no 's veya un frare ni una monja per amor de Deu. Semblava que 'ls havía tragat la terra.

Ya veu, donchs, *La Barretina* que, quan ho creyem convenient, sabem deixar els rosaris y pendre 'l garrot. ¡Qui sab si, sens nosaltres, *La Barretina* portaría algún *nyanyo* al cap!

Ademés de que, nosaltres estranyem molt que *La Barretina* ens digui que, *mentres els soldats á Cuba y Filipinas moren*..... nosaltres ens estem á casa ben tranquils....!

Ni jo soch militar ni per ara hi tinch cap obligació. Á ningú se li acut que, un periódich que pot y deu excitar als bomberos á treballar pera la prompte extinció del foch, se 'n vaigi ab una galleda á la ma á apagarlo, ó que en lloch de cridar la atenció contra 'l joch, se converteixi en policía y se 'n vaigi á sorpendre la timba.

Ara, si un día veu *La Barretina* que 'l goberu, pera salvar la integritat de la patria, ens demana y nosaltres, en lloch de cumplir nostra obligació, fugim al extranger, llavors tindrá dret á dirnos lo que tan llangerament afirma avuy.

SAID.

TUPINADA

—¡Rafalet!—¡Ola Ramón!
¿que tambe vas á votar?—
Fuig d' aquí; ¿que tinch la cara
d' aqueixos aficionats
que fan las *rodas*, y cobran
trenta ralets de jornal?—
—¿Trenta rals?—Y la minestra—
—Deu n' hi dó—Malaguanyats.
¡Cuánts pobrets s' atiparían
si 'ls donessen trenta rals!—
—Mira: molt propet de casa,
hi há un bon home que temps há
s' está morint de miseria
per la falta de treball;
¿potser que l' hi proposessem
que 's *defensés* lo jornal?....
—Si es bon home, no li digas.—
—Prou que hu es.—Donchs no voldrá;
la gent de be, no serveixen.....
—Si 'l pogués aussiliar.....
—Aixó ray vina y ajudam.—
—¿Que 't proposas?—Ja hu veurás:
éll y tota sa familia
tindrán dinar de Nadal.
—Ja está dit.—Donchs mans á l' obra.—
—Deu ajudi los teus plans.—
Abdós se 'n van xano-xano,
al *colegi* electoral:
á dalt del pis, hi han las trampas,
mes élls, se quedan abaix
á la entrada de la escala,
forjant els dos lo seu plan.

—

Son las dotze del mitx día,
l' hora de servir dinars;
ja 'ls interventors, aflairen
l' arrós que s' han de menjar:
lo conill ab ali-oli,
lo plat *internacional*.....
vull dir lo *menjá de moda*
de *peus de yankees* ab naps,
lo rostit, los entremesos,
lo formatje y lo *champange*.
¡Quínas dents mes esmoladas!
¡Ni 'ls oyals d' un elefant!
Las taulas, ab estoballas;
los coberts ja preparats;
per tothom hi ha plat y puesto,
hasta pe 'l municipal,
que aburrit, *deixa* la porta
per diná ab comoditat,
puig inútil es guardarla
cuánt *ningú* ha anat á votar.
Mentres tots á dalt esperan
la minestra, també abaix
á la porta de la escala
s' esperan los dos companys.
Al poch rato, dos fondistas
arriban ab un bajart
carregat de cacerolas,
tapat ab un llensol blanch.
Los dos companys, s' adelantan
tan bon punt son arrivats.
—¿Ja hi es tot?—Tan sols hi falta
lo café.—Donchs á buscal;
aneu, aneu, enllestiuvos
ja 'ns cuidarem del bajart.—
Los fondistas que 's figuran
que son parts *interessants*,
fan depressa lo que 'ls diuen,
mentres tant, los dos companys
com qui porta una *camilla*
se carregan lo bajart....
carré avall fins á la porta
de aquell pobre vergonyant.
—Apa, Rosa: pareu taula,—
(los hi cridan al entrar)
—teniu, dineu; atipauvos,
que avuy, paga 'l *diputat*.
—¡Rafalet! ¿Qué diheu are?—
—No hu vulgau averiguar:
menjau y res os apuri:
agrahiho al meu company.
—¡Ay Ramón! ¡Que Deu li pagui
lo favor que avuy nos fal
puig ningú de aquesta casa
se havía desdejunat.—
—¡Donchs menjau y que aprofiti:
lo que sobri, per sopar;
y després, las cacerolas,
platas vuidas y bajart,
ja vindrem á recullirho
cap al vespre: á Deu siau.—
—Lo bon Deu, vos beneheixi.—
—Bon profit; hasta mes tart.

—

Tingué lloch aquesta escena
lo diumenge prop passat:
y aixís dinaren uns pobres
faltats de pa y de treball.
Los trampistas del colegi,

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA
A 6 tintas. 79 per 55 centímetros

ja tenían trenta rals.....
y ab trenta rals, no podían
cap d' ells morirse de fam.
Lo fondista, res va perdrer,
puig cobrá per endevant:
y aixís, l' *arrós*, fou al menos
dignament aprofitat.

FLÓSTICH.

CONVERSACIONS DE POBLE

—¿Ahont vares anar diumenje passat, Titella?

—A brenar al Tibidabo.

—¿Y donchs, que has deixat passar per alt las eleccions aquesta vegada?

—Sí, noy, puig ja estich del tot satisfet d'eleccions, de sufragi universal, de drets individuals, de llibertat, de igualtat, de fraternitat, de rabes fregits, mentidas y farsas; ja casi et diré que no hi ha mes solució que acudir als medis que empleá cert subjecte, per treurer del mon á un de nostres mes grans embusteros, políticament parlant, s' entén.

—¿Y't creus tú, Titella, que en privat no son personas dignes y honradas?

—Si vols que t' ho digui ab tota franquesa, lo mateix concepte 'm mereixen en publich que en privat, perque los que son trapassers en públich, estich segur que ho son molt mes encara en privat.

Quánta deshonra, quánta vilesa, quánta felonía y quánta y quánta porquería no podría jo citarte de molts dels que 's pensan que lluheixen en públich portant lo nom de certas representacions y certs cárrechs.

—No parlis mes, Titella, tens rahó de sobras. Tapa, tapa.

—Tú, Orelletas, escoltam dugas parauletas.

—Digas, Cristófol, digas.

—¿Quánts diputats hem tret?

—Tret, cap, nos los han deixat treurer.

—Bueno, es igual, pero ¿quánts?

—Penso que serán sis.

—Noy, com mes anem, menos valem; caminem de cul enrera.

Ja n'hi ha prou per lo que necessitem, par anar á dir y cantar la veritat al barquer, encar en sobran.

—Sí, y després, tots tan tranquils, ¡oy!

—D' aixó en parlarem..... ja hi ha qui disposa y mes clar, qui sab l' asco que 'ns fa acudir en el terreno ilegal de la pau, qual regnat es sols la trampa y enredo.

—Ara m' agradas, Orelletas, veig que la última parodia t'ha girat un xich de la teva afició á sentir discursos, y ja t' ha entrat lo desitj de sentir el gust que dona 'l xiular del plom.

—Me sembla que á tot arribarem, Cristófol.

—També estich ab tú; deixa que no 's pagui el cupó y que certa gent deixi de cobrar.....

—Ja estich ab tú, Cristófol, quan no cobrin nos tornarán á cridar y á dirnos que som macos y bufons, y sucsehirá com altres vegadas; nos tornarán á engalipar y fernos seus, per després fer com las altres vegadas.

—Jo t' asseguro y t' afirmo, Orelletes, com Cristófol que 'm dich, que si s'ha de gastar pólvora, quan no 's pagui el cupó, no m' hi pendrán pas per altre.

—Puch assegurarte que si es aixís.... á mí tampoch perque l' experiencia m'ha ensenyat que á la esquena dels ruchs y pobres, que ja es igual, els altres.....

¡Pro que dich ara! com si 'ns fos possible arrencar del nostre cor aquella fe y aquell foch sagrat..... Vamos, no hi pensem mes.

—¿Qué te 'n sembla, Jaume, tindrém guerra?

—No sé; pro 'm vindría de nou, perque si l' adagi no ment, no pot haberni.

—¡Qué 't patollas del adagi!

—Sí, home; que porchs ab porchs no poden mossegarse; tot lo mes que puguin fer es jugar.

—Gracias, home, pel tractament.....

—De res, noy, de res, y no te 'n ofenguis. Ja veurás, quan tan clarament veyem que sols els pillos gamban y 's fan duenyos de tot, que disposan com si tot el poble y la nació fos una purria, que no 's recatan uns quants de fer totas las tropelías per lograr son fí, y luego aquestos resultan los encarregats de vetllar per l' honra y la dignitat del poble, qué pots esperarne de lío; solsament, y no podrás dirme que no, una compra-venta, una especie de gitanada per cobrarne la comissió y res mes.

—Sent aixís, ja 't perdono la ofensa, perque no va per mí.

—A tots nos toca: á tú, á mí y al de mes enllá, sino per lo delicte en sí, per consentirlo.

—Quedem, donchs, que no hi haurá guerra.

—No; lo que hi haurá será gitanada..... y grossa..... y tots tan guapos.....

L' ORELLETES.

Estem completament d'acort ab nostre estimat collega *La Barretina*, en que 'l sufragi universal es un pasteleig universal ab totas las campanillas.

Bé deya nostre company en *Flóstich* en una de las sevas poesías:

.....Y veurem galtas infladas....'
y veurem ulls de vellut.....
donant fe de aquell adagi;
"qui gemega, ja ha rebut."
Sortirán las *garrotadas*,
hi haurá tiros, hi haurá sang,
y protestas de notaris,
y firmas y actas en blanch:
hi haurá cent mil atropellos,
hi haurá crims..... mes, ¡tan se val!
que aixís se fá la *comedia*
del sufragi universal.

De tot hi hagut lo passat diumenje, sino que ho diguin los electors de Berga.

¡Quánta miseria y quánta vergonya!

Sembla que 'ls senyors Mella y Sanz han sortit diputats per fí.

No es estrany.

En las novas Corts s'han de discutir pavorosos assumptos, y no es poca la *catilinaria* que 'ls espetará en Mella.

Segons comunican de Fraga (Huesca) á un amich nostre, els entussiastas carlins de aquella població celebraren la festa de'ls mártirs ab una Comunió de mes de 200 y altres funcions religosas y políticas que feren pendre á las autoritats locals medidas preventivas.

¡¡Quina pó!!

Endavant, carlíns fragatins; el triunfo s'acosta y si ara pregueu, mes endevant *pegareu*.

Sols serán sis els diputats carlistas que 's sentarán al Congrés.

No importa.

N'hi ha'ls suficients per portar el *mort* al cementiri.

Y ¿qué mes mort que 'l sistema parlamentari, y qué mes mort..... que alló altre?

R. I. P.

¡ERA DELS SEUS!

Tinch un burro, senyor Mestre,
Que arrivará a fer historia,
Puig no crech hi haiji memoria
De cap mes burro tan destre.
Per sas cosas tan extranyas
Y fets tan originals,
L' hi dich: «tú ets de 'ls lliberals,
Ets burro sense lleganyas.»
Y perque vosté 's convensi
De que no 'l vull enganyar
Un cas l' hi vaig á contar;
Suplico que m' ho dispensi.

—

Lo dimecres prop-passat,
Allá á las nou del matí,
Xatá una porta de pí
Ab la que estava tancat.
Se 'n entrá cap al terrat
Hont prenent lo sol m' estava;
Com aquell que passeijava
Arrivá fins al balcó,
D' un colp obri 'l finestró
Y cap al carrer guaytava.
Jo, rihent com un ximplet,
Fuigí cercant un bastó
Ab lo qual dir al *senyó*
Que allí no hi tenía dret.
Quan prou temps havía fet,
Torno ab lo *nervi de bou*
Y avants de buscarli 'l tou,
Ell, fa un bram desaforat,
Treu lo cap, y pe'l terrat
Veig mes aygua que quan plou.
¡Tota de sos ulls rajava!
¡Oh, quín desconsol mes gran!...
Poch á poch aná passant
Y quan en l' estable entrava,
De tal manera bramava
Que al veurer son gran sofrir,
Casi á mí 'm feu entristir;
Mes buscant la criatura
Causa de tan gran tortura,
Al balcó vareig sortir.
Al capdamunt del carrer
Veig una colla de gent,
Y enfront del balcó, rihent,
A mon amich Sabater.
—Noy, ¡quínas cosas de fer!
Ya 't dich jo ¡quína humorada!
Vaja —diu—l' has ben pensada,
Fer sortí 'l burro al balcó
Perque enterran un masó
E hi va la lliberalada!....

EN. POLVIS.

Mars, 1898

¿QUÉ SERÁ?

Aixó es lo que's pregunta tothom d'un quan temps en aquesta part al veurer com se desarrotllan las cosas de nostra infortunada nació.

La tranquilitat ha desaparescut per complert pera la majoría dels espanyols; y 'ls que discorren ab claretat d'enteniment sols entreveuhen grans calamitats que enfosqueixen lo cel del nostre porvenir.

La agricultura abandonada, la propietat decaiguda, la industria, salvo alguna rara excepció, completament desatesa; y 'l comers fentse cada día mes difícil pel qui vulga exercirlo legalment, ó de bona fe.

La única cosa que 's presta á grans operacions es, la Bolsa; aquí sí que hi ha verdadera animació. Com mes sancionals son las noticias que 'ns donan los periódichs y agencias telegráficas, mes moviment, mes van *endoyna* las *alsas* y *baixas* de tota mena de valors.

En las Bolsas s' hi veuhen en días de notables oscilacions, caras esgroguehidas en las que s'hi marcan, com si fossin barómetres, els efectes del *alsa* ó la *baixa*, animantse ó desanimantse, segons l' abundancia de las ofertas ó de las demandas.

Quans n' hi ha que quinze días enrera gosavan d' una regular fortuna á costa de molts que s' arruinaren, y avuy se troban sens saber de qué fer mánegas, com vulgarment se diu.

En la Bolsa s' hi juga mes que en cap altre establiment d' aquells que deurían tenir una pareja de la guardia civil; en ella hi concorren, directa ó indirectament, personas de totas las classes socials y hasta algunas que apesar de ser piadosas en grau superlatiu, prescindeixen de si es ó no just ferse rich en perjudici dels demés.

Las consecuencias fatals de que han sigut víctimas varias casas y personalitats de bons sentiments, han repercutit en determinadas esferas ó establiments hont no tothom hi te entrada, veyentse obligats á necessitar de l' amparo de personas caritativas ó piadosas pera que 'ls ajudessin en la trista situació en que 's trobavan, consecuencias de seguir consells de qui es completament inepte en tals assumptos ó be per deixarse arrastrar per l' idea del lucro.

Veritat es que no falta qui en la Bolsa s' hi ha fet rich, pero, siga per *alló* de que lo que no costa de guanyar, no costa tampoch de gastar, ó be perque Deu va dirnos que haviam de guanyarnos el pa ab la suor del front, etc..... la veritat es que son molts mes los qu'hi han deixat la fortuna que 'ls qui s'hi han fet richs.

Los capitals que s' inverteixen en dit lloch, se retrauhen per complert de lo que dona vida y proponderancia á la nació y pá y profit al poble, y son engullits, com per monstre, per los grans capitals jueus que son los que, generalment, traman aquestas *alsas* y *baixas* que absorbeixen poch á poch las riquesas dels petits capitalistas

Mentres no tornem á aquells temps en que'l pobre pagés sabía ahont trobar lo que necessitava per sembrat ó 'ls diners que li faltavan per pagar als jornalers, veurem la negre nuvolada sobre nostres caps y en va preguntarem al un y al altre:

¿Qué será?

ORATEFRATRES.

DE DON CARLOS DE BORBÓN **3'50 pessetas**

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

RELIGIOSA

Sant Francisco de Paula

Lo fundador de la Religió dels Míuims, lo gran taumaturg Sant Francisco de Paula, nasqué en lo día 17 de mars de 1416, época precisament en que afligía á la Iglesía lo mes espantós cisme y en que se declararen enemichs de la Esposa de Cristo, Joan Hui en la Bohemia y Geroni de Praga y altres que foren coneguts per la secta dels Huritas, mentres que Joan XII, Gregori XII y Benedicto XIII, se feyan venerar los tres com á caps visibles de la Iglesía.

L' orgull satánich era patrimoni dels homes, y per satisfer aquell esperit maligne, se sacrificava lo mes sant y sagrat, no pareixía sino que la confusió, ab sas negras vestimentas havía d' encubrir al mon.

Mes la Divina Providencia vetllava per la seva obra privilegiada y volgué confondrer l' orgull de la época, per medi de sa contraria natural la humiltat, l'egoísme, ab la caritat.

L'elegit per aquesta missió grandiosa, sigué lo gloriós patriarca Sant Francisco, que al fundar la Religió dels Mínims, per voluntat é indicació sobrenatural, volgué ser lo mes petit de tots, aixó es, lo míním. Sa obra se extengué per tots los espays de la terra, deixant per tot arreu rastre de la protecció Divina. Y ¿cóm no havía eixa de convenser als pobles, quan las armas de que usaba eran las floretas mes hermosas de que pot fer gala lo ser bumá?

La humiltat y la caritat, vens aquí la corassa y espasa que blandía contra tots y sobre de tots, aqueix atleta de la fe de Cristo, Sant Francisco de Paula, quals senyeras constituhíren lo fonament d' aquella Religió tan benehida, per tots aquells pobles ahont los hi ha sigut permés olorar lo perfumat flaire de sas obras.

Si la caritat sigué la espasa de Sant Francisco, com era l' escut que Deu li havía enviat per medi del príncep de las milicias celestials, Sant Miquel, y per aixó abrassat ab aquella encesa caritat de amor al próxim, obrá tans prodigis, resucitant morts, curant los malalts, tornant la vista als cegos, la paraula als muts, convertir en pá las pedras, entrá dintre 'l foch y surtí ilés, fer recular las montanyas, traspassar el mar á peu, tot en alas del amor que sentía per sos semblants. En eixas prácticas, repetint los prodigis de la caritat pera sa llarga vida, aquella columna de la Iglesia del sígle XV y princípis del XVI, puig morí en la pau del Senyor als dos días del mes de abril de 1507, diada del Divendres Sant, á la mateixa hora y pronunciant las mateixas paraulas que Jesucrist digué al entregar son Esprit al Etern Pare, afeginthi solsament las paraulas, Jesús, María.

¡Oh deixebles estimats, preguem tots y de cor al Redemptor nostre, que tingui compassió de la societat moderna, tacada fins al moll dels ossos del orgull y del egoísme!

Sí, gloriós taumaturg de Paula, deixa ó clava ton escut en lo cor de la societat tota en general..... perque avuy sols regna en la terra el cúmul de passions y de miserias materialistas y sensuals.

POLITICA

Cabrera, al frente de uns quans homes, ab lo grau de primer comandant, derrotá en tal día com avuy del any 1834, á las forsas llíberals, en lo punt conegut per la Creu de la Sabolla, que 's troba en los entorns del Batea. Allí doná proba Cabrera de la valentía de son carácter, com la doná dos días antes de son privilegiat geni militar, derrotant al general cristí Conde de Mirasol.

No hi ha cap classe de dupte que 'ls genis de la guerra no s' improvisan de cualsevol manera, y sí que es van formant de pas á pas en los camps de batalla. ¡Quáns actes trovem en la vida é historia de los mes afamats generals qne nos ho confirman! Un d' aquets es sens dupte Cabrera, donant lo primer pas al sortir del Seminari, no sent interrumput may, fins al día que la negra tradició prengué en son cor hostatje.

CARTA DESCLOSA

AL DEIXEBLE PEPET DE LAS POMAS

Ja que tu, estimat company
y amich, Pepet de las Pomas,
vols donar també llissons,
explicant las dots dels mobles,
vull demanarte 'l favor
(si 'l Mestre permís me 'n dona)
de que 't posis en lo lloch
que jo ocupava en la escola.
Mes clar: com que tals llissons
per mí eran massa costosas
y veig que tu ho fas millor,
he resolt mudar de norma.
Per lo tant, tu desd' avuy
t' encarregas de l' historia
que jo tenía en remull
no solsament del *rellotje*,
com ja vaig dir la del *clau*,
lo *parayguas* y la *boina*,
las *caretas*, lo *bastó*,
la *cadira* y hasta la *porta*.
Are havía de tractar
en primer lloch de las *crossas*,
després, de bancas y banchs
y més tardet de las *gorras*;
pro avans que 'ls *espolsadors*,
y encare antes que l' *escombra*,
pensava contar quelcom
dels fusells d' última moda
en un discurs titolat:
armas dolentas y *bonas*,
trayent aixi á colació
Maüsers, *Remingtons*, *revólvers*
y 'l gran invent de 'n Llorens
sens descuidar la *pistola*
ni las moltas propietats
que tenen *espasa* y *porra*
pintant ab negres colors
á las anárquicas bombas.
L' *ermilla*, *gech*, *pantalons*,
y tota classe de roba
com: *faldillas*, *corbatins*,
colls postíssos, *tapabocas*,
estreps, *surgits*, *traus*, *botons*;
y 'l calsat com: *sabatotas*,
polacras, *botas*, *esclops*,
y *xinelas* de senvora.
Llums, *quinqués*, *quadros*, *pinturas*,
baldons, *baldas*, *timbres*, *cordas*,
taulas, *llibres*, *tinters*, *místos*,
cartas, *polvos*, *papers*, *plomas*,
platas, *plats*, *aygua*, *pa* y *ví*,
lo *tabaco*, *café* y *copa*,
sucre, *sal*, *fruytas*, *melindros*,
tassas, *xícras*, *porró*, *ampollas*,
en fí crech no acabaría
si 't digués la llista tota.
No t' olvidis sobre tot
de tractar de la estisora,
qu' es moble avuy manejat
no solsament per las donas.....
etc..... tu ja sabrás
tots los drapets posá en solfa.
Y jo m' arreconaré
en un miserable poble
desd' ahont faré sovint
algunas *cartas desclosas*.
L' un día escriuré al *Abel*
y hasta á tu alguna altra volta,
á n' en *Flóstich*, á *Valcarlos*,
á n' el *Mestre Vell* y al *Jove*,
al *Sensomnier del Rigat*,
al simpátich *Sursum Corda*,
als *deixebles de la Seu*,
d' *Olot*, *Reus* y *Barcelona*,
d' *Agramunt*, *de Castellar*,
á la *senyora Virolla*,
al seu fill, al *Joanet Grips*
y..... als que tinch á la memoria.
De cartas d' aquesta mena
també 'n rebrán pro molt pocas,
los polítichs del turró
y 'ls impolítichs tanocas.
Donchs Pepet, hasta la vista
vull dir d' aquí á la segona.
¡Ah! t' encomano expressions
al *Aucell de Vilanova*
que per cert.....(més val callar
que fe alabansas del sogre.)

CARLOS RIUBROGENT.

CARTAS DE FORA

Vich, 29 de mars de 1898.

Molt aymat señor MESTRE TITAS: Tinch á gran honor saludarlo molt efectuosament per volta primera, y ab son permís passo á dirli la llissó.

Ja sab vosté que en general hi ha molts bons sentiments en aquesta noble ciutat d' Ausona, y dich en general perque també hi ha alguna excepció per alló de que «no tot es or lo que lluheix.» Veig que vosté ho ha entés aixís, repartint fuetadas al qui se las mereix, comensant per en J. Collell, lo que ha sigut molt ben rebut per tothom, excepció feta d' uns poquets apassionats d' aquet, que se l'escoltan com á un orácul y als que no es possible ferlos entrar en rahó sino á fuetadas y millor á cops d' assots. Un d' aquets poquets, volguent treurer á n' el *coronel místich* del compromís en que vosté 'l posá, deya: que res significa l' escriurer en el *Diari de Barcelona*, puig que també aquí n' hi ha un altre, d' igual ó mes dignitat, (cual nom pot cofondres ab lo del *generalíssim* dels insurrectes), qu' escribía en el *Noticiero*. Lo cual significa que tanta culpa hi ha en escriurer ab un com en 'l altre.

En efecte; pregunti á *Tofolet* si's recorda, (y sino que menji cúas de pansa) de lo que al comensar lo curs ens va dir nostre ilustrat y benvolgut *Mestre*, (no 'l *Titas*, sino un altre; puig ha de saber, senyor *Mestre*, que jo com en *Tofolet*, porto *tarot*, espardenyas, y passo per la porta de Sant Just), per cert d' ideas catalanistas; y li dirá que, se 'ns prohibí rotundament la lectura del *Siero*, mida molt acertada y que diu molt en favor del criteri del que la va dar.

Ara bé; ¿ab que 's diferencian, baix l' aspecte católich, el *Siero* y 'l *Brusi*? ¿Cuánts punts de catolicisme calsa 'l *Siero* y cuánts el *Brusi*? Jo crech que si ho examinessim be ens daría una suma casi negativa. Per lo menos s' ha de confessar que la ortodoxia del *Siero* está á tanta ó mes altura que la del *Brusi*. Escoltem lo que podrían dir sas paraulas, y veurem que 'ls dos volen passar per católichs; y'l *Brusi*, no sols diu aixó, sino que nega aquet dictat als verdaders, tractantlos moltas vegadas de desobedients al Sant Pare. Mirem sas obras y veurem que diariament publican anuncis d' espectacles els mes inmorals, novelas dels colors mes forts, noticias indecorosas, etc., etc. Per altre part llegim l' historia, per exemple, la del *Brusi*, tan bé narrada en l' artícle de *Lo Mestre Vell* y 'ns convensarem de si es católich.

Per lo tant, si ab gran acert ó fonament se 'ns prohibí la lectura del *Siero*, ja dono aixó per suposat (y ab mes rahó) ho es la del *Brusi*, (1) ab la diferencia de que aquet no se 'ns ha prohibit nominalment en primer lloch; perque no crech es vengui aquí á Vich, y en segón lloch y principalment, perque sent mes car aquet diari, y tenint en compte que 'ls estudiants sufrim casi sempre una crisis metálica total, están nostras butxacas pansidas com una bota sense vi ni vent, no hi ha perill de que 'l comprin.

Per últim, si es mal llegir el *Siero* y 'l *Brusi*, ¿no es pitjor escriurer artícles, (autorisantlos ab sa firma y valguerse, per lo tant, de la dignitat que se 'ls conferí) en diaris que 'ns está prohibit llegirlos?

Ara veigi lo Mestre si tenía rahó al dirli al principi que en general hi ha molt bona gent, encare que alguns no 'n tinguin mes que la careta, y que altres portats tan sols del prurito de singularisarse, de distingirse y de figurar en tot, fan moltas planxas y cauhen, com l' hi ha passat al *coronel místich*, en excomunió no ja de vosté, senyor *Mestre*, sí que també d' un altre *Mestre* molt ilustrat, de mes *dignitat* que vosté y que sab ahont te la má dreta.

Disposi de son affm. FILITITAS.

***

Castellar, 28 mars de 1898.

Senyor MESTRE TITAS: Contant ab la seva reconeguda rectitut, creyém que insertará en lo seu periódich el present escrit per lo que li anticipan las gracias los que subscriuhen.

En el número 40, corresponent á la passada senmana apareix una correspondencia d' aquest poble firmada per un nom supost ó al menos desconegut del poble, que ab motiu de la visita que 'l senyor Bustillo (nostre diputat á Corts) va dignarse fernos, se desfá d' una manera bastant marcada contra la *Societat Cooperativa*; y com siga que l' aludit *solfa* ho fa tan fora de tó, hem pensat enviarli unas quantas notas ab regla, á fi de que un altre vegada pugui obtenir millor *método* pera no raspar tan malament el *violón*.

No 'ns proposém ressenyar una per una las miserias que entranya la citada correspondencia á pesar de tractarse de qui hagin volgut ser nostres contrincants, ab qui hem sigut sempre molt franchs y conseqüents. Aixís es que, pera demostrar nostra franquesa devant del senyor *Solfas* y de quans se presentin, la Junta de aquesta *Societat Cooperativa*, que no 's mama 'l dit ni te pels á la llengua, ni necessitat d' amagar la cara per res, declara:

1.er Estar disposada á probar pública y privadament que l' autor de la tal correspondencia no ha fet mes que fabricar un teixit de inexactituts y enredos, ridiculisantse ell mateix.

2.on Que en contra de lo que tracta en l' últim y penúltim párrafos estém disposats á demostrarli palpablement y ab bon cúmul de datos, que la *Societat Cooperativa Castellarense* persegueix fins mes nobles que 'ls que insinúa lo firmant en la seva disertació.

Ja ho sab, donchs, aquest bon home. Senyali lloch, y si poi ser públich milló á fi de que 'l públich s' enteri, y discutirém l' assumpto.

Ensenyi la cara, que qui cara veu, cara honra, puig á nosaltres ens agrada molt que aixís que s' entri al saló ja 's veigi l' *orquesta*.

Hasta millor ocasió, disposi, senyor Director, dels seus affms. S. S.

Per la Junta de la Societat Cooperativa Castellarense:

JOSEPH SAMARANCH. FRANCISCO ARGELAGUET.
MIQUEL BUXEDA. JAUME SOLER.

(1) Per alló de que iguals causas produeixen els mateixos efectes.

Establiment Tipografich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 9 DE ABRIL DE 1898. NUM. 42

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

—Ustedes ser cuatro gatos
medio esmortuidos de fam.....

Si Espanya 'ls dona una empenta,
¡Deu t' ampari, oncle Sam....!

A LAS NINAS CATALANAS

(PER VIA DE CARAMELLAS)

C'est un goût innocent qui ne gêne personne,
Que d'aligner des mots en les faisan rimer.
X. de la Perrandiere.

No espereu, ninas xamosas,
las cantadas del jovent,
puig que ja sas veus melosas
van tornantse regullosas
prop d' un altre continent.
Anys enrera ¡quína gresca
per las casas de pagés!
Las noyas volent fer pesca,
ab cara rosada y fresca,
esperavan ja 'l promés.
Al primer repich que davan
las campanas del cloquer,
los fadrins ja s' esperavan
y alegres s' encaminavan
á cá 'l alcalde 'l primer.
¡Y quín bó feya mirar
aquell esbart de jovent!
Tot era galantejar,
fer lo fatxenda y cantar,
y á riurer sempre, amatent.
Ab los ferrets y la gralla,
panderetes y fluviol,
va cantant la jovenalla;
la pubilla escolta y calla
la cosa ja va millor;
La faixa y la barretina
vermellas com lo carmí;
mocador de seda fina
sobre un coll de percalina
los hi fá de corbatí.
Espardenyas ab ser betas,
y al vestit ni un sol rebrech;
los mitjons ab cadenetas,
y un ramell de violetas
bó y posat al trau del gech.
—*Las coblas son acabadas*—
diuhen tots, cantant á chor;
y 'l sistelier té enrotlladas
las donzellas y criadas,
pintant á totas l amor.
De cintas de tota mena
y de flochs mes ne volgueu;
y si no l' hi tornan plena
no hi falta may la *dotzena*,
majorment si es bon hereu.
Lo corrandista hi endressa
corrandas de cap de brot;
y en ellas los noms expressa
del amo, de la mestressa,
y las noyas sobre tot.
Y emprenent de nou la vía,
cantant ab íntim delit
de l' una á l' altra masía,
van corrent tot lo sant día
y mols cops tota la nit.
En las casas de cap d' ala
la cosa ja va millor;
fentlos pujar á la sala,
perque aixó 'ls fá mes honor.
La taula sol ser parada
ab formatje, nous y ví
y alguna coca ensucrada;
perque, feta la cantada,
los fadrins prengan bocí.
Com la terra catalana
té costums que valen molt,
una d' aqueixas demana
que s' hi balli una sardana
y hasta un altr' any, si Deu vol.
Mes ¡ay! aqueixa gatzara
enguany s' ha tornat en plor;
encorvat gemega 'l pare,
plora 'l fill ausent la mare
y las ninas l' aymador.
Los que antany feyan quadrilla
cantant coblas pé 'l veynat,
ab lo maüser y mutxilla
van rodant la gran Antilla
sense fruyt ni resultat.
Los desacerts y rucadas
d' un gobern lliure-masó,
han deixat del tot frustradas
las energías preuhadas
d' aqueix poble brau y bó.
Si 'l sistema que 'ns escanya
volgués Deu que s' acabés
y Don Carlos vé aquí á Espanya,
tornarán si no 'ns enganya
ab los furs, los *camellés*.

CLARIN DEL

May havíam cregut que 'ls Estats Units, sens grans probabilitats del triomf, declaressin la guerra á Espanya, y no ho creyem, entre altres rahons, per la de que 'ls yanks son homes de molt cálcul y sense com va ni costa s' han de exposar á una aventura que podría costarlos cara.

Mes, confessém que 'l diumenge passat variarem de opinió. En casi totas las Catedrals els senyors Bisbes varen dirigirse als fiels recomanantlos la oració en los difícils moments actuals, y el de Sió fins va senyalar que 'l conflicte estava á tocar, participant que estava disposat á cedir lo seu *haber* (llástima que no tingui imitadors) en benefici de las necesitats de la Patria.

Repetesch que, fins llavors no havía cregut que 'ls *yanks* fossin....., homes.....

Ens dol moltíssim que la cuestió dels Estats Units y Espanya estigui plantejada, tan difereument del diumenge, en uns termes que poden causar un serio disgust al Sant Pare, á qui tots debém respecte, amor y reverencia.....

No hi ha ningú que puga negar que 'l dret y la rahó ens assistexen per complert, ni tampoch qui puga concedir als Estats Units el dret de ficarse en nostres assumptos y menos encara en una causa per ells iniciada, per ells fementada y sostinguda tan villana y cobardament.

No sabém de cert si 'l Papa s' ha ofert expontáneament ó si sa intervenció ha sigut solicitada pe'l Gobern de Madrit, lo que es mes llógich y esplicable; pero lo que sí es cert que 'l Papa hi intervé y que no es probable que 'ls assumptos perdin la gravetat per això, puig que aquí no estriba la cuestió entre dos Estats que 's disputin els drets mes ó menos llegítims de cada un, en qual cas el Papa podría fer, com se diu, una capa mal tallada, sino que 'l problema está plantejat entre un propietari y un lladre que vol *adquirir* la propietat; entre un ignocent caminant y un bandoler que li surt al pas y li diu: O *indemnisacions* ó..... la sang dels teus fills, si es que no ho vulgui tot.

Ni remotament podém creure que 'l Pápa pugui atentar contra nostres interessos, ni menos contra la integritat nacional. Per això ens dolém de que l' assumpto estigui plantejat en aquets termes, puig fallant el Papa ab rahó y justicia com no duptém ni podém duptar, els yanks no han de quedar satisfets y contens, y seguirán la seva política rastrera y criminal.

Som ans que tot, católichs, apostólichs y romans y no volém esposarnos á fer judicis tractantse de la personalitat augusta y venerable de Lleó XIII.

Solament dirém que, com á espanyols, preferím mil vegadas la guerra ab los Estats Units, que veure á Espanya cuberta de deshonras é ignominias.....

SAID.

DON JOAQUIM LLORENS
EN BARCELONA

El batallador diputat senyor Llorens, de regrés de Olot, vingué á Barcelona 'l divendres en l' exprés de pas cap á Madrit.

En Girona, per ordre expressa del Rey, organisá 'l partit en aquella lleal provincia, nombrantse per medi de compromisaris de tots los districtes, la Junta Provincial, quals individuos gosan en aquell país de gran prestigi y simpatías.

En la estació de Fransa varen rebre'l els senyors Buigas, Morales y la Junta del Centre de Carlistas y un número bastant considerable de correligionaris.

Desde Girona l' acompanyávan, entre altres, el senyor Cumané, varis redactors de *El Norte* y un redactor de LO MESTRE TITAS.

El dissapte, á causa d' un telegrama del senyor marqués de Cerralbo, que va obligarlo á pendre l' exprés de Madrit, no pogué assistir al Centre de Carlistas com havía manifestat, escusantse en una atenta carta saludant á dit Centre, qual Junta, á l' hora convinguda, passá á despedirlo á l' Hotel.

Encara que breus moments, estigué en lo Círcol, despedintlo, poch després, en la estació, el digne Jefe Regional don Lluis M.ª de Llauder y numerosas comissións dels Círcols de Barcelona.

LO MESTRE TITAS se complau en felicitar al senyor Llorens, elegit de nou diputat pel districte de Olot.

CANONADAS

A la escola que assistía
avans d' aqúesta, jo un día,
no sé per quinas rahons,
vaig veure que algú en fugía
per posarse á *fer canons*.
—¿Fer canons?—jo preguntava.
—¿Qué vol dir?—perque 'm pensava
fora cosa de carlins;
pro ben cert m' equivocava,
puig no tothom te 'ls meus fins.
Fer canons, me van dir qu' era
omplir tota una filera
de rodels que 's fan servir
per fé una beta sencera
ó be roba per vestir.
Y allavors van anyadirme
que, per poguer divertirme
ja hi ha canons difcrents,
los quals, segons varen dirme,
feren molt servey á Alpens.
Ab aquests diu que á vegadas
s' han donat grans canonadas
obtenint, lluytant ab llcy,
las mes gloriosas jornadas
per Deu, la Patria y el Rey.
Donchs, canonadas d' aquestas,
en lloch de dolsas contestas,
deurían rebre 'ls tocins
que 'ns llensan no mes que pestes,
no pensant ab los carlins.

LO NEN PEPET DE LAS PERAS.

MES PAPEROTS

Desgraciadament la práctica va corroborant lo acertat que anava, al publicar aquell article intitulat "De Paperots" incertat el 22 de janer en aquest excelent seumanari, quals apreciacions estaban basadas ab datos que, á pesar de no entrendrer res ab cosas de bolsa, no dupto que si algún va ferne cas y á consecuencias de aquella llissó va vendrer lo que tenía, crech que en la actualitat no s' en haurá pas arrepentit, puig si no tots, la majoría d' els valors han sufert baixa y algún d' ells bastant notable.

Mogut altre vegada avuy d' aquell esperit de caritat que va fer pendrem la ploma aquell día y ab la mateixa idea de que si algún dels lectors de aquest senmanari posseheix encara cromos figurant botas, barcos, carrils y altres dibuixos de aquells que vareitg parlar, s'en desprengui quan ans ó aixis que 's presenti ocasió favorable, si es que aquesta puga vindre, á fí de que no 'ls hi resulti ilusori el creurers que tindrán facilitat de ferne diners, sempre que 'ls hi convingui.

Parlo ó escrich de aquets assumptos, sens la mes mínima passió en aquestas cosas, puig no soch alcista ni baixista; detesto aquest joch en el que may he pres part y no tinch paper d' altre classe que del de escriurer y del de fumár, á no ser que tingui també alguna paperina d' estrassa, á la cuyna de casa.

Això es un motiu bastant suficient, per poguer mirar aquets assumptos ab tot desinterés y sense cap mena de preocupació, quals condicions permeten sempre veurer las cosas ab mes claretat y poguer ser al mateix temps, mes imparcial.

Está en lo criteri d' els que sols pensan un poch, que las cosas d' Espanya son cada día mes embrollades, que la atmósfera está carregadíssima, que las caixas de l' Estat son totas vuidas, á pesar de recorrer á tots los medis de fer diners y de recaudar millonadas; que las nostras enveijadas colonias, en la forma que avuy s' administra, son uns pous sens fondo, que no sols engulleixen montanyas d' or, sino hasta mars de sang de nostres germans y la pitjor de totas las calamitats, es que ningú sap ni pot veure cap solució satisfactoria devant d' una situació taut dificultosa.

Sentats aquets precedents que en lo meu concepte no hi ha qui puga impugnarlos ¿qué pot esperarse de semblant situació?

També sería consecuent y natural que vingués una petita ó grossa depreciació ó descuento en los bitllets de Banch; perque la opinió general es de que hi ha molt mes paper emitit que *moneda efectiva*, lo qual de ser veritat, com jo crech, no fora estrany que mes tart ó mes d' hora com ja he dit, los bitllets de Banch tingnessen descuento.

En alguns valors y encara que siga los que rendeixen mes interés per cuestió de las primas á que pagan los cupons, val la pena de examinar detingudament lo que en realitat donan ó han donat desde que cada hú 'ls posseheix; y crech que la majoría dels que 's troban en aquest cas, podrán notar que á medida que ha transcurregut lo temps y han anat cobrant aquells rodolins, ha anat disminuint també lo valor real, y en consecuencia ha resultat quan mes, que han anat cobrant de lo mateix que han anat pagant.

Ademés, interessa de un modo especial, tenir present que á cada bugada 's pert un llansol: vull dir, que ja ab massa frecuencia hi ha baixas de punts, que no tornan á recuperarse, lo qual fa que sempre anem quedantnos mes avall.

¿Y si un día 's resolgués pagar los copons ab moneda espanyola (com aixís deuría ser), perque espanyola es la deuda, que per cualsevol causa vingués un cataclisme, ja siga per no poguer pagarlos, ó per una declaració de guerra ó per la mort de una testa coronada ó per coronar encara, ó per un cambi de gobern?

¿Qué succehiría en cualsevol de aquestos cassos?

Difícil es de preveurho; pero com los espanyols tenim mes sensibilitat que mal cor, sería probable que tothom procuraría despendrers de lo que fundadament los hi inspiraría descoufianza; resultant que serían molts á vendre y pochs á comprar y en consecuencia aleshores fora quan la mercadería no tindría cap preu y ni servíría per fer paperinas.

Per lo tant, mediteu lo que acabo de exposar; y si entre los qu' estiguin conformes ab las mevas observacions n' hi ha encara algún que tingui *cromos* de'ls de referencia, crech que 's donará per entés y procurará que, com vulgarment es diu, no li amaguin l' ou, que prou ens l' amagan los lliberals.

RUIBEGUT.

L' home previsor val per dos.

Mentres en el Real de Madrit las classes acomodadas vessavan l' or en honra y profit de la Patria, devant del conflicte d' una guerra, els catalans meditavam l' assumpto ab mes patxorra que la d' un inglés.

Els madrilenys han *soltat la mosca*.

Y 'ls catalans..... bons, gracias á Deu.

Per lo tan, els madrilenys s' han quedat sense guerra y..... sense cuartos.

Segons assegura un periódich de Madrit, la reacció que ha tingut la Bolsa aquests últims días fou iniciada pel Gobern á fí de que 'ls concellers de la Corona puguessin vendre 'ls valors á bon preu.

¿També hi ha juheus á Madrit?

Tapa, tapa.

Ara surten ab lo cirí trencat de que 'l Pápa no ha ofert la seva mediació en la cuestió dels Estats Units.

¡Ja 'ns ho figuravam!

¡Qui será que ho ha damanat per amor de Deu!

Ja ho podeu suposar.

Se confirma que la campanya dels senadors y diputats *jingoes* de Wassigthon es inspirada per un sindicat que te invertidas grans cantitats en la insurrecció cubana y pera 'l cual es cuestió de vida ó mort el triunf dels separatistas.

¡Si 'ls conexarem nosaltres als *yanks!*

Tot ho fan cuestió de cuartos.

¡Miserables!

Mac-Kinley no acepta, per lo que 's diu, la intervenció del Papa.

No es estrany.

Potser se figurava que 'l Papa protegiría 'ls pillos y trepitjaría la rahó com fan ells.

¿Qué espera en Mac-Kinley á declararnos la guerra? Depressa, depressa.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

La passada senmana morí en Manresa á la edat de 79 anys, el consecuent carlista don Domingo F. Manubens.

Havía pres part en las últimas guerras ab gran profit pera la Causa.

Don Alfons li havía prodigat probas inequívocas d' afecte, admirant sa constancia y valor may desmentit.

Preguém per la seva ánima. R. I. P.

O en política el clero pot ficarse,
ó no ho pot fer (com algún temps s' ha dit)
¿Sí? ¿Pot? Donchs ¿per qué deuhen castigarse
els capellans carlistas de Madrit?
Y si no pot ¿per qué també no multan
al clero silvelista y lliberal?
Perque no han castigat als que resultan
polítichs defensors del trono actual?
Rahó te don Peret:
Per uns, un bastó tort; per altres, dret.

VALCARLOS.

DE RE INSTRUCTIVA

Lo catolicisme carli y 'ls altres catolicismes

II

Conegut ja quin es lo catolicisme que informa 'l credo carlista, molt poch ens costará fer patent quin es lo que domina en los demés partits de la política espanyola. Mes, avants de enfonsarnos en l' assumpto del escrit creyem estar obligats á manifestar que no 'ns ocuparem del republicá ja que aquet no fa en la seva propaganda alardes de católich sinó que ab una ingenuitat que l' honra, se preseuta en públich declaradament desposseht de tots los principis del cristianisme. Per lo tant, com ja he dit, lo deixarem donchs, ocupant nostres moments solsament los lliberals dinástichs y que pretenen apropiarse lo calificatiu de católichs. Tota persona que llegesca las presents ratllas extranyará en gran manera que portem tan lluny nostres propósits, aixó es; que escribim sobre la segona part del present tema després de haver dit y fins probat que no podía tildarse de católich cap altre partit en Espanya mes que 'l carlista. Pero si bé aixó vol dir que 'ls altres no ho son y per lo tant sobra 'l que se 'ls vulga contradir, no obstant portarem avant lo nostre intent ab lo fí de desfer algunas preocupacións que ab tot y ser una aberració la seva existencia, tenen vida en algunas enfatuadas inteligencias lliberals. Aquestas preocupacións no son mes que la pretensió per algúns apoyada de que's pot esser llibera! boy essent católich; lo que pot calificarse de veritable aberració com se despren de lo que portem dit en días passats.

Innumerables son las vegadas que de boca de personas que semblan sensatas y de bon sentit, hem escoltat improperis contra 'l carlisme per que, segóns dihuen, vol abrogarse la exclusiva representació del catolicisme en Espanya. Donchs bé, jo dich mes: ¿sabeu per qué surten de sos llabis semblants frases? Per que la sensatés la tenen als peus y volen acomodar los principis inalterables de la religió á las conveniencias socials que 'ls hi son necessarias pera conseguir los seus fins depravats la major part de las vegadas; per aixó es per que transigeixen ab tanta facilitat ab aquestos sistemas perturbadors de la actual societat, lo que no succehiría si la aparent formalitat d' aqueixos homes pogués contarse com á realitat ja que aleshores estarían ben lluny de sa descalabrada pensa lo propósit que en totas ocasións manifestan d' armonisar satisfactoriament las abdues teorías, es á dir, la de que lo catolicisme pot agermanarse ab lo lliberalisme corrumput y corruptor, per que com ja hem vist son del tot antitéticas y perpétuament contrarias. Y aquestos mateixos que bescantan sens parar al tradicionalisme no cessan tampoch de alardeixar contínuament de sas creencias católicas; pro ho fan únicament pera que desempenyant lo doble ofici de católichs y lliberals puguen conquistarse la benevolensa de las duas bandas sent aixis que mereixerían lo mes profont despreci de tots los seus semblants perque posseixen l' asquerosa falta de volguer enganyar á tothom y com que lo carlisme no s' acomoda jamay á aquestas perversas y criminals intencións, vetaquí la rahó perque l' aborreixen; vetaquí lo motiu pera que l' ataquin y procurin contrarrestarlo tant com poden ab la inteligencia de que en aqueixa campanya de obstrucció no 'ls alenta altre fí que 'l de obrirse major pas en lo camí de satisfer sos instins de bestia fera.

Ells ja son católichs, sí, y ho son de cor, pro quant es l' hora de parlar de tal ó cual *Eminencia*, los escrupúls s' els evaporan y á voltas fins la brida 'ls hi can als peus y 's desbocan de tal modo que fins los oidos mes poch timorats, s' avergonyeixent de sentirlos. Aquets son los católichs-lliberals y aquet lo sistema que 'ls alimenta.

Y si encare no fos mes que aixó lo que passa ab tota aqueixa farda, gracias podríam donar á Deu; mes per desgracia passa d' aixó y lo restant es mes cuént encara.

Del lloch d' ahont deurían sortirne las probas mes fervents de catolicisme pur, es d' ahont ne surten las glopadas mes embrutidoras de lliheralisme que enmíasma per complert l' atmósfera espouyola. Ah! y encara hi ha qui ,s permet atribuir á aquestas entitats cualitats de preu seus mida y s' entreté en rodeixarlas de aureolas replenas d' hermosas virtuts, quan deurian venres tretas d' entre nosaltres á puntadas de pen y deixar lo siti noble que ocupan á qui verament lo mereix á mes de, que per altres cosas, perque 's troba verdaderament acompanyat de virtuts y mérits sens nombre, al ensemps que posseit de un entranyable amor á nostra terra, que es la seva.

Ja 's veu, donchs, que no es possible militar en partits lliberals y dirse al mateix católichs, puig que no es permes encendrer un ciri á San Miquel y de passo un altre al dimoni, que en resumen es lo que fan aquesta farda de católichs-lliberals, ja 's digan fusionistas, conservadors, de 'n Silvela, de 'n Romero, ó bé de 'n Rabe-fregit.

JON MOQUÍN FAT-GAFAS.

CARAMELLAS

LEMA:
Deu, Patria y Rey.

Las fatigas de la lluyta
hui ninetas hem deixat,
ja no es nostre crit, de guerra
si no de pau dols cantar.
Bonicoyas caramellas
cantarvos avuy volém
ja qu' arrivada es la Pasqua
y ressucitat es Deu.
Per Deu bellas ninas
nosaltres lluytém
y las vidas nostras
donarém per Ell.
Ell forsas 'ns dona
en mitj del combat
per vencer las furias
de l' host lliberal.

—

La Patria plora afligida
al oprimirla un tirá,
y com bons fills que som d' ella
volém darli llibertat.
No 'ns espantan á nosaltres
dels fers canons l' udolar
ni 'l brilleig que fan 'ls sabres,
al embestir dels caballs.
Que la Patria plora
pensém solsament
que 'l morir per ella
es un goig suprem;
dels mártirs la palma
conquistém aixis.....
morint per la Patria.
¡Cuánt bell es morir!

—

Un fill la Patria tenía
que l' hi fou arrebatat,
á qui vol donar corona
que be prou que l' hi pertany.
Mes, com l' esparver qu' apresa
y assesina sens pietat,
injust el tirá s' hi oposa
regant la Patria de sang.
Per eix fill las lluytas
ja may deixarém
fins que de l' Espanya
arrivi á ser Rey.
Y cuant aixis siga,
per la Patria els jorns
resplandint de gloria
admirará 'l mon.

—

Lo nostre cant, bellas ninas,
sempre, sempre será aquix,
fins l' últim alé de vida
cantarém; Deu Patria y Rey.

JOANET GRIPS.

RELIGIOSA

Santa Casilda, Verge.

Nasqué en la imperial ciutat de Toledo y era filla del rey moro Aldemon, cruel perseguidor dels que professavan la fé de Cristo.

De cor bo y senzill, la conmovía 'l mal tracte que son pare donava als presoners cristians. A tal punt arrivá la compassió que envers ells sentia Casilda que determiná portarlos queviures pera que no morissin de fam.

En ocasió que la virtuosa Casilda anava ab la falda plena pera socorre als pobres cautius, va presentarse el Rey, son pare, que li preguntá qué hi portava.—Flors,—contestá ella; y exigintli son pare que las hi ensenyés, la verge tombá 'l devantal y ¡oh prodigi! en flors quedaren convertits aquells queviures.

Curada miraculosament de sa enfermetat en las aiguas del *lago* de Sant Vicens, allí feu edificar una ermita y una petita habitació ahont passá el resto de sa vida donant gracias á Deu per sos beneficis y practicant continuament la hermosa virtut de la caritat.

¡Quántas n' hi ha de primcesas y també de reynas que son cristianas y tenint elements de sobras per férho, no practican la virtut de la caritat sino per forsa.....

POLITICA

Tres columnas lliberals comandadas per Quesada, Oroa y Lorenzo, persegnían constanment al mes ilustre dels generals de nostre sigle, 'l inmortal Zumalacarregui, quan, burlant l' astussia de aquellas, las deixá enrera, passa l' Ebro y cau com un llamp sobre Calahorra é hi entra, y si be no 's pot contar com una de las gloriosas victorias, lo retirarse passant pel mitj de las tres columnas y burlar son ben estudiat plan, es un fet que corona de glória la figura gegantesca de aquell inmortal campeó de nostra Causa.

Aixó succehí en la diada d' avuy del any 1834.

JUHEUS

Qui 'ls diners monopolisa,
sent un impío, un traidor,
sens conciencia, fe ni honor
y ab lo brill del or s' encisa,
un tipo així, clar se veu,
qu' es un verdader juheu.

—

El qui l' honra no coneix,
ni vergonya, ni decoro,
sent ó gentil ó be moro
ó be qui eix títol mereix,
no ho repetesch, ja ho sabeu:
es un impío, un juheu.

—

Lo polítich que á tot' hora
va fentse lo seu *agost*,
que defensa 'l presupost
ó sia, la menjadora,
ja no ho dich; no ho ignoreu:
es un solemne juheu.

—

Aquell que ab hipocresía
vol dirse llegitimista,
llarch de dits y..... curt de vista
y sols fa ofici d' espía;
un ente aixís, que ab res creu
es un solapat juheu.

—

L' improvisat orador
que en la taberna, exaltat,
renega de lo sagrat,
la llar, la fe, pau y amor,
sent un impío y ateo,
no s' ignora: es un juheu.

—

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Lo degradat tociné
que, en una actitut ambigua
fa anar llops á la manigua
ab las urpas d' esparvé
d' assessinat es gran reo
sent un criminal juheu.

Finalment, el qu' es masó,
impío, heretge, embustero,
insurgent, filibustero
ab *ribetes* de senyó;
tots aquests, de cap á peus
son nostres cruels juheus.

M. S. y Serra.

Barcelona, mars 1898.

CARTAS DE FORA

Senyor Director de Lo Mestre Titas.

Sant Esteve de Castellar, 24 mars 1898.

Apreciat germá en Jesucrist: En virtut de tenir antecedents de que en «Flitis» tracta de reanudar la campanya que tant temps há vingué sostenint ab lo propósit de esmenar certas conductas y procediments de algunas personas que deurian ser las destinadas á donar bon exemple en aquesta població per lo carácter que representan, me permeto per única vegada á exposar la meva franca opinió sobres lo particular, ab la idea de que las mevas rahons serveixin en lo que estimi que valgan tant valent y simpátich compatrici.

Acertats y dignes de tota alabansa son los arguments ab que ha sapigut combatrer la apatia religiosa y demés defectes de que adoleixen cuants ha volgut significar ó eludir; pero devant de inteligencias tan obcecadas en la perversió y en la hipocresía, es ja tot inútil com no siga valdres de buscar la manera de que tinguin el mes solemne despreci de qui los compadeix, ha prestat y presta tot lo apoyo moral y material, com si no tinguessen prou desenganys de qui son y com farian á persohas de recomendables virtuts ó be á gent á quí procuresen fer contents en prevenció de alguna venjansa ó cosa parescuda.

Com aixó no siga, he dit ja antes que tot es inútil; sent per demés que s' empenyi ningú en que aquestos ben calificats de *trastos de cementiri* obrin segóns mana la lley de Deu, que deixin de barrejar en lo temps de Cuaresma, que no fassin servir lo Sant Temple del Senyor de plassa pública, que no sacrifiquin ni 's burlin descaradament dels Ministres del Altar, que cumpleixen lo precepte pascual *ab las deguda disposicions* y demés cosas inherents á tota persona piadosa ó de sentiments católichs.

Molt sensibles son las debilitats de alguns en assumptos religiosos; puig si no fossen certas contemporisacions ó transigencias, tal vegada no veuríam ab tanta frecuencia molts actes en oberta contradicció, ab la conducta de qui los exerceix.

Per lo tant, mentres las cosas no cambíen valdrá mes no perdrer lo temps en vá, com aixís ho creu son afectíssim in Sacri Cordí Jesús,

Mus Sol.

***

Vilaseca, 29 mars de 1898.

Molt benvolgut senyor Titas: ¿No es una veritat com un temple, senyor meu, que 'ls principals actes de un deixeble dócil, no deuhen esser callats al bon mestre que l' ensenya y educa quan aqueix es una persona de pes y com cal? Donchs, si es aixís, despenji 'l látigo y ja 'l pot fe brincar, per las costellas dels deixebles de Riudoms, puig tot aixó y molt mes se mereixen, portantse tan malament ab son catedrátich respetable per sos anys, distingit per llur ciencia, y simpátich per sas ideas carlistas que son las de tot bon espanyol que no s' haigi begut lo cervell ni pensi ab lo ventre.

Donchs es lo cas, (y dispensi si es tant tardana la noticia) que l' día de Sant Joseph ens trobarem reunits mes de mil tres cents lleals en lo pintoresch poble de Riudoms, carlí de pura mena y encesa sanch, alsans promptes á la veu del senyor Marqués de Tamarit, que 'ns volía á son entorn en aytal diada.

Per assistir y presidir tant solemne acte, vingué expresament de Madrit, lo senyor Ampuero orador famós, colobor ador del *Correo Español*, y personatge que val la pena de esser escoltat.

Prengueren ademés la paraula, lo senyor Marqués de Tamarit, nostre Diputat Provincial de la Espluga, y varios joves la flor y nata del vell y rialler camp de Tarrogona, predominant en tots la nota fogosa, y suspirant tots per lo dia felís y benhaurat en que s' esbotsin certas «virtuts» y acabi de fer l' «alonso» cert fulano que prou consonaria ab aquella paraula.

¡Ay senyor Mestre, quín espectacle tan hermós y sublim presentava aquella gran sala ahont bategaban mil trescents cors tots á una, y ahont bullía tanta sanch al escalf de un mateix amor patril Los crits de ¡visca Carlos setè! per forsa los habían de sentir la gent madrilenya, y junt ab aquells crits hi anaba nostre cor, nostre entussiasme y nostre deliri sempre en aument.

Al baixar las escalas del «Centre Carlista», en mitj de atronadors ¡vivas! per llensarnos al carré, mes de quatre aixís exclamavan: «¡llástima que aquí fora no hi trobém la tropa, puix comensaríam la feyna!» y un altre responía ab molta sal «calma, companys; que todo se andará» si Deu vol y la senyoreta «Cristina» no s' hi oposa.

Jo aixís ho espero, puix si com diu l' adagi, «ab temps y palla maduran las nespras» també dehuen madurar los floroncos, y no es pas petit lo mal gra que tragina 'l pacient poble, y ¡ay del día en que rebenti y esclati 'l bony!

Ara girém full y entrém en Vilaseca. (No cal dirho que hem de parlar de eleccions.) Vuit han sigut los candidats que han tingut la barra de pensar en aqueix poble. Basta dir que fora nostre correligionari y aymat senyor Marqués de Tamarit, diputat carlista, los demés era alló de «tretse la pessa».

De «tuti colori» habém tingut: republicans, federals, masons, possibilistas, progresistas, fusionistas; en fí la mar. Fins hi ha posat la pota l' escarransit bando de la U. C., que lo mateix pot significar «unió conservadora», com una «cochinada» per no dirla mes grossa.

Bomba final. He sapigut que 'l senyor de Morenes, candidat de la podrida U. C, va dirigirse ab carta y lletra de son puny á la primera autoritat eclessiástica de aqueix poble, demanantli ab llágrimas de cocodrilo y ab gemechs de afamat cessant que apoyés sa candidatura, per haber merescut la aprovació y benedicció del senyor Arquebisbe de Tarragona.

¡Infelís! ¿Qué no veu don Ramón que si 'l senyor Bisbe l' ha benehit, ha sigut per tréuresel del devant?

¡Home, homel si per Sant Antoni se beneheix als ruchs, ¿per qué han de esser menos los candidats lliberals?

Pero, fins la canalla sap alló de la fábula «la mona aunque se vista de seda, mona se queda». Y ¿pensa, vostè, que tením tan poca memoria per no recordar alló de que «lo pitjor de tots los mals, es tractar ab lliberals?» ¿Qué no sap que protegir una candidatura lliberal (com es la seva) es renegar del «Syllabus» de la Iglesia, y de la Religió santa, que condemna y anatematisa al monstre del sistema lliberal, sía del coló que vulga? Y aixó 'm sembla que ni 'l senyor Rector ho pot fe, ni ningú que pensi en salvar sa animeta, encar que haigi de dejunar del presupost.

Desenganyis, senyor Ramón, per sortir ab la seva, havía de fusellar á tots los carlistas y aixó no ho lograrà per llest que sigui, puix á mí no hi ha qui m' atrapi, y mentres no rodoli 'l meu cap, hi huará un carlí que

Porta Boina.

***

Tarrasa, 3 abril 1898.

Geroglífich núm. 3

Ni per ranxero ans me volían,
ara, *honorari* puch dir que soch;
sempre respallo als qui 'm convenen
pro, al qui 'm fa nosa, li tiro un moch.
Ab zel cumpleixo secretas ordres,
l' *olla* defenso dels lliberals
y perque als *Ferros* yo sol doblego
diuhen soch causa de tots los mals.
Jo vaig fe 'ls palcos pe 'l meu capritxo,
així 'l *treyato* progressa mes,
y es lloch que ocupan los richs y nobles
y algún cacique que ab ells vingués.
Moltas vegadas ha anat á terra
la secció magna dels comediants,
pro, avans s' ensorri, que no pas ferse
cap d' aquells dramas massa *picants*.
Volém floretas ó cosas mansas
y que no ataquin may als masons
perque ells remenan al grá dels matxos
y hem de servirlos sols pels *favons*.
Mes, hi han uns homes tan terchs y tontos
que no 's fan cárrech del temps que som;
balls y cassinos diuhen son pestes
¡y son las joyas d' or que té 'l mon (?).
No vull admetre condicions sevas
puig la *payella* pel mánech tinch
y del *treyato*, per mes que 'ls pesi
guardo la bossa..... ¡sense pistrinch!

Calma-Xicó

XARADA

Nota musical *primera*;
artícle neutre *segona*,
es un verb la *tres-inversa*
y 'l *total* es nom de dona.

El Bergadá.

—

LOGOGRIFO NUMERICH

1 2 3 4 5 6 7 8 — Poble catalá.
1 5 6 6 7 6 7 — Temps del verb.
3 4 5 6 6 7 — Cómich.
1 5 6 6 2 — Personatge estranger
1 4 6 7 — Animalet útil.
8 2 8 — Cantitat.
6 5 — Nota musical.
4 — Vocal.

Titus.

—

TARGETA

R. Caba

LEON

A. R. Sopimpa.

—

PROBLEMA

Un deixeble aná á robar préssechs y melons á la vinya del senyor Mestre y s' emportá mes préssechs que melons. Al tornar va toparse ab lo senyor Titas que li digué: ¿Cuánts melons y préssechs has robat?

A lo que contestá 'l deixeble: Cinch vegadas lo número de melons, més cuatre vegadas lo número de préssechs fan mes de 72; lo número de melons y el de préssechs sumats, no arriban á 18. Endevinhi quáns n' hi robat.

Aziv Naos.

—

GEROGLIFICHS

1.er — SIGRONS MONGETAS I E

2.n — PUNYAL PISTOLA Y ADELM.

Pepet de la Pipa.

—

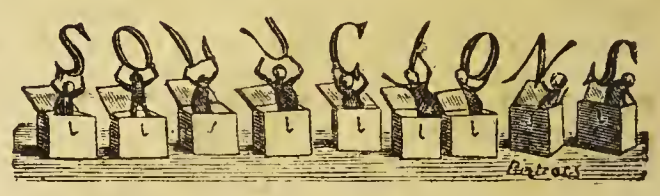

Xarada: Látigo.

Targeta: Enrich, Jenen, Tecla, torms, dit, pit, nas, com.

Geroglífich: Com mes hi fas, mes hi perts.

CORRESPONDENCIA

Pepet de las Peras; digui á la seva mamá que ja li escriuré 'l día que pensi ferne.—*Jordi Pomerí;* la publicarém, pero escrigui ben clar.—*Titus Ganxet*, no 'm refería á vosté, pero, moltas gracias y anirá alguna cosa.—*Pepet de las Pomas*. Li escrich particularment.—*Claudi-Nal*; per correu li enviaré 'l número senmanalment.—*Escolabret;* aprofitarém alguna cosa.—*El Bergadá*. Gracias, y anirá alguna cosa.—*J. Mir C.* Per cuestions de disciplina no 'ns ocupém d' aixó mes que de passada.—*Lo Pillet dels Ous;* no va prou be.—*J. B. B. de A*; va arrivar tart; per insertarse 'l dissapte, he de tenirho 'l dilluns.—*Narcís del Toró;* no va prou be.—Emilí Xiribechs: procurarém ferho, y si treballa pot ferho be.—*Máscara*; No podém.

D. J. Garriga. Rebut l' import y quedará servit.—Don Magín Cendrós: conformes.—Sem: va arrivar fora de temps.—Bernadet y Campa: Li aboném en compte la diferencia.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II. BARCELONA, 16 DE ABRIL DE 1898. NUM. 43

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª —◆— La correspondencia al Administrador

CUADRO..... PLASTICH

¿Qué son aquestas sombras? ¿Per qué venen á interrompre nostras..... oracions?
Dejad que los gorrineros
se las compongan con él.

INTERESSANT

En lo próxim número, imprés en paper satinat semi-cartulina, reproduirém una magnífica fotografía del Príncep Don Jaume ab que ha sigut honrat nostre Director.

S. A. Don Jaume vesteix el rich trajo del nou cos á que perteneix en l' exércit rus.

¡Visca 'l primer soldat del Rey!

Ja que la cuestió de Cuba no acabará á canonadas, sino amigable y amistosament, y ja que 'ls espanyols tenen la pell més dura qu' una sola de sabata, val més que ho prenguém á broma y ¡qué caramba! no 'ns hi mohiném.

Val més que comentém el mensatge de Mac-Kinley de la manera més distreta possible.

"Enumera 'ls esforsos diplomátichs fets pels Estats Units al objecte de pacificar l' isla de Cuba."

Vamos, en Mac-Kinley per mentir com un calsas no ha de fer grans esforsos. Si digués que 'ls Estats Units han fet *esforsos*... de butxaca per auxiliar als insurrectes, estaría més en rahó.

Ja té rahó 'l ditxo:

De porch y de senyó
se 'n ha de venir de mena.

Y per lo vist, de senyó en Mac-Kinley no 'n té rés.

"Reconeixer la independencia de Cuba, ó lo que 's igual, la república cubana, no es prudent."

Y qué ha de ser, home, y qué ha de ser!

Lo més *prudent* y hasta vil, es apoderarse de Cuba poch á poch, esperar, com la guineu, que la poma sigui madura y que 's desprengui de l' arbre y se la mengin els porchs.

Aixó, aixó es lo que convé.

"El mensatge dedica un extens párrafo á la voladura del *Maine*, dihent que la catástrofe demostra que Espanya es incapás de garantisar la seguretat dels barcos estrangers."

Sobre tot si son barcos nortamericans, té molta rahó en afirmar que Espanya no pot garantisarlos la seguretat. Primerament, perque ningú pot respondre de borratxos, y després perque Espanya no té rés que fer que una nació com els Estats Uuits tingui *burros* en lloch de marinos.

"Tracta de demostrar que Espanya ha sigut la primera en expressar la conveniencia de un armistici, demanant als Estats Units los seus bons oficis."

Aixó sí que ho crech de veras. Els *yanks* serán, si voleu, uns solemníssims granujas, pero no 'ns cega la passió fins al punt de que afirmém que á Espanya som tots un sants Lluis Gonzaga. No, Mac Kinley, no. Aquí hi ha pillos y murris y granujas, gent que jugan ab l' honor de la nació y son uns acabats Judas, pero després de vosaltres, arreglarém els comptes als de casa, que 'ls portan molt bruts, tan ó més bruts, tant ó més que la conciencia de 'n Moret, que ja es dir molt.

"Mac-Kinley demana á las Cambras que l' autorisin pera adoptar quantas medidas cregui convenients pera establir en Cuba un gobern fort que garantisi la pau y la tranquilitat."

Y 'ls bons aliments, hauría dit jo.

"Pera arrivar á aquet resultat demana Mac-Kinley autorisació pera disposar de las forsas navals y militars dels Estats Units; y demana també que 's concedeixin nous crédits pera seguir socorrent als reconcentrats que 's moren de fam."

Es dir, que en Mac-Kinley vol establir á Cuba un gobern fort, y al efecte demana barcos, soldats y cuartos.

¡Quína patxorra la de 'n Mac Kinley! Es dir que ell ja disposa, ja vol fer, ja vol remenar en Cuba com si fos á casa seva.

No tan, noy, no tan. Nostre gobern podrá tolerar totas las baixesas que vulgui, pero Espanya no tolerará may que ningú, y molt menos uns pesseteros, ens robin lo que es ben nostre y 'ns costa tanta sang y tants cuartos.

¿Qué 's pensa en Mac Kinley? ¿Que nosaltres hem enviat á Cuba als nostres germans pera que de.ramessin allí la seva sang sens profit y, lo pitjor, sens honra? ¿Las llágrimas de tantas mares que ploran la pérdua dels seus fills en la manigua, no han de pesar gota eu la balansa de la rahó y de la justicia?

Vamos, vamos: nostre gobern podrá jugar ab foch al conduhirnos á la ignominia y á la deshonra, pero 'ls yanks jugan ab un dels animals més nobles de la Creació, y quan el lleó espanyol tingui fam y sed de justicia, que ja en té bastant, no hi valdrán grans potencias ni arbitratjes de cap mena.

Y sino, al temps.

SAID.

¡PASTETAS!

La dama d' *altas virtuts*
entre *elevadas esferas*
que viu á *dalt* d' un palau
y l' adornan *altas* prendas;
de desde 'l *cim* de sa gloria,
desde l' *altura* hont s' aixecan
las *altas dots* de gobern,
y altres *altíssimas* herbas,
ha donat una mirada
ab l' aussili d' *una ullera;*
enterantse, aixís de *lluny*,
de las cosas de la terra
¡Valgans Deu! ¡Qué impressionada
quedaría la pobretal
¡Santa Creu! ¡Quíns *tremolins!*
¡Quína *búa!* ¡Qíuns canguelis!
—Correu: acudiu á Roma,
que 'l Papa 'ns tregui de penas:
correu: aviseu als Bisbes,
y que en totas las esglesias
nos encomanin á Deu
que tinch por, tinch por de veras:
y desde aquest enlayrat
sitial, hont jo m' assento,
m' apar que noto 'l cruxir
dels puntals que axí 'm sostenen,
y al trontoll de la nació,
hasta 'l trono tambaleija.
Correu; aneu per favor
y aviseu á las *potencias;*
y *reforseu* los *puntals*
ab un engrut de pastetas.

Don Mateu, lo president
del mes *famós* ministeri,
fusionista fracasat;
funestíssim y altres *efes*,
al sentir exclamacions,
ha fet forsas de flaquesa
per salvar los sitials,
los tronos, y las *baçetas;*
y fent lo gran pasteleig
com acostuma fer sempre,
ha tret los *pinsells* y 'l *cossi*
del *betúm* y las *pastetas*.

Don Segi-mon l' auto-nómich
auto-murri auto rebentis,
al trobarse ab tal conflicte,
ha tret *recursos* inmensos,
habilíssims; diplomátichs;
com no podía de menos;
y ha fet sortir la *pastera*,
curullada de *pastetas*.

Presurosas acudiren
las *potencias* Europeas
presentant proposicions
las mes bastas y distretas:
procurant exir del pas
aplicant *remeys* d' efecte
empestifant nostre escút
ab un *gruix* mes de *pastetas*.

¡Quín xapoll! ¡Quín mullader!
¡Quín fangueix! ¡cuántas miserias!
quí no sent bullir la sang
espanyola entra sas venas,
¿qué te d' extrany que poruch
ó espantat s' acobardeixi?
L' altiu y noble espanyol,
lo fill brau d' aquesta terra,
no recula, ni 's rendeix,
ni fa pactes, ni s' entrega
per cap poble de *cochinos*
ni *porcaters* de cap mena,
ni vol admetre arbitratges
ni intervencions de *potencias;*
si algú las busca, no es
espanyol, ni may pot serho:
será Austriach, ó será.....
un fabricant de *pastetas*.

Ja treballan á Madrit
fent tiratges las imprentas,
de un cartell anunciador
que 's plantará en tot lo regne;
los tals cartells servirán
per gastar tantas pastetas.....
dihent ab lletras de motllo
lo següent: poch mes ó menos:
—Avuy, l' honor nacional,
Hic jacet per in eternum
salvant una dinastía
que es víctima dels *canguelis*.
. . . . . .
. . . . . .
Orgull del poble Espanyol;
ta deshonra y vilipendi
t' ensorra en una vergonya.....
¡¡¡Malvinatge las pastetas!!!

FLÓSTICH.

¡¡SI NO HI HA SANCH!!

Aquella nació, que tots sabeu que un dia anomenaren ¡Espanya! que arribá á dictar lleys al mon enter, la que salvá á la Europa del vassallatje de la rassa agarena en las escarpadas rocas de Covadonga y en las ayguas del Lepant; la descubridora y civilisadora de nous continents; la que serví de defensora constant y propagadora de l' admirable religió del Crucificat, arrastrant per ella, per conducto de sos famosísims tersos, la rabia impotent de la Protesta; la que contingué la rapinya de la superba Inglaterra; que humillá á la poderosa Fransa en Sant Quintí; que feu rendir vasallatje á son penó á tots los estats de Allemanya, la soberana del Rosselló, Piamont y tots los reyalmes de Italia, la conquistadora de Orán y senyora del Atlántich, del Indich y del Mediterrá, per el cual los peixos no podían passeijarse pera dintre de sas ayguas, sens portar en las escamas marcat son escut; la patria dels Reys Católichs, de Carlos V. y Felip II, el gran Cisneros, de Pizarro, Hernán Cortés, Almagro, Magallanes, Ferrán de Cardona, Pérez del Pulgar, Roger de Lluria, Comptes de Barcelona, Reys d' Aragó, de Castella y de Lleó, guerrers insignes, que visqueren entre pobles valerosos, que tenian en son cor erigit un temple al honor y a la dignitat propia, que 's confonía ab la de la patria, qual esprit conservá fins á primers del present sigle, servint d' arca salvadora á la Europa, destruhint ab son coratje l' orgull del colós Napoleó, quant ja portaba rastrajant lligadas á la cua de sos caballs la major part de las coronas y escuts dels reyalmes que la componían.....

Donchs, aquella Espanya, que fins havía sentit el plaher que dona el veurer penjats de la forca á ministres corruptors y lladres, aplaudint ab totas las sevas forsas, la fermensa de sos reys que tals actes de justicia practicavan, es avuy tan envilida, acobardada é infamada que al veurer que 'ls de dalt, ho consenten farsans y murris y traydors, los de abaix ja cap importansia donan á que la dignitat de la patria rodi als peus cochinos de manadas de tocinos, fent servir de jassada la dignitat de tots, las fullas totas de sa gloriosa historia, y mofantse de la sang de sos fills, dels que 'n guardan los restos las espessas maniguas que descubrí l' inmortal Colón y en la que la fé de Espanya hi escampá las doctrinas salvadoras de la Creu.

¡Si Espanya ja no es Espanya! no, no es aquella nació valenta y esforsada d' altres temps que per conservar sens mácula l' honor y la dignitat de la Patria, sabía arrivar fins á la mort ab lo front alt, malehint dels traydors y dels femelles. ¡Espanya! ja no ets altre cosa que un castell feudal, del que despóticament, se n' han ensenyorit unas cuantas familias, miserables, rastreras é integrants un día que están avuy cobrant 'l barato, á costa de la sanch y burricaría de un poble degenerat, d' un poble que s' ha deixat la vergonya á la sofa de las espardenyas, d' un poble en fí, que ja solsament femellas conté, en el que 's fa burla y deixa burlar de sos defensors de mar y terra els quals consentén també que se esfonsi y esmiculi lo mes prehuat blasó que los caracterisa: l' honor.

Los que senten que sels hi encent la sanch que corre per sas venas, á impuls de la cremor que del cor naix, manifestantse rogenca á las galtas, ¿ahont son? ¿ahont tenen l' esprit? ¿ahont el valor? ¿ahont y quín es l' aprecí que 's fá de la dignitat y del respecte á nostres passats?

La patria Espanyola, que sosté fá tres anys terrible lluyta, ab una manada de bandolers, morint sos fills á milers, mes que per los efectes del plom assesí, per las intemperancias del clima, y quant lo seu esfors y coratje logran, tot lo que 's pot lograr, se 'ls hi nega tota la gloria guanyada y sels deixa sens recompensa, quan no sels castiga y sinó ¿quín premi meresqué lo canoneix del Aliance? ¿quín lo apresament del Competidor? ¿qué á Weyler, per son digne comportament?.... la destitució; lo perdó dels assessíns y la reprimenda per una obra lloable y meritoria.

Y quan rius de sanch ignocenta serveix sols per rentar la roba bruta de manadas de llops famolenchs d' or y de riquesas, combatent mes que á fills ingrats á aventurers, escuma de tots los pobles, sostinguts per la descoberta protecció de un país negociant y trafica, venen nostres senyors feudals á carregarte de ignominia, de infamia, sens la prehuada joya de la dignitat, que es lo que mes estiman los pobles virils, que tenen sang valenta.

Recorda patria mía, que en altres temps passares per grans crisis, com en las de Carlos II y Carlos IV; llavors encar quedaba al poble sang ardenta, vermellenca y ans que ad-

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

metrer tacas de llot en son penó sabían morir matant. Dolents eran lo compte Olivars y Godoy, pero no de molt tant com els que avuy ens escarneixen dintre de casa, y sols degut á la indiferencia que 'ns mata...!!

¡Concedir als miserables assesíns de nostres germans, lo que jamay concediren quan la major part d' Espanya clamaba per el dret y la justicia.

Un armistici, que no es altre cosa que lo reconeixement de la beligerancia, es dir tractar ab uns que tenen dret ó lo que demanan y sels hi reconeix, es per dirho de cop, l' *inri* que posan sobre la sepultada dignitat de la patria.

¡Qué potencias y demés interventors! aquí no hi ha mes que un trepijoch de senyors feudals que no buscan altre cosa que la seva conveniencia y salvar una cosa que ha de ensorrarse y se ensorrará colgantlos á tots.

Calla, calla poble burro, no piulis, procura no mes seguir los consells de qui t' explota vilment. Ets la carn de canó, y sols serveixes per mantenir ventres de gitanos. Jamay ho entendrás si no 't desperta l' horrorós lletrero, que ab lletras de sang congrenada, pots llegir sobre los camps de Cuba.

«La que fou reyna es avuy convertida en la mes vil y miserable de las esclavas».

LO MESTRE VELL.

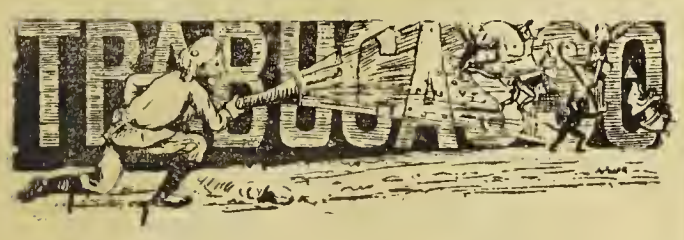

Voldría que 'ls madrilenys 'm diguessin
las manifestacions de qué han servit.
Posats á fer *quelcóm*, ¡no 's contentessin
á llensar cuatre crits y..... ¡bona nit!
¿No viu allí en Mo-ret? ¿No hi ha *guajiros*
pitjors que á la manigua? ¡Baladrers!
Preneulos tots y ¡pim! ¡pam! cuatre tiros
y després arrastreulos pels carrers.
Rahó te Don Melchor:
¡¡¡Avuy no hi ha ronyons, ni sang..... ni cor!!!

VOLTREGANÉS.

LAS ELECCIONS DE BERGA

Encara que han trascurregut alguns días desde la celebració d' aquesta comedia que 'n diuhen eleccions, vaig á parlar una mica de alguns incidens ocorreguts en lo districte de Berga lo día 27 del mars passat. Puch assegurar, com á testimoni presencial que lo allí succehit no té precedents en la historia. La barra abundá d' una manera descomunal entre 'ls alcaldes y ¿qué diré del representant de la lley que p esidí la Junta general d' escrutini?

Narrar punt per punt tots los fets que tingueren lloch en alguns dels pobles del esmentat districte sería cosa de may acabar.

Hi ha qui assegura que una certa *persona* va cridar á los alcaldes amenassantlos ab la presó si no feyan la *tupinada* á favor del candidat ministerial. ¡Bons precedents!

La elecció 's va celebrar ab lo major descaro. Pel districte de Berga lluytaba un fill del país, lo senyor Rosal persona digne y de acrisolada honradés y disposta á acabar ab l' odiós caciquisme que allí regna y que té estemordits als passífichs y laboriosos fills del treball de aquell país.

Lo cacich que mes brega mou es un *corneta* de primera talla; es un home petit, un ex recaudador de contribucions que no 'n va tenir prou d' espatllar els pobles durant la seva gestió de recaudador que ara, apoyat per uns quants de la seva casta 's vol constituhí en *gall* de aquell alborotat galliner.

Be pot dirse que, desde 'l dissapte día 26 hasta 'l dijous en que 's celebrá l' escrutini, el districte estava convertit en una *xauxa*; burots per aquí, galifardéus per allá, llisteros de las brigadas municipals de Barcelona per cullá y per cert que un de aquets últims era assessor del alcalde de Prats de Llussanés, y no cal que 'l senyor Collasso perjudiqui l' erari pagantli l' *ausencia* ab tota regularitat, puig qu' els vehins de Prats pensan obrir una suscripció á fí de recompensarli las *esbirradas* que allí va cometrer ab tanta perfecció com si may hagués fet res mes.

No puch menos que fer constar que 's van posar presos á interventors y apoderats tot lo día, com á Prats; pobles ahout hi va haver tiros, sang, ferits y hasta un mort com á Casseras y Bagá; en algun altre se feu pregonar que 's posaria prés, al que no fos fill del poble, com á sospechós (Cardona) en lí, va ser un cúmul d' atropellos y arbitrarietats que no crech que en l' interior de Africa siguin mes cafres. Y no ho dich per *dirho*, no; de tals fets hi ha actas notarials y que en lo seu día farán lo seu efecte y que no comentaré perque los tribunals de Justicia entenen en alguns d' ells y de segú que 'n traurán l' aygua clara.

Per un miracle en l' acte del escrutini general no hi hagué un daltabaix. Las sumas donavan un total de vots pel Sr. Rosal de 3.127, y un total de 3.110 pel Sr. Ferrer Vidal y a pesar de la evidencia y á pesar de tot, lo magistrat va proclamar diputat al senyor Ferrer mentres que la majoría constituída per 29 interventors contra 17 d' en Ferrer, varen proclamar al senyor Rosal, que es en veritat lo diputat de fet y de dret, pesi á qui pesi, del districte de Berga. Un grupo d' homes armats vareu proclamar al senyor Ferrer, per la rahó d' la forsa; los electors, amparats de la lley, proclamaren al senyor Rosal, per la forsa de la rahó.

Los electors de Berga esperan, com no poden menos, de que en el Congrés se fará justicia, pero, tenen molt present als que, com en Prats lo senyor Bach y l' alcalde, varen escarnir la voluntat del poble.

Quedan apuntats al llibre de memorias.

LÁTIGO.

AL AJUDANT EN CARLOS RIUBROGENT

Molt m' ha sorprés, ver amich
de que, en ta carta desclosa
m' encomanis á mi 'l cárrech
d' esplicar los dots dels mobles.
May com tú ningú ho fará
y jo menys, puig só un tanoca
que no trobo sal ni brill
per lluirme en eixas cosas.
Dius que veus que ho faig millor
y aqueix cop, veig que no *tocas*,
puig com tú, tant llest y fi
no s' en troban en los pobles.
Mes ja que, com á favor
y ab permís que 'l Mestre 't dona
'm demanas que jo ocupi
lo teu lloch en nostra *escola*,
prosseguiré desde avuy
explicant alguna historia
mentres tu emprens el viatje
per mudar, com dius, de norma.
Comensaré, dochs, el *torn*
ocupantme de las *crossas*
de la teva relació
que s' acaba ab las ampollas.
De tot cor procuraré
no olvidarme la estisora
sens deixá, ab coneixement,
de posá els *drapets* en solfa.
Jo sobre tot l' encomano
que m' escrigas altres voltas
puig si per cas no ho faig be
las llissons serán molt dolsas.
Ja he donat las expressions
al *Aucell de Vilanova*
que ha quedat molt agrahit
de ton recort digne y noble.
Per lo tant, adeu, company;
m' en vaig á fé alguna cosa,
puig la senmana vinent
penso parlar de las crossas.

PEPET DE LAS POPAS.

Nostres estimats lectors, que deuhen estar mitj mareijats per las noticias de Cuba, y Filipinas y Wasiugton, els proporcionarém en el número próxim una estona agradable.

Ademés de la magnífica fotografía de Don Jaume, estrenerém una portada que servirá pels números de gala, com de gala será 'l próxim número.

Lo text escullit y á la *altura* de las circunstancias.

Y á pesar de tot, no valdrá més que 10 céntims.

Que 'l gobern no las te totas, es ben manifest.
Sino no pendría tantas precaucions.
¡Quins canguelis, noy, quins canguelis!

La manifestació del día 11 á Madrit va reproduirse 'l día seguent, y l' Aguilera va lluhirse de debó, donant cargas y atropellant á tothom.

Lo famós gobernador de Madrit que, no recorda quan estudiant, va pendre part molt activa en el famós motín de la nit de Sant Daniel.

¡Ah, buganguero! ¿Quí 's recorda de las passadas calaveradas?

Pro, aquesta vegada el señor Aguilera pot estar satisfet de la seva obra.

El general Borbon y Castellví ha sigut desterrat á *Santoña*, pero aixó sí, no en un calabosso.

Al general citat se li pot dir: *Qué primas tienes Benito.*

També posá prés dos ó tres vegadas al Baró de Sangarren, y poch li va faltar perque no fiqués á la caga-menga á tots els carlistas y republicans de Madrit.

Aixís m' agradan els homes.

O ferho ben fet ó no ferho.

Per cert que 'l digne general Canellas li observá que era molt incorrecte atropellar als qui donan vivas á la patria y al exércit.

Pero, *á mi con esas*—degué dir l' Aguilera.—Per mí no hi ha mes patria que la panxa ni mes exércit que la colla de pinxos que tinch á las mevas ordres.

En máximo Gómez ha retxassat l' armistici. Vaja, no falta mes que el generalíssim dels insurrectos haiji de donar exemple de virilitat á nostres gobernants.

Sería el colmo.

S' assegura que 'l gobern ha procurat que 'l Sant Pare intervingués en nostres assumptos á fí de desarmar als carlistas en cas de un fracás.

¡Bueno!

Ens te molt sense cuidado la noticia.

Preferim mil vegadas la del Papa, á la intervenció de las potencias.

Aquestas obran per interés.

El Papa per amor.

Y ¡quí sap si la cuestió del poder temporal del Papa els carlistas la resoldráu un día!

De mes verdas se 'n amaduran.

Diuhen de Madrit qu' entre l' element militar regna una exitació horrorosa y diuhen en alta veu y per totas parts que si el goberu no soluciona el conflicte de modo que quedi á salvo l' honor d' Espanya y del exércit, ¡ay del Gobern, ay!

¡¡Aaaaay...!!

Militars: Menos llengua y mes fets. Vosaltres sou els guardians de la patria. ¿Quí será respousable si Espanya sucumbeix?

Donchs, ápa, á salvarla y depressa.

La manifestació del dilluns á Barcelona, no tingué gran importancia. Los catalans som aixís. Ho fem tart y malament.

Hem rebut un cartell de la Societat Humorística *La Palma* de Reus pera 'l primer Certamen Literari Humorístich que tindrá lloch en dita ciutat en Juny próxim.

Tots los trevalls que aspirin á algun premi deurán estar escrits en catalá, antich ó modern, deurán ser rigurosament originals é inédits y no podrán contenir ofensas á la moral, limitantse á exposar un humorisme de bona lley, que resulti satírich y ridiculisador sense descendir may á vulgar y pornográfich.

Las composicions, junt ab un sobre clós que contingui á fora lo títol de la composició y 'l lema, y á dius lo nom del autor, deurán remetres á la Secretaría de la Societat, carrer de Jesús, núm. 1, Reus, per tot lo día 30 de maig del any present.

La pelegrinació á Montserrat organizada per las assossiasions católicas de Bisbat y que tindrá lloch en el próxim maig promet revestir suma importancia.

La Junta organizadora n' ha nombrat un altre de Propaganda composta de distingits joves que, en varias comissions, visitaráu las principals poblacions de aquest Bisbat á fí de que totas las societats católicas hi assisteixin.

S' está treballant en el programa de las festas, de las que donarém compte en un dels próxims números.

Lo día de Pascua, tinguerem lo gust de asisstir al estreno del drama trágich, catalá, original de Don Joseph Abril Virgili, "Lo Castell de Montsolíu", executat per la secció recreativa del Centre Moral Ins-

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

tructiu de Gracia y representat en son propi local. No escasseijarém nostres aplausos al autor del drama estrenat; puig ha sabut traurer profit del argument, ab tot y seguir lo peu forsat de la llegenda.

Al final de la representació, fou lo señor Abril frenéticament aclamat per la concurrencia que omplía 'l local de gom á gom.

Aixís la execució com lo decorat completaren lo coronament del éxit del drama. L' autor, fou obsequiat ab lo regalo de una rica y artística escribanía.

Finalisá tan agradable vetllada, ab la chistosa sarsuela "Cápsulas Maüser, de N. J. Manuben Vidal y música de Reverent D. J. Palau.

Com se coneix que al *Noticiero* li proba be la pitansa que recull de aquets goberns que 'ns deshonran, perque son desitj únich s' enclou en aquets dos termes; aplaudir sempre totas las barrabassadas dels que tot ho trepitjan, pero manan y en vendre molts exemplars. *El Noticiero* es de lo mes gitano que s' ha vist may y ens dol molt que hi colobori el Dr. Gómez de Vich.

¡Com si no 's conegués que 'l seu propietari y Director te un talentas per fer rals com no n' hi ha un altre!

Un diputat cuné com un altre sinó pitjor.

Vaja que 'ls germans Peris Mencheta son molt agrahits als qui 'ls omple el ventrell.

El Noticiero que te la entrada libre en un Palacio de Barcelona ¿voldría dirnos ahont se deixa el títol de masó per anar allí?

¡Quánta miseria hi ha al mon!

Lo dissapte passat inaugurá la segona temporada teatral la societat recreativa "La Diadema" posant en escena el preciós drama "María del Carmen" de 'n Felíu y Codina. Lo desempenyo molt ajustat principalment per part de las señoras Aarasa y Circuns y dels senyors Jucz, Hernández y Cortadellas. En la pessa 's distingiren el senyors Hernández, Morera y Circuns. La concurrencia numerosa.

RELIGIOSA

Sant Toribi bisbe y confesor.

Sant Toribi era natural de Valencia, y sigué mes tart bisbe de Astorga, sacerdot virtuossisim, docte y caritatiu, celós per la puresa de la fe de Cristò, per la qual passá tota la vida combatint ab ferma enteresa la heretjía de Prescilie. Morí Sant Toribi lo día 16 de abril del any 460.

¡Quants Sants Toribis, no fan falta en nostra Espanya, per combatre al lliberalisme! ¡Quants!

POLÍTICA

Setanta cinch anys cumpleixen en lo día d' avuy que los lliberals, eixa rassa malehida, que ha lograt enfonsar á nostra patria en lo encenegat fanch de la deshonra, va cometrer un dels mes horribles crims, entre 'ls moltissims que conta en los pochs fulls de sa vergonyosa historia.

L' ilustrísim bisbe de Vich, Fray Raimundo Stranch, sigué en la fecha que avuy esmento vilment assesinat, en las inmediacions de la Iglesia de San Mateu de Vallirana, juntament ab son jermá de religió Fray Miquel Quingles, per las forsas de exercit, designadas per lo gobern lliberal d' aquella fecha, valentse per cubrir l' espedient, al objecte de naturalisar fet tan horrible, de la farsa de que 'ls realistas havían fet foch contra ells, quant 's descubrí que no eran altres los que los havían tirotcijat, que soldats mateixos de la escolta, que 'ls havían fet adelantar pera l' aludit objecte.

¿Quánts crims, no conta com aquest la historia nefanda del lliberalisme, verdader monstre abortat per lo masonisme, que han tenyit de sanch tota la patria, fins á portarla al estat mes baix y rastrer á que pot arrivar un poble deshonrat?

CARTAS DE FORA

Semi-visita

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Aymat MESTRE: Constant en mas voladas
y volguent buydá 'l *pap* ple ja del tot,
vinch avuy, com he fet altres vegadas
á contarli algún *fet*, que 'm fá singlot.
Y com que jo no tinch péls á la llengua
y mon *bech* tan sols gosa en piular alt,
piularé fort y ferm, per trista mengua
del qui ostenti 'l dictat de *lliberal*.
Sabent jo qu' en *Centre* d' eixa vila,
(y el nom are no 'l dich ni fá pel cas)
portant s' estaba á cap grossa *barrila*
sens pensar, ni molts menys, en un fracás,
vaig voler presenciar tant de xibarri;
y, estenent ma volada envers dit lloch
situadet en pacífich y quiet barri,
cap á dins vaig *colarme* poch á poch.
Hi havía un subjecte que *garlaba*
y fent l' enfutismat sens tó ni só,
sovintet lo bigoti 's refilaba
y espetaba conceptes de *mizto*.
Parlava molt de Deu y de la Patria,
mes, al Rey, se 'l deixaba en lo tinté;
per lo tant, se coneix qu' ell idolátria
tan sols á 'n el que 's diu senyor *diné*.....
També deya, qu' Espanya, sas victorias
las rebía altre temps, tan sols de Deu.....
sens donar cap valor á aquellas glorias
que escamparen son nom per tot arreu.
¿No son glorias ben dignes y ben nobles
aquells Reys de cor grant, sensill y franch
que per dar á sa Espanya mils de pobles
no escatimaren may sa propia sanch?
Ja sabs tú ¡oh Don *Pere* de la *Llada!*
que don Carlos es R... com aquells Reys;....
pro com tens en ton cor foll verinada,
per ton profit trepitjas reys y lleys.....
Ja sabém que 'l teu rey son las *comillas*
que 't van proporcionant crescut jornal;....
¡que 't fassi bon profit, senyor *cotillas*
orador *sempitern* y..... ex-federal.....
¿Aplausos? pochs n' hi hagué; dos ó tres bravos,
li *tiraren*, al veurel enrabiat;
son discurs no valgué, ni cuatre xavos;
¡aquesta volta noy, t' han torejat!
¿Aquets son, senyor MESTRE 'ls impolítichs?
¿aquells del, *sols Deu basta?* ¿aquestos son?
ruíns son, tots sos móvils, y raquítichs;
l' ambició los subjuga y 'ls confón.
Penséu que está despert y molt vigila
encar que molt petit, aquest *aucell*,
que descubrint per tot vostra *barrila*,
demostra que no te llana al clatell.
Per avny, prou n' hi ha ja de *xinitas*:
pro aprofito aquest cas ab molt content,
pera dir á vostè mon aymat TITAS,
que ja rebí expresións de 'n Riubrogent.
En Pepet de las Pomas y ell, son homes,
ab quins bona amistat jo vull tení;
per lo tant, aplaudint sas dignes *bromas*,
emprén son vol,

L' AUCELL VILANOVÍ.

***

Castellar 12 abril de 1898.

Molt senyor meu y MESTRE: Sería contra lo meu carácter, quedarme completament callat devant de la correspondencia d' aquest poble insertada en el número anterior de 'l seu periódich qual pseudónim vol demostrarme que te la bona intenció de convencem de que deixi d' escriure com havia fet, perque considera que tot ha sigut y será trevall perdut.

Hasta cert punt no puch menos de donarli las gracias y concedirli la rahó per mes *mussol* que siga; perque suposo que quan aixís parla, tindrá motius suficients per sentar tal criteri y afirmar que, als aludits per mi no hi ha manera de ferlos entendre la veritat. No comprench com una persona que, escriu d' una manera tan fina y delicada y posseheix tan bons sentiments (penso haver endevinat qui s' amaga baix l' pseudónim) vulga fer cárrechs aludint á alguna persona á la que no hi sap veure la bona intenció que te de atraure 'ls al camí de la virtut, y vulga fer cárrechs á quí, en lo meu entendre, deu coneixe 'ls millor qu' ell y sap be com ha de tractarlos.

Dech manifestar al senyor *Mussol*, que si jo m' he fet *fonedís* algunas temporadas, ha sigut per despistar certas averiguacions que m' haurían costat caras, puig conech el *panyo* y sé de lo que son capassos los per mí aludits personantges. Ademés, las mevas arraigadas conviccions políticas m' han obligat á ser moltas vegadas *prudent* per no perjudicar altres interessos, ja que jo, (modestia apart) he procurat salvarlos desde la *sombra*.

Jo, á igual que 'l senyor *Mussol*, no puch ni dech enseñyar la cara en las correspondencias, que, en altres circunstancias, no tindría reparo en firmar. Y per fí diré al senyor *Mussol*. Vosté, mes que jo, pot judicar si el parlar clá y catalá será de mes resultats práctichs, pero, ab tot, si vosté vol comensar, no hi tinch cap inconvenient guardant sempre, vosté y jo, 'ls pseudonims.

Tan com á vosté 'm convé á mí.

Aprofito senyor MESTRE, aquesta ocasió per dirli que m' está bé la seva *política* en lo referent al *meeting* y quedo enterat, y 'm repeteixo de vosté atent y affm. S. S. q. b. s. m.

FLISTIS.

XARADA

Vegí un home un *quinta sexta*
que sols tenía *hu dos tres sis;*
jo ab molt bon *quatre* vaig acostarmhi
tot preguntantli: ¿qué es aixó, amich?
—*Quatre tres sexta*, va contestarme
ja fa alguns días, fent molt camí,
y encar que 'm veigin *dos hu* cadavre
ningú vol tindre *total* de mí.

CLAUDI-NAL

GEROGLIFICH COMPRIMIT

D. I ASSIÁTICH MEDITERRÁ

J. VIGATÁ.

QUADRAT

. . .
. . .
. . .

Sustituir los punts per lletras que, llegidas horizontal y verticalment, donguin: 1.ª part del mon; 2.ª part del cos de una bestia; 3.ª objecte compost de flors.

CHATU DEL BORN.

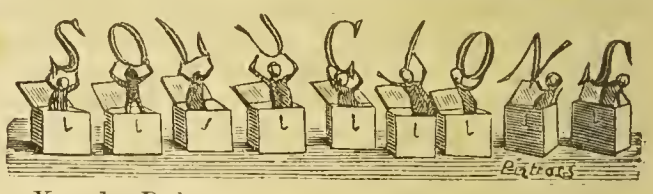

Xarada: Dolores.
Targeta: Barcelona.
Logógrifo numérich:

Figueras
Ferrará
Guerra
Ferri
Fura
Sis
U

Geroglífichs: 1.ª per grans, un grané. 1.ª Armas y lletras.

ÚLTIMA HORA

Entrat ja en prempsa 'l present número, ens hem vist forsats á retirar la Carta-manifest de D. Carlos, que ha fet trontollar á las institucions ab forta sacudida.

Ditxosos los que reben persecussió de la justicia.

Barcelona comensa a despertar del ensopiment que la dominava.

La manifestació que tingué lloch avans d' ahir á la nit front al Consulat nort-americá, sigué imponent. La policía va oposarse pero fou arrollada. Ab una xiulada fenomenal, estupenda y mils punys en tó de amenassa, fou *saludat* el cónsul yankee que, desde 'l balcó feu un gesto de despreci.....

¡Insensat! ¡Ay d' ell si continúa llensant bravatas!

¡Visca Espanya...., y á élls!

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 28 DE MAIG DE 1898 NUM. 49

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª -◆- La correspondencia al Administrador

AVÍS

Lo número próxim de Lo Mestre Titas será extraordinari y dedicat al exercit espanyol de mar y terra.

Magnífica lámina alegórica al cer que no duptem será del agrado de nostres estimats lectors.

ANARQUISTAS DE SAGRISTÍA

Certament que 'l que vol escriurer té obert en las qüestions d' actualitat un gran camp pera fer correr la ploma, pro com que ab aquest entrebanch que hi va posar lo gobern, declarant l' estat de siti, es molt fácil donar una mala ensopegada, nosaltres ens entretindrem en asumptos menos relliscosos.

Comensem, donchs, per preguntar: ¿qué significa la paraula *política?*

Per sapiguerho ab exactitut no hi ha com agafar lo Diccionari, y en ell trobarem que política es "l' art de gobernar y dar lleys als pobles."

Una volta tenim lo Diccionari als dits tan se val que l' anem fullejant pera sapiguer qué s' enten per *anarquista.* Anarquista es "aquell que vol constituir la societat sense gobern que la regeixi y li dongui lleys."

Y are deixem estar lo Diccionari, perque sino semblaría que, aixís com Lo Mestre Titas fins ara ha donat llisons de Gramática, Geografía y Retórica, nosaltres ens hem proposat ensenyar de buscar termes, ú obrir un curs de llengua catalana. No podem, empro, passar avant sens deixar consignat que hi han católichs que diuhen que no volen política de cap mena y que en alta veu proclaman lo lema de ¡fóra política!

Tenint ara assentadas aquellas dugas definicions y apuntat aqueix fet qu' es innegable, ja podem comensar á lligar caps, y valguentnos d' una llógica d' aquella que no te retop, formulá 'l següent silogisme:

Lo crit de ¡fóra política! equival á dir ¡fóra tot modo y manera de gobernar als pobles! es aixís que 'l qui no vol cap forma de gobern pera dirigir als pobles es un verdader anarquista; luego 'ls católichs que diuhen ¡fora política! son anarquistas.

Pro, ¿cóm es possible, dirá algú, confondrer ab gent tan descamisada com los anarquistas á n' aquests católichs que sembla que no han trencat may cap plat ni cap olla, y que no son capassos de fer cap tort ni dret á ningú del mon?

Com que no volem nosaltres pecar d' injustos, sino que 'ns agrada donar á tothom lo que siga seu, per aixó anem á fer algunas distincions entre uns y altres.

A n' als anarquistas que 's valen de la dinamita pera lograr lo triunfo de sas utópicas teorías y descabelladas doctrinas, se 'ls dona 'l nom de *dinamiters* ó *terroristas.* Hi ha un' altre mena de gent que entronisan l' arbitrarietat, trepitjan la justicia, minvan los prestigis de l' autoritat y socaban poch á poch los fonaments socials, á n' aquesta trepa, que la forman tots los lliberals, temps ha que 'n Pidal, que, per rahó d' estar sempre frech á frech d' ells, es un sastre que coneix 'l panyo, los bateijá ab lo nom de *partidaris de la anarquía mansa.*

Per fí hi ha los católichs de qui parlavam, los cuals si considerem que no poden aconvoyarse ab las dugas classes anteriors, y tenin en compte que van á Missa y frecuentan l' iglesia, no podrem menos de reconeixer que 's mereixen per dret propi lo títol gens enveijable de *anarquistas de sagristía.*

¡A fora, donchs, los católichs impolítichs!

Lo deixeble de Manresa.

AL NOU MINISTERI

Nova pasta de polítichs,
Sirgueu dret mestres us baga
Que 'l poble no está per cosas
Y 'l Lleó bufa de rabia.
Ya no está per ser mes temps
Víctima de vostra audacia,
Joguina de vostres plans
E instrument de vostra farsa.
No vol que s' allargui mes
Una tant odiosa calma,
Vol coneixer de la guerra
La veritat neta y clara.
Democrátichs cavallers,
Ministres de nova marca,
No feu com vostres passats
Tant excelents pasteradas
Perque n' estem ja enfitats
Y tal volta 'n farem massa
Lo día que desbotem
Tant biliosa reconada,
No seguiu d' aquell Moret
Las contagiosas petjadas
Puig si un punyal homicida
No ha sortit en nostra patria
Per venjars de l' hom funest
Que l' omplert de tanta infamia
Traspasantl'hi lo seu cor,
Enfonsantse 'n sas antranyas,
Donantl'hi per sa maldat
La més merescuda paga,
Morint en mans criminals,
Entregat á vil canalla
Perque escupissin son rostre
Donantl'hi la mort mes bárbara,
Queda encar la Povidencia
Que venjará nostra Espanya.

Lluis del Clot.

DE GUERRA

(Continuació)

Lo poble *assiri* comentava lo contratemps sofert per la seva escuadra, mes sense pendre cap determinació radical contra las causas que motibavan el que infelissos fills del poble paguessin los criminals descuits y abandonos dels *mandons*, ab la seva sanch tan infructuosament derramada.

Veritat es que 'l poble dels *assiris*, dominat per la dolorosa impreció de tan horrorós cataclisme, cridava: ¡cayguin los traidors! mes ¡ay! després de *dormir sobre l' assumpto*, aquella rabia y aquell odi fugí de son cor, torná la sanch á reposarse y la pau octaviana regná en tots los dominis interiors de la *Assiria.*

Lo traidor *don Opas*, especie de Godoy del poble *assiri*, per qual cap clamava la multitut en los primers moments de saberse la noticia de la total derrota de la seva escuadra, després de haver passat tres ó cuatre días estudiant una fórmula per enganyar novament al poble burro, se presentá ab tot lo descaro y poca vergonya que li eran peculiars, en el lloch de la gran farsa, de la gran putinería, especie de Parlament, pera entonar desde allá grans lloansas als que combaten per deber, per l' honra de la patria *assiria.* Y tots los que constituhían aquella alta representació del poble soberá, aplaudiren las falsas paraulas de *don Opas*, ó Godoy més gros que may haigi vist el mon.

Los que verdaderament representavan al poble, prou reptaren als causants de las desventuras de la indomable *Assiria*, fent arribar els cárrechs fins als que, si no eran reos materials d' ellas, ho eran moralment pel fet de ser encubridoras de la podrida olla.

De tot anava fense cárrech el poble *assiri*; y sentint los *mandons* los cárrechs terribles que 'ls feya sa negra conciencia, y tement que 'l poble 's desvetllés

de son ensopiment y demanés ó millor dit, 's fes la justicia ell mateix, procuravan excusarse com podían fent responsable al poble ¡al poble! ¡al poble! que havía donat la sauch á ríus y l'or á cabassos, fonentse al passar per las mans de aquella colla de *mandons!*....

Això era lo que més enfutismava al poble *assiri* y li feya repiquetejar las dents, no desitjant altra cosa que tenir urpas per estriparlos á tots.....

Pero el poble era tan bo, tan obedient, tan burro que no s' atrevía á res.

Mes, el *rum-rum* del poble era tal, que fins la pobre viuda agafá canguelis dels forts, arrivant á reflecxionar seriament sobre 'l modo d' allunyarse de aquella infelis nació que tan car havía pagat el deixar fer, per tan temps, á la desgraciada viuda de tapadora als escaudalosos robos á la segura, comesos pels irresponsables *mandons*, en benefici de sí mateixos, de sas familias y amichs.

Los *mandons*, reunits en torn de la viuda, digne de compassió, sí; pero no tan com alguns han suposat, apelaren á un recurs extrem; al despotisme sens renunciar per això al dictat velipendiós y farsant de *lliberal-monárquich parlamentari chafardé.*

Pera ser conseqüents als seus principis, nascuts y desarrollats á l' hombra de la trampa y del enredo, limitaren tota classe de drets al poble burro, fins el dret de queixa, amenassantlo constantment de acribillarlo de metralla si s' atrevia a piular.

Convertit aixís el poble en momia, no 's atrevía á xistar ni á res, en vista de lo qual renasqué la calma en l' agitat cor de la viuda, determinant no marxar a altre país y aprofitar novament el temps y convertirlo en *or* trincant y sonant y anarne fent novas pilas.

Aceptada la resolució de anar tirant, gracias a la indiferencia mes ó menos imposada al burro poble de *Assiria*, determinaren alguns dels mandons reposar una temporada ja que havían arreplegat lo *suficient* per passar la vellesa, sent aquestos substituits per altres de la mateixa casta, pero que anavan molt esmolats de deuts.

Mentres els espirants á *mandons* estaban atrafegats en veurer quíns se menjarían la poma, los habitans dels islots sufrían de tan en tan los efectes d' una especie de bateig de fora, rebent una pluja de confits..... de ferro y plom: mes tot això no preocupava gran cosa als *mandons* y á la desconsolada viuda.

Uns quants barcos bous, tripulats per valerosa marineria *assiria* anava fent sa vía, usant de son ingeni, pera burlar los projectes de las poderosas escuadras *egipcias* que 's creyen enviarlos al fons del mar. Mes la protecció del cel afavorí la flota *assiria*, coronant l' éxit més brillant l' ingeni y valor dels valents capitans dels barcos que la componían.

No cal explicar l' entusiasme que sentirían los *assiris* habitants dels islots, al veurer arribar a sas platjas la flota *assiria*, quals tripulants donavan prova patent del amor que per ells sentían, si be lamentant que, en lloch de que 'ls marins tinguessin d' emplear lo seu talent en burlar *d' amagotis* als *egipcis*, no poguessin fer ús de son indomable valor anant a provocarlos tirant *confits* sobre las poblacions principals de la costa *egipcia*, y mes tristesa 'ls causava encare pensar que tota la impotencia que sa patria experimentava era deguda al escandalós *robatori* dels *mandons* de la infelís *Assiria*.

(Continuará.)

Romería á Sant Joan de las Abadesas

Ab la aprobació del Exm. é Il-lm. Sr. Bisbe de Vich, las autoritats eclesiástica y municipal de Sant Joan, los fiels de dita comarca, la Pía-unió d' alabansas continuas al Santíssim Misteri, el Centre Católich y conferencias de Sant Vicens de Paul, s' ha determinat celebrar lo día 30 del corrent Maig, una Exposició solemne del Santíssim Misteri, honrantlo ab un tríduo los días 27, 28 y 29, á fí de implorar la misericordia de Deu en las tribulacions que afligeixen á nostra desventurada Espanya.

No duptem que será numerosa la concurrencia á á un acte trascendental com l' exposició de la Hostia Santa, incorrupta per espay de 647 anys.

En tal acte hi assistirán en professó totas las parroquias del Archiprestazgue ab creu alta.

Las autoritats de Sant Joan mereixen alabansa, per disposar tan solemnes actes que tan han de pesar en lo plat dels aussilis celestials.

UNA ADROGUERADA

¿Ab qué 's menja això?—dirán els meus lectors.

Això no vol dir més que: el colp de cap d' un adroguer.

Totas las industrias, ó millor dit, tots els industrials se queixan de que no 's ven, de que tot s' apuja, de que..... ningú paga, pero aquets laments ningú 'ls llensa ab tanta llastimera veu com els adroguers.

—Donguim una lliura d' arrós de ral.

—No 'n tinch, senyora. Val trenta céntims. No hi hagut cullita y unas pocas mans l' hau acaparat y ens el fan pagar á pes d' or.

Y aixís per l' istil es la cantarella en tots los articles.

Pero, si ningú plora y gemega com ells, en cambi ningú com ells se las enjiponan per fer negoci y *llamar* á la gent.

L' un regala plats y ollas, l' altre objectes de cristall y de porcelana, aquets mocadors de pita á la raspas, aquell devantals ab repunt y farvalá de punta, el de la dreta fa rifas y regala 'ls bitllets y fins algún n' hi haurá que regalará sabatots ó cotillas.

¡Viva 'l regalo y la gent d' ayguera!

Pero el que més m' ha fet felís es un adroguer de l' Ensanxe y aprop de casa meva (y casa de vostés.)

Aquest ha fet repartir per tots els pisos del veynat uns prospectes-anuncis, en vers *adrogueril*, que n' hi ha per llogarhi cadiras.

Després d' unas lletras grossas que diuhen: "Confitería y Comestibles de....." ('m callo el nom) ens enjega la següent carretilla:

"Fins avuy no 's coneixían
comestibles purs per menjar
y es que 'ls adroguers volían
ferse més richs cada día
y articles ruins donar....."

Si aquestas cinch ratllas no mereixen cinch tiros al cervell que vingui en Titella y ho digui.

Y continúa després:

"A casa hi trobarán
cosa nova y sorprendent
una infinitat de géneros
que casi, los regalem
y á més de la baratura
que 'l públich hi trobará
per cada ral de gasto
un CUPO se li dará."

Jo, mitj preocupat pel despilfarro d' aquest adroguer-poeta, he dit: ¿Será un *cupó* dels que 's pagan ara en franchs y ab prima? ¿Haurá volgut dir un capó en lloch d' un cupó?

Y continúin esgarrifantse:

"'Ls comestibles de casa
son de primera calitat
y no 's pensin que pel regalo
ningú ne surti enganyat."

Això sí que no. Sobre tot el pes exacte, sens que 'n faltin nou unsas per cada lliura.

Apróposit del pes, m' acut á la memoria un cas que va passar fa pochs días á una vehina meva en una tenda del carrer d' Aribau.

La meva vehina comprá macarrons, arrós, sucre, café, terra d' escudellas, fregalls, una capseta de pasta "Globo" per llimpiá metalls y bitllo-bitllo, esquitxá set pessetonas y mitja.

Al donarli els cincuanta céntims de *volta*, l' adroguer li diu:

—Senyora, aquí té aquets cuponets y quan ne tingui vinticinch podrá escullir un objecte dels que tinch en aquell armari, ¿veu?

—Bueno—digué la senyora.

Al arribar á casa la senyora aquella, y al pesar l' arrós, veu que n' hi faltan set unsas; la lliura de macarrons sols ne feya deu y el sucre ¡esgarrifintse, senyors! el mitj cuarteró de sucre pesava un kilo, just, exacte, ni que 'l pes hagués sigut de diamants rosa ó de fetje d' adroguer.

La senyora agafá 'l género, se 'n torná á casa l' adroguer y ab molts modos li diu:

—Mestre, aquí no hi ha 'l pes. Que vosté s' hagués equivocat en una ó altra pesada, *pássese*, pero en tot, y *tan poca cosa*, es ja una mica massa

Y l' adroguer, sens inmutarse, se posá á riure y respongué:

—¡Ay senyora! Vosté es molt ignocenta. Si no robessim ¿cóm podríam fer regalos?

Aquella senyora quedá de pedra devant de la pasmosa trauquilitat ab que parlava l' adroguer.

Pero, tornem al adroguer-poeta.

Després de fernos sapiguer que te Jeres, conservas, té de la china y demés, ens diu:

"ví de taula, peró quin'ví,
vó que no 'ls ne dich res,
vindrían correns á buscarlo
si sabían la propietat que té....."

Diguim, lectors, diguim si aquesta cuarteta no mereix cuatre levativas de sigrons del Sauch sense remullar.

Y en aqueix *tenor* se desfoga l' adroguer de marras després de fer sevas dos *quintillas* d' un celebrat sainete.

¡Ay, adroguer dels meus pecats! ¿Sabs que robar las *quintillas* al autor es lo mateix que robar en el pes de las patatas ó del sucre!

Per fer surtir el llustre á la conciencia de certs adrogués, no basta la pasta "Globo" no, sino que 's fa necessari rascarla ab una llima.

VOLTREGANÉS.

JA ES HORA

Sí, caríssims lectors; devant de las negras apariencias que van precipitantnos; devant d' els justos cástichs que Deu va preparantnos y comensa á deixarnos entreveurer, ja es hora de pensar ahont havem de recorrer en demanda de nostra salvació y de la de nostra desventurada Patria que per moments están enfontsantla los lliberals ab los seus execrables fets, basats ab los malévols fins de la malehída masonería que anys há inspira als que 'ns desgobernan de la manera més funesta.

Aixís com la Verge Santíssima va aplastar ab la seva poderosa planta lo cap del Dragó infernal, així mateix ha de ser també Ella, la predestinada a salvarnos de nou en los actuals moments, de aquest altre que avuy impera que es fill llegítim y natural del primer y se creu ja ensenyorit del mon enter.

A Ella debem acudir tots ab la oració, ab els cors plens de fe y amor filial, si volem surtir lliures dels mals que 'ns amenassan.

Postremnos constantment enfront d' ella verdaderament arrepentits de nostra dessidia é indiferencia, y demanemli ab fervor que cumplint la promesa aquella que feu un día allá en lo Pilar de Zaragoza, nos salvi de la hecatombe que s' ens aproxima, enviantnos un altre predestinat á semblansa de Sant Jaume, que destrueixi aquesta legió de juheus vestits ab pells de lliberal, que tenen oprimida y ensupida á nostra aymada Espanya, sempre invicta cuant la fe ha guiat als seus defensors en cuants combats ha lluytat.

De no ser aixís, estem irremissiblement perduts; per cuant humanament parlant no hi ha pas remey per nosaltres, ni manera de evitar la pérdua de nostras més ricas colonias, ni la fam que s' ens presenta cada día més horrorosa devant de la paralisació de tota classe de negocis que indispensablement á no tardar, posará al carrer á multitut de obrers que 's guanyan la triste vida en las fábricas y tallers, que no podrán de menos que parar per ferse imposible donar sortida á la producció dels efectes que alaboran, á causa de no tenir ahont exportarlos.

RIUBEGUT.

Mes de imatges

Estimats deixebles: Deyem en la anterior llissó que *imatge* era una especie de forma sumament estética pera expressar una idea.

En literatura, aquesta paraula es tota representació viva d' un objecte sensible, y s' anomenan aixís las representacions d' objectes creats per la fantasía y las que baix el símbol d' un objecte sensible y concret representa una idea general ó abstracta.

Es aixís com una especie de barnís ab que 's pot dir una veritat sense que amargui.

(¿Qué rius tú, Titella? Sembla que ja sápigas massa.)

Donchs, tornant á lo que.....

¿Titella, ja hi tornem? ¡¡Agenóllat!!

¡Ah, pillo, que no has sentit lo que explicava!

—Sí, senyor Mestre, sí.

—A veure, explicat.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

—¿Qué vol que digui?

—Digas cul d' olla, poca conciencia á Moret, per exemple.

—¿Y cóm ho he de dir?

—De la manera que vulguis, noy; de la manera que vulguis. Figurat qu' estás al Congrés, y xerra, noy, xerra, que quan vols ets pitjor que una pescatera ó que la *Campana de Gracia*.

—¡Ah, senyors; vostés han combatut sens compassió á Moret, especie de *flauta* autonómica; pero vostés, senyors diputats, no han vist per altra part la conciencia sens mácula del exministre (¡¡ex!!) revestida del abrillantat y llampejant color propi de las parts inferiors de las ollas. Vostés, senyors dipu.....

—Calla Titella, calla y no desbarris d' aquesta manera. De tú no 'n surtiré fins que 't posi un morrió á la llengua. Girem full, estimats deixebles, que per aquest camí no aniríam enlloch ó á can *Gardunya*.

Passem ara als

Judicis y raciocinis

Quan per medi del enteniment enllassem dos ó mes ideas reconeixent que está ó no está l' una relacionada ab l' altra, dihem que *jutjem* ó que *pensem* y á son resultat l' anomenem *judici* ó *pensament*.

Exemple. Si dich que en *Gómez de la Danza* es un *sabi* (y sino que ho diguin els estudiants de Vich) afirmo d' una manera concreta que entre el senyor *Gómez de la Danza* y la calificació *sabi* existeix una complerta relació.

—Tú Titella posarás un exemple, ¿sents?

—Sí, senyor, sí. *L' Alcalde de la Seo d' Urgell* es un *porch*.

—Un *yank* voldrás dir, Titella; y molt cuydado á insultar als porchs un altra vegada. Perque si el senyor que tú anomenas, ó algún d' aquell triumvirat, perque 'l MESTRE TITAS s' ocupava d' ells, li va enviar baix sobre un exemplar ben empastifat de *caca*, va usar de un dret que la llibertat li concedía, la de fer una putinería. Ademés que cara li va surtir la cosa, perque la *caca* pesava molt y tingué que posarhi 45 céntims de sellos, y 25 céntims del certificat; resultá una *broma* de 60 céntims. ¡Pobre alcalde! Quan el certificat arrivá á mans del senyor *Mestre* la *caca* ja era seca y ja ni sols despedía fragancia.....

—Vaja, noys, prou riatllas y tornem á la llissó.

En los exemples posats venim en coneixement de que la cualitat de *sabi* está compresa en la idea de *Gómez* y la idea de *porch* está compresa en la del alcalde de marras.

Vamos, noys, fins la senmana próxima y surtiu sense despertar las pussas que ja comensan á sentir la dolsa calor del sol de juny.

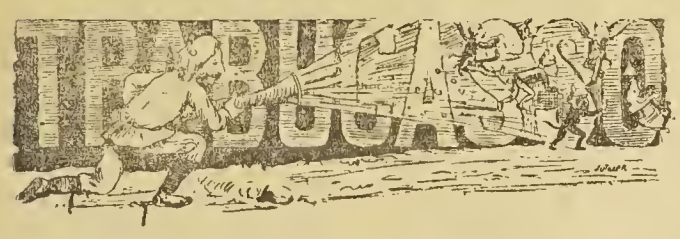

Lo mateix qu' en Zanjón, en Filipinas
se *fabricá* una pau; pau de cartró.
A tres millons pujaren las propinas,
hi va haver brindis, vivas *¡qué se yo!*
No vull sentá endevades cap promesa,
pro si resulta cert lo que m' han dit,
l' Aguinaldo ens ha aixecat la camisa
y ha fet quedá á n' en Primo ben llubit.
Rahó te don Mateu:
—Que 'ns torni en Primo 'ls cuartos..... y la creu.

VOLTREGANÉS.

RELIGIOSA

Sant Just, bisbe.

Heus aquí, en Sant Just, á una de las glorias més puras que la Iglesia nostra Mare, conta en la terra catalana.

Nascut en aquesta brava terra, en los últims del sigle V, rebé de sos pares una esmerada educació enfortida en lo sant temor de Deu, lo que l' induhí segurament, á despreciar al mon embustero, per abrassar l' estat eclesiástich.

Tantas sigueren las mostras de virtut y de sabiduría que doná en l'exercissi de son sagrat ministeri, que á la mort de son Pastor lo bisbe de Urgell, sigué nombrat per unánim vot de tot el clero y poble del Bisbat, per ocupar tan elevat sitial.

Sant Just, gloria de la terra catalana, y una de las primeras figuras de sa época morí lo día 28 de maig del any 546. Quan la patria es gran, grans son també los homens, mes quan baixan las tallas d'aquestos ¡quán aquélla s' empetiteix!

POLÍTICA

Acció de Domeño.

Lo general carlista Manet, ab sols cuatre batallous, y encare mal armats puig los menos contavan fusells *Berdans*, sense municions, altres escopetas de cassá y los més ab bastons, detenint per espay de moltas horas á la forta columna del general Montenegro, la qual hauría tingut que recular, si no l' hagués anat á ajudar la brigada Calleja.

En la jornada de Domeño, 's distingí en gran manera, lo batalló del coronel Lozano.

¡Dos columnas, contra un grapat de carlistas mal armats! ¿No es veritat, estimats deixebles, que aqueixos fets nos ensenyan clarament, que si los soldats de Don Carlos, haguessin tingut á sa disposició, parques de armas y municions, no 's contaría ja gall ni gallina del fumut lliberalisme?

Semi-visita

Á LA ESCOLA DEL SENYOR MESTRE TITAS

Vilanova, 23 maig.

Del cim aquest tan alt, mon aymat MESTRE,
atalaya en qu' estich fent l' ull molt viu,
he sentit aquets días gran palestra
en menyspreu d' eix *aucell* que tot li diu.
Per lo vist, mas senzillas *refiladas*
mortifican á alguns, pro de debó,
y molt més si las *trino* dedicadas
als *simpatichs amichs, sants de cartró*.
Las provas, jo las tinch; las mevas *teulas*
han sentit no fa molt lo rebombori,
y he vist jo las rabietas d' aquells *meulas*
que voldrían cantarme 'l *gori-gori*
Per conversa molt ferma que 's tenía
baix la plassa y al peu del campanar,
sense esforsos, sentí s' hem malehía,
y que deyan, m' havían d' esfonsar.
Molt ho crech, perque us faig jo la *traveta*
anant trayent al sol tot lo drapet;
mes, *amigus*, no us toca altre coseta
qu' arronsa y esmenarvos, *llaurant* dret.
Ja sé que hi ha qui diu: ¿será fulano,
aquest que 's firma: *Aucell Vilanoví*?
y fins sé quí respón: «no, qu' es zutano,
pero en part no 'l veig apte, no 'l veig fí.»
L' un, judica que soch electricista,
y aquell altre, sotana 'm fa vestir;
mes, tots l' erran, puig soch senzill carlista
qu' ayma á Deu, Patria y Rey fins á morir.
Lo meu bech, ¡quánts y quánts me 'l tancarían
ab tétrica mordassa ó fort candau!
¡quánts ne sou qu' ab plaher m' aixalariau,
tancantme en una gabia ab pany y clau!
Mes, jo dech contestarvos: prengau tela,
puig sempre lo meu cant será sincer;
y com que d' embolichs ne feu gran pila,
cantaré las vritats del bon barquer.
Avuy va com avís; fora bronquinas,
y no us cuydeu ja més d' aquest *aucell*;
puig si tireu avant semblants joguinas,
verda y blava us fará tornar la pell.
Ja sé qui de vosaltres s' enfutisma
ab la noble conducta d' amichs meus,
per la guerra que fan al vostre cisma
posada la má al cor y ab altas veus.
Aquets amohinats tan pesseteros
que may han conegut fe ni ideals,
son tan sols un grapat de pasteleros
carn y ungla, aixó sí, dels lliberals,
Los veureu que van motxos per la terra
d' ensá que 'l *Lleó* lluyta ab los *tocins*,
tot dihent, que si Espanya sofreix guerra
poden darse las gracias als carlins.
Ab aixó ens feu favor; caparrons d' ase;
lo poble ha dit: «prou ja d' humillacions,
tractant de *desmembrar* la nostra *casa*
primer que eix *plet* l' esbrinin los canons.»
Y aixís s' ha d' esbrinar, qu' ab energía
ma patria ha salvat sempre honor y honra;
d' eix modo ensenyarem ab valentia
que no tolera Espanya la deshonra.
Com ja veu, aymat MESTRE, en Vilanova
s' hi couhen favas com á tot arreu;
lo transcrit basta ja per bona proba
junt ab més que no dich, per ser més breu.
Quant escrigui, aymat TITAS, ó be parli
al meu company y amich en Riubrogent,
recorts mil de ma part podrá donarli
ab gran cordialitat y dols content.
Pregúntili si allá en aquella serra
s' hi couhen també favas com aquí;
si hi ha tranquilitat, deixant sa terra
vers ells se 'n vá

L' AUCELL VILANOVÍ.

***

Tarrasa, 24 maig 1898.

CONTESTACIÓ AL GEROGLÍFICH 3.er DE 'N CALMA XICÓ

Dintre dels Ferros tot ho capgiras,
tu n' ets un *tipo* lo més valent,
no pot la junta posarte á cot-to,
fins veig dominas al President.
Si alguna volta fent los teus *xeflis*
en cas arribas molt apurat,
lo cap carregas dels curts de vista
y girant velas et fan costat.
No vols los dramas que portan *pebre*,
per més que siguin ja censurats,
puig que si 'ls veyan los que gra 't donan
sabs que 'ls fereixen certas vritats.
Per xó 'l *treyatro* treu mala ganya
salut li falta, ¡per trista sort!
No cal que saltis, ni cal que corris,
que de miseria quedará mort.
Guarda la *bossa* (com feya Judas)
no donguis comptes á qualsevol
si no hi han fondos, no paguis deutes
per poch que puguis t' ho fas tot sol.
Quant fas campanyas molt atrevidas
contra 'ls que tatxes de ser *tossuts*
per recompensa, ja 't felicitan
detrás cortina, cuatre panxuts.
Y d' aquet modo pots alabarte
tot contestantlos en alta veu:
«Perdin cuydado..... ¡aquí hi ha un home!
per tots assumptos jo soch l' hereu!»
Es lo que diuhen molts dels que ho saben,
que hi ha en los Ferros quatre seccions:
ignorants, mártirs, tacanyaría
y *'ls que fan ali ab los flachs-masons*.

ESCARBAT BUM-BUM.

***

Castellar, 24 maig 1898.

Estimat y benvolgut MESTRE: Gracias á la benavolencia de vosté, continúo la meva tasca que vaig comensar la passada senmana, per lo que li estich sumament agrahit.

La Reverent Llonch creurá sens dupte per lo que veigé el día de la seva arribada á Castellar que 'ls vehins d' aquest poble son gent de *missa*, gent *amiga* dels sacerdots, en fí; gent devota per excelencia y digne de tenir una Catedral com la que tenim, gracias á la munificencia de qui 'm mereix tota classe de respecte.

Mes, aquest poble, te molts punts de contacto ab una actriu. Aquesta 's presenta á las taulas del teatro guarnida de joyas y pedrería, ataviada de brillants trajos, ab rostre de colors rosats y blanchs; pero si se 'ns permetés posarnos entre bastidors ¡quina desilusió més gran no rebríam! Sols veuríam un rostre cremat pe 'ls ungüents de tocador, trajos de llustrina y joyas de quincalla que de lluny fan un gran efecte, pero que de aprop tot es fals, tot es fantasía pura y res més.....

Aquest es lo poble de Castellar. Mirat de lluny, es hermós, es atractiu; té Catedral, té grans escolas, te col-legis, es sumament civilisat. Si no ho es, no li faltan medis per serho, pero poch se 'n aprofita.

Vosté, Reverent Llonch, no ha de tardar molt temps en formar un judici exacte de lo que es aquest poble.

Ja 's convenserá de que Castellar no es lo que, de fora, sembla.

En totas parts hi ha falsetats, desmoralisació é hipocresía, pero en cap part potser s' hi troban aquestas detestables qualitats ab un grau de refinament tan gran.

Y pera que li consti d' una manera palpable la veritat de lo que dich, sápiga que ja avans de pendre vosté posseció de nostra Parroquia, ja hi havía qui tramava *algo* contra vosté; ja 's treballava per *aislarlo*, á fi de que vosté no pogués pendre 'l *pols* á la población y navegués en un mar completament desconegut.

¡Ja hi ha *sotana* en nostra población que 'm guardará de mentir!

Vosté, respectable senyor meu, sabrá per experiencia propia, que en la majoría dels pobles, per no dir en tots, els capellans poden alternar ab certa classe de gent y 'ls vehins ja no 'n fan cas. En casi totas, dich, hi ha familias que, tant per sa posició independent, com per la seva conducta y sentiments católichs, están *destinadas* á alternar ab el senyor Rector ó ab sa familia, y 'l poble ho mira com la cosa més natural y lógica; ni ho comenta ni s' hi ficsa. Podem dir, (y

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

NOSTRA MARINA DE GUERRA

"TEMERARI" "PIZARRO" "VASCO NUÑEZ DE BALBOA" "FILIPINAS"

sigans permesa la expressió) que las tals familias son *familias del Rector,* siga aquest mossén Pere ó siga mossén Pau.

Y aixó que passa en totas las poblacions no passa á Castellar.

Aquí *hay que distinguir.....*

Pero, veig que la tela es llarga, y procuraré acabar el *preludi* en lo próxim dissapte.

Son atent y S. S. q. b. s. m.

L' AUCELL DE CAN BARBA.

XARADA

Ab *primera* y el copalta
y fins al cotse enguanyat,
surtint de fe una visita,
anava per la ciutat.
La vritat es que, fatxenda
y gomós, bastant ho *tres;*
com que tinch bona rendeta
menjo, dormo y..... no faig res.
Ab un total vaig toparme
y allargantme, prest, la *dos*
va dirme: Si vols passarne
un rato bo y agradós,
vina allá hont tenim las juntas
los *totals*, puig que jo ho *tres*
—¿Tú?—¿Per qué haig d' amargamen?
¿Qu' es algún mal?—Sí que ho es.
¿No veus que 'ls *totals* son ximples
per la iglesia condemnats?
—¿Qué dius ara?—Creume, deixals
que son uns desgraciats.

VOLTREGANÉS.

ROMBO

Sustituhir los punts per lletras que llegidas horizontalment y verticalment, donguin: 1.ª Consonant. 2.ª Peix. 3.ª Preciositat. 4.ª Pintor. 5.ª Fenómeno atmosférich. 6.ª Nom de dona. 7.ª Consonant.

C. SERRAIMA.

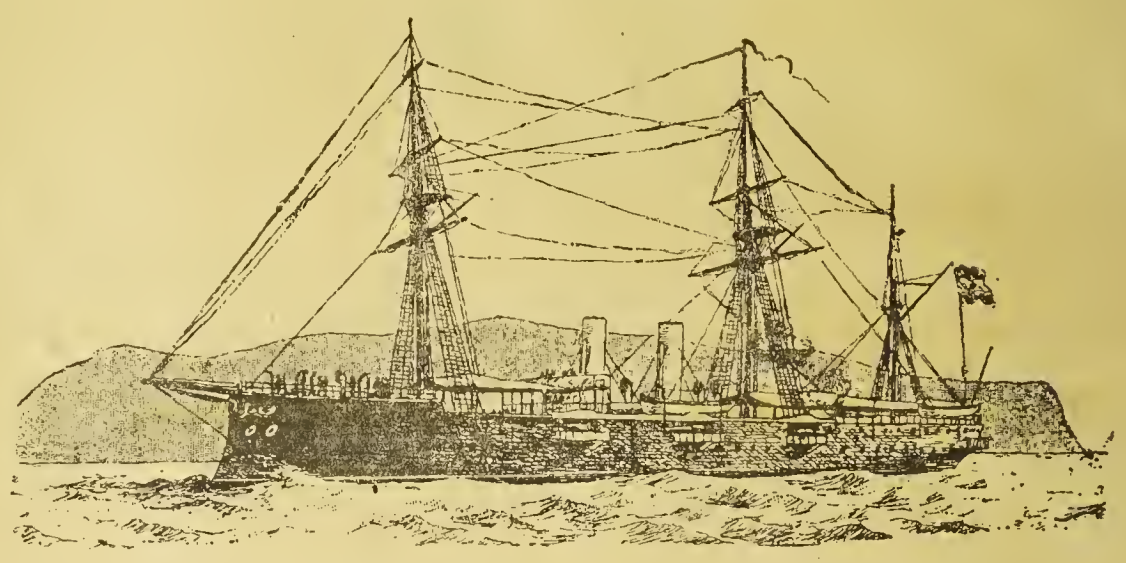

CREHUER "REINA CRISTINA"

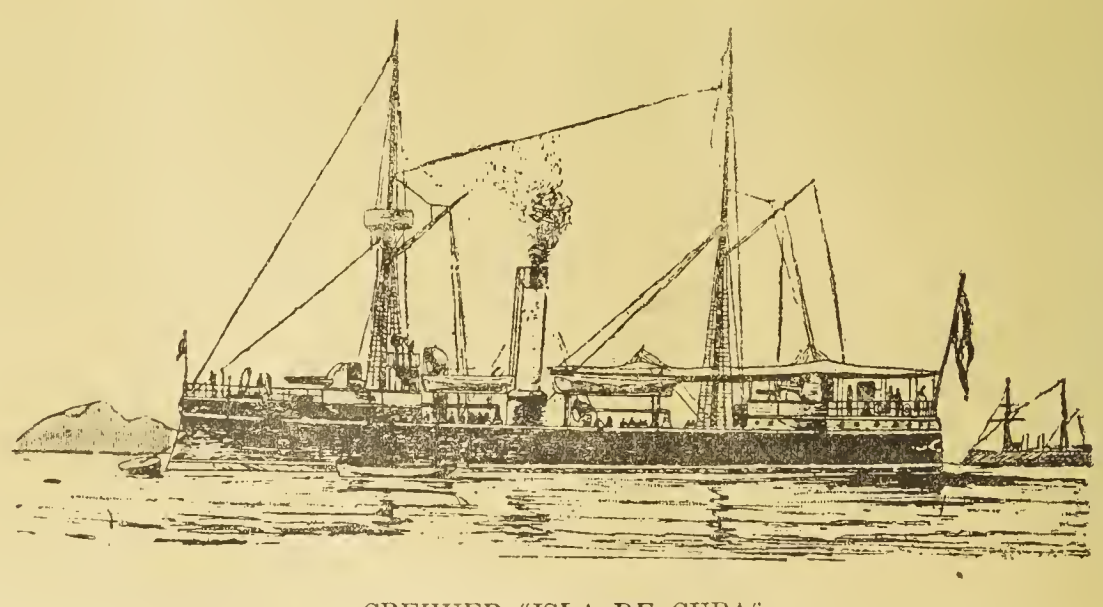

CREHUER "ISLA DE CUBA"

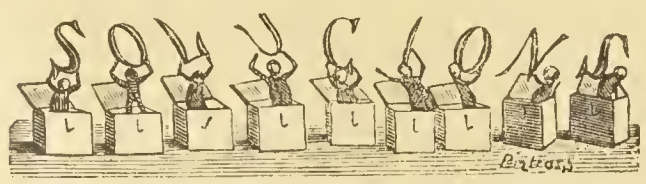

Xarada: Oliveras.

Rombo:

R O S A
O R A N
S A L A
A N A R

Problema:

664 + 8 = 672
680 — 8 = 672
84 × 8 = 672
5376 : 8 = 672

6804

Enviada per D. J. Figueras.

Pirámide:

a
r o n
e l e n a
l o r e d a n

Geroglífich: Com més canyas més flautas.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 4 DE JUNY DE 1898 NUM. 50

10 cénts. NÚMERO EXTRAORDINARI **10 cénts.**

L' EXÉRCIT

L' EXÉRCIT espanyol no necessita que l' alabin, sent com es la seva historia una alabansa contínua.

Desde Covadonga y Roncesvalles hasta el Bruch y Sant Marcial, desde las Navas y El Salado hasta Bailén y Somorrostro, desde Lepant y Trafalgar fins á Saragossa y á Girona l'exércit espanyol, sempre sofert y sempre heroich, no ha fet més que escriure ab la sanch gloriosa de sas venas sa historia inmaculada. Sagunto y Numancia, Toledo y Barcelona, Granada y Almería, testimonis son de sa bravura sens igual. Indibil y Viriato, Pelayo y Alfons III, Sant Fernando y Jaume I, El Cid y Gonzálo de Córdova, Zumalacárregui y Francesch, estrellas son de primera magnitud en la Historia de las guerras. Y ni en Europa ni en América, ni en las febrosas terras de Flandes, ni en los nebulosos terrenos d' Alemania, ni en los tropicals boscos de Cuba, ni en las inmensas planuras de l' Africa, trovaréu un pam de terra que no haja estat trepitjat per espanyols y regat ab sa sanch inmaculada.

Y avuy que las nacions no obeheixen á altre móvil que al material interés, avuy en que sembla que s' haji perdut hasta la noció d' honor y de vergonya, avuy los veyeu lluytant com lleons entre'ls maniguals de Cuba y las planuras de Filipinas, sens altre testimoni de sos fets que 'l Deu que 'ls ha criat, sense més esperansa que l' honor de la seva patria infortunada, sense més recompensa que l' olvit, y tal volta altra cosa, d' aquets governs que 'ns deshonran.

*
* *

Y ¿quí son eixos soldats? ¿Quí son eixos homes soferts, valents, heroichs, sempre admirats? Ningúho sab millor que 'ls que vivim entre las parets d' algún cuartel. Sou aquells que fa un, dos, tres anys marxaren de sas casas ab l'escapulari al coll y la tristesa al cor, deixant allá, á la sombra venerable de l' Iglesia d'un poble solitari, la novia, els pares, els fills tal volta. Son els que fa poch cavavan la terra, manejavan las eynas ó repassavan los programas en lo poble ó en la Universitat. Son los que no semblavan capassos de aguantar vuit días de campanya. Aqueixos son los héroes d' avuy.

Los héroes de demá, los que dintre poch temps tindrem encomenada la defensa de nostra bandera gloriosa, son los quintos de avuy, los *anémichs* quintos d' avuy, mal menjats, mal vestits, pitjor tractats, los que sempre estem peusaut en l' honor de nostra aymada patria y principalment quan, armas al coll, correm per devant dels cuartels, marcant marcialment lo pas, cridant com uns veteranos:

—*Uno, dos, tres, cuatro.....*

VALCARLOS.

¡VISCA L' EXÉRCIT!

ESPONGUIN, lectors estimats.

¿Quíu es lo fill de la ibérica nació, que sentint correr per sas venas sanch patriota, no aymi de cor á la milicia, fiel guardiana de la terra en que nasqué, dels mars que ab suaus rumors la besan y de las colonias, á las que sérs plens de abnegació descobriren y á las que hi portaren la civilació, deixanthi los ossos després de haverlas regadas ab sa propia sanch, milions de compatriotas?

Sols dos classes de fills espurs, que per l' igualtat del fí 's confonen, poden no sentir aixís; los juheus y los masons, los quals per la passió que domina á uns, l' odi que senten altres tenen mort lo sentiment del amor, quedant sos cors convertits en materia bruta, en cors de fera.

Mes, deixem á aquestos com á fills incestuosos de la mare patria, encara que per desgracia tingam de regoneixer, que ells exclussivament han sigut y son encare los amos déspotas y tirans, en lo que va de sigle, dels destins d' aquesta nostra nació, gran en altres centurias, durant las quals havían sigut retxassats de sos dominis, en la forma que sols se mereixíau tractantlos com á pandillas de fascinerosos, úuica cosa que realment eran.

Pero lo restant de la nació, la que en lo poch espay de cuatre anys ha douat trescents mil de sos fills aymats, pera ser inmolats eu holocauste de la integritat de la patria, anant á formar en las filas de la milicia pera pagar ab la seva sanch las vilesas d' altres, tan eu terra com dintre 'l mar. ¡Cóm no ha de sentir amor, y amor gran, inmeus, aquesta part de la nació, per los exércits defensors y guardians de la terra propia, si 's compón de sanch de sa propia sanch; carn de la seva carn y ossos de sos mateixos ossos?

Sí, la part sana de la nació Ibérica á la que no han pogut mistificar ni lo drinch dol or, ni las teorías disolvents del lliberalisme, está identificada per complert ab la forsa armada ab lo mateix amor que la bona mare sent per lo fill de sas entranyas.

Y si aquest amor concretat á la indicada part de la nació, no es tan general com en altres centurias en las que jamay s' hi contareu excepcions, perque en defensa de la patria hi contribuíau ab sa sanch y sos caudals desde 'l Monarca ab la Iglesia, noblesa y potentats, fins á las més humils classes de la societat, es degut á la diferencia que avuy se nota á la lley de castas establertas per la plaga del lliberalisme, dividint á la nació en richs y pobres ó sigan dos bandos per l' egoísme irreconciables avuy, y que ho serán fins que se estrellin uns ab altres en horrorosa lluyta final que ja s' acosta ab desesperada corredissa, resultat de la qual será una destrucció espantosa que nivellará al ras als contendeuts, pero que sobre las runas destructoras de las passions avuy dominants, puga aixecarse altre volta l' edifici grandiós de la patria, unificant tots sos organismes, guardaut la relació més perfecte possible, es dir, que uns siguin completament naturals dels altres, base única de la fortalesa y estabilitats dels pobles.

Seuyalant alashoras los debers als de dalt y als de baix y subjectantlos ab fermas columuas, quals bases siguin la justicia extricte y la equitat més escrupulosa, y coucedint baix lo mateix ordre los drets que á cada qual corresponguin, reguará la uuitat y ja se sap que aquesta es lo constitutiu de la forsa, y forsa invencible.

Aixís ¿quáu y quán no aumentará el concepte general que la nació tindrá per sos exércits? y tot degut á que la sauch que tinga de derramarse pertenei-xi á tota la nació, y no com ara que sols corre la dels pobres.

La gloria del exércit s' agegantará també en emulació constant, com en passats sigles, puig que la prudencia, en interés propi, guiará en sos plaus á los que tingan de dirigirlo, evitant cuidadosament imprevisions criminals y descuits imperdonables. Y los capdills sentirán com la Nació, y per lo tant, identificats ab las forsas que manin, podrán realisarse hassanyas dignes de figurar en la historia al costat de las de Pavía y de Lepant, passant un negre vel sobre la época de la dominació lliberalesca, ruinosa y degradant, baix qual sombra criminal creixeren y prosperaren *fracasats* y se improvisaren en tots los ordres grans fortunas adquiridas per la protecció del sistema, mes jamay justas devant la lley Divina.

Vinga, sí, vinga prompte lo gran día en que tot aixó siga un fet, que desde las montanyas Cántabras fins á Gibraltar, y desde l' Atlántich al Canigó, sols ressonin crits de coratje al mateix temps que de goig, de: ¡Visca Espanya! ¡Visca l' exércit! ¡Visca la Marina!

LO MESTRE VELL.

GLORIA Á ESPANYA

Llissó de Historia

¿A quí 's deu el descubriment de las Américas?

A Cristófol Colón y á una espanyola: á Isabel la Católica.

¿Quíns eran els reys que dominaren al mon en el sigle XVI? Dos espanyols: Carlos I y Felip II.

¿Quín fou el Capdill més valent de la Etat Mitja? Un espanyol: el Cid Campejador.

¿Quín es un dels actes més celebrats de llealtat? El de un espanyol: Guzmán *el Bueno*.

¿Quín fou el millor general dels sigles XV y XVI? Un espanyol: El gran capitá Gonzalo Fernández de Córdoba.

¿Quín fou el primer navegant que doná la volta al mon? Un espanyol: Joan Sebastiá Elcano.

¿Quíns foren los capitans conquistadors més temeraris? Dos espanyols: Hernán Cortés y Francisco Pizarro.

¿Quíns marins son famosos per sas hassanyas? Dos espanyols: Machín de Murguía y don Antón Barceló.

¿Quí va salvar á Europa de la supremacia dels turchs en la batalla naval de Lepant? Un espanyol: Don Joan D' Austria.

¿Quín fou el primer general que derrotá las tropas napoleónicas? Un espanyol: don Francisco Xavier Castaños.

Quína es la escuadra que al finir lo sigle XIX ha donat més que parlar al mon enter? La que comanda un espanyol: l' ilustre almirant Cervera.

Lo poble está cansat ja dels políticbs,
puig no val el millor.... un sabatot.
Estem atravessant uns temps mol críticbs,
la miseria, la fam ho invadeix tot.
¿Ab quí sols se pot tenir coufiansa
qu 'ns tregui del fangueix hout som ficats?
¿Quí es, en mitj de tot, nostra esperansa
pera venjá 'ls insults dels *yanks* malvats?
Be diu don Nicanor;
¡L' Escuadra pot rentar el uostre honor!

VOLTREGANÉS.

UN SINGLOT

E singlot y no d' altre cosa mereix lo nom un article de 'l *Diari de Barcelona* en el que 's declara partidari de la pau y diu que 'ls que tenen la culpa de la guerra ab los Estats Units son los partits de oposició y algún que altre periódich, qui han arrastrat al gobern á eix extrem.

Dels que son contraris á la opinió del *Diari* y y que per consegüent volem la guerra, posa en primer lloch als carlins, lo qual li agrahim molt, no perque siguem nosaltres en absolut partidaris de la guerra, sino perque estem convensuts de que en algunas circunstancias, lo no voler la guerra es esser antipatriótich, y com que en una d' eixas circuntancias ens trobavam avans de la guerra ab los Estats Units, de aquí que li agrahim el que 'ns possi eu primer lloch, perque es lo mateix que dir que som los més patriotas.

¿Pot esser que lo *Diari* pensi que las circunstancias no eran tan serias com deyem los partidaris de la guerra?

Miri si debían esser serias, quan lo Gobern las ha publicadas en un llibre que 's titula *llibre roig*; no se de quin color 's creu que bastará per fer veurer que era impossible anar á la pau, com era 'l seu programa.

Pot esser que 'l *Diari* sía de l' opinió de cert *subjecte* qui abogava per la venta de Cuba

No crech que 'l *Diari*, á pesar de que tot pot esser, vulga dir en son article que 's pugués anar á la pau mediant la venta de Cuba, puig ja sab, y sino que ho aprenga, que devegadas la pau deshonra y aquesta hauría sigut una d' ellas.

¿Pot esser que té por de que si la guerra va malament, las institucións.....? ¿Quí sab?

També podría esser que anteposés las institucions á l' honor nacional; y per aixó no es estrany que de totas maneras vulga anar á la pau, encara que sía deshonrosa, puig com no sab ni coneix lo qu' es honra ni honor..... nacional ¿cóm volen ho defensi?

En conjunt, l' article de 'l *Diari* no concebim que 'l firmés un espanyol y per aixó li donem lo nom de *singlot;* perque eix escrit s' haurá escapat involuntariament de la ploma al senyor Baró, com involuntariament s' escapan de la boca los singlots.

KOS KUS.

DAVID Y GOLIATH
Ó SÍA
L' ESPANYOL Y 'L YANKÉE

En la festa solemne que en lo día d' avuy celebra nostre aymat periódich no pot deixar d' haverhi la firma del que per tots conceptes s'auomena "Lo Mestre Jove" ja que lo que la motiva es una de las pocas notas que fan mourer apesar del malehit materialisme que empastifa las fibras sensibles de tot bon patriota. Y nosaltres que á l' ardent amor envers la nostre mare patria hi ajuntem l'ardorós impuls del nostre jove cor, no podem per cap rahó deixar de contribuir á la memoria dels que avuy honra Lo Mestre Titas, aixó es, l' exércit y marina de nostra terra, únicas resquicias de nostra antiga grandesa y que per misericordia del Cel se 'ns conservan ab puresa, salvo alguna que altre rara excepció.

Hi hagué un temps que un poble escullit per Deu com á privilegiat sobre la terra, se veijé abatut devant d' un altre que per única joya y exclusiva grandesa mostrava la extraordinaria figura d' un home irregular per sa corpulencia y excessiva forsa, fins al punt d' esser l' espant dels seus enemichs.

Mes, com que á n' aquet poble á que pertenexía 'l gegant li faltava lo que era patrimoni del altre, la fe en lo Diví Senyor, prompte 's veijé segat per son diminut rival, com en veritat ho era lo jove y flach baylet que ab el sarró plé de pedras y la ben lleugera fona 's presentá á batres ab aquella fera humana, sens altre confiansa que l' ajuda de Deu y sa pedrada certera. Aquest noy se deya David, personatje bíblich que tots coneixem y quals fets brillauts esmenta la Sagrada Historia.

Lo gegant s' anomenava Goliath.

Donchs bé, en nostra patria s' hi veu avuy un cas semblant; nosaltres, tan nyicris devant los ulls del mon, ens hem de batrer ab un poble que 's presenta gegant y ab exhuberancia de diners y material de guerra. Ells, los yankées, se mostran ardits confiant en sa grandesa material y forsa bruta, y nosaltres faltats de medis no podem fer més que alsar los ulls al Cel y á son indisputable poder confiar nostre causa, segurs que d' aquest modo surgirá en nostra terra un nou David pera tallar la testa ensupervida del modern gegant Goliath; y aquest nou David será sens dupte nostre exércit de mar y terra, qui, possehit com lo reyal Profeta, del coratje que inspira l' amor á la patria y alentat per la certesa de la victoria, se fará invencible al aixaplugarse, com ho ha fet sempre, baix lo manto del Deu de las batallas y de la Verge de las victorias.

Lo Mestre Jove.

CAVILACIONS

Voto al xápiro, que jo no se pas en quín mar navego.

Agafo *El Noticiero* qu' es un *órgano* que té tot el joch de *flautas* desde la *nota* més optimista fins á la pessimista més endiablada, y llegeixo:

"La escuadra que comanda en Cervera ha sortit de Santiago y 's dirigeix á l' Habana."

Prench després *Las Noticias* y, com qne per llegir la seva secció telegráfica y telefónica 's necessita haver menjat be, em *repapo* á la cadira y llegeixo.

"Ahir va arribar la escuadra á Santiago, procedent de Cárdenas."

—Vaja—dich jo—*Las Noticias* ha confós las islas pastanagals.

Y seguidament, agafo *La Vanguardia* y en *passo* els ulls.

¡Oh Deu! ¿Qué he vist....?

"Telegrafian de Puerto Rico que la escuadra d' en Cervera ha passat á tres millas de la costa."

E instintivament 'm passo la má pels ulls y frego..... frego, perque no sé si estich despert ó somío.

Mes, convensut de que no dormo me fico 'ls guans per no embrutarme y agafo *La Publicitat*.

—A veure qué diu aquest periódich *clerofobo-masonizante*:

"Telegrafian de l' Habana que nostra escuadra ha sortit de la bahía ab rumbo desconegut."

—¡Ave María Purísima! Noy, tu no estás bo—exclamo.

Y 'm poso devant del mirall per veure quína cara faig, perque, *amigo*, per forsa 'ls ulls 'm fan pampallugas. Pero, veig que faig la mateixa cara de burro que las altras vegadas.

Y 'm decideixo, després de senyarme dos ó tres vegadas, á pendre 'l *Diari de Barcelona*.

—¡Refútris! ¿Qué diu aquest periódich de las classes pudientes y 'ls aspirants á Bisbe?

"La escuadra espanyola continúa en Santiago bloquejada per onze barcos nortamericaus. Regna molta tranquilitat."

Si 'ls que llegim diaris no 'ns tornem ximples es perque tenim el cervell fet á proba de bomba..... y de mentidas.

Pero, be, lectors. ¿A qué ve tot aquest maremagnum d' embusterías? ¿Qué vol el gobern? ¿Qué preten? ¿Quí es que 'ns fa combregar ab rodas de molí?

Donchs, Lo Mestre Titas no vol ser menos que la prempsa de gran circulació, y també vol fer la comedia, y vol ballar aquest fandango, y vol ensarronar al públich, y vol ser *maton* y ¡vaja! que acabem de rebre un parte particular del general Blanco que 'ns diu:

Mestre Titas, Barcelona. La escuadra de Cervera no es á las Antillas, ni l' hem vista, ni Cristo que lo fundó.—Blanco.

En vista d' aquest telegrama, hem preguntat al ministre de Marina senyor Auñón, qui ens contesta per telégrafo lo seguent:

Mestre Titas, Barcelona. Ministre 'l saluda y li participa que la escuadra que comanda Cervera, no estigué en Cuba. Surtí de Cabo Verde en direcció á Filipinas disposada á fer mandonguillas de 'n Dervey y apoderarse de la seva escuadra.—Auñón.

¿Qué m' en diuhen d' aixó?

Sápigan els diaris de gran circulació que á mí ningú 'm guanya.

Ni á dir embusterías.

Qui no ho vulgui creure que ho vaigi á veure.

Abel.

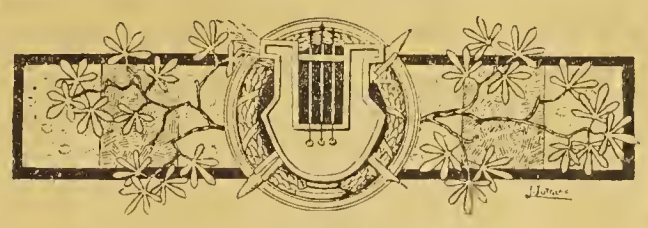

LO NAS

Si la musa del Parnás
me deixa avuy sa trompeta,
cantaré sol y á compás
las glorias de nostre *nas*
obra digna d' un poeta.
Bufa desde l' altre mont
y ompla mos versos de pompa
oh ilustre poeta Nassón,
tu que sota del teu front
tens un *nas* com una trompa.
Fer del *nas* un panegírich
en istil serio no diu,
ferlo en istil festiu,
humorístich y satírich
vol xispa y geni molt viu.
En assumto tan honrós
lo meu *nas* jo vull ficarhi
y per quedá un poch ayrós
invocaré al molt gloriós
patró del *nas*, Sant Nasari.
Del *nas* hi ha noms derivats
y dels quals parla la historia;
ab ell han sigut honrats
reys ilustres y afamats
com sabis de molta gloria.
Nasvi fou astrólech bo
que al sol li deya: *As d'oros*,
Anás fou un gran bribó
de quí 's parla en la Passió;
Nassar, nom de tres reys moros.
Alemania te *Nassán*;
Nassavia es famosa planta;
nas fausto de l' India 's trau,
escorsa d' olor suau
y en l' orga, el *Nasart* encanta.
¡Oh *nas*! nom d' honor y pés
part del home noble y gran,
nom trágich y d' *entremés*,
nom que, si 'l prens al revés
trobarás que 'l *nas* es *san*.
Quan Deu al home criá
al delinearli la cara
lo primer que va formá
fou lo *nas*, que li estirá
el doble que 'l temin ara.
Y al posarli el manament
sobre aquell arbre vedat,
Adan no 'n quedá content,
arrufá 'l *nas* y..... al moment
se li escursá la meytat.
D' aquí trech la consecuencia
que 'l *nas* gros es perfecció
y á més, si ha la incumbencia
d' olorar quiscuna essencia
¿quín olorará millor?
Com lo bo sol ser escás,
no son molts los *nassos* grossos.
Per xó si un critich mordás
li sens dir: ¡manoy quin *nas*!
ja pots dir qu' es dels hermosos.
Per aixó 'l rey Salomón,
l' home més sabi del mon
va escriure, y ningú ho esborra,
que á una noya correspón
teni un *nas* com una torra.
Si á una noya li dius *xata*,
li fas un agravi gran.
Aquest nom casi la mata;
dígasli lletja ó ingrata
y no l' agraviarás tant.
Qui demani un *nas* bufó
no sab pas lo que demana,
puig sempre un bon escultó
posa en un modelo bo
lo *nas* de testa romana.
Tot avuy día es mesquí
y el *nas* seguix la persona,
nassos xichs con un lloví,
nassos prims com pergamí,
may llarch com cualitat bona.
Un *nas* gros escau molt be
á una noya angelical
á un fadrinet botigué
á un marqueset *botiflé*
ó á..... un guardia municipal.
Un *nas* gros es sempre digne
d' un home molt ilustrat,
d' un general brau é insigne,
d' un Rector sabi y benigne
ó d' un famós advocat.
A gran home *nas* molt gran;
per xó tenía 'l Petrarca
nas de punt interrogant,
nas de lloro, *nas* semblant
á la quilla d' una barca.
Y á mes, per comparació,
excarxofa, apagallums,
penca-xica, carbassó,
la trompa al broch d' un porró
termómetro de perfums.
Y si sempre es celebrat
un *nas* gros, llarch y ben fet,
al contrari un *nas* xafat,
róm, petit, xato, arrufat
no será may *nas* perfet.
Los que tenen *nas* petit
pecan tots per un extrem,
si estornudan fan: ¡xit! ¡xit!
un *nas* gros fa més brugit,
quan estornuda fa: ¡etxem!
Un *nas* gros es baluart
digne d' un Emperador;
Carlos tercé y Carlos quart
lo tingueren molt gallart
ab Don Jaume d' Aragó.
Aquells que prenen tabaco,
á n' aquells jo ¡'ls xafaría!
perque á volias un *nas* maco
lo fan més lletx qu' un *caraco*,
omplintlo de porquería.
Quan á estudi 'ls bordegassos
comensan á dibuixar
lo primer que fan, son *nassos*
y quan d' aixó son capassos
á ulls los solen mudar.
Un químich, un adrogué,
un mestre, un apotecari,
la cuynera, 'l pastissé
si un bon *nas* per cas no té
ja 's pot dir qu' es temerari.
Quan te séus á la cadira
perque t' afayti 'l barbé,
lo primer que 'l fadrí mira
si el *nas* es ben llarch y plé
per poguerlo estirar bé.
Puig si fos dels més petits
al agafarlo el fadrí
si li escapés d' entre dits
¡ja estarían ben servits
á las mans d' aytal butxí!
Quan un bon predicador
pert l' esma dalt de la trona,
per dissimular millor
se trau luego 'l mocador
y ab lo *nas*, sona que sona.
Desgraciat lo curt de vista
que també fos curt de *nas*;

fora una cosa ben trista
trobarse fet incapás
d' usá ulleras en tal cas.
Un pert lo *nas* en batalla
l' altre 'l pert en camí ral
quan surt un lladre y li talla;
l' altre 'l pert quan se baralla
y li mossega 'l rival.
Aquell lo pert d' un mal lletx
ó cayent sobre una brasa,
aquest que sense *nas* veig
lo va perdre en un torneig
tallat pel fil de l' espasa.
Ell fa tapar clavegueras
y al *comú* posa sifons,
y 'l burro de la lletera
per ell va á l' hora primera
per carrers y carreróns.
Per ell també s' ha inventat
ara un sistema modern
pera escurar l' escusat
sens sentirse un ofegat
per una pudó d' infern.
Los alcaldes tots procuran
que 'l *nas* no tinga molestias,
y si els medis ells no apuran
los diaris se conjuran
dihent que 'ns tractan com bestias.
Y son tans y tans los cassos
que sobre 'l *nas* puch citar
que apilant *nassos* y *nassos*
n' ompliría mil cabassos
y may sabría acabar.
En tot ram, punt y qüestió
sempre 'l *nas* te preferencia;
si una noya 's posa oló,
si un noy peta y fa pudó
lo *nas* jutja y fa sentencia.
Ya ho veyeu; lo *nas* ho es tot,
per lo *nas* tothom delira;
tan si es llarch com un bitllot
ó vermell com un pebrot
per gust tothom se l' estira.
Lo nas diu quí ets tu y quí jo;
proba si 't vols disfressar,
no 't posis careta, no,
posat un *nas* de cartró
y ningú 't coneixará.
¡Oh *nas* honor del mortal!
Nas de la cara ornament,
nas de sabi gran senyal.
nas groixut com un parpal
benehit sias. Amén.

UN CATEDRÁTICH.

Recopilació de tots los Adagis ó Refrans catalans dignes de publicarse, ó sían: Sentencias tretas de la esperiencia, tresor riquíssim de la Lleugua Catalana, ab algunas frases y varias máximes utilíssimas á tota classe de personas, per l' Iltre. Dr. D. A. C. Llicenciat en Lleys y Doctor en Sagrada Teología.

A

A boca que no parla, Deu no l' ou. Refrau que repren la cortedat d' aquells que per no atrevirs á explicar sas solicituts, las mal-logran.

A bon pagador no li dolen prendas. Refran que dona á entender qu' al que vol cumplí ab lo que deu, no li costa dificultat doná cualsevol seguritat que li demanin.

A cá gros no li cal dir QUISSO. Refrau qu' ensenya que l' home esperimentat y judiciós es difícil d' enganyar.

A caball donat no li miris lo dentat. Refran que repren l' impertinencia dels que van buscant faltas en las cosas que 'ls regalan, manifestant son geni descontentadís.

A cent anys, coteta verda. Refrau que repren als vells que 's puleixen y adornan com si fossen joves.

A pare guardador, fill dissipador. Refran que á mes del sentit recte, pe'l que significa, que frecuenment succeeix á un pare avaro ó economich un fill prodich, adverteix també quan contraris en altres cosas solen ser los genis dels pares y dels fills.

Apoch apoch anirem lluny. Refran qu' eusenya lo molt que s' adelanta ab la perseverancia en lo treball.

A portas tancadas, lo diable se'n torna. Refran qu' ensenya 'l cuidado que 's deu tenir en evitar malas ocasions.

A qui no está acostumat á bragas, las costuras li fan llagas. Refran que denota la repugnancia y dificultat que costa fer las cosas á que no está un acostumat.

A qui no't pot ajudar, no vulyas los teus mals comunicar. Refran qu' ensenya que no comuniquem nostres mals á qui no s' ha de compadeixer d' ells, ni remediarlos.

A qui 's muda, Deu l' ajuda. Refran qu' aconsella mudar de medis, quan los primers no surten be.

A sants y á minyons no'ls prometis que no'ls dons. Refran qu' enseuya que 's deu cumplir tot lo que 's promet.

A só de tabals no s'agafan llebras. Refran qu' ensenya que pera conseguir los fins no s' han de pendre los medis contraris á ells.

(Continuará.)

MEDITACIÓ

CONSIDERA, oh mortal, que tot es passatger en aquest mou; procura *gambártela* de la millor manera que puguis y sobre tot estigas be ab els que manan, perque d' ells es el regne dels panxa contents.

Tingas gramática parda, sigas hipócrita, condició indispensable per estar be ab uns y altres, ves á missa y que 't veijin be tots els que hi van á fí de que 's creguin qu'ets un bon home.

Si un día un carlista cau á las tevas mans, no 'l planyis, enfónsal si pots, puig els carlistas son mala gent.

Propósit

Escanyar al pobre, engauyar á la gent, atiparse be y procurá relacionarse ab el clero á fí de no *llamar* l' atenció dels llauuts y carcas y estar suscrit al *Diari de Barcelona.*

Prestar diners als apurats al 60 per 100 y sobre tot..... no fer cap mal á ningú.

Jaculatoria

¡Oh Deu del mon, oh benehida *doble de cuatre!* A tú m' entrego ara y sempre y en tots los instants de la meva vida.

Oració

Pro acemilis liberalis qui reparuntur turrones cum manus et estomaguis plenis. Amén.

TITELLA.

Lo senmanari catolich *La Barretina,* s' ha despepit dels seus lectors.

Ho sentim de veras y desitjem que, en uua ó altre forma, reapareixi.

¡Ay carat! Donchs, com diu *La Nació Catalana*..... nosaltres, els carlistas, no som els únichs que contem ab valor y forsa pera portar á la práctica lo regionalisme.

¡Ara veijin!

Lo que deya 'l senyor Teixidó no 's ho ha pogut *empassar La Nació Catalana* y n'ha fet *engrunas.*

¡Ay, *galiina!*

Senceras es com s'han de copiar las cosas, perque aixís alguns *renaixensos* caurían del burro.

Quan mes s' acosta l' istiu, més son els *cassos* de *carlofobia.*

Días passats, un lliberalás que té per ofici fer d' *ayo* en un col-legi y que prohibeix terminanment que 's parli de Don Carlos, fins en las horas de *quamquam,* doná un *juli* de cops de puny y patadas á uns quans dels seus subordinats, que ni que haguessin sigut uns insurrectes.

Y total perque, jugant, parlavan dels carlistas, y defensavan el seu Rey.

Un héroe aixís, l'haurían de portar á la manigua.

Perque 's menjés á tots als filibusters.

Li dich que al tal fulano (á) San Roch, l' haurían d' obsequiar ab un present.

Un nervi de bou.

Segons diu un periódich, passan de vuitanta las casas de joch que funcionan á Madrit.

Me sembla que ja son prou las desgracias que pesan sobre Espanya, pera que 's permiti que una nova plaga ens aplasti.

Massa que 's juga á la Bolsa.

La escuadra que bloqueja Santiago de Cuba está composta dels seguents barcos:

Vezar, Masaisam, Hivou, Rlongs, Marblehead, Escorpión, Vihes y *Dupont.*

Aquests barcos tenen ordre de no deixar sortir la escuadra espanyola de Santiago.

Pero per lo que diuhen els últims partes sembla que la escuadra espanyola 'ls apallissa.

Han sigut detinguts els curanderos y tiradores de cartas *Federico, Salvador, Cristinita, Joaquina, Mariquita, Juana* y *Cristina.*

¡Bona familia!

No 'm sab greu que 'ls haigin detinguts, no; lo que 'm sab greu es que 'ls deixarán anar.

Demá diumenge, en el Seminari se celebrarán solemnes cultos al Sagrat Cor de Jesús, pera implorar el triomf de las armas espanyolas.

Predicarán los Revnts. don Joan Fontanals en la missa de gloria, y el Pare Jaume Maresma, Jesuíta, per la tarde.

L' Apostolat de la Oració de dit Seminari mereix tota classe d' elogis per sos sentiments verament cristians y espanyols.

Don Francisco Fondevila, autor de la Pomada-Pancho, ha ofert al Ministre de la Guerra suministrar gratis tota la pomada que 's gasti per las feridas dels soldats de Cuba y Filipinas.

També á Santa Coloma hi ha bons espanyols.

Felicitem de veras al Sr. Fondevila.

Nostre amich don Jaume Vila y Bosch, ha contret matrimoni ab la hermosa vigatana senyoreta Francisca Soler y Sans.

Els desitjem llarga y dolsa lluna de mel.

Y las benediccions del Cel.

Aucell de Can Barba: L' assumpto es molt relliscós y'm permetrá que, si convé, li retoqui alguna cosa. Nosaltres també tenim antecedents qu' honran sobremanera al respectable subjecte. La senmana próxima anirá.—*Sopimpa:* Los últims tenen alguna imperfecció.—*Mascaró:* No va prou be.—*A. N.* y *Puig:* Vosté es poeta; sab versificar ab naturalitat y queda admés en la *escola.*—*L. Obiols:* L' assumptó aquest l' hem tractat nosaltres; pero pot disposar.—*J. Darnaculleta:* Pot anar ab sellos de $^1/_4$ de céntim posant: *Originales para imprenta.*—*Escola-net:* Ja ho publicarem.—*J. Serra:* ¡Espanya! no pot ser publicada.—*Jaume Vila, Vich:* Prenem nota de sa estimada y 'l felicitem.—*Fuet Vilanovi:* Alló ho varem fer per ecsés d' original.—*Lluis del Clot:* Es denunciable per tots costats, ¡tan be que está!.—*Kos-Kus:* moltas gracias per la seva cooperació.

LO MESTRE TITAS

SENMANARI CATÓLICH MONÁRQUICH

SUSCRIPCIO

En Barcelona, un any.. . . . . 3 pessetas.
En provincias, „ „ . . . . . 4 „

Redacció y Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.a

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 11 DE JUNY DE 1898 NUM. 51

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª -◆- La correspondencia al Administrador

UN AUCELL DE RAPINYA

Quan aquesta mala bestia 's posi á *tret* potser li plantém un perdigó á l' ala.

CUADROS DISOLVENTS

I

¡Mireulos! Son ells, los de sempre..... Los que, mentres los lliberals de tota mena tiranisan al poble, mentres los indiferents se creuhan de brassos, ells trevallan y 's preparen pera la suprema lluyta.

¡Mireulos! Inmens es son número..... Desde 'l potentat fius al pobre jornaler, desde 'l gran d' Espanya hasta l' humil trevallador, desde 'l millonari hasta 'l que guanya sis rals trevallant tot lo día, desde 'l catedrátich ilustrat hasta 'l que no sap més que la Doctrina y son ofici, desde 'l general victoriós hasta 'l soldat ras, desde 'l cardenal hasta l' humil vicari..... no hi ha classe, ni carrera, ni professió, ni estat que no tingan entre nostres correligionaris representació lluhida.

¡Mireulos! Son los descendents de Pelayo y dels Almogávars, dels crehuats de la edat mitja y dels héroes del dos de Maig. Son los que sostingueren per set anys una guerra gloriosa; los que, fa vinticinch anys, lluytaren sens treva contra dictaduras y dinastías estranyas y repúblicas seus honra.

¡Mireulos! Los lliberals los creyan morts sens remey, y aquí están, en número formidable, disposats á tot, fins á esmicular un trono. Es una montanya inmensa que amenassa caurer sobre l' edifici ja gastat de la Restauració. Es una onada terrible, capassa de fer rodolar las pesadas rocas, cuant més las lleugeras pedretas del alfonsisme. Es un llamp aterrador que ameuassa de mort á las institucions vigeutas. Es una torrentada terrible, capassa d' esborrar tantas llibertats lliberalescas com tenim. Es l' enviat de Deu pera tancar d' un colp aqueix oprobiós paréutesis obert en nostra Historia pel tiránich lliberalisme.

¡Mireulos! Son desitj es la felicitat d' Espanya; sos intents restaurar las tradicions perdudas; son fí cumplir ab son deber; son objecte desterrar al lliberalisme; sa norma la voluntat del Rey; sa lley la del honor: sa bandera la de la vella Espanya, la de Covadonga, la de Las Navas, la de Lepant, la Independencia, la que porta escrits en sos plechs gloriosos lo lema tres voltas sant de Deu, Patria, Rey.

¡Mireulos! ¡Mireulos bé! Son los que avuy poblan las masías, y 'ls camps y las vilas y las ciutats; los que demá ¡diutre poch temps! ab un fusell al bras y una boina al cap, poblaráu las montanyas y omplirán á l' Europa ab la fama de sos fets gloriosos y de sas victorias sens nombre.....

VALCARLOS.

"EL HONOR ESPAÑOL"

Aquest es el títol d' un periódich de "Buenos Aires" del qual copiem, traduits, els següents párrafos:

"El "Maine" fou volat en la bahía de l' Habana per los mateixos *yankees*, intencionadament, pera posar més tart devant del poble baix, els cadávres dels infelissos *pieles-rojas* que sucumbiren allí y dirli: ¡venja als teus germans!

Aquí está el secret de la voladura del "Maine." Aquest barco surtí dels ports americans ab aqueixa consigna; ser volat en terra espanyola y quauts més cadávres hi hagués, millor.

Pera 'ls cors nobles que 's resisteixen á semblant infamia, els direm que els *yankees*, per un dollar, sacrifican á sa mare y al seu pare si es necessari.

No coneix l' amor á la patria, no te religió, ni carinyo á la familia, no 's mou sino al *drinch* de l' or.

Aquest mateix exércit que á bordo dels barcos de la Unió solca 'ls mars de Cuba, no está allí per patriotisme; está, per la promesa que segurament los ha donat en Mac-Kinley, de darli llibertat de robar si logra desembarcar.

Per lo demés, res los importarían tampoch los que moriren en la catástrofe.

A ningú li cápiga dupte: aquest barco lo manaren destruir els que formau part del sindicat de sucres, d' acort ab el president dels E. E. U. U.

¿Qué 'ls importa á ells 300 ó 400 morts y un barco menos? La cuestió era que 's verifiqués la infamia en un port espanyol pera ab un sofisma insensat prepararnos un afront en la historia y avivar las passions populars entre 'ls de la seva castá.

Qui coneixi á fondo l' ánima tenebrosa, hipócrita y cobarda de aqueixos homes, degradada á forsa de comerciejar ab ells mateixos, no duptará com nosaltres no ho duptem, que el "Maine" fou volat per lo seu mateix comandant."

BANCAS Y BANCHS

¿Qui no ha vist *bancas* y *banchs*
molts d' aquets de forma airosa
tan en las grans capitals
com en las vilas y pobles
lo mateix en las masías
que en las magníficas torras?
Las *bancas* y *banchs* serveixen
per reposarhi una estona
quan després d' un llarch viatje
ó un *trascar* d' algunas horas
ens trovem baldats dels ossos
y ab las camas tremolosas.
Son de fusta, ó bé de ferro,
segons lo punt en que 's troban;
de fusta tots ne veyem
per las iglesias y escolas;
de ferro, pels llochs mes públichs
de ciutats vilas y pobles,
com son, plassas, parchs y ramblas
y altres vias mes *famosas*,
hont, hi lluéixen el garbo
los soldats ab las minyonas.
Per las hortas y jardíns
existeixen gayas formas
desde 'ls guarnits ab llistons
als de pedra fina y bona.
Per las platjas tambe hi han,
casi en totas, *banchs* de sorra,
hont de tant en tant s' hi encalla
lo vaixell que 'l cas ignora
y es aixó un inconvenient
qu' en eix punt, ostenta 'l *moble*.
Lo *banch* es per molts oficis
lo que pel portal, la porta;
el manyá hi té 'l caragol
que lo ferro estreny ó colla
y la llima quan se 'l *menja*
xiscla ab *veu* esgarrifosa.
Lo fusté també hi subjecta
cabirons ó bé altres cosas
mentre entona cansonetas
tot fent corre la garlopa.
En fí; per molts estaments
n' es lo *banch* l' eyna més grossa
y el més útil auxiliar
per portar á cap grans obras.
Existeix un *banch* ó *banca*
que te fama ignominiosa
y respira sols aprobi
que deshonra á aquell que 'l toca;
no cal ja parlar mes clar.....
girem full, y á un altre cosa:
Banca en diuhen d' aquell lloch
frecuentat per gent viciosa,
hont hi deixan l' últim ral
y ab el ral boy sempre l' honra,
ignorant, que, d' or sedents,
sols demostran sé uns tanocas;
aixó es altre desventatje,
ó imperfecció de la forma.
Coneixem també per *banchs*
unas *caixas*, en que hi posan
lo parné que á molts ens falta
per tirar la *carn* á l' olla,
mentres qu' altres, remenantlo
van *untant* las *curriolas*,
y aixís s' omplen bé la *tripa*
y 's fan *richs* en pocas horas.
Son uns *banchs* mol famolenchs
que, tot l' or de *casa nostra*
se 'l van xuclant depresset,
y al seu puesto, papé hi posan.
¡Trinca tan aquell metall
de la cara *trista* y *groga*!

—

Nostra Espanya está abatuda:
ha *trascat* já moltas horas,
y un viatje tan pesat
desenllás molt trist li porta.
Está arraulida en un *banch*
ab la cara mitx plorosa,
recordant las desventuras
que perjurs fills l' ocasionan,
y prop d' ella, 'l lleó altiu
acurrucat també 's troba.
Una turba de truhans,
vividors ó gent de l' *olla*
s' entretenen á fé escarni
de la invicta y gran matrona,
y furiosos, volen pendrerli,
l' humilt *banch* en que reposa;
mes ¡ay d' ells, si acas la fiera
los sorpren y s' abrahonal
¡els instans son molt suprems!
¡Ay de tots, si 'l *banch* s' *ensorra*!

PEPET DE LAS POMAS.

(Continuació)

A tu t' ho dich, sogra; ententhi, nora: refrán que s' usa quan, parlant ab una persona se reprén indirectament á altre que 's vol ho entenga.

Ab escusas d' en Pau, en Pere s' escalfa: refrán que explica que algúns, ab pretext de demanar per altres solícitan pera sí 'l que desitjan.

Ab las alas t' abrich y ab lo bech te pessich: refrán que repren als aduladors y enganyosos que, donant á entendre que favoreixen á un, li fan notable perjudici.

Ab lo seu mal vol coneixer lo dels altres: refrán que ensenya quan propensos som á sospitar d' altre lo que nosaltres fem.

Ab temps y palla maduran las nespras: refrán que aconsella la paciencia y espera pera lograr algún fí.

Ab ton senyor no vulgas partir peras; ell se menjará las maduras y tu las verdas: refrán qu' ensenya que no couvé usar familiaritat ab los superiors.

Ab una caldera vella s' en troba una de nova: refrán que s' aplica als joves y noyas que 's casan ab vells ab lo fí de heretarlos.

Abants de casar, molt t' hi has de pensar: refrán que adverteix que 's premeditin los assumptos graves antes de ficarse en ells.

Al mes d' Abril no 't llevcs ni un fil: refrán que adverteix que, fins passat l' abril, un no s' afluixi de roba perque encara sol fer fret pera refredarse.

Afarta 'm be y digasme moro: refrán que s' aplica als que, sens preocuparse de lo que dirán, miran sols lo profit propi.

Ahir pastor y avuy senyor: refrán ab que s' adverteix la mudansa y varietat de las cosas humanas.

¿Ahont anirás, bou, que no llaures?: refrán qu' ensenya que en tots los oficis y estats hi ha treballs que sufrir.

Ahont hi ha barrets, no campan caputxas: refrán que adverteix la superioritat del home sobre la dona.

Ahont vaijas, deis teus hi y haija: refrán que demostra que la sang no 's torna may horxata.

Ahont vaigis, fes com veijis: refrán que adverteix que deu cada hu acomodarse als usos y costums del país ahont se troba.

Aigua passada no mou moli: refrán ab que 's dona á entendre la inoportunitat dels concells després de la ocasió de aprofitarlos.

No digas de aquesta aigua no beuré per térbola que sia: refrán ab que 's dona á entendrer que ningú está lliure de que li succeixca lo que á un altre.

Guardat d' aigua que no corri y de gat que no mioli: refrán qu' ensenya que las personas de geni al pareixer manso y apacible, quan arriban á enfadarse solen ser mes impetuosos y terribles.

Al amich y al caball no cansal: refrán que adverteix que no convé importunar als amichs.

Al cul del sach se troban las engrunas: refrán ab qu' es nota als que dissipan las cosas de que deuhen respondrer.

(Continuará)

El Noticiero es el periódich que ab més afiuació sap tocar el violón.

A la seva redacció hi ha una colecció de raspalls pera respallar á tothom, y una serie de tapadoras pera totas las ollas

Per aixó *El Noticiero* ens resulta un' *Olla*.

¿Las noticias son optimistas? Donchs, ápa, la *nota* seva son tot flors y violas.

¿Son pessimistas? Donchs, alsa, noy, vinga 'l diccionari, y estampem tots els termes negres y desconsoladors.

L' altre día, entre las rahons que donava per

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

afirmar que la escuadra d' en Cervera era á Cuba y no á Filipinas, donava la següent:

"El gobern no té dret, ni deu, ni pot posar en ridícol al almirant Cervera, al ferlo passar com á héroe en Cuba per las hassanyas en que ni sisquera hauría pres part....."

El Noticiero 's creu que 'n Cervera no es capás de sacrificarse dat cas que lo prestar son nom pera una *engallinada* en profit de la patria, fos un sacrifici.

A mes de que, si fos veritat que la escuadra es á Filipinas, una vegada sapiguda l' arrivada á aquells mars, el ridicol de que 'ns parla *El Noticiero* quedaría fos com un bolado.

El ridicol que no 's *fon* may, es de aquells que avuy diuhen una cosa y demá un altre.

Com fá *El Noticiero*.

Hem llegit l' article d' en Castelar que tant soroll ha mogut en el Senat y en el Congrés.

En Castelar apreta qu' es un gust.

Diu cada veritat que pinta 'l credo.

Y posa á donya Cristina com un cuatre d' oros.

Y.....

Val més que callem perque rebríam *mosca*.

Pero, tornant á Castelar; aquest ha dit en Alicant, que un dels perills que amenassa á Espanya es una revolució en sentit carlista.

Y en això s' acosta un *xich* á lo possible.

Y anyadeix:

"Temo que els partidaris de Don Carlos, no volguent transigir ab una pau humillant, alsin la bandera de l' honra nacional pera conquistar per aquest medi las simpatías de las potencias europeas."

En això si que 'n Castelar hi trumfa.

Nosaltres no aixecarém may la bandera de l' honra nacional per una rahó molt senzilla:

Perque ja la tenim alsada.

Y això no deuría ignorarho un home com en Castelar.

Lo que farém, sí, será *abaixarla*.

Y ho farém ab prou velocitat per axafar el cap á tots els lliberals.

Y possibileros.

¿Voleu més barra que la dels yanks?

Ara fan passar la derrota que sofriren á Santiago com una victoria.

Y celebran ab entussiasme l' *acte* heroich del "*Merrimach*" que consistí en..... anarsen á pico.

¡Ah ruchs!

Al arquitecte-autor de la capella
protestant, que á Madrit varen alsar,
segons el Nacional, que no es trapella,
arquitecte real lo van nombrar.
Ara no falta mes que á n'en Cabrera
lo nombrin capella del Alfonset,
que á San Francisco hi ballin peteneras
y 's caguin á la trona..... (parlant net)
Rahó te don Joaquim:
¡Qué cosas hem de veure, si vivim!

VOLTREGANÉS

CARTA OBERTA

D. Francisco Alsina Roure y Pí.—Barcelona.

Molt senyor meu, dich, dels protestants: per ara no es dels *mèus*..... ¡Marra*meu*! ¡qué ha de ser! No obstant, tots dos som *cristians*; sino que nosaltres som com que diguessim *d' or*, y 'ls protestants venen á ser una especie de *quincalla*.

Vaig rebre la seva carta, de no fa gayres días, aixó es, del 25 de febrer de 1890, qu'es com que diguessim d' ahir; y no li vaig contestar perque vaig pensar que fore picar en ferro fret; pero com que ara, ¡al cap de vuyt anys! he sapigut que vosté ha dit que m' havía *tapat*, (perque no li havía contestat), y á mí no m' agrada que 'm *tapi* ningú, he volgut ferli veure qu' estava ben *destapat*..... de boca, y que no tenía pels á la llenga. Anem, donchs, á la bayoneta, y vejam si farem algún forat, que després hi haurá feyna á buscar un *tap* pera *taparlo*.

Vosté diu que no 's proposa contestarme tota la carta, perque 's creu qn' es inútil. Si vosté 's creu qu' es *inútil*..... fa molt bé de no contestar; perque un home inútil no serveix pera gran cosa. Pero quí sab si vol dir que lo contestarme es una cosa inútil perque suposa que tinch lo cap massa dur. Jo ja ho veig, un home qu' es *Llicenciat en bledas y pastanagas*, y que te 'l *dret* de vendre verduras á la Boquería, d*ret*... y assentat, havérselas ab un *papioli* com jo, gran mal. Es clar que m' ha de tapar la boca. Si agafa los enciams, las escarolas, las cols y demés verduras que ven á la plassa de la Boquería y m' ho planta tot pe'ls bigotis, per forsa m' ha de tapar, sense deixarme respirar gens.

Després diu que desitja ferme algunas observacions, y la primera es aquesta: Soch cristiá, y *meramente protestant*. Es dir, que no solament es protestant sino que també es cristiá. ¿Sí? Donchs, home 'm deixa més parat que 'l Negre de la Riba. Jo que sempre m'havía pensat que *protestant* ja volía dir *cristiá*; pero un cristiá *falsificat*, un cristiá *bort*, vaja, un cristiá *de contrabando*. Jo 'm creya que *protestant* volía dir *cristiá* que ha *protestat* d' alguns dogmas y veritats del catolicisme, negantlos, després d' haverlos admés y cregut avants de la *protesta*; es dir, que avants havía dit *sí*, y després va dir *no*, perque aixís convenía..... á las sevas passions brutals, com va succehir ab Lutero, que va fer vot de castedat, creyent lo que creya la *Iglesia de Roma*, com diuhen los protestants, atacantho després, y *amistansantse* ab una monja que també havía fet vot de castedat, y després va fer lo *bot*, y va renyir ab lo seu espós Jesucrist, y 's va enamorar d' un *frarot renegat*. Ja veu, que'l protestantisme te per fonament una *porquería* de dos que havían fet vot de castedat.

Jo sempre m' havía cregut que protestant volía dir cristiá..... de pa sucat ab oli ó de nyigui-nyogui; pero vosté diu que no solament es protestant sino que també es cristiá. Vaja, segons vosté, hi deu haver protestants que no son cristians, quan vosté afirma qu' es totas dugas cosas. Veu, vosté m' ha ensenyat una cosa que no sabía: veig que vosté tot remenant bledas y pastanagas entent més en cosas de relligió que no pas jo. Res, se veu que jo soch un *pastanaga*, y que qualsevol día 'm portará á vendre..... sent com vosté es, un *marmany* de la Boquería. Una pregunta: ¿Que no ho sab que molts heretges, com Lutero per exemple, se semblan á las comedias? Donchs, sí, senyor: no més hi ha una petita diferencia, y es, que aixís com las comedias *acaban* en casament los heretges hi *comensan*.

M' ha agradat lo veure que vosté es tan fort de Narro, dich, de Sagrada Escriptura; perque 'm treu la *pistola*, (cuydado á engegarla) dich la epístola de Sant Pau als Tessalonicenses, los Fets dels apóstols, la segona Carta als Corintis y fins la primera y tot. No'm pensava que 'ls que trafiquejan ab espinachs y sebas els grillessen al cap..... tantas cosas. Ara sí que veig que 'm *tapa*, sense deixarme respirar. Me dono per vensut; perque lo qu' es las *pistolas* ja las tinch totas *rovelladas* de tant poch ferlás *servir*. Vosté 's veu que las te per las puntas dels dits..... del peu, y que las sab *aplicar* més bé que cap curandero un pegat. Res, m' ha acabat lo *bróquil*, y ara 'l podrá vendre á la Boquería: si per cas ne té massa, proporcionin un xich á la Taneta, ja qu' ella es la causa de veurers vosté en lletras de motllo.

Com que veig que vosté tot ho proba ab *testos*..... esquerdats..... per vosté; pera fer una mica 'l sabi també n' hauré de treure algún, pera veure si li puch esquerdar los seus. Y que 'ls hi presentaré de *llautó*, pera que li fassin més efecte.

¿Qué m' en diu d' aquell text que 's refereix á Jesucrist quan va dir á Sant Pere: *Tu es Petrus et super hanc petram edificabo ecclessiam meam?* Si no sab *introduhirlo*, ja li *introduhirí* jo. «Tu ets Pere y sobre aquesta pedra edificaré la meva iglesia. *Et portæ inferi non prævalebunt adversus eam.* «Y las portas del infern na podrán res contra d' ella.»

Cristo, donchs, va fundar la *seva* iglesia, no la dels protestants, sobre la *pedra* anomenada *Pere*, que va ser lo senyor Sant Pare. Vostés, los protestants, no creuhen ab Aquest, luego la seva iglesia está *edificada* sense 'ls fonaments que va posar Jesucrist: luego 'l seu *fonament* es fals. ¿No es veritat que tanca de cop aquest argument? ¿No 'm deya que li contestés *ab la paraula de Deu?* Donchs ja está contestat.

Lo Sant Pare dels inglesos es la Reyna d' Inglaterra: ara pregunto jo: ¿Qué enten lo gat á fer culleras? ¿No coneix qu' es una cosa ridícula qu' unas *fandillas* que no saben lo qu' es pescan en cosas de relligió, perque no'n han estudiat, siguin las *Pitanas* ó las que *dirigeixin* una relligió, y que estiguin sobre 'ls seus bisbes y arquebisbes? Es lo mateix que posessin per director d' una gran fábrica al Noy de Tona.

Vosté 'm diu que la Reyna d' Inglaterra *sabrá tant com jo de relligió, y tal vegada de medicina també*. Tant *sabi* qu' es en *Testos* sembla estrany que discorri aquí ab los peus. Es lo mateix que dir qu' ella sería bona per pilot de barco: no crech que s' en fiés vosté si havía de fer un viatge á la América. Un Pilot d' una iglesia que no sab manejar lo timó val tant com un *pilot* de *testos*, escampats per aquí y per allá, sense ordre ni concert.

¿Es dir que també 's pensa que tal vegada sab tant de medicina com jo? Molt fácil; perque jo no 'n he estudiat may. Potser vosté vol dir que sabrá tant de farmacia com jo..... també podría ser..... si ella n' hagués estudiat més anys que jo. Ara, si ha estudiat tan de farmacia com de relligió, podem dir que:

Tant serveix pera *Pilot*—Com per fer un ungüentot.
¡Pobres protestants!—No us voldrán los sants.....
Com que no hi creyeu—¡Cóm se torrareu!....
Miseremini ærum, saltem vos amici porchorum.

Aquell que mediti sobre 'l *fonament* del protestantisme, que no es altre que la *carnota*, per forsa l' ha d'aburrir y detestar; á no ser que sigui algú que defensant á n' ells, també defensi *l' arrós*.

Oferint..... me á vosté (sense candela), se despedeix S. S. S.

JOAN MARTÍ Y TRENCHS.

'L BALL

Ay mare, la meva mare,
quin somni jo he tingut,
somiava
que ballava
ab un home jeperut.

Quina festa fou tan trist
la que 's feu á Marganell:
aquell día
jo tenía
qu' abrasarme al ball ab ell.

Ay mare, la meva mare,
¿per qué al ball varem anar?
La riera,
plena qu' era
se m' hagués volgut manar!

Cuan al ball ja n' arrivarem
qui primer 'ns va mirá:
que 'm pensava
m' estimava,
fou l' hereu del Devesá.

Mes ¡ay! 'ls músichs tocaren
comensant pe 'ls rigodons;
jo assentada
disgustada
sens poguer lluir mos dons.

Mos dons de gran balladora
que tenia ja adquirits,
de alegreta
y boniqueta
per pescarne richs marits.

Aquell día tots 'ls joves
ni 's fixavan gens ab mí;
jo que n' era
la primera
que surtía al ball aquí.

Ay mare, la meva mare,
¿per qué al ball varem anar?
La riera
plena qu' era
se m' hagués volgut manar!

Yo recordo molt be encare
'ls primers que vaig ballá:
¡Ay com reya!
¡Quins salts feya!
sens poguerme may cansá.

Esperava los diumenges
com la santa llibertat.
Sols tenía
jo alegría
si 'l ball n' era comensat.

'Ls fadrins se barallavan
per poder ab mí ballar.
Parauletas
d' amoretas
me deyan per ferm'hi anar.

A 'n Juanet de la Calcina
quins papers l'hi feya fer!
Sols pensari
¡recanari!
sembla que no pugui ser!

Per mí, tambe, sens mesura
molt y molt s' enamorá
y patía
nit y día
l' herehuet del Aguilá.

¿A que treure noms y casas?
ja que 'ns resta sols que dir
que jo n' era
qui al derrera
á tothom feya seguir.

Mes are, ningú ho diría,
tots aquells ja son casats;
jo que 'm reya
si algú 'm deya
que 'ls anys prest ne son passats.

Los sermons sempre escoltava
que feya 'l senyor Rector
contra 'ls vicis,
maleficis,
qu' exposava, fente horror!

Humilment jo prometía
no tornar més á pecar,
y 'm semblava,
cuan pregava,
ja may més volguí ballar.

Pero al ésser al diumenge,
cosa extranya sent mon cor,

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

que m' admira
perque 'm tira
cap hont es lo meu amor.

Més are, ningú ho diría,
ja no 'm venen á buscar:
¡jo que 'm reya
si algú 'm deya
que no podía ballar!

Estich ja desesperada
vivint sola y sens amor.
Parauletas
d' amoretas
ja no hi entran al meu cor.

Ay mare, la meva mare,
¿per qué al ball varem anar?
La riera
piena qu' era
se m' hagués volgut manar!

De 'ls joves ja cap me mira
com avans solían fer.
Devegades
ses miradas
fereixen tot lo meu ser.

Allavoras es cuan penso
donarme ab un cualsevol
y abrassarmi
y donarmi
per poderne doná un vol.

Y com si volguis sortirne
del estat en que estich ja,
fatigada
y carregada
del temps que no tornará.

El primer que 'm demanava
sens mirarlo digué: sí;
tothom reya.....
més no veya
que 's burlavan tots de mi!

Allavoras jo que 'm miro
fit á fit al balladó.....
qu' espantada
y aterrada
sens sentits vaig quedar jo.

N' era un avi qu' era concu,
renegaire y tot perdut,
sens figura
ni estatura;
n' era un home jeperut!

Ay mare, la meva mare,
¿per qué al ball varem anar?
La ricra
plena qu' era
se m' hagués volgut manar!

Quina festa fou tan trista
la que 's feu á Marganell;
aquell día
jo tenía
qu' abrassarme al ball ab ell.

Ay mare, la meva mare,
quin somni jo he tingut:
somiava
que ballava
ab un home jeperut!

NA FONT DEL LLUM.

L' ilustre almirant Cervera

CARTAS DE FORA

Vilanova y Geltrú, 29 maig de 1898.

Molt estimat MESTRE:

En aquesta *vila*, que si be caigan las casas de vellas, sempre será *nova*, están los católichs com lo peix á l' aigua. Lo diari d' aquest lloch, més salat que un jinjol, y per lo tant llegit per pochs dels que de llegí saben, ab una autoritat doctoral y mitj filósofa, las emprén tot sovint contra 'ls capellans que predicant *bé* contra la guerra yanki, diu lo diari que fan sermons yankis ¿qué diría si no ho fessin aixís?—Ja no extranyo que posin tantas baterías d' artillería per las costas d' Espanya; será perque 'ls capellans yankis no pugan fugir. Sería bó que 'l doctó Llémana d' aquesta vila 'l fessen consultor de guerra y marina ¡salau que 'n aniríam de bé! portaría botinas de charol, sombrero alt y lluhent; ni 'l sabater ni 'l barretayre podrían dir res, y 'l sastre passaría mitj día prenent midas y probantli las pessas perque l' home lluhís; també disposaría llavors que posessin canons á tots los turons dels Pirineus y aixís los capellans *yankis*, *per ell*, quedarían atrapats com un ratolí.

¡Visca Deu! Lo diari d' aquesta célebre vila, ha fet també un descubriment fenomenal, ha dit qu' *ell* es católich; per aquest fet tant important, demanaríam al ministre d'Hisenda un premi extraordinari, ó á lo menos al de Gracia y Justicia que li concedís tota la gracia y tota la justicia que tanta falta li fa per embestir als capellans que lo molt *flauta* 'n diu *yanketisats*. Es católich, y diu que 'ls capellans son..... tot lo que vulgueu; es católich, y á missa qu' es un precepte sagrat, no hi fa may nosa, perque aixís hi caben més fiels; es un talent, vamos, llástima que 's perdés; la religió y la patria poden esperar grants cosassas d' aquesta gent qu' es batejada y..... no van á missa 'ls días de precepte: a lo més anirán á sermó per examinar als predicadors, ó hi farán anar á algún *filosoph* per fer la crítica de si 'l capellá, dintre son *sapient* judici, es ó no *yank*.

També, senyor MESTRE, per aquí tenim un Pare Arcalde qu' es un prodigi. La neta historia pot resumirse en cuatre paraulas: Va comensar engrunant terrossos: cuant era més grandussón llegía lo diari de 'n Castelar á sota la figuera de la vinya; més endevant fou secretari del Centre Federal; figurá dels primers com á trabucayre d' en Salmerón.—Tot aixó necessitá poch temps per los perills que l' ofici de sí 's porta. Avuy lo tenim fet un *alcalde senyó*, pero no un *senyó alcalde*; ha fet carrera y molt..... lluhida.

¡Visca l' igualtat federal!

Y prou per avuy, un altre día ens extendrem mes; entretant, senyor MESTRE, queda á sas ordres, lo

FUET VILANOVÍ.

***

Castellar, 2 juny de 1898.

Aymat senyor MESTRE: Deya en ma anterior que aquí á Castellar, el modo de ser de la gent era molt diferent del d' altres poblacions.

En molts pobles el Párroco es el pare del poble, el que, per lo que representa, mereix més respecte de tothom y se 'l té per una potencia. En moltas ocasions, es el pare padás en cuestions de familia, el consultor del poble en assumptos més ó menos trascendentals, es, en fí, el director espiritual dels feligresos y en ell se diposita tota la confiansa; pero aquí á Castellar, lo més que poden fer la majoría dels vehins, es mirarlo com á un funcionari del Estat. Ni més, ni menos.

Y ja pot estar content el Reverent Llonch si 'l deixen tranquil á casa seva, que no li deixarán pas.

Ja veurá ben aviat com se procura pararli algún llas, restarli autoritat, forsa moral, simpatías, y com prompte, si no vol doná 'l bras á torce, será objecte de las iras de quins, potser respallantlo una mica, al devant, pe 'l radera las hi farán més grossas que un cove.

Aixó no es nou aquí.

Los seus antecessors podrán reforsar las mevas afirmacions.

Algún ¡pobre víctima! deixá en Castellar retalls de sa inmaculada honra. Altre, que avuy regenta una parroquia de Barcelona, guarda avuy recorts amarchs de nostra població, y sens dupte renegará dels favors otorgats á quins, fentse passar per amichs seus, s' han gosat en mortificarlo en cafés y llochs públichs, faltant á la veritat de la manera més indigne.

D' un altre, que avuy es Rector d' un poble del plá del Panadés, puch dir que 's feyen treballs per ferlo sortir del poble, perque no 's prestaba á servir de ninot á certs pretendents á cacique, fentlo passar per autor de certas cartas publicadas en lo MESTRE TITAS contra determinadas personas (que be mereixen alló y molt més); y de l' últim si no han trobat manera de carregarli els naulers, no han deixat d' aplicarli calificatius en tó de xacota y escarni, y també fentlo passar com á autor d' una carta publicada en lo MESTRE TITAS y firmada baix l' pseudónim de *Mus-Sol* en la que s' aludía, encare que indirectament, á la casa Tolrá.

¿Quíns motius tenían per aixó? Senzillament, l' haverse publicat aquélla seguidament d' un *cas* que va passar á la *Catedral* entre 'l Regent y certs fulanos que no estaban á la iglesia ab la deguda compostura.

Ja veu, donchs, el Rnt. Llonch, com la parroquia de Castellar es una especie de carrer d' Amargura per el qual passan els Rectors ó Regents carregats ab la creu.....

Que ja es *creu*, y ben grossa, la de tractar en certa classe de gent.

En la próxima entrarem al fondo de la cuestió.

Son affm. S. S. q. b. s. m.

L' AUCELL DE CAN BARBA.

XARADA

Ma *primera* es animal,
ma *segona* es part del cos;
ab una *hú dos* tan sols
aniría..... casi coix.
Cara es *prima tercera*,
maca es *segona hú*,
total es un nom ilustre;
qui no ho encerta es un ruch.

VOLTREGANÉS.

—

ENDEVINALLA

No soch ni home ni dona,
soch així..... ni carn ni peix,
ni tinch ossos, ni tinch greix,
y 'm mantinch de la persona.
No só aucell, y volo; 't vetllo,
puig quan dorms, despert estich,
quan vull, sense ser musich
ab lo meu cant 't desvetllo.

ELBERGDÁ.

—

GEROGLIFICH

× VCIMS
lo
mars
T
R E
TI TI

J. N.

—

TARGETA

MORET SALTI SET

Formar ab aquestas lletras lo nom d' un senmanari carlista.

UN DEIXEBLE TARRASSENCH.

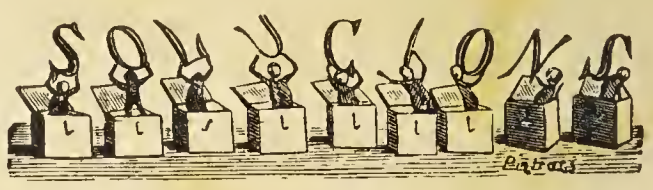

Xarada: Frachmasó.

Rombo:

F
POP
PERLA
FORTUNY
PLUJA
ANA
Y

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

ANY II BARCELONA, 18 DE JUNY DE 1898 NUM. 52

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª -✦- La correspondencia al Administrador

¡MÓRIA ESPANYA..... LLIBERAL!

. . . . . .

¿No resta ni un brancalló
de la noble casa d'Austria?

. . . . . .

¿Lo gran casal d' Aragó
es avuy cova de ll....?

. . . . . .

Poble cobart y felló,
rassa perjura y esclava.
¡siga pera tú l' afronta!
¡caiga sobre teu l' imfamia!

. . . . . .

AVÍS

Fem present á nostres suscriptors que dissapte próxim cumplirá un any de vida Lo Mestre Titas.

Ab aquest motiu recordem als que no estiguin corrents de pago se servescan saldar comptes ab la Administració, si no volen deixar de rebre 'l periódich.

Com també ho supliquem als que vulguin continuar honrantnos sent nostres suscriptors, puig, desitjant posar nostre periódich á la major altura possible, necessitem de la ajuda de tothom.

¡Visca la Religió!
¡Visca la Patria!
¡Visca 'l Rey!

CUATRE PARAULAS

Segons rumors més ó menos fundats, el Gobern treballa pera la pau á costa de una deshonra pera la patria. També se 'ns assegura que al efecte s' han *comprat* á varios directors de periódichs de gran circulació y á varios capspares del socialisme, inclús á D. Pau Iglesias, á fí de que procurin encausar la opinió. No sería estrany tampoch que algunas personas que en quan, á lo que representan mereixen de tothom, y d' un modo particular dels católichs, tota classe de respecte y veneració, *com á polítichs* patrocinessin també la pasterada al únich objecte de sostenir *certas cosas* que s' en van per terra arrastradas per las pestilentas aiguas que han raijat de la bassa descuberta en Filipinas.....

La deshonra del régimen que está de cos present es manifesta, y tal volta beu prompte..... més del que 'ns pensem, la Justicia Divina ens haurá fet purgar prou los pecats nostres..... y las *altas virtuts* dels altres.

Said.

CUADROS DISOLVENTS

II

Dihuen que 'ls espectacles més pintorescos son á Suissa; jo no ho crech, perque ¿qué tenen que veurer los pasatjes de la república helvética ab lo..... plá de la Boquería de Barcelona? ¡Axó sí que es cosa pintoresca!

A la dreta una pobre vella que ven llibrets de fumar; á l' esquerra un trinxeraire descals y ab la cara bruta que crida 'l diari; al costat una jove repugnanta que crida mistos; al mitj una jitana que diu la Bonaventura; aquí un jove que ven gomas y gemelos; allá un soldat ab la seva, vull dir ab una de las sevas muchachas; més cap aquí un limpia-botas; més enllá un camálich..... y á tot arreu moviment, crits, soroll, empentas.

¡Y quí diría que tots aquexos sers son lo més desgraciat del mon! ¡Quí diría que entre tanta cridoria y aparent alegría hi ha penas inmensas, desgracias sens fí! ¡Quí ho diría!

¿Veyeu aquella pobre velleta dels llibrets? ¡Cuant milló no estaría á la vora del foch, calentantse aquellas mans arrugadas y tremolosas! Pro la pobre no te foch, ni casa, ni pa tindría, si no fossen las pocas eugrunas que guanya correut tot lo día Boquería amunt, Boquería avall..... ¿Veyeu aquell jove de las gomas? En vá buscá trevall un més sencé; envá després demaná dos centims als que pasejavan pel carré..... De trevall no 'n trova; de caritat tampoch, á no ser que sia una caritat lo "¡Atrevallar, gandul!" que l' hi digueren cent cops. A la fí, vingué á caure aquí, al pla de la Boquería, á correr del matí al vespre pera guanyar tot lo més tres ó cuatre pessas de cinch centims..... ¿Veyeu aquell xibal que crida diaris? Encara no n' ha venut tres; ¡y n' ha de vendre vint, si no vol que sa madrastra l' hi acane l' esquena ab un bastó..... ¿Veyeu aquella jove que crida mistos? Morí son espós, y ella malalta, no pogué resistir la fatiga del trevall; avuy podría, pro avuy no hi ha feyna enlloch. No hi ha més remey que vendre mistos pera poguer apagar la fam dels tres fillets que allá al pis la esperan.....

Si un rich, si un privilegiat de la fortuna hagués de passar per exas desgracias, se tiraría de cap á mar ó s' esmicularía la closca d' un tiro. Pro 'ls pobres no som tant tarambanas; avants de passar voluntariament al altre mon, preferím posarnos un pinsell al coll, ó una corda á las espatllas, ó un plech de diaris als dits, ó un paquet de capsas al bras, y cridar ab totas nostras forsas, Boquería amunt, Boquería avall: ¿Hi ha res per emblaquiná? ¿Vol que l' hi porti? ¡El Diario de la noche! ¡Qui compra mistos!

Valcarlos.

DE GUERRA

(Continuació.)

Tenint, donchs, lo poble *assiri* lo morrió ben ficat y la argolla al coll, del tot ajustada, no piulava poch ni molt y mentrestant corrent tot á la previsió reconeguda dels mandons, la guerra feya sa vía.

Un día los barcos *egipcis* canonejavan á la capital de la segona de las més prehuadas possessions del Atlántich, causant grans destrossas, apesar de negarho los mandons.

Altre día era la segona capital de la primera de las possessions en ls mateix mar, la que sufría per tercera ó cuarta volta los efectes de un bombardeitx, per part de la esquadra egipcia y en terra per las cuadrillas de bandolers compostas de fills ingrats de la *Assiria*, organisats á corre cuyta per sos padrins los *egipcis*.

Mes, en totas aqueixas probaturas resulta demostrat que si bé la previsió no quedá en terreno sobressalient, ni notable, ni aprobat, puig que allá ahont no arribá la previsió, sigué aquesta suplerta per lo valor llegendari dels pobres soldats assiris.

Mentres aixó succehía en los islots, en la Assiria tothom feya 'l mut, puig en la cort dels xerraires, ó sía en los llochs comuns de la representació nacional, se arribá á imposar la enganyifa de fer callar per *patriotisme*, al objecte de poguer los mandons portar á bon fí la pasterada.

La indicada pasterada consistía en deixar pendrer sense grans resistencias los islots que *Assiria* possehia á cambi de quedar empotradas en son mateix siti las sabias y virtuosas institucions que la gobernavan.

En aixó lo poble *assiri*, es comensá á ficar la seba al cap de que uns pochs barcos feyan vía cap á Orient, pera venjar lo desastre horrorós ja citat, y ¡cóm 'ls somreya la fortuna als ximples sumía truytas! Res; los barcos aquells arribarían de un día al altre al lloch del passat infortuni y es pendrían la revenja. Quan de cop y volta es rebé la noticia, y no de matute, sino confessada per los mandons, de que totas las possessions de Orient, escepció feta de un tros de la capital, havían caygut á las garras dels fills ingrats dels islots amparats per la esquadra egipcia, fent presoners á molts dels braus defensors de la patria, sent alguns horriblement martiritsats per los cafres ilustrats, per los masons assiris, que á costas de aquells infelissos havían arreplegat cuantiosas fortunas.

Respecte á dit cataclisme sols cal relatar lo següent tros de las memorias publicadas per lo Titas d' aquella época, escritas per cert sobre fullas de plátano: «Lo gobern de *Assiria* que aprofitant la burricaría dels seus gobernats, no 's cuydaba de altre cosa que omplir las butxacas y quan en ellas no hi cabían los tresors robats los transportava á llunyanas terras á fí de tenirlos més ben guardats mentres sosteníau á la viuda curadora de son anemich xicot, pera que puguessin també anar retirant de la esquilmada *Assiria* lo poch diner que tenía.

En eixa operació es passaren prop de una trentena de anys, robant tots á la descarada los caudals destinats á procurar medis de defensa, ja á la mateixa *Assiria* y sobre tot per conservar sempre *assirios* los islots que de temps inmemorial pertanyían á dita nació.

Los caudals prou 's reculliren de una manera onerosa per los burros *assiris*, pero los barcos y armas de combat y las defensas dels islots y costas de *Assiria* es quedaren convertidas en papers mullats en los palaus dels mandons. En aixó arribá una guerra ab lo poble egipci, y de primer envit se apoderaren de tots los islots que la *Assiria* tenía en Orient, sens que tingués de fer grans esforsos degut tot á 'ls lladres; pillos, murris y traidors que gobernavan als *assiris* y que havían deixat abandonats y vilment trahits en aquellas regións ahont defensavan á sa patria. Mes ¡rabia fa el contarho! lo exercit que havía vist com sos companys eran vilment trahits y entregats á morir de manera tan miserable á mans de feras sense entranyas, per culpa dels criminals subjectes y organismes que lo dirigían y manavan, no s' atreví á aixecar la veu;'s callá com si fos un cadavre, arrossegantse vergonyosament als peus dels déspotas y lladres, pero res; tenía la sanch podrida y no coneixía l' honor, la vergonya, quedá convertit en un verdader eunuch.

¡Pobre y desventurada *Assiria!* ¡infortunada patria mía! tos islots perduts, la vilesa ensenyorida, la gloria convertida en vergonya, l' honor enfonsat, la grandesa esmiculada, el poder abatut, la riquesa robada, la sanch llensada al femer, esborrat ton nom del llibre de la historia, morts tos fills dignes y valerosos!

¿Qué't resta, patria mía? Res de gran, de noble, de digne. Pero aconsólat, infelís *Assiria*, que encar te queda la gran viuda y lo malaltís fill, los mandons lladres, los juheus, los masons y los renegats.

Enfonsat, putinera *Assiria*, sigan tas terras presa del foch del cel; que may mes te iluminin los raigs del sol, ni la claror de la lluna, ni lo suau ventíjol te oregi; quedi tota convertida en mar fangosa, y sobre tas ayguas quedi escrit ab caracters de relleu lo segucnt títol: «Eixa sigué la nació *assiria* que morí per lo lladrocini dels gobernants y degradació dels gobernats.»

Fins aqui las fullas de plátano del antich Titas.

(Continuará.)

TIPOS

¿Veus aquell sempre en recons
empunyá espasa y bandera
declamant, fent contorsions
pegant sempre de talons?
Es un cómich de tercera.
¿Veus aquell que furios
cabell dret y mans desadas
passa corrent hi ha vegadas
mitj cantant y tot fent l' os?
Es un músich de tres, dos.
¿Veus aquell curro y bolero
que al parlarse de Espartero
plora com si fos un nen
fent riure á tota la gent?
Aqueix tipo es un torero.,
¿Veus aquell parpal tan magre
que va 'ls genolls ensenyant,
y que fa de tant en tant
aquells singlots de vinagre?
No pot ser sino un cessant.
¿Veus aquell vell que pidola
y hasta escura la cassola
y per no morir de fam
menja tronxos de ensiam?
Aqueix es mestre de escola
¿Veus aquell de cara trista
que al veure mitja pesseta
ja se la menja ab la vista
anantli sempre á la pista?
De segú que es un poeta.
¿Veus aquell tipo ab sombrero
que sempre va ab desespero
y per tot arreu se fica
sens parar may gens ni mica?
Aqueix es gacetillero
¿Veus aquell curt de gambals
que al parlar de Religió
quasi treu foch pels caixals?
Aqueix sabi de cartró
es un solemne masó.
¿Veus aquell bestia y tanoca
que en la llengua hi te verí
y llibertat sempre invoca?
Donchs aqueix burro ó pollí
tot ho es menos carlí.

Porta Boina.

(Continuació.)

Al enfornar se fan los pans geperuts: refrán que adverteix lo cuidado q e 's deu teuir quan se comensan las cosas pera que surtin ben fetas.

Al fí 's canta la gloria: refrán que indica que fins estar acabada una cosa no 's pot fer judici cabal de ella.

Al home bajá, dónali 'l dit y 's pendrá la má: refrán que aconsella que no 's tinga familiaritat ab gent dolenta, perque no 's prengan més confiansa de la que 'ls correspón.

Al home vell, si li mudas l' aire se 'n fará la pell: refrán que adverteix qu' es perillós en la vellesa mudar de clima.

Al qui 's menja lo madur, fesli rosegar lo dur: refráu qu' ensenya que las conveniencias y profits han de gosar ab las sevas cargas y penalitats.

Alegría secreta, candela morta: refrán qu' ensenya que 'ls gustos son menors, quan no 's cumunican y celebran ab los bons amichs.

Alsemnos..... y ancuhi tots: refráu que repren á aquells que son bons per embarcar als altres y ells se quedan en terra.

Altre vindrá que m' abonará: refran qu' adverteix que moltas cosas 's tenen per malas fins que s' experimentan altres de pitjors.

Alla hont no hi ha sanch; butifarras no s' hi fan: refran que expresa que, sens medis, no 's pot obtenir un objecte.

3'50 pessetas MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

Amich reconciliat, enemich doblat: refran que adverteix que no deu fiarse d' un amich ab quí s' han fet de nou las paus. (L'Aguinaldo, á Manila, es una bona proba.)

Amichs fins al Cel, y á la bossa no hi toquem: refrán que repren als que fan molts agassajos y quan se necessitan giran las espatllas.

Amo que te mossos y no 'ls veu, se fá pobre g no s' ho creu: refrán qu' ensenya quan importa la presencia de l' amo pera que 's fassan be las cosas.

Amor ab amor se paga: refran que denota la mútua correspondencia d' algunas personas en qualsevol cosa favorable ó contraria.

Amor de gendre, bugada sens cendra: refran que denota la tibiesa ó poca duració de l' amistat entre sogres y gendres.

Amor de senyor, aigua en cistella: refran qu' adverteix que 'l qui serveix als poderosos sol tenir lo pesar de veures desatés.

Amor de burro, cossa y caixalada: refran que s'aplica á aquells que mostran son carinyo fent mal com els burros.

Anar per llana y tornar trasquilat: refran que s' usa pera demostrar que algú ha trobat perjudici en alló que creya trobar profit.

Anell al dit, honra sens profit: refrán qu' adeverteix que no 's deu emplear lo diner en cosas que sols serveixen per fausto y vanitat.

Any de figas flors, any de dolors: refran ab que 's denota que 'ls anys en que hi ha abundancia de figas flors, solen ser estéris en lo demés.

Any de neu, any de Deu: refran que dona á entendre que en l' any que neva molt, solen ser abundants las cullitas.

Any d' ovellas, any d 'abellas: refran que dona á entendre que l' any qu' es bo per un d' estos negocis ho es també per l' altre.

Any plujós, pósat á jaure: refrau que denota que quan l' any es de moltas plujás, está ociós el pagés perque no pot fer los treballs del camp.

Ara 'm besets, ara no 'm besets: refran que s' aplica als inconstants y mudables.

Ase magre, plé de moscas: refran que dona á entendrer que al pobre y miserable tots lo combaten pera reduhirlo á major miseria.

Aucell passat, no es engabiat: refran aplicable als experimentats, que no es fácil enganyarlos.

Aucell vell no entra en gabia: refran que denota lo mateix que l' anterior.

Arch sempre tirat, ó *fluix ó trencat*: refran ab que 's dona á entendre que, així com l' arch sempre tirat ó 's romp ó pert la forsa; així també las cosas humanas, no poden mantenirse molt temps en un estat violent.

(Continuará.)

EN EL CONGRÉS

—*Pido la palabra.*

—Ya la té.

—En vista de las críticas circunstancias per qué atravessa la patria ¿quínas resolucións pendrá 'l gobern?

—S. S. ha de sapiguer que 'l gobern, per rahons de patriotisme, no pot manifestarlas al Parlament.

—¡...

—*Pido la palabra.*

—Prénguila.

—Las imprevisions, senyors, en que han incorregut els pasteras que 's assentan en las poltronas ministerials son tan grans, que be mereixen que se 'ls exigeixin responsabilitats tremendas.

—Las desgracias que pesan sobre nosaltres son molt grans, pero, el gobern no está crusat de brassos y ha pres medidas que, per lo mateix que fórmo part del ministeri, no 'm son possible revelar per patriotisme.....

—*Pido la palabra.*

—La té S. S.

—¿Qué ha fet el gobern pera venjar lo de Cavite? ¿Qué ha fet pera auxiliar á nostres germans de Manila que están á punt de ser assesinats per los corifeus de aquell pillo de Aguinaldo? ¿Qué fa, repeteixo, aquest desgraciat gobern digne de ser xeringat cinquanta mil voltas..... ab un Krupp?

—Senyors: A fi de que 'ls enemichs d' Espanya no 's valguin de las manifestacions que fassi pera fernos la *grilla*, dech manifestar al Congrés, que per rahons poderosíssimas que no escaparán á la penetració de S. S., 'm veig obligat á callar las determinacions del ministeri de que formo part y á suplicarlos que esperin (sentats) los efectes, que de segú mereixerán la aprobació de tots los senyors diputats.

—¡¡¡....

—*Pido la palabra.*

—Que parli S. S.

—Suplico al gobern que 'ns digui quínas instruccions s' han donat á la esquadra de 'n Cámara y quán pensa pendre alguna determinació sobre lo de Filipinas; perque aquest apocament, aquesta falta de criteri, aquesta deixadés criminal y estúpida be mereixen, més que reprobació, cuatre tiros al cap y després (després ¿eh?) cincuanta garrotadas á las plantas dels peus.

—El gobern, senyors diputats, está resolt á tot y á no descuidar un sol moment las necessitats de la patria. Pero, altas miras patrióticas 'm vedan manifestar al Congrés, las resolucions de gran trascendencia que s' han prés en l' últim coucell de ministres. El Gobern sabrá cumplir la alta missió que se li té confiada.

—¡¡¡....

—*Pido la palabra.*

—La té el Sr. Mestre Titas.

—Lo Mestre Titas ab pocas paraulas en té prou, y renuncia generosament á las rectificacions. Pero, no puch menos que manifestar al Congrés, que 'l gobern obra com uo obraría ningú. ¿Quí sería capás de fer las bestiesas tan ben fetas com el gobern actual? ¿Quí 's *puliría* las colonias ab més salero y desvergonyiment? ¿Quí sabría, sens una bona careta de ferro, entregar indefensos als nostres germans de Filipinas, al punyal del *benemerit* Aguinaldo? ¿Quí com ell, ens portaría á la *pau* més motxos y ab unas orellas més llargas que las que portem? ¿Quí sabría traurens els cuartos de la butxaca ab més *precisió* y desenfado? ¿Quí, com ell, sabría protegir las institucions virtuosas (que deya el cardenal Sancha) de las iras de un poble indignat contra 'l lladrocini d' uns granujas, d' uns pillos, d' uns traidors, d' uns miserables venuts á la masonería?

Yo, que soch tan vell..... y no cobro, com Mestre Titas que 'm dich, demauo al Congrés un vot de confianza á favor d' un gobern que tan se desvetlla per nosaltres. (Varias veus: ¡Mentida, mentida!) ¿Cóm mentida? Si vosaltres que protesteu, sigueu carlistas ó republicans, no esteu be aquí. Si tan crideu, ¿perqué no ho engegueu tot al patarri? (Lo Mestre Titas dona una *guinyada* á u' en Llorens y á Mella, que riuhen per sota 'l nas). Y ademés, jo puch sostenir aquí y á tot arreu, que 'l gobern que tolerem es..... un bon home.

Y tinch dret á sostenirho, fins que en el Senat diguin lo contrari els ilustres Prelats que allá tenen siti. He dit. (En Sagasta 's mossega la llengua y els diputats..... católichs impolitichs quedan ab uu pam de boca oberta que 'ls hi cabría un cap de burro, ab orellas y tot.)

Titella.

LLISSÓ DE CATECISME

—Digas, Janet, ¿quáns son los manaments de la lley de Deu?

—Son deu: Lo primer..... etc.

—Está be; á veure cóm saps contra quín pecan los católichs impolítichs?

—Senyor, contra cap.

—¡Ay cap de meló! ¿Que no has entés la pregunta?

—Sí, senyor; l' he entesa, ampró vosté 'm parla de homens impolítichs y de manaments de la lley de Deu: ¿que per ventura hi ha manaments polítichs, ó que políticament obligan?

—¡Vaja una surtida! ¿Tú no saps que 'n tota questió política s' hi enclou una relligiosa com es en nostre cas? Lo quint y septé manament que prohibeixen danyar á un altre en sos bens encaixan perfectament ab la questió dinástica d' Espanya, puig que los qui cooperin directa ó indirectament á que lo Rey llegitim d' Espanya no disfruti de son dret á la corona, se fan reos de danyar al próxim en sos bens y en un be tan gran com lo d' enpunyar lo cetro real.

—Veig la trascendencia del argument; mes son tans y tans los que uo volen saber res ab cap mena de política y per altre part se 'ls veu en l' iglesia á confesar, etc., que un no pot pensar vulgan viurer en conciencia culpable. Jo ho compondría d' uua manera: dihent que molts d' ells ja volen lo Rey llegitim, ampró sens fressa, vull dir, sens guerra ni medis violents. 'Ls donguin un medi obvi d' entronisar lo Rey llegitim *suavement* y veurá que son adictes seus.

—*Pedir peras al olmo*, noy, te diré parlant en castellá. Lo gos no deixa l' os que te á la boca, sens fer gran resistencia y ¿voleu que los que rosegan lo turró lo deixen més que á pura forsa?

—Me convens, senyor mestre, y vulla Deu que com jo 's convencin molts dels que per sa apatía é inactivitat retardau l' adveniment del regnat de la justicia y la rahó.

Un Rector de Fora.

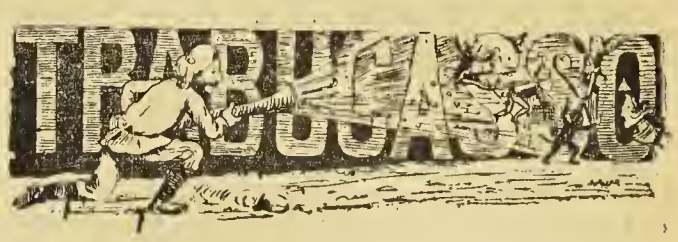

¡Quíns escándols es vehuen aquí á Espanya!
¡Oh Deu! ¿Qué ha succehit en lo Senat?
Que un general dolent canyá la canya
al gobern mes inepte y desgraciat.
Tot aixó barrejat del *robatori*,
de porquerías mil, de traicions,
de Tedeums cantats..... per *lavatori*
de trampas y vilesas á trompons.
Rahó te don Medí;
—¡Ya vindrá la malansa! ¡Ha de venir!

Voltreganés.

Espanteus tothom.

El Noticiero, aquesta cantonada ahont tothom hi planta l'pegat que vol..... mentres ho pagui, ha parlat en nom de las classes *pudientes*, (¿que dirá 'l *Diari de Barcelona*?) en nom dels productors, en nom dels obrers y en nom de las mares espanyolas y demana la pau.

El gobern, per lo vist, el deu pagar be.

El Noticiero podría comenzar á presentarnos un projecte. Un *ché* tan llest com éll, tau espavilat y tan pessetero, caldría que, ans que demanar la pau, sens tó ni só, ja 'ns digués de quina manera pot lograrse salvant íntegras las colonias y pagantnos els *yanks* els gastos de las guerras colonials bitllo bitllo. Que sería l'única manera de lograr la pau ab honra..... espanyola, no honra *noticiercsca*.

Té la paraula el diputat cuné de Sueca.

Hem vist ab desagrado que un periódich com *Las Noticias* que alguna vegada ha dit qu' era católich, permeti que desde sas columnas s' ataqui tan descaradament als frares com fá 'l seu corresponsal en Madrit.

Ab verdeder asco llegirem el número del diumenge passat ahont están estampats los insults grossers de que parlem.

¡Quí será aquest *Luque!*

Días enrera donarem la noticia de que un suplent de Filosofía d' un establiment literari del Ensanxe havía dit en plena classe que en la actual guerra hispano-americana portavan la rahó els Estast Units. Y ens dolía tan més eixa opinió perque havía estat llensada per un enteniment de primer ordre entre 'l modern catalanisme y futur ministre de la Iglesia.

Avuy, millor enterats, podem dir no ser cert lo que se 'ns comunicá, sens dupte de bona fe. El citat suplent solsament digué (acabada ja la classe) que, com á catalanista alabava á n' eu Moret per haver donat la autonomía á Cuba.

Encara que aixó no es conforme del tot ab nostra manera de pensar, tenim el gust de consignarho aixís, ja pera donar una satisfació al interessat ja pera no imputar al catalanisme cosas que no son sevas, ja perque á Lo Mestre Titas si li agrada treurer al sol los drapets bruts dels seus contraris, no li agrada menos la veritat, á la qual, deliberadament, no ha faltat ni faltará jamay ajudant Deu.

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Un periódich republicá d' aquesta capital deya l' altre día:

"Pera mengua dels partits avansats, sols los diputats carlistas demostran valentía. Y 'ls fantoches republicans ¿qué fan?.... ¡Que han de fer! el *Burro*; com bons elegits de Llambí, *La Publicitat* y demés...."

Be diu aquell refran catalá:

Boigs fan bitllas.

UN SOMNI

Aymat Mestre: Tornant días passats bastant cansat de la professó de Corpus, vaig anarmen al llit ab lo propósit d' estirar *la pierna* dotze horas seguidas, contra la meva costum de dormirne set solsament. Vaig passar una nit perra, *perrísima*, puig tota la nit estiguí somiant.

Somiava examinadors, cosas d' Aguinaldo, de Moret, de Sagasta y demés animals semblants, tot llegint el *Correo Catalán*, quan veig qu' entra un senyor d' uns 50 anys, guapo, alt, elegant y comensarem á parlar de guerra, de barcos y demés, y m' afegí:—Antes de tres mesos tindrem la guerra á *dins*, y sols tindrá per objecte clavar al canyet á donya Putingas y demés farda y en son lloch hi posarém al llegitim Hereu. Será de curta duració aquesta guerra, pero será; puig sembla que 'l Cel ens ho patentisa cada dia més. Recorda que temps atrás naufragá aquell hermós barco anomenat *Reina Regente*; en Cavite s' esfonsá lo *Reina Cristina*; en Santiago s' ha inutilisat lo *Reina Mercedes* y ara, dintre pochs días, lo *Primpcesa de Asturias* será foradat de part á part per una bala enemiga..... ó una bala caiguda del Cel.....

Y 'l senyor aquell, agafantme per una ma, va portarme al Moll de Barcelona y al ficarme dintre una llaugera barqueta, aquesta va relliscar llaugera sobre las aiguas y ens portá al mar de las Antillas y ¡oh prodigi! allí vaig poguer contemplar un grandiosíssim espectacle. Tres grandiosos y esbelts acorassats, *D. Carlos*, *Don Jaume Don Alfons*, un creuher de 1.ª que en sa proa hi tremolava una bandera de la Verge dels Dolors y en sa popa s' hi llegia *Donya Maria Berta*, lo torpeder *Marqués de Cerralbo* y el destroyer *Mella* armats de poderosos canons *Llorens*, atacavan y destruhian per complert la esquadra del *modern* Samson. Sento en aquell moment los marrameus d' una guatlla del vehi y 'm trobo estirat com un sach al llit..... sense acorassats ni conons ni res.

¡Oh somni grat, quan atropellat 'm deixas!

Pero com que 'ls somnis no deixan de tenir certa relació ab la veritat de las cosas, he pensat comunicarho als meus condeixebles per si élls hi troban la punta.

¡Si fos veritat, que 'n veuriam de cosas, de cambis, de reformas! Pot ser que fins de la casa que jo m' estich en trauriam l' *oncle Joanet*.

S. Nomar. S.

Vich, 14 Juny 1898

¡NO PARIS, LLEÓ, NO PARIS!

Fidel guardiá d' Espanya, quan processas
Admira tot lo mon,
Escolta ma veu trista y apagada
Qu' es veu d' un espanyol.
Quan haigis fet mil trossos de 'ls *tocinos*
Que insultaren l' honor
D' aquella que 'ls tragué de las tenebras
Y 'ls lliurá de la mort,
Portant la clara llum de l' Evangeli
Que 'ls ensenyaba 'l port
Hont havían d' anar per tenir vida
Y un eternal repós,
A 'ls mateixos que avuy s' alsan ab armas
Contra de la que fou
La més gran de las Reinas, qual corona
Ya may podía 'l Sol
Deixar ni un sol instant d' il·luminarla
Y era tan son valor
Qu' era per tots temuda y respetada
De l' un á l' altre pól;
Quan en lo fons del mar sigui estontzada
La senyera de 'ls *porchs*
Que han oblidat que resta encar á Espanya
Un riquissim tresor,
Que tu ets qui 'l defensas y qui 'l guardas
Tu, may vensut Lleó,
Y que ab tu tots los fill d' aquesta terra
Serèm fins á la mort
Per venjar las injurias y 'ls ultratges
Del honor espanyol;
Quan haigis ja vensut á 'ls *tocinaires*
De l' altra part de mon
y l' Europa enbustera 't canti glorias.....
¡No paris, nó, Lleó!
Alégrat solsament per la victoria
Estigasne joyós,
Mès per deixar venjat de nostra Espanya
L' inmaculat honor
S' han de penjar molts lladres y embusteros
Tal vegada pitjors
Que aquells que han corromput nostras colonias
Puig aquests, nostres cors
Perverteixen y tacan nostra Historia,
Matan la Religió
y ab descaro y cinisme, medran, pujan....
¡Trepitjant nostre honor!

En Polvis.

CARTAS DE FORA

Vilanova, 3 de juny de 1898.

Aymat Mestre; tot trist vinch á contarli
un nou cas que en ma vila está passant,
y que, ab pena, em proposo relatarli
con un fet ominós y denigrant.
Tenim aquí un *Diari* pelacanyas
que 's burla de lo bó y lo més sagrat,
y que, degut tan sols á sas *hassanyas*
está per tot arreu desprestigiat.
Tot sovint al diable encèn un ciri,
y á vegades, un altre á Sant Miguel;
y en totas ocasions, lo seu deliri
es combatre al carlisme ab foll anhel.
No falta qui, emperó, bé l' acompanya
per fer tirar avant lo seu intent;
hi ha un altre paper qu' ab doble sanya
trevalla pels impios *dignament*.
Defensors son ells dos, en nostra vila,
d' *interessos morals* y *materials;*
al menos, aixi ho diuhen ab barrila
y ab énfassis y orgull de lliberals.
Agafats sempre van de la maneta
aquestos dos *tocayos florentnis*;
y con que 'ls fa ballar igual *coseta*,
sols pensan en cruspirse bons *bossins*.
L' han emprés ara ab rabia, fa ja días,
contra un sabi y humilt predicador,
qu' al veurer tans insuls y *fellonías*
ens recorda 'ls *atletas* del *terror*.
Si sentís, mon bon Mestre, 'ls improperis
que contra 'l sacerdot van vomitant,
no podría sufrir tan folls dicteris,
arrancantlos la llengua al bell instant.
Aixó 's deuría fer, puig s' ho mereixen,
y aixís desitja terho aquest *aucell*;
mes als que l' honor sant aixís fereixen,
se 'ls deu tractar tan sols ab lo fusell,
El que mou tanta brega, es un *philósofus*
que d' un quan temps, lo nom ha cambiat,
y etjega cada farsa, 'l *lleganyósofus*,
que fá ja comú causa ab l' impietat.
Ab dolsa *sanc fa son* y fins galvana
y donantse 'l molt guapo un xich de tó,
se presenta á volgué estrenar la plana
d' un digne oradó ilustre y gran doctó.
Y com que 'l sacerdot de referencia
als masons va posarlos en *bon* lloch.....
ja no cal dir res mes; sense conciencia
(puig no 'n tenen) s' esbraven com un foch.
Si sensible es, qu' aixís l' engany s' ampari
del públich ignorant que tot s' ho creu,
mes ho es, que 'l católich senmanari
fassi mutis, devan de tan menyspreu.
Lo seu instint á voltas fa feresa;
puig que ab fingida capa de pietat,
infiltran lo veneno ab *candidesa*
dins lo cor del obrer y el potentat.
Per aquest gran motiu, jo avuy comenso
á espolsarlos l' esquena als molt llenguts;
y d' *aquell* que mes pot, jo crech y penso
que depent, de que sigan abatuts.
Avuy faig punt final, mon aymat Titas,
y á sa *escola* sovint penso assisti;
vol contarli en seguents semi-visitas
grants assumptos,

L' Aucell Vilanoví.

***

Reus, 10 de juny, 1898.

Molt senyor meu: Diumenge, dirigintme al café impressionat per las terribles noticias de Manila, vaix toparme ab un amich de la infantesa, á quí no havía vist desde molts anys, y entrarem junts al local.

Mentres esperavam que 'ns portessin el café vaig dir á mon amich.

—¿Qué no gastas salut, que 't veix tan groch?

—No noy, no: res d' aixó.

—Donchs ¿cóm estás tan flach?

—Es que.....

—Ja pots parlar, ja, Carlets.

—No, val més que parlem d' altre assumpto.

En aquest moment entrá 'l repartidor dels diaris y m' entregá 'l *Correo Español*.

—¡Y ara noy! ¿qué també ets retrógado y oscurantista?

Yo vaig mirarme'l, esclafint la riatlla.

—Fuig, home, fuig, no siguis ruch. ¿Veus? Yo soch dels de *Las Dominicals* y el *País;* soch dels adelantats.

Y després de discutir més ó menos acaloradament, vaig entregarli *El Correo Español* dihentli: Llegeix aquest article de l' *Eneas* y quan trobis arguments per combátrel ab rahó, avisa'm.

Y ens despedirem afectuosament.

¡Y encara l' espero!

Mazantini.

***

Olot, 11 juny, 1898.

Benvolgut Senyor Mestre: En nostre temple parroquial s' ha celebrat ab 10ta pompa una festa que tenía tres obgectes: conclusió del mes de María, pregarias ab motiu de la guerra y recullir fondos pera la suscripció nacional.

Lluída fou en extrem, mereixent alabansa elements musicals y valiosos de nostra vila que contribuiren á son major explendor.

La part decorativa fou ben disposada y alabada per tothom..... menos per l' *orga* destrempada dels artistas, ó millor dit, d' alguns artistas, que deya que la decoració del altar major era un bunyol, que no podia anar ni ab curriolas, arribant á tractar bastant malament y ab cert indecorós tó, al director de la decoració de la festa.

Tenint en compte la brillantíssima historia *artística* del crítich, (sens dupte será el decano dels escultors y pintors olotins honra de Olot; y 'ls triomfs que alcansá en sos millors temps en los centres artístichs de Roma y Paris, ahont enlluherná al mon ab sas colossals obras, no he pogut menos de variar de opinió y creurer, que *alló* fou un solemne disbarat.

Ab lo que no estich conforme, es ab lo que diu de que ignora quí es l' autor, quan ha pretingut criticar més la persona que l' obra.

¡Vaija senyor *bastó*, que ja 'l coneixem massa.

Y si 'm fa descapdellar, en diría de grossas.

Montsacopa.

XARADA

Dos-dos-tres es tan perversa
que dins la *tot* l' altre día
va tenir..... la osadía
de fiicarhi un *prima tersa*.

Escola-Net.

ROMBO

.
. . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . .
. . .
.

1.ª Consonant. 2.ª Astre. 3.ª En las cartas n' hi ha. 4.ª Ex-alcalde de Barcelona. 5.ª El be en porta. 6.ª Constelació. 7.ª Vocal.

El Bergdá.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

A | A

GEROGLIFICH

:: + ::
P 1897 1898
+
VII III

Escola-Net.

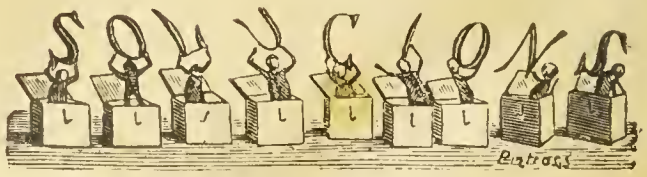

Xarada: Cámara.
Endevinalla: Mosquit.
Geroglífich: per 5 céntims lo Mestre Titas.
Targeta: Lo Mestre Titas.

Establiment Tipográfich, Casanova, 13; Barcelona.

GETTY CENTER LINRARY
3 3125 00665 2453